Greek Text of Oribasius

Publication/Creation

16th century

Persistent URL

https://wellcomecollection.org/works/e2fk3vnm

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
https://wellcomecollection.org

The Library of the
Wellcome Institute for
the History of Medicine

MEDICAL SOCIETY
OF
LONDON
DEPOSIT

Accession Number

Press Mark

Vita Oribasij descripsit Eunapius
graece, qui Eunapius cum Diogene Laertio
in 8vo excusa est

Hoc Manuscriptum transcribebatur ex Codice
Bibliothecæ S.ti Johannis Collegij: Acad. Cantab.
Algæ Rensum fuit secundum Codicem
Anno Domini 1648

Ita Testor
Robertus Waideson Medicinæ Doctor

Ex Bibliotheca Askeviana
P. II. Art. 588
J. Sims

LONDON MEDICAL SOCIETY

Oribasius Bon. XII 351.

Α δέ ἐστιν ἐν τῷδε τῷ βιβλίῳ

Κεφάλαια τοῦ α βιβλίου τῶν ὀριβασίου συναγωγῶν.

Ἐκ τῶν γαλήνου περὶ ἀρετῆς
καὶ κακίας τῶν διημαρτημένων
ἐκ τῶν ἀθηναίου περὶ πυρετῶν
περὶ τῶν κατὰ τὰς ὥρας
χρειῶν
ἐκ τῶν γαλήνου περὶ πυ-
ρετῶν ἐφθῶν
περὶ χόνδρου
περὶ ἀμύλου
περὶ τῶν ἐξ ἀλεύρου πεμ-
μάτων
περὶ ἀζύμων πυρίνων
Ἐκ τοῦ ἀθηναίου περὶ ἀνίσων
Ἐκ τῶν γαλήνου περὶ ἀριθῶν
ἐκ τῶν ἀθηναίου περὶ ἀνίσου
ἐκ τῶν γαλήνου περὶ ἀλφι-
τῶν καὶ μάζης
περὶ τυφῶν καὶ ἀλύτων
περὶ βρόμου
περὶ κεγχρου καὶ ἐλύμου, οὐ
καὶ μελίνου ὀνομάζουσι
περὶ ὀρύζης
περὶ φακῶν
περὶ κυάμων
περὶ πισῶν
περὶ ἐρεβίνθων
περὶ θέρμων
περὶ τηλέως, ἢ καὶ βασκίου
περὶ φασίλων καὶ ἀσχύτων
περὶ λαθύρων
περὶ ἀράχων

Περὶ δολιχῶν ἤτοι φα
α. σίων
περὶ ὀρόβων
περὶ σησάμου καὶ ἐρυσίμου
β. περὶ μήκωνος σωτικοῦ
δ. περὶ λινοσπέρμου
ε. περὶ ὀρμίνου
περὶ χαννάβεως σωτικοῦ
5 περὶ ἀγνοῦ σωτικοῦ
ζ περὶ ἀφάκης καὶ βηκίου
η περὶ κολοκυνθίδος
θ περὶ πεπόνων
περὶ μηλοπέπονων
περὶ σικύων
ι. περὶ ευκῶν
Ἐκ τῶν φιλάγρου περὶ ευκῶν μ-
ιβ ἐκ τῶν γαλήνου περὶ σά μα
15 φυλῶν
ιδ περὶ σαφίδων μβ
περὶ δυνάμεων ἃ δεῖ καὶ
ιε μοσχα χαλκοῦσι μγ
ιζ περὶ ἰῶν τῆλ βαλίου καρ μδ
ιη πῶν
ιθ περὶ τῶν τῆς ἀρχαλάου
κ καρπῶν μ5
κα περὶ τῶν ἐπὶ κυνοσβά
κβ τῆς καρπῶν μ3
κγ περὶ παφορίκων μζ
κδ περὶ ἀρμενιακῶν, καὶ πρα
κε κοκκίων μη

περὶ εὐζωμου

W. fo. 12

περὶ μήλων
περὶ κυδωνίων καὶ σχοινομήλων ν
περὶ ἀπίων καὶ βοτρυδίων να
περὶ μεσπίλων καὶ οὔων νβ
περὶ τῶν ζώων φοινίκων καὶ μώρων νγ
περὶ ἐλαιῶν νδ
περὶ καρύων νε
περὶ ἀμυγδάλων νς
περὶ πισταχίων νζ
περὶ κοκκυμήλων νη
περὶ σηρικῶν νθ
περὶ κερατίων ξ
περὶ καππάρεως ξα
περὶ συκομόρων ξβ
περὶ περσίδος ξγ
περὶ κυτρίου ξδ
περὶ τῶν ἀγρίων φυλλῶν ξε
περὶ

μθ περὶ ἀμυγδαλῆς ιδ
περὶ κυκωνιδίου καὶ σκανδίκος ιε
περὶ ὠκιμου ις
περὶ ἀκανθοκάρδων ιζ
περὶ κογκυλιδος ιη
περὶ ἄκρου ιθ
περὶ δρακοντίου κ
περὶ ἀστροδέλου κα
περὶ βολβῶν κβ
περὶ σαφυλίνου καὶ δάυκα καὶ καρύου κγ
περὶ ὄνων κδ
περὶ μυκήλων κε
περὶ φακφανίδων κς
περὶ κρομμύων καὶ πράσων καὶ σκορδῶν καὶ ἀμπελοπράσων κζ
περὶ τῆς ἀπὸ τῶν ξυλῶν τροφῆς κη
περὶ κοκλιῶν κθ
περὶ τῶν ἐν τοῖς πεζοῖς ξυλοις κρεῶν μοχλίων λ
περὶ τῆς ἐν τοῖς ξυλοις ὕλης λα
περὶ ἀδένων λβ
περὶ νεφρῶν λς
περὶ ὄρχεων λδ
περὶ ἐγκεφάλου λε
περὶ τῶν ἐν τοῖς ὀστοῖς μυελοῦ λς
περὶ νωτιαίου μυελοῦ λζ
περὶ πιμελῆς καὶ στέατος λη
περὶ σωλαγχνων λθ
περὶ κοιλίας, μήτρας, ἐντέρων, ἐν τοῖς τετράποσι μ
περὶ τῆς ἡμέρων καὶ ἀγρίων ζώων διαφορᾶς μα
περὶ τῆς ἀπὸ τῶν πτηνῶν τροφῆς μβ
περὶ χηνῶν καὶ τραγοθοκαμήλων μγ

Κεφάλαια τῶν β

Περὶ θριδάκων ἐκ ζώων καὶ λαχανωδῶν
περὶ ἰνύβων α
περὶ μαλάχης β
περὶ λεύκου γ
περὶ χραμβῆς δ
περὶ βλίτων καὶ ἀνδραφάξης ε
περὶ ἀνδράχνης ς
περὶ λαπάθου ζ
περὶ ὀξυλαπάθου η
περὶ τραγοπωγωνος θ
περὶ τῶν ἀκανθοδῶν φυλλῶν ι
περὶ ἱππουρίδων καὶ σκολυμῶν καὶ σκιλλίνων ιβ
περὶ ἀσπαρτου ιγ

περὶ σκληράγχνων τῶν πλωτῶν μδ
περὶ ὠῶν με
περὶ κεφάλης μς
περὶ λάβρακος μξ
περὶ λεύκης μη
περὶ τῶν πετραίων ἰχθύων μθ
περὶ κωβιῶν ν
περὶ τῶν ἁπαλοσαρκίων ἐνύδρων καὶ ἡ τῆς λάκης ξω-
μης σκληροσάρκων να
περὶ τῶν σκληροσαρκίων ἰχθύων νβ
περὶ ὀξυσαρκοδέρμων νς
περὶ τῶν μαλακοσαρκίων νδ
περὶ τῶν μαλακίων νε
περὶ τῶν σκληρίων νς
περὶ τῶν κηλωδῶν ἰχθύων νξ
περὶ τῆς ἀπὸ τῶν ἐνύδρων τροφῆς, ἐκ ξενοκράτους νη
περὶ γαλαχλὸς καὶ λυκοῦ γαλεώτου ξ
περὶ ὀξυγαλαχλὸς ξ
ἐκ τῆς ῥουφῆς περὶ γαλαξ-
τοποσίας ξα
ἐκ τῆς γαλεώτης περὶ μελι-
τος ἀφρίσου ξβ
ἐκ τῆς ῥαφῆς περὶ μελιτ-
ἀφρίσης ξγ
ἐκ τῶν γαλεωτῶν περὶ τῶν μέ-
σων ἐσεσμένων ξδ
περὶ τῶν ὑγρῶν καὶ σκλη-
ρῶν τῇ συνάσει ξε
παρὰ κατά τινα λόγον
ἐνίοις, ἢ τῶν συφόντων
μηλῶν ἢ ἀπίων ἐσθίειν
λεπάτῃ τῶν νάστερα ξς
ἐκ τῶν μνησιθέων τῶν πθω-
φῆς, περὶ ἰχθυοφῶν δυνάμεως ξζ
ἐκ τῶν φιλοτίμης, περὶ τρο-
φῶν δυνάμεως ξη

Κεφάλαια τῆς Γ.

Περὶ λεπτυνούσης καὶ παχυ-
νούσης διαίτης ἐκ τῶν παλ. α
ὅσα ἐστὶ λεπτυντικὰ ἐν ἰχθυο-
φαγίᾳ β
ὅσα παχυντικά γ
ὅσα μέσα τῶν λεπτυντικῶν
καὶ παχυντικῶν δ
ὅσα γλίσχρον χυμὸν γεννᾷ ε
ὅσα ὠμὸν χυμὸν γεννᾷ ς
ὅσα ψυχρὸν γεννᾷ ζ
ὅσα φλεγμα γεννᾷ η
ὅσα μελαγχολικὸν χυμὸν γεννᾷ θ
ὅσα χολώδη χυμὸν γεννᾷ ι
ὅσα ἐστὶ περιπλοματικά ια
ὅσα ἀπέριττα ιβ
ὅσα σαλεύοντα τροφῇ διδόναι
σώματι ιγ
ὅσα ἐλάττονα ιδ
ὅσα ἄχυμα ιε
ὅσα καλοχύμα ις
ὅσα εὔπεπτα ιζ
ὅσα δυσπεπτα ιη
ὅσα δυσομβρα καὶ ξωστικά ιθ
ὅσα καλοσομβρα κ
ὅσα κεφαλῇ βλαπτει κα
ὅσα ἀφυᾶ κβ
ὅσα φυσώδη ἐκφέρει κγ
ὅσα φυτῇ λιμένι, ἐμφράττει κδ
ὅσα εὐφράτῃ κε
ὅσα βραδύπορα κς
ὅσα ἀφθαρτα κζ
ὅσα δυσφθαρτα κη
ὅσα ἐπάγει νάστερα κθ
ὅσα ἐπέχει νάστερα λ
ὅσα διεγείρει λα
ὅσα ψύχει λβ

ὅσα ξηραίνει . . . . .
ὅσα ὑγραίνει . . . . .

Κεφάλαια τοῦ Δ

Ἐκ τῶν Γαληνοῦ περὶ παρασκευῆς τροφῶν. ζ
περὶ ἀλφίτων
περὶ χόνδρου
περὶ πλακοῦντος
περὶ φακοπλακοῦντος
περὶ τευτλοφακῆς
περὶ κολοκύντης
καὶ πῶς δεῖ καὶ μετὰ τίνος ταῦτα ἐσθίειν
περὶ γογγυλίδων
περὶ ἄρτου ζύμης
περὶ ἀζύμου ζύμης
περὶ ἐψήσεως κοχλιῶν
περὶ Ποίας σωμαλα τῶν ζώων, καὶ τίνων, πρὸς τραφὴν ἄριστά ἐστιν ἐπιτηδεῖα
περὶ ἐγκεφάλου ἐψήσεως
περὶ τῶν ἐντομένων

Ἐκ τοῦ ῥύφου περὶ σκευασίας τροφῶν β
ἐκ τῶν Διοκλέους περὶ σκευασίας τροφῶν γ
ἐκ τῶν μνημονευθέντων ζωμῶν κρεῶν, περὶ κρεμάτων σκευασίας
Διευχοῦς δ
Ἐκ τῶν Διευχοῦς, ἀρίστων σκευασιῶν
περὶ ἀλφίτων ε
σκευασίας τροφῶν ς
Ἀμύλου καὶ τῶν ἄλλων ὑποσκευασιῶν σκευασίας ζ
περὶ ἐψήσεων η

λθ Ἐκ τῶν φιλοτίμου κεγχρου
λδ σκευασίας θ

Ἐκ τῶν Ἀντιλλου, σκευασίας τροφῶν τοῖς συνεχῶς νοσοῦσι ια

Κεφάλαια τοῦ ε

Ἐκ τῶν Γαληνοῦ περὶ ὑδάτων α
περὶ ὕδατος ψυχροῦ καὶ ὀξυμελίτος δόσεως ἐπὶ νοσούντων β
ἐκ τῶν Ῥούφου ὑδάτων γ
ἐκ τῶν Διοκλέους, ὕδατος διοξθωσις δ
~~ἐκ τῶν Γαληνοῦ περὶ οἴνων~~
ἐκ τῶν Ἀθηναίου ὕδατος χάραξις ε
ἐκ τῶν Γαληνοῦ περὶ οἴνων ς
ἐκ τῶν Ῥούφου περὶ οἴνων ζ
ἐκ των Γαληνοῦ περὶ σιροῦ η
ἐκ τῶν Ῥούφου περὶ σιροῦ θ
ἐκ τῶν Γαληνοῦ περὶ ὄξους ι
ἐκ τῶν Ῥούφου περὶ ὄξους ια
περὶ τοῦ ἀπὸ τῶν σεμφύλων τοῦ ἀνθους ιβ
ἐκ τῶν Διοσκορίδους περὶ τοῦ δυνάμει οἴνου ιγ
ἐκ τῶν Γαληνοῦ περὶ μελικράτου ιδ
περὶ ἀπομελίτου ἐκ τοῦ Γαληνοῦ ιε
περὶ ὑδρομήλου τοῦ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις λεγομένου ἀνθους ιϛ
ἐκ τῶν φιλαγρίου περὶ ἀπομέλιτος ιζ
ἐκ τῶν Γαληνοῦ περὶ τῶν διακωδίων ιη

Ἐκ τῶν φιλαγρίου περὶ τῶν διαχωδίων . . . ιθ
περὶ τῆς ἀπὸ τῶν κυδωνίων μήλων καὶ τῆς ἀπὸ τῶν χαράνθων τῆς ὑλῆς . . . κ
περὶ τραμφαχομήλιτου . . . κα
περὶ βοδομήλιτου . . . . . κβ
περὶ σελινάλης . . . . . κγ
ἐκ τῶν Γαλήνου περὶ ὀξυμέλιτος . . . . . κδ
ἐκ τῶν Διοσκορίδους, ὄξους καὶ οἴνου καὶ σκιλλιτικῆς, καὶ ἄλλων οἴνων σκάμμα . . . κε
Διοκλέους οἴνου ὑγιὲς φυλακτικός . . . . . κς
ἐκ τῶν ἡροδότου περὶ οἰναδοσίας . . . . . κζ
ἐκ τῶν Ἀντύλλου περὶ διαχλυσμοῦ καὶ ἀναχουχυλισμοῦ . . . . . κη
περὶ πολῆς τῆς ὑλῆς . . . . κθ
ἐκ τῶν ἡροδότου περὶ πολῆς, καὶ ἐν ποιῷ χαμαιτῷ τὴν παροξυσμὴν τίλης χρηστέον . . . λ
περὶ πομάτων ἁρμοδιῶν τοῖς πυρετοῖς . . . . . λα
Ἐκ τῶν φιλολίμου περὶ ποτέως τῆι καλὰ τὸν σίλον, καὶ πολῆς . . . . λβ
Τῶν ἐν χρήσει σκευασιῶν ὄξους πολίτου καὶ ἀψινθίτου καὶ ἄλλων . . . . . λς

Κεφάλαια τῆς ε

Ἐκ τῶν Ἀντύλλου περὶ καταχλύσεως . . . α
περὶ ἡσυχίας . . . . . β
περὶ ἀσιλίας . . . . . γ
~~περὶ~~ Ἐκ ζῶν Γαλήνου περὶ ὕπνου καὶ ἐνζημιοζόσεως. δ
ἐκ τῶν Ἀντύλλου περὶ τῆς ἐξ ὕπνου ἀφελείας . . ε

περὶ εὐχυμογόσεως 5
περὶ λαλιάς ς
περὶ ἀναφωνήσεως η
τὶς ὁ τῆς ἀναφωνήσεως ἰχρὸν θ
ἐκ τῶν ἀντύλλου περὶ ὑγιε-
νῆ ἀναφωνήσεως
ἐκ τῶν Γαλλωνοῦ περὶ γυμ-
νασιφύγων ι
περὶ τριψεως παραοχὴ ια
ασιχῆς
τὶς χαίρος γυμνασίου ιβ
περὶ τῶν εἰδῶν καὶ τῆς δυνά-
μεως τῆ γυμνασιῆ
ὡς χρὴ γυμνάζεσθαι
περὶ τριψεως ἀποθεραπὸ
τιχῆς
περὶ τῆς ἰδίως τριψεως 15
περὶ τῆς ἐωτερινῆς ἀνατριψ- ιζ
εως
περὶ τῆς ἐσωτερινῆς ἀναλριφ- ιη
εως ~~ἀναστασεσιχῆς~~
ἐκ τῶν ἡροδότη περὶ τριφ- ιθ
εως ἀναστασιχῆς
ἐκ τῶν ἀντύλλη περὶ πε-
ριπάτη
περὶ δρόμη
περὶ ἁλώσεως
περὶ ἱππηλασίας
ἐκ τῶν ἡριδότη περὶ ἁλω-
σεως τῆς ἐν πυρσέλοις ἀνδρ
μοξδόνης
περὶ χειρηλασίας ἐκ
τῶν τῆ ἀντύλλη
περὶ νηξεως
περὶ πάλης
περὶ σκιομαχίας
περὶ χειρονομίας ἐξαλμᾶ
περὶ ἄλφου ἁφαλμᾶται λ
περὶ σφαίρας
περὶ κωρίκη

περὶ ἀλληχοβολίας , λδ
περὶ τῆς ἐπὶ τῶν σιμεῶν
διαβάσεως λε
περὶ τῆς ὁπλομαχίας λς
ἐκ τῶν Γαλλωνοῦ περὶ ἀφροδι- λζ
σιάς
ἐκ τῶν ξούφου περὶ ἀφροδι-
σιάς καὶ διαίτης λη

Κεφάλαια τῆ Ζ

Ἐκ τῶν Γαλλωῆ πόθεν διαθέσεως
κενώσεως. α
τίνες ὦσιν αἱ φλεβοτομίας δεόμε-
ναι
περὶ ἐπαφαιρέσεως β
περὶ μέτρων κενώσεως αἱμαθ δ
πόθεν ἰατέον φλέβας, καὶ ὅτι
δεῖ πάσας φυλάττεσθαι τὼν μασ-
γαλιάιαν ἐκτὸ ἀναγκης διὰ
τὼν ἀρτηριῶν, ὁμοίως καὶ τὼν
μετὸξὺ διὰ νεύρων, τὼν ὁμοιάν
τεμνειν ε
τὶς καιρὸς φλεβοτομίας καὶ ἐπα-
φαιρέσεως
Ἐκ τῶν Αντύλλη πόθεν χρὼν ἐν
τοῖς μέσοισιν ἀγγείοις διαιρετέον ζ
Ἐκ τῶν μεσοδόλη τὶς καιρὸς
τῶν ἐπὶ μέρες φλεβοτομίας η
Ἐκ τῶν Αντύλλη τίνα πρὸ τῆς
διαιρέσεως ποιητέον θ
πῶς φλεβοτομιτέον ι
πόσε καὶ ποῖον μεγέθη καὶ χιό-
μετρον διαιρετέον ια
τίνα προσμηχανητέον πρὸς τὼ
τὸ αἷμα θ ὗσιν ιβ
Ἐκ Γαλλωῆ περὶ ἀφαιρεσιοτομίας ιγ
Αντύλλη περὶ ἀφαιρέσεως ιδ
Γαλλωῆ περὶ σιχυάς
Αντύλλη περὶ σιχυάς ιε ιϛ

Ἡροδότου περὶ σιτώνας

Ἀντύλλου περὶ καλαχάσεως

Ἀπολλωνίου περὶ τῆς ἐγκαθάξεως

Τί δύναται ἡ ἐγκάθαξις

Ἀντύλλου περὶ βδελλῶν

Μενεμάχου περὶ βδελλῶν

Γαληνοῦ τίνας δεῖ καθαίρειν ἢ πότε, καὶ ποίους

Κατὰ πόσους ἡμέρας ἀν ἐκκενώσῃ ἡ γαστὴρ καθαιρόμενος δοθείσῃ

περὶ τῶν μιγνυμένων τοῖς καθαιρομένοις

περὶ καθαιρόντων ῥοφημάτων

Κεφάλαια τοῦ Η.

Ἐκ τῶν Ἀχιλλέως τίς ἡ προπαρασκευὴ τῶν ἐλλεβορίζομένων

περὶ ἐκλογῆς καὶ δόσεως ἐλλεβόρου

Ἐκ τῶν Ἡροδότου δόσεως ἐλλεβόρου

ποίου ἄριστος ἑλλέβορος

Ἐκ τῶν Ἀντύλλου περὶ ἐλλεβόρου

πῶς ἀπαντητέον τοῖς ἐξακούοντα θανάτους συμπτώματα ἐκ τοῦ ἐλλεβόρου

Ἐκ τῶν Ἡροδότου περὶ τῶν κινδυνευόντων πνιγμονὴν ἐκ τοῦ ἑλλεβόρου

Κτησίου περὶ ἑλλεβόρου

Μνησέου περὶ ἑλλεβόρου

Ἐκ τῶν Ἀντύλλου περὶ ἀποφλεγμασμῶν

ιδ Ἐκ τῶν Γαληνοῦ περὶ κενωλιποψυχιῶν ιγ

ιε Ἐκ τῶν Ἀντύλλου περὶ ὑποκαπνισμοῦ ιβ

ις περὶ ἐρρίνων ιε

ιζ καὶ περὶ ἀποδακετιλικῶν ιδ

ιη περὶ δυσεντερικῶν ιε

περὶ ἀναγωγῶν ις

περὶ ἰδεωτικῶν ιζ

κθ Ἐκ τῶν Γαληνοῦ περὶ μελαγχολείας ιη

περὶ ἀνυπνοδύσεως κ

περὶ ἐμέτων κα

κε κς Ἐκ τῶν ῥοφημάτων πῶς ἀνάγκη εὐπεπτον ἐμεῖν κβ

Ἐκ τῶν διοκλέους ἐμετικὰ κγ

Ἐκ τῶν Ἀχιλλέως περὶ ἐμετικῶν ἀπὸ σιτίων κδ

Ἐκ τῶν ῥοφημάτων περὶ χυμῶν α κε

Ἐκ τῶν Λύκου ὕλαι χυμῶν

β ἐπὶ δυσεντερικῶν κς

Ἕτερον μέθοδον χυμῶν ἐπὶ τοῦ ἐχάλω ἐντερικοῦ νοσοῦντι γ κζ

ἐπὶ χολερικῆς ξηρᾶς δ κη

ἐπὶ ἰλέως ε κθ

ἐπὶ χωλικῶν λ

ἐπὶ νεφριτικῶν λα

Ἐπὶ ὑστερικῶν λβ

ς Ἐπὶ κυστέως λγ

ἐπὶ ἑλμινθῶν ἀσκαρίδων λδ

τίνες οἱ ἐπὶ ἀσιτίᾳ σκόπιμοι χλυστῆρες ζ λε

η Ἐπὶ τινὰς (μὴ δεῖν) χλυζόντων λς

θ Ὅτι τινὰς δέον χλύζειν, οὐ χλύζουσιν ι λζ

περὶ χημείας τῶν κλυζομένων λξ
Ἐκ λόγων μνησιθέου καὶ πό-
θου τοῦ πάνυ ἀπολυχάνου χλιο-
μαή . . . λη
Ἐκ τῶν Φαφιανῶν βαλανείων λθ
Διάχυσα . . . μ
Ἀντιλλίου γαστρὸς καὶ καθάρσι-
ων ποιμένων ἀναγραφαὶ
πλευρόνων ἀσχαρῶν . . .

Κεφάλαια τοῦ Θ

Ἐκ λόγων Γαλλιανοῦ περὶ ἀέρος α
περὶ ὕδατος . . . β
Ἐκ λόγων Ἀντιλλίου περὶ τῆς κα-
τὰ μῆκος λόγων ἀέρων διαφορᾶς γ
περὶ τῆς κατὰ ἡμέραν τῶν
ἀέρων διαφορᾶς . δ
Ἐκ λόγων Ἀθηναίου περὶ ἀέρος ε
Ἐκ λόγων Γαλλιανοῦ περὶ χωρίων ς
περὶ τῶν ἀνέμων . . ζ
περὶ τῆς τῶν ὑδάτων ἐκλογῆς καὶ
διαφορᾶς . . . η
Ἀντιλλίου περὶ ἀνέμων θ
περὶ τῆς τῶν πόλεων θέσεως
ἐκ Γαλλιανοῦ . . . ι
περὶ τόπων ἐκ λόγων Ἀντιλ-
λίου . . .
περὶ τόπων ἐκ τῶν Ἀθηναίου ιαʹ
βʹ
Ἐκ λόγων Ἀντιλλίου περὶ ὄγκου ιγʹ
περὶ σκοπῆς . . ιδʹ
Ἐκ λόγων Ξενοφῶντος περὶ χωρίων ιε
περὶ ὑγιεινῶν φυτῶν, καὶ τῶν
μὴ λοιμούντων
Διάγνωσις ὑγιεινῆς ἀναθυμιά-
σεως χωρίου ιϛ

Διάγνωσις μοχθηρᾶς ἀναθυ-
μιάσεως . . . ιη
ὅτι διὰ τὸν πρὸς τὸν ἥλιον
χάσμην ὑγιεινὰ ἐστι καὶ οὐχ
ὑγιεινὰ τὰ χωρία ιθ
ποῖα ἀνυγρὰ ὑγιεινὰ καὶ κα-
κοσήμαντα ποῖα δὲ καὶ ποῖα
οὐκ ὑγιεινά
Ἐκ λόγων Γαλλιανοῦ περὶ πυκνώ-
σεως καὶ ἀραιώσεως καὶ καθα-
πλώσεως, καὶ στενώσεως κα
Ἐκ τῶν Ἀντιλλίου περὶ ἐμβόλι-
μων κα
περὶ καθαρσιοποιήσεως, γογγυ-
λίδων, περὶ σκληρομάλθης κβ
περὶ καθαπλωμάτων ἐν οἷς,
καὶ περὶ ἐφήσεως ἀνέμων κγ
Ἐκ λόγων Λυκίου περὶ τοῦ λεγο-
μένου καθαπλώματος κδ
περὶ τῶν ἐξ ἁλῶν κε
περὶ τῶν ἐκ πιλύων κϛ
περὶ τῶν ἐκ κισθίνης ἀλεύρου κζ
περὶ τῶν ἀπὸ λινοσπέρμου κη
περὶ τῶν ἐξ ἀλφίτων λ
περὶ τῶν ἀπὸ λημμάτων λα
περὶ τῶν ἐκ χόνδρου λβ
περὶ τῶν ἐκ κενχρίδος λγ
περὶ τῶν ἐκ σύκων λδ
περὶ τῶν ἐκ κυάμων λε
περὶ τῶν ἐκ θερέμων λϛ
περὶ τῶν ἐκ φακῆς λζ
περὶ τῶν ἐξ ὀρόβων λη
περὶ τῶν ἐξ ἐρεβίνθων λθ
περὶ τῶν ἐκ φοινίκων μ
περὶ τῶν ἐξ ἀχέδρων μα
περὶ τῶν ἐξ ἀγρίων μβ
περὶ τῶν ἐκ μηκώνος μγ

περὶ τῶν ἐκ βαλβῶν . . μδ
περὶ τῶν ἐκ πεφύσαν . . με
περὶ τῶν ἐκ διδάχος . . μς
περὶ τῶν ἐξ ὑποπτυ καὶ γλήχω-
νθ . . . . . μζ
περὶ τῶν ἐξ ὠχιμυ . . μη
περὶ τῶν ἐξ ἡδυόσμυ . . μθ
περὶ τῶν ἐκ συκῆς ἀγρίας . ν
περὶ τῶν ἐκ κεφάλης . . να
περὶ τῶν ἐκ μαλάχης . . νβ
περὶ τῶν ἐκ λευτλυ . . νγ
περὶ τῶν ἐκ σαφάνυ . . νδ
περὶ τῶν ἐκ ψυλλίου . . νε

Κεφαλαια τῶν Ι

Ἐκ τῶν Γαληνοῦ περὶ λουλικῶν
γλυκέων δυνάμεως καὶ χρήσεως α
Ἐκ τῶν Ἀντύλλυ περὶ λουλικῶν β
περὶ ἀνυποφόρων λουλικῶν . γ
Ἐκ τῶν Ἡσυχίου περὶ λαγάνων δ
περὶ ἀνυποφόρων ὑδάτων . ε
Ἐκ τῶν Γαληνοῦ περὶ ψυχροῦ
λουτροῦ χρήσεως . . . ς
Ἐκ τῶν Ἀγαθίνου περὶ θερμο-
λασίας καὶ ψυχρολασίας ζ
Ἐκ τῶν Ἡσυχίου περὶ ἀμμοχα-
σίας . . . . . η
περὶ ἁλιάσεως . . . θ
περὶ τῆς ἀπὸ πυρὸς καὶ ἀνθρα-
κων ἀφελείας . . . . ι
περὶ καύσεως . . . . ια
Ἐκ τῶν Ἀντύλλυ περὶ διαπάσεως. ιβ
περὶ συναπισμοῦ . . . ιγ
Ἐκ τῶν Μενεμάχυ περὶ ἡλιο-
θερμῶν . . . . . ιδ
περὶ καυμάτων καὶ ξηρασίας ιε
περὶ κλυσμοῦ . . . . ις
Ἐκ τῶν Ἡσυχίου περὶ καλα-
κλυσμοῦ . . . . . ιζ
περὶ διαφθορᾶς καὶ καλαλῆ
ψεως ἐκ τῶν Ἡσυχίου . ιη
Ἐκ τῶν Ἀντύλλυ περὶ ὑπο-
θυμιάσεων . . . . . ιθ
περὶ ὀσφραντῶν . . . κ
περὶ σμυρνίων . . . . κα
περὶ ἰχθύων . . . . κβ
περὶ κολλυρίων . . . κγ
περὶ λειχόνων . . . . κδ
περὶ πιστῶν . . . . κε
περὶ ἐγχυματισμῶν . . κς
περὶ καλλικρεμμύων . . κζ
περὶ μαλαγμάτων . . . κη
περὶ ἀκόπων . . . . κθ
περὶ πλασμικῶν . . . λ
περὶ ἐμπασμάτων . . λα
περὶ καλλιπασμάτων . λβ
περὶ διαπασμάτων . . λγ
περὶ διαχρισμάτων . λδ
περὶ ὠλικῶν . . . . λε
περὶ ἀδονικῶν . . . λς
περὶ τῆς εἰς ἔλαιον ἐμβά-
σεως ἐκ τῶν Ἡσυχίου λζ
περὶ τῆς εἰς ὑδρέλαιον λη
περὶ θαλάσσης . . . λθ
περὶ ἀφιδρωτηρίων . μ
περὶ τῶν μελὶ συγκειμέ-
νων χαλκωμένων βουθημά-
των ἐκ τῆς Γαληνοῦ . . μα
περὶ τῶν φοινικίνων δυνα-
μένων φλεγμάτων . . μβ

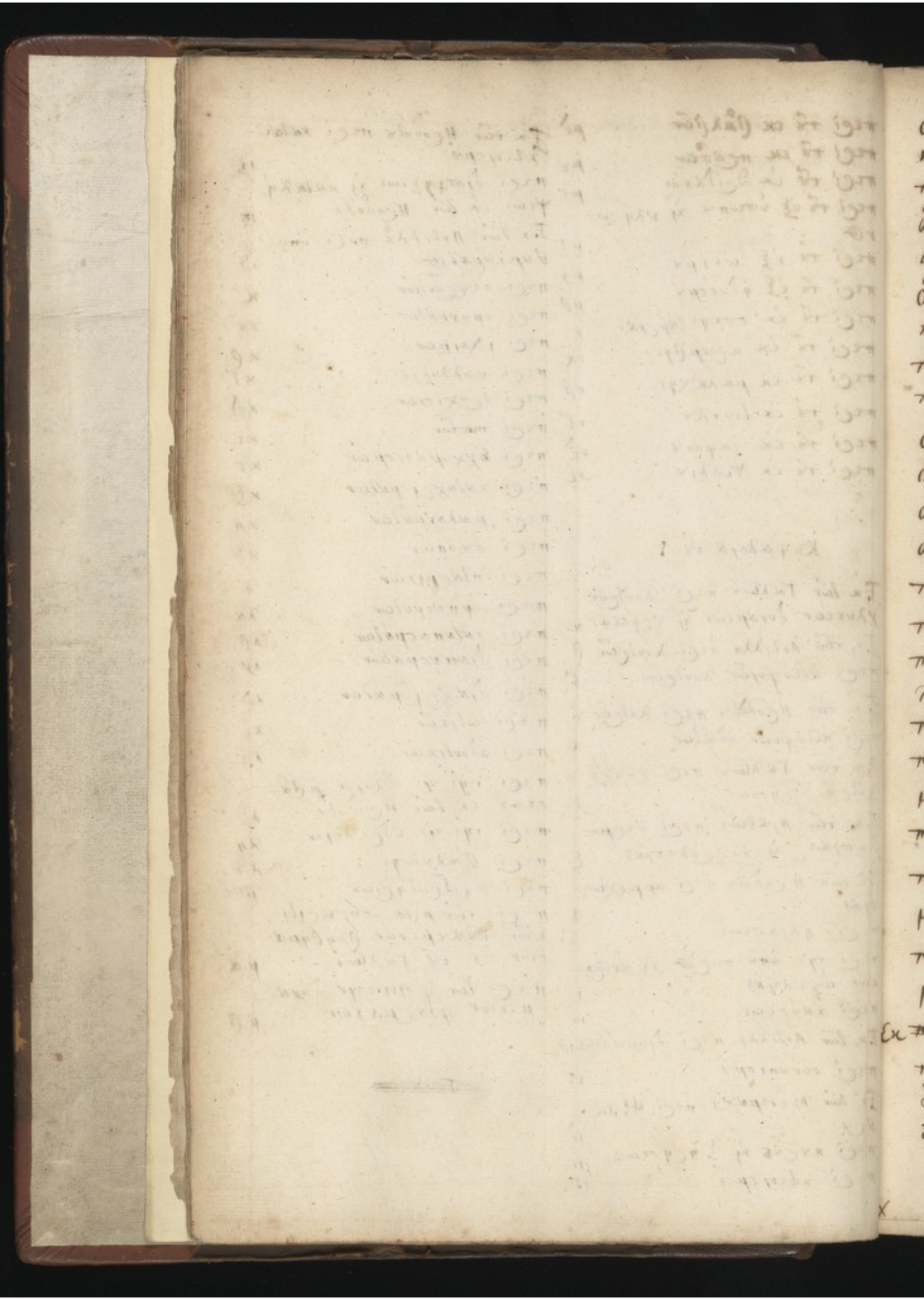

ὅσα ὑγειάνειν φησὶν ἀ-
νευ τῆς προσηνοῦς πρόσ-
ταξεως . . .
ὅσα ὑγειάνει δευτέρας
ταξεως . . .
ὅσα μετὰ τῶν ξηραινόντων
καὶ ὑγειαινόντων . . .
περὶ ζῶν λεπτομερῶν καὶ
παχυμερῶν . . .
ὅσα λεπτομερῆ . . .
ὅσα παχυμερῆ . . .
ὅσα ζωτικά . . .
ὅσα συμπεπτικά . . .
περὶ τῶν ἐκπεπτικῶν . .
περὶ τῶν μαλακτικῶν . .
περὶ τῶν σκληρυνόντων καὶ χα-
λώντων . . .
περὶ τῶν ἐμπλαστικῶν . .
περὶ τῶν καθαιρόντων φαρ-
μάκων . . .
περὶ ὑποκαθάρσεως . . .
περὶ τῆς καθαρτικῆς δυνά-
μεως . . .
περὶ τῶν βηχικῶν δυνά-
μεων . . .
ἐκ περὶ τῶν Ζωπύρου περὶ
τῶν ὑγρασιῶν ἑλκόντων
διὰ σώματος καὶ ῥῖνος καὶ
ὀφθαλμῶν καὶ ὠτῶν . . .

Γαλήνου περὶ τῶν ἐκφρακ-
τικῶν, καὶ ῥυκτικῶν καὶ λεπτυ-
ντικῶν . . . . . μς
νδ ὅσα καὶ ἐμφρακτικὰ καὶ διά-
καθαρτικά . . . . . μξ
λ ὅσα ῥύπτει . . . . . μη
περὶ τῶν ἀφηλικῶν . . . μθ
λα ἐκ τῶν Ζωπύρου ὅσα διὰ ὕδα-
τος ἰδίως ἐκ πολλοῦ ἄλγη καὶ ἡπα-
λβ τος καὶ ἀπόστημα καὶ νεφρῶν . ν
λγ ἐκ Γαλήνου περὶ τῶν καθαι-
ρόντων θωρακα καὶ πλεύμονα. να
λδ ἐκ τῶν Ζωπύρου ὅσα ἀναγει ἀ
λε πνεύμονα . . . . . νβ
λς ἐκ τῶν Γαλήνου περὶ τῶν ~~τὰς νεφρὰς~~
λξ ἐκκαθαιρόντων ἰδίως νεφρούς νγ
περὶ τῶν ἀφαιρετικῶν καὶ ἀνα-
λη μοιρικῶν καὶ σηψιτικῶν . . νδ
ὅσα ἰδιωτικὰ . . . . . νε
λθ ἐκ τῶν Ζωπύρου περὶ ζῶν
ἀνίων . . . . . νς
μ ἐκ ζῶν Γαλήνου περὶ τῶν καυστικῶν
καὶ σηπτικῶν καθαιρετικῶν τε
μα καὶ ἀποστηματικῶν . . . . νξ
μβ ἐκ ζῶν Ζωπύρου περὶ τῶν ἀνίων νη
ἐκ ζῶν Γαλήνου περὶ ἑλκτικῶν
καὶ ἀποσηπτικῶν . . . νθ
μγ περὶ τῶν διαφορητικῶν . . ξ
ἐκ τῶν Ζωφύρου ὅσα συφῆ . ξα
μδ ὅσα διαφορεῖ . . . . . ξβ
ἐκ ζῶν Γαλήνου περὶ τῶν γαλα
ποιούντων δυνάμεων καὶ
καλαμώδια κινούντων . ξγ
ἐκ ζῶν Ζωπύρου περὶ τῶν ἀνίων ξδ
με καλαμωδῶν ἀγωγά . . . ξε
ἐκ ζῶν Γαλήνου περὶ ζῶν τὸ
σπέρμα γεννητῶν καὶ σπερματικῶν ξς

Κεφάλαια τῆς ιδ βιβλίου

Ἐκ τῶν Γαληνοῦ περὶ τῆς τῶν ἀνομοίων διαιρήσεως. α

περὶ τῆς διαφορᾶς τῶν φαρμάκων β

περὶ χρείας τῶν φαρμάκων γ

ὅτι πρὸς τὴν εὐκρασίαν βλέποντας ἀπευθύνειν δεῖ πάντα δ

περὶ τῆς ἐν τοῖς χυμοῖς διαφορᾶς καὶ δυνάμεως ε

περὶ ἁλμῶν ς

ὅτι δεῖ καὶ ἀπὸ χαμαίλων λεκμαίρεσθαι περὶ τῆς κράσεως τῶν ἁπλῶν ζ

πῶς χρὴ καὶ διὰ τῆς πείρας ἐξευρίσκειν τὰς δυνάμεις η

ὅτι χρεὼν πάντα ἀνομοιομερῆ καὶ τὰ ἁπλᾶ θ

ὅσα καὶ ἀνομοιομερῆ τοῖς δυνάμεσιν ι

περὶ τάξεως τῆς δυνάμεως τῶν ἁπλῶν φαρμάκων ια

περὶ τῶν ἐνεργῶν τὸ θερμὸ καὶ ψυχρόν ιβ

ὅσα μέσα τῶν θερμαινόντων καὶ ψυχόντων ιγ

ὅσα εἶπεν θερμαίνειν ἄνευ τὸ προδήλου τῶν τάξιν ιδ

ὅσα θερμαίνει πρώτης ἀποκρίσεως ιε

ὅσα θερμαίνει δευτέρας ἀποκρίσεως ις

ὅσα θερμαίνει τρίτης ἀποκρίσεως ιζ

ὅσα θερμαίνει τετάρτης ἀποκρίσεως ιη

ὅσα ψύχειν ἁπλῶς εἶπεν ἄνευ τὸ προδήλου τῶν ἀποκρίσιν ιθ

ὅσα ψύχει τῆς πρώτης ἀποκρίσεως κ

ὅσα ψύχει τῆς δευτέρας ἀποκρίσεως κα

ὅσα ψύχει τῆς τρίτης ἀποκρίσεως κβ

ὅσα ξηραίνειν φῆσιν ἄνευ τὸ προδήλου τῶν ἀποκρίσεων κγ

ὅσα ἀδήλως ξηραίνει κδ

ὅσα ξηραίνει τῆς πρώτης ἀποκρίσεως κε

ὅσα ξηραίνει τῆς δευτέρας ἀποκρίσεως κς

ὅσα ξηραίνει τῆς τρίτης ἀποκρίσεως κζ

ὅσα ξηραίνει τῆς τελέας ἀποκρίσεως κη

Οὐριβασίου ἰατρικῶν συναγωγῶν βιβλίον α.
πρὸς Ἰουλιανόν.

Τὰς προσαχθείσας ἐπιτομὰς παρὰ τῆς σῆς θειότητος (αὐτοκράτορ Ἰουλιανέ,) πρότερον, ἕνεκα διεξοδικωτέρων ἐν Γαλατίᾳ τῇ πρὸς ἕω τὸ τέλος ἤγαγον, καθὼς ἠβουλήθης. ἃς εἶναι ἐκ μόνων τῶν Γαληνοῦ γραφέντων ἐποιησάμην. ἐπὶ δὲ ἐπαινέσας ταύτας, δευτέραν ἐπέταξας πρᾶξιν, πάντων τῶν ἀρίστων ἰατρῶν ἀναζητήσασθαί με, τὰ καιριώτατα συναγαγεῖν, καὶ πανθ' ὅσα χρησιμεύει πρὸς αὐτὸ τὸ τέλος τῆς ἰατρικῆς: καὶ τοῦτο πράττειν, ὡς ὅτι μάλιστα ἐμοὶ δυνατόν, προθύμως διεγνωκὼς, χρησιμωτάτην ἔσεσθαι ὑπολαμβάνων τὴν τοιαύτην συναγωγήν, τῶν ἐν μυχαναύλοις εἰσὶν ἐπιμόνως ἐξευρισκόντων τῷ ἑκάστῳ τοῖς δεομένοις ὠφέλιμον. περιττὸν δὲ νομίσας εἶναι καὶ πανταχοῦ εὐηθὲς, τὸ ἐγγράφειν τὰ αὐτὰ πολλάκις. καὶ τῶν ἀρίστα συγγραψάντων καὶ τῶν μὴ ὁμοίως τὸ ἀκριβὲς ἐξειργασμένων, μόνα τὰ τῶν ἀρίστων ἐπόντων συνάξω. πάλαι Γαληνῷ μόνῳ ῥηθέντα, μηδὲν παραλιπών, τούτοις καθόλου τῶν συγγραψάντων ἁπάντων εἰς τὰς αὐτὰς ὑποθέσεις, αὐτὸς κρατεῖ μεθόδοις καὶ διορισμοῖς τοῖς ἀκριβεστάτοις χρώμενος, ἅτε τοῖς Ἱπποκρατείοις ἀρχαῖς, καὶ δόξαις ἑπομένων. χρήσομαι δὲ καὶ ταύτῃ τοιαύτῃ τινὶ τάξει. καὶ πρῶτον μὲν ὧν συνάξω τὰ τῆς ὑλικῆς μέρης. εἶθ' ὅσα περὶ φύσεως καὶ κατασκευῆς εἴρηται τοῦ ἀνθρώπου. μεθ' ἃ τὰ τῆς ὑγιεινῆς καὶ ἀναλπτικῆς πραγματείας. καὶ μετὰ ταῦτα, ὅσα τῆς διαγνωστικῆς καὶ προγνωστικῆς ἔχεται θεωρίας. ἐφ' οἷς τὰ περὶ τῆς τῶν νοσημάτων καὶ συμπτωμάτων, καὶ ὅλως τῆς τῶν παρὰ φύσιν ἑκάστων διορθώσεως: ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν περὶ τῶν ἐν ταῖς τροφαῖς δυνάμεων:

Ἐκ τῶν Γαληνοῦ περὶ ἀρετῆς, καὶ κακίας τῶν σπερματικῶν σωμάτων. α.

Οὐ μόνον οἱ αὐ εἰς ξένην ἀφικόμενοις χώραν ἐδίσιν τὰ μέλλης ἀληθὲς ἀλλὰ καὶ παρ' ἡμῖν αὐτοῖς, προσειρᾶσθαι δυνήσῃ τῆς ἑκάστου φύσεως, ἐν τῷ διαβρέχειν ὕδατι μόνῳ χωρὶς ἐψήσεως, ἢ σὺν ἑψήσει τε καὶ στρίψει τὰ μὲν γὰρ εἰς ὄγκον ἐξαιρόμενα τῶν σωμάτων, ἀποβαλλόντα τε ταχέως τὴν ἀρχαίαν σκληρότητα καὶ γλισχρότητα, μεταβάλλοντά τε πρὸς τὸ μαλακώτερον, ἁπτόμενα πάντα, εἰ τὸν ἐμπροσθεν ὄγκον ἅμα τῇ σκληρότητι φιλάζουσι χεῖρα, δυσστεῖα γὰρ καὶ γεώδη ταῖς οὐσίαις ἐστὶ, ὡς μόλις αἱμάζεσθαι, καὶ

ἀμυγδάλας δὲ δοκιμάσεις ᾧ τὸ καρυα μεγάλα, καὶ τὰ μικρὰ, καὶ τὰ κάσανα. περὶ δὲ τῆς πιστάνης τί δεῖ καὶ λέγειν. πόη γὰρ τῷτο καὶ αἱ παῖδες ἴασιν, ὡς ἡ μὲν ὀγκυμένη ταχέως, ἀρίστη. μοχθηρὰ δ' ἡ ἐν χρόνῳ πολλῷ βραχὺν ὄγκον ἔχουσα: τίνα δὲ τῶν δημηριακῶν σωρμάλων ἄριστα ὀγκᾶσθαι πέφυκεν ἐρώμενα καὶ κεκλημένα ἀλέραμνα τὰ τοιαῦτα τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων ἔνιοι. τὰ δ' ἐν ὄγκῳ βραχεῖ πλείστην ὠδὴν ἔχοντα καὶ ταύτην ταχέως καὶ ἡλίκραν, εὐχυμώτατα τε καὶ τροφιμώτατα πάντα ἐστίν, ἧκιστα δὲ χωρεῖται κατὰ ῥᾳδίως. ὅσα δ' ἐμπαλιν χαύνην μὲν ἔχει καὶ μαλακὴν ὠδὴν, μόρια δ' αὐτῶν πολλὰ πίπτοντα, διαχωρεῖται μὲν ἀμεινον, ἧττον δὲ τρέφει. τῶν δὲ αὐτῶν ὅσα δυσωδὴ ἐστὶ, καὶ ἀηδίαν ἔχοντα κατὰ τὴν γεῦσιν, εὐδηλον ὡς κακόχυμά τε καὶ δύσπεπτα πάντα ἐστί. τῶν δ' ἐν ὄγκῳ μικρῷ πλείστην οὐσίαν εἶναι, τῶν βάρος ἐσταθμημένων αὐτῶν ἐπὶ ζυγοῦ σημεῖον ἔξω σοι: καὶ τὸ τῶν ἀλεύρων πλῆθος, ἐξ ὀλίγου γὰρ ὄγκου πολὺ γίνεται τοῖς πεπιλημένην ἔχουσι τὴν ὠδὴν ἀπέρματοι. τῶν γῦν πυρῶν ὅσοι μὲν πυκνὴν καὶ πεπιλημένην ἔχουσιν ὅλην ἑαυτῶν τὴν ὠδὴν, ὡς μόλις ὑπὸ τῶν ὀδόντων διαιρεῖσθαι (τῇ χροᾷ δ' εἰσὶν αὐτοὶ ξανθοί) πλείστην τροφὴν διδόασι τοῖς σώμασιν ἐξ ὄγκου βραχέος. ὅσοι δ' ἐναντίοι τούτοις, ῥᾳδίως μὲν ὑπὸ τῶν ὀδόντων θρυπτόμενοι, μελᾶ δὲ τὴν θρῦψιν ἀραιοὶ καὶ χαῦνοι φαινόμενοι, βραχεῖαν παρέχονται τροφὴν ἐξ ὄγκου τοιοῦτου. τῶν δὲ κριθῶν καλλίστας τυγχάνουσιν, αἱ λευκαὶ καὶ μελᾶ τὸ πιοδῆναι φαινόμεναι, καὶ τὴν πυκνότητος ἔχουσαι καὶ βάρους, ὅσον οἷόν τε καὶ κριθὰς ἔχειν. ἀμείνους δῆλον ὅτι καὶ τῶν ἰσχνῶν τε καὶ ῥυσῶν αἱ πλήρεις ὅλαι καὶ τελαμένην ἔξωθεν ἔχουσαι τὴν περιγραφήν. τοιοῦτον δὲ ταύτας, ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ πλήρη καὶ τελαμένην ἔχοντα τὴν περιγραφὴν, ἄριστα ὠσπερμάσθαι συμβέβηκεν, πλὴν εἰ πάνυ σφόδρα τοῦ πλείονα τῆς κατὰ φύσιν ὄγκον ἔχοιεν, ἅμα τῷ μαλακώτερά τε καὶ χαυνότερα γενέσθαι, περιπνευματικὴν γὰρ ὑγρότητα ταῦτ' ἔχειν ἰσθι καὶ χεῖρω τῶν προειρημένων εἶναι. καὶ διὰ τῆτο μελᾶ μὲν τὴν συγκομιδὴν ἡ προσῆκεν αὐτῶν χρῆσθαι. καταθέμενος δ' ἐν τοῖτοις ξηροῖς ἐᾶσαι χρόνῳ πλείονι, τὸ μὲν τι διαπνεῦ

τῆς περιττῆς ὑγρότητος, τοσοῦτόν τε μέχρι περ᾽ αὐξηθέντα ἕως προσάλλη μεταβολῆς. τὰ δ᾽ ἐπὶ πλεῖστον κείμενα, χείρω γίνεται τοῖς δυνάμεσιν, ὅρος δὲ καὶ τῶν ὅλων ὅταν διαιρθέντα καθάπερ λεπτήν τινα κόνιν ἐκπέσωσιν ἔχη. γίγνονται δὲ πολλάκις ἐν μὲν τοῖς πυροῖς αἱραι πολλαί. καὶ τὰ δὲ τὰς κριθάς, αὐλαι μὲν ὀλίγαι, πολὺς δ᾽ ὁ αἰγυλωψ. κἀν τοῖς φακοῖς ἐκ μεταβολῆς αὐλῶν ἄρακοι, καὶ τελίκινοι, σκληρὰ καὶ τρογγύλα, καὶ ἄβρωτα σωτερμάτια, καθάπερ ἡ ἀταρίνη καὶ ἡ ὀροβάγχη καὶ τὰ τῆς ὀροβάσσ. ταῦτα μὲν δὴ πάνυ μοχθηρὰ σωτερματα. τὸ δὲ μελάμπυρον καλούμενον ἐκ μεταβολῆς μὲν γεννᾶται καὶ αὐτὸ τῶν πυρῶν. ἀλλ᾽ ἀπολείπεται πάμπολυ τῆς εὐ ταῖς αἱρεσις κακίας εὑρίσκονται δὲ καὶ εἰς τἄλλα σωτέρματα τοιαῦται ἰνες γενόμεναι μεταβολαί, διόπερ ἀμελεῖν οὐ προσήκει τῆς καθαρὰ ποιεῖν ἅπαντα τὰ πρὸς ἐδωδὴν παρασκευαζόμενα σωτέρματα: γινώσκοντας ὡς εἰ καὶ τῆς καθ᾽ ἡμέρας βλάβης οὐκ αἰσθανόμεθα διὰ βραχύτητα, τὸ γοῦν ἀθροιζόμενον ἐξ αὐτῆς χρόνῳ πλείονι φανερόν γενήσεται πολύ. τῶν καρπῶν δὲ, εἰς ἀκόπεσιν, ἐπιτηδείως ὄντας ἰδεῖν, τῆς πρὶν σαπῆναι ξηραινομένης πιθανῶς αὐτὸς ὀνομάζομεν μικροῦ πυροῦ τὴν ὄψιν καὶ τὴν χροᾶν, καὶ τὴν πυκνότητα, καὶ τὴν θερμότητα τὴν δύναμιν ἐοικέναι αὐτῷ. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα σωτέρματα παραπλήσια μέν, οὐκ ἀκριβῶς ταὐτὸν εἶδος ἔχοντα τοῖς εἰρημένοις ἐστί. τὰ μὲν ἐν τῷ μεταξὺ κριθῆς τε καὶ ὄρυζης, ἢ μεταξὺ πυρᾶς τε καὶ ὄρυζης. ἔνια δ᾽ ἐγγυτάτω τῆς φύσεως, τὰ μὲν ὀλύρας ἐστί, τὰ δὲ κριθῆς, ἢ ὄρυζης, ἢ πυρᾶς: καθάπερ ἄλλα, τὰ μὲν ἐλύρας, τὰ δὲ κέγχρου προσηγορίας ἔχοντα: τινὰ μὲν ἁπλᾶ ὥσπερ ἐν Ἰταλίᾳ τὸ σπλάνιον, ἔνια δὲ συνθέτα ὡς ἐν Καππαδοκίᾳ μὲν τὸ καλούμενον γυμνόκριθον, καὶ τὰ δὲ Βιθυνίαν τὸ ζεόκυρον.

Ἐκ τῆς α. βιβλίου τῶν Ἀθηναίου περὶ πυρῶν. β.

Τῶν σιτίων κράτιστοι πρὸς εὐτροφίαν εἰσὶν οἱ πυροί: διαφέρουσι δὲ ἀλλήλων τῷ μᾶλλον τε καὶ ἧττον θερμαίνειν τε καὶ ὑγραίνειν παρὰ τὰ γένη, καὶ παρὰ τὴν τοπὴν ἐν οἷς φύονται, καὶ παρὰ τὰς καλλιεργείας τῶν ὀρῶν,

καὶ ζῶν ἀέρων καὶ παρὰ τὸν χρόνον. παρὰ μὲν οὖν τὰ γένη διαφέρουσιν οἱ πυροί, οἷοι οἱ μὲν αὐλῶν σιτάνιοι καὶ ἀλευρῖται, οἱ δὲ σεμιδαλῖται εἰσίν· οἱ μὲν οὖν σιτάνιοι, κέφοι τε εἰσὶν καὶ χάυνοι τῇ συστάσει, καὶ λευκοί. κατεργασμένοι γάρ εἰσιν, τῆς φαιοδοῦς οὐσίας ἐν αὐτοῖς ἐπὶ πλέον κεχυμένης καὶ διαλελυμένης ὑπὸ τῆς οἰκείας συμπέψεως. διόπερ εὔοιρον καὶ εὔπεπτον καὶ καθόλου εὐμεταβόλου τὴν τροφὴν προσφέρουσι. ἔτι δὲ εὐδιάπνευστον καὶ εὐεκκοίπτον· ἐλάττονα δὲ καὶ οὐκ ἴσην τοῖς σεμιδαλίταις) καὶ πρὸς ὑγείαν μᾶλλον ἢ ῥώμην ἁρμόττουσιν. οἱ δὲ σεμιδαλῖται βαρύτεροί τε εἰσι καὶ πυκνοί, καὶ ξανθοί, καὶ διαφανεῖς, καὶ δυσπεπτοῦντες μὲν εἰσίν, ἀνάδοσιν δὲ ἔχουσι δαψιλῆ, καὶ δυσδιάπνευστον καὶ καθόλου πρὸς ῥώμην μᾶλλον ἢ πρὸς ὑγίειαν εἰσὶν ἐπιτήδειοι. παρὰ δὲ τὰς τόπους διαφέρουσιν οἱ πυροὶ οἱ ἐν ξηραῖς καὶ ἀλιπέσι χώραις γινόμενοι τῶν ἐν εὐγείως καὶ πιεραῖς φυομένων, οἱ μὲν γὰρ ἀπ' ἐλαττόνος ὕλης καὶ κυφοτέρας καὶ λεπτοτέρας συνεστῶτες εὐκατέργαστοι μὲν εἰσὶ καὶ εὐμεταβόλοι, ἐλάττονα δὲ τροφὴν προσφέρονται. οὐ τροπὸν οἱ ἐν τοῖς καύσοις λεγομένοις ἑπτασπειρόμενοι. τῆς γὰρ ἐν τοιούτοις τόποις ὕλης ἐμπρηστικῆς διὰ τὸ ἀλιπὲς καὶ ἄγροπον τῆς γεφύρας, λευκοί τε γίγνονται, καὶ χαῦνοι καὶ σπιτάνιοι οἷόπερ ἐν εὐγείως καὶ λιπαροῖς τόποις φυόμενοι, ἀπὸ δαψιλοῦς καὶ στερεᾶς ὕλης τρεφόμενοι, πυκνοί τε εἰσὶ καὶ βαρεῖς καὶ πολύτροφοι. καὶ οἱ ἀνατεταλμένοι δὲ τῶν τόπων, καὶ εὔπνοοι, καὶ εὐήλιοι, βελτίους πυρὸς φέρουσι, καὶ πολυτροφιμωτέρους. διαφέρουσι δὲ τοῖς τόποις, καὶ οἱ ἐν ψυχροῖς ἀγαν καὶ χιονοβολουμένοις φυόμενοι τῶν ἐν θερμαῖς χώραις αὐτομένων, οἱ μὲν γὰρ ἐν ψυχροῖς τόποις φυόμενοι, κατεργασμένοι μᾶλλον εἰσὶν καὶ λεπτομερεῖς, οἷοιπερ εἰσὶν οἱ σπιτάνιοι· μικτοῦ γὰρ οἷον φολεύσης, ἐν αὐτοῖς τῆς δυνάμεως, καὶ ὀλίγην μὲν τροφὴν ἀναλαμβάνουσι, ταύτην δὲ ἐκ τοῦ καθ' ὀλίγον ἐπὶ πολὺ δὲ πεπτοῦσι, πλείονα κατεργάσαντες καὶ χύσιν ἐν αὐτοῖς τὸ γαιῶδες λαμβάνει. διὸ καὶ κοῦφοι τε εἰσὶν οἱ πυροὶ, καὶ εἰς λεπτὸν ἄλευρον ἀναλελυμένοι. καὶ ζειὰ γριμνατίας δὲ πυρὸς

κυφολέρας ὄνλας καὶ μάλιστα ζῆς ἐν ζοῖς χιονοβολημένοις ζόποις γινομένης, ὁμοίως ὄνλας παρειλήφαμεν. οἱ δὲ ἐν θερμοῖς ζόποις γινόμενοι ζῶν πυρῶν, ἀφθονον μὲν ζροφὴν παραλαμβάνουσι, καὶ πολλὴν, πυκνολέρανλε, καὶ πάνυ κεχυμένην λε καὶ διακεκριμένην. οἱ δὲ ἐλώδεις ζῶν πυρῶν, ἀλροφοι λε εἰσὶ καὶ κυφόλεροι, καὶ ζὸ αἷμα φαῦλον ποιοῦσιν, καὶ πάνυ θερμαίνουσι ζὰ σώματα, καὶ οἱ καθυγροὶ δὲ ζῶν ζόπων ἀλροφωλέρης φέρουσι, καὶ ἀλονολέρης ζῆς πόρης. δοκοῦσι λε καὶ ζῷ ὅλῳ γένει μεταβάλλειν εἰς αἵρας διὰ πλεονασμὸν ὑδάζων, οἱ δὲ ἐν σκιεροῖς καὶ συνένδροις ζόποις γενόμενοι, πλέον ἔχουσι ζὸ σκύβαλον ζῆ χρησίμης. παρὰ δὲ ζὰς καλασκάσεις ζῶν ὡρῶν, καὶ ζῶν ἀέρων οἱ πυροὶ διαφέρουσιν. παρὰ μὲν ζὰς ὥρας ὅλανλε ἔυκραλος καὶ συμμέλρος αὐζῶν ἡ μεταβολὴ γίνηλαι, ψύξει καὶ θερμασίᾳ, καὶ ὄμβροις καὶ πάλιν ἀνοχαῖς ζῶν ὑδάζων. συμβαίνει γὰρ ἐυλροφεῖν καὶ πληρῶσθαι ζοῖς ὄγκοις ζῆς πυρῆς, καὶ ζγνανλίου, ὅλαν ἀκαίρως, ἀκράζως, καὶ ἀσυμμέλρως ἕκασον ζῶν εἰρημένων ἐπιλελεῖσθαι. ἰσχνοὶ γὰρ καὶ ἄλροφοι γίγνονλαι. παρὰ δὲ ζὰς ἀέρας, ὅλαν καλὰ ζὰς προσήκουλας καιρῆς, ἐυδίεινοι γένονλαι, καὶ εὐήλιοι, καὶ εὐήνεμοι. ἢ ζγνανλίου, ἐπίνεφεῖς καὶ δυσήλιοι. πολλάκις δὲ ψεκάδας φερούσης, ἡδὺ θερμῆς ζῆς ὥρας ὄσης, καὶ πρὸς ζελείωσιν ζῶν πυρῶν ὄνζων, φθίνουσι γὰρ ἐρυσιβήμενοι. παραπλησίως δὲ καὶ ὅλαν βαρεῖα, καὶ ξηρὰ καὶ θέρμα γένηλαι πνεύμαλα, ζὰ ὑπὸ ζοῦ καιροῦ ζῆς ζῶν σαχύων πληρώσεως. ἢ ταχυροὶ, καὶ ἐι πολὺν χρόνον φυσήσουσιν οἱ λεγόμενοι Καύσωνες, ἐπικαίσοι ζὰς σάχυας καὶ ξηραίνουσι, καὶ διὰ ζῆς ὅλης ἀλρόφης καλασκενάζουσι. παρὰ δὲ ζὸν χρόνον διαφέρουσιν ὅλε νέοι, καὶ οἱ παλαιοὶ, καὶ οἱ μεταξὺ ζούζων. οἱ μὲν γὰρ πρόσφαλοι, πολυχυλόλεροί εἰσι καὶ πνευμαζώδεις, καὶ πολύζροφοι. οἱ δὲ παλαιοὶ ζγνανλίου, ἀχυλόλεροι, καὶ ξηρόλεροι, καὶ ἀλροφάλεροι.

οἱ δὲ μεταξὺ ζώων καὶ χρόνου τὰς μεσότητας ἔχουσιν ζῶν ἑρπετῶν.

μετάπερὶ ζώων καὶ τὰς ὥρας κρεῶν. ϛ.

Σύες μὲν τὴν ἐαρινὴν ὥραν εἰσὶ κάκιστοι μέχρι Πλειάδων δύσεως φθινοπωρινῆς. τὸ δ' ἐντεῦθεν μέχρι ἦρος κάλλιστοι. ἄγριες δὲ τοὺ μὲν χειμῶνα κάκισται, τῷ δὲ ἦρος γίνονται κρεάταις γίνεσθαι μέχρις ἀρκτούρου δύσεως. πρόβατα δὲ καὶ τἄλλα τοὺ μὲν χειμῶνα κάκιστα, μετὰ δὲ ἰσημερίαν τὴν ἐαρινὴν πιαίνεται μέχρι τροπῶν θερινῶν. αἱ δὲ βόες ὅλ' ἂν ἡ τὰ ἐκ καρπῶ, προσλεπαυόμενος, καὶ τῷ θέρει παυλὴ, τοὺς ὀρύθων οἱ μὲν καλὰ χειμῶνα κάλλιστα ἔχουσιν. ὅσοι δὲ ἐπιφαίνονται χειμῶνος ὁ κόσυφος ὁ καὶ ἡ κίχλα καὶ φάσσα, οἱ δὲ ἀλλαγῆνες καὶ τὸ φθινοπώρου, καὶ μελαγκόρυφοι, συκαλὶς δὲ καὶ χλωρὶς καὶ ὀρτυγες ἰυνικαῦλαι πιώλαιοι, ἀλεκτορίδες τοὺ μὲν χειμῶνα πάνυ εὐσωματοῦσι καὶ μάλιστα ἐν νοτίοις, ἡ δὲ τρυγὼν ἐν φθινοπώρῳ καλλίστη. τῶν δ' ἰχθύων οἱ μὲν ἐν τῇ κυήσει κάλλιστοι, καρὶς, κάραβος, καὶ τὰ μαλάκια, τεῦθος, σηπία. τὰ δὲ ὅλαν ἀρχὴν ἐπωάζεσθαι ὥσπερ οἱ κέφαλοι, ὑπερπηδεῦσι δὲ ἔξω τῶν κυμάτων, λεπτοὶ καὶ ἄτροφοι. καὶ ἐλαμμόν τε κόλες ὁ θύννος πιώλαιος μετὰ ἀρκτοῦρον, φέρης δὲ χείρων.

Ἐκ τῶν Γαληνοῦ περὶ πυρῶν ἐφθῶν. δ.

Ἐφθοὶ πυροὶ ἔδεσμα βαρὺ καὶ δυσεκπόνητον: δύναμιν δὲ ἔχουσι μεγάλην, εἰ τεφθεῖεν. ὅλως βρωθέντες πυροὶ, καὶ τρέφουσι ἰσχυρῶς τὸ σῶμα καὶ ῥώμην ἐπίσημον παρέχομενοι τοῖς προσενεγκαμένοις αὐτούς.

περὶ Χονδροῦ. ε.

Τὸ γένος τῶν πυρῶν ἐστὶν ὁ χόνδρος, ἱκανῶς τροφιμοῦντα, καὶ γλίσχρον ἔχων χυμόν, ἐὰν δ' ἐν ὕδατι μόνῳ ἑψηθεὶς λαμβάνηται δι' οἰνομέλιτος, ἢ οἴνου γλυκέος, ἢ συφορβίου, (ἴσθι γὰρ ἑκάστου καιρὸς τῆς χρήσεως) α ἐάντε τορυνθεὶς, μετ' ἐλαίου καὶ ἁλῶν. ἐμβάλλεται δὲ τοῖς καὶ ὀξὺς αὐτῷ: καὶ καλοῦσιν οἱ ἰατροὶ τὸν παρασκευασθέντα ὑπ' αὐτοῦ χόνδρον, πτισάνης β γενομένης τὴν ἀρίστην: εἰσὶ δὲ καὶ οἱ ἄρτοι, οἱ ἐκ τοῦ χόνδρου τροφιμώτατοι μὲν διαχωρητοὶ δ' ἧττον:

περὶ Ἀμύλου. ϛ.

α Forte legendus vel legendus
marginal

β ἐνοι δε χονδροπλισσάνιν marginal.

Ἐκ πυρῶν σκευάζεται ζῦθος: δύναμιν ἔχον ὁμαλυντικὴν ὧν ἐθεραπευσάμεθα, ἥδιστον γὰρ σύμμιγα τινὰ ἔχει, ἥδιστα δὲ ἁρμύττεται περιφανῆ. παραπλήσιον δὲ ἐστὶ τῇ δυνάμει, τοῖς πλυτοῖς ἄρτοις τὸ ἄμυλον: ἐλάττονα δὲ τροφὴν δίδοντα τῷ σώματι καὶ μὴ θερμαίνοντα.

Περὶ ὧν ἐξ ἀλεύρων πνευμάτων. ζ'.

Οἱ ζυγανίται σκευάζονται δι' ἐλαίου μούγ. βάλλεται δὲ τὸ μὲν ἔλαιον εἰς ζύγανον ἐπικείμενον ἀκάπνῳ πυρί, καλακεῖται δ' αὐτῷ θερμαινθέντι τὸ ὧν πυρῶν ἄλευρον ὕδατι δεδευμένον πολλῷ. διὰ ζαχέων δ' ἦν ἐν τῷ ἐλαίῳ ἑψόμενον συνίσταται, καὶ παχύνεται παραπλησίως ἀπαλῷ τυρῷ. ζανικαῦλα δ' ἤδη καὶ τρέφουσιν οἱ σκευάζοντες αὐτό. τὴν μὲν ἄνωθεν ἐπιφάνειαν ἐργαζόμενοι καλῶς, ὡς ὁμιλεῖν τῷ ζαγηνῳ. τοῦτ' αὐταρκῶς ἑψόμενον, ὃ κάλλιστον ἦν πρότερον, εἰς ὕψος ἀναγουσιν ὡς ἐπιπολῆς εἶναι. κατεσθίουσι δ' ἤδη καὶ τὸ καλούμενον τρέφουσιν αὖθις αὐτό, δὶς πᾶν, καὶ ζῳὶς, ἄχρι περ ἂν ὅλον ὁμαλῶς αὐτοῖς ἐφῆδαι δόξῃ. εὐδηλον δ' ἂν εἴη παχυχυμούμενον ζῦθος ἔτι καὶ σταλικὸν γάρος, καὶ χυμῶν ἀμαῶν γεννητικόν. διὸ καὶ ζινὲς αὐτῷ μιγνύουσι μέλιτος. ἔστι δὲ οἱ καὶ ζῶν βαλανίων ἁλῶν. εἴη δ' ἂν ἤδη ζῦθος γε, πλακοῦς τι γένος, ὥσπερ γε καὶ ἄλλα ζοιαῦτα πλακοῦντα εἴδη συντίθεασιν ἀνθρωποι, καὶ ζῶν καλὰ πόλιν οἱ πένητες. καὶ γὰρ ἦν καὶ ὅσα διὰ κλιβάνου τι ζῶν ἀζύμων τεμμάτων ἁλῶσιν, εἶτ' ἀφελοῦσιν βάλλουσιν εἰς μέλι θερμὸν εὐθέως, ὡς δέξασθαι δι' ὅλων ἑαυτῶν αὐτό. καὶ ζαῦτα πλακοῦντός τι γένος ἐστὶ, καὶ τὰ διὰ ζῶν ἱερίων σκευαζόμενα μελὰ μέλιτος πάντα: διττὸν δὲ ζῶν ἱερίων τὸ εἶδος, ἀμεινον μὲν ὃ καλοῦσιν ῥυπάματα, φαυλότερα δὲ τὰ λαγανα πάντα γοῦν ὅσα διὰ ζύθων καὶ στεμιδάλεως συντίθεται, παχύχυμα τ' ἐστὶ καὶ βραδύπορα, καὶ ζῶν καθ' ἡπαρ διεξόδων τῆς τροφῆς ἐμφρακτικὰ, καὶ σπληνὸς ἀδενῶς αὐξητικὰ, καὶ λίθων ἐν νεφροῖς γεννητικὰ, τροφιμα δ' ἱκανῶς, εἰ πεφθείη τε καὶ καλῶς αἱμαλωθείη. τὰ δὲ σὺν μέλιτι σκευαζόμενα μικτῆς γίνεται δυνάμεως, ὡς ἂν τῷ μέλιτος αὐτῷ τε λεπτὸν ἔχοντος χυμὸν, ὅσοις τ' ἂν ὁμιλήσῃ κ, ζαῦτα λεπτύνοντος. εἰκότως δ' ὅσα μέλιτος τε πλείονος ἐν τῇ σκευασίᾳ προσειληφεν,

καὶ τὴν ὄψιν ἔχουσιν μακρολέραν, πολὺ ἔτι βραδύτορα, καὶ χυμὸν γεννᾶ, μικρὸν ἐκ λεπτοῦ καὶ ταχέος, παλαί, καὶ νεφροῖς, καὶ σπλῆνι, ζοῖς μὲν ὑγιεινοῖς ἀμείνω ζῶν χωρὶς μέλιτος σκευασθέντων. ἐμφράξεως δὲ ἀρχὴν ἔχουσιν, ἢ φλεγμαίνουσιν, ἢ σκιρρωμένοις, χόλου πολλοῦ ἐκείνων, ἀλλ' ἔτι ὅλε καὶ μᾶλλον, βλαβερά, καὶ πολλῷ μάλιστα πάντων, ὧν γλίσχρου ἱκανῶς ἐστὶ τὸ ἄλευρον. θώρακα γε μὴν χόλον, χόλε πνεύμονα βλάπτει, ζῶν χυλῶ σκευασθέντων. ἐμπόντων δὲ παρ' ἡμῖν πολλῶν ἄλευρον πυρῶ μετὰ γάλακτος, ἴσον καὶ ζυλὸ ἔδεσμα ζῶν ἐμπαλλομένων ὑπάρχον, ὥσπερ γὰρ ἔνχυμά τε καὶ ζρόφιμα πάντα ἔστι τὰ ζοιαῦτα ζῶν ἐδεσμάτων ὅλως βλάπτει ζὴς διηνεκῶς αὐτοῖς χρωμένους, ἐμφράξεις τε ποιήσει καθ' ἧπαρ καὶ λίθους ἐν νεφροῖς γεννῶντα:

Περὶ ζῶν πυρίνων: π.

Ἄριστος ἄρτος εἰς ὑγίειαν ἐστὶν ἀνθρώπῳ μὴ γεναίῳ μήτε γυμναζομένῳ ὁ πλεῖστον μὲν ζύμης ἔχων, πλεῖστον δὲ ἁλῶν. ἐπὶ πλεῖστον δὲ ζεζυμμένος καὶ κατεργασμένος. ὠπτημένος δ' ἐν κλιβάνῳ συμμέτρως θερμῷ. Κρίσις δὲ ζῆ πλείστη καλὰ τὴν ζύμην, καὶ ζῆς ἅλας, ἡ γεῦσις ἔσαι σοι. τὸ γὰρ ἡδὺ λυπῶν ἐν τῇ ζήλων πλείονι μίξει, ὅσοι δὲ τοῦ πλυτοῦ ἄρτον μοχθηρὸν ἐπενόησαν σκευάζειν, ἀλφιτώδεστερον μὲν εὗρον ἔδεσμα, ἀσφευγὸς δ' ὡς οἷόν τε μάλιστα τὴν ἐκ τῆς ἐμφράξεως βλάβην. ἥκιστα γὰρ ὁ ἄρτος χόλος ἔχει τὸ ταχὺ καὶ γλίσχρον, ἀεροδέστερος αὐτοῖ γεωδεστέρῳ γεγονώς. ὠφέλαι ἡ κεφαλὴ αὐτῷ διὰ τε τῷ σαθρῷ, κακῷ μὴ δύεσθαι καθ' ὑδαλος, ἀλλ' ἐπιχεῖσθαι τρόπον φελλῷ. κάλλιστοι δὲ ζῶν ἄρτων εἰσὶν οἱ κριβανίται. ἑφεξῆς δ' οἱ ἰπνίται, τὴν αὐτὴν ἐχηκόλες δύναμιν οἱ παρασκευήν. ἐπεὶ γὰρ ἀφ' ὁμοίας ἅπτονται, διὰ βάθος τοῖς κλιβανίταις, διὰ ταῦτ' ἀπολείπουσ' αὐτῶν, οἷσ' ἐπὶ τῆς ἐχάρας ὀπταθέντες, ἢ καλὰ θερμὰν λέφραν, μοχθηροὶ πάντες εἰσὶν ἀνωμάλως διακείμενοι. τὰ μὲν γὰρ ἔκλος αὐτῶν ὑπερόπτηται, τὰ δὲ διὰ βάθος ἐστὶν ὠμά, μετὰ δὲ ζῆς πυρίνης ἄρτης οἱ ἀπὸ τῆς ὀλύρης εἰσὶ κάλλιστοι, ὅταν ἐυγενεῖς ὦσιν αἱ ὀλύραι, δεύτεροι δ' αὐτῶν εἰσὶν οἱ ζυφῖνοι. Περὶ ἄρτων ἐκ τῶν Ἀθηναίου. θ.

Οἱ λεπτοὶ τῶν ὑγρῶν ἀχυλώδεροί τε εἰσὶ, καὶ ἁλμυρώτεροι, τῆς ὀπώρας μᾶλλον καθικνουμένης καὶ ἐξαλμυζούσης τὸ γροφῶδες. διὸ καὶ τὸ τῶν ἰχθύων, καὶ τὸ τῶν λαγάνων γένος ἐστὶν ἀχυλώδερον, καὶ ἀπὸ δὲ τοῦ αὐτοῦ λόγου οἱ κάλοπτοι τῶν ἐγχέλεων, ἧττον γρεφῶσι, καὶ οἱ δίπυροι: ἐπὶ ποσὸν γὰρ ὀπωρίζουσι πάλιν: ἔπειτα δ' ἐκ δευτέρης τῆς τρίψεως καὶ τῆς ὀπώρας τυγχάνουσι, συμβαίνει γὰρ διαθερμασμένης αὐτῆς καὶ ἐπὶ ποσοῦ κεχυμένης. πολὺ μᾶλλον ὑπὸ τῆς τρίψεως χεῖσθαι καὶ διαλύεσθαι, τοιούτων δὲ γεγονότων ὑπὸ τῆς δευτέρας ὀπώρας, ἱκανὸν μὲν ἐξ αὐτῶν ἀπαναλῶσθαι. τὸ δ' ὑπολειπόμενον κῦφος γίγνεσθαι, καὶ χαῦνον καὶ λεπτομερῆ, καὶ εὐδιάκριτον. ὅσοι δὲ οἱ θερμοὶ καὶ πρόσφατοι τροφιμώτεροι τῶν ψυχρῶν εἰσὶν, καὶ τῶν καιρῶν παλαιῶν, δῆλον· ἡ γὰρ θερμότης αὐτῶν συλλαμβάνεται τῇ πέψει.

Περὶ κριθῶν. Ἐκ τῶν Γαληνοῦ.

Οἱ μὲν πυροὶ θερμαίνουσι φανερῶς, αἱ δὲ κριθαὶ ψυκτικόν τι ἔχουσι κατὰ πάντας τοὺς τρόπους τῆς χρήσεως, ἐάν τις αὐτὰς τύχῃ ἐξ αὐτῶν σκευάσας ἐάν τε πτισάνην ἑψήσας, ἐάν τε ἄλφιτα ποιησάμενος. χόνδρον δὲ καλοῦσι ζυπτικόν. οἱ δ' ἄρτοι οἱ ἐξ αὐτῶν δ', μόνον τῶν πυρίνων, ἀλλὰ καὶ τῶν ὀλυρίνων, καὶ πολὺ μᾶλλον τῶν τιφίνων γαστρωτέροι, μηδὲν ἐν ἑαυτοῖς ἔχοντες γλίσχρον. εὔδηλον δ' ὅτι τροφὴν ὀλίγην παρέχουσι τοῖς σώμασιν.

Περὶ κριθῶν ἐκ τῶν Ἀθηναίου. Ἰα.

Τῶν κριθῶν αἱ μὲν γυμναί, καὶ ἄλφιτοι, πολυχυλοίτεραί εἰσι καὶ πολύτροφοι συνεχύσεώς τοῖς πυροῖς μᾶλλον τῶν ἄλλων. ἔχομεν δὲ τούτων εἶδη αἱ δίστιχοι ἑκάστου ἔχουσαι τῶν πυρῶν ἀποκάθαρμα τῶν μονοστίχων.

Περὶ ἀλφίτων, ἐκ μάζης ἐκ τῶν Γαληνοῦ. Ιβ.

Τροφὴν μὲν ὀλίγην δίδωσι τοῖς σώμασι, καὶ τοῖς γυμναζομένοις ἐλάττονα, τοῖς δὲ ἀγυμνάστοις ἱκανήν. ἡ δὲ μᾶζα τοσοῦτον ἀπολείπεται εἰς τροφὴν σώματος ἄρτου κριθίνου. ὅσον οὗτος πυρίνου. πέπεπται δὲ καὶ ἧττον τῶν κριθίνων μᾶλλον ἢ μᾶζα, καὶ, φυσᾶται μᾶλλον, ἐμπίπλησιν τὴν γαστέρα. καὶ εἰ ἐπίπαν ἐν αὐλῇ μένῃ, ταραχὴν ἐργάζεται. μᾶλλόν τε διαχωρεῖ κάτω, φυσηθεῖσα καὶ τυφρωθεῖσα μηκρὶ πλείονος. εἰ δὲ καὶ μέλι προσλάβοι θᾶττον, ἔτι καὶ διὰ τοῦτο παρορμήσει τὴν γαστέρα πρὸς ἔκκρισιν.

Περὶ τιφῶν καὶ ὀλυρῶν. Ιγ

Αἱ μὲν ἐν ὀλυρίνοις κάλλιστοι μετὰ τοὺς πυρίνους εἰσίν. δεύτεραι δὲ αὐτῶν οἱ τυφίνοι. μοχθηρῶν δ' ἄρτων τῶν ὀλυρῶν ἔδεν ἐκείνων ἀπολείπονται. βελτίστων δὲ τῶν τυφρῶν ἄρτων, οἱ θερμοὶ τιφίνοι πολὺ κρείττους εἰσὶ τῶν ὀλυρίνων. ἐωλιζόντες δὲ, χείρους αὐτῶν γίγνονται. ὥστε μετὰ μίαν ἡμέραν, ἢ δύο καὶ πολὺ μᾶλλον, ἐν ταῖς ἐσχάραις ὁ φαγὼν ἄρτον τοιοῦτον οἴεται πηλὸν ἐγκεῖσθαι τῇ κοιλίᾳ. θερμὸς δὲ, ὢν ἔτι καὶ τοῖς ἐκ τῶν πολεμῶν, σκευάζεται μετὰ τυροῦ τινος ἐπιχωρίου προσφερομένοις ἀνδράσιν. ὀνομάζουσι δὲ αὐτὸν ἀγυγαλακτίνον. ὁ μὲν, ὢν θερμὸς ἐδιόμενος ἢ μόνον τοῖς κατὰ ἀγρὸν, καὶ τοῖς ἐν ταῖς πόλεσι περισπούδαστον ἐστιν. ὁ δὲ τριῶν ἢ τεττάρων ἡμερῶν καὶ τοῖς ἀγροικικοῖς αὐλοῖς ἀφηδέστερος μὲν ἥδη βρωθῆναι, δυσχερέστερος δὲ πέρα βῆναι, βραδυπεπτότερός τε κατὰ γαστέρα, τῷ θερμῷ μηδὲν τοῦτ' ἔχοντος τὸ συμπλοκὰ καὶ μέντοι καὶ περὶ τὸ σῶμα θερμὸς ὢν ἱκανῶς, ὡς ἀπολείπεσθαι μὴ πολὺ τοῦ πυρίνου, συγκομιστὸν. τὸ δὲ σπέρμα τοῦ τῆς τίφης ἔχει μὲν ἔξωθεν λέμμα καθάπερ ὀλυρίτης καὶ κριθή. πλὴν δ' ἀρτοποιεῖται, καὶ ὅλως εἰς χρῆσιν ἄγεται καὶ ἐξ ὕδατος ἐψεῖν εὐδίεται, κατὰ τὸν ὑπὸ τῶν ἀγροίκων ὀνομαζόμενον ἀπύθερμον, βαλλόμενον σιραίῳ καὶ ποτῇ καὶ, μεθ' ἅλος εὐδίεται. τὴν δ' εὐγενεστάτην ὀλύραν ὅταν ὡς χὴ πλείστοις τοῦ ὀνομαζομένου τράγου ποιῶσιν, ὁ πολλοὶ χρῶνται οἱ ὑδατος ἑψοῦντες. εἶτα τὸ μὲν ὕδωρ ἀποχέοντες, σιραίου, ἢ οἴνου γλυκέος ἢ οἰνομέλι, παρεμβάλλουσι δὲ καὶ κώνους ἐν ὕδατι διαβεβρεγμένους ὡς ἔτι πλεῖον ἐξοιδῆκέναι.

Περὶ βρόμου. Ιδ

Τοῦτο τὸ σπέρμα τροφὴ τῶν ὑποζυγίων ἐστὶν, ἐκ ἀνθρώπων, εἰ μήποτε ἀναγκαζόντων, ἀναγκάζουσιν ἐκ τούτου τὸ σπέρματος ἀρτοποιήσασθαι. χωρὶς δὲ λιμοῦ δὶ ὕδατος ἑψηθὲν ἐσθίεται μετ' οἴνου γλυκέος ἢ, ἐψήματος ὁμοίως τῇ τίφῃ, θερμότητος δ' ἱκανῆς μετέχει παραπλησίως ἐκείνῃ. καίτοιγ' ἧττον ὁμοίως αὐτῇ σκληρὸν ὑπάρχον. διὸ καὶ τροφὴν ἐλάττονα παρέχει τῷ σώματι. ἁπλῶς δ' ἐστὶν ἀηδὴς ἐξ αὐτοῦ γινόμενος ἄρτος δ' μὴν ἐπιχετικὸς γαστρὸς ἢ ἠοτρεπτικός.

Περὶ κέγχρου καὶ ἐλύμου οὗ καὶ μελίνην ὀνομάζουσιν. Ιε

Γίνεται μὲν ἄρτος ποτὲ καὶ ἐκ τούτων, ὅταν ἀπορίᾳ καταλάβῃ τῶν προγεγραμμένων σιτηρῶν ἐδεσμάτων, ὀλιγοτροφος δ' ἐστὶ, καὶ ψυχρός. καὶ δῆλον ὅτι κραῦρος καὶ ψαθυρός. εἰκότως δὲ ὑγραινομένην γαστέρα ξηραίνει. τὸ δὲ ἄλευρον ἑψῶντες ἄνευ τοῦ ἐν τοῖς ἀγροῖς. εἶτα πιμελὴν χοιρείαν, ἢ ἔλαιον ἀναμιγνύντες ἐσθίουσιν. κρεῖττον δ' ἐστὶν ἐλύμου κέγχρος εἰς πᾶσαν καὶ μᾶλλον ἡδέως ἐσθιομένη, καὶ δυσπεπτότερον ἧττον ἐστὶ καὶ ἧττον ἐπέχει γαστέρα, καὶ μᾶλλον τρέφει. καὶ μετὰ γάλακτος δ' ἐνίοτε τὸ ἄλευρον αὐτῶν ἑψήσαντες ἐσθίουσιν, ὥσπερ τὸ τῶν πυρῶν οἱ ἀγροικοι, καὶ δῆλον ὅτι τὸ ἔδεσμα τοῦτο τοσούτῳ κρεῖττον ἐστὶν ἐσθιόμενον, ὅσῳ καὶ τὸ γάλα εἰς

β γυμνάσιον

γ ἄθλοι

δ δίαυλοι

ε πένταθλα

ϛ ἐφήβοις

ζ ἐπιχώριοις

η παλαίστρα

ἐρχυμίαν τε πολλὴν καὶ τἄλλα πάντα λενήνοχεν.

Περὶ ὀρίζης. ιε.

Τούτῳ τῷ σπέρματι εἰς ~~ἐπιφ~~ ἐπιχέουσιν γάσκοι χρῶνται, δυσπεπτότερον δέ ἐστιν χονδρ. καὶ πέφυκεν ἧττον.

Περὶ φακῶν. ιϛ.

Τρέφουσιν ἧττον μὲν ἐχθροὶ τὸ λέμμα τὴν δ' ἕδιον σάρκα σαχυχυμοῦντες καὶ γεώδη καὶ βραχὺ μετέχουσαν εὐσηρᾶς ποιότητος· ἧς τὸ λέμμα πολλῆς μετέχει, χυμὸς δ' ἐν αὐλοῖς ἐνάντιος τῷ σωματικῷ. διὸ καὶ ἐψήσας τὶς αὐλοὺς ἐν ὕδατι, προενέγκηται τὸ ὕδωρ ἡδὺ ἀλοὶν ἢ γάρῳ καὶ μετ' αὐλῶν ἐλαίῳ, διαχωρητικὸν γίνεται τὸ πομα. διὸ δὲ ἡψηθέντων (ὡς εἴρηται) τῶν φακῶν, ἐξ αὐλῶν σκυβαλομένη φακὴ τὴν ἐναντίαν ἔχει δύναμιν τῷ χυλῷ, ξηραίνουσα τὰ κατὰ γαστέρα ῥεύματα καὶ τὸν τόνον ἐντιθεῖσα τῷ στομάχῳ καὶ τοῖς ἐντέροις καὶ πάσῃ τῇ γαστρί. ἡ δ' ἀφηψημένη τὸ λεμμα φακὴ. τὸ μὲν ἰσχυρὸν τῆς τύψεως ἀπόλλυσιν, τροφιμωτέρα δὲ γίνεται τῆς ἀπίου, παχυχυμοῦσα ὅσα καὶ βραδύπορος ἡ μὴν ξηραντικὴ γε τῶν κατ' αὐτὴν τὴν γαστέρα ῥευμάτων, ὥσπερ ἡ ἀπίτισος, ἔστι δὲ καὶ κακόχυμον, τοῦτο τὸ ἔδεσμα, καὶ τὸν μελαγχολικὸν χυμὸν ἐργαζόμενον· τὴν δ' ὄψιν ἀμβλύνει μὲν τὴν ἐγνῶς λακειμένην ὑπερξηραίνουσα, τὴν δὲ ἐναντίως ἔχουσαν ὀτίνησιν.

Περὶ κυάμων. ιη.

Σκευάζεται δὲ καὶ καθ' ἑαυτὸ τὸ εἶνος τῶν κυάμων, καὶ μετὰ πλείονος· ὅπερ σαρκοῖ τὴν ἕξιν ὃν ἐσφιγμένη σαρκὴ, καθάπερ τὸ χοιρίον κρέας, ἀλλὰ χαυνοτέρα πῶς μᾶλλον. φυσώδες δ' ἔστιν ἕδεσμα ὅπως ἂν σκευασθῇ. τὴν δ' ὀσίαν ὑ πυκνὴν καὶ βαρεῖαν, ἀλλὰ χαυνήντε καὶ κάφην ἔχουσιν οἱ κύαμοι. καίτοι καὶ φυσικὸν ἔχουσιν ὁμοίως πλείονα. ὄντος δὲ τοῦ τῶν κυάμων εἴνους φυσώδους, ἔτι καὶ μᾶλλον, ὅτε ὁλοκλήρους τὶς αὐλοὺς ἐψήσας χρῆται, φυσώδεις γίνονται· φθυγγεντες μέν τοι, τὸ μὲν φυσῶδες ἀποτίθενται· δυσπεπτότεροι δὲ καὶ βραδύπορον γίνονται, καὶ παχὺν χυμὸν εἰς τροφὴν ἀναδιδόασιν τῷ σώματι· χλωροὶ δὲ ἐλιόμενοι περὶ πεπανθέντων τε καὶ ξηρανθέντων τὸ κοινὸν ἅπαντων ἔχουσι τῶν καρπῶν, οὓς πρὸ τοῦ ἐλιωθῆναι προσφερόμεθα, τροφὴν ὑγροτέραν διδόντες τῷ σώματι.

Περὶ πισῶν. ιθ.

Οἱ πισοὶ παραπλήσιον τι κατὰ τὴν ὅλην ὀσίαν ἔχοντες κυάμοις, ἐλιόμενοί τε κατὰ τοὺς αὐτοὺς τρόπους αὐλοῖς· ἓν δὲ τοῖς δὲ παραλαμβάνουσιν, ὅτι τε φυσώδεις ὁμοίως τοῖς κυάμοις ὃν εἰσὶν, καὶ ὅτι τὴν ῥυπτικὴν δύναμιν ὃν ἔχουσιν. καὶ διὰ τοῦτο βραδυπορώτεροι κατὰ γαστέρα τῶν κυάμων εἰσίν.

Περὶ ἐρεβίνθων. κ.

Οὐκ ἧττον κυάμων ἐρέβινθοι φυσώδεις εἰσὶ· τρέφουσι δ' ὀλίγον ἧττον ἐκείνων. ἐπεγείρουσι δὲ καὶ τὰς πρὸς συνουσίας ὁρμὰς ἅμα τῷ καὶ σπέρματος εἶναι γεννητικοί. ὑπάρχει δὲ καὶ ῥυπτικὴ δύναμις αὐτοῖς ἔτι πλέον, ἢ τοῖς κυάμοις· ὥστε τινὲς ἐξ αὐλῶν καὶ τὰς ἐν νεφροῖς συνισταμένας λίθους ἐναργῶς ἔρυπτον. μέλανες εἰσὶν ἔτοι καὶ μικροὶ καὶ καλοῦνται κριοὶ, βέλτιον δὲ τὸν χυλὸν αὐτῶν, μόνον πίνειν ἐψωμένους ἐν ὕδατι. οἱ δὲ χλωροὶ ὁμοίως πάσιν περιττωματικοὶ τυγχάνουσιν.

ὁμοίως

χ συπλικόν

β υγιεινῶς

ιδιωτικῆ

ς κιοσῶν

καθάπερ καὶ οἱ φρυγέντες, τὸ μὲν φυσώδες ἀποτίθενται. λυσιτελέστεροι δὲ γίνονται καὶ σαλτικώτεροι καὶ τροφὴν ἐλάττονα δεδόασι τοῖς σώμασι:

Περὶ θερμῶν. κα

Θέρμος σκληρός ἐστι καὶ γεώδης τὴν θύσιαν, ὥστε ἀνάγκη λυσιτελῆ αὐτὸν εἶναι καὶ παχὺν γεννᾶν χυμόν. ἐξ ὧν μὴ καλῶς ἐν ταῖς φλεψὶν κατεργασθέντος ὁ καλούμενος ἰδίως ὦμος ἀθροίζεται χυμός. ἔστι δὲ ἀπογλυκανθεὶς ὀλίγης ἐψήσεως, εὐώδης μός ἐστι τοῖς ἀποίοις ὁμοίως, ὡς πρὸς ἀίωσιν καὶ διὰ τοῦτο ὅτε εἰς λαχανοψησιν ἐποιήσειας ὅτε ἐφεκτικὸς τυγχάνων:

Περὶ τήλεως καὶ βύκερας. κ β

Ὑπάγει γαστέρα διὰ γάρυ προεψωμένη. ἐλαίεται δὲ καὶ δι' ὄξους καὶ γάρυ, καὶ δι' οἴνου δὲ καὶ γάρυ, καὶ ἁλίσι καὶ τινες σὺν ἄρτῳ λαμβάνουσιν αὐτὴν ὅτε κεφαλαλγοῦσι γινομένην ὥστε ἡ διὰ γάρυ: ἐλαίεται δὲ πρὸς καὶ πεῖν ἐκκαρπῆσαι δι' ὄξους καὶ γάρυ, ἔνιοι δὲ καὶ ἐλαίου βάλλουσιν μετ' ἄρτου: κεφαλαλγής δ' ἐστὶν ἡ τοιαύτη. χυλὸς δὲ ἐψηθεὶς τήλεως καὶ μετὰ μέλιτος λαμβανόμενος ἐπιτήδειός ἐστιν ὑπάγειν ἁπάντας τοὺς ἐν τοῖς ἐντέροις μοχθηροὺς χυμούς. ὅτι δὲ καὶ γνησίως μετέχει δυνάμεως καὶ πρὸς τὴν ἐκκρισιν πάρεστι μᾶλλον τὸ ἔντερον:

Περὶ φασήλων καὶ ὠχρῶν. κ γ

Καὶ ταῦτα τὰ σπέρματα καθάπερ καὶ τὴν τήλιν ὕδατι διαβρέχοντες οἱ ἔνιοι μέχρι τοῦ φῦσαι ῥᾷον, ἐλαίῳ πρὸς τῆς ἀγωγῆς τροφῆς ὑπαγωγῆς ἕνεκα γάστρος ἀποβαπτοῦντες γάρῳ. πρόσφορον δὲ ἔχει τὸν χυμὸν ὅταν ἀναδοθῇ, πεφθέντι μᾶλλον τήλεως. ἔστι δὲ πικρὰ ταῦτα μέσα τῶν εὐχύμων τε καὶ κακοχύμων, εὐπεπτόν τε καὶ δυσπεπτίον, βραδυπόρων τε καὶ ταχυπόρων, ἀφυσωδῶν τε καὶ φυσωδῶν ὀλιγοτρόφων τε καὶ πολυτρόφων, ὅ δὲ γάρ ὧδε ποιότητά τινα δραστήριον ἔχει:

Περὶ λαθύρων. κ δ

ἐλαίονται καὶ τῇ φακοπισσάνῃ παρασκευῇ, παραπλησίως σκευαζόντες, χυλὸν δὲ ἔχουσι τῇ μὲν δυνάμει παραπλήσιον ὡς ὠχροῖς τε καὶ φασήλοις παχύτερόν τε τῇ συστάσει, καὶ διὰ τοῦτό γε ὅτι προφιμώτεροί ὡς ἐκείνων εἰσίν.

Περὶ ἀράκων. κ ε.

Τὸ ἀρακοσπέρμιον τοῦτο τὸ σπέρμα λαθύροις ἐστί: καὶ γὰρ καὶ ἡ χρῆσις ἅπασα, καὶ ἡ δύναμις αὐτῶν παρακοσπέρμια τῇ τῶν λαθύρων ἐστί, πλὴν ὅσον σκληροτέροις καὶ διὰ τοῦτο δυσπεπτότεροι τῶν λαθύρων εἰσὶ οἱ ἄρακοι. παρ' ἡμῖν δ' ἀγριόν τι καὶ σκληρὸν καὶ στρογγύλον, ὀρόβου μακροῦ ἐν τοῖς δημητρίοις καρποῖς εὑρίσκομενον ὃν ὀνομάζουσιν ἄρακον διὰ τοῦ χ, καὶ ἐσθίουσιν αὐτὸν ἐκλέγοντες ὥσπερ γε καὶ τὸν πελεκινόν.

Περὶ δολίχων ἤτοι φασιόλων. κ ε

Τούτους ἔνιοι λοβοὺς ὀνομάζουσιν ἔνιοι φασιόλους: διαχωρητικοὶ δέ εἰσιν μᾶλλον τῶν πιστῶν καὶ ἧττον φυσώδεις καὶ πρόφιμοι:

Περὶ ὀρόβου: κ ζ.

Ἐν ὑμῷ ποτε μεγάλῳ κατ' ἀνάγκην ἐλαίονται. ἧττον δ', εἰσὶ φασμακώδεις ἐν αὐτοῖς οἱ λευκοὶ τῶν πρὸς τὸ ξανθὸν ἢ ὠχρὸν ἀφιγμένων.

οἱ δὲ ἀφεψηθέντες δὶς ἀποβαλυκανθέντες τε δι' ὕδατος, πολλάκις ἀποτίθενται μὲν τὴν ἀηδίαν, ἀποπθενται δὲ σὺν αὐτῇ καὶ τὴν δυνητικήν τε καὶ τρητικὴν δύναμιν. ὥστε ὑπολείπεσθαι τὸ γεῶδες ἀδρανὲς τῆς θοίας, ὃ χωρὶς πικρότητος ἐπιφανὲς ἔδεσμα ξηραντικὸν γίγνεται:

περὶ σισάμου, καὶ ἐρυσίμου κ η

Λιπαρόν ἐστι τὸ τῶν σισάμων σπέρμα διὸ καὶ ταχὺ σηπόμενον γίγνεται, διὰ τοῦτο ἐμπίπλησι τὰς ἐδιούσας αὐλὸ ταχέως: ἀνατρέπει τε τὸν σπομαχον καὶ βραδέως πέπτεται καὶ τροφὴν δίδωσι τῷ σώματι λιπαράν. ἐπεὶ δὲ ταχὺ χυμὸν ἐστιν ἅδε διεξέρχεται ταχέως. τὸ δὲ ἐρύσιμον σισάμῳ κατὰ τὴν τοῦ σώματος θοίαν ὁμοιογενὲς πως ὄν, ἀνδεξερόντε ἐστὶν βρωθῆναι καὶ τροφὴν ἱππονα δίδωσι τῷ σώματι, καὶ πάνυ χεῖρον ὑπάρχει, θερμα δέ ἐστι ταῖς κράσεσιν ἀμφω, καὶ διὰ τοῦτο καὶ διψώδη:

περὶ μήκωνος σπέρματος κθ

Τῆς ἡμέρου μήκωνος χρήσιμόν ἐστι τὸ σπέρμα ἐπιπτόμενον ἄρτοις ὡς ἡδύσμα: βέλτιον δέ ἐστι τὸ λευκότερον σπέρμα τοῦ μελανίτερου. δύναμιν δ' ἔχει ψυκτικήν, διὰ τοῦτο καὶ ὑπνοτικόν ἐστι. εἰ δὲ πλέον λήφθειη καταφορικὸν καὶ δύσπεπτον. ἔτι δὲ τῶν ἐκπνευμονούντε καὶ θώρακος ἀναβηττομένων ἐπιχετικόν. ὠφελεῖ μέντοι τοὺς ἐκ τῆς κεφαλῆς καταῤῥοιζομένους λεπτῷ ῥεύματι. τροφὴν δὲ οὐκ ἀξιόλογον παρέχει τῷ σώματι:

περὶ λινοσπέρμου: λ

Κακοσόμαχόν ἐστι καὶ δύσπεπτον τὸ λινόσπερμον, καὶ τροφὴν ὀλίγην παρέχει τῷ σώματι: τῆς γαστρὸς δ' ὅλης τι κινητικὸν ἔχει, βραχὺ δέ τι τῆς βρητικῆς δυνάμεως μετέχει καὶ μάλιστα φρυχθέν.

περὶ ὁρμίνων. λα

Χρῶνται μὲν αὐτῷ φρύγοντες καὶ λειοῦντες, ὡς ἄλευρον γενέσθαι, καὶ μίγνυντες μέλιτος, ὀλίγον δὲ ἔχει τροφιμον: —

περὶ καννάβεως. λβ

Τῆς καννάβεως τὸ σπέρμα δύσπεπτόν ἐστι καὶ κακοσόμαχον καὶ κεφαλαλγές. κακοχυμοντε, θερμαίνει δ' ἱκανῶς:

περὶ ἄγνου σπέρματος λγ

Ἀφροδισίας ὁρμὰς ἀπέχειν πεπίστευται τὸ τοῦ ἄγνου σπέρμα, τροφὴν δὲ ὀλίγην δίδωσι τῷ σώματι. καὶ ταύτην ξηραίνουσαν μὲν καὶ ψύχουσαν, ἄφυσον δέ, ἱκανῶς, κατὰ πάντα δὴ ταῦτα τοῖς ἀγνεύειν ἀφροδισίων βουλομένοις ἐπιτήδειόν ἐστιν.

περὶ ἀφάκης καὶ βικίου. λδ

Τὸ σπέρμα τούτων ἔοικεν τοῖς φακοῖς. ἐν λιμῷ δ' ἐδίκασιν αὐτοὺς οἱ ἀνθρωποι καὶ μάλιστα τοῦ ἥθους ἔτι χλωρῶν ὄντων ὥσπερ ἐρεβίνθων τε καὶ κυάμων. ἔστι δὲ οὐ μόνον ἀηδὴ ἀλλὰ καὶ δύσπεπτα καὶ φαλτικὰ γαστρὸς καὶ κακοχυμα, τυγχάνοντα καὶ τοῦ μελαγχολικοῦ χυμοῦ γεννητικά:

περὶ κολοκύνθης: λε

Ἐφηθθσα ἡ κολοκύνθη σαφῆ ποιότητα χυμῶν οὐδεμίαν ἔχει, καὶ εἰκότως· πολλὰς ἐπιδέχεται τὰς τροπὰς σκευασίας, ὡς ἂν ἐν τῷ μέσῳ καθεστῶσα πασῶν τῶν ὑπερβολῶν. αὐτὴ μὲν ὅσον ἐφ' ἑαυτῇ τροφὴν τῷ σώματι

διδωσιν ὑγρὰν καὶ ψυχρὰν, καὶ διὰ τοῦτο καὶ βραχεῖαν. ῥᾳδίως δ' ὑπέρχεται κατὰ γαστέρα τῷ τῆς θρίδακος ὀλιβήρῳ. πέπτεται δὲ θρασέως ὅταν γε μὴ φθάσῃ διαφθαρῆναι. ἡ δ' ἐψηθεῖσα καὶ λαγνισθεῖσα, τῆς μὲν ἰδίας ὑγρότητος ἀποτίθεται παμπολυ. τὸ δ' ὑπόλοιπον αὐτῆς θρέμμιαν ἰσχυρὰν ἐπικτᾶται δύναμιν. ὥσπερ ἡ δ' ὅταν ἁπλῶς χωμῷ σκευασθῇ. χαίρει δὲ εἰκότως ὀριγάνῳ διὰ τὴν ὑδατώδη ποιότητα. ἔνιοι δὲ κενθέντες αὐλῆς τὸ σπέρμα, καὶ πειτα τὴν οἷον σαρκα, ξηραίνουσιν ἀποτίθενται μὲν εἰς τὸν χειμῶνα, χρῶνται, δὲ παντῶς μᾶλλον ἢ ὡς κολοκύνταις αὐλαῖς. ἀχυλόιτε γὰρ γινονται καὶ ξυραὶ καπύμασιν παραπλήσιαι:

Περὶ τῶν πεπόνων. λε

Ἡ μὲν ὅλη φύσις αὐτῶν ψυχροτέρα ἐστὶ σὺν ὑγότητι δαψιλεῖ. ξυπτικὸν δὲ ἔχουσί τι. διὸ καὶ κινοῦσιν ὥρα, καὶ ἐξερχονται κάτω τῶν κολοκυντῶν καὶ τῶν μηλοπεπόνων μᾶλλον: τῆς δ' οἷον σαρκὸς αὐτῶν τὸ σπέρμα ξυπτει μᾶλλον, μοχθηρὸν δ' ἐργάζεται χυμὸν ἐν τῷ σωματι, καὶ μᾶλλον ὅταν μὴ καλῶς πεφθῇ: τηνικαῦτα δὲ χολερικὸς ἀποτελεῖν εἴωθεν. καὶ γὰρ καὶ ἡεῖν διαφθαρῆναι πρὸς ἔμετον ἐπιτήδειός ἐστι. καὶ πλειων γε βρωθεὶς, ἐὰν μή τις αὐτῷ τι τῶν ἐυχύμων ἐδεσμάτων ἐπιφάγῃ, κινήσει παντῶς ἔμετον.

Περὶ μηλοπεπόνων. λϛ.

Οἱ μηλοπεπονες ἧττον τῶν πεπόνων εἰσιν ὑγροὶ καὶ ἧττον κακόχυμοι, καὶ ἧττον θρηλικοὶ καὶ ἧττον ὑπερχονται κάτω, τὸ δ' εἰς ἔμετον ἐξ-ορμᾶν ὁμοίως τοῖς πέπονσιν θκ ἔχουσι. πολὺ δ' ἀπολειπομενοι τῶν ἐυσομάχων ἀπάντων θκ ἔχουσι τὸ τῶν πεπόνων κακοσόμαχον.

Περὶ Σικύων. λη

Ὀυρητικὸν μὲν ἔχουσι καὶ αὐτοὶ καθάπερ καὶ οἱ πέπονες ἀλλ' ἧττον ἐκείνων: τοῖς μέντοι καλῶς πεπτοῦσιν αὐτὸς ὅταν αὐλῶν ἀληθην ἐμφορηθῶσιν, χρόνῳ πολλῷ καὶ ἀμέτρως πάχυν χυμὸν ἀθροίζουσι θκ ἐυπετῶς ἐπιδεξαλαι δυνάμενον τὴν εἰς αἷμα χρησὸν ἀλλοιωσιν ἐν τῇ τῶν φλέβας πέψει:

Περὶ σύχων. λθ.

Τὸ μὲν κοινὸν θ μόνον ὀπωραις πασαις ἀλλὰ καὶ τοῖς ὡραίοις ὀνομαζομένοις καρποῖς ἔχει καὶ τὰ σύκα, φυγεῖν θ δυνηθέντα τὴν κακοχυμίαν, θ δ' αὐλὰτὰ καὶ τοι τῶν ἄλλων ἁπάντων ὡραίων ἥττονα αὐλῶν μετέχοντα. προσεστὶ δ' αὐλοῖς ἀγαθὰ τὸ κατὰ γαστέρα πορίμους εἶναι. καὶ τὸ διεξερχεσθαι ῥᾴδιον ὅλον τὸ σῶμα, καὶ γὰρ τι καὶ ξυπτικὸν ἀξιόλογον ἔχει: τροφὴν δὲ ἁπασῶν τῶν ὀπωρῶν ὀλίγην τῷ σώματι διδόασιν, ἥττονα πασῶν τῶν σύκα πεπονθεν. ἃ μὲν ἐσφιγμενῆντε καὶ ἰσχυρὰν ἐργάζεται τὴν σάρκα, ἀλλὰ ~~ἐκπέπονθεν~~ ἃ μὴν ὑποσομφον ὥσπερ ὁ κῶμος ἐμπίπλησι γε μὴν φυσης καὶ αὐλὰ τὴν γαστέρα τῷ τάχει δ' τῆς διεξόδου τὴν φύσαν ὀλιγοχρόνιον ἐργάζεται, τὸ δὲ ἀκριβῶς πεπειρον σύκον ἐγγὺς τῶ

μηδ' ὅλως βλάπτειν ἥκει παρακαλοῦσιν ταῖς ἰσχάσιν, πολλὰ μὲν ἐχούσαις τὰ χρήσιμα, μοχθηρὸν δ' ἐστὶ τοῖς πλεονάζουσιν ἐν ἀὐλοις, ὑπάγει γὰρ αἷμα γεννῶσι χρηστὸν, ὅθεν αὐλοις καὶ τὸ τῶν φλεγμῶν πλῆθος ἔωθεν. δύναμιν δ' ἔχουσι λεπτωλικήν τε καὶ τμητικήν, δι' ἣν καὶ τὴν γαστέρα πρὸς ἔκκρισιν ἐξορμῶσιν· καὶ νεφρῶν ἐκκαθαίρουσιν· ἥπατι δὲ καὶ σπλῆνι βραδυμαίνουσι μέν εἰσι βλαβεραὶ, καθάπερ καὶ τὰ σύκα τῷ κοινῷ λόγῳ τῶν γλυκέων ἁπάντων ἐδεσμάτων τε καὶ πομάτων, ἃ κατῆδιαν τινὰ δύναμιν ἐχόντων ἐδεσμάτων ἐλίσσει τὰ τε σύκα καὶ τὰς ἰσχάδας ἃ μικρὰ βλάπτουσι:

Ἐκ τῶν ῥάφῳ περὶ συκῶν: ● μ

Σύκα τῆς μὲν ἄλλης ὀπώρας ἐστὶ κρείσσω. βλάβην δὲ καὶ ταῦτα ἔχει τινὰ, αἱ δὲ ἰσχάδες ἱκανῶς τρέφειν σῶμα δύνανται: οἱ γὰρ παλαιοὶ τοῖς ἀθλητῶν ἰσχάδας ἐλαίῳ παρεῖχον. Γοργίας δὲ σοφιστὴς ὑπηλλαξε τὴν προσηφορὰν κρέασι δεῖν Εὐθυμένῃ τῷ Σαμίῳ καὶ ὅτως μετέπεσεν ἡ διαίτα.

Περὶ σαφυλῆς ἐκ τῶν Γαληνοῦ: μα

Σύκα καὶ σαφυλαὶ τῆς ὀπώρας ὥσπερ κεφάλαιόν εἰσι. καὶ γὰρ τρέφει μᾶλλον ἁπάντων τῶν ὡραίων ταῦτα. καὶ ἥκιστά ἐστι νῦ κακόχυμα. καὶ μάλιστα ὅταν ἀκριβῶς ἡ πέπειρα: ἃ μὴν ἰσχυρά γε καὶ πυκνὴ σάρξ ἐστιν ἡ ἐξ αὐλῶν γεννωμένη, ἀλλὰ χαύνη καὶ παλαιὰ, διὸ καὶ ταχέως προστέλλεται, ἧττον δὲ τῶν σύκων αἱ σαφυλαὶ τρέφουσιν. μέγιστον δὲ αὐταῖς ἀγαθὸν ὑπάρχει, τὸ ταχέως ὑπερχεσθαι: διὸ κ' ἂν ἐσθίωσιν ποτε βλάπτουσιν ἱκανῶς. νῦ ἐχόντων τοῦτο τῶν πεπείρων σύκων. εἰ γὰρ καὶ μὴ διαχωρήσουσιν ἀξιολόγως, πεφθεῖσι δ' ἐν γαστρὶ καλῶς ἀβλαβῆ τροφὴν ἐλόωσι τῷ σώματι. ταῖς σαφυλαῖς δ' ὀλέτερον ὑπάρχει τούτων, ὅτε γὰρ πέπονται καλῶς οἷαν ἐπισχεθῶσιν: καὶ κατὰ τὴν εἰς ἦπαρ τε καὶ τὰς φλέβας ἀνάδοσιν ὠμὸν χαννῶσι χυμόν. ὃ ῥαδίως ἐς αἷμα μεταβαλλόμενον: μᾶλλον δὲ ὑπέρχεται διὰ γαστρὸς, εἰ ἄνευ τῶν γιγάρτων αἱ ῥᾶγες καταπίνονται· τὰ γὰρ γίγαρτα σύφει ἄπεπτα καὶ ἀμετάβλητα τυγχάνοντα. τῶν δὲ ἀποτιθεμένων, τονωτικὴ μὲν ἐκλύτῳ γαστρὸς ἐστιν ἡ ἐν τοῖς σεμφύλοις συντιθεμένη, κῆ τὸν ἀνορεκτῶντα ἐπεγείρει τροφῆς ἐδωδήν. ὃ μὴν ὑπέρχεται κατὰ γαστέρα, καὶ εἰ πλεῖον βρωθεὶη κεφαλῆς ἅπτεται, ἡ δὲ ἐν τῷ γλεύκει συντιθεμένη καὶ αὐλῆς ἐστὶ μᾶλλον κεφαλαλγής· ἡ δὲ κλεμαστὴ ὅτε κεφαλὴν πλήττει ὅτε ἐπέχει γαστέρα, ὅτε πρόσκειται, εὐστομωτέρα δ' ἐστὶ τῶν ἄλλων τῶν συντιθεμένων: αἱ μὲν δὴ γλυκεῖαι τῶν σαφυλῶν θερμότερον ἔχουσι τὸν χυλόν· διὸ καὶ διψώδεις εἰσίν. αἱ δ' αὐστηραί τε καὶ ὀξεῖαι ψυχρότερον. αἱ δὲ οἰνώδεις μέσαι ψυχρότητι καὶ θερμότητι· τὴν γαστέρα δ' ὑπάγουσιν αἱ γλυκεῖαι, καὶ μάλιστα ὅταν ὦσιν ὑγραί· μοχθηραί τε ἥκιστα εἰς ταῦτα μόνον ἀλλὰ καὶ τροφὸς τὴν ἐν γαστρὶ πεψιν, αἵ τε ὀξεῖαι καὶ αὐστηραὶ σαφυλαί. πασῶν δ' ἀσφαλεστάτη χρῆσις

α προσφοράν

ἐστὶν. ὅταν σαφκώδεις τε ὦσιν αἱ σαφυλαὶ φύσει, σεσειράκτε, τῶντε αὐτῶν τις ἐλίει συμμέτρως: εἴτε ἓν ἐπὶ τῶν ἀμπελων ἐπὶ πλεῖσον πεφανθεισῶν, εἴτε καὶ τὸ πλειστὸν ἐκ τοῦ κρεμαθῆναι προσλαβουσῶν. ἐφεξῆς δὲ τῶν ἄγρων ἄνευ ποιότητος ὀξείας ἢ αὐστηρᾶς, ἃς ἕνεκεν ὑπαγωγῆς γαστρὸς ἐγχωρεῖ λαφιπῶς ἐλίειν: ἔνιοι δὲ καὶ γλεῦκος πίνουσιν τῆς αὐτῆς χρείας ἕνεκεν καὶ μάλιστα τὸ γλυκύτατον ὑπακλικότατον γὰρ τοῦτο. τὸ δὲ ἐξ αὐστηρῶν ἢ ὀξείων σαφυλῶν φαυλότατον εἰς πάντα. τὸ ἀποβρεγμα τῶν σαφυλῶν ἠρίτικόν ἐστι:

Περὶ ἀσταφίδων μβ.

Αἱ μὲν αὐστηραὶ τῶν ἀσταφίδων ψυχροτεραί τὴν κρᾶσιν εἰσὶν. ὥσπερ αἱ γλυκεῖαι θερμότεραι. καὶ τὸν μὲν στόμαχον ἐωννύουσι, καὶ τὴν γαστέρα στεγνοῦσιν αἱ αὐστηραὶ. καὶ δῆλον ὅτι μᾶλλον αὐτῶν αἱ στυφναί. μέσην δὲ πως κατασκευὴν αἱ γλυκεῖαι ποιοῦσι, μήτ' ἐκλύουσαι σαφῶς τὸν στόμαχον μήθ' ὑπάγουσαι τὴν γαστέρα. τὸ γε μὴν ἐπικρατητικὸν ὑπάρχει ταῖς γλυκείαις ἀεί, καθάπερ γε καὶ τὸ μετρίως ἐμπτικόν. ὥστε ἐξ ἀμφοτέρων τῶν δυνάμεων τὰς μικρὰς κατὰ τὸ στόμα τῆς κοιλίας ἀμβλύνουσιν ὀξεις. ὡς ἄγε μείζους τῶν ὀξέων, εὐδηλον ὅτι γενναιοτέρων χρήσουσι βοηθημάτων. ἀμείνους δ' ἐν ταῖς σαφίσιν εἰσὶν αἱ λιπαρότεραι καὶ τὸν οἷον φλοιὸν ἔχουσαι λεπτόν: ἔνιοι δὲ καλῶς ποιοῦντες ἐκ τῶν γλυκείων τῶν μεγάλων οἷαι περ ἐισὶ σκυβελιτικαὶ καὶ περιὶν ἐλίειν ἐπαίρουσι τὰ γίγαρτα. χρὴ δεῖσαι γὰρ καὶ αὗται σκληρὸν ἰσχουσι καὶ πάχυ τὸ δέρμα, καὶ χρὴ προσλαβρέχειν αὐτὰς ἐν ὕδατι, καὶ γὰρ τὸ γίγαρτον ἑτοιμότερον ὥστε ἐξαιρεῖται. ἐμπαλιν δὲ τούτων ἔτεραί τινές εἰσιν ἀσταφίδες αὐστηραὶ καὶ βραχεῖαι γίγαρτον δ' ὅλως ὀλίγον ἔχουσαι. τροφὴν δὲ ἐκ τῶν ἀσταφίδων ἀναδίδοται τῷ σώματι παραπλησίως κατὰ τὴν ποιότητα ταῖς σαφύλαις αὐταῖς. κατὰ δὲ τὴν ποσότητα πλεῖον μὲν ἢ ἐκτῶν λιπαρῶν καὶ γλυκειῶν, ἔλαττον δὲ ἐκ τῶν αὐστηρῶν τε καὶ ἀλίπων. εἰσὶ δὲ καὶ εὐστομαχώτεραι τῶν ἰσχάδων.

Περὶ συκαμίνων ἃ δὴ καὶ μόρα καλεῖται. μγ.

Τὰ συκάμινα καθάπερ μὲν ἐφεστῶντα γαστρὶ καὶ πεπτὰ ληφθέντα διεξέρχεται τάχιστα, καὶ τοῖς ἄλλοις σιτίοις ὀφηγεῖται, λύτρα δ' ἐφ' ἑτέροις, ἢ καὶ χυμὸν εὑρόντα μοχθηρὸν ἐν αὐτῇ, διαφθείρεται τάχιστα. διαφθοράν

ἀλλόκοτόν τινα καὶ ὃ ἕξιν ἔχοντα ταῖς κολοκύνθαις ὅ μοίως. ἀβλαβέστατα γὰρ ὄντα τῶν ὡραίων ἐδεσμάτων, ὅταν μὴ διὰ ταχέως ὑποχωρήσῃ, μοχθηρὰν δ' ἴσχει διαφθορὰν ὁμοίως τοῖς πέπωσιν. καίτοι κακεῖνοι ταχέως ὑπελθόντες βλάπτουσιν. καιρὸς δὲ τῆς χρήσεως ὥσπερ καὶ τοῖς πέπωσιν, οὕτω καὶ τοῖς μόρους ὅταν ἀνθρώπου καὶ θερμὸν γένηται, τὸ τῆς γαστρὸς στόμα. τοιοῦτο γάρ πως ἀναγκαῖον ἐστι τηνικαῦτα καὶ τοι ἥσσας εἶναι. πρόσεστι δὲ τοῖς συκαμίνοις καὶ φόβεώς τι, καὶ ὑγραίνει μὲν πάντως, ψύχει δ' ὅταν πως ἐν μὴ ψυχρᾷ λήφθείη. προφὴν δὲ ἐλαχίστην δίδωσι τοῖς σώμασι παραπλησίως τοῖς πέπωσιν.

περὶ τοῦ τῆς βάτου καρποῦ. μδ.

Τὰ βάτινα συστατικώτερα τῶν μορῶν ἐστι κἂν πολλάκις αὐτὰ προσενέγκηταί τις, κεφαλαλγεῖ. τινὲς δὲ καὶ τὸν στόμαχον ἀνιῶνται. διὸ χρὴ καλῶς ἐκπλύνειν πρὶν ἐπιχειρεῖν προσφέρεσθαι τὸν καρπὸν τοῦτον. ὅπερ οὐκ ἤκουσα κἀπὶ τῶν συκαμίνων ἐνίοις, ποιητέον. ἃ μὴν ὑπάγει τὰ βάτινα τὴν κοιλίαν ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ἐπέχει:

περὶ τοῦ τῶν κυνοβάτων καρποῦ. με.

Ὁ τῶν κυνοβάτων καρπὸς μικρῷ συστατικώτερός ἐστι τοῦ τῶν βάτων, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τῆς γαστρὸς ἐφεκτικώτερος, ὀλίγην δὲ προφὴν δίδωσι τῷ σώματι:

περὶ τοῦ τῶν ἀκρεύθων καρποῦ. μς.

Ἀκρευθίδες βραχείαν ἔχουσι γλυκύτητα καὶ ἔτι βραχυτέραν σύψιν, ἀρωματίζουσι δὲ καὶ δῆλον ὅτι θερμαίνουσι, δι' ἣν ἔχουσι δριμύτητα. προφὴν δ' ὀλίγην δίδοασι τῷ σώματι, καὶ εἴ τις πολλὰς προσενέγκαιτο διακινοῦσι τὸν στόμαχον, καὶ τὴν κεφαλὴν θερμαίνουσι καὶ ὀδυνῶσιν, ὥρα δὲ μετρίως κινοῦσιν:

περὶ πεπόνων: μζ

Καὶ τούτων ὁ χυμὸς καὶ ἡ οἷον σὰρξ, εὐφθαρτός ἐστι καὶ ταχὺ μοχθηρός, ὥστε ὃ χρὴ, καθάπερ ἔνιοι τελευταῖα τῆς ἄλλης προφῆς εἰώθασι, ἀκμὰ προσφέρεσθαι, διαφθείρεται γὰρ ἐπιπολάζοντα καὶ τἄλλα συνδιαφθείρει:

Βιβ α

ω περὶ ἀρμενιακῶν καὶ πραικοκκίων. μη.

Ἐν τῷ τῶν περσικῶν γένει καὶ ταῦτά ἐστι διαφοράν τινα αὐτῶν ἔχοντα πρὸς τὸ βελτίον. ὅτε γὰρ ὁμοίως διαφθείζεται κατὰ τὴν κοιλίαν. ὅτε ὀξύνεται, φαίνεται δὲ τοῖς πολλοῖς ἡδέα, καὶ διὰ τοῦτο εὐστομαχώτερα. προφὴ δ' ὅτι βραχεῖα τοῖς τοιούτοις καρποῖς ὑπάρχει λέλεκται πρόσθεν. ἐστὶ δὲ ἀμείνω τὰ πραικοκκια τῶν ἀρμενιακῶν:

ω περὶ μήλων μα.

Ὅσα μὲν σύφει τῶν μήλων ψυχρὸν ἴσχει, καὶ γεώδη χυμόν: ὅσα δὲ ὀξέα φαίνεται, ψυχρὸν μὲν ἀλλὰ λεπτομερῆ: μέσης δ' ὑπαρχει κράσεως τὰ γλυκέα πρὸς τὸ θερμότερον ζέποντα. καθάπερ τὰ τέλεως ἄπωα, καὶ ὅτιον ὑδατώδη πρὸς τὸ ψυχρότερον ἐγκεκλιμένα. μῆλον δ' ὡς τὰ μὲν σύφοντα τὰς κάτω διαχωρήσεις ἐπέχει: τὰ δὲ ὀξέα παχὺν ὑγρόντα χυμὸν ἐν τῇ γαστρὶ τέμνει τε τοῦτον ὑπάγει τε κάτω. καὶ διὰ τοῦτο ὑγιαίνει τὰ διαχωρήματα: καθαρὰν δ' εὑρόντα τὴν κοιλίαν ἐπέχει μᾶλλον αὐτήν. τὰ δὲ γλυκέα ἀναδίδοται μᾶλλον τὰδε ἄπωα μηθ' ἡδέα τυγχάνοντα, μήτε ζώμην ἐντιθέντα τῇ γαστρὶ, μήτ' ἰσχοντα αὐτήν, εἰκότως ἀτιμάζεται κὴ τοῖς ὅσοι βάλλεται. ὅσα δὲ καλῶς πεπανθέντα ἐπὶ τῶν δένδρων φυλάττεσιν, ὠφελιμώτατα γίγνεται πολλάκις ἐν νόσοις. ἤτοι περιπλασθέντα χαλὶ ἢ καὶ κατὰ θερμὴν σποδιὰν ὀπτηθέντα συμμέτρως. ἢ ἐν ὕδατος ζέοντος ἀτμῷ καλῶς ἐψηθέντα, λοῦσαι δὲ αὐτὰ χρὴ μετὰ τὴν τροφὴν εὐθέως ἐνίοτε δὲ μετ' ἄρτου ζώμης τε χαρὸς ἕνεκα, καὶ στομάχῳ τοῖς ἀνοσιάκτοις καὶ βραδυπεπτοῦσιν ἐμετικοῖστε καὶ διαῤῥοιζομένοις καὶ δυσεντερικοῖς, ἐπιτηδεία δ' εἰς τοιὰν δὲ χρειὰν ἐστὶ τὰ στυφνά. συμμετριαν γὰρ ἔχει τῆς σύψεως, ὡς εἶπον ἀρτὶ, παρασκευαζόντα, τῶν μετρίως αὐστηρῶν ἅπασαν ἀποτιθεμένων τὴν σύψιν, ἐν τῇ τοιαύτῃ παρασκευῇ. καὶ διὰ τοῦτο

Βιβ α

παραπλησίων γινομένων τοῖς ἐξ ἀρχῆς ὑδατώδεσιν.

Περὶ κυδωνίων καὶ σεσθιομήλων. ν.

Ἐξαίρετόν τι παρὰ τἄλλα μῆλα τοῦτοις ὑπάρχει σύφιντε πολύονα κεκλημένοις, καὶ τὸν χυλὸν ἔχουσι μόνιμον, εἴ τις ἐφήσας αὐτοῦ σὺν μέλετι φυλάττειν ἐθέλοι. τῶν δ' ἄλλων μήλων ὁ χυλὸς ὀξύνεται κείμενος, ὑγρότητα πολλὴν ἔχων ψυχράν. ὁ δὲ ἀπὸ τῶν σεσθιοχυλὸς μονιμώτερος γίνεται, ὥστε καὶ εἰς πλείονας δεκαμένειν ἡμέρας ὅταν κατὰ τὸ σῶμα τῆ ἀγγείῳ σχῆ πυκνὸν ἐπίγαιον, ὃς καὶ μέλιτι πολλάκις ἐπιπήγνυται καὶ ἁλοις τισί. καὶ χρὴ φυλάττειν αὐτὸν ἐπικείμενον ὅταν ἐθέλῃς ἀμεταβλητὸν εἶναι πλεῖστον διαμεῖναι τὸ φυλαττόμενον. ὁ δὲ τῶν κυδωνίων χυλὸς ἧττον ἡδὺς ὑπάρχει καὶ μᾶλλον σύφων ὥστε εἰή ἂν ποτε καὶ τῆδε χρεία τοῦ ξύσιν ἱκανῶς ἐκλύτου γαστρός.

Περὶ ἀπίων καὶ ξυλίων να.

Περὶ μήλων ἃ εἴπον ἅπαντα μεταφέρων ἐπὶ τὰς ἀπίδας τε καὶ ξυλίας ὕδενος ἔτι νεωτέρου περὶ αὐτῶν ἐπέρχομαι λόγου. πρόφημι δὲ τῷ σώματι παρέχεσθαι αἱ μὲν ξύλιαι ~~πάντα~~ παντάπασιν ἐλαχίστην· αἱ δὲ ἄπιοι καὶ μάλιστα αἱ μεγάλαι, καλοῦσι δὲ αὐτὰς μενάτας οἱ παρ' ἡμῖν ἔχουσί τι καὶ τρόφιμον

Περὶ μεσπίλων καὶ οὔων. νβ

Στύφει μὲν ἀμφω, πολὺ δὲ μᾶλλον ὢν τὰ μέσπιλα· καὶ ξένοις γαστὴρ συμφερώτατόν ἐστι· ἡδέως δὲ αὐτῶν εἰς ἐδωδὴν τὰ ὦα. προσθήσω ὅτι τῶν τοιούτων ἁπάντων ὀλίγον ἐσθίειν προσέχει οὐχ ὡς σύκων ἢ σαφίλων ἀσφιλῶς·

Περὶ τῶ τῶν φοινίκων καρπῶ. ν. γ

Τῶν φοινίκων τινὲς μὲν ξηροὶ τ' εἰσὶν καὶ σύφοντες ὥσπερ οἱ Αἰγυπτιοι· τινὲς δὲ μαλακοὶ καὶ ὑγροὶ καὶ γλυκεῖς ὥσπερ οἱ καλούμενοι καρυωτοί· κάκλισταί τε θῆλοι γεννῶνται κατὰ τὴν παλαιστινὴν Συρίαν ἐν Ἱεριχοῦντι· μετάξυ δὲ ἀμφοτέρων τῶν εἰρημένων γενῶν οἱ καλοι

βιβ ρ

πάντες εἰσι φοίνικες, οἱ μὲν μᾶλλον οἱ δὲ ἧττον ὄντες ὑγροί τε καὶ ξηροὶ καὶ γλυκεῖς, ἢ σύφοντες. ἀλλὰ τῶν ἄκρων ἀφοριζόντων, εὐφορώτατον ἥδιστον τὸ μέσον εἶναι πάντων. ὁ μὲν γὰρ γλυκὺς χυλὸς εὐπεπτον τρόφιμος, ὁ δὲ αὐστηρὸς εὐστόμαχος καὶ γαστρὸς ἀφεκτικός. ἅπαντες δὲ οἱ φοίνικες δυσπεπτοί τε εἰσιν καὶ κεφαλαλγεῖς πολύοινοι βραθύνοντες. ἔνιοι δὲ καὶ δηξεως τινος αἴσθησιν ποιοῦσι τῷ στόματι τῆς κοιλίας. ὁ δὲ ἀπ' αὐτῶν ἀναδιδόμενος τῷ σώματι χυμὸς παχὺς μὲν πάντως ἐστίν· ἔχει δέ τι καὶ γλίσχρον ὅταν ᾖ ὁ φοῖνιξ ἀπαρός. ὅταν δὲ τῷ τοιούτῳ χυμῷ γλυκύτης μίχθῃ ταχὺ μὲν ὑπ' αὐτοῦ τὸ ἧπαρ ἐμφράττεται, καὶ βλάπτεται δὲ καὶ φλεγμαίνον, καὶ σκιρρούμενον ἐκάτερος ὑπὸ τῆς ἐδωδῆς αὐτῶν. ἐφεξῆς δὲ τῷ ἥπατι καὶ ὁ σπλὴν ἐμφράττεται καὶ βλάπτεται:

Περὶ ἐλαιῶν ν δ.

Ὀλίγην μὲν πάνυ καὶ σύλαι τροφὴν διδόασι τῷ σώματι καὶ μάλιστα αἱ δρυπεπεῖς. καὶ ὥσπερ αὐλαὶ τὸν λιπαρὸν ὕπνος ἁλμάδες καὶ κολυμβάδες καλούμεναι τὸν σύφοντα χυμὸν ἔχουσιν. διὸ καὶ ῥώννυσι τὸν στόμαχον, ἐπεγείρουσι τὴν ὄρεξιν, εὐστομαλιόλατοι δ' αὐλῶν εἰσιν αἱ δ' ὀξὺς συντιθέμεναι:

Περὶ καρύων. ν. ε.

Κάρυα μεγάλα καὶ τὰ λεπτοκάρυα δ' πολλὴν τροφὴν διδόασι τῷ σώματι, πλείων δ' ὅμως ἐστὶν ἐν τῷ λεπτοκαρύῳ, ἀμφότερα δὲ μετέχει καὶ τῆς συφούσης μετρίως ποιότητος, ἥτις χρονίζοντα μεταπίπτει εἰς τὸ ἐλαιῶδες. τὸ δὲ χλωρὸν κάρυον, ὅτε τῆς συφούσης σαφῶς μετέχει ποιότητος, ὅτε τῆς ἐλαιώδους. ἀλλὰ ἔστιν ἄπεπτον οὐ πάνυ καὶ ὑδατῶδες, πέπτεται δὲ τὸ κάρυον μᾶλλον τὸ λεπτοκάρυον, καὶ μᾶλλον εὐστόμαχόν ἐστι καὶ πάνυ μᾶλλον σὺν ἰσχάσιν ἐσθιόμενον. εὔδηλον δ' ὅτι ὑγρὸν μὲν οὐ πάνυ διαχωρήσιν εὐστηδειότερον: τὸ δὲ ξηρὸν ἧττον ἐμπεχόμενον καὶ τοῦτ' εἰς ὕλης, καὶ πεπτιζόμενον παρασκήσιον γίνεται τῷ χλωρῷ τῇ δυνάμει:

Περὶ ἀμυγδάλων. ν ς

Ἐν τούτοις ἐπικρατεῖ ἡ λεπτομερὴς καὶ ῥευστικὴ δύναμις. τινὰ δ' ὅτι ἔχει τὴν τμητικὴν τῶν παχέων καὶ γλίχρων δύναμιν, ὡς μὴ δὲ βρωθῆναι δύνασθαι διὰ πικρότητα: τῆς γε μὲν ἐλαιώδους τε καὶ λιπαρᾶς μετέχει ποιότητος ὥσπερ καὶ τὰ κάρυα τροφὴν δ' ὀλίγην διδόασιν τῷ σώματι:

Περὶ πιτακίων: ν ζ

Τροφὴν μὲν ὀλιγοσὴν παρέχει, χρήσιμα δ' ἐστὶν εἰς εὖρως = ἰασιν ἥπατος. μετέχει γὰρ ὑδατικῆς καὶ ὑποσυφρύσης ποιότητος:

Περὶ κοκκυμήλων. ν η

Τροφὴν μὲν ἐλαχίστην παρέχει τοῖς σώμασι. χρήσιμα δ' ἐστὶ τοῖς ὑγραινομένοις τε καὶ φύξαι μετρίως τὴν γαστέρα προαιρουμένοις. ὑπάρχει δ' αὐτοῖς καὶ ξηραντικοῖς εἶναι χρησίμοις. κάλλιστα δ' αὐτῶν ἐστὶ τὰ ἐν Δαμασκηνῷ γινόμενα:

Περὶ σηρίκων: ν θ.

Ἕδεσμά ἐστι τοῦτο γυναικῶν καὶ παιδῶν ἀθυρούλων, ὀλιγοτροφάτε καὶ δύσπεπτα τυγχάνοντα, μετὰ τοῦ μήλε εὐστόμαχά εἶναι. τροφὴν δὲ δῆλον ὅτι δίδωσιν ὀλιγωσὴν τῷ σώματι:

Περὶ κερατίων. ξ.

Κακόχυμά ἐστι καὶ χολώδη, καὶ δύσπεπτα ἀλλ' ὅλε διαχωρεῖται ταχέως:

Περὶ καστανέως ξ α.

Λεπτομερὴς ἐστιν ἡ δύναμις αὐτῶν, καὶ διὰ τοῦτο τροφὴν ὀλιγοσὴν δίδωσι τῷ σώματι, ταριχευθεῖσα δὲ καὶ διαβραχεῖσα μέχρι τοῦ τελέως ἀποθέσθαι τὴν ἐκ τῶν ἄλλων δύναμιν, ὀλιγότροφον μὲν γίνεται, ἀποφράττει δὲ τὸ ἐν τῇ γαστρὶ φλέγμα καὶ ἐκφράττει τὰ σκολάγχνα μᾶλλον τῶν ἄλλων σιτίων δι' ὀξυμέλιτος ἢ ὀξελαίου.

Περὶ συκομόρων ξ β.

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ γίνεται τοῦτο τὸ φυτὸν παραπλήσιον

Βιβ. α

δὲ καρπὸν φέρει σύκῳ, ἀμυτητα δὲ ἐλαίαν ἔχει βραχείας μετέχον γλυκύτητος, ὑγρότερός πως καὶ ψυχικώτερος ὢν κατὰ τὴν δύναμιν.

Περὶ περσέας καρποῦ. ξ γ.

Καὶ τοῦτο τὸ φυτὸν ἐστιν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἱστοροῦσι δὲ τὸν καρπὸν αὐτοῦ ὅτω μοχθηρὸν ὑπάρχειν ἐν πέρσαις ὡς ἀναιρεῖν τὰς φαγούσας· εἰς Αἴγυπτον δὲ κομιζόντα εὐώδιμον γενέσθαι παραπλησίως ἐλαίοις τε καὶ μήλοις.

Περὶ κιτρίου. ξ δ

Τρία μόρια ἐστὶ τούτου τοῦ καρποῦ, τὸ ὀξὺ κατὰ μέσον αὐτοῦ, καὶ τὸ περὶ τοῦτο ὅιον ἡ σὰρξ αὐτοῦ. καὶ τρίτον τὸ περικείμενον ἔξωθεν σκέπασμα. τοῦτο μὲν οὖν ἐνώδες ἐστι καὶ ἀρωματίζον, λύσιτελὲς δὲ, συνεργεῖ δ' εἰς πέψιν, εἴτις ὡς φαρμάκῳ χρῶτο αὐτῷ. καὶ χολῶσι σώμαχον ὀλίγον ἁφθὲν· τῷ δ' ὀξεῖ καὶ ἀβρότῳ μέρει χρώνται εἰς ὄξος ἐμβάλλοντες χάριν τοῦ ποιεῖν ὀξύτερον αὐτό· τὸ μέσον δ' ἀμφοῖν, ὅ δὴ καὶ τροφὴν τῷ σώματι δίδωσιν λύσιτελές ἐστι.

Περὶ τῶν ἀγρίων φυτῶν. ξ ε.

Τοσὸς τὸ βραχεῖαν δίδοναι τροφὴν κακόχυμα πάντ' ἐστὶ καὶ τινά γε αὐτῶν κακοσόμαχα πλὴν τῶν ἀκανθοδῶν τῶν ἀρίστης γῆς ἀνιχόντων.

Τέλος τοῦ Α βιβλίου.

Ἀρχὴ τοῦ β βιβλίου.

περὶ θριδακίνης. α.

Πάντων τῶν λαχάνων ὀλιγοσάρκε καὶ κακόχυμον αἷμα γεννῶντων, ἡ θριδακίνη, ἥ πολὺ μέν, ἧ μὴν ἥδε κακόχυμός τε λεπτοῦ αἷμα γεννᾶ, ὑγρὸν μὲν οὐκ ἔχει καὶ ψυχρὸν χυμόν, ἧ μὴν κακόχυμός τε ἐστὶν ὡς ἔφην.

περὶ ἰνδίβων. β.

Οἱ ἴνδιβοι τοῖς θρίδαξι παραπλησίαν ἔχουσι δύναμιν, ἀπολειτόμενοι καὶ καθ' ἡδονὴν ἀνθρώπων, καὶ καθ' ἄλλα τὰ πρόσθεν εἰρημένα περὶ θριδάκων

περὶ μαλάχης. γ.

Ἔχει δὲ γλίσχρον ἡ μαλάχη, τοῖς θρίδακος μὴ ἐχούσης, ἀποκεχωρηκέναι σαφῶς τοῦ ψύχειν. ὑπέρκειται δὲ τὸ λάχανον τοῦτο ῥαδίως, καὶ μάλιθ' ὅλαν ἐλαίᾳ καὶ γάρῳ δαψιλῶς τις ἀνθρώπῳ συγκαλάσῃ, μετρίως δ' ἔχει καὶ τὰ τῆς πέψιν.

περὶ σεύτλου. δ.

Χυμὸς ἐν τοῖς σεύτλοις εἶναι φαίνεται ῥυπτικός, ὃς καὶ τὴν γαστέρα πρὸς ἔκκρισιν ἐπεγείρει, καὶ τὸν στόμαχον ἐνίοτε δάκνει. καὶ διὰ τοῦτο κακοστόμαχόν ἐστιν ἔδεσμα πλεῖον βρωθέν. ἡ τροφὴ δ' ἀπ' αὐτοῦ βραχεῖα καθάπερ ἀπὸ τῶν ἄλλων λαχάνων: χρήσιμον δ' εἰς τὰς τοῦ πτύελος ἐμφράξεις ἐστί, καὶ μάλιθ' ὅλαν μετὰ νάπυος ἢ ὄξους ἐσθίεται. καὶ τοῖς ὑποσπλήνοις δ' ἀγαθὸν γίνεται.

περὶ κράμβης. ε.

Ὁ μὲν χυλὸς αὐτῆς ἔχει τι καθαρτικόν. αὐτὸ δὲ τὸ σῶμα καὶ τὸν τοῦ ξηραίνειν λόγον ἐπέχει μᾶλλον ἢ προτρέπει πρὸς ὑποχώρησιν. ξηραίνει μὲν οὖν ἡ κράμβη παραπλησίως φακῇ καὶ διὰ τοῦτο τὴν ὄψιν ἀμβλύνει, πλὴν τύχοι ποθ' ὑγρότερος ὢν παρὰ φύσιν ὁ σύμπας ὀφθαλμός, οὐ μὴν εὐχύμου ἐστὶν ἔδεσμα κράμβη, καθάπερ ἡ θρίδαξ, ἀλλὰ καὶ μοχθηρὸν ἔχει καὶ δυσπεπῆ τὸν χυμόν

περὶ βλίτων καὶ ἀτραφάξεως. ς.

Ψ[illegible]δαποδέσθαι λαχάνων ἐστὶ ταῦτα, καὶ ὡς ἄν τις εἴποι τις ἀποτόμαλα λέγεται δὲ, ὡς τὰ τοιαῦτα λάχανα ῥέπει μὲν πως ἐπὶ τὸ ῥαδίως ὑπιέναι, καὶ

πολὺ βέλτιω τὰ τῶν ὠῶν ἐστιν. οἱ μοσχοὶ δὲ τῶν τελείων βοῶν ἀμείνους

μάλιθ' ὅλαν ἔχει τὶ μελὰ τῆς ὑγρότητος ὀλιθηρὸν, ἢ μὴν ἰσχυράνγε τὴν κάλω ῥοπὴν ἴσχει, διὰ τὸ μηδεμίαν ὑπάρχειν ἀυλοῖς δριμεῖαν καὶ νιτρώδη ποιότητα. πρόδηλον δ' ὅτι καὶ τὴν τροφὴν ἐλαχίστην δίδωσι τῷ σώματι.

περὶ ἀνδράχνης. ζ.

Ἡ ἔδεσμα μὲν ὀλίγην τροφὴν ἔχει, καὶ ταύτην ὑγρὰν καὶ ψυχρὰν καὶ γλιόχρων, ὡς φάρμακον δ' αἱμωδίαν ἰᾶται διὰ τὴν ἄδηκτον γλιοχρότητα.

περὶ λαπάθ. η.

Παρακλήσιον ἢ ἀυλῇ γεύσει μόνον τὸ λάπαθον ὑπάρχει, ἀλλὰ καὶ τῇ δυνάμει τῷ κπευομένῳ τεύτλῳ. ἔτι δὲ τὸ τεῦτλον ἡδέως ἐστὶ τῷ λαπάθῳ, διὰ τοῦτο μᾶλλον ἐδίσιν ἀυτὸ πάντες ἄνθρωποι.

περὶ ὀξυλαπάθ. θ.

Τὸ μὲν λάπαθον γὰρ ἄν τις ὠμὸν φάγοι, καθάπερ καὶ τὸ τεῦτλον· ὀξυλάπαθον δὲ ἐδίσιν ὠμὸν ἔτι τῆς ἀγροικίας· ἄτροφον δ' ἐστὶ πολὺ μᾶλλον, ἢ τὸ λάπαθον.

περὶ τρύχνου. ι.

Τῶν ἐδιομένων λαχάνων, οὐδὲν οἶδα τοσαύτην τύφην ἔχον, ὅσην τὸ τρύχνον. εἰκότως γὰρ ὡς τροφὴ μὲν ἀυτῷ ἀσανίας, ὡς φαρμάκῳ δὲ συνεχῶς χρώμεθα. δραστήριον γάρ ἐστιν, ἵνα ψύξεως συμφόρως ἐστὶ χρεία.

περὶ Ἀκανθοδῶν φυτῶν. ια

Ἀπὸ τῆς γῆς ἀνίσχοντα τὰ τοιαῦτα φυτὰ πολλοὶ τῶν ἀγροίκων ἐδίασιν· ἐλαχίστην μὲν ἔχει τροφὴν, ὡς ἄκανθα τὰ λάχανα καὶ τὴν ἀυλὴν ὑδαιώδη καὶ λεπτὴν. τὰ δ' ἂν ἀκανθώδη, μειρίως ἐστὶν εὐσύμαχα· τῶν τοιούτων φυτῶν σκόλυμος ἐστὶ καὶ ἀτρακυλλὶς, καὶ λευκάκανθα, ἀφάκη τε καὶ κνῆκος, καὶ τραγάκανθα, καὶ ἀτρακτὶς, ἥτε τιμωμένη μειζόνως ἢ προσήκει κινάρα. κακόχυμον δ' ἐστὶν ἔδεσμα, καὶ μάλιστα ὅλαν ἡδὴ σκληροτέρα γένηται· καὶ γὰρ τὸν χολώδη χυμὸν ἐν ἐαυτῇ πλείονα τῶν ἄλλων ἴσχει, καὶ τὴν ὅλην ξύλωδεστέραν· ὡστ' ἐκ μὲν ταύτης μελαγχολικὸν γεννᾶσθαι χυμὸν, ἐκ δὲ τῆς χυλῆς τῆς καθ' ἀυτὴν, λεπτὸν καὶ πικρόχολον. ἀμεινον οὖν ἀφεψήσας ἀυτὴν ὕδατι ἐδίειν.

πολὺ βελτίω τὰ τῶν ὀνων ἐστιν. οἱ μοσχοι δὲ τῶν τεττίων βοῶν ἀμείνους

α Gal : πειν εις αναιδας αυλων πλευπόαι
τα φύλλα margent

περὶ ἱπποσελίνων, κ, σίων, κ, σμυρνίων, κ, σελίνων: ιβ.

πάντα ταῦτα ἐστιν ὑρπτικά; συνηθέσταται δ' αὐτῶν, οἱ μὲν ἡδέως, κ, εὐστόμαχοι τὰ σέλινα, τὸ δὲ σμύρνιον δριμύτερον δ' ἐστὶ κ, θερμότερον πολλῷ τῷ σελίνῳ, κ, ἱπποσελίνῳ, κ, σίῳ ἐφωνται δ' ἐδίσιν. ὠμὸν γὰρ ἑκάτερον αὐτῶν ἀηδὲς φαίνεται. ταῖς μὲν σέλινα, κ, σμύρνια κ, τοῖς τῆς θριδακος φύλλοις μίσσοντες προσφέρουσι τινες. ἀποτιθέτερον γὰρ ὄσα λάχανον ἡ θρίδαξ οἷα ψυχρὸν ἔχουσα χυμὸν, ἡδέαν τε, ἅμα κ, ὠφελιμωτέρα γίνεται, τῶν δριμέων τι προσλαμβάνουσα.

περὶ εὐσώμου. ιγ.

Θερμαίνει σαφῶς τῷ τὸ λάχανον. ὥστε δὲ μόνου ἐδίεν τὸ ῥάδιον, ἀνευ μίξεως τοῖν τῆς θριδακίνης φύλλων, ἀλλὰ κ, ὀστέρμα γεννᾶν πεπίστευται: κ, τὰς πρὸς τὴν συνουσίαν ὁρμὰς ἐπεγείρειν. κεφαλαλγές δ' ἐστι, καὶ μᾶλλον ἐὰν τις ἐκ τοῦ μόνου ἐδίη.

περὶ ἀκαλύφης, ἣν τοι κνίδης. ιδ.

Λεπτομερῆ δύναμιν ἔχει, κ, εἰκότως ὡς τροφὴ μὲν ἥδεῖα αὐτῇ χρῆται: ὡς ὀψώδες δὲ κ, φάρμακον χρήσιμόν ἐστιν, ὑπάγον μᾶλλον

περὶ γιγγιδίου κ, σκανδίκος. ιε.

Τὸ γιγγίδιον παραπλήσιον ἐστι τῷ σκανδίκι. εὐστόμαχον πάνυ αὐτὸ ὠμὸν ἀπὸ ἑφθὸν ἐδίεται. μακρολέρας δὲ ἐψήσεως δεῖται ἐὰν ἐκτὸς μελέχει δὲ σύψεως, κ, πικρότητος δεῖται ἀσαφοῦς.

περὶ ὠκίμου. ιϛ.

Γαληνος ἀπόφθεγμα τι, τῷ τοῦ περιφθεῖς ἐκ. Καυκαλυμόδαλον ἐστι κ, διὰ τῷτο προσεπικαλαψεύδονται τινὲς αὐτῷ, φάσκοντες ἔτι ῥοφηθὲν ἐμβληθῆναι χύδρα καινὴ, ταχίστα γεννᾶν ὀλίγαις ἡμέραις σκορπίους; ἐστὶ δὲ κ, κακοστόμαχον.

περὶ ἀσπαράγων. ιζ.

Ὁ μὲν τῆς κράμβης ἀσπάραγος, τὸν ἄλλον ξηραίνει: τῆς κράμβης αὐτῆς τῶν δ' ἄλλων λαχάνων ὁ καυλὸς μᾶλλον ξηραίνει τῶν φύλλων. ἕτερον δ' ἐστὶ γένος ἀσπαράγων ἐπὶ τοῖς θαμνώδεσι φυτοῖς γινόμενον, ὀξυμυρσίνῃ τε, καὶ χαμαιδάφνῃ, κ, ὀξυακάνθῃ. καὶ τούτων ἕτεροι τινες, ὁ μὲν βασιλικὸς, ὁ δὲ ἑλιὸς ὀνομαζόμενος:

πολὺ βέλτιω τὰ τῶν ὑῶν ἐστιν. οἱ μοσχοὶ δὲ τῶν τελείων βοῶν ἀμείνους

ὡς δὲ Γάλην̣ος ἔ̄π̄ε̄ μηδαμῶς ψεύδεσθαι
ἐγὼ δὲ πολλάκις πειραθεὶς ἐώρακα

ὡσαυτως δὲ καὶ ὁ τῆς βρυωνίας ἕλλερος. πάντες δ' εἰσὶν ἐυστόμαχοί τε καὶ οὐρητικοὶ καὶ βραχὺ τὸ τρόφιμον ἔχοντες.

περὶ κογχυλίδος. ἢ τοὶ βουνιάδος. ιη

Ἡ συμάζουσα ἂν τινὸς τῶν ὁμογενῶν φυλῶν ἕλλεβον τρέφει ἡ κογχυλὶς. χυμὸν δ' ἀναδιδοῦσιν εἰς τὸ σῶμα παχύτερον τῆ συμμέτρω. διὸ κ' ἂν πλεονάσῃ ἐπὶ τῆς ἐδώδης αὐτῆς ἀθροίσει τὸν ὠμὸν χυμὸν. καλλίστη δὲ γίγνεται διὰ ἐφηβεῖσα. ἐὰν ὠμοτέρα ληφθεῖσα, δυσπεπτος γίγνεται καὶ φυσώδης, καὶ κακοστόμαχος. ἐνίοτε δὲ καὶ δήξεις ἐργάζεται καὶ τὴν γαστέρα

περὶ ἄρκ. ιθ

Ἡ ῥίζα τῆς ἄρκ παραπλησίως μὲν ἐδίεται τῆ τῆς κογχυλίδος, ἐν χώραις δὲ τισὶ δριμυτέρα γίγνεται, ὡς ἐγγὺς εἶναι τῆ τῆς δρακοντίας, καὶ χρὴ δεύτερον ἐψωντας αὐτὴν ἐδίειν. καὶ δὲ κυρηναίη πίκια ἐστὶ φαρμακώδης καὶ δριμεῖα, ὡς καὶ τῆς κογχυλίδος εἶναι χρησιμωτέρα. πρόδηλον δ' ὅτι πρὸς μὲν τροφὴν ἡ τοιαύτη χρείττων ἐστὶ· πρὸς δὲ τὰς ἀναγωγὰς τὰς ἐκ θώρακος καὶ πνεύμονος ἡ δριμυτέρα. ἐδίεται δὲ ἐφηβεῖσα μετὰ νάπυος, ἢ μετ' ὄξους σὺν ἐλαίῳ καὶ γάρῳ, δῆλον δὲ ὡς ἡ ὑπ' αὐτῆς ἀναδιδομένη τροφὴ παχυτέρα τῶν ἐπὶ τῆς κογχυλίδος

περὶ δρακοντίας – κ.

Καὶ τῆς ῥίζης τὴν ῥίζαν ἐψῶντες δίς ἢ τρὶς ὡς ἀποθέσθαι τὸ φαρμακῶδες· ἐδίεσθαι ἐνίοτε δίδομεν, ὅτ' ἂν ἰσχυροτέρας χρεία δυνάμεως πρὸς τὰς ἀναγωγὰς τῶν ἐκ θώρακος καὶ πνεύμονος.

περὶ ἀσφοδέλης. κα.

Ἡ ῥίζα τῆς σκευαζομένη καθάπερ οἱ θέρμοι τὸ πλεῖστον τῆς πικρότητος ἀπολίβεται, καὶ διὰ λιμοῦ οἶδε ἐφιστᾶσι πλείοσι, καὶ ἀποβρέξιν ἐν ὕδατι γλυκεῖ, μοῦς αὐτὴν ἐδώδιμον γιγνομένην. ἡ δὲ δύναμις αὐτῆς, ἐκφρακτικὴ ἐστὶ καὶ ῥηγματική, καθάπερ καὶ τῆς δρακοντίας

περὶ βόλβου. κβ

Καὶ τῆς βόλβου αἱ ῥίζαι βιβρώσκονται· τότε δὲ καὶ οἱ κάτω κάρυοι αὐτῶν καὶ τὸ ἔαρ. πικρὰν δὲ ἔχουσι καὶ αὐστηρὰν δύναμιν· διὸ καὶ τὸν στόμαχον ἐκλύουσι καὶ ἐπεγείρουσιν εἰς ὄρεξιν, καὶ ἐναντιοῦνται δὴ τοῖς ἀναπτύειν τι βουλομένοις ἐκ θώρακος

πολὺ βελτίω τὰ τῶν ὄνων ἐστίν. οἱ μόχθοι δὲ τῶν τελείων βοῶν ἀμείνους

κὴ πνεύμονος, καίτοι τὴν ὑγιαν τῷ σώματος ταχυτέραν τε καὶ γλιχροτέραν ἔχοντες, ἀλλ' ἡ πικρότης ἀνιστάλλει τῷ παχεῖ. λεπτυνειν τε γλίχρα κὴ παχέα πεφυκῶς· ἐδιειν δ' αὐτοὺς ἀμεινον τὰ νικαῦτα δι' ὀξυς ἅμα ἐλαίῳ κὴ γάρῳ· ἡδυς γὰρ γίγνοντ', κὴ ἀφυσωτεροι, καὶ τροφιμωτεροι κὴ πεφθῆναι ῥᾳδιως γίγνονται. πλεονάσαντες δὲ καὶ τὴν ἐδωδὴν αὐτῶν ἔνιοι, προδήλως ἡδυτο κὴ ὠστερμα πλεῖον ἴσχοντες, καὶ προθυμώτεροι γιγνόμενοι πρὸς ἀφροδισιαν

περὶ σαφυλίνου, κὴ δαύκου, κὴ κάρυ. κβ'.

Αἱ ῥιζαι κὴ τῶν φύλλων ἐδιουνται. τροφὴν μὲν πλείονα μογγύλων ἔχουσι καθάπερ κὴ τῶν κυρηναίων ἄρων· θερμαίνουσι δὲ σαφῶς, κὴ λίαν ἀρωματίζον ἐμφαίνουσι· τὸ μὲν οὖν δύσπεπτον αὐτοῖς ὁμοίως ὑπάρχει ταῖς ἄλλαις ῥίζαις· οὐρητικαὶ δ' εἰσιν. κὴ εἰ πλεονάζοι τις τῶν αὐτῶν ἐν τῇ χρήσει, κακοχυμώτεραί εἰσιν μᾶλλον. εὐχυμώτερον μὲν οὖν ἐστὶ τὸ κάρυ τῆς τῷ σαφυλίνου. τινες δὲ τὸν ἄγριον σαφύλινον ὀνομάζουσι δαῦκον, οὐρητικώτερον μὲν ὄντα, φαρμακωδέστερον δὲ κὴ πολλῆς ἐπιστάσεως δεόμενον εἰ μέλλει τις ἐδιειν αὐτόν

περὶ ὑδνων. κδ'.

Οὐδεμίαν ἔχει σαφῆ ποιότητα. χρῶνται τοιγαροῦν αὐτοῖς πρὸς ὑποδοχὴν ἀρτυμάτων, ὡστερ κὴ τοῖς ἄλλοις ὅσα καλοῦσιν ἄτοια καὶ ὑδατώδη καλὰ τὴν γεῦσιν. ἐστὶ δ' ἁπάντων αὐτῶν κοινόν, ὡς μηδὲ τὴν ἀναδιδομένην τροφὴν εἰς τὸ σῶμα θερμαίνειν, ἀλλ' ὑπόψυχρον μὲν εἶναι· τῷ παχεῖ δὲ ὁποιον ἄν τι καὶ τὸ ἐσθιόμενον ᾖ, παχύτερον μὲν τὸ ἐξ ὑδνου γυμνότερον δὲ καὶ λεπτότερον ἐκ τῶν ἄλλων ἀναλόγως.

περὶ μυκήτων. κε'.

Καὶ τῶν μυκήτων οἱ βολίται καλῶς ἐψηθέντες ἐν ὕδατι, πλησίον πέψει τῶν ἀτοίων ἐδεσμάτων. φλεγματώδης δ' ἐστὶν ἡ ἐξ αὐτῶν τροφὴ κὴ ψυχρά. κἂν πλεονάσῃ τις ἐν αὐτοῖς κακοχυμος. ἀβλαβέστατοι μὲν οὖν εἰσι τῶν ἄλλων μυκήτων οἱ τῶν πεδίων. δεύτεροι δ' ἐν αὐτοῖς οἱ ἀμαυῖται. τῶν δὲ ἄλλων ἀσφαλέστερον ἐστὶ μηδ' ὅλως ἅπτεσθαι. πολλοὶ γὰρ ἐξ αὐτῶν ἀπέθανον.

πολὺ βέλτιω τὰ τῶν ὠῶν ἐστιν. οἱ μοσχοι δὲ τῶν θελειων βοῶν ἀμείνους

πολὺ βέλτιω τὰ τῶν ὄνων ἔστω. οἱ μοχθηροὶ δὲ τῶν ζευγίων βοῶν ἀμείνους

περὶ ῥαφανίδος. κε.

Λεπτυντικῆς ἐστὶ δυνάμεως μετὰ τοῦ θερμαίνειν σαφῶς, ἐπικρατεῖ γὰρ δριμεῖα πορότης ἐν αὐτῇ

περὶ κρομμύων, καὶ πράσων, καὶ σκορόδων, καὶ ἀμπελοπράσων. κζ.

Δριμεῖαν ἱκανῶς ἔχει τὰ σκόρδα δύναμιν, καὶ ἀνάλογον αὐτῇ θερμαίνει τὰ σώματα καὶ λεπτύνει τοὺς ἐν αὐτοῖς παχεῖς χυμοὺς, καὶ λεπτύνει τοὺς γλίσχρους. ἐψηθέντα μὲν τοι δὶς ἢ τρὶς, ἀποτίθεται μὲν τὴν δριμύτητα· λεπτύνει δ' ὅμως ἔτι, καὶ τροφὴν δίδωσι βραχυτάτην τῷ σώματι· τέως δὲ οὐδ' ὅλως ἐδίδου, πρὶν ἐψηθῆναι. τὰ δ' ἀμπελόπρασα τοσοῦτον διαφέρει τῶν πράσων, ὅσον ἐν τοῖς ἄλλοις ἅπασι ὁμογενέστατα τὰ ἄγρια τῶν ἡμέρων. φείδεσθαι δὲ χρὴ τῆς συνεχοῦς ἐδωδῆς ἁπάντων τῶν δριμέων· καὶ μάλιστ' ὅταν ὁ προσφερόμενος αὐτὰ χολωδέστερος ᾖ· μόνοις γὰρ τοῖς ἢ τοι τὸν φλεγματώδη χυμὸν, ἢ τὸν ὠμὸν, καὶ ταχὺν καὶ γλίσχρον ἠθροισκόσιν, ἐπιτήδεια τὰ τοιαῦτα τῶν ἐδεσμάτων ἐστίν

περὶ τῆς ἀπὸ τῶν ζώων τροφῆς. κη.

Οὐ τὴν αὐτὴν ἅπαντα δύναμιν ἔχει τὰ μόρια τῶν ζώων. ἀλλ' αἱ μὲν σαρκὲς ὅλαι καλῶς πεφθῶσιν, αἱματώδη ἐστὶν ἄριστα γεννᾶται, μάλιστα τῶν ἐνύδρων ζώων, οἷόν ἐστι τὸ γένος τῶν ὑῶν. φλεγματικώτερα δὲ τὰ νευρώδη μόρια. πάντων μὲν οὖν ἐδεσμάτων ἡ σὰρξ τῶν ὑῶν ἐστὶ τροφιμωτάτη. τὰ δὲ βόεια κρέα τροφὴν μὲν καὶ αὐτὰ δίδοασιν οὐ πολλὴν οὐδ' ὀλίγην οὐδ' εὐδιαφόρητον· αἷμα μὲν τοι παχύτερον, ἢ προσῆκεν γεννᾶν· καὶ εἰ φύσει τις εἴη μελαγχολικώτερος τὴν κρᾶσιν ἐν τῇ ὑγιείᾳ, τοῦτον ἐλαύνεται τινὶ παθήματι τῶν μελαγχολικῶν ἐδωδὴ πλεονάσας. ὅσον δὲ τῷ πάχει τῆς ὅλης οὐσίας ἑαυτῶν τὰ βόεια κρέα τῶν ὑῶν πλεονεκτεῖ· τοσοῦτον τῇ γλιχρότητι πάντα τῶν βοείων, εἰς πέψιν δὲ πολὺ βελτίω τὰ τῶν ὑῶν ἐστίν. οἱ μόχθοι δὲ τῶν τελείων βοῶν ἀμείνους

Bibl. P

7

ἐστὶν εἰς πέψιν, ὥσπερ καὶ οἱ ἔριφοι τῶν αἰγῶν. πολὺ μὲν γὰρ βοὸς ἡ αἶξ ξηρὰ τὴν κρᾶσιν ἐστίν. ἀλλ' οὐ παραβαλλομένη πολὺ διαλλάττει ξηρότητι. περιττωματικωτέραν δὲ ἡμῖν οἱ χοῖροι παρέχονται εἰς τοσοῦτο τὴν τροφήν, ἐπὶ ὅσον τῶν μεγάλων ὑῶν εἰσὶν ὑγροτέροι, εἰκότως δὲ καὶ πλείονα τρέφουσιν. ὑγρότητα δὲ ἔχουσι καὶ φλεγματώδη σάρκα καὶ οἱ ἄρνες. ἀλλὰ καὶ τῶν προβάτων ἡ σὰρξ περιττωματικωτέρα τ' ἐστὶ καὶ κακοχυμοτέρα. καὶ ἡ τῶν αἰγῶν κακοχυμίας μεστὰ δημώδους. ἡ δὲ τῶν τράγων χεῖρίστη καὶ πρὸς εὐχυμίαν καὶ πρὸς πέψιν. ἐφεξῆς δὲ τῶν κριῶν. εἶθ' ἡ τῶν ταύρων. ἐν πᾶσι δὲ τούτοις τὰ τῶν εὐνουχισθέντων ἀμείνω. τὰ δὲ τραυματικὰ χείρίστα πρὸς πέψιν ἐστί, καὶ πρὸς εὐχυμίαν, καὶ θρέψιν. ὡσαύτως καὶ τῶν ὑῶν αὐτῶν καίτοι γε ὑγρῶν ὄντων τὴν κρᾶσιν, οἱ γηράσαντες ἰσχνοῦσι καὶ ξηροῦσι, καὶ διὰ τοῦτο δυσπεπτότερον ἴσχουσι τὴν σάρκα. καὶ ἡ τοῦ λαγωοῦ δὲ σὰρξ αἱματώδης μὲν ἐστὶ ταχύπεπτος γεννητική: βελτίων δὲ εἰς εὐχυμίαν, ἡ καλὰ βόσκ καὶ πρόβατον. κακόχυμος δὲ τῶν θηρίων ἄδην πλείων ἐστί, καὶ ἡ τῶν ἐλάφων, καὶ σκληρὰ καὶ δύσπεπτος. οἱ δὲ τῶν ἀγρίων ὄνων, ὅσοι γε εὐέκλαι, καὶ νέοι, πλησίον ἥκει τούτοις: καίτοι καὶ τῶν ἡμέρων ὄνων γηρασάντων ἔνιοι τὰ κρέα προσφέρονται, κακοχύμους καὶ δυσπέπτους, καὶ κακοσιτίαν. καὶ προσέτι καὶ ἀηδῆ ὅλα καθάπερ καὶ τὰ τῶν ἵππων καὶ καμήλων. καὶ αὐτῶν τῶν ἐδίων οἱ ὀνοδείσεις τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα, καὶ τὰ τῶν ἀρκτων δὲ ἔνιοι προσφέρονται καὶ τὰ θηρίων ἕλκη χείρω λεόντων ἐστί, καὶ παρδάλεων. περὶ δὲ κυνῶν τί δεῖ λέγειν; ὡς τοῖς νέοις καὶ ἀπαρχὰς ὀνῶν, καὶ μάλιθ' ὅταν εὐνουχίζωσιν, καὶ ἐνιαυτοῦ ἐθνῶν ἐδίοι. πρὸς θηρίοις δὲ καὶ τὰ τῶν πανθήρων. τὰ δὲ τῶν ἀλωπέκων ἐνσφηνοτάτω καὶ οἱ παρ' ἡμῖν κυνηγέται προσφέρονται. γιγνώσκειν δὲ δεῖ ὅτι τὰ μὲν τὴν βαρβάτην τοῦ νέμεσθαι δέμενα ζῶα, λεπτὰ καὶ κακόχυμα γίγνεται, καθάπερ τοὺς χειμῶνα, καὶ τὰ πρῶτα τοῦ ἦρος, ὥσπερ οἱ βόες, εὐχυμότεροί τε καὶ ταχύτεροι σαφῶς φαίνονται τοῦ χρόνου προιόντος, ὅταν αὐξάνεσθαί τε καὶ παχύνεσθαι καὶ εἰς ἐκκαρπωσιν

ἢ τὰ προέρχεται. τὰ δ' ἀπὸ τῆς μικρᾶς τρέφεσθαι δυνάμενα, βέλτιω καὶ τὰ πρῶτα καὶ μέσα τοῦ ἥπατός ἐστι, ὥσπερ τὰ πρόβατα. καὶ τὰ δὲ τὴν ἀρχὴν καὶ τὰ μέσα τοῦ θέρους αἱ αἶγες, νίκα πλεῖσται βλάσται βαμένων εἰσὶν, ἂς ἔθος αὐλαῖς ἐδίειν

περὶ κοχλιῶν. κθ.

Σκληρὰν μὲν ἔχουσι τὴν σαρκὰ, καὶ διὰ τοῦτο δύσπεπτον, εἴγε μὴ ἐν πεφθῇ, τροφιμωτάτην: ὑπάρχει δὲ αὐτοῖς, ὥσπερ καὶ τοῖς ὀστρακοδέρμοις χυμὸς στακτικὸς γαστρός. καὶ διὰ τοῦτο τινὲς ἀρτύουσι αὐτοὺς δι' ἐλαίου καὶ γάρου, καὶ οἴνου, τῷ γενομένῳ ζωμῷ χρῶνται πρὸς διαχώρησιν ἰσχνὴν καὶ τὴν κοιλίαν, εἰ δὲ θέλοιτο ὡς τροφίμῳ μόνον ἐδέσματι χρῆσθαι τῇ σαρκὶ τοῦ ζώου τούτου, προεφθῆσαι ἐν ὕδατι, μεταθέσεις εἰς ἕτερον ὕδωρ: εἶτ' ἐν ἐκείνῳ πάλιν ἑψῆσαι ἕως ἀρτύσεις τε καὶ τὸ τρίτον ἑψήσεις ἄχρι τοῦ λακερὸν γενέσθαι τὴν σαρκά. σκευασθεῖσα γὰρ ὧδε ἐφέξει μὲν τὴν γαστέρα: τροφὴν δ' ἱκανὴν παρέξει τῷ σώματι

περὶ ἰῶν ἐν τοῖς τεττίξι καὶ ἀκρέων μορίων. λ.

Οἱ τέττιγες ἐπιπεδόπλευροι τῶν χοίρων εἰσὶν ἐπεμβεβυσμένης ἐψωμένης πλατάνης. τὰ δὲ τὰ ἄκρα μόρια τοῦ σώματος ἧκιστα μὲν ἔχει τὴν πτέλνην, ἧκιστα δὲ καὶ τὴν σαρκώδη φύσιν. ἐπικρατεῖ δ' ἐν αὐτοῖς τὸ νευρῶδες, καὶ τὸ δερματῶδες τοῦ λοιποῦ νεύρου καὶ δέρματος, οἷον τὸ καθ' ὅλον τὸ σῶμα γεγυμνάσται. μᾶλλον γὰρ ἐν τοῖς ἄκροις. ἔστι δὲ καὶ διὰ τοῦτο γλιχρότερα, καὶ γὰρ νεῦρον καὶ δέρμα πᾶν ἐψόμενον εἰς λιπαρὸν ἀφικνεῖται φύσιν. εἰκότως οὖν ἐλαφρὰ μὲν τροφὴν δίδωσι τῷ σώματι ῥᾷον δ' ὑπέρχεται καὶ καλὰ γαστέρα διὰ τὴν γλισχρότητα. βελτίους δὲ οἱ τῶν ὑῶν εἰσὶν τοῦ ῥύγχους: ὥσπερ καὶ τοῦτο τῶν ὠῶν. ἐκεῖνα γὰρ ἐκμόνου χονδροῦ

β. βιβλ.

9

κ, θερμαλος ἐστὶ δὲ ὁ χύδρος ἐν μὲν τοῖς τελείοις ζώοις ἀτελὴς παυλάπασιν. ἐν δὲ τοῖς νεογνοῖς αὐξομένοις, ὅταν καλῶς ἐν τῷ σώματι λειωθῇ, πεπτόμενός τε κ, τροφὴν ὀλίγην διδοὺς τῷ σώματι. καλὰ δὲ τὸν ἀνάλογίαν, ἐπὶ τῶν ἄλλων ζώων ἄκρε τῷ· νῦν εἰρημένῳ λόγῳ, καθ' ὅσον γὰρ αὐλῶν αἱ σάρκες εἰς ἀρετὴν τροφῆς ἀπολείπουσι τῶν ὑῶν· καλὰ τοσοῦτον κ, τῶν ἀκράτων ἐν οἷς μορίων ἐστὶ χείρω τὰ καλ· ἐκεῖνα τὰ ζῶα.

περὶ τῆς ἐν τοῖς πέρας ζώοις γλώττης. λα.

Ἰδιότης τῆς ζώσας ἐστὶν ἐν τῷδε τῷ μορίῳ, χαυνοτέρας, κ, ἀναιμοτέρας σαρκός. αἱ γὰρ ἀκριβεῖς σάρκες οἱ μύες εἰσὶν, κ, τῶν τὰ μέσα μάλιστα.

περὶ ἀδένων. λβ.

Τοσοῦτον ἀποκεχώρηκεν ἡ τῶν ἀδένων ὠφέλια τῆς καλὰ τὴν γλῶτταν, ὅσον ἐκείνη τῶν σαρκῶν. πάντων γὰρ τῶν ἀδένων κοινὸν ἡδεῖς τε καὶ ψαθυρὸς φαίνεσθαι καλὰ τὴν ἐδωδήν. οἱ δὲ ἐν τοῖς λιθοῖς ὅταν ἔχωσι γάλα, καὶ τῆς ἐκείνης τῶν ἀδένων γλυκύτητος ἐμφαίνωσι· κ, διὰ τοῦτο περισσοδάκτου ἐστὶ τοῖς λίχνοις ἐδέσμασι, πλήρης γάλακτος. ἡ δ' ἐξ αὐλῶν τροφὴ καλῶς μὲν πεφθέντων ἐγγὺς μὲν ἦ καλὰ τῆς σαρκός ἐστὶν, ἐλλιπέστερον δὲ κατεργασθέντων, τοῦ ὠμοῦ, ἢ τοῦ φλεγμαίνοντι χυμοὶ γεννᾷ. ὄνυξ δὲ ἐκ τοῦ γένους τῶν ἀδένων οἱ ὄρχεις, ἐκ ὁμοίως εἰσὶν εὐχυμοι τοῖς καλὰ τὰς θήλεις, ἀλλά τι κ, βραχώδες ἔχουσιν, ἐνδεικνύμενοι τὴν τοῦ σπέρματος ὃ γεννῶσι, φύσιν· ὥστερ οἱ νεφροὶ τὴν τοῦ οὔρου. κ, μικὺ τοι κ, πεφθῆναι πολὺ χείρους εἰσὶν, οἷπερ τῶν πεζῶν ζώων· οἱ γὰρ τῶν πτηνευθέντων ἀλεκτρυόνων, ἡδεῖς θ' ὑπάρχουσι, κ, τροφὴν χρήσιμον τῷ σώματι διδόασιν

περὶ νεφρῶν. λγ.

Οἱ νεφροὶ δὲ κακόχυμοι εἰσὶ φανερῶς, κ, δυσέκλοι.

περὶ ὀρχέων. λδ.

Πάντων ζώων τετραπόδων ζώων οἱ ὀρχεις δύσστοι τε εἰσὶ καὶ κακόχυμοι τεφθέντες δὲ καλῶς ζροφιμοι. μόνοι δ' οἱ ζῶν ἀλεκτρυόνων ἄρισται πάντων καὶ μάλιστα ζῶν στευτευθέντων

περὶ ἐγκεφάλου. λε.

Φλεγματικώτερον ἐστὶ καὶ κακόχυμον ἔδεσμα, καὶ βραδύπορον καὶ δυσπεπτον ἧκιστα δὲ καὶ κακοστόμαχος τῶν ἐγκέφαλος. ἐξαπατωμενοι δὲ ὑπὸ τῆς μαλακότητος ἀνδρ διδόασι, πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ναυτιώδη, παχύχυμος δ' ὢν καὶ περιττωματικὸς, ἀμείνων γίγνεται τοῖς τετμυσι, καὶ θερμαίνουσιν ἀρτυόμενος εἰ μὲν τοι καλῶς τεφθείη, ζροφὴν ἀξιόλογον διδωσι ζῷ σώματι

περὶ τοῦ ἐν τοῖς ὀστοις μυελοῦ. λς.

Γλυκύτερος δὲ καὶ ἡδίων ἐστὶ, καὶ λεπτομερέστερος ὁ ἐν τοῖς ὀστέοις εὑρισκόμενος μυελὸς τοῦ ἐγκεφάλου. ὥστ' εἰ τις ἐκ παραβολῆς ἀμφοῖν γεύσαιτο, δόξειεν ἂν καὶ ἀνιαρὸν ἔχειν τὸν ἐγκέφαλον. ἔστι δὲ καὶ ναυτιώδες ἔδεσμα πλέον προσενεχθεὶς ὁ μυελὸς, ὥσπερ ὁ ἐγκέφαλος. εἴγε μὴν καλῶς τεφθείη, ζροφιμός ἐστι καὶ ἀνδρὸς

περὶ ναυτιώδους μυελοῦ λζ.

Λεπτομερὴς ἅπασα μελέχει, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὸ ναυτιῶδες ἐκπέφευγεν, καὶ εὐπεπτεῖν καλῶς, ζροφὴν τοῦ ὀλίγην διδόναι τῷ σώματι.

περὶ πιμέλης καὶ στέατος λη.

Πιμελὴ ζροφά ἐστιν ἀμφω, καὶ μᾶλλον ἐδώδιμα τῶν ζῳφούντων πρὸς σαρκῶν

περὶ τῶν ἐν τοῖς πτηνοῖς ζώοις σπλάγχνων. λθ.

Τὸ μὲν ἦπαρ ἁπάντων τῶν ζώων παχύχυμόν ἐστι, καὶ δυσπεπτον, καὶ βραδύπορον ὑπάρχον. ἀμείνων δ' ἐν αὐτοις ἅπασιν ἡδονὴν μόνον, ἀλλὰ καὶ εἰς τἄλλα τὸ σύκωτον ὀνομαζόμενόν ἐστι: τῆς προσπορίας αὐτῆς ζυχοῦ

ἐπιδὴ συκῶν πολλῶν ξηρῶν ἐδωδὴ τῷ μέλοντος σφάλλεσθαι χάριν, τοιοῦτο παρασκευάζουσιν αὐλόν. καὶ πράττουσι τοῦτ' ἐπὶ τῶν ὑῶν μάλιστα, διὰ τὸ τύτοις τὴν χάριν τὰ σπλάγχνα πολὺ τῶν ἐν ἄλλοις ὑπάρχειν ἡδέα. τῶν δ' ἄλλων σπλάγχνων ὁ μὲν σπλὴν οὐδὲ πρὸς τὴν γεῦσιν ἡδύς ἐστι, ἔχει γὰρ τι τρυφνὸν ἐμφαινόμενον· εἰκότως τε καὶ κακόχυμος εἶναι πεπίστευται, μελαγχολικὸν γεννητικὸς αἷματος ὑπάρχων. ἀμφοῖν δὲ εὐπεπτότερος ὅσῳ καὶ μανότερος ὁ πνεύμων ἐστί, πάμπολλῳ γε μὴν ἥπατος ἐς θρέψιν ἧττον πέλων, ἢν δὲ δίδωσι τροφὴν τῷ σώματι φλεγματικωτέραν μᾶλλον ἐστί, ἡ δὲ καρδία καλὰ μὲν τὴν οὐσίαν ἰνώδης σαρκός ἐστι καὶ σκληρά, καὶ διὰ τοῦτο δυσπεπτος καὶ βραδύπορος· εἰ δὲ πεφθείη καλῶς, τροφὴν οὐκ ὀλίγην οὐδὲ κακόχυμον δίδωσιν τῷ σώματι:

Περὶ κοιλίας καὶ μήτρας καὶ εὐλέρων τῶν ἐν τοῖς τετραπόσι ζώοις. μ.

Σκληροτέρα τὰ μόρια ταῦτ' ἐστὶ τῶν σαρκῶν. διὸ κἂν καλῶς πεφθῇ, τὸν χυμὸν οὐκ ἀκριβὲς αἷμα ἀλλὰ ψυχροτερόν τε καὶ ὠμότερον ἐργάζεται. καὶ χρόνου πλείονος δεῖται πρὸς τὸ καλῶς κατεργασθῆναι καὶ αἷμα χρηστὸν γενέσθαι

Περὶ τῆς τῶν ἡμέρων καὶ ἀγρίων ζώων διαφορᾶς. μα.

Τῶν ἡμέρων ζώων ἡ κρᾶσις ὑγροτέρα τῆς τῶν ἀγρίων, ἡ δὲ τῶν ἀγρίων σκληροτέρα τε καὶ πιμελὴς οὐδ' ὅλως, ἢ ὀλίγοσον τι μετέχει. ταύτῃ καὶ εὐοπτοτέρα πλείοσιν ἡμέραις διαμένει τῶν ἡμέρων τε καὶ ἀργῶς διατεθειμένων ζώων. πρόδηλον δ' ὅτι καὶ ἀπέπτοτερα ἡ ἐξ αὐτῶν ἐστὶ τροφὴ μᾶλλον, ὥσπερ ἡ ἐκ τῶν ἡμέρων τε, καὶ ἀργῶν περιττωματικὴ.

περὶ τῆς ἀπὸ τῶν πτηνῶν ζώων τροφῆς. μ. β.

Τὸ γένος ἁπάντων τῶν πτηνῶν [illegible] ὀρνίθων ἐστὶν ὀλιγοτροφότερον ἢ παραβάλλοιτο τῷ γένει τῶν πεζῶν, καὶ μάλιστα τῷ τῶν ὑῶν· ἧττον εὐεντερώτερα γε μὴν ἔστιν ἡ σὰρξ τῶν πτηνῶν ζώων, καὶ μάλιστα πέρδικος, ἀλλαγῆνος, τε καὶ τεριστερᾶς, καὶ ἀλεκτρυόνος. ἥδε τῶν κιχλῶν, καὶ κολύμβων, καὶ τῶν μικρῶν στρουθίων, ἐν οἷς εἰσὶ καὶ αἱ τυργῆλαι καλούμεναι, σκληροτέρα τῶν ἄλλων ἐστὶ καὶ μᾶλλον ἴδιον καὶ τῶν ἄλλων αὐλῶν· ἥτε τῆς τρυγόνος καὶ ἡ τῆς φάττης καὶ ἡ τῆς ὑπάτης. ὁμοία δὲ τῇ τῶν ἀλεκτορίδων ἐστὶν ἡ τῶν φασιανῶν, εἰς πέψιν καὶ τροφήν, ὑπερέχουσα τῇ καλῇ τὴν εὐωδίαν ἡδονῇ. σκληροτέρα δὲ καὶ δυσπεπτοτέρα, καὶ ἰνωδεστέρα τῶν τῶν ἀλεκτορίδων. κοινὸν δ' ἐπὶ πᾶσι τοῖς πτηνοῖς ζώοις, ὥσπερ καὶ τοῖς τετραπόδοις, γινώσκειν χρὴ, τὴν τῶν ἐν ἀκμῇ σάρκα πολὺ βελτίονα τῆς τῶν παρακμαζόντων· μοχθηρὰν δὲ τὴν τῶν πάνυ νεοττῶν· ἀλλ' ὑπερνεανίας τῶν γεγηρακότων, ἡ μὲν γὰρ τῶν νεοττῶν σκληρὰ, καὶ νευρώδης ἐστὶ, καὶ διὰ τοῦτο καὶ πεφθῆναι μοχθηρὰ, καὶ τροφὴν ὀλίγην διδόασι τῷ σώματι· τὰ δὲ τῶν παντελῶς νέων ζώων σώματα, βλεννώδη τε ἐστὶ, καὶ ὑγρὰ καὶ διὰ τοῦτο περιττωματικὰ, ῥᾷον δὲ ὑπέρχεται καὶ ταχέως

περὶ χηνῶν καὶ στρουθοκαμήλων. μ. γ.

Περιττωματικὴ τοῦτων ἐστὶν ἡ σὰρξ, καὶ πολὺ δυσπεπτοτέρα τῆς τῶν προειρημένων πτηνῶν ζώων· καὶ μάλιστ' ἂν σμικρὰ, καὶ σκληρόσαρκα ᾖ τῶν πτερῶν φύσις ἰνώδης ἐστὶ καὶ σκληρὰ, τούτων δὲ καὶ ἡ σὰρξ ὁμοίως τοιαύτη· καθάπερ καὶ ἡ τῶν γεράνων, ἃς καὶ αὐλὰς ἐδίουσιν ἐωλισάντες πρότερον ἡμέρας πλείους. μελαχὺ δὲ πᾶν τῶν γερανῶν τε καὶ χηνῶν ἢ τῶν καλουμένων ὠτίδων ἐστί.

Περὶ ζώων σπλάγχνων ζώων πλωτῶν ζωῶν. μ δ.

Αἱ γαστέρες: ἰχθύων ἐδώδιμοί εἰσι κ, ζόφιμοι, κ, λιπῶν κ, πόδειαι καθάπερ αἱ ζώων χερσαίων. ἐφεξῆς δὲ ζώων σπευλῶν ἀλεκτορίδων ὡσαύτως δ' ἐπὶ ζώων ὠῶν τὸ συκώλιον ὑπάρ ἐν τοῖς ζῶσι ζώοις παρασκευάζεσθαι ἡδὺ διὰ τῆς ζώων ἰχθύων ἐδωδῆς: σύλας ἐπὶ ζώων χηνῶν ὄρρω γαλακτος ἀναδένοντες ταῖς ζαφαῖς, ὡς γίνεσθαι μὴ μόνον ἡδίσον, ἀλλὰ καὶ ζοφιμώταλον, εὐχυμώταλόν τε κ, διαχωρεῖν ἀχαλεπῶς: σαύλως δὲ καὶ πρὸς τὴν ἐν τῇ γαστρὶ πέψιν ἔχει· κ, πτερὰ δὲ ζώων χηνῶν ἐπιθέσια πεφθῆναι τε κ, θρέψαι. μᾶλλον δ' αὐτῶν τὰ ζώων ἀλεκτορίδων, χρῆσα μὲν θ' ὧν ἐστὶ τὰ ζώων ἰχθύων καὶ γεγηρακότων. κάλιστα δὲ ζώων νέων, κ, εὐτρόφων. κ, οἱ ὄρχεις ζώων ἀλεκτρυόνων ἄριστοι, κ, μάλιστα οἱ ζώων σπευλῶν: ἧττι δὲ κ, μᾶλλον ὅσα διὰ γάλακτος ὀρρώδη ταῖς ζαφαῖς προσενέγκαντο, κ, γὰρ εὔχυμοι κ, ζοώφιμοι, καὶ πεφθῆναι ῥᾷστοι. ἐπαινοῦσι δ' ἔνιοι ψευδῶς τὴν ζώων σπληνὸς καλιάν, ὡς φάρμακον πεπτικόν· ἔνιοι δὲ πολὺ μᾶλλον τὴν ζώων αἰθύας, ἀλλ' οὐ ταῦτα πέπτονται ῥᾳδίως, οὐδὲ ζώων ἄλλων σπλάγχνων ἐστὶ πεπτικὸν φάρμακον.

Περὶ ὠῶν. μ. ε:

Ἀμείνω τὰ ζώων ἀλεκτορίδων ἐστὶ, κ, τὰ ζώων φασιανικῶν, φαυλότερα δὲ τὰ ζώων χηνῶν, κ, σπευθοκαμήλων. ἀμείνω δὲ καὶ τὰ νέα ζώων παλαιῶν, κ, τὰ ἐπ' ἔλαττον ἐψηθέντα, ζώων ἐπὶ πλέον, κάλλιστα δὲ ὅταν ζοφὴν ἔχῃ ζῷ σώματος τὰ ζομπλά: τὰ δὲ ζοφπλὰ δ' ἧττον μὲν ζοφῇ, ῥᾷων δὲ ἐκχωρεῖ. τὰ δ' ἐφθὰ, κ, δυσπεπτα, κ, βραδύπεπτα, κ, ζοφὴν ταχεῖαν ἀναδίδωσι τῷ σώματι. ἰχθύων δ' ἧττι μᾶλλον ἐστὶ βραδυπαρόλερα κ, ταχυχυμόλερα τὰ καλὰ θερμὴν ἀσθενῆ σπληνένα. τὰ δ' ἐπὶ ζώων πηγάνων ταχυπεπτα κ, καλλίχυμα διὰ αὐτὸ ζῆλο λαγνισὰ χειρίσην ἔχει ζοφὴν εἰς ἀπαντα, κ, τὰ καλλίχυμα δ' πυκλὰ ζώων ἐφθῶν τε κ, σπλάγχνων ἐστὶν ἀμείνω,

α πᾶσαι m. gl. margin.

σκευάζουσι δὲ αὐλοὺς δένδρινες μὲν ἐλαίᾳ καὶ γάρῃ καὶ οἴνῳ βραχέος, ἐνλιθέασι δὲ ἀγγεῖον ὕδωρ ἔχοντι καλὰβῃ θερμὸν, καὶ παμπόλλους αὐλοὺς ὅλους, ὑποκάτωθι μέχρι συστάσεως μέρους. δεῖ γὰρ ἔτι πλέον ταχυτέρα παρατρέπεσθαι δακτύλοις ἐμπνέοντι δὲ καὶ σπληδέτι γίνεται τῶν αὐλῶν ἡ συμμετρίας καὶ τὴν σύστασιν χρὴ σοφίζεσθαι κατὰ τῶν ἐπιχειμένων ἄνωθεν τοῖς λοπάσιν ἀέρων· ἡ μὲν γὰρ ἐπιτρέπουσα ἡδέα τοῦτο ταχυνθῆναι τελέως· ἀλλ' ἔτι ἐγχύλον ὄντων ἀπὸ τοῦ πυρὸς ἀφοῦσα τὸ ἀγγεῖον.

περὶ κεφάλ. μ ς'.

Περιττομαζικὴ μὲν ἡ σὰρξ ἐστὶ τῶν κεφάλων, καὶ βλεννώδης ἱκανῶς ὡς τῶν ἐν ἰλυώδει καὶ ῥυπαρῷ διατρεφομένη ὕδατι, καλλίστη δὲ τῶν ἐν καθαρᾷ θαλάττῃ. φαῦλοι δὲ οἱ ἐν τοῖς λίμναις, καὶ μάλιστα οἱ ἐν τοῖς μικραῖς γιγνόμενοι, καὶ μᾶλλον ὅταν μὴ λιμπάνηται τοῦ ὕδατος, ἀλλ' ἔτι σάσιμον· τῶν δ' ἐν ποταμοῖς ψευσαμένων ἀμείνους οἱ κατὰ τοὺς τοιούτους ἐν οἷς ὀξὺ καὶ πολὺ τὸ ῥεῦμα, κατὰ δὲ τοὺς λιμνάζοντας ἧκιστα ἀγαθοί· καὶ ἡ γῆνος δὲ ἐδίου τι σημαίνει τὸν ἀμείνω κέφαλον, θριμυτέρα γὰρ αὐτῶν ἐστὶ, καὶ πιδίων καὶ ἀλιπὴς ἡ σὰρξ, οἱ δὲ λιπαροὶ καὶ κατὰ τὴν γῆνσιν ἔκλυσοι, χείρους μὲν ἔτι, καὶ εἰς αὐλὸν τὴν ἐδωδὴν, χείρους δὲ καὶ πέψιν, καὶ κακοστόμαχοι, καὶ κακόχυμοι· διὸ καὶ σὺν ὀριγάνῳ σκευάζουσιν αὐτούς.

περὶ λάβρακος. μ ζ'.

Πελάγιος ἐστὶν ὁ ἰχθὺς ὅλος· ἡ μὲν σὰρξ τροφὴ κακὴ δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἰχθύων αἱματώδης ἐστὶ λεπτομερὴς τὴν σύστασιν

μᾶλλον τῆς ἐκ τῶν πεζῶν ζώων: ὡς μήτε τρέφειν δαψιλῶς καὶ διαφορεῖσθαι θᾶττον.

Περὶ τριγλῆς: μη.

Καὶ ἡδὲ ζῶν πελαγίαν ἐστί, σκληροτέραν δὲ πάντων σχεδὸν ἔχει τὴν σάρκα, καὶ ψαθυρὰν ἱκανῶς: τρέφει τοιγαροῦν οὐδὲν ἧττον καλῶς, τῶν ἄλλων μᾶλλον ἰχθύων: γίγνονται δὲ ἄρισται τρίγλαι καλὰ τὴν καθαρὰν θαλάττων, ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ἰχθύες: ἧκιστα δὲ καὶ διὰ τὰς τροφὰς καὶ τὰς καρυκάδας ἐσθίουσαι, καὶ δυσπόρους εἰσὶ καὶ δυσπεπτοι καὶ κακόχυμοι. διάγνωσις δ' ἀπὸ τῶν, πρὶν μὲν ἐσθίειν, ἀναπτύξασθαι τὴν κοιλίαν. ἐσθιούσῃ δὲ, καλὰ τὴν πρώτην εὐθὺς ὀδμήν τε καὶ γεῦσιν

περὶ πελαγίων ἰχθύων. μθ.

Ἄριστος εἶναι πεπίστευται τῶν ζώων ὁ σκάρος ἡδονῆς ἕνεκα, μετ' αὐλὸν δὲ κόλλυφοι τε καὶ κίχλαι. καὶ μετὰ τοὺς ζωλίδες καὶ φωκίδες καὶ πέρκαι, τροφὴ δ' ἐξ ἁπάντων ὁ μόνον εὐπεπτος, ἀλλὰ καὶ ὑγιεινοτάτη τοῖς ζῶν ἀνθρώπων σώμασιν ἐστὶν αἷμα γεννώντων μέσον τῇ φυσάσει

περὶ κωβιῶν. ν.

Αἰγιάλιος ἰχθὺς ἐστὶ, τῶν μικρῶν ἀεὶ διαμενόντων εἰς τοσοῦτον, καὶ αὐλὸς ἄρισος δὲ εἰς ἡδονὴν καὶ πέψιν, ἀναδοσιμώτατος, καὶ εὐχυμίαν ἔχων, ὁ καλὰ τοὺς ψαμμώδεις αἰγιαλοὺς, ἢ τοὺς πετρώδεις ἀκτάς. οὐδὲν ἐν τοῖς στόμασι τῶν ποταμῶν ἢ λιμνοθαλάττης, οὔτ' εὐπεπτος οὔτ' εὔχυμος, εἰ δὲ καὶ ἰλυώδης ὑπάρχει τὸ ὕδωρ, ἢ πόλιν

β. βιβλ.

16.

ἐκκαθαίρων ποταμός, οὕτω μὲν ἂν εἴη χέρσος ὁ καλ' αὐτὸν κωβιός. ὥσπερ κ, οἱ ἄλλοι πάντες ἰχθύες οἱ ἐν τοῖς γλυκέσι ὕδασι διατρίβοντες. ἡ γε μὴν σὰρξ τῶν κωβιῶν ὥσπερ σκληροτέρα τῆς τῶν πετραίων ἐστίν, οὕτω μαλακωτέρα τῆς τῶν γριγλῶν ἀνάλογον ἔν ἀντῇ κ, τὸ τῶν ἐδιούντων σῶμα γρέφεται.

Περὶ τῶν ἀταλοσάρκων, ἐν ᾧ κ, ἡ τῆς λευκῆς ζωμῆς σκευασία νβ.

Οἱ μὲν ὀνίσκοι γροφῇ χρηστῇ χρώμενοι, καὶ θαλάττῃ καθαρᾷ ταῖς πετραίοις ἐναμίλλου ἔχουσι τὴν σάρκα: μοχθηρᾷ δὲ γροφῇ χρησάμενοι, κ, καλὰ ἐπιτηδείων ὑδάτων διατρίψαντες, ὃκ ἀποβάλλουσι μὲν τὴν μαλακότητα τῆς σαρκός: ἐπικλῶνται δ' ἀπαρότητα, καθ' ἣν ὀχ' ἥδεις ὁμοίως εἰ διαμένουσιν: περιττωματικωτέραν τε τὴν ἐξ ἀντῶν γροφὴν ἀναδιδόασι. ἐπὶ πάντων δὲ ὡς ἔφην ἰχθύων κοινὸν τῦτο μεμνῆσθαι προσῆκεν, ὡς χέρσοι γίγνονται καὶ τὰς ἐμβολὰς τῶν ποταμῶν ὅσοι κοπρῶνας καθαίρουσι, ἢ βαλανείας, ἢ μαγείρια, ἢ τὸν τῆς ἐδητος τε κ, τῶν ὀψωνίων ῥυπόν. μοχθηροτάτη δ' εὑρίσκεται κ, ἡ τῆς μυραίνης σὰρξ ἐν ὕδατι τοιῦτῳ διατριβῦσα. τὸ δὲ βύγλωσσον μαλακώτερον τ' ἔτι, κ, ἡδῖον κ, πάντη βέλτιον τῆς ψήττης. θᾶττον δὲ σαυροὶ μέσοι τῶν εἰσὶ τῶν ἀταλοσάρκων τε κ, σκληροσάρκων. σκευασία δὲ τῶν τοιῶνδε ἐνηρμένων ἰχθύων εἰς τὸ ψὶν ἐστὶ καλλίστη διὰ τῆς λευκῆς ζωμῆς: γίγνονται δ' ὅλως λευκῆς ζωμῆς σκευασίαι

~~λευκῆς ζωμῆς σκευασία~~.

Ὅλαν ὑδάλος δαφιλῆς ἐμβληθέντος, ἐλάιᾳ δὶς αὐλάρκες ἐπιχέας, ἀνήθᾳ ~~ἓξ~~ τε κ᾽ πράσᾳ μικρὸν ἕιλα ἡμιεφθῆς ποιήσας, ἐπεμβάλητο ζωοῦλον ἁλὼν ὡς μηδὲ τὼ φαίνεσθαι τὸν ὅλον ζωμὸν ἁλμυρὸν. ἐύδη κ᾽ τοῖς νοσηλευομένοις ἐπιτήδειος ἡ σκευασία. ἀπάντων δὲ τῶν ἐρημένων ἰχθύων ἡ τροφὴ τοῖς τε μὴ γυμναζομένοις ἐστὶν ἁρμοδία, καὶ ἀργοῖσι κ᾽ ἀδένοισι καὶ τοῖς νοσηλευομένοις: οἱ γυμναζόμενοι δὲ τροφιμωτέρων ἐδεσμάτων δέονται. τέλεκαι δὲ πολλάκις ἡ μαλακὴ καὶ ψαθυρὸς τροφὴ πρὸς ὑγείαν ἀρίστη ὑπάρχει διὰ κ᾽ εὐχυμοτάτη πάντων ἐστίν, τάδε δὲ εὐχυμίας εἰς ὑγιᾶ ἀσφαλὲς μεῖζον ἐφόδιον

περὶ τῶν σκληροσάρκων ἰχθύων. νβ.

Οἱ μὲν δράκοντες καὶ οἱ κόκκυγες ἐναργῶς ἅπασι φαίνονται τοῖς προσεγκαρένοις αὐλοῖς, σκληρὰν ἔχοντες τὴν σάρκα. καὶ οἱ Γαλλοπάνυμοι δὲ ὁμοίως σκληρὰν ἔχουσι τὴν σάρκα, πλὴν τοῦ παρὰ Ῥωμαίοις καλουμένου γαλεξίου ἐνδοξοτάτου τε κ᾽ ἀπαλοῦ τυγχάνοντος. ἔστι γάρ κ᾽ ἕτερος τούτων γαλεῶν γένος: σκορπιοί τε καὶ τραγοῦροι ὀφροὶ τέ κ᾽ τρίγλαι τῶν σκληροσάρκων εἰσίν. ὅτι μὲν οὖν οἱ σκληροσαρκοι δυσκατεργαστότεροι τῶν μαλακοσάρκων εἰσίν, πρόδηλον. ἥτε γὰρ ἐν τῇ γαστρὶ πέψις, ἥτ᾽ ἐν πάσῃ, κ᾽ φλεγμὶ αἱμάτωσις, ἥτε καθ᾽ ἕκαστον τῶν τρεφομένων μορίων ἐξομοίωσις, ἐπὶ μὲν τοῖς μαλακοτέροις ῥᾴων ἐστίν, ἐπὶ δὲ τοῖς σκληροτέροις χαλεπωτέρα. γίγνεται δὲ κ᾽ ταχὺς χυμὸς ὁ ἐκ τῶν σκληροσάρκων ἰχθύων, ὥσπερ ὁ ἐκ τῶν μαλακοσάρκων λεπτός.

περὶ ζῴων ὀστρακοδέρμων ζ΄. ν̄γ̄.

Κήρυκας καὶ πορφύρας ὄστρεα ζε καὶ χήμας, ὅσα τ' ἄλλα τοιαῦτα ὀστρακόδερμα καλοῦσιν, ἐπειδὴ ὀστράκῳ παραπλήσιον ἔχει τὸ ἔξωθεν περικείμενον σκέπασμα. κοινὸν δὲ ἁπάντων τῶν ἁλυκὸν ἔχειν χυμὸν ἐν τῇ σαρκὶ παπακλικὸν τῆς γαστρὸς πρῶν. ἴδιον δ' ἕκάστῳ, τὸ μᾶλλον τε καὶ ἧττον ἐν τῷ, καὶ τὰ ποιότητα καὶ ποσότητα. τὰ μὲν γὰρ ὄστρεα μαλακωτέραν ἔχει τῶν ἄλλων ὀστρακοδέρμων ἁπάντων τὴν σάρκα, τὰ δὲ μικρὰ χήμια, καὶ αἱ πορφύραι καὶ αἱ κήρυκες, ὅσα τ' ἄλλα τοιαῦτα σκληρά, εἰκότως ἂν ὑπερέχει μὲν ἐκεῖνα μᾶλλον, πλουσιοτροφὴν διδόντα τῷ σώματι, τὰ δὲ σκληρόσαρκα δυσπεπτότερα μέν ἐστι, τρέφει δὲ μᾶλλον. ὡσαύτως δὲ δυσαπεπτοτέραν ἔχει τὴν σάρκα, τε σκληρόσαρκα τῶν ὀστρακοδέρμων ζώων, ὧν καὶ αἱρούμεθα τε διὰ τοῦτο διδόναι πολλάκις αὐτὰ τοῖς διαφθείρουσιν ἐν κοιλίᾳ τὴν τροφὴν ὑπὸ κακοχυμίας ἢτοι ἐξ ἁπαλοῦ εἰς αὐτὴν καταῤῥέχοντος, ἢ περιεχομένης ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτῆς: γεννᾶται δ' ἐξ αὐτῶν ὁ καλούμενος ὠμὸς χυμὸς πάντων: ἐκ δὲ τῶν μαλακοσαρκοτέρων, καὶ τὸ φλέγμα. καθάπερ γῆν ἀποβρεχθέντων αὐτῶν τοῦ ἁλυκοῦ χυμοῦ, ὡσαύτως ἡ σὰρξ δυσφθαρτος, ὅτῳ καὶ παλλικὴ γίνεται τῆς γαστρός: ὡσαύτως εἰσὶν ἐκτινοι τοῦ γινομένου ζωμοῦ, ὑπαχθῆσται μὲν ἡ γαστὴρ ἱκανῶς ὀδυνᾶται δὲ ἐξ αὐτῶν τροφὴν τὸ σῶμα τῷ αὐθωτῷ λήψεται

περὶ τῶν μαλακοστράκων. ν δ.

Ἀστακοί, καὶ πάγουροι, καρκίνοι τε, καὶ κάραβοι, καὶ καρίδες, καὶ κάμμαροι, καὶ ὅσα τ' ἄλλα λεπτὸν μὲν τὸ περιέχον ὄστρακον, ὁμοια δὲ τὴν σκληρότητι τοῖς ὀστρακοδέρμοις πέλονα μὲν ἐκείνων ἔχει τὸν ἁλυκὸν χυμόν, ἔχει δὲ τοῦ ὁμως ἧκιστ' ὀλίγον. εἰσὶ δὲ σκληρόσαρκα πάντα, καὶ διὰ τοῦτο δυσπεπτότατά τε καὶ βρωμιαίτατα, προσφυβέντα δηλονότι καὶ τὸ πόιμον ὕδωρ. εἰσὶ δὲ καὶ τούτων ἡ σὰρξ ὥσπερ καὶ τῶν ὀστρέων ἐπιχείρητικὴ τῶν κατὰ τὴν κοιλίαν, ὅταν ἐναποβραχῇ τῷ ὑδατι τῷ ἁλυκῷ χυμόν, ὥσπερ εἴρηται προσφυβέντα, καὶ τοίνυν ταῦτα δυσπεπτότατα, τοῖς σκληροῖς τῶν ὀστρακοδέρμων ὡσαύτως ἐστί.

περὶ μαλακίων. νε.

Μαλάκια καλεῖται τὰ μὴ δι' ἀσπίδος ἔχοντα μήτε τραχὺ, μήτε ὀστρακῶδες τὸ δέρμα. μαλακὸν δ' ὅλως ὡς ἄνθρωπος. εἰσὶ δὲ ταῦτα πολύποδές τε καὶ σηπίαι, καὶ ὅσα τ' ἄλλα τούτοις ἔοικεν, μαλακὰ μὲν οὖν ἐστὶν ἁπτόμενα, σκληρόσαρκα δὲ καὶ δυσπεπτότατα καὶ βραχὺν ἐν αὐτοῖς ἔχοντα τὸν ἁλυκὸν χυμόν. εἰ μὲν τὰ τεφθέντα, βρωμὴν ἧκιστ' ὀλίγην διδοῦσι τῷ σώματι, πλεῖστον δ' ὧν καὶ ταῦτα τῶν ὠμῶν ἐργάζεται χυμόν

περὶ σελαχίων. νς.

Τραχὺ καὶ λαμπρὸν ἐν τῇ νυκτὶ τὸ δέρμα τῶν τοιούτων ἐστὶ ζώων. διὸ καὶ τίνες, ἀπὸ τῆς σέλας ἔχειν, ὀνομάσθαι φασὶν αὐτὰ σελάχια. μαλακὴν δ' ἐν αὐτοῖς ἔχει τὴν σάρκα χαρκίνῳ καὶ τρυγόνι, ὥσπερ οὖν καὶ ἡδεῖαν, ὑπούσαν τε καὶ πάσσεσθαι μᾶλλον, καὶ πεπτομένην ἧκιστα, ἀλλὰ καὶ βρέφει μᾶλλον, ὥσπερ καὶ τἆλλα πάντα τὰ μαλακόσαρκα κοινὸν δ' ἐν αὐτοῖς ἁπάντων ἐστί, πολὺ σκληρότερα τῶν μέσων μορίων

τὰς καλὰ λὴν ὑρὰς εἶναι, μάλιστα δὲ ἰχθῦ ὑπάρχει λαῖς ὑαρκαις: ἔοικε γὰρ οἱ τὰ μέσα τῶν ζώων ἰχίων ὅια περ χόνδρον λακερὸν ἐν αὐλοῖς ἔχειν. βάλοι δὲ κ᾽ λειόβαλοι, κ᾽ ῥῖναι, κ᾽ πανθ᾽ ὅσα τοιαῦτα, σκληρότερα καὶ δυσεπεξοδότερα κ᾽ ὑροφὴν πλείονα τῷ σώματι παρέχοντα καρκίνῳ κ᾽ τρυγόνος ἐστὶ

περὶ τῶν κητωδῶν ζώων. νζ.

φῶκαι, βάλαιναι, δελφῖνες, κ᾽ ζύγαιναι, κ᾽ τῶν θύννων αἱ μεγάλαι καὶ πρὸς ἰχίοις οἱ κύνες, ὅσα τ᾽ ἄλλα τοιαῦτα τῶν κητωδῶν ἐστὶ, σκληραύλη κ᾽ κακόχυμον ἔχοντα κ᾽ περιπωματικὴν τὴν σάρκα διὰ τῦτο βραδέως χέουσι αὐλὰ εἰς χρῆσιν ἄγαν

ξενοκράτης περὶ τῆς ἀπὸ ἐνύδρων ὑροφῆς. νη.

Πετραῖαι μὲν πηγάλεα φρῦγες στιλίον ἄφυρμα λαῖς εὐρακτέροις ἀπολαύουσι. μέγα δ᾽ ὠφελος κὰν λαῖς καθ᾽ ὑγιείαν διαίταις. ἐξαλάσαντα δὲ παράφυγρις ἰχθύες, ἐπὶ οἱ μὲν εἰσὶ σκληροσαρκοι, οἱ δὲ ἀπαλόσαρκοι, κ᾽ σκληροσαρκοι μὲν φάγροι, συνοδόντες, βέγλαι, κ᾽ οἱ πλατεῖς ὡς φρῦσαι ῥόμβοι. ἀπαλόσαρκοι δὲ κίχλαι, κόσσυφοι, φῦκιδες. κ᾽ ὅμοι μὲν διαφορὴν ἔχουσι καθιεῖσαι, μέσοι δὲ ὀνίσκοι, βάκχοι, σκιάδες, ἔλοι οἱ μὲν πέραιοι, οἱ δὲ πελάγιοι. ὑροφιμώτεροι δὲ οἱ ἀπ᾽ αἰγιαλῶν ὀχθαις, ἢ ὑδροχόων ἐκροαῖς, κακόχυλοι κ᾽ ἄσιμοι: κ᾽ τὰ πελάγια δὲ διαφέρει, μέσοι μὲν γὰρ οἱ κατὰ τὸν ἀδρίαν, οἱ δὲ κατὰ τὸ τυρρηνικὸν ἡδύσαλοι, κ᾽ ἔλοι ἔαρος μὲν οἱ πλεῖστοι, διὰ τὸ ἀυλοκεῖν ἀμείνω, ὡς τρίγλαι. θέρους δὲ, φάγροι κ᾽ συνοδόντες. φθινοπώρῳ δὲ πάλος παραπλήσιος κακόχυλος ὤν, κεστρίδαι, κ᾽ λάβρακες ὑροφιμώτεροι: παρὰ δὲ ἡλικίας οἱ μὲν βραχεῖς

κ' νέοι εὐφθαρτοι, οἱ δὲ κπλώδεις δύσχυμοι, κ' σκληροὶ κ' κακοσόμαχοι· οἱ δὲ μέσοι μέσως, εὐδιάκριτοι. παρὰ δὲ τὰ μέρη διαλάλιγον, ἐπὶ τοῖς ἁλίοις κινδύναι, γεγυμνασμένοι εὔτροφοι, ζοφέροι. καλὰ τε τὴν νάδυν ἄλε λιπώδεις ἐπιπολαστικοὶ κ' πρὸς ἐκκρίσεις εὔθετοι. καλὰ δὲ τὰ νῶτα σκληρόσαρκοι, κεφαλαὶ δὲ παύλως διὰ τὸ ἁλμυρόν, κ' λιπῶδες, ἄλροφοι κ' δυσδιάκριτοι, πάνυ δ' εὐέκκριτοι μαρασμῶδες κ' παχύφρου κ' μάλιστα ζιγλῶν. παρὰ δὲ σκευασίας οἱ μὲν ζοφιμώλροι δυσδιαχώριτοι δέ, ἔφθοὶ ὀλιγόλροφοι ῥᾶξα διαχωρητὲς· κ' θαλάσσιοι μὲν κ' εὔσαρκοι, εὐκάρδιοι, πρὸς ἀναδόσεις ῥᾶστοι, πλαδαροὶ καὶ μαλθακῆς σαρκὸς ποιητικοί, τοιοῦτοι γὰρ εὐχροές, αἱματος γόιμοι, λιπακλικοὶ μαστοί. πολάμιοι δὲ κ' λιμναῖοι κακοσόμαχοι ταχυμερῶς ὑλης δραστικοί, δυσδιάκριτοι· ὡς ἵνες ἂν ἀποδέσωσι τῆς θαλαττίας ὕλης, ὁ Νειλαῖος κορακῖνος, κ' ἐν ῥίνῳ τέρκη κ' ἐν τῷ βυρι λάβραξ, ὁ ἐπεσιγμένος, κ' ὁ Ἀννίων, λίμνη τε καλὰ φαληρωδῶς ὁμοφυῶς ἰχθύας, εὐχύλου γὰρ κ' εὐπρόσφορον ἡ ἐκεῖ διδοῦσι διαίτα. πάντων δὲ τριχριτέον ἰχθύων, ἡσσὶ ἀβρόμους κ' περιπαμέλως εὐχύλως κ' συμμέτρως. τῶν δὲ ἰχθύων ἃ μὲν ἔστι πάχεα, ἃ δὲ σελάχη· τὰ δὲ ὀστράκια ὧν αἱ τοιαῦται ἐξηγμέναι ἐστὶν Ἄφυα· ταλοῦ ἐστι συναγελαστικοῦ λοπάδι. Ἀλωπέκες, ἴππουροι, ἄρκυαι, λέρος ἐκ πελάγους φεύγουσιν εἰς πόλαμον· ἡ δύχυλα, κ' εὐσόμαχα δύσπεπτα, ὀλιγόλροφα· Ἀκάνθης σκληροφυὴς, δύσφθαρτος κ' εὐσόμαχος, κ' εὔχυλος· βελῶναι ῥάμφος κεραιώδες, κ' εὐσόμαχοι

κακόχυλοι, ἄλροφοι, εὔφθαρτοι. φῶκες, ἰκλίδες, χράχχροι πρὸς ἐνίων σαυροὶ καλούμενοι. χάννοι κ᾽ ταν λο᾽ ληγάνῳ ἁρμοῦν, ἔνσομοι, ἀκ ἐνσόμαχοι, εὔφθαρτοι, ἐκπολαστικοὺ κ κοιλίας, ἄλροφον. ἐρίθρινος, ἔνσομος, σαλλικὸς κοιλίας, σκληροπαγῶς, χρόφιμος, ἐναλικὸς πρὸς συνηθείας, εἴλις αὐλοὺ ἐνοίνῳ πνίξας τίοι. θρανὶς ἢ ξιφίας κηλώδης ἐσὶ χειμαχίζεται, ἄσομος δ᾽ ἐσὶ ψαθαρὸς, δυσκαθάρατος, πολύχροος, βρομώδης, διὸ μελὰ σινάπιος ἐδίεται κ᾽ ἐν λοπάσι καλασκευάζεται κρεῖττον δὲ λο᾽ ὑπογάστριον. θύννος, κορδίας, ὀρκύνος, πελαμὶς, σκόμβρος ἀκ ἐνσόμαχοι κακόχυλοι, φοσώδεις, ψαφαροὶ, δυσέκκριτοι, χρόφιμοι, ὧν χρηφερωλέρα ἡ πελαμίς. ἄσομος δὲ κ᾽ ἀχυλος ὁ κορδίας. ἡ δὲ θύννις ὑπολείακται, δύσπεπτος δὲ ὁ θύννος. σιῶνες βραχυκέφαλοι, κλίνες, χελιδόνες, οὐρανοσκόποι, γαλέοι, κύνες, κ᾽ οἱ ὁμοῖοι κακόχυλοι βρομώδεις, ζευγὶς ὅλης ὀλκιμοι κ᾽ γόνιμοι. ξυράπεζοι δὲ, σκαρὸι, μελάνυδροι, κάνθαροι, ἐνσόμαχοι, εὔχυλοι, εὐδιοίκητοι, χροφώδεις δὲ κ᾽ πρὸς ἐκκρίσεις εὐέχειαν: σιάλται αἱ πελάγιοι, δριμεῖαι, ἔνσομοι, δύσφθαρτοι, δυσδιαχώρητοι, χροφώδεις, εὐέκκριτοι. αἱ δ᾽ ἀπὸ ἀγιαλῶν σκληρόσαρκοι, καὶ κακόχυλοι, ἄσομοι. βάλανοι ψῆτται, σκληρόσαρκοι, δύσφθαρτοι, εὔχυλοι, εὐέκκριτοι, γλαῦκος μελὰ λάβρακος, ἔοικε γὰρ παύλα αὐλῷ: ἄλλον προφέρει δὲ σπάρος, ἔλλοψ, ἔνσομαχος, γλυκύχυλος, χρόφιμος, εὐέκκριτος

β. βιβλ.

23.

Ἁλιάλος, Ἡμαξίας, τροφεῖ μέσοφις, εὐθρυπλος, λελυμένος, εὔσομος, δύσεκτος τε κ, τροφιμος, κ, ἀέκκριτος. Κεστρεύς, πελάγιος, ἄριστος, εὔσομος, δριμὺς ἀπ ἀκολείπων λάβρακος, εὐδιαχώρητος κ, ἕλος πρὸς τὸ τροφερὸν. πολαμοῖς διαυγέσι κ, καθαροῖς νηξάμενος, ἀναχαλᾶ τὴν θαλάττιον σκληρότητα ἀπὸ τῆς τοῦ γλυκέος ἐπικράσεως: ὁδ' ἀνθολεραῖς, καὶ σάσιμον ἐχθύσαις ὕδωρ λιμναίας βρομωδέστερος, δυσδιοίκητος πρὸς τῆς ἰλύος πιαινόμενος πάνυ ἀρχὴν ἔχων τὴν σάρκα, μεγαθυνόμενος δὲ σκληρύνεσθαι, καλοῦσι δέ τινες κ, πλῶτα τὸν Κεστρέα. Κιθαρὸς καὶ ῥόμβος πλατεῖς εἰσι, ὁ ῥόμβος στερεός, δυσφθαρτος, χρὴ δὲ τὸν μέγαν προσωλίσαντα ἡμέραν ἑφθῆν, δυσκατέργαστον ὄντα, καὶ εὐτροφον. ὁ δὲ κιθαρὸς κακόχυλος, κ, ἀπ εὐστόμαχος, δυσφθαρτος, εὐέκκριτος, κίχλαι, κόλλυφοι, σφυρίδες ἀπαλόσαρκοι, εὔχυλοι, εὐδιαφόρητοι, ἀτροφοι πρὸς διαχώρησιν ἐπιτήδειοι. κόραξ σκληρόσαρκος, καὶ μᾶλλον ἀνιέμενος, βραμώδης, δυσδιοίκητος, εὔσομος, ἀποδεῶν. σφυρίδος γονιμὴ ὕλης, οὐ ὁμοίων πόλεμος. λάβραξ δὲ ἐξαλλάττεται, ὅσον ἀνίεσθαι σκληρότερος γιγνόμενος. ἄριστος δὲ μινύων δυεῖν, εὐστόμαχος εὔχυλος, τροφερός. ἀρκὸς γλυκύχυλος τρόφιμος, εὐδιοίκητος, εὐέκκριτος, τὰ δὲ μὲν περὶ Πελαγίης. ὁ δ' ἐν δεξαμεναῖς εὐανθέος τοῖς ὡς κ, ἐπὶ τῶν ἄλλων ἰχθύων συμβαίνει, ἄσομοι γὰρ οἱ σύγκλειστοι, ὁ δὲ πολάμιος καὶ ψυχροῖς ὕδασιν ὑποδύνων ἐκ τῆς θαλάττης εὔσομος, ὁ δ' εἰς λιμνας μεθισάμενος, ἁλωώδης, κ, στενοχωρούμενος πιαινόμενος, ἄσομος. ὄνικος ὁ δριμὺς, εὔχυμος, εὐδιοίκητος.

~~f. margin all note.~~

a ~~ex scadacansilata~~ na / acsaive scadacan. Diosc. lib. 2. cap. 84.
pul iz ni V^t mergosil

εὐθιαχώριος, ἰροφιμος. Σικόρτεναι σκληρόσαρκοι διὰ χυμῶν, διὸ χαίρβοι σκευῆς, εὐσομοι πρὸς ἐκκρίσεις: Σικιαδεύς, εὔσομος, εὐχυλος, εὐδιοίκητος, ὐκ ἀγαν ἰροφιμος, εὐέκκριτος, Σκάρος εὔσομος, δυσδιαφόρητος, εὐφθαρτος, διαχωριτικός, ὁ δε ἀρχιώλαος κ, μὴ ζωγρίοις ἐγκεκλεκτμένος, σὺν πολλοῖς ἐγκράτους, εὔσομος, ἐπιπολαστικός, εὐφθαρτος. Σύνοδος σκληρόσαρκος μὲν ὐκ ἀιροφερὸς δὲ εὐχυλος, εὐδιοίκητος, ἰροφώδης μέσως, κ, εὐέκκριτος. Τρίγλαι ἐπιφανέσταλε ὄφων, εὐσόμαχος, εὐχυλος, εὔσομος, πλακώδης σάρξ, δυσφθαρτος, μέτρια πρὸς ἐκκρίσεις. διαφέρει δὲ ἡ πελαγιος τῆς πετραίας διάτυρος ὅσα κινναβαρίζει κ, χρυσώπη παγονοφόρος δ' ἐστὶ, λείπονται δὲ τῶν κ, παραιγιαλοι. φάγρος σκληρόσαρκος, δυσφθαρτος ὐκ εὐέκκριτος. Χρυσόφρυς, λευκόσαρκος, σέργος σύγκριτος, εὐχυλος, εὐδιοίκητος, ἰροφιμος, ὁ δυσέκκριτος. Γόγγρος ὐκ εὔσομος ὁ δὲ κακόχυμος, μετρίως δ' εὐπεπτος, ἰροφώδης πρὸς ἐγκρίσεις διαπεπταλος

Περὶ κνίδης.

Κνίδαι, ἡ ἀκαλήφαι εὔσομοι, κ, κακοσόμαχοι δὲ ὁ μετρίως, σπλαὶ δὲ τῶν ἐφθῶν ἐπιηδεστέραι, λυτικαὶ κοιλίας, ὑρηλικώτεραι δὲ αἱ μετὰ συσκαθάρσιν, αἱ φύσαι πρὸς ταῖς ψήφοις πεπαθεῖσαι κ, συσταφεῖσαι πάνυ ὀλίγοις ἁλὶ καθεῖσαί τε ὅπως ὀλίγον μετρίως εἶναι σιλῆραι, ζῇ δὲ σπλῆσει παγεῖσαι δι' ὀβελῶν ἢ καρφῶν ἐπὶ ἀνθράκων μαλάχης κληματίδεων ὡσε ἐνεργῶς ἀρασθαι, μετὰ γλυκέος δὲ ἢ οἰνομέλιτος ἀναστοῆσαι χέυσιν, εὐπεπτοι, κ, εὐέκκριτοι. αἱ δ' ἐν γλυκεῖ, κ, ἐλαίῳ ἐψωμένη, μετὰ τῆς ἄλλης ἀρτύσεως, τὸ μὲν ὁλιθηρὸν

κ' ὀλκιμον φυλάττουσι, πλησμιᾶ δὲ ὧσαι κ' δυσστῶλοι, τὴν κοιλίαν ἀπαχαλῶσι μᾶλλον

περὶ ὀστρακίων.

βα Καλάνων μὲν ἄριστοι αἱ θερμαὶ λαμβανόμεναι ἐπιπλόεσι πρὸς βρῶσιν, αἱ γιγνόμεναι στὰ ἐπιμίγνυσι γλυκὺ ὕδωρ, τροφιμοι δ' εἰσὶ κ' γλυκεῖς, πλὴν δ' εἰσὶν εὐρεφόμεναι πέτραις: πλῖσαι γὰρ αἱ τροφώδεις εὐλιμένιοι, πολύχυλος πρὸς κολίας μάλαξιν ἐπιπλόεσι, σομάχῳ προσηνεῖς, εὐσομοι, ἀτακτοι, κυπρικαὶ ὧρων: ὁ χυλὸς αὐλῶν ἁπλῶς ἀμελατοίπλος, τὸ δ' ἀφέψημα αὐλῶν ἐστὶ διαχωρητικόν: αἱ δὲ μὴ ἐν πέτραις θριμεῖαι κ' φαρμακώδεις, δριμεῖαι κοιλίας πλέον, ἐλάττω δὲ τῶν ὧρων. γλυκυμαρίδες προφέρονται τῶν τραχέων, μειονεκτεῖ δὲ πελωρίδων, εἰσὶ δὲ διακριτικαὶ τῷ σομάχῳ, σκληρὸν δ' ἐστὶ αὐλῶν τὸ σαρκῶδες ὧν μὲν ἄφορον, ὧν πικρότερα δ' εἰσὶ μᾶλλον τῶν πελωρίδων: ὄσμαι αἱ ἐφθαὶ σκληροστοιχοῦσαι, ἐφθεῖσαι δ' αἱ, κ', ἀρυθεῖσαι, εὐσομοι εἰσὶν, γίγνονται δὲ κ' γένυς πελωρίδων τε κ' χῆναι διάφοροι δὲ ποικίλαι κ' στρογγύλαι ὡς αἱ ἐν Δικαιαρχείᾳ ἐν τῷ Λυκρίνῳ λάκκῳ, καὶ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῷ λιμένι γλυκεῖαι γὰρ κ' εὐχυλοι. αἱ δ' ὑπὲρ φάρον κ' τὸν Δίολκον, τὴν λεγομένην, κ' τὴν νῆσον ἐπικεῖσαι τραχεῖαι, βαλάνοις ἐοικυῖαι δρυΐναις ἐμφερῶς φηγοῖς τὸν ἐχίνων φερόμεναι, λευκαὶ δ' εἰσὶ, κ', σκληραὶ, κ', δριμεῖαι. κλένες κράτιστοι, οἱ εὐμεγέθεις, κοῖλοι, τὴν χροιὰν μελάνιεροι. ἀκμάζουσι δ' ἧρος καὶ θέρους, τοῖς γὰρ εὐξονται μάλιστα πρὸς σελήνην, διάφοροι δ' οἱ ἐν μιτυλήνῃ Μιτυλήνῃ.

β. βιβλ.

26.

πάντων, μεγέθει, φύσει, εὐχυλία, φέρει δ' ὁμοίως λίθοις ὁ Ἰόνιος κόλπος, καλ' Ἠμυρίδα, κ, Τυρηννίδα, Σάλωνας, κ, Λάλιον, φέρει δὲ κ, Χῖος κ, συχναὶ τῶν νήσων, κ, Ἀλεξάνδρεια. ὁ δὲ πόντος φέρει μὲν πολλὰς, βραχεῖς δὲ κ, δυσαυξεῖς, γλυκεῖς δ' εἰσὶ καὶ εὐστέλλεροι τῶν ὀρείων, διαχωρητικοὶ δ' εἰσὶ μᾶλλον ἕξις, κ, τῆς γλυκύτητος μετέχουσιν, ἂν ἀποβάλλωσιν ὀπτόμενοι, ὁμοίως δὲ κ, λεῖοι λύουσι κοιλίαν, κ, ἂν παλαιοὶ ὦσιν, ἂν νεαροὶ, ὀλίγῳ δ' εἰσὶ κινητικοὶ τῶν ὤρων, ὃκ εὐφθαρτοι, οἱ τυχόντες καθάπερ τὰ ὀρεία, κρείττω δὲ οἱ ἐρῳδιοὶ τῶν ὀπτῶν πρὸς τὸ ὑπακτικὸν τῆς γαστρὸς· οἱ ὀπτότεροι, ἀχυμότεροι, δυσεκκριτοι δὲ, ὑπολιπτέον δ' ἐλάττους ἔχειν τὸ ἄλυπον τρόπον ἐν τοῖς ἑαυτῶν ὀστράκοις ὀπτομένους, εὐκεφαλότερός κ, γαρακτικώτερα, εὐλυτώτεροι δὲ ὀπτοὶ καλαραυτέντες ἀκράτως ὑγροὶ ὄντες ὑπτιοι, προκριτέοι τῶν ὀστρακίων, κ, οἱ γαριχευόμενοι δὲ κ, λιάν τ' ἀφαύσκουσιν, ἐπιρρωτικοὶ δὲ τὴν φυσικὴν γλυκύτητα ἐν ἅλμῃ μένοντες, ὠφελιμοὶ δ' εἰσὶν· εἰσὶ δὲ οἱ λευκοὶ κ, πλατεῖς γλυκύτεροι, σκληροὶ δὲ οἱ λευκοὶ, οἱ δὲ πυῤῥοὶ βρομαλώδεις κ, ὠφελιμοὶ, οἱ δὲ ποικίλοι μέσοι, κ, τῶν ἔνιοι ἀνίων ἐμφερεῖς φυκίοις, ἴδια δὲ δοβτένια, δύστεπτα μὲν ὤρων δὲ κινητικά· ἐδώδιμοι δὲ οἱ κλίνες ἐπαρκοῦσι τοῖς ῥυπαρὰ κ, ἐχαρωμένα περὶ ἧπαρ κύστιν ἔχουσιν ἕλκη ἀποκαθαίρουσι. Κήρυκες σκληρότεροι μὲν εἰσὶ πορφύρας παρὰ μεγέθη δὲ κ, τότῳ διαφέρουσι τριάνας δ' ἔχουσι δυνάμεις. λίθοι ὄστρακα, κ, γραχήλη, κ, μήκωνος, ἡ δὲ γὰρ ψαφαρὰ ἐστὶν ἰχθυώδης γαλλικὴ κοιλίας, κ, πλέον ἐπιδεῖν, ἀντιπρακτικωτέρα

A marginall note.

εἶτα καταῤῥαιν ἀλλάσσων Diosco. lib. 2: Cap. 84.
put this in the Greek all the Crosse

A marginall note
εἶτα καταῤῥαιν ἀλλάσσων Dioscor:
Lib 2 Cap 84.

δὲ ἡ ἔφθη, οἱ δὲ ῥάχηλοι ἀυλῶν λύχοι κοιλίας, δύσχολοι δ' εἰσὶν, χρὴ δὲ διὰ νάκους ἢ ὄξυς ἢ ὀπῆ. ἢ πτέρεως ἐπανορθοῦσθαι ἀυλὸς ἐωμένους, τὸ δὲ ἀπ' ἀυλῶν ὕδωρ διαχωρητικὸν κοιλίας θερμὸν γενόμενον, σὺν δὲ τῇ μήκωνι ἐμφώμενον κιρρόλερον κ' ἰχνώδες, ὅλοι δὲ καθεφθέντες, σαλικώλεροι, κ' διψώδεις. ἔνιοι δὲ ἔφησαν τὸς ἀυλὸς λεαίνεσθαι ἐμφερῶς ἀκαλήφης ἀρζύονλες, γίγνονται ἔυσωμοι, ἀναλωτικῆς δὲ σελήνης πλήρεις, λεπτοὶ δὲ θέρους εἰσὶν. Πόρφυραι δὲ αἱ μείζους σκληρόλεραι κ' τοῖς ἑαυτῶν δέρμασιν μεγίαν διαφορὰν ἔχουσαι. ῥάχηλοι μὲν γὰρ δυσκαλέργασοι, κ' δύσφθαρτοι, ἐυσόμαχοι, ὀλιγοχύμοι. μόλις διαλυόμενοι τῇ μαστόσει. οἱ δὲ τυθμένες ἢ μήκωνες μαλακοὶ, εὐκαλέργασοι, διαχωρητικοὶ, ἰχθυαδέστεροι, διυρητικοὶ, ἰσρωτικὰ, σιελοκτόνοι πλεονάσαντες δὲ χολερώδεις, μελάνων ἀποπλανητικοὶ, τὰ δὲ καλύμενα καρύφια τῶν ὁμογενῶν ὅσσα σρομβοειδῆ πάντων ἔσι ἐπιληπτιόλιθα ἡ τροφὴ ἀυλῶν, ἔμφοσι κ' σπλῆνι χυμὸν ἀνίσον ἔυσχον, ἐυσόμαχον, κοιλίας ἐπαγωγὸν, γλυκέων κινητικὸν ὕδρωτος μικρόσαρκον, ἀνάλογον κοχλίαις, ἀπεργάζεται δὲ κ' σώματος εὐωδίαν. πρὸς οἰνοποσίαν δὲ ἄθελα, ξηρότητα ῥόφιμα, ὀπὰ δὲ σκληρὰ, ἡ δὲ μήκων ἀυλῶν σαλικωλέρα ῥόπου κηρύκων. κοχλίαι σκληροὶ δυσκαλέργασοι: τὰ δὲ ὄζων εἴδη τὸ μὲν ἐπίμηκες ὅλον κ' σαλιγγος, δίκην ἐμφυσᾶσι. τὸ δὲ σρογγύλον ὧν ὄζαλιον ἀναγέσι: ὄζων δ' οἱ μὲν ὑπερμεγέθεις, ἄβρωτοι διὰ τὸ βρομώδες κ' σκληρὸν

καὶ χολερικόν. πολύσαρκόν τε κ' κηλώδες, τῶν δὲ βραχέων
ἐνίοις τροσφορὰ πέπτει μετ' ὀξυμέλιτος ἢ χλωρῶν πηγάνου
τε μετ' ὀξυπέπτεως. οἱ δὲ πευκεδακτυλοι, ὀξυτυμμενοί τε
ὑπὸ τῶν ἄλλων καλούμενοι. Κίλικες οἱ Ἀκλινοφοροι, σαρκόφοροι
μὲν εἰσὶ παρὰ τὴν ἄλλην κοχλίας πλήσμιοι δὲ καὶ ἑπτα-
λοβικοὶ. προβρεχόμενοι δὲ ὀπτοὶ κ' ὄξει τρὸς βρῶσιν ἐπιη-
δειότεροι ἐκλαράξαι κοιλίαν: ἀνεφθοι κοχλίαι πάντες βαλάλλιοι
τῆς τραχήλου γλυκυτέρους ἔχουσιν, εἰσὶ δὲ ψαφαροὶ, εὐχυλοι,
δυσφθαρτοι, κῦφοι παρὰ τὴν χερσαίαν ἰχυρότεροι, μᾶλλον καρ μαλα-
κώτεροι τρὸς ἔκκρισιν, εὐωδέστεροι εὐστομαχοι καὶ τὴν τυθ-
μένας: κοχλίαι, δυάστωλοι, παρεκφρακτικοὶ ὄξει καὶ σταφῖ
ἐσθιόμενοι εἰς δὲ εὐζωμίαν. Λοπάδες βραχεῖαι εἰσὶν, ἐν ἴσοι μέ-
τῃσι ὡς ὀστρέων δοκεῖν μὴ ἐναλλαττειν, μέγισται δ' ἐν Ἰνδικῇ
ὡς κ' τὰ ἄλλα πάντα. σκληροὶ δ' ἄλλως κ' ὀλιγόχυμοι δυσ-
καλέργαστοι δὲ κ' δυσέκκριτοι, ἔρβιοι δὲ συναρτώμεναι εὐστομοι.
Μύακες ἁλμυροὶ βρομώδεις βοπβύλιαι δὲ σταφῖ Κυρηναικῷ
πηγάνου τε κ' ὄξει, τραχηλικοὶ δὲ κοιλίας κ' διουρητικοὶ, σκ
εὐστομοι, δυσπεπτοι, ἐμφρακτικοὶ ταχέος αἵματος, φλέγματος δὲ
γόνιμοι κ' μᾶλλον οἱ τράστραλοι. δι' ὃ καλεργαστέον ἀντὶ τῶν
ὁρμένων, νάπυι, ἐντόμῳ, ὀπτοὶ δυσδιαχώρητοι τολυδίψιοι βαρεῖς:
οἱ δὲ ἐγκεφάλους κ' τριβόλους καὶ ἀρτυθέτους ἢ τοὺς τῆς βρομώδεις

τὰ ἰσαποίκοι τοῖς στρομβώδεσι. μυῶν καὶ στρογγυλότεραι μὲν
εἰσὶ μυακῶν, μικρότεραι δὲ καὶ δασύτεραι. ὀστρακόστεα
φέρουσαι τὰς σάρκας τε ἁπαλώτερας, καὶ γλυκυτέρας τῆς χυμῆς,
διαφερώτεροι, δηκτικοὶ στόμαλος, καὶ φάρυγγος ἀναδακνόντες τὴν
καλάτασιν, καὶ τὴν φωνὴν δασύνοντες ἢ ἀποκόπτοντες ζῴων πολ-
λῆς φαρύγων, ξηράσει κιναιδικοὶ βηχός, καὶ βράγχης. γίνονται δὲ
οἱ ἀκμωδεῖς ἢ ἐν ὀστρακοῖσι κεραμείοις, ἴσασι ἀπὸ τῶν πετρῶν
ἢ φυκίων δριμεῖς γάρ. ὄστρεα τὰ πελάγια σάνια καὶ ἄχρεια
διὰ τὸ μὴ θεωρεῖσθαι ὑπὸ ἡλίου, γίνεται δὲ μικρομεγέθη, πικρὰ
δ' εἰσὶ καὶ οὐκ εὐώδιμα διὰ τὸ δηκτικὸν τῆς κοιλίας, χαίρει γὰρ
ἐπικιρνάμενον γλυκεῖα κράσει γλυκυχύλως προσαύξειν σάρκας, διὸ
μάλιστα καλοῦσι τὰς ἐμβολὰς τῆς Νείλης ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἐν
Ἐφέσῳ καὶ τὴν ἐπιβολὴν τῆς Καυστρίου εἰς καλαβόλους
ἰχθύας ὡς ἀστέρματα, καὶ αὐξεται. ἔαρι δὲ ἐμπίπλανται
παχυνόμενα λευκῷ χυμῷ γαλακτώδει· πάλιν καὶ Βρεντέσιον,
Ταραχῶνα, Ναρβῶνα, Δικαιαρχίαν ἐν λιθρίνῳ λάκκῳ, χελιδο-
νίας Λευκάδα. Ἄκτιον, Λιβυκὰς κόπτας. Πελωρίδες ἢ μελαινίδες
καλλίσται αἱ ἐμφερεῖς ὀστρείοις ἐν Τέλμασιν, ἰλύι τε βαθυράδει
ὅπου μίγνυται ὕδωρ γλυκύ· εἶδ' ἐν βυσσῷ σάνιαι καὶ ἀπόξεραι,
τούτοις χρῶ κ, ξωμοποιημέναις πρὸς λύσιν κοιλίας χρησίμως, πτίλικαὶδ'

εἰσὶ διαχωριστικαὶ μεταξύ. αἱ δὲ Πίννα λοπὰν μὲν
ἕνεκεν ἐπιπόδειοι, καὶ ἀπαλαὶ εὐτροφοι. ἐκ τῶν τεναγω-
δῶν λαμβανόμεναι, καὶ ἐκ τῶν ἐπικρυπτομένων γλυκεῖ
ὑδατι κ' ἀκμῶνι τῷ μὴ βλάπτεσθαι πρὸς τῶν κυμά-
των ἀπαλαὶ μένουσι. οἷς Πτεινοφύλαξ κοινοκτύπες τῆς τρο-
φῆς ἐν τοῖς ψαλπνιζομένοις, ἐναργῶσι τῇ πίννῃ κ' μᾶλλον
ὑπὸ ταῖς πτερώσεσι κ' πινώδεσιν ὑπαστάκαις, μεγέθης δ' ἕνε-
κεν αἱ μικραὶ τῶν μειζόνων ἀπαλώτεραι. ὥρας δὲ ἐαρινῆς κ'
θέρει ληφθεῖσαι τῶν καλὰ ταῖς ἄλλαις παρὰ μέγα διαφέρουσι, πρὸς
μὲν τῇ εὐτροφίᾳ κ' γλυκεῖαι εἰσὶν· γινικάνθια γὰρ γίγνονται. μεγέ-
θης δ' ἕνεκεν, αἱ μὴ μεγάλαι κρείττης, αἱ δὲ μέσαι μαλακὴν
λευκὴν γλυκεῖαν ἔχουσι σάρκα, τραχήλοι μὲν γὰρ αὐτῶν σκλη-
ροὶ, δύσπεπτοι, δυσδιάρροοι, δύσφθαρτοι, τὸ δὲ σῶμα τῶν τραχή-
λων εὐφθαρτότερον ἔχουσιν· ἐψῶνται δὲ γλυκεῖ οἴνῳ, μέλιτι κ'
οἴνῳ ὁμοίως. κ' τῶν ἐξ ὕδατος ἀνιεμένων μεῖζ νάτους ἐξω
(τῶν κογχυλιωδῶν) φύσεως ἡ χρῆσις, σκληραὶ δὲ σκληρότεραι τῶν ἐφθῶν
κ' μᾶλλον, αἱ τῷ οἴνῳ ἐψημέναι, ἄμεινον δ' ὀπτῶσι κ' ὀξυγλῳ, ἢ
νάτους, τῶν δ' ἐν οἴνῳ κ' ὀξυβραχίσιν ἀπαλώτερα ἡ σάρξ
φυσώδης δὲ. σκληροὶ δυσκατέργαστοι, μᾶλλον δὲ τῶν ὠμῶν μεί-
ζους μεῖζ νάτους δὲ κ' ὀπτῶ πρόσφοροι λεπτορριβηθέντες ἐν ὄξει.
Σιωλῆνες οἱ αὐλοὶ, ἢ δύνακες ἄρρενες εἰσὶ κ' θῆλεῖαι οἱ καλοῦνται

ὀνοχές, διαφοραὶ δ' ἔχθοι καθαραὶ γὰρ ἐταὶ θηλεῖαι ὄρων κινηλικαὶ, ὑγραίνυσι, σκευάζουλαι δὲ ἀνοιγόμενοι οἱ δὲ πρόσφαλοι, καὶ μέγαλοι μελανοράβδωλοι καλὰ λὴν ἐλεροχρόαν, ἀρρένες λαρακλικοὶ ὥραν, ἀλυτόλαλαι δὲ μελὰ ἁλῶν, κ' ὀξύς. μοχθηροὶ δὲ κ' ἐπιτολαστικοὶ μετ' ἐλαίᾳ κ' ἁλῶν ληφθέντες ἐμφερῶς τευθεῖσι πρὸς πολὺ παρασκευάζουλαι, κράλιστοι δ' οἱ μείζους. κ' ταχύλεροι ὀπλοί, οἱ δὲ ἐλάχιστοι γλυκεῖς. γλυκύλεραι δὲ λελειαι ἐσι μονόχροιαι, ἀκμάζουσι δὲ ἀέρος, ταριχηροὶ δὲ ἀπόδεξις. τηθέα γίγνουλαι ἐν βορβόρῳ κ' φυκιοφόροις ἀκλαῖς εὑρίσκελαι δ' ἐνβρύοις κ' πράσοις, κ' φυκίοις ἐοικες φυλλῷ θαλαλλίῳ μυκηλὶ δυσέκφυλλον δὲ λαῖς χερὶν ἐνατολέτατει ποιόηλα. μάλιστα δ' αὐλὰ δερμαλώδη ἀκαλέργαστα ἐχίν, ἐπαρκεῖ δὲ λοῖς νεφροῖς ἢ στόμαχον κακουργόμενοις καὶ λειτεσμάσδοι, καὶ ἰχιαδικοῖς λε, λὴ ἄνω κοιλίᾳ μελὰ πτισάνης δίδομενος. λέμνελαι δὲ κ' πλύνελαι ὁπωλε κυρηνιακῷ, καὶ πηγάνῳ, ἅλμη καὶ ὄξει συναρλύελαι ἢ μελ' ὄξους καὶ πρόσῃ σὺν ἡδυόσμῳ χλωρῷ. κάλλιστοι δ' οἱ ἐν Σμύρνῃ λῆς Ἀσιας, Αἰγυπλος δ' ὃδ' ὅλως φέρει. τελίναι ἢ ξιφύδρια διαχωρηλικὰ κοιλίας, γίνονλαι ἐν ἁρμώδεσι χωρίοις, κυμαίνουσιν αἰγιαλοῖς. αἱ δὲ πολάμιαι μείζους κ' πολυχυμόλεραι ὡς αἱ ἐν Αἰγύπλῳ αἱ ἐμφηθεῖσαι γλυκεῖαι ὧν ὁ ζωμὸς λύει κοιλίαν, μεμυκῶσι

δὲ ἁλὶ πήγνυνται, καὶ διὰ τῶν ὀστράκων ἕλκουσιν ἱκμάδα, πλύνονται ψυχρῷ, καὶ μετ' ὀξελαίου καὶ ὑδυόσμου, καὶ καὶ πηγάνου ἐσθίονται, τοῖς δὲ βεβρωμένοις λύειν κοιλίας μετὰ λαχάνων λυπῇ ἀρτύσει σκευάζονται, ἀκμαῖαι δὲ βρωθεῖσαι ἔαρος κάλλισται. τῶν δὲ χηρευτῶν τὰς τραχείας, γλυκυμαρίδας ἔνιοι καλοῦσιν, οἱ δὲ κόγχας, αἱ καλαὶ μῆκος ἔχουσιν, ἐλάττω δὲ τῶν καθ' Αἴγυπτον γινομένων αἱ καλαὶ μὲν τὴν ζωὴν τραχύτητα ἔχουσι προσεοικυῖαι τῶν φοινίκων βαλάνων: πέλεται καλὰ μῆκος δ' ἔνιαι ῥαβδωταί, ἐπανεστάσεις διαφερούσας τῶν ἄλλων ἔχουσαι, αἱ θαλαττίζουσαι δὲ τὴν γεῦσιν σκληρόσαρκοι καθεστῶσαι, δίδουσι δὲ τοῖς ἀσθενέσι. τοὺς δ' ἀπλυτῶν ὕδωρ ἐπιπίδυσιν στομάχῳ, κοιλίας δὲ ὑποβιβασμῷ καὶ πρὸς ὕρα αὐλοὶ τραχυθεῖσαι, ἐφελκύσαι δύνανται στόμα καλὰ τὴν βρῶσιν, καὶ μᾶλλον μελὰ νάπυος, καὶ ὀξυγλ καὶ πηγάνῳ. αἱ δὲ λεῖαι χηραὶ παραμέγα διαφέρουσι τῶν τραχέων αὐλοὶ δ' εἰσὶν αἱ πλατὺ ὀστράκου ἔχουσαι, καὶ διαυγεῖς, εὐπεπτοι, εὐτροφοι, εὐχυλοι, γλυκεῖαι, χρὴ ἀπυρεῖν στομάχῳ στὼ δὲ καὶ νάπυϊ ἐσθίονται, καὶ λοπάδι, καὶ ὀπτοὶ ἑφθῶν δὲ ζωμὸς λύει κοιλίαν. αἱ δὲ γλυκυμαρίδες, χαριέστεραι τῶν λείων ὀστρακίων κόγχων. Πλωσὶ δὲ Πελωρίδων, διαλλάττουσι δὲ καὶ τόχῃ τοῖς ἔθεσιν. ὡς Πελωρίδες καὶ χηραὶ ποικιλίᾳ καὶ χηραλισμῷ αἱ μὲν γὰρ ἐν τῷ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ λιμένι ἅρισται αἱ δὲ περὶ τὸν διόλκον, καὶ φάρου καὶ μεφύραν ἐπιμήκεις καὶ τραχεῖαι. τὰ δὲ καλύμενα ὠλία γίνονται

πρὸς πέραιαν. σκληρὰ δ' ἐστὶ. δύσεστα, ἄσαρκα, κακοσάρκα, διαχωρητικά. ἀπὸ ληράνης δὲ προσφέρουσι γὰρ ἄλλως ἠδύνασθαι, γίνονται δὲ μεγάλαι ἐν Ἰλλυρίᾳ καὶ ἐν τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ. ἐθίουσι δὲ ὀπτῶν, ὀξέι, πεπανθέντι

περὶ ἰχθύων ταριχηρῶν καὶ ὠμῶν

Οἱ δὲ τάριχοι κοινῶς μὲν εἰσὶν εὐσαρκοι, κακόχυλοι δὲ καὶ κακοσάρκοι πελαγικοὶ καὶ παρακτικοὶ κοιλίας. ταριχῶν δέ, οἱ μὲν σκληρόσαρκοι, οἱ δὲ φύσει ὑγροπαγεῖς, καὶ οἱ ἁπαλοί, οἱ δὲ μέσως. καὶ οἱ μὲν σαρκώδεις, οἱ δ' ἐμπίμελοι, καὶ οἱ μὲν παλαιοί, οἱ δὲ μέσοι, οἱ δὲ πρόσφατοι, ὧν οἱ παλαιοὶ ἐπιτεταγμένοι οἱ δὲ νεαλεῖς ὑποβεβηκότες, οἱ δὲ μέσοι χρόνιοι σύμμετροι. καὶ οἱ μὲν ἄγαν πίονες ἐπιπολαστικοί, πλοῦνες ἐκεῖνοι θρεπτικώτεροι τῶν δ' ἄλλων οἱ σκληρόσαρκοι, δύσφθαρτοι, οἱ ἀπαλώτεροι εὐφθείρονται ῥᾳδίως. Κωλιοὶ εὐσαρκοι κινητικοὶ κοιλίας, κρατίστοι δὲ οἱ Ἰβηρικοί. Πέλαμις μικρὰ γίνεται ἐν μεσογείᾳ, εὐσαρκος, εὔφθαρτος, εὐεκκρίτου, κύβιτον, πέλαμις μεγάλη τεσσαράκοντα ἡμέρας ἀπὸ τοῦ ἔαρος ἐπὶ μείζω ὑποστρέφουσα, εὐσαρκος, εὔχυλος. Τὸ λεώριον καλούμενον,

for the margent.

α ——ἐν Ἐλέσοι τῆς Μαιώτιδος. Strabo lib. 7.

ἡδύ, εὔτροφον, ἄδιψον: Τρίγλαι, κύβιον, δύσφθαρτον σεριώτερον τῆς κυβιάς, τὰ δ' ἄλλα ἐμφερῆς. Ὀρύκαλος πλατύς ἐστι μεγάλη ὑποτρέφουσα ὑπὸ τὴν λίμνην ὑγιής, τῆς δὲ τριγλόμης πλὴν δυσφθαρτότερος, διὸ ὑπομένει παλαίωσιν ἀπόλεκτον, ψαφαρώτερόν ἐστι τῆς Τριγλόμης, εὐστομίᾳ λειπόμενον, εὐδιοικητὸν πελαγικόν. Σάρδα ἡ Πλατύς ἐπιμήκης ὠκεάνιος, εὔστομος δριμύτητι κυβιάς προφέρουσα, κινητικὴ ὀρέξεως πρὸς ἐκκρίσεις εὐόλισθος. Σκόμβρος εὔστομος, δύσφθαρτος, διύγρως ποιητικὴ κράσιος δὲ ἐν Παρίῳ. Τὰ δ' ἐκ Θύννων γινόμενα ταρίχια συχνὴν πρὸς ἄλληλα διαφορὰν ἐνδείκνυται, ἃ μὲν γὰρ αὐλῶν ἐστὶν εὐδιοίκητα, ἃ δὲ δυσοικονόμητα, αὐχὴν μὲν γὰρ αὐλῶν γίνεται ὠμοταρίχους, ἔστι δ' εὔστομος, δυσφθαρτος διὰ τὸ ἀπίμελον, κράσιος δ' ὁ Κυμαῖος, κοιλία δὲ τῆς Θύννης προσφάτη μὲν εὐώδιμος γὰρ ὑπομένει γὰρ πρὸς παλαίωσιν, εὐστόμαχος ὡς ἐν ταρίχει, εὔχυλος, εὐδιάφθορος. ἐπιπολαστικοὶ δὲ διὰ τὸ πιμελῶδες, τὰ δὲ λοιπὰ μέρη μελάνδρυα διὰ τὴν ἐμφέρειαν πρὸς τὰς μελαινούσας τῆς δρυὸς ῥίζας παροξυντικὰ ὀρέξεων, ναπυος παρὰ πλοκῆν, τῆς δ' ὑπομαστρίδος δυσφθαρτότερα ἐν τῷ πιμελὲς ἀπηλλάχθαι. τὰ δὲ μὲν κυρίως, καὶ συνήθως κληθέντα ταρίχη, καὶ οἱ συχνῶν καὶ πολυτελῶν ἰχθύων καὶ τὰς ὑπογαστρίδας ἁλιζομένων. Τρίγλαι γὰρ καὶ φάγροι σκληροὶ ἐκ τῆς Ἰνδικῆς κομιζόμενοι, ἐσθίουσι μὲν κηλώδεις, καὶ ἐναρίθμιοι δὲ τοῖς καθαρωτέροις θαλαττίοις.

περὶ τῶν πελαγίων καὶ λιμναίων ταρίχων.

Τῶν δὲ ποταμίων καὶ λιμναίων φέρει μὲν ὁ Νεῖλος κιλλωδεστάτους καὶ φάγρους, οἱ διὰ τὸ καλαπιμελέστερον, βεβαίους ἐδίουσι διὰ νάπυος, πλείονος δὲ ἀφθόνου ἐπιπολάζοντος. τῆς δὲ μέσης ὕλης ἐκ μὲν τῆς κεφαλῆς παριχεύουσι οἱ μὲν καλὰ ῥάχην ἀναλιμπάνοντες καλούμενοι Μενδήσιοι. οἱ δὲ ἐκ τῆς εὐγενείας ἀλυκοὶ τοῖοι δ' ἐν κεράμοις παριχευόμενοι βῶρις· οἱ καὶ ὠμοὶ ἐδίουσι ἀποδαρέντος τοῦ δέρματος καὶ ἀπολιθέντος. εἰσὶ δὲ τῶν κεφαλῶν καὶ ἀκρόπασοι καλούμενοι πόδες καὶ σπλὴν ἐδίουσι καθάπερ καὶ οἱ ἁλυκοί τε καὶ Μενδήσιοι. καὶ τῶν κορακίνων δὲ οἱ παριχευόμενοι καλοῦνται Ἡμίνηροι καὶ αὐλοὶ σκληροὶ ἐδόμενοι σκώρας τινὸς δίκην φέρουσιν, ἐκ ἀεὶ ὄντες, ἀλλὰ πρὸς τὸν χειμῶνα γινόμενοι. καὶ ἄλλα δὲ τινα κινοῦσιν ἐπαγωγὰ, ὅπερ μετὰ λαχάνων θριμέων ἐδίουσι. ὧν πρὸς τὸ ἐνδεὲς τῆς πραγματείας χρὴ μνησθῆναι, καλοῦσι δὲ οἱ μὲν Κορακῖδια, οἱ δὲ Βωρίδια, οἱ δὲ Κόλλια, οἱ δὲ Ὠφλινίδια, ὅπερ παῦλα κακοσόμαχα ποιεῖ καὶ δυσφθαρῆ καὶ κοιλίας ἐπαγωγά.

Γαλῆνῆ περὶ γάλακτος καὶ τυροῦ – νθ.

Γάλα μὲν τὸ μὲν τῶν βοῶν παχύγαλον ἐστὶ καὶ λιπαρώγαλον, ὑγρόγαλον δὲ καὶ ὀκνὸν λιπαρὸν τὸ τῆς καμήλου, καὶ μελ' αὐλὴν ὄϊος, μελ' αὐλὴν ὄνου, σύμμετρον δὲ τῇ οὐσίᾳ τὸ τῆς αἰγὸς ἐστὶ γαλᾶ, τὸ δὲ τῆς προβάτου παχύτερον τυγχάνει, καλὰ δὲ τὰς ὥρας τῆς ἕλης ὑγρόγαλον μὲν ἐστὶ τὸ μελὰ τὴν ἀποκύησιν ἀεὶ δὲ καὶ μᾶλλον ἐν τῷ προϊέναι παχύνεται, καλὰ δὲ μέσον τὸ θέρος ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἑαυτῆς φύσεως

ους

α ἵνα ἐλάχιστα γένηται χαρίσηται τοῖς ἀφεσιμ[ ] τοσοῦτα μὲν ἴσως

καθίσαι, μετὰ τὸν καιρὸν ζύλου ἤδη ταχύνεται καὶ βραχύ, μέχρις ἂν τάνσεται τελέως. ἔστι δ' ὥσπερ ὑγρόλαιον οὔλως καὶ πλεῖον, προς. μικτὸν δ' ἐξ ἐναντίων ζώων ὑπάρχει τὸ γάλα ὀρρῷ καὶ τυρῷ. μετέχει δὲ προς ζύλοις καὶ ζύλῳ λιπαρῷ χωμῷ πλείστῳ μὲν (ὡς εἴρηται) τὸ τῶν βοῶν. διὸ καὶ σκευάζουσιν ἐξ αὐτῷ τὸ καλούμενον βούτυρον, ἔχει δὲ τι καὶ τὸ τῶν προβάτων, καὶ τὸ τῶν αἰγῶν λίπος, ἀλλ' ἧττον διὸ καὶ σανιώς ἐλαιώθη τινὶ καὶ τὴν φαγέραν, πινόμενον αὐτίκα θερμὸν ἅμα τῷ τῶν ζύθων ἐκκεῖται δ' ἀλῶν λαβὼν ἡμέλιος, ἀδύνατον αὐτῷ παγῆναί τε καὶ τυρωθῆναι καὶ τὴν γαστέρα. μεγάλως δ' εἰς ἀρετὴν γάλακτος συντελεῖ καὶ ἡ νομὴ τῶν ζώων, ἐναργῶς γὰρ θεώμεθα τὰ νεμηδέντα σκαμωνίας ἢ ζιζυμάθων τινὸς καθαρτικὸν ἔχοντα τὸ γάλα, δῆλον δ' ὡς καὶ δριμὺ καὶ ὀξὺ καὶ αὐστηρὸν ἔτι ταῖς μοχθηραῖς ἔσται νομαῖς ὁμοιούμενον ἀεὶ τῇ φύσει τῆς τύχης, ἡδὲ δριμεῖας μέν, ἡδὲ ὀξείας, ἡδὲ αὐστηρᾶς εἶναι πάνυ χρὴ ταῖς τροφαῖς τῶν ζώων ὧν τῷ γάλακτι μέλλομεν ὡς εὐχυμοτάτῳ χρῆσθαι. καὶ μὴν καὶ ὅτι καὶ τὴν ἡλικίαν ἀκμάζον εἶναι χρὴ καὶ καλὰ τὴν ἕξιν τῷ σώματος ἄμεμπτον τὸ ζῷον, πρόδηλον δὴ πᾶσ' ἂν ἐγὼ μὴ λέγω. βλάπτει δὲ μεγάλα τῆς ὁδοῦσας ἡ συνεχῶς τις αὐτῷ χρῶτο, καὶ τὰ ὦλα ταῦτα μὲν γὰρ πλαδαρὰ ἴσχει δ' ὁδοῦσας εὐσπλήστους καὶ ῥαδίως βιβρωσκομένοις ἐργάζεται, χρὴ τοίνυν ἐπὶ τῇ προσφορᾷ τῷ γάλακτος οἴνῳ κεκραμένῳ διακλύζεσθαι, βέλτιον δ' ἔτι καὶ μέλιτος ἐπεμβάλοντα

αὐλῷ. διακρίνεται δὲ τὸ γάλα θερμαινόμενον, ἢ διὰ πυλίας πηγνύμενον, ἢ ὅπως ἂν ἄλλως, καὶ γὰρ καὶ ἡ χίστις καλυμένη ταυτὸν ἐργάζεται χωρὶς τῆς πυλίας, ὅταν ἱκανῶς προθερμαίνουσες τὸ γάλα καταρρανωμεν ὀξυμέλιτι ψυχρῷ ταυτὸν ἐργαζόμεθα· κ, δι' ὀλιγομέλιτος ἐνίοτε δὲ κ, χωρὶς τῆς καταρρᾶναι τὴν ζόιαν αὐλῆς, καθιέντες ἀγγεῖον ὕδωρ ἔχον ψυχρόταλον ἐργαζόμεθα τὴν χίστιν, ἄνευ δὲ πυλίας κ, τὸ μετὰ ταῦτ' ἀποκύησαν ἀμελγθὲν αὐτίκα πήγνυται πυρωθὲν ἐπὶ θερμοσωδιᾶς ὀλίγῳ χρόνῳ· καλεῖται δὲ Πυριάσης κ, πυριέφθος τὸ οὕτως σκευασθέν. τῶν δὲ τυρῶν ὁ μὲν μαλακώτερος τῆς σκληροτέρας βελτίων, ὁ δὲ ἀραιότερος καὶ χάννος, τῆς πάνυ πυκνοτέρας κ, πεπιλημένης· μοχθηρῶν δὲ ὅλων τῆς κολλώδους ἱκανῶς, κ, τῆς ψαθυρᾶς μέχρι τραχύτητος, ὁ μέσος ἐστὶν αὐτῶν βελτίων, καὶ δὲ ἐν τῇ γεύσει γνῶσιν ἀπαύστου μὲν ἄριστος ὁ μηδεμίαν ἔχων ἰσχυρὰν ποιότητα, βραχὺ δ' ἔλι καὶ τῶν ἄλλων ὑπερέχουσαν τὴν γλυκύτητα· βελτίων δὲ κ, πιότερος τῆς ἀπλῆς κ, ὁ συμμέτρων ἁλῶν ἔχων, τῆς ταριχώδους, ἢ μηδ' ὅλως ἔχοντος μετὰ γε μὴν τὸ προσενεγκάσθαι τὸν τρόπον κριτέα κ, διὰ τῆς ἐρυγῆς ἔνεστι γνωρίζειν ποῖός ἐστιν ἀμείνων αὐτῶν. ὁ μὲν γὰρ καλὰ βραχὺ μαραινομένην ἴσχων τὴν ποιότητα, βελτίων· ὁ δὲ παραμένουσαν οὐκ ἀγαθός. ὅλως γὰρ ἕλος ἐστὶ δυσμετάβλητος ὢν κ, δυσαλλοίωτος

περὶ ὀξυγάλακτος. ξ.

Τῆς ψυχρὰν ἔχουσας περὶ τῆς ὀδόντας κράσιν βλάπτει, τὴν καλουμένην αἱμοδίαν ποιοῦν. πρόδηλον δ' ὅτι κ, γαστὴρ ἡ μὲν ψυχροτέρα βλάπτεται, κ, ἡδὲ πέπτεται καλῶς τὸ ὀξυγάλα, συμμέτρως δ' ἔχουσα κράσεως μόλις μὲν αὐλὸς πέπτει, ἡ μὴν τελείως ἀμεταβλήτου ιχφ: θερμοτέρα δ' οὖσα τῆς προσηκούσης γαστὴρ πρὸς τὸ μηδὲν βλάπτεσθαι κ, χρῆσθαι τινὸς ἀπολαύει: ψυχρὸν δὲ ἐστὶ τὸ ὀξυγάλα τὴν κρᾶσιν κ, ταχύψυχρον

ἐκ τῶν ῥηθέντων περὶ γαλακτοποσίας κεῖται ἐν τῷ λόγῳ
τῷ περὶ γάλακτος ἐν τοῖς μέσοις τῆς λόγης. ξα.

Τῷ βουλομένῳ γαλακτοποτεῖν, τῶν ἄλλων κ, σιτίων κ, ποτῶν ἀφεκτέον ἐστὶν, ἕως ἂν πεφθῇ τε καὶ διαχωρήσῃ καλῶς: καὶ γὰρ εἰ σμικρὸν χεῖμα ἐμπίπτοι αὐτῷ. πολλὴ ἀνάγκη αὐτὸ τε διαφθαρῆναι κ, τὸ προσαχθὲν. ἄμεινον δὲ ἑωθεν πίνειν νεόβδαλλον, καὶ ἀοιτεῖν ἐπ' αὐτῷ. κ, τῶν πόνων τῶν ἄγαν ἀπορεῖν: ἰσχνικὰν γὰρ ὅτι πονῆσαι, ἀναγκαῖον ὀξύνεσθαι, ἀλλ' ἡσυχῇ περιπατῆσαι ἄμεινον: καὶ μετὰ ταῦτα ἀγρύπνως ἀναπαύεσθαι, χεῖρον γὰρ ποιεῖ τὰ πρῶτα διαχωρεῖν, διαχωρήσαντος δὲ, ἄλλο πίνειν. κ, εἰ τὸ διαχωρῆσαι ἄλλο. καθ' ἁρπαγὴν μὲν οὖν καθαίρει χρηστῶς. οὐδὲν μὲν πολὺ τῆς ἄλλης ὄγκου, ὅσα δὲ ἐν τῇ κοιλίᾳ ἔνεστι, κ, ὅσα τοῖς ὑποχωρήσασι συναπέλθοι ἄν, τῶν πλησίον μετὰ δὲ ταῦτα ἤδη κ, εἰσέρχεται εἰς τὰς φλέβας, κ, χρίφει καλλίστη κ, οὐκ εἰς διαχωρεῖ, ἀλλὰ κ, ἴσχει τὴν γαστέρα. εἰς μὲν οὖν διαχώρησιν τίνουσι οὐκ ἂν εἴη κ, τὸ πλεῖον ἄκαιρον. εἰς δὲ θρέψιν εἰς προθυμούμενον ἀπέχεσθαι, ὅτι τὰ μὲν πολλὰ ἔργον σκέψαι δὲ

κ, ωμά, κενωθεὶν τὸ σῶμα, τῷ γὰρ κενῷ εὐπαράλαπτον πληρῶσθαι. διὰ ταῦτα ἐπὶ ταῖς κενώσεσιν μετριάζειν συμφέρει, μήτε ὅσης ὀφείλει ἕνεκα τοῦ πίνειν τὸ γάλα, πρὸς τὴν ἄλλην τρέπεσθαι δίαιταν. μάλιστα δὲ τοῖς καὶ θώρακα νοσήμασι τοῖς χρονίοις βηχώδεσιν, οἷς δὲ πλεῖστον ἡ μακροτέρα προσφορὰ τοῦ γάλακτος προσφέρει: διαλείπουσα δ' ἕνα χρόνον πάλιν προσφέρεσθαι: πρὸς δὲ τὰς δακνούσας χυμὰς καὶ τὰ ἐκχυμώματα πίνειν συμφέρει μέλιτος σμίγοντα, κ, γὰρ διαχωρητικώτερον κ, ῥυπτικώτερον μίσγειν δὲ κ, σιραίῳ κ, οἴνου γλυκέος, διαχωρητικώτερον δὲ καὶ αὖ ἁλῶν μίσγοις ἀλλ' ἀλεπτύτερον. ταῖς δυσεντερίαις καὶ τοῖς χολώδεσι ῥεύμασι, καὶ ὅλως τοῖς καὶ νῆσιν πονηρευομένοις καὶ ὅσαι συντήξεις ἐπὶ μαστέρα συῤῥέουσιν, ἕψοντα διδόναι τοῦ γάλακτος, ἑψῶν δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἡσυχῇ κ, ἐπ' ὀλίγον ὡς μέρος μὲν τι διαχωρῆσαι, μέρος δέ τι ἐπισχεθῆναι: μετὰ δὲ ~~ἐπὶ μᾶλλον~~ τὸν ὀρρὸν κ, μᾶλλον ἕψειν, φυλασσόμενον μήτε καταικίσειν, μήτε λυρὸν ἢ ὀρρὸν ἐξ αὐτοῦ ποιεῖν: φυλακῇ δὲ ἀρίστῃ μαλακῶς τε ἕψειν, κ, συνεχεῖ τῇ κινήσει χρῆσθαι: κ, πλεῷ τὸ ὑφισάμενον ἀποξύειν πάντοθεν, κινεῖν δὲ ναρθηκίῳ κ, λεπτῷ. κ, ἤν τι ἐφίζῃ τοῖς χείλεσιν τοῦ ἐχίνου καὶ τοῦτο ἀπόγειν καθαίρειν. πολλάκις γὰρ ἐνθένδε κ, τὸ ὅλον διέφθαρται. ἕψειν δὲ ὡς εἰρηται τὸ γάλα μέχρι παχύτητος ὁμαλῶς κ, γλυκύτερον τοῦ ὠμοῦ γίνεται

Ἐκ τῶν Γαληνοῦ περὶ ἀρίστης μέθοδος. ξ β.

β. βιβλ.

40

Μέλι δὲ ἄριστόν ἐστι τὸ γλυκύπικρον, καὶ δριμύπικρον, καὶ εὐῶδες καὶ τῇ χροᾷ μὲν ξανθόν, τῇ συστάσει δὲ μήτε παχύ, καὶ θρομβῶδες, μήτε ὑγρόν, ἠνομένον δι' ὅλης καὶ γλίσχρον. ὥστε ἂν βαστάσας ἀπ' αὐλοῦ τῷ δακτύλῳ, ῥεῖν ἐπιτρέψῃς, καταλείπεσθαι συνεχῶς ἑαυτῷ καθάπερ ἰξὸν ἢ διαστώμενον, ἢδ' ἀπορηγνύμενον. τοιοῦτον δ' ἐστὶ τὸ τῆς Ὑμηττίου, καὶ Θάσιον, καὶ ὅλως τὸ Ἀττικόν. μετὰ τοῦτο τὸ ἀπὸ τῶν νήσων τῶν Κυκλάδων. γίνεται δὲ καὶ μελιτοῦ Περγάμου καὶ Ἐλαίας μέλι κάλλιστον. εἰς ἀρετὴν δὲ καὶ κακίαν φαίνεται τῷ μέλιτι προσέρχεσθαί τι παρὰ τῶν φυτῶν ἐφ' ὧν τοῖς φύλλοις ἀθροίζεται, καὶ διὰ τοῦτο γίνεται κάλλιστον ἔνθα θύμα τὰ πλεῖστα. καὶ τίνες ἄλλαι θερμαὶ καὶ ξηραὶ τῇ κράσει βολβαιτικὸν καὶ θάμνοι: Πανεργάτες δ' ἐμβάλλουσιν ἔνιοι θύμον, σαφῶς πεπανθρῶπθαι γνωστέον. τὸ γὰρ ἄριστον μέλι τὴν μὲν δριμύτητα τῶν θύμων ἐπισπᾶται. τὴν ὀδμὴν δ' οὐκ ἐκμάττεται, καθάπερ οὐδὲ τὸ τῆς γεύσεως σφοδρόν. εἰ δέ τις ἐκλείχοι τοῦ μέλιτος, ἧττον μὲν τραχύνεται μᾶλλον δ' ὑπαχθήσεται τὴν γαστέρα, πλέον δ' εἴ τις αὐτῷ προσενέγκαιτο, πρὸς ἔμετον ἐιωθὲν ὁρμᾶν. ἐφθὲν δὲ χωρὶς ὕδατος, ἧττον ἐμετικὸν ὁμοίως ἐστὶν ἢ τὸ ὑπακτικὸν τῶν καλὰ τὴν κοιλίαν, ἀλλ' ἀναδίδοται, καὶ φορτίζει: ἧττον, ἢ τὸ σὺν ὕδατι ἐφθὲν, κινεῖ. ὅταν δὲ φορτίζῃ φορτὴν ἀξιόλογον δίδωσι. μέρος μὲν οὖν ἐπιπλῆστόν ἐστι τὸ μέλι καὶ τοῖς ἄλλοις τῆς ψυχρᾶς κράσεως. τοῖς δ' ἀκμάζουσι καὶ θερμοῖς, ἐκχολοῦται. τροφὴν δ' ὀλίγην ἡμῖν ἐξ αὐτοῦ γίνεσθαι, μὴ φθάσαντος εἰς χολὴν μεταβαλεῖν: ἴσον, ὡς εἰ αὐτῷ συμβαίη τοῦτο φορτίζειν ἢδ' ὅλως ἰσχνάνειν δύνασθαι.

ἐκ τῶν ῥούφου περὶ τοῦ ἀρίστου μέλιτος κεῖται ἐν τῷ βλόγῳ τοῦ περὶ διαίτης ἢ τοῦ περὶ πομάτων πρὸς τῷ τέλει. ξγ.

β βιβλ.

41.

Ἐπαινεῖται δὲ μέλι τὸ ἐκ τῆς Ἀττικῆς, καὶ ἔστιν ἐνδοξότατον. δοκεῖ δ' οὖν τἄλλα πάντα μηδὲν εἶναι πρὸς τοῦτο, ἐγὼ δὲ καὶ τὸ ἐνθένδε ἅπαν ἐπαινῶ, ἡγοῦμαι δὲ καὶ ἑλέρωθι εἶναι διαφέρον ἀρετῆς· ἀνθρώπου τὸ ἐκ μαραθῶνος κάκιστον ὄν· ὡσεὶ τῷ Ὑμηττίῳ παραβάλλεσθαι τοῦτο· τὸ μὲν γὰρ ἔστι τὸ κάλλιστον· ἀλλ' ὥστε καὶ πάντος ἑλέρου λείπεσθαι. κάκιον δὲ καὶ τὸ Μιλήσιον, καὶ τὸ Ἀφιδνηθεῖ, καὶ τὸ ἐκ Σικελίας· ἀγαθὸν δὲ ἔξω τῆς Ἀττικῆς, τό τε Χῖον, καὶ τὸ Σύριον, καὶ τὸ Σικύθιον, καὶ τὸ Σίφνιον, καὶ πολλαχόθεν ἄλλοθεν τῶν Κυκλάδων νήσων, καὶ Σικελὸν τὸ Ὑβλαῖον. καὶ Κρητικὸν καὶ τὸ Βιθυνίᾳ τὸ πρὸς τῇ Ἀλιζωνίᾳ.

περὶ τῶν μέσων ἐδεσμάτων τῇ γαστρί. ξδ.

Καθ' ἑκάστην διαφορὰν οὖν ἕτερον ὑπάρχειν τοῖς τροφαῖς ἔστι τινὰ μέσα. καὶ γὰρ τῶν σκληροσάρκων, καὶ μαλακοσάρκων, εὕροις ἂν τὶ μέσον ὡς μήτε σκληρόσαρκον μηθ' ἁπαλόσαρκον εἶναι. καὶ τῶν λεπτυνόντων τε καὶ παχυνόντων, ἢ θερμαινόντων τε, καὶ ψυχόντων, ἢ ξηραινόντων τε καὶ ὑγραινόντων. ἐπιδέδεικται δ' ἐν ἅπασι μὲν ἄμεμπτον διαφυλάττειν τὴν φυσικὴν κρᾶσιν ζώοις ὅσα τοῖς φύσεσιν ἀνθρώπων ἐστὶν ὅμοια· τοῖς μοχθηρὰν δὲ ἢ ἐξ ἀρχῆς ἔχουσιν, ἢ ὕστερον ἐπικτησαμένοις ἀφ' ἧς χρὴ τῶν ὁμοίων ἀνθρώπῳ, ἀλλ' ἢ ἐκ τῶν ἐναντίων εἰς τὴν οἰκείαν κρᾶσιν ἄγειν τὰ μοχθηρῶς κεκραμένα

περὶ τῶν ὑγρῶν καὶ σκληρῶν τῇ συστάσει. ξε.

Τὰ μὲν ὑγρότερα τοῖς συστάσεσιν ἅπασιν βραχεῖαν τροφὴν δίδωσιν τῷ σώματι, καὶ ταχέως ἐξαλλοιουμένην, καὶ διαφορουμένην

ὡς ἑτέρας αὐθις, ἢ διὰ μακρῶ δεῖσθαι. τὰ δὲ σκληρὰ κ, γεώδη μόνιμον δὲ κ, πολλὴν, κ, δυσδιαφόρητον, εἰδὲ κ, κολλώδες ἔχοι τι, πολὺ δὲ μᾶλλον ἅπαντα ταῦτα ἐνεργῶς ἀπολεῖ: τροδηλον δὲ ὅτι κ, πεφθῆναι τοῖς τοιούτοις οὐκ εὐπετές: ὥστερ γὰρ εἰς αἷμα καταβαίνειν, ἢ δὲ ἐξαμοιοῦσθαι τοῖς στερεοῖς τῶ ζῶς μορίοις, εἰδὲ τῦτο μὴ δὲ θρέψαι ταχέως. ἀλλ' ὅλαν μὲ κρατηθῆ καὶ κατεργασθῆ, τροφὴν πολλὴν διδῶσι τῷ σώματι.

καλὰ τίνα λόγον ἐνίοις τῶν ζῴων τυφόντων μήλων, τὰ δὲ ἄλλων ἐδωδὴ λατάλλει τὴν γαστέρα. ξ5.

Τίνων ἕνεκα τῶν ζῴων τυφόντων μήλων ἐδωδὴ λατάλλεσθαι τὴν γαστέρα συμβέβηκεν, ὅλαν προφάγωνται τὴν τε ῥαφανίδας κ, μαλάχας δι' ἐλαίυ κ, γάρυ κ, ὅλως τὰ τὴν γαστέρα ὑπάρχειν πεφυκότα, τῶν ἀυσηρῶν τι ἀπίων, τε μήλων, τε ῥοιῶν ἐπιφάγωσιν, λατάλλεται ἡ γαστήρ. κ, μᾶλιστα ὅλαν κλονος ᾖ, ἀπὸ τῶν τυφόντων ῥωννυμένη κ, πρὸς ἔκκρισιν ὁρμῶσα. ἐὰν δὲ τι τὸ ἀναπαλιν πράξῃ, καὶ προλάβῃ μὲν τῶν ἀυσηρῶν, ἐπιλάβῃ δὲ τῶν λατάλλόντων, τυναυλίον ἐπιχεθῆσεται δῆλον ὅτι καὶ τὴν γαστέρα. διὸ καὶ ἄλλος τις χυμὸς ἀναῤῥίβει τὴν κοιλίαν καθάπερ εἴωθεν ἐνίοις ὠχρὰ χολὴ πλεῖον ἀθροισθεῖσα, γευσαμένος τις τῶν τυφόντων, ὅλως διακείμενος, εὐθὺ ἐκκρίνει καθαρὸν τὸν ἀνιῶντα χυμὸν. λαβόντος δ' ἂν τινὸς σκαμωνίας τοῦ νεανίσκου ἐπὶ τὸ καθαρθῆναι, κ, πάλιν γεγονῶν

ὡρων πάντε κ, μηδεμιᾶς ἐκκρίσεως ἐπὶ κολυθηκίας, θλίβεσθαι μὲν λέγουσι τὸν στόμαχον παρβαίνεσθαι δὲ καὶ βαρύνεσθαι τὴν γαστέρα, κ, διὰ τοῦτο ὠχριᾶν τε καὶ πορεῖσθαι: προστάξαι μήτε συφοῦσι, πῆ ῥοιᾶς, πῆ ἀπίῳ βραχύ τι φαγεῖν ἀνθ' ὅλου. ὁμοίως δὲ καὶ τῷ καλαπιθῇ ἀπαλλάττειν τῶν ὀχληρῶν, ἐκκρινάσης ἀθρόους αὐτῆς τὰ πάμπολλα τῆς γαστρός. ἱκανὰ ταῦτα πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ λατάξεσθαι τὴν γαστέρα τοῖς ἥδιον ἔχουσι τὸν στόμαχον ὅλαν ἐπιφάγωσι τῶν συφοῦσιν

Ἐκ τῶν Μνησιθέου τοῦ Ἀθηναίου περὶ τροφῶν δυνάμεων. ξβ.

Ἅπασιν ὑπάρχει τοῖς ὀστρέοις κοινὴ τις διάθεσις, ὑπὲρ ἧς ἀναγκαῖον ἐστὶν εἰπεῖν ὅλων. ὅλαν μὲν γὰρ ἡ στρυφνὰ βελτίω γίνεται πρὸς εὐπεψίαν. τὰ δὲ τοῦτων παλαιότερα κοῦφα μέντοι ἀτροφώτερα δὲ τὰ νεώτερα τῶν ἐξαμένων βαρύτατα κ, μελαγχολικὰ κ, δυσκατέργαστον ἔχει τὴν τροφήν, συνέπεται δὲ καὶ τοῖς φυομένοις κ, τὸ λοιπὸν σχεδὸν ὡς εἰπεῖν ἅπασιν. ὅσῳ μὲν αἱ ῥίζαι μάλιστα ἐδώδιμοι, τοῦτων ἧκιστα τὸ ὀστρέον γίνεται βρώσιμον, ἀνάπαλιν δὲ κ, τῶν ὀστρέων ὅσα δίδωσιν ἡμῖν ἀπὸ τῶν καρπῶν τροφήν, ταῦτα τῶν ῥίζας πρὸς τὸ φαγεῖν ἀχρείους ἔχει

Περὶ Μονονύχων. ξη.

Τῶν μὲν δὴ μονονύχων ἐστὶν ἀνδρακοδώδης ἡ βρῶσις κομιδῇ, βέλτιστα μὲν τοὺς κ, πάντων ἐλαφροτάτους ἐστὶ τὰ τῶν ὄνων, ὡς μὲν οἱ τὴν Ἀσίαν πεπλανημένοι φασὶ τὰ τῶν ἀγρίων. ὡς δ' ἡμεῖς

ἴσμεν ἔνθαδε, τὰ ζῴων ἄριστα τετραμμένων; δεύτερά δ' ἵππος, χίρκος δ' ἡμίονος. τὰ δὲ ζῴων ἀγρίων ἵππων πάντα πονηρότατα, παντάχῃ δ' ἐν τοῖς γαλακτοφόροις ἄριστα. δεύτερα δὲ τὰ ζῴων νεοτάτων ἐστί. ζῴων δὲ διχῶλων, ἀναθρέψαι μὲν τὴν τῷ σώματος ἕξιν ἀδενῶς ἔχουσαν, μάλιστα δύναται, μετά γε τοὺς ἰχθῦς τὰ ζῴων ἐριφοντε κ' τὰ ζῴων ἀρνῶν κρέατα γαλακτοφόρων, ~~ἄριστα. δεύτερα δὲ ζῴων νεοτάτων~~ ἐστὶ γὰρ εὐπεπτα, κ' τροφιμα, κ' τῆς κοιλίας ὑγραντικά. δεῖ δὲ ζητεῖν μάλιστα τοιούτων, τὰ πλεῖστον μὲν χρόνον ἀπὸ τῆς γεννήσεως ἐν αὐλῷ τῷ γάλακτι δαψιλῶς τεθραμμένα, μὴ πολλαῖς δὲ βολίναις ἐκ τοῦ νέμεσθαι, χρώμενα. ζῴων γὰρ τοιούτων ἀπαλαὶ μὲν αἱ σάρκες διὰ τὴν ἡλικίαν, εὐπεπτοι δὲ διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ γάλακτος τροφήν, τὰ δὲ ζῴων μοσχίων, κ' χοιριδίων ζῴων γαλακτοφόρων, πρὸς μὲν εὐπεψίαν κ' τὴν μεθ' ἡδονῆς ἀπόλαυσιν, ὀψέως ἐστὶ χείρω. τοῖς δὲ ἀρρωστοῦσιν ἢ τοῖς ἀναλαμβάνουσιν, ὠφελιμώτατα ἐπιτηδεῖα. τὰ μὲν γὰρ μόσχια βαρύτερά ἐστι, τὰ δὲ τῶν χοιριδίων λίαν ὑγρὰ, κ' τῆς κοιλίας ταραχτικά. τὰ δὲ ἀπὸ μὲν τοῦ γάλακτος πεπαυμένα ζῴων ἱερείων, μήπω δ' ἐφικνούμενα τῆς ὀχείας. βελτίονα μὲν ἐστὶ τὰ ζῴων ὑῶν· ὅλων ἔχει ταύτην τὴν ἡλικίαν, τὸ μὲν γὰρ ὑγρότατον ἀπὸ τοῦ γάλακτος οὐκ ἔνεστιν αὐτοῖς, τὸ δὲ λίπος τὸ φυσικὸν, κ' τὸ τῆς ἡλικίας ἁπαλὸν, συμμέτρον ἐξ ἀμφοτέρων ποιεῖται τὴν ἐδωδήν. τὰ δὲ ἄλλα μένη ζῴων ἱερείων, ὅλων ἐστὶς ταύτην ἀφίκηται τὴν τάξιν ζῴων μὲν γαλακτοφόρων ἐστὶ σκληρότερα κ' δυσπεπτότερα τροφὴν δὲ σκληροτέραν δίδωσιν, ἐὰν κατεργασθῇ.

τὰ δὲ ζύλων ἐχόμενα κ, τοῖς ὀχείαις ἤδη προσχρώμενα κ, δοκοῦντα μάλιθ' ἑαυτῶν ἀκμάζειν ἐπὶ μὲν χρήσιμα τοῖς πέλεκυν δυναμένοις τοντεῖν δὲ ἐπιβασιν: ἅμα δὲ κ, τοῖς ζηλοῦσιν ἡδὺ ἀπὸ τῶν κρεῶν ἰσχύν. Τῶν δὲ παλαιῶν ἱερείων, ἀνάγκη φαυλοτέρας εἶναι τὰς ἕδωδὰς διὰ τὸ πρὸς τὸ χεῖρον ὑπὸ τῆς ἡλικίας ἀεὶ καταφέρεσθαι. διότερ ἀνδρῶν ἑκουσὶ ἡ λιπαρέον. ἐὰν δέ τοτ' ἀναγκαῖον ἦ, μᾶλλον ἐφθοῖς χρηστέον. τὰ δε σκυλάκια κρέα τῆς κοιλίας ἐστὶν ὑπακλικά, τὴν μέντοι κουφότητα τὴν παρὰ τοῖς πολλοῖς ὑπειλημμένην, οὐκ ἔχει παντάπασιν, κ, γὰρ μυξώδες ἐστὶ, κ, γλίσχρον τὸ κρέας. βέλτιστα μέντοι γίνεται, τὰ τῶν ἀταλωτάτων σκυλάκων. τὰ δὲ τῶν ἀλωτέκων, κ, τῶν ἀρκτων ἐστὶ μυξώδη. καλὰ χρόνον δὲ τινα τῆ φθινοπώρῳ ταχύπερα γίνεται καὶ βέλτιστα ἑαυτῶν. τῶν δὲ ὠμοφαγούντων θηρίων, οἷον λύκων, κ, λεόντων, κ, παντὸς τοῦ τοιούτου γένους οἱ βεβρωκότες, φασὶ δυσπεπτα εἶναι κ, βαρέα, κ, προφῶδη τὰ κρέατα, μύας δὲ τοὺς ἀπὸ τῶν δενδρων κοιλίας μὲν ὑπακτικούς, ἅλροφους δὲ συμβέβηκεν εἶναι. τοὺς δὲ καλουκιδοὺς μῦας, κ, τοὺς ὀρείους χελώνας, κ, σαυρὰς ἀγρίους, κ, τοὺς ἑλείους κ, τὰ τοιαῦτα θηρία τοὺς ἐδιούλους λίαν τοὺς εὐχαρεῖς φησὶν εἶναι

ἐκ τῶν φιλολίμου περὶ τροφῶν δυνάμεως. ξθ.

Τὸ μὲν οὖν ὅλον, τὰ τροφήματ' ἐστὶ τῆς κατεργασίας τῆς ἐν τῇ κοιλίᾳ γιγνομένης, ὑ πολλῆς προσδεόμενα: καὶ γὰρ μέμικται τοῖς ὑγροῖς κ, τέτηκεν, κ, λεπτύνεται, κ, συνήφηται, κ, πολλὴν

ἴσχικεν τὴν ἀλλοίωσιν τῶν οἰκείων ὄγκων. τὰ δὲ κυρίβια τρυφυόντα τὸν χυμὸν ἀναδίδωσι, καὶ τροφώδη καὶ τρυσώδη σφόδρα, ἔνιοτε γὰρ τῷ σώματι τὴν τρυφὴν ἔχοντα φαίνεται δύναμιν καὶ τὰς ἐπιπεμένας δυσχρείας εὐθέως μετὰ τὴν προσφορὰν ὁρῶμεν γιγνομένην. ἀυτῶν τῶν κρεῶν καὶ τὰ μὲν τὰς ἰδίας διαθέσεις τῶν ζώων ἔτι βέλτιω, τὰ τε νεωτέρα τῶν παλαιοτέρων, καὶ τὰ σαρκωδέστερα τῶν λεπτοτέρων, καὶ τὰ ταῖς τροφαῖς εὐκατεργάστοις χρώμενα τῶν μὴ τοιούτων. καὶ τὰ πιότερα τῶν λεπτοτέρων, καὶ τῶν τὰ σαρκώδη λαμβανόμενα, καὶ πάλιν τὰ ἐκτετμημένα τῶν ἀρτηρίων, καὶ τὰ φλέβια τῶν ἀρρένων παραπλησίως ταῖς ῥώμαις κεχρημένα, κατὰ δὲ τὰ μέρη τῶν ζώων, τὰ καθ' ὅπισθεν, καὶ τὰ δεξιὰ τῶν ἀριστερῶν καὶ περὶ τῶν πόδας μᾶλλον τὰ κάτω, καὶ τὰ ἔνδοθι μέρη τῶν σκελῶν τῶν ἐκτός. καὶ τὸ νῶτον τῶν περὶ κοιλίας καὶ τὸ στῆθος σκληρότερον καὶ δυσκατεργαστότερόν ἐστιν· ὅμοιον δὲ τι τῷ τῶν ποιεῖ καὶ τὰ ἔνδοθι τῆς ῥαχέως καὶ τῶν πλευρῶν πρὸς τὰ ἐκτὸς ἀυτῶν. πράσα μὲν ἕρφα δυσκατέργαστα γίνεται γὰρ ἰσχνότατα, καὶ χαλεπῶς ὑπὸ τῆς στόμαχος λεαίνεται τὴν δὲ λοιπὴν τροφὴν ἧ βλάπτει, οὐδεμίαν γῆν ἀυτῆς ὁρῶμεν ἀπεφίαν γινομένην. τὰ δ' ὠμὰ ἐστιν εὐπεπτότερα διότι μᾶλλον ἀπαλώτερα καὶ κατεργαζόμενα ὑπὸ τῆς στόμαχος. ἡ κολοκύνθη μετὰ ζωμοῦ κρεῶν ἑφθεῖσα τάχιστα καὶ μάλιστα πέπτεται, τὰ δὲ κατὰ μικρὰ διαιρημένη καὶ συνεφθεῖσα καθάπερ ἔφθασαν ἔφθεν οἱ πέπονες, δυσκατεργαστότερα τούτων ἐστί. τῶν ἐλαίων, αἱ μὲν μέλαιναι λιπαρώτεραι πάντων καὶ δυσκατεργαστότεραι, καὶ χολερωδέστατα μάλιστα πάντων καὶ ταῖς ναυτίαις ἐπὶ πλείονα χρόνον ποιοῦσιν. καὶ ταῖς ὑποχωρήσεσιν κατὰ μικρὰ καὶ πλείω

Δημήτριος

χρῶνται. αἱ δὲ καλούμεναι πυραλλίδες, τὰ μὲν ἄλλα, τὰ αὐτὰ τῶν μελαίνας ποιοῦσιν· πλοῦν δὲ διαχωρεῖ διὰ τὸ λίπος ἔχειν ἐλαττον τῶν μελαινῶν. χυμὸν δ' ἀμφότερα τὰ ὠὰ ἀναδίδωσι λιπαρὸν καλλίω, σκυφνότητα ἔχοντα τινα, λεκιθώδης δὲ ἐξ ἀνάγκης γίνοιτ' ἂν ὁ χυμός. αἱ δ' ἐν ὄξει συγκείμεναι τῶν ἐλαίων, εὐκατέργαστοι μέν εἰσι, χυμὸν δ' ὀξὺν εἰς τὸ σῶμα ἀναδίδωσιν. αἱ δὲ λευκαὶ τῶν ἐλαίων ἐξ ἁλμης τυθεῖσαι δυσκατέργαστόταται μὲν εἰσὶ τῶν προειρημένων. δυνάμεις δ' ἀναδίδωσι τὰς ἁλυκάς, καὶ πικράς, καὶ σκυφνὰς ἐξ ὧν γίγνονται χυμοὶ λεκιθώδεις, αἱ δὲ πλεῖσται τῶν ἐλαίων μᾶλλον μὲν καταργάζονται τῶν λευκῶν χυμοὺς δ' ἁλυκοὺς εἰς τὸ σῶμα ἀναδιδοῦσι.

Τέλος τοῦ β. βιβλ.

Ἀρχὴ τοῦ Γ. βιβλ. τῶν Ὀριβασίου.

Περὶ λεπτυνούσης καὶ παχυνούσης διαίτης ἐκ τοῦ Γαληνοῦ. Α.

Ἡ μὲν λεπτύνουσα διαίτα τὰς στενὰς ἐκφράττει διεξόδους, ἀπορρυπτεῖ τὸ προσπλαττόμενον γλίσχρον τῶν χυμῶν, τέμνει δὲ καὶ λεπτύνει τὰ παχέα τῶν ὑγρῶν. ἀλλ' ἐὰν πλεονάσῃ τις ἐν αὐτῇ ὀπῶδες ἢ πικρόχολον, ἢ τῷ χρόνῳ μελαγχολικὸν ἐργάσεται τὸ αἷμα. πέφυκε γὰρ ἅπασα τὰ τοιαῦτα θερμαίνειν ἰσχυρῶς καὶ ξηραίνειν· διὰ τοῦτο τὰς καλὰς τῶν νεφρῶν πωρώδεις λίθους συνίστανται. φείδεσθαι οὖν χρὴ τῆς συνεχοῦς ἕδρας ἁπάντων τῶν δριμέων, καὶ μᾶλλον ὅσων προσφερόμενος αὐτὰ χολωδέστερος ἢ φύσει. μόνοις γὰρ τοῖς ἤδη τοῦ

Γ. βιβλ.

48

φλεγμαίνοντα χυμοῦ, ἢ τοῦ ὠμοῦ, καὶ παχὺν, καὶ γλίσχρον ἀθροίζουσιν ἐπιπόδια τὰ τοιαῦτα τῶν ἐδεσμάτων, καὶ τὰ πλεῖστα δὲ τῶν χρονίων ἀρωστημάτων, λεπτυνούσης χρῆζει διαίτης, ὡς πολλάκις ἐπὶ μόνῃ ταύτῃ καθίστασθαι. καὶ ἄμεινον γ' ἐν οἷς ἐγχωρεῖ διαίτῃ μόνον χρησαμένους ἐπιτυχεῖν τῆς τέλης, ἢ τύχοις ἀφίστασθαι τῶν φαρμάκων. ὡς πολλάκις τε καὶ νεφρίτιδας οἶδα, καὶ ἀρθρίτιδας ἐκ ὀλίγας, ὅσαι γὰρ μέλι πόρων ἀπέφηναν, τὰς μὲν καὶ ταχέως ταυσαμένας ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ διαίτῃ, τὰς δὲ καὶ μετρίως ἀποδειχθείσας. οἶδα δὲ καὶ τῶν δυστυχιῶν συνεχῶς ἁλισκομένων ἐκ ὀλίγης, εἰς τοσοῦτον ὠφεληθείσας ὡς ἤδη καταστῆναι τέλεως, ἢ διὰ μακροῦ χρόνου ἐνοχλεῖσθαι μικρά. τινὰ δὲ καὶ σπόνδυλον μεγάλας ἢ δὲ λεπτύνουσα διαίτα καὶ ἐπαρκληρυμένου ἐπιληψίας τε τὰς μὲν μικρὰς ἔλυσε, καὶ ἀρχομένας ἴασαι: ὅσαι δ' ἤδη χρόνιαι τε καὶ σκληραὶ, καὶ γάγγλια ὀνύπνιον ἔ σμικρά. τὰ μὲν οὖν ἐρεθίζοντα, καὶ δάκνοντα τὴν ὄσμὴν, καὶ τὴν γεῦσιν, δριμέα τ' ἐστὶ, καὶ λεπτύνει. ἔχει δέ τι ἁμπλικὸν καὶ ὅσα πικρὰ, καὶ ὅσα πικρὰ ἔ σμικρὸν δὲ δήπου διαφέρει καὶ τὸ δι' ὀξυμέλιτος, ἢ ὄξους, ἢ ἁλῶν, ἢ ἐλαίῳ προσενέγκασθαι τι τῶν τοιούτων. ἐπιτείνεται γὰρ ἡ δύναμις ἁυτῶν, ὄξει τε καὶ ὀξυμέλιτι, καθαιρεῖται δ' ἐλαίῳ. τῶν μὲν οὖν λεπτυνόντων ἐδεσμάτων τὰ πλεῖστα φάρμακα μᾶλλον ἢ τροφαὶ εἰσὶ. τὰ δὲ τοῖς παχέσι καὶ γλίσχροις γεννῶντα χυμοὺς τροφιμώτατά τ' ἐστὶ, καὶ πεφθῆ καλῶς ἐνίοτε τῇ μοίρᾳ, καὶ τῷ σώματι χρηστὸν αἷμα γεννᾶν πέφυκεν. ἐμφρακτικὰ δ' ἐστὶν σῦκα, καὶ σπόνδυλος. ἔτι δὲ καὶ βραχέα τῆς ἀρχῆς φλεγμονῆς ἐπικαλεῖται τὰ σπάργανα, τοῦτον ἀνεξανύστους ἱκανῶς, ὥσπερ γε καὶ τὰς ἐμπυε-

μαλωσεις, κ, σκιρρώδεις, διαθέσεις παροξύνσι. κ, δῆλον ὅλι καὶ ἐπὶ
ζῶν ἀπὸ σημάτων γινέσθαι. ἰνὰ μὲν ὖν παχύχυμα μόνον ἐστὶν ὥσπερ
ἡ φακὴ, γλίσχρα δ' ἄλλα, καθάπερ ἡ μαλάχη. ἰνὰ δ' ἀμφοτέρων πέπονθεν
ὥσπερ τὰ ὀστρακόδερμα κ, τὰ μαλάκια καλούμενα. δῆλον δὲ ὡς ἀσφα-
λεστέρα μὲν ἐστὶν ὑγιείας φυλακὴν ἐστὶν ἡ λεπτύνουσα δίαιτα τῆς πα-
χυνούσης, ἥδιον δὲ καὶ ῥᾴμην ἀδύνατος ἐργάζεσθαι, διὸτι βραχείαν δι-
δόασι τὴν τροφήν. ἀπολέσθαι ἀναγκαῖον ἐνίοτε κ, ζῶν πολυτρόφων ἐδε-
σμάτων ἃ παχεῖς γεννᾷ χυμούς, ἀλλὰ μετρίως γε ζῷα πρακτέον,
ἐν ἐκείνοις τε τοῖς καιροῖς ὅπου σαφὴς ἐνδείας αἰσθάνονται, κ, ὅσοις τε
ἀνθρώποις οἷόν τε ἐστὶ γυμνασίοις πλείοσι χρῆσθαι, κ, κοιμᾶσθαι ὀ-
λίγον τὸν ἂν ἐθέλωσιν, κ, βίον ἔξω ζῴων πολιτικῶν ἀσχολιῶν ἦρθαι
ζῆν, ζῴοις ἐγχωρεῖ κ, τὰ παχύχυμα κ, γλίσχρα ζῴων ἐδεσμάτων ἐσθί-
ειν, κ, μάλιστ' ὅταν ἐπὶ τῷ πλήθει τῆς ἐδωδῆς ἀνάγκη μηδὲ πολεμη-
δεμίαν ἀσθένειαν ἐν ὑποχονδρίῳ χώσιν, ἢ βάρος, ἢ λάσεως. ὅσοι δ'
ἦλοι διὰ τὴν ἡλικίαν ἢ τὴν ἀπάθειαν ἀδύνατοι τε γυμνάζεσθαι πρὸ ζῴων
σιτίων. οὗτοι πάντες ἀπεχέσθωσαν ζῴων τοιούτων ἐδεσμάτων. τελέως δ'
ἄργοι μηδ' ἀνάγκη παραγινέσθωσαν ἐπὶ τὰς τροφάς. μέγιστον γὰρ τοῖ
κακοῦ εἰς ὑγιᾶς φυλακὴν ἐστὶν ἡ ἡσυχία παχύχυμος τῷ σώματος.
ὥσπερ γε καὶ μέγιστον ἀγαθὸν ἡ σύμμετρος κίνησις. ἀσφαλέστατον γὰρ
ἐστὶ φεύγεσθαι ζῴων γλίσχρων τε κ, παχυχύμων ἐδεσμάτων ὅσοις γε μόνον
ὑγείας ἐστὶ φροντίς, ἢ κ ἐνεξίας σώματα, ὁποῖαν οἱ γυμναστικοὶ ἀγωνίζ-
ζονται. ἀμεμπτότατα δὲ ζῴων ἐδεσμάτων ἐστὶ, τὰ μεταξὺ ζῴων λεπτυνόν-
των, καὶ παχυνόντων ὡς ἂν ἐν συμμετρίᾳ τε καὶ μεσότητι ζῴων

ὑπερβολῶν καθεστῶτα, καὶ συμμέτρον αἷμα τῇ συστάσει γεννῶντα. καλλίστη μὲν οὖν τροφὴ τοῖς σώμασιν ἡμῶν ἐστὶ, χειρίστη δ' ἡ κακόχυμος, ἧς ἀφεκτέον ἐστὶν ἀεὶ, καὶ τὴν ποικιλίαν δὲ τῶν ἐδεσμάτων, καὶ μάλιστ' ὅταν ἐξ ἐναντίων ταῖς δυνάμεσι σύγκειται, βλαβερωτάτην εἶναι νομιστέον, κωλύουσαν τὰ ληφθέντα πέττεσθαι καλῶς. αἱ μὲν οὖν καθ' ὅλης δυνάμεις τοιαῦται τίνες εἰσὶ ταῖς δ' ὕλαις αὐτῶν ἑφεξῆς ὑπογράφω.

Ὅσα ἐστὶ λεπτύνοντα ἐν τροφαῖς. β.

Σκόρδα. κρόμμυα. καρδαμα. πράσα. νᾶπυ. πέπερι. σμυρνίον. πύρεθρον. ὀρίγανον. καλαμύνθη. μίνθη. ὄνωπον. σισυμβρίου. γλήχων. θύμα. θύμβρα. χλωρὰ προσφερομένη ξηραντέα γὰρ ἤδη φάρμακον, καὶ οὐκ ἔτι τροφή. καθ' ὅλης γὰρ πᾶν τὸ ξηρότερον ἰσχυρότερον τῆς τεθλάσθαι ἐστὶ, καὶ ὅσα καλὰ λόφους ἢ ἐν χωρίοις ἀυυδροτέροις πυξάνθη, τῶν ἐν πεδίοις, ἢ κήποις, ἢ τελμασιν ἰσχυρότερα. ταῦτα μὲν οὖν ὑπὲρ ἁπάντων χρὴ γιγνώσκειν κοινῇ. τοῖς δ' εἰρημένοις ἑφεξῆς ἐστὶν εὔοσμα, σία, σέλινα, πετροσέλινα. ὤκιμα. ῥαφανίδες. κράμβη. τευτλα. σκόλυμος. πράσιον. ἀκαλήφη. μαράθρου. κορίαννον. πήγανον. ἄνηθον. λιβυστικὸν. κύμινον. καππάρεως καὶ τερμίνθου καρπὸς, καὶ τὸ κάρυου ἄστερμα, ἀνίσου, σίνωνος, ἄμεως, δαύκου, σεσέλεως, ὀρδίλου, καὶ πάντων τῶν ἐνωδῶν καὶ δριμέων, καὶ θερμῶν ἐπιφανῶς: τῶν ἰσχυρῶς δὲ λεπτυνόντων ἐστὶ τὸ τῆς πηγάνου ἄστερμα, καὶ καναβεως ὡς εἶναι φαρμακώδη ταῦτα. τῶν δὲ δημητριακῶν ἀστεμάλου εἰς λεπτύνουσαν διαίτην ἄλυτοι κριθαὶ μόναι. δεύτεροι δὲ οἱ ἐκ τῶν πυρῶν ἄρτοι κριβανίται. τῶν δ' ἄλλων ἀπέχεσθαι χρὴ ὅσοι θέλουσι. πλείστων δ' ἂν ἔχοις εἰπεῖν βιβλίου, καὶ ἀφθόνων ἐδεσμάτων χρῆσιν εἰς λόγον λεπτυνούσης διαίτης ἀπὸ τῶν τοιούτων

α Τόρδιλος (ιε') Seseli Creticum. marginal

ἰχθύων, κ, τῶν ἀρίων ὀρνίθων τῶν μικρῶν τὰ γὰρ ἐν τοῖς ὄρεσι διατ
τώμενα ζῶα πάντα ξηρότερα τε κ, θερμότερα κράσιν ὑπάρχει καὶ ἡ
σαρξ αὐτῶν ἥκιστα φλεγματώδης ἐστὶ καὶ γλίσχρα. ψάρας γὰρ κ, κί-
χλας, καὶ κολύμβους, κ, πέρδικας ἐδίετν, καὶ οἱ τυρτίλαι δὲ καλούμενοι,
στρόθοι, κ, ὅσοι καλοῖς ἀμπέλοις διαιτῶνται, καὶ τῶν περιστερῶν
αἱ ἐκ τῶν πύργων ἀμείνους τῶν καλοικιδίων εἰσίν. καὶ καθόλου πάντα
τὰ γεγυμνασμένα τῶν ἀγυμνάστων κ, ξηροτέραις τροφαῖς χρώμενα,
τῶν ὑγροτέρας. καὶ τὰ καθαρὰ, καὶ λεπτὴν ἀναπνέοντα τὸν ἀέρα,
βελτίω τῶν ἐναντίων. καὶ ἰχθύων δὲ τῶν πετραίων ἐδίετν ἰγλίδος, καὶ
φυκίδος καὶ κολύμβου, κ, κίχλης, καὶ σκάρου, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν ὅσοι
μαλακὴν τὰ σάρκα, κ, ψαθυρὰν ἔχουσι τὴν σάρκα: τῶν δ' ἄλλοι σκληρὰν τὴν
γλίσχραν ἐχόντων ἀπέχεσθαι παντάπασιν. μαλακὴ μὲν οὖν ἡ τῶν ὀνίσκων
σαρξ, ἀλλ' ἧττον ψαθυρὰ τῆς τῶν πετραίων. τῶν μέντοι τριγλῶν ψαθυρὰ
μὲν οὖν, ὑ μὴν καὶ μαλακὴ τὴν σάρκα ἔστι δ' ἃ ἔχεις ἀμφὶ τὰ γνωρίσματα περὶ
παντὸς ζώου σαρκὸς, τὸ μαλακόν τε καὶ ψαθυρόν, κ, ἰγλοις προσέχων τὸν
νοῦν. ᾧ μὲν οὖν ὑπάρχῃ τὸ συναμφότερον εἰς κόρον ἐδίετν. τῶν δ' ἄλλων
ᾧ μὲν μηδέτερον, ἀπέχεσθαι παντάπασιν. ᾧ δὲ θάτερον μόνον, ἐδίετν
κ, πόλε κ, ἰγδε, τῶν ἄλλων ἀπορήσαντα. φυλάττεσθαι δ' εἰς κόρον. ὥστε
καὶ ὀνίσκων, καὶ τριγλῶν κ, τῶν ἄλλων πελαγίων ἰχθύων ἕξεται τρα-
φέσθαι μὴ παρόντων πετραίων· μᾶλλον ὅσοι διὰ νάπους ἐδίονται καθάπερ
σκορπίος. ἔστι δὲ ἃ θάλεια μένη ζώων οἷς ὑπάρχει μὲν τὸ ἕλκρον οὐ ἧττον
γνωρισμάτων. ἀλλὰ διὰ τὴν ἀμελγίαν θαλέρας φυλάττεσθαι χρὴ κ, τὴν ἰγδων
ἐδωδήν. αἱ μὲν γὰρ ἐγχέλυες, κ, τὰ πλεῖστα τῶν μαλακίων κάτοι μαλα-
κὴν ἔχουσι τὴν σάρκα, διὸς ἐστὶν ὁ σκόμβρος: διὰ τὸ γλίσχρον κ, φλεγμα-
τῶδες αὐτῆς βλαβερὰ ἱκανῶς ἐστὶ, τοῖς λεπτυνόμ διαίτῃ χρῆσθαι,

α

52.

δεσμένοις. ἐπιλήδεια δ' ἐκ τῶν σελαχίων μόνη ἡ νάρκη, καὶ ἡ τρυγῶν καὶ χρῆσθαι πολλῷ καὶ τοῖς ἐγχαρεῖν μὴ παρόντων πελραίων, τῆς δ' αὐλῆς ἐστὶ δυνάμεως ἁπλῆς βραγχιώνια καὶ ἡ ψήττα. καὶ τοῖς ἀλεκτρυόσι δ' ἐστὶ γυμναζομένοις, ἃ καλοῦσι χρῆσθαι, καὶ περιστερᾶς καὶ τρυγόσι, καὶ μάλιστα ταῖς ἐν ὄρεσι διαιτωμέναις. χρὴ δὲ μὴ πρόσφατον, ἀλλ' ἐωλον ἐργασαμένους, ἡμέρας μιᾶς τοὐλάχιστον, ὅτως ἐδίστην πάντα ἃ τὰ μετριώτατα σκληρὰν ἔχοντα τὴν σάρκα· καὶ οἱ ταριχευθέντες δὲ τῶν ἰχθύων, ἱκανῶς ταριχευθέντες καὶ τέμνοντες τὰς ταχεῖς καὶ γλίσχρας χυμάς, ἐκλέγεται δὲ καὶ τῶν ὅσοι φύσει μαλακόσαρκοι, τὰς δὲ κηπώδεις φυλάττεσθαι. ταριχευθέντων μὲν οἱ καὶ τῶν χοιρίων κρεῶν γένοιτ' ἂν τις ἀσφαλῶς· καὶ ὑπὸ τῶν ὀπώρων δ' ἂν τις λυποῖτο τῶν ταπεινῶν τὴν κοιλίαν, τὰς μαλακωτέρας μᾶλλον ἐδίστην τῶν σκληροτέρων καὶ βραδυτόρων, ἅμα μὲν ἐκ τοῦ μᾶλλον ἐδέσθαι. καὶ ὅσαι σφοδρῶς αὐστηρὰ καὶ στυφνὰ μοχθηρὰ τῇ τοιαύτῃ διαίτῃ· ἐπιτηδειότερα δὲ πάντων ἐστὶ κράδες καὶ κάρυα καὶ πιστάκια καὶ τῶν ἀμυγδάλων αἱ ὑποπικραὶ ἐλάττους δ' ἢ ἐπαινεῖν ἔχοιμ' ἄν, ὅτε φεύγειν. τῶν δὲ γλυκέων οὐκ ἐδεσμάτων μόνον, ἀλλὰ καὶ ποτῶν, τὸ μέλι μόνον. ὡς ἔπος εἰπεῖν ἀκριβῶς ταπεῖν τὴν σύστασιν ἐστὶ χυμῷ γιννητικόν. καὶ τῶν οἴνων δὲ οἱ λευκοί, καὶ λεπτοὶ τέμνοντες τὰς ταχεῖς χυμὰς καὶ καθαίροντες διὰ τῶν καὶ μέλανες καὶ ὁ τῆς γαλακτος ὄρους, ἐκ τῶν λεπτομορίων ἐστί· χρησιμώτατον δ' ἐστὶ λεπτύνοντα διαίταν τὸ ὀξύμελι μάλιστα ὑπάρχει.

Ὅσα παχυχυμα. γ.

α . Γαλ. ξηράν for the margent.

Οι πτίλαι τῶν ἀερίων ἄζυμοι καὶ οἱ μὴ καλῶς ἐσκευασμένοι,
καὶ ὁ μὴ καλόμενος ζάγος, καὶ τὰ διὰ γλεύκης καὶ σεμιδάλεως πέμ-
μαλα καὶ λάγανα καὶ τὰ ῥόμμαλα ἅπερ ἱερεῖα προσαγορεύεται,
καὶ τὰν ἄζυμον ἐκ τυροῦ πέμμα καὶ οἱ δι' αὐλῶ δηλονότι σκευα-
ζόμενοι πλακοῦντες. ἔστι δὲ καὶ ἡ σεμίδαλις, καὶ χόνδρος ἱκανῶς
παχύχυμα τόδε ἄμυλον μετρίως, καὶ οἱ λόβοι δὲ ἔτοι παχύχυμοι καὶ
οἱ θερμοὶ, καὶ τῶ φακῆς ἡ ἔνδον σάρξ. κύαμοι φρυγέντες. σισάμη
σπέρμα. ἐρυσίμη σπέρμα. τὰ καλούμενα μαλάκια. τευθίδες. σπι-
πτικὶ πολύποδες. οἱ κηπάδες τῶν ἰχθύων. ἱκανῶς δὲ παχύχυμα
τἄλλ' ὄστρεα, καὶ οἱ κήρυκες αἴτε πορφύραι, κηραὶ. λοπάδες.
κλένες. τίννα. καὶ πάνυ ἁπαλῶς τὰ ὀστρακόδερμα. ἐγχέλυες,
κοχλιοί. ἐλάφεια κρέα, αἴγεα, βόεα, λάγεα, ὄϊεα, ὑπερνε-
φροί, ὄρχεις. ἐγκέφαλος, νωτιαῖος μυελός. ἧθαρ. γλῶσσα, ἀδένες
μετρίως. γάλα τὸ ἔτι τλέον ἐμπεθέν. τυροὶ δὲ πάντες, οἱ
δὲ νέοι καὶ ὀξυγαλάκτινοι, ἧττον καὶ ὀξύγαλα πυριέφθου καὶ τῶν
ὠῶν ὅσα μέχρι τελείας πήξεως ἐφ' ἕψοιν. μᾶλλον δὲ τὰ ὀπτά,
καὶ ἔτι μᾶλλον τὰ ταγηνιστά. φοίνικες, κάρυα, βάλανοι, βολβοί, μυγγύλαι
μύκητες, ἄρυ ῥίζα. σῦκα. κώνος. σύκα τὰ μὴ καλῶς πέπειρα,
κιτρία σάρξ, οἶκυος τῶν πλεοναζόντων τῇ ἐδωδῇ αὐλῶν. μῆλα τὰ
μήτω πέπειρα, τῶν ὄϊνων οἱ γλυκεῖς αἱμάλος ταχέος ἔτοι κ
γεννητικοί, καὶ μᾶλλον ἔτι τὸ καλόμενον στέρεον καὶ ὁ νέος οἶνος
καὶ γλεῦκος

ὁμοίως καὶ οἱ ταχεῖς. κ᾽ μέλανες οἶνοι.

Ὅσα μέσα ζῶν λεπτωνύλων ζε κ᾽ ταχυνύλων. δ.

Οἱ κάλλιστα καλασκευαδεύλες ἄρτοι κ᾽ σάρκες ζῶν ἀλεκτορίδων ζε καὶ ἀλεκτρυόνων, ἀρτέμωνλε, καὶ φασιανικῶν, τετρίκωνλε καὶ περιστερῶν, ἀλαγήνων ζε καὶ ζρυγόνων, καὶ κίχλων, καλλύφωνλε καὶ ζῶν μικρῶν στρουθίων ἀπαύλων. ἔλι ζε πελαγίων ἰχθύων, αἰγιαλίωνλε κ᾽ πελαγίων. κωβιώνλε καὶ σμυραινῶν, καὶ βυγλώσσων καὶ πάνλων ἁπλῶς ἰχθύων, οἵσοι μήλε γλιχρόηλα λινά, μήλε ὠσώδιαν, μήλε ἀνδεῖαν ἔχσι καλὰ λὴν ἐδωδήν. σύκα λὰ πέπονα. λαχάνων ἀρρίων σεριὰ. ζῆλο δὲ κοινόλι γένος ἐσὶ πλειόνων. λὰ δὲ καθ᾽ εἶδος ἕκασον ἀνλῶν ἴδιον ὄνομα κέκληπλαι παρὰ λοῖς ἀλικοῖς ὅιον θριδακίνη κ᾽ χονδρίλη. καὶ γιγγίδια. κ᾽ ἄλλα μύρια ζῶν ἀρρίων λαχάνων καλῶν σέρεις, ἀπείρους ζῆλο ζοῦ γένους ἐσί. ὅλε ἥλιος, κ᾽ ὁ μυακίνθυνος, ἀσπάραγος κ᾽ ὁ ζῆς χαμαιδάφνης ἀσπάραγος καὶ ὁ ζῆς βρυωνίας οἶνος ξανθὸς ἅμα κ᾽ γλυκύς, κ᾽ ὀλιγοχύλος ὅιος ἐσὶν ὁ ζε Ἀριάσιος. καὶ ὁ Λέσβιος κ᾽ ὁ φαλερινός. κ᾽ ὁ Τμολίτης. χρησὸν γὰρ οἱ ζοιῦλοι πάνλες ἅπαλα καὶ συμμέζρον ζῷ ταχὺ γεννᾶσιν.

Ὅσα γλιόχρων χυμὸν γεννᾶ. ε.

Ζῶν πυρῶν ὅσοι μὲν βαρεῖς καὶ πυκνοί, κ᾽ ὀλὶ βάβος ξανθοὶ γλιόχροι. ὅσοι δὲ κῦφοι, καὶ ἄραιοι, κ᾽ λευκὰ λὰ ἔνδον, ἧλλον ζοιῦλο. καὶ ἡ σεμίδαλις δὲ καὶ ὁ χόνδρος ἱκανῶς γλίχρα. ζέμονλες κ᾽ ἀπονευρώσεις κ᾽ λὰ περὶ λὰ χείλη μόρια γλῶσσαι. χόιρφον πᾶν κρέας καὶ ἡ ζῶν ἀρνῶν σάρξ. ζὸ ζῆ στόμαχ σέρμα. βολβοὶ καὶ φοίνικες

οἱ λιπαροὶ.

Ὅσα ὠμὰ χυμὰ γεννᾶ. ε̄.

φοίνικες χλωροὶ χυμῶν ὠμῶν ἐμπίπλασι τὰς ἐδιούλας. ὡς δυσ-
εκθερμάντους ἁλισκέσθαι βίαιον. καὶ ἡ ῥίζα τῆς μογγύλης
ὅλαν πλεονάσῃ τὰς ἐπὶ τῆς ἐδώδης ἀνῆς, καὶ ἡ σαρξ τῶν ὀρακοκάρ-
μων τῶν σκληροσάρκων ἀποβάλλουσα τὸν ἁλυκὸν χυμὸν ἐκ πλή-
ονος ἐφίσεως. καὶ τὰ μαλάκια καλύμενα πολυπόδες, σπίναι

ὅσα ἅλλα ἁπλᾶ, κ, τὰ κηλώδη. πάντα τῶν ἐν θαλάττῃ ζώων, τοιαῦτα δ' εἰσὶ κοιλίαι κ, ἔντερα κ, μήτραι τῶν τετραπόδων καὶ οἱ σκληροὶ τῶν ἀδένων ἀπεπλυμένοι. ὀξύγαλα. τυροὶ. τηγανίται, θέρμοι, σαφύλη, ἐπίχεθεῖσα καὶ τὰ γαστέρα

ὅσα ψυχρὸν χυμὸν γεννᾶ. β. ζ.

Τῆς σικύας ἐμφορυμένοις ψυχρὸν χυμὸν ἀθρόον συμβέβηκεν, ὃ κ εὐπέπτως ἐπιδέχεσθαι δυνάμενον τὴν εἰς αἷμα χρηστὸν ἀλλοίωσιν

κοιλία καὶ ἔντερα κ, μήτρα τετραπόδων ζώων, ὀξύγαλα, βωλῆται μῆλα τὰ μήτρα τέτειρα βολβοί

ὅσα φλέγμα γεννᾶ. π.

Φλεγματικὸν δὲ ἁπλῶς χυμὸν γεννᾶ τῶν ζώων τὰ νευρώδη μόρια ἐγκεφάλων, πνευμόνων, νωτιαίου, ἀδένες ἀπεπλυμένοι, ἡ τῶν ὀρνέων σάρξ, βωλῆται, ἀμανίται, κ, ἡ σὰρξ τῶν ὀστρακοδέρμων κ, τῶν μαλακοσάρκων μῆλα τὰ μήτρα τέτειρα

ὅσα μελαγχολικὸν χυμὸν γεννᾶ. θ.

Κρέα βοῦ. αἶγος. κ, μᾶλλον τὰ τῶν τράγων, κ, ταύρων, ἔτι δὲ μᾶλλον ὄνου. καμήλου, ἀλωπέκεια, κυνῶν, λαγωῶν, τῶν ἀγρίων ὑῶν. τὰ ταχυπόρων κρέα τῶν τετραπόδων ζώων, καὶ οἱ σωλῆνες τῶν [illegible] ζώων. τῶνδε θαλαττίων. θύννων κ, βαλαίνης, φώκης, κυνὸς, δελφῖνος, κ, τῶν κηλωδῶν ἁπάντων. κοχλίαι, κράμβαι, κ, τῶν δενδρῶν οἱ βλαστοὶ δι' ἅλμης τε κ, ὀξάλμης συντιθέμενοι. σίνηπι λέγω κ, τερμίνθου, κ, βάλανος κ, κυνοβάλανος. κ, τῆς κινάρας, ἡ οἷον σάρξ. κ, ἡ φακὴ δὲ μελαγχολικώτατόν ἐστιν ἔδεσμα κ, μετ' αὐλητὴν οἱ

γ. βιβλ. 956

πλωρίζαι ζῶν ἄρζων. οἵζ ἐκ ζῆς ζύφης., κ, ζῶν ἄλλων ζῶν μοχθηρῶν σπερμάζων. οἵζε παλαιοὶ ζυροὶ καὶ βάκιον, κ, ζῶν οἴνων οἱ παχεῖς κ, μέλανες

Ὅσα χολώδη χυμὸν γεννᾶ. ι.

Κεφάλια ζῆς κινάρας ὁ χυλὸς λεπτὸς κ, πικρόχολός ἐστιν. ἄμεινον ἓν ἀφεψῶνζας ἀυλὴν ἐδέειν. καὶ ζὸ μέλι ῥαδίως ἐκχολοῦζαι καὶ ζὰ θερμὰ σώματα πάνζες γὰρ εἰσὶν οἱ γλυκεῖς χυμοὶ ὕλη ζῆς ξανθῆς χολῆς, κ, οἱ γλυκεῖς οἶνοι

Ὅσα περίπαμπαλικὰ . ια.

φάζται. χῆνες, πλὴν ζῶν πτερῶν. σπλάγχνα πάνζα. νωζιαῖος μυελὸς ἐγκέφαλος. οἱ ἐν ζοῖς ἕλεσι, κ, ζαῖς λίμναις ὄρνιθες. ἐρέβινθοι. κύαμοι χλωροί, κύαμος ἀιγύπζιος. οἱ νέοι ζῶν χοίρων. ζῶν προβάζων ἡ σαρξ. κ, πάντων ζῶν νέων ζώων, κ, ζῶν ἀργῶν βοῶν καὶ ζῶν ἰχθύων οἱ ποζάμιοι, κ, λιμναῖοι, κ, οἱ ἐν ἰλύι διαιζώμενοι. κ, πάντα ζὰ κπάδη ζῶν ἐν θαλάζζῃ ζώων

Ὅσα ἀπέπζα . ιβ.

Τράχηλοι ζῶν ζώων, οὐραὶ. πτερὰ. ζῶν ἀγρίων ζώων σαρξ κ, ζῶν ἐν ξηροῖς ζόποις διαιζωμένων

Ὅσα πλείονα ζροφὴν διδόασι ζῷ σώματι. ιγ.

Σύων ζῶν ἡμέρων αἱ σάρκες πάντων ἐδεσμάζων εἰσὶ ζροφιμώζαζαι βοῶν ἐγκέφαλοι. ὄρχεις. καρδία. νωζιαῖος, κ, ὁ ἄλλος μυελός. ζὰ πτερὰ ζῶν χηνῶν, κ, μᾶλλον ἀλεκζορίδων κ, πάντων ζῶν πτηνῶν αἱ κοιλίαι. κοχλίαι, κ, μᾶλλον ζριόεφθοι γενόμενοι ζῶν ὀσπρακοδέρμων ζὰ σκληροσάρκα οἷον, χηνία, πορφύραι κήρυκες ὅσα ζ' ἄλλα ζοιαῦζα

α . Actis ἐν ἰλυσπόδει μᾶζαι. for the margent.

πλείονα τροφὴν δίδωσι. ἀσκοὶ. πάγγροι. καρκῖνοι. καρίδες. κάραβοι
καὶ ὅσα τ' ἄλλα τοιαῦτα καὶ μαλάκια καλούμενα οἷον πολύποδες σπ-
πίαι. τευθίδες καὶ τὰ τοιαῦτα κ' ἰχθύων σελαχίων, ναρκῶν μὲν κ' τρυγλῶν
μετρίως. βαλοὶ δὲ κ' λεπίβαλοι. κ' ῥῖναι μᾶλλον. τρύγλαι, καὶ κωβιοὶ
ἧττον. μάλα τὸ μὲν παχύτερον μᾶλλον, τὸ δ' ὑγροτέρων ἧττον. τῶν
ἄρτων τροφιμώτατος ὁ σιλιγνίτης. ἐφεξῆς δ' ὁ σεμιδαλίτης κ' τρίτος
ὁ συγκόμιστος. ἔφθοι πυρῶ. σεμίδαλις. χόνδρος. κύαμοι σαρκῶσι μὲν ἧττον
ὑπ' ἐσφιγμένην κ' πυκνὴν σαρκὶ. ἀλλὰ χαυνοτέρᾳ μᾶλλον. ἐρέβινθοι κυά-
μων τρέφουσι μᾶλλον. φασῆλοι κ' ὠχροὶ πλέως πλέον, δολίχοι δὲ λο-
βοὺς κ' φασηόλους καλοῦσι τρέφουσι πάντων ὑπ' ἔλαττον. θέρμοι τροφι-
μοι. καστανικ, φακοὶ. γλυκεῖς φοίνικες. σαφίδες αἱ γλυκεῖαι, κ' λιπαροὶ
βάλανοι, μαγνυλὶς ἣν κ' βαλανίδα καλοῦσιν. βολβοὶ τροφιμώτατοι καὶ
μᾶλλον διέφθοι, μέλι τὸ ἀποσφρισθὲν ἐπιτηδειότατον πρὸς τὰς ἀναθέσεις,
καὶ θρέψιν μάλιστα. κ' μελίκρατον τὸ καλῶς ἐφθέν. σάπας οἶνος ἀνάλο-
γον τρέφει τῆς παχύτητος, οἱ μὲν οὖν ἐρυθροὶ καὶ παχεῖς πάντων οἴνων
εἰσὶν εἰς αἵματος γένεσιν ἐπιτηδειότατοι. ἐφεξῆς δ' αὐτῶν οἱ μέλανες τε
ἅμα κ' γλυκεῖς κ' παχεῖς. εἶθ' οἱ ἐρυθροὶ, κ' παχεῖς καὶ σύφοικες
τρίτων δὲ ἧττον τρέφουσιν οἱ λευκοί τε ἅμα κ' παχεῖς καὶ αὐστηροὶ
πάντων δ' ἧττον οἱ λευκοὶ κ' λεπτοί, καὶ παῦλα δὲ τὰ παχύχυμα, ἢ
καλῶς πεφθὰ πολύτροφα γίνεται.

ὅσα ἐλάττονα τροφὴν δίδωσιν. ιθ. δ

Τὰ ἄκρεα τῶν ζώων. μήρα. γαστὴρ. ἔντερα, ὖραι, ὠά, πιμελὴ, στέαρ
πᾶν τὸ γένος τῶν ὀρνίθων ὀλιγοτροφώτερόν ἐστι παραβαλλόμενον
τῷ γένει τῶν πεζῶν. καὶ ἡ τῶν μεγαρακόλων ζώων σὰρξ

η· βιβλ.

ὀλιγοτροφωτέρα. τῶν ἔτι αὐξανομένων. τῶν δ' ἰχθύων ἡ τροφὴ αἱμα-
τώδης ἐστὶ λεπτοτέρα γεννητικὴ ὡς μᾶλλον τρέφειν δαψιλῶς καὶ διαφορεῖσθαι
βᾶττον, τῶν δὲ ὀστρακοδέρμων τὰ μαλακόσαρκα οἷα τὰ ὄστρεα, ὀλιγότρο-
φα, ἄρτοι κρίθινοι, ὅπως ἂν σκευασθῶσιν, ὀλιγότροφοι πάντες εἰσί. τὰ
δ' ἐκ κριθῶν ἄλφιτα τοῖς ὁμοίως. ἄρτοι πυρίτης καὶ οἱ ῥυπαροὶ
πάντες, καὶ οἱ πλυτοί, ἄμυλον, μᾶζα, ἐξ ἀλφίτων κριθῆς. βρόμος, κέγχρος,
καὶ μᾶλλον ἔλυμος. ὄρυζα. κύαμοι χλωροὶ. μήκωνος σπέρμα. λινόσπερμον
ὄρμινον. συκάμινα ὁ τῶν κυνὸς βάτων καρπός. ἄρκευθίδες. μύρτα.
ἀμύγδαλαι. πίτυάκια. κοκκύμηλα Περσικά, Ἀρμενιακὰ καὶ πρασικόκκια.
ἐλαῖαι, καὶ μᾶλισται αἱ δρυπεπεῖς. λεπτοκάρυα, καὶ μᾶλλον τὰ βα-
σιλικὰ καρύα, σύρικα, κράνα, προύμνα, βάλανα, μεμηκύλα, ζίζυφα,
δίοσπυρα, ἀλικάκκαβα, κάππαρις καὶ μᾶλισται ἡ ταριχευθεῖσα, τῆς τερμίν-
θου τὰ ἀκρεμόνια, κράμβη. τεῦτλα, λάπαθον, ὀξυλάπαθον, ἀνδράχνη,
σέρυχνος, ῥαφανος, γογγυλὶς, νᾶπυ, κάρδαμον, θύρεθρον καὶ οἱ
ἀσπάραγοι πάντες. σαφύλινος. δαῦκος. κάρος. κρόμμυα δὲ καὶ σκόρδα
καὶ πράσα, καὶ ἀμπελόπρασα ὠμὰ μὲν χρῆ ὅλως τροφὴν δίδωσι,
ἐψηθέντα δὲ διὰ ἡ τρὶς ὀλιγίστην. ῥοῖαι ὀλιγότροφοι. ἄπιοι δὲ μᾶλισται
αἱ μεγάλαι ἔχουσι τι τρόφιμον. κολοκύνθη ὀλιγότροφος, καὶ σικύδες αἱ
ἀγριαίτεραι καὶ ἀλίπεπτοι, μέσαι δέ πως εἰσὶ τῶν ὀλιγοτρόφων τε καὶ
πολυτρόφων. φάσηλοι, ὦχροι. λάθυροι, ἄρακοι, σύκα δὲ ὁμοίως
τοῖς ἄλλοις ὀπώραις ὀλιγότροφα σωματώδη δὲ ποιεῖ τὴν σάρκα ὁμοί-
ως σαφύλαις ἐλάττον δ' αὐλοὶ τῶν σύκων τρέφουσιν χάνυπι καὶ πλακοῦντι
σαρκὶ πάνυ ὅσα τῶν ἐδεσμάτων φαρμακώδη τινὰ ἔχει τοιότητα
σφοδρὰν, οἷον ἀκόπτηται πάντην ὀλίγιστον, ἢ ἕψησιν, ἢ τέμνεσιν, ἢ τέμνεσιν
ὀλίγην τροφὴν δίδωσι πρότερον μηδεμιᾶν ἐνδούσας.

γ. βιβλ.

59

Οσα ἔυχυμα . ιε.

Εὐχυμόταλόν ἐστι τὸ ἄριστον γάλα ἀπὸ ἀπάντων ὧν προσφερόμεθα, ἄριστον δὲ τὸ τῶν εὐεκλεκτόντων ζώων ὅταν ἀμελχθῇ πινόμενον εὐθέως. ὠὰ τραγηλὰ καὶ ῥοφητὰ. ἀμείνω δὲ τὰ τῶν ἀλεκτορίδων ἐστὶ καὶ τὰ τῶν φασιανῶν. χείρω δὲ τὰ τε τῶν χηνῶν καὶ τῶν στρεβοκαμπήλων ὀρνίθων. καὶ ἰχθύες ὀλίγον δεῖν ἅπαντες ἔυχυμοι πλὴν τῶν ἐν ἕλεσι καὶ λιμναῖς καὶ ποταμοῖς ἰλυώδεσι καὶ βορβορώδεσι διαιτωμένων. καὶ μάλιστ' ὅταν ἐκ πόλεως ῥέῃ τὸ ὕδωρ ἐκκαθαίρον ἀποκάθαρσις καὶ βαλανεῖα καὶ μαγειρεῖα καὶ τὰ τῶν πλυνόντων τὴν ἐσθῆτα ῥύμματα. ἀσφαλὲς γὰρ ἀεὶ προσφέρεσθαι τῶν ἰχθύων τοὺς ἐκ τῆς ἀμίκτου θαλάσσης ὕδατι γλυκεῖ, ῥοιπερ εἰσὶν οἱ τε πελάγιοι καὶ οἱ πετραῖοι. καὶ γὰρ εἰς εὐχυμίαν καὶ εἰς ἡδονὴν πολυπρόσχαρες τῶν ἄλλων. εἰ δέ τι τῶν ἐν ἑκατέροις τοῖς ὕδασι διαιτωμένων εἴη, καθάπερ ὅ τε κέφαλος καὶ ὁ λάβραξ· ὀνίσκος τε καὶ κωβιὸς, σμύραινά τε καὶ καρκῖνοι, καὶ ἐγχέλυες. ἀναπυνθάνεσθαι μὲν χρὴ πρότερον ὅθεν εἴη τεθραμμένα· μετὰ δὲ ταῦτα τῇ ὄσμῃ καὶ τῇ γεύσει τὴν διάγνωσιν ποιεῖσθαι καὶ γὰρ δυσώδεις καὶ ἀηδεῖς καὶ βλεννώδεις εἰσὶν, οἱ τὴν δίαιταν ἔχουσιν ἐν ὕδατι μοχθηρῷ· καὶ μύλοι καὶ λίπος αὐλοῖς ὑπάρχει πολὺ πλέον ἢ ἐν τοῖς ἄλλοις· καὶ σήπονται ταχέως· καὶ παρὰ τὰς ἐπιχωρίους δὲ τροφὰς ἀμείνους καὶ χείρους αὐλῶν οἱ ἰχθύες γίγνονται. διαγιγνωσκόμενοι ῥᾳδίως ὀσμῇ τε καὶ γεύσει καθάπερ αἱ τρίγλαι. μοχθηρόταται γὰρ αὐλῶν εἰσι τὴν καρκινάδα σιτούμεναι τῶν δ' ἄλλων ἡ σὰρξ σκληροτέρα μὲν ἧττον δὲ κακόχυμος δὲ. Κίθαρος καὶ Ῥόμβος, καὶ Ηταλος καὶ Βύγλωσσον

γ. βιβλ.

60

κ' ψ'ήλα. καὶ Σαυρὸς. μέσοι πως εἰσὶ ζῶν ἀπαλοσάρκων τε κ' σκληροσάρκων. ἡ ζροφὴ δ' ἀυλῶν καλλίστη ζοῖς ζερμὴ γυμναζομένοις εἰσὶ κ' ζοῖς ἀδενέσι κ' ζοῖς ἐκνοσπλευομένοις οἷς ἡ ψαθυρὰ κ' μαλακὴ ζροφὴ πρὸς ὑγ'άνειν ἐσὶ ἐπιηδειοτάτη. διὸ καὶ εὐχυμοτάτη πάντως ἐσὶν. αἱ σάρκες ζῶν ζώων ζῶν ζερατόδων ὅλων καλῶς πεφθέντων ἄριστός ἐστιν ἀρίστης γεννητικαὶ, μάλιστα ζῶν εὐχύμων οἵου ἐστὶ τὸ γένος ζῶν ὑῶν. κάλλιστον γὰρ τὸ ζῴων κρέας ἐστὶ ἡδυνάτε κ' πέψιν ἔσχ. κ' μάλιστα τὸ ζωυμέσων καλὰ τὴν ἡλικίαν ὑῶν. χεῖρον γὰρ τόδε ζῇ παλαιοτάτῃ κ' τὸ ζῇ μετὰ τὴν ἀποκύησιν εὐθέως ἐθιομένῳ. ὑγραλοτάτε γὰρ ὑπερβαλλόντως ἐσὶν ἀρτιγενῶν. κ' φλέγμα γεννᾷ πλεῖστον. ζβαρ, εὐχυμον, ἧπαρ, τὰ περὶ τὰ χείλη μόρια, πλευρὰ, καὶ τἄλλα πάντα δὲ ἄκρεα ἐνέρασε κ' μήρα, κ' ζρᾶι ζῶν σάρκων ἥδιον εὐχυμοι, οἱ ἀδένες πεφθέντες καλῶς, διδόασιν ὁμοίαν ζροφὴν ἐμοὶ ζῇ καὶ σάρκα. καρδία ἡ κακόχυμος. βελτίστη οἱ πόδες ζῶν ὑῶν ἐσὶ ζῇ φύγχους, καὶ ζῶν ὤλων. ὁ μὲν χόνδρος ἐν μὲν ζοῖς τελείοις ζωοῖς παντάπασιν ἐστὶν ἀπεπτος. ἐν δὲ ζοῖς ζ' αὐξομένοις, ὅλων καλῶς λειωθῇ καὶ τὸ σῶμα, πεπτόμενος. ζῶν δὲ ἄλλων ζώων καθ' ὅσον αἱ σάρκες εἰς ἀρετὴν ζροφῆς ἀποτείνουσι ζῶν ὑῶν. ζοοζῶν κ' ζῶν ἀκρέων ἐν ὑὸς μορίων ἐσὶ χείρω, τὰ καθ' ἑκάτερα τὰ ζῶα. οἱ ἐγκέφαλοι ζῶν κλεινῶν πολὺ βελτίστη ἐσὶ ζῶν ἐν ζοῖς τετρ. ζῶν δ' ἀγρίων ζώων ἡ σὰρξ εὐχυμοτέρα ζῆς ζῶν ἡμεροτέρων ἐστὶν. ἄρτος καθαρὸς κ' καλῶς ἐσκευασμένος εὔχυμος. χόνδρος, πλειστάκη καλῶς ἐψημένη. κύαμοι, καὶ σαρκὸς κακόχυμα. σύκα πέπειρα καὶ σταφυλὴ πέπειρος κρεμαθεῖσα

ἀμερπλα, ἰχνάδες ἀναδοθέισαι μὲν ταχέως, εὔχυμοι· χρυίσασαι δ' ἐν μαστὶ κακόχυμοι γίγνονται, κ' φθειρῶν γεννητικαὶ, μελὰ δὲ καρύων ἐσθιόμεναι κάλλιστόν ἐστιν ἔδεσμα. ὅσοι δὲ μελὰ τινὸς ἄλλης ζῴων ἐδεσμάτων ἐσθίγοι ταῖς σύκαις κ' ταῖς ἰχνάδας, ἢ μικρὰ βλάπτονται· θριδαξ ὡς ἐν λαχάνοις· αἷμα καλὸν γεννᾶ. κ' μελὰ ταῦτα ἴν ὕδροι· οἱ ἐνύδρης οἶνος εὔχυμοι. ζῴων εὐχυμωτάτων δ' ἐστὶ φαλερῖνος καὶ μᾶλλον γλυκύτερος κ' ἀριζόνιος, κ' ὁ κιρρὸς τραγίσκος γλυκύς.

Ὅσα κακόχυμα. 15.

Τῆς κακοχυμίας ἓξ' εἴδος ἐστὶν· ἡ μὲν γὰρ ψυχροτέρα τε καὶ φλεγματικωτέρα τυγχάνει, ἡ δὲ θερμοτέρα τε κ' χολωδεστέρα, ἄλλη μελαγχολικωτέρα. πάντων δ' ἀπέχεσθαι ζῴων κακοχύμων ἐδεσμάτων συμβουλεύω, κατ' εὐπεπτότατα τιθέναι ἡ. λανθάνει γὰρ ἐν χρόνῳ πλείονι μοχθηρὸς ἐν ταῖς φλεψὶ χυμὸς ἀθροιζόμενος ἐξ ἀνθρώπων οὓς ἐπείσθην ἀσφορμῆς ὀλίγης εἰς σῆψιν ἐπιλαβεῖν πυρετὸν κακοήθεις ἀπεργάζεται. ἔστι δὲ κακόχυμα τάδε, ζῴων προβάτων ἡ σὰρξ καὶ ζῴων αἰγῶν ὁμοίως, μελὰ δρυμύτητος· ἡ δὲ ζῴων βοτῶν χειρίστη, ἔφεξῆς δ' ἡ ζῴων κριῶν, ἔπειθ' ἡ ζῴων ταύρων, ἐν πᾶσι δὲ τούτοις τὰ ζῴων εὐνουχισθέντων ἀμείνω, τὰ δὲ πρεσβύτερα χείρισα. ζῴων λαγωῶν δὲ ἡ σὰρξ αἱματώδης μὲν παχυτέρα ἐστὶ γεννητική, βελτίονος δ' εἰς εὐχυμίαν ἡ καλὰ βοῦς κ' πρόβατον. κακόχυμος δ' ὧδε· ἄλλων ζῴων ἐστὶ κ' ζῴων ἐλάφρων. νεφροὶ κακόχυμοι κ' ζῴων ἐπιπλέον πυξαμένων ὀρχεις. πλὴν ζῴων ἐν τοῖς ἀλεκτρυόσιν. ἐγκέφαλος, νωτιαῖος μυελός, καρδία,

α. Aeti. Τὰ δὲ σύκα κ[ρ]ίθας ἰσχάδας, ἡ σμικρὰ βλάπτουσι ἡ συνεχῶς
ἐσθίουσες. / for the margent.

σαλπὴν, ἤλον δ' ὁ ζῶν ὑῶν, πάντα σωλάγχνα ζώων, ὠὰ ζαγήνισα, λυρὸι παλαιοὶ, βωλῆται, ἀμανίται, ζῶν γὰρ ἄλλων μυκητῶν ἀσφαλέστερον μή ἐστιν. ζῆλις. φακὴ. λίφαι, βρόμος, ἐρέβινθος ὅλε ἀπὸ ζύλων ἄρλος, ἀκ ἔυχυμος. ἡ δὲ ὀλύρα ζωοζύλω τυρῶν χείρων ἐστὶν, ὅσω ζίφης κ' βρόμε κρείττων: μελίτη, κέγχρος κ' ἅσα ζοιαῦτα ἀκ ἔυχυμα. δράκοντες. κυκκυγες. ραλεύνυμοι. σκαρπίοις κ' ζράχχροι. ζρίχλαι. ὀρφοὶ γλαῦκοι, κ' ὅσα ἄλλα ζῶν ἐν θαλάττῃ ζώων κηλωδῶν πάντα κακόχυμα. καὶ οἱ ὡραῖοι καρποὶ καλόμενοι πάντες κακόχυμοι. σύκα δὲ. ἤλου ζῶν ἄλλων ὡραίων. αἱ ἰσχάδες ζοῖς πλεονάζουσιν ἐν αὐλῶς οὐ πάνυ χρηστὸν αἷμα γεννῶσιν. ὅθεν αὐλοῖς κ' ζὸ ζῶν φθειρῶν ἔστελαι πλῆθος. μῆλα ζὰ μὴ πάνυ πέπειρα ἅπαντα πρὶν πεφθῆναι. ὁ ζῆς ζερμίνθε καρπὸς κακόχυμος, κινάρα κ' μᾶλλον ὅλαν σκληρόλιρα γένηται. στύκοι, πέπονες, μηλοπέπονες δὲ ἤλου. κολοκύνθη ζύλων μὲν ἀμείνων ἐστὶ, ἀλλὰ καὶ αὕτη διαφθαρεῖσα κατὰ τὴν γαστέρα, κακόχυμος ἱκανὰς γίνεται. ζῶν δὲ λαχάνων ζδὺ μὲν ἔυχυμόν ἐστιν ἐν μέσῳ δ' ἐυχύμωνε καὶ κακοχύμων θρίδαξ ἐστὶ. καὶ ἔνζιβοι καὶ μελὰ ζαῦτα μαλάχη. ἔτι ἀνδραφαξὺς, καὶ ἀνδράχνης. κ, βλίτον καὶ λάπαθον. αἱ δὲ ῥίζαι ζῶν λαχάνων φυτῶν. καὶ κακόχυμοι μὲν ὅσαι δριμεῖαι. καθάπερ ἡ ζῶν κρομμύων, καὶ πράσων κ' σκόρδων καὶ ῥαφανίδων κ' δαύκε. μέσαι δ' ἐυχύμωνε καὶ κακοχύμων, αἵτε ζῶν ἄρων εἰσὶ καὶ ζῶν μυγμήλων, ἃς βουνιάδας ὀνομάζουσι. κ' ζῆς καλομένης κάρε. ὠκιμον κακοχυμώταλον. μυγμὴξ ἡ ὠμοτέρα. κράμβη, βολβοὶ

α. Ζυγαναι. γάμμαι. φάγγοι. for the margin

μὴ καλῶς ἐψηθέντες. κρόμμυα δὲ καὶ σκόρδα, καὶ πράσα καὶ ἀμπελό-
πρασα διεφθαρμένα ποιεῖ κακοχυμίαν ἀπολιβέλαι. κακόχυμα δὲ
παντελῶς ἐστὶν ἐχάλωσι, ἃ καλοῦσιν ἄγρια λάχανα. θριδακίνη. χονδρίλη
σκάνδιξ. γήγγιδιον. σέρις. κιχόριον. οἶνον οἱ ταχεῖς καὶ δυσωδεῖς καὶ
αὐστηροί, κακόχυμοι. οἷος ἐστὶν ὁ φαῦλος Βιθυνιὸς ὁ ἐν τοῖς μεγά-
λοις κεραμίοις. ὁ γὰρ ἐν τοῖς μικροῖς. ιβ' εὐχυμός ἐστιν, ἤδε κακόχυμος
ἀλλὰ μέσος.

ὅσα εὐπεπτα - ιβ.

Ἄρτοι καλῶς σκευασθέντες. ἰχθύων οἱ πετραῖοι πάντες. κωβιὸς. νάρκη. ζυγοῦ
ὅταν τὸ γένος τῶν πινοῶν ὀρνίθων ἡ σὰρξ παραβαλλομένη τοῖς γένεσι
τῶν πεζῶν εὐπεπτοτέρα τυγχάνει, καὶ μᾶλισα πέρδικος, ἀλλαγῆνος τε καὶ
περιστερᾶς. ἀλεκτορίδος τε καὶ ἀλεκτρυόνος, καὶ φασιανικῶν τὰ πτερὰ τῶν
χηνῶν εὐπεπτα, καὶ μᾶλλον τὰ τῶν ἀλεκτορίδων. καὶ καθόλου κάλ-
λισα μὲν τῶν εὐτρόφων καὶ νέων πτερά. χείρισα δὲ τὰ τῶν ὑῶν, καὶ
καὶ γεμπρακόλων. τῶν σιτευθέντων δὲ ὀρνέων γάλακτος χηνῶν τὸ ἧπαρ.
καὶ τῶν ὁμοίως τραφέντων ἀλεκτρυόνων οἱ ὄρχεις εὐπεπτότατοι. τὰ κρέα
τῶν ὑῶν εἰς πέψιν ἐπιπονώτερα. τῶν δὲ ἀγελαίων βοῶν οἱ μοσχοι
βελτίονες εἰσὶν εἰς πέψιν, καὶ οἱ ἔριφοι τῶν αἰγῶν. παντὸς τῶν ἐσαυξ-
ανομένων ἡ σὰρξ εὐπεπτοτέρα τῆς τῶν παρακμαζόντων ἐστὶ, καὶ τῶν
ἐν ξηροῖς τόποις διαιτωμένων εὐπεπτοτέρα τῆς τῶν ἄλλων. τὸ βασιλικὸν
κάρδαμον πέπτεται μᾶλλον ἢ λεπτοκάρυα, βολβοὶ πεφθῆναι ῥᾴστοι δυσπεπτοι.
ὠὰ ῥοφητὰ καὶ ἑφθά. θριδακες. ἰτέαβοι. μαλάχη. κολοκύνθη ἑφθὴ
ὅλαν μὴ διαφθαρῇ. οἱ γλυκεῖς οἶνοι τῶν αὐστηρῶν πέπτοντα μᾶλλον
ἀρεινον δὲ εἰς τὴν πέψιν ἴσον εἶναι τῷ ἐξίσης. ὑγιεινῶν τὸ ἥδιον.

α Acti. τοῖς μὲν ἀκμάζουσι καὶ διατεινομένοις, τὰ τῶν ἀκμαζόντων
τοῖς δὲ ἄλλοις τὰ τῶν αὐξανομένων.

Ὅσα δύσπεπτα · ιη·

Ἄιγυφα, βόεια, ἐλάφεια. Χειρίση δ' ἡ ἰῶν ζώων σὰρξ πρὸς πέψιν, ἐφεξῆς δ' ἡ ἰῶν κριῶν, εἶθ' ἡ ἰῶν ταύρων. καὶ τὰ τρισβύλερα δὲ ἰῶν ζώων χείριστα καὶ ἰῶν ὑῶν ἀυλῶν οἱ γηραύαυλες μᾶλλον δύσπεπτοι, ἔνλερα μήλερα, καρδία, καὶ οἱ ἰωνλελείων ζώων ὄρχεις· ἅπαν αἷμα, χῆνες πλὴν ἰῶν πλερώνφαλλῶν τε καὶ κιχλῶν, κολύφων καὶ ἡ ἰῶν μικρῶν στρυθίων σκληρολέρα ἐστὶν ἡ σὰρξ· καὶ ἔλι μᾶλλον ἡ τῆς παλαιᾶς γρυγόνος, καὶ νήττης. καὶ πλέον ἡ ἰὸ ἰαῶ· καὶ ἡ ἰῶν ἀλίδων. αἱ κοιλίαι πᾶσαι ἰῶν πτηνῶν δύσπεπτοι· ψευδῶς γὰρ ἐπαινοῦσιν ἔνιοι τὴν ἰῆς στρυθοκαμήλου καὶ αἰθυίης, ὡς ἰὶ φάρμακον πεπτικόν· ἰὶ μὲν ἀυλαὶ γὰρ πέπονται ῥᾳδίως, ἰὶ δ' ἀλλαι σίλιον πεπτικόν ἐστι φάρμακον. κοχλίαι δύσπεπτοι· ὀξύγαλα καὶ μάλισα ἰοῖς ψυχρὰν ἔχουσι τὴν κοιλίαν. ὑὸς παλαιὸς ὁ δὲ νέος, καὶ μάλισα ὀξυγαλάκλινος καλλίων. ἰροτορφυρῶν, καὶ κηρύκων καὶ ἰῶν ἄλλων ὀστρακοδέρμων τὰ σκληρὰν ἔχοντα τὴν σάρκα δύσπεπτα, ἀσακοί, τάγγροι, καρκῖνοι κάραβοι, καρίδες, καὶ πάντα τὰ ἰοιαῦτα, πολύποδες, σηπίαι, ξευθίδες. καὶ πάντα τὰ καλύμενα μαλακόδερμα· βάλοι, λειόβαλοι, γῖναι, δρακόντιες, κόκκυγες, μαλεώνυμοι, σκορπίοι, γράγχροι, γρίγλαι, ὀρφοὶ, γλαῦκοι ζύγαινα, σάλπαι, γόγγροι, φάγροι, λάμπιαι, ἀτλοὶ, ὠὰ, ἐρφτὰ, σπλὰ, λαγνιστὰ, πυροὶ ἑφθοὶ, ὁ καλύμενος γράγος. τὸ κριμνου δυσπεπτότερον ἀλφίτου. σῦφαι, βρόμοι, καὶ οἱ ἀπ' ἀυλῶν ἄρτοι, κύαμοι, ὠχροὶ· δολιχοὶ φάσιλοι, λάθυροι, ἄρακοι, ἐρέβινθοι, ὄρυζα, θερμοὶ, μελίνη, κέγχρος καὶ ὅσα ἰοιαῦτα, φακὸς, βίκιον, σίσαμον, ἐρύσιμον, κάσανα, βάλανοι

α. Acti. ἰνώδη κ᾽ ξηρὰν κ᾽ διὰ τῦλο δύσκολον ἔχοι τὴν σάρκα. for ye margent

β. Acti. ἤτορ. ἅλα. ὑρὰ. νεφροί, ἐγκέφαλος, ναλιῶνος μυελός. for ye margent

γ. Acti. διὰ τὸ σκληρὸν τῆς ὀσέας. for the margent.

μῆλα, κ, ἄπια κ, σύκα κ, ὄυα πρὶν πεπανθῆναι. σαφυλαὶ ὀξεῖαι κ, αὐστηραὶ. φοίνικες πάντες, κεράλια, κίδρια. ἐν δ' ὡς φαρμάκῳ ἡ ἰς χοῶδε ὁ ἐξωθεν αὐλῷ συνελεῖν πρὸς πέψιν. ὁπερ καὶ ἄλλα πολλὰ ὧν δριμέων, ὤκιμον. γογγυλὶς ἡ ἀμάλερα. βολβοὶ οἱ ἀμάλεροι σαφυλίνος, δαῦκος, κάρον κ, πάσαι αἱ ῥίζαι ὧν λαχάνων. κ, αὐλὰ τὰ λάχανα πάντα, πλὴν θρίδακος κ, ἰνδίβης. οἴνων οἱ παχεῖς κ, νέοι δυσπεπτοι, δυσπεπτον κ, ὕδωρ πάνυ

ὅσα εὐστόμαχα καὶ ῥωστικα. ιθ.

Φοίνικες οἱ αὐστηροὶ, μῆλα κυδώνια. ἐλαῖαι ἁλμάδες ἐπιλελειόλεραι δὲ αἱ μετ' ὄξους συνλελειμμέναι. σαφίδες αἱ αὐστηραὶ. ἡ ἐν τοῖς σαφυλοις ἀπολελειμμένη σαφυλὴ. τὸ βασιλικὸν κάρυον τῷ λεπτοκαρύῳ μᾶλλον, κ, πολὺ πλέον σὺν ἰσχασιν. τὰ ἀκανθώδη πάντα μελριῶς ἐστὶν εὐστόμαχα. ταῦτ' ἐστὶ σκόλυμος, ἀτρακτυλὶς, λευκάκανθα, διὸσκος, κνικος, τραγάκανθα, ἀτρακὶς, ἡ τελιμαμένη μείζονος ἡ προσικὴ κινάρα. σισάρου ἡ ῥίζα ἕφθη. τὸ γογγύλιον παραπλήσιον ἐστὶ τῷ σκάνδικι, πάνυ δ' ἐστὶ εὐστόμαχον κ, ὠμὸν κ, ἑφθὸν ἐδιόμενον, μακρολέρας δὲ εὐφόσως, ὄκ ἀνέχεται, νάπυ, ῥαφανὶς, γογγυλὶς, κάρδαμον, πύρεθρον, κ, ὁ βασιλικὸς ἀσπάραγος κ, ὀξυμύρσινος καὶ χαμαιδάφνης, ὀξυακάνθης τε κ, βρυωνίας. βολβοὶ εἰς ὄρεξιν ἐπεγείρουσι. κάππαρις ταριχευθεῖσα κιδρίῳ τὸ ἐκτὸς ῥώννυσιν ἐν φαρμακῳ μοίρᾳ λαμβανόμενον. ὁ αὐστηρὸς οἶνος κοιλίαν μάλιστα καλὰ δυσχρασίαν θερμὴν πεπονθυῖαν. ὡς δ' ἐν φαρμάκοις ἀνθίνθιον, ἀλόη.

ὅσα κακοστόμαχα. κ.

a. ~ ἔλεος. Aelr. for shut; margin

ἀρκευθίδες δάκνουσι τὸν στόμαχον. κεδρίδες δὲ μᾶλλον, μᾶζικολον ἀμάραντον. ἄγνος ἀστέρμια. ζεῦλα κακοσόμαχα, ὡς καὶ σηψιὸν ἐμποιεῖν οἷαν πλείονα βρωθῇ, λάπαθον ὁμοίως. ὤκιμον. γογγυλὶς ἡ ἀμολίρα, βλίτον. ἀνδραφαξὺς ἐὰν μὴ μετ' ὄξους καὶ γάρου καὶ ἐλαίου προσφέρωσι. τὴλις ἀναλύεται. καὶ σίσαμος ὁμοίως. μᾶλα τοῖς μὲν ψυχρὰν ἔχουσι τὴν κοιλίαν ὀξύνεται, τοῖς δὲ θερμὴν κινοῦνται. εἰκότως ἂν βλαβερὸν ἐστι καὶ τοῖς πυρέττουσι. πλείονος εἴλις ζῷ μέλιτος προσενέγκαιτο, πρὸς ἔμετον ὁρμᾶν πέπων μὴ καλῶς πεφθεὶς χολερικὸς ἀπολέσειν ἔμελλεν. καὶ γὰρ καὶ πρὶν διαφθαρῆναι εἰς ἔμετον ἐπιτήδειός ἐστι καὶ πλεῖον βρωθεὶς, ἐὰν μέλιτος ἀνωθεν τι λαβὼν ἐνέχῃ ἐδεσμάτων ἐπιφάγῃ κινῆσαι πάντως ἔμετον. καὶ μηλοπέπων ὁμοίως. ἐγκέφαλος πᾶς κακοσόμαχος, καὶ ναυτιώδης. ὥσπερ καὶ ὁ τῶν ὄστεων μυελός. οἶνος ὁ μέλας καὶ αὐστηρὸς ῥᾳδίως ἀποξύνεται καὶ εἰς ἔμετον ὁρμᾷ καὶ ὁ παχὺς καὶ νέος. ὡς ἐν φαρμάκοις ἀβρότονον, σέριφον, ἀφρονίτρον.

Ὅσα κεφαλὴν βλάπτει. κα.

Συνάμινα, βάτινα κεφαλαλγῆ, μεγάκυλα. ἀρκευθίδες. κεδρίδες, καυάβεως ἀστέρια. μῆκες αἱ ῥίζαι, φοινικες πάντες. ἕψημα. τῆλις. ἄγνος ἀστέρια. κίτρος οἶνος κεφαλαλγὴς καὶ γνώμης ἀπτεται μᾶλλον ζῷ μέλανος, καὶ αὐστηρός. καὶ ὁ εὐώδης δὲ κεφαλαλγὴς. οὐδ' ὑδατώδης, οὔτε κεφαλῆς, οὔτε ζῴων νεύρων ἅπτεται. ὁ δ' ὀλιγοφόρος καὶ παύει τὰς κεφαλαλγίας τὰς γινομένας διὰ χυμὸν ζῷ ἐν γαστρὶ. μᾶλα γὰρ ἐπιτήδειον κεφαλῇ εἰ μέλι ἰσχυρὰν ἔχει πάνυ.

α Γαλ. 4. 31. 57. : ὅσα διὰ θερμότητα ἢ κεφαλὴν συμπληροῖ. καθάπερ
οἶνος τε καὶ νάπυ, καὶ πετροσέλινον καὶ δαῦκος.
καὶ κρόμμυον ἢ σμύρνιον. for ἐ in margent.

Τὸ ἀπόβρεμμα τῶν σεμφύλων ὁ καλοῦσι τρύγα κεφαλαλγής, καὶ ἡ ἐν τοῖς σεμφύλοις ἀπολιθωμένη σταφυλή.

Ὅσα ἄφυσα. κβ.

Κύμινον, λυγιστικὴ ἡ ῥίζα καὶ τὸ σπέρμα. ἄγνος σπέρμα. καννάβεως ὁ καρπός. κύαμοι φρυγέντες. βολβοὶ οἱ ἐπιπλέοντες καὶ διὶς ἐψηθέντες ἐν ἐλαίῳ καὶ γάρῳ μετ' ὄξους ἐσθιόμενοι. μέλι τὸ ἀπαφριδὲν. ὀξύμελι φύσας καταπηγνύουσιν. ἄρτοι κριθινοι ὅπως ἂν σκευασθῶσιν ἥκιστα φυσώδεις εἰσίν. μέσοι δ' ὑπάρχουσι τῶν ἀφύσων καὶ φυσωδῶν, φάκελοι. ὠχροὶ. λάθυροι. ἄρακοι.

Ὅσα φυσώδη. κγ.

Ἐρέβινθοι. θέρμοι. φάκελοι. ὠχροὶ. μελίνη, κέγχρος. καὶ ὅσα τοιαῦτα τῶν κυάμων δὲ τῷ ἕλκος φυσώδες ὄντος, ἕλκει μᾶλλον ὅλης ὁλοκλήρως τῆς αὐλῆς ἢ ὅπως ἂν ἄλλως ἐψήσας χρῶτο. μάζα ἐξ ἀλφίτων φυσώδης, φυραθεῖσα δὲ καὶ ῥιφθεῖσα μέχρι πλείονος, διαχωρεῖ μᾶλλον κάτω καὶ μάλιστα μέλιτος προσλαβοῦσα. ζῦθος, ὀπτοὶ πάντες καὶ μᾶλλον ὁ Κυρηναικὸς. ζαλύριον. σιλφίου ὀπὸς καὶ ἡ ῥίζα. σύκων ὀλιγοχρόνιος ἡ φύσα γίγνεται, διὰ τὸ ὑπέρχεσθαι ῥαδίως, λαβὸν δ' ἀκριβῶς πέπειρα, ἔγγυς ἐστὶ τοῦ μηδ' ὅλως βλάπτειν ὁμοίως ταῖς ἰσχάσιν. οἱ χλωροὶ φοίνικες φυσώδεις εἰσὶν, ὥσπερ τὰ σύκα. μαμμυλὶς ἡ ὠμοτέρα. γάλα ῥαδίως ἐν τῇ μήτρᾳ πνευματοῦται. βολβοὶ οἱ ὠμότεροι. μέλι τὸ μὴ τελέως ἐψηθέν. οἶνοι γλυκεῖς ὄντες καὶ αὐστηροὶ, τὰ μὲν ἀναδιδόμενοι, τὰ δὲ ὑπερχόμενοι ἀλλ' ἐπιπλέοντες μένοντες ἐν τῇ ἄνω μήτρᾳ, πνευματοῦσι ταύτην, γλεῦκος φυσῶδες ἐστί.

α — Aelii. καὶ οἱ γλυκεῖς οἶνοι φύσιν βραδύτατον γεννῶσιν.
for the margent.

γ. βιβλ. 68.

Ὅσα ῥύπλει, λέμνει, ἐκφράκλει. κδ.

Πλισάνη· ῥύπλει. λῆλις. μηλοπέπων. σαφίδες αἱ γλυκεῖαι. κύαμοι, ἐρέβινθοι καὶ μᾶλλον οἱ μέλανες οἱ κ᾽ λγς ἐν νεφροῖς λίθους ῥύπλουσιν ἐναργῶς. κάππαρις λεπλομερὴς ἱκανῶς ἐστὶν, ἡ γὰρ λαχὺν ριβεῖσα ἀπορύπλει λε καὶ ὑπάγει λὸ καλὰ λὴν γαστέρα φλέγμα, καὶ λὰς καλὰ σπλῆνα καὶ ἧπαρ ἐμφράξεις καθαίρει. χρῆσθαι δ᾽ εἰς ταῦλα προσήκει ἀνθῷ δι᾽ ὀξυμέλιτος ἢ δι᾽ ὀξελαίου πρὸ λῶν ἄλλων ἁπάντων λῶν σιλίων. ὁ ἐν λοῖς λευκοῖς χύμος ῥύπλικός ἐστι καὶ λὰς καλὰ λὸ ἧπαρ ἐμφράξεις λύει καὶ μᾶλλον ὅλαν μελὰ νάτρου ἢ ὄξους ἐσθίεται ὁμοίως. λάπαθον· ἀκαλήφη λεπλομερῆ δύναμιν ἔχει. ἄρις καὶ ἀσφοδέλγ ῥίζαι κ᾽ βολβοὶ δύναμιν ἔχουσι λεπλυντικὴν λε καὶ ἐκφρακλικήν. διὸ κ᾽ λὸν ἀπάραγον λοῦ ἀσφοδέλγ λοῖς ἰκλεριῶσι διδόασι λινὲς ὡς μέγιστον ἴαμα. κρόμμυα, καὶ σκόρδα, καὶ πράσα, καὶ ἀμπελόπρασα λεπλύνει καὶ λέμνει λὰς ἐν λοῖς σώμασι παχεῖς, κ᾽ γλιχρὰς χυμὰς, ἐψηθέντα μεν λοὶ δις καὶ λρὶς ἀπολίβεται μὲν λὴν δριμύλησα, λεπλύνει δ᾽ ὁμοίως ἕλι, λὸ ὀρρῶδες λῦ γάλακλος λεπλύνει τὰχος χυμῶν. σύκα ῥύπλει, διὸ καὶ ψαμμώδη πολλὰ λοῖς νεφριλικοῖς ἐπὶ λαῖς ἐδωδαῖς ἀνθρώπων ἐκκρίνεται. ἰχάδες λεπλύουσι, καὶ λέμνουσιν, ὅθεν καὶ νεφρὰς ἐκκαθαίρουσιν. ἀρκευθίδες ἐκκαθαίρουσι λὰ καθ᾽ ἧπαρ καὶ νεφρὰς, καὶ λεπλύνουσι λὰς παχεῖς καὶ γλιχρὰς χυμάς. ἀμύγδαλα ῥύπλει καὶ λεπλύνει· καὶ καθαίρει λε λὰ σπλάγχνα, καὶ λὰς ἐκ θώρακος καὶ

69.

πνεύμονος ἀναπλύσεις λῶν ὑγρῶν ἐργάζεται. τὶς ἀκιὰ χρήσιμα
εἰς εὐρωστίαν πταλος καὶ καθαρσιν λῶν ἐμπεφραγμένων καλὰ
λὰς διεξόδως αὐλῷ χυμῶν. ῥαφανὶς λεπτομερῆς ἐστι δυνάμεως.
τὸ μέλι λεπτομερέσταλόν ἐστι καὶ τὸ γεννόμενον ἐκ θερμῶν κ᾽
ξηρῶν φυλῶν. διὸ καὶ μελίκρατον ἐπιτήδειόν ἐστι πρὸς λὴν πλυ-
ελῶν ἀναγωγὴν. ὀξύμελι λὰ πανλάπασιν γλίχρα καὶ παχέα
ῥαδίως ἀναγέι καὶ λὰ σωλάγχνα ἀλύπως διακαθαίρει, πάν
δ᾽ ὠφελεῖ καὶ λὰ καλὰ θώρακα καὶ πνεύμονα πάθη λοῖς πα-
χὺ ἡθροικόσι χυμὸν οἱ λεπτοὶ λῶν οἴνων χρήσιμοι. ἐὰν δὲ καὶ
ψυχροὶ λογχάνωσιν οἱ χυμοί, οἱ λεπτοὶ λῶν οἴνων καὶ παλαιοὶ
μελὰ δριμύτητος. ἐπιτήδειοι δ᾽ ὑδαλώδης οἶνος, ἐπιτήδειος ἐστι εἰς
λὴν λῶν ἐκ πνεύμονος ἀναγωγὴν. ῥοώνης, καὶ λὰς χυμὰς ὑγραί-
νει, καὶ λέμνων μελρίως, καὶ γλυκὺς οἶνος δὲ ἐνλοῖς ὀξέσι νοσή-
μασι εἰς ἀνάπλυσιν ἐπιτήδειος ἤδη πεπεμμένης λῆς περὶ πνευ-
μονίας, καὶ πλευρίτιδος.

ὅσα ἐμφράττει. κε.

Γάλα λὸ μὲν ὀρρῶ πλεῖσον ἔχον, ἀκινδυνόταλόν ἐστι καὶ διὰ
πανὸς αὐλῶ εἰς χρῶλο: λὸ δ᾽ ὀλίγον μὲν ἔχον γῆλα, πολὺ δὲ
τῆ τυρώδες, σχ᾽ ἀσφαλές ἐστι λοῖς ἐν αὐλῷ πλεονάζουσιν: βλαπλὰ
μὲν γὰρ καὶ νεφρὰς, ὅσοιγε ἐπιτηδείως ἔχουσιν εἰς λίθα γένεσιν.

α. Ach. ἔστιν ὁ λευκὸς κ᾽ λεπτόκαλος. for ye margin-

70.

ἐμφράξεις δὲ καὶ καθ' ὅταρ ἐργάζεσθαι τοῖς εἰλίμως πάσχειν δυναμένοις· ἰσχάδες σταφίδες, κ, σταφυὶ φλεγμαίνουσι βλαβεραὶ, καθάπερ τὰ σύκα, ἃ καθ' ἰδίαν τινὰ δύναμιν ἐξαίρετον, ἀλλὰ τῷ κοινῷ λόγῳ πάντων τῶν γλυκέων· πάντα γὰρ τὰ γλυκέα βλάπτει σταφυλὴν κ, ὅταρ) ἐμφραττομένοις δὲ καὶ σκληρυνομένοις σπλὴν μὲν καθ' ἑαυτὸν ὠδὲν ἢ εἰς ὠφέλειαν, ἢ εἰς βλάβην ἐργάζονται μέγα, μιγνύμεναι δὲ τοῖς λεμνοῖς καὶ ῥύπτουσι φαρμάκοις ὀλιγίστου ὠφελοῦσιν. τὸ μελίκρατον ἀνεπιλήπτειον οἷς εἰς ὄγκον ἄρθη τὰ σπλάγχνα σκιρρώμενα καὶ δι-διακόμενα καὶ φλεγμαίνοντα, ταχέως τῷ μέλιτος εἰς χολώδη χυμὸν μεταβάλλεσθαι πεφυκότος. μήκωνος σπέρμα ἐπιτήδειόν ἐστι τοῖς θώρακα. οἱ λιπαροὶ καὶ γλυκεῖς φοίνικες ἐμφρακτικοὶ κ, μᾶλλον οἱ χλωροὶ. πάντα δ' ὅσα δι' ἰξρίων καὶ σεμιδάλεως σκευάζεται ἐμφρακτικά, καὶ σταφυλὰς αὐξητικά, καὶ λίθων ἐν νεφροῖς ποιητικά· ὁμοίως καὶ ἄλευρον πυρῶν μετὰ γάλακτος. καὶ χόνδρος δὲ ἀνεπιλήπτειος τοῖς τε τὸ ὅταρ εὐεμφράκτου ἔχουσι, καὶ τοῖς τὰς νεφρὰς πρὸς λίθων γένεσιν ἐπιτηδείας. οἶνος γλυκὺς ἐμφράττει καὶ τὰς ὄγκους τῶν σπλάγχνων αὐξάνει

ὅσα βραδύπορα. κ̄ς̄.

Πάντα ὅσα δι' ἰξρίων καὶ σεμιδάλεως σκευάζεται, βραδύπορα· κύαμοι φρυγέντες. οἱ καθαροὶ τῶν ἄρτων, φακὴ τῆς λέπτης ἀφηρημένης. ἐγκέφαλος. νωλιγίτιος. ὅταρ. καρδία. τυρὸς ἑφθὸς, ὡς ἑφθὰ καὶ μᾶλλον σπλὰ

γ. βιβλ.

71.

καὶ ἐλι μᾶλλον μᾶλλον ζαγηνισὰ. θέρμοι. φάσιλοι. τιανοὶ. σίσαμον ἐρύσιμον. βάλανοι, μῆλα καὶ ἄπιοι μηδέπω τέτταροι. κεράλια. οἶνος γλυκὺς. καὶ μᾶλλον ὁ αὐστηρὸς καὶ μέλας ἄνευ γλυκυλαζος καὶ ὁ παχὺς καὶ ὁ νέος πᾶς. καὶ ὕδωρ πάνυ βραδύτερον.

ὅσα εὐφθαρλα [illegible] κζ.

Πέρσικα, ἀρμενιάκκα, καὶ πρικόκκια. καὶ πᾶσι δὲ ζοῖς ὡραίοις ἐδύσμασιν ὅσα ζαῖς κράσεσιν ἐστὶν ὑγρὰ, συμβέβηκε φθείρεσθαι καζὰ γαστέρα, ὅλαν μὴ φθάσῃ ζαχέως ὑπελθεῖν. διόπερ [illegible] προσεδίτην αὐλὰ χὴ ζοῦ ἄλλων, οὕτως γὰρ αὐλά ζε ζαχέως ὑπερχέται καὶ ζοῖς ἄλλοις τοδηγῆι, ζαῦλα δ' ὑσαλα βρωθέντα συνδιαφθείρει, καὶ ζ' ἄλλα.

ὅσα δυσφθαρλα [illegible] κη.

Τὰ μικρὰ χηρία. τορφύραι. κήρυκες, ὅσα ζ'' ἄλλα ζῶν ὀστρακοδέρμων σκληρὰν ἔχει ζὴν σάρκα, διόπερ ζοῖς διαφθείρουσι ζὴν ζροφὴν ὑπὸ κακοχυμίας, ἐψῶνλες δὶς καὶ ζρὶς ἐν ὑδάζι καλλίστῳ μεζαλιθέντες εἰς ζὸ καθαρὸν βέον ὅλαν ἥδη ζὸ πρόζερον ἀλμυρὸν φαίνεται. καὶ ἀσακοὶ δὲ καὶ ταῤῥοι, καὶ καρκίνοι ζε, καὶ καράβοι, κ, καρίδες ὅσα ζ'' ἄλλα ζοιαῦζα δυσφθαρλον ἔχει ζὴν σάρκα παραπλησίως ζοῖς σκληροσάρκοις ζῶν ὀστρακοδέρμων

ὅσα ὑπάγει γαστέρα. κθ.

φακὴ, καὶ κράμβη. καὶ ζῶν θαλαττίων χελὸν ἁπάντων ζὰ ὀστρακόδερμα καλύμενα, κ, κοχλίαι, σύνθεζον ἔχει ζὴν φύσιν ἐξ ἐναντίων δυνάμεων, αὐζὸ μὲν γὰρ ζὸ στερεὸν ἑκάστῳ σῶμα, βραδύτερόν ἐστι κ, σαλλικὸν ζῆς γαστρὸς. ἡδ' ὑγρόζης ἐρεθίζει πρὸς ἔκκρισιν. ἐπὶ ζις ἂν καθεψήσας

72.

φακὴν ἢ κράμβην ἢ ζῶν θαλαττίων ζώων ὧν εἶπον, εἰθ' ἥδυνας τὸ ἀφέψημα δι' ἐλαίου καὶ γάρου καὶ πετρέως, ἔπειτα δοὺς πιεῖν ὀλε βύλεται. θεάσεται διαχωρῆσαν ἐπὶ τῷ κοιλίᾳ τὴν κοιλίαν. καὶ ζῶν θαλαττίων δὲ ἐχίνων καὶ ζῶν κογχυλίων πάντων οἱ ζωμοί, καὶ ζῶν παλαιῶν ἀλεκτρυόνων ὑπάγει, τὴν δὲ κράμβην ὑπαγωγεῖν βυλόμενοι πλέον κειμένης τῆς κακκάβης μετὰ τῆς ὕδατος ὥσπερ ἂν ἐψημένην τυχὸν, ἀναστῶντες εὐθέως ἐμβάλλομεν εἰς τὸ μαρέλαιον, χρὴ δὲ μὴ πάνυ καθεψεῖν αὐτήν. ἀρτοι πτυρίζει ὑπάγουσι διὰ τε τὸ ἐν τῇ γαστρὶ πολὺ ποιεῖν πτερίλωμα, καὶ διὰ τὸ ῥυπτικῆς δυνάμεως μετέχειν τὸ πίτυρον. πλέως χυλὸς ἐμπεφυὶς μετὰ μέλιτος καὶ λαμβανόμενος ἐπιληπτίους ἔστιν ὑπαγεῖν ἀπάντας ζῶντι τοῖς ἐντέροις μοχθηρὰς χυμῶν, καὶ τῷ ῥυπτικῷ ταραττῶν τὸ ἔντερον ἐπὶ τὴν ἔκκρισιν. ὀλίγου δ' εἶναι χρὴ τὸ μιγνύμενον αὐτῷ μέλιτος γένηται δακνώδες. ἔλαιαι ἁλμάδες ὑπάγουσι γαστέρα μετὰ γάρου πρὸ τῶν σιτίων ἐσθιόμεναι. ὥσπερ τοῖς ὀστρακοδέρμοις ὕλῳ καὶ τοῖς κοχλίοις χυμός ἐστιν ὑπακλικὸς γαστρὸς, καὶ διὰ τοῦτο γίνεται ἀρτύσεις αὐτοῖς δι' ἐλαίου, καὶ γάρου, καὶ οἴνου τῷ γενομένῳ ζωμῷ χρῶνται πρὸς διαχώρησιν. γάλα τὸ μὲν ὑγρότερον ὑπάγει μᾶλλον, τὸ δὲ παχύτερον, ἧττον. ὁ δὲ ὀρρὸς τοῦ γάλακτος στρόφους παπάλλει, ἐμβάλλειν δ' αὐτῷ χρὴ μέλιτος ἀρίστου τοσοῦτον, ὅσον ἡδύναι χωρὶς ἀναλρωτικῆς σωμάχου, καὶ ἅμα δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τῶν ἀλῶν ὅσον μὴ λυπῆσαι τὴν γεῦσιν, εἴγε μὴν μᾶλλον ὑπάγειν ἐθέλοις, αὐτὸν ὡς πλεῖστον ἐμβαλλε τῶν ἁλῶν. τὰ τῶν πάνυ νέων ζώων κρέα ῥᾷον

ὑπερχέλαι καλὰ γαστέρα, ὁμοίως ζῶν σελαχίων, νάρκηι καὶ ζυγὼν ὑπερχόνται μειρίως, καὶ τὰ μαλάκια μειρίως, μαλάχη. λεῦλον. λάπαθον. ἀκαλήφη, ὅλε νεοπαγὴς ζυρὸς μελὰ μέλιτος, ἀλράφαξυς. βλίτον. κολοκύνθη. πέπονες, σύκα, ἰχάδες, σαφυλαὶ γλυκεῖαι, καὶ μάλιθ' ὅλαν ὧσιν ὑγραὶ. σικάμινα καθαρὰ μὲν ἐμπεσόνθα γαστρὶ, κ' τρῶθα ληφθέντα, διεξέρχεται τάχιστα καὶ ζοῖς στόμοις ὑφηγεῖται: δεύτερα δ' ἐφ' ἑτέροις, εἰ καὶ μοχθηρὸν εὐρόντα χυμὸν, ἐν αὐτῇ διαφθείρεται τάχιστα, ταῖς κολοκύνθαις ὁμοίως. τὸ ὑγρὸν ἔτι κάρυον πρὸς διαχώρησιν ἐπιτήδειον. ἀλλὰ καὶ ζῶν ἤδη ξηρῶν προαποβεβρεγμένων ἐν ὕδατι παραπλησίως γίνεται ζοῖς χλωροῖς ἡ δύναμις. κοκκύμηλα ὑγρὰ ὑπάρχει, τὰ δὲ ξηρὰ αὐτῶν μελικράτῳ βεβρεγμένα πλέον ἔχοντι μέλιτος ἱκανῶς λαπάττει γαστέρα, κἂν μόνα τις αὐτὰ φάγῃ, κ' πολὺ μᾶλλον ἐὰν ἐπιροφήσῃ τοῦ μελικράτου. πρόβλον δ' ὅτι συντελεῖ γαστρὸς ὑπαγωγὴν μετὰ τὴν προσφορὰν αὐτῶν ἐπιπίνειν οἶνον γλυκέος κ' διαλιπεῖν τινὰ χρόνον, ὡς ἐυθέως ἀρίστων. μῆλα. κέρασα πρικόκκια. τέρσικα, κ' πάντα τὰ ὑγρὰ καὶ ὑδατώδη. καὶ ὅλως ὅσα ὑδατώδη ἰχῶρα ἔχειν φαίνεται τοιαῦτα τοῖς γενομένοις ἢ σωμασμένοις αὐτῶν, ἐὰν μὲν ἐπιτήδειος, ἡ γαστὴρ ἔχῃ πρὸς τὴν κάτω διαχώρησιν ὑπερχεται ῥᾳδίως: εἰ δὲ μὴ μένει κ' αὐτὰ μετέωρα μηδὲν εἰς ἔκκρισιν αὐτὴν ὠφελοῦντα, διὰ τὸ μηδεμίαν ὑπάρχειν δριμύτητα, ἢ νιτρώδη τοιαῦτα. κ', μέσον πως ἐστὶν ἡ τοιαύτη ζῶν ἐδωδίμων ὕλη τῆς τε ζῶν προτροπόντων τὴν γαστέρα καὶ ζῶν ἐπεχόντων: ἢ βραχύτι ῥέπουσα πρὸς τὸ ἕτερον, ὅταν μὴ πάνυ ζυχὴ ναθερᾶς γαστρὸς εἰς ἀποκρισιν ἢ ἰχυρᾶς εἰς ἀνάδοσιν, ἐνίοτε γὰρ ἐπέχει

γαστέρα. διαφέρει καὶ τὸ μελίκρατον ἀναδιδόναι φθάνει ταχέως, τόλε γὰρ ἡ προλεπτύνει τὴν γαστέρα πρὸς ἔκκρισιν ἀλλὰ καὶ τοῖς μιχθεῖσιν σιτίοις εἰς ἀνάδοσιν ὑφηγεῖται. εἰ δὲ μὴ φθάσειεν ἀναδοθῆναι ταχέως ἐρεθίζει πρὸς ἔκκρισιν ἔχον τι δριμύ, καὶ μόνον αὐτὸ τὸ μέλι εἴτις μὴ ἀφεψήσας ἐκλείχοι καλῶς ὑπάγει. τὸ ἐπ' ὀλίγον, ἢ μὴ δ' ὅλως ἐψηθὲν μελίκρατον ὑπερχέσθαι φθάνει πρὶν ἀναδοθῆναι τὸ ὀξύμελι ξέει τὸ ἀδενες ἔνλερον. οἶνος γλυκὺς συμβάλλεται τι βραχὺ τῇ καλὰ γαστέρα διεξόδῳ γλεῦκος ὑπάγει.

ὅσα ἐπέχει γαστέρα. Λ.

Φοίνικες οἱ αὐστηροὶ · σταφίδες αἱ αὐστηραί, συκάμινα, βάλανα. ὁ δὲ τῶν κυνοσβάλων καρπὸς μᾶλλον · μύρτα ἄγρια · κοκκύμηλα, ἃ πρῶνα καλοῦσιν. μῆλα τὰ μὲν σταφυλὰ ἐπέχει, τὰ δ' ὀξέα ταχὺ μὲν εὐρύλα χυμὸν ἐν τῇ γαστρὶ, λεμνοῦλα δὲ ὑγρὸν ὑπάγει. καὶ διὰ τοῦτο ὑγραίνει τὰ διαχωρήματα. καθαρὰν δ' εὐρύλα τὴν κοιλίαν, ἐπέχει μᾶλλον αὐλήν, τὰ δὲ γλυκὺν ἔχοντα χυμὸν ἄνευ μὲν δριμύτητος ἀναδίδοται μᾶλλον, μετὰ δριμύτητος δ' ὑπερχέται τὰ δ' ὑδαλώδη, καὶ ἄποια, ἀσθενῆ ἐστι καὶ τοῖν ὠφέλιμον ἔχοντα: ὅσα δ' ἐπὶ μήλων εἴρηται, ταῦτα καὶ ἐπὶ ῥοιῶν, καὶ ἀπίων εἰρῆσθαι νομιστέον. εἰ προσψήσας τις τὸ μᾶλα τοὺ ὄρρου ἐκδαπανήσειεν ἂν ὅλως ὑπάγει. κοχλάδων διακύρων τοιούτων ἐμβληθέντων ὡς ἐκδαπανῆσαι τὸν ὄρρον ἐπέχει τὸ οὕτως σκευασθέν. καὶ δίδομεν γε αὐτὸ τοῖς ὑπὸ δριμέων δακνομένοις περιλωμάτων τὴν γαστέρα, τῶν κοχλάχων δ' ἄχ' ἕτερον ἀλλὰ καὶ μᾶλλον: ἐμβαλλόμενοι κυκλίσκοι σιδηροὶ διάκυροι, ταῦτον ἐργάζονται. ὠφελεῖ μὲν ῥᾳδίως ἐν τῇ γαστρὶ τὸ οὕτως σκευασθὲν μᾶλα διὸ καὶ μίγνυμεν αὐτῷ μέλιτός τε καὶ ἁλῶν, ἀσφαλέστερον δέ καὶ ὕδατος ἐπιχεῖν.

καὶ μὴ θαυμάζῃς εἰ τοῦ ὄρρου ἐκδαπανήσαντες αὖθις ὕδατος ἐπεχόμεν. οὐ γὰρ τὴν ὑγρότητα τῷ ὄρρῳ φεύγομεν ἀλλὰ τὴν δριμύτητα καθ' ἣν ὑπάγει τὴν γαστέρα. ἀσταχοὶ · ταγήνι · καρκίνοι. καρίδες · κάραβοι ὅσοι τἄλλα τοιαῦτα τῶν μαλακοστράκων, ἐλάττω μὲν τῶν ὀστρακοδέρμων, ἔχει γὰρ καὶ αὐτὰ τὸν ἁλυκὸν χυμόν. ἃ οὐκ ἂν ἐναποθῆται τῷ ὕδατι ὥσπερ τῶν ὀστρέων καὶ τῶν ἄλλων τῶν ὀστρακοδέρμων ἡ σὰρξ ἐπεχετικὴ γίνεται γαστρός. καὶ φακὴ δὲ καὶ κράμβη, δυσπεπτοι γιγνόμεναι καὶ τὸν χυλὸν ἀποθέμεναι, γαστρὸς ἐφεκτικαὶ γίγνονται. καὶ ξηραίνει βεβληθεῖσα ὀμφὰξ γαστέρα, ὅταν ἤδη μετρίως ἐψῆσθαι δοκῇ ἡ κράμβη τὸ πρότερον ὕδωρ ἀποχέαντες ἐμβαλλόμεν εὐθέως ἐν ἑτέρῳ θερμῷ κατεῖτα πάλιν ἐν ἐκείνῳ καθεψήσωμεν ὡς λακερὰν γενέσθαι. χρὴ δὲ μήτ' ἄκρος, μήθ' ὕδατος ψυχροῦ ψαύειν τὸ δὶς ἐψόμενον. σκληρὸν γὰρ ἀκριβῶς γίνεται λακερὸν σθὲν ἂν ἐπὶ πλεῖον ἑψεῖς. ἀφαιρεθεῖσα δὲ ἡ φακὴ τῆς λέμμας, τὸ ἰσχυρῶς συστελλικὸν ἀπόλλυσιν καὶ οὐχ' ὁμοίως ξηραίνει τὰ κατὰ τὴν γαστέρα ῥεύματα. εἰ μὲν οὖν πλείους ἀνίει καὶ δὶς ἐψήσας ἀποχέοις τὸ πρότερον ὕδωρ, εἶτ' ὀλίγον ἁλοῦς ἡ γάρτη μίξας ἐμβάλοις τι τῶν ἐφεκτικῶν γαστρὸς ἄχρι τοῦ μὴ λυπῆσαι τὴν γεῦσιν, ποιήσεις καὶ ὠφελιμώτατον ἐρίζῃ φαρμακοῦς καὶ σίτιον. ἀλφιτα δι' οἴνου αὐστηροῦ τοθέντα ξηραίνει, γαστρὸς χόρυζα ἐπέχει, ἕλμινθας ἢ τοὺς μελίνην ἢ κέγχρος. ταγηνίσαι. λάγανα κρέα οἶνος ὁ αὐστηρὸς καὶ μέλας ἄνευ γλυκύτητος καὶ ὁ λευκὸς καὶ αὐστηρὸς καὶ ὁ κιρρὸς καὶ αὐστηρός.

βοᾶ θερμαίνει. λα.

Πυροὶ ἑφθοὶ καὶ οἱ ἀπ' αὐτῶν ἄρτοι. σίφη. βρόμος. ζειὰ. ἄρακος. οἱ γλυκεῖς φοίνικες. μῆλα τὰ γλυκέα. σίναπυ, ἔρυσιμον, καννάβεως

σπέρμα, αἱ γλυκεῖαι ζῶν σαφυλῶν, διὸ καὶ διψώδεις. αἱ γλυκεῖαι σαφίδες: μαλάχαι μελρίως· σέλινον, σμύρνιον, εὔζωμον, ῥάφανος, γογγυλίς, ῥαφανίς, νάπυ, κάρδαμον, τύρεθρον, δριμέα καὶ θερμά· σαφυλίνος, δάυκος, κάρος θερμαίνει σαφῶς· σκόρδον, κρόμμυον, πράσον, ἀμπελόπρασον, ἱκανῶς ἔχει δριμέα, ἐφηθέν[λα] δὲ [illegible] διος ἢ καὶ ζρὶς ἀπολίθεται λὴν δριμύλητα. τυρὸς παλαιὸς θερμός, ἡ διὰ ζῆλο διψώδης, οἶνος ὁ γλυκὺς μελρίως θερμός, διὸ καὶ διψώδης. ὁ δὲ κιρρὸς θερμόλερος ζῆ μέλανος. ὁ δὲ ξανθὸς θερμόλαλός ἐστιν ἄκρως. εἶθ' ὁ κιρρὸς ὁ ἐρυθρὸς εἶθ' ὁ γλυκύς. εἶθ' ὁ λευκὸς ἀπάντων ἧττον θερμαίνει· ὁ παλαιόλαλος δ' ἱκανῶς θερμός.

Ὅσα ψύχει. λ. β.

Κριθὴ καλὰ πάντας ζρόας ζῆς χρήσεως, κέγχρος, ἔλυμος, ὕδνα, κολοκύνθη ἑφθή, πέπονες, μηλοπέπονες, σίκυες, κοκκύμηλα, συκόμορα, αἱ ἁυσπραὶ ἡ ὀξεῖαι σαφυλαὶ, ἡ αἱ ἁυσπραὶ ζῶν ζαφίδων. λὰ μὲν σύφυλα μᾶλα ψυχρὸν ἔχει καὶ γεώδη λὸν χυμόν. λὰ δ' ὀξέα ψυχρὸν καὶ λεπτομερῆ, ἡ λὰ ζηλεώς ἄποια, καὶ οἷον ὑδαλώδη. λὰ δ' αὐλὰ περὶ ἀπίων, καὶ ῥοιῶν ὑπολάμβανε. ᾗ κ' ὀλίγοι δ' εἰσὶν καὶ ἄλλοι ζῶν δενδρῶν καρποὶ ψύχοντες καὶ μαλιθ' ὅσους ᾗδ' εἰς ἀπόθεσιν ἀγαγεῖν ἐστί. οἱ σύφυλες φοίνικες ψυχρὸν ἔχουσι χυμόν. βρίδαξ. εὔλυβοι, μελριώλερον. ἀνδράχνη μᾶλλον. μήκωνος σπέρμα ζῆλο καὶ ὑπνωλικόν ἐστιν, ἐὰν δὲ πλέον λ[illegible] ληφθείη, καὶ καλαφορικόν: ὠφελεῖ δὲ ζῆς ἀπὸ κεφαλῆς λεπτῷ ῥεύματι καλαῤῥαιζομένης, βέλλιον δ' ἐστὶ λὸ λευκόλερον. μύρλα ψύχει μὲν ἅμα σύψιν, ἔχει δὲ ἡ λὶ δριμύλητος. τρύχνος δραστήριον ψύξιν σύφυσαν ἔχει. ὕδωρ, ὑδαλώδης οἶνος ἃ σαφῶς θερμαίνει. διὸ ἡ λοῖς πυρέλλουσιν ἀκινδυνόλερον δίδοται. οἶνος ὁ λευκὸς, ἡ αὐσπρὸς, καὶ ταχὺς, καὶ νέος ἐλαφρῶς ψύχει, ἡ λὸ ὄξος, λεπτομερὲς δὲ ὑπάρχει· διὸ καὶ λὰ νεῦρα πλέον ζῶν ἄλλων

— Aeti. πίκισα ὡς τίνος θερμαίνει ὁδὲ λευκὸς κ᾽ αὐσπρός. for ye margin

ψυχόντων βλάπτει, διαδιόμενον εἰς βάθος. μέσα δὲ τῶν λαῶν θερμαινόντων καὶ ψυχόντων ἐστὶν. ἀρίοι πλυτοὶ. ἀμυλον. αἱ ὀνάδεις λαῶν σαφυλῶν.

ὅσα ξηραίνει. λγ.

Φακὴ, κράμβη, παραπλησίως ἀλλήλοις ξηραίνουσι, καὶ διὰ ζύλο λὴν ὄψιν ἀμβλύνουσι, πλὴν εἰ ζύχοι πόθ' ὑγρόλαλος ὢν ὁ σύμπας ἀρβαλμός. ἧλον δὲ λῆς κράμβης ὁ ἀσπάραγος αὐλῆς ξηραίνει. λῶν δ' ἄλλων λαχάνων ξηρόλερος ὁ καυλός ἐστι. ἔμπαλιν δὲ ῥαφανίδος, καὶ γογγυλίδος, νάπυός λε, καὶ καρδάμῳ, καὶ πυρέθρῳ, κ, πάντων ὅσα δριμέα λῶν ἀσπαράγων εἶναι συμβέβηκεν. ἅλσιλα ξηραίνει. ἄμυγδ ἀστέρμα. ὄροβοι δὶς ἑψηθέντες καὶ ἀπογλυκανθέντες πολλάκις δι' ὕδατος, ἔδεσμα ξηρανλικὸν γίγνονται. βελλίους δ' εἰσὶν οἱ λευκοί. κ, ὅσα ὀπλῶντες ἢ ζαμπνίζοντες ἐθίσοι, ξηρόλερον ζροφὴν διδόασιν, ὅσα δ' ἐν ὕδατι προεψήσαντες ὑγρόλερον, ὅσα δ' ἐν λαῖς λοπάσιν ἁρτύοντες ἐν λῷ μελαχῷ ζύλων ἐστί. καὶ ὅσα μὲν ἔχει δασυλῶς οἶνυ καὶ γάρυ ξηρόλερα λῶν ὑκ ἐχόντων ἐστί. λὰ δὲ ζύλων μὲν ἐνδεέστερον, ἧλοι δὲ σίραιον ἔχοντα πλέον, ἢ καλὰ λοὺ ἀπλῦ λιλοὶ καὶ λευκοὺ ζωμοὺ ἑψημένα λὰ πολλὰ, λῶν προειρημένων ἐστὶν ὑγρόλερα. μεγίστη δ' ἐν λῇ σκευασίᾳ διαφορὰ γίνεται καλὰ λὴν λῶν ἐπεμβαλλομένων αὐλοῖς δύναμιν ἀσπαράγων τε καὶ λῶν λαχανωδῶν φυλῶν. κ, πάντων μὲν ξηραινόντων ἀλλ' ἧλοι μᾶλλον, ἢ ἧττον.

ὅσα ὑγραίνει. λδ.

Πλισάνη, κολοκύνλη, ἐφθὴ, πέπονες, μηλοπέπονες, σίκυες, κάρυου λο χλωρόν. κοκκύμηλα. συκόμορα. συκάμινα μὴ διαφθαρίνλα, ὑγραίνει μὲν πάντως, ψύχει δ' ἧ πάντως, εἰ μὴ ψυχρὰ ληφθείη. θριδακίνη ὑγραίνει. ἰνδάβοι ζαύλας ἀδενέστερον. ἀνδράχνη. μαλάχη δὲ καὶ βλίλα καὶ ἀνδράφαξις ὑδατωδέστερα λαχάνων ἐστίν. ὑγροὶ δ' εἰσὶν ὑκ ὀλίγοι καὶ ἄλλων δενδρων καρποὶ. καὶ μᾶλιδ' οἷς ὑδ' εἰς ἀπόθεσιν ἀγαγεῖν ἐστὶν. ὑγραίνει καὶ λο λῆς θριδακίνης

κ, ὁ ζῆς μήκωνος σπέρμα. κύαμοι χλωροί. ἐρέβινθοι χλωροί, ὕδωρ
ψυχρὸν ὑγραίνει καὶ ψύχει. θερμασθὲν ὑγραίνει καὶ θερμαίνει.

Τέλος τοῦ Γ βιβλίου.

ἐκ τῆς Γαληνῆς περὶ παρασκευῆς

Τὴν εὐγενεστάτην ὀλύραν οἵαν ὡς χρὴ πλίνθωσι, καὶ τὴν ὀνομαζομένην ζέαν ποιῆσι. Καύλην δὲ αὐλὴν καὶ τὴν λίφνη καθάπερ καὶ τὴν κριθὴν ἀριστοποιοῦσι πίνακες ὁμοίως, λέμμα γὰρ ἔχουσιν ἔξωθεν. Τῶν πυρῶν δὲ ἀλεσθέντων εἴ τις ὑποστήσας τὸ λεπτότερον ἄλευρον, ἄρτους ἐκ τῆς λοιπῆς ποιήσαι τὸ τῆς πτισαρίδας ὀνομαζομένης· σπλιγνίδας δὲ καὶ σεμιδαλίτιδας ἐκ τῆς καθαρᾶς τῆδε. ζύμης δὲ πλείονος χρήζουσιν οἱ καθαροὶ καὶ μαλαχθῆναι δέονται μᾶλλον. ὀξὺ ἐυθὺς μελὶ τὴν ζύμην, ἢ τὴν μάλαξιν ὀπλᾶσθαι. τοῖς δὲ πτισαρίδαις ἀρκεῖ καὶ ζύμη βραχεῖα, καὶ μάλαξις ἀδεὴς καὶ χρόνος ὀλίγος, ὕδωρ δὲ καὶ τῆς ὀπώρας αὐτῆς μικροτέρας μὲν οἱ καθαροὶ, βραχυτέρας δὲ οἱ πτισαρίδαι δέονται. τὸ μελαχὺ δὲ τῶν καθαρωτάτων καὶ ἐυπαρωτάτων ὀλίγον ἐστὶ πλάτος ἐν τῷ μαλλουτε καὶ ἧττον. ἐστὶ δὲ καὶ μέσον εἶδος ἀκριβῶς αὐτῶν οἱ αὐτοὶ πυροὶ καὶ συγκομισθέντες προσαγορευόμενοι ἐξαδιακρίτων ἀλεύρων μὴ χωριζομένης πτισανώδους ἀπὸ τοῦ καθαροῦ γινομένοι.

περὶ Ἀλφίτων

Καὶ τῶν νέων κριθῶν φρυγεισῶν συμμέτρως. τὸ κάλλιστον ἄλφιτον γίνεται, ζυγῶν δὲ ἀπορούντες ἐνίοτε κακτῶν ἄλλων αὐτὰ σκευάζομεν, εὐωδῶν δ' οὖν τῶν ἀπαύστων ὅσα καλῶς ἐσκευάσθη, μάλιστα ἐστὶν εὐώδη τὰ ἐκ τῶν ἀρίστων καὶ νέων κριθῶν γινόμενα μὴ πάνυ ξηρὰ ἐχόντων τὸν σάκχυν, ἐνέστι δ' ἐπὶ πολλοῖς τῶν ὑγιαινόντων ἐπιπάττειν αὐτὰ σταφίδα ἢ οἴνῳ γλυκεῖ ἢ οἰνομέλιτι, καὶ τοτὲ καὶ ὕδατι, καὶ πίνειν ἐν τῷ θέρει πρὸ δείπνου ἢ ἡρινῶν ὡρῶν τῇ λιγυρᾷ καὶ φασὶν ἀιδάνεσθαι τῇ τόμαλος ἀδίψους. γίνονται δὲ ἐκ τῶν ἀλφίτων καὶ μάζαι ὕδατι φυραθέντων.

περὶ Χόνδρου. ιον

Χόνδρος δὲ τῆς μὲν φύσεως ἐστὶ τῶν πυρῶν προσέχειν δὲ χρὴ τὸν νῦν τοῖς ἐξ αὐτοῦ τούτου σκευαζομένοις ῥοφήμασι. χυλὸς γάρ ἐστιν ὅλος αὐτοῦ μιγνύμενος ὕδατι καὶ πλείστης δεόμενος ἑψήσεως. ἐξαπλᾶ μὲν τοὺς σκευάζοντας ὡς ἀυλάρκως ἐφημμένους. οὐ μικρῶς δὲ βλάπτει τοὺς νοσοῦντας. ἐν ταχεῖ γὰρ συνίστασθαι καὶ παχύνεσθαι διὰ τὸ κολλώδης εἶναι. χρὴ τοίνυν ὕδατι παμπόλλῳ μιγνύντας ἐπ' ἀνθράκων ἑψεῖν ἐπὶ πλεῖστον ἀνήβῳ, κινοῦντας μέχρις ἂν ἑψηθῇ. τινὲς δὲ καὶ ἐπεμβάλλουσιν ἤδη καὶ τῶν ἁλῶν,

τὸ δ' ἔλαιον ἐπὶ καὶ καθ' ἀρχὰς εὐθέως ἀναμίξεις οὐδὲν βλάψει. τοῖς δὲ ὑγιαίνουσιν ὅλαν τὴν διὰ δεῖπνον σφοδρὰν γαστρὸς ἢ χολοδῶν διεξόδων δὲ ἡβῶσι ῥοφήματος ἐφ ὧν λας. κ, μέχρι πλείστ τοῦ χόνδρου ὡς γενέσθαι λασερόν. εἶτα κεραννύσας ὡς ἐμοιαθῆναι πλιαστὴν χυλῷ διηθημένῳ, τηνικαῦτα διδόναι ῥοφεῖν. ἡ ἄρτυσις ἡ αὐτὴ γινέσθω τῷ πλυτῷ χόνδρῳ.

περὶ πλισάνης.

Πλισάνη δὲ προσηκόντως σκευασθήσεται ἄν ἐπὶ πλεῖον αὐτὴν ἐκβράσας τὴν καλὰ τὴν ἔψησιν· εἶτα μετὰ ταῦτα διὰ μαλακοῦ πυρὸς ἄχρι πολλῆς χυλησθῇ μήτυλαι δὲ αὐτῇ καθ' ἐκεῖνον τὸν καιρόν, ὅξος, ὅλαν ἀνοιδήσει, ζελέως ἐφθῆς δὲ ἀκριβῶς γινομένης ἐπεμβάλλειν χρὴ τῆς ἅλας λεπτῆς οὐ πολὺ πρὸ τῆς ἑδωδῆς. ἔλαιον δὲ κ, εἰ καθ' ἀρχὰς εὐθέως ἐμβάλλοις, ἢ βλάψεις τὴν ἔψησιν. ἢ μὴν ἀλλὰ μήτυειν χρὴ ὅλι μὴ πάσῃ βραχύ, κ, ἀνήθῳ· κ, ταῦτ' εὐθὺς ἐν ἀρχῇ. δεῖ δὲ προβρέξαντας ἐν ὑδατι τὴν ὥρμὴν πλισάνην ἐπ' ὀλίγον. εἶτ' ἐπεμβάλλοντας θύμα τριβειν διὰ τῶν χειρῶν ἐχόντων ἐν σαυλακὶ τὶ τραχύ, καθάπερ ὁ ἀσπαρτός ἐστιν, ἐξ ἧ πλέκουσιν ὑποδήματα τοῖς ὑποζυγίοις. ὅρος δὲ ἔστω τῆς τρίψεως ἀποριψαι τὸ προκείμενον λέμμα· κἂν δὲ μὴ πάνυ ἀποπέσῃ τὸ ἀχυρῶδες, ἡ ἐψηθεῖσα πλισάνη ῥυπτικωτέρα μὲν γίνεται, βλαβερὴν δ' οὐδεμίαν ἕτερον προστρίβεται. χειρίστη σκευασία πλισάνης ἐστίν, ὅλαν οἱ μάγφροι τρίψαντες αὐτὴν ἅμην ὕδατα μεθ' ὕδατος. εἶθ' ἑψήσαντες ἐπ' ὀλίγον, ἐμβάλλουσι τὸ κεκλασμένον ἔψημα τε καὶ σίραιον, ἐνίοτε καὶ μέλι κ, κύμινον ἅμα τοῖς ἐπεμβάλλουσιν, κυκεῶνα μᾶλλον ἢ πλισάνην παρασκευάζοντες.

περὶ φακοπλισάνης

Ἕδεσμα γίνεται κάλλιστον ὁ καλοῦσι φακοπλισάνην ἀκ τοῦ ἰσω τῶν μέρων μιγνύντες. ἀλλ' ἔλαττον τῆς πλισάνης, ὡς ἂν χολαγωγούσης τε καὶ εἰς ὄγκον αἰρομένης μέγαν· οἱ φακοὶ γὰρ ἑψώμενοι, βραχὺ πάνυ ἀνοιδίσκουσιν. ἡ γὰρ ἄρτυσις αὐτὴ κ, ὀψῳ τῷ ἑδεσμάτι τῷ καλὰ τὴν πλισάνην ἐστί, πλὴν ὅτι θυμβρας ἢ γλήχωνος ἐπεμβαλλομένης ἡδίων τε ἅμα κ, εὐστομωτέρα γίνεται πλισάνης ἡ χαιρούσης χυλοῖς ἀλλ' ἀρκεμένης ἀνήθῳ, κ, πράσῳ μόνῳ. μοχθηροτάτη δ' ἐστὶ σκευασία φακῆς ἡ διὰ τοῦ σιραίου τοῖς πολλοῖς ὑπὸ τῶν μαγείρων σκευαζομένη. κρέας δὲ χοίρειον εἰ βούλει συνεφθεῖν τῇ πλισάνῃ πρόσφορον κ, μάλιστα τοῖς πόδας, τῇ φακῇ χαριέστερον εὑρήσεις, ὥσπερ γε τὸ

μελαξὺ ζύλων ὃ νεαλὲς ὀνομάζυσι ζὴ φακοπλισάνη χρήσιμον εἰς ἡδονὴν ζε καὶ πέψιν

περὶ ζευλλοφακῆς.

Καλὸν ἔδεσμα καὶ ζευλλοφακὴ κ, πολλὰ δεσμὰ βάλλειν ζευλλανῶν καὶ βραχὺ πλέον ἁλῶν ἡ γὰρ γλυκέος: ὑπαυλικώτερος γὰρ ὕλας.

περὶ κολοκύνθης.

Κολοκύνθη δὲ εἰκότως ὀριγάνῳ χαίρει διὰ τὴν ὑδαλώδη ποιότητα συμφοῦλον ὑπάρχουσαν αὐλῇ, πάντα γὰρ ὅσα τοιαῦτα δριμέσιν ἢ ὀξέσιν, ἢ αὐστηροῖς ἀναμιγνύδαι δεῖται χυμοῖς, εἰ μέλλοι μήτε ἀηδὴς λαφθήσεδαι μήτε ναυτιώδεις ἐργάζεδαι τοὺς λαμβάνοντας. ἡδίσον δ' ἐστὶν ἔδεσμα κολοκύνθη, μελὰ ζαρίχους εὐλοπάδι σκευαδὲισα μάλις εἰ τὸ ζάριχος εἴη ζῶν ποτικῶν ζῶν καλουμένων μώλλων.

περὶ γογγυλίδων.

Τὰς γογγυλίδας ἃς καὶ βγυιάδας καλῶσιν ἐπὶ πλέον ἑψεῖν χρὴ κάλλισται δ' εἰσὶν αἱ δὶς ἢ ζρὶς ἐψηθεῖσαι

περὶ ἄρου ῥίζης.

Καὶ ἡ τοῦ ἄρου δὲ ῥίζα παραπλησίως ἐδίεται τῇ τῆς γογγυλίδος ἐν χώραις δὲ ἰσὶν φύεται δριμυτέρα. καλὰ δὲ Κυρήνην ἔμπαλιν ἔχεται τῷ φυλῷ τῷ πρὸς τὴν παρ' ἡμῖν χώραν. πίσσα γὰρ ἡ φαρμακώδης καὶ δριμὺ τὸ ἄρον ἐν ἐκείνοις τοῖς τόποις. ὡς καὶ τῶν γογγυλίδων εἶναι χρησιμώτερον, κ, τὴν τῆς δρακοντίας δὲ ῥίζαν ἑψῶντες δὶς τοῦ κ, ζρὶς ὕλως ἐδίειν δίδομεν.

περὶ ἀσφοδέλου ῥίζης

Τὴν δὲ τοῦ ἀσφοδέλου σκευάζουσι ὡς τὰς θέρμους: ἐπειδὰν δὲ τὰ τοιαῦτα δὶς ἑψώμεν, ὅταν δοκῇ μεζρίως ἔχειν ἑψήσεως, τὸ πρότερον ὕδωρ ἀποχέοντας, ἐμβάλλειν προσῆκεν εὐθέως ἕτερῳ θερμῷ. κἄπειτα πάλιν ἐν ἐκείνῳ καθεψεῖν ὡς ζακερώτατα γενέσδαι. χρὴ γὰρ μήτ' ἄπρος μήθ' ὑδαλὸς ψυχρῷ φάγειν τὸ δὶς ἑψώμενον. οὐκέτι γὰρ ἀκριβῶς γίνεται ζακερὸν, οὐδ' ἂν ἐπιτηδειότατον ᾖ.

περὶ ἑψήσεως κοχλίας.

Τοὺς κοχλίας χρὴ δεύτερον ἑψήσαντας, εἶτ' ἀρτύσαντας οὕτως ζε ζρίτον ἑψεῖν ἄχρις οὗ ζακεροὶ γένωνται. ζροφιμοὶ γὰρ οὕτω γενήσονται. πρὸς ὑπαγωγὴν δὲ γαστρὸς εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἀρτύσαντας ἐλαίῳ κ, γάρῳ κ, ὄξυ βραχὺ ζῶ γενομένῳ ζωμῷ χρῆδαι.

Ποῖα σώματα ζώων καὶ φυτῶν πρὸς τὴν ταριχείαν εἰσὶν ἐπιτήδεια.

Πρὸς ταριχείαν δὲ ἐπιτήδεια σώματ' ἐστὶν ὅσα σκληρὰς ἅμα καὶ περιῤῥωμαλίκας ἔχει τὰς σάρκας. τὰ γὰρ ἢ λοι πάνυ μαλακὴν ἢ πάνυ ξηρὰν καὶ ἀπέριῤῥον ἔχοντα τὴν ἕξιν τῆ σώματος, οὐκ ἐπιτήδεια ταριχεύεσθαι: τὰ μοῦν ξηρὰ σώματα διαταλλόμενα τοῖς ἅλσιν, ἄβρωτα γίνεται σκελλευόμενα, καθάπερ λαγωός. αἱ δὲ ζώων ἀκμαζόντων καὶ πιόνων ὑῶν σάρκες ἐπιτήδειοι ταριχεύεσθαι, τὴν ἅλοιαν ἐκπέραν ἐκφυγεῖναι, ξηρότητα μὲν ζώων γεμπραόνων, ὑγρότητα δὲ τῶν νέων χοίρων. ὡς γὰρ τὰ ξηρὰ σώματα βυρσοῖς ὅμοια γίνεται ταριχευθέντα: τὸν ἐναντίον τρόπον ὅσα λίαν ὑγρά, διαῤῥεῖ, καὶ ῥηκέλαι τοῖς ἅλσι ὁμιλοῦντα, διὰ τοῦτο οὖν οὐδὲ ζώων ἰχθύων ὅσοι μαλακόσαρκοι εἰσὶν, καὶ ἀπέριῤῥοι καθάπερ οἱ πέρκαι καλούμενοι, καὶ ζώων ὀστράκων οἱ ἐκ καθαρᾶς θαλάττης εἰς ταραχείαν εἰσὶν ἐπιτήδειοι. κορακῖνοι δὲ καὶ μύλλοι, καὶ πλαμίδες, ἐλλὶς καρδίαι καὶ καρδῖναι καὶ τὰ σεξιλένα καλούμενα πρὸς ταριχείαν ἐπιτήδεια καὶ τὰ κηρώδη καὶ ζώων θαλαττίων ζώων ταριχευόμενα βελτίω γίνεται περιῤῥωμαλικὴν ἔχοντα καὶ αὐλὰν τὴν σάρκα: μοχθηρὰ δὲ ῥίγλαι πρὸς ταριχείαν διὰ τὸ ξηρὰν καὶ ἀπέριῤῥον ἔχειν τὴν σάρκα, τρόπαλον δ' ἐκ ῥίγλων ὡς ὅσα μὲν σκληρὰ καὶ νευρώδη καὶ ὀστοῦν δερμαλιώδη γίνεται ταριχευθέντα δύσπεπτα πάνυ ἐστί. τὰ δὲ ἐναντίως διαλιθούμενα, λεπτομερῆ μὲν αὐλὰ γίνεσθαι, λεπτύνειν δ' ἐσθιόμενα ῥᾳδίως καὶ καλλώδεις χυμούς, ἄριστα δ' ἐστὶ ζώων εἰς μὲν πεῖραν ἐλθόντων τὰ λεγόμενα ταρίχη, καρδίας δ' αὐλὰς καλοῦσιν: οἱ νῦν οἱ ἐκ τῆ πάνυ κομιζόμενοι μύλλοι δευτέρων δ' ἐν αὐλοῖς ἔχουσιν τάξιν οἵτε κορακῖνοι καὶ ἡ πλαμὶς καὶ τὰ σεξίλανα καλούμενα.

περὶ ἐγκεφάλου ἑψήσεως

Ἐγκέφαλος πᾶς ἀμείνων γίνεται τὰ πάντα μελὶ τῶν τεμνόντων καὶ θερμαινόντων σκευαθείς.

περὶ σκευῆς τῆ καλουμένου λευκῆ ζωμῶ.

Τὸν λευκὸν ζωμὸν καὶ ἀπλοῦν ζωμὸν σκευάζειν ἐξ ὕδατος μόνου, καὶ ἐλαίου, καὶ ἀνήθου, καὶ πράσου βραχέος, ἁλῶν συμμέτρων ἐπιβαλλομένων μελὶ τὴν ἕψησιν τὴν αὐταρκη.

περὶ ζῶν ἐψομένων

Το ἀφέψημα ζῶν πλείστων ἢ καὶ πάντων ἐφ' ὅσον ἑψῆς χρόνον, ἁλυκώτερον ἂν γίνεται, ὕστερον δὲ καὶ πικρόν. Τὸ μὲν οὖν στερεὸν σῶμα τὸ καλὸν τὸ ὑδαρὲς ἑψηθὲν ἀπολιπόμενον ἐν ἐκείνῳ ταῖς ἐξ ἀρχῆς ὑπαρχούσαις αὐτῷ ποιότησιν ἐν τῷ χρόνῳ τὸ καθήμενον ἀποιοῦσι καὶ ὑδατώδες γίνεσθαι· μήθ' ἁλυκότητος ἔχον τι μήτε πικρότητος ἢ σύψεως· τὰ γοῦν πικρὰ εἰ δεύτερον ἢ τρίτον ἑψῆσαι βγλητέον, τελέως ἀποβήσεται τὴν πικρότητα καὶ τὸ ὑδωρ καὶ ἔσται τῶν ζῶν ἀποίων ὁμοίως, καὶ τόνδε τὸν τρόπον καὶ τὰ δριμέα ἑψηθέντα ἀποβήσεται τὴν δριμύτητα· καὶ ἔτι ζῶν συφείων ὁ αὐτὸς λόγος ἁρμόττει. Τὸ δὲ ὑδωρ ἑψόμενον ἐπὶ πλείονα χρόνον αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ἁλυκώτερον ἑαυτῷ γίνεται:

ἐκ τῶν ῥάφῃ περὶ σκευασίας ἐδεσμάτων, ἐκ τῆς ἐν τῷ περὶ διαίτης ἐν τῷ ᾱ λόγῳ πρὸς τῷ τέλει. β.

Ὅσα μὲν ὀλίγης προσφέρομεν ξηραίνει. ὅσα δ' ἑψῶντες ὑγραίνῃ καὶ ζύμῃ τῇ φύσει ἐλάττονα ὄντα. διαφέρει δὲ καὶ ζῶντος μισγομένοις ἢ δυσμασιν. οἷον τῷ κοριάννῳ καὶ τῷ ἀνήθῳ καὶ τῷ κυμίνῳ καὶ τοῖς πράσοις, καὶ ὅσα ἄλλα εἰς κρᾶσιν εὐδυσμαλα. χρὴ δὲ ὁπόταν νικήσῃ τοῖς δυσμασιν ἐπίσημα ποιεῖν. τὰ γὰρ σύλλου ἁρμοσθέντα καὶ τῇ ῥαφῇ ἐπίσημα ἐστί. καλλίστα δὲ τὰ ἀπ' ἀρχῆς μιχθέντα. χάρω δὲ ὅσοις ἐξ ὑστέρου ἐπιμίσγεσθαι. οὐ γὰρ ἴσα ἡ ἕψησις πρέπει δοθῆναι τοῖς μὲν ἰσχνοτέροις, ἐνλαῦβα καὶ οἱ ἄλες πλήθει εἰς τὸ ἐκλῆξιν τῆς πιμελῆς, καὶ δέχεσθαι τὸ πίον τοὺς ἄλας, χρῆσθαι δὲ πλείστῳ πυρί. τὰ δ' ἰσχνὰ καὶ τὰ ἀναιμα ἧττον θέλεις ὀπτᾶν, ζῶν μᾶλλον καὶ τέρω πυρί. ὅσα δὲ κρέα ἀπὸ ἰγνῶν ἢ προβάτων, ἑψῆς μᾶλλον θερινὸν χοκκύν. ἐπινικώτερα γὰρ ἐστὶ δυσσμολέρα καὶ οἱ κριοὶ καὶ οἱ τράγοι μᾶλλον. καὶ τὸ ὀπισθεν δυσσμόλερον ἀν γένηται μόλερα. καὶ οἱ κριοὶ καὶ οἱ τράγοι μᾶλλον. καὶ τὸ ὀπισθεν δυσσμόλερον ἂν γένηται ζώντων δεῖ ἐν τῷ ἑψήσει τὸ ἐπίθεμα ἀφαιρεῖν. καὶ πλείστῳ ὑδατι ἑψεῖν, καὶ τοῖς ἡδύσμασιν ἀλλοιοῦν. καὶ τὰ ὅσα ζῶν μὲν δυσόσμων διακόπτειν καὶ θλᾶν πάνυ τραχηλοι γὰρ οἱ μυελοὶ σήπονται, καὶ μὴ σεσηπότες ἔτι λιπαρότατα καὶ ἡδίστου· γινώσκειν δὲ ὅσα ταυτίκα ἑψεῖν δεῖ, καὶ ὅσα εἰς ὕστερον. κρέατα μὲν ζῶν ἀγρίων εἰς ὕστερον, τάδε ζῶν ἡμέρων ὑὸς μὲν καὶ ὄις, καὶ αἰγὸς αὐτίκα. βοὸς δὲ εἰς ὕστερον, ὀρνίθων δὲ ταῖς μεγάλαις καὶ ἐλαίαις, καὶ ἀλεκτρυόνας, καὶ φάσσαν καὶ πέρδικα, καὶ τετράονα, καὶ ἀλλαγῆνα εἰς ὕστερον. τρυγόνα δὲ καὶ περιστεράν, καὶ κίχλαν αὐτίκα, ἰχθὺς δὲ πάντας εἰς ταυτὸν ὅλας, οὐ γὰρ δέχονται ζῶς ἐωλισμοῦς χρησως. ὅσα δὲ δεῖ μὲν ἁλίζειν, ἑψεῖν δὲ ταυτὰ τὸ

ὄξος ποιεῖ ψαθυρόλερα. λὰς δὲ ἀλεκλορίδας, κ᾽ διώκειν ἐγχέονλας λοῦ ὄξους. ἀρκεῖ δὲ. καὶ δίωξις· καὶ γὰρ ἐι λῶν ἀγριῶν ἀπο θήρας ἐυθὺς ἔψοις, χδὲν ἂν μεγὰ μέμψεως· μὴ καὶ ἐπιτείνεσθαι [illegible] χαλάζας δὲ λὰς ἐι λοῖς κρέασι μιγνυμένας δὲ ὡς ἐν λοῖς νεοσσοῖς, ἥσσν λὰς μὲν ὀλίγας ἡδέως λὴν σάρκα ποιεῖν, λὰς δὲ πλείους ὑγρολέραν κ᾽ ἀνδεσέραν, πειρᾶσθαι μὲν οὖν μὴ χρῆσθαι λοῖς λοιχλοις, ἐι δε που δέοι, κηρῷ προσεπιβάλλειν βραχύ· σπλῶνλαι δὲ λὰς ὀρεχλὰς λῷ κηρῷ χρίειν. διαγνῶσι δὲ ἐλι ζῶνλας λᾷ ἱερείᾳ ἐι ἐνέσιον χαλάζαι παράλε λὴν γλῶσσαν σκεπτόμενοι. διασημαίνει γὰρ ἐνλαῦθα καὶ λοῖς ποσὶ λοῖς ὄπισθεν· ᾗ γὰρ δύνανλαι ἑλκεῖν. ὅσοι δὲ βάθρον βρόνλαι ἐυρεῖν, οἱ μὲν νίτρον ἐμβάλλουσιν· οἱ δὲ ὀπὸν σιλφίου, οἱ δὲ κηρόν, οἷς λῆς κράδης, κ᾽ μᾶλλον λῶν ἐριναίων. ἔλοι δὲ κ᾽ λοῖς σπλωμένοις βάθρα λὴν σπλῆσιν παρέχουσιν. ὑποχρίμφαλά δὲ, λὸ μύρλον κ᾽ λὸ ἀπὸ λῆς μίνθης, κ᾽ λὸ ἀπὸ λῆς σελίνου κ᾽ ὅσα ὑγρῷ κ᾽ ὀξεῖ σκευάζεται πάνλα εἰς πέψιν μᾶλισα. λὸ δὲ μυλλωλὸν διαχωροῖ λοῖς σκορόδοις χρῶσιν δ᾽ ἐσὶν ἔνθεα χρέα ἢν ἐξαρχθῇ πρὸ λῆς ἐμπόσεως καὶ βρεχθῇ, πρὸς μικρὸν, ὕδαλι ἁλῶν ἔχονλι, κ᾽ θύμᾳ, ἢ λῆς ὑραγορικάνθης. οὐ δεῖ δὲ λοὺς ἰχθῦας προταλαιῶν ὅλι μὴ λῆς ἄγαν σκληρᾶς, μηδὲ ἐξαράσσειν ὅλι μὴ λὰ μαλάκια. πάνλας δ᾽ ὁμοίως λοῖς κρέασι προσρέχειν ὕδαλι λῶ ἅλας ἔχονλι, καὶ λὰς θύμα· ποιεῖν δὲ ᾗλως μὲν κρέα λῶν λελραπόδων καλῶς ἐμπτύνλα, κἄπειφθᾶσιν λάχισα καλακόπτειν. λὰ δ᾽ ἄλλα μὴ προσψεῖν, μηδ᾽ ὀπλάν· ἄλλα μόνῳ λῷ πυρὶ ἐνλρίβειν, πάνυ γὰρ ᾗλως ἀπομύνεσθαι μὲν ἡ ἰχθύα. ὅλι δὲ κυλλώδες ἐσὶν ἐκμυᾶσθαι. ὅς δὲ μὴ δυνανλόν ἐσὶν ὀπᾶσθαι. ᾗ ᾗλως πρέπει ἑφθὸς, ὅλι μάλισα λιλῶς. ᾗλως δὲ κ᾽ ὄρνεα, κ᾽ λὰ κρέα σὺλε χαίρει λὶς ἑφθοῖς. ᾗδε λὶς λὰ ὄσρεα προεκθέσας σπλᾶ πονηρὸν κ᾽ σίναται ὀλίγῳ κ᾽ πίπερι λαμβάνει.

οὖν δὲ αὐλὰ οὐ μειοῦν ἢ τοὺς διδύμους τῶν ἀλεκτρυόνων ἐπαινέσαθαι τοῖς ἐδωδίμοις καὶ τοῖς νοσοῦσι. τῷ κυδωνίου οὐ πάνυ φθείρεται, λαμβάνει δὲ αὐλὸ δὲ ἥτοι σὺν μέλιτι ἑψεῖται καὶ βρασεῖ οἴνῳ τῷ λεπτῷ ἀφαιρεθέντος. ἢ τὸ στέρμα ἐκκαθαίρεται, καὶ μέλι ἐγχύσας, ὅλῳ δὲ αὐλῷ σὺν αἷς περιπλάττεται, καὶ ἐνθίθεται, μέχρις ἂν καλακαυθῇ. τὰ νικαύλα δὲ τοῦτο μὲν περιπρῆται, αὐλὸ δ' ὅλον ἕφθον ἔστι, καὶ τὸ μέλι τὰν ἀπρόσκλο

4

Ἐκ τῶν Διοκλέους περὶ σκευασίας τροφῶν. γ.

Ἐπεὶ πολλὰ τῶν ἐδεσμάτων προσδεῖται τινὸς σκευασίας καὶ γίνεται βελτίω τὰ μὲν προσβεβλημένα αὐτοῖς, τὰ δ' ἀφαιρεθέντων, τὰ δὲ διαβεβλημένων ἁπλῶς ἄλλως· ἴσως ἁρμόττει μικρὰ περὶ τούτων εἰπεῖν. ἔστι δὲ ἓν ἐλάχιστον τῶν τοιούτων καὶ πρὸς ὑγίειαν, καὶ πρὸς ἡδονήν ἡ κάθαρσις, ὧν ὅλων εἴρηται. καὶ δεῖ πρῶτον διδάξαι οὐδενὸς ἧττον περὶ τούτων περιαιροῦντα τε τὰ μὴ χρήσιμα καὶ καθαίρειν, ὅσα τινὰς αὐτῶν ἔχει δυσχερείας. καθαίρεται δὲ πάντα τὰ μὲν ἑψώμενα, τὰ δὲ βρεχόμενα, τὰ δὲ πλυνόμενα πολλάκις, ἀφεψεῖν μὲν οὖν ἁρμόττει τὰ μὲν πικρίας ἢ τρυφνότητας ἔχοντα τινὰς ἐν ὕδατι. τὰ δὲ δηκτικὰς καὶ δριμύτητας ἐν ὄξει κεκραμένῳ, ἀποβρέχειν δὲ τὰς ἁλμυρίδας, πλύνειν δὲ τὰ ἔχοντα τινὰς ἀκαθαρσίας· τῶν ἑψομένων δὲ καὶ ὀπτομένων τὸ πῦρ καὶ τὰ ἡδύσματα πρὸς ἕκαστον ἁρμόττοντα μάλιστα περιαιρεῖται τὰς δυσωδίας, καὶ τὰς ἀχυλίας, καὶ τὰς μοχθηρίας τῶν χυλῶν. ἐπέχειν δὲ πρὸς πάντα τὸν πήγανον κύμινον, κορίαννον καὶ τὰ λοιπὰ τῶν χλωρῶν ἡδυσμάτων μηδὲν ἐλλιμμένον· ἀλλὰ ὡς ἄρα τὸ λοιπὸν ἁρμόττει, ἐφθασμένων· χυλὸς. εἶτα δὲ ὀρίγανος· βρύμβα θύμον, ἄλες, ὄξος, ἔλαιον, ἔχοντα πάντα τὰς ἐναντίας ἀρετάς· λύρος δὲ τὰς χειρῶν μὲν ἔστι τῶν εἰρημένων· πίσσα δὲν λυπῆσαι ἀιγίου ταμιεύσης ἐνώδης μὴ παλαιὸς ὀλίγος καὶ μᾶλλον σπλὸς· σίλφιον δ' εἰ ἔρα τοῦ δεῖ τὸ λευκόταλον καὶ ἐνωδέστατον καὶ πικρόταλον· αἱ γὰρ ὀσμαὶ ἡδυσμάτων ἡδονὰς καὶ ἀρετὰς ἔχουσι, τὰ δὲ παχῆ, τὰ διὰ τυρῆ πλείονος καὶ σισάμων καὶ σιλφίου καὶ ῥιμμάτων πλήθους γινόμενα, πρὸς ἡδονὴν καὶ ἧδὺ γίνεται μᾶλλον, ἐνοχλεῖ δὲ πολλάκις· ἁρμόττει δὲ τὰ μὲν μικρᾶς ἢ μηδεμιᾶς ἐπανορθώσεως δεόμενα τῶν ὀψέων ἑψεῖν (ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν) ὕδατι. τὰ μὲν βρωμώδη καὶ ὑγρὰ καὶ ἄχυλα μελ' ὄξους. ἑψεῖν δὲ δεῖ καὶ τὰ ὑγρὰ καὶ τὰ μῶρα μελ' ὄξους τὰ δὲ

κακοχυλόλερα, κ' ἀνεπρόλερα· ὄξει γλυκεῖ. μέγιστον δ' ἐστὶ τὸ συνλιθέναι, καὶ κεραννύναι ἁρμόττοντα πρὸς ἕκαστα τοῖς χυλοῖς κ' ἕξεις ὁσμὰς ἄνευ ῥοιμαλέων. μάλιστ' ἂν ἐν τῇ ἕξει καταλυχάνοι σοχαζόμενος ὅπως μήτε ὀσμὴ μήτε χυμῷ μηδενὶ κακὸς κορπὸς τὸ μιγνύμενον. ἀλλ' ὁσμὴ πάντων μία καὶ χυλὸς εἷς φανήσεται πρέπων ἑκάστῳ τῶν πινομένων. ἔψεται δὲ πάντα ἐπ' ἀνθρακι ὁμαλῶς. ἑφθὰ δ' ὅλα γενηται, βοτάνων ἔτι τῶν ὑγρῶν ἐξαίρειν ἐκ τῶν ἀγγείων, καὶ μὴ βρέχειν ἐν ἀψύχομένοις, ὅσα μὴ μελὰ τῶν ὑγρῶν ἐθέλει. σπλᾶν δὲ πάντα ἐπὶ μαλακῷ κ' ὁμαλῷ πυρός. καὶ τὰ μὲν μοχθηρὰ ἔχοντα χυλοὺς ἐξικμάζειν, μᾶλλον τὰ δὲ χρηστὰ, ἐγχυλόλερα ποιεῖν

ἐκ τῶν μ' μὴ ποιεῖ τῇ κυβικινῇ περὶ κράμβης. δ'

Κράμβην χρὴ καλακόψαι ὡς ὀξαλίδι στιδρίῳ, ἔπ' ἀποπλύναι καὶ τὸ ὕδωρ ἐάσαι, ἀπιθῆναι καὶ συγκαλακόψαι κορίῳ καὶ πηγάνῳ ὅσα ἱκανὰ, ἔπ' ὀξυμέλι τι ῥάνον, καὶ ὅσον ὂν τὶ μικρὸν σιλφίῳ ἐπίξουσον, ταῦλης ἐθέλοις καλεσθεῖν ὅσον ὀξύβαφον, οὐδὲν μὴ σοι συσπῇ ἐν τῷ σώματι πονηρὸν, ἀλλὰ καὶ ἔτι προυπάρχει, ἐκβάλλει· καὶ ἔτι ἀμαύρωμα περὶ τῆς ὀφθαλμοὺς πάυει, καὶ πνεύμους, καὶ ἔτι περὶ τὸ διάφραγμα καὶ τὰ ὑποχόνδρια ἔτι προσπίπτει ἄλγος, καὶ ὅσαι σπλῆνα ἔαν ᾖ ἐυμεγέθης, τὰ συνωσεῖ αὐτὸν, πρός τε τῆς μελαγχολικοὺς θαυμασὶ θ' ἑθέλει ὠμὴ, καθαίρει γὰρ τῆς φλέβας· πρὸς δὲ τὰ ἀρθριτικὰ, ᾗκ ἔστι ἕτερον τοιοῦτον οἷον ἡ κράμβη συγκειμένη σὺν καὶ διδομένη νήστει πρωὶ, πρὸς δὲ τῆς δυσεντερικῆς δεῖ τῆς κράμβης λαβόντας εἰς ὕδωρ θαψιλεὶς ἀποβρέχειν ἔν, ἔπ' ἐμβάλλοντα εἰς θερμὸν ὕδωρ ἑφεῖν ἕως ἂν γένηται λακερὰ, ἔπ' ἀπιβῆσαι τὸ ὕδωρ πᾶν, ἐπιβάλλειν κ' ἔλαιον. ἔπ' ἐὰν συγκαλεξέσαι, εἶτα ἐμβάλλοντα εἰς ἀγγεῖον ἐνθρύψαι ὅτι ἂν βάλῃ σιλίου, ἢ μονὸν ἐθέλειν τὴν κράμβην καὶ διδόναι ψυχρὸν. ῥᾴδιο δὲ καὶ ποιεῖν μὴ ἅπαξ ἀλλ' ἑκάστην ἡμέραν πρωὶ εἰς πλείονας ἡμέρας καὶ πολὺ δ', ἵνα μὴ πρεσῇ. προσῇ

συνηδεψῶσαι

Ἐκ τῶν διεύχους, ἄρτων σκευασίαι. ε.

Ἄρτον δεῖ σκευάζειν ἀλεύρινον ἐκ πυροῦ ὡς ἀκολλοτάτῳ καὶ κύφως ὑποζυμωμένῳ γλυκείᾳ ζύμῃ ὡς ἐκ στερεωτάτης τοῦ σταιτὸς, δεῖ δὲ πλείονα χρόνον τρίβεσθαι. ἡ δὲ ὀπλησις ἡ ἐπὶ τῇ ἰτνίᾳ μοι φαίνεται ἀσφαλεστέρα τῆς ἐν τῷ κριβάνῳ. εἰ δὲ μᾶλλον ἡ ἐν τῷ ἄμπυκι μαλακὸς γὰρ καὶ πλείω χρόνου ἡ ὀπλησις γίνεται, πρόσκαυσις δ' ἀπὸ τοῦ πυρὸς τῷ ὀπτομένῳ οὐραδίως συμβαίνει, παρὰ τὸ ἐκτὸς τὴν ὑπόκαυσιν εἶναι. ὁ δὲ ἐν τῷ κριβάνῳ ἄρτος ξηρότερος μὲν τῇ ἐν τῷ ἰτνίῳ, εὐστομώτερος δ' ἧκ ἀσφαλὴς δὲ ἡ ὀπλησις. ἀλλὰ ταχὺ καὶ ἐκτὸς ἐπικαίεται ὥστε τὰ ἐντὸς ὠμὰ εἶναι: ὁ δὲ ἐν φρυκτῷ ξηρότατος τῶν ἄρτων ἐστὶν, εἶτα δὲ τῶν ἄρτων ἀργοδέστερα ἡ ὀπλησις τῆς ἐν τῷ κριβάνῳ, δεῖ δὲ ἀνθρακιὰν καὶ εἶναι πολλὴν καὶ ἐπὶ τῆς ἀνθρακιᾶς τέφραν ἱκανὴν ἐπεῖναι. τὸ δὲ βέλτιον μὲν ἂν εἴη τὸ ἀλεύρινον καὶ μὴ ἐκ σεμιδάλεως γεγενημένον καὶ τετριμμένον ἱκανῶς. κἂν μαλακώτατα πλείω δεῖ ἔχειν ἢ ἐν τῷ κριβάνῳ ἄρτον, εἶτα ἐπιβρέξαντα ἐπὶ τὴν τέφραν τὴν ἐπὶ τῷ πυρὸς καταπαλύψας ἀνωθεν τῷ σταῖς ἄλλῃ τέφρᾳ, εἶθ' οὕτως τὴν ἀνθρακιὰν ἐπιβάλλειν ὡς πλείστην κἂν μάλιστα ἀνωθεν ἐπικαίειν καθ' οὗ ὀπτᾶται τόπου. οὗτος ὁ ἄρτος ξηρότατος πάντων ἐστὶν εἴη δ' ἂν χρησιμώτατος πρὸς τὰς κοιλίας τὰς ὑγρὰς τε κἂν ἀπεπτούσας κἂν ὅσαι φλέγμα ἔχουσαι πολύ.

Ἐκ τῶν διεύχης περὶ ἀλφίτων. ς.

Ἀλφίτῳ δὲ χρῆσθαι ἄνευ τε πόματος καὶ ἐψήματος ποιῶν καὶ τὰς χυμοὺς ὀρνίθιον ἐμβάλλων ζέουσι, ὡς σταθερώτατον τὸ ἄλφιτον κἂν κινῶν ἀλλ' ἐῶν βῆναι ἀλρέμα χλιαίνοντι ἐπὶ πυρὸς ἢ ὕδατος θερμοῦ, ὥστε δύσπεπτον γίνεσθαι. κἂν τὰς ἀρτύσεις δὲ χυμοῦ κἂν τὰς ἐριφίου μὴ πανταπασιν ἀτιμέλητον καὶ τὰς δελφάκιον ἐμβάλλων καὶ συνεψῶν τοῖς

δυσεντερικοῖς. ἱκανὸν δ' εἰς τὸ τελεσθὲν μόριον τοῦ χυμοῦ ἀλφίτου δ' χρησταλίνου καὶ ἀδρομάλτου κ.β'. καὶ ὕδατος τὸ τρίτον μέρος βληθέν, καὶ τῆς μήκωνος ὁ κώδων πεπυρωμένος, ἢ συκῆς πρὸς πυρὶ ὅσον τριώβολον ὁλκῆς σμίγων πεπεπασμένης σύνεφε καὶ ῥοφήματος τάχος ποιῶν, πρόσφερε ζέσαι, ἀναπαυσιν ποιεῖ τῶν ἀνασχέσεων καὶ ὕπνον. χρήσαιτο δ' ἂν τις ἢ πολλάκις ἀλλὰ τρὶς ἢ τετράκις καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν ἰσχνῶν τοῦτο, ποιεῖ γὰρ τινα ἀδυναμίαν, ἧττον δ' ὄγκου ἀσθενῆ βαδίζει τοῖς ἐπὶ πλεῖον ἀνθρώποις χρωμένοις. γίνεται δ' ἄλφιτον ἢ ἀπὸ τοῦ βρόμου, φύεται δὲ σὺν τῷ σίτῳ παῦ, ἀποπλίσκεται δὲ καὶ τρίβεται καὶ ἐρείκεται καθάπερ καὶ τὸ κριθινον ἄλφιτον· τοῦτο τὸ ἄλφιτον κρεῖττον καὶ ἀφορώτερον τοῦ κριθίνου.

ἐκ τῶν διεύχους περὶ τροφῶν σκευασίας.

Τοῖς ἀσθενῶς κάρτα ἔχουσι, καὶ μηκέτι δυναμένοις ταχυτέραν ὕδατος προσδέχεσθαι τροφήν, κράτιστον ἀποβρέχειν καὶ ἕψειν καὶ τρίβειν τὴν τροφὴν ἐν τῷ πόματι τῷ διδομένῳ· συμβαίνει γὰρ πρῶτον μὲν ἀναδόσιν ἀπὸ τάσεως τῆς τροφῆς λεπτυνθείσης, καὶ ἅμα μὴν διαλυομένην ἀναδίδοσθαι περιττωματώδη μὴ ὑπολήγεσθαι ἐν ταῖς κοιλίαις καὶ τῆς ὅλης ἡμέρας ἀναδίδοσθαι τροφὴν ἅμα καὶ πόμα. μάλιστα δὲ ἡ τοιαύτη προσφορὰ χρησίμη ἂν εἴη διδομένη, οἷς συνέσκασιν αἱ κοιλίαι καὶ μὴ ἐκλαμβάνουσαι, λεπτῆς δὲ καὶ βαρὺς ἔχουσης πρόσδευσιν τροφῆς. ἀποβρέχομεν δὴ οὖν τοῦτο τὸ ἄλφιτον τὸ κατυτὸν καὶ τὰς καλαμένας ἐρικίδας. πλείστην δ' ἀφιᾶσι δύναμιν οἱ ἄρτοι οἱ θερμοὶ καὶ κλασθέντες καὶ ἀποβραχέντες, ὠσαύτως δὲ καὶ ὁ πυρὸς φανεὶς καὶ ἐρεχθεὶς ἀποβρέχει δ' ἂν ὁμοίως τῶν δὲ ἀφεψημένων ἧττον μᾶλλον, τὸ πόμα κρεῖττον καὶ τροφιμώτερόν ἐστι. τοῖς μὲν γὰρ πυρέσσουσι καὶ οἷς κρίσεις μὴ

φεύγειν

μὴ ῥαδίως γίνονται, δεῖ τὴν κριθὴν μὴ περπίπτειν ἀλλὰ πλύνεσθαι ἐφεῖναι τῷ ὕδατι, πρόπερυσι δὲ χλιαίνεσθαι ἀπὸ χθές. καὶ ἄλλο ἐπιχέουσι ὕδωρ ἐφεῖναι. ἐφθὸν δ' ἂν καλῶς εἰ εἴκοσι κοτύλας ὕδατος εἰς μνᾶν τῆς κριθῆς ἐπιχέαις. ἐφεῖναι δὲ ἕως ἂν ἡ κριθὴ ῥαγῇ. εἶτ' ἀπηθήσας τὸ λεπτόλαιον ὕδωρ μίσγων μέλιτι ἢ ἀνθῷ καθ' ἑαυτὸ δίδου. ζῷα μὲν χιλίαν ἕνεκεν ποιεῖ, καὶ οὐρεῖται καὶ γρέφει ἱκανῶς. διδόασι δὲ καὶ ἡ εἰς τὸ ἄλφιτον κριθὴ φυχθεῖσα, ἣν καχρύδα καλοῦσι. δεῖ δὲ πρὸ τῆς ἀλεσθῆναι αὐτὴν ἀποῤῥίψας κοῦφος τὸ προσκεκαυσμένον ἄχυρον καὶ ἀποβρέξαντα ἐφεῖναι. τὴν κοιλίαν μᾶλλον ἀφίστησιν ἐκείνου, δεῖ δ' ἐν τῷ ὕδατι ἐφεῖναι καθάπερ καὶ τὴν ὠμὴν κριθήν, ἀφεψοῦσι δ' αὐτὴν καὶ τὰς καλχμένας ἐρικίδας ἐν ὕδατι ἀπεχόμενοι τῆς κινεῖν, ἕως ὡς λεπτόλαιον ἢ τὸ ἔψημα. ἀφεψοῦσι δ' αὐτὴν καὶ ἄῤῥιζα καὶ ζυμὴν καὶ τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς προσφάτου τυρὸν ὠμὸν πεφρυγμένους. καὶ κέγχρον καὶ σχεδὸν πᾶσαν τροφὴν ὁποίαν ἂν ὑπολαμβάνοι τῷ κάμνοντι οἰκεῖον εἶναι, καὶ ἐν τῷ πόματι τῷ διδομένῳ, καὶ ἐν ζωμῷ ὀρνίθων, καὶ ἐν ἄλλοις πλείοσι χυμοῖς. τὰ δ' ὑπολειβόμενα ταχύτερα μὲν τῶν διαβρεγμάτων φαίνεται εἶναι, καὶ τῶν ἀφεψομένων καὶ ἀχυρότερα. ὑπολείβοιτο δὲ σχεδὸν πᾶσα ἡ προφερομένη τροφὴ ὡσαύτως εἰς τὰ διδόμενα πόματα καὶ τῶν ἀποδρύων πολλὰ καὶ σαπρίνου τροφῶν μέρει καὶ δυνάμεως, πρὸς ἃ ἔνιοι τῶν ἀῤῥωστούντων καλὰ χρῶνται ἄνθεσι κοτύλῃ καὶ ῥιζίῳ καὶ ἐγχυλίζων ἐκ τοῦ πόματος τοῦ διδομένου, δεῖ δὲ τῆς μὲν ἄῤῥιζα, καὶ τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς προσφάτου βρέξαντας ῥίζειν δεῖ ἐν τῷ ὕδατι καὶ ἡβᾶν διαθονίᾳ· μίσγοις δ' ἂν αὐτοῖς πρόσθε τὴν λευκόπλαξ μὴ ἐμφαίνεσθαι τὴν ἀπὸ τῆς ἄῤῥιζα, τῆς σίκυου σπέρμα φρύξας καὶ ἀμύγδαλας κ, τροβίλους. καὶ σύας κ, μεθ' ἑνὸς ἑκάστῳ κ, μέλιτα ξυνῶν πάνυ ἀναπόθλε ἢ μαράθῳ σπέρματος μίσγων. τοῖς μὲν γὰρ πυρέσσουσιν ἐν μελικράτῳ τοῖς δ' ἄνευ πυρετῶν, οἴνου παραχέων. ὁ δὲ

12.

κεγχρος καὶ ἡ μελίνη ζριβόμενα ἂν ἁρμόσφεν τριλεπτομένα οἷς αἱ κοιλίαι ἐκχολῶνται κ, οἷς λεπτὰ καὶ πολλὰ ὑποχωρήσεις γίνονται. δεῖ δὲ ζρίβοντα διφύναι ὕδατι μὴ ἔλαττον ὀξυβάφου ζῷ ἀνδρί. καὶ ἐγχυλίσας διὰ πυκνῆς ὀθόνιης ἐν κοίλῃ ὕδατος ἐπιχέειν οἴνου αὐστηροῦ τὸ μέζριον, πρόσφερε νήστι. ἁρμόσσειν δὲ ὑπολείβειν ζῷ κεγχρῳ τὰ Εὐβοϊκὰ κάρυα λέπραι σὺν ζῷ ἐπιπάλαι ζῷ ἐνδὸς, μὴ πολλὰ συνεγχυλιζόμενα μετὰ λῆς κεγχρο-ρόφημα γένοιτ' ἂν λοῖς πυρέτταιν. ἀδενέστατον μὲν πάντων ζῷ ἀπὸ λῆς κακχρύδος, δεύτερον δ' ἀνδῆς ἄσον ἡμιχοινίκιον ἐν ἓξ κοίλαις ὕδατος ἐὰν δὲ διέφθος ᾖ, ζορυφῆν κρεῖττον. καὶ λὴν πλιστάνην κ, ἀποχυλίζειν, ζῷλο καὶ λὴν κοιλίαν ταχὺ ἂν καλαφέροι, λῆς πλισάνης ὅλε χυλὸς λεπτότερος γίνεται. μόρμορον δὲ οἱ δὲ βρῶμον καλοῦσιν εὐπεπτότατον πάντων ζῷων ἀσρίων, καὶ τὸ ρόφημα κάλλιστόν ἐστιν, ἰσχνότερον δὲ ζῷ ἀπὸ λῆς κεγχρύδος, λῆς δὲ πλισάνης ἀσθενέστερον, κ, ἡδέως, ἔφελαι δὲ λοὺ ἀνδὸς ζρόπον ζῇ πλισάνῃ κοτύλην ἐν ὕδατος κοτύλαις δέκα: τὸ δὲ ἀπὸ ζῆς φακῆς ρόφημα ποιεῖν ἀφακὸν προσαπάτονλα ζέφρας ὡς λεπτοτάτας ἢ δ' Ἀζωτικὸς μεμιγμένης διπλασίας ἢ ὀρφακός ἐστι. κούφως δὲ χρὴ τρίειν, ἕως ἂν καλῶς περιαχυρωθῆσται σῶσαι λεπτῷ κοσκίνῳ, κ, ἡ μὲν ζέφρα καθαρὸν ἔσται. λοὺ δὲ φακοῦ πλεονάκις πλύνονλα ἔφειν ἀνηθῆ ζῇ ὑποθύμβρα ἢ γλήκωνος ἀνεθλαιου λοὺ δὲ ἄλλα μέζριον ἐμβάλλειν, καὶ ὀξυδίου βραχὺ ἐπιχέαι, ὅσ' ἂν διέφθας ᾖ. ζοῖς δὲ ἀτυρέτοις καὶ οἷς ἡ κοιλία καλαφερὰς οἴνῳ ἀνδὶ ζῇ ὀξυς μίσῃ ἐναδεσάτῃ κύαθον. βοηθοῖεν δ' ἂν ζῇ κοιλίᾳ κ, ἄπιοι κ, μῆλα τὰ Κυδώνια ζηφθέντα κ, συνεψόμενα ζῇ φακῇ ἄνευ οἴνου, κ, ὄξους. ἔφοιτο δ' ἂν ἡ κοτύλη λῶν φακῶν ἐν ἑπτὰ κοτύλαις ὕδατος· χρήσαιο δ' ἂν πρὸς ζινὰς ὧν δεῖ λὴν κοιλίαν ἐξυγράνειν, ζῶν νέων ζεύλων ἄκρατα πέπαλα συγκαλεφῶν ἢ μαλάχης, ἢ σίκυον, ἢ κολοκύνθην λεπτὰ καὶ ζέλος, ἀμυλίῳ δὲ χρήσαιο ἂν ὧν ἐν ζῷ τυρέτταιν αἱ κοιλίαι

καλαφέρονται συμμίσγειν δ' αὐτῇ καὶ εἰς τὸν φακὸν πρὸς τὰς κοιλίας, χρήσιμον δ' αὐτὸ καὶ τοῖς γαλακτι, πρὸς τὸ ὕδωρ μίσγων καὶ αὐτῷ καθ' ἑαυτό, μᾶλλον δ' αὐ ἁρμόσει ἐν δυσεντερικοῖς καὶ βηχώδεσι καὶ λαρροϊκοῖς, ὑψοῖ δ' αὐ τὶ δέκα δραχμὰς ἓν κοτύλῃ δ' ὑγρῷ· κέγχρου δὲ πίσα μὲν ἁρμόζει τοῖς πυρέττουσιν, ἡ μὴν ἄλλα τοῖσι καλὰ κοιλίαν ἐνοχλουμένοις ἐναρμοῖ μάλιστα, ὑψοῖ δ' αὐ τὸ ὀξύβαφον, ἐν δὲ καὶ ὀξυβάφοις ὕδατος, δεῖ δὲ τρίψαντα ἐν θήρᾳ παρασχεῖν τῷ ὕδατος τὰ μέρεα τὰ γεγραμμένα, καὶ διεῦλα, καὶ ἠθήσαντα ἐν τῷ ὕδατι ὕστερον ὑψεῖν, ἀνήθῳ καὶ ἄλος μικρὸν ἐμβάλλοντα. μίσγουσι δ' αὐ τοῦ κέγχρου τὸ ἄθυμα. καὶ εἰς φακὴν καὶ εἰς τιλσάνην καὶ εἰς πᾶν ῥόφημα αὐτὶ τῷ ἐλαίῳ· πλὴν εἰς φακὴν τὸ τῷ σικύῳ σπέρμα ὠμὸν ἢ ἐφθὸν μίσγειν, τιλσάνῃ, καὶ τοῖς λοιποῖς ἐφημασιν, ἢ τῷ κώνῳ τὸ καρυον ὁ καλέουσι στρόβιλον, ἢ τὰ πευκινά, ἢ τὰ θάσια κάρυα, μάλιστα δ' οἷς αὐτὶ γάλακτος βύλλιον τὴν μίξιν ποιεῖται. τοῖς βηχώδεσι δ' αὐ ἁρμόσει μάλιστα τῶν ἀμυγδάλων ὑπολείψαις εἰς τὰ ῥαφήματα, τοῖς δὲ καλὰ κοιλίαν ἐνοχλημένοις αὐτὶ τῷ ἐλαίῳ ὑπολείβειν τὴν λευκὴν μήκωνα, ἠσυχῇ ἐφώξαντα σὺν τῷ ἐλαίῳ καὶ ἐγχυλίσαντα εἰς τὸ ἔψημα, συνεργεῖ δὲ πρὸς τῇσι ὀπῇσι· ὑπολείβειν δὲ δεῖ πρὸς τὰς κοιλίας καὶ τὰ Εὐβοϊκὰ κάρυα ἃ καλέουσι Σαρδιανὰ σὺν τῷ ἐνὸς λέμματι τῷ σὺν τῷ καρύῳ τρίψαντα, ἐγχύλιζε τὸ ὕδωρ τῇ μήκωνος, ὑψοῖ δ' αὐ καὶ σεμίδαλιν τεταρτημόριον ἑωυτῆς ἐν δέκα κοτύλῃσι ὕδατος μετ' ἐλαίου μετρίου καὶ ἀνήθου προστύνας τὴν σεμίδαλιν. ὁμοίως δὲ καὶ τὸν χόνδρον τι θέλοις ῥόφημα ποιεῖν, ὑψοῖς αὐ καὶ γάλακτος μίσγων (πρὸς καλάφους ὄνων τῶν ἐμπαλαίων) θερμὸν ἐπιχεῖν, καὶ μὴ πολὺν χρόνον συνεφῶν· δεῖ δὲ τὸν χόνδρον προβρέχειν ἐν ὕδατι, εἶτ' ἐξελὼν μίσγειν τὸ τέταρτον μέρος τῆς χοίνικος, ἐκκαίειν δ' αὖ ὕδατος πρὸς τὰς ἑπτὰ κοτύλας τῷ γάλακτος δύο, μαλακῶς δ' ἐψεῖν ἐπ' ἀνθράκων μιγνύειν καὶ διὰ

χειρὸς ἔχειν τῷ μὴ διακάπνειν. μίσγοις δ' ἂν καὶ πρὸς τὰν ἔψημα γαλακτος
τὸ δὲ πόλαγον, οἱ ἵνες ἴριον καλῶσιν ἀλυπάτερον ἔσαι, εἰ κόψας κ' λεπτὸν
ποιήσας ὑπολείβων, ἢ τῶν ἀμυγδάλων, ἢ σίκυου σπέρματος: εἰ δὲ μή, ὡς ἐν-
ώθασι μέλιτι ἐλαίᾳ κ' ἀνήθῳ ἕψων. χρῶτο δ' ἂν τις αὐτῷ πρὸς τὰς κοιλίας
κ' αὐτὸ καθ' ἑαυτό, κ' πρὸς τὸν φακὸν μίσγων, τοῖς δὲ πυρέσσουσι πρόσφορα
πάντων ἀχρειότατον. καλῶς δ' ἂν αὐτὸ ἕψοις, καὶ ἐν τοῖς ὀρνιθίοις
ζωμοῖς, ἢ ὀρνίοις ἑψῶντες. ἐν πλειονίᾳ γὰρ ζωμῷ ἑψοῦσι καὶ ἐν χόρτοις,
χ' ἁπτόμενοι οὐδὲ κνυζῶντες, ὥστε συμβαίνει τῷ μάλιστα ὑπνοῦσθαι καὶ
διέρβα γίνεσθαι. ὁ δὲ ξηρὸς ἄρτος ἔψημα κουφότατον, δεῖ δὲ τοῖς μὲν πυρέσ-
σουσιν χλιάναντα εἰς τύρ κ' προβρέξαντα τρίβειν λεῖον κ' ὅσον δέκα δραχμὰς
ἐν δυσὶ κοτύλαις ἕψειν ῥοφήματος τὸ πάχος ποιοῦντας, ὑπολείβειν δ' ἐν αὐλῷ ἢ
τὸ τῶν ἀμυγδάλων ἢ τὸ τῷ σικύῳ σπέρμα· τοῖς δὲ μὴ πυρέσσουσι κοπτὸν τὸ
μέγεθος σεμιδάλεως ἢ χόνδρου, ὀλίγον χρόνον προβρέξας ἀποχέειν τὸ ὕδωρ,
τὰς δέκα δραχμὰς ἐν τρισὶν ἡμικοτυλίοις ἕψειν. ὑπολείβοντα τῷ τῶν εἰρη-
μένων κ' ποιοῦντα χόνδρου τὸ πάχος· προσφέρειν μετὰ μέλιτος ἢ ὡς ἥδεται
ὁ κάμνων. χρήσιμον δ' ἂν τις κ' πρὸς τὰς κοιλίας τὰς ἀπεπτούσας καὶ τοῖς
φιλοψύχοις κ' οἷς ἐξυγραίνονται. καὶ αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ κ' μετὰ φακοῦ, καὶ
πρὸς τὰς συνεσπασμένας κοιλίας ζωμῷ ὀρνίθων μετὰ τοῦ ἐγκεφάλου καταβρέχων
ἢ ἑψῶν.

Ἀμύλου καὶ τῶν ἄλλων ὑποστάσεων σκευασία.

Γίνονται δὲ κ' ὑποστάσεις (καθαίρει δὲ ἄμυλον) πάντων τῶν σπερμάτων. τὸ
δὲ ἄμυλον γίνεται οὕτως· σεμίδαλιν ὡς καθαρωτάτην λαβοῦντα κόσκινον πυ-
κνὸν ἐχοῦντα πλυνεῖν κ' ἀποβρέξαι δι' ὀθονίου ὡς πλείστῳ ὕδατι καὶ τὸν πάλλειν ἐξ-
αιρεῖν ὡς μάλιστα· ἑσάσας δ' ἐν κεραμίῳ ἀγγείῳ καθεῖναι, ὕδωρ ἀποσπᾶσαι

α ~~τοῦ φακοῦ~~ τοῦ φακοῦ

καὶ πάλιν ἄλλο ἐπίχεε, ὡσαύτως καὶ πάλιν ποιεῖν, οὕτως ἕως καθαρὸν τὸ ἀπηθύμενον γένηται, ἤλα ἐξελὼν τὴν ὑπόσασιν ξήραινε, ἡλιάζων ἐν κεραμίῳ ἀγγείῳ ὡς ἂν τὴς ἴλλος ξηρανθῇ

περὶ ἁλῶν ἐξ ὀρόβων.

Ὡσαύλως δὲ καὶ τὸν ὄρυβον δεῖ ποιεῖν καὶ μάλισα τὸν λευκὸν ἐρτιξαντα καὶ ἀποβρεξαντα τὸ ἄχυρον, βρίχειν καὶ ἁλίβειν λεῖον διέντα δὲ ὕδατι πλείονι, ἀποχεῖν πολλάκις ἑπτὰ ἡμέρας ἕως ἂν καθαρὸν τὸ ἀποχεόμενον ᾖ καὶ ξηραίνοντα ἀποβέσθαι. χρήσιο δ' οἱ ἅλῳ ἐπὶ ἐμετικῶν εἰς τὸ ἕψημα μίσγων πρὸς τὸ ἀναπλύειν, καὶ γυναικὶ εἰς καθαρσιν, καὶ ἐυσαρκίαν, καὶ εὐχροίαν ἐν ὁμιλίᾳ διδοὺς καὶ μελὶ ἀλφίᾳ. ἱκανὸν δὲ ὀξυβαφοῦντι ἐρεγμῶ τῷ ὑγιαίνοντι καὶ ἀνδρὶ καὶ γυναικί

περὶ ἁλῶν ἀπὸ τῆς φακῆς

Γίνεται δὲ καὶ φακῆς ὑπόσασις ἐρεικβεύλος τοῦ ἀνθοῦ χρῶτον, καὶ βραχέυλος καὶ ἁλιφθεύλος καθάπερ ὄροβος. καὶ ἀποχυθεύλος ἕξ ὑδάλος ἕως ἂν καθαροῦ τὸ ἀπηθούμενον γένηται. ξηρανθεῖσα δὲ ὑπόσασις μίσγοι ἢν ἂν πρὸς τὰ ἐφήματα τοῖς καλὰ κοιλιάν ἐυσχλεμένοις μάλισα, καὶ πρὸς τὸν κέγχρον, καὶ πρὸς ἄρτον ξηρὸν, καὶ πρὸς πισάνην καὶ πρὸς πλέω δ' ἄλλα ἂν τις καταχρήσαιτο τῶν ἐφημάτων. τὰ δὲ ἀπὸ τῶν ὀσπρίων ἐφήματα ἀχρειότερά ἐστι τῶν προφημένων ἐφημάτων, τοῖς πυρέσσουσιν ἀπροφατώτερα γὰρ καὶ φυσωδέστερα τυγχάνει ὄντα. χρήσαιτο δ' ἂν τις ἐρεγμοῦ ποιήσας ἐξ ὠμῶν τῶν ὀσπρίων.

περὶ κυαμίνης ἐρεγμῆς

Τῷ μὲν κυαμίνῳ ἐρεγμῷ ἐν βάλλοιο ἄφυσον ποιεῖν ἐπιχέειν πλέιον ὕδωρ ἕψειν, ἑψεῖσαν δὲ ἀναφρύξαι, καὶ διέφθος γένηται, ἀποχέας ἅπαν, μίξου πάλιν θερμόν. ἔπι δ' ἂν ἱκανὸν τῷ ἑλλεβορημορίῳ τῆς χοίνικος τῷ ἥδη ἀπεφθῳ γεγενημένῳ δύο κοτύλαι, μιχθεῖσαι ὑδάλος

μιχθεῖσαι

καὶ ἐλάιᾳ, χρήσαιο δ' ἂν ἡδέως πρὸς λαὶς κορύξας καὶ καταάρῃς μίσγων κηρίῳ. χρήσαιο δ' ἂν καὶ πρὸς δυσεντερικὰς καὶ λειενομὰς λιπαρώτερον αὐλοῦ πίων καὶ ἡ προαφεφὼς οὐδ' ἀποχέων τὸ ὕδωρ. μίσγοιο δ' ἂν ἐς αὐλὸν καὶ μυελὸς κ' ἠρὸς κ' ἰυρὸς μάλιστα ὁ φρυκτός, κ' τὸ ἔλαιον πλεῖον οἷς βιβρώσκεται ἔκκοπρον. μίσγοιο δ' ἂν ἔρεγμος κ' πρὸς πλησμονὴν καὶ πρὸς φακὴν τοῖς λιπεσαρκέουσι κ' δυσεντερικοῖς ἐψοῖο δ' ἂν ὁμὴ ἄπεφθος ἔρεγμος τὸ πελαγήμόριον τῆς χοίνικος ἐν ἓξ κοτύλαις ὕδατος· τὸ δὲ πτισσάνου ἔλασσον ἀφυσσότερον τῷ κυαμίνῳ ἐγχαίνει δ' ὃν καὶ εὐκαταεργαστότερον, καὶ μᾶλλον τοῖς ἀρρωστοῦσι προσενέγκαιτο ἂν τις· δοίη δ' ἄν τις τῷ τὸ κ' πρὸς τὰς καταάρῃς καὶ βηχώδεσιν. ἐψοῖο δ' ἂν κ' τῷ τὸ πελαγήμόριον τῆς χοίνικος ἐν ἓξ κοτύλαις ὕδατος. τὸ δ' ἐκ τῶν φασήλων ἔλασσον γλυκύτατον ἐγχαίνει πάντων, δυσεψησότατον δὲ κ' ἧττον ἔχον παραπλήσια τοῖς εἰρημένοις ἐψεῖται δὲ κ' τῷ ἐν τῷ ἴσῳ ὑγρῷ. τὸ δ' ἐκ τῶν δολιχῶν κ' τῶν ἀράχων πάντων χεῖρισον καὶ πρὸς ὑδρωπικοὺς χρήσιμον τῶν ἀρρωστημάτων ἔμπαλιν γένοιτο.

Περὶ ἐψήσεων. ϑ.

Ἅπαν ὄσπριον κριθὴν καὶ πυρὸν ἐψεῖν δεῖ περιπλέονα τοῦ ὑγροῦ τῆς χύτρας, ἐψεῖν δὲ δεῖ ὡς πλεῖστον χρόνον, κ' ὡς μαλακωτέρῳ πυρί· οὐ γὰρ εὐθὺς ἕλκει προσκαυθῆναι ἄνευ ἀλόρευτου τὸ ἐψόμενον ὅσον δήποτε χρόνον ἐψεῖται. δεῖ οὖν διέφθων ἤδη σφόδρα ὄντων τῶν ὀσπρίων οὕτως ῥορυττεῖν, καὶ διὰ χειρὸς ἔχειν κινοῦντα μὴ προσκαῆναι. ἐλαίῳ δὲ χρῆσθαι πρὸς τὰ ἐψήματα, κ' πρὸς τὰ ὄψα τῷ ἀνθεμωτάτῳ, κ' ἐν τῷ σώματι μηδεμίαν δύναμιν ἐμφαίνοντι, τοιοῦτον δ' ἂν εἴη τὸ ὀμφάκινον. τοὺς δ' ἐμφυσώδεις τῶν ἰχθύων ἐν τῇ λεπάδι κ' ἐψεῖν κ' ὀπτᾶν. δεῖ δὲ καὶ ἐψυκτὰ τὴν ἀρτύσιν ἀποδιδόναι, κ' τὸ ἔλαιον ἱκανὸν καὶ προσενεγκεῖν

τὴν

τὴν ἕλμιν εἶτ' ἐκ ζέσαν, καθιέναι τὸν ἰχθύν. οὕτως δὲ γενομένης τῆς ἑψήσεως ἐγχυλόλεροός τε γίνεται ὁ ἰχθύς, καὶ ἔχων τὸν ἴδιον χυμὸν ἐν αὐτῷ. ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ ὀπὸς ἐν τῇ λεπίδι σπλῶμενος κρεατώνλε καὶ ἀπαλώλαλος καὶ ζροφιμώλαλος γίνεται. δεῖ δὲ τῷ ἐλαίῳ τὴν ἁρώσιν ἀποδίδοναι τὸν δ' ἄλλα ἱκανὸν καλαπάστην, καὶ λεπτῆς ἀλφίτ-

ἐκ τῶν φιλολιμ[illegible] κέγχρυ σκευασία. ῑ.

Ὁ δὲ κέγχρος ζριβεὶς μὲν ὠμὸς, καὶ λειανθεὶς καὶ παραχεσμένυ πάλιν ὕδατος ζριβόμενος καὶ ἀπηθημένος, καὶ συνεψηθεὶς καὶ γινόμενος ὁμοίως ἀλιτῷ κολλώδης τε, καὶ στρυφνόλιλαι ἔχων καὶ τὰς κοιλίας ἱστᾶναι καὶ καλεργάζεσθαι δυνάμενός ἐστι, μᾶλλον δ' ὅλος ἑψόμενος ὥστερ εἰώθασιν ἑψεῖν δυσκαλεργαστότερος. καὶ τὰς κοιλίας ἐνίοτε μαλακωτέρας τοιῶν καὶ τὴν ἀλλοίωσιν εὐ τοῖς διαχωρήμασιν λίαν ἔχων, καὶ κολλωδέστερον ἢ τὸν χυμὸν δὲ γλυκ[illegible] συψιν ἐχόντα ἀναδίδωσιν.

ἐκ τῶν ἀνδύλλυ ζροφαὶ συνεχῶς νοσοῦσι, καὶ σκευάσαι κεῖνται ἀυλῶν ἐν τῷ τερὶ βοτανημάτων εἰς τὸν ζρίτον λόγον ἐν τοῖς προσφερομένοις ἐν τῷ δευτέρῳ κεφαλαίῳ. ῑα.

Ἐκλεκτέον ἐπὶ τῶν συνεχῶν νοσημάτων ζροφὴν, πεφθῆναι τε ῥᾴστην καὶ ἀναδοθῆναι ταχίστην καὶ οὐ πάνυ πολύροπον, καὶ ῥαδίως διαπνευσθῆναι. αἱ γὰρ καλεχόμεναι ἐν τῷ σώματι ποιοῦσι τὰς πυρετούς. ἔχειν δὲ πάσας ταῖς εἰρημέναις ἀρεταῖς ἄρτος πλυτὸς ἐξ ὕδατος. ἔστω δὲ πυρὸς μὲν ζριμηνιαίου καὶ καθαροῦ δὲ μὴ σφόδρα, πολύτροφος δὲ ὁ λοιπὸς τε ζριφθω δὲ ἐν μάλα καὶ ἐξοπτέσθω. σεμιδαλίτης δὲ μήτε τῶν ζῶν πυρῶν μήτε ἄλλων παραλαμβανέσθω διὰ τὸ ἰσχυρόν· μὴ ἔστω δὲ καὶ σῶλος, μᾶλλον καὶ ζυμίτης· ἀποβρεχέσθω δὲ ὕδατι θερμῷ ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ συνεχῶς ἀποχεομένῳ μὴ πάνυ τὸ ζῶν ἄρτος μέρος ἀλλὰ τὸ ἔνδοθεν. τὸ γὰρ θερμαλῶδες αὐτῷ πρὸς τὴν διαδοχὴν, καὶ τὴν πέψιν ἄφελον· μέζρον

δὲ τῆς διαβροχῆς οὐ τὸ ἀνοιδῆσαι μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀποκνεῦσαι τῆς ζωμῆς, καὶ μηδὲν ἐκείνης ὀδωδέναι. τῷ δ' αὐτῷ γένει καὶ χόνδρος πλυτὸς ἀποχυλιζόμενος μὲν καὶ πλυνόμενος ἱκανῶς, ἐφθὸς δὲ διδόμενος ἐν ὑδατι ἢ μελικράτῳ. τῷ δ' αὐτῷ γένει καὶ χυλὸς πτισάνης ἑφθείσης μὲν ἐν μέρος πτισάνης πεῦκε καὶ δέκα μέρεσιν ὕδατος ὑπολειπομένου δὲ καὶ ἕβδομον τοῦ πεμπτοῦ μέρους, καὶ διηθημένου πίνεται δ' ὁ χυλὸς ὀλίγον προσλαβὼν μελίκρατον, καὶ αὐτὸ δὲ τὸ μελίκρατον ἐκ τῶν αὐτῶν ῥοφημάτων ἂν τις θείη καθεψόμενον οὕτως ὥσπερ καὶ τὴν πτισάνην ἔφαμεν, τῷ μέλιτος πρὸς πολλὰ μέρη τοῦ ὕδατος ἀνακιρναμένου παρακλησίως εἰς πέμπτον μέρος. σκευάζεται δὲ καὶ ῥόφημα ἐκ τοῦ χόνδρου τοῦ δὲ τοῦ ῥοφητοῦ πλυθεὶς ὁ χόνδρος ἱκανῶς καὶ πολλάκις ἀποχυθέντος τοῦ πλύματος, αὐθις ἐμβρέχεται ὕδατι καθαρῷ ὅσον ὥραν μίαν, εἶτα ῥίβεται χειρὶ τοῦ ὕδατος ἕως γαλακτωθῇ τὸ ὕδωρ ἔπειτα χρῆται καὶ τῇ πασχύλῃ, καὶ πάλιν οὕτως διηθημένου ὁ χόνδρος αὐτὸς μὲν ἔξω μένει, τὸ δὲ ἀπογαλακτωθὲν ἐξ αὐτοῦ προσλαμβάνει ἁλῶν ὀλίγων, ἔτι δὲ τῶν δακνομένων τὸν σύμμαχον, καὶ τὰ ἕψεσθαι βραχύ τι καὶ ἀνήθου, ἔτι δὲ τῶν ἀναθρεπτικῶν τὸν σύμμαχον καὶ ναυπλιαδῶν γλήχωνος καὶ θύμβ, ἔτι δὲ τῶν ἐμπνευματούμενων κυμίνῳ: ἕψεται δὲ μέχρι συστάσεως καὶ προσφέρεται πρὶν διαφυγῆναι: τοῦτο τὸ εἶδος τῆς ῥοφῆς εἰ χρηστῶς σκευασθείη, καὶ τῇ τῆς προσφορᾶς εὐκολίᾳ καὶ τῷ ῥᾳδίῳ τῆς πέψεως, καὶ τῷ ταχέως ἀναλαμβάνεσθαι: νικᾷ καὶ χόνδρον καὶ ἄρτον προπόματι [illegible] αἱ μὲν οὖν ἐκ τῶν ὀξέων τυρῶν εἰσιν αἱ δὲ αἱ ῥοφηταὶ, καλαπερίσασιν δὲ πολλάκις ἢ διὰ τὸ μὴ παρεῖναι ταύτας, ἢ διὰ τὸ μὴ οἰκείως ἔχειν πρὸς αὐτὰς τῆς κάμνουσας ἀναγκαζόμεθα ταῖς ἄλλαις χρῆσθαι ῥοφηταῖς, ἐν αἷς

ἐστὶν ἴριόνδε καὶ λάχανον, καὶ ἄλφιτον, καὶ ὠόν. τὸ μὲν οὖν ἴριον ἐκ πυρῶν ἔσω, ὧν καὶ ὁ ἄρτος ἀπλημμένος καλῶς, λεπτὸν δὲ αὐτὸ δεῖ εἶναι σφόδρα: τὸ γὰρ παχὺ ἀναμάλαν ἀπάτᾶται, καὶ ἑλίσσεσθαι δὲ δεῖ μάλιστα λεπτὸν τὸν ἄλευρον, ὥστ' ἐπίσης ἀλφιτῶ εἶναι, ἐφεῖσθαι δ' ἐν ὕδατι μάλιστα μὲν ὃν ὀμβρίῳ, εἰ δὲ μὴ ὅτι καθαρωτάτῳ, ἐπὶ πλεῖστον ὡς ὑπὸ τῆς ἐμπύσεως ἐνωσθῆναι, ἐχέτω δὲ ὀλίγων ἁλῶν, καὶ ἔστω ἀνέλαιον ἢ βραχύτι παυτελῶς ἐλαίᾳ προσλαμβανέτω, πρὶν ἐκκάεσθαι τὸ ἴριον συνεφορμένῳ τῷ ὕδατι τῇ ἐλαίᾳ. ὁμοίως δὲ χόνδρος ἐφεῖται σὺν τοῖς ἀνθοῖς πόσμασι. λαχάνων δὲ πάντων ἐπιτηδειότατον μαλάχη ἁπλῆ γάρ καὶ ἐλαίῳ ἐφθῇ, καὶ τὸ ἀπ' αὐτῆς ῥόφημα ὁ δὴ μίνθαι τῶν φύλλων ἐφθέντων τῶν νεαρῶν τῆς μαλάχης χωρὶς τῶν ἰνῶν, ἔπειτα τρίβομεν ἐν θήκῃ, καὶ οὕτως ἐφθμεν ἐν ὕδατι καὶ ἁλὶ καὶ ἐλαίῳ. δευτέραν δὲ χώραν ἔχει κολοκύνθη, δεῖ δὲ ἐπιλέγεσθαι τὰς ἁπάσας νεαράς, ἐφεῖναι ὅλας ἀξύστους, ἵνα μὴ τῷ ὕδατος ἐφθμέναι διακριθεῖσαι γένωνται, ξυνθῶσαν δὲ μετὰ τὴν ἕψησιν: καὶ προσφερέσθωσαν μάλιστα μὲν ἐν ὑδρίσκῃ, καὶ γὰρ οὐδὲ ἄσημος ἡ τοιαύτη προσφορά, εἰ δὲ μὴ ἐκ χάρακος, καὶ ἐλαίᾳ δοτέον. τὰ δὲ ἅπαξ ἑφθέντα δεῖ ἐν τῷ ὕδατι κινεῖσθαι ἀδιαπαύστως ἀεί, ἃ γὰρ συνίσταται τὰ κινούμενα, οὐδὲ παχύνεται, βέλτιον δὲ ὀξυκράτῳ ἑφθεῖν εἰ γὰρ μᾶλλον ὑγρὰ διαμένει

Τέλος τῆς Δ βιβλ.

Ἀρχὴ τῆς Ε βιβλ. τῶν Ὀριβασίου.

1.

Ἐκ τῶν Γαληνοῦ περὶ ὑδάτων. α

Τὸ ἄριστον ὕδωρ ἀποιόδαλον εἶναι προσήκει, ἥ καλὰ τὴν γεῦσιν μόνον ἀλλὰ καὶ καλὰ τὴν ὀσμήν. εἴη δ' ἂν τὸ τοιοῦτον ἡδύσοδε ἅμα πίνοντι καὶ ἀκριβῶς καθαρόν. εἰ δὲ καὶ ταχέως ἀποχωροῖη τῶν ὑποχονδρίων, μήδε ζητεῖν ἕτερον βέλτιον. ὅσαγε καθαρὰ μὲν ἐστὶ καὶ λαμπρὰ καὶ ἀπὸ πινόμενα παραμένη δ' ἐπὶ πλέον ἐν τοῖς ὑποχονδρίοις, ἢ πλήστα τὴν γαστέρα, ἢ ἐμφυσῶντα, ἢ βαρύνοντα ἡμιμοχθηρὰ νομιστέον. ἔστι μὲν γὰρ καὶ τοιαῦτα πολλὰ περὶ ὧν μάλιστα μοὶ δοκεῖ γεγράφθαι τὴν διάκρισιν ἀπὸ τῶν ἀρίστων ὁ Ἱπποκράτης ἐνθάδε φησίν. ὕδωρ τὸ ταχέως θερμαινόμενον καὶ ψυχόμενον κουφότατον. ἥ γὰρ ἐπὶ τῶν βορβορωδῶν, ἢ δυσοσμῶν ἢ φαρμακωδῶν ἢ καὶ τὴν γεῦσιν ἐκφαινόντων ἢ τοιαύτη διάγνωσίς ἐστι χρήσιμος ἅμα πρόδηλα φαίνεσθαι πᾶσιν, ἀλλ' ἐφ' ὧν ἥδεν μὲν τοιοῦτόν ἐστιν ἕτερα δὲ τις ἢ ζωῆς ἐπιμιξίαν ἄτερος μοχθηρῶς κακίαν περὶ τὸ ὕδωρ ἔσχεν. ἢ καὶ τῆς ἄλλης σύμφυλος αὐτῷ τῷ ὕδατι διαλελυθῆναν ἔχουσα τὴν αἰτίαν: ἐπὶ τοῖσδε γὰρ ἡ εἰρημένη διάγνωσις ἄριστον κριτήριον. ἥδε γοῦν θερμαίνεσθαι ταχέως, ἥδε ψύχεσθαι τὰ τοιαῦτα τῶν ὑδάτων, ἕτερα τε παραπλήσια τῇδε, καὶ διὰ τῶν ἑφθέντων ἐν αὐτῷ λαχάνων ἢ σαρκίων ἢ κρεῶν, ἢ καρτῶν, ἢ ῥιζῶν. ταχίστα μὲν γὰρ ἐν τοῖς ἀρίστοις ὕδασι, βραδύτατα ἐν τοῖς μοχθηροῖς ἕψεται, καὶ κεκλήκασιν γε τὰ σφόδρα μοχθηρὰ τῶν ἀρχαίων, λινέα ἀλεάμονα καὶ ἀλέβαμνα, παραπλησίως αὐτοῖς τοῖς σαρκίοις, ὅσα δυσχερῶς ἕψεται. ἀσφαλέστατον μὲν οὖν τὸ τῇ πείρᾳ κεχρῆσθαι τὸ τοιοῦτον ὕδωρ. εἰδὲ καὶ διὰ γνωρισμάτων τινῶν ἔθελοι τις προγιγνώσκειν αὐτῷ τὴν δύναμιν. ὅσων αἱ πηγαὶ πρὸς ἀρκτους

ἐρρωγασιν ἐκ πέτρων ἁλιβόμενοι τὸν ἥλιον ἀπεστραμμένον, ἐχυσιν ἀέρα καὶ βραδύτερα χρὴ νομίζειν τὰ τοιαῦτα πάντα. εὐθὺς δ' ἀυλοῖς ὑπάρχει καὶ τὸ θερμαίνεσθαι, καὶ ψύχεσθαι βραδέως. ὡς ὅσα γε πρὸς τὰς ἁλμυρὰς ἐρρώγασιν αἱ πηγαὶ πόρῳ τινός, ἢ γῆς διηθεῖται καθαρᾶς θερμαίνεται καὶ ψύχεται τάχιστα, τοῦτ' ἐλπίζειν εἶναι κάλλιστα, κυφόλαλα δ' ἐστὶ τὰ ὄμβρια, ἀναίρει γὰρ ὁ ἥλιος καὶ ἀναρτάζει τὸ κυφόλαλον τῷ ὕδατος καὶ λεπτόλαλον. ἀναίρει δὲ γὰρ ἀπὸ τῶν ἄλλων ὑδάτων μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς θαλάττης καὶ ἐξ ἀυλῶν τῶν ἀνθρωπίνων σωμάτων. διὸ καὶ σπεῖραι τάχιστα ταύτων. μάλιστα γὰρ μίαν ἐν ἑαυτοῖς ἔχοντα σώματα ποιότητα, δυσπαλέστερα τῶν πολλὰς ἐχόντων ἐστίν: ὅταν μὴ καθ' ἑτέραν ὑπάρχει τῷ σώματι τὸ δυσπαλὲς ἢ εὐσπαλές. προσέχειν δὲ χρὴ μήτις δόξῃ τὸ τάχιστα σπόμενον ὕδωρ εἶναι χειρίστον. ἐγχωρεῖ γὰρ ἀυλῷ καὶ κάλλιστον ὑπάρχειν, ὅλως τε τὰ καλὰ τοῦ ἐμπροσθεν λόγου εἰρημένα γνωρίσματα τῶν ὑδάτων ἀρίστων, ὑπάρχει ταῦτ' ἀυλῷ: τὸ γὰρ εὐαλλοίωτον καλὰ ποιότητα πρὸς ἀρετῆς μᾶλλον, ἢ κακίας ἐστὶ τῷ ὑδατι: τεκμήριον δὲ τῆς ἀρετῆς τῶν ὀμβρίων ὑδάτων καὶ τὸ πέττεσθαι πρὸς τῆς ἡλιακῆς θερμασίας ἀυλὰ καὶ γὰρ τἄλλα πάντα, εὐψώμενα γλυκύτερα σφῶν ἀυλῶν ἀποτελεῖται: ὅταν δ' ἄρξηται σήπεσθαι, ταυτὰ πάσιν ἐστὶν ἄπολον. οἱ γὰρ τὸ ἕλι σπόμενον τίνουσιν ἁλίσκονται βράγχοις τε καὶ βηξὶ καὶ βαρυφωνίαις. ἀυλῶν δὲ τῶν ὀμβρίων ὑδάτων τὸ καλὰ τὸ θέρος γιγνόμενον σπέρ ὡραῖον Ἱπποκράτης καλεῖ τῷ λαπαστώδους ἀμεινον ἐστι. βέλτιον δ' ἐστὶ καὶ τὸ βρονταῖον τῷ λαιλαπώδης. τὰ δ' ἀπὸ χρυστάλλῳ καὶ χιῶνος λυομένης γιγνόμενα, πονηρότατα ἐστιν. ἐν γὰρ τοῖς ὑπὸ κρύους πεπηγυμένοις ἐκβλίβεται πᾶν ὅσον ἂν ἐν ἀυλοῖς περιέχεται

κατὰ τόπους Ζ. 424.

α Γαλ. περὶ συνθέσεως φαρμάκων. Ὕδωρ μὲν ὄμβριον βάλλεται, ὅπως ἂν
τὸ λεπτότερον εἴη τὸ φάρμακον, ἔχει δὲ δηλονότι συτικόν τι τὸ ὕδωρ πῆγμα
marginal

3.

λεπτομερέσταλον. καλῶς δ' ἂν ἔχει τὰ ξελμαλώδη καὶ δυσώδη, καὶ
ὁσα τοιάδηλας ἀλόγως ἔχει, πρότερον ἀλλοιοῦνλας ἐψήσει προσφέρεσθαι.
καὶ καθ' ἑλέραν δὲ χρείαν ὕδωρ προθερμαίνονλες ψύχομεν, ἐι καὶ
μάλε γεῦσιν ἔχοι, μηδ' ὀδμὴν μοχθηράν, ἀκριβῶς γ' εἰη καθαρὸν, ο-
ἷον αὐλῷ πειρασθῶμεν μένονλος ἐπὶ πλεῖον τῇ γαστρὶ, καὶ τινα βλάβην
ἐργαζόμενον τὸ γὰρ ἑψόμενον ὕδωρ ὅλον ὁμαλῶς ἡ θερμότης χέουσα
ἐπιπόδειον εἰς διάκριση ἐργάζελαι. ψυχόμενον γὰρ, τὰ μὲν γεώδη τῷ
συμφύλῳ βάρει κάτω φερόμενα πρὸς τὸν πυθμένα τῷ ἀγγείῳ
παραγενήσεται, τὸ δ' ὕδωρ ἐποχήσεται τοῖς: ὅπερ ἄριστα ἀποχέ-
οντες εἰς ἕλερον ἀγγεῖον ἀβλαβῶς ἕξομεν χρῆσθαι. μελὰ δὲ τὴν
ἕψησιν ὅλαν ἐργάζεσθαι βουληθῶμεν ὕδωρ ψυχρότατον ἔχοντες μὲν
χιόνα προθερμαίνονλες αὐτὸ, περιτίθεμεν ἔξωθεν ἐκείνην. ἀπορροῦντες
δὲ χιόνος ἐκ φρεάτων ἢ κρουνῶν αὐτῷ χορηγήσομεν τὴν ψύξιν, προθερ-
μαίνονλες μίνα εὐαλλοίωτον γένηται. δέχεται γὰρ εὐμοιρότερον εἰς ὅλον
ἑαυτὸ τὴν ἐκ τῶν ὁμοιοτάτων ἀλλοίωσιν ἕκαστον τῶν προθερμανθέντων.
ἐνστάντες δὲ φρέασιν ἢ κρηνοῖς ὑπολιθέντες τὸ ἀγγεῖον, ἀναγκαίως ἐπι-
θήμα ποιήσομεν αὐτῷ καὶ πάντοθεν ἀκριβῶς αὐτὸ στεγνώσομεν, μὴ πληρῶν-
τες ἀλλ' ἀπόκενον ποιοῦντες τὸ ἀγγεῖον, ὅπως ὁ μεταξὺ τοῦ ἐπιθήμα-
τος καὶ τοῦ καλὰ τὸ ἀγγεῖον ὕδατος ἀὴρ ψυχθεὶς, οὕτως ψύξει τὴν φύσι-
σει τὸ πλησίαζον ὕδωρ. ἔνθαδ' ὠδὲ ἔστι λοιπὸν ὡς ἐν Αἰγύπτῳ κρε-
μάσαντες τὸ ἀγγεῖον ἀπώμασον ἐῶμεν ὡς δέχεσθαι τὸν ἀέρα. ἐπὶ
δὲ ὠδὲ ξηρικὸν ἔχει τι τὸ ὕδωρ, τοῦτο θερμὸν, βραδύτερον εἰκότως
ἔστι, καὶ δυσαπόβλητον καὶ δυσυποβίαστον ἅπαν ὕδωρ κἂν ἄλλως
ἄριστον ᾖ. μένει γοῦν καλὰ τὴν γαστέρα πολλῷ χρόνῳ κλύδωνας

4.

ἐν αὐλῇ ζυτίταν ἐργαζόμενον. καὶ ἡ χολάδης ἐκείνη, συνδιαφθείρεται καὶ αὐτό. κατειδὰν ὑπέλθῃ μόλις ἐκ τῆς κοιλίας εἰς τὴν κύστιν ἧκ ἀναδίδοται ῥαδίως. διόπερ ἅτ' ὀρθὰ κινεῖν πέφυκεν, ἅτε πλυνελοῦ ἀναγεῖν. ἢ μὴν ἥδε δίψος παύει μένον ἐπὶ πλεῖστον ἐν τῇ γαστρὶ, μὴ διαδυόμενον εἰς ὅλον τὸ βάθος, μὴ δ' ἐπιλέγγον τὸν ἀυχμὸν, ὅτε δ' ἥδε τρέφει, μόνον δ' ὄγκημα τροφῆς ἐστὶ, Ἱπποκράτει τε καὶ τοῖς ἄλλοις ἀρίστοις ἰατροῖς εἴρηται. διὰ τοῦτ' ἂν ἥδε τὴν ζωϊκὴν δύναμιν οἱονεὶ ἐστὶ ῥωννύναι. καὶ ταῦτα ἐστὶ τὰ αἴτια, δι' ἃ πρός τε μελίκρατον ὁ Ἱπποκράτης ἀφικνεῖται, καὶ ὀξυμέλι, καὶ οἶνον ἐπὶ τῇσδε νοσηλείας, ἀποχρῶν τῇ ὕδατος. ὅσον μὲν οὖν ἐπὶ τῇδε ἥδεται ἄυλις αὐτῷ χρήσιμα, σφαλλόμενοι δ' οἱ πλείους ἐν τοῖς ἄλλοις καὶ ἀφεύγουσιν ἐπὶ τὸ ὕδωρ ἧκ ἔχων μεγάλην ἀπολυχίαν, ὅτι μὴ δὲ τὴν δύναμιν. μοχθηρὰ δὲ γίνεται χρῆσις ὀξυμέλιτος, καὶ οἴνου κ' μελικράτου διὰ τὰς ἀθρόας μεταβολάς. γίνεται δὲ καὶ διὰ τὴν μίξιν ἄκρατον ὑπὸ τῶν ἰατρῶν γινόμενον ὡς τὸ πολύ. καθάπερ γὰρ χεῖρα τινὰ πρὸς τὴν ἀνάδοσιν ἀφελκομένην τὸ ὕδωρ, ἐπιμίγνυσθαι χρὴ τὸν οἶνον, ἐλάχιστον ταπεινῶς, ὡς παύσαιτο τὸ ὕδωρ οὐκ ἐπικρινές, οὕτω δὲ καὶ τῆς ὀξυμέλιτος ἐπαινῶ τὸ ὑδαρές. τὸ γὰρ ἄκρατον ἐὰν μὴ φθάσειεν ὑπαγαγεῖν τὴν γαστέρα, βλαβερώτατον γίνεται. καὶ μάλιστ' ἐν τοῖς πικροχόλοις τε καὶ μεγάλοις σπλάγχνοις. ἐφ' οἷς καὶ τὸ ὕδωρ ἐστὶ βλαβερὸν ὅτ' ἂν ἐκχολωθῇ μένειν ἐπὶ πλεῖον ἐν τοῖς ὑποχονδρίοις. πρὸς γὰρ δὴ τούτοις ἅπασιν οἷς ἔχει κακοῖς, ἔτι καὶ ἄκρατον ὄν, ἥδ' ὑπαγωγὴν τινα τῆς γαστρὸς

ξηραίνεσθαι. τὸ δ' ἐν ἀρχῇ αὐλὸ παροξυνόμενον πίνομενον βλάπτειν, τῶν γιγνωσκομένων πᾶσιν ἐστίν. τόδε ἦν ἔτι χρήσιμον ὕδωρ πινόμενον, ὅταν ἐπὶ μονῳ τοῦτῳ ὁ κάμνων ἔτι διαιτώμενος, ἢ μηδέπω χυλὸν πλείονα λαμβάνων· τόδε γὰρ μαλαχῆ τῶν ἄλλων ποτῶν ὕδωρ αὐτὸς ἐν καιρῷ προσφέροι. καὶ μαλιθ' ὅταν ὁ κάμνων ἢ δυψώδης, πληρωτικὸν γάρ τινα ποιεῖν αὐτὸ φησὶ ὁ Ἱπποκράτης. τῷδ' ἔτι πλῆθος ὑγρῆ τινός, διὸ καὶ μαλαχῆ μᾶλλον καὶ ὀξυμέλιτος διδόασιν ὀλίγου, εἰς ὑγρότητα τῶν ἀναπλωθησομένων εὐτελὲς ὄν. ἀλλὰ κἀπειδάν, ὁ οἶνος μεγάλως ἢ βλαβερὸς, καὶ τόδε διδόασιν ὑδαλός. βλαβερὸς δ' ἐστὶν ὅταν ἤδη παραφρονῇ ὁ κάμνων ἢ κεφαλαλγῇ σφοδρῶς. αὐτὸν μὲν οὖν τὴν οἰκείαν φύσιν ὑγρὸν ἔχει καὶ ψυχρὸν τὸ ὕδωρ, προσλαμβάνον δ' ἐπίκτητον θερμότητος, θερμαίνει μὲν καὶ ὑγραίνει τὰ πλησίαζοντα, πλὴν οὐκ ὁμοίως ἅπαντα πέφυκε δρᾶν· ἀλλ' ὑγραίνει μὲν ἄκρως, ἧττον χλιαρὸν, ἧττον καὶ θερμότερον ὑπάρχει, θερμαίνει δ' οὐκ ἄκρως, τόδε μὴ ζέον ἐχάλως. ἐξελαύνω δ' ὁ λόγος ἐπὶ τῆς εὐκράτου φύσεως. αὐ τοίνυν ταύτῃ προσφέροις ὕδωρ εὐκράτως θερμὸν, εἴτε λιγνὸν, εἴτε καλαυτῶν, ὅτι δὴ τοῦτ μέρος ὑγρότερον ἀποδείξεις αὐτὸ καὶ θερμότερον ἐν αὐτῷ τῷ χρόνῳ τῆς καλαυτήσεως· εἰ δ' ἐπὶ τούτῳ παύσαιο μὴ συναγαγὼν καὶ πλήσας τὸ σῶμα ψυχρῷ, μικρὸν ὕστερον εὑρήσεις αὐτὸ ψυχρότερον ἑαυτῷ γεγενημένον, διατεινομένης ἀπαλλοτρίου τῆς ἐμφύτου θερμασίας· οὐ μὲν ὥσπερ ψυχρότερον εἰς ὕστερον ἡ τοῦ θερμοῦ χρῆσις, ὑγρὸν καὶ ξηρότερον ἀποδείκνυσι τὸ σῶμα· καίτοι καὶ τοῦτ' ἂν δόξειε γίγνεσθαι διὰ τε τὴν ἀραιωσιν τῶν πόρων καὶ μαλακότητα τοῦ σώματος, καὶ χύσιν τῆς οὐσίας. ἀλμυρὸν γὰρ ἀνάγκη πλέον

ἐπὶ ζῶν τοιαύτην διαθέσεσιν, ὁδ' ἅλμος, ὑγρόν ἐστι λελειτυσμένον: ἀλλὰ γὰρ οὐχ ὧδε ἔχει τ' ἀληθές. αἱ μὲν γὰρ ἐν τοῖς ἀγγείοις καὶ ταῖς ἄλλαις χώραις ταῖς κεναῖς, ὑγρότητες ἐκκενοῦνται πᾶσαι. τὰ σώματα δ' αὐτὰ ἀγγείων καὶ σύμπαν τὸ σαρκῶδες γένος ὑγρότερον ἑαυτῷ γίνεται. κ' ταύτην μόνην ὡς ἔοικεν ἡδέτο' ἀποβάλλει τὴν δύναμιν τὸ ὕδωρ. οὐδὲ γὰρ ὅλως ἦν καλακάυσει τὰ σώματα ξηρὰ τὰ καυθέντα γίγνεται ὁμοίως τοῖς ὑπὸ τοῦ πυρὸς ὀπτηθεῖσιν, ὡσαύτως δ' ἐπειδὰν ἄκρως ψυχρὸν γεγονὸς δι' ὅλης ἡμέρας ἢ καὶ πλείονος χρόνου καταυτλῆται τινὸς μορίου, ξηρότερον ἀπεργάζεται τοῦτο: καίτοι ῥυσούτε φαίνεται καὶ μὴ παυτὶ μικρόν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν αὐτὸ διὰ τὸ κεκενῶσθαι τὴν ἐκ τῶν ἀγγείων τε καὶ τῶν ἄλλων χωρίων ὑγρότητα συμβαίνει. τὰ πεφυκότα δ' αὐτὰ καθ' ἡδὺν ἑαυτῶν γίνεται ξηρότερα.

Περὶ ὕδατος ψυχροῦ καὶ ὀξυμέλιτος δόσεως ἐπὶ νοσούντων. β.

Ἐπειδὴ πᾶσα διάθεσις ἐν τῷ σώματι παρὰ φύσιν ὑπὸ τῶν ἐναντίων ἑαυτῇ δέδεικται θεραπευομένη. πρόδηλον ὡς καὶ ὁ πυρετὸς ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ σβεσθήσεται πάντως, ἐπειδὰν ᾖ μόνος ὢν αὐτὸς, ἄνευ τινὸς διαθέσεως ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ βλαπτομένης, μετὰ γὰρ τοῦ πυρετοῦ διαθέσεως ἑτέρας ἴσως, ἣν τὸ ψυχρὸν βλάπτει, καὶ ὁ γεννώμενος ἐξ αὐτῆς πυρετὸς ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ συσβεσθήσεται τάχιστα, μετὰ ταῦθ' ἕτερος ἀναφθήσεται χαλεπώτερος, αὐξηθείσης τῆς διαθέσεως ἣν ἔβλαψεν ἡ τοῦ ψυχροῦ πόσις. βλάπτονται ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ διαθέσεις. αἵτε ἰῶν φλεγμαινόντων μερῶν καὶ ἰῶν ἀπεπτων χυμῶν ὧν γνώρισμά ἐστιν ἡ ἀπεψία

ἰῶν οὔρων.

ἀρκεῖ τοὶ γὰρ ἦν ἡ τῶν οὖρων ἐπίσκεψις ἅμα τῷ μὴ φλεγμαίνειν μέρος κύριον, ἐπὶ τὴν τῆς ψυχρᾶς δόσιν ἡμᾶς ἐπισπᾶσαι. εἰ δὲ καὶ πεπεπτοιλο πολὺ θέρμης ὥρα τὸ σφοδρὸν τῆς πυρετοῦ, νέος δ' ὁ κάμνων εἴη, καὶ ψυχρᾶς τόσεως ἐθὰς. ἐὰν ἴδῃς ἅμα τῇ θύρᾳ καὶ τῇ πουσάσει τῶν οὖρων ἐνεώρημα χρηστόν, ἦκ ἂν ἁμάρτοις δοὺς τὸ ψυχρὸν εἰ καὶ φλεγμαῖνον εἴη τι μόριον. ἀλλὰ προερεῖς καυλαῦθα τὴν μὲν σφοδρότητα τοῦ πυρετοῦ παύσασθαι, πλείονα δὲ ἡμερῶν δέκα τὸ λέγανον τῆς φλεγμονῆς, σκιῤῥωδέστερον γάρ πως ἀναγκαῖον αὐτὸ γενέσθαι, καὶ δυσλυτώτερον. ἐὰν μέντοι μὴ σφόδρα περικαεῖς ὦσιν οἱ πυρετοὶ δοὺς τὸ ψυχρὸν ἐπὶ τῶν φλεγμαινόντων μορίων, ἀσοχήσεις μεγάλας. σημαίνουσι γὰρ οἱ ἰσχυρῶς φλογώδεις πυρετοὶ τὴν φλεγμονὴν ἕρπειν πελαγώδη πως εἶναι, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὸ ψυχρὸν ὀνίνησιν ἀυλὴν, ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τῶν ἐκτὸς ὁρᾶται. περὶ μὲν οὖν τῶν ἀρχομένων ἐχόντων φλεγμονὰς ἐν ἥπατι καὶ γαστρὶ καὶ τοῖς τοιούτοις μορίοις ἀκριβέστερον χρεία διορισμοῦ. μεγάλως γὰρ ἔνιοι ἀπαυλεῖς βλάπτονται, κἂν ἐν καιρῷ λάβωσιν, ἐὰν ὑπερβάλῃ βραχὺ τῷ πλήθει τὸ τοιοῦτον· ἐπειδὴ γὰρ ἀρχαὶ τῶν ἀνευπλήπτων ἢ χράυματος συνισαμένων φλεγμονῶν ἔνιοι διὰ τὴν ἀσθένειαν τῶν μορίων ἢ διά τινα θερμότητα γίγνονται. τὰς μὲν διὰ τὴν ἀσθένειαν γιγνομένας, ἀεὶ βλάψει τὸ ψυχρὸν, τὰς δὲ διὰ θερμασίας τινὰ πυρώδη, σύμμετρον δοθὲν ὠφελήσει. κίνδυνος γὰρ ἐν τῇ τοιαύτῃ πλείονας δόσεις πρὸς τὴν ἐναντίαν ἀμετρίας μεταπίπτειν τὸ μέρος· ἔνιοι δὲ μᾶλλον ὠφελήσει

ελθών.

τὰς τοιαύτας διαθέσεις, ἢ τῇ ψυχρᾷ πόσει ἐπὶ τῶν ἐναιμόνων αὐτῷ χρῆσθαι παρὰ τὸν τῆς ὑγείας χρόνον. προεπικεφάσθαι δὲ χρὴ τὰς καλὰς τὸν θώρακα, καὶ καλὰ τὴν γαστέρα, καὶ καλὰ τὸ ἧπαρ, καὶ τὸν τράχηλον, καὶ τὴν κεφαλὴν ὅλην, ἰσχυρὰ νοσήματα, τὰ κῶλα γὰρ ἴσως ἥδιον μᾶλλον βλαβήσεται. βλαβήσεται μὲν γάρ τι καὶ αὐτὰ καλά τινας διαθέσεις, ἃς ἔφεξῆς ἐρῶ. τὴν δ' αὐτὴν δὲ αὐτῶν ἔσεσθαι βλάβην, ἥτις γίνεται τῶν προειρημένων μερῶν ἰσχυρῶς ταραχθέντων, οὐκ ἂν οὐδ' ἰδιώτης εἴποι. εἰ μὲν γὰρ ἐρυσιπελατώδης ἡ ἐρεθιστικὴ διάθεσις εἴη ἐν τοῖς καθ' ὑποχόνδριον, ἢ ἐρυσιπελατώδης φλεγμονὴ ἢ καὶ δυσκρασίαν ἔχον ἐν εὐχυμῶν γενομένων ἄκρως θερμὴ διάθεσις, ὀνίνασθαι· καθάπερ γὰρ καὶ ἀπὸ πυρετοῦ καὶ οἰδήματος καὶ σκιρροῦ, εἴρηκα μετὰ τῆς ψυχρᾶς δυσκρασίας. ἐπειδὴ δὲ καὶ περὶ τῶν καλῶν ὑπεσχόμην εἰπεῖν, εἰδέναι χρὴ καὶ τὰς ἐν τοῖς φλεγμονὰς τῶν νευρωδῶν μορίων, ἀφ' ὧν καὶ ἄλλως ἐστὶ κίνδυνος σπασμῶν, μάλιστα βλαπτομένας ὑπὸ ψυχρᾶς πόσεως. εἰσὶ δ' ἐν σαρκώδει μέρει τῶν καλῶν τὰ κῶλα γένοιτο φλεγμονὴ, καὶ πίνει ψυχρὸν ὁ ἄνθρωπος, κἂν ἔξω προσφέρῃ τῷ φλεγμαίνοντι, βλαβείη μὲν ἄν· ἧττον μὴν ἀξιολόγου γε ἥδ' ἂν σαφὲς ἥδεν, εἰ καὶ μάλιστα πόσει ψυχρᾷ συνηθισμένος ὑπάρχοι. ὅταν γὰρ τυρίζοις ἡμιόνου ἄνευ διαθέσεως ἀλλ' ὑπὸ ψύχρᾳ βλαβῆναι δυναμένης, ὁσονοῦν ἐπιδιδόντα τὸ ψυχρὸν ὅσον ἂν ὁ κάμνων αὐτὸς ἐπισώσασθαι δύναιτο ἀπενεγκεῖν· τὸ δ' ὀξύμελι θέρους ὥρᾳ δίδοται ψυχροῦ ἕνεκα τοῦ μὴ παροξύνειν

ε βιβλ.

9

τὴν δίψαν τῶ καμνοντι, διὰ τῆτο καὶ πρὶν πεφθῆναι τὴν νόσον, ὀξυμέλιτος ψυχρῶ διδόναι τοιμῶμεν, ὥρα θέρης· ἢν δὲ δύνῃς ὕδατος ψύχρου εἰς κόρον ἐν τῇ τοιαύτῃ διαθέσει. τυκνώσει μὲν γὰρ τὰν φλεγμονήν, ὅλαν ἐπὶ φλεγμονῆς πυρέλλοιον· ἀπέπλους δε φυλάξει τὰς χυμὰς, ὅλαν ἐπὶ τῆτοις νοσῶσιν. ἀλλὰ τοῦτ' ὀξύμελι τινικαῦτα διδόμενον ὀλίγον. ὃ ἂν ἐν τῇ γαστρὶ φθάνοι χλιανθῆναι πρὶν διαδυῆναι τὴν ἐξ ἀυτῆς ψῦξιν ἄχρι τῆς πλευρᾶς. εἰ δὲ καὶ διαδοθείη τι βραχὺ τῆθ' ὑπ' ἀυτῆς τῆς ὀξυμέλιτος διορθωθήσεται, δύναμιν ἔχοντος τριπλικὴν.

ΚΕ τοῦ ρκφκ περὶ ὑδάτων. κεῖται ἐν τῷ β. λόγῳ τῆς περὶ διαίτης, ἢ τοι παρὰ πολλῶν.

Τὰ μὲν γάσιμα τῶν ὑδάτων, καλῶ δὲ τὰ ἐκ τῶν φρεάτων τῶ ἀπαλάτερα εἶναι, ὅτε ἅπαν λεπτὰ ἐστιν. εἰσελθόντα γοῦν, πᾶσαν βρέχει καὶ διαλύει τὰ σῖτια, πᾶσαν δὲ καὶ πέπτει. ὀυρεῖται δὲ ἀπ' ἀγαθῶν τῆ παχύτητι καὶ ὅτι ψυχρά ἐστι. γίνεται δὲ τολυμώτερα τοῖς ἀυτήσεσιν, διὸν ἀπορρέουτα καὶ καθαροῖ τῶν φρεάτων. τὰ δ' ἀπόρρυτα τολλῶ λεπτότερα καὶ βρέχειν ἀμείνω, κ' εἰς πέψιν καὶ εἰς οὖρησιν. τὰ δ' ἐκ λίμνης πάντων κάκιστα, ὁσμὴν τε γὰρ ἔχει πολλὴν, οἷα σεσηπότα. καὶ τῶ μὲν θέρους θερμὰ γίνεται. τῶ δε χειμῶνος ψυχρὰ ὥσπερ μέγιστον σημεῖον λίθεται πονηρίας ὑδάτων, καλὰ μὲν ὂν θέρος τὰς γαστέρας ἐκλαράττει, τῇ δε κύστει βραδύπορα

ἐστι. πολλάκις δὲ καὶ δυσεντερίαι γίνεται τῷ ἀνθρώπῳ καὶ τὰ λειεντερικὰ ἀφ' ὧν εἰς ὕδρωπα περίεισι καὶ τὰ δὲ χειμῶνα ἄλε ψυχρὰ ὄντα. τὰς μὲν γαστέρας ἧττον μᾶλλον ἐκταράττει. ῥήγματα δὲ καὶ πλευρίτιδας καὶ βῆχα ποιεῖ, χρέπεται δὲ καὶ εἰς ἀσθένειαν, ἔπειτα καὶ εἰς ὕδερον τελευτᾷ. ἔτι δὲ ἀσθενεῖ καὶ οἱ πόδες ἐλκοῦνται καὶ τὰ ἕλκη ἧττον ταχὺ θεραπευθήσονται. μόνα δὲ τὰ ἐν Αἰγύπτῳ ἕλη ὑγιεινά ἐστιν ὧν ἐγὼ οἶδα, ὅτι χειμῶνος μὲν ἧττον πίπτει τὸ ὕδωρ, ἧττον γὰρ ὑπερθερμαίνεται, φθινοπώρου δὲ πληρώσας ὁ Νεῖλος τὰ ἕλη, τὸ μὲν ἐξέωσεν τὸ παλαιόν, ἄλλο δ' ἄν νεαρὸν εἰς αὐτὸ ἐγκαλείπει. Περὶ δὲ ζῴων ὀμβρίων ὑδάτων γιγνώσκω. τά δὲ τὰ ὄμβρια κοῦφά ἐστι, καὶ λεπτὰ καὶ καθαρά, καὶ γλυκέα γενόμενα. καὶ ἥλιε ἔφειν ἐν αὐτῷ τι βάλλει τάχιστα ἕψεται. ἥλιε αὐτὰ θερμαίνειν, τάχιστα θερμαίνεται, οἰνωδέστατα ἀλιγίστῳ κιρνᾶται. ὥστε ἀγαθὰ μὲν εἰς πέψιν, ἀγαθὰ δὲ εἰς οὖρων διαχώρησιν. ἀγαθὰ δὲ καὶ πταλί, καὶ ἀσθενεῖ, καὶ νεφροῖς, καὶ πλευμονι, καὶ νεύροις, ἧττον γὰρ ἔχουσα δύναμιν ἰχῶρας φύσησαν, εἰκότως εὐμενέστερα τοῖς δὲ γίνεται. τὰ μὲν οὖν ἑαρινὰ καὶ χειμερινὰ ὡραιότατα καὶ κάλλιστα ἁδὲ ἐγὼ μάλιστα ἐπαινῶ. τὰ δὲ φθινοπωρινὰ καὶ θερινά, ἑλέων μὲν ἂν εἴη κρείσσω, ἧττον δὲ ταύτων: καὶ γὰρ ζῶν ἐν τῇ γῇ ἔνεστι διαφέρουσα, ἀρεταῖς ζῶν ἑαρινῶν καὶ χειμερινῶν ἧττον ἔστιν ἔπειν ὅσον λείπονται. ἥλιε γὰρ γῆ ἀλμίζει ξηρότερον ἐν θέρει καὶ φθινοπώρῳ καὶ ῥυπαρίαν ἔχει ἐκ τῆς γῆς πολλὰς ἃς καθαίρουσιν ὄμβροι. δεῖ οὖν τὰ τοιαῦτα ὕδατα ξηρότερα εἶναι, καὶ νιτρωδέστατα, καὶ ῥυπτεῖν μὲν ἱκανά, καὶ διαχωρεῖν καλὰ εὐλεπτα, οὐκ ἐπιτήδεια δὲ νεφροῖς καὶ πνεύμονι

11.

καὶ ἀρίστη, δεῖ δέ τι καὶ οἶνον πλείω φέρειν τὰ τοιαῦτα, ἵνα τὸ πληρῶσες ἐκκινηθῇ. διαφέροι δ' ἂν οὐ μικρὸν καὶ τὰ παρὰ τὰ πνεύματα τὰ βόρεια, καὶ νότεια. ἐν βορείοις μὲν γὰρ ἐστὶ γλυκύτερόν μεν ἀλλὰ ψυχρότερον. νοτίοις δέ, ἧττον μὲν γλυκὺ, θερμὸν δὲ μᾶλλον. καὶ ὅλως αἱ μὲν ἐπομβρίαι γλυκύτερα παρέχουσιν. αἱ δὲ ἀνομβρίαι, καὶ οἱ ἀόχμοι πληρωδέστερα. ὅσα δὲ ἀπὸ χιόνος καὶ χρυστάλλου ῥεῖ ὕδατα, πάντα σκληρὰ μὲν καὶ ψύξει ὑπερβάλλοντα, γλυκέα δὲ γευομένῳ σκληρὸν δὲ ὕδωρ καὶ ψυχρὸν ἧκιστα εἰς πέψιν ἧκιστα εἰς ὕρησιν ἐπιτήδειον, κακὸν δὲ καὶ νεύροις, καὶ σπλῆνι, καὶ πλευραῖς, ἀσαρκίαν γὰρ ἐπάγει, καὶ σελήνους καὶ ῥήγματα ἐν θώραξι ποιεῖ, ὥστε λινᾶς καὶ πλύειν ὑφαιμα, καὶ ἐμπυίσκεσθαι. πηγαῖα δὲ τὰ μὲν πρὸς ἀνατολὰς νεφοῦντα πάντα, καὶ ὑγρότητι, καὶ λεπτότητι, καὶ εὐωδίαις καὶ τῷ μετρίως μὲν ψυχραίνειν, μετρίως δὲ θερμαίνειν πρόσχει τῶν ἄλλων. τὰ δὲ πρὸς τὰς ἀρκτους γλυκέα μὲν ψύχει ὑπερβαλλόντως, τὰ δὲ πρὸς τὴν ἑσπέραν, βίαια μὲν καὶ τῷ ψύχειν, βίαια δὲ ~~πρὸς τὴν μεσημβρίαν~~ καὶ τῇ σκληρότητι, διὸ βραγχώδη καὶ πλευριτικά, καὶ ἀσαρκώδη. τὰ δὲ πρὸς τὴν μεσημβρίαν ἁλυκότερα καὶ θερμότερα, καὶ δυσρίθμητα μὲν διὰ ἐπιτήδεια, εἰσὶ δὲ τὰς καλ' ἕνεκεν διαχωρήσεις κρείσσω, ἀλλὰ μὴν καίτοι μὴ ἐπαινῶν τὰ ἐν τῇ μεσημβρίᾳ ὕδατα, τὸν Νεῖλον μᾶλλον ἐπαινῶ, ὥστε δοκεῖ ὀλίγοις ἂν συμβάλλεσθαι τοῖς καλ' ἀρετὴν ὕδασι, καὶ γὰρ ὑπάγει τὴν γαστέρα, καὶ τῇ γυναικὶ καταφόρους κινεῖ, κἂν τοῖς λοχείοις πίνεται· τὰ δὲ πολλὰ τῶν μεσημβρίων ἐστὶ σάσιμα, εἰς διαπλάβη, ἢ μὲν παρὰ τῆς χώρας, ἢ δ' ὅτι ἧκ ἀπορρεῖ. καλὰ δὲ τῆς γῆς τὴν φύσιν, τῇ δὲ χρὴ διαγινώσκειν περὶ τῶν ὑδάτων. ἡ μὲν ἐστὶ

ιγ

12.

πεδινή, ἡ δὲ λόφοι καὶ ὄρη. ἡ πεδινὴ κρείσσων εἰς ἔκρασιν ὑδάτων καὶ τὰ πολλὰ ἐνταῦθα σφέτερα ὀρυκτὰ, καὶ πηγαὶ εὔκοιμοι. λόφοι δὲ καὶ ὄρη κρείσσω, καὶ γὰρ καθαρώτερα καὶ λεπτότερα, εὐωδέστερα καὶ τοῖς γλυκύπνοιν ἡδέα παρέχοντι. πεδίων δὲ αὐλοῖς μὲν ἅλμη καὶ νίτρον ἐφίζανει καὶ θέρος, καὶ φθινόπωρον. τοῖς δὲ ὕδεν ἄλλα καλῶς τὴν γῆν ταύτην γλυκεῖαν, ἐνταῦθα γὰρ καὶ τὸ ὕδωρ κάλλιον, καὶ πολιμώτερον. ἐκεῖ δὲ ἅλμυρόν τι καὶ νιτρῶδες. ὁρῶντι δ' αὐλὰ μὲν γύπινα, τὰ δὲ πετρώδη, τὰ μὲν γύπινα κρείσσω μαλακότητι καὶ τὸ ἦθος ψυχρὰ εἶναι, τὰ δὲ πετρώδη χείρω μὲν τῇ σκληρότητι, καὶ τῇ ψύξει, καθαρὰ δὲ πλέον τῶν ἄλλων, καὶ ἀνυπόστατα. μεγίστη δὲ τοῖς ὕδασι διαφορὰ καὶ ἐπισημοτάτη ἔκ τε μετάλλων, καὶ βοτανῶν πεφυκυιῶν αὐτόθι: τὰ μὲν γὰρ μεταλλεύοντα εἰς τὴν ἄλλην οἴκησιν, καὶ εἰς τὴν τῶν ὑδάτων πόσιν βλαβερά. βοτάναι δὲ ὅτι μὲν καὶ πάνυ βλάπτουσι τὸ ὕδωρ, ὅτι δὲ καὶ πρὸς λιμοῦ θύσιν, αὐτό, τὸ σίον, καὶ ἡ καλαμίνθη, καὶ τὸ ἀδίαντον, ταῦτα γὰρ πλεῖστα ἐν τοῖς ὀχετοῖς πέφυκε, τὸ μὲν γὰρ χρηστὸν βλάπτουσι, τὸ δὲ πονηρὸν ἄλλως, ὠφελοῦσι, συγκαταμιγνυμένης τινὸς ἀπ' αὐτῶν τῷ ὕδατι οἵου φαρμάκου, γίνεται δὲ γνῶναι κρείσσω τὰ τοιαῦτα τῶν ὑδάτων. σκοπεῖν δὲ χρὴ ἀπὸ τίνος ἐστὶν ἡ πόσις χρὴ μάλιστα καὶ ἀπὸ τίνος γῆς ἡ ἔξοδος κακοῦ πρόσεστι τοῖς ὕδασιν. ὡς χρὴ ἐξαρχῆς τὰς πηγὰς παρέχεσθαι, τὸ τοιοῦτον δὲ ὕδωρ κάλλιον καὶ πολιμώτερον, ἐκεῖνος δὲ ἅλμυρόν καὶ νιτρῶδες; εἰ μὴ καὶ τὰ τῶν ὀχετῶν ὅμοια ὑπάρχοι. τὰ μὲν οὖν μέρισα ἐν τῷ λόγῳ εἴρηται. λεκτέον δὲ καὶ ἕτερα σημεῖα ὑδάτων ἀρίστης: ὅσα γὰρ αὐτῶν μὲν χειμῶνος θερμά ἐστι, τῷ δὲ θέρει ψυχρά, δοκεῖ πῶς εἶναι κάλλιστα. τὰ δὲ ὁμοίως ἔχοντα ψύξεως καὶ θερμότητος

πάσαις ταῖς ὥραις κάκιστα. τῷ μὲν γὰρ θέρει ἐπιπολῆς τὴν γῆν τὸ θερμὸν μίνεται: τῷ δὲ χειμῶνος εἰς βάθος καταδύεται. καὶ διὰ τοῦτο μοι δοκεῖ πηγαί τε ὅσαι ἐκ βαθυλίων ῥέουσι καὶ ὅσα καθ' ὕλην κοῖλα πάντα εἶναι, καὶ μὲν χειμῶνα θερμότατα. καὶ δὲ θέρος ψυχρότατα: διὰ τοῦτο καὶ τὰ ἐπιπολῆς πάντα συμμεταβάλλει ταῖς ὥραις ὅπως ἂν ἐκεῖναι θερμότητος ἢ ψύξεως ἔχωσιν.

λόγος περὶ τῆς ἐν Λυκίᾳ καὶ τοῦ Χειμαίρας ὄρους πηγῆς, ἣν τῷ Πηγάσῳ ἀναδοθῆναι φασιν.

θαυμαστὸν δὲ ὅτι χειμῶνος ἀφανίζεται ὕδωρ, θέρους δὲ ἀναφαίνεται, καίτοι τὸ ἕλκον εἰκὸς ἦν: ἀλλὰ καὶ τῷδε τὸ θερμὸν τὴν αἰτίαν ἔχει συμπεριάγον ἑαυτῷ τὰ βαθέα τῶν ὑδάτων, ταῦτα γὰρ καὶ ἀτμίδα ποιεῖται τῷ θέρει. ὅσαι γὰρ πηγαὶ βαθεῖαι τε καὶ χθόνιαι ἀπὸ τῶν ὀμβρίων πολὺ λαμβάνουσιν, εὑρήσεις καὶ ταύτας τῷ μὲν χειμῶνος καὶ τοῖς ἰσχνοτάτοις ψύξεσι μικροτάτας, τῷ δὲ θέρει μεγίστας. ὥστε καὶ ἡ ἐν Δήλῳ λίμνη ταύτῃ τάχει ταῖς αὐλαῖς ἀπίοις, καὶ φρέατα τὰ ἐν Πυθοῖ πόλει. μία μὲν δὴ αὕτη χρηστῶν καὶ πονηρῶν ὑδάτων ἐπίγνωσις ἐν χειμῶνος μὲν θερμὰ εἶναι, θέρει δὲ ψυχρά. δευτέρα δὲ ἐμπεσὸν γενόμενον καὶ σῶμα ἐπίδηλον ἔχοι: οὕτω δ' ἂν οὔτε οἶνον πολλῶν οἷόν τε εἰς κράσιν καὶ πανταχοῦ ἐν οἴνῳ τρέποι, ἔτι δὲ καὶ καθαρὸν τὸ κρῆσσον, μήτε ἄλλως καὶ χροιὰν βεβλαμμένον, μήτε ἰλὺν ἔχον καὶ ὑποστάσιν. εὐθὺς δὲ τὸ καθαρὸν καὶ κοῦφον ἔστι σταθμῷ, τῷ μὲν γὰρ ζυῷ σταθμῷ κοῦφον, ἀτὰρ ἀμικτόν ἐστι γῆς, ὅτε δὲ βαρὺ τῇ γῇ πλεῖστον βαρύνει, σκοπεῖν δὲ καὶ τὰ τοιάδε οὐκ ἄκιστα, οἷον εἰ ταχὺ μὲν αὐτὸ θερμαίνεται, καὶ ψύχεται, κρείσσω γὰρ ταῦτα τῶν ἑλκόντων. καὶ ὅπως

α Χιμάιρας

μὲν ἐπὶ πέψιν ἔχῃ, ὅπως δὲ εἰς διαχώρησιν. τὰ γὰρ βάρος πέπονα τὰ κρίνω. καὶ τὰ διαχωρητικὰ, κρίνω· εἰ καὶ καλὰ κύστιν διαχωρεῖ πονηροτέρα δὲ ἡ καὶ ἔνυδρον ὕδατι διαχώρησις. ὧν δέ γε ἔστιν ἡ ἡμερέα ἕξις τὰ ἔργα ἐκμανθάνειν ταῦτα ἀνάγκη παρὰ τῶν ἐπιχωρίων πυνθάνεσθαι. οὐκ ἔστι δὲ τρόπῳ οὐδενὶ ῥᾴδιον εἰδέναι τὰ παρὰ λόγον γινόμενα.

Ἱστορίαι περὶ τῶν ἐν ὕδατι παραδόξων.

Αὐλῶνα ὕδωρ ἐν Λεουκανοῖς ἐστὶν οὗ πῆνα τὶς πίῃ, ἀποθνήσκει. τοιοῦνδε ἄλλο ἐν Φαινεάτῃ Ἀρκαδίας ὃ καλοῦσιν ὕδωρ Στυγός, τοιόνδε ἄλλο ἐν Θρᾴκῃ. καὶ ἡ λίμνη ἡ ἐν Σαυρομάταις πῆν οὐδὲ ὄρνις ὑπερπτῆναι φθάνει, καὶ ἕλεα καλὰ Μήδων ἔφ' ἧς δὲ καὶ λέγουσιν ἰχῶρ ἐφίστασθαι μέλανα. ὃν εἴ τις χρισάμενος παρασταίη πυρὶ, ἀνάπτεται ταχέως, φασὶν τὴν Μηδίαν τῷ φαρμάκῳ διαφθεῖραι τὴν θυγατέρα τὴν Κρέοντος. ἔστι δὲ καὶ περὶ Σοῦσαν ὕδωρ ὃ πῆνα τὶς πίῃ, ἐκβάλλει τὰς ὀδόντας. Σύβαρις ποταμὸς τὰς ἀνδρὰς ἀγενεῖς ποιεῖ. τοῦτ' ἐν Αἰθιοπίᾳ ὕδωρ τὸ καλούμενον ἐρυθρὸν μανίαν ποιεῖ. τοῦτ' ἐν Αἰγύπτῳ ὕδωρ τῶν πινόντων ἀποψιλοῖ τὰς κεφαλάς. τοῦτο δὲ οὐκ ἔστιν οὐδὲν εἰδέναι ὡς τὸ πολὺ, εἰ καὶ τι ἄλλο ἕταιρον οὐκ ἐπιτήδειον αὐλῷ ἡ ῥοῆς ἐκ τοῦ ὕδατος λόγος προσελθεῖν. ἔστι δὲ καὶ αὐλὸς ῥοώδης.

Δυνάμεις δὲ καὶ ἕλεαι πολλαὶ ὑδάτων εἰσὶν αἱ καλὰ τὴν κοινὴν φύσιν ἔχουσαι. τοῦτο μὲν γὰρ τὸ ἐν Λιγυστικῷ ὕδωρ εἰς μέθας ἐμβάλλει τοὺς πίνοντας. τοῦτο δὲ καὶ τὸ ἐν Κλητορίῳ τῆς Ἀρκαδίας ἐν τις ἐν αὐλῷ λούσαιτο, οὐδ' ἂν ὁρμῆς ἀναχθείη οἴνου. τοῦτο δὲ τὸ ἐν

α Title of Another Division

15.

Ἀρετ
Χαλκίδι τῆς Εὐβοίας τὰς μὲν γυναῖκας ὀνίνησιν. τὰ δ' ἄλλα ζῶα ποδάγρα πιούσα. ὁ δὲ Κύδνος πεπίστευται πραύνειν ποδάγρας καὶ οἱ ψυχρόλουτοι ὑπερβάλλουσι. διαγιγνώσκειν δὲ ὅτι φαῦλον ἐστὶν ὕδωρ, μηχανητέον αὐτὸ πολιμώτερον ποιεῖν. ἄριστον μὲν ἑψεῖν, ἐν κεραμίοις ἀργείοις, καὶ διὰ ψύξαντα τῆς νυκτὸς πάλιν θερμαίνοντα πίνειν, εἰ δὲ σταλακτέῳ παρασκευάσαι δεῖ χρηστὸν ὕδωρ ἐκ πονηρῶν βόθρων ὀρυκτέον ἐφεξῆς ἀπὸ λόφων ὑγιηλοτάτων εἰς τὰ καλούμενα, καὶ διὰ ξύλων ἀκτέον τὸ ὕδωρ, ἐμβάλλοντα εἰς τοὺς βόθρους γῆν γλυκεῖαν καὶ λιπαράν, ἀφ' ἧς δ' ἂν κέραμος γένοιτο. ἀεὶ γὰρ ἐν τοῖς βόθροις καταληφθήσεται ἡ τοῦ ὕδατος κακία.

Ἐκ τῶν Διοκλέους ὕδατος διόρθωσις. δ.

Ὕδωρ καθαρώτατον ποιήσεις ἀφεψῶν τὸ τρίτον μέρος, καὶ τὰ λευκὰ τῶν ὠῶν διαφεψεῖν ἀσάτως. ἐμβάλλειν δὲ εἰς τοῦτο βόλους ἀργίλου ξηρᾶς μέχρι διάβροχοι γένωνται, μέτρον ὡς ἡμίεκτον εἰς ἀμφορέα. ἔπειδὰν δ' ἀφεψήσας ποιεῖν καὶ οὕτως θερμὸν ἀδρὰν ἐξάγειν ὕδατος κύαθον χειρὶ πρὸς ἄνεμον, καὶ ἐξαιθριάσαν ἐν ἀχανεῖ ξύλῳ, καὶ διαχέων εἰς ἀγγεῖα πολλὰ καὶ μικρά.

Ἐκ τῶν Ἀθηναίου ὕδατος κάθαρσις. ε.

Διυλίζεται τὸ ὕδωρ τὸ μὲν τοῖς σακκοῖς λεγομένοις καθάπερ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. διυλίζεται δὲ καὶ τοῖς ὑλισπρίοις πολὺ μὲν ἁπλοῖς, πολὺ δὲ διπλοῖς, ἢ τριπλοῖς γινομένοις, ἕνεκα τοῦ καθαρώτατον δι' αὐτῶν ἐνδέχεσθαι. καὶ βόθροι δὲ γίνονται παρὰ τῇ θαλάττῃ, καὶ ταῖς λίμναις ἔνθα μὲν πόρρωθεν ἀπὸ τῆς θαλάττης χωρίζειν προαιρούμενοι

α κλ' νάνῳ κουφόν, πῶς σκευάζεται

for the margent

ἔνθα δὲ τῆς λίμνης ἀναλελυθωμένης, καὶ βόλλας ἐχούσης, ἢ τινὰς ἄλλας κακίας ὅπως τὸ καθαρώτατον, καὶ ἀλυπώτατον διὰ τῆς γῆς διαπηδᾶν εἰς τὰ ὀρύγματα συνάγηται. ἐπ' αὐ δὲ πολὺ πλῆθος ἢ τὸ ὑδρευόμενον καθάπερ ἐν στραλίαις κύκλῳ τὰς πλευρὰς τῷ βόθρῳ λίθοις, ἢ ξύλοις περιλαμβάνουσιν. καὶ τὸ ἔδαφος ὁμοίως καταστρώσαντες πειρῶνται καθαρὰ διαφυλάττειν τὰ ὕδατα. τὰ δὲ διυλιζόμενα λεπτότερα γίνεται καὶ καθαρώτερα διὰ τῆς γῆς καὶ ψυχρότερα, πολλὰ δ' αὐτῶν καὶ διυλισθέντα τὰς ἀπὸ τῶν γλοιωδῶν σαμάτων δυνάμεις φυλάττειν.

περὶ οἴνων ἐκ τῆς Γαληνοῦ. ε.

Οἶνον ὑδατώδη καλοῦσιν οἱ ἄνθρωποι εἰκότα καὶ χρόαν καὶ σύστασιν ὑδατι; διαφανὴς γὰρ ἐστὶ καὶ λαμπρὸς, καὶ καθαρὸς, καὶ τῇ συστάσει λεπτὸς φαίνεται, καὶ γευομένῳ δ' αὐ σοι φανεῖται μηδεμίαν ἰχυρὰν ποιότητ' ἔχειν. ἔνιοι τῷ κεραννύναι μὴ φέρειν ὕδατος μίξιν πολλῆς, διὸ καὶ πρὸς τῶν παλαιῶν ὀλιγοφόρος κέκληται. τελέως δὲ τῆς σύψεως ὁ τοιοῦτος οἶνος, οὐκ ἐκπέπωκεν, ἀλλ' ἐστὶ παντάπασιν ἐκλελοιπυῖαν ἔχων τὴν σύψιν. εἰ γὰρ ὕδατι παραβάλλεις ἀνθρακα, αἰσθήσῃ σαφῶς ἐκ τῆς παραβολῆς ἐξ ὕδατος γεγονέναι βραχεῖαν σύψιν ἐπιληφθέντος, καὶ τῇ δυνάμει δὲ παραπλήσιός ἐστιν ὕδατι. μήτε κεφαλῆς ἀδενῶς ἁπτόμενος, μήτε νεύρων ἀδενῶν, ὅτι μήτε θερμαίνει σαφῶς, φαίνεται δὲ μήτε ἄλλην τινὰ ποιότητα κεκτημένος ἐπιφανῆ, μήτε αὐστηρότητα, μήτε στρυφνότητα, μήτε γλυκύτητα, μήτε δριμύτητα καὶ τὴν χεῦσιν. ἐπιτηδειότατος δ' ἐστὶν ἅπασι ὁ οἶνος εἰς τὴν τῶν ἐκπνευμόνων ἀναγωγὴν, τήν τε δυναμιτρωννύς καὶ τὰς χυμὰς ὑγραίνων καὶ λεπύνων μετρίως. σῦλος καὶ τοῖς πυρέττουσιν ἀκινδυνότερος διὸ καὶ τῶν ἄλλων

17.

οἴνων ἁπάντων. καὶ γὰρ ἂς ὕδατος κακίας αὐτῷ καὶ ἂς οἴνῳ πεφεύγασι μόνῳ τῶν ἄλλων πάντων ὑπάρχει. πρὸς δὲ τὸ μηδὲ πολὺ βλάπτειν κεφαλὴν ἧττον καὶ ὠφελεῖ πολλάκις, πάνυ ὀδύνας μικρὰς διὰ τὴν ἐν τῇ κοιλίᾳ χυμῶν γιγνομένας. εὔροις γὰρ ἂν πολὺ καὶ δι' ὕδατος πόσιν ἀλγηδόνας ἐνίοτε τὴν κεφαλήν. καὶ μᾶλλον ὅταν ἡ μοχθηρόν, ὡς αὐτῷ τε διαφθειρομένῳ καὶ τὸν φυσικὸν τόνον ἐκλύοντος τῆς γαστρός· ἧς ἀπονησάσης, ἰχῶρες χολώδεις εἰώθασι σπείρειν ἐκ τοῦ σώματος εἰς τὸ κύλος αὐτῆς, ὥσπερ τοῖς νηστεύσασιν. ὧν τῆς κακίας καὶ βλάβης ὁ προειρημένος οἶνος ἐλευθεροῖ τὸν ἄνθρωπον. ἐκ μὲν τοῦ παραχρῆμα τῷ τῆς ἐπικρατήσεως λόγῳ, μᾶλλα βραχὺ δὲ καὶ ῥωσθεῖσαν τὴν κοιλίαν ὠθεῖν ἀφ' ἑαυτῆς κάτω τὰ λυποῦντα. ταῖς δὲ θερμαῖς πάνυ κράσεσιν ὠφελιμώτερον μὲν οἶνος πολὺ ὕδωρ ἐστίν· εἰ δὲ πολὺ καὶ δεσπόσειεν οἶνος, τὸν λεπτὸν καὶ μελιώδη ἀυστηρὸν αὐτοῖς διδόναι. κινδυνεύει δ' οὐρήσιν οἱ ὑδαλώδεις καὶ λεπτοὶ τῶν οἴνων, ὀλιγίστην τροφὴν παρέχοντες τοῖς σώμασι, καὶ μόνοι πάντων τῶν ἄλλων ἐπ' ἀγαθῷ πίνοιτο, ἂν νέος καθαρὸς ὁ Ταυριανὸς ὀνομαζόμενος, ἔνιοι δὲ τῶν ἐν Σιαβήνοις γεννωμένων. καὶ κατ' ἔκαστον ἔθνος ῥᾳδίως εὑρήσεις τοιούτους οἴνους. εὐλαχεῖ δὲ γίνονται πόλιμοι παρ' ἡμῖν ὅλε Τοβῆνος, καὶ ὁ Ἀρουῆνος καὶ μετ' αὐτοὺς ὁ Τακαλαξῆνος. γλυκὺν δ' οἶνον οὐκ ἔστι λεπτὸν ἀκριβῶς λαμπρὸν ὄψει πολύ, ἀλλὰ μᾶλλον μὲν καὶ ἧττον ἀφεψημένων τῶν ἑρπημένων, ἡδύτερον δ' αὐτῶν ἔχοντα. θερμαίνει δὲ τοὺς γλυκεῖς οἴνους, καὶ παχύς ἐστι καὶ τὴν σύστασιν. ὅτε καὶ μέρος αὐτῆς δυνάμεις ἐπιδείκνυται τινομένῳ, ἀκύλῳ βοιλαῖς δὲ ταύταις εἰσὶ τοιοῦτοι. ἡ μὲν χροιὰ καὶ τὸν ἑαυτῆς λόγον οὐδεμίαν ἔχει δύναμιν εἰς ὠφέλειαν ἢ βλάβην, εἰς ὅσον δὲ παχύς ἐστι καὶ τὴν σύστασιν ὁ τοιοῦτος οἶνος εἰς τοσοῦτον καὶ βραδύτερος.

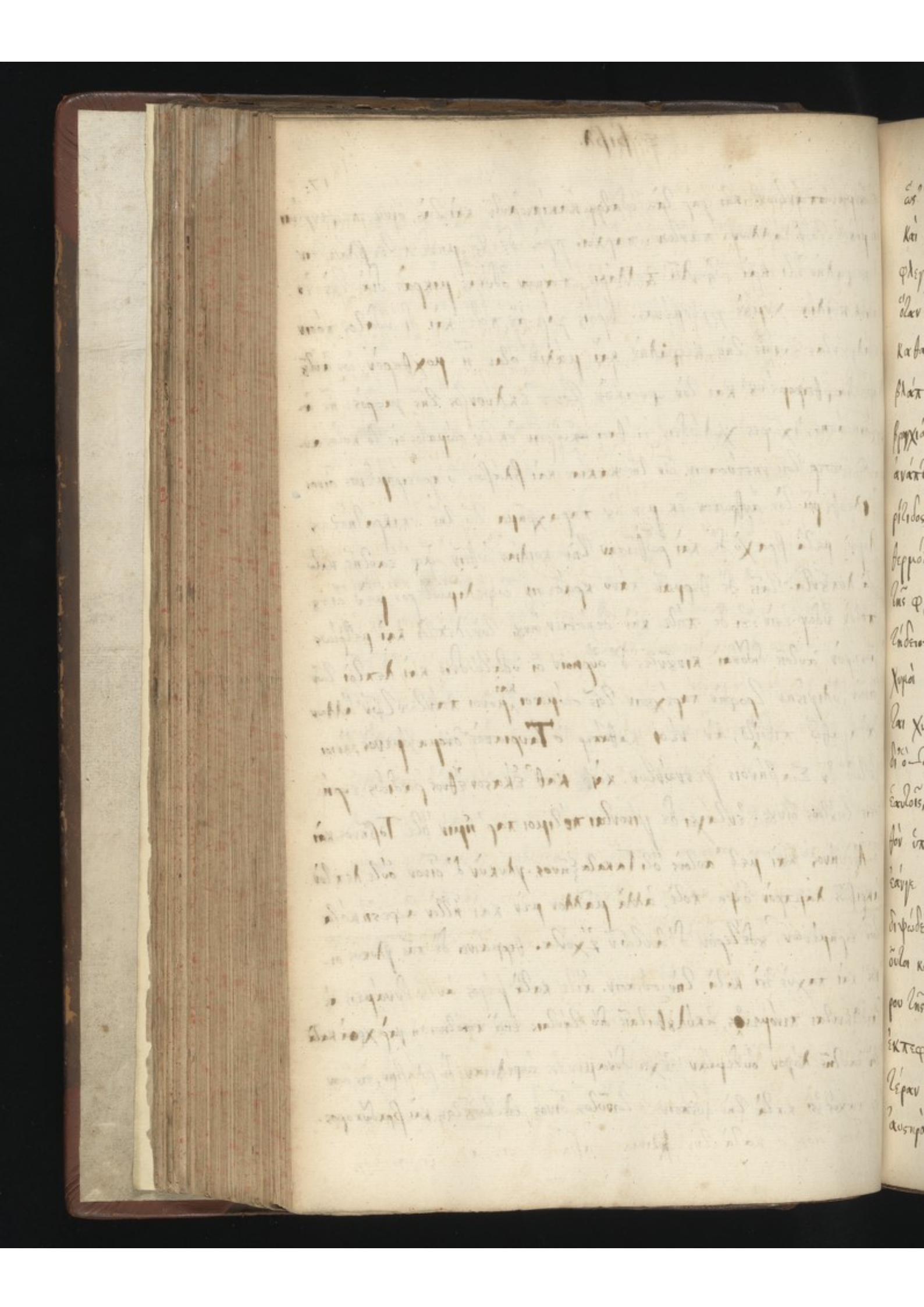

ὡς μόνον ἐμφράξει τὸ τῶν ἐμπεφραγμένων μορίων, ἀλλὰ καὶ προσεμφράξει, καὶ διὰ τοῦτο βλαβερώτατος ταχέως γίνεται. καὶ μᾶλλον ὅταν πλεῖον φλεγμονὴ ᾖ, ἢ σκίρρος ἢ καὶ αὐτό. μελαγχολικώτερον δ' ἐργάζεται τὴν βλάβην ὅταν ἀπὸ ταχέων χυμῶν ἐμφράττεται τὸ στόμαχον, ἢ δι' ἀθωνίαν τάχη, καθάπερ ἐν τοῖς ἰδίως παθητικοῖς ὀνομαζομένοις πάθεσιν. ἐφεξῆς δὲ ταχέως βλάπτεται σῶμα ὑπὸ τῶν γλυκέων, οὐ μὴν ὅσον γε πνεύμων ὅλον ἐν τοῖς βραχίοσι ἔχει ταχὺν χυμόν. ὁ μὲν γλυκὺς οἶνος ἐν τοῖς ὀξέσιν εὐπόριστος εἰς ἀνάπλησιν ἐπιτήδειός ἐστιν, ἤδη πεπεμμένος περὶ πνευμονίας γε καὶ πλευρίτιδος, ἢ φλεγμαινόντων ἑτέρων μορίων. εἰς ὅσον δὲ ἀπολείπονται σφοδρᾶς θερμότητος οἱ γλυκεῖς τοῦτον ἧττον τε καρηβαρίας ἐργάζονται καὶ βλάβην τῆς φρονήσεως. διαχωρητικώτεροι δ' εἰσὶν καὶ μεγάλου σώματος, ἧκ ἐπιτήδειοι δ' οὐδὲ τοῖς πικροχόλοις εἰσὶν, ὅλη μὲν γὰρ πάντες ὑπάρχουσιν οἱ γλυκεῖς χυμοὶ τῆς ξανθῆς χολῆς οὐ μόνον δ' ὅτι πολλὴ θερμασία τοὺς τοιούτους ἐργάζεται χυμοὺς πικροὺς ἀνεπιτήδειός ἐστι γλυκὺς οἶνος τοῖς πυρέττουσιν, ἀλλὰ καὶ διότι ταχεῖς ὅλης, ἢ ἔτι οὖρα διέρχονται ταχέως, ἢ τε συναπάγουσιν ἑαυτοῖς, ἢ τε συνεκκενοῦσι τοὺς χολώδεις χυμούς, ἐν οὖν αὐτοῖς μόνον ἀγαθὸν ὑπάρχει. τὸ μὴ τὴν γαστέρα ταράττειν, διὸ καὶ προσίενται αὐτοὺς, ὡς ἀναγκαίως μὴ ποιοῦσιν δοῦλοι, ταναντίως βλάπτουσιν. πρὸς μὲν ἄλλοις καὶ διψώδεις εἰσὶν, αὐλῷ τῷ δηλοῦντες ὡς ἐκχολοῦνται ῥᾳδίως, εἰσὶ δ' οἱ τοιοῦτοι καὶ φυσώδεις, τῷ κάτω δ' οὐκ εἰσὶν εὐπέπτου βλαβεροὶ καίτοι βραδυτέρου τῆς ἀπ' αὐτῶν φύσης ὄντος, χρονιζόντος περὶ τὸ στόμαχον ἄχρι αὐτὸ ἐκτεφθῶσιν τε καὶ λεπτυνθῶσιν τελέως. εἰ δ' ἅπαξ πεφθῇ πορίμωτέραν τε καὶ λεπτομερεστέραν ἴσχουσι τὴν φύσιν. γλυκὺ μὲν καὶ αὐστηρὸν οἶνος, οἷος ὁ καλὰ τὴν Κιλικίαν καβαλῆς ἐστιν, ἀλλ' ἐξ εὐανθείων

τοιούτων συγκείμενος μοχθηρὸς ὑπάρχει μήτ' ἀναδιδόμενος μήθ' ὑπερχόμενος, ἀλλ' ἐπιπλέον τε παραμένων ἐν τῷ ἄνω γαστρὶ καὶ ἐμπνευματίζων αὐλόν. ὁ γε μὴν ἄνευ τοῦ γλυκέος εἶναι μέλας οἶνος αὐστηρὸς ἐπιφανής, πυρφυνὸς, πλήσμιός ἐστι, καὶ βραδύτορος καὶ ταῖς διαχωρήσεις ἀμφοτέρας ἔτεχε ταύτε καλὰ γαστέρα, καὶ οὐχ ἧττον ταῖς ἐπὶ κύσιν, καὶ ἐπὶ πλεῖσον ἐν τοῖς ὑποχονδρίοις ἐμμένει καὶ ῥᾳδίως ἀποξύνεται, καὶ εἰς ἔμετον ὁρμᾷ, μονοσδ' ἐστὶν ἐπιτήδειος τοῖς καλὰ γαστέρα ῥεύμασιν, οὐδὲ τοῖς εἰς κόρον πινόμενος. ὁ δ' αὐστηρὸς ἅμα καὶ λευκὸς οἶνος οὐ δ' αὐλὸς ἐστὶν ὠφελικός, ἀλλ' ἐὰν μὲν ταχὺς ᾖ χρονίζει περὶ ὑποχόνδριον, ἐὰν δὲ μὴ ταχύς, ἧττον χρονίζει περὶ τοῦτο καθάπερ ὁ μέλας, οὐθ' ὁμοίως ἐπὶ ὥρας διεξέρχεται τοῖς λευκοῖς τε ἅμα καὶ μετρίως αὐστηροῖς. ὁ δὲ κίρρος αὐστηρὸς ἁρμόζει καὶ αὐλὸς τοῖς καλὰ γαστέρα ῥεύμασι, διττὸς δὲ καὶ ὁ κίρρος, ὥσπερ καὶ ὁ μέλας, ὁ μὲν γλυκύς, ὁ δ' αὐστηρός. κεφαλὴν δὲ καὶ γνώμης ὁ κίρρος μᾶλλον ἄπτεται, διόπερ καὶ θερμότερός ἐστι τοῦ μέλανος. ὁ δὲ ξανθὸς οἶνος ἀκρως θερμός ἐστι, ὥσπερ καὶ ὁ ἐφεξῆς αὐτῷ ὁ κίρρος, εἶτ' ἐπ' αὐτοῖς ὁ ἐρυθρός, εἶθ' ὁ γλυκύς. ὁ δὲ λευκὸς ἧττον ἁπάντων θερμαίνει, λευκὸς δ' οἶνος οὐδεὶς ἐστι γλυκύς. ἀλλὰ τινὲς μὲν αὐστηροὶ καὶ ταχεῖς, τινὲς δ' ὑδαλαυδεῖς καὶ λεπτοί, ξανθοὶ δὲ καὶ κίρροι. τινὲς μὲν γλυκεῖς εἰσὶ μελίους, ὥσπερ Ἐπιδαμνίας τε καὶ ὁ Φαυστιανός, ἔνιοι δ' ὅλως γλυκεῖς εἰσὶν, οἱ δ' ἐρυθροὶ ταχύτεροι τῶν πλησιαζόντων ἥδη καλὰ τὸ χρῶμα τοῖς μέλασι. τροφὴν δ' ἐξ ἁπάντων αὐτῶν ἀνάλογον τῷ τάχει καὶ διὰ τοῦτο τοῖς ἀναθρέψεως δεομένοις ἐπιτήδειον τε τοὺς γλυκεῖς καὶ μάλιστα οἷον ἀμέμπτως ἔχουσι τὰ κατ' ἦπαρ τε, καὶ σπλῆνα, καὶ νεφρούς. τοῖς δὲ ταχὺ ἀφροῦσι χυμὸν ἐν ταῖς φλεψίν, οἱ λεπτοὶ καλοὶ τὴν σύστασιν οἶνοι χρήσιμοι. ψυχρῶν μὲν ἀφρουμένων ἐν ταῖς φλεψὶ χυμῶν, οἱ δριμεῖς καὶ

παλαιοῖ. ψύχρων δὲ οἵοις ἥδιστον ὑπάρχει. βελτίων δ' εἰς εὐχυμίας ὁ εὐώδης ἀλλὰ πλήθειν κεφαλήν. τοῖς δὲ αὐστηροῖς οἴνοις ἕνεκα ἧττον ἁρμόττοι τὴν γαστέρα ῥεομένην χρώμενα, μὴ αὖ ἄλλως χρησάμενοι διὰ τὸ μήδ' ἀναδόσει τροφῆς, μήθ' αἱματώσει, μήτ' εὐχυμίᾳ, μήτ' οὖρων εὐροίᾳ μήθ' ἱδρώτων ἐκκρίσει, μήτε γαστρὸς + ὑπαγωγῇ συντελεῖν ἀνάγκη. τοῖς μὲν δὴ χολωδεστέραις σώμασι, μάλ' ὁ φαλερινὸς, μάλ' ὁ Τμωλίτης κίρρος γλυκύς, μάλ' ὁ Ἀργίτης. μάλ' ὁ Λέσβιος εὐώδης τε καὶ κίρρος ὁμοίως τοῖς προειρημένοις ἂν, ἐπιλήθειος. θερμότεροι γὰρ πάντες εἰσὶν οἱ τοιγοῦν, καὶ εὐοιμότεροι τοῖς πίνουσιν αὐτὸν κεφαλὴν ἀλγῆσαι καὶ πυρέξαι καὶ τοῖς νεύροις παθεῖν μήθ' οὗν χολώδεσι φύσεσι, μήτε τοῖς ἐξ ἐκκαύσεως ἢ καμάτων πολλῶν, ἢ ἐνδείας, ἢ λύπης, ἢ ὥρᾳ, καὶ χώρᾳ, καὶ καλάσασι θερμῇ χρωμένοις δίδοναι τοιοῦτον οἶνον. ἐξ ὑπεναντίων γε μὴν ἁπάντων ἅπασι τοῖς θερμαινομένοις δεομένοις φλεγματώδεσι, καὶ ψυχραῖς κράσεσι, καὶ ψυχρῶν χυμῶν πλήθεσι θρομβικοῖσιν, ἀργῶς βιοῦσιν: ἐν χωρίῳ ψυχρῷ καὶ χειμῶνι, καὶ καλάσασι ψυχρᾷ καὶ ὑγρᾷ. Πάντων δ' οἴνων κοινὸν ἐστιν. ὅτι μὴ πάνυ ταχεῖς εἰσὶ καὶ λίαν γλυκεῖς ὥσπερ ὁ Θηρεὸς τε καὶ ὁ Σκιβελλίτης ἐπειδὰν ἐς χρόνου μέγεθος ἐκλαβῶσι, ξανθοὶ τὴν χρόαν γίγνεσθαι, καὶ τὸ σίλβον ἔχειν ὁμοίως πυρὶ καὶ γὰρ οἱ μέλανες, οἷος περ ἐστὶν ὁ παρ' ἡμῖν Περπερίνος, ἢν χρονίσει ἄν, εἰς ἐρυθρὰν μὲν ἢ κίρρὰν πρότερον ἀφικνοῦνται ποιότητα. μετὰ ταῦτα δ' εἰς ξανθὴν, καὶ ὁ λευκὸς δ' οἷος ὁ Βύβλινος, Ἀμινναῖος, ὀνομαζόμενος δὲ νῦν ἔτι παλαιωθέντα Ῥωμαῖοι κέκτηνται. ἤδη δ' ὁ τοιοῦτος εἰς πικρὸν, καὶ διὰ τοῦτ' ἂν ἐπιλήθειος εἰς πόσιν. φεύγειν οὖν χρὴ τῶν νῦν παλαιῶν τὴν πόσιν, ὥσπερ καὶ τῶν πάνυ νέων, μάλιστα δὲ τῶν φύσει παχέων οἴνων ἀπέχεσθαι προσῆκεν ὅταν ὦσιν νέοι. τοιοῦτον γὰρ δέον συντελεῖν

ε. βιβλ.

21. Αἱ λαὶ λῶν σἰῶν πέψεσιν. ὡς αὐλὰ μόλις πέλονται, πρὸς λῆλοις δ' ὑπερχόμεναι καλὰ κεἰλίαν δ' ἀναδιδόνται ῥᾳδίως, οὐδ' ὥρα τρο-
χρέτσιν, δ' αἰμαλώσει συνελθόντ, δὲ θρέψει, διαμένσι δ' ἐπὶ πλεῖσον ἐν λῇ γαστρὶ μελέωροι, παραπλησίως ὑδάλι, κἀν βραχὺ λις πλέον αὐλῶν πιῇ, ῥᾳδίως ὀξύνονται. οἱ δὲ παλαιόδαλοι εἰς λοιῆλον λῆ λευκῆλε αἷμα καὶ αὐσηρῶν καὶ νέᾳ κ' παχέος διενήνοχεν, ὡς λοὺ μὲν ἱκανὰλαλον θερμαίνειν, λοὺ δὲ ψύχειν ἀιδηλῶς. τὸ γλεῦκος δ' ὅταν ἐστὶ φυσῶδες καὶ δυάπεπτον καὶ παχύχυμον ἀπαυλεῖ ἴσασιν. οὐ μόνον ἀγαθὸν ἔχον, ὑπάγειν γαστέρα: κἀν λυχνίᾳ τὸλ' λῆλ βλαβε-
ῥαλαλον γίνεται. λαχίστα δὲ πάντων οἶναν οἱ λευκοὶ καὶ ὑδαλώδεις πα-
λαιῆνται, λῆλ' ἐστὶν, ἐλάιμως εἰς λὴν λῶν παλαιεμένων τοιᾶλλα μεταβαλλῆσιν, ἀριμύλιλος δ' ἐστὶν αὐλὰ μᾶλα λῆ θερμαίνειν σαφῶς. ὕστερον δὲ καὶ πικρότης, ἐὰν ἐν ἔλεσιν ἐνίοτε δέκα λῆς ὑδαλώδεις οἶνος ἀφικνεμένους ἔστιν θεῖν, ἅλανγε μὴ φθάσασιν ἐν λοῖς πρώτοις ἰριστν, ἢ λέλραναν ὀξυνθῆναι. λοῖς δ' ἰχθύσι λε αἷμα καὶ σκ αυσηροῖς, καὶ λευκοῖς μᾶλα παχέος οἴνοις, καὶ μᾶλα δε-κατέᾳσαν ἐνίοτε συνέπεσεν, μὴ καλῶς ἀποκειμένοις, ὀξυνθῆναι συμβαίνει δ' αὐλῆς καὶ παλαιᾶς δαι χρόνῳ παμπόλλῳ. λοιῆλοι καλὰ λὴν Ἰταλίαν εἰσὶν ὁ Τιβύρ-
τινος, καὶ Σῆνος, καὶ Σαυνίνος, καὶ Μάρσος, καὶ Συρεντῖνος. οἱ σχεδὸν μὲν πρὸ εἰκοσ ἐτῶν γενόμενος ἔτι πολὺ δὲ παραμένει πόλιμος) ΒΚ εὐκόλως ἐκπίκραμενος, ἐναμέλλος καλ' ἀρετὴν ὑπάρχων λῷ φαλερίνῳ. ἐναντία δὲ λῆλοις λοῖς ἦ — ε ὑδαλώδεις πάσχουσιν, οἷε Σαβῖνος καὶ ὁ Γαυριανὸς, Ἀρούνας λε καὶ Τιβῆνος, καὶ οἱ λοιῆλοι. ῥᾳδίως λε γὰρ μεταβάλλουσι πρὸς λὰς ἐναντίας τοι-
ᾶλλας, πλοι λὴν ὀξείαν, ἐὰν δὲ διαμένσι λὴν πικράν. πολὺ δ' ἐς ἑκα-
τέραν αὐλοῖς λὴν ἀλλοίωσιν συμβάλλεται τὸ χωρίον, ἐν ᾧ κεῖται, καλ' ἀρχὰς μὲν γὰρ ἄριστον ἐστὶ τὸ ψυχρόν. ὕστερον δὲ εἰς τὸ θερμὸν ὀξύνει

ραδίως αὐλοῖς. ἐὰν δ' ἐν τῷ ψυχρῷ κείμενα διαμείνωσιν ἕλεσιν δύο ἢ τρισὶν ἡμέραις ἱκανῶς θερμαίνεσθαι δύνται. τῷ χλιαρῷ δὲ χαρίεν, καὶ τῷ μέσῳ καὶ τὴν κρᾶσιν ἡδέπολε δύνται. τὸ μὲν γὰρ οἶνος ἀσθενεῖς εἶναι καὶ ἀδαλώδεις, ὡς μὰδ' εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς φέρειν τὸ ψυχρόν. τῶν δὲ τῶν πίνων ἐχόντων ἀγγείων οἷα τὰρ ἂν ἔκοπς ἄνευ τώμαλος ὀξύνεται ῥᾳδίως ὥστερ καὶ πάλιν αὐλῶν τῶν πωμαθέντων ἧττον τῷ πάχει τὰ πεπλημμένα, τὰ γὰρ ἀπόκενα διὰ τὸ περιέχειν ἐν ἑαυτοῖς ἀέρα δι' ἐκεῖνο μᾶλλον, θᾶττον ὑπὸ τῷ περιεῶντος ἔξωθεν ἀλλοιοῦνται. πεπλημμένα δὲ μέχρι τῷ φαύειν τῶν ἐπιθημάτων δι' ἐκεῖνα μόνον ἔχει τὴν ἀλλοίωσιν, ἀδενῆ τε καὶ ἀμυδρὰν εἰς τοσοῦτον, εἰς ὅσον ἥκει τὸ ἐπίθεμα πυκνότητος. εὑρήσεις γοῦν τὰ μὲν ὑπὸ πίττης ἢ γύψου σεσωθέντα, μονιμώτερα γιγνόμενα τὰ δ' ὑπὸ μόνου δέρματος ἧττον, ὥστερ καὶ τὰ τοῖς φυλλοις πωμαθέντα. οἶνοι δὲ εἰσὶ κίρροὶ καλλίστοι παρ' ἡμῖν ἐν Ἀσίᾳ χώρᾳς. ὁ Τμώλιος, ὁ Λέσβιος, καὶ ὁ ἐνδοξότατος παρὰ τοῖς παλαιοῖς Ἀργῖτις ἐν Χίῳ γενόμενος ᾧ πάντες ἐχρῶντο πρὸς τὰ κάλλιστα τῶν φαρμάκων καὶ μάλιστα τὰς ἀνιδόσεις.

Ἐκ τῷ Ῥάφῃ περὶ οἴνου κεῖται ἐκ τῶν περὶ διαίτης ἢ περὶ πομάτων ἐν τῷ ιβ. λόγῳ. β.

Οἶνον ἑπαινῶ μὲν πρὸς ὑγείαν ὡς οὐδὲν χρῆμα ἄλλο. δεῖ δὲ ἐπιστήμης τῷ πίνοντι, εἰ μέλλοι μηδὲν ἀνήκιστον πάσχειν. οἶνος γὰρ δύναται ἀναψαι μὲν τὸ θερμόν, ἰσχνὸς δὲ ἐμπλῆσαι τὸ σῶμα, πτέψαι δὲ τὴν τροφὴν διὰ ὅλων καὶ σκ ἔστιν οὐδεὶς οἶνος ὅλως κακός, ὥστε μὴ ἂν ποιῆσαι τὰ εἰρημένα, ἔνεστι δὲ καυλότης, ὥσπερ ἐν τοῖς ἄλλοις τὸ χεῖρον καὶ τὸ ἀμεινον. δύναται δὲ οἶνος καὶ τῇ ψυχῇ διάθεσιν ἰσχνὰ παρέχειν, τὸ γὰρ τῆς λύπης φάρμακον οἶνος ἐστι, καὶ μοι δοκεῖ ἡ Ἑλένη εἰς τὸν κρατῆρα τοῦτο ἐμβαλεῖν. τῷ

μὲν γὰρ μετρίως πίνοντι ἔστι μὲν ἡδέσθαι καὶ φιλοφρονεῖσθαι, ἔστι δὲ ὑγιαίνειν καλῶς, τῷ δὲ ἀμέτρως, τὸ μὲν ἡδὺ ἐν τῷ ἀμέτρῳ, τὸ δὲ οὐκ ὑγιεινόν, πῶς δ' ἂν ἀλύπως γένοιτο ὁ πέρα τοῦ δέοντος πίνων, ὅτε καὶ ψυχὴ ἐστὶ τοῦτον δὲ οἶνον βρέχεται, ὥστε τῷ θερμοτάτῳ ψύχεσθαι: τεκμήρια δὲ σοὶ τάδε λέγω, πρῶτον μὲν γὰρ ἀκρατὴς τὸ σῶμα γίνεται τῷ μεθύοντι, ἔπειτα δὲ ὑπνώδης, θερμῷ δὲ καὶ ἡ τροφὴ πέπτεται, ταῦτα μὲν πάσχουσι οἱ μεθύοντες ψυχόμενοι τὸ ἀυτίκα, ἐπὶ ὕστερον δὲ οὐκ ἔστιν, ὃ οὐκ ἂν ἐγώγε προσδοκήσαιμι κακοῦ, καὶ γὰρ ἀποπληκτὸν εἰκὸς γενέσθαι, καὶ πονῆσαι τὰ ἄρθρα καὶ χολωθῆναι μέρος τι τοῦ σώματος, καὶ τῷ ἥπατι, καὶ τῷ αὐλῶνι καὶ τῇ κεφαλῇ τὰ ἴδια παρέχειν ἑκάστῳ νοσήματα, καὶ μοι θαυμάζειν ὑπέρχεται πῶς ἐφ' ὅλως προφανέσι, καὶ ἀγαθοῖς, καὶ κακοῖς, ἕξον τὰ κάλλιστα λαμβάνειν παρὰ τοῦ οἴνου, τὰ κάκιστα εἰργάζεται.

Ἐκ τῶν Γαληνοῦ περὶ σιραίου. η.

Σίραιον ἐκ γλεύκους γινέσθω, μήτ' ἐξ αὐστηρῶν σταφυλῶν ἀλλ' ὡς ἐνὶ μάλιστα γλυκειῶν, μήτε τῷ πρώτῳ ῥεύσαντος, ἀλλ' ἐκ τοῦ ζεσταινομένου. ἐστω μὲν οὖν τὸ γλεῦκος τοιοῦτον, ἑψεῖν αὐτὸ χρὴ μέχρις οὗ τὸ ἥμισυ λειφθῇ τοῦ καθ' ἑαυτὸν ἀρχῆς ἐμβληθέντος, εἰ δὲ μὴ τοιοῦτον, μέχρι οὗ τὸ τρίτον ἀπολειφθῇ, καθεψηθέσθω ἔστω.

Ἐκ τῶν Ῥούφου περὶ σιραίου ἐκ τοῦ β λόγου τοῦ περὶ διαίτης. θ.

Τὸ δὲ σίραιον δύναμιν ἔχει θερμαίνειν μὲν, ἀλλ' οὐκ ἴσα οἴνῳ, ὥστε ῥιγοῦν καὶ ψύχειν δόξειν, ἐμοὶ δὲ οὐδὲν δοκεῖ γλυκὺ οὐ ψύχειν, ὡς νομίζουσιν. ὅτι ἀνάγκη τὸ μὲν γλυκὺ ἡδὺ εἶναι, τὸ δὲ ἡδὺ οἷον χύσιν ἢ διάλυσιν, ταῦτα δὲ τὸ θερμὸν παρασκευάζειν. οὐδὲ δὲ χρεία, οὐδὲ εἰς ἀνάδοσιν ὁρμὴ ῥαδίως, ἀλλ' ἐμμένον τῇ γαστρὶ παραπληρώκεναι τι, ἃ δὲ ἡ ταχύλυσις ἐργάζεται, ταχὺ δὲ καὶ τὸ αἷμα ἐργάζεται, ταχὺ δὲ καὶ ἧπαρ, καὶ αὐλὸν σιραίῳ γίνεται.

ε. βιβλ.

24

Ἐκ τῶν Γαληνοῦ περὶ ὄξους. α.

Ὄξος μικτῆς ἐστὶν οὐσίας ψυχρᾶς καὶ θερμῆς ἀμφοῖν λεπτομερῶν ἐπικρατεῖ δ' ἡ ψυχρὰ δύναμις λεπτομερὴς οὖσα διόπερ ἀποκρουστικὴν ἔχει δύναμιν.

Ἐκ τῶν Ῥούφου περὶ ὄξους ἐκ τοῦ β λόγου τοῦ περὶ διαίτης. ια.

Ἡ χρῆσις δὲ ὄξους πλείστη καὶ ἀπὸ τῆς διαίτας, ἡδύσμα γὰρ τὸ κάλλιστον τοῖς ὄψοις, καὶ πολλὰ ἂν εἴη ἐδώδιμα, ἃ τοῦ δίχα καὶ εἰ τις ὑπομείναι μὴ φαγεῖν, μέγιστ' ἂν βεβλάψειαι, ὥσπερ εἰ καὶ δίχα ἁλῶν ἐδίοι, οἷς πρέπουσιν ἅλες. εὐκαρδιώτατον δὲ ὄξος καὶ εὐστομώτατον καὶ τοῖς πέψεσι συνεργὸν καὶ τῷ φλέγματι πολέμιον, κάλλιστον δὲ ὄξος τὸ ἐκ τῶν ἰσχνοτάτων οἴνων, οὗτοι δέ εἰσιν οἱ στρυφνότεροι

Ἐκ τῶν Ῥούφου περὶ τοῦ ἀπὸ τῶν στεμφύλων ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου. ιβ.

Σκευάζεται τοῦτο δὲ ἐκβλύψαντες τὸν οἶνον ἀπὸ τῆς στεμφυλῆς ἔπειτα ὕδωρ μίξαντες, ταῦτον καὶ ἐκβλίβουσιν, ἔπειθ' ἑψοῦσιν, ἕως τοῦ τρίτου τοῦ παντὸς ὑπολειφθῆναι. γίνεται δὲ γλυκὺ μὲν ὥσπερ σίραιον· οὐ ταχὺ δὲ ἡδὺ ἰσχνόν, καὶ εἴ τις χρηστῶς ἑψεῖ, δεξιὸν καὶ εἰς πόσιν, καὶ εἰς οὖρησιν, καὶ ἀφυσον, ὥστε καὶ νοσοῦσι θαρρῶν προσφέροις ἂν ὁπόσε δοῖ, εἰ δὲ μὴ ἑψοῖς, ὄξος εὐθὺς πονηρὸν γίνεται. Διοσκορίδης δὲ καὶ ἁλῶν εἰς τὸν μέλιτα ἐμβάλλει ξβ· καὶ μετὰ τὸν χειμῶνα ἐγχεῖ εἰς κεραμίον, χρῆσθαι δὲ ἁλὸς συμβλέποι μετ' ἐνιαυτόν, διὸ καὶ ταχέως ἐξίτηλος γίνεται.

Ἐκ τῶν Διοσκορίδους περὶ τοῦ ἀδυνάμου οἴνου. ιγ.

Ἔστι δὲ καὶ ὁ ἀδύναμος λεγόμενος, δεῖ δὲ ἴσον μέρος ὕδατος τῷ γλεύκει μίξαντας ἕψῆσαι πρὸς πυρὶ μαλακῷ ἄχρι οὗ ἐξαναλωθῇ τὸ ὕδωρ καὶ μετὰ ταῦτα ψύξαντας καταγρίζειν εἰς ἀγγεῖον πεπεισόμενον.

α ξ ε β.

25.

ἐκ Γαληνοῦ περὶ μελικράτου. ιδ.

Τὸ μελίκρατον ὑπάνυ τοῖς πικροχόλοις ὠφέλιμον ἐστὶν, ἐκχολοῦσθαι γὰρ ἐν αὐλοῖς ἐὰν μὴ φθάσῃ διεξελθεῖν, ἢ καθ' ἕτερον, ἢ καλὰ κύστιν ὡς διεξελθόντε πρὸς τὸ βλάψαι μηδὲν, ὀλίγον μέγισα, συνατάγει γὰρ ἑαυτῷ τοῦ χολώδες, συμφέρει τοίνυν ὑδαρέστερον ἐπὶ τῶν τοιούτων φύσεων δίδοσθαι τὸ μελίκρατον, ὅπως μήτε διψώδες ἐπὶ μήτε χολοποιόν. ὡσαύτως δὲ τοῖς πικροχόλοις, ὅσοις καὶ οἷς ὄγκον ἤρθη τὰ σπλάγχνα σκιρρώδη καὶ φλεγμαίνοντα, καὶ διδισκόμενα ἀνεπιλήπτου, μοχθηρὸν γὰρ ἐν τούτοις γίνεσθαι, μὴ δυνάμενον μὲν διεξέρχεσθαι ταχέως αὐλῶν, ἐκχολούμενον δὲ ῥᾳδίως καὶ μᾶλλον ἐν ταῖς φλεγμοναῖς διὰ τὸ πλῆθος τῆς θερμασίας, τὸ μὲν οὖν μέλι, διότι πάντων ἐστὶ γλυκύτατον, ὅταν εἰς θερμὴν ἀφίκηται σώματος κρᾶσιν, εὐτάχει μεταβάλλεσθαι καὶ τρέπεσθαι πρὸς τὴν χολώδη χυμὸν εὐθέως ἐν τῇ γαστρὶ, πρὶν εἰς τὰς φλέβας ἀναδοθῆναι καὶ ἑτεροφθάσειν ἄνευ τῆς τοιαύτης μεταβολῆς ἀναδοθῆναι πάντως ἐνίοτε ταῖς φλιγμαῖ μεταβάλλεται. τὰ δ' ἄλλα καλὰ τὸ μέτρον τῆς γλυκύτητος ἢ προαίτερον ἢ ὑστεραίτερον ἔχει τὴν μεταβολὴν καὶ τὸν αὐτὸν λόγον, ἐν μὲν θερμοτέρᾳ κρύσει βάλλον, ἐν δὲ ψυχροτέρᾳ βραδύτερον, ἐκχολουμένης τοίνυν τῆς μέλιτος ἐν τοῖς ὀξέσι νοσήμασι, καὶ καλὰ τῆς βλαπτούσης αὐλὰ, βραδυτόρῳ δ' ὄντος τοῦ ὕδατος καὶ μέλλοντος ἐπιπλεῖσθαι ἐν τοῖς ὑποχονδρίοις καὶ τῇ πάλιν ὄντος φυκτῆς: τὸ μικτὸν ἐξ αὐλῶν ἐπιλήπτου γίνεσθαι, καλὰ τοιαύτην κρᾶσιν συνιστάμενον, ὕδατι πλείονι, μέλιτος μιγνύειν τοσοῦτον, ὡς ὀδοποιεῖν, καὶ πρὸς τὴν ἀνάδοσιν ἄγειν αὐτό. ταχὺ γὰρ οὕρα τορμώτερα γίνεται καὶ ἡ τῶν πτυελῶν ἀναγωγὴ βάλλον, ὅτου κεφαλέων αὐλῶν. εἰ δὲ πολὺ τῆς μέλιτος μιχθείη διψώδη ποιεῖ καὶ γλιχρά.

α περίπαμα

νει τὸ πλυτὸν. εἰς μ γλῦλα μὲν οὖν ἐπιτηδειότερόν ἐστι τὸ ὑδαρέστερον μελίκρατον, τὸ δ' ἀκρατέστερον εἰς τὴν τῆς μαστοὺς ὑποχώρησιν. καὶ τὸ ὠμὸν δὲ μελίκρατον, ὑπακτικώτερόν ἐστι. τὸ δὲ καλῶς ἑψημένον, εὐκοιλιώτερον. σκευάζειν δὲ χρὴ τὸ μελίκρατον, πρῶτον μὲν ὕδατος πολλῷ μιγνύντας, μέλι μετὰ τοῦτο δὲ ὀψωνίας ἄχρι περ ἂν ἀφρίζῃ παύσηται, προσιέναι δ' αἴρειν ἀπ' αὐτῆς δηλονότι συνεχῶς τὸν ἀφρὸν εὐθὺς ἅμα τῇ γεννᾶσθαι. διὰ γὰρ τῆς τοιαύτης παρασκευῆς ἀπολίπεται τὴν δριμύτητα

Περὶ ἀπομέλιτος. ἐκ τῆς Γαληνῆς. ιε.

Ἀπόμελι δὲ πίνουσι μὲν ἐμψυχόν, καὶ ἄδιψον ἄρα βέργας μιγνύντες ὕδατι ψυχρῷ, ἔστι δὲ καὶ τοῖς τῆς ἀμυγδάλης χυμὸς ἀθροισθεὶς ὠφέλιμον, καὶ μάλιστα ὅλαν ὀξυνθῇ. πάσχει δὲ πλειστάκις τοῦτο τὸ μὲν μᾶλλον, τὸ δῆλον, ὡς δι' ὕδατος σκευαζομένου αὐτῆς ὀμβρίου καθάπερ τὸ ὑδρόμελι, ἀλλὰ τῆς ἐπιτυχούσης· σκευάζεται δὲ ἅλας, κηρίων ἢ ζῴων φάτναν ἐκβλίπτοντες τὸ μέλι, βάλλομεν εἰς λέβητα πηγαῖον ὕδωρ ἔχοντα καθαρόν τε καὶ ἡδύ. κάπειτα ἑψήσαντες ἄχρις ἂν ἱκανῶς δόξῃ τὰ κηρία τὴν ἑαυτοῖς ὑγρότητα πᾶσαν ἀποθέσθαι, καταλίβεμεν καὶ φυλάττομεν, καὶ χρώμεθα. τοῦτο τὸ πόμα οἱ παλαιοὶ ὀξὺ γλυκὺ ὠνόμαζον.

Περὶ ὑδρομέλιτος τὸ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. ἐκ τῆς Γαληνῆς. ις.

Ὅταν παύσηται σπεύδομενον τὸ ὄμβριον ὕδωρ, τηνικαῦτα τὴν γλυκύτητα ἐπικλᾶται τούτῳ μίξαντες μέλι προαφεψόμενόν τε καὶ προαπεφρισμένον χρώμεθα. καλεῖται δὲ σκευὴ ὑδρομέλιτος τὸ τοιοῦτον πόμα. Διοσκορίδης δὲ ὑδρόμελι τοῦτο καλεῖ καὶ σκευάζεσθαι φησὶν αὐτὸ πρὸς ἓν μέρος μέλιτος δύο ὕδατος ὀμβρίου παλαιοῦ γιγνομένου καὶ ἁλιαζομένου, τινὰς δὲ πηγαίου

σύνοδος

27.

ὕδωρ μιγνύειν καὶ ἀφεψεῖν εἰς ζωΐλον καὶ ἀποδίδεσθαι.

ἐκ τῆς φιλαγρίας περὶ ἀπομέλιτος, ἐκ τῆς περὶ ἡδέων τομάων. ιβ.

Καιρὸς πόσεως ἀπομέλιτος καθ' οὗ αὐ φανῇ σημεῖον, εὖ μὲν πυρετῷ μόνῳ καὶ ὕδρωσι. ἔτι δέ τι καὶ περὶ πνεύμονα ζύχοι, ταῦτα δεόμενον, καὶ ἐν τοῖς ἀναπλώσεσι δεικνύμενον, δοθείη δ' ἂν ἐκ αἴσης καὶ ἕνεκα πέψεως. καὶ γὰρ ζί καὶ ζμηλικοὶ ἔχει ἀριστικὸν καὶ συμπέψαι ὡς μελίκρατον αὐτὸ δύνασθαι, βελτίων ἦν ὁ καιρὸς ἀπομέλιτος, ὕστερον, ὡς ἂν καὶ οἰνώδες τι κεκτημένου συμβαίνει γε μὴν ζῆς πυρετῆς ἐξάπτεσθαι πλέον οἴνου πόσει, μὴ παρακμάζοντος ἤδη τοῦ νοσήματος. καθ' οὓς χρόνους λελέπτυνται μὲν τὰ αἵματα καὶ ζῶν πόρων ἀνοίξις γέγονεν. ζπνικαῦτα γὰρ πινόμενος οἶνος πόριμος ἥδιστ' ἐπάγων τὸ ζῶν πυρετῶν γένος, καὶ πρὸς τὸ δέρμα ζὴν θερμασίαν ἄγων, καὶ καλακίρνας μὲν εὐθέως ταῖς δριμύτησιν, συνεξάγων δι' ὀλίγου, ὕστερον δὲ ἰδρῶτας ζηνὰς καὶ οὖρα προσφέπων, ὥστε τὸ ζῆς παρακμῆς καιρὸς ἐπιδέξιος ἐστὶν οἴνου πόσεως καὶ ζῶν ἄλλων τῶν οἰνωδῶν τομάων. ἀλλ' ἔτι πάλιν οἶνος μὲν ἀδενέστερον ἀπομέλι καλὰ θερμασίαν ζογχάνει, ῥυτικῆς δὲ καὶ ζμηλικῆς ὑπάρχει δυνάμεως, ζῆλο δὲ προπαρασκευαστικὸν λύσεως ζῶν ἐπὶ χυμοῖς σπομένοις ἀνατελομένων πυρετῶν γίνεται, διδόναι καὶ πρὸ παρακμῆς ἀπομέλιτος πολῆ. μελίκρατον μὲν τοὶ συνήθεν αὐλίκα πίνεται, καὶ τὸ ὀξυμέλι δὲ δοθὲν πολὺ αὖ παραχρῆμα συνέφεν, ἔτι καὶ βέλτιόν ἐστι κεχρωσμένον αὐτὸ προσφέρειν, δι' ἀκριβείας γὰρ ζπνικαῦτα κεχαρίκασιν ἐς ἄλληλα αἱ δυνάμεις. καὶ ῥοδόμελι μὲν καὶ σμφακόμελι, ἧ τὸ διὰ κακῶν χρονισθῆναι λίαν ἐφέλει. τὸ μὲν γὰρ ζι ταχύ, καὶ ῥυμῶδες ἐν αὐλοῖς τι ἔχει, τὸ δὲ χρήσιμον καὶ πόριμον καὶ σεῖται χρούς πρὸς διάκρισιν μάλιστα δὲ τὸ ἀπομέλι ζὴν γεῦσιν καὶ ζὴν σομὴν ἐν τῷ χρόνῳ προσλαβόν, ζδὲν ἂν μελικράτῳ δοξειεν

διαφέρειν. ἐψηθὲν δὲ καὶ μηνῶν τῆς γενόμενον ἕξ, ὃ ἐστὶν ἀπὸ τῆς πρώτης μόνας ἐνεργείας, ἀλλὰ καὶ τὴν ῥωστικὴν οἷόν δίκην ἐπιδεδεικνῦσθαι, κηρία λαβὼν πεπληρωμένα μέλιτος λευκὰ μὲν, τὴν χροιὰν διαυγῆ ἔχοντα, τὸ μέλι δὲ διὰ λεπτῶν χειρῶν ἐκθλίβεσθαι, καὶ ὕδωρ πηγαῖον καλὸν μίγνυσθαι, παχυτέρῳ μὲν οὖσι τέλαρα μέρα, μέσῳ δὲ ἡρίᾳ καὶ ἤμιον, λεπτοτέρῳ δ' ὑπάρχοντι, καὶ ὀγροτέρῳ ἡρίᾳ τῆς ὕδατος, καὶ τότε τῆς κηροῦ πεφυσῆς λείψανον ἐξ ὑπερεξέβη τὸ μέλι, καπειτα ἐμβάλλοντες εἰς καινὴν χύτραν προαπεζεσμένην πρέμα κ, τὸ πεφυσῆς ἀπολειφθέντα, ἄνθρακι πυρῶντες ἐκ ξύλων ἀκάπνων, φλογὶ λεπτοτέρᾳ ζεννυμένων, ἀφαιρῶντες ἑκάστοτε τὸ οἷον ἀποπτύομενον ἐν τῇ ζέσει κότριον, μετὰ δὲ τὰς πρώτας ζέσεις ἀφελῶντες τὸ πεφυσῆς ἅπαν, καὶ δηλονότι καὶ τὸν ἀφρόν, καθεψῶντες τε τὴν χύτραν, εἶτ' ἐπαυόμενοι ψυχθῆναι τελείως, καὶ μετὰ τὴν ψύξιν τὸ ἐποχθὲν ἐξελῶντες, ἔπειτα δὲ ψυχθέντος, αὖθις τὴν χύτραν ἐπὶ τῆς πυρὸς θερμαινόμενον καὶ ζέσαντες ἀπολίθεμεν ἀφελῶντες τε τὸ ἐπιπολάσαν πάλιν, εἰ ψυχθείη. χρίζειν δὲ ποιούμενοι ζέσιν καὶ ψύξιν καὶ καθαρσιν τῆς περιττώματος, οὕτως ἐμβάλλομεν εἰς ἀγγεῖον τὸ σκευαθὲν ἀπόμελι, κεράμιον. οἷα δ' ἐστὶ τὰ Φιλαδελφινὰ καὶ Καρυπνὰ, καὶ Ὀμφακηρὰ προσαγορευόμενα. χίθεμεν τε αὐτὸ καθ' οἶκον ἐν ᾧ καὶ οἶνος τεθεὶς ἐωθὲν ἄφεκτος μένειν. δῆλον δ' ἐστὶ δήπου τὸ χρῆναι τὴν ζέσιν ἐπὶ πλέον ποιεῖσθαι, τὸ γὰρ ἀρξαμένης ἢ βραχὺ προελθούσης καθελεῖν τὴν χύτραν, ἀλλὰ τῆς ἑψήσιν ἐργάζεται, καὶ περίττωμα καταλείπεται μὴ δυνάμενον καὶ διαφθαρῆναι τὸ πολύ. διττὴ δ' ἐστὶ σύνθεσις ἀπομέλιτος, τὸ μὲν γὰρ μόναν ἐψημένου ἐν ὕδατι τῶν κηρίων, γίνεται μετὰ τὴν ἐκθλιψιν τοῦ μέλιτος, καὶ ποιοῦσιν καλὰ τὰς ἀγροικίας

α θλίβουσες ταῖν χειροῖν, ἐπὶ πολὺ διαβρύπτομένων εἰς λεπτὰ μόρια, καὶ ἀνὸ
τὸ ὕδωρ τοιβόμενον ταὶν θρύψιν, ἔπλα συναγαγόντες τὸ ὑγρὸν καὶ διαλύοντες ὅλον τὸ μέλ
διαλυόντες

αὐλὸ πλεῖσον ὅσον οἰνάδες καὶ παχὺ καὶ μελανίερον. τὸ δ' ὡς, αὐλὸς ἔφην συνιθέμενον ὡς τᾶ μέλιτος εἶναι μᾶλλον ἐν αὐλῷ χρᾶσαι ἢ τῶν κηρίων. πλύνεται γὰρ ταῦτα καλὰ τὸ ὕδωρ ἀχ' ἕψηται, τᾶ μέλιτος ὅλᾳ συνεψομένᾳ, καὶ ταύτᾳγε τᾷ συνθέσει διὰ παντὸς ἡμεῖς χρώμεθα, τὰν τᾶ ὕδατος μόνᾳ πόσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ παραιτήμενοι, κακίας γὰρ ἐπὶ πυρετικῶν ἀρρωστίαν ἀκ ὀλίγας, ἄγε μικρὰς ἐπιδείκνυται:

Ἐκ τᾶ Γαληνᾶ περὶ τᾶ διὰ κωδιῶν. ιη.

Ἐμβάλλω μὲν εἰς τὸν ἕνα ξέστην τᾶ ὕδατος κωδίας δέκα, προσκρέχων αὐλοὺς ἐὰν μὲν ὦσιν ὑγρότεραι τε καὶ μαλακώτεραι μιᾶς ἡμέρας καὶ νυκτός, ἐὰν δὲ σκληρότεραι τυγχάνωσιν οὖσαι, καὶ πλείονι χρόνῳ τᾶς μιᾶς ἡμέρας, ἀμείνονα μὲν ταῖς μήπω σκληραῖς λαμβάνειν, εὔδηλον δ' ὅτι καὶ ταῖς λίαν μαλακαῖς ἀποβάλλεσθαι προσήκει. αἱ μὲν γὰρ ξηρότεραι τὸν χυλὸν ὀλίγον ἔχουσιν, αἱ δ' ὑγρότεραι πολὺν μέν, ἀλλ' ἀπεπτον ἔτι καὶ ὑδατώδη, καὶ ἄζυμον. διὸ καὶ ταῖς ἐξ ὑγρῶν καὶ ἐλεινῶν χωρίων παραιτητέον. οὐ δ' ἔστιν ἀριθμοῦντα κωδίων, ἐμβάλλειν χρὴ καλὰ τὴν ἀναλογίαν τᾶ ὕδατος, ἐπὶ τῶν μέσων τὸ μέγεθος ἀκέειν χρή, εἰ δέ τινες μὲν εἶεν μείζους τῶν συμμέτρων, τινὲς δ' ἐλάττους: εἶναι δὲ μέσαι καθάπερ εἰώθεν ὡς τὸ πολὺ τὸν εἰρημένον ἀριθμὸν ἐμβάλλειν τῷ ξέστῃ, τῆς δ' ἑψήσεως ὅρος ἔξω σοὶ μὰ εἰς τὸ ἥμισυ, ἢ εἰς τὸ τρίτον, ἢ ὅλως τοιοῦτόν μόριον ἀπολειφθῆναι τᾶ ὕδατος, ἀλλ' ὅταν πρῶτον ὅλαι λακεραὶ γενέσθωσιν, βουλόμεθα γὰρ αὐτῶν δῆλον ὅτι τὸν χυλὸν ἐκβεβλῆσθαι, τοῦτο δὲ γίνεται λακερῶν αὐλῶν ἀποτελεσθεισῶν, μίγνυσθαι δὲ ἀξιῶ

γλῶ, μέλιτος ἥμισυ μέτρον, ἕψεσθαι ἐπ' ἀκάτης πυρὸς ἄχρι συστάσεως ἀττικῆς μέλιτος. ἐν ὄμβρῳ δὲ ὕδατι ποιεῖσθαι τὴν ἔψησιν ἢ πηλῷ. χρῆσις δὲ αὐτῆς τοῖς ὑπνου δεομένοις ἐστίν, οἷς καὶ τὰ διὰ σπόγγου συντιθέμενα πολλάκις τῶν φαρμάκων ἀναγκαζόμενα διδόναι τοῖς ἀπὸ κεφαλῆς εἰς τὴν τραχεῖαν ἀρτηρίαν καταῤῥέει ῥεῦμα λεπτὸν ᾧ κατέχρηστον κοιμᾶσθαι διὰ τὰς ἑπομένας βῆχας. ἐπὶ τῶν τοιούτων μᾶλλον ἐγὼ καὶ τὴν σκευασίαν τῆς φαρμάκης δι' ἕψήματος ἔωθα ποιεῖσθαι. αὐλάρκως δ' ἔψησις εἰς τὰ λαπάρα ἐστίν, ὅταν εἰς τὸ ἥμισυ τῆς ὕδατος ἐψηθῶσιν αἱ κωδίαι) καὶ διὰ τῆς γλυκείας τῆς Θηραίας ἢ Κρητικῆς κάλλιον ἢ διὰ μέλιτος ἕψειν, ὅταν ἢ τὸ ῥεῦμα τανυ λεπτὸν. λεπτυντικῆς μάλιστα τὸ μέλι δυνάμεως, καὶ φεύγειν αὐτὸ χρὴ τηνικαῦτα, τῆς γὰρ λεπτῆς καταῤῥοῆς ἐπιλείπει. μιγνύναι δ' ἕψωμένῳ τῷ τοιούτῳ φαρμάκῳ καὶ γλυκυρίζης ῥίζαν, ὡς συνεφθῆναι, μὴ παρόντος δὲ, τὸν ἐκ Κρήτης κομιζόμενον χυλόν. ἐὰν δὲ περιέχηται κατὰ τοῦ πνεύμονα καταῤῥεῦσαν ἐκ τῆς κεφαλῆς πλῆθος, ἢ διὰ τῆς μέλιτος γίγνεται βελτίων ὥσπερ μάλιστ' ὕπνου χρῄζουσιν, ἢ δι' ἕψήματος, ᾗπερ καὶ τῆς διαπλύειν τὸ διὰ τῆς μέλιτος, πρὸ τοῦ καταπίνειν ἔν ἑστάμενος, καὶ εἰς ὕπνου τροπομένης τῆς καμώνυχος ἢ οἷ διὰ μέλιτος ἢ τῆς χωρὶς τοῦ σκευασθέντος, δώσεις φάρμακον καὶ πολὺ καὶ μιγνὺς ἄμφω, σκόπον ἔχων κατὰ τὴν μίξιν ἐμβάλλειν πλεῖον θατέρου τῆς κατεπείγοντος, ἢ δὲ σύμμετρος δόσις ἔστω σοὶ δυοῖν κοχλιαρίων ἀξιολόγων τὸ μέγεθος. αὐξήσεις δ' αὐτὴν ἢ μειώσεις ἀποβλέπων εἰς τὸ τῆς σώματος μέγεθος ᾧ προσφέρεις, καὶ τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν ὥραν τοῦ ἔτους, καὶ τὸ χωρίον. ἐν ἅπασι γὰρ τούτοις ἐπὶ μὲν τὸ ψυχρότερον μείζονι δώσεις ἐλάττονα, ἐπὶ δὲ τὸ θερμότερον, ἐλευθερότερον: ὅτι δὲ καὶ

πρὸς τὸ τῆς καλάφρης ποσόν. τε καὶ ποίων ἀποβλήτων ἢ πλείων ἢ ἐλάττων δώσεις, εὔδηλον ὑπάρχει: κοινὸν γάρ τῆσδ' ἐπὶ πάντων τῶν βοηθημάτων ἐστίν. Περὶ τῆς διὰ κωδίων ἐκ τῶν φιλαγρίδ ἐκ τῆς περὶ πιδέων πομάδων. ιβ.

Οὐκ εἰς ὕπνον ἀφορμένοις δ' ὑπνῳ δεομένοις δέδωκα τὸ διὰ κωδίων ἐγὼ μόνον, ἢ πρὸς βῆχα τινὰ ἐνισάμενος, ἐφ' ὧν ὅλος χρόνος τόλμε ποσὸν τῆς δόσεως ὑπὸ γαληνῆς καλῶς ὡρίσθη. ἀλλὰ καὶ πυρέττουσι σφοδρῶς ἀφορμῶντε καῦμα τεταμένους καὶ σῶμα γαστρὸς διακαιομένους, ἐν ἐρυσιπέλατί τε καὶ ἄλλως θερμῷ παθήματι, ἐφ' ὧν δὲ καὶ τὸ τοσοῦτον πυξίσαμεν μεγάλως πεύτε καὶ ἐξ κοχλιάρια διδόντες. καὶ θχ' ἅπαξ γε μόνου, ἀλλὰ καὶ δεύτερον καὶ τρίτον καὶ πολοσοῦ τῆς ἡμέρας. θκ ἐν ἀκμῇ μόνον τῶν πυρετικῶν νοσημάτων, ἀλλ' ἤδη καὶ πρὸ τῆς ἀκμῆς τε καὶ τῆς ἐνεργοῦς πέψεως ἐφ' ὧν ἀγρυπνία καὶ θερμασία δριμεῖα τις ἡ μεγάλη καταπόνει τὸν ἄνθρωπον. διὸ καὶ καλῶς ἔχειν μοι δοκεῖ τοῖς πρὸ τῆς ἀκμῆς τῶν πυρετικῶν νοσημάτων τὸ διὰ κωδίων πολίζειν βεβλημένοις ὀξυμέλιτος ἐπιχεῖν. λεπύνει γὰρ αὐτό τε ταχὺ τῆς ὕλης, φυλάττει τε τὴν ψυκτικὴν δύναμιν, μετὰ τοῦ ἐδέ ἐμποδίζειν τῷ ἰσχνὸν τῆς πέψεως. χρὴ δὲ θκ ἐπὶ τῶν ἐπισπᾶν ταχέων χυμῶν ἐξαπλουμένων πυρετῶν μόνον ὀξυμέλιτος μιγνύειν, καὶ μᾶλλα ὅτε πρὸ ἀκμῆς διδοῖμεν, ἀλλὰ κατὰ τῶν ἀπλαγχνων τῶν ἐμπεφραγμένων, κατάρρους καὶ ἀσθενοῦς, πνεύμονός τε καὶ τῶν ὁμοίων, πυρετῶν διακαιομένων. πεύτε δ' ἢ ἐξ ἕλκεα κοχλιάρια διδοῖμεν θ φοβούμενοι ψύξεως ἀμετρίαν καθάπερ ἐπὶ τῶν ἄνευ πυρετοῦ βηχὶ συνεχομένων. τὸ γὰρ ὑπὲρ τὴν φύσιν θερμὸν κολάζομεν. πρὸς ὃ συναρμόττειν τὸ ποσὸν τῆς φαρμάκου, τῆς κατὰ φύσιν θερμασίας θχ' ἁπτόμενον δηλονότι κατὰ τὰς ἀγωνιστικὰς τόσεις. θ μόνον δὲ τὸν πυρετὸν, ἀλλὰ καὶ τὸν παροξυσμὸν ἀκμάζειν προσῆκεν. ὡς ἀμφοτέρας ἅμα

ταῖς ἀκμαῖς τηνίκα τῆ καλὰ μέρης παροξυσμῆ, καὶ τὴν τῆ νοσήματα
αὐτῆ συμπεπλωκέναι. καλῶ δ' ἀγωνιστικὰς πόσεις ταῖς μεγάλως ἀξιο-
μένας, ὅτοτε λύσαι τὴν νόσον ἐλπίζομεν κρίσει. πρὸ γὰρ τοι τῆς ἀκμῆς τῆ
παθήματος ὅτε πειθόμεθα μὴ δύνασθαι κινῆσαι κρίσιν, ἐπὶ ψύξεως ἕνεκα
χρώμεθα τῷ πολῷ μετρίαν αὐτῆ τὴν πόσιν ἐργαζόμενοι. δοίη μὲν δ' ἂν αὐτὸ
καλὰ ταῖς ἀκμαῖς ποτὶ καὶ μόνον μὲν, καὶ σὺν ὀξυμέλιτι καὶ ὀμφακομέλιτος
δὲ τὸ μέτριον ἐπιπλέξαντες, καὶ ἄλλοτε ῥοδομέλιτός τε καὶ οἴνου τινὸς τῶν
τορίμων, καὶ μάλις' ἐὰν ᾖ τὸ διὰ τῆ ὕδατος ἐσκευασμένον, βραδύπορον γὰρ
φύσει τὸ ὕδωρ, μικρῶ δὲ κάλλιον καὶ ὅσον ἀνθ' ὕδατος λεπτότερον καὶ
διαυγέστερον παραλαμβάνειν ἐπὶ τῶν κωδίων ἐψήσεως: τορίμωτερον γάρ
ἐστι, μελὰ τῆ καὶ ῥωστικὸν ἔχειν, ἀλλὰ καπὶ τῆ τυκνοτέρη δέρματος
ἄμετρον ἀρηγεῖ ὁ τοιοῦτος οἶνος μιγείς, ὥσωτερ ἢν ἐπὶ τῶν ἀραιοτέρων
σωμάτων ἡ τόμαλος τῆς κοιλίας ἀδενεστέρη ὀμφακόμελι, καὶ μᾶλλον
ἔτι ἀνορεξία διοχλοῦντα. καὶ τοῖς γλυκυτόταις ἤτοι καλὰ κοιλίαις ἔχουσι φαρ-
μακῶδες ἐρρυπκὸς ὑγρὸν ἢ χολῶδες. καὶ ῥοδόμελι δὲ μίσγοιτ' ἂν τοῖς
ὧδε διακειμένοις. ταῦτα μὲν ἐπὶ τῶν πυρετῶν ἀπόχρη προδιορίσασθαι.
τῶν δὲ ἄλλων παθῶν ἑφεξῆς μνησέον. ᾗ γὰρ πνεύμονι μοῦνα ἐκτετυρω-
μένοισι καὶ ῥευματιζομένοις καὶ βήσσοντι τὶ χρήσιμον ὑπάρχει τὸ πολὺ ἀλλὰ
καὶ τοῖς ἄλλοις ἀσθενέσι, διὸ καὶ προσφέρομεν ἀφ' ὑπαλγέσι μόνοις
ἢ ἀσθενικοῖς, ἀλλὰ καὶ νεφρῆσι καὶ κύστιν βεβλαμμένοις ἔτι θερμὸν
ἔτι τὸ πάθος. τραγγρίας γὰρ ἐπὶ δριμύτητι τῶν οὔρων γιγνομένας κα-
θαιτέλλει μεγάλως, καὶ μάλιστα ἐν βαλανείῳ καὶ πρὸ βαλανείου μέλλοντι
ἴσιέναι δίδομενον δαψιλές. ἐφ' ὧν δὴ καὶ τὴν δίαιταν ἀφροδεράντοις
καὶ εὐχύμοις εἶναι κελεύομεν, καὶ νεφριτικῶν δὲ ὧνπερ κενεῶνες
καὶ ψόαι θερμότεραι: ἀγαθοῦ ὑπάρχει γῆθος τὸ πολὺ καὶ τοῖς διαβήτη
καὶ χολέρᾳ κινδυνεύουσιν, οἷς ἀμφοτέρης μηδενὸς ἐργοντος καὶ ψυχρῶ
κεραδὲν ἀκραιφνεῖ χρησιμώτατον, τὸ γὰρ τοῖ τῶν χολερικῶν ἐχθρόν.

ἅμα ψυχρὸν ὑπάρχει πολύ. προσήκει δὲ πρότερον αὐλῶν ῥωννύναι
τὴν ὅλην γαστέρα μηλίνῳ καὶ μαστιχίνῳ καὶ ὀμφακος σταφυλῆς χυλῷ καὶ
συληρίας βραχεῖ τῆς χυμῆς, καὶ τοῖς ὁμοίοις χρίβειν τὸ δέρμα τὸ ζῷ
καμνοντος ὅλον πολυχρονίαν χερσὶν ἀναλίφας ἢ καὶ μαλακαῖς ὀθονίοις,
σικιάζειν προσβάλλειν κάτω καὶ μεταφρένοις, καὶ θώρακι. κάτεισι δίδοναι
τοῦτο τὸ πολὺ σὺν ὀμφακομέλιτι θερμῷ κερανυμένου. εἰ δὲ καὶ ζήλων
πραπομένων ἡ κένωσις ἐπιμένοι φοδρα, καὶ συγκοπὴς καὶ ἀσαρκιῶν
προσδοκία τις εἴη καὶ φόβοι, ἐπὶ τὴν ζῷ ψυχρᾷ τόπον ἀνάγκη κατα-
φυγεῖν θώρακα δὲ ἐκκενοῦν προαιρούμενος, εἰ δὲ καὶ ζήλος τοῦ πολῦ
βλέπτοις εἶναι χρείαν, διὰ ἀγρυπνίαν, ἢ θερμασίαν ἄμετρον, εἰ μὲν συμ-
πέψεως δέοι ζῷ σώματι. βύζυρον, καὶ γερμινθίνην, ἰρινῆς σὺν ἀυλοῖς· χρυσι-
ζομένῳ δίδοναι, καὶ μέλι καὶ τὰ ὅμοια, καὶ εἰς ὕπνον τρεπόμενον τὸ πολύ.
εἰ δὲ ζέμενον τὸ περιεχόμενον ἀπορρυπτέον τε δέοι, καὶ ταῦτα μὲν, ἄλλα
καὶ μηλώνος κόμης ὑανώδη τε καὶ ἀδιάβλητα καὶ πάνακος ἐναφεψη-
μένων ὕδατι, καὶ τὸ ὀξυμέλιτος μόνον τε καὶ σὺν τῷ ζῶν βολανῶν ἀφεψή-
ματι καὶ κατὰ τὸν καιρὸν τὸν εἰρημένον ἅμα τῷ διὰ τῶν κωδίων
φαρμάκων, καὶ εἰ δεήσειεν πολὺ καὶ καθ' ἡμέραν εἰ καὶ καθ' ἄλλον
τινὰ τῆς νυκτὸς χρόνον καυστῷ τινος ἐπείγοντος ἢ ἀγρυπνείας.

Ἐκ τῶν φιλαγρίκ περὶ ζῆ ἀπὸ τῶν κυδωνίων μήλων καὶ ζῆ ἀπὸ
τῶν κραυτείων καὶ ὕδατος ἐκ ζῆ αὐτῆ λόγος. Κ.

Τὸ δὲ ἀπὸ τῶν μήλων τῶν κυδωνιῶν, σκευάζεται τοιοῦτον τρόπον,
τεμαιρεθέντος ζῆτε φλοιῶν, καὶ τῆς ἐντερώνης, ἕψειν αὐτὰ σὺν ὕδα-
τι τηγαίῳ καλῷ μέχρις ἂν ἡ τρίτη μοῖρα διαφορηθῇ τοῦ ὕδατος, καὶ τὰ
λειπόμενα δύο μέρη καλῶς ἐγχέαντα κεραμίοις ἀγγείοις οἷς εἰρήκαμεν
ἐπιπλέοις ἀποτίθεσθαι. γίγνεται μὲν γὰρ οἰνώδες καὶ ἀυστηρόν. ὠφελεῖ δὲ
κοιλιακὸς πινόμενον καὶ ῥώννυσι στόμα κοιλίας πλόνου καὶ πταρ

ἐφ' ὅλε καθ' οὗ καιροῦ ὑγρότερα γέγονε σφῶν αὐλῶν μίγνυται δὲ καὶ μέλιτος ἐνίοτε καλῷ λῷ δὲ λῷ πόματι συνελεγμένης πόδα λῆς ἐψήσεως σὺν λινὶ μιγνύμενον, ὄκ εἰς ἡδονὴν μονόν, ἀλλὰ φυλακὴν λῆς συνθέσεως, ὃ γὰρ ἂν σαπεὶη ῥᾳδίως τὸ ὑγρὸν προσλαβὼν μέλιτος. δῆλον δὲ οὗ τὸ τοιοῦτο λῆς ῥύψεως δεομένοις ἅμα καὶ σύψεως ἁρμόσει νοσήμασιν: οἷα περ καὶ λῶν ἕλκομένων ἐντός ἐστι μορίων ἐντέρων, σώματος, κοιλίας, καὶ στόμαχος. τὸ δὲ παρεσικὸς λι πολὺ καὶ ἐξ ἄλλων μὲν λινῶν γίνεται, μάλιστα δ' ἐκ λῶν κράνων ὀνομαζομένων ῥόδε λὴν σύνθεσιν ὁμοίως, λόνδε χρῆσιν ἐχόντων λῷ διὰ λῶν μηλιανῶν Κυδωνίων

Περὶ ὀμφακομέλιτος ἐκ λῶν φιλαγρίᾳ ἐκ λῆς αὐλῆς λόγος. κα.

Βοτρύας ὀμφακίας προσήκει λαβεῖν μέλλοντας ἀρχὴν ὑπομένειν πεπάνσεως, ἀε δὴ καὶ λὴν ὀξεῖαν ἀκμάζουσαν ἔλι διασώζειν τοιοῦτα, μηδὲ λῆς σύψεως ἀπηλλαγμένοι, κἄπειτα ἐν οἰκήματι ἱδρύειν λὴν κρᾶσιν συμμέτρῳ ῥιῶν ἢ καὶ ἑπτὰ ἡμερῶν καὶ μᾶλις ἔσαν ὑγρότερος ὁ περιέχων ἀὴρ ψυχάνῃ: θλίψαντα δὲ μετὰ λὴν ἀπόῤῥιψιν εἰς ἄγγος ὑελῶν δέχεσθαι τὸ ὑγρόν. μίξαντα δὲ καλῷ μέλιτος ἀπηφρισμένῳ μέρος ἓν πρὸς ῥία μέρη. θερμαίνειν δὲ ἐν ἡλίῳ τέτταρας ἡμερῶν μέχρι περ ἂν καλασῇ ζέσαν τὸ λῆς ὀμφακος θερμόν. ἔῳθα δ' ἐν πολλῷ γίνεται χρόνῳ κἄπειτα ἐν φρέατι καταλιβέμενον ἀκήματι φυλάττειν ἀσπίλου ὕελον. τοιαύτην ἐγὼ ποιούμενος ἔῳ φαρμάκῳ ἔῳθα λὴν σύνθεσιν. ἐπὶ δὲ τῶν ἐμπροσθεν εἰρημένων χρῶμαι διαθέσεων, ἐπὶ δὲ τῶν ἐν χρονίοις δὲ καὶ λεπτοῖς ῥεύμασι, τὰ ἐντέρα ῥευματιζομένων, ὡς ἐκκρίσεις γίνεσθαι συνεχεῖς διὰ λίνα θερμὴν δυσκρασίαν. παρέχω δ' αὐτὸ καὶ τοῖς ἀνωρέκτου ἔχουσι τὸ λῆς κοιλίας στόμα διαθερμὴν ἅμα καὶ ὑγρὰν διάθεσιν, προαπορύψας δι' ἑτέρων λινῶν τὰ περὶ αὐτὸ

τὸ σῶμα τῆς κοιλίας ἀνατεμπόμενα μοχθηρὰ ὑγρὰ τῆς ἀναρεξίας ἀπαγαγόντα. δίδωμι δὲ καὶ χωρὶς ἀπορυψεως ὅτε γὰρ ἀνατοβῇ χυμὸς τότε γὰρ καλῶς τῆς ἀναρεξίας τινόμενον τὸ ὀμφακόμελι καὶ μᾶλλον ἐπὶ ἀκρατέστερον τοφείη. συντελεῖ δ' ὀλίγα καὶ τοῖς διὰ ἀραιότητα σώματος ἐπὶ λεπτότητι χυμῶν ἐκρεόντων συγκοπτομένοις καὶ μάλιστα ἐν πυρετοῖς ὧν ἀφύσιος καθαίρεσις σαφὴς δίχα φανερᾶς ἐκκρίσεως γινομένη, καὶ μηδὲν κινεῖ τὴν φύσιν τῷ ποιμαλος: οἶνος μὲν γὰρ ἐπὶ τῆς τοιαύτης διαθέσεως ἔχει τὸ κράτος τῆς ἰάσεως εὐπόριμος καὶ σύψεως τινὸς μετέχων. ἀπορρύπτος δὲ τῷ τοιούτῳ, δυνατὸν οἶνῳ λεπτῷ μὲν τῇ συστάσει, ξανθῷ δὲ τῇ χρόᾳ μιγνύναι τὸ τοῦτο, καὶ οὐ πρὸ τοῦ δίδοναι. θέρει μὲν ψυχρῷ κεραννύναι ὕδατι μελαγχολικῆς φλεγμονῆς ὄντος εἰς κύριον μέρος, χειμῶνος δ' ἐξ ἀνάγκης θερμῷ καὶ σφοδρῶς τῆς τοιαύτης συγκοπῆς γιγνομένης διὰ παντὸς τῷ θερμῷ κερατέον. ἔστι δὲ τῆς ἀναδόσεως ὀξυτάτης χρήσιμον ἐν συγκοπαῖς ὀξυτάταις, ἐπιτήδειον γὰρ τοῖς ὧδε διακειμένοις ἐστὶν ὃ καὶ ταῖς ἀναδόσεσι ταχὺ, καὶ ταῖς ἐπιχέουσι φάσπριον, δ' αὖ εἴη δικαίως ὃ καὶ θερμὴν ἔχει καὶ συντηρικὴν ἐν ἑαυτῷ δύναμιν. τῇ μὲν γὰρ θερμότητι τὸ πόριμον, τῇ σύψει δὲ τὸ μόνιμον ἔχει. καλὸν τοίνυν διὰ τῆς λοιμώδους τῆς ἐμπεσούσης καὶ τὸ ὀμφακόμελι, τὸ μὲν γὰρ μέλι πόριμον ἐν αὐλῷ καὶ ἡ ὀξεῖα ποιότης, ἡ δὲ σύψις βραδύπορος ὅσα φύσει μόνιμος: ἀλλὰ βέλτιον ἂν γένοιτο προσλαβὼν οἶνῳ ἵνα καὶ τὴν ὀξεῖαν ἐν ἑαυτῷ δυναμιν λεπτομερικὴν τῶν χυμῶν γιγνομένην ἀμαυρώσωμεν, διὸ καὶ χρησιμώτερον κιρρῷ εἶναι καὶ ὑπὸ γλυκὺν τὸν μιγνύμενον οἶνον αὐλῷ καὶ μὴ λίαν λεπτόν. ἔτι μὲν γὰρ τῶν θερμῶν δυσκρασιῶν τε καὶ νόσων χρήσιμον εὑρήσεις τὸ τοῦτο ἕκαστον, τότε διὰ καυσιῶν καὶ τὸ ὀμφακόμελι καλλικρατικώτερον μὲν ὀμφακομέλιτος ὄν, καὶ δι' αὐλοῦ τῷ τοῖς ἐπιδακνώσιν

α καὶ μετὰ ταῦτα ὁ ἐκ Ῥόδων καὶ Μέλιτος συνιέθεσαν. forg. marginal. ε

καὶ θερμοῖς ὑγροῖς, ἄλλωστε καὶ πυρετῷ διακαιομένοις ὀξυλάλοις χρησιμώταλόν ἐστιν, ἐφ' ὧν ὑπάρχει λυπρὰ γαστρὸς λύσις. ἐπὶ γὰρ τῶν λιχνῶν ἐκεῖνο βέλτιον, προσήκει δ' ἤδη συμπέπλεσθαι τὸ τῶν πυρετῶν πάθος, ἵν' ἅμα τῶν τροφῶν ἑκάτερον ἐπιδοθῇ.

Περὶ ῥοδομέλιτος ἐκ τῶν φιλαγρίου ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου. κβ.

Τὸ δὲ ῥοδόμελι τρία μὲν λαμβάνει τῆς χολῆς διυθημένης μέρη, καὶ τοῦ μέλιτος· ἕψεται δ' ἐν πλείῳ τοῦ αὐτοῦ ὀμφακομέλιτι τρόπον, σύφει μὲν ὃν πρᾶγμα καὶ ψύχει καὶ ῥυτικὸν δέ ἐστι τι, καὶ τὸ δριμύτητος κέκτηται. διὸ καὶ στόμαχι μὲν ἁρμόδιόν ἐστι θερμὴν τινα φλεγμονὴν δεδεγμένῳ διαχέαι ἐπιῤῥοὴν τοῦ τῆς ῥεύματος ἀναχεόμενον ἢ ῥέμα τὸ φερόμενον. ψύχειν τε μετρίως τὸ ζέον αἵματος καὶ τῆς δριμύτητος ἀμαυρῶν δυνάμενον· ποιητικὸς ὁμοίως καὶ τοῦ διὰ κοιλίας πάθους. ὕλην δὲ ἔχει κατὰ τὸ βάθος κειμένην, ἐκκλύζει μὲν τὰ δακνώδη τῶν ὑγρῶν τῷ ῥυτόν, ἀναψύξιν δὲ φέρει τοῖς διὰ θερμασίαν καὶ δίψαν ἀνιωμένοις. ῥώννυσί τε τὰς φυσικὰς δυνάμεις διὰ τῆς εὐψόου καὶ κερασσούσης ὑδαρὲς τὸ τοῦ ἄλλοις τε τοιοῦτον καὶ πυρετῷ καμνουσι προσκομιζόμενον τῆς ἀκμῆς ἐνεστηκυίας ἤδη τῇ παροξυσμῷ καὶ τῇ πάθει· διδόναι μὲν τοῖς μὲν ἄνευ χυμῶν πλεονεξίας δίχα συμπτώσεως κενώσεως. οἷς δὲ μετὰ διαπύρων ὑγρῶν ἡ βλάβη, προεξεμέσασιν ἢ διὰ χωρητείων κατὰ τῶν ἀνιούντων περιωμαλίαν. γιγνέσθω δὲ πολλῇ καὶ συνεχὴς ἡ πόσις ἐπὶ τῶν διακαιομένων, ἵνα μὴ παρεμπίπτῃ φαρμακώδης ὑγρὸν στόμαχι κοιλίας ἐκ τῶν ὑπερκειμένων μορίων. ἐν γὰρ τοῖς πυρετικοῖς νοσήμασιν ἀρκέσει καὶ μία πόσις δαψιλὴς ἐν τῷ προσήκοντι καιρῷ διδομένη, λύσασα τὸ πάθος δι' ἱδρώτων, ἢ γαστρὸς ῥύσει, ἢ δι' ἐμέτων, ἃ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀκολουθεῖν εἴωθε πόμασιν ἐν τῷ τῆς ἀκμῆς καιρῷ. Περὶ σελινάτου ἐκ τῶν φιλαγρίου ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου. κγ.

Το δὲ ζῶν σελίνων ἀπόζεμα, καὶ πνεύμαλος μὲν ἀπέλγει καὶ ὠμῷ ζωχάνει καλεργασικὸν καὶ πλῆθος δὲ δι' ὕρων ἄγει. καὶ διδόναιγ' ἐπὶ ζῶν πυρετῷ καλεχομένων αὐλὸ προσήκει καὶ μάλιστα ζῇ ζῶν ὀξέων ὑπαρχουσι γένυσ: ὅλε μή γε κρίσεσιν ἀθρόαις ἡ λύσις αὐλῶν, ἀλλὰ διὰ ζῆς καλυμένης ἐπιλελέσθαι συμπέψεως. βέλτιον δ' εἶναι ῥιζῶν μελρίως ἀφεψημένων ὡς μὴ σφοδρότερον ἢ πρέπει γενέσθαι. καὶ πρὸ ζῆς διακρίσεως ζῶν ζῆς πυρετῆς ἀναπτούσων ὑγρῶν μὴ πολύσειν αὐλὸ

Ἐκ ζῶν Γαληνῷ περὶ ὀξυμέλιτος. κδ.

Τῆς ζῇ μελικράτῃ δυνάμεως εἴρηται ζ' ἄλλα μὲν πάντα ἐχόντως ὧν δεῖται τὰ ὀξέα νοσήματα. καθ' ἓν δὲ μόνον ἐνανλιωμένης οἷ" ἂν ὑπερθερμανθεὶ ἐκχολωθῇ, ζὴν τοιαύτων αὐτῷ μεταβολὴν ἡ ζῇ ὄξυς μῖξις κωλύουσα κάλλιστον ποιεῖ φάρμακον. καὶ χρὴ τοιύτῃ ζῷ μελικράτῳ μιγνύειν ὄξυς, ἱκανοῦ ἔστι τὸ χολῶδες ἐν αὐλῷ κολάσαι, ἀδίψους γὰρ ἔσται, καὶ τὰ πλύσματα, τάχε μὴ παντάπασι ταχέα καὶ γλισχρα, ταχέως ἀνάξει: ζῇσιν ἀμφοτέροις αὐτῷ τοῖς ἔργοις ἐπέλαι, καὶ ἡ ζῶν καλὰ στόμα, κ' ζὴν φάρυγγα μορίων ὑγρότητος, ὧδε λόγῳ δρᾶ ζαῦτα, ζῇζῳ καὶ αὐτῇνὶ καὶ πάλι προσφορωτάτου ἔστι διὰ καθαίρου ἀλύπως. παμπόλλην δὲ ζὴν χρῆσιν ἔχει, κατὰ ζῶν καλὰ τὸν πνεύμονα τε καὶ τὸν θώρακα παθῶν, ἀξιολογωτάτην τε ζὴν ὠφέλειαν διὰ ζὴν ἔμμετρον μῖξιν ὕδατος, καὶ ὄξυς, καὶ μέλιτος. τὸ γὰρ τοιοῦτον ὀξύμελι ζέμνοντε τὸ ταχὺ καὶ φυσῶδες ἐν ὑποχονδρίῳ πνεῦμα καὶ καταῤῥηγνύοντας φύσας, διὰ καθαίρου τε τὰς διεξόδους πάσας, ἐπ' οὖρα πάσῃσι τοῖς ὀῤῥώδεσι τε καὶ χολώδεσι περιττώμασι. πάσας μὲν οὖν ταῖς ἐκ ζῆς μελικράτου, καὶ οἴνου, καὶ ὕδατος, βλαβὰς ἐκτὸς ἐὼν ὁ μετρίως κεκραμένον ὀξύμελι, βλάπτειν μόνον ἐνίοτε τὸ ξυνὲν τὸ ἔνδερον, ἐργάζεται δὲ ζῆτο τοῖς ἀσθενέστερον ἔχουσι φύσει καὶ παθητικώτερον

τὸ ἕνλερον. τὸ μὲν ὂν μέλι θερμοῦ τῇ δυνάμει, καὶ εἰς χολὴν μεταβάλλόμενον, ἐσίμως ἐν τοῖς θερμοῖς σώμασιν, διὰ τοῦτο χρήσιμόν ἐστιν ἕδεσμα φύσεσι μὲν φλεγματικωτέραις, ἡλικίαις δὲ πρεσβυτικαῖς, ὠμοτέραις καὶ νοσήμασι ψυχροῖς. τὸ δ' ὀξύμελι χρησιμώτατον ἁπάσαις ἡλικίαις καὶ φύσεσιν εἰς ὑγιεινὴν ἀσφάλειαν, ἐκφράττον ἁπάσας τὰς στενὰς διεξόδους ὡς μηδαμῶθι ταχὺ ἡ χολώδη χυμὸν ἴσχεσθαι. διὰ τοῦτο γε καὶ τὰ καλούμενα πρὸς τῶν ἰατρῶν ὑγιεινὰ φάρμακα τῆς λεπτυνούσης ἐστὶ δυνάμεως. καὶ λόγῳ τοίνυν καὶ πείρᾳ βασανιστέον σοι τῶν εἰς λεπτυνούντων διαίταν φάναι ἢ ἀποδειξάσθαι τὸν ὀξύμελι: τοῦτο γὰρ κακοχυμοῦντος ἐστὶ τοῦτο κακοστόμαχον, τοῦτο ἄλλην ἀλοπίαν ἔχον οὐδεμίαν. εἰ δὲ σκιλλιτικὸν ἔστι τὸ ὄξος, οὕτως μὲν οὐ τὸ διαιτημάτων μόνον ἀλλὰ καὶ φαρμάκων ὑπάρχει χρηστικώτατον. καὶ προσήκει χρίεσθαι καὶ οἴνῳ καὶ ὄξει τοῦς ἄκρους λεπτύνειν καὶ λεπτύνειν νοσοῦντας, καὶ οἷς ἐν τῷ σώματι ταχὺ, καὶ γλίσχρον, καὶ φλεγματώδης ἀπολείφεται περίττωμα, καὶ μυρίοις ἄλλοις ὑγιεῖς εἰς τέλος γενομένοις ἐπὶ τῷ διὰ τῆς σκίλλης ὄξεσι καὶ οἴνῳ: σκεπάζειν δὲ τὸ ὀξύμελι τοὺς δὲ χρὼς τοὺς φρότον. μέλι τὸ κάλλιστον ἐπ' ἀνθράκων ἀπαφρίσαντας καὶ ἐπεμβάλλοντας τοσοῦτον ὄξος ἕως γενόμενον μήτ' ἄγαν ὀξὺ φαίνεσθαι, μήτε γλυκύ, καὶ τῇ αὐθις ἕψειν ἐπ' ἀνθράκων ὡς ἐνωθῆναι τε τὰς ποιότητας ἀλλήλων ἀκριβῶς καὶ μὴ φαίνεσθαι γενομένοις ὠμὸν τὸ ὄξος, εἶτ' ἀποψυχθέντος τῷ μιγνύειν ὕδωρ ἐπὶ τῆς χρόσεως, ἕλκειν κεραννύντας ὡς οἶνον. βέλτιον μὲν οὖν ἐστὶ ταῖς τῶν λαμβανόντων ἀναδόσεσι κρίνειν τὸ συμφέρον ἢ ταῖς ἰδιαίτεραις: οἰκειότατον εἶναι τῇ φύσει τῷ λαμβάνοντος νομίζοντας τὸ ἥδιστον ὀξύμελι καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἀφέλιμον, ἐναντιώτατον δὲ τὸ ἀηδέστατον. τὴν δὲ πρώτην αὐτῷ κρᾶσιν, ὡς ἂν μάλιστα τοῖς

πλείστοις ἁρμόττει καλὰ ταῦτα χρὴ ποιεῖσθαι: ὄξους ἑνὸς μέρει διπλάσιον μιγνύουσι τοῦ τοῦ ἀφροῦ ἀφηρημένου μέλιτος. διὰ ὑδάτος δ' εὐθέως ἐξ ἀρχῆς ὅλως σκευάζειν, τῷ ὀξυμέλιτι μιγνύοντα τετραπλάσιον ὕδατος καλλίστου. κατεῖθ' ἑψεῖσθαι μέχρις ἂν ὁ ἀφρὸς ἐφίσταται, τὸ μὲν οὖν φαῦλον μέλι παμπόλλων ἐξερεύγεται τὸν ἀφρόν, ὥστε καὶ τὴν ἕψησιν αὐτῶν πολυχρονιωτέραν γίγνεσθαι: τὸ δὲ ἄριστον ἐν ἐλαχίστῳ τῷ χρόνῳ, καὶ βραχύταλον ἀφίησιν, ὅθεν οὐδ' ἴσης αὐτῷ δεῖ τῆς ἕψησεως. ὅταν οὖν πλείστη τὸ τέταρτον ἀπολείπῃ μέρος τοῦ κρατῆρος ἐξ ἀρχῆς. σκευάζεται δὲ καὶ καθ' ἁρπαστὴν εὐτέλειαν τῶν ὡρῶν μιχθέντων, ἔστι δ' ἐν μὲν ὄξους μέρος, δύο δὲ μέλιτος καὶ ὕδατος τέτταρα, καὶ ταῦθ' ἑψεῖσθαι μέχρι τοῦ τρίτου μέρους ἀπολειφθῆναι τὸν ἀφρὸν ἀφαιρουμένων ἠρέμα. ἔτι δ' ἰσχυρότερον αὐτὸ ποιῆσαι βούλοιο τοσοῦτον ἐμβάλλεις ὄξους, ὅσον καὶ μέλιτος.

Ἐκ τῶν Διοσκορίδου ὄξους σκιλλιτικοῦ σκευασία καὶ οἴνου. κε.

Σκιλλιτικοῦ ὄξος σκευάζεται τοῦτον τὸν τρόπον. σκίλλης μνᾶν μίαν κεκαθαρμένην λευκὴν καταλεμόντες, βάλλομεν εἰς ἓξ ξέστας ὄξους καθοῦ καὶ πωμάσαντες ἐτιμελῶς τὸ ἀγγεῖον ἐάσομεν μῆνας ἓξ: μετὰ δὲ ταῦτα ἀνελόμενοι τὴν σκίλλαν καὶ ἐκπιέσαντες, αὐτὴν μὲν ῥιπτοῦμεν, τὸ δὲ ὄξος διυλίσαντες καταχρώμεθα: δίδοται δὲ καθ' ἡμέραν ῥοφεῖν νήστεσι, τὴν μὲν ἀρχὴν ὀλίγου, καὶ τὰ βραχὺ δὲ παραυξάνομεν ἄχρι κυάθου τοῦ τινὲς δὲ κυάθους δύο διδόασι καὶ πλείω. τοῦ δὲ σκιλλιτικοῦ οἴνου ὅλως, λαβὼν σκίλλης κεκαθαρμένης καὶ ἐντεθλιμμένης μνᾶς τρεῖς, κάθες ἐς γλεύκους καθοῦ μεταλλικοῦ Θαλλικοῦ, καὶ πωμάσας, ἐάσον ἓξ μῆνας ἔπειτα διυλίσας καὶ μεταράσας. ἀποθοῦ ἀμείνων δὲ παλαιούμενος φυλάττεσθαι δὲ αὐτοῦ τὴν χρῆσιν δεῖ, ἕνεκα πυρετοῖς καὶ ἔτι τοῦτων ἕνεκα ἐχόντων ἕλκος.

40.

ὁ δὲ καλούμενος μελιτίτης οἶνος, δίδοται μὲν ἐν χρονίοις πυρετοῖς
ὑπομαλάττει γὰρ τὴν κοιλίαν καὶ ὕρα κινεῖ, ἁρμόττει καὶ
ἀρθριτικοῖς τοῖς ἀδενῆ τὴν κεφαλὴν ἔχουσι. σκευάζεται δὲ.
πρὸς πέντε χοὰς ἀυστηρᾶ γλεύκους μέλιτος χοᾶς ἐμβαλλομένης, καὶ
ἁλὸς κυάθους. σκευάζειν δὲ δεῖ ἐν ἀγγείῳ μεγάλῳ ἵνα τόπον ἔχῃ
πρὸς τὸ ὑπερζεῖν παραπάσσοντα τοῖς προειρημένοις ἅλας καὶ
ὀλίγον ἄχρι οὗ ἐκζέσῃ παυσαμένης δὲ μεταγγίζειν εἰς ἕτερον κεράμιον.

Οἰνομέλιτος σκευασία.

Οἰνόμελι δὲ διαφέρει τὸ ἐκ παλαιοῦ καὶ ἀυστηροῦ οἴνου καὶ μέλι-
τος καλῶς γινόμενον πολλῷ γὰρ πνευματοῖ. σκευάζεται δὲ ὡς τοῦ
πρὸς δύο μέρη οἴνου ἑνὸς μέρους μέλιτος μιγνυμένου, οὗ δ' ἵνα τάχιον
ἀυτὸ παρασκώσιν, συναφεψοῦσι τὸ μέλι τῷ οἴνῳ καὶ οὕτως κα-
ταγγίζουσιν. ἔνιοι δὲ διὰ λυσιτέλειαν γλεύκους ξέοντος ξέσαντες ἐξ πρὸς
ξέσιν μίγνυσιν μετὰ τὸ ἀποζέσαι καταγγίζουσι, μένει δὲ γλυκύ.

Περὶ κυδωνίτου.

Ὁ δὲ κυδωνίτης οἶνος οὐ ἔνιοι μηλίτην καλοῦσι, σκευάζεται ὅλως.
μήλων κυδωνίων ἐξελὼν τὸ ἄνθερμα καὶ τεμὼν ὡς γογγυλίδας
εἰς τὸν μέλιτην τοῦ γλεύκους χάλασον μνᾶς δέκα δύο, πρὸς ἡμέρας
τριάκοντα. εἶτα διυλίσας ἀπόθου καὶ μηλόμελι μὲν καὶ κυδωνόμελι
καλούμενον. σκευάζεται ὅλως. μήλων κυδωνίων ἐξαιρεθέντων τὰ ἄνθερ-
μα καὶ βαλλομένων εἰς μέλι ὅτι πλεῖστον ὥστε ἐνεστφνῶσθαι.
γίνεται δὲ προσηνὲς μετ' εὐαυλὸν οἰνομέλιτι ἐοικὸς. ἔστι δὲ καὶ
ἀμφίθερα συντικά, εὐστόμαχα, ἁρμόττοντα δυσεντερίαις, πταλικοῖς
νεφριτικοῖς δυσουρίαις

Ὑδρομήλου σκευασία.

Ὑδρόμηλον δὲ σκευάζεται μιγνυμένου τοῦ ἐκ τῶν κυδωνίων μήλων
χυλοῦ ξες. δ. μέλιτος ξες. π. ὕδατος ξες. ιβ. καὶ πλιαζομένου ἐν τοῖς

ὑπὸ κύνα. δύναμις δὲ καὶ ζύζυ ἡ αὐξή.

ὑδρόμηλον ἄλλως.

Μῆλα κυδώνια κάλλιστα λβ ἐκγγαρλίσας καλάμῳ καλαίζεμνε λεπτὰ καὶ βάλε εἰς μέλιτος καλλίστου ξεστ. π. καὶ μετὰ μῆνας π μίσγε ὕδατος ὀμβρίου παλαιοῦ ξεστ. ιβ. καὶ ἐν ταῖς ὑπὸ κύνα καύμασιν πίνασε, φυλασσόμενος ὄμβρου καὶ δρόσον.

ῥοδίτου σκευασία.

Ῥοδίτης δὲ σκευάζεται ὧδε· ῥόας πυρήνας λαβὼν ἀριμοὺς καὶ ἀποβλίψας τὸν χυλὸν τῶν κόκκων, καὶ ἀφεψήσας ἐκ τοῦ τρίτου ἀποβλ. ποιεῖ δὲ πρὸς τὰ ἔνδον ῥεύματα καὶ πυρετοὺς ῥοδίδεις. ἔστι δὲ εὐστόμαχος καὶ στρυφνοκοίλιος.

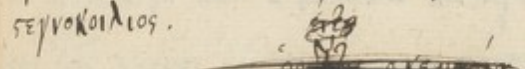

~~ῥοδίτης δὲ σκευάζεται~~ ῥοδίτου σκευασία.

Ῥοδίτης δὲ ὧδε· μυὰν ῥόδων ξηρῶν κεκομμένων ἐνβάπτας εἰς ὀβόλιον κάθες εἰς γλεύκους ξεστ. π. καὶ περισφίγξ, μετὰ δὲ μῆνας τρεῖς διυλίσας μεταγγίζε καὶ ἀπολίβεσο. χρήσιμος ἀπυρεξίαις πρὸς στομάχου πεψεις καὶ πόνους ἐπιτεινόμενος· πρός τε καταψύξις κοιλίας καὶ δυσεντερίας.

ῥοδομέλιτος σκευασία.

Σκευάζεται δὲ καὶ διὰ χυλοῦ ῥόδων καὶ μέλιτος μιγνυμένων ὁ καλεῖται ῥοδόμελι.

μυρσίτου σκευασία.

Ὁ δὲ μυρσίτης οὕτως δεῖ παρασκευάζεσθαι· τὰ μύρτα μέλανα λαβόντας προβεβλοπεδεύειν ἐν πλίῳ ξηραίνοντας τε μίσγειν τῇ χοινικῇ κοτύλαι τρεῖς κοτύλας ὕδατος καὶ οἴνου αὐστηροῦ, τὸ αὐτὸ ὕδωρ τε ἐκβλίβειν καὶ ἀπολίβεσθαι. ἱκανῶς ἔστι συντικὸν καὶ εὐστόμαχον. ῥευματίζομένῳ τε στομάχῳ, καὶ κοιλίᾳ χρήσιμον πρός τε τὰς ἔνδον ἑλκώσεις καὶ ῥᾶον μελαίνει δὲ καὶ τρίχας ἐν κεφαλῇ.

ὀμφακίτου σκευασία.

42.

Ὁ δὲ καλούμενος ὀμφακίζης σκευάζεται θειλοπεδευομένης τῆς σταφυλῆς μήτω καὶ ταῦ πεπειρω ζυγχανούσης, ἔλι δὲ ὀμφακιζούσης, ἐπὶ ἡμέρας ζρεῖς ἢ τέσσαρας ἕως ἂν ῥυσωθῶσιν οἱ βότρυες μελὰ δὲ τὸ ἐκβλιβῆναι πλιάζεται ἐν κεραμίοις· ὁ οἶνος συτλικὴν ἔχων δύναμιν καὶ εὐστόμαχον, δοκεῖ δὲ καὶ λοιμικαῖς καλασάσεσι βοηθεῖν· χρήζει δὲ ζωῶν πλειόνων εἰς ποσὶν

πιστινίζης οἴνης σκευασία.

Πιστινίζης δὲ οἶνος σκευάζεται διὰ πίσης ὑγρᾶς καὶ γλεύκης· δεῖ δὴ τὴν πίσην πλύνειν πρῶτον μὲν θαλάσσῃ, ἢ ἅλμῃ ἐφ' ἱκανόν· ἄχρι ἂν λευκανθῇ καὶ ἡ θάλασσα καθαρὰ ἀπορρεῖ ἔπειτα ὕδατι γλυκεῖ καὶ τοῖς χοεῦσι μίσγειν ὀυγγίαν πίσης καὶ ἔαν· μελὰ δὲ τὸ ἀναζέσαι καὶ καλασθῆναι μελαγγίζειν· ἐστὶ δὲ θερμαυλικός, πεπτικός, σμηκτικός, ἀνακαθαρτικός, εὐθελος τοῖς περὶ θώρακα καὶ κοιλίαν, πταρ, σωλῆνα, ὑστέρας, πόνους, δίχα δὲ πυρετῷ καὶ χρονίοις ῥεύμασι καὶ ἑλκώσεσι τῶν ἐν βάθει ποιεῖ καὶ πρὸς βῆχας βραδυπεψίας, ἐμπνευματώσεις, ἄδμαλα.

ἀψινθίζης σκευασία.

Ἀψινθίζης δὲ ὠλως· εἰς μ̄ ξέσας Ἰταλικὰς ἐν κεραμίῳ μίξαντες, ἀψινθίζης πουντικῆς λίτραν ἕψομεν μέχρι τὸ τρίτον ἀπολειφθῇ. εἶτα προσεπιχέαντες γλεύκης ξέσας ε̄. καὶ ἀψινθίζης ἡμίλιτρον ἐπιμελῶς μίξαντες καταγγίζομεν καὶ ἀποθέμεθα ἐστὶ δὲ εὐστόμαχος, διουρητικός, πατικοῖς, νεφριτικοῖς, ἱκτερικοῖς χρήσιμος. καὶ βραδυπεπίαις, ἀνορέκτοις, καὶ πρὸς ὑποχονδρίων πάσιν χρονίαις, καὶ πρὸς ἐμπνευματώσεις, ἕλμινθας, στρογγύλας, ἐμμηνα ἐπεχόμενα.

ἑλλεβορίζης οἴνης σκευασία.

Ὁδὲ ἑλλεβορίζης οὕτως. ἑλλεβόρης μέλανος ὀγκίας ιβ̄. ἀφρονίτρης ὀγκίας δ̄. γλεύκης κοτύλας ιβ̄. βρέχε ἐπὶ ἡμέρας ιε̄. καὶ ἀποθλίψας

α γλεύκους· for γ margin.

β. γλεύκους for the margin.

ε. βιβλ. 43.

χρῶ μελὰ μῆνας ἓξ. ζῆλο καὶ βρέφη ἐκλιχμώσκει, πόλιξε κύαθον

Σικαμωνίης.

Σικαμωνίας ῆς ῥίζης ὀγκίας ιε ὀρύλλεται ἐν πυραμήλῳ καὶ ἐμβάλλεται εἰς γλεύκης χῶν ἕνα λέπα ἐν ὀθονίῳ, ἐπὶ ἡμέρας ζ΄ ἀκόντα. καθαίρει διὰ κοιλίας χολήν, καὶ φλέγμα.

θυμίζ σκευασία.

Ὁ οἶνος θυμίζης θύμῳ κεκομμένῳ καὶ σεσημένῳ δραχμαὶ ε΄ καλόν, δίπας εἰς ὀθόνιον, κάθες εἰς γλεύκης κεράμιον. ἁρμόζει δυσεψίας, ἀνορεξίας, δυσενεργείας, νεύρων πόνῳ, ὑποχονδρίων φρίκας χειμερινάς, καὶ πρὸς ἰοβόλα ζα ψώχουλα καὶ σπόνδα

Διοκλέης οἶνος ὑγιὰς φυλακτικός. κ 5.

Ὅλαν εἰς ζῆς πίθης ἐμβληθῇ ζὸ γλεῦκος, εἰς μελρηζὰς δέκα πρασίῳ μνᾶν ἔμβαλε.

Ἐκ ζῶν Ἡροδότῳ περὶ οἰνοδοσίας. κβ΄.

Ζῇ καλὰ ζὴν οἰνοδοσίαν ὅλος χρόνῳ διλῇ, καὶ ζῆς χρείας ἀπαιλῇσης ζὴν δόσιν, ἢ ζοὶ λύσεως χάριν πυρελῶν, ἢ ζοὶ ῥεῖσαν σύγκρισιν ποιῆσαι, ἐπὶ μὲν ζῇ ζῆλων πάντως χρηστέον ζῇ οἰνοδοσίᾳ πρὸς ζὸ ζὴν δύναμιν ἀναρρωννύναι, ἐπὶ δὲ ζῶν ὑπὲρ ἀνασκευῆς πυρελῶν οἰνοδοθησομένων ἔνεστι ζῆς μὲν αἱρεῖσθαι, ζῆς δὲ ἀποδοκιμάζειν, ἐδεμία γὰρ ἐνδείξις ἐστὶν ἡλικίαι μὲν ᾗ ἐπιλήδειοι αἱ ἀμαζῆσαι, ἢ μὴ μακρᾶς αὐλῆς, ἀνδρες δὲ γυναικῶν μᾶλλον, ὥρᾳ ἐαρινὴ φύσεις δίυγροι, καὶ μὴ πολὺ θερμοὶ, πυρετοὶ οἱ βραχεῖς καὶ οἱ χωρὶς συμπλωμάλων, καὶ οἱ ἐν βεβαίᾳ παρακμῇ μᾶλλον ζῶν ἀρχομένων παρακμάζειν: ἀνεπιλήδειοι δὲ καθ' ὅλον οἱ μελὰ σκληριᾶς καὶ φλεγμονῆς ζῶν μέσων νοσοῦντες, ξηροὶ ζε καὶ δυσδιαπνευσοι ζυγχάνοντες, καὶ οἱ ἐν συνεχείᾳ πυρελῶν ὄντες, καὶ οἱ κεκακωμένοι ζὸ νευρῶδες

44

προσκτέον δὲ νήσεσι τὸν οἶνον ἐγχεομένῳ πέμπτῳ μέρει ὕδατος θερμοῦ, ἢ δ' εὐδόνος ἄμεινον εἶη, τῷ τελάρῳ. θρασυδείη δ' ἂν εἴη μᾶλλον ἢ καὶ δυλιαδείη, πολλὴ γὰρ ἡ ἐξ αὐτῆς διαπνοὴ γίνεται, καὶ τὴν μὲν πρώτην δόσιν ἀνειμένην προσοιστέον, σοχαζομένους τῇ ἕβδῃ τῆς καλὰ τὴν κρᾶσιν εὐαρεστήσαι, δολεόν δὲ καὶ ἐκ δευτέρου, ἢ δὲ προφύσειε καὶ ἐκ τρίτου. τοῖς δὲ προπίνειν ἔθος ἔχουσι πολυτόποις τε ἄλλως ἔστιν, καὶ μέχρις ἐξ κοτυλῶν ἐπιτρεπτέον προσκόπτειν· οἱ δὲ ἀθλητικῶς βιβύλες καὶ πρὸς τῇ λεγομένῃ ἀκοκολλαβισμένῃ ἕβδῃ ἐχήκοτες, διπλῆν ἕτερ βάλοιντο προπόσεις ἀπεμείλωσαν, τόλμη γὰρ συνήθως ἐπ' αὐτῶν συνεδόμενον ὑγρὸν δριμὺ καὶ φλεγματώδες ἐκκριθήσεται, ἐπιτρεπτέον δὲ τοῖς βαλομένοις καὶ ἐν μέσῃ τῇ τροφῇ πίνειν, καὶ μετὰ τὴν τροφὴν ἐπιλαμβάνειν, τὸ ὁριδὲν μέτρον. τὸ δὲ ἐπὶ πᾶσι πόμα μὴ πλεῖον δυοῖν ὡρῶν τῆς ληφθείσης τροφῆς ἔστω, ἢ δὲ μετὰ ταῦτα διψεῖαν, ὕδωρ πινέτωσαν. τοῖς δὲ καὶ ψυχρῆ τινὸς ληψομένοις ἡ δόσις ἐν μέσῃ τῇ τροφῇ γινέσθω, ἢ μετὰ τὴν τροφήν· τοῖς δὲ ἀνήθεις νησοτοσίας ἢ καὶ πρὸς τὸ ἄνευ τροφῆς τόλμη διαβεβλημένοις, ἕτερ χρήσιμον, γυμνῶν τῶν σωμάτων τὸν οἶνον καθαψασθαι, εἰς κεκραμένον θερμὸν ὀλίγης ψωμὶς καταβρύψαντες προσίσομεν, ἐπιτροφεῖν κελεύσαντες τὸ κραθέν, ἀναλογίσει γὰρ τῇ νησοτοσίᾳ τὰ δ' αὐτὰ ποιητέον καὶ ἐπὶ πρεσβυτῶν καὶ παίδων καὶ τῶν πλείστων γυναικῶν, ὁμοίως τοῖς ὀλιγοπότας ἢ καὶ φύσει βλακευομένοις τοῖς δὲ τόλμη πρῶτον ἀρχομένους οἰνοποτεῖν ὀλίγῳ καὶ ἐν μέσῃ τῇ τροφῇ χρῆσθαι τῷ οἴνῳ δέποτε, προδώσομεν δὲ καὶ ἐπιδώσομεν αὐτοῖς τὸ συνηθὲς ὕδωρ. πάντας δὲ τοὺς ἀναπαύσεως χάριν πυρετῶν ἢ παθῶν τινῶν οἰνοδοσμένων χωρύοντων τῶν πραγμάτων καλὰ λόγον, προσαναγκαστέον ἐν τῇ πόσει ὑδαρέστερον τῷ ἁρμόζοντος αὐτοῖς πίνειν, μέτρου δὲ κοινὸν ἐπὶ

παυλῶν ὁρίσαι, πολλῆς καὶ σχεδὸν ἀπεριλήπτου διαφορᾶς οὔσης ἐν τοῖς
λαμβανομένοις· ὁριστέον δ' ὅμως τὰ μεταξὺ τοῦτε πλείστου καὶ τοῦ μόνου
τέρατα πινέσαντα τὴν μήτε πλείω ζώντων κοιλῶν μήτε ἕλαττον μιᾶς.
τοῖς μὲν γὰρ ὑπεροπλησθεῖσιν ἀποκολλᾶσθαι δέδοικεν ἐπὶ τὸ ζῆν τοῦ πότου
ὑπολιπόντα· τοῦ δὲ μετὰ πολλὰς διαμονὰς λαμβάνοντος, τῇ συνηθείᾳ πα-
ραδοτέον, ὁμοίως καὶ τοῦ πρὸς τὸ βαλανεῖον προσενεγθέντος οἶνον, ἐπὶ
πάντων δὲ τῶν οἰνοδοκηθέντων τῇ ἕξει τὸ πίνειν τὴν ὑδροποσίαν δο-
κιμαστέον, εἰ δὲ μὴ πείθοιμεν, ἐπιτρεπτέον αὐτοῖς οἴνῳ βραχεῖ χρῆσθαι,
μειωτέον δὲ καὶ τὸ τῆς τροφῆς πλῆθος, τοῖς δὲ δευτέροις βαλανείοις τοῦ
μὲν ἀναστρέμματος χάριν πυρετῶν λαμβανόντων τοῖς αὐτοῖς οἴνοις ἐπιμένειν
δεῖ, τοῦ δὲ ἀναλήψεως χάριν, μεταβαίνειν ἐπὶ τοὺς εὐκολωτέρους, ἡδὲ
μετάβασις μὴ ἀθρόως, ἀλλὰ κατ' ὀλίγον γινέσθω. ῥητέον δὲ καὶ παρε-
τέσθαι ὀφείλοντα σημεῖα τοῖς καλῶς οἰνοδοκηθεῖσιν, τοῖσι γὰρ συγκαλυφ-
θήσεται καὶ τὰ φαῦλα· παρακολουθήσει τοίνυν ἐρεύθος προσώπου μετὰ φυσικῆς
εὐχροίας, εὐτονία, ἱδρῶτες θερμοὶ δι' ὅλου τοῦ σώματος, κεφαλῆς κοῦφισις,
εὐκινησία τῶν μελῶν, ψυχῆς ἱλαρία, ὄμμα διυγρόν, καὶ συναίσθησις τοῦ
καλῶς λελουσθαι, καὶ πρὸς τὸν οἶνον ἔχειν ἐπιθυμητικῶς· μετὰ δὲ τὸ πιεῖν
ὁρμὴ πρὸς σιτία, καὶ χρῆσις τούτων εὐάρεστος· ἐρυγαί τε κοῦφισαι καὶ
μετὰ τροφὴν πρὸς πότον ὁρμὴ συμμετρημένη· ἱδρῶτες μετ' ὀλίγον ἀ-
παυόμενοι, καὶ ὕπνων ἀπόδοσις, καὶ τὸ σῶμα μαλακὸν καὶ εὔχρουν·
τοῖς δὲ φαύλως συνεδρεύει ἄχροια προσώπου, καὶ ξηρότης περὶ παῦλα,
ἢ τὰ πλεῖστα μέρη τοῦ σώματος. εἰ δὲ καὶ διασημαίνει τὸ ἱδρῶς ψυχρὸς
φανῆναι μετὰ τοῦ παρεῖναι βάρος κεφαλῆς, ἐν ᾧ καὶ δυσκινησία τῶν
μελῶν παύλων καὶ δυσθυμία, καὶ πρὸς τροφὴν στάσις καὶ δίψος μὴ
παραμορφόμενον πόῳ, καὶ κάυμα ἐν ὑποχονδρίῳ, ἐρυγαὶ μὴ γιγνό-
μεναι προθυμίας χάριν, ἢ εἰ καὶ γίγνοιτο μηδὲν κοῦφίζοιτο, κύστις ἔτε
χομένη πολλάκις, καὶ κατ' ὀλίγον ἀποδιδοῦσα, συμπαρακολουθοῖτο δ'

46.

ἂν ἐξ ἀναγκης τοῖς τοιούτοις σφυγμὸς πυκνὸς· τούτων δὲ παρόντων
οἱ μὲν πάντων, οἱ δὲ τῶν πλείστων. εἰ μὲν ναυτιώδεις ἔχοιεν, ἐμεῖν
κελευστέον ἀμελλητί· εἰ δὲ τὰ μὲν τῆς ναυτίας μὴ παρείη ἐνεστιν δ'
ἄλλως ἔχειν, καὶ τούτοις κελεύομεν ἐμεῖν. τοὺς δὲ δυσεμεῖς, ὕδωρ θερμὸν
ἐπιλαβεῖν κελεύσαντες ἀνατείνομεν. καὶ τοὺς μὲν ἐπιτυρέξαντας εἰ μὲν
ἐμέσειαν. μακρᾶς μὲν γενομένης τῆς ἐπισημασίας θρεπτέον μετὰ παυ-
σην ὀλίγῳ σιτίῳ, μικρᾶς δὲ μετὰ τὸν τῆς θερμασίας ὕπνον. εἰ δὲ μὴ
ἐμέσειαν, τὴν ἀπὸ τούτης φυλακτέον διὰ τριῶν, ἐν ταῖς μέσαις ἡμέ-
ραις συνεχέστερον τοῦτον καὶ τοὺς περισαμένους ἡμῖν καιροὺς προσφέ-
ροντας. ἐπιβλαβὲς γὰρ μετὰ ἀνοδοσίας πυρετῶν ἐπιτείνειν ξηραντικῶς
ἄγειν, διόπερ ἁρμόζει συνεχῶς παραγραίνοντας τὰ καταξηρα τῶν
σωμάτων γιγνόμενα διὰ τὴν ἀνωστασίαν ἐκλύειν.

Ἐκ τῶν Ἀντύλλου περὶ διακλύσματος.

ἐκ τοῦ γ· λόγου περὶ βοηθημάτων ἐκ τῶν προσφερομένων κη.

Τὸ διάκλυσμα διψῶντας παρηγορεῖ καὶ ξηρότητα στόματος ὑγραίνει, καὶ γλώττης
τραχύτητα λειαίνει, καὶ ἔκλυσιν παρηγορεῖ. καὶ τὸ γλίσχρον τῶν ὀδόντων ἀ-
ποκαθαίρει, ὃκ ἐν ἀνέσει δὲ μόνον διάκλυσμα δοτέον, ἀλλὰ μεμεζημένους
ἐπιτρέπειν. χρῆσθαι πλὴν ἀρχῆς ἐν παντὶ καιρῷ· ὁ μέντοι ἀνακορυλια-
μος ὠφελεῖ μὲν βραχέα διυγραίνοντα τὰ ἄκρα τῆς στόμαχος, βλάπτει δὲ
μείζονας, σφήνων τὴν κεφαλὴν καὶ ἀνάρτητον τὴν ὕλην ἐργαζόμενος.

Περὶ ποτῆς ἐκ τῶν Ἀντύλλου ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου. κθ.

θερμὸν μὲν ὕδωρ πᾶσι τοῖς νοσοῦσιν σπουδῆ ἐν τοῖς προσήκουσι δοτέον καιροῖς.
ψυχρὸν δὲ προπεπεμένους μὲν ὑπὲρ τοῦ καλασβέσαι θερμασίαν, ὃκ ἐφ'
ἕλκει πάθει γεγονῦαν. οἷον φλεγμονῇ ἢ ἄλλῃ αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν
ἐνοχλοῦσαν ὥσπερ ἐν τοῖς φλεγμαίνουσι καύσοις, καὶ τὰ περίστασιν δὲ

ψυχρὸν δίδομεν τοῖς ἔθος ἔχουσι ψυχροποτεῖν, καὶ ἀλλοιότως ἔχουσι πρὸς τὸ θερμόν, ἢ τοῖς ἀναθρεπομένοις τὸν στόμαχον ἐν τῇ νόσῳ, διὰ τὴν τῆς θερμῆς πόσιν, καὶ εἰ μὲν δι' ὀλίγου πυρετῷ λαμβάνει τις τὸ ψυχρὸν λάβρως τε καὶ πλέον πίνει, εἰ δὲ διὰ τὶ ἕτερον, ἧττον τούτου τε καὶ χεδὸν οὐ ῥοφεῖν κελεύσομεν. παραπλήσιον δὲ αὐτοῖς ἐπὶ τροφῇ ποιήσειν, πλὴν οἴνου καὶ ψυχροῦ. ὄξος δὲ καθ' ἰδίαν μὲν οὐ δίδομεν ὥσπερ οὐδὲ οἶνον εἰ μήποτε ὀλίγον ὡς ἐν φαρμάκου μοίρᾳ· ὀξυκράτῳ δὲ πολλάκις χρώμεθα τῆς αἵματος ἀναγωγῆς καὶ μάλιστα εἰ ἀπὸ στόματος γένοιτο ἢ ἀπὸ γαστρὸς ἢ ἀναγωγή· καὶ τῆς σφάδρα ναυτιώδους, καὶ τῆς καλὰ πλὴν ὑπερκαθαιρομένης. ἐνίοτε δὲ καὶ τῆς φλεγματίας ὑπὲρ τῆς ἐμεῖν αὐτοῖς τὸ φλέγμα· ὀξύμελι δὲ ὑπὲρ τῶν ἐν βάραθρῳ συνισταμένων παθῶν παραλαμβάνομεν, ἐπίτε βράσει μυκηρῶν, ἐπίτε γύψῳ πόσει, καὶ ἔτι μᾶλλον ἐπὶ λαυρείου αἵματος, οἰνόμελι δὲ οὐκ οἶδα εἴ τινι τῶν νοσούντων ἁρμόδιον· μελίκρατον δὲ τοῖς ἐν πυρετοῖς, καὶ χωρὶς πυρετοῦ τὸ νευρώδες πεπονθόσιν, ὑδρόμελι δὲ καὶ ἀπόμελι καὶ μεμιλλον αὐτὰ μὲν ἐφ' ἑαυτῶν οὐκ ἐπιτήδεια πέφυκε, καὶ γὰρ ἀποφθείρεται ῥᾳδίως καὶ ἀποξύνεται εὐστόμαχα δ' ἱκανῶς τοῖς ἀναρεκτοῦσιν ἐν πυρετοῖς ἀτυπίροις καὶ ἐν τοῖς κεχρονικόσιν, ἔτι καὶ τοῖς χωρὶς πυρετοῦ νοσήμασιν οὐκ ἂν ἐπιτηδείως τροφὴ διδοῖτο. ἀρέσκει δ' ἡμῖν αὐτοῖς ἐπὶ τῇ τροφῇ λιπαρείαν δίδοναι καὶ ψυχρὸν καὶ οἶνον, εἰ παραλαμβάνοιμεν τι αὐτῶν· τοῦτο γὰρ σῶμα καὶ μάλιστα τὸ γαστὴρ καὶ στόμαχος ἐμπεπλησμένα τοῦδε κακοῦ ἢ ὑπὸ τῆς ὑγρᾶς, ἢ ὑπὸ τῆς δυνάμεως τοῦ οἴνου πέπεισται, διὰ τοῦτο ἢ νήστεις δίδομεν, ἢ μετὰ πολὺ τῆς λιπαρείας τροφῆς ἐπὶ ὄρθρου ὁ μετὰ πολὺ καιρός, νηστοσία, τὸ δὲ μετὰ τὴν πόσιν

προσφέρειν σιλία παραχρῆμα ὥλε τοῖς νήσοι προπιοῦσιν ἁρμόδιον, φθάνει γὰρ ὁ οἶνος καὶ τὸ ψυχρὸν κακῶσαι πρὸ τῆς τῶν σιλίων εἰσόδου τὸ σῶμα, ὥλε τοῖς πρὸ πολλοῦ βεβρωκόσιν, εἶτα ἐπικίνδυνον πῶς γὰρ τοῦτο ἢ θραῦσαι δυνήσεται τὴν τοῦ ψυχροῦ θίξιν ἢ ἀμβλύναι τὴν τοῦ οἴνου δύναμιν προδιωκημένα, οὐκ ἔστιν εἰπεῖν

περὶ πολλῶν ἐκ τῶν Ἡροδότου, καὶ τοίνυν καιρῷ παροξυσμοῦ χρηστέον. λ. Διαιρουμένης τῆς ὅλης ἐπιστημασίας καλὰ τὴν ὁλοχερεστέραν τὸ μὲν εἰς τε ἀρχὴν καὶ ἐπίδοσιν, καὶ ἀκμὴν καὶ παρακμὴν πᾶν μέρος ἀναγκαῖον πρὸς πολλῶν παράθεσιν εὑρίσκομεν. τοῦτο γοῦν ἐπὶ τροφῆς πυρέξαντας, ἢ ἐπιληδείᾳ φθορᾷ σιλίων. ἢ καὶ περὶ τὰς ἀρχὰς τῶν ἐπισημασιῶν γραφέντας, ἢ ἐν ὑπονοίᾳ φαύλων προσφορῶν γενομένους ἕτερ κρίνομεν. ἐμέσαι ποιητέον χρῆμα μετὰ πολλῶν παράθεσιν, δώσομεν δὲ εἰ δέοι χυλοῖς καὶ ἐκδυτέρᾳ, πρὸς παντελῆ τῶν ὑπολειφθέντων ἀποκάθαρσιν. πολλάκις δὲ καὶ πρὸς ἐπίκρασιν καὶ ὑποχώρησιν τῶν ὑποκειμένων, εὑρεθεῖεν δ' ἂν καὶ ἄλλαι περιστάσεις ἐν ἀρχῇ τῆς ἐπισημασίας ἀναιρῆσαι πολὺ ὡς ἡ τῶν ὑπτίων ἡλικία, τὴν γὰρ ἐπιζήλωσιν εὐκαιρίας νομιστέον μήτε βραδίου δίδοναι μήτε πρόερον. καὶ τοῦτο ἀποστρεφομένου δὲ τὸ πολὺ καὶ παρὰ τοῦτο κινδυνεύοντας ὅτερ ἐν χαλεπαῖς ἐνστάσεσιν εἰωθὲν γίγνεσθαι. εἴτερ ἀρξαμένης τῆς ἐπισημίας, ἀρκεῖσθαι τιθεῖ ὁ κωλυτέον. ἐν δὲ τοῖς τῆς ἐποδόσεως χρόνοις πλείους αἰτίαι τῆς προσφορᾶς εἰσὶν· εἰ μὲν εἰσὶν ἐν τοῖς παροξυσμοῖς δίψος σφοδρὸν συνεισβάλλοι, καὶ δύσοιστον ὂν διὰ πονηρίαν, καὶ συναύξοιτο τῶν νόσων, ἀλλὰ διά τινα τοῦ πάθους ἰδιότητα, πᾶσα ἀναγκαῖως σύμπτωμα παρηγορεῖν, κριθήσεται δὲ εἰ ὕλως ἔχοι αὐτοῦ καλὰ τὸν πυρετοῦ μεγέθους, μᾶλλον παραύξηται τὸ δίψος, δεῖ δὲ καὶ τὴν φύσιν

τῆ νοσήματος ἐπιθεωρεῖν. εἰ γὰρ ἀνεξίκακος ἐν τοῖς λοιποῖς ὤν, μὴ ὑπομένοι τὸ διψεῖν, ἐπιληπτικὸς ἂν εἴη πρὸς τὸ πίνειν ἐν τῇ τῆ παροξυσμῆ ἐπιδόσει. οἵτε δὴ πολὺ χολώδεις ἀφροιζοντες ἐν τῷ σώματι καὶ μετὰ πολλῆς ἀνάγκης ταλαιπωρίας ἐπὶ τοσοῦτο κενσιμῷ. ἐψυγμένοι μὲν τὰ ἄκρα, ὠχροὶ δὲ καὶ ἀπορρέοντες καὶ μηδὲ τὴν κατάκλισιν φέροντες διακαεῖς ὑπὸ διψῶς, μετὰ τῆς τῆς ἀποκρίσεως κενσιμῷ: ὡς ἐκ τινῶν τεταγμένων ἀριθμῶν ἐκ περιττοπῆς τάξεως τάχιον. καὶ τῆτε πρεμῷσιν, τῆτε μέχρι τῶν ἄκρων πυρέσσουσιν. ἐπὶ μὴν πολὺ προσενέγκαντες ὑγρὸν χρόνον τινὰ κατακλίσαιμεν, τῆτοις ἐμέσασι συμβαίνει μετὰ τὴν προσφοράν, καὶ τὸν ἔμετον εὐθὺς ἀθρόως συναναφέρεσθαι τὴν θερμασίαν, καὶ τοῖς τοῖς ἀκμῆς πρηγίζειν ἰδιώμασιν. κἂν ὁ μερισμὸς δὲ καὶ τῆς ἐπισημασίας εἰς ἄνισα τέμνηται, ὡς τὸ πλεῖον μέρος εἶναι τῆς αὐξήσεως, ὀλιγοχρόνιον δὲ τὴν ἀκμὴν, εἶναι πολῆ καιροῦ ὁ ἐν τῇ ἐπιδόσει, ἀναλογεῖ γὰρ τὸ τῆς ἀκρῆς διὰ τὸ ἐν τῆτοις τοῖς χρόνοις δυνασθεὶν τὴν αἰτίαν καὶ ταλαιπωρεῖσθαι τὸν ἄνθρωπον. ταχυλέρας δὲ τῆς προσφορᾶς προσδέονται καὶ οἱ εὐκαθαιρέτως τὰς δυνάμεις ἔχοντες. ἐφ' ὧν πρὸ πολλῆ δ' μόνον περὶ δόσεως πολῆ ἀναγκαίου δεῖ ἀσφαλίζεσθαι ἀλλὰ καὶ περὶ σιτίων παραθέσεως. οἱ δὲ ἐν πυρετοῖς δυσκαταπολῆτες διὰ τὸ προσανασχηματίζεσθαι τὸν σῖτον παρὰ τὴν ἰδιάζουσαν θερμασίαν. ἔτι καὶ πλῆθος πυρετῆ ἐὰν μὴ συνεχέστερον ὑγρανθεῖν πιόντες, μετὰ πολλῆς βλάβης ἐν καιρῷ τὸ τῆς τροφῆς διορθοῦνται. τινὲς δὲ τῶν ὁμοίως τάχιστα πυγμῇ ἐφ' οὓς ὡς προσεπείγοντα κίνδυνον ἰσάμενοι, προσδιδόασιν τὸ τοιοῦτον καὶ πρὸ ἀκμῆς. καὶ ἐπὶ τῶν ἀναρρόων δὲ φύσει καὶ ταλαιπώρως προσφερομένων, μᾶλλόν ἐστι καὶ ξηρότης εἴη περὶ τῷ σώματι, χρηστέον πολῷ συνεχεῖ, μείζονος ἐκ τῆς προσφορᾶς ἀναβαινούσης ὠφελείας διὰ τὰ μέλλοντα.

δίδομεν δὲ λάχιον πολὺ καὶ ἐφ' ὧν βηλιμώδεις ἐπισυμβαίνουσιν ἐκλύσεις παρηγορῆσις τὸ συμπλωμα. θερμῷ μὲν πολῷ καιρὸς λοσθος, εἰ γὰρ τι καὶ παραλείπεται, ῥᾴδιον ἐκ τῶν εἰρημένων εὑρίσκειν. ψυχρῷ δὲ ἐν μὲν ἀρχομένῃ ἐπισπασίᾳ χρῆσις ἐπὶ αἱμορραγίων, ἐν δὲ ἐπιδόσει δολέον οἷς διάλυσιν περίστασιν λαβεῖν θερμοῦ ἀδύναιον. τὸ δὲ τοῖς κακυσμένοις ἀναστρεπτικῶς ψυχρὸν δίδοται πρὸ τῆς ἀνέσεως, ἐν τοῖς τῆς ἀκμῆς χρόνοις. οἱ δ' αὐτοὶ τῆς προσφορᾶς καιροὶ, τῷ τε χλιαρῷ καὶ γαλακτώδει καὶ ταγολύτῃ. ὁ δὲ τρόπος τῆς θερμασίας διάφορος ἐν ἀρχαῖς ἐπισπασίας ἐμέτων χάριν εἰ προσφέροιτο, πολὺ καὶ χλιαρὸν ἔστω· ὁμοίως εἰ καὶ ἀποστρέψαι σφοδρὸν καὶ περικαὲς δίψος θέλοιμεν· καὶ ἐν ῥευματισμοῖς συνδεδομένων δριμέων πολλῶν καὶ χολώδων εἰς τὸν στόμαχον. ἡ γὰρ παρακράσις τὸ λειφθὲν ἀποκρίνει δὲ καὶ ἐπὶ μὲν τῷ ψυχρῷ, χάριν δίψους λαμβανόντων ἐκ τοῦ καθ' ὀλίγον ἡ προσφορὰ γινέσθω, διαναπαυομένων αὐτῶν καὶ τῇ καταστάσει ἐγχρονιζόντων, ἐπὶ δὲ τῶν ἐμέτου χάριν πινόντων ἄφθῶν προσενεκτέον τὸ ὑγρὸν ἀπνευστὶ ἐφελκομένους. εἰ διὰ μῆκος ἐπισπασίας προσφέροιμεν ἢ διὰ κάκωσιν δυνάμεως, διὰ τὰς ἤδη προκαταριθμημένας περιστάσεις, ἐν ἐπιδόσει, ἢ ἀκμῇ ὄντων, συμφέρον δολέου, μήτε μόνον ἀποκένους αὐτοὺς μήτε ἀποπληρώσας. ἀγαθὸν γὰρ ἐν πυρετοῖς λαγαρὰν διαφυλάττειν τὴν κοιλίαν καὶ μὴ διατεταραγμένην ἔχειν. τοῖς δὲ διὰ ξηρότητα λαμβάνουσι, καὶ διὰ τοῦτ' ἐκ τούτου γινόμενον πυρμὸν ἢ καὶ ἐφ' ὧν τὰ περὶ τὴν κατάστασιν διαφυλάξαι βούλοιτο, καθ' ὀλίγον καὶ συνεχῶς προσοιστέον. εἰ δὲ καὶ ῥεύματα συνυπάρχοι τοῖς πυρέττουσι στόμαχῳ ἢ κοιλίᾳ καὶ διὰ τοῦτο παραιτητέον τὴν ἀθροισιν· διερεθιστικὴ γὰρ τῶν συμπτωμάτων, ἀρίστου δὲ διὰ γενομένων ἀγγείων πίνειν καθ' ὀλίγον. ἐν δὲ ταῖς ἀνέσεσι πολὺ εἰ

προσφέρομεν τοῖς μὲν ῥευματιζομένοις ὀδεῖτε πολὺ ἧττον ἀφροῦν δεῖν ἀλλὰ μέν τοι καὶ τὸν ὑποδεδειγμένον τρόπον, οἱ δὲ λοιποὶ μέχρι πληρώσεως πινέτωσαν. ἐπὶ δὲ τῶν καὶ ξηρῶν καὶ μεμαγμένων τῇ σαρκὶ καὶ παύεσθαι σφῶν δεῖν πλείστου, ἢ καὶ δίψης ἐμπλήρωσιν, ἐὰν δὲ προσδέηται καὶ ἐκ δευτέρας προσενεκτέον, ὁ γὰρ αὐτὸς ἑνὸς καὶ πλείονος ~~πο~~ τῷ καιρὸς παρεσχῆσθαι μέντοι δεῖ τοῦτο, προεπλημμένον ὑγρὸν ἀφῆφθαι, καὶ τὴν ἐπιθήκην τῶν σωμάτων, ἀλλὰ μὴ τῆς τῷ νοσοῦντι ~~ἐπιφέρειν γίγνοιτο, διαφυλακτέον ἐπὶ δόσει δευτέρᾳ~~ ἐπιθυμίας εἶναι. τοῖς δὲ ἐπὶ τῷ σθένει πολῷ ἐπιφαινομένοις ἱδρῶσιν, ἐὰν συμφέρειν γίγνοιτο, διαφυλακτέον ἐπιδόσει δευτέρᾳ· ἐὰν δὲ πλείονων ἱδρώτων ἔχωμεν χρείαν καὶ παυομένων ἀνέμων, διερεθιστέον. λυγμῷ δὲ διοχλουμένοις, ἢ ξηρᾶς βηχὸς ἐπιλελαμένης, θερμὸν ὀλίγον καταῤῥοφείτωσαν· τὸ δὲ παγόλυτον ἢ ψυχρόν, ἐὰν μὲν αὐλοῖς θερμῷ προφέρωμεν, τοῖς αὐλοῖς ὑπαχθήσεται καιροῖς καὶ τρόποις· ἐὰν δὲ ὑπὲρ ἐποχῆς ἱδρώτων ἢ τῶν λοιπῶν συμπτωμάτων οὐ πάνυ τὴν καταθυμησιν ἐποιησάμεθα, καθ' ὀλίγον δοτέον, καὶ ἐκδιαλειμμάτων μειζόνων. καὶ τὸ ἐπὶ τροφῇ διδόμενον ψυχρὸν, ὀλίγον ἔστω. τὸ δ' ἀγωνιστικῶς ἐπὶ τῶν καυσωδῶν πυρετῶν διδόμενον ψυχρὸν ἢ γαλακτῶδες ἢ παγόλυτον, ἐν τοῖς θεραπευτικοῖς ζητεῖσθαι λόγῳ. ἔστω δὲ τὸ πινόμενον ὕδωρ οἷον τὸ ἄριστον· καὶ ἐψόμενον ἐπὶ ἀνθράκων ἐν ἀγγείῳ κεραμέῳ. ἡμεῖς δὲ ἐπὶ μέλιτος φυσήλην, ἐμβάλλοντες τὸ ὕδωρ καθιέμεν εἰς ζέον ὕδωρ. ζέον γὰρ πᾶσαν ἐκφεύγει μεθύειν, ἐὰν δὲ φαῦλον ἔτι τὸ ὕδωρ, ἀφεψήσεν ἀπαιθριάζειν. τὸ δὲ ψυχρὸν ἀκρατισφυὲς ἔστω τὸ ψυχρὸν καὶ μαλακόν. ἐὰν δὲ πρὸς τὸ χλιαρὸν καὶ γαλακτῶδες, ἢ παγόλυτον ἔχειν οἰκείως, χρηστέον αὐλοῖς διαφόρως πρὸς τὸ θερμόν. τὴν σύγκρισιν ~~ἡμῶν ποιημένων~~ κιρνάσθω δὲ τὸ μὲν χλιαρὸν ὕδατος, θερμοῦ πολίτου κύαθοι ε, ψυχροῦ α, τὸ δὲ παγόλυτον ἀνεστράφθω, θερμοῦ γὰρ ἐχέτω κύαθον α, ψυχροῦ δὲ ε, τὸ δὲ γαλακτῶδες

ἐξ ἴσων κιρνάσθω. ἔστω δὲ ἐπιξαμένου τὸ ψυχρόν, ἐὰν δὲ ἀνέμενον ἐπὶ πλεονάστου τῷ ψυχρῷ

περὶ πομάτων ἐπιτηδείων τοῖς πυρέττουσιν. κα.

Πόσιμον δὲ τοῖς πυρέττουσιν ἄριστον μὲν μελίκρατον ἢ ὀξυμέλι οἷς εὐκάρδιον συγχάνει. τὸ δὲ ὕδωρ ἀδηκτότατον τῷ πυρέττοντι, ἐκκρίσεις δ' ἂν ἄπαντοι ποιεῖ. τὰ δὲ ἀποβρέγματα τὰ σύμπαν ἔχοντα μᾶλισσα μὲν πρὸς τὰς ἐκλαράξεις τῶν κοιλιῶν εἰσὶν οὐκ ἀναρμοστα, καὶ πρὸς τὰς ἐμέτους, ὅσοις ἥδε τῷ μέλιτος καὶ ὀξυμέλιτος προσαυλὴς ἐστι. ἀποβρέχοιτο δ' ἂν καθ' ὥραν τὴν δεδομένην τὰ πρῶτα γλυκύμηλα κυισθέντα λεπτά ἐστιν, ἕως ἂν μάλα τὸ ὕδωρ χρώσῃ, ἢ τῶν κυδωνίων μήλων τὰ πεπανθέντα λέμνοντα ὡσαύτως ἀποβρέχειν. δίδοναι δὲ μᾶλισσα τοῖς χολαμέλιτον τὸ ἀπὸ τῶν μήλων, καὶ πρὸς τὰς κοιλίας. σκοπεῖν δὲ δεῖ ὅπως μηδεμίαν ἔξη ὀξύμηλα τὸ μῆλον. ὡσαύτως δὲ καὶ τὰς ἀπίδας ἀποβρέχειν ὅσαι στρυφναίτε καὶ γλυκεῖαι εἰσίν, οἰνοδέστατον μὲν ὂν τῶν ἐστὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀπίων ἀποβρέγματα, δεύτερον τὸ ἀπὸ τῶν μήλων κυδωνίων, ἥκιστα δὲ ἀπὸ τῶν φοινίκων τῶν ὁμῶν, βέλτιον δὲ τὸ ἀπὸ τῶν ἡμιπεπόνων. τὰ δ' ἀπαλὰ μύρτα βραχέντα γλυκεῖ, οἰνώδες μέν τοι ποιῇ, ἀδηκτον δὲ καὶ λεῖον τὸ πόμα. ὁ δ' ἀπὸ τῆς ῥόας χυμὸς, ὃν ἥκιστα μὲν τῶν προειρημένων ἐστὶ οἰνοδέστατος, λεῖος δὲ καὶ ἥδιστος ὁ χυμὸς καὶ ἡδὺ ἔχων θερμόν. χρήσαιτο δ' ἂν τις τούτοις τοῖς ἀποβρέγμασι στρυφνὰς ἐτι τὰς πυρετὰς ἀναρχομένας καὶ ἀσφαλεῖς, πρός τε τὰς κοιλίας τὰς καλαφερομένας παυλάσασι. τὰ δὲ ἀπὸ τῶν οὔων ἀποβρέγματα καὶ τῶν ἀπίων τῶν ξηρῶν, καὶ τῶν μύρτων καὶ τῶν φοινίκων πάντα ἀυλῶ τὰ ἀποβρέγματα, πάσου τὸ γλυκῶδες ποιεῖ. χρήσαιτο δ' ἂν τις καὶ τούτοις, οἷς οἶνος ἢ προσακτέος. ἀποβρέχεται δὲ καὶ τὰ μύγαρα ῥηγνύμενα, μᾶλλον δὲ τὸ ἀφέψημα ἀυλῶν χρησιμώτερόν ἐστιν, ἐνεργόμαλον ὂν τῇ σύψει, καὶ ἡδεῖαν ἄλλην δριμύτητα, ἡδὺ ὀξύμηλα ἔχων. οἱ δὲ οἶνοι μυρσίνοις τε, καὶ ἀπὸ τῶν κηρίων, καὶ πυρῶν καὶ κριθῆς γινόμενοι ἥδιστοι καὶ ἀδενέστεροι

53

ἐστιν ζῶν ἀπὸ ζῆς σαφυλῆς, ἀλλὰ πολλῷ βραδύτεροι τε καὶ χείρες, οἱ μὲν γὰρ ἀπὸ ζῶν φοινίκων τε καὶ σύκων ἐν ἀρχῇ μὲν οἰνοποιηθέντες, ζῷ γλυκεῖ οἴνῳ παραπλήσιοι γίγνονται ζῇ γεύσει, ζῇ δὲ δυνάμει πολλῷ χείρες καὶ βραδύτεροι τε καὶ δυσκατεργαστότεροί εἰσι: παλαιόμενοι δὲ γίνονται ζῷ αὐστηρῷ οἴνῳ παραπλήσιοι καὶ ζὴν θερμασίαν τε καὶ δύναμιν.

χβ

Ἐκ ζῶν φιλοσόφων περὶ τόσεως ζῆς μετὰ ζοὺς σίτους καὶ πρὸ ζῆς. χβ.

Ἐν ζῷ τὸ πολὺν ἄρτον πίνειν μετὰ τοὺς σίτους τοὺς στόμαχον εὐρύτερον γίνεσθαι, καὶ μάλιστα τὸ ἄνωθεν, καὶ ζὴν κοιλίαν διαστέλλεσθαι, καὶ ζὴν βρόχθην ἅμα συμβαίνειν ζῶν σιτίων, καὶ ζὴν διάχυσιν παρασκευάζει. καὶ τὸ τε στόμα καὶ τὰ περὶ ζὴν κεφαλὴν καὶ τὸν βρόγχον καὶ ζὴν κοιλίαν θερμαίνει. τοῖς δὲ νύκτωρ ψυχρὸν πίνειν καταψύχει ζῆς δὲ πρότερον ἐρημένης τόπης πάντας, καὶ ζὴν γραφὴν μᾶλλον ἢ ζῶν ζῆς θερμαίνεσθαι καταψύχει; καὶ ζὴν ἔμπνοιαν κωλύει, καὶ ζὴν γραφὴν βήσσαν καὶ ζὰς ἐν αὐλῇ πομφόλυγας γιγνομένας ζαπεινοῖ, καὶ καθίστησιν εἰς ἔφαν. καὶ ζὴν διαλελυμένην καὶ τελικῶν ζὴν γραφὴν ποιεῖ παχυτέραν. ἐν δὲ ζῷ νήστει ψυχρὸν πίνειν, ζῆς ἐρημένης τόπης καταψύχεσθαι, καὶ ζαχέως καὶ πλεῖστον ὑγρὸν μάλιστα αὐζῷ καὶ τεθερμασμένον πλεῖον ἐκ ζῆς κοιλίας ἀναδίδοσθαι, καὶ τὸ φλέγμα τὸ ἐν ζῇ κοιλίᾳ παχύτερον ποιεῖ. ἐκ δὲ ζῶν ζαλαιπωρίων καὶ λύπων καὶ πόνων ζοῖς πίνουσι πλεῖ ἀνάδοσις ζῶν ὑγρῶν ζαχεῖα γίνεται, καὶ ζὴν μίξιν πλείω ἴσχει, ζὴν καὶ ζὰς φλέβας τροφὴν καὶ τὸ στόμα καὶ τὸ πρόσωπον καὶ ζὸν στόμαχον καὶ ζὴν κοιλίαν μάλιστα ψύχεται, καὶ ζῆς ἐν φλεγμονῇ χυμῆς ἐπὶ βραχὺν χρόνον καταψύχει καὶ ποιεῖ παχυτέρης.

Σικευασία ροσάλιε. λγ.

α παροδον

Καθαρὰ ποιῶν ἀπὸ μολυσμῦ ῥόδα ἐξονυχίσας βάλε εἰς οἶνον προπάλαιον ὅσα βάλῃ, μὴ ἀθροάως ἀλλὰ καθ' μέρος: καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν κίνει καλάμῳ ἄκρῳ ἵνα μὲχρι τῦ πυθμένος τῦ ἀγγείυ ἐφικνῆται. καὶ πωμάσας ἀκριβῶς ἵνα μὴ διαπνεύσῃ, ἐα ἡμέρας μεθ' ἃς διυλίσας τοῦ οἴνου βάλε εἰς πένλε ξέστας, μέλιτος ξέστην ἃ καλῶς ἐψημένυ καὶ ἐάσας ἡμέρας ἑπτὰ κονλα ἵνα καθαρῇ, χρῶ: [illegible]

Ἄλλως σκευασία ῥοσάλυ συνθέτυ.

Ῥόδα ἐξονυχίσας βάλε ~~Ῥόδων~~ ξέστας μέλιτος ς καὶ ἐα ἐνιαυτόν. βάλε ἀπὸ τῦ συνθέτυ ῥόδυ λι καὶ μέλιτος καθαρῦ λε. καὶ λειώσας ἐπίχει οἴνυ καλῦ ξέστας ι.

Ὑδρορροσάλυ

Μέλιτος καλλίστυ λι: λ. ῥόδων φύλλων λι: ι. ὕδατος πηγαίυ λε ξ. ἕψει τὸ ὕδωρ ἕως βραχέως καὶ κουφίσας τὸ κακκάβιον, βάλε τὸ ῥόδον πωμάξας τὸ κακκάβιον ἕως τελείας πέψεως, καὶ ἑψήσας τὸ μέλι χωρὶς, καὶ ἀπαφρίσας, καὶ διυλίσας τὸ ῥόδον, μίξον τὸ μέλι τῷ ζέματι τῦ ῥόδυ:

Ἄλλο Ῥόσαλον

Οἴνυ πρωΐυ λι: κδ. μέλιτος λι: π. ῥόδων φύλλων λι: γ. καὶ βρέξας τὸ ῥόδον τῷ οἴνυ ἡμέρας ιε, καὶ διυλίσας ἐκ τῦ οἴνυ, ἕψε τὸ μέλι καὶ ἀπαφρίσας ἐνάσας τῷ οἴνῳ βρόχῳ καὶ ἀναδήσας δεούλως, ἐα

— Ῥόσαλον ἄλλο πρόσφαλον:

Μέλιτος λι: ζ. οἴνυ λι: κα. [illegible] ῥόδων φύλλων λι: β. ζρίψας τὸ ῥόδον δεούλως μίξον τῷ οἴνῳ ἐπὶ ἡμέρας β, εἶτα διυλίσας τὰ φύλλα, καὶ ἑψήσας τὸ μέλι, ἕνωσας τὰ ἀμφότερα, καὶ ἀναδήσας δεούλως, ἐα.

Ἰαλον

Μέλιτος λι: ζ. οἴνυ λι: κα. ἰῶν δεσμίδια σμ. φυλλίσας λαῦλα, βρέξον ἐν τῷ οἴνῳ ἡμέρας λ. καὶ διυλίσας τὰ ἰα, ἕψει τὸ μέλι, εἶτα ἕνωσας τὰ ἀμφότερα, καὶ ἀναδήσας δεούλως ἐα:

α ~~ἡφριστρίνη~~ : for γ margine

Χαμαιμήλαζον.

Οἴνῳ Ἀσκαλωνίζῃ λι: κα. μέλιτος λι: ζ. χαμαιμήλων κοκκίων οὐγκίας ε. βρέχε τὰ κοκκία σὺν ζῷ οἴνῳ ἡμέρας ε. καὶ διυλίσας ἀνὰ, ἕψησας τὸ μέλι, καὶ ἀπαφρίσας, ἔνωσον καὶ ἀναδήσας, ἑα.

Κονδίζον. πρόλισον ἐν κύσει ὡς λίθων

Μέλιτος ξέστην ā. οἴνῳ ξεσ. ē. πεπέρεως οὐγκίαν ā. σαρξιφάγῳ δραχμὰς δ. ναρδοστάχυος δραχμὰς δ. καρποῖς, ζιγγιβέρεως, μυρῷ, ἀσάρῳ, κασσίας, σινώνος, πετροσελίνῳ, ἀκόρῳ, γενσιανῆς. δάυκῳ ἀνὰ δραχμὴν ā ζῷ ἀπαφρισμένῳ μέλιτι ἕνωσας τὰ ξηρὰ καὶ ζῷ οἴνῳ, ἑα τὸ ἀγγεῖον ἡμέρας σι πέψεως χάριν.

Κονδίζον

Μέλιτος λι: ī. οἴνῳ προλίῳ λι: λ. πεπέρεως οὐγκίαν ā, ζρίψας τὸ πέπερι μίξον ζῷ οἴνῳ, καὶ ἀπαφρίσας τὸ μέλι, ἕνωσον ζῷ οἴνῳ, καὶ ἀναδήσας, ἑα.

Ἀννισάζον

Μέλιτος λι: ī. οἴνου προλίῳ λευκῷ λι: λ. ἀννίσου τὸ ē.

Σικοινάβρον

Προὸς χοίνικα ἐνώδυς ∠: ιε. κρόκου σαθροῦ ιβ. μαστίχης ∠: ε. ζρίψας ταῦτα, ἕνωσον ζῷ οἴνῳ, καὶ ἀπαφρίσας τὸ μέλι, καὶ ἑνώσας ἀπαυτὰ, καὶ ἀναδήσας, ἑα.

Σιλφιοκάδιον.

Μέλιτος λι: λ. σιλφίου λι: ā. οἴνῳ λι: ε. ἀπαφρίσας τὸ μέλι, καὶ ζρίψας τὸν σίλφιον, μίξον καὶ μετὰ ζῷ ἀπαφρισμένῳ μέλιτος οὕτως ἐν ζῇ θήκῃ. μίξας τὸν οἶνον, ἀναλαβὼν ζῇ χειρὶ σῷ, χρῶ.

Ἀψινθάζον.

Εἰὶς ζῳὸς ν ξέστας ζῷ οἴνῳ βάλε κόσθου οὐγκίας ς. φύλλου οὐγκίας ς, ἀμώμου οὐγκίας ς, κασσίας οὐγκίας ς μέλιτος ξέστας ī. καὶ ἀψινθίου ζὴν βολάνην ἀποβρεξον εἰς οἶνον ὀλίγον, καὶ ζοῖς προειρημένοις ἐπίχεε ζοοῦζον ζῷ ἀποβρέγματος, ὅσον γένοιτο σοι καλῶς ἔχειν φανῇ.

Τέλος ζῷ ε. βιβλ.

Χαρακτῆρος

ε

Ἀρχὴ τῆς ε βιβλίου τῶν Ὀριβασίου

Περὶ καλακλήσεως ἐκ τῶν Ἀντύλλου δ λόγῳ τῶν παρατεθειμένων βοηθημάτων α

Τοῖς μὲν ὀξέως νοσοῦσι, καταχεχλάσθαι συμφέρει· κοιλίαν γὰρ οἱ τῆλω χωροῦντες ἢ δεσπίζει· τοῖς δὲ χρονίως ἀρρωστοῦσι μόνον τὰς ἐπισπάσεις καλακλίνεσθαι συμφέρει. ἐν δὲ τοῖς διαλείμμασι καὶ κινεῖσθαι δίδει κολύει μοχλίας δεομένης καὶ πυκνῶν ἐξεθισμῶν. τὸ δὲ σχῆμα τῆς καλακλίσεως τῶν μὲν περὶ τὸν κεφαλὴν πεπονθότων ἀναρρῖπτον ἔστω πλὴν τῶν φρενιτικῶν· τὸ γὰρ ὑπτίου ἐπὶ τῆλον ἀφεμένου σχῆμα· δηλονότι τὸ ἀναρρῖπτον ἰσοκαθίζειν πως ἐστι. καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὸν θώρακα δὲ συμβαινόντων ἐπιληπτικὸς ὑψηλὴ κατάκλισις· ἐπὶ δὲ δυσεντερικῶν καὶ κοιλιακῶν καὶ τῶν περὶ τὴν κύστιν, τὸ ὑπτίον ἀφεμένου ἐπὶ δὲ γονορρυσίας καὶ φαλακρίας ἕως καὶ νεφριτικοῦ, ἐφ' ὁπότερον ἂν τῶν πλευρῶν καλακλίνεσθαι· ἡ μὲν γὰρ γονορροϊκὴ καὶ σπερματικὴ παροξυνθεῖσα θερμαινομένων ἰῶν λοπῶν, ἐπιφορὰν ὑπτίου καλακλίνασθαι· ἡ δὲ νεφριτικὴ θλιβομένης τῆς ὀσφύος τοῦτο τοῦτο καὶ ἐπὶ δὲ τῶν ἀλεσφυτῶν καὶ βεβουβωνισμένων ἐπὶ τὸ ἀριστερὸν συμφορος· ὡς ἂν περιπλυνομένῳ τῇ γαστρὶ τὸ ἡπατικὸν καὶ θλιβομένῳ οὕτως· ἐν μέντοι τοῖς ἰσχιαδικοῖς διατιθέσθαι τὸ ἡπατικὸν καὶ ταῖς ἐξογκώσεσι καὶ ταῖς φλεγμονικαῖς ταῖς ἀποστατικαῖς, ἢ ἐπὶ τὸ δεξιὸν καλακλίσεις ἀμείνων· ὥσπερ γε σπληνὸς ἐν ταὐταῖς διαθέσεσιν οὖσης, ἢ ἐπ' ἀριστερὰ καλακλίσεις βελτίων· ἐπὶ δὲ τροφῆς καὶ ἐκλείψεως καὶ τῶν περὶ τὸ κῶλον διαθέσεων τὸ μέσον τῆς [illegible] καὶ τὸ ἐπὶ τὸ ἀριστερὸν, δεῖσθαι περὶ φυλαξάμενον δὲ ἐπὶ τῶν παρηγορικῶν ἀνάγκης τὸ ἀναρρῖπτον ἐκ τῶν ποδῶν σχῆμα· περιττὸν δὲ σχῆμα συμπληρωτικὸν μὲν κεφαλῆς καὶ τῶν ἀναγκαίων· τοῖς δὲ λοιποῖς κοιλιακὸν ὀδυνώμενος, ἢ καλακφυγμένος ὀκτὼ ἀνάκλισον τὸ σχῆμα τέλος

Περὶ ἡσυχίας ἐκ τοῦ ἀντύλλου λόγου — β. —

Οἷς δὲ ἡ καλάκλισις ἀφεμένοις τέλος καὶ ἡσυχία καὶ ἠρεμία· μάλιστα δὲ ἀφεμένους ἐν ταῖς ἀρχαῖς τῶν ἐπισπασμάτων καὶ τῶν ἀναβάσεων, ἐπὶ τῇ τροφῇ πρὸς-

α συμφέρει

φάλως ἤδη εἰλημένη, καὶ περὶ ὕπνου δὲ μέλλοντος
ἀκούειν ἡσυχίᾳ

περὶ ἀσιτίας ἐκ τῆς ἀνέσεως λόγος γ'.

Πλῆθος συστάσεως καὶ σκληρῶν καὶ ὑγρῶν ἄπεπτα σιτία
πέψαι, πλησμονὴν κενῶσαι ῥεύματα ξηρᾶναι μάλιστα
διὰ πλῆθος μενόμενα ἔτι, παχυγροῖς πλαδοῦσι παχυ-
γροῖς δὲ καὶ ὀδυνᾶσι ἀνίας ἐκ τοῦ δεισιτίου γινο-
μένας, ἀλλὰ τὰς διὰ πλῆθος ἐνίασιν

περὶ ὕπνου καὶ ἐγρηγορσέως γραφῆς δ'

Ὕπνος διὰ μὲν τοῦ ἐγκεφάλου ἀναθυμίασις ἐστὶν ἐκ τῆς
κοιλίας ἀναπεμπομένη πρὸς τὸν ἐγκέφαλον, ἐγρήγορσις
δὲ ἀπόκρισις ταύτης. ὅταν μὲν οὖν ἡ ἀναθυμίασις
ἐπὶ πολὺ μένουσα ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ ἐκθερμάνῃ καὶ
ἐκλεπτυνθῇ, ὕπνος ἐπιγίνεται· ὅταν δὲ ἐκκριθῇ
καὶ ἐκπνευσθῇ, ἐγρήγορσις. ἐκκρίνεται δὲ καὶ
ἐκπνεῖται διὰ τῶν πόρων τῶν τε ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ
τῶν ἐν τῷ τραχήλῳ καὶ τῶν ἐν τοῖς ὤμοις καὶ τῶν
ἐν τοῖς βραχίοσιν καὶ τῶν ἐν τοῖς μηροῖς καὶ τῶν
ἐν τοῖς σκέλεσιν καὶ τῶν ἐν τοῖς ποσίν· ἐκκρίνεται
δὲ καὶ διὰ τῆς κοιλίας καὶ διὰ τῆς κύστεως καὶ
διὰ τῶν ἱδρώτων καὶ διὰ τῶν ἐμπτυσμάτων καὶ
διὰ τῶν ἐκπνευσμάτων καὶ διὰ τῶν ἐκκρίσεων τῶν
ἐκ τῆς ῥινός. ὅταν οὖν ἐν τοῖς ἄνω τόποις ἐκθερμανθῇ
καὶ ἐκλεπτυνθῇ ἡ ἀναθυμίασις, ἐγρήγορσις ἐπιγίνεται·
ὅταν δὲ ἐν τοῖς κάτω, ὕπνος. ἐκκρίνεται δὲ καὶ
διὰ τῶν ἀκοῶν καὶ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ διὰ τῶν
ῥώθωνων καὶ διὰ τοῦ στόματος καὶ διὰ τῶν ὀδόντων
καὶ διὰ τῶν χειλῶν καὶ διὰ τῶν μαστῶν καὶ διὰ
τῶν ὀμφαλῶν καὶ διὰ τῶν αἰδοίων καὶ διὰ τῶν
ἀρθρῶν καὶ διὰ τῶν ὀνύχων καὶ διὰ τῶν τριχῶν
καὶ διὰ τῶν ἐπιδερμίδων καὶ διὰ τῶν σαρκῶν καὶ
διὰ τῶν ὑμένων καὶ διὰ τῶν νεύρων καὶ διὰ τῶν
ἀρτηριῶν καὶ διὰ τῶν φλεβῶν καὶ διὰ τῶν σπλάγχνων.

καὶ εἰ χύμοι ἴσιες εἰς τὸν γαστέρα συρρέοιεν, ὤχ ὅπως πίπλωσιν καθάπες ἐν τοῖς ἄλλοις ὕπνοις, ἀλλὰ πολὺ πλέους γίνονται. διὰ ταῦτά τοι καὶ παραχελευόμεθα τοῖς καμνουσιν ἐμεῖν ἐνίοις καὶ καὶ μὴν ἀπὸ τῆς ἐγκοίτου στάσεως ἐπὶ τὸ ἔδος φέρειν τῆς κεφαλῆς καὶ τὴν ἐναντίαν διαμασιᾶσθαι, ὡς μέγα ἰσχὺν τῇ ἐπὶ τῆς ἐπισημασίας ἐπιγινομένῃ περὶ τὸ βάθος ἀυλῶν φορᾷ, ἐπὶ δὲ τῶν ἐν τοῖς ἄλλοις καιροῖς ὕπνων ἀκολουθεῖν τὴν ἐπὶπαν ἐναργῆ τῆς ὠφελείας καὶ μᾶλισα ὅταν ἐν τοῖς παραχρῆμα γενέσθωσιν. ὠφελοῦσι μὲν γὰρ ἐναργῶς ἐνίοτε καὶ κατ' αὐλὰς τὰς ἀκμὰς γενόμενοι καὶ πολὺ κἀν τοῖς τῶν ἀναβάσεων ἐχθίοσιν ὅσα συναπτόμενα τὰς ἀκμάς. ἀλλ' ἡ πάσων ἐναργεστάτη τῶν ὠφελειῶν ἐν τοῖς παραχρῆμα γίνεται. καὶ τοι νυν καὶ βλαπτουσιν, ἥπιον μὲν ὀλεθρίοις κατὰ τὴν ἀκμὴν καὶ τὴν αὔξησιν τῆς παροξυσμοῦ· μᾶλισα δ' ἐν τοῖς παραχρῆμα. ἐν ᾧ γὰρ ἕκαστον ὠφελιμώτατόν ἐσιν, ἐὰν πρὸς τὸ μηδὲν ὠφελεῖν ἔτι καὶ βλάπτειν δάιστον ἐκ τούτου δηλοῦται. βλάπτουσι δ' ἐξ ὕπνων αἱ τοῖς ὠφελείαις ἐναντίαι. λύτε τὸν πυρετὸν ἢ μὴ λύεσθαι πρὸς αὐλῶν, ἢ καὶ παραυξέσθαι, καὶ τὰς ὀδύνας ἐπιλήγεσθαι, καὶ τὰ ῥεύματα πλέω γίνεσθαι, καὶ τὰς φλεγμονὰς αὐξάνεσθαι, τῶν δὲ χυμῶν τοῖς μὲν πέψεως δεομένοις ὕπνου ὠφελεῖ, τοῖς δὲ διαφορήσεως ἐμέσεως. καὶ τὰς μὲν ἐς τὸν γαστέρα, καὶ τὰ ἐντέρα καὶ ἥπας τῶν χυμῶν ῥοπὰς ἐπιλήγειν μὲν ὕπνου· ἀνίστασθαι δ' ἐγρηγόρσεως· ἐφ' ὧν γε χυμῶν λεπυνάτε τὸ πάχος ἢ τῶν ὑλικοτάτων δεόμεθα χρησίμου ἐγρηγόρσεως. ἡ μὲν ἀμέλεος· χρὴ γὰρ ἐν μέσῃ καὶ πεπτὸν αὐλὸς ὁπόταν ὕπνου ἐργάζεσθαι. μεγίστη δὴ βλάβη τοῖς πάνυ ψυχικοῖς χυμοῖς ὅταν ἐπιλείπῃ τις ἐφ' ὅσον βάλονται κορεσθῆναι. ῥέπουσι μὲν γὰρ εἰς ὕδρωτα διὰ τῶν ψύξιν· οὐ μὲν συμφέρει γ' αὐτοῖς, ἀλλὰ τοσοῦτο ἐν ἅπασι τοῖς τοιούτοις ὕπνων πρόσεστιν, ὅσον ἀναπληρώσεταί τε τὴν δύναμιν ἐν τοῖς ἐγρηγόρσιν κάμνουσαν· ἐργάσασθαί τε τινὰ πέπον. ὁ μὲν γὰρ ὕπνος γίνεται, τῆς ἐμφύτου

θερμοτάς ἢ ἧλοι διὰ κάματόν τινα καὶ ἐκβολὴν πλέονα πρὸς τὴν τροφὴν ἐπίτασιν ἢ διὰ μετεωρίαν ὑγρότητος ἀδυναμίαν ἐκλύσεως ἀπολείπεσθαι. ἔστι δ' ὁ μὲν πρόλεκτος ὑγιεινός τε καὶ κατὰ φύσιν· ὁ δὲ δύσλεκτος ῥηθήσεται, οἷον ἐν κώμοις τε καὶ λιθαργύροις.

Ἐκ τῆς δ λόγου τῶν ποιουμένων περὶ τῆς ἐξ ὕπνου ὠφελίας Ἀντύλλου ε'.

Ὕπνος ἀνίησι τὰ συνεσταλμένα καὶ μαλάσσει τὰ ἐσκληκυιμένα καὶ χαίτην τὰ συνεστῶτα, καὶ τὰ ἀνώμαλα εἰς ὁμαλότητα καθίστησι. ἔτι τε λύει κλόνους καὶ ταῖς ψυχικαῖς ταραχαῖς καθίστησιν, καὶ τὸ πνεῦμα ὁμαλύνει καὶ ῥεύματα ἴσχει παχύνων τὰ ἐν τῷ σώματι ὑγρά. καιρὸς δὲ ὕπνου, ἡ μὲν τῆς ἀναπνοῆς διαλήψιν ὁ τῆς ἀνέσεως. ἡ δ' ἐπιμήκης ὁ παροξυσμοῦ ἡμῆ; ὁ τε τῆς ἀκμῆς, καὶ ὁ τῆς παρακμῆς ἐπιλήδιος, ὁ δὲ τῆς ἀρχῆς ἀλυσιτελέστατος. ὁμοίως δὲ καὶ πρὸ τῶν παροξυσμῶν ἀνεπιλήδιος. ἐν δὲ τῇ ἐπιδόσει ἡ μὲν βραχεῖα συγχέαντι οὐκ ἐπιτηδειότερον ὕπνου. ἡ δὲ ἐπιμήκης λυτέον· φύσει γὰρ πᾶς ὕπνος δηλητήριος κακός, ἡ δὲ μετὰ μέσων νυκτὸς καὶ μάλιστα περὶ τὸν ὄρθρον μεσοῦσα πῶς ἡ ἐπίδοσις τυχοῦσα, συγχωρητέον ἐν τοῖς συνεχέσι. νοῦς μὲν ἡμέρας ἠπιληδεστέρα. νυκτὸς δ', ἢν βελτίω τὰ μετὰ χεῖλαν ὦσιν, καὶ μάλιστα τὰ τελευταῖα. ἧς δὲ ἡμέρας ὁ τε ὄρθρος, καὶ μέχρι μέσης ἡμέρας.

Περὶ ἐγρηγόρσεως τοῦ ἀνδρὸς, καὶ τοῦ ἀνδρὸς λόγος. ε

Ἐγρήγορσις πλῆθος διαφορᾶς. καὶ γὰρ ἐν κοιλίᾳ ὑποβολῆς καὶ πρὸς τῷ κάλῳ διέξοδον εὐτελείας καὶ κοιλότητα διαλύει, καὶ βάρος ἀποικονομεῖ, καὶ τὰ ἐκλελυμένα ἐπισείφει, καὶ λόγον τῇ τε φύσει καὶ τῇ ψυχῇ περιτίθησιν, ἰδρῶτας ἐπέχει. τοῖς δὲ καθαιρομένοις ὑπὸ φαρμάκων παραγγελτέον μέχρι τῆς παντελοῦς καθάρσεως ἐγρηγορέναι. ἐγρηγορέον δὲ ἐπὶ τροφῇ ἀνδρὸς ἐλημμένῃ καὶ πόνῳ, καὶ ἐν ἐπισημασίᾳ, καὶ πρὸ ὕπνου δεδηλώσεται τόπῳ. ποιητικὰ δὲ ἐγρηγόρσεως ῥῖψις σκληρολέσχα χωρὶς λύπης. ἢ ἔτι μᾶλλον ἢ δι' ὠμολίνων (πρεβέδω δὲ μᾶλλον τὰ δὲ σκέλη) καὶ τὰ ἰχθύδια δὲ ὅσα ὀψιμώτερα, ῥηγὸς ἢ σύφορβιον ἢ λιμνήσιον. ἢ καρύου. ἢ καρδάμωνος, ἢ πυρέθρου, ἢ ἀγρίας σαφίδος, ἢ κόκκου κνήδιον, ἢ νάπυ ἔχειν. καὶ ἁλιπλάσματα δὲ τὰ διὰ νάπυος σκέλεσιν ἐπιβαλέσθω. ποιητικὰ δὲ ἐγρηγορόσεως καὶ τὰ τοῦ ὄνου κρέα βάσιμος βραστὰ τριχῶν, ὄλκη δακτύλων πεφαγμὸς τομάχου διὰ καθέψεως δακτύλων πέντε ἐντιθεμένα τῇ ἑδρᾷ. ὧν ὕλη γεγράφθω, ἔτι ὀσφραινόμενα τοῖς ὄμμασιν ἢ ἀνὸ τὸ ἔλαιον ἐγχεόμενον, σικύης ἐντιθεμένης καὶ βάπτειν, ἐμβοήσεις συνεχεῖς, προαγγελίαι ταραχώδεις, λόγοι ἐπιζητικοὶ, θεάματα καὶ μόνον ἐγρηγορόσεως ποιητικὰ, ἀλλὰ καὶ ἢ καλαφοσᾶς ἢ διαλυτικὸν, εἴ τι ἂν ἢ ἄλοπον. ἀφ

Περὶ λαλιᾶς τῆ αὐλῆ ἐκ τῆ αὐλῆ λόγ ξ

Ἡ λαλιὰ κεφαλῆς μὲν ἔχει τὶ συμπληρωτικὸν ἢ βάσις ἐφοπλικόν. ἔστι δὲ ἡ δυνάμεως ἡ λυτική, μάλιστα ἐν πυρετοῖς ἢ ἕλκι μᾶλλον καὶ ἰὰς ἐπισημασίας ἢ δίψως ποιητική, ἢ γλώσσης ξηραντική. ἀναῤῥυσμος δὲ ἢ ὀφθαλμιῶσι, ἢ ἀμυῤῥαγῆσιν ἐκ μυκλήσεων. μάλιστα δὲ τοῖς ὄμμα ἀνάγκσιν. ἐπιλήδειος δὲ τοῖς εἰς ὕπνον ἀμέλσως καλαφερομένοις ✠

Περὶ ἀναφωνήσεως τῆ αὐλῆ ἐκ τῆ αὐλῆ λόγ η

Γυμνάσιον μέν ἐστι θωράκος ἢ τῶν φωνητικῶν ὀργάνων ἡ ἀναφώνησις· ἢ πόγε τόνων τῆς φυσικῆς θερμασίας, τὸ μὲν θερμασίαν αὔξσα· ἢ καθάρσα, ἢ τονᾶσα ἢ λεπτύνσα. τὰ δὲ τῷ σώματι μέση σεσῆσα ἢ εὐτονα ἢ καθάρσα ἢ δυσκαθῆ κατασκευάξσα. χρώμεθα δ' ἀναφωνήσει πρὸς μὲν ὑπερ παθῶς θεραπείας ἤτοι φωνῆς μεγάλης, ἢ ἢ παντὸς τῷ σώματι. πρὸς δὲ ὑπερ δυσθροΐας φωνῆς πεπονθυίας κατὰ πάθος ἢ ἐκ φύσεως. ἀῤῥώξει δὲ στοματικοῖς, ἐμέτοις, ὀξυκεγμῶσιν, δυσπεπτοις, τοῖς πολυφλεγμάτοις δὲ καὶ ἀλλήλως, ἢ γυναιξὶ τοῖς ἐν κύσει. τοῖς δὲ περὶ κεφαλὴν πάθεσιν ἀναῤῥυσμος, συμπληρωτικὸν τὶ ἔχσα ἢ αὐτοῖς ἢ τῶν ἐν αὐλῆ ἀθηλησίων. ἀῤῥώξει ἢ ἀναῤῥέκτοις ἢ ἀλγορροις, μάλιστα δὲ παρέλοις, ἢ ὑδροπικοῖς ἢ ἀδμαλικοῖς, ἀναλήψεσι δὲ τοῖς ἀπὸ νόσων κατ' ἀλληλολάλη. ἐπιδὴ δὲ ἡ φωνὴ καμόντι πρὸς μὲν διὰ πολλῶν λα-

λάν καὶ ἀμέλγον, πότε διὰ βοῦς μέγεθος, πότε διὰ ὀξύτητα, καὶ συνιόντων. κάμνει δὲ καὶ διὰ σιαπῶ, ὅτον ἐπιλανθανόμεθα ἰῶν ἰδίων ἔργων, χρήσιμος ἐπὶ πᾶσι ζῴοις ἡμμένοις ὁ τῆς ἀναφωνήσεως ζόφος. τὸ μὲν πλῆθος τῆς καλιᾶς ἐπιδιαλύει, τῶν δὲ ἐκ τοῦ μεγέθους τῆς βοὸς γιγνομένων ἰωμένη, τῇ τε πτέρνᾳ καὶ ἧπαρ καθαίρουσα. τῶν δὲ ὀξυτήτων ζῷ καλαπαστῷ πρὸς τὰς βαρυτῆς φθόγγους. ὁ δὲ ἐκ τῆς σιγῆς εἰ καὶ μὴ κυρίως καλεῖται κάμαλος φωνή. ἀλλά τό γε ἀνάλογόν τι πέπονθεν καμάτῳ, χρήσιμος καὶ ἐπὶ τοῦτο τὸ εἶδος ἡ ἀναφώνησις, γυμνάζουσα τὸν φωνῶντα καὶ τῶν ὀργάνων τὰ τῶν φωνητικῶν κεκμηκότων, καὶ παντὸς τοῦ σώματος ἰσχνοῦ, καὶ κακοπαθοῦντος, χρήσιμος εἰς ἀποθεραπείαν.

Τίς ὁ τῆς ἀναφωνήσεως ζόφος τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ αὐτοῦ Λ λόγου. Ϛ'.

Δεῖ δὲ τὸν μέλλοντα ἀναφωνεῖν κοιλίας ἀποδεδωκυίας λιψάμενον ἡσυχῇ καὶ μάλιστα μὲν κάτω μέρη. τότε πρόσωπον ἀποσωγυζάμενον καὶ ἀπονιψάμενον, ἡμέρας τε πολλαχόθεν, βέλτιον δὲ καὶ πρωΐθεν ἕως ἐπὶ τὴν ἀναφώνησιν ἐρχέσθω. ἀναφωνείτω δὲ μὲν ἀπηνὴς παιδείας, ἃ μεμνῆσθαι καὶ ἃ δοκεῖ γλαφυρὰ εἶναι, καὶ ἃ πολλὰς μεταβολὰς ἔχει λεπτός τε καὶ παχύτητα, εἰ δὲ ἄν ἐπίσημον ἔπος ᾖ, ἰαμβεῖα λεγέτω. τιτάνω δὲ ὡς ἂν ἐλεγεῖα δὲ ἐχέτω, τετραγλώσσῳ δὲ μέλη. ἀμείνων δὲ ἡ ἀπὸ μνήμης λέγειν ἢ ἧς ἀναγινώσκειν τὴν ἀναφώνησιν. δεῖ δὲ πρῶτον μὲν τὸν βαρύτατον φθόγγον

ἀναφωνεῖν. ὡς οἵονλε μαλήσα καλὰ πλάονλα τῶν φω-
νῶν· εἶλα ἐπὶ τὰς ὀξυλάλους φθογγους ἀνάγειν. κάπειλα
μὴ ἐπὶ πολὺ διατείνανλας ἐπὶ τῆς ὀξυληλ@, αὖθις
ἀνακάμπλειν ὀπίσω, καλὰ βραχὺ ποιουμένους τὸν
ὄγκον τῆς φωνῆς, ἀφ' οὗ ἂν ἐπὶ τὸν βαρυλάλον
ἔλθωμεν ἐφ' οἷς ἠρξάμεθα. μέλλον δὲ παρά λε τῆς
δυνάμεως καὶ τῆς προθυμίας καὶ τὸ ἦθος λεπλέον

Γαλῆνος Ἀνυάλλου περὶ ὑγιεινῆς ἀναφωνήσεως . ι'

Τῶν διὰ τῆς φωνῆς γυμνασιῶν καλὰ τρόπον ἀσκουμέ-
νης πολλὰ μεθὼν ἀπόνλων ἔσαν τῶν παραγιγνομένων
ἀνυλικαλάλῳ εἰς ὑγίειαν ἀσφαλεστάλῃ καὶ φυλακικῶν.
ἐστὶ δὲ τὸ τε φύσιν τοῦ βοηθήματος καὶ τὰς μεθόδους
καθ' ἑκάλην δύναμιν ἀναγράψαι. τίς δέ ἐσλιν ὁ τῆς
ἀληθινῆς περὶ φωνὴν ἀσκήσεως εἰς σώματος βεβαί-
ων ὑγιείαν καὶ πολυχρονιόληλα. βέλλιον ἦδε ἔ

ὑπὸ πνεύματος γίνεσθαι παῖσα φωνή, κατ' ἀναπνοὴν
ἢ ἐκπνοήν
λαμβανομένη καὶ τυπωθεῖσα ὑπὸ τῶν εἰς ἀνλὸν τόπον
διεσκευασμένων ὑπὸ τῆς φύσεως ὀργάνων· ὅστε
ἀυλὸς μὲν ἦν ὁ τὸν ἀναπνεόμενον ἀέρα, τε-
νὼν δὴ εἰ χρὴ τοῦτον εἰπεῖν τὸν τόπον τὸν διαπλατ-
τοντα τὸν ἀέρα μέχρι τοῦ σώματος. ἀνάγκη δὴ
ὧν τὰς ἀφωνίας καὶ κακιάς ἀυλῆς ἤτοι περὶ τὸ πνεῦ-
μα, ἢ περὶ τὰ τυπώνλα τόπο συμβαίνειν ὀργάνα
πάντα δ' ἐσλίν· ἢ τῶν ἄκρων τῆς ἀρτηρίας τοπῶν τῆς
ἐπιγλωττίδος ὀνομαζομένης, καὶ τῶν τοῦ σώματος
μερῶν, γλώττης, ὑπερῴων, ὀδόντων, χειλῶν, συμμέτρου
καὶ καλὰ τὰ ἐνεργοῦντα εὐδιοίκητος ἁρμονία· διὰ πο-
σκεπτέον ἂν ὁποῖός τίς ὢν ὁ ἀνὴρ καὶ πῶς οἰκονο-

μούμενος

ἀφίσῃ ἀποδείκνυσι τῶν φωνῶν. κατὰ μὲν τὰς ὀξυλα-
λίας τῶν φθόγγων συνθλίβεσθαι συμβαίνει τὸν τε
λάρυγγα καὶ τὸν ἀνθερεῶνα, περισπειρομένων ἰσχυρῶς
ἄνω τοῖς περὶ τὸν λαρυγγεῶνα τόποις τῶν τελεωτάτων
τῆς γλώττης μερῶν, καὶ ἀναλόγως τὸ λοιπὸν σῶμα
συνιχνοῦσθαι τοῖς περιῃρημένοις μέρεσι συμμεταβαλλο-
τῇ διαστάσει τὸν τύπον ἀέρα διεξέρχεσθαι. καλοῦσι δὲ
τὰς βαρυτάτας καὶ ὑπ' ἀνδρῶν ἐκφωνήσεις δὲ καὶ μελῳ-
δίας, τοὺς τε τάρυγγον ὡς οἷόν τε μάλιστα ὀλισθαίνεσθαι
καὶ πλαδύνεσθαι τὰ σώματα καὶ τῆς γλώττης τελευτᾶν
ἀπὸ τῶν κατὰ τὸν ἀνθερεῶνα τόπων ἐπὶ μέγα δι-
ἐσηκέναι. καὶ πολὺ δι' ἀνδρῶν κατὰ τὰς ἀναφωνήσεις
ἐκφυσᾶσθαι πνεῦμα. τοὺς λοιπὸν σῶμα πᾶν ἀνίεσθαι
καὶ διὰ τῶν ~~ἀρτη~~ ἀρτηριῶν κατάγεσθαι. τὰς μὲν οὖν τῶν
ὀξυτέρων φθόγγων γυμνασίας καὶ τὰς ἀσκήσεις. τῆς
ἀπὸ τῶν ὑπάτων καὶ μικρὰν ἐπιτάσεις ἢ τῶν πα-
νυχήσεως φιλοτεχνίαν δεῖ πολλὰ χαίρειν. ἐὰν τι
γὰρ εἰς ἀσφάλειαν σώματος καὶ εὐμέλειαν καὶ χρη-
φωνίαν συμβάλλοιτο, τοῦ δὲ τῶν βαρυτέρων φθόγ-
γων ἕξιν ἀσκῶμεν. φαίνεται γὰρ μεγίστη εἶναι μη-
χανὴ καὶ κυριωτάτη πρὸς ἀρετὴν φωνῆς ἅπας ὡς πλήσιος
εἰς τὸ σῶμα κατ' ἀναπνοὴν ἑλκόμενος, διά τε τῆς
ἀρτηριάς, καὶ τῶν ἄλλων τῶν εἰς τὸ ἐπιφάνειαν ἀν-
εσώμωμένων ἀνδρῶν ἀγγείων εὐρύτητος. ἡ δὲ εὐρυ-
τῆς ὑπὸ ἀσκήσεως ἐπιμελὰς γίνεται, διὰ τάνδρων τε
καὶ διευρυνόντων ἐπιτηδεύσεις ἡμῶν τὰς πόρους, καὶ καλὰ
μικρὸν, ὡς πλεῖστον δέχεσθαι, περισβιαζομένων καὶ
πάλιν ἐκφυσᾶν ἀέρα. πᾶσα γὰρ ὀλίγα δεῖν τὰς
ἀρετὰς τῆς ἐκφωνήσεως εὑρήσομεν ὑπὸ τοῦ περὶ
τὸ πνεῦμα πλήθους ἐνεργουμένας, ἅτε γὰρ ἰσχυρὸν
ὄν τις φθεγξάσθαι πάσῃ σφοδρῷ τῷ πνεύματι

α ἀδήλων πόρων. τοῦτο δ' ἂν γένοιτο μάλιστα ὑπὸ πολ-
λῆς ζῶν ἐπισωρευομένων

διὰ τὸ πλῆθος χεώμενος, ὥστε μεγάλη τις ἀνάγκη πεισθῆναι χρόνον, ἢ μὴ τῷ μήκει τῆς φωνῆς ἐπέχειν τὸ τοῦ πνεύματος πλῆθος· ἢ ὥστε πυκνὸν ἢ λαμπρὸν ἢ πλῆξις· ἢ διὰ μικρολήψιαν τῆς ἐμπνεύσεως καὶ ἀθενείαν, διάκενον καὶ ζωμῶδες καὶ χαῦνον ἐκπέμπων τὸν ἦχον, ὅλων ὁλοκλήρως καὶ σαφῆ ἀποδοίη τὰς λέξεις; ἢ διὰ βραχυλογίαν τοῦ πνεύματος ὑποκλέπτειν καὶ κωλύειν τὰ λεγόμενα καὶ μὴ δύνασθαι ἐξακούειν. ἐὰν δὲ ἄλλο τι δεῖν κατοικοδομεῖν πρὸς φωνῆς, μὴ πολλῷ πνεύματι χεώμενος, ἐπειδὴ τοίνυν φαίνεται μεγίστη μοῖρα πρὸς τὰς τῆς φωνῆς ἀρετὰς εἶναι τὸ πλῆθος τοῦ καὶ ἀναπνοὴν ἄρτος. πρὸ πάντων τοίνυν τοῦτο τοῖς φωνὰς ἀσκοῦσι φυλακτέον, τίς δ' ἐστὶ ὁ τρόπος αὐτοῦ τῆς ἐπιμελείας ζητέον. ἐπεὶ τοίνυν ἡ ἐν ἡμᾶς ὅλη τοῦ πνεύματος διαστελλομένη, τοῦτο θωράκων καὶ τῆς κοιλίας καὶ τῶν καθ' ὅλον τὸν σῶμα πόρων γίνεται. βία γὰρ ὁ ἀὴρ ἐξω ἀθεῖται πρὸς τὸ ἀπὸ τῆς διαστάσεως γενηθὲν εὐρυχωρίαν, καὶ τὸ φυσικὸν (τὸ πληρωθὲν τὸ κενούμενον) ἀναγκάζων, ἀθρόον εἰσεχόμενον διὰ ῥινῶν καὶ στόματος. πολὺ δὲ καὶ διὰ τῶν καθ' ὅλον τοῦ σώματος πόρων. τοσοῦτο δὲ πλείονα ἐξόμεθα τὸν ἔξωθεν ἢ ἐντὸς ἀέρα, ὅσῳπερ ἂν μείζονα τῶν τῶν ἐφελκυσομένων ἀντὸν ἐσόπων εὐρυχωρίαν ποιησόμεν. Διὸ τοῦτο οἱ μὲν πυκνοὶ καὶ στενόπορροι μικροφωνοῦσι καὶ τοῖς ἤχοις ἀφωνοῦσι. οἱ δ' ἀραιοὶ καὶ τοῖς ἀγγείοις εὐρύχωροι ἰσχυρόφωνοι. παῖδες μὲν, καὶ γυναῖκες καὶ εὐνοῦχοι τῶν ἀνδρῶν ἀφωνότεροι περὶ φωνὴν, διὰ στενότητα πόρων, καὶ οἱ ἀρρωστοῦντες τῶν ὑγιαινόντων. ἐπειδὴ τοίνυν ἀποδέδεικται τῶν μὲν περὶ τὴν φωνὴν κωλυομένων ἄριστον εἶναι τὸ πλῆθος τοῦ καὶ ἀναπνοὴν ἑλκομένου πνεύματος, τοῦτο δὲ τῶν πόρων εὐρυχωρίαν καὶ διάστασιν· λοιπὸν ἂν εἴη σκοπεῖν πῶς ἂν αὐτὴ γένοιτο. ἐπὶ μὲν οὖν πᾶσα σωματικὴ εὐρυχωρία

ἡ κοιλότης κατὰ δύο τόπους αὔξηται, καὶ διίστασθαι καὶ μικρόν, ἤτοι τῶν περιεχόντων τὰς κοιλότητας χιτώνων περιτεινομένων εἰς τὸ κύκλῳ πάντοθεν· ἢ τῶν ἐνδεδεμένων εἰς ἀντὶ σωμάτων ἐκ προσαγωγῆς παραυξομένων. δι' ἀμφοτέρων φροντιστέον ἡμῖν καὶ εὐχυντέον ταῖς πόροις. πυκνωτὶν μὲν δεῖ πᾶσαν, καὶ τὰς ταύτης ἀτιμίας φυγεῖν. ἀνιέσθαι δὲ εἰς μάλιστα μὴ καταλειπόμενον εἰς μῆκος, κεχυμένον δὲ εἰς πλάτος, διαφυλάττειν τὸν ὄγκον. πρὸς δὲ τέλοις παραυξῆσαι δεῖ τὸν ἀέρα κατάλληλα τὰς εὐσπονδὰς καὶ μικρὸν προσβιβαζόμενον ἐν τῷ ἀναπνεῖν πλέον προδιισάντας ἐπὶ τηδὲ καὶ δεξόμενα ἀντὶ ἀγγεῖα, καὶ πάλιν παραμένον ἐκ προσαγωγῆς ὡς πλεῖστον ἐκπιέζειν εἰς τὸ ἔξω, καὶ τὸ προσεισελθὸν πνεῦμα ἐκβλίβειν καὶ κενοῦν βιαιότερον. ἥκιστα γὰρ τῆς σαρκὸς ἄνεσις καὶ χύσις περιέξεται τῶν εὐρυτητα τοῖς πόροις, ὅλως καὶ τὰ τὸ πλεῖον ἀέρα ἀναπνοῇ προσβιάσαντα ἐπὶ μεῖζον ἀεὶ διαστήσαι πλάτος. ἥτε καὶ τὴν ἐκπνοὴν προσλιπαρήσαι τὸ πλεῖστον ἀπο διδόναι τὸ πνεῦμα, μεγάλως διαστῆσαι τοὺς πόρους, ὅσῳ γὰρ ἂν τις μᾶλλον ἐπιτηδεύσας κενώσαι τὸν θωρακα τῷ πνεύματι καὶ τὴν ἐκπνοὴν, τοσοῦτο πλείονος ἀέρος πάλιν εἰς τὸν ἀντικαθαρισμὸν τοῦ δεδαπανημένου δεήσεται. ἡ μὲν οὖν διὰ τῆς φωνῆς ἄσκησις ἀσφαλὲς τὸ σῶμα τῇ διατάσει τῶν πόρων. τὰ δ' ἄλλα γυμνάσια πάντα πιλοῖ τὰς σάρκας καὶ πυκνοῖ καὶ συσφίγγει. καὶ μὴν μὲν κοῦφον ἀπολείπει τὸν ὄγκον διὰ τὴν τῶν μεταξὺ πόρων εὐρυχωρίαν, ταῦτα δὲ ἐμβιοῦται καὶ στιβαρὸν, καὶ βαρύν· καὶ διὰ μὲν τῆς φωνασκίας ἐκ τῆς διὰ ταύτην γινομένης ἀσφαλοῦς ἐνδοτικὴν καὶ πρὸς πᾶσαν ἐνέργειαν εὐμεταχείριστον πλατυσμένην ἴδην ἐσὶ τὴν σάρκα. διὰ δὲ τῶν ἄλλων γυμνασίων ἀντίτυπον, καὶ σκληρὸν καὶ δυσοίδητον. διὰ καὶ τὴν γνωμβ ἠλιθιώτερα γίνονται τῶν ἰδιωτῶν οἱ πολλοὶ τῶν ἀθλητῶν. προκειτέα ἂν ἡ διὰ τῆς φωνασκίας ἄσκησις,

πρῶτον μὲν γὰρ ἀυλότης τῆς ἀναγνώσεως καὶ προσφορᾶς,
φανερὰς ποιεῖται τῶν πλεοναζομένων ὑγρῶν τὰς ἐκκρίσεις,
τοῖς μὲν συντονώτερον ἀναγινώσκουσι μᾶλλον καὶ ἧττον ῥᾳδίως:
τοῖς δὲ ἐπιεικέστερον ἐνεργουμένοις, διὰ τῆς ἀδήλως γινομένης
ἀποφορᾶς καθ' ὅλον τὸν ὄγκον. πάλιν δὲ ὁμοίως διά τε
τῆς κατάξεως τῶν προσφορῶν ἐκπνοῆς, πολλῶν ἐκφυσωμέ-
νων ὑγρῶν: καὶ διὰ τὸν ἐπιγινόμενον ἀπὸ τῆς ἐκφωνή-
σεως ἐρεθισμόν, καὶ ἀποπλεπυσμόν, πολλῶν περιτιθεμά-
των ἀναχεομένων καὶ πτυελῶν, καὶ μύξης καὶ φλέγματος
προχωρούντων. γίνεται δὲ καὶ διὰ τὸν συνεχόμενον ἀναπνοῆς
ἐκ τῆς φωνασκίας καταπονουμένης, ἀνευρυνομένων τῶν
τῶν ἀγγείων, ἀπανάπαυσις πολλὴ τῶν ὑγρῶν ἀδήλως τε
κατὰ τὸν ἐπιφανείαν τοῦ σώματος καὶ διὰ ῥινῶν ἐκφυ-
σωμένων, καὶ διὰ στόματος. τοῖς γὲ μὴν θερμασίας δεομένοις
διὰ ψυχρότητα, τίς ἂν ἄλλη προσφορωτέρα γένοιτο βοήθεια
τῆς κατὰ τὴν ἠσκημένην ἀναπνοὴν ἐνεργείας. τὸ γὰρ πνεῦ-
μα τὸν ἐν ἡμῖν θερμαῖνον ζῷον πολυκινήτῳ τῆς φορᾶς κατὰ
τὸν παντὸς τρίψιν ἐγείρει καὶ ξωπυρεῖ: ὁσανοῦτως ἀποτελοῦν
διὰ τὴν τῆς ἀδιαλείπτου ἐν τῷ σώματι πύρωσιν. ὥστε εἰ
μὴ πολὺ ἕκαστον ἀναψύχομεν διὰ ἀναπνοῆς καταψύξεως,
λαθεῖν ἂν ὅμοια παθοῦσαι τοῖς εἰς πολλὸν ἐμπεσοῦσι τῆς
πλείονος ἐν ἡμῖν ὑγρασίας. καὶ ὅτι τῶν ἰσχίων
τῆς καταψύξεως ἐπανοίσθωσιν οἱ κατὰ τόπον περφω-
νοῦντες καλῶς ἔχουσιν, εἰρήσθω. λόγος μὴν ἔστω καὶ τὸ
θερμὸν ἐὰν ἐν τοῖς σώμασι παρὰ τὴν μετρίαν δοκεῖ πλε-
ονάζειν, ὁ πολὺς διὰ τὴν εὐροΐαν τῶν πόρων κατὰ τὴν
ἀναπνοὴν εἰσιὼν ἀπὸ τῶν ὑγρῶν ἂν μᾶλλον τὰ κατεξ-
ηραμμένα καὶ μᾶλλον τὴν ὑπὸ τῆς ἀπηγμένης
λεπτομερείας οὖν καὶ ὑγρότητος πάντα
ὕδατα. τὴν γε μὲν ἐν τοῖς σώμασι τὴν μετρίαν πλεο-
νασμὸν θερμασίαν, τί χρὴ λέγειν ὡς ἥδιον ἂν καταψύξαι
καὶ βρέξαι μᾶλλον τὴν κατὰ τὴν ἀναπνοὴν ἑλκομένην

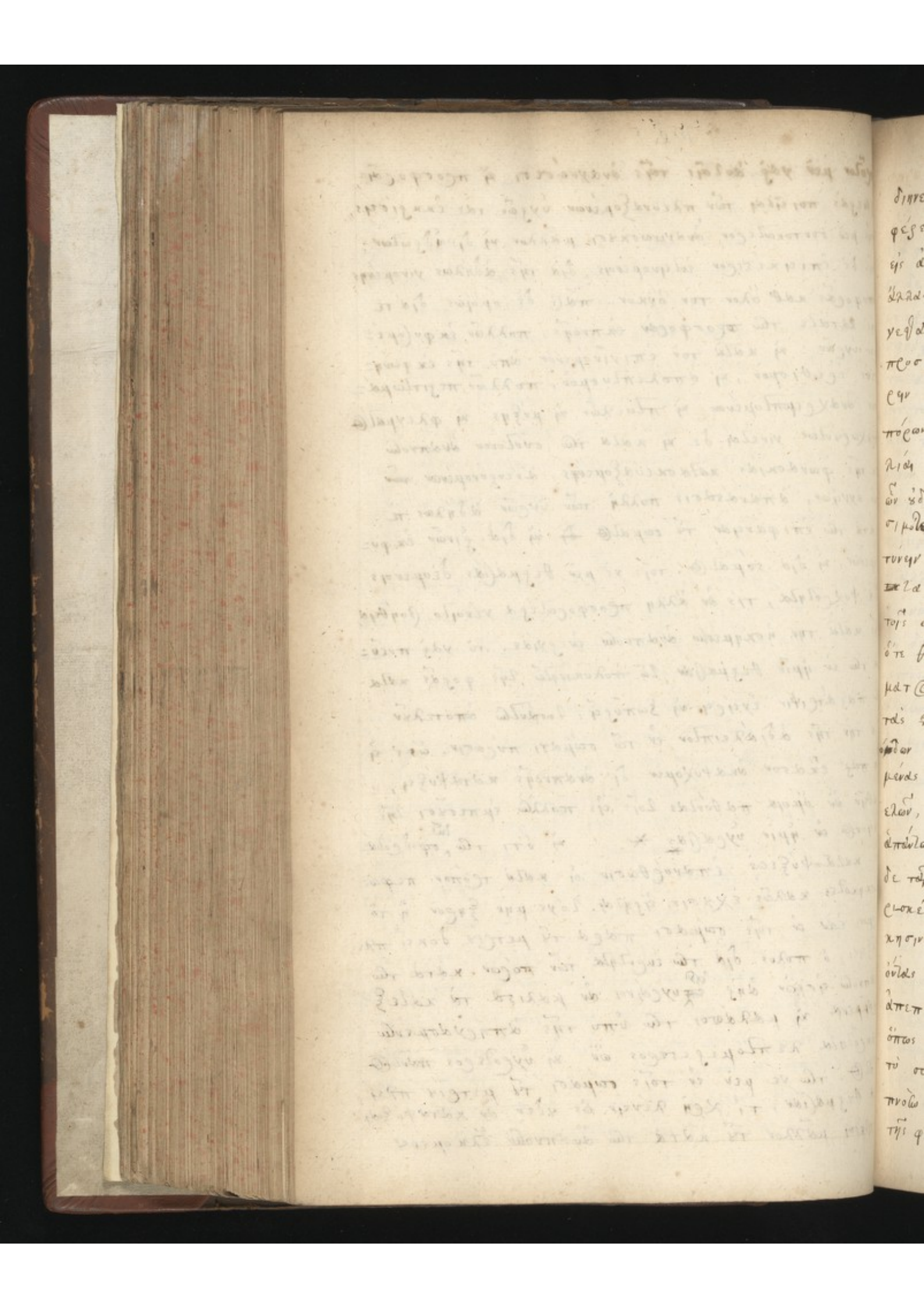

διηνεκῶς ἀέρος. δεῖ τοίνυν ἀναγινώσκειν τε πολλάκις, προφέρεσθαί τε τὸ σῶμα πᾶν ἀνιέντας, καὶ κεχυμένης τῆς σάρκος εἰς ἀφάσιν διισοῦντας ἐπιτήδες, τῶν τε ἀρτηριῶν καὶ τὰς ἄλλας διεξόδους τοῦ πνεύματος καὶ τὰς βασάνους φθέγγεσθαι τῆς φωνῆς ἐπηκόους. τοῖς μὲν ἐπὶ ταῖς Νήσοις ἐκ προσαγωγῆς φιλοτέχνως ἀναβαίνουσι φθόγγοις, πυκνὰ χάσκειν λέγοντας· ἰσχύομεν γὰρ καὶ δυνάμεως καὶ ἐπιτάσεως πόρρω ἀλλοτριωτάτων φωνῆς ὀξύτης· εὐμελείᾳ δὲ καὶ ποικιλίᾳ φθόγγων μεταβολαῖς εὐκράτοις μελῶν προσφορᾶς. ὧν οὐδὲν ἂν εἰς σώματος ὑγιεινὸν ἀσφάλειαν εὐσεβείᾳ χρησιμώτερον. τοῖς δὲ κατὰ τὰς ὑπάλλας ἐκ φωνήσεσι πλατύνειν ὡς οἷόντε μάλιστα τὸν ἦχον βιαζομένοις· φάσκοντες γὰρ ἀπαναλώσεως γίνεσθαι τῆς ἔνδον ὑγρασίας τοῖς ἀναγινώσκουσιν ἄκυρον, ἢ διαλεγομένοις. δηλοῖ δὲ ὅτε θεωρούμενος ἐπὶ τῶν ἀναγινωσκόντων ἀθρόος ἐκ τοῦ σώματος ἐξιὼν ἀτμός· καὶ τῶν παλαιοτέρων χυμῶν οἱ κατὰ τὰς ~~διεγειρούσας~~ ἐκπνοὰς ἀποτελεσμένως ἐκάστη τῶν διεξόδων διεκκρινόμενα περίπλωσις ἃ μόνον κατὰ τὰς λεγομένας ἐκπνοάς, ἀλλὰ καὶ παρασχέμα φανερῶς διάτε πτυελῶν, καὶ μύξης καὶ φλέγματος ἐν ταῖς ἀποχρέμψεσι, δι' ὧν ἀπάντων ἀποτρίβεται τὸ σῶμα τὰς νοσοποιοὺς ἰλύας. χρησίμου δὲ τῆς εἰρημένης τῆς φωνῆς ἐνεργούσης ὅτε εἰκῇ, ὅτε ἀπερισκέπτως, καὶ μάλιστα τοῖς ἀσυνέτως ἐπὶ τῷ εἰρημένῳ ἄσκησιν ἐρχομένοις. ἀλλὰ μήτε ~~ἐπὶ~~ φάλλων, καὶ διεφθαρμένων μεσῶν ὑγρῶν, μήτε ἐπὶ μεγάλης τοῦ στομάχου καὶ φλεβὸς ἀπεπτίας, ἐπὶ τῷ διὰ τῆς φωνῆς γυμνασίῳ ἀφικνεῖσθαι· ὅπως ἂν μὴ πλείων ἀνάδοσις τῶν διεφθαρμένων ἀτμῶν εἰς τὸ σῶμα γένηται, διὰ τῆς κατὰ τῷ εἰσπνοῇ, καὶ πάλιν ἐκπνοῇ ἐνεργάς εὐλογωτέρας τε καὶ βιαιοτέρας γιγνομένης, ἐν τῇ τῆς φωνῆς εἰς μέγεθος καὶ πλῆθος παραυξήσει.

Βίβ. ε'.

Ἐκ τῶν Γαλήνου περὶ γυμναστικῶν. α'.

Οὐ πᾶσα κίνησις γυμνάσιόν ἐστιν, ἀλλ' ἡ σφοδροτέρα μόνον, ἐν δὲ τῷ πρός τι τὸ σφοδρόν, ἔστι δ' ἂν ᾖ καὶ ἡ ἀνὴ κίνησις ἑτέρῳ μὲν γυμνάσιον, ἑτέρῳ δ' οὐ γυμνάσιον, ὅσος δὲ τῆς σφοδρότητος, ἢ τῆς ἀναπνοῆς ἀλλοίωσις. ὡς ἀήθης κινήσεως οὐκ ἀλλοιοῦσι τὴν ἀναπνοὴν οὔπω καλοῦσι πάντας γυμνάσια. ἐπὶ τοίνυν κίνησίς ἐστι σφοδρὰ τὸ γυμνάσιον, ἀνάγκη τρία μὲν πρῶτα μόρια γίνεσθαι πρὸς αὐτῆς κατὰ τὸ γυμναζόμενον σῶμα. τὴν δε συναισθήσεως τῶν ὀργάνων ἀλλήλοις παραπιπτόντων, καὶ τῆς ἐμφύτου θερμότητος αὔξησιν, τήν τε τοῦ πνεύματος κίνησιν βιαιοτέραν. ἔπεσθαι δὲ τούτοις ~~τοῦτο~~ τἄλλα συμπάντα κατὰ μέρος ἀγαθὰ τοῖς σώμασιν ἐκ γυμνασίων γινόμενα διά μὲν τὴν συναισθήσεως τῶν ὀργάνων τὴν δὲ δυσπαθείαν αὐτῶν κατὰ τὴν πρὸς τὰς ἐνεργείας εὐτονείαν. διὰ δὲ τὴν θερμότητα λύσεως τῶν ἀναδιδομένων ἄλλην ἰσχυροτέραν, καὶ τὴν ἀλλοίωσιν ἑτοιμοτέραν, καὶ τὴν θρέψιν βελτίονα, καὶ χύσιν αὐτῶν τῶν σωμάτων· ἐφ' ἧς χύσεως τὰ μὲν στερεὰ μαλακώτερα, τὰ δὲ ὑγρὰ λεπτότερα, τῆς πόρους δ' εὐρεῖς γίνεσθαι συμβαίνει. διὰ δὲ τὴν τοῦ πνεύματος ἰσχυρὰν κίνησιν, ἐκκαθαίρεσθαι τοὺς πόρους ἀναγκαῖον ἐστι, καὶ κενοῦσθαι τὰ περιττώματα· θερμαίνει μὲν οὖν καὶ ξηραίνει τὰ γυμνάσια ~~τοὺς~~ διαφόρους ὄντα τὰς περιττὰς ὑγρότητας, νόσους δ' ἐξαίρετα ψυχρὰς ἢ ὑγρὰς κατὰ συμβεβηκός, ἐπὶ γ' ὧν ἀθροισθὲν φλέγμα πλέον, ἢ διαχεῖται συνεχῶς τὸν χυμόν, καὶ ξυνῆκται πρὸς τὶ τῶν κυρίων μερῶν ἀναγκάζει, καὶ ὅλως ψυχθέντος καὶ ὑγρανθέντος κυρίου μορίου τὸ ὅλον σῶμα ψυχρὸν ἢ ὑγρὸν ἔχει διάθεσιν. καὶ τοίνυν καὶ ἀσυγκρίτου κατὰ μὲν τὸ πλῆθος ἀθροισθὲν ξυνοχλεῖ πλῆθος ψυχροῦ. ἐν δὲ τῷ σπανίῳ καὶ θερμαίνουσιν.

βιβ. ε

ὅταν ἡ φύσις τῷ σώματι ἢ δυσκρατῷ, ὡς ἀποῤῥοὰς ἔχειν δριμείας. ἐπὶ γὰρ ἐν ταῖς παντέλεσιν ἀρρωστίαις ἰσχνὸν, καὶ πυρετλιχὸν ἀθροίζεσθαι θερμότητα. καὶ μέν τοι καὶ ξηραίνουσιν ἀρρωστίαι κατὰ συμβεβηκός, ἀῤῥώστους ἐργαζόμεναι τὰς δυνάμεις, καθ' ἃς ἀνάδοσίς τε τῆς τροφῆς τὰ σεσαρκωμένα μόρια ἐπιδέχεται· χρὴ δ' ὁδαίως ἀμελεῖν τῶν τῷ σώματος κινήσεων, ὥσπερ ἔνιοι τῶν περὶ τὰ μαθήματα φιλοπόνως ἐχόντων. ἀλλ' ὡς ὅτουοὖν κινητέον ὅλον τε αὐτὸ καὶ τὰ μόρια κινήσεως ἰσοβαρεῖς, πάντα μελαγχολιζόμενον τὰ τῶν γυμνασίων εἴδη· δι' ὧν, ἑκάστου τῶν μορίων ὑπὸ χειρὸς ἐνεργείας ἐνεργηθέντος. χρησιμωτέρα δ' εἰσὶ κινήσεις, αἱ ἐκ τῶν ἠρεμούντων αὐτῶν γινόμεναι, τῷ ὄρθρῳ ἐκ βάθους ἔχεσθαι, καὶ ἐνεργείας ἠμελεῖσθαι λυγχάνειν.

Τίς καιρὸς γυμνασίου ; ιβ

Ἀλλ' εἴπερ τοῦτο δυνατὸν γυμνάσιον, οὐ χαλεπὸν εὑρεῖν τὸν καιρὸν τῆς χρήσεως ἐξευρεῖν αὐτῷ. διότι μὲν γὰρ ἀναδόσεως συνεργεῖ, χρὴ μήτε πλῆθος ἀρτων, μὴ ἀπεπλων, μήτε σιτίων, μήδε χυμῶν, ἢ κατὰ τὴν κοιλίαν, ἢ ἐν ταῖς ἐνδείαις περιέχεσθαι. κίνδυνος γὰρ ἀνοίαις ἐλχθῆναι πρὸς ἅπαντα τὰ τῷ ξηρῷ μόρια χρησίμως γενέσθαι περφθῆσιν. διόπερ δὲ καθαίρειν τὰς πόρους καὶ κενοῦν τὰ περιττώματα, κάλλιον ἀπὸ τῶν σιτίων παραλαμβάνεσθαι. τὰ μὲν γὰρ μὴ καθαρὰ στόματα ὅσῳ ἂν μᾶλλον πέφηνε, μᾶλλον βλάπτει. ὥστε ἐκ τῶν εἰρημένων εὔδηλον ὡς ἔστιν ἄριστος ἐστὶ γυμνασίου καιρὸς : ἡνίκ' ἂν ἡ μὲν χθεσινὴ τροφὴ τελέως ἢ κατεργαζομένη τε καὶ πεπεμμένη ἐκ τῶν δύο πέψεως, τῷ τε ἐν τῇ γαστρὶ, καὶ τῷ ἐν τοῖς ἀγγείοις, ἐτέρας δ' ἐφεδρεύειν τροφῆς καιρὸς. εἰδήτι, τὰς δὲ πρόσθεν + ἢ ὄπισθεν, γυμνάξεις, ἢ χυμῶν ἀπεπλων ἐμπλήσεις τὸ ξηρὸν; ἢ τῷ ἄχρων χολῶν ἐπιπέψεως γενέσθαι πλείονα. γνώσεσθαι δὲ τῷ τοιῷδε

α λείπει ὁδὲ ξηεάγγελος

Βιβ. ε ιζ

καθ' ἕξιν τῶν ὑγρῶν. χολὴ. τὸ μὲν οὖν ὑδατῶδες ἀόρατον
ἐστὶ σημαίνειν τὸν ἐκ τῆς γαστρὸς ἀναδοθέντα χυμὸν ἐν τοῖς
ἀγγείοις περιέχεσθαι. τὸ δὲ πυῤῥὸν καὶ χολῶδες, ἐκ πολλῆς
κατεργάσθαι. τὸ δὲ μετρίως ἀχρὸν τῆς δαπτούσης ἔτι
πέψεως γεγενημένης ἔτι σημεῖον. ὠφελοῦντα γὰρ ἄγειν
ἐπὶ τὰ γυμνάσια, προαποθέμενον ὅσον ἂν ἐν τῇ κύστει
ἢ τοῖς ἐντέροις τοῖς κάτω περιέχόμενον, ἢ περιττὸν
μὲν. κίνδυνος γὰρ κακῶν χολίων εἰς τὸν ἔξω τὸ σώμα-
τος ἐνεχθῆναί τι, τῇ ξαίνῃ δὲ τῆς ἐν τοῖς γυμνασίοις θερ-
μότητος ἀναπαυέσθαι ιζ

Περὶ τρίψεως παρασκευαστικῆς. ιη ιζ

Εἰ μὲν οὖν εὐθέως ἀποδυσάμενος τις ἐπὶ τὰς ἰλυοκόνιδας ἔρχοιτο
κινήσας πρὸν μαλάξαι τε σύμπαν τὸ σῶμα καὶ λεπύναι τὰ
περιττώματα, καὶ τὰς πόρους εὐρῦναι, κίνδυνος μὲν καὶ ἔξαι
τι καὶ σαπῆναι τῶν στερεῶν σωμάτων. κινδυνεύει δὲ καὶ τὰ
περιττώματα τῇ τοῦ πνεύματος ξύμῃ κινηθέντα, εἰς πύ-
ους ἐμφαύξαι. ὅπως οὖν τοῦτα μὴ γένηται, καὶ πόρους
μήνασί τε μετρίως ἀνατρῖψαι σινδόνι τὸ σῶμα. καὶ ἔστιν
διὰ ἐλαίης τρίβειν. ἡ γὰρ δὴ ἐστὶ εὐθέως χρῆσθαι τῷ
λίπει συμβουλεύω πρὶν θερμανθῆναί τε τὸ δέρμα καὶ
τοὺς πόρους εὐρυνθῆναι. καὶ συλλίβδην εἰπεῖν εὐλεπιθή-
ναι τὸ σῶμα πρὸς τὸ καλὰ δύεσθαι λύσιλαιον. ἱκανὰ
δὲ ἐς τοῦτο πολλὰ πάσιν ὀλίγα περιαγωγαὶ τῶν χει-
ρῶν ἀθλητοῖσί τε καὶ μετρίως λαχεῖν, σκοπὸν ἔχοντα
θερμῆναι τὸ σῶμα χωρὶς τοῦ θλίψαι· καὶ δὴ καὶ φανερὰν
ποιοῦσι τῶνδε γιγνομένων ἑξῆς εὐάνθες ἐπιπρέχον
ἅπασι τῷ δέρματι. λύει δὲ ἡδὺ λίπος ἐπάγειν ὠλῷ
καὶ τρίβειν γυμνοῖς τοῖς χερσὶν συμμέτρως ἐχόντως σκλη-
ρόληπτός τε καὶ μαλακόληπτος· ὅπως μήτε συνάγηται,
καὶ σφίγγηται τὸ σῶμα, μήτε ἐκλύηται καὶ χαλᾶται πρε-
σβύτερον δὲ προσήκοντα, ἀλλ' ἐν μέσῃ φύσει φυλάττηται.

Ἀπειλή

τείβειν δε καλὰ μὲν ἰὰς πεώλας ἐπιβάλλας ἀτεμφ, λουτεύθεν ἤδη κατὰ βραχὺ παραύξανλα· καὶ μεχείγε τοιούτων τειφίν ἐπὶ τὸν ῥωμαλεόλεσον ἀνάγειν, ὡς θλίβεσθαι μὲν ἤδη ἀφρῶν τὸν σάρκα μὴ δὲ θλᾶσθαι δὲ, μὴ πολλῶ δὲ χρόνω τὰς ἴδιας ἰχύος τείφιν ἐπάγειν, ἀλλ' ἄπαξ ἢ δὶς ἐφ' ἑκάστῃ μέρεϊ. οὐ γὰρ ὥστε σκληρύνειν τὸ σῶμα τῆς παιδὸς ἄλλα τείβομένη ὅλων ἤδη τοῖς πόνοις προσάγωμεν· ἀλλ' ὑπὲρ τῆς προτρέψασθαι πρὸς τὰς ἐνεργείας καὶ συσφίξαι τὸν τόνον καὶ τὰ ἐκ τῆς μαλακῆς τείφεως ἀφανίζεσθαι φεύγειν. συμφέρον γὰρ ἁπλῶς τὸ σῶμα φυλάττεσθαι προσῆκεν· καὶ ἁδρομῶς ~~ἄλλε~~ ἄλε σκληρὸν ἄλε ξηρὸν ἀπολελῦσθαι, μήπως ἐπιχωμεν τι τῆς καλῆς φύσιν αὐξήσεως. τῆς χρόνῳ πολιούλος δ' ἂν ἤδη μεγάκιον ἡμῖν γίγνεσθαι. τόλε καὶ τῇ σκληρολέσᾳ τείφῃ χρησόμεθα καὶ τῆς μελὰ τὰ γυμνάσια ψυχρολουσίας. πολυαδῆς δὲ τῆς ἐπιβολῆς τε καὶ περιαγωγῆς τῶν χειρῶν ἡ τείφης γίγνεσθων. μὴ ἄνωθεν κάλω μόνον ἢ κάτωθεν ἄνω φερομένων ἀνιῶν, ἀλλὰ καὶ πλαγίων, καὶ λοξῶν, ἐγκαρσίων τε καὶ σιμῶν, ἔνεκα τῆς συμπαθείας ὡς ἕκαστα τῶν μυῶν τὰς ἴνας ἐκ παντὸς ἀναστείβεσθαι μέρεος. δεῖ δὲ καὶ τὸν οἶκον ἐν ᾧ γυμνάζεσθαι μέλλει μήτε θερμόλεσον μήτε ψυχρόλεσον ὑπάρχειν, ὡς εὐκρατον ἀκριβῶς ἀπολελεῦσθαι τὸ σῶμα καὶ τὸν τῆς τείφεως καιρόν. ἡ γὰρ ἧλοι θερμόλεσος, ἢ ψυχρόλεσος ἦῃ περαλέα τῆς προσηκούσης ἐν μὲν τῷ θερμόλεσα φθάσειεν ἂν ἱδρῶσαι περὶ ἀνιαρὸν μαλακθῆναι· καὶ δὲ τὸν ψυχρόλεσον, ἁδ' ἂν ἐκθερμανθείη τῶν ἀρχῶν, ἁδὲ μαλακθείη πόλε καλῶς, ἁδὲ ἐπωθήσειεν ἔρευθος ἐύανθες. ἁδ' ἧς ἧκον ἀρθείη τὸ σῶμα. τάυτα γὰρ τὰ γνωσιόμαλα συμμέτρου τείφεως ἔστιν ἐν ἀρετῇ συμμέτρου περὶ τῶν εὐκρατον ἕξιν τῷ σώματι.

Βιβ: ε

Περὶ τῶν εἰδῶν τῆ γυμναϛίη, καὶ τῆς δυνάμεως
αὐτέων. ιδ: 4

Τὸ μὲν δὴ κοινὸν ἁπάντων γυμναϛίων ἐστὶ θεσμοθετῆσθαι ἄυξησιν ἐξ ἑαυτῶν τοῖς ξώοις ἐργάζεσθαι: τὰ δὲ διὰ τῶν καθ' ἕκαστα γυμναϛίων. τὸ μὲν ἕλκειν γυμναϛίον ἐστὶ τὸ βιάσασθαι ἄνευ ἰσχύος διαπονέειν εἰς ἐυεξίην παρασκευάξει τά τε μῦς καὶ τὰ νεῦρα. τὰ δ' αὖτε ἐστὶ, τὸ σκάπτειν, τὸ τέτρηνας ἵππους ἅμα κατέχειν, ἢ φορτίον αἰρόμενον μέγιστον, ἢ μένειν καλὰ χώρων ἢ πορεύεσθαι μακρά. καὶ οἱ ἀνάλκιες δὲ περὶ πάντα τάδε τῆ γενέσθαι εἰσὶ, καὶ τὸ ἀναισχάνθαι διὰ χοιλίην, καὶ τὸ πολυγάνιον, ἢ ἀνατηνάνιον διὰ χεῖρας πυξ ἔχειν, ἀτρεμίξειν τε μέχρι πλείστου, καὶ τὸ κελεύειν διὰ χειρὸς καθέλκειν μὴ ἐνδιδόντα. καὶ μάλιστα ἐπὶ βάρος ἀκρέων τῶν χεῖρας περιλαβὼν (οἷοιπερ εἰσὶν οἱ ἀλτῆρες) ἀτρεμὰ ἔχοι πολυγάνιος ἢ ἀνάλκιος ἀνήρ. μυρία δ' ἕτερα ἔστιν ἄυξησιν καὶ παλαίσεων ἐστὶν ἕλκειν γυμνάσια περὶ ὧν ἁπάντων ἐμπειρίην ἅμα καὶ πειθὼ ὁ παιδοτρίβης ἔχειν: ἕτερος τις ὢν, ὁ δὴ, τῆ γυμναστῆ: καθάπερ ὁ μάγειρος τῆ ἰατρῆ: ὅσα μὲν κὰν ἕλκειν καὶ δὴ λέλεκται. μεταβαίνειν δ' ἤδη καιρὸς ἐπὶ τὰ ἰσχέειν χωρὶς ἐυεξίης καὶ βιάσι, δεσμοὶ δ' εἰσὶ τάδε καὶ σκιομαχίη, καὶ ἀκροχειρισμοὶ, καὶ τὸ διὰ τῆς κωλύκης τε καὶ τῆς μικρῆς σφαίρας γυμνάσιον. τοιῆδέ τι καὶ τὸ ἐκπλεθρίξειν ἐστὶ καὶ τὸ πιλυλίξειν, ἐπειδὰν ἐν πλέθρῳ πρόσω λέ ἅμα καὶ ὀπίσω διαθεόντων ἐν μέσῃ πολλάκις ἐφ' ἑκατέρα χωρὶς καμπῆς ἀφαιρεθῆναι τῆ μήκεος ἑκάστου λεβάχου, καὶ τελευτὰν εἰς ἓν κατακτῆμα. τὸ δὲ πιλυλίξειν, ἐπειδὰν ἐπ' ἀκρέων ἰῶν ποδῶν βεβηκὼς ἀνατηνάνιος τῶ χεῖρε, κινῆ ἰσχίσασι μὴν μὲν ὁ πίσω ἀκρέων, τὸν δὲ πρόσω. ἰσχεῖν δὲ κινήσεις ἐστὶν ἃς μὴν βιάσοιτο, καὶ ὅσα κατὰ παλαίσεων ἐπιτελεῦνται

Βιβ. ε'

κυλινδόμενον ὀξέως μεθ' ἑτέρων τε καὶ κατὰ μόνας. ἐγχω-
ρεῖ δὲ καὶ ὀρθὸν ἐναλυμένους τε καὶ μεταβάλλοντας ἐν τάχει
τὸ πέλας ὀξὺ γυμνάζεσθαι γυμνάσιον ὀξύ· πολλάκις
μὲν οὖν τὸ πρίζω μόνον ἀφαλλόμενον, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ οὐ
τὸ μπεσθαι ἀναφερόντα τῶν σκελῶν ἑκάτερον ἐν μέσῳ,
καὶ μέντοι καὶ διὰ τῶν χειρῶν ἔστιν ὀξὺ γυμνάσιον ὁμοίως
τρόπῳ γυμνάζεσθαι χωρὶς τοῦ καλέχειν ἀλτῆρας. ἐπισπευ-
δόντα τὰς κινήσεις ἀυλῶν οὖν πυκνότητά τε ἅμα καὶ τάχος
εἴτε πυξ ἐθέλοι τις, εἴτε χωρὶς πυγμῆς ἀναστρέφειν ἁπλῶς,
τοιοῦτον μὲν δὴ καὶ τὸ ταχὺ γυμνάσιον ἔστιν, ἐν οἷς ἐπομεν
εἴδεσιν ἀφορισμένων. ἐπὶ δὲ τὸ σφοδρὸν ἰσάναι καμψοῦ,
ἔστι δὲ τοῦτο συνθετον ἐξ ἐυλότητός τε καὶ ταχέως· ὅσα γὰρ
ἔυλοτα τῶν γυμνασίων εὕρηται, τούτοις ἅπασιν ὡς σφο-
δρότης ἂν τις χρῶτο, κινήσεως ταχείας προσλιθεῖς.
ἔχ ἥκιστα δὲ καὶ τὰ τῶν αὖλα γυμνάσια σφοδρά, σκάψαι
καὶ διοχεῦσαι, καὶ πηδῆσαι συνεχῶς ἄνευ τοῦ διανοπαύ-
σασθαι. ἔστω δὲ καὶ τὸ ἀκοντίζειν ὅτι ἂν τῶν βαρέων
βελῶν συνείροντα τῶν ἐνεργῶν, ἢ βαρέσιν ὅπλοις ἐσ-
κευασμένον ἐνεργεῖν ὀξέως. τοῦτα μὲν ἄπαντα γυμ-
νάσιά ἐστιν ἔξω ἐγγὺς, καὶ πρὸς τοῦτο ἔτι τὸ τὰ μὲν
ὀσφρῶ μᾶλλον ἢ τὰς χεῖρας ἢ, σκέλη διαπονεῖν. τοῦτο
τῶν ἔσχιν, ἢ τὸν θωρακα μόνον, ἢ τὸν πνεύμονα.
βάδισις μὲν καὶ δρόμος ἴδια σκελῶν γυμνάσια. ἀναρχη-
σιαροὶ δὲ καὶ σκιομαχίαι χειρῶν. ὀσφρύος δὲ τὸ ἀνακύπ-
τειν καὶ ἐπικύπτειν συνεχῶς· θωρακος δὲ καὶ πνεύμονος
ἡ μεγίστη τῶν ἀναπνοῶν οἰκεία γυμνάσια. καθάπερ γε
καὶ ἡ μεγίστη τῶν φωνῶν πρὸς τοῖς εἰρημένοις ἅπαν-
των τῶν φωνητικῶν ὀργάνων. ἐξ ἐυλων ἐυλῶν μὲν οὖν
τοῖς ξύλοις ξύλοις ἐγγινομένη κινήσεις ἂς ἔμπροσθεν εἶπον.
ἔξωθεν δὲ κατά τε τὰς πλῆξεις καὶ τὰς ἱππασίας καὶ τὰς
ἀωρησίας. ὅσα τ' ἐπὶ τῶν ὀχημάτων γιγνόμενα καὶ ὅσα διὰ
σκιμποδῶν χρεμαμένων ἢ κλινῶν σειομένων. ἢ ἐν τοῖς
πλοίοις ἀγκάλαις τοῖς βρέφεσιν. ἐκ δὲ τῶν ἔξωθεν
κινήσεων ἔστι δ' ἂν καὶ ἡ ἀναλῆψις ἥδε. ἔνιαι μέν τοι κινήσεις

α A marginal note: ἐγχωρεῖ δὲ καὶ διὰ τῶν σκελῶν μίαν ὀρθὴν ἀφ' ἑνὸς χωρὶς γυμνάζεσθαι

ἡλι μικλὰ καθάπες καὶ ἡ ἱππαςία· οὐ γὰς ὅσοις
ἐν τοῖς ὀχήμασιν, οὕτω κ'ὧν τοῖς τῶν ἵππων ὀχήσεσι
συμπίπλες σεσεῦδαι μόνον ὑπὸ τὸ φερομένου ἐνεργοῦντα
μηδὲν· ἀλλὰ τωὐτὸ ξύμπαν ὀρθιὸν ἀπευθύνειν χρὴ,
καὶ τοῖς μηροῖς ἀμφοτέροις ἀκριβῶς ἔχεσθαι ~~ἐχομένους~~
τοῦ ἵππου. καὶ τελεῖσθαι τὸ σκέλος, καὶ προσφέρεσθαι λὰ
πρόσθεν. ἐν τούτῳ δὲ ὀφις γυμνάζεσθαι, καὶ ὁ τραχηλος
πονεῖ· μάλιστα δ' ἐν τῷ τοιούτῳ γυμναςίῳ σείεσθαι τὰ
σπλάγχνα. ἐν μείζοσι μὲν τοῖς ἐπὶ τῶν ὀχημάτων ἀνα-
γκαίοις ἦτον· ὥστε ἅλις θέλοι λὰ κατὰ τῶν φερομένων
σπλάγχνα κινεῖσθαι βιαιότερον. ἐπίζε τοὺς εἰρημένους
ἤκειν πόνους, καὶ πρὸς τούτοις ὅλα διὰ τῆς λοιπῆς ἁμάξης
περιθέοντα τρίβειν· συγκινοῖ μὲν καὶ τὰ κάτω τῶν φερο-
μένων σπλάγχνα ~~κινεῖσθαι βιαιότερον~~ καὶ ἡ μεγίστη τῶν ἀνα-
πνοῶν τε καὶ φωνῶν. ὥσπερ γε καὶ ἡ ἐκφύσις. καὶ ὅλη δὲ
ἡ καταλῆψις τοῦ πνεύματος γυμνάσιον ἐστὶ κἀκ ἦτον τῶν
κατ' ἐπιγάστριον, ἢ τῶν κατὰ θώρακα μυῶν. τοιαύτη
μὲν ἡλι καὶ αἱ ἔξωθεν ἐγγινόμεναι κινήσεις ϕ ϕ

Πῶς χρὴ γυμνάζεσθαι· ιε ϕ

Ἀποδυέσθω δὲ τὸ μέλλον ὡς καὶ πρόσθεν εἴπομεν ~~ἐπὶ~~ πε-
πεμένοις ἀκριβῶς τοῖς ὕδασι, ἐφεξῆς δὲ τριβέσθω
συμμετρίως, τόδε ἐπιτρέχον ἀνθρώπου καὶ τὸ σαδιῶς
ἐκμαλλάττειν λὰ κῶλα καὶ τὸ πρὸς τὰς κινήσεις ἀπάρας
ἑτοίμως ἔχειν. μετὰ ταῦτα δὴ ἤδη γυμναζέσθω μέχρις ἂν
ᾖς ὄγκον αἰσθητὸν τὸ σῶμα καὶ ἔνευθες ὑπαρχῇ καὶ αἱ
κινήσεις ἑτοιμόταται καὶ ὁμαλαὶ καὶ εὔρυθμοι γίγνωνται· ἐν τούτῳ
δὲ καὶ ἱδρῶτα θεάσῃ θερμὸν ἀτμῷ συμμιγῆ· πάυεσθαι δὲ
τηνικαῦτα πρῶτον ἐπιδὰν τὶ τῶν εἰρημένων ἀλλοιωθῇ,
οἷον εἰ φανείη σοὶ συστέλλομενον ὁ τοῦ σώματος ὄγκος,
αὐτίκα πάυειν τὸ μειράκιον· εἰ γὰρ ἐπὶ πλέον γυμ-
νάζοις ἐκκενώσεις τι καὶ τῶν χρηστῶν. ~~καὶ~~ ὥστε ἰσχνόλε-
γον ἀποδείξειν τὸ σῶμα· καὶ ξηρότερον καὶ ἀναπνεύσεσθαι,

α -ξεῖαι

Βιβ: ε:

ὡσάυτως δὲ καὶ εἰ τὸ τῆς χροᾶς εὔανθες μαραίνοιτο πώνεσθαι: καὶ γὰρ καταψύξεις τὸ σῶμα καὶ διαφορήσεις εἰ ἐπὶ πλέον γυμνάζοις ἔτι, καὶ μὲν τοί καὶ τὸ τῶν χυμῶν εἶδος μοι ἢ εὔρυθμον ἢ ὁμαλὲς ἐπειδὰν ἐνδιδόναι πρὸς φθίνησιν καὶ ὀχλάζειν; καταπαύειν ἀυλικά. καὶ εἰ περὶ τὸν ἰδρῶτα γιγνοίτο τις ἢ κατὰ τὸ πλῆθος ἢ κατὰ τὴν ποιότητα μεταβολή; πλείονα γὰρ ἀυλὸν ἀεὶ καὶ μᾶλλον χρὴ γίνεσθαι καὶ θερμότερον, εἰς ὅσον ἂν αἱ κινήσεις ἀναγόντως πρὸς τὸ σφοδρότερον. ὅταν δὲ ἐλάττων ἢ ψυχροτέρων γίγνηται, διαφορεῖται μὲν ἤδη τὸ σῶμα καὶ ψύχεται, καὶ ξηραίνεται περαιτέρω τοῦ προσήκοντος. ἀκριβῶς ὧν προσέχειν τὸν νοῦν τῷ γυμναζομένῳ σώματι καὶ διαναπαύειν εὐθέως ἐπειδὰν προφαίνηταί τι τῶν εἰρημένων σημείων. ἃ μὲν ἀυλικά γε ἀπολύειν λυσόμενον. ἀλλὰ τῆς μὲν ἀκμῆς τῶν γυμνασίων ἐπιχεῖν καὶ σπάνια κελεύειν. καὶ εἰ βαλανεύοιτο μετὰ κατοχῆς πνεύματος πληροῦσθαι τὼ λάγυνα. περιχεῖσθαι δ' ἔλαιον ἀποθεραπεύειν τοὐντεῦθεν. διττὴ δὲ ἐστιν ἄυλη κατὰ γένος, ἡ μέν τι ὡς μέρος, ἡ δ' ὡς εἶδος γυμνασίου. περὶ μὲν τοί τῆς ὡς εἴδους ἐξῆς ἐρῶμεν

Περὶ τρίψεως ἀποθεραπευτικῆς. ις:

Περὶ δὲ τῆς ὡς μέρους ἤδη λέγομεν. ἅπαντι γυμνασίῳ καλῶς ἐπιτελουμένῳ, τὸ τελευταῖον μέρος ἀποθεραπεία καλεῖται. δύο δ' ἄυλης οἱ σκοποί, κενοῦσαί τε τὰ περιττώματα καὶ ἄκοπον φυλάξαι τὸ σῶμα: κοινῷ μὲν ὁ πόλεως ὅλῳ τῷ γυμνασίῳ. καὶ γὰρ καὶ ἐκείνης δύο τὰς πάντας ἐλέγομεν εἶναι σκοπάς, ἐπισῶσαί τε τὰ σεσωσμένα τῶν ξώων καὶ κενῶσαι τὰ περιττώματα. ὁ δ' ἴδιος τῆς ἀποθεραπείας σκοπὸς ἐνσῆναί τε καὶ διακωλῦσαι τὰς ἐμπιπτούσας ἐπιγίνεσθαι τοῖς ἀμετρωτέροις γυμνασίοις κοπώσεις, ὁποῖαν δέ τινα ποιητέον ἄυλων, ἢ τῶν

σκοπῶν φύσις ἐνδείξεται. ἐπειδὴ γὰρ πρόκειται τῶν
ἐν τοῖς σεσεσμένοις τὰ ἔξω μέρεσι περιπλασμάτων ὅσα θερμῶν=
θυλα καὶ λεπτυνθέντα πρὸς τῶν γυμνασίων ἔλκει καλὰ τὸ
σῶμα, κένωσιν ἀκριβῆ ποιήσασθαι· χρὴ δή πως ἀεὶ τε
δι ἑτέρων ἀναπτύξεως παραλαμβάνεσθαι μετὰ ταχέως καὶ
πολλῆς χρόας γιγνομένας, ἵν' ὡς ὅτι μάλιστα μη=
δὲν ᾖ μέρος τῶν πεπονημένων γυμνόν. ἐν τούτῳ δὲ καὶ συν=
ενεγκεῖν τὰ πεπονημένα μόρια, καὶ πρὸς τούτοις ἔτι τῷ κα=
λυπομένῳ τῷ πνεύματι κατάληψιν. χρὴ δ' ἔλαττον δακτύ=
λους περιέχεσθαι τῷ πεπονημένῳ σώματι. καὶ γὰρ εἰς
τάχος τοῦτο καὶ εἰς μαλακότητα τῇ πτύσει συνεργεῖ, καὶ
προσεστὶ ἀνθρώπῳ τι καὶ ἄλλο μέγιστον ἀγαθόν, ἐκλύειν τὰς
τάξεις καὶ μαλάττειν τὰ πεπονημένα κατὰ τὰς σφοδρο[τ]έ=
ρας ἐνεργείας, μέση δ' ἐστὶν μαλακῆς καὶ σκληρᾶς ἡ
πτῦσις, ἥπερ δὴ συμμετρός ἐστι· ἐνεργηθήσεται δὲ τῶν
μὲν τῷ πεπονημένῳ χρῶν ἐξῃρημένως ἐπιβαλλομένων, ὡς
ἐγγυς δὲ τοῦ ἀπ' ἀνθρώπου ἁλίσιν εἶναι τὴν σκληρὰν πτύσιν,
διὰ δὲ τὸ πλῆθος τῶν λίπτων, καὶ τὸ τάχος τῆς φορᾶς
ἐκλύειν εἰς τοὐναντίον, ὡς ἀκριβῶς γίνεσθαι συμμετρον· λέγω
δ' ἀξιοῦμεν τοῦτο τὰ πεπονημένα μόρια χάριν τοῦ παν=
τὸς ἐστὶ μεταξὺ τοῦ δέρματος καὶ τῆς ὑποκειμένης σαρκὸς
περίπλωμα, διὰ τοῦ δέρματος ἐκκενοῦσθαι. διὰ τὰ ἀνθρώ=
δη ταῦτα καὶ ἡ τοῦ πνεύματος κατοχὴ καὶ κατάληψις,
ἃ μικρὸν μόριον ἀποθερμαίνεται ἐστὶ, ἥλις γίνεται
τηνομένων μετὰ πάντων τῶν τοῦ θώρακος μυῶν, ἀνιεμέ=
νων δὲ τῶν κατὰ ὑπογάστριον τε καὶ φρένας. ἥλως μὲν
γὰρ ἐνεχθήσεται κάτω τὰ περιπλάσματα. δευτέρων δ'
ἔχει τάξιν, ἡ μετεώρως ἐπλεγνυσα τοὺς κατ' ἐπιγάστριον
μῦς, ὑπερ τοῦ τὰ κάτω τῶν φρενῶν ἀποθερμαίνεσθαι
σπλάγχνα, τῶν δ' ἀνθρώπων τόπων ἕνεκα καὶ τῶν ἁρμά=
των περιφορὰ γιγνέσθωσαν, συνεγομένης μετὰ πάσ=
ης ἀνάγκης τοῦ πεπονημένου, συνεπισπερφομένης δ' ἀχ ἁ=

πάσης.

Βιβ. ε'.

ἄλε γὰρ συνεχῶς ἐτ' ἀυλὸν ἀπὸ τῆς ὑπερσπείας χεὴ ποιεῖσθαι τὰς κινήσις ὥσσε ὑδὲ σφοδρὰς, ἀλλὰ ποιᾶσθαι μέτινας ἐκδιαλείμματον ἐχόσας τρίψις, διὰ πολλάκις μὲν ἐναρχεσθῶ, πολλάκις δὲ κὴ ἀποθεῖσθῶ, πολλάκις δὲ κὴ μεταβαλλέσθω τὸν πρὸς γυμνὰ προγυμναζόμενον ἐν τόλω τῶ καιρῶ. πολλάκις δὲ κὴ καλὰ νῶλον γιγνόμενῶ ἀυλὸς, ἑκάτερον ἐν μέρει τῶν σκελῶν περιπλέκων τῶ γυμνασίῃ, μετὰ ἐλάσεως τινὸς ὑκὶ πεπιεσμένης ὑφ' ἑλέ-ξεων εὐκαίρως ἐπαφωμένων τρίβεσθω, ὕλως γὰρ ὃν μάλιστα διαφυλάττοιτε τῶν ἐν τοῖς γυμνασίοις εὐξημένῶ θερμό-τητα, κὴ συνεκκρίνοι λᾶς ἰδρῶς ἐντάσεσί τε κὴ κινήσεσι τὰ περιτόματα, προὶ ὃν κὴ ἡ τῦ πνεύματῶ καλά-ληψις ὑκ ὀλίγον ἔοικεν προσβοηθεῖν. κὴ τοίνυν τῶν γυμ-νασίων ἀυλῶν μεταξὺ, παραλαμβάνουσιν οἱ ἄριστοι γυμνασιὴ κατάληψιν πνεύματῶ, ὥστε γε κὴ τῶν προειρημένων ἀπο-θεραπευτικῶν τρίψιν, ἅμα μὲν ἀναπαύοντες ὅλων ἀρχοντὰ καμεῖν, ἅμα δὲ κὴ κατὰ βραχὺ διακαθαίροντες τὺς πόρυς, ἵνὰ εὐπνοοῦντε ἅμα κὴ καθαρὸν ἦ τὸ σῶμα προὶ τὺς ἐξῆς πόνυς. ὡς κινδυνύος γε, μηδενὸς λοιπῦ προηγουμέ-νου γυμνασίῃ, ἐμφράξθαι μᾶλλον ἢ καθαιρεθῆναι τὺς πόρυς. γὰρ
ἀπεικὸς τοι σφοδρότερον κινήσις λῶν ὅλῶν λὰ ἐν αὐλητὰ πε-φυκαῖν ἐγκάθεσθαι καλὰ διαφέροντὰς καιρὺς κὴ τόπυς ἐνεργουμένῶ, ἐμφράξεις μὲν ὅλων ἀθροοῦντε ἅμα κὴ παχὺ κὴ πολὺ φερόμενον ἦ. καθαίρεσις δ', ἐπειδὰν ὀλίγον κὴ λεπτομερὲς ὑπάρχον, μὴ πάνυ κατεπείγηται κὴ καλωναγ-κάζηται πᾶν ἀθροῶς ἐκκενοῦσθαι· διὰ ταῦτα μὲν δὴ λυὺς ἐν μέσοις τοῖς πόνοις ἀποθεραπείας χρωμένυς ἐπαινῶ. κὴ μᾶλλόν ἐπὶ τῶν λουὶ βαρεῖς καλυμένους ἀγλῶς ἀσκοῦν-των ἢ ἅ

Περὶ τῆς ἰδίας τρίψεως. ιξ'.

Ἡ τρίψις ἐνίοτε μὲν ἀυλὴ καθ' ἀυλῶ, ἐγκάθετά τι πρὸς τῶν σωμάτων ἡμῶν χρησὸν, ἐνίοτε δὲ τοῖς ἐγκαθημένοις ὑπάρ-
(χειν

πεφυκεν. ὑπηρεσίᾳ μεν ἐν τοῖς γυμνασίοις, παρασκευάζουσα τοῖ
ἀνδρὶ καὶ μελλοντα παλαισεσθαι καὶ καλλίστην παρα=
σκευασιν μεν ἡ πολεσα τριψις, ἀποθεσαπευτικὴ δ' ἡ ἑλε=
σα περὶ ὧν ἔμπροσθεν εἰρηκαμεν. ἡ δὲ καθ' ἑαυτὴν ἐργαζο=
μένη τι χρησιμον λιψις, δυναται λυσαι, δῆσαι, βαρυναι, κ
μινυθησαι ἡ σκληρὰ λυσαι, ἡ μαλακὰ δῆσαι, ἡ πολλὰ
μινυθῆσαι, ἡ μελρία βαρυναι. πεπλασται γαρ ἀνθρω=
πος καὶ καλὸς γενεσθαι ἐπὶ πλασει δυνάμεσί τε καὶ ἀσθε=
νείαις ἀπάσαις τῶν τριψεων ἐστιν. εἰ δὲ δὴ καὶ τὰς μεσας ἀνθρώ=
που προσλογιζοι=
μεθα συνεμφαινομένας ἑξεις ἐξημμένας, ἐξ ὧν πᾶσα διαφορὰ
γενησεται. εἰ γαρ ἡ μεν σκληρὰ δυναται δεῖν, ἡ μαλακὰ
δε λυειν, ὅσα μεν ἐκπεπλασται παρὰ τὸ μετρον σωματα, σκλη=
ρῶς ἀναπεπλεον· ὅσα δ' ἔσφιγκται, μαλακῶς. εἰ δέ τι συμ=
μετρως ἔχει, πᾶν ἔυδηλον ὡς ἤτε σκληρῶς, ἤτε μαλακῶς,
ἀλλ' ὅσον οἷον τε ταῖς ὑπερβολαῖς ἐκπεσειν φυλαττόμενον.
ὡσπερ δ' ἐν ταύταις τοῖς καλοῖς ποικίλη διαφορὰ ἡ σκλη=
ρὰ καὶ μαλακὴ μόνον ἐστι, ἀλλὰ καὶ συμμετρος, οὕτως κἀν
ταῖς καλαῖς ποικίλη ἡ πολλὴ καὶ μελρία μόνον, ἀλλὰ καὶ ὀλί=
γη. δυοῖν γαρ ὄντων πραγμάτων ἦλθε τῶν γενεσι κεχωρισμέ=
νων, εἴγε δὴ τὸ ποιοῦν τοῖς ποιουμένοις, τῷ γενεσι διενηνοχεν·
ἡ μεν τριψις ἐκ τῶν ποιούντων ἐστιν, ἡ δ' ὑπ' ἀνθρώπων ἀπολε=
λαμενη καὶ τὸ σῶμα ἡμῶν διαθεσις ἐκ τῶν ποιουμένων,
ὡστε καὶ τὰς ἐναντιώσεις ἀναγκαῖον ἑτέραν μεν εἶναι τῶν γε=
νεσεων τῶν τριψεων τήν τε μαλακὴν καὶ τὴν σκληρὰν καὶ τὴν
πολλὴν καὶ τὴν ὀλιγην· ἐν δὲ τοῖς τῶν διαθέσεων τὴν ὄρε
δέσιν τε καὶ λυσιν τοῖν σωμάτοιν, καὶ τὴν ἰσχνότητα καὶ βαρυσιν.
ἡ μεν οὖν πολεσα τῶν διαθεσεων ἐναντιωσις ὑπο τῆς πο=
λεσης καὶ τὰς τριψεις ἐναντιώσεως γιγνεται. ἡ δὲ λεσα
δ' ἐκ ἐλι. συμβαινει γαρ ἐπ' ἀνθρώπου τὴν μεν ἰσχνότητα
πρὸ τῆς πολλῆς γινεσθαι τριψεως, τὴν δ' ἀναθρεψιν ὑπὸ
τῆς μετριας· ἡ γαρ ὀλιγη βαρυσις δυναται. διόπερ δῆλον
μεν τὸ βαρυνθησόμενον ὁπόταν τε παραθεσεως συμβῆ,

Βιβ: ε

κὴ δυνάμεως εὐρώστ, κὴ ταὐτ' ἀμφω καλῶς ἀυλᾶ
πρὸς τῆς συμμέλξ γινέλαι τείτεως· ἀδέλεξον δ' ἱκα=
νῶς ἀδ' ἀυλαξκῶς ὑπο τῆς ολίγης. ἀναγαγὼν ἂν
ὥστες εἰς σοιχεά τινα λὰς ἁπλᾶς διαφοσὰς ὁ ἱπ=
ποκρᾶλης, ἅπαντα τὸν περὶ τῆς τείτεως λόγον ἐδί=
δαξεν, ὅπως ἀυλαξκῶς θρέψῃς ἢ καθαγνήσῃς, ἢ μα=
λάξῃς, ἢ σφιγξῃς τὸ σῶμα, λύσῃς δ' εὐθέως συνεμ=
φαίνελαι λάτε μέσα τῶν ἔργων, κὴ τὰ καλὰ συζυγιὰν
ἀπολελυμένα; μέσα μὲν ὅλων ἦλοι μήτε λύσαι, μήτε
δῆσαι τὸ σῶμα, μήτε σκληκῶσαι μήτε μινυθῆσαι προ=
ελώμεθα, καλὰ συζυγιων δὲ ὅλων, εἰ ὅλως ἔλυχεν, ἅμα
δῆσαι κὴ σκληκῶσαι σῶμα προελώμεθα, τῶν σκλησὸν
ἡμῖν τείψιν ἅμα συμμέτρω πορίζῃ παραλεπτέον ἐστὶ.
ὥστες γὲ κἀπεγδὸν μαλακῶ τε ἅμα κὴ συμμέλξον ἐν
τῇ νόῳ κὴ τὰς ἄλλας συζυγιὰς ἀνάλογον. ἡ γὰς τῆς
διαφοσὴ τῶν καλὰ ποιόλητα τείτεων τᾶς περὶ δια=
φοσᾶς τᾶς καλὰ ποιόλητα τείτεσιν ἀπαλλοτλόμενα συ=
ζυγιὰς ἀπολελῦσθαι ἐννέα. ἐκθησόμεθ' δ' ἀυλὰς ἐπὶ δια=
γραμμᾶς ἐν ᾧ διαγραμμᾶι, τὸν μὲν πρόλεξον
παρασοῖχον ἄνωθεν ποιόλητα χρὴ νοεῖν, τὸν δὲ δεύλεξον
ποιόλητα. Λ

α

Περὶ τῆς ἐωθινῆς ἀνατρίψεως. ιη. δ

Περὶ δὲ τῆς ἐωθινῆς ὧδε πῶς σκοπῆσθαι χρὴ καλάγε
τὸ σῶμα τὸ ἔυκραλον, εἰ μὲν γὰς ἄμεμπλον ὑπάρχοι,
περιεργον ἐστὶ ἀνατρίβειν ἀυλό, πλὴν ἔτ' ἀναγκαῖον
ἦι συνεσχεθῶσι κρύσι καρδιεγῶ. λιπαρὰ γὰρ, ὡς
τεῖ μέλλουσι ψυχρολυτεῖν, ἅλως τῇ τρίψει παρασκευ=
άζομεν· εἰ δέ τις ἀήθησις ἦι κόπων, ἀλείφειν χρὴ

α

Ποιόηλες / Ποσόηλες

ξκληρά, σκληρά, σκληρά	ὀλίγη, πολλή, συμμετρ(ω
μαλακή, μαλακή, μαλακή	ὀλίγη, πολλή, συμμετρ(ω
συμμέτρος, συμμέτρος, συμμέτρος	ὀλίγη, πολλή, συμμετρ(ω

βιβ. ε.

τριχαύλα καὶ ἀνατρίβειν μαλακῶς. ὕλῃ δὲ καὶ ἡ ξηρὸς ἢ πλείων τῇ δεύλῃ· ἀλειπτέον ἐλαίῳ γλυκεῖ, λεγγες γὰρ τὸ τοῦ ξηροῦ χρῶτα, λιπτέον δ' ἐλαχίστα μὲν ἀλλὰ μήτε σκληρᾷ τρίψει μήτε μαλακῇ· προτρέψαι γὰρ μόνον δεόμεθα τὴν ἀναδοσιν, ἥτε ἀλλοιώσαι τὴν ἕξιν ἥτε διαφορῆσαι τὶ τῶν περιεχομένων, ἐργαξέσθω δ' ἀμφω μὲν ἡ μαλακὴ, θᾶττον δὲ ἡ σκληρὰ τρῖψις· ἔστω δὴ πυκνὸς μὲν ὄγκος καὶ σκληρύνει τὸ δέρμα, διαφορεῖ δ' ἡ μαλακὴ, καὶ ἀραιὸν καὶ ἀπαλὸν ἀπεργάζεται τὸ σῶμα, πυκνώσιν μέντοι τοῦ σώματος ἐπανορθώσασθαι βουλόμενοι τῶν μὲν ἐπὶ ταῖς σκληραῖς ἀναπτρίψεσι καὶ λαβαῖς καὶ σφοδραῖς γυμνασίοις καὶ κόνει πολλῇ γεγενημένῃ, ἢ ἐλαίῳ δαψιλεῖ καὶ γλυκεῖ χρώμενοι μαλακῶς ἀναπτρίψομεν, τῶν δ' ἐπὶ ~~ψύξει~~ πρώτης μὲν ~~ἕνεκα τῆς τρίψεως~~ ἐκκριθείσης τῆς τρίψεως, δευτέρας δὲ τῆς δι' ἐλαίου θερμαίνοντες, εἰς τὸ κατὰ φύσιν ἐπανάξομεν, ἀραιούμενα δὲ τοῖς ἐπιλιπαροῖς πλείοσι καὶ τρίψεσι μαλακαῖς, ἀφροδισίων τε χρήσεσι γεγενημένοις, ὀλίγαις μὲν ταῖς σκληραῖς ἀναπτρίψεσιν, ὀλιγάκις δ' ἐφεξῆς ἀνθρώπων ταῖς σὺν ἐλαίῳ λιπὶ τῶν συφοντων, ἰασόμεθα. ὅσοις δ' ἐπὶ πλείοσι ποτοῖς ὑγροῖσιν ξηραὶ τρίψεις μόναι θεραπεύουσι διά τε σινδόνων καὶ χειρίδων ἐπιλελυμένας καὶ ἀνθρώπων μόνων χωρὶς ἐνίοτε τῶν χειρῶν χωρὶς λάπυος λιποῦς, ἢ σὺν ἐλαχίστῳ λιπῇ· ἔστω δὲ τὸ ἔλαιον λεπτὸν διαφορητικὸν, ἀπάσης ἀπηλλαγμένον ψυχρότητος ποιότητος.

Περὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἀναπτρίψεως. κ δ.

Ὧδε μὲν ἔχει περὶ τῆς ἐξωθινῆς ἀναπτρίψεως. ἡ δὲ εἰς

ἐσεζῶν ἤλοι κοπόδεσιν ἱκανῶς ὑπάρχουσιν ἢ καὶ ἐξηεσφ-
μένοις, ἢ ἀτροφίαν ἐπιλήθεται. ἀλλὰ τὸ μὲν τῆς ἀτρο-
φίας συμπλωμα λύεται νῦν ἐξηγήσθω τὸ λόγω, μελὰ τῶν ἀλ-
λῶν ἁπάντων συμπλωμάτων ἐτέρωθι λεχθησόμενον. ἐπὶ δὲ
τῆς ἐυκρασίας φύσεως ὅλων ἤλοι κόπος ἰσχυρὸς ἢ ξηρότης
τις ἄμετρος ὑπάρχη καλὰ τὸ σῶμα: λὸ μὲν ἄρισον ἔλασσον
γιγνέσθω, πλεῖων δ' ὁ μελαξὺ χρόνος ἀχρὶ λῦ δείπνυ: λὰ
πολλὰ δ' ἐφ' ἡμέρας: ὀλίγον δέ λι κὴ περιπατῆσαι ὡς
ὑποκαλαβῶσι λὰ σιλία λῶν ὀσθῶν κινήσεσι καλα-
σκευάζει. βέλλιον δὲ ἐ κὴ ἀποπαλῆσαι δυνηθῆι. λύλων
γὰρ παύλων γινομένων, ἀκίνδυνον ἀναλρίβειν ἐλαίῳ γλυκεῖ,
μὴ πάνυ λι γαστρὸς ἐφαπλομένου: ἐάν μὴγε, κίνδυν-
ευτά τε λὰ σιλία περιθῶσι χεῖρον, ἀναδοθῶσί τε λινὰ
χυμὸν ἐξ αὐλῶν ἡμίπεπτον, ἐπιθυλωθῶσι τε τῷ κεφα-
λῷ, κὴ ἀναπτεροῦσι τὸν σύμαχον. ἄρισον μὲν οὖν ἐσὶ
μηδ' ὅλως ἅπτεσθαι λῆς γαστρὸς, εἰ δέ ποτε τῶν ἐπ' αὐλῆι
μυῶν ἅλις κοπώδης τις ἀήθησις ᾖ, ἢ πλεῖον ἐμφαίνοι-
το ξηρότης, ἀλείφειν τε μετρίως καὶ πρὸς ἐφαπτόμενον μ

Ἐκ τῶν Ἡροδότου περὶ τριήρεως ἀναγκαστικῆς τῶ περὶ ποιημένων βοηθημάτων λόγω κ:

Τὰς δὲ τρίτεις λὰς παραλαμβανομένας ἕνεκα πυρετῶν λύσεως
ἐν τοῖς δὲ λοῖς καιροῖς παραληπτέον, περὶ τὸν ἀκμὴν
τῆς νόσου τυγχάνουσιν ἐπιλήθεται. ἐ καλὰ παύλα δὲ λὰ μέση,
ἀλλὰ περὶ λὰ ἔσχατα, ὡς μὴ μακρὸν τῆς παραλημῆς ᾖναι.
τῶν δὲ καλὰ τὰς παροξυσμὰς καιρῶν ἀγρυπτέον τὸν ἐν τῆ
παραλημῆ πρῶτον. ὑφαιρετέον δὲ λοῦ περὶ τοῖς μέσοις
φλεγμονὴν ἔχοντας, ὧν παραυτίκα, ἀδύνατόν ἐσι λυθῆναι
τὸν πυρετὸν πυρετῶν. περιλάχθαι δὴ δεῖ κὴ τὰς δυσ-
πνοίας

Βιβ. 5:

ρ. καὶ τὰς ἐπιφαινομένας ἰδρῶτας ἀλάτως περὶ ὅλω τῶ σώματι ἢ περὶ τὸ πρόσωπον καὶ τραχήλω: λοῦσι δὲ χρι-
θέντας ἐπιληδείως, ἐν τῇ τῆς παροξυσμῆς ἀρχῇ δέρρις καὶ φθινοπώρῳ ἐν εὐηράλῳ τόπω καὶ αἰθριλεόν. ἔχοιμεν δ' ἂν
ἀδρέλαιον θερμὸν ἐν ἐλαίμω συνεμβεβλημένης ἀφρονίτρω
ὀπὸς. ἡ δὴ τρίτις, ἐπὶ μὲν τῶν νεωτέρων καὶ βραχυτέ-
ρων γιγνέσθω διὰ τεσσάρων, ἐπὶ δὲ τῶν ἀκμαζόντων καὶ μεγ-
άλων δι' ἑξ ἡμερῶν. ἡμιβεβάσθωσαν δὲ οἱ μὲν βραχίονας μέχρι
τῶν ἐν χερσὶ δακτύλων. οἱ δὲ θώρακα μέχρι βουβώ-
νων. οἱ δὲ σκέλη μέχρι ποδῶν. περιχυθέντος δὲ τοῦ λί-
που παραγέλωτος ἄνωθεν κάτω ταῖς χεροὶ πᾶν μέρος
τρίβοντες. εἶτα πᾶνῃ ἡμαλίσαντες ἀναλόγως ἡμιβέλω-
σιν. καὶ καλὰ μὲν ταῖς ἀρχαῖς τῇ παραγωγῇ κύφη
καὶ βραδέα χρήσθωσαν. ὕστερον δὲ ταχέα καὶ πεπιεσμένη,
τὸ δὲ τελευταῖον ἀνεμένη, καὶ καλὰ πάντα ἐμφερῆ τῇ
πρώτῃ. ξύσαντες ψηλαφάσθω καὶ τὰ περὶ τὸν κεφαλὸν καὶ τὸν
τὸν αὐχένα ἐμβεβλημένης τῆς λίπους. τρεφέσθω δ' ἕκαστον
μέρος ἐπὶ μὲν τῶν νεωτέρων ὡς ἑκατονταέτις, ἐπὶ δὲ
τῶν ἀκμαζόντων διακοσιέτις, ἐπὶ δὲ τῶν ἀθλητικῶς βι-
ούντων διπλασιαζέσθω τὸ πλῆθος. ἐν δὲ τῷ ἡμιβεσθαι πολ-
λῆς τῆς εὐαρεστήσεως ἕνεκα καὶ τοῦ συναποπαυομέ-
νου παρέργου εὐπνοίας, καὶ εὐχροίας καὶ τοῦ περὶ τὸν σφυ-
μὸν μεγέθους μὴ παραπολὺ λαπτυνομένου μηδὲ πυκνυμέ-
νου, προσαναδόσεως δὲ καὶ τῆς ἰσχνοῦ μετ' εὐθυμίας τοῦ
προτέρου τῷ πλήθει. ἡ δὲ καὶ τρεφομένοις ἰδρῶς γενοίτο
πρώτερον μὴ γενόμενος ἡδίνας δεῖ καλῶς τε προσημενῶν
τῶν πίνειν καὶ ὀφελοῦμενον τὸν νοσοῦντα, ἐχόντα μέντοι χρεῶν
μὴ δευτέρας πείρας. ὁδὲ ἡ ἐπὶ τῶν ἴσων παροξυσμῶν
μάτην μηδενὸς ἀπαιτήσαντος ὡς πρὸς ἄθλησιν μήτε ὠφε-
λίμου, μήτε βλαβεροῦ. παρ' ἑαυτῶν λαμβάνοντας τῶν προ-
τέρων,

ἐπιμένειν δεῖ τοῖς κεισθεῖσιν. ἔσται γὰρ φανερὰ διὰ τῆς
ὠφελείας ἐκ τῆς δευτέρας προσαγωγῆς. πᾶσι δὲ μελὰ
τὰς τοίχους, ὕδατι θερμῷ διὰ σπόγγου ἐπιδοτέον καὶ
ἐμβάσεις οἱ τῆς ἀνέσεως καιροὶ μελὰ τὴν ἀπὸ
τοῦ βοηθήματος λαγαχὴν καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ
βάσματος δεκτέον. ἐπὶ δὲ τῶν μήδε πῶς ἐξανισμένων
μὴ περιμένοντες τὰς παντελεῖς ἀνέσεις, θετέον ἐν
τοῖς μέσοις χρόνοις, ἄφθονον πολὺ διδόντες καὶ μᾶλλον
τοῖς ἐν τῇ ξηρότητι μέγασι, λᾶς δὲ τροφᾶς δοτέον ὑγρᾶς
καὶ θερμᾶς. εἰ δὲ χεμμὼν εἴη διὰ τῆς ἐπιμελείας ἐν
θερμοτέρῳ γιγνέσθω τόπῳ, καὶ τῷ ἐλαίῳ ἀφρόνιτρον μικτέον
καὶ οἴνου τὸ δεκαπλοῦν μέρος. ἐν δὲ λᾷς ἐκ δευτέρας προσ-
αγωγῆς (εἰ μὴ χαλαφθεῖεν) ἐξέξωμένης λῆς δυνάμεως καὶ
τῶν σφυγμῶν ἐπὶ τὸ ἰδιῶτ μεγέθος μενόντων, ἔτι δὲ τῆς
ἀναπνοῆς εὐδιαμέτου ταχυχῆς ὑπόνοιαν ἐμφαινούσης, ἀνα-
λαμβάνοντας ἀπὸ τῶν τοίχων ἐγκαθιζειν δεῖ, λινᾶς καὶ
ἐξαντλεῖν. ὡς ἐντεῦθεν χαλαφθησομένων τῶν σωμάτων καὶ
τοῖς καλῶς τὰς ἰδρῶτας ὁμοίως τι μελασυγκρίσει ἀπεσταλγο-
μένοις, αἱ δὲ ὠφέλειαι ποικιλώτερον συναντῶσιν. ἢ
γὰρ μένουσιν ὥσπερ ἔφην ἐπὶ τῶν ἀντῶν πρὸς τὴν διάθεσιν
ὠφεληκέναι, ἢ μελαπιπτοῦσιν οἱ τύποι εἰς ἐλεογενεῖς, διά-
χοπας λαμβάνουσιν, ἢ σφοδρυνθέντες ἀντῆς ἡμέρας ἐπού-
σαντο. πολλάκις δὲ ἀσφαλεῖς ἐπιφέρουσι διαμονὰς
μεθ' ἃς, τὸν ἀγωνιστικὸν τῆς τοίτεως παραιτητέον τρό-
πον; ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν πρωτέρων μενετέον, ἃ διὰ μι-
κρᾶς τὸ ἀπολέλεσμα προσδοκῶν. λάσεως δὲ τῆς τῶν
χυμῶν εἰ μὴ ἀνέχοιντο, ἐλκώδης τῆς ἀφῆς ἀναδυομέ-
νου, παύεσθαι δεῖ τῆς τοίτεως. εἰ δὲ πεπτόμενοι πλεί-
ονος τῆς περὶ ἀντοῖς θερμῆς, ἀντιλαμβάνοιντο, καὶ τέλο
ἀεὶ καὶ μᾶλλον πάσχοιεν, παρεῖη δῆλον καὶ ἄλλο δυσα-

ρεστικὸν

συμπλωμα, καὶ ὅλως ἀποσατέον τῆς λοιμώδους βοηθείας, ὅπλον ἀνδρὸς θερμὸν διδούσας, καὶ τὰς τῆς ἀνέσεως περιμενούσας χρόνους εἰς τὴν τῶν λοιπῶν προσαγωγήν. ἡ δὲ τῆς πίψεως ἐπιχορηγίαν καὶ διαλιπούσαν ἕως πυρετῶν παραληφθείσης συμβάσης συνεχῆ καὶ σφοδρὸν πυρετὸν ἐπακολουθήσαι, ἃ δεῖ λαμβάνεσθαι ὡς τὰ πάγματα ἐπὶ κακῷ γεγονότως, ἴσχυε γὰρ τὸ ἐντεῦθεν ἀπομαδίσκεσθαι. χρησίμων δὲ ἀναστομῆς ἔσεσθαι πυρετῶν, φησί, καὶ ἐφ' ὧν μάλα καὶ πυρετοὶ καὶ χλιαροὶ. ἥλοι ἐξ ἀρχῆς συστάντες παρέμενον ὁμοιοδῶς, ἢ ἀπὸ σφοδρῶν καὶ καλεπῶν πυρετῶν παραχαράξαντες εἰς λαμπρὰ μεγέθη περιῆλθον. ἐπειδὰν δὲ ἥλοι ὦσι μὴ δεομένου τρίψεως κινῶμεν, ἢ μὴ ἀσφαλῶς καταλαμβάνωμεν ἰσχνὰ καρηνά, ἃ μὲν ἄλλα καὶ παρὰ τὴν ἰδιοσυγκρασίαν ἐστὶ νοσῆσαι, διόπερ ἀναγκαῖον ἐστὶν ἐκ τούτων ἐπιθεωρεῖν βλάβας. οἷαι γὰρ αἱ γενόμεναι ἀπὸ τῆς τρίψεως πυρετοὶ μὲν σφοδροὶ μὲν ὦσιν ἀκλινεῖς τε εἶεν· ἐρυσίπελας δεῖ μὴ ἐπ' ἀγαθῷ προσημαῖνον τὸ βοήθημα· ὁμοίως ἔμπυες νοθεῖς καὶ ὑπανδρώδεσι παρ' ὅλην γίγνοιτο τὴν θεραπείαν, κοπώδεις δὲ τὸ σῶμα καὶ τὴν ἀναπνοὴν παχυτέρων καὶ τὰς σφυγμὰς μικρὰς καὶ ἀμυδρὰς, ἔτι τε πυκνὰς ἔχωσιν, ἐπὶ κακῷ προσημαίνειν τὴν τρίψιν. γίνοιτο δ' ἂν καὶ πόνος καὶ σπασμός. ἐξ ἀκαίρου καὶ πολλῆς τρίψεως, ὁμοίως καὶ ἄλγημά τι ἢ φλεγμονὴ περιπόδισις τῆς καθ' ὅλον τὸν ὄγκον σαρκός. ἰσχνοῖς δὴ τοῖς συμπάσχουσιν ἀκριβῶς παρακολουθοῦντας ἐξ ἑτοίμου δεῖ πορίζεσθαι τὰς θεωρίας ἢ

Ἐκ τῶν Ἀντύλλου περὶ περιπάλου ἐκ τοῦ λ΄ λόγου περὶ ποιουμένων βοηθημάτων – κα΄ ἢ

Δυοῖν ἤδη θατέον τοῦ περιπάλου, τὸ μὲν ἐν βοηθημάτων

μοῖρα παραλαμβανόμενον, τὸ δὲ εἰς ἀποθεραπείαν τοῦ σώματος; ὡς βοήθημα μὲν οὖν ἐκείνομεν περιπάτων. ἐπὶ τῶν περὶ κεφαλὴν συμβαινόντων παθῶν, καὶ τῶν περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸν γαστέρα καὶ ἐπὶ τῶν κάτω τοῦ θώρακα, πλὴν ὀλίγα πλύσεως. χρήσιμον δὲ ἐν τοῖς μάλιστα, καὶ στομάχῳ πλάδοντι, καὶ ὀδυνομένῳ καὶ ἀποξυνομένῳ, καὶ διαφθείρουσι τὰς τροφὰς καὶ γυναιξὶν ἐπεχομέναις καθάρσιν ἐπιλήδειος, καὶ γαστρὸς ἰχομένης καὶ σιλιῶν μετεώρων ὄντων, καὶ ἕδρᾳ ἰχομένῃ. ὀνίνησι καὶ τοὺς ἰχιαδικοὺς ὁ μέλιτος καὶ καθ' ὅλου ἐφ' ὧν δεῖ ἢ ἄνω θεῖναι μέλι ἐξυγρᾶναι εἰς τὸ κάτω χωρεῖν; ἢ κάτω μὲν τῷ γαστρὶ ἔχοντα, δεόμενα δὲ ἐκκρίσεως. ἀποθεραπευτικῶς δὲ χρώμεθα περιπάτῳ μετὰ σιβαρωτέρας γυμνασίας καὶ μετὰ καθάρσεως τοῦ ἀπὸ φαρμάκων, μετὰ ~~ἀλειμμάτων~~ ὑπαλειμμάτων ὀφθαλμῶν καὶ μετὰ ἔμετον πολύν. καὶ ἁπλῶς περιπάτῳ δυνάμει ὁ ἀποθεραπευτικὸς ἀνέμου τὸν ψυχρὸν καὶ μελαγχολικὸν πνεῦμα καὶ εἰς ἀξιν ἀγαγεῖν. λύσαι τὰ συντεταμένα, καθάραι τὸν θώρακα, καὶ εὔπνουν παρασκευάσαι, ἐπιρρῶσαί τε τὰ αἰσθητήρια, καὶ ῥῶσαι τὸν γαστέρα. τὸ δὲ μέγιστον πάντων κοπώδη διάθεσιν ἐνοχλοῦσαν διαλῦσαι. δεῖ δὲ τὸν μὲν ἕνεκα βοηθείας παραλαμβανόμενον πλῆθός τε εἶναι πολὺ καὶ σύντονον: μετά τε τῶν σκελῶν καὶ τῆς ἐπὶ τῶν πλευρῶν βάσεως, ἥπερ ἐπὶ τῶν σηπτῶν ποδῶν γίνεσθαι, μετὰ ἐντάσεως ἰσχυράν: καὶ μετὰ μὲν τὰς ἀρχὰς ἡσυχαίου, αὖθις δὲ συντονώτερον, ἔπειτα πάλιν ἀνειμένον; πλῆθος δὲ τὸ πρὸς δύναμιν ἐκλογίζεσθω. τὸν δὲ ἀποθεραπευτικὸν ὀλίγον τε καὶ προσηκόντως ~~καὶ~~ ἀνειμένον ἡσυχαίους τε μετὰ διαχύσεως τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος. οἱ μὲν οὖν ἡσυχαῖοι

χρήσιμοι τοῖς ἀφυεστέροις. ἕλη δὲ τοῖς μετὰ τροφῆς χρω-
μένοις τῷ περιπάτῳ καὶ τοῖς ἄγρᾳ ἐκ τῶν ὄπνων ἀνασῶσιν.
καὶ τοῖς πρὸ γυμναζίων μεζόνων χρωμένοις εἰς ~~παρασκευὴν~~
προπαρασκευὴν ἀυλῶν, καὶ τοῖς δι' ὀδύνης ἢν λιγ' ἦν. οἱ δὲ
ἕυλονοι τοῖς ἰχυρεσέοις, καὶ τοῖς κατεφυγμένοις καὶ τοῖς
δυσκινήτων καὶ νοθρὸν μετὰ δυνάμεως ἔχουσι τὸ πνεῦμα,
καὶ τοῖς ἀργόλεπτον τὸν ὄγκον τοῦ σώματος κεκλημένοις καὶ
τοῖς ἀναλαμβάνουσιν, σαρκὶ περιβεβλημένοις ἀναλθεῖ.
οἱ δὲ μετὰ συνεντάσεως τῶν σκελῶν ἢ μετὰ τοῦ τὰς πλέ-
νας ἀπεσίδην, καταλληλόλαλοι κεφαλῇ πεπονθυίᾳ,
καὶ θώρακι ὑγρολέπτῳ, καὶ ὑστερὰ ἀνεσπασμένῃ, καὶ καθ-
αρσιν ἐπεχομένῃ καὶ ἀλγοφρία τῶν κάτω μερῶν, καὶ ὅλως
οἷς ὑλὴ τῶν ὀπίσω ἄνω ποιεῖται. οἱ δὲ ἀσύνταλοι τοῖς
ἀλγεμαίοις ὅμοιοι τυγχάνουσιν εἰς τὰ ἀυλὰ χρήσιμοι·
οἱ δὲ ἐπ' ἄκρων γιγνόμενοι τῶν δακτύλων, ἰδίως ὀφθαλ-
μῶσι λειπόντα χρησιμεύουσι καὶ χάρις ἐπεχομένη. οἱ δὲ
ἀνάντεις θώρακι βραχυπνοῦν-λι καὶ πρὸς ὀσφῦς. καὶ ὅλων
ἀνὰ μεζόνων λιπῶν γυμνασίων περίπατον περιλαμβάνοντα.
οἱ δὲ καλοὶ τοῖς σκέλεσι μὲν κάματον ἐμποιοῦσι, τῶν δὲ
ἄλλων μᾶλλον τῶν ἄλλων περιπάτων καλὸν βιβάζουσι, ἀπὸ
τῆς κεφαλῆς κάλλει συγκαλαίνοντες, οἱ δὲ ἀνώμαλοι χρήσι-
μοι τοῖς ταχέως ἀπαυδῶσι πρὸς περίπατον, οἱ ἐν πεδίῳ
κοπιοδέστεροι μὲν τόνων, καλαστήσαι δὲ καὶ πνεῦμα καὶ σῶμα
τόνων ἱκανώτεροι. οἱ δ' ἐν ἀποκρότῳ, κεφαλῆς συμπληρω-
σιν, οἱ δὲ ἐν φάμμῳ καὶ μάλιστα βαθείᾳ, γυμάσιον μὲν
ἔν τι τῶν ἐμβιωτεσίων ἐστὶν, τονοῦσι δὲ πᾶν μέρος
τοῦ σώματος ἱκανώτατοι· καὶ μεταγαγεῖν ὕλην ἐκ τῶν ἄνω
μερῶν δυνατώτατοι. οἱ δὲν μαλακῇ γῇ ἐγγίζουσι πῶς τοῖς
ἐν φάμμῳ, οἱ δ' ἐν λιμνῃ προσηνέστατοι καὶ ἀπλησ[illegible]

ὁλκοί,

καὶ ἀσυγκινάλλοι, συμπληξωλικοὶ δ' ἐστὶ κεφαλῆς, διάλε
τῶν ἐναντίων καὶ τῶν ἐν τοῖς ὑγροῖσι. οἱ δὲ ἐν τοῖς ὁδοῖς
τοῖς ἐν περιπάτοις ἀκοπόλεμοι. οἱ δὲ ἐξελιγμὸς ἔχοντες
βλαβεροὶ τοῖς περὶ τῶν κεφαλῶν, οἱ δὲ ἐπιμήκεις τοῖς ἐν
ταῖς ὁδοῖς εἰσὶ παραπλήσιοι. οἱ δὲ ὑπεργοὶ πολλῶν περι-
πάτων προκριτέοι, διὰ γὰρ ἐκ τῆς γῆς ἀναθυμιάσεως
εἰσὶν ἀπηλλαγμένοι ἀέρα τε καθαρὸν ἔχουσι. καὶ τὸ
ἐπιηδεστέρων, οἱ ἐπὶ σανίδων καλλιερωμένων γινόμενοι,
ὑπεικάζει γὰρ, τῶν τε κεφαλῶν κατάξεσι, καὶ τῶν ὕλων κατα-
σκευῶν. ὀλιγοδιὰ δὲ περιπάτου ὀνίνησι διὰ κακοπαθείας, διὰ
ἀπὸ γυμνασίου μὴ λυομένους, τοὺς ἐπὶ πολὺ δεομένους περι-
πάτου, διὰ βαρυδιαθετοῦντας περὶ τὸ σῶμα; πολὺς
δὲ περιπάτου ὠφελεῖ τοὺς περὶ κεφαλῆς, ἢ θαμίζοντα διάθε-
σιν ἔχοντας. καὶ τοὺς κάτω μέρη διὰ σαρκὸς ἡλιοφθορικὸ-
τας, καὶ τοὺς γυμνασίου συβαρολέσχας δεομένους. καὶ οἱ
μὲν παρὰ θάλασσαν, ξηραντικοὶ καὶ λεπτυντικοὶ διὰ ὑδάτων,
οἱ δὲ παρὰ ποταμοὺς ἢ λιμνάς ὑγραντικοί. κακίους δὲ
οἱ παρὰ λιμνάς; οἱ δὲ ἐν μεσογείᾳ, διὰ μὲν ἄλλων περι-
εσημένων βελτίους εἰσίν. διὰ δὲ παρὰ θάλασσαν ἀποδει-
πνοῦσι. οἱ δὲ ἐν δρόμῳ διὰ παρὰ λιμνάς ἀφομοιοῦνται.
οἱ δὲ ἐν ἀπεπλάμοις διαφορητικοὶ, καὶ κυφισικοὶ
περιπάτων εἰσί. παραπληξίως δὲ καὶ οἱ ἐπὶ νηλῶν χωρίων.
ὁμοίως δὲ καὶ ἐν καλάσεσι χέρσου τῶν ὑπαθρίων οἱ δὲ ἐν
κοίλοις χωρίοις καὶ φάραγξι, δυσκρᾶτοι γὰρ ὁ ἐν αὐλῶσι
ἀὴρ καὶ μοχθηροί. ὁμοίως δὲ καὶ οἱ καλάσεις χέρσου
διὰ ὑπαθρίων. συμπληκτικοὶ γὰρ μάλιστα ἐν λαπαρᾷ
διὰ τῆς σκιᾶς ὦσι. καὶ οἱ μὲν ἐν ἀνέμῳ, διαφορητικοί τε
καὶ διασκορπιστικοὶ διὰ περιπάτων καὶ ἄπληκτοι. διὰ δὲ

βιβ. 5

ἐν πνεύμαλι, οἱ μὲν ἐν βοσγέω βήχος γεννηλικοὶ, καὶ θωρᾶκος βλαπλικοὶ, σόμαχον δὲ ἐκλυόμενον λονῦσιν καὶ δυνάμιν διαῤῥέουζαν συνισᾶσιν, εὐαθηζίας δὲ ποιηλικοὶ, οἱ δὲ νολιώλεζοι, συμπληρωλικοὶ κεφαλῆς, καὶ λῶν ἀιθηληρίων ἐμβλυνλικοὶ, κοιλίας δὲ μαλάκλους καὶ ἐγὸ διαλυλικοὶ. οἱ δὲ περὶ ξέφυρον γιγνόμενοι, πάνλων ἄρισοι λῶν ἐν πνεύμαλι. λὰς μὲν γὰρ ἀηδόνας λῶν βοσγέων ἔκ ἔχουσιν ἀυλῶν, μελᾶ προσηνείας ὁμᾶ καὶ διαχύσεως. οἱδὲ ἐν Ἀπηλιόλῃ, κακοὶ πληκλικοὶ. οἱ δὲ ἐν ἠλίῳ διαχνλικοὶ καὶ συμπληρολικοὶ κεφαλῆς καὶ ἀνωμολέας ποιηλικοὶ. οἱ δ' ὑπὸ λνύδροις βελλίους λῶν ὑπὸ σεύγη, ῥιπίζελαι γὰρ ὁ ἀὴρ καὶ ὑγιεινόλεζος γίνελαι. καλάλε τὼ ποιόληλα λῶν λενύδρων ὠφέλειῶν ἢ βλαβᾶν τοῖς σώμασι παρέχουσαν. καὶ οἱ μὲν ἐν ἀηδόσι κυφισικοὶ, διαφορηλικοὶ λεπλυνλικοὶ: εὐπνοίας καὶ εὐκινησίας παρασκευασλικοὶ. οἱ δὲ ὑπονέφελοι συμπληρωλικοὶ μέν, κεφαλῆς, καὶ βάρους ἐμποιηλικοὶ. διαφορᾶσι δὲ ἧσσον. καὶ οἱ μὲν ἑωθινοὶ κοιλίας μαλάσσουσι. καὶ λὰς νοθρωλίδας ἐκ τῶν ὕπνων ἀποδιαλύουσι. πνεύμαλα λεπλύνουσι: δειλινοὶ δὲ περιπάλου πρὸς ὕπνον παρασκευάζουσι, καὶ τὰς ἐμπνευμαλώσεις σκορπίζουσιν.

Περὶ δρόμου ἐκ λῶν Ανλύλλου ἐκ λοῦ ἀυλοῦ λόγος. κβ.

Ὁ δρόμος σύνλονος ὢν περίπαλος ἐν λοῖς συνλόνοις καλαλάσελαι γυμνασίοις. ἐπιληδέος δὲ καλὰ τὼ χειμερινὼ ὥρεων, ὁμοίως δὲ καὶ θέρους μέσας, χρησιμος δὲ ἐς τὸ θερμάναι τὸ σῶμα, ὄρεξιν ἀναπαλέσαθαι, καὶ ἐπιῤῥώσαι λὰς τῆς φυσέως ἐνεργείας καὶ σόμαχον λονῶσαι, καὶ ῥεῦμα σῆσαι. ἐὰ γὰρ καὶ τὼ προῦλω δοκεῖ παροξύνειν λὰ ῥεύμαλα. ἀλλ' ἐξ ὑσέρης σέλλειν τὰς ῥωμαλισμὰς, πλεοῖ δὲ κεφαλᾶς. ἐπὶ δὲ νεφρίλιδος καὶ γονορῥοικῶν ὡς λελῃσημένον βοήθημα, δρόμον παρελπέφαμεν. ὀνίνησιν ἰσχιαδικὰς, ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τὸν δρόμον

μόγις παρακινομένης, ἐν ἀυλῷ δε τῷ τέχνην ὡσπερ ἐπι
λανθανομένης τῆς διαθέσεως. ἐπὶ δὲ τροφωμένων καὶ μηδ-
λοις βεβρωκόσι καὶ σκοτιοπλήκτοις ἀυλοὶ παρα φυλάξομεν
ὠφελήσιμα δρόμον. ἰαὶ μὲν ὖν διαφορὰς ἰαῖς τε παρὰ παιδίκα
καὶ τελείοις καὶ ἰαῖς παραπλησίως ληψόμεθα ἐκ τῶν πρόσθεν
εἰρημένων ἐπὶ τῶν περιπάτων. περὶ δὲ τῶν κατ' ἐμπνέοντα,
ἤτοι δὲ βραχέως, νῦν ῥητέον. ἔστι μὲν ὖν ὁ μὲν τῆς εἰς ὕπ-
προσθεν ἐπ' εὐθείας, ὡς ἀυλὸ ὕπλο εἴληφεν ὄνομα. ὁ δὲ ἐπὶ
ὑπτίου ὄπιθεν καὶ ἀνατρεχισμὸν καλοῦσιν. ὁ δὲ ἐν κύκλω
καὶ τέλειον περιδρομισμὸν καλοῦσιν. ὁ μὲν ὖν εἰς ὕπροσθεν
ἰᾶ ἥδη προειρημένα δυνάται. ὁ δὲ εἰς ὑπτίου ὁ ἀνατρο-
χισμὸς κεφαλῇ καὶ ὄμμασιν, καὶ τένουσι καὶ σωμάχῳ, καὶ ὀσφύι
χρήσιμος. οὐ ταχὺς γινόμενος; διὸ ἁδὲ συμπλεκοῖ τῶν
κεφαλῶν. ἥ τε ἀναβάδισις ἀναγκάζουσα στρεφόμενον βαίνειν
καὶ ἐπὶ ἄκρων τῶν ποδῶν ὑπὲρ τὸ μὴ καταπίπτειν, καθ-
ελκει τὸν ὕλλον κάτω. περιδρομισμὸς δὲ θώρακι μὲν
καὶ σκέλεσι καὶ καλάλληλος ἐστί, τοῖς δε περὶ κεφαλὴν
ἀναγκαιος. οἱ μὲν ὖν μελὰ τὸ σκέπτεσθαι, ἰδρώτων μὲν
ἕνεκα πολλῶν εἰσὶ γεννητικοί, καλὰ δὲ τὸ ἄδηλον, ἰσχυρῶς
διαφορῶσι, καὶ σκληρύνουσι δε καὶ ἀναξηραίνουσι τὰ σώματα.

Περὶ ἀγωγῆς τῆς ἀυλῆς ἐκ τῆς ἀυλῆς λογος κγ.

Τὰ μὲν ἄλλα γυμνάσια ἐν μιᾷ τινὸς σώματος κινήσει κεῖται,
ἡ δὲ ἀγωγὴ συμμιγής ἐστιν, ἐκ τε κινήσεως καὶ χρήσεως
τῶν μερῶν τοῦ σώματος ἀλληλουχίαν. πάντος δὲ ὑπὸ τῆς φορᾶς
κινουμένης. ἐντεῦθεν ὠφελιμώτατον τε γυμνάσιον, καὶ προσφι-
λέστατον, κινήσεις τε ἀυλικὰς οὐδὲν ἧττον τῶν μεγάλων γυμνασίων.
δυνάται γὰρ ἀγωγὴ πᾶσα ἐπεγείρειν τὸ ἔμφυτον θερμόν, σκορ-
πίζειν τε πλῆθος ὕλης, τανοῦν τε καὶ τὴν ἕξιν, καὶ ἐπεγείρειν

a τὸ σῶμα, ὅρμοι διερμάνυσι τὴν σάρκα, καὶ
ἰδρῶτας πινῦσαν, οἱ δὲ χαρὶς τῶ στάπεσθαι

βιβ. 5.

τὰ νενοσηκωμένα τῶν ἐνεργημάτων. πρὸς δὲ τὴν ναυτιλίας διαλυτικὴ καὶ παρόχθ τὸ περὶ σῶμα καλοσαλτική, ὕπνου τε τοῖς ἡγυπνηκόσι παρασκευαστική. καὶ ἐκ τῶν ἐναντίων ἐπισκοφῆς τε καὶ ~~ἐγεγο~~ ἐγεγυρόσεως τοῖς ναυτικοῖς καὶ διαλελυμένοις. τοῦ μὲν γὰρ ὕπνου ἐπάγει τῷ διαφορεῖν τάλε ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καὶ τὸ στομάχθ περιπλάσματα, τάλων μάλιστα τῶν μεσῶν ἀγυπνίας ἄλλων ποιητικῶν. τῶν τε ἐγειγόρσιν ἐργαζεται, εὐστόμφθα καὶ ἐπιβρόνυσθαι τοῦ τόνου. διαφορᾶς δὲ ὡρῶν ~~ἕνεκα~~ κοινοτέρως εἰρήκαμεν ἐν τῷ περὶ τῆς περιπάτου τόνου. ἴδιοι δὲ αἱ δὲ. ἤλε ἐπὶ κλίνης ὑποβαθρα ἐχόντων καλῶς τὰς διαγωνίους πόδας, ἢ ἐν φορίῳ. διπλῆ δὲ καὶ ἡ ~~ἕδρα~~ ἤλοι καθεζομένων τῶν ὠμωσμένων, ἢ καλαχεμμένων. ἢ ἐπὶ ξύγης, ἢ ἐπὶ νηὸς, καὶ τῆς ἐπὶ νηὸς δὲ ἡ μὲν τῆς οὐριοδρομούσης, ἡ δὲ ἐξεστομένης. θελτίον δὲ ἐν ὠμωσμένῃ μέσῃ καὶ ἱππασίαν, ἐπικαὶ τινες περὶ αὐτῶν ἰδίᾳ ~~δο~~ λέγουσι, τὴ μὲν οὖν ἐπὶ κλίνης ὠμωσία χρηστέον, ἐπί τε πυρετανοῦσαν ἢ τῶν ἀρρωστιῶν χρονιῶν ἀρρωστούντων. ἐλὶ καὶ τοῖς ἀγυπνοῦσι τοῖς ὀκνηρῶς διακειμένοις, τοῖς ἐπιλελαμένοις κυνωδῶς, τοῖς ὀρθρου παύεσθαι τῶν ἐπίλοιπον. τοῖς βραδέως διοικοῦσι τὰς πεφάς, τοῖς πρὸς τ' ἄλλα γυμνασίαν ἀδυνάτως ἔχουσι. καὶ τὸν ἀνάλογον δὲ καὶ χρονίως ἀρρωστοῦσιν ὠφέλιμος, ἀλλὰ τὸ μὲν ἕλκος εἶδος τὸ διὰ τὸ κρεμαστὸ κλινιδίου, καὶ πρὸ πεφῆς καὶ ἐπὶ πεφῇ χρήσιμον. τὸ δὲ ἕλκος ἄχρηστον μὲν ἐπὶ πεφῇ. ~~ἐπὶ~~ ὁ δὲ λόγος τῆς χρήσεως αὐτῶν ἐν τῷ περὶ ἐλλεβόρου δεδήλωται. ἐν φορίῳ δὲ καλῶς κειμένης ὠμωσμένην πυρετανοῦσαν. τάλων δὲ λιθαργικὸς τε μάλλον καὶ καλεχομένης. τοῖς δὲ ἁπλῶς καὶ ἐμμόνως καὶ χρονίως πυρετῶ καλεχομένης· οὐ δὲ, ἡ κατὰ τῆς δυνάμεως ἀπεγή, ἐπὶ πλέον κεχρῆσθαι τῇ ὠμωσία. ἡ γὰρ ἐπ' ἔλαττον ἀνακίνησις τὰ σώματα, ἐνίοτε παροξύνει τοὺς πυρετούς. ἐπὶ μὲν οὖν πυρετανούσῃ, τοῖς εἰς ἄκρον ἐλικρινῆ παραγινομένης. ἢ μακρὰν γε τῶν ἄκρων ἐ

χόντας.

α ἐπί τε ἐλλειβομένων. εὖ τε· ἀναλήψεις χρήσιμος ἐπὶ
τῶν ἀλοιφίων.

ἢ ἐν πυρετοῖς μακροῖς καὶ μὴ μεγάλα ἢ λεῖα διαλείμματα. τῶν δὲ ἀπυρέτων καθεδρίω χήματι ἀφυκτέον ἀσκεπάστου μᾶλλον, ἤπερ ἐσκεπασμένον ἐπὶ τὸ φορτίον. λοιὸς δὲ καιρὸς τῆς ἀφύξιος, καὶ τοῖς λοιποῖς, ἐν οἷς ἀφυκτέον καὶ τροπὰς καθ' ἃς παραληπτέον εὐμηκόμεν ἐκ τῶν εἰρημένων ἐν λοιοῖς περὶ πάλης λόγοις. ἡ δὲ ἐπὶ ξύγκοπος ἀφύξια μοχλευτικὴν ἔχει λύσιν καὶ κινητικὴν τῶν ἐμμόνων νοσημάτων. λοιὸς δὲ ἐπὶ ἀφύξιος ἡ μὲν διάρρηξις ὡς ἐπὶ πολλὰ βραχεῖα καὶ γινέσθω ἐν ἀκινήτῳ τῇ θαλάσσῃ, κλόνον ἂν ἐν πολὺν ἔχῃ, ἐδὲ ἀκίνησιν· ὥστε χεδὸν ἐν πάσης ἀρμόδιος ἐστὶ οἷς καὶ διὰ τὸ ὀχήματος πλὴν γε δὴ πάσι ἔχει περιττόν ὅτι ἐν καθαρῷ τε ἀέρι γίνεσθαι, καὶ ἀναθυμιάσεις ὑγρὰς καὶ ἔχουσι, ἀλλὰ ξηρὰς τε καὶ δριμείας, διὰ προκριτέα. ἡ δὲ διαπόνησις ἀφύξια πνεύματι φερομένης νηὸς ποικιλοτάτῃ τε καὶ ἐκ τῶν εὐανεμοτάτων συνεστῶσα, κίνησιν γὰρ ὀξυτάτην καὶ σφοδροτάτην καὶ ἀδιάπαυστον κατὰ τὴν τῆς νηὸς φορὰν ἔχει. συμμιγής τε ἐστὶ ἐκ τε ἡσυχίας καὶ φόβου, μεταβολὰς γὰρ βάσεως καὶ ταχύτητας ἔχει. ἐπὶ δὲ τοῖς αὐτοῖς μεταβολῇ, πάσων χρονίων διάθεσιν νόσων ἀποσκευάζεται. ὁ δὲ γινόμενος ζάλος ἐν τῷ πλῷ δύναμιν ἔχει παραπλησίαν ἑλλεβόρῳ καθαίρων κ.τ.λ.

Περὶ ἱππασίας ἐκ τῆς αὐτῆς λόγου κ.τ.λ.

Τῆς δὲ ἱππασίας ὀλίγη χρῆσις ἐστὶ ἐπὶ νοσούντων. ἡ μὲν γὰρ ἡσυχία ὁ ἵππος ἐλαύνοντι, ὀδὲν ἂν πλέον παρέχοι πλοῦ κοπῆς, καὶ μάλιστα βαβαιώνων. ἡ δὲ σφοδρῶς ἐλαύνοντι κλονεῖ μὲν πᾶν τὸ σῶμα ἐπιπονώς. ὅμως δὲ ἔχει τι χρήσιμον, μόνοι γὰρ ὑπερ πάντα τὰ ἄλλα γυμνάζει τὸ σῶμα καὶ μάλιστα τοὺς σπλάγχνα, καθαίρει δὲ καὶ ψήγμα καὶ ὀξύτερα ἐξωθεῖ, θερμαίνει δὲ κάλλιστον γυμνάζιον

Περὶ τῆς ἐν πυρελοῖς ἀρμοζούσης ἁμάξας ἐκ λῶν Ἡροδότου ἐκ τοῦ περὶ ποιημένων βουθημάτων λόγου ~ κε ##

Μέζον δὲ ἁμάξας ἔσω ἐπὶ μὲν πυρελῶν τῆς διαφορᾶς γινομένης ἁμάξας τὸ πρῶτον, μήτε ἔλαττον τεσσάρων πήχεος, μήτε πλέον τοῦ διπλασίου. ἡσυχαίου τοῦ ἀνδρὸς μέζου καὶ τῆ δουλείᾳ τῶν ἡμερῶν. ἀπὸ δὲ τρίτης προσλιθέσθω πήχεις τέσσαρα καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἄχρι τῶν τριάκοντα σταδίων. οἱ δὲ μακροτέρας ἁμάξας δεόμενοι, τῆς διαφορᾶς μάλιστα χρήζουσιν. ἀπὸ τριάκοντα σταδίων ἀρξάμενοι κατὰ μῆκος, ἔπειτα ἐπὶ διαπλάσια προσάξομεν, τοὺς δὲ ἀγχυπνοῦντας ἐν πυρελοῖς μέχρι τῶν ὑπνων ἁμαξεῦσι δεῖ μὴ τοὺς ἐν ὀδύνῃ τυγχάνοντας, ἢ ἐν ἄλλῳ τινὶ τοιούτῳ συμπτώματι μέχρι τῆς ὑπεξαιρήσεως τοῦ διοχλοῦντος. τῆς δὲ διὰ τοῦ κεφαλοῦ κλινιδίου ἁμάξας μέζον ἀριθμῶν μὲν οὐκ εὐπορίσιον, συλλογιστέον δὲ χρόνον τοῦ ἐν ᾧ τις φορίῳ φερόμενος ἀνύσαι σταδίων τεσσαράκοντα μῆκος. τοὺς δ' ἐν ξευκλοῖς ἁμαξεύσι ἀπὸ σταδίων ἀρχομένους τριάκοντα ἢ τεσσαράκοντα προβιβάζειν δεῖ μέχρι τῶν διπλῶν. πλέονος δὲ προσδέεται μέζου. οἱ τοῖς ἱππαγωγοῖς ἐωθότες χρῆσθαι. ὅπερ δοκιμαστέον καλῶς τὰς φύσεις ἀνδρῶν καὶ τοὺς συνηθείας. τοὺς δὲ διὰ πλοίων ἁμαξεύμενος ἀπὸ ἑξήκοντα σταδίων ἀρχόμενος καταλήγειν ἐπὶ τὰ διπλάσια δεῖ.

Περὶ κυνηγεσίας ἐκ τῶν Ἀντύλλου ἐκ τοῦ δ λόγου τῶν ποιημένων βουθημάτων. κε ##

Ἡ κυνηγετικὴ δύναται μεγάλην τὸ συντελεσμένα τοῦ σωμάτων, καὶ εὐκαιρίᾳ παρασκευάζει τὸ καλοσχολεῖν διὰ τοὺς ἐξελιγμοὺς καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν τοῦ χειμάρρου ῥευμάτων, νεῦρα τε ἐπιῤῥώνυσι καὶ χαλάσῃ, ἡλιοκαΐαν, καὶ θερμασίαν ἐγείρει. καὶ διάνοιαν εὐφημενοῦντε καὶ μεγαλοψυχοτέρων

καλαστήλαι. ἐλαύνουσι δὲ χείλω ὁ κηίκος τῶν διάμε-
τρον τῆς μέσης τῆς ἀνθρώπου, ὥστε τὸ ὕψος ἀντὶ μέχρι
τῶν μασῶν ἐξικνεῖσθαι. ἐλαύνεσθαι δὲ μὴ καλὰ μῆκος,
ἀλλὰ καλὰ πεπλατυμένην ον. ἔστω δὲ ὁ ἐλατὴς σιδηροῦς
ξύλινον ἔχων τὸν λαβόν. τοὺς μὲν οὖν λεπτοὺς κηίκας
τοὺς περικειμένους τῷ τοίχῳ ἀνήθησαν λίνεα εἶναι περιπλοκάς,
τὸ δὲ ἦχι ὕλαις ἔχει. ἀλλ' ὁ τύφος ὁ γινόμενος ἐξ ἀνθῶν
διάχυσιν ἐσχάζειεν, καὶ ἡδονὴν τῇ ψυχῇ. δεῖ δὲ καλὰ
μὲν τὰς ἀρχὰς ὀρθὰς ἐλαύνειν, εἰς τὸ καλαστῆλαι τὴν σύσκε-
ψιν τὴν ἀπὸ τῆς γυμνασίης. καιρὸς δὲ ὁ πρὸ τροφῆς ἢ
πρὸ λουτροῦ, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν μεγάλων
γυμνασιῶν ⟨φ⟩

Περὶ νήξεως τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ ἀνθρώπῳ λόγος. κζ'

Ὀλιγοῖσι μὲν τῶν χρωμένων παθέων ἡ νῆξις ἀρμόδιος καὶ ὀλιγά-
κις, παραλαμβάνειν δὲ θέρεος μόνον, καὶ δύνασθαι ἰσχναί-
νειν, διαφορεῖν, τονοῦν, θερμαίνειν, λεπύνειν, δυσπάθειαν
παρασκευάζειν. εἰ μὲν οὖν ἐν θαλάττῃ, ὑδρωιόδεσι, λοιῖς
ὑπὸ ἐξανθημάτων ἐνοχλουμένοις· ἔλαι δὲ λοιῖς, ξυμβαλικὰ
πέλαι, μέση λίνα δὶ ὅλου σώματος ἐχομένου. καταλλήλως
καὶ ἀλμυρίοις καὶ λοιοῖσι ἐν νούσῳ παραδηκαίοις. κεφαλῇ δὲ
ἀσύμφορος, οὐχ ἡ ἐν θαλάττῃ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐν τῷ πα-
λαιστρικῷ. ἡ δὲ ἐν λοιοῖς γλυκέσιν ὕδασιν ἀβλαβὴς καὶ ἀλύπως
δύνασθαι λαμβάνεσθαι, διὸ καὶ παραληπτέα ὡς τὸ πολὺ
καὶ γὰρ κακοῦ τὸ νευρώδες διὰ τὴν ψύξιν καὶ τὴν εὐεξίαν
τοῖς ἐγχρονίζουσιν. ἡ δὲ ἐν λοιοῖς θερμοῖς λοιοῖς ἀνυδροφύσεσι
νῆξις ἀναίμοσος, συμπληρωτικὴ λυγχάνουσα. ἔλαι δὲ μᾶλλον
παραληπτέος πόλεμος ἐξ ὕδατος διεθερμασμένου. ἀλλ' ἔλαι
θαλάττῃ ἔλαι καὶ ἄλλῳ λοιῷ ὕδατι, ἐννήχουλο. δεῖ προαλειφόμενον

α τῆς ἡλικης. μετὰ δὲ τὸ ἀναθεσμανθῶσι τὸ σῶμα
κενόσεσθαι γενέσθαι, τότε διεκπηδᾶν τε καὶ διατείχεσι
ἐπὶ τὰς πόλεις πάλιν ὀρθοὺς ἐπελαύνειν

6 ἐλεφαντιῶσι καὶ λᾶς

μελείως. καὶ ἀρίστη προθεσμία ἐστὶ τὸ σῶμα ἐξαπίνης ἐμπίπλειν τῷ ὕδατι

Περὶ πάλης. κη' ιβ'

Ἡ μὲν σύντονος πάλη, πνεύματος εὐτονίαν καὶ ἰσχὺν ἐργάζεται καὶ τὸ σῶμα στερεὸν καὶ μυώδες. νεῦρα τε κραταιύνει, καὶ τὰ ἀνθηρὰ παροξύνει, καὶ τὰς φυσικὰς ἐνεργείας ἐπιῤῥώννυσι. σάρκα δὲ πυκνοῖ μὲν καὶ ἀναίσιμον. ὀλιγοσάρκους δὲ παντάπασι περιβάλλει. ἀμελεῖς δὲ, καὶ ὀδημάλους, καὶ ὄγκῳ, ὑδέρων τε πάντων καταλυτική, θώρακι δὲ ἀναίμοσος. ἡ δὲ πρᾶξις, ἀντιστρόφως σαρκὸς πολλῆς καταστευαστική, διὸ ἀρχομένοις ἀναλαμβάνειν χρησιμωτέρα τῆς ἑτέρας. ἔτι ἡ μὲν ῥᾳθία πάλη ὠφέλιμος τῇ κεφαλῇ καὶ θώρακι καὶ τονοῖ τὰ νεῦρα. ἡ δὲ ἐπὶ τὰ ἐδάφη ὀνίνησιν ὀσφὺν καὶ γόνατα καὶ ὑποχόνδριον καὶ ἕλκεα κεκακωμένα, κεφαλῇ δὲ ἀνοικειοτέρα

Περὶ σκιομαχίας τῶν ἀπὸ τῶν ἀπὸ λόγος. κθ' ιβ'

Σκιομαχία δὲ χρήσιμος εἰς τὸ κοπώδη διάθεσιν παῦσαι καὶ ὤμους τονῶσαι καὶ νεύρων ἀκμάσαι, καὶ τρόμους καταστῆσαι ἔστι δὲ καὶ ὕλης ὑποβιβαστική. καὶ μάλιστα τοῖς μεμυημένοις καὶ ἐπὶ ἄκρων τῶν ποδῶν. χρήσιμος δὲ καὶ νεφρῶν, καὶ κάλλους. καὶ μὲν δὴ καὶ τοῖς περὶ θώρακα συμβαίνουσι. δεῖ δὲ μὴ μόνον τοῖς χερσὶ σκιομαχεῖν, ἀλλὰ καὶ τοῖς σκέλεσι. καὶ πολὺ μὲν ὠθοῦντας ἀλλομένους, πολὺ δὲ ὠθοῦντας παλινίσοντας

Περὶ χειρονομίας τῶν ἀπὸ τῶν ἀπὸ λόγος. λ' ιβ'

Ὀρχήσεως καὶ σκιομαχίας μεταξὺ χειρονομία ἐστὶ, μᾶλλον μὲν σκιομαχίας, χρήσιμος δὲ ἐπὶ τῶν ἀπὸ τῶν ἀπὸ ἐφ' οὗ καὶ σκιομαχία, προσηκούσα δὲ ἐπὶ παίδων καὶ γυναικῶν καὶ γερόντων καὶ τῶν σφόδρα ἰσχνῶν καὶ ἀῤῥώστων τὸ σῶμα

α ἐκεῖναι

πρόσφορον γὰρ τρίλοις καὶ οἰκεῖον γυμνάσιον ἐστί.

Περὶ ἁφαλμοῦ καὶ ἐξαλμοῦ ἐκ τοῦ ἀνλοῦ λόγ. λα

Διαφέρει τὸ ἁφάλλεσθαι τοῦ ἐξάλλεσθαι. ἡ μὲν γὰρ ἄφαλσις δέομαι προσείκειν, ἐν τῷ ἀνλῷ τόπῳ μένοντος τοῦ σώματος μέλη τὸ καμπτῆναι ταῖς ἰγνύαις. ὁ δ' ἔξαλμος κομιδῇ σκελῶν ἐστὶ συνεχής, παράκλασις δὲ τρίλοις τὸ πρὸς πυγὼν ἅλλεσθαι, ὥ καὶ αἱ Λάκαιναι γυναῖκες τὸ πόθεν ἐχρῶντο. τρίλο δέ ἐστιν ἄφαλσις καμπτομένων τῶν σκελῶν, ὥστε ταῖς πλευραῖς τῶν πυγῶν προσάπτεσθαι. ποτὲ μὲν ἐναλλὰξ τῶν σκελῶν ἀναλακτιζόντων, ποτὲ ἀμφοτέρων ~~ἅμα~~ ἅμα. ἄφαλσις μὲν τοῖς περὶ κεφαλῆς χρονίοις νοσήμασι χρησίμη καὶ φωράκι, καὶ ὕλης ῥοπὴν ἐχούσης πρὸς τὰ ἄνω μέρη, καὶ σκέλεσιν ἀλύουσι καὶ ἀλγώσοις καὶ ἀσαρκίαις καὶ ναρκώδεσι, καὶ τρομώδεσι. ἔξαλμος δὲ ἀφάλσεως ὕλῃ μὲν ὑποβιβάσει μᾶλλον, σεμνὸν δὲ τὸ θωράκια, καὶ τοῖς περὶ ἀνλὸν πάθεσιν ἀναγκαιότερος. εὐκινήτου δὲ καὶ ἕτοιμον πρὸς τὰς πάξεις ἱκανῶς παρασκευάσει τὸ σῶμα. ἡ δὲ πρὸς πυγὼν ἅλσις κεφαλῆς καθαίρει καὶ ξηραίνει. προσκαλεῖται δὲ καὶ ἐμμήνια γυναιξί, καὶ ἐμβρύα εὐσύστατα ἐκβάλλει καθαπερεὶ καὶ ἱπποκράτης ἐν τῷ περὶ παιδίου φύσεως ἀνέγραψεν, ἐκβάλλει δὲ καὶ δεύτερα καλούμενα, καὶ ὑστέρας ἀναδρομῆς καλαισθητικὸν ἐστὶ καὶ ἀμορροΐδος προκλητικόν.

Περὶ σφαίρας ἐκ τοῦ ἀνλοῦ λόγου λβ.

Τὸ ἀπὸ τῆς σφαίρας γυμνάσιον εὐκινησίας τοῦ καὶ χρωμένους ἀπεργάζεται, καὶ τὰς ξωτικὰς ἐνεργείας χρῶνται. διαφορὰ δὲ ἀνλοῦ παρὰ τὰς διαφορὰς τῆς σφαίρας. ἡ μὲν

α Λάκαιναι

Βιβ. 5.

γάρ ἐστι μικρὰ ἡ δὲ μεγάλη ἡ δὲ μέση ἡ δὲ εὐμεγέθης, ἡ δὲ κενή, τῆς δὲ μικρᾶς ἐν μεγέθει ~~ἡ~~ ἡ ἐδη τρία, καθ' ἕκαστον δὲ τῶν εἰδῶν ἐν γυμνάσιον. ἡ μὲν γάρ ἐστι σφόδρα μικρὰ. γυμνάζονται δ' ἀνδρῶν συναιρησάντες μάλιστα τὸ σωμάτιον τῶν συσφαιριστῶν. ἴασι δὲ χεῖρας ταῖς χερσὶ συσφίγξασι ἐγγυτάτω καλαστήσαντες. ἡ ἐστι τὸ ἀπ' ἀνδρῶν γυμνάσιον, σκέλεσι μὲν ἐπιτηδειότατον ἅτε μετὰ εὐτάσεως γινόμενον τῶν σκελῶν. χρήσιμον δὲ καὶ μεταφρένῳ καὶ πλευραῖς πεπηγμένοις, καὶ ἀνδρῶν βραχίοσιν· ἐστὶ δὲ καὶ σφυρῶν στερεωτικόν. ἄλλο δὲ σφαῖριον ὀλίγῳ τοῦ δὲ μεῖζον ὃ χειρῶνται, τοῖς μὲν πήχεσι τῶν γυμναζομένων ἐπιβάλλοντες. ἅτε τῷ σώματι ἐγχρίμπτοντες τοῖς ἀλλήλων, ἅδε προσνεύοντες, ποικίλως δὲ καὶ κινούμενοι. καὶ μεταβαίνοντες διὰ τοῦτο μεταστρεφόμενοι. καὶ ἐστι κάλλιστον τῶν ἀπὸ σφαιρῶν τὸ δὲ γυμνάσιον· ὅτι καὶ τὸ σῶμα ὑγιὲς καὶ εὐκίνητον μετὰ ῥώμης παρέχεται, καὶ τῷ ὄψιν τονοῦ, καὶ ἅδε κεφαλῇ συμπαθοῦ. ἐλαίου δὲ σφαῖριον μεῖζον τοῦ δὲ ὃ σφαιρίζουσιν ἐξ ἀποσήματος διεστῶτες. ἐλαίου δὲ τὸ μὲν σκληρόν ἐστι, τὸ δὲ δρομικόν. οἱ μὲν γάρ ἑστῶτες ἐφιᾶσι τῷ σφαῖρᾳ μετὰ σφοδρότητος καὶ συνεχείας, καὶ ἀνιέναι βραχίονας τε καὶ ὄμματα. τὸν δὲ δρομικὸν βραχίονας μὲν καὶ ὄψιν ὁμοίως ἀνίησι τῷ προσιόντι. ὠφελεῖ δὲ καὶ σκέλη διὰ τοῦ δρόμον καὶ βάσιν διὰ τὰς γινομένας ἐν τῷ δρόμῳ καμπάς. ταῦτα μὲν περὶ τῆς μικρᾶς σφαίρας. τὸ δὲ ἀπὸ τῆς μεγάλης σφαίρας γυμνάσιον, ὃ μόνον διαφέρει διὰ τὸ μέγεθος ἀνδρῶν τῶν προειρημένων, ἀλλὰ καὶ παρὰ τὸ χρῆμα τῶν χειρῶν· ἐν μὲν γάρ ἐκείνοις πᾶσιν ἀεὶ τῶν ὤμων ἐν τοσούτῳ σχήματι ἐστὶν αἱ χεῖρες ἄκρᾳ, ἐν δὲ τούτῳ τῆς κεφαλῆς ὑπολείπεται. διὰ τοῦτο ~~δὲ~~ καὶ ἡ τῶν ὀφθαλμῶν ἀνακρίνεται καὶ

τὸ γυμνάσιον. ἐνίοτε μὲν ἐπ' ἄκρων βάσις τῶν ποδῶν ὑφῶσι τὸν χεῖρα παρέμενοι· ἄλλοτε δὲ μὲν ἐξάλλονται μὴ σφαῖρας ὑπείκων φερομένης. τοναλικὸν δ' ἐστὶ πάντος τὸ σῶμα τὸ, μὴ κεφαλὴ χεῖσιμον, ὑποβιβάζον τὸν τόπον. ἡ δὲ ὑπερμεγέθης σφαῖρα τοὺς μὲν βραχίονας ἐν τῷ βάλλεσθαι τονοῖ. βάλλεται δὲ διὰ τὸ μέγεθος ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶ, πληγαὶ δὲ ἀλεξάμενος ἔχθρα, ἃ μὲν τῶν νοσούντων ~~ἀλλὰ μὴ~~ ἢ τοῖς ἐν ~~νο~~ νόσῳ ἀναλαμβάνειν ἄχρηστος, ἀλλ' ὁμοῖα μὴ τοῖς ὑγιαίνουσιν. ἡ δὲ κενὴ σφαῖρα, ἣν τις μὴ βύλακος προσαγορεύει. γυμνάζει μὲν παραπλησίως τῷ ὁρμικῷ οὐ πάνυ δὲ εὔκολον, ἃ δὲ ἐύχρηστον· διὸ παραλήψεως ἄξιον

Περὶ τῆς κωπικῆς ἐκ τῆς αὐλητικῆς λόγος .λη΄.

Κώπικος ἐπὶ μὲν τῶν ἀθενεστέρων ἐμπίπλαται κεγχραμίδων ἢ ἀλεύρων, ἐπὶ δὲ τῶν ἰσχυροτέρων φάμμου. τὸ δὲ μέγεθος αὐτῆς πρός τε δύναμιν καὶ ἡλικίαν συναρμοστέον. χρεμμώνιον δὲ ἐν τοῖς γυμναστηρίοις ἄνωθεν ἐκ ὀροφῆς, ἀπέχον τῆς γῆς τοσοῦτον, ὥστε τὸν πυθμένα καὶ τὸν ὀμφαλὸν τῶν γυμναζομένων· τύπον δὲ χρησὶν ἔχοντες ἀμφοτέρας ἀμοιβῆν ἢ γυμναζόμενοι. τῇ μὲν πρώτῃ ἡσύχως, ἔπειτα σφοδροτέρως, ὥστε μὴ ἐμβαίνειν ἀποχορεῦσαι αὐτῷ, μὴ πάλιν προσιόντα ὑπείκειν ἐξοθυμοῦντος ὑπὸ τῆς βίας. τὸ δὲ τελευταῖον ἀφιᾶσιν αὐτὸν ἔξωθεν τῶν χειρῶν ἀποπίπτοντες, ὥστε ὑποστρέφοντες σφοδρότερον ἐμπίπλειν τῷ σώματι ἐκ τῆς προσελεύσεως. τὰ δὲ ὕστατα ἐπὶ πλεῖστον ὀθοῦντες αὐτὸν ἀποπτύσιν. ὥστε ἐκ τῆς προσώδου εἰ μὴ σφόδρα παρέχοιτο ἀποστρέφεσθαι. πότε μὲν οὖν τῶν χειρῶν ἀντιβάνειν

αὐλῷ προσιόντι. πόλε δὲ τῶ στερνω ἰὰς χεῖρας ἀναπειά-
ζοντες: ἄλλο τε δ' ἐπιστρέφοντες καὶὰ μεταφερνον. δύναται
μὲν ὧν μονῶδες σῶμα, ἢ τόνον περιβαλεῖν, ἢ ὦμους ἢ
πόντι τῶ σώματι δυνατὸν γυμνάζιον. ἀπλάγχνοις δὲ πᾶζι
καὶἀλλήλον διὰ τὰς πληγάς.

Περὶ ἀλτηριοβολίας ἐκ τῦ αὐτῦ. λδ

Σκληρὸν γυμνάζιον ἀλτηριῶν βολή, σομάχω δὲ ξευμαλιξο-
μένω ἢ ἀτονοῦντι, ἢ ἀποξύνοντι ἢ γαστρὶ δυσχερῶς πεπτώβη
καὶ ἄλλήλον. γυμνάζει δὲ ἢ ὦμος εὖ μάλα ἢ ἰσχύν. κεφα-
λὴ δὲ ὠφέλιμον, ὠδὲ βάδισις· διαφορὰ δ' ἐστὶν αὐ-
τῶν τῶν ἀλτηρίων, ἢ γὰρ βάλλοντας παρὰ μέρος τῶν χει-
ρῶν ἐκτεινομένων τε ἢ συγκαμπτομένων, ἢ κρατῆντας μό-
νον ἐν προθέσει τῶν χειρῶν, ἢ ἠσυχάζοντων. ὡς τὰ πολλὰ
βραχέως τε κίνησιν κινουμένων, αὐτῶν τε τῶν γυμναζομένων
ἐμβαινόντων, ἢ ἀναστρεφόντων τοῖς πυκνώμασι, ὁμοίως καὶὰ συν-
εύσιν τῆς ἐσάχεως ταῖς χερσὶ παρεμπαλόντων τῶν γυμνα-
ζομένων. τὸ μὲν οὖν πρῶτον εἶδος, τὰ προειρημένα δυνάται,
τὸ δὲ δεύτερον σκληροκαρδιακὸν ἢ νεύρων ἢ ὕλης ἀπο-
βιβαστικὸν, τὸν δὲ τρίτον ῥᾴχιν μὲν ἢ ὀσφὺν ὀνίνησι, ἢ
μαλάττει, κεφαλῷ δὲ κάκιστα διὰ διαλίθησιν: ##

Περὶ τῆς ἐπὶ τῶν σιμῶν διαβάσεως ἐκ τῦ αὐτῦ λόγυ. λε

Πνεύματος τονωτικὸν τοῦτο τὸ γυμνάσιον, ἢ ἐνκαμπείας τῆς
περὶ τὸ σῶμα, μάλιστα δὲ τῆς περὶ σκέλη ποιητικὸν, μετὰ
τῦ ἢ ἰσχὺν περιποιῆν τοῖς κεκμηκόσι μέρεσιν. ἐστὶ δὲ ἢ
μακρολογίας παρασκευαστικὸν, ἢ νεύρων καὶαλλάξεως ἐπι-

ἰσχνωτικὸν.

Βιβ. ε'

μεταβιβάζει τὴν ὕλην, τὴν περιττωματικὴν μετέωρα πρὸς ταῖς ἐξόδοις ἀποκριθῇ, εἰ δὲ τὴν μετὰ κραιπόσεως ἀλληγορῶν παραλαμβάνοιτο, τῶν συμβαινόντων γυμναζίων ἐν τῇ γινεται, διατοιοῦτον ὁμοίως τὴν τὰ ἄνω τὴν τὰ κάτω τοῦ σώματος μ

Περὶ ὁπλομαχίας ἐκ τοῦ ἀντιοῦ λόγου. λε' μ

Τῶν τῶν παλαιῶν γυμνασίων τοῦτο, λέγω δὲ τῶν τοῖς καμνουσιν ὠφελίμων· ἐπεὶ δ' ἄλλως ἡ ἐν ὅπλοις ἄσκησις παραλαμβάνεται. Ῥωμαῖοι δὲ ἐξεῦρον τὴν ὁπλομαχίαν τὴν δὲ πρῶτον δὲ ὑπὲρ τῆς εἰς πόλεμον παρασκευῆς, τὸ δὲ νῦν ὑπὲρ τοῦ διαπονῆσαι τὰ σώματα. οἵ γε οὖν σφαιρῶται (μονομάχων γὰρ τοῦτο) ὅπλα ἐνδυόμενοι, ἢ πρὸς ἀντιπάλους, ἢ πρὸς κίονα ὡς πρὸς ἀντίπαλον διαμάχονται. δύναται δὲ τοῦτο τὸ γυμνάσιον εὐκίνητόν τε ποιῆσαι τὸ σῶμα τὴν εὐσαρκον, παραδοξοῦ μέντοι σαρκὸς περιποιῆ. κεφαλὴν δὲ ἀλλοτρίαν τελεῖ. διάτε τὸ σκέπεσθαι πάντα ἀντὶ τῶν πιλῶν τὴν τῆς περὶ κεφαλαίας, διάτε τὸ μοχθεῖν ὑπὸ τοῦ βάρους. μέγιστον δ' ἐπάγγελμα, τοῦ δὲ τοῦ γυμνασίου μακροπνοία τὴν συντονία τοῦ σώματος, ἔνθα οἱ προσνθιόμενοι ἀντῷ, πάσαν ἄλλην ἀπόθεσιν πνεύματος ὑποφέρειν εἰσὶν ἱκανοί.

Περὶ ἀφροδισίων ἐκ Γαληνοῦ. λξ' μ

Ἀφροδισίων δὲ καιρὸς μὲν ἔπιτήδειον ὑδερία χρῆσις ὑγιεινή· καιρὸς δὲ τὸ ἀληθὲς ἐκ διαλλαγμάτων τηλικούτων, ὡς ἐπὶ τοῖς χρήστοις μετ' ἐκλύσεως ἀφανίζεσθαι, τὴν κατόρθωσιν

αὐλὸν αὐλῷ δοκεῖν γεγονέναι ἢ ἁπλούστερον: ~~δὲ~~ ὁ δὲ καιρὸς τῆς χρήσεως ὅλων ἀκριβῶς μέζον ἢ τῶν ἔξωθεν ἁπάντων τὸ σῶμα, μηθ' ὑπεσπεπλεγμένον μηδ' ἐνδεές, μηδὲ τεθερμασμένον μηδ' ὑπεσκυτυγμένον ἀμέλεως. ἐὰν δὲ ἢ διαφαίνοι πολὺ καλόν: μικρὸν μὲν ἔσω τὸ ἀμφιβαινόμενον, ἄμεινον δὲ τῷ τεθερμασμένῳ μᾶλλον ἢ ἐψυγμένῳ, ἢ πεπλεγμένῳ μᾶλλον ἢ ἐξησκημένῳ τῷ σώματι χρῆναι τῆς ἀφροδισίοις. οἱ μὲν οὖν ἀσθενῆ τὴν δύναμιν ἔχοντες, ὑπὸ τῆς λαγνείας εἰς ἐλάττω ἀρρωστίαν ἀφικνοῦνται. οἱ δ' ἰσχυροὶ, ἢ νοσοῦντες ἀπὸ φλεγμονῆς περιουσίας ἐπὶ τῷ διαφορεῖν ~~ἐπὶ~~ ἐπὶ πάσχοντι πλέον χυμοῦ: ἀβλαβῆ γὰρ ἀφροδισία τοῖς ὑγιαίνουσι ἢ θερμοῖς εἶναι, ἢ ὅσοι φύσει πολύσπερμοι. ἀλλὰ ἢ θερμαίνειν τὸ σῶμα τοῖς ἐσχατωμένῳ ἔχουσι τὴν δύναμιν ἡ λαγνεία. τοῖς δ' ἀσθενέσιν, ἐν μὲν τῷ παραχρῆμα θερμαίνει, ψύχει δὲ μετὰ ταῦτα γεννάσιν. ἔνιοι μὲν οὖν εὐθέως ἐπὶ τοῖς συνουσίαις ἀπὸ νεότητος ἀφανεῖς γίνονται, τινὲς δὲ ἢ μὴ συνεχῶς χρῶντο, βαρυνόμενοι τῷ κεφαλῇ, ἀσώδεις τε ἢ πυρετώδεις γίνονται, ἢ χεῖρον ὀρέγονται, ἢ ἧττον πέπτουσι. ~~τῶν~~ τοιαύτης γοῦν ἐνίοις οὔσης φύσεως, ἢτ' ἐγκρατεῖς ἀφροδισίων χρήσεως γενομένοις, ναρκώδεις τε ἢ δυσκινήτους ἔγνωμεν ἀπολελειμμένους: ἐνίοις δὲ ἢ σκυθρωποὺς ἀλόγως ἢ δυσέλπιδας ὁμοίως τοῖς μελαγχολικοῖς, ταῦτα δὲ παυόμενα ταχέως ἐπὶ τοῖς τῶν ἀφροδισίων χρήσεσιν. ταῦτα δὲ ἀναλογιζομένῳ μοὶ μεγάλως φαίνεται βλάπτειν ἡ λίαν σπανίᾳ ἐπίχεσις, ἐφ' ὧν αὐτὸ τε φύσει κακοχυμότερον ἢ πλεῖον, ἀργότερόν τε ὁ βίος, ἢ τῶν ἀφροδισίων

ἡ χεῖρις πρώτερον μὲν ἱκανὴ, πάνυ μετὰ ῥώμης ἰσχύουσα
τὴ νέοι, τούτοις ἡ τῦ σώματος ἕξις εἰς ἀσθένειαν πλέον, εἶπερ
ἡ δύναμις εἰς ἀρρωστίαν ἀλλοιοῦται. τὴ ταύτην ἐπανόρθωσις διὰ
τῶν συναγόντων τὴ σφιγγόντων γίνεται ἀνθρώποις, οἷόν ἐστι τὸ
παρασκευαστικὸν γυμνάσιον, εἰδὲ δὴ τὴ τύχις τὶς ἐπὶ τοῖς ἀ-
φροδισίοις ἐγγίνοιτο τὴ καιρὸς εἴη τῷ παρασκευασι-
κῷ γυμνασίῳ χρηστέον; ἐπεγείρει γὰρ τὴν θερμότητα, τῆς
ὥρας τῦ ἔτους ἐπιτρεπούσης, ὁ δὲ τῆς τυχρότητος ἀφεκ-
τέον, ἐδέσμασι τῷ πλήθει μὲν ἐλάττοσι, τῇ ποιότητι δ' ὑγρο-
τέροις δοτέον, ἵνα τὴ πέψη καλῶς ἄνθρωπος τὴ τῶν ἐκ τῶν
ἀφροδισίων ἐπανορθώσεται ξηρότητα. χρὴ δ' ὁδὲ τυχρότε-
ρον τῶν κρεῶσιν, ἀλλὰ τῆς μέσης ἰδέας τῶν θερμαινόντων
ὑπάρχειν ἄνθρωπον. διότι γὰρ ἐξ ἀφροδισίων ἀσθενέστερον ἅμα
καὶ ἀσθενέστερον τὴ ξηρότερον ἀποτελεῖται τὸ σῶμα. χρὴ
δήπου τὰ πυκνοῦντα τὴ θερμαίνοντα τὴ τῶν δυνάμεων ἀναῤ-
ῥωννύντα προσφέρεσθαι, τὴ τούτων ἕνεκα σκοπεῖν ἐπ' ἀνθρώπων μ

Περὶ ἀφροδισίων ἐκ βάθους, ἔχει δὲ τὴ διάφορα. λῆ μ

Καθόλου μὲν οἱ μίξεις τυχρότερον τὸ σῶμα ἀπεργάζονται.
ῥᾶστον μὲν οὖν βίαιοι οἱ πρὸς τὸ θῆλυ γινόμενοι, διὸ
τὴ ῥᾶστον λυπεῖσθαι. οἱ δὲ πρὸς τὸ ἄῤῥεν σύντονοι μὲν πο-
νηρὸν δὲ μεταξύνως ἀναγκάζουσιν. ὠφελίμως δὲ τὴ οἱ ὀρθοὶ
κοπιδέστερον, τὴ πλησμονήτερον τὴ μᾶλλον. οἱ δὲ πρὸ τῦ εἴλυ
βάστοι μὲν τὴ λάχιστοι; ἔνιοι δέ τι ἐν ἀνθρώποις ἀθενικόν. οἱ
δ' ἐν τῷ πλησιάζειν μεταξὺ καταλήγοντες σπέρματος ἀσθε-
νεστὲς τὴ κύησι πονηρόταται. οἱ μὲν παντάπασι κάκιστοι
ἀφροδίσια εἰσὶν, οἱ τὴ τὸν καιρὸν τὴ τὸ μέτριον σκοπῶν

βιβ. 5.

ἐφέλκοις. ὠφέλιμα δὲ ἐξ ἀνλῶν ἐστιν αἱ δε. πλησμονὴν τε κενῶσαι, καὶ ἐλαφρὸν παρασχεῖν τὸ σῶμα καὶ εἰς ἄυξησιν τρεπέσθαι, καὶ ἐλαφρότερον ἀποφῆναι. καλὰ δε ψυχῆ, συνεσκότακε τε λογισμοὺς διαλῦσαι, καὶ ὀργῆς ἀκρατῆ ἐπανιέναι. διὸ καὶ τῶν μελαγχολικῶν, ὥστε καὶ ἕλκος ἰάσασθαι καὶ τὸν ἄλλον τρόπον ἐκμανέντας, καὶ τινας καὶ ἐπιλήπτους ἔπαυσεν ἐν μεταβολῇ τοῦ ἡβάσκειν, καὶ τινας βασυνομένους καὶ ἀλγοῦντας κεφαλῆς. Ἱπποκράτης δὲ ἐνί λόγῳ ἀφροδίσια ἔφη τοῖς ἀπὸ φλέγματος νοσήμασιν εἶναι κράτιστα. πολλοὶ δὲ καὶ ἐκ νόσων ἀκρόφων ~~ἐν~~ ἀνεκομίσθησαν εὐπεπτέστεροι. οἱ δὲ εὐπνουστέροι ἀντὶ δυσπνουστέρων ἐγένοντο, καὶ εὐκινητέστεροι, ἀντὶ ἀσθενῶν. οἱ δὲ ὀνειρογμῶν συνεχῶν ἀπηλλάγησαν, ὅπερ πεπίστευται μὲν εἶναι λυπρὸν, ἐμοὶ δὲ καὶ δοκεῖ, διαλελυμένον γοῦν τὸ σῶμα ~~πρὸς~~ πρὸς διαλύσιν ἐν τοῖς ὕπνοις. τὰ μὲν οὖν πάλαι τοῦ λόγου ὧδε ἔχει. φύσις δ' ἐπιτήδειοι πρὸς ἀφροδισίων μὲν θερμότητα καὶ ὑγρότητα. διαίτα δὲ μὲν καὶ ὥρα ἔτους ἡ θερμότης καὶ ὑγρότης καὶ ἡλικία ὡσαύτως, ὥρα μὲν τὸ ἔαρ, ἡλικία δὲ τὸ νεανικόν, διαίτα ἡ θερμότης καὶ ὑγρότης ~~πλε~~ πλέον τῶν ἄλλων εἰς λαγνείαν εὐφορος, ἥκιστα δὲ διαίτα μὲν ἡ ξηραίνουσα καὶ τύχῃ, ἡλικία δὲ ἡ τοῦ γέροντος, ὥρα δὲ τοῦ φθινοπώρου, φύσις δὲ ἡ τοῖς μάλιστα εἰκαζομένη, καὶ μοι πέφανται ἤδη ὁ λόγος εἰς ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ὥρμηται. καὶ γὰρ διαίτα πρὸς λαγνείαν ἁρμόττουσα πρὸς μίξεως καὶ θεραπείαν τῶν ἀδυνάτων μισγέσθαι ἐπιτήδειοι. χρὴ γὰρ τὰ διαίτων ὑγρὰν καὶ θερμὴν παρέχειν. ἔστι δ' ἂν πόνων τε μετριότης καὶ σίτου εὐωχία. τὸ μὲν κεφάλαιον τοῦτο τῆς διαίτης, καθ' ἕκαστα δὲ πόνων μὲν σφαῖραι πεζικαὶ, καὶ σκολιοὶ δρόμοι καὶ ἱππάσιοι, μικροὶ ἀγῶνες σφαῖραι μικροὶ ἀγῶνες πολλοὶ, παλαισταὶ γὰρ ἐν τούτῳ μετρίως ξύονται

Βίος

καὶ ὀφρὺν καὶ διδύμους ἀνάγκη. τῷ δὲ ψυχρολέοντι πάντα
καὶ πλέον καὶ ὀξύτερον ποιεῖν συμφέρει καὶ τῷ ὑγρολέοντι, τὸν δὲ
ξηρόλεοντα ἀναπαύειν καλῶς ἐκ τοῦ δέους. ὥσπερ δὲ οἱ
ὑγρημένοι πόνοι ἀρμόττουσιν, οὕτω καὶ τῶν ἀφροδισίων ἔθισμός:
πολυσπερμότεροι γὰρ εἰς τὸ ἔμπαλιν, καὶ τῷ βασάνῳ τῷ ἔθισμὸ
παρέχουσιν. ὡς πολλοί γε δὴ τοὺς ἔθισμοὺς ἐλλιπόντες οἱ
μὲν καὶ πάνυ ἀδύνατοι ἐγένοντο μιγῆναι, οἱ δὲ ταλαιπω-
ρῶς ἅνυτοι ἀνδρὸς ἔδρασαν. ἡ μόνον δὲ χρὴ τῇ ἐφέξεως
διαλαγῇ τὸ σῶμα ἀναπομίξειν εἰς τὸν ἰδίαν τάξιν: ἥδιον
δὲ ἀγαθοὶ πόνοι τοῖς παχέσιν. πάλαι δὲ καὶ τρίψεις
πολλαὶ καὶ χειρονομίαι, καὶ ἀκονητισμοί, τῇ μὲν σάρκα συμ-
πήγνυσιν, ἀλλὰ περιάγουσι τὸν τροφὸν ἐλέγχουσι μᾶλλον.
δεῖ δὲ εἶπερ τινος ἄλλου καὶ τροφῆς περιουσίας, ταύτης μὲν
οὐ ταλαιπωρίας μηδ' ἀνδρὸς χρῶντα προσφόρως. πολοῖς τε
καὶ σιλίοις, ~~ταυροις~~ πολοῖς μὲν οἴνοις κιρρόοις, ἅλοι γὰρ μελα-
νάλοι οἴνων καὶ ἅλε καλὰ κύσιν ἄγαν ~~πυρίμοι~~ ὥσπερ
οἱ λευκοὶ, ἅλε ξηροί τε καὶ παχεῖς ὥσπερ οἱ μέλανες. κεφα-
λῇ δὲ εὐφορβάλαλοι, καὶ πίτεσιν, ὧν ἀπάντων δεῖ. σιλία ὧσι
δὲ ἄγλοις μὲν καθαροῖς ἱππηλάταις, ὑγρόλεοντοι γὰρ τῶν ἄλ-
λων. ὅταν δὲ, κρέατα ἐψίφων καὶ ἀρνῶν καὶ χοίρων καὶ δορ-
κάδων, ἀλεκτορίδων, ἀτταγήνων, καὶ ~~περδικῶν~~ περδίκων καὶ
τηνῶν, καὶ νηττῶν, πάντα γὰρ ἐψημένα ψυχροφιλώτατα. ἰχ-
θύων δὲ οἱ πολύποδες καὶ γὰρ καὶ ἄλλως πεπίστευται
ἐρεθίζειν. καὶ ὅσα μαλάκια. λαχάνων δὲ τὸ ἁβρὸν
καὶ τὸ ἐμέτιμον καὶ τὸ ἔνυδρον, καὶ ἡ γογγυλίς, τεῦτλα δὲ
~~τὰ~~ καὶ ὡς φάσμακα, ὀστρέων δὲ κυαμώτατα καὶ ἐχε-
βίνθου καὶ ὀχροὶ καὶ δολίχα. καὶ πιστοὶ πνεύματος ὑποπίμ-
πλασθαι καὶ τῇ ἀφθονίᾳ τῆς τροφῆς. ὥσπερ καὶ τὸ πέγανον
ὅτι πνεύματα συμπέσσει καὶ ἀφανίζει, διὰ ὕδατος καὶ ταῖς μίξ
εσι

ἀμβλύνει καὶ ἀφανίζει. μεγάλως δὲ ἐπαίρω τοὺς βόλβους
ἐν τῷ νῦν διάλογον. τῇ γὰρ ὑγρότητι ὑπερβάλλουσιν
ἢ ἐν ὀλίγοις δὲ καλῶς ὑπνώσεις καλῶς καὶ πέφυκε, τὸ
δὲ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου πλήθουσι πνεύματος, ὃ δὴ ἐξορμᾷ
μάλιστα. οἰκεῖον δὲ δήπου καὶ τοῦτο σκέψασθαι
τοῖν ἀφροδισίοιν, ἵνα μηδενὸς ἐπιδεὴς ᾖ ὁ λόγος. καίτοι
γε ἐπὶ πᾶσι μὲν πολλοὶ εἰσιν ὠφελίαι παρασκευῆς τυγχά-
νειν ἔχουσι. τὸ δ' οὖν κεφάλαιον ἐν τοῖς παροῦσι, πλησμονὰς
ἀσφαλῶς φυλακτέον, καὶ μέθας, μάλιστα δὲ ἄλλος πό-
νος ἐπιλήθεται. φυλακτέον δὲ καὶ τὰς ἐνδείας, εὐαπαλλακτό-
τερα μὲν γὰρ εἰσὶ τῶν πλησμονῶν, ἀλλ' ἀσθενέστερα.
φυλακτέον δὲ καὶ ἀπεψίας, διὸ δὲ τὰ μεσάζοντα νυκτὸς ἀφρο-
δίσια σφαλερά: ἐπεὶ μὴ ἐγηγερμένοις τῷ σιτίῳ γενόμενα,
καὶ τὰ πρὸς τὸν ἕω, ταχὺ μὲν καὶ ἀπέπλων ἐκ ἐνόντων τῶν
ἐν τῇ γαστρί: καὶ ὅτι ὅπου τὸ περίσσωμα ἦλθε ἔρησεν ἄπαν,
ἢ ἀπεπάλησεν, κακὸν δὲ ἐπὶ περισσώμασι μίσγεσθαι.
τὸ δὲ τῶν γυμνασίων καὶ τῶν λουτρῶν, ἦσαν μὲν σφαλερὸν,
τῷ δὲ τὰ ἐμπόδια ποιεῖν μᾶλλον, ἀσθενές, κάλλιστον οὖν
ἐπὶ σιτίῳ μίσγεσθαι καὶ ἐμπεπλησθέντα. καὶ γὰρ πρὸ τῶν ἰσχὺν
παρέχει, καὶ τύχῃς αἱ ἐπιγινόμεναι μείζους γίγνονται. τὸ δὲ
ὑπνοῦν δὲ ἡ μὲν ἐπὶ τῷ ἀρίστῳ τις προθυμηθείη, ἀναπαύσασθαι
χρὴ, μέχρι καλάσῃ ἐκ τοῦ πολλοῦ ὕπνου, ἢ δὲ ἐπὶ τῷ δείπ-
νῳ, ὕπνου ἀνάγκη. τέλος δὲ ἡ μεγίστη ἀνάπαυσίς ἐστιν. ἔοικε
δὲ καὶ ἡ φύσις εἰς τὸ ἀυλὸν τῷ λόγῳ συμβαίνειν. πρῶτον
μὲν ἰσχνοὺς μάλιστα παχυσμῶσα, ἔπειτα ἐκ τοῦ περιόντος
εὐφορώτερον ἢ ἐκ τοῦ ἴσου ἀπονεύσασα. καὶ οἱ ἁλτῆρες δὲ
τοῦτο σκεψάμενοι, παρασκευάζονται πρὸς τὰς παιδοποιίας
τὸν μὲν ἄνδρα εὐδηδοκότα καὶ τεθωρηκότα, τὴν δὲ γυναῖκα
ἐνδεεστέρως διηρτημένην παραγίνεσθαι. ὅλῃ τοῦ μὲν δοῦναι δεῖ,
τῷ δὲ ὑποδέξασθαι. χρὴ δὲ πρὸς τοῖς εἰρημένοις ἐπιβλέπειν

καὶ τὰς ἄλλας διαθέσεις τῶ σώματος, καὶ γὰρ ἐπὶ πόνους πονηρὸν ἀφροδισιάζειν. καίτοι διαλύειν πεπίστευκα τοὺς πόνους, οὐ μὴν ὀρθῶς. ἔγρας ἔστιν ἡ ἀφέσις τῶν κόπων ἴαμα. ὀμβρὶς δὲ λίνας ἐνδιδόασιν οὗτοι τῇ θερμασίᾳ τῶν καὶ ὀσφῦν νεύρων. κόπος δὲ δὴ φυλακτέον καὶ ἐμέλησε μέλλοντός τε καὶ ὀλίγων ἔμπροσθεν γεγενημένος, καὶ καθάρσεως ἀσφαλοῦς καὶ διαῤῥοίαν ἐξαπίνης. λιὴ δὲ κεχρονισμένῳ ἐπιξηράνσιν, καὶ ὅσα ἐν θώρακι νοσήματα ἢ ἔστι, ἢ ἔσεσθαι προσδοκᾶται, καὶ ταῖς τῶν νεύρων κακίαις. διὸ καὶ ταῖς σφοδρὰς ἐπιθυμίας ὦκ ἐπαγῶ, ἀλλὰ κελεύω τόλε δὴ πλέον ἀνέχειν ἢ ἄλλοτε. καὶ μάλιστα οἷς νόσημά τι ἐστὶ περὶ κύστιν καὶ νεφρούς, ἢ ὧν ἐπιληψία ἐστὶν, ἢ μανία. μεταπίπτειν γὰρ ἔφην τῶν νοσημάτων, ὁρμὴν σύντονοι γίγνονται. ἄριστον δὲ πάντα ἄνδρα ἡνίκα μὲν τῇ γνώμῃ πρόθυμῶν, πηνίκα δὲ τῷ σώματι: καὶ τὴν μὲν τῆς γνώμης ὑπερβάλλεσθαι, τῷ δὲ σώματι ὑπηρετεῖν. γὰρ δόξαν εἶσιν ἀλλὰ πρόνομέαν, τῆς φύσεως κενωθῶσαι χρηστέον, οἷα δεῖ καὶ τ' ἄλλα ξῶα καταλαμβάνειν. διαίτας οὖν ὧδε ἔχουσιν. εὔπορον δὲ ἑνθένδε καὶ θεραπείας εὑρίσκειν τοῖς δυναμένοις ἀφροδισιάζειν, ὁ μὲν γὰρ ἀφικνούμενος πρὸς ἡμᾶς ἐκ Κορίνθου, ἔφη μὲν καὶ πάνυ ἀφιέσθαι μιγῶσαν, μισγόμενος δὲ σπέρμα μὲν μὴ ἀφιέναι, πνεῦμα δὲ πολὺ ἐκφυσᾶν, τόλμᾳ ἐλεκμησάμην ξηρόλιθα ἕνεκα τὸ πάθος, καὶ ἔδεξεν ἡ ἴασις. ὡς γὰρ τάχιστα ὑγρῶς διήθη διηγήθη, καὶ θορὸν ἐφῆκεν. ὁ δὲ νεανίσκος ὀφειλήσιος ἦν ἀμφὶ ἔλῃ εἴκοσι δύο. ἔλεγε δὲ εἰ μὲν μισγοίτο μὴ δύνασθαι ἀφιέναι, καθεύδοντι δὲ οἱ πολὺ ὑπερχέεσθαι τὸ σπέρματος. ἔδοκει δή μοι διὰ πολλὰ ὑγρὰν φύσιν οὐκ ἐκπυρίσασθαι τῆς μίξεσιν. ἐν δὲ τοῖς ὕπνοις θερμαίνεσθαι πλέον, καθ' ὃν δύνανται ὕπνοι, τὰ μὲν ἔσω θερμαίνειν, τὰ δ' ἔξω ψύχειν. ἀλλὰς οὖν τῇ

ἐξηγήσεσεν ἀνδῶ πόνων μὲν ἡ ἵππαρχία, φασμάκων δὲ, ὅς=
χυι κάτοχος πινόμενος. δίαιλα δὲ ἡ ἄλλη πᾶλα ξηρὰ
ἡ θεσμή: ⁂

⁂ ⁂ ⁂ ⁂ ⁂ ⁂ ⁂ ⁂ ⁂

τέλος τοῦ ε΄ βιβλίου ⁂

Ἀρχὴ τοῦ Ι̅ βιβλίου τῶν ὀριβασίου.

Ἐκ τῶν γαληνοῦ περὶ διαθέσεως κενώσεως δούλαι μ.

τῶ πλήθους διττῶς γινομένου τὸ μὴ λεγομένου· τῶ μὲν ὡς πρὸς τὴν δύναμιν, τῶ δὲ ὡς πρὸς τὴν εὐρυχωρίαν τῶν περιεχόντων καὶ χυμῶν ἀγγείων, κενώσεως ἐστὶν ἐναντίωσις χεῖρον κἂν ἐπὶ νοσούντος ἄνθρωπος, μὴ ἐφ' ὑγιαίνοντος γίγνηται. καθάπερ γὰρ ὁ τὸ φορτίον βαστάξων ὀκνεῖ εὐθὺς ἅμα τῷ βαρύνεσθαι τὴν κάμψιν ἤδη καταπέπαυκέναι τὴν κένωσιν πρὸς ἄνδρα· καὶ τὸν ἄνδρα δὴ πρὸς τὸν ὅλον ἡ δύναμις ὑπὸ πλήθους βαρύνηται, δύναται ἔτι μηδέπω νοσεῖν τὸν ἄνθρωπον, ὡς γ' οὖν ἔνιοι τῶν ἐπὶ ταῖς συνήθεσι πράξεσι πρατόντων λέγουσιν ὡς ἀφθόνου βασέων ἐδῶν τὴν νοσῶν τὴν ὀκνηρῶν τὴν δυσκινήτων, ἀνὸ τοῦτ' ἐστὶ τὸ πρὸς τὴν δύναμιν πλῆθος· ὡσαύτως τὴν ὅλην ὡς ἀπὸ γυμνασίων καὶ ἀφῆς δοκιμάζειν, οὐ μικρὸν γνώρισμα ἐστὶ θαλερᾶς πλήθους ὁ καθὼ τὸ ἔγχυμα καθηκόντων, ἐπειδὴ συνίστασθαι τὴν νοῆσαι καθὰ νοῦς ἐγκεχυμένους τοῖς ἀγγείοις χυμοῦ. ἡ δ' ἐλαττώσεως ἀνάπλησις ἐν ἄλλῳ τῷ σώματι γιγνομένη, τὴν μᾶλλον καθὰ ταῦτ' εἰπεῖν, κακοχυμίας ἐστὶν ἐγγύνος, τὴν φαίνεσθαι τὴν ἀνὴ γινομένην πολλοῖς τῶν πρατόντων ἐπὶ ταῖς συνήθεσι πράξεσι. τὴν καθὰ μὲν μόρια δ' εἶναι τοῦ σώματος οὐ καθόλου ἐστὶν ὅλου τοῦ ὄγκου ἐπιφάνεια τὰ σημεῖα τῶν ἐν ἐκείνοις τοῖς μορίοις ὁμοίων διαθέσεων, ὁποία νῦν ἔχηται καθόλου τὸ σῶμα συνίστασθαι. κεφαλὴ γ' οὖν μόνης ἀφθόνου πολὺ βασυνομένης ἡ ἐλαττοῦσθαι μίαν ἀνάπλησιν ἔχειν· ἢ τῶν περιαφίλων μυῶν τεινομένων ἢ ὅλως ἁπλῶς ἢ μᾶλλον θερμασίας πλέονος. ὅλως δὲ τὴν καθ' ὑπάρχην τὴν ωλῆνα τὴν γαστέρα τὴν πλευρὰς τὴν διάφραγμα,

βάρος ἀναδυόμεθα πολλάκις. ὠφέλιμος δὲ καὶ μικρὰ τὸ σῶμα σώματος τῆς γαστρὸς ἢ οἱ βάρος ἢ παρὰ λόγον λινὸς γίγνεται· οἱ δὲ ἀναδύσεις, καὶ πρὸς λοιμοὺς οὐδὲν καθ' ὁλοῦ ἐρεθισμὸν μόριον, ἢ διὰ χυμῶν πλῆθος ἀθρόως ἐπενεχθὲν· ἢ διὰ πνεύματα φυσώδες, ἐνδεικνυται κένωσιν. ὥστε γε καὶ διὰ χυμῶν δριμύτητα ἐθίσαι τε καὶ διαβρῶσκουσα τὸ μόριον. ἐνίοτε δὲ καὶ μικρὰ δυσκρασίαν γίγνουσα, καὶ πάλιν ἀνίσων τινὲς μικρὰ ψιλῶ ἄνευ χυμῶν, λινεὶς δὲ μικρὰ πάλιν· ἐφ' ἁπάντων μὲν οὖν ἴσως μένων ἡ κενώσεως ἕως λυπούντων ἢ οἱ χυμῶν ἢ ἀλμῶν ἀπαλλαττόντι ἕως παθημάτων τὸν ἄνθρωπον. οὐ μὴν φλεβοτομίας δεόμεθα πάντως ἀλλ' ἀρκεῖ καὶ καθάρσει καὶ κλύσει καὶ τρίψει καὶ χείρι λινὶ διαφορητικῶ φαρμάκω. λινεὶς οὖν εἰσὶν αἱ διὰ φλεβοτομίας ὠφελούμεναι διαθέσεις, ἐφεξῆς λεκτέον

Τίνες εἰσὶν αἱ φλεβοτομίας δεόμεναι διαθέσεις: β.

Τοῖς εἴλι λὰ συνήθη πρότερον ἢ λοχ τῶν κυσίων, ἢ καὶ σύμπαν τὸ σῶμα βαρυνομένοις ἢ λεπτυνομένοις, ἀναγκαία μὲν ἐστὶν ἡ κένωσις. ἡ δὲ καλὰ τῶν ἡλικιῶν μάλιστα μὴ δεῖ ἔχειν εἴλι, μηδ' ἤδη γέροντες, ἐπισκεπτέον περὶ φλεβοτομίας. ἀποβλεπτέον μάλιστα μὲν εἰς πρώτους σκοπούς, τοὺς δὲ, τοὺς τοιούτους τῆς πλήθους καὶ τὸ ποιότητα καὶ τῆς δυνάμεως. ῥώμην ἢ ἀσθένειαν. ἐφεξῆς δὲ τῷ φύσει καὶ ἔξιν ὅλου τοῦ σώματος ὠχρὰν καὶ χλωρὰν καὶ λοιπὸν προηγεγυμνασμένον βίον. ἢ πλῆθος ἐδεσμάτων καὶ ποτῶν καὶ μάλιστα πολυτρόφων οὕτως ἔχων προσηνέγκατο; κινήσεις τε λινας ἐκινήθη καὶ τὸ ἦθος τὸ πρὸ καὶ ἦθος, ἐκστάσεις δὲ λινὰς εἶχεν ἢ ἐπεχέθη παρὰ τὸ ἦθος. ἐπὶ δὲ λύσεις ἅπασι, πόσον ἰσχύσεως ἢ παχύτε-

σος

ἐγένετο. ἡ μὲν δὴ τοῦ πλήθους ἐκλεξις τοιαύτη τις ἐκ τοῦ μεγέθους τῶν ἰδίων γνωρισθήσεται σημείων. εἰς ὅσον γὰρ ἑαυτοῦ βασίλειος ὁ ἄνθρωπος φύναι δοκεῖ, τοσοῦτον οἱ καὶ τὸ πρὸς τὴν δύναμιν πλῆθος εἰς λογισμὸν ἠύξηται, καὶ δὲ τὸν αὐλὸν λόγον εἰς ὅσον ἡ τοιαύτη ἄνθησις ηὔξηται, καὶ τοσοῦτον καὶ τὸ ἔλεγον πλῆθος ὁ καλεῖσθαι πρὸς λιγνῶν ἔφη καὶ τὸ ἔγχυμα, τὴν ποιότητα ἐφ' ἑκάστου τοῦ πλήθους ἔκλε τοῦ χρώματος ἐπιγνώσῃ, μεμνημένος οἱ τῶν χυμῶν σημεῖόν ἐστιν, ἐπειδὰν μετρίως ἔχῃ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ καὶ ξηροῦ καὶ ὑγροῦ ὅλον τὸ σῶμα. καὶ προσεῖναι συνυπάρχοντα τῇ τοῦ χυμοῦ φύσει. τοῖς μὲν γὰρ ψυχροτέροις, ψυχροτέρα τοῦ παντὸς σώματος ἡ ἄνθησις ἐπεται, τοῖς δὲ θερμοτέροις θερμοτέρα ~~τοῦ παντὸς σώματος ἐστι~~, καὶ τοῖς μὲν καὶ τὰς φλέβας ἠθροισμένοις χυμοῖς ὄγκος καὶ διάστασις τῶν ἀγγείων, τοῖς δ' ἐν τῇ σαρκὶ καὶ ἐκείνῳ ἡ ἄνθησις ἦται τοῦ βάρους ἢ τῆς λάσεως, ὥστε γε καὶ θερμότητος ἢ ψυχρότητος. αἱ δὲ τῶν διοικούντων ἡμᾶς δυνάμεων ἀφῆ ῥωσίαν τε καὶ σώματα λαῖς οἰκείας ἐνεργείας κρίνουσιν. ἡ προσαγωγικὴ μὲν καλεῖται νεῦρα καὶ τῶν τενόντων ἀγχιστρον ἐγκέφαλον. αἱ δὲ ξυλικαὶ καλοῦσι τοὺς σφυγμοὺς ~~ἕλκας~~ καὶ τοὺς καὶ λαὶ ἀρτηρίας τε καὶ τῶν καρδιῶν. τῶν δὲ καὶ ἄλλο φίαν ἐνεργειῶν τε καὶ ἀτονίαν, ἡ τρίτη δύναμις ἡ θρεπτική, ἣν ἐξ ἅπαντος ἐδείκνυμεν ὁρμᾶσθαι, τῶν διαγνῶσιν λαμβάνει. ὅλαν οὖν ἐπὶ τοῖς τοῦ πλήθους σημείοις αἱ δυνάμεις ἐρρώμεναι λυγχάνουσιν οὖσαι φλεβολομήσεως δῆλον ὅτι, καὶ μὲν τῶν τονωδῶν διάθεσιν οὐδὲν εἰς διορίξομενος, ~~ἢ~~ εἰ ~~δὲ~~ δὴ μᾶλλον οὐδὲ καὶ τῶν φλεγμονώδη. τοῖς δὲ βαρυνοῦσι πλῆθος ἐνοχλοῦσι οὐ πάντως αἵματος ἀφαιρετέον, ἐνδέχεται γὰρ ὠμὸν ἠθροῖσθαι καὶ τὸ σῶμα χυμὸν, ἐφ' οὗ προσέχειν ἀκριβῶς χρή· μέχρι ποσοῦ μὲν ἡ δύναμις ἐρρῶσθαι μέχρι ποσοῦ δ' αὖτοὺς ὁ χυμὸς εὐτυκίαν· προκαλαλυθῆναι

γαρ ἐπὶ τῶν τοιούτων διαθέσεων ἡ τῆς φλεβοτομίας ἡ δύναμις εἴωθε καταπίπτειν εἰς ἔλαττον, ὡς μηκέτι ἑαυτῷ ἀναλογίαν δυνηθῆναι, τότε δὲ γινομένης κίνδυνος οὐ σμικρὸς ἔπεται, ἢ μᾶλλον ὅλον ἐπιπέσῃ πυρετὸς ἐν κατα-
στάσει θερινῇ σοβαρᾶς μοχθηρῶς ἐχόντος, ἢ τὸ σῶμα-
τος ὅτι μαλακοῦται ἢ φύσις ἢ ὑγρὰ τῶν κρᾶσιν ὄντος, διαφο-
ρητικὰ γὰρ οἱ τοιοῦτοι, ἢ συγκοπτομένη ἰσχνὰ, κἂν μὴ
μέγας αὐτοῖς ἐπιπέσῃ πυρετὸς, ἢ δὲ μηδὲν ᾖ ἢ ἡπιώτε-
ρον ὑπάρχῃ φύσει ψυχρὸν, ἥτις φύσις ἀνθρώπου ψυχρότητα
κατατυχοῦσά τις δηλοῖ ὅλον τὸ σῶμα φλεβοτομηθέντες
ἐμπίπτειν τέτανα ταῖς ~~καθ~~ διὰ κατάψυξιν ἰσχυρὰν ἐπο-
μένων συμπτωμάτων. τοὺς οὖν ὅλῳ διακεκμηκότας οὐ πρὸς-
ήκει διὰ φλεβοτομίας κενοῦν, ἀλλὰ τρίψεσι τε καὶ
χρίσμασι μετρίως θερμαίνειν, καὶ πόμασι, τέμνουσί τε τὸ
πάχος τῶν χυμῶν καὶ θερμαίνουσι μετρίως, οἷα γὰρ θερ-
μαίνει σφοδρῶς κατασβέννυσι τὴν δύναμιν καὶ τὸν πυρετὸν
συναύξει. οἱ δ' ἅλμασι πλύσασι ἐθέρμαντεν μὲν
τὸ παραυτίκα, ψυχρύνει δ' ἔχοντι κατασκευὴν ἐν τοῖς κατὰ
θώρακα τὸ καὶ πνεύμονα μορίοις, ὡς ἐν βραχεῖ πλέον ἀθροίζε-
ται τὸ αἷμα πάλιν αὐτοῖς, ἢ τοι γε ἀναστομωθῆναι τι τῶν
ἀγγείων ἢ ῥαγῆναι, τοῦτοις ἐν μηδὲν ᾖ κατὰ τὸ σῶ-
μα μηδέπω σύμπτωμα, φλεβοτομεῖν χρὴ κατὰ τὸν ἀρ-
χῶ τὸ ἧπαρ. ὡσαύτως δὲ καὶ τοὺς ἐπιληπτικὰ πάθη
ῥᾳδίως ἐμπίπτοντας ἢ ἀποπληκτικὰ, κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν
τρόπον ἐν μὴ τινι τῶν ἄλλων νοσημάτων εὐκαίρως ἔχοντα
ὄντα τὸν ἄνθρωπον, οἷον ἔτι περιπνευμονικοῖς ἢ συναγχικοῖς
ἄρτιον φθάσαν φλεβοτομοῦντας αὐτοὺς μὴ περιμένοντας φανῆ-
ναι συμπτώματα πλήθους ἐναργῆ· ὡσαύτως δὲ καὶ οἷς ἀμορ-
βοῖδες ἐπέχουσι, καὶ μάλιστα ἐν ~~μα~~ μελαγχολικωτέροι φαί-
νονται· καὶ οἱ δὲ καθ' ἕκαστον ἕλος ἐν θέρει νοσοῦσι νοσήματα

πληθωρικά. ἢ λούλους χρὴ κενοῦν. ἐμβάλλουλος ἤρος: ὡς αὐ=
λως δὲ ἢ ὅλοι καὶ ἀυλὸ τὸ ἔαρ ἀλιόκουλαι λοῖς λοιούλοις.
ἐξαυλῆς γὰρ τῆς πόας ἔγνωσαι λοῖς ἀνθρώποις, οὐκ ἐφ'
ἑαυλῶν μόνον ἀλλὰ καὶ λῶν ὑποζυγίων, ὅθεν ὅλι συμφέρει
πρὶν ἄρξαυλαι τὸ θέρος ἐν λοῖς τελευλαίοις τὸ ἦρος αἵμα=
λο ἀφαιρεῖν, ἀναμιμνησκομένοις τῶν καλαλαμβανόλων
ἄυλους νοσημάλων ὅλαν ἐξ αἴφνης γίγνηλαι θέρος θερμόν.
ἐλέγνει γὰρ ἐπίπλεον τὸλο καὶ χρὴ λὸ αἷμα, καὶ ὥασερ λινα
ξέσιν ἀυλὸ καλασκευάζει, ὡς μισελ' ἐν ταῖς φλεγμο=
γαῖς τόλε ὡς συμμέλρον, ἀλλ' ὅλοι βηγνύειν αὐλὰς ἢ δια=
βιβρώσκειν, αὐδ' ἀμελρόλερον ἐφ' ᾧ λι μόριον ὁρμήσει, φλεγ=
μονὴ, ἢ ἐρυσιπέλας, ἤλι λοιοῦλο νόσημα ἐγαίρελαι, πολὺ γὰρ
πλέω καὶ μείζω λῶν πληθορικῶν νοσημάλων ἐκ λῆς λῶν χυμῶν
γίγνελαι χύσεως. ἔνιοι δ' ὀφθαλμοὺς ἔχονλες ἀδρενεῖς ἢ λοῖς
ὀνομαζομένοις σκολωμαλικοῖς πάθεσιν ἑλόμως ἁλισκόμενοι,
καὶ αὐλοὶ καλὰ λὼ ἀρχὼ λῦ ἦρος δόνλαι κενοῦλαι,
προδιαφθαρμένων ἡμῶν ὁπόσου λί τὸ ἀθροιζόμενον αὐλοῖς
ἧπ, λινὲς μὲν γὰρ λὸν πικρόχολον χυμὸν ἀθροίζουσι πλέονα
τῶν ἄλλων, λινὲς δὲ λὸν μελαγχολικὸν ἢ λὸν φλεγμαλι=
κὸν, ἔνιοι δ' ὁμολίμως ἅπανλας ἐφ' ὧν αἷμα πλεοναζόν
λειγελαι, ὑγιῶς γ' οὖν ἅπανλας κενώσας, ὥασερ καὶ λοὺς πο=
δαλγικοὺς λε καὶ ἀρθριλικοὺς ἐν ἀρχῇ τοῦ ἦρος, ἀλλ' ἤλοι
φαρμακεύων, ἢ φλεβολομῶν. οὐ μόνον δὲ πλήθους ὄνλος ἢ
τοῦ πρὸς λὼν δύναμιν, ἢ λοῦ πρὸς καλὰ τὸ καλούμενον ἔγκυ=
μα, φλεβολομία μεγάλως ὀνίνησιν, ἀλλὰ καὶ χώρις πλήθους
ἀρχομένῳ φλεγμονῆς ἤλοι, διὰ πληγὴν ἢ ὀδύνην ἢ ἀλογίαν
μορίων, καὶ ἢ ἐσεσθαι μέλλοι μεγάλα νοσήματα, φλεβολομῆ=
σαι πάνλως, κἂν μηδὲν ἢ λῶν λοῦ πλήθους γνωρισμάλων,

ἐπισκοπῶνλες ἡλικίαν λε καὶ ὥραν καὶ δύναμιν, ὡς λε τρία συνέχονλα τὼ διάγνωσιν ἕνεκα· μέγεθος νοσήματος ἤ λοι πάσχον, ἢ προσδοκώμενον, δυνάμεως ῥώμη, ἡλικία, πλὴν τῶν παίδων καὶ γερόνλων ἡ ἄλλη. ἀγνοῦσι γὰρ ἅλοι μόνοι σκοπὸν πρὸς φλεβολομίαν· οὐδὲ γὰρ ὁπόλε πλῆθος ὠμῶν χυμῶν ἤθροισεν τοιόλων ὡς κελεύεσθαι φλεβολομεῖν, ὁ λόγος ἐλεγχέλω· ῥώμη γὰρ τοῖς δυνάμεως ὑπάρχειν καὶ ἀνελόγε τοῦλ' ἐσὶ γνώρισμα λοῦ μὴ δύνασθαι φλεβολομίας ἐνεγκεῖν ἀνλὰς, ὅλαν ἅμα τῷ χρώματι τοῦ σώματος ἐκπεπλυκὸς ἅπαν ὑγρὸν ἅμα μὴ πλεονάζῃ, ὁ σφυγμὸς ἀνώμαλος ἢ καὶ σφοδρόλης καὶ μέγεθος, ἐπιχαλνόντων καὶ τῶν ἀνωμαλίαν αὐλὰ τῶν ἀμυδρῶν λε καὶ μικρῶν. καὶ περὶ λῶν ἐκλείφθ· γε λοῦ πλήθους γνωρισμάλων ἐν λῷ παρόνλι σκεπτόμεθα, πόλερον ἐπὶ φλεβολομίαν ἀναφιξόμεθα πάντως, ὅλαν φάινηλα λαῦλα λαῦλ' ἐπὶ πίνος τῶν εἰλιλὰ συνήθη πλατόνλων; ἢ οὐκ ἀναγκαῖον, ὅλαν μηδεμία προσδοκία μεγάλη νοσήματος ᾖ, τίνα τοίνυν ἔχω καὶ περὶ τούλου γνώμην: ἴσε πολλάκις αὐλοὶ παραγενόμενοι συμβαλεῖνλι λοῖς ἅλοις ποδαγρικοῖς, ἢ ἀρθριλικοῖς, ἢ ἐπιληπλικοῖς, ἢ μελαγχολῶσιν, ἢ ἅμα πρόσθεν ἐπλυκόσιν, ἢ λὰ καλὰ θώρακα πρὸς τοιόλον τινὸς παθήματος καλασκευὴν ἐπιτηδείως, ἢ σκολιοκαμπλικοῖς, ἢ συνεχῶς ἁλισκομένοις συνάγχῃ, ἢ περὶ πνευμονικοῖς, ἢ ἡπαλίτισιν, ἢ ὀφθαλμίας σφοδρᾶς, ἢ καθόλου φλεγμονὰ μεγάλου νοσήματος, φλεβολομίαν γὰρ ἐπὶ λῶν τοιόλων ἁπάντων ~~ἀναγκ~~ ἀναγκαῖον εἶναι φημὶ βοήθημα παραχρῆμα προσαγόμενον ἐπιδιορισμένῃ λῇ δυνάμει λε καὶ λῇ ἡλικίᾳ, ἰδοὺ γὰρ ἡ μὴ λεχθεῖσα, πολὲ προσυπακούεσθαι χρὴ. λοῖς δὲ μηδὲν τοιοῦλο πεπονθόσι πρόσθεν, ἁπάντων τε λῶν μορίων τοῦ σώματος

ἄμεμπτον ἔχθει καλαισκευῶ, ~~ιση~~ ἴσε δήπου ~~δειξω~~ δι-
λῶ ὁδὸν τῆς κενώσεως ὑπολιθεμενόν με διὰ φλεβολο-
μίας μὲν ἐν ἀκμαιᾶι ἢ ἐν λῃ διαίτῃ, χωρὶς δὲ ταύλης ἢ
ἐγκμαιᾶς. ἔνεσι γὰρ ἢ ζρίψει πολλῇ, ἢ λυζροῖς ἢ περι-
πάλαι ἢ ζαῖς ἄλλαις κίνησεσιν εἶι τε χειόμασι δια-
φθηικοῖς ζαχέως ἐκκενῶσαι ὑπ πλήθους, ἐ μὴ ἄκμα ζαι
δόξειέν πολε παχέως ἄμαλθ ἔναι πλεονεξίαν, ζοιβόλον
δ' ἐσὶ μάλισα τὸ μελαγχόλικον ὡς τὰ πολλά: ~~ωσαυτως~~
δὲ πῶς ἢ τὸ ζῶν ὠμῶν καλυμένων χύμων, ἀλλ' ἐπὶ
μὲν τῆς μελαγχόλικῆς περιβλίας, φλεβολομῆν ἄμεινον,
ἢ πάνλως γὲ φαρμάκῳ χρῆθαι μελάνων καθαρλικῷ: ζῶν
δ' ὠμῶν χυμῶν ἐπικμαλύνλων, πρὶν μὲν ἄρξαθαι νοσεῖν
εὐλαβῶς ἀποκενώσεις, ἤδη δὲ πυρετλούντων ὡς ἔμπροσθεν εἶ-
πον ὁδὸν ὅλως, ἔξεις δ' αὐλῶν γνώρισμα λίαν τῆς χροᾶς
ὁἰα μολιβδώδες ἢ ὀχρόλευκον, ἄπαυλα δὲ μᾶλλον ἢ ἔρυ-
θρὸν, ἢ τῶν ζῶν σφυγμῶν ἀνωμαλίαν, εἰ δ' ἱκανῶς ἐξ~~ε~~-
~~κμεινον~~ μένον ἔμι τὸ τοιοῦτον πλῆθος, ἢ βάρος τῦ σώμα-
τος αὐλοῖς σύνεσι ἢ πρὸς ταὶς κινήσεις ὄκνος, ἢ γνώμης
ναθρῴλης, ἢ ἀηδίας ἀμαυρόλης. ἐμπάλιν δὲ τοῖς, λοὺς
ἐξ ἐπιχέσεων ἀκμοῤῥοΐδων ἡθμοκόλας ἄμα φλεβολομή-
σεις θαῤῥῶν, ἢν μηδέπω πρόλεσον μεγάλῳ πεπεμασμένοι
νοσήμαλος: ἐνδέχελαι γὰρ αὐλοὺς ἐπιληδείους ~~μὴ~~ μὲν
ἔναι πρός τε ζῶν τοιούτων, οὐδέπω δὲ πεπονθέναι διὰ τῶν
ὑπὸ ζῶν ἀκμοῤῥοΐδων κένωσιν. ἐὰν δὲ μὴ φαίνονται
μόρια καλεσκευασμένα μοχθηρῶς ἢ μάλισα τὰ καλὰ
θαῤῥοῦντα πάνλως αὐλοὺς φλεβολομήσεις ἐν ταχεῖ, τῷ αὐ-
λῶ δὲ γνώμῳ ἴσε με ἢ περὶ γυναικῶν ἔχονλα ζῶν ἐπ-
εχημένων τῷ ἐμμένειν καθαρσίν, οὐ δὲ γὰρ οὐδ' ἐπὶ τοῖς
ἀναβάλλεσθαι χρὴ τῶν κενώσιν, οὐ μὴν ἀναγκαῖόν γε

χάλαμα τῶν φλέβα, ἢ γὰρ αἵ λῶν σφυγῶν ἀπολάβρόξεις ἱκα-
ναὶ πενῶσαι τὸ περιτὸν, ἔχουσαι τι ἢ ἄλλως προλεπ-
τικὸν εἰς τῶν λῶν ~~ἐμμένων~~ ἐμμένων πένωσιν, ὥσπερ γε ἢ αἱ
καλαὶ ταὶς σφύγας, ἢ ταὶς ἰγνύας φλεβολομίαι. ταὶς γὰρ ἐξ
ἐπιχήσεως καλαμηνίων ἀπὸ λῶν σκελῶν πάντως πενώσεις.
ἤτε φλέβα χεὶ ~~τέμνειν~~ τεμεῖν ἤτε ἀποχάξειν: ἀντι-
πᾶν γὰρ ἔωθεν ἢ τ' ἐξ ἀγκῶνος φλεβολομία ταὶς λῶν
γυναικῶν καθάρσεις, ἀθροίξαι δὲ ἢ τῶν ἀντῶν αἷμα μὲν
λευκόλεγμα λεπτόλεγον αἷμα, ἢ διὰ τοῦ ἐν ταῖς ἀπὸ λῶν
σφυγῶν ἀμύχαις ὀνίναντα μάλιστα: ~~ἢ~~ ταὶς μελαντέγμας
δὲ φλέβας τέμνων, θερμότερος: παχύλεγον γὰρ ἀθροίξαι
αἷμα ἢ μελαγχολικώλεγον ἔτι δὲ μᾶλλον εἰ ἢ μεγά-
λας ἔχειν σοι φαίνοντα ταὶς φλέβας, ὑπάρχει τοῦτο ταῖς
~~ἰσχ~~ ἰσχνοτέγμας τε ἢ μελαντέγμας ὡς τὸ πολὺ, καθά-
περ ταῖς εὐσάρκας τε ἢ λευκαῖς ἢ μικροῖς τῶν φλε-
βῶν, ἐφ' ὧν ἀποχάξειν ἄμεινον τὰ σφυγὰ τοῦ τέμνειν τὴν
φλέβα, ἢ γὰρ ἢ μικρὰς αὖλας ταὶς ἐν τοῖς σκέλεσιν ἔχου-
σι φλέβας, ὥστε μὴ δὲ ῥᾴδιον εἶναι τὸ σύμμετρον εἰ ἢ καλῶς ἰμη-
θείην, πολλαὶ δὲ πλῆθος μὲν αἷματος ἂν ὀλίγον ἔχοιεν.
ἐκάλως δ' ~~ἔχουσι~~ ἔχουσι λεπταὶ καθάπερ ἄλλαι παχεῖαι ὀλί-
γαι—μοι δὲ, ἢ τῷ γε ἐπεχημένῳ ὁπλῶ μηνῶν τὰ κα-
λαμήνια λεπτοτάτῳ ἤδειν ἀφαιρεῶν αἷματος ἐκ ὀλίγον
εἰς τὴν οἰκείαν ἕξιν ἐπανήγαγον ἐν ἐλαχίστῳ χρόνῳ, τῇ
μὲν πρώτῃ τῶν ἡμερῶν ἀφελὼν ὡς λίτραν μίαν ἥμισυ, τῇ
δευτέρᾳ δὲ μίαν καὶ τῇ τρίτῃ πάλιν ἐ πολλῷ πλέον ἢ-
μίσεως λίτρας: ἦλθον δὲ ἐπὶ τοῦτο δεκασάμενος ὡς ἐξέιχον
αἱ φλέβες αὐτῆς αἵματος μεσαὶ φαινόμεναι πελιδναί. ἐ χρὴ
δ' ὑμᾶς καταφρονεῖν φλεβολομίας ὡς ἐκ ἀντισπαστικῆς βοη-
θήματος, ἑωρακόταις ἐμὲ πολλάκις ἐπὶ τῆς ἐκ εἴνων αἱ-
μορραγίας ὅταν ἢ σφοδρὰ, χρώμενόν τε τῷ βοηθήματι καὶ

κύνολα τὴν ἕξιν ἀυλίκα: προσήκει δὲ μὴ περιμένειν
εἰς ἔσχαλον ἀφικνεῖσθαι καλαπολάσεως τὴν δύναμιν, ἀλλ' ὅτ-
αν ἤδη δοκῇ κεκενῶσθαι μὲν τὸ σύμμελρον, ἡ δὲ ὁρμὴ τῆς
φορᾶς τῶ αἵματος ἰσχυρὰ διαμένει· τεμνειν τὴν ἐν ἀγκῶνι
φλέβα:

Περὶ ἐπαφαιρέσεως: γ:

Ἐφ' ὧν κενώσεως μὲν χρεία πολλῆς δὲ ἰσχυρὰ δὲ ἡ δύνα-
μις, ἐπὶ ῥίλων προσήκει ταμιεύεσθαι τὴν κένωσιν καὶ τὴν
πρώτην ἀφαίρεσιν ἐλαττοτέραν ποιησάμενον ἐπαφαίρεσιν ὕστε-
ρον ποιεῖν: εἰ δὲ βέλει καὶ ῥίζον ὥσπερ ἀμέλει κατὰ τῶν πλή-
θης ὠμῶν χυμῶν ἐχόντων. ἐθέσκεσθαί με πράτιστα: κενώσας
γὰρ ὀλίγον αἵματος, εὐθέως δίδωμι μελικράτων καλῶς ἡψημένω
μετὰ τινος τῶν λεπτυντικῶν φαρμάκων, οἷον ὑσσώπω ἢ ὀριγά-
νω, καὶ πόλε καὶ καλαμίνθης, ἢ γλήχωνος ἢ καὶ πρὸς τὸ με-
λικράτω ὀξυμέλιτος ἢ ὄξους γλυκέος: εἶτ' ἀυθις ἐπαφαιρῶ πολὲ
μὲν ἐπὶ τῆς ἀυλῆς ἡμέρας, ἐνίοτε δὲ καλὰ τὴν ὑστεραίαν ἐν
ᾗ πάλιν ὁμοίως δίδωί τι τῶν εἰρημένων φαρμάκων ἄυθις ἐ-
παφαιρῶ καὶ καλὰ τὴν τρίτην ἡμέραν δὲς ὡσαύτως. ἀλλ'
ὅταν ἡ γεγονὸς αἷμα πλῆθος ἀνάπλον ὀξύτατον πυρετὸν
ἀπεργάσηται κενώσεως χρεία: καὶ χρὴ πειρᾶσθαι κενοῦν ἄχρι
λειποθυμίας, ἐπισκεψάμενον τὴν ῥώμην τῆς δυνάμεως: ὡς
ἐνίων οἶδα κοιλίας ἐξ ἀφελόντων εὐθέως ἤτοι καλὰ τὴν δευ-
τέραν ἢ τὴν τρίτην ἢ τετάρτην ἡμέραν. ἐνίοτε δὲ καλὰ τὴν
πρώτην αὐλὴν ὅταν ὁ μὲν πυρετὸς ἄρξηται περὶ τὰ πρῶτα
τῆς νυκτὸς ἢ τὰ μέσα, καλῶς δὲ πεπεμμένων καλὰ τὴν προ-
τεραίαν ἐδηδεσμάτων, τινῶν μὲν καλὰ τὴν προτεραίαν ἀνωμαλί-
αν, ἢ βάρος, ἢ ἄλγημα κεφαλῆς ἢ ἄλλο τινὸς μέρους αἰτη-
σαμένων, καὶ διὰ τὸ ἐνδεῶς διαλιθέντων ἀρξαμένων δὲ πυ-
ρέτειν νυκτὸς ἤδη προηκούσης οἶδα καλὰ τὴν πρώτην ἡ-
μέραν τελευτῶσαν ἀφελὼν αἷμα. ἐφ' ὧν γὰρ ἄγχουσι φαί-
νηται γεγονὸς αἷμα πλῆθος ὅτι τάχιστα πειρῶ κενοῦν

αὐλὸ πρὶν ἐπί τι κατασκήψαι μόριον κύριον. ὥστε καὶ διὰ τῆς νυκλὸς ἂν ὀχνήσεις λέμνειν ἐνίοτε φλέβα, τὰς δ' ἔτω διακειμένας ἀῤῥώστας ὡς εἴρηται καὶ μέχει λειποθυμίας ἄγειν. ἐνίας γὰρ αὐλῶν οἶδα καλαψυχθένλας ἐξ ἀνάγκης ἐπὶ τῇ λειποψυχίᾳ προσγενομένων δὲ νοτίδων ἐν ὅλῳ τῷ σώματι, καὶ γαστρὸς καταῤῥαγείσης ἐν τάχει παυσαμένας τῆς νόσου, κ' ἀν' ἰαῖς μεγίσαις δὲ φλεγμοναῖς, κἀν ταῖς ἰχνρολάλαις ὀδύναις ὧδεν οἶδα μεῖζον βοηθημα τᾶ μέχει λειποθυμίας ἐκκενῶσαι, δι-ορισάμενος εἴτε φλεβολομεῖν, εἴτε καθαίρειν προσήκει. δεῖ δὲ ἄχρι λειποθυμίας κενᾶν ἁ πᾶσης, ὅτε γὰρ τῆι διὰ φόβον τῶν καμνόντων γιγνομένης, ἁ μὲν ἁ δ' ὅταν ἐν τῷ σώματι τῆς γαστρὸς ὑπάρχωσί τινες δακνώδεις χυμοὶ λειποψυχᾶσι μὲν γὰρ καὶ τόλε; ἁ μὴν ἱκανόν γε τὸ μέτρον κενώσεως ἡ τοιάυτη λειποψυχεία πρὸ τᾶ δεόντος ἐπόλε γιγνομένη: καθάπερ κἐξ αὐλᾶ μόνα τᾶ διανασῆναί τε καὶ καθίσαι πολλάκις ἐλει-ποψύχησάν τινες τῶν πυρετόντων, ἡ τοίνυν καλὸν τὸν λόγον τῆς κενώσεως ἐπιγιγνομένη, μέτρον γιγνέσθω τῆς κενώσεως ἐπὶ τῶν προειρημένων παθέτεων. προσέχειν μέντοι εἰ καλῶς ἔχει τῇ καθάρσει τὸν σφυγμὸν ἐφαπτόμενον αὐλῶν ἐπὶ ἑζόντος τᾶ αἵματος ὥσπερ κἀπὶ τῶν ἄλλων τῶν φλεβο-τομεμένων εἴωθα πράττειν. ὅπως μήποτε λάθῃς σκυτὸν αὐλὶ λειποθυμίας θάνατον ἐργασάμενος

ὡς περὶ μέτρα κενώσεως αἵματος. δ.

Ἐπίσασθαι δεῖ τὰς εἰρημένας σκοπὰς τᾶ βοηθήματος, ἀυξα-νομένας μὲν, δεῖκνυσθαι πλείονα κένωσιν, μὴ ἀυξανομένας δὲ, καθαίρειν χρὴ εἰς τοσοῦτο ἕως τοσούτου τῆς κενώσε-ως, εἰς ὅσον ἐμειώθησαν αὐλοί. μέγεθος δὲ νοσήματος, κ' ζώμη δυνάμεως οἱ πρῶτοι σκοποὶ φλεβολομίας ἦσαν: πλέων δὲ ἀμφοτέρων τῶν σκοπῶν ὑπαρχόντων, δῆλον μὲν καθάπερ ἐλέχθη πρόσθεν, ὡς ἐσθὲ πλῆθος ἔσαι χυ-μῶν ὠμῶν τοσοῦτόν τε καὶ τοιοῦτο ὡς κολύσαι τὸ βοήθη-

(μα,

ἐπισκέπτεσθαι δ' ἐφεξῆς οἵαν τινὰ ἡ φυσικὴ κρᾶσις τῶν ἀνθρώπων. τοὺς μὲν γὰρ μεγάλας ἐχούσας φλέβας ἰσχνὰς μετρίως, καὶ μὴ λευκὰς, μηδὲ ἀπαλοσάρκους ἀφεδέστερον κενώσεις: καλὰ τοῦτον ἂν τὸν λόγον· τοὺς δὲ τὰς παιδὰς φλεβοτομήσεις ἄχρι τεσσαρισκαιδεκαέτους, μετὰ δὲ ταύτην ἐὰν αἱμάλε πάμπολυ φαίνηται σοὶ ἠθροισμένον καὶ ἡ ὥρα τοῦ ἐνιαυτοῦ ἔαρ ᾖ, καὶ τὸ χωρίον εὔκρατον φύσει καὶ ἡ τῶν παιδὸς φύσις εὔαιμος, ἀφαιρήσεις αἵματος. ἔτι δὲ μᾶλλον εἰ κίνδυνος ἐφεδρεύοι περιπνευμονίας ἢ συναγχῆς ἢ πλευρίτιδος ἢ ὅλως τινὸς ὀξέος καὶ σφοδρῶς νοσήματος, ἀφαιρήσεις δὲ τὸ πλεῖστον ἄχρι κοτύλης τὸ πρῶτον. ἐὰν δέ σοι μετὰ ταῦτ' ἐπισκεπτομένῳ δόξῃ τὰ τῆς δυνάμεως ἰσχυρὰ διαμένειν, ἥμισυ προαιρήσῃ καὶ τὴν ἀπαφαίρεσιν, ἔμαθες δὲ τῷ σφοδρῷ σφυγμῷ μεθ' ὁμαλότητος ὡς ἀψευδεῖ σημείῳ πιστεύειν ἀεὶ περὶ δυνάμεως ἰσχύος. ἐξ ἐπιμέτρου δὲ καὶ τῷ μεγάλῳ, καὶ τοίνυν καὶ τὰς ἑβδομήκοντας φλεβοτομήσεις ἂν εἴρηκα σφυγμῶν παρόντων, ἐπειδὰν ἡ διάθεσις κελεύῃ. εἰσὶ γὰρ ἔτι καὶ καλὰ τὴν ἡλικίαν τὴν δὲ πολύαιμοι τινες ἅμα ῥώμῃ δυνάμεως, ὥστε ἕτεροι ξηροὶ καὶ ὀλίγαι—μοὶ καὶ ῥᾳδίως μελαινόμενοι πᾶν τὸ πληθυὲν μέρος, ἃ προσέξεις ἓν τῷ ἀριθμῷ μόνον τῶν ἐτῶν, ἀλλὰ καὶ τῇ τοῦ σώματος ἕξει, καὶ γὰρ ἑξηκοντοῦται τινες ἔτι φέρουσιν, ἀλλ' ἔλαττον ἀφαιρέσεις, δῆλον ὅτι τοῦτο εἰ καὶ τὴν αὐτὴν ἔχειν φαίνοιντο διάθεσιν ἀκμαστικῷ σώματι, κάλλιστον δὲ πρό μὲν τοῦ διαιρεῖν τὴν φλέβα τοιαῦτα πάντα ἐπισκέπτεσθαι, καὶ μᾶλλον ἀμορβοίων ἐπιχημένων, γυναικείας καθάρσεως. οἱοὶ ἂν δὲ χαλάσῃς τῆς φλεβὸς ῥέῃ τὸ αἷμα καὶ μεταβολὴ μετ' αὐτό, καὶ διὰ μᾶλλον ὅταν ᾖ τις ἤδη φλεγμονή, καὶ τῷ τόπῳ δὴ τῆς ἕξεως· ὁ κάζουλι μάλιστα δὲ ἴῃ μεταβολὴ τῶν σφυγμῶν ὡς ἀψευδεῖ γνωρίσματι προσέχειν

α ἰὼ δ' ἐναυλίσας φεισόμενος, ἕνμα γε γὰρ ὀλίγον
ἔχουσιν ἐυδιαφόρητον ἠὲ σάρκα·

σε χρὴ τὸν νοῦν, καὶ παύειν αὐλίκα μεταβάλλοντος ἢ κατὰ μέγεθος, ἢ καλὰ ἀνωμαλίαν ἥντινα ἔν, περὶ μὲν γὰρ τῆς εἰς ἀμυδρόθηλα μεταβολῆς τι δεῖ καὶ λέγειν, ἐμάθειλε γὰρ ἐν αὐλῇ τοιόθηλι τάυλη βεβαίαν γίγνεσθαι διάκρισιν ἰσχυρῶλε ἀσθενοῦς δυνάμεως. ἐφ' οἷς δ' ἐγγὺς τῆς διαιρεσμένης φλεβός ἐστι τὶς φλεγμονὴ μεγάλη, κάλλιστον ἀναμένειν τὴν μεταβολὴν τοῦ αἵματος εἴλε τῇ χροιᾷ καὶ ληῇ συστάσει. ἐτερῶδιον γὰρ ἐστι τὸ καλὰ λὴν φλεγμονὴν αἷμα λοῦ καλὰ φύσιν, ἐπειδὴ θερμαινόμενον ἐπίπολέον, εἰ μὲν ἦν ἐμπροσθεν ἐρυθρολερόν λε καὶ ξανθόλερον γίγνελαι εἰ δὲ τοιοῦτον ἐμπροσθεν, ἐπὶ τὸ μέλαν ἐκλρέπελαι καλοπλόμενον, σημεῖον γάρ ἐστι τοῦ μετειληφθαί τι τοῦ καλὰ λὴν φλεγμονὴν αἵματος εἰς τὴν τετμημένην φλέβα τὸ φανῆναι μεταβολὴν ἐν αὐλῷ, ᾧ μὲν ἐκ παύλος πρόσθ' περιμένειν χρὴ ταύλην, ἀλλ' ἕως ὅτε καὶ περὶ λοῦ γενέσθαι παύεσθαι προσῆκεν, ἤτοι διὰ δυνάμεως ἀῤῥωστίαν, ἢ κακοήθειαν φλεγμονῆς, ἐνίοτε γὰρ οὐδὲν μεθίησιν ἀλλ' ἐσφίγκλαι σφοδρῶς: εἰ μέντοι μηθ' ἡ δύναμις φαίνοιλο καλαδυομένη διὰ λῆς κενώσεως (εἴση δὲ τοῦλο τῶν σφυγμῶν ἀπλόμενος) ὅτε φλεβολομθέντος ἀκμάζων εἴη, περιμένειν προσήκει τὴν μεταβολήν. καὶ μᾶλλον εἰ καὶ τὸ περιέχον εὔκρατον εἴη: δύο γάρ ἐστι ταῦτα δι' ἃ μάλιστ' ἀγνοῆται τὸ ποσὸν τῆς κενώσεως ἐν λόγῳ λῷ βοηθήματι, τοῦτε καμόντος ἡ φύσις οἵα τίς ἐστιν ἀδυνατούντων ἡμῶν ἀκριβῶς διαγνῶναι, καὶ λοῦ περιέχοντος ἡ κρᾶσις οἵα τίς ἐστι μετὰ λὴν φλεβολομίαν. ὁποῖ' ἂν γὰρ ἡ μὲν πυρετώδης θερμασία ἀφαιρῇ πολὺ τοῦ αἵματος, ἐνδεῶς δ' ὁ καμνων ἢ διαιτώμενος, ἐξ ἀναγκης ἐπιλείπει ταχέως αὐτὸν ἡ ἐκ τοῦ αἵματος τροφὴ κἀν τούτῳ καταλύεται ἡ δύναμις. ἐκπλήττονται δὲ διὰ μὲν τὴν κρᾶσιν τοῦ νοσοῦντος ὑγρᾶντε

καὶ θερμὴν ἔσαν, οἵαπερ ἐστὶν καὶ ἡ ἵππων παίδων διάλε τὸ περι-
έχον ἐν χώρᾳ θερινῇ καὶ ὥρᾳ θερινῇ διὰ ταχύ· ἔν ἐλαττον ἀφαιρεῖν
ἢ τὸ πάθος ὑπαγορεύει, καλὰ μὲν τὰς ἡλικίας ἐστὶ ἵππων παίδων
καλὰ δὲ τὰς ἕξεις τῶν σωμάτων ἐστὶ ἵππων ἀπαλοσάρκων τε καὶ λευ-
κῶν, καλὰ δὲ τὰς ὥρας ὑπὸ κύνα, παραπλησίως δὲ καλά τε τὰ
χαλία, καὶ τὰς καλασκάσεις· κατ' ἕτερον δὲ τρόπον, ὡς εἴρηται καὶ
πρόσθεν ἐστὶ ἵππων ἐναντίων, ὅπερ ἐστὶν ἵππων ψυχρῶν ὑγρῶν τε καὶ χω-
ρῶν ἐναβαίμεθα κένωσιν λαφυλῇ διὰ τὴν ἑπομένην καλάψυξιν ἢ κ ἔν
σπάνε διὰ χειρὸς ἑφ' ἑκάστῳ τῶν εἰρημένων κφορίσαι κενώσεως μέτρον.
πολλὰ γὰρ ἐπ' ἐνίων μὲν ἀναγκαίως ἀφελὼν ἐξ λίτρας αἷμα ὥστε τὸν
πρεσβὺν αὐλικὰ σφεδηναι, καὶ μηδεμίαν ἀκολουθῆσαι τῆς δυνάμεως κέ-
νωσιν, ἐπ' ἐνίων δὲ μίαν ἡμισείαν ἢ κ ἄνευ τῆς βραχὺ παραβαλόψαι τὴν
δύναμιν, ἐφ' ὧν εἰ δύο τις ἐκένωσεν, ἐχαίρως ἂν ἔβλαφεν. διὰ ταῦτ' ἔν οἱ-
δα καὶ μιᾶν ἀφηρεκὼς ἐνίοτε λίτραν ὠφελίμως καὶ πολὺ καὶ τάχ-
της ἔλαττον: τὸ οἷας τιμητέος φλέβας: ε

βληστάσεως ἕνεκα φλεβοτομῶν τὰς μὲν κατ' εὐθείαν τῶν ἀπομοχλευόν-
των τένοντων φλέβας, ἐν τάχει θεάσῃ σαφῆ τὴν ὠφέλειαν. ἐμπαλιν δ'
εἰ τέμοις ἀδρὰν ὠφελος ἄτω τῆς σπληνὸς παχυντὸς ἢ ληῆς καλὰ τὸν
παραμέσον δάκτυλον φλεβῶν διαίρεσις ὤνησεν ἐξ ἀριστερᾶς χειρός. ἔνιοι
δὲ τὴν μεταξὺ τοῦτε μεσσ' καὶ παραμέσσ δακτύλε φλέβα τεμνοντες
καὶ συγχωροῦντες εἶν ἐξ ἀνάγκης τῷ αἵματι μέχρι ἂν ἀνδρόμαλον
ᾖ, τὸν σπληνα φασὶν ὀνίνασθαι. ὡς εἰ καὶ ληὶ ἐν ἀγῶνι φλέβα τεμ-
νοις τὴν ἔνδον, ὠφελεῖ γὰρ ἱκανῶς σπληνὶ κακοπαγεῖνι κένωσις αἵμα-
τος ἐξ ἀριστερᾶς χειρός, ἄμεινον δὲ μὴ ἅπαξ κενοῦν τὸ συμφέρον,
ἀλλ' εἰς δύο μερίσαντας ἡμέρας: καὶ μέντοι κάτωθι τῶν πλευρι-
τικῶν ἢ κατ' εὐθὺ τοῦ παρόχυντος φλεβοτομία, τὴν ὠφέ-
λειαν ἐνεργεστάτην ἐπιδείξαντο πολλάκις, ἢ δ' ἐκ ληῆς ἀν-
τικειμένης χειρὸς ἢ πανυστάτως ἀμυδρὰν ἢ μετὰ χρόνου. ὀ-
λιγάκις τε πολλάκις ὀφθαλμῶν ἰσχυροπάθειας ἐντὸς ὥρας μι-
ᾶς ἔπαυσεν ἢ καὶ εὐθὺ φλεβὸς διαίρεσις. ἐστὶ μὲν ἔν ζῴων
ὀφθαλμῶν ἢτ' ὠμιαῖα καλυμένη φλὲψ, ἢτ' ἄσω αὐλῆς ἀπο-
κλίνουσα κατ' ἀγκῶνα ἡμιθείσα φανερὰν ἐν τάχει τὴν ὠ-
φέλειαν ἐπιφέρουσιν. ἐστὶ δὲ πλευρᾶς πεπονθείας ἢ πνευ-
μονος ἢ διαφράγματος ἢ σπληνὸς ἢ ἥπατός τε καὶ γαστρὸ

ἡ διὰ μασχάλης ἐστὶ γὴν κατ' ἀγκῶνα διάρθρωσιν ἀφικνουμένη,
τέμνειν δὲ καὶ ταύτην μάλιστα μὲν αὐτὴν τὴν ἔνδον, εἰ δὲ μή
τὴν ἀπ' αὐτῆς ἀποσχιζομένην εἰς τὴν κάμπτην τῆς διαρθρώσεως,
ἣν ἴσως δήπου τῆς ὠμιαίας φλεβὸς ἀποσχιζομένην συνακολουθοῦσαν ἔχειν
γάρ ἔστι τόποι τῆς καλ' ἀγκῶνα φλεβοτομίας εἰσὶν, ὅ τ' ἔνδον καὶ
ὁ ἔξω καὶ ὁ μέσος. ὁ μὲν οὖν ἔνδον ἐστὶ τῶν κάτω τῇ βραχιόνι
λεπτονθόλων ὠφέλιμος. ὁ δ' ἐκτὸς ἐστὶ τῶν καλὰ τὸν ἄνω
τόπον, ἢ κεφαλήν: ὁ μέσος δὲ τόπος, ἐνίοτε ἀμφοτέρας ἔχει τὰς
ἀποσχιζομένας φλέβας εἰς τὸ πρόσω τῆς χειρὸς ἐκκλινομένας. ἐνί-
οτε δὲ διὰ ταχέων εἰς ταυτὸν ἀλλήλαις ἰούσας καλὰ γὴν κάμ-
πτην τῆς διαρθρώσεως. ἔστι δὲ ὅτι σαφὴς μὲν ἡ ἑτέρα αὐτῶν, ἀ-
σαφὴς δὲ ἡ ἑτέρα. ὅταν οὖν ἀφανεστέρας ὄσης τῆς οἰκείας τῷ
πάσχοντι μορίῳ φλεβὸς ἐστί τινα τῶν μέσων ἥκεις, πειρῶ τὴν ἀπο-
σχιζομένην τῆς οἰκείας τέμνειν μᾶλλον. ἔστι δὲ ὅτι καὶ τὰς κάτω-
τέρω γῆς κατ' ἀγκῶνα διαρθρώσεως αἱ καλὰ γῆν ὠλένην τείνουσιν. εἰ-
σὶν ἃς διαφεύγειν οὐδὲν κωλύει μὴ φαινομένων, τῶν κατ' ἀγκῶνα
καὶ γείτονα αὐτῶν τὰς κατ' εὐθὺ τοῖς πεπονθόσι. ἡ δ' ἐν γαῖς
χειρὶ φλεβοτομία καλουμένη μὲν οὐδὲν ἔχει μέγα, σφάλματα
μέντοι καὶ τὴν ἁμαρτεῖσαν ἐκδέχεται τρία, καλὰ μὲν γὴν μέ-
σην νευρίῳ συνδιαφθαρέντα, καλὰ δὲ γὴν ὠμιαίαν κεφαλῆς νευρώ-
δους μυός, καλὰ δὲ τὴν ἔνδον, τῆς ὑποκειμένης ἀρτηρίας τῇ φλεβί:
ὅτι δεῖ παραφυλάττεσθαι τέμνειν τὴν μασχαλιαίαν φλέβα
ἐκτὸς ἀνάγκης διὰ τὴν ὑποκειμένην ἀρτηρίαν. 5
Καὶ εἴ τις ἀρτηρίαν ἑτέρωσι φλεβοτομήσας καλὰ γῆτο τὸ χω-
ρίον ἔτμηθη, μάλιστα μὲν οὖν χεὴ φυλάττεσθαι τέμνειν αὐτὴν κα-
τατραπέντος δ' ἀνάγκης τινὸς ἐπισκοπεῖσθαι δύο τρόπω, τὴν μὲν
διαθῆσαι κατ' ὃ μάλιστα μέρος ὁ τῆς ἀρτηρίας διασημαίνει σφυγ-
μός, διαθησάντων δὲ, εἰ ἐμπεφυσημένον δὲ, αὐτίκα τελεύειν τὸν
ὄγκον, ὡς οὐδὲν ἐλλοχᾶν τὸ ἐμφυσηθέν, αὖθις ἐπιδεῖν ἐν ἐκείνῳ
τῷ χωρίῳ τῷ χωρίῳ περιβάλλοντα τὴν ἀρχήν, ἵν' ἔστιν ἡ ὑπὸ τὴν
ἔσω κεφαλὴν τοῦ βραχίονος ἀρτηρία, πειρᾶσθαί τε τέμνειν τὴν
φλέβα καλωτέρω μᾶλλον, ἀποχωρεῖ γὰρ ἐντοῦθα τῆς ἀρτηρίας τῇ
μέσῃ δὲ φλεβὶ, τοιοῦτο μὲν οὐδὲν ἄγγειον ὑποκεῖται: νευρίον δ' ὡς
ἔστιν ἀξιόλογον καλὰ τὸ μέσον τῆς κάμπτης, ὃ μόνον ψαῦσαι χεὴ φυλαττ-

(τέλαι:

Ὅτι καλὰ τὰ νάνλα τρόπον ἀκίνδυνός ἐστιν ἡ θέσις,
καὶ ἡ τομὴ τῆς ὠμιαίας φλεβός:

Τὴν δ' ὠμιαίαν φλέβα καλὰ τὰ νάνλα τρόπον ἀκίνδυνον τέμνειν ἤδη μέντοι καὶ τάνλη τινὲς ὠδυνήθησαν τὸν μετὰ τῆς κυρίδος ἐπικείμενον μῦν, ἐπὶ οἷς δὲ καὶ φλεγμονὴ τις ἀκολούθησεν καὶ μέχρι πολλῶ χρόνω τὸ ἄλγημα: τῶν δ' ὕπτα πασθέντων. ὃ δ' εἰς ἄπαξ διαιρεθὴ τὸ ἀγγεῖον, ἀλλὰ μετὰ μὴν τῆς τροφῆς ἐπιθέσε ὡς ἀποτυχίαν δεύτερον καὶ τρίτον. ἐνίοτε δὲ καὶ τέταρτον ἐπιτηθέντων ὥστε ἐκ τῶ πολλάκις νάγηναι τὴν κεφαλὴν τῆς μυὸς αἱ συμπάθειαι συνέσηκαν. μεγίστης δ' εἰς ἅπαξ γενομένης διαιρέσως ἴδοις ἂν ὅτ' ἐφλεγμήνεν ὅτε ὠδυνήθη, διὰ τάνλην μὲν χρὴ τέμνειν ἀφειδῶς, μετὰ πολλῆς δ' ἀσφαλείας, καὶ περισκέψεως τὴν ἔνδον. ἀποχωρεῖν δὲ πειρᾶσθαι τῆς καλᾶς τὸ νεῦρον θέσεως ἐν τῶ τὴν μέσην διαιρεῖν. ὥσπερ δὲ τὰ εἰρημένα νάνλα μόρια ταῖς κατ' ἀγκῶνα φλεβοτομίαις ὡς εἰρῆται γιγνομέναις ὠφελεῖται, κατὰ τὸν αὐλὸν τρόπον ὅσα καλωλέρω πόδων ἐστὶ ταῖς κατ' ἰγνύαν τε καὶ σφύρου. ἔστι δὲ τῶν εἰρημένων καλωτέρω τάλε κατ' ἰσχίον καὶ κύστιν καὶ μήτραν. νεφροὶ δὲ ἐπαμφοτερόζωσι κάλω μέν ὄντες ἤδη τῶν προτέρων εἰρημένων, κάτω δὲ τῶν δευτέρων. διὸ χρὴ ταῖς ἐπ' ἀγκῶνος ἐνίοτε φλεβοτομίαις ὑπακούουσιν ὅταν πτεφλεγμονὴ προσφαλὲς ἢ καὶ παθος ἄιμαλος, ἐφ' ὧν δ' ἡ διάθεσις ἐστί, ἣν ἰδίως καλοῦσι νεφρῖτιν, τὴν κατ' ἰγνύαν ἐπὶ πόδων χρὴ τέμνειν, ἢ πάντως γε καλὰ σφύρα φλέβας. αἱ γὰρ τῆς μήτρας φλεγμοναὶ μᾶλλον ἔτι νεφρῶν ὑπὸ τῶν ἐν σκέλεσι φλεβῶν ὠφελοῦνται, ταῖς γὰρ ἐπ' ἀγκῶνος κενάσεσι καὶ ἄλλοτι προσεστι μοχθηρόν, ἐπισχέσει γὰρ τὰς ἐμμήνους καθάρσεις ἀνίστασθαι τὸ αἷμα εἰς τὰ τοῦ σώματος ὑψηλότερα: ταῖς δ' ἀπὸ τῶν σκελῶν καὶ προσέστειν ὑπάρχει τὰ καλαμήνια. οἶδα δὲ καὶ ἰχιάδα ἡμέρα μιᾶ θεραπευθεῖσαν ὑπὸ τῆς διὰ τῶν σκελῶν κενώσεως, ὅσαι μὴ διὰ ψύξιν ἀλλὰ πεπληρωμένων αἵματος τῶν κατ' ἰσχίον ἀγγείων ἐγίγνοιτο. διὸ καὶ συμφορώτερα τῆς ἀπὸ τῶν σφυρῶν φλεβοτομίας ἡ ἀπὸ τῆς ἰγνύας ἐστὶ τοῖς ὕπτα διακειμένοις. ἀποχαράξεις δὲ, αὐλὸς ὅδε

ὀνίνησι σαφές. συνελόντι γέμφη εἰσειν, τὰς μὲν ἀρχομένας φλεγμονὰς ἀνθιστασικῶς χρὴ κενεῖν, τὰς δὲ κεχρονισμένας ἐξ αὐλῶν ἢ οἱονεὶ τῶν περιπονθότων, εἰ δὲ μὴ ἰῶν ἐγγυτάτω τέλοις: ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ἀρχομένων ἀποτρέψαι χρὴ τὸ ἐπιῤῥέον, ἐπὶ δὲ τῶν κεχρονισμένων αὐτὸ μόνον ἐκκενῶσαι τὸ ἐσφηνούμενον ἐνὶ τῷ περιπονθότι μορίῳ: κενωθήσεται δ' ἄριστα τοῦτο διὰ ἰῶν συνημμένων φλεβῶν τοῖς κατ' αὐτό, τάχιστα τῷ λογισμῷ· καὶ ἡ πεῖρα μαρτυρεῖ. καὶ διὰ τοῦτο ὅσα καλὰ φάρυγγα καὶ ἀρτηρίαν φλεγμαίνει μεγάλως, ἐν ἀρχῇ μὲν ἡ κατ' ἀγκῶνα φλεβοτομία, μετ' ἐκείνην δέ, ἡ ἐπ' αὐλῆς τῆς γλώττης βοηθεῖ γενναίως ἐντεμνομένων ἀμφοτέρων ἰῶν ὑπ' αὐτῇ φλεβῶν. οὕτω δὲ καὶ κατ' ὀφθαλμὸς σκιῤῥώδη λείψανα τῶν φλεγμονῶν ἢ παρὰ τὸν μέγαν κανθὸν φλεῖρ ὀνίνησι λαιβόμενη, καθάπερ γε ἐπὶ τῆς κεφαλῆς βάρη καὶ τὰς διὰ πλῆθος ἀδύνας κεχρονικὰς ἐν αὐτῇ κεφίζειν εἴωθεν σαφῶς ἡ ἐν μετώπῳ φλεὶψ τμηθεῖσα, τὰς δ' ἀρχομένας γε καὶ ἀκμαζούσας ἢ ἐπὶ ξυνὸν ἀνθίστασις διὰ σικύας, ἐνίοτε μὲν αὐτῆς μόνης ἐνίοτε δὲ καὶ μετ' ἀμύχων γιγνομένης, προκεκενῶσθαι δὲ χρὴ τὸ σύμπαν σῶμα: καλὰ δὲ τοῦ αὐτοῦ λόγου τὰς ὑπίσθεν τῆς κεφαλῆς ὀδύνας ἀρχομένας τε καὶ ἀκμαζούσας ἢ ἐν μετώπῳ φλεὶψ ὠφελεῖ λαιβομένη. ἐφ' ὧν δ' σωμάτων ὁδὲ μὲν πάσχει μόριον ὁδὲποτε. φαίνομεν δὲ κενεῦντες εἰσβάλλοντος ἐπὶ τοῦτο εἰ μὲν εἰθισμένε τ' ἀνθρώπε νοσήμασιν ἁλίσκεσθαι τοιούτοις ὥρᾳ θέρεος, ἐκκενῶσαι τὴν χωρηγίαν αὐτῶν ἐφιέμενοι: παῦν μέρος εἰς ἀφαίρεσιν αἵματος ὁμότιμόν ἐστιν. ὥσπερ γε καὶ εἰ ἀρθρῖτικός τις εἴη πάσῃ τοῖς ἄρθροις πεπονθώς, οἷς δέ τι μέρος ἐξαιρέτως ἐνοχλεῖται μὴ προκενοῦσθαι, ἃ χρὴ ποιεῖσθαι τὴν κένωσιν ὁμόλογον ἐξ ἁπάντων τῶν μορίων, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τοῦ ἀρχομένου ἤδη πάσχειν. διὸ τοῖς μὲν ποδαγρικοῖς ἀπ' ἀγκῶνος χρὴ κενεῖν, ἐπιλήπτοις δὲ καὶ σκολιαυλικοῖς ἀπὸ τῶν σκελῶν μᾶλλον, εἰ δὲ δι' αἱμορροΐδος ἐπίσχεσιν, ἐπὶ φλεβοτομίαν ἥκοις. εἰ μὲν ἐπέχειν αὐτὴν βέλτιον τοῖς ἐν ταῖς χερσίν, εἰ δὲ προῤῥέψαι τοῖς ἐν τοῖς

σκέλεσι χεὴ λέμνειν, ἀλλ' ἐπείγε λῶν ἐπεχημένων τὰ καλαμήνια τὰς ἐν σκέλεσι διαπαύλας, εἰ γὰρ χεὴ ταῦλα προτρέπειν. συμβαίνει μὲν ἐνίοις καὶ λὰς μήτρας ἐξ ἀναβρώσεως αἱμορραγεῖν, ἐφ' ὧν ἔκεθ' ὁ αὐλὸς σκοπὸς λῆς θεραπείας ἐστὶ, δ' γὰρ φέρεσθαι τὸ αἷμα καθάπερ ἐπὶ τῶν καλαμηνίων, ἀλλὰ παυλάπασι σῆναι βυλόμεθα. εἶδον δέ ποτε καθὰ λῆς ἔνδου φλεβὸς ὠὴ ἐν ἀγκῶνι νεφρίων ἐπικείμενον ἕν λινος ἀναδομὴ πιθηκὸς, καὶ αὖθις ἐφ' ἑτέρᾳ κατὰ λῆς ὁμοζύγε αὐλῆ φλεβὸς, ὡσαύτως καὶ τύτων ἡ θέα παντάπασιν ἔσα, χρήσιμος ἐπὶ λινων ἰατρῶν ἐγκαλυμμένων γέγονεν ὡς τεμνόντων νεῦρον, ἐπειδὴ μετὰ τὴν τομὴν εὐθέως ἄδυνο ναρκώδης διαθέσεως οἱ τμηθέντες ἐν τῷ μήκει τῆς χειρὸς, ἕνεκε τῷ μελὰ ταῦτα τῷ παντὶ χρόνῳ παρέμενεν τὸ πάθημα τῦτο τοῖς φλεβοτομηθεῖσιν, δηλώσας ἓν ἐγὼ τοῖς ἐγκαλῦσιν ἰδιότητα κατασκευῆς σώματος γίγνεσθαι πολε τοιαύτην, ἐλευθέρωσα τῦ φόβε τὺς ἰατρύς.

Τὶς καιρὸς φλεβοτομίας καὶ ἐπαφαιρέσεως:

Σπεύδειν δὲ χεὴ κενῦν ἐφ' ὧν ἐστι χρεία κενώσεως, εἰ μὴ διαφορά τις εἴη μεγόνη τῆς ἐν λῇ γαστρὶ πεπτομένης τροφῆς, ἢ καὶ βραδυπεψία τὶς ἢ σιλία περιεχόμενα καλ' αὑτήν: ἀλλ' ἐπεὶ πολλάκις ἤδη πέμπτην ἢ ἕκτην ἄγοντὰς τῦ νοσύντος ἀπὸ λῆς ἀρχῆς ἐπὶ τὴν θεραπείαν αὐτῦ καλύμεθα, καλῶς ἂν ἔχει καὶ πόλε φλεβοτομεῖν, εἰ παραλειφθῇ τῦ βοηθήματος ὁ πρῶτος καιρός. ἐν ᾗ γὰρ ἂν ἡμέρᾳ τὰς σκοπὰς τῆς φλεβοτομίας ἐπὶ τῦ καμνύντος εὑρίσκῃς ἐν ἐκείνῃ προσάξεις τὸ βοήθημα, κἂν εἰκοστὴν ἡμέραν εἰ ἔτως ἔτυχεν ἀπὸ λῆς ἀρχῆς ἄγοι. τινὲς δ' ἦσαν οἱ σκοποὶ, μέγα τὸ νόσημα καὶ ἐῶ μη δυνάμεως ὑπεξηρημένης ἡλικίας παιδικῆς καὶ τῦ περιέχοντος ἡμᾶς ἀέρος ἱκανῶς

θερμῷ. ἐστὶ δὲ προκαλαλύεσθαι τῷ χρόνῳ προϊόντος ἡ δύναμις τοῖς πλείοσι νοσήμασι, διὰ τοῦτο τῆς φλεβοτομίας καιρὸς ἀναιρεῖται τῷ πλήθει τῶν ἡμερῶν προῶλος τοῦτο ἐφιγμένων, ἀλλὰ διὰ μέσου τοῦ καταλῦσαι τὴν δύναμιν. ὥστε κἂν τῇ δευτέρᾳ μετὰ τὴν ἀρχὴν ἡμέρᾳ φαίνεσθαι καταλυομένη πολὺ ἡ δύναμις ἀφεξόμεθα τῆς φλεβοτομίας. φλεβοτομήσεις δὲ ἐν ἀκμῇ μὲν ἡμέρας ὥρᾳ πρώτῃ δὲ νυκτὸς, σκοπὸν ἔχων ἐπὶ μὲν τῶν πυρετλόντων τὴν παρακμὴν τῶν καλὰ μέρος παροξυσμῶν. ἐπὶ δὲ τῶν ἤτοι δι' ὀφθαλμίαν ἢ δι' ἄλλο τι τοιοῦτο χωρὶς πυρετοῦ λεομένων τοῦ βοηθήματος, τὸ μέγεθος τῆς ὀδύνης ἢ φλεγμονῆς ἢ ὅλης τῆς διαθέσεως ἐφ' ᾗ τῆς φλεβοτομίας ἐστὶ χρεία μηδενὸς τοιούτου καλεσαίγοντος, ἢ κωλύοντος, ἄμεινόν ἐστιν ἑώθεν φλεβοτομεῖν, ἐκ ἐυθέως ἅμα τῷ τῶν ὕπνων ἐξανατῆναι, προγρηγορήσαντας δὲ χρόνον ὥρας μιᾶς, καὶ πλεῖν δέ τινος ἄμεινον, εἰ δὲ τοῦτο καὶ προσεργασάμενος ἐνίοτε, ἐφ' ὧν γὰρ ἦρος εἰς βάλλοντος ἐστὶ φλεβοτομίαν καὶ ἐρχόμεθα διὰ προσδοκίαν πυρετῶν ἢ λινῶν πάθων οἶδα φλεβοτομήσας. ἐνίοτε καὶ μελὰ τὸ πράξαι τινὰ τῶν συνήθων ἔργων. οὔτε μὴν τῆς ἐκκαφαρσέως καιρὸς, ἐφ' ὧν μὲν ἀπλῶς κενῶσαι βουλόμεθα καὶ καλὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν γινώσκω, ἐφ' ὧν δὲ ἀνλισθάσας κἂν οἱ δύο ταῖς ἑφεξῆς ἡμέραις γίγνεσθαι, βέλτιόν ἐστιν.

Ἐκ τῆς Ἀνλύλλου περὶ τῶν ἐν τοῖς μέρεσιν ἀγγείων διαιρετέον ἐκ τοῦ βλογοῦ τοῦ κενουμένου βοηθήματος. ∫.

Ἀπὸ μετώπου τὴν ἀφαίρεσιν ποιούμενοι τὴν εὐθεῖαν ἐπὶ μεσόπου διαιρεθμεν φλέβα, ἐπὶ δὲ τῶν πλείστων καλὰ τὰ ἄνω μέρη τοῦ μετώπου, καὶ πρὸς τῷ βρέγματι ἔνθα ὑποειδοῦς ἡ φλὲψ κίνεται, δεῖ δὲ παρ' αὐτὴν τὴν κίνησιν ἐν τῷ κατὰ μέρος ποιεῖσθαι τὴν διαίρεσιν: τὰς δὲ ἐν τοῖς κανθοῖς ἔγγὺς τῆς ὀφρύος πολὺ ἀνωτέρω τῶν κανθῶν: ὀπίσθεν δὲ τοῦ ὠτὸς διαιρετέον τὴν ἀνικειμένην τῷ τραχήλῳ τοῦ ὠτὸς:

ὑπὸ δὲ τῆς γλώττης ἡ μὴ ἀμφοτέρας διαιροῦμεν, τὴν ὑπερ-
έχουσαν καὶ μέγεθος τὴν δεξιὰν λεμέμεν, καλοῦσι δὲ χοιράδα,
καλοῦσι δὲ τὴν χοιρὸς τὴν ὑπὸ μέσην μάλιστα τῶν ὀδόν-
των δακτύλου, καλοῦσι δ' ἰγνύαν τὴν μεσοπόλιον, καλοῦσι δὲ
στρυφνὸν τὸ κατ' ἔνδον· τὸ μὲν ἔμπροσθεν τοῦ
στρυφνοῦ ἀγγεῖον, τὸ δὲ ὄπισθεν, τὸ ἔμπροσθεν. διὰ μὲν τοι τὴν μικρό-
τητα τῶν ἀγγείων καὶ πολλὰ οὐκ ἐφ' ἡμῖν ἐστὶν ἃ βούλο-
μεθα διελεῖν. ἐπὶ δὲ τῶν καλουμένων ἀγκώνων τὴν διαιροῦν-
των ἀγγείων ἐξελάσεως ποικιλωτέρας χρήξειν. καὶ ταῦτα
οὐκ ἐφ' ἡμῖν ἐστὶ τὸ τῆς ἐκλογῆς, ἢ τοι ἐνίοτε
μὲν ἀγγεῖα ὑποπίπτουσιν, τὴν τῶν ἄλλων μὲν
ἀφαιρουμένων, ἑνὸς δέ τινος ἐπιλημπτέον, τὴν ἀφαίρεσιν
ποιούμεθα. ἐνίοτε δὲ ἐξ ἀνάγκης καὶ
φύσιν τὴν ἐπὶ τῶν πλείστων ἐπιλήψιμα ἔστι τὰ ἰσχία καὶ
τὰ φανερά, τοῦτο ἄνω τὸ καὶ τοῦ μὲν τοῦ μύος, τὴν τὸ μέσον, τὴν
τὸ πρὸς τῇ ἀποφύσει τοῦ βραχίονος, ὁ δὲ τὴν ἀγκωνώδης
ἐστί, διακρινόμενον πόρον ἀνθρώπων ἐπὶ τίνων διαιρετέον. ἐπὶ μὲν
τῶν λιποθυμικῶν, ἢ ἐφ' ὧν τι κακῶσαι σύμπτωμα, ἢ
διὰ τὴν δυνάμεως ὑποπτίαν ἐστὶ τὸ ἄνω διαιρετέον ἀγγεῖον·
ἐπὶ δὲ τῶν ἀθροίας ἀφαιρέσεως χρηζόντων ὅσοις ἐπιλημ-
πτέον, μανομένων, σκωμματικῶν, τὸ κάτω. φυλακτέον δὲ
τὸ μὲν ἄνω, ἐπὶ τῶν συνεσταλμένους, τὴν περιγεγλαμμένους
διὰ μῦς ἐχόντων. ἐφ' ὧν τὴν ἡ κυρτότης τῶν μυῶν ἐπιπίπτει
τοῖς ἀγγείοις, μικρὸν ἀνωτέρω διαιρετέον ἐστὶ
τὸ ἀγγεῖον. ἐπὶ δὲ τῶν καλιχνῶν φυλακτέον τὸ κάτω.
τὴν ἐφ' ὧν εὐρωστότης τὴν σφόδρα μεγάλη ἐστί. ὁ γὰρ φόβος
γίνεται περὶ τὴν δύναμιν μεγάλης ἐμβληθείσης τῆς διαιρέ-
σεως. τὴν ἐὰν μὲν φεύγοντες μικρὸν ἐπιβάλλομεν τὴν

α ἓν τῷ διαζευκτέαν

β. ἢ κενώσεως εὐλόνους τὸ μέσον. ἐπὶ δὲ λῶν ξενισμὸν
ἢ μελοποιήσεως κεκραγόντων,

διήσεσιν, βδομβώσης γιγνομένης, καὶ ἀνευρίσκεται ἐπὶ χρόνον ἱκανὸν καὶ παραμένουσα, ἔπειτα δὲ παυόμενα. ἐπὶ δὲ τῶν τροδῶν πιμελῶν, καὶ φλεβολομηθέντων καλά ἐστι σχάσαι μὲν τὸ ἄνω διαιρετέον, ὅτι γὰρ μᾶς πλαδαρὸς ὢν ἄνω ἀποχεχώρηκεν πάμπολυ τῆς ἀγγείης: καὶ τὰ νεῦρα ἀφέστηκε καλὰ λίαν τὸ μέσον: ὥστε καὶ βαθυλάβῳ πολλῷ ποιήσασθαι τὴν διαίρεσιν ἐξεπίτηδες, μή ἂν ἐφικέσθαι, ἡ δὲ φλὲψ ἐπὶ πολὺν ἄπαρξ ἁπλῶν καὶ ἀσκέδαστος, καὶ εὐχίστου καὶ εὑρεῖν ἐστιν. ἀφέστηκε δὲ καὶ ἡ μέση φλὲψ πολὺ τῶν ἐπ' ἀγκῶνα νεύρων, ἀλλ' ἐπὶ πολλῶν πρὶν ἐλθεῖν ἐς τὸν κάμπτην χύσεις ἐς πολλὰ ἢ ἐς δύο, ὧν τὸ μὲν ἄνω τόδε καλὸν χασεῖ. διόπερ ἐν τοῖς λεγομένοις μὲν πρὸς ὀφθαλμίην, γινομένοις δὲ καλὰ σχασμοὶ φλεβολομίαις πάσχουσιν ἐπιφλεβολομηθέντες: διὰ γὰρ τὸ λεπτοτάτας ἐν τοῖσι χιασμοῖσι τὰς χιαζούσας εἶναι φλέβας καὶ ἀφανεῖς γίνεσθαι ἐς ἄλλο τι ἐμπίπτουσι, ἃ διαιρετέον ἂν τὸν φλέβα: γίνεται γὰρ τὸ καὶ ἄλλη πλάνη ἐκ τῆς ἐπιδέσεως τῆς πρὸ φλεβολομίας γινομένης. τὸ γὰρ δεσμὰ ἰσχυρῶς καλὰ τὸν μεσόκυτα τοῦ καμπτῆρος διὰ τὸ ἀναλήγεσθαι πρὸς τοῦ τὸ βραχίονος μὲν φαντασίαν ἀγγείης πολλάκις ἀπολείπει, φευκτέον ἂν τὸ τοιοῦτο.

Τίς καιρὸς φλεβολομίας ἐν τοῖς ἐπὶ μέσου καμπτοῖς. ἐκ τῶν ἡρωδότου, ἐκ τῶν περὶ κεκνημένων βοηθημάτων ἀπεφ: η μ η

Ἐν τοῖς ἐπὶ μέσου καμπτοῖς περὶ μὲν τὰς ἀρχὰς τῶν ἐπισημασιῶν ἀνεπιτήδειος φλεβολομία: ἐκλύει γὰρ μὴ μέγα τι κακὸν ἢ πυρέτιον συμβάλλῃ ὡς πνιγμὸς, ἢ σπασμὸς, ἢ ἐξάγχωσις ὀδύνη, ἢ μὲν τοι μηδὲν ἔξωθεν ἐπάγοι περιμενέον

ἐν τῇ ἀνέσεως καιρὸς· ἢ μακρῶν μὲν ὄντων τῶν διαλειμμάτων,
ἐν ᾗ πανελεῖ φλεβοτομητέον ἢ ἀνέσει, ἔλαττον γὰρ ἡ δυνάμεις
ἐκλύεσθαι τῶν ἀφαιματτικῶν ἀνεχόντων βοηθημάτων, καὶ πεπτύειν
καὶ τὸ ἀνδρικὸν ἀνθεῖν, καὶ μόνον οὐχὶ τοῖς βοηθήμασι χεῖρας
ἐπάγειν. ἐν πολλῇ γὰρ τῇ ὅλῃ γίνεται μεταβολῇ, ἐν δὲ τοῖς
παροξυσμοῖς ὑποπεπτοκυῖα, τῷ παρηγορήματι μόνῳ προσδέονται.
ἡ δὲ βραχὺς ὁ τῆς ἀνέσεως χρόνος ἢ, τῶν μὲν πανελεῖ φθαστέ-
ον ἄνεσιν, ἀρξαμένης δ' ἀνίεσθαι φλεβοτομητέον· πεπτικὴ γὰρ
ἡμέρᾳ, διασήσασιν ὀλίγον χρόνον, ἀνεύρας ἐφάψῃ· τῶν ἀφαι-
ματικῶν καὶ ἐν πυρετοῖς ἐφ' ὅλε καλῶς προσαγομένων· τῶν δὲ
καθαρτικῶν ἀδέπολε. ἄλοπον ἂν τοὶ τῆς ἀρρωστίας καιρὸν εἰς
τὸν τῆς φλεβοτομίας ἀποδαπανῆσαι; καὶ γὰρ τῆς ἐπισημασίας
διαδεχόμενα πᾶσιν ποιητέον, ἀγνοοῦντας δὲ οἱ διαδεχόμενοι καιρὸν
ἀνεῖναι χάριν τῆς ἐπισημασίας ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ φλεβοτο-
μητέον. ἀποπαύεσθαι γὰρ τὸ ἔλλειπον· ἐπέχεσθαι μὲν γὰρ ἐπι-
σημασίαν, ἄνεσιν ἐπιθεωρητέον· μένεται δὲ κινητέον, καὶ μᾶλλον
διὰ τῶν τοιούτων βοηθημάτων. ἐπὶ δὲ τῶν ἐν διαστοπῷ συνεχέα
πυρέττων, ὁ αὐτὸς φλεβοτομίας καὶ ἀρρωστίας καιρός· μικρὸν γὰρ
πρόσθεν τῆς τῶν σωμάτων ἀποθεραπείας ἀφεῖναι τὸ αἷμα· ἡ
δὲ συνεχὴς μὲν ἦεν οἱ πυρετοί, ἐκδηλον δέ τινα παροξυσ-
μὸν φέρουσιν, καθ' ὃν προσλιθεῖσιν ἐπὶ τὸν αὐτὸν μεγέθος μέ-
νειν, ποιουμένους τελαυγμένας ἢ καὶ πλείονας ταῖς προσβολαῖς
ἀποθεωρητέον ὡς ἐπὶ μάλιστα, ἀλλὰ καὶ τοῖς διομα-
λισμοῖς, οὗτος γὰρ καὶ πρὸς τροφὴν ἐπιτήδειος ᾖ

ἐκ τῶν Ἀντύλλου, τίνα πρὸ τῆς διαιρέσεως ποιητέον
ἐκ τῶν β. λόγων τῶν κενουμένων βοηθημάτων ᾗ ᾗ

Διαδελέον τοὺ βραχίονα πρὸ τῆς ~~δρωσης~~ διαιρέσεως τελαμῶνι ἐνδέω πλάτος ἔχοντι ὅσον δακτύλων δύο, ἢ ὀλίγω ~~πλατύτερον~~ πλατύτερον, ἐπὶ μὲν οὖν τῶν ἐσφεσομένων τὴ περιγεγραμμένῃ ἐχόντων καὶ ἐν τοῖς βραχίοσι μῦς, καλωλέσω τῶν μυῶν περιβλητέον τοὺ τελαμῶνα, τὴ μάλιστα ἡ ἐπιμήκεις ἦεν οἱ φλεβοτομούμενοι, ἱκανοὺ γὰρ τύποις τὸ τῦ μήκους διάστημα ἀπὸ τῦ μυὸς ἐπὶ τὸν κάμπτωνα τῦ ἀγκῶνος. ἐπὶ δε τῶν μικρῶν πάντων ὁμοίως δὲ τοὺς μῦς συνεστραμμένους ἔχόντων ἡ μὲν ἀνωτέρω διάστιγξις ἄχρηστος, δεῖ δε ὀλίγον καλωλέσω τῆς τῆς μεσόληος τῦ μυὸς τὸν ἀποστίγξιν ποιεῖσθαι, λάσιονλας τοὺ τελαμῶνα καλὰ τὰ τελευτάια τῦ μυός. ἐπὶ δε τῶν γυναικῶν τὴ τῶν τῦς μῦς πλαδαροὺς ἐχόντων, ὀδὲν κωλύει τὸ καλὰ μέσον τῦ μυὸς περιβάλλειν. ἀλλ' ἡ μὲν καλωλέσω τῦ μυὸς παντὸς ἢ ἐν τοῖς κάτω μέρεσιν ἀυτῦ διαστίζομεν, ἔξεστιν ἡμῖν τὴ εὐτόνω σφόδρα χρῆσθαι τῇ διαστίγξει; οὐ· ἐπὶ τοῖς μέρεσι τοῖς τοῦ διαστιγνομένοις οὐ ~~μὲν~~ μὴν χρήσιμον· ἐπὶ γὰρ τῇ διαστίγξει ἀδηλοτέρα τε γίνεται καὶ ἀγγεῖα, τὴ ναρκώδης τὴ ἐπώδυνος ἡ χειρ. ἡ δὲ καλὰ μεσόληα τῦ μυὸς γένοιτο ἡ διαστιγξις, ὁ δ' ὅλως χρὴ ~~πιέζειν~~ πιέζειν· τὴ μάλιστα ἐπὶ γυναικῶν τὴ τῶν ἰσχνοτέρων; θλιβήσεται γὰρ τῆς κοιλίας τῦ μυὸς ὑπόσφαγμα γίνεται καλὰ τὸν βραχίονα πολλάκις. ἐνίους δὲ τὴ ἐρυσιπέλας, τὴ ἀπόστημα ἐπακολουθεῖ. δεῖ δὲ σχάζεσθαι ὅπως τὴ ὁ περιδεσμος τελαμὼν μὴ περιλάβῃ τὸ δέσμα τῦ ἀγκῶνος ἀλλὰ πάσῃ τῶν φυσικῶν αὐτῦ θέσιν, ἵνα μὴ ἐπιλυθέντος ἀποβαίνῃ τῶν ἰδίαν αὐτῦ χῶραν τὸ δέσμα, ἐπιλάβῃ τῶν φύσιν τῦ ὤμου, παραλλαττούσης τῆς ἐν τῷ δέσμαι διαιρήσεως τῦ ἀγγείου διαίρεσιν. ὅταν δὲ ἐπὶ τῶν ἀφανῶν ἀγγείων

καλαλέξω τῶ αγκῶνος διασφίγγειν, ὑ προσηκόντως ποιεῖν, ἀδέπολε γαρ ἐπ' οὐδενὸς μεσης ἐκ τῆς καλαλέξω διασφίγξεως ἐκυρλώθη τὰ ἀγγεῖα. οὐδὲ μὴν οὐδ' ὅλοι σουγγοις προπυρισῶσι τὰ καλὰ τὸν ἀγκῶνα, ἀνύουσί τι, οὐ γαρ ἂν κυρλωθείη εἰ μὴ ἐκ τῆς διασφίγξεως; δεῖ δὲ μετὰ τῶν δήσεων τὰς χεῖρας ῥιπτειν πρὸς ἀλλήλας ἢ διακρατεῖν τῇ ἀντῇ χειρί. ἐπὶ δε τῶν ἀπὸ τῶ μετώπου φλεβοτομημένων ἢ κανθῶν ἢ ῥινῶσης ἢ παρὰ τὰ ὦτα χεὶ τελαμῶνα περιβάλλειν τῷ πραχήλῳ, τὸν δε κάμπτοντα κελεύειν τῶν ἀριστερῶν χεῖρα ἢ δεξιὰν λάξαι καλὰ τὸ γένειον, ἢ παῖδων ἀντίχειρον δακτύλων μόνον, ἔπειτα μὲν τελαμῶνα καλὰ τῶν δακτύλων σφίγγειν; ἕλος γαρ ὁ μὲν βρόγχος οὐκ ἀπολειφθήσεται; τὰ δε ἐκαλέξωθεν ἀγγεῖα τὰ τένοντα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν ἑλιβόμενα ἐν τοῖς ἐπάνω διοδεύουσι μέσοις; ἐπὶ δε τῶν ἄλοπων ἢ παρέλων παρεστὼς ὑπηρέτης ὑποβαλλέτω τὴν χεῖρα τῷ γενείῳ. ἀπὸ δὲ χειρὸς ποιούμενοι τὴν ἀφαίρεσιν, καλάζονῆσαι δὲ πρόθεν ἀντῶν εἰς θεσμόν, χαλάσαι μετὰ τὸ σφίγγειν. ἀπὸ δὲ ἰγνύας ἡ μὲν διάσφιγξις ὑπὲρ τὸ γόνατος ἐν τῷ μήρῳ, γινέσθω δε ἡ ἀφαίρεσις ἡ ὁμοίως ἐν βαλανείῳ ἢ πυρι-προπυριαθείσης, περιπαλείτω δὲ μετὰ τὴν διάσφιγξιν ὁ κάμνων, ἢ μελλόντων δὲ διαιρεῖν, ὀρθὸς ἐπὶ μόνου τοῦ σκέλους ἐργαζέσθω. τὰ δε ἀντὰ ἢ ἐπὶ σφυροῦ γινέσθω, τῆς διασφίγξεως μικρὸν ἀνωτέρω τῶν σφυρῶν παραλαμβανομένης ## ##

Πῶς φλεβοτομητέον ἐκ τοῦ ἀντικνημίου

Πόλε μὲν καλαπήγοντες, πόλε δὲ ἀνακαίγοντες φλεβολομέμεν, καλαπήγοντες μὲν ἐπιδὴν ἄδηλα ἢ λὰ ἀγγεῖα, ἀνακαίγοντες δὲ ἐπιδὴν σφόδρα ἐπιπολάμα. δεῖ δὴ μὴ ὅλον διαιρεῖν τὸ ἀγγεῖον, ἀναλειχόντων γὰρ αὐτὸ λῶν μερῶν ἡ φύσις οὐ γίνεται μελὰ ἀκονισμόν, μηδὲ τὸ κάτω μέρος τῦ ἀγγείῦ διαιρεῖν, ἀλλὰ τὸ ἀνωτέρω· λέγω δὲ κάτω τῶν νεύρων τὸ πρὸς τὴν κεφαλήν· τῦ μὲν γὰρ ἄνω διαιρεθέντος μέγας, ἔμφορος ἐξακονισμὸς γίνεται τῦ αἵματος, τῶν δὲ κάτω διαιρεθέντων, οὐδὲν ἀπακονίζει.

Πόσε τῇ πόρῳ μεγέθει τῇ χήμαλι τῆς διαιρέσεως χρηστέον ἐκ τῦ αὐτῦ λόγυ κεφ. ια.

Ἐπὶ μὲν κενώσεως δεομένων ἀθρόως, μεγάλῃ ἐμβλητέον τὴν διαίρεσιν, ἐφ' ὧν πάχος λεκμαιρόμεθα συμπεριεχέσθαι τῷ αἵματι, ἐφ' ὧν δὲ περιωδύνου τῆς ἀποστάσεως βαλόμενα φοβεῖν αἵματος, οἷον ἐπὶ τῶν αἷμα ἀναιγόντων ἐπὶ τῶν ἐκ βηχῶν, ἢ ἄλλυ τινὸς μέρους, μικρὰν σφόδρα. οὐ γὰρ κενώσεως δέονται οἱ κενούμενοι ὑπὸ τῦ πάθους ἀλλ' ἀνθολκῆς. δεῖ οὖν ἐπὶ τῶν πολλῷ χρόνῳ ῥεῖν ἀπὸ τῆς φλεβὸς τὸ αἷμα, ἐλὶ μικρᾷ μὲν χρηστέον ἐπὶ τῶν μικρῶν ἀγγείων, μεγάλῃ δὲ ἐμβρόμβωσις ἐξ ἀνάγκης γίνεται. χήμαλά γε μὴν διαιρέσεως εἰσὶ, τὸ μὲν ἐπικάρσιον, τὸ δὲ εὐθὺ οὐχὶ χεῖρον, ἀλλὰ χεῖρον τῶν φλέβα, τὸ δὲ μεταξὺ τούτων λοξόν. τὸ μὲν ἐπικάρσιον, χρηστέον ἐφ' ὧν οὐδ' ὅλως ἐκφαιρεῖν δοκιμάζομεν, καμφθέντος γὰρ τῦ ἀγκῶνος εὐθὺς παρακολλήσεως τυγχάνει, τὸ δὲ λοξὸν ἐπιλήψιμον τῇ

ξ 9 ιβ

α ἀνω ς τὸ πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν τὸ βραχίονος
ἀνανεῶσον marginal

β ἢ ἐφ ὧν πάχος τεκμαιρόμεθα συμπεπιεχθαι τῷ ὁμοίῳ
marginal

γ ἐπὶ τῶν μεγάλων, ἢ γὰρ ἐπὶ μεγάλα τὶς ἀγγεῖα μι-
κρὰν ποιεῖται διάβασιν,

ξ

ἐπαφαιρέσῃ, ἐν γὰρ τῇ καμπῇ τὸ ἀγκῶνος οὐκ ἀκρι-
βῶς μύελος τὰ χεῖλη, τὸ δὲ ἐπίμηκες χῆμα ἐπιλήψεσθον
ἐφ' ὧν οὐ μόνον τῆς αὐλῆς ἡμέρας ἐπαφαιρέσομεν, ἀλλὰ καὶ
ἐπὶ τῆς ῥεούσης ἢ καὶ ἐστώσης, καμφθέντος γὰρ τοῦ ἀγκῶ-
νος ἐπὶ πλεῖστον ἀσυμπλωτα μένει τὰ χείλη ⁂

Τίνα προσμηχανητέον πρὸς τὸ τοῦ αἵματος ἐύροιαν
ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου. ιβ: ⁂

Εἰ μὲν διὰ σφίγξιν βιαιοτέραν ἡ ῥύσις ἐπέχοιτο, χαλαστέον. εἰ δὲ
παρὰ παραπεπτωκὸς τοῦ δέρματος ἐπικαλυφ-
θὲν ἢ τοῦ ἀγγείου διαίρεσις δι' ~~ἀφῦαν~~ ἀφύαιναν τῆς ἐπιδέ-
σεως: μεταχειριστέον τὸν ἀγκῶνα παντοίως καὶ ἐπὶ τὸ
~~πρ~~ πρηνὲς καὶ ὕπτιον καὶ ἐνηρεισμένον, καὶ συνηγμένον μέχρις
ἂν ἐν ὕδατι χλιαρῷ καλάσῃ, ὡς τὴν ἔυροιαν ἐπακολουθῆσαι
τῆς διαιρέσεως τοῦ ἀγγείου καὶ εὐθὺ γενομένης τῇ τοῦ δέρ-
ματος διαιρέσει, μικρᾶς δὲ τομῆς ἐμβληθείσης, ἐπιδιαιρη-
τέον αὐτῷ, δηλίας δὲ ἐπιλαμβανούσης τὴν ῥύσιν ἐπιληπτέσε-
ον ὅπως ἀτοφηλιάσῃ, πάνυ γὰρ τοῦ ἀγκῶνος, ἐὰν μὴ
κατὰ σμίκρα ἐμφέρεσθαι. τῆς λειποθυμίας δὲ ἐνοχλούσης, κα-
λαχυμένων ἀφαιρετέον καὶ τὸν σύμαχον ~~σπαρακλ~~τέον, ἐμέτοις
καὶ καθέσεσι δακτύλων, καὶ ὀσφραντοῖς ἀναπληρωτέον, καὶ τὸν
ἀέρα διαδοτέον, ἵνα σφόδρα ἐνοχλῇ. θερμασίας δὲ
ἐνοχλούσης καὶ ἐπέχούσης τὴν ῥύσιν. δεῖ τοῖς ληχάνοις δακ-
τύλοις ἀπὸ δύο χειρῶν διαλύειν τὸν θρόμβον καὶ κατὰ συμ-
πίεσιν ἐκθλίβειν καὶ ἔλαιον καταχεῖν, καὶ ἐλὶ μᾶλλον ὄξος
διαλυτικὸν γὰρ τῶν θρόμβων; αἱ δὲ διὰ φύξιν ἐπέχουσι, ἥλοι
δὲ τὰ τυγχάνοντα τοῦ ἀέρος ἢ διὰ πάθος ψυχρὸν οἷον

ἐστὶν ἐπιληψία, ἢ ἀποπληξία ἢ τὰ τοιαῦτα. πυρίᾳ τὸ μέσος καλαμωνᾶν, τρίβειν, λιπαίνειν ἢ ὅλως ἐς τὸν ἐναντίον ~~ξξιν κ~~ ἕξιν καθιστᾶν; πιμελὴ δὲ ἢ σαρξ ἐπὶ τῶν καλαπιμέλων ἢ καλασάρκων ἐκπεδᾶ διαιρέσεώς ἢ ἐπιλαμβάνει. ἁπλῶς δὲ ἐπὶ ἰδίοις λόγοις, ἢ γὰρ ἀφαιρεῖν τὸ ἀναδεδομὸν, ἢ παρατελλειν χρὴ φ

Περὶ ἀγρηριολομίας ἐκ τῦ Γαλλῶς. τῦ μ

Καὶ ἀγρηρίας τοῖς ἰατροῖς ἔθος ἐστὶ διαιρεῖν, τὰς μὲν ἐν τοῖς περιάφροις ἐπὶ τοῖς ἐν ὀφθαλμοῖς ζεύμασιν, ὅσα θερμὰ ἢ πνευματώδη, τὰς δὲ ὄπιθεν τῶν ὤτων ἐπὶ τῶν σκολομαλικῶν μάλιστα, ἢ ὅσοι χρονίως ἀλγήμασι κεφαλῆς θερμοῖς ἢ πνευματώδεσι πάσχουσι. ἤδη δὲ ἢ δι' ἄλλα πάθη περὶ τὴν κεφαλὴν συνισαμένα χρόνια, κέχρηται τῇ ἀγρηριολομίᾳ τῶν ὄπιθεν τῶν ὤτων ἀγρηριῶν: τῷ βοηθήματι πάντοτε τῶν πολλῶν δεομένων αὐτοῦ; ἔνθα γὰρ ἐνοχλεῖ θερμὸν ἅμα ἢ πνευματῶδες ἐν τῇ ἀγρηριάσει ἡθροισμένον, ἐνταῦθα χρεία τῶν κοιλιῶν τῷ πάσχοντι μορίῳ τεμνομένων ἀγρηριῶν; ἄλλα διὰ τὸ δυσεπίχειρον τῆς ἁμαρτίας, ἃ τολμῶσιν οἱ ἰατροὶ διαιρεῖν τὰς ἀγρηρίας, ἢ ὅτι τῆς διαιρέσεως ἡ ἄλλως ἰάσεως ἀνεύρισμα γίνεται: τὰς μὲν οὖν ἀξιολόγους καλὰ τὸ μέγεθος ἀγρηρίας διὰ ταύτας τὰς αἰτίας φεύγουσιν οἱ ἰατροί. τὰς δὲ μικρὰς ὡς οὐδὲν μέγα δυναμένας ἀνύσαι; πάντοτε, ἢ αὐτὴ πολλάκις ἡμῖν ὤφθη ἐοῦσα τὸ μικρὸν ὠφελήσαν ἐπιφέρεσθαι μετὰ τῆς συνουλοῦσθαι χωρὶς ἀνευρίσματος: ἢ μέντοι καὶ μέγεθος ἡ τῆς ἀγρηρίας ἢ αὐτὴ χωρὶς ἀνευρίσματος

μᾶλλον ἢ φλεβοτομίας

ἀπουλοῦσαν διαιρεθῆναι πᾶσαν· ἢ πολλάκις γε τοῦτο ἀπὸ
τοῦ ἐκ τῆς αἱμορραγίας κίνδυνον ἰάσατο· φανεῖσα γὰρ Ἀφῶς
οἵαν ὅλην δι' ὅλης ἑαυτῆς ἐγκαρσίως διακοπὴν, τῶν μεσῶν ἑκα-
τέρων ἀναπωμένων ἑκατέρωσε, τὸ μὲν ἄνω τοῦ μυός, τὸ δὲ
κάτω· ἐγὼ δὲ περιεργασάμενος ὑπό τινων ὀνειράτων ἐναργῶν
μοι γενομένων, διῆλον τῶν ἐν τῷ μεταξὺ λιχάνου τε καὶ με-
γάλου δακτύλου τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἀρτηριῶν ἐπιλεξάμενος ῥῆγμα,
ὅχρις ἂν ἀνωμάλως παύσεται τὸ αἷμα κελεύσαντος οὕτως
τοῦ ὀνείρατος. ἐξέσυρε μὲν οὖν ὅδε ὅλην τίλτρα, παραχρῆμα
δὲ ἐπαύσατο τὸ χορηγούμενον ἄλγημα καὶ ἐκεῖνο μάλιστα τὸ
μέσον ἐρεῖδον, ἔνθα συμβάλλει τῷ διαφράγματι τὸ ἧπαρ;
ἰσχνὸς δὲ ἰσχνόμαλος ἐν σφυγμῷ γενομένου διαιρεθέντος ἀρ-
τηρίας, οὐκ ἐπαύετο μὲν ἡ φορὰ τοῦ αἵματος ἄχρι κληθρίς
ἐγὼ διέλεμον ὅλως αὐτῶν, εἶτα τὸ διὰ τῆς ἀλόης, καὶ μάν-
νης καὶ τοῦ λευκοῦ λίθου ὠῶν ἐχεπασάμην φασμάκου λαγώας
παλαιᾶς ἀναλαμβανομένου θείξιν, καὶ χωρὶς μὴν ἀνευρισμα-
τος ἐθεραπεύθη τὸ τραῦμα περισαρκωθέντος τοῦ σώματος τῆς
ἀρτηρίας· ὁ δὲ ἄνθρωπος ἐτῶν ἤδη τεσσάρων ἐκδιαλελυμένων
ὑμετέρων ὀδυνάμενος ἰχθύν, ἐξ ἐκείνου τελέως ὑγιὴς ἐγένετο·
ταῦτα δὴν ἔπεισάν με πολλάκις ἐν ἄκρῳ τε λόγῳ καὶ μεί-
ζονι καὶ κατὰ τὸν κεφαλαίου ἀρτηριάς διαιρεῖν, ἐπὶ πᾶσιν ἀλγη-
μασιν, ὅτε μοι διὰ θερμοῦ ὑγιὰν καὶ πνευματώδη τὴν γένεσιν
ἔχειν ἔδοξεν, καὶ μάλιστα καὶ τοὺς ὑμένας, ὧν τὸ ἄλγημα
πνευματῶδές τε ἐστὶ καὶ πλατυνόμενον ἤσθμα, τῆς μὲν πνευμα-
τώδους ἀναθήσεως καθ' ἕνα μέρος ὡς ἂν κένωσιν τοῦ πεπον-
θότος τόπου γινομένης, ἀκόσεως δὲ ἀνάθησιν ἴσχοντος τοῦ περὶ τὸ
κοῖλον μυὸς πάντῃ.

Βίβ. ξ.

Ἐκ τῶν Ἀντύλλου περὶ ἀσκητικομίας ἐκ τοῦ δευτέρου λόγου τῶν κεκωμευκότων βοηθημάτων. κεφ. ιδ'.

Διαιρῶμεν δὴ ἀσκησίαν εἰ μὲν ὅλου τοῦ ὑποκοιλίου καὶ τὸ ἦπαρ μεταξὺ τῶν λεπτῶν. εἰ δὲ μὴ τῶν παρὰ τὸ ὀπίσθεν τοῦ ἄλγους, ἢ τὰς ἐκλεπτύνθεν τῆς κοιλίας τὰς καὶ τὸ βρέγμα; συμβάλλεται δὲ καὶ τὰ σφαγιάζειν ἢ μέσων ῥαφῶν. αἱ δὲ ἀπὸ τῶν κοιλιῶν ἐπὶ μέλαιναν λειποθυμίαι διὰ τὸ πάθος ἀσθενείαι διόλου καὶ τὰ μυοὺς ἔχειν τὸν θεῖον. ῥᾴδιον γὰρ ἀκινδύνως διελεῖν ἀνθρώπους παρασκευομένους τῷ ἀσκησιολογημένῳ, κρεῖττον τοῦ γνάθου, ἢ συνεγείρειν. ἐν ὕδατι γὰρ οἱ μὲν οἱ κροκαφίαι ὅλοι δι' ὅλων κινδύνου πεφανῶς. ἔξεστιν οὖν ἀποτείνοντα τὸ κινούμενον μέσως, ἐν τῷ καὶ τὸ μέλαινον ἀλεξιμοῦντι ἀκινήτως ποιεῖν τὰς διαιρέσεις, ἀλλ' ὅτι πολὺ φεύγειν ἢ ἀθρόον ἐξ ἀνθρώπου τὸ αἷμα διὰ τὸν μικρόληπτα, ὅτι μετὰ πολλοῦ πνεύματος. φλεβώδεις γὰρ εἰσιν, οὐ καὶ πολὺ οὖν φλεβορρηγεῖς, ἐνθεῦθεν ἀφαίρεσις διαφορωτέρα, αἱ δ' ἔμπροσθεν τῶν ὀλῶν καὶ τὰς ἀναστάσεις τῶν μασητήρων μυῶν, αἱ μὲν εὐρύτεροι σφόδρα, ὀλιγάκις δὲ ἢ ἐκ ἀκινδύνως διαιρεῖται διὰ τὰς γενήσεις τῶν μυῶν ἢ διὰ τὸ ἐπιπλοκὴν τῶν ἐκεῖθεν ὑμένων: δεῖ δὲ ἐπὶ τῶν καθ' ἡμᾶς ἄχρι ὀστέου διακόπτειν τὴν ἀσκησίαν ἢ ξέειν τὸ ὀστοῦν ὥστε σαρκὸς ἐξ ἀνάγκης ἀναφύσαι ἢ μεσολαβῆσαι τὰ σωματα τῆς ἀσκησίας ἢ ἀποφράξαι. βέλτιον δὲ λαβεῖν ὥστε χιτῶνα, ἢ ὑποβάλλοντα ἢ τοι ἀμφίμυλον ἢ τοι τοιοῦτο, διαιρεῖν μὴ πολλῷ ἀλλ' ἐκ μέσου τὸ ἀγγεῖον. μετὰ δὲ τὴν ἀνάσκηψιν ῥύσιν ἐπὶ σωτηρίαν διὰ τῆς ὑποβολῆς τοῦ ἀμφιμύλου καὶ πρὸ τοῦ ἔξω τὸ ἀγγεῖον ἢ τὸ μεσοῦν ἐκκόπτειν. ὅλως γὰρ ὅτε συμφυήσεται οὐκ ἐκ τῆς ἀμοιβαίας ἕπεται κινδύνου ἀναιρεχόντων εἰς τὰ σάρκα τῶν σωμάτων ἢ

Βιβ. ξ

Περὶ σικύας ἐκ τῶν ~~καὶ~~ Γαληνοῦ ιε.

Σικύαι προκενωθέντων χρήσιμοι· πληθωρικῶν γὰρ ὑπάρχόντων οὐ χρησόμεθα ταύτης τῷ δ' αὐτῷ λόγῳ καὶ ἐπὶ τῶν καλουμένων βουβωνίων, ἢ ~~μηνιγγικὰς~~ μηνιγγὰς φλεγμονῶν ἢ χρησόμεθα σικύαις ἐν ἀρχῇ τῶν παθῶν ὥσπερ οὐδὲ ἐπ' ἄλλῃ μοιρᾳ φλεγμαίνοντος οὐδενός, ἀλλ' ὅλον μὴ ἐπιῤῥέῃ μηδὲν ἔλκι ἢ προκενώσωμεν ὅλον τὸ σῶμα χρῆσθαι τε γενηθῇ κινήσει τινὶ ἢ μοχλεύσαι καὶ τὸ φλεγμαῖνον ἢ προσπαλάσαι ἐπισπάσθαι. γενομένων δ' ἔλκει τῶν παθῶν, οὐκ αὐτοῖς τοῖς ἀρχομένοις κάμνειν μέλεσιν ἀλλὰ τοῖς συνεχέσιν αὐτῶν ἐπιβάλλειν τὴν σικύαν ἀντιστάσεως ἕνεκα, καὶ τὰ ἀρχὰ δὲ τοῖς ἀποκρυστικοῖς χρηστέον ## ##

Ἐκ τῆς Ἀντύλλου περὶ σικύας, ἐκ τοῦ β λόγου τῶν κενουμένων βοηθημάτων. ις.

Ἐπὶ μετριότητος μὲν ὀδύνης καὶ τῶν παραπλησίων ἐλαφρᾶς χρώμεθα σικύᾳ τῇ χωρὶς ἀμύξεως. ἐφ' ὧν δὲ ἰσχυρᾶς βλάπτομεθα, σφοδρᾶς. ταύτῃ δὲ μετὰ ἀμυχῶν ἐπὶ τῶν διατεταραγμένων μοιρῶν καὶ τοῖς ὑπὸ διεφθορυίας ἐνοχλουμένοις ὕλης. πρὸ δὲ τῆς προβολῆς τῶν σικυῶν, δεῖ ~~με~~ μαλάττεσθαι τὸν τόπον ἢ πάντως μηδεμίαν ὑπόνοιαν εἶναι περιστατικῶν ἐνοχλούντων. καὶ προσεπιλήπτου ~~ἐνοχῆς~~ δὲ πάντως ἢ προυδεποτικὴν ἐπὶ καθαρᾷ τροφῇ, καὶ διακεκριμένῃ. δεῖ δὲ μάλιστα εἰ μέλλοιμεν ἀφαιρεῖν αἷμα τῶν μὲν πρώτων ὀλίγῳ πλείονι χρῆσθαι. μετὰ δὲ τοῦτο εἰ ἐξύθημα ἀπολείποι ἢ γεγονὸς ἀπὸ τῆς σικύας, καὶ ὄγκος τοῦ μέρους, ἐγχαράσσειν, εἰ δὲ μή, καὶ ἐκ τρίτου προσβάλλειν μέχρι ὀγκωθῇ καὶ ἐντυφεθὲς γένηται τὸ μέρος· εἰ δὲ μηδὲ ὅλως

ὄγκος μήτε δὲ ἐξύθημα γένοιτο, τοὺς τυρὸν τὰ μέση μέχρι φαινίξεως κάπειτα οὕτως ἐγχαράττειν. εἰ δή τις καταλαμάθοι λὶς ὅτι ἡ μέλλει τὰ ζώμαλα ἐξυθράνεσθαι; ὅταν ἐπὶ τῶν καταπιμελῶν τὸ ἐπιγάστριον, ἢ ἐπὶ τῶν καλεσθυμένων ἢ ἐπὶ γυναικῶν τιτθοκυτῶν, πρὸ τῆς προσβολῆς τῶν τυρῶν καταπλάσεον. ἐνίοτε δὲ ὄγκος ἰσχυρὸς ἀπὸ τῶν κούφων τυρῶν γίνεται ἢ ~~δα~~ καὶὰ τὴν χροιὰν πεχιδνότερος. μετάτε τὸ ἐγχαραχθῆναι ἢ βραχύτι, ἢ ἅδεν ἀποῤῥεῖ τὸ αἷμα τὸ θ, παχύτερον ἢ ζαφκαδερτέρα τῆ προτέρου ὄντος, χρὴ οὖν ἢ ἐπὶ τούτοις τοὺς τυροὺς μᾶλλον τυρίαν ἢ τεπιότητι ἢ εὐρύνειν ἐξυράξεσθαι τὸ αἷμα. φυλάττεσθαι δὲ δεῖ πλησίον τῶν μασῶν τυρὸν λιθώδη; ἐμπίπτοντες δὲ εἰς ἀυλοὺς ἐνίοτε ἢ ἐνοιδοῦντες σφόδρα δυσχερῆ τὴν ἄρσιν ποιοῦσιν; μετὰ δὲ προσβολὴν ἐκβαλεῖν ὕδωρ καταχέοντες. προσβάλλειν δεῖ τοὺς τυροὺς μετὰ μέτριον πυρός, ἐὰν μὲν σφόδρα τάττειν τῇ παλάμῃ ἐπιφλεγμαίνουσι ἢ συντήκεται τὰ σώματα οὐδὲν ἄξιον λόγου ἐπιτρέπουσιν. ὅτι δὲ χαμαλίζειν οὕτως χρὴ τὰ μέση, ὥστε μὴ ἐφίσασθαι ἐπ' ἀυλὸν τὸ αἷμα ἢ παχυνόμενον κώλυμα γίνεσθαι τῆς ἐκκρίσεως, ἀλλὰ ἀποῤῥεῖν εἰς τὸ κάτοντες γνωρισμοὶ εἰσι. μετά δὲ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν τυρῶν, εἰ μὲν ἄυλοι εἶεν τὸ ἐλλιμμένον ἀποθερμαπεύομεν τὰ μέση, εἰ δὲ μή, πάλιν προσβάλλομεν τοὺς τυροὺς. ἐπὶ δὲ κεφαλῆς οὐδὲν μετὰ πυρὸς πολλοῦ προσβάλλειν τοὺς τυροὺς, σφοδρῶς γὰρ ἕλκουσιν, ἢ δυσαπόπαστοι γενήσονται, οἱ δὲ σύμμετροι τὸ δέον ποιήσουσιν. ὅταν δὲ δυσαπόπαστοι ὦσι, ~~εφ~~ σπόγγοις ἐκ θερμοῦ περιλαμβάνειν χρὴ, τοὺς τυροὺς ἀπίεναι γάρ, εἰ δὲ μὴ δὲ οὕτως ἀνεθείη, τρυπᾶν χρὴ τὸν τυρόν ἢ.

Περὶ τῆς παρὰ τῶν ὕλων ἢ τὸ χῆμα διαφορᾶς λῶν σιγνῶν

Παρὰ δὲ τῶν ὕλων διαφοραὶ σιγνῶν εἰσὶ τρεῖς, ὑελαί, περαλίναι, χαλκαί. αἱ γὰρ ἀργυραὶ ἄθελοι διὰ τὸ σφοδρῶς επιτυφθῆναι. λῶν δὲ χαλκῶν πλεῖον εἰσὶ ἡ χρῆσις. χρήσιμοι δ' αἱ λίθοι ἢ τῆς ὕλης λαῖς ὑέλαις ἐφ' ὧν καίπερ νοῆν χρὴ τῶν πένασιν τὸ αἷμα τῷ ἢ λαῖς περαλίναις ἐπὶ κεφαλῆς ὅλων ἐπινοήσωμεν δυσαποτάστους ἔσεσθαι λαὶς καλλιχαὶς. ἢ ἐπὶ λῶν λίθων καταπλασσομένων πρὸ τῶν φλογῶν. παρά δὲ τὸ χῆμα ἐξὶ αἱ διαφοραὶ μάλιστα ἐν λαῖς χαλκαῖς, εἰσὶ δὲ αἱ μὲν ὑψηλόλεξαι λῶν λαπτηνόλεξαν ἐλλιπόλεξαι. αἱ δὲ λαπτηνόλεξαι ἐπὶ κεφαλῆς ἀσμοδιόλεξαι διὰ τὸ μὴ σφοδρῶς ἐπιτυφῆναι. ἢ αἱ μὲν ἐπίπεδαι ἔχουσι λὰ χείλη χρησιμόλεξαι καλὰ λῶν τὸ πλάτος ἐχούσων σωμάτων λιθεῖαι. αἱ δὲ στεμφυώδη λὰ χείλη, ἐπὶ λῶν κυρτῶν ἢ ἰχνοκάλων. αἱ δὲ ὀξύτομοι ἐφ' ὧν καλλαχασμῶμεν οὐ χρώμεθα, κούφας δὲ προσάγουσες βιαίως ἐλκύσαι βυλόμεθα συνεκτήσης λῆς ὀξύληθ λῶν χειλῶν πρὸς τὸν βίαιον ἀποσπασμόν. λαῖς δὲ ἀμβλυοχείλεσιν ἐπὶ λε λῶν ἄλλων ἢ μάλιστα ἐπὶ κεφαλῆς. ἡ δὲ ὅλκη λῶν μὲν χαλκῶν σιγνῶν διὰ πυρὸς γίνεται. ὁμοίως δὲ ἢ λῶν ὑέλων, ἡ δὲ λῶν περαλίνων, ἄνευ πυρός. πελεκητὰ γὰρ ὄντα τὸ ἄκρον ἢ προσβαλλόμενα, ἐκμυξόμενα σφοδρῶς διὰ τὸ λεπτὸν ἕλκυσιν. ἐπιλαμβάνεται δὲ εὐθὺς τὸ λεπτὸν δακτύλου, ἢ κηρῷ ἢ

Ἐκ λῶν Ἡροδότου περὶ σιγνῶν ἐκ λῶν κεκουμένων βοηθημάτων. ιξ.

α χαλκᾶς

Σιχύα δὲ δύναται κεφαλῆς ὕλῶν κενῶσαι, ὀδύνων λύσαι, φλεγμονῶν μειῶσαι, ἐμπνευματώσεις διαφορῆσαι, ὀξέξεις ἀναπαύσασθαι, ἄλοπον ἄλογον δὲ μὴ λελυμένον σόμαχον λοιπῶσαι ἀκροθυμίας ἀπαλλάξαι, λὰ ἐκ τῶ βάθους εἰς τῶ ἐπιφάνειαν μεταστῆσαι, ῥεύματα ξηράναι, ἀιμοῤῥαγίας ἐπισχεῖν, ἐμέτων ὑπομονῆσαι, πεπόνθως φθοροποιὸς δυνάμεως ἐλαύσαι, ῥίγη παῦσαι, πεπόνθως λύσαι, ἀποκαθάρσεις διεγεῖραι, ὕπνους ἐργάσασθαι, βαρὺ κεφάλαι. ἕλκη δυνάμεως σηπῶν καὶ ὁίας ἰάσεις παραπλήσια.

Περὶ καλαχάσμῶ ἐκ λῶν Ανιλλῶ ἐκ λῶν περὶ κεκαυμένων βοηθημάτων. ιη.

Ἐγχαράσσομεν μέχρι τῶ ὑγιαίνοντος λὰ φλεγμαίνοντα, καὶ λὰ ἐσκληυμμένα ἢ διαπεπαυμένα καὶ ἐπόδυνως ἔχοντα ἢ ῥωμαλέα ἕλκη, καὶ ἤδη σάρκα ἐλληφότος ἢ πεποιηκότος τῶ ῥεύματος ἢ ὀξυμέλιτος ὕλης παρακειμένης. δεῖ δὲ ἢ δυναλὸν εἶναι, ἢ κύστιν οὕτως ἀπέχειν, εἰ δὲ μὴ καὶ ὑγιοῦς ὕδατι θερμῶ μέχρι φοινίξεως ἢ πυρίων διὰ σπόγγων ἢ παραβάλλειν ἡλίῳ ἢ πυρὶ, ἀποχαλᾶσθαι μέσος. ἐμβλητέον δὲ λὰς ἀμυχὰς ἐπὶ μὲν λῶν ~~σκ~~ σκελῶν καὶ ἐπιγαστρίῳ καὶ λῶ εὐθυωσίῳ καὶ ἐπὶ θώρακα δὲ καὶ μεταφρένῳ καὶ ῥαχίδος παραπλησίως. ἐπὶ κεφαλῆς δὲ καὶ λῶ λῶν ῥιχῶν θέσιν, ἐπὶ δὲ μετώπῳ πλαγίας, ἵνα δ' ἔσωθεν ἀλλήλαις καὶ τὸ μέγεθος ἀμύξαι, καὶ ἵνα ἔσω λὰ μεταξὺ ἀνιῶν διαστήματα καὶ ἡ ἀρχὴ γενέσθω τῆς ἐγχαράξεως ἐκ λῶν κάτω μερῶν· οὕτω γὰρ εἰς ὑπὸ ἐπιπολῆς λύπης ἀποῤῥέον τὸ αἷμα οὐκ ἐπισκοτίσει λῶ μέλλοντι ἐξῆς ἐγχαράσσεσθαι. ἥλε θέσις λῶν ἀμυχῶν

γινέσθω καὶὰ παρραλλήλους στίχους. γινέσθω δὲ μὴ καὶὰ πλη-
γὴν ἡ ἐγχάραξις ἀλλὰ καὶὰ συρμόν, ἀνάδυνος γὰρ οὕτως
γαστέλλη ἡ ἐγχάραξις

Περὶ ἐγχαράξεως ὑπὸ τῶν Ἀπολλωνίου. ιθ.

Καλαμαθὼν ὅτι εἰς τόνακτιν ἡ τὸ ὅπως δήποτε παρακρυλάκτῳ
ἔχῃ τὸ αἷμα: ἡ πλείστη γίνεται συνέχυσις ἐν τῷ αἵματος ὡς
μὲν ἐπίπαν πλεονάζουσιν: εἰσὶ δ' ὅτε καὶὰ τὴν ποιότητα ἐπὶ
τὸ χεῖρον μεταπίπτει, οἷς μόνοις ἔγνων ὑπέλαβον πλεονάζουσιν μὲν τὴν
ἐλάττωσιν: διεφθαρμένος δὲ τῷ ἀλλοίωσιν, τὸ μὲν οὖν φλέβας
βελόνῃ πολλάκις τοῦ ἕνεκα ἂν ἐπιλήθομαι, ἡγούμην. ἐννοῶν ὅτι
αἷμα τῷ αἵματι πολὺ συνεκκρίνεται τὸ ξωϊκὸν πνεῦμα. διὸ
δὴ ἀναλισκομένου πυκνότερον, ὅτε ὅλος ὄγκος καταπύκνωσις ἡ
τοῦτο τὸ φυσικὸν ἔργον χεῖρον γίνεται. ἐδοκίμασα οὖν ἀπὸ
τῶν ἀκμωτηρίων μέρων ὅμοιον ἀπὸ τῶν σκελῶν καὶ ἐγχάραξιν
ποιήσασθαι τῆς ἀφαιρέσεως. μεγάνυσις γὰρ ἔξω τοῦ ἀνθρώπου ἡ
τῇ χειρὶ τὸ πλῆθος. ἄριστον δὲ τὸ βοήθημα εἰς τὸ σωτήριον
τῆς ὑγείας ἡ εἰς ἀνάκλησιν ὁπότε παραλειφθῇ * * ὑπὸ τινῶν
δέ τινων ἰατρῶν μηδεὶς μέντοι ὑπολάβῃ ἐκβαλλειν τὴν φλεβοτο-
μίαν, ἐγὼ γὰρ ἐκείνῳ μὲν ἐπὶ τῶν μεγίστων, ἡ κινδυνωδεστά-
των παθῶν, ἀπολείπω, ἀφ' ὧν πολὺ ἡ ἀθροῦν αἷμα ἐκχέαι
δεῖ. πρὸς γὰρ ταῖς σφοδρότησιν τῶν παθῶν αἱ ἀθρόησεις τῶν
κινήσεων ἐπὶ καὶὰ λήλους, πληθόντων δὲ συμμέτρων μεγάλων
δὶ ποιήσειν κακόν, ἡ ἡδὴ παραπλομένῳ τῆς εἰς τὸ νοσῶδες παρα-
πτώσεως. ἐπὶ ταῖς ἀμυχαῖς ταραχθεῖσα πνεύμη ἡ ἐκδυθεῖσα ἄλυ-
που ἡ ὅσῳ θέλομεν τῶν ἐπιδόσιν τοῦ αἵματος, ἐπιλύσεως χω-
ρὶς ἰσχυρᾶς ἧς περὶ τὸν ὄγκον συγκινήσεως. πολλάκις μέντοι
πλέον τοῦ ἱκανοῦ συνάγεται, ὅθεν ἂν σκληρὸν ὀφείκις ἂν

πλήθος σημεῖα προσπέζη, συναιζὲν αὐλὸ τῶ δεδηλομένω τρόπω· τρφέρη γὰς μὴ σφιγῶν μήδε διατείνεσθαι τὰ σωλάγχνα, ἢ τὰ ἐν ὅλω τῶ σώματι ἀγγεῖα, μᾶλλον δὲ ἐν πολλῶ τινὶ ἕνεκα χαλάσαι. ἵνα τὸ φυσικὸν ἐνοδῆ πνεῦμα

Ὅτι ἡ ἐγκάρξις τὰς μὴ καλῶς καθαιρομένας ἀφελῆ ἢ ἄλλα πολλὰ πάθη. κ

Τοῖς γυναιξὶν αἷς τὰ περὶ τὴν κάθαρσιν μὴ διευτυχήσαι, θαυμασίως ἡ ἐγκάρξις βοηθεῖ. τὸ γὰς ἐκεῖ ἐνδέον τάυτη κενοῦσθαι. δεῖ δὲ τὴν προθεσμίαν αὐτῆς περιμένειν, ἢ τόλε ἐὰν μηδὲν ἢ ὀλίγον ἀπαυτομαλίζει ἐφ' ὅσον ἡ χρεία, παρακαλεῖ τῆ διὰ τῆς ἀφαιρέσεως χρεία βοηθεῖα. τισὶ μέν τοι ἢ συνήθησιν γυναιξὶν εἰς τὸ ἔθος τῆς ἐμμήνου ἀποκαθάρσεως καθάρσεως; ἡ γὰς ἐπὶ τὰ κάτω μέση συνεχῶς ἀγωγὴ τῷ αἵματι ὥσπερ ἐμποιῆ αὐλῶ. ἐγὼ μέντοι ἢ τὰς πλέον προσβολέσας αἷς ἐκ πολλοῦ ἀδεῖν ἔμμηνον φέρεται, ὅλον ἐν σώματος τινὶ γινωνίαι ἐναχλήματι διὰ τῆς τοιαύτης κυφίξω θεραπείας. ἴδιος γὰς γυναικῶν αὐτη, πολὺ τὸ δυναμικὸν ἔχει, ὅλι μιμῆται τὸν τῆς φυσικῆς ἐκκρίσεως τρόπον. κενοῦν δ' ἔοικε ἐνίοτε μὲν διὰ σμικρᾶς, ἐνίοτε δὲ διὰ βραχέων προσβολῆς. ἢ ὀφθαλμὸς δὲ τις ὑπὸ βλεφάρου ἀπούσης ἐκ πολλοῦ χρόνου διαλελειμμένος, ἰάθη διὰ τῆς τοιαύτης βοηθείας, κεκαμένων ἡμῶν ἢ τῆ ἄλλη τοπικῆ περὶ τὸν ὀφθαλμὸν, ἢ ὅλω τῶ σώματι ἐπιμελείᾳ, ἢ προσβύλης τῆς πρῶτον μὲν ἐκ διαλειμμάτων μακρῶν; εἶτα δὲ ἢ βραχείας ὑπὸ πυγαύδος περὶ τὸν πνεύμονα στενοχωρίας ἐνοχλουμένης ἐθεραπεύθη τῶ ὁμοίω τρόπω. κενοῦν δὲ δεῖ, ὅσον ὅσον ἐμφαίνειν καλῶς ἔχειν. ἢ φυλακτέον τύχιν, τροφῆς τε συμμετρον ἐπὶ τροφῆς ἢ τεταγμένας ἡμέρας διδόναι· ἢ λοιπὸν δὲ καλα-

κούσθαι

Βιβ. ξ

ἀχυρᾶ τῶν Ἀσιάν καθ' ὃν πολλοὶ διεφθάρησαν, ὑποπεσὼν
κἀγὼ τῇ νόσῳ καὶ τῶν δευτεραίων ἡμέραν ἀνέστεως γενο-
μένης καλαπνιγθεὶς τὸ σκέλος ὡς δυὸ λίτρας αἵματος
ἀπεύραια, μὴ διὰ τύλο τοῦ κινδύνου ἀπέφυγον. πολλοὶ οὖν
μὴ ἄλλοι χρησάμενοι διεσώθησαν. πλήθους γὰρ ἦν σημεῖα,
μὴ ἐξωξοντο μάλιστα οἱ δακτύλως τὸ αἷμα κενοῦντες.
εἰ δὲ λοιπὸν κεφαλαλγίας συμπτώσης ἀναγκαῖη, παραιτήμιον
φλεγμονὰς, περὶ πλευρῶν ὀδύνας προσκαγκὰς, τὰ δὲ χρονία
ἕλκεα τῶν λοιπῶν συμπτωμάτων ταῖς τοπικαῖς ἐγχαράξεσι
διαλύομεν. μὴ δὲ μὴ τοὺς ἐκ νόσων ἀναλαμβανούσας μὴ δυσ-
κόλως εἰς τὴν καλὰ φύσιν ἑαυτοῖς ἔχειν ἀφικνουμένοις ὧδε
πῶς ἐπὶ τὴν προσήκουσαν εὐεξίαν ἄγειν, ἢ δι' ἐγχαράξεως
ἀποκένωσις τοῦ αἵματος.

Ἐκ τῶν Ἀντύλλου περὶ βδελλῶν ἐκ τοῦ περὶ
κενουμένων βοηθημάτων. κα.

Θηρεύοντες μὲν τὰς βδέλλας καλαπλέκουσι, μὴ ταῖς ἀνταῖς
ἐπιπολῆς χρῶνται· ἄνυδρα γὰρ ἐκ μελέτης
ἔχουσι, ῥᾳδίως ἁπλοῦται τῆς σαρκὸς, τῶν ἄλλων ἐνίοτε ξε-
ηραινόντων· δεῖ δὲ τὰς μὲν ἐκ τῆς πέτρας προσάγειν
εὐθύς, τὰς δὲ νῦν συνειλεγμένας φυλάττειν ἡμέραν μίαν
αἷμα ὀλίγον διὰ τροφῆς ἐμβάλλοντας. οὕτως γὰρ διαπι-
νήσεται τὸ ὑγρὸν τῶν ἀνθρώπων. ἐπὶ δὲ τῆς χρείας τὸ βδελ-
λιζόμενον μέρος προσκνιζάνθω καὶ καλαχριέσθω αἵματι ξηρῷ
μίνθῃ ἢ ἀργίλλῃ ὑγρῷ ἢ παχιάνθῃ ἢ κνανθῃ τοῖς ὄνυξιν,
ἐκκόλπισον γὰρ ἄφονται. δεῖ δὲ ἐμβάλλειν ἀνθρὶς εἰς ὕδωρ
χλιαρὸν καθαρὸν εἰς ἀγγεῖον εὐρὺ καὶ μέγα

ὅπως διακινηθῇσαι, λὸν ἰὸν ἀπολίθευλαι, ἔπειλα πορύγω περιλαβόντες αὐλοὶς ἢ λὸ γλοιῶδες ἀποκαθάιροντες διὰ λῶν χειρῶν προσάξομεν· μελὰ δὲ λὸ ἐμφύσημα, ἔλαιον χλιαρὸν ἐπιχέομεν λῷ μοσιᾷ ὥιστε μὴ ψυχῶσαι. ἐπὶ δὲ χειρῶν ἢ ποδῶν, αὐλὸ λὸ μέρος ἐμβάλλειν χρὴ λῷ ὕδατι ἔνθα ἐστὶν ἡ βδέλλα. ἐὰν δὲ διαπλησθῇσιν αὐλῶν, ἕλκειν χρὴ ~~δεῖται~~ δέσει, ἢ ὀλίγα περιαιρεῖν βδέλλας ἢ ὀλίγα ἀφαιρεῖσθαι, φαλίζειν χρὴ λὰς οὐρὰς αὐλῶν, ἐκχεομένου γὰρ λοῦ αἵματος, ἕλκεσθαι πάντως, μέχρις ἂν ἡμεῖς ἄλλας ἢ πλέον ἢ ποσὸν προσάγωμεν αὐλῶν λᾷς σώμασι. μελὰ δὲ λὸ ἀποπεσεῖν ἐὰν μὲν ὁ λόπος δέχοιλο σηκύαν, λὸ ἰῶδες δι' ἀποθέσεως αὐλῆς ἀφελκυσέον σφοδρῶς κολλῶνλος ἢ ἰσχέως ἀποσπῶνλος, ἐὰ δὲ μὴ, τυχιαίτερον. λὰ δὲ σώματα ἢ σόμια ἐὰν μὲν ὑποδέχηλαι μόνην ἢ κυμίνῳ ἢ ἀλεύρῳ ἐπιπαστέον, ἔπειλα ἐξιὰ ἔλαιον βραχέως καλειλιπτέον. ἐὰ δὲ ἁμορραγοῖ, ἐπιβλητέον ἢ ἀράχνια ἐξ ὄξους ἢ κιττίδα κεκαυμένην, ἢ πόργον καινὸν ἀποβραχέντα εἰς πιάνων ὑγρὰν ἢ καυθέντα, ἔπειλα χαλκίον ὄξει βεβρεγμένον ἐπιθετέον ἢ ἐπιδετέον. τρῦλα δὲ ποιεῖν ἐπὶ λῶν μέσων. ἐπὶ γὰρ λῶν κάλων ἢ μόνος ἐπίδεσμος αὐλάρκης πρὸς λὸ ἐπιχεῖν λὸ αἷμα· λύειν δὲ λῆς ἐπιούσης, ἢ μὲν εἶη λὸ αἷμα σχολῇ, ἐπιλείπειν; ἐὰ δὲ μὴ, λοῖς αὐλοῖς χρᾶσθαι. γινώσκειν δὲ χρὴ ὡς ἡ βδέλλα, οὐ λὸ ἐκ βάθους ἕλκειν αἷμα, ἀλλὰ λὸ παρακείμενον λᾷς σαρκὶν ἐκμύζειν. χρώμεθα δὲ αὐλῆς ἐπὶ λῶν δεδοικόλων λὰς ἀμυχάς, ἢ ἐφ' ὧν ἀναίμοτός ἐστι σηκύα διὰ σμικρολιλα λοῦ μοσίου ἢ σκολιόλιλα ἢ ἀνομαλίαν. ἀποσπῶμεν δὲ λὰς βδέλλας, ὅλαν ἐκπάσωμεν λὸ ἥμισυ μέρος ἕλκύσθαι τὸ αἷμα ὅπερ ὑπολαμβάνομεν δεῖν κενωθῆναι, ἢ μελὰ ταῦτα ἐπὶ τοῖσιν ἑῶμεν ἀποσπᾶσθαι ἕως ἂν λὸ αὐλάρκες ἀποκριθῇ. ἐπὶ δὲ τὸ μοσίον τυχεῖν

ὑπὸ τῶν βδελλῶν φύσιν τυχεῖν ἕξιν ἢ ὑπὸ τῆς περιεχούσης ἀποπυρίας αὐλὸν χρὴ ἢ ἀναθεωρεῖν; τῶν δὲ ἕνεκεν τῆς αἵματος ἐπέχειν οὐ διὰ τῶν ψυχόντων, ἀλλὰ διὰ τῶν συφόντων, ἢ παρεμπλαστόντων ὡς εἴρηται. η

Ἐκ τῆς Μενεμάχου περὶ βδελλῶν. κβ.

Προσβάλλονται τοῖς πεπονθόσι τόποις αἱ βδέλλαι ἢ τοῖς σύνεγγυς ἀλιπέσιν, ἀποσπάσθη γὰρ αὐτῶν τὸν ὄφιν τὸ ἕλκος ἢ διὰ σπόγγου καλάμου στενοῦ μηδὲν αὐλοῦ λελυμένου καθιέμενον, ἢ πόμα καλαμίσκου, ἢ τι ὅμοιον. τὸ δὲ πλῆθος αὐλῶν πλεῖον ἢ δύο μεγεθῶν βάλε τόπῳ, ἢ τῆς πάθους ἀφαιροῦντο δ' ἂν ἐλαφρὰ θερμῷ τοῖς χείλεσιν αὐτῶν παρασχόντες. τὸ δὲ δηκτικὸν τῶν ἑλῶν ἐκκλιτέον ἐπὶ τῶν ἑλκομένων. τὸ δὲ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν ἐπισσητέον ἐπιλιβῆς ἐπέχει δακτύλῳ. τὸ δὲ πλῆθος τῆς ἐκκρίσεως ἐμφαίνειν μὲν ἢ λῆψιν διοριθώσης τῶν βδελλῶν. ἐναργέστερον δὲ γίνεται συναχθὲν, ὅλαν χωρισθῆναι τῶν σωμάτων, ἢ ἀπεμέσωσι τὸ αἷμα. τραγγοῦσι δὲ αὐλῶν ἐμφυομένων, ἀμυκλέον ἐπὶ πολλῶν λύσι τόπους εἰς προσάγουσαν· γέγυσμένα γὰρ αἵματος ὀρέγονται μᾶλλον αὐλοῦ. η

Ἐκ τῶν Γαληνοῦ περὶ τίνας δεῖ καθαίρειν, ἢ ποίοις καθαρτηρίοις ἢ πότε. η. ιγ. κγ.

Ἐρευμα
Johns Practicus, Cyprii exhibeatur donec pag 488 lin 35

Theſa non inſorenda ſimul haec omnia, poſt hæ omnia καθ' ἀρχὰς δὲ ὧν τε φαρμακεύσαι [καὶ τοῦτο αὐτὸ πάλιν μετὰ πολλῆς εὐλαβείας καὶ περισκέψεως. κίνδυνος γὰρ ἢ μικρὸν ἐν ὀξεῖ νοσήματι παρὰ φαρμακεῦσαι] τῶν παντὸς μὲν καθαίρονται

Καὶ τόσα ἰσόπαχυ ἐκ ἑκάστου ἢ γαστὴρ καθαιρέτω δυνάμενον
ηεφ ηδ incipit pag 489 Lin 15 ἐκ ἑκατέρου δὲ τῆς γαστρὸς

περὶ τῶν μιγνυμένων τοῖς καθαρτηρίοις μέ
incipit pag 489 lin 20 παντὸς δὲ τῶν καθαιρόντων.

Ἐκ τῶν Ῥάφα περὶ καθαρτηρίων. κε̅.

Ὅτε παύλας ὑὸς ὀπωρῶν διακειμένας καθαρτέον, ὅτε ἐν ἀ-
πάσῃ ὥρᾳ, ὅτε ὅταν ἡ λύχοι, ἀνθρώπους ὑὸς ὑγιαίνοντας,
ἢ μηδὲν περίττωμα ἔχοντας οὐ χρὴ καθαίρειν. ἢ γὰρ δὴ ἡ
ὄφελος ὁμοίας ἀφαιρεῖν; ἄλλας ἢ σὺν πόνῳ ἄξει ἢ̣. πᾶν γὰρ
δι' ἀναγκαίου ὅτι χρηστὸν ἦν, τὸ δὲ φάρμακον κενοῦν ἔθε-
λον. ἐπὶ ἰσχνῆς μισγαίης οὖν ἐκκρίσεσι λεπτοδυμίας, ἐκλύσεις,
* * * * ἢ ἀποσίας ἄλλας παρέξεις. εἰ γὰρ ἢ ὀπω-
ρῶν κενάσεις, ἀλλ' οἰκεῖόν γε ἀφαιρήσεις. εἰ δὲ λύχοι ὁ
ἄνθρωπος φλεγματικὸν ἢ ἔχων ἢ χολῆς ἢ ἢ ἄλλων
τινὰ χυμῶν πλεονεξίαν, ἐνταῦθα εὐπετὲς μὲν καθαίρειν.
δι' ἀμφοτέρων γὰρ αἱ καθάρσεις ἢ τῇ φύσει ἢ τῷ φαρ-
μάκῳ. ἧττον δὲ ἄσῃ ἢ μᾶλλον γιγνόμενα καθαιρόμενον, ὅτε
δὴ λυπηρὸν ἀπεργάζομενον. πεφυλάχθαι δὲ ἢ ὑὸς παχείας
ἢ ὑὸς φθινούσης ἰσχὺς ἕξεις. οἱ μὲν γὰρ ~~σωμα~~ συντήκον-
ται, ἰσχνὸν δὲ ὑπὸ τῆς ~~ὑπὸ τῆς~~ λεπτολήπτου, ἢ ὀπωρῶν κε-
νούμενοι βλάπτονται. πεφυλάχθαι δὲ ὠμῶν μεταβολὰς ἐξ-
απινάους, ἢ ὅσα ἄγρων ἐπιτολαὶ ἢ δύσεις πρέπουσιν. με-
ξόνως, Ἀρκτούρου λέγω ἢ Πλειάδα, ἢ Ὑάδας, ἢ ἰσημερίας
ἢ κύνα. περὶ γὰρ καλαισῶν, καλῶς κινεῖν οὐ συμφέρει.
ἐν δὲ ἰσχνῇ ~~κάλα~~ κάλῳ φαρμακείας ἀμυγδαλίδας τε φυλάτ-
τεσθαι ἢ γυναικῶν ῥοῦν ἀμαλόν, ἢ ὅσοι τινὲς ~~χ~~ μάδεις
ἔχουσι, ἢ διαρροικοί, ἢ ἑλκοῦντα τὸ ἔντερον. ἢ ὅσοι ξη-
ρὰς πάνυ ἰσχνὰς κοιλίας ἔχουσι; λύσεις δὲ εἰ τις ἀνάγκη
καθαίρειν, κλυσμῷ προσκενῶσας κάθαιρε, ἐν μὲν ἰσχνῇ
κάλῳ φαρμακείας πεφυλάχθαι ἰσχύα, ἐν δὲ ἰσχνῇ ἄνω,
νοσήματα μὲν ἰσχνὰς ῥηγμῖνας βηχὰς ἢ ἀφώνους ἢ ἰσ-

ἐῶ ἔτω ἔλκη, τῷ πνεύμονθ τῶ φθίσιν, τὸ δὲ τῷ ἥπατ θ
συλλῆξιν, τὴ ἔπολε αἷμα πλύσας, ἀλλὰ τὸν φάρυγα ἔχειν
κάλλιον, κίνδυνθ γὰρ ἀναῤῥαγῆναι τῶ φλέβα. τὴ δ' ἴνα
τῶν καλὰ γαργαρεῶνα, φάρυγγα, ἢ τραχήλον τομαίων
ἐνεχλῆν ὀιθιφθαι. πάντα γὰρ τῆς ἄνω καθαίρσεσι καλύμαλά
ἐσι, τὴ μάλιστα τῶ ἕλλεβόρω. τὴ προσέτι αἱ καρδιαλγίαι,
τὴ τὸ μηδ' ἂν καταφέρειν σιτίον, μηδ' ἂν ἐξεμεῖν. εἰ δὲ ἂν
δὲ σώματθ εἰς τὸν ἄνω καθαῖρσιν περιλάχθαι τῶν καλεξυσ-
μένην τὴ προμήκη μὲν καὶ ἀυχένα, βραχὺν δὲ κοῖλον δὲ
τε. ἱππέων γὰρ οὗτοι φυμαλίαι καλαὶ θαῤῥακα τὴ δυσπνοοι
τὴ βηχώδεις, ὥστε ἐν τοῖς συντόνοις ἐμέτοις πνιγμὸς τὴ πλύσεις
αἱμάτων ἐπιγίγνεσθαι. ἄλλως οὐδ' οἱ ἀγάν πίονες καὶ ἄνω
φασμακίας, εὐπετῶς δέχονται, οὐδ' εἰ ἔμπλυτοι, οὐδ' οἱ κάτα
κοιλίαν παντάπασιν, οὐδὲ οἱ φοβεροὶ τὴ ἄθυμοι. τὴ γὰρ γυνὴ=
μης ἰσχυρᾶς ἐμπεσὸν τὸ ἔντερον τὴ ἄλλθ δεῖ. ὥστε τὴ γυναῖκες
ἐμὸ τόλο τὴ παῖδες, τὴ γέροντες οὐ πάνυ χρηστοὶ καθαίρεσθαι
ἄνω. δηλοῖ γὰρ πᾶν τὸ γένος. τῇ δὲ γυναικὶ κίνδυνθ
τὴ παῤῥῆξαι τὴν ὑστέραν, τὴ διὰ τόλο ἀφανοῦς τὴ ἀναῤῥηγὸν
γενέσθαι. καθαίρειν δὲ τοὺς μὲν φλεγματώδεις ἄνω, τοὺς δὲ χο-
λώδεις κάτω, τὴ μάλιστα οἷς μέλαιναν κενοῦν ἐρμόζει. τὴ διὰ
φθινοπώρθ μὲν τὴ ἦρος ὅπη τὴ δοκεῖ σημαίνειν, χειμῶνος
δὲ τὴ θέρους, εἴλι κενοῦν προσαναγκάζοι, χειμῶνος μὲν κάτω,
θέρους δ' ἄνω, τὴ νοῦ μὲν εἰς τοὐναντίον (τῇ ἦρι) τὸ γὰρ ἀντι=
πᾶν ἐν ~~πολλοῖς~~ πολλοῖς ἄμεινον. τοὺς δὲ καθ' ὅλι τὴ ῥέπει, μά-
λιστα ὅλων διαχωρῆν, ὁπόταν συμφέρωνται, τὴ μεταίρει ῥέπειν. τὰ δὲ
ἄλλα ἐναντίως. κάλλιστον δὲ τῶν ὡρῶν περὶ τὰς καθάρσιας
τὸ ἔαρ, δεύτερον τὸ φθινόπωρον, τὴ γὰρ δὴ τὴ καθ' ὅλα

πολλάκις εἰς ἴσον τῷ ἥρι περὶ Πλειάδα, ὡς μήτε χαλε-
πῶς καθαίρεσθαί μηνας, μὴ ἐν δεσμῷ μὲ νῦν βέβηκεν περιστόμαλα
ἐκβαλλειν, πρὶν μὲ χειμῶνα ἐπελθόντα πῆξαι, μηδὲ νότῳ δὲ νῦν
ἥρος καθαίρεσις καλλίστη, ὅτι μὲ ἐν τῷ χειμῶνι ἀποχιονούμενα
περιστόμαλα ἐξάγειν, πρὶν τὸ θερμὸν κρατῆσαι ἀναχωρῆσαί τε ἀν-
μὲ μὴ λαβεῖν. σημεῖα, δὲ νῦν χρῆσθαι καθαίρεως ἰλιγγοι, μὴ
βάρη κεφαλῆς μὴ ὀδύναι ἐξαίφνιδιοι, μὴ ἦχοι συνεχεῖς, μὴ δυσ-
ακοΐαι, μὴ τῶν ἀκάρεων ἀμβλύτης * μὴ τὸ — νοσεῖν
ἀποπνίγεσθαι μὴ τὸ ὑπνώδες μὴ τὸ ἄσιτον, μὴ ἡν πίνουσι, τὸ
χρησὸν πικρόν, ἢ ὅπως οὖν ἄλλως ἀηδὲς δοκῇ, μὴ αἱ παρ-
κλογοι τῆς γναθμης ἕδραι, μὴ τὸ τεῶς μεμνημένον ἐπιλανθάνεσθαι,
μὴ παλμοὶ † ἄλλοτε ἄλλῃ τῶν σωμάτων ἐξελόμενοι, μὴ ἐνύπνια
συνεχῆ, μὴ φοβερὰ, μὴ ταραχώδη, μὴ φρικώδεσί τε ὑπὸ τῶν δεσ-
μάτων, μὴ ὀσφυος βάρος, μὴ σκότοι γαστρὸς, μὴ τὸ μήτε
ἐπιθυμεῖν εἶτα, μήτε ἐπιθυμήσαντα; μήτε περιόντα ἀπολαύειν
τῶν ἐπιθυμητέων, μὴ ἡ καρδία μὴ καλὰ λόγων τῶν ἐδεσμά-
των διαχωρεῖσθαι, μὴ οὖρον βραχὺ μὴ ναυτία, μὴ στομάτων
ὑγρότητες μὴ χροιὰ τῷ μὲν χολώδης, τῷ δὲ φλεγματώδης,
τῷ δὲ ὑπομελαινομένη, παρὰ τὰ φύσει τῷ ἀνθρώπῳ καθ-
εστηκότα, μὴ τὸ ελκύεσθαι, μὴ * δυσπνοεῖν, μὴ μὴ ῥᾳδίως κι-
νεῖσθαι, δοκοῦντά γε ἐυσωματεῖν, μὴ ὅσα ἐξανθεῖ καλὰ δέσμα
ἢ φλεγματίοις, ἢ ἀτομάτοις ἕλκεσιν ἢ παχύτησιν, ἢ ἐφη-
λίσι: πάντα πάντα μὴ ὅσα τις ἄλλα ἐξευρίσκειν δύναται.
πλησμονῆς τε μὴ χυμῶν κακίων ἰσχναίνεσθαι, πρὸς ταῖς καθαίρεσι
προσίεσθαι· μὴ καὶ εἴτις ὑπερβάλλοιτο, οὐχ ὅσον οὕπω μελλήσειν
ἥξειν τῶν νόσον ἀλλ' ἤδη παρεῖναι κενωτέον, πολὺ μὲν μᾶλλον
ἄλλων παντάχῃ, τὰ χυτρὰ φθάνειν ἡ δύναμις. νοσήμασί δὲ
οἷς ὅτε φαλακρὰ φάρμακα ἀρμόζει πρὸς ἑκάστῳ τῶν φαρ-

(μάκων

ἀφιστέλαι. διαιλών δὲ τὸν μὲν κάλω κεντῆσθαι μέλλοντα ἐνδεέστερον,
μὴ μὲν πολλά γε, ἀλλ' ὥστε ταχὺ μὲν πεφθῆναι τὸ δο-
τὸν σιλάγιον, κόπρον δὲ ἐν τῷ ἐντέρῳ μὴ πολλὴν γενέσθαι.
τύλο μὴ γὰρ ἡ ὀδυνὰ τὴν γαστέρα, ἡ ἐμέλησ κινεῖ ὅλαν τὸ
φάρμακον ἕλκον πρὸς ἑαυτὸ, διαχωρεῖν καλύει. διόπερ ὠφε-
λοῦσι ἡ μαλικαλέρων πρὸς τὸ φαρμάκου τὴν γαστέρα
ποιήσειαν τῇ μαλαχῇ ἡ τῷ τευτλῳ ἡ τῷ καπάθῳ, ἡ
τῷ ξαμῷ τῶν κογχαρίων, ἡ ἡ δάμνι ἄλλο οἷα ἄλλα πολλὰ
ἐξευρήκασιν ἕλεροι ἕλερα ἀντὶ ἀσμόξοντα, ἢ δὲ μὴ ἀλλὰ
κλυσμῷ, ἡ μαλακαλέρων, τοῖς δέγε ἡ πᾶν τῆς πο-
λεράς τὸ σίλιον ἀφελεῖν ἀσμόξῃ τοῖς φλεγματωδεστέροις.
τούτοις δὲ ἡ ἔμεσιν πρὸ τῆς καθάρσεως οὐ κάκιον. ἢ
γαστὴρ ἡ ἄλλο τῇ γαστρὶ ἐμποδὼν ἐστὶ μὴ καλῶς διὰ-
χωρεῖν, ἡ φλέγμα πλεῖον. διὸ ἡ τῆς φλεγματίας οὐ
πάνυ ταὶ κάλω καθάρσεως ἐπαινῶ, ἐὰν μὴ ὅτε τῇ
νόσῳ οὕτως ἀσμόξῃ. ἡ γὰρ πεφαλῆς βάρος ἡ ὀδύνας ὀφ-
θαλμῶν, ἢ τινα ἐπίληπτον ἀπιυγιῶντα· ἡ τῶν ὑδερώδων
τοὺς πολλοὺς, ἡ τῶν ἀσθμαικῶν, ἡ ἄλλας νόσους συνηνεγκεν
καθάρσαι κάλω, ἡ οὕτινα δεῖ μὲν καθαίρειν ἄνω, κω-
λύει δὲ τὰ ἠρεμέντα, ἡ τοῦτο κἂν φλεγματίας ᾖ, ἀναγκαῖα
ἡ κάλω κάθαρσις, μόνον τῆς διαίτης ἐντρεπίξειν. ἐγὼ δὲ
ἡ φάρμακα γράφω οἷα ἡ μάλιστα συμφέρει καθαίρεσθαι
τὸ φλεγματίᾳ κάλω χρήζοντι, ἐπεὶ δὲ ἡ παρὰ τὴν φύσιν
τῆς ἐντέρου, τοῖς μὲν δυσχερῶς τοῖς δὲ ῥᾳδίως διαχωρεῖται, κα-
λῶς ἂν ἔχοι μὴ δὲ τούτων ἄπειρον εἶναι τὸν μέλλοντα
ὑγιῶς ἡ ἄνω ἡ κάλω καθαίρειν. πεφυκὲ γὰρ ἡ κοιλία
κάλὰ φύσιν τὸν ἄνθρωπον τὸ σῶμα κεκτημένον ἔχειν ἐν
τῷ δεξιῷ πρὸς τὴν ῥάχιν εὐρυτέρᾳ, ἢ τοῖς ἄλλοις ζῴοις,

ἀπὸ τοῦ δὲ στενώτερον δὲ γίγνεται, ὅτε ὑποδύναι τὸ μεσαίτατον μὴ ἐφεξῆς μέχρι τῆς ἀρχῆς τοῦ κώλου. οὗτοι μὲν οὖν τῶν ζιλίων κενοῦνται ῥᾳδίως, οἷς δέγε ἀνωτέρω κενοῦται τὸ σῶμα, ἢ στενώτερον τοῦ καιροῦ ἐστιν, ἐξ ἀρχῆς τε ὕλως περιττοὶ καὶ διά τινα φλεγμονὴν, ἢ σκληρῶν φυμάτων, καὶ ἀνεκπύητων ἀποστημάτων πιεζόντων, ἢ τινων ἄλλων ἐμφραγμάτων, τούτων μὲν καταβαίνει μὲν τὰ ζιλία δυσχερῶς, ὑποβάλλει δὲ ἐντελῶς. σημεῖα, τῶν μὲν γὰρ ἀπὸ γενέσεως αἱ μεσαίτατα μὲν καὶ διὰ παντὸς ῥάδιοι. κάτω δὲ διαχωρεῖν ἐργώδεις, καὶ ἐπὶ πλεῖον μὴ ἀναβάνοντα μένοντος ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ ζιλίου, φυσώδεις δὲ καὶ ἄνω μᾶλλον ἢ ἧττον καὶ πολλῷ τινὶ ἐνοχλοῦσι τὰ ὑπερῷα. φυλακτέον οὖν κάτω φαρμακεύεσθαι πάντες ὅσοι. οἷς δὲ ἐκ μαθημάτων τὸ σῶμα τῆς κοιλίας στενόν ἐστι, συμπίπτει μὲν τὰ ὁμοῖα, λυομένων δὲ τῶν παθῶν ἀνὰ χρόνον καὶ τὰ συμπτώματα λύεται. οὐκ οὖν ἀεὶ ῥᾳδίως ἔχουσι περιττὸν πέψιν, ἐξευγμοὺς καὶ διαχώρησιν, οὐκ οὖν δὲ πρὸς τὰς κάτω καθάρσεις διὰ παντὸς ῥᾳδίως ἔχουσιν. ὅπερ δὲ περὶ τῆς ἄνω κοιλίας κοπιάσας ἥψηται τοιαῦτα προσδοκᾶν καὶ περὶ τῆς κάτω. καὶ γὰρ οὖν καὶ ἡ κάτω κοιλίας ἀρχομένη μὲν καλὸν φύσιν εὐρυκοίλιος ἐστι, τελευτῶσα δὲ στενωτέρα πέφυκε· καὶ μάλιστα ἐν τοῖς ἀρίστοις καθ' ὁ μέρος τῷ σπληνὶ προσέχλιπται. ἔνθεν δὲ ἀρχεται ἄνω προσπέφυκεν ἀοῦν τὸ καλούμενον τυφλὸν ἔντερον. κεῖται δὲ ἐν τῷ λαγόνι τῇ δεξιᾷ καθ' ὁ μὲν ἄρχεται ἀνω ἕως ὁμοίως κάλλιον, ἄγει δὲ καὶ μᾶλλον στενούμενον τυφλὸν ἐξ ἄκρου. ἡ δὲ καὶ πόρος τὸ ἔντερον φύεται δὲ καὶ διά τινα νόσον μὴ ἐφ' ὅσον χρῆ διεσπάκεν πολλὴ ἀνάγκη ἄνωθεν μὲν ταχύτερον ὑπερχεῖσθαι τὰ ζιλία ἀνιῶ δὲ ἐνίσχοντα, τροφοὺς καὶ φύσαν, καὶ βορβορυγμούς, καὶ βάρη παρέχει, ἐὰν ἐμπεσόν ἐμπέσῃ

καλὰ σμικρὰ εἰς τὸ κῶλον ἐνίεσον. ἐνιεῦθεν δὲ ἤδη
προὶ τῶν διαχώσιν εὐπετέσερον παρεῖται. πάλιν
οὖν τῶ μὲν τῇ φύσῃ διὰ παντὸς ὠκύλως γίγνεται.
τάδε ἐκείνων ἀρξώσυμάλιαν καθ' ὅλη ἐκεῖνα τῇ
ἐπιλήνῃ, τῇ λύσει τῇ ἀνὰ ὕλως ἔχῃ. τῇ χρὴ φυ-
λάσσεσθαι τὰ μὲν τῇ φύσῃ διὰ παντὸς ~~ἑαυτῶς~~
γίγνεται, τὰ δὲ διὰ τὰς νόσους, ἐφ' ὅσον ἂν νόσοι κωλύ-
σιν. κίνδυνος γὰρ ἐπὶ τᾶς τούτων φαρμακίας μέξω-
νος εἰς τὸ ~~σῶμα~~ σῶμα τῆς γάστρος οὐ παρίησιν καλῶς
τὸ περιεστὸς μα, τὸ τῇ διὰ πλεύνος, τῇ διὰ χωρίων
εἰς ἔμετον ἀγάγην πάλιν δρομέων πόνους. εἰ δὲ οἱ περὶ
τῶν ἄρχων τὸ κῶλον μὴ διαδιδοῦσι τὰ σιτία καλὰ
τῶν δεξιῶν παγῶνα μεξόνως. ἐνιεῦθεν γὰρ ἀρξάμενον
τὸ κῶλον παραφέρεται πρὸς τὰ ἀριστερὰ ὑπὲρ τὸ
~~τῇ~~ ὀμφαλόν. ἐν δὲ τοῖς ἀριστεροῖς καταπάμφαν ὑπο-
δύεται τοῖς λεπτοῖς ἐντέροις. εἰκότως οὖν οἱ πόνοι τούτῳ
διαφαίνωσι μᾶλλον, περὶ δὲ τῶν ἄνω καθάρσεων, τῇ
μάλιστα διὰ τῶν τὸ ἕλλεβόρῳ, καθ' ὕλας ἐφεξῆς ἐ-
ρήσεται τῇ ἡ διάγλα τῇ τὰ ἄλλα πάντα. χρὴ δὲ ὑδρο-
νοὺς ἦσαν ἰσορηκῶσαν τὸν ἰατρὸν, τῇ ὁπόθεν αὖ κάλλιστον
λάβοιτο φάρμακον. οὐ γὰρ πάντα πάντῃ κάλλιστα
φύεται ἀλλὰ χαμονίᾳ μὲν ἐν Κολοφῶνι τῆς Ἰονίας
τῇ ἀπὸ τῷ Μυσίῳ Ὀλύμπῳ, θαψίᾳ δὲ ἐν τῇ Σικελίᾳ,
τῇ Λιβύῃ· ἑλλεβόσιον δὲ, ὁ χυλὸς τὸ σικύου ἐν Κυ-
δωνίῃ. ἐπίθυμον δὲ, ~~ἐν~~ εἰς Ἀθηνᾶς, τῇ ἴθμους, περὶ δὲ
Καρίαν ὁ κνίδιος κόκκος, ὅθεν δὴ τῇ ἔχει λόγημα
τῶν ἐκ Κνιδίου Ἀσκληπιάδων, μάλιστα δὲ τῇ πλείστῳ
χρώμενοι· οἱ δὲ ἑλλέβοροι ~~ἐν τῇ~~ ἐντὸς τῇ ὀίλῃ ἐν
Ἀνθικύρᾳ, ὁ δὲ δὴ μέλας οὐ πονηρὸς κἀν τῇ Λυκισί-
δι, τῇ ὑπὲρ τῶν Ἀσκανίαν λίμνην τῇ ἐν τῷ Παρνάσσῳ

ἡ ἐν Αἰολίᾳ. ὡς ὄγε λευκὸς ὁπόθ φύοιτο, ἀλλὰ
κάκιστος φύεται δὲ ἐν τε τῇ Ἀσμενίων καὶ παρὰ τὸ
λιμνὸν Σαγάριον, ἣ νῦν Γαλατίᾳ νέμονται. πάντα οὕτως
σκεπτέον ὅπῃ τε φύεται κάλλιστα καὶ ὅπῃ τέμνεται. μέγα
γὰρ τὸ δὲ τέμνειν τε ἐν τῷ καιρῷ καὶ σκευάζεσθαι
καθ' ὡς ἀυλὰ ἐν ταῖς ξιξομέναις ὑπὲρ ἀυλῶν ἐρίηται.
νῦν δὲ τοῦτον ἐξαρκεῖ παραπεπλημένα τοῦ μαλιστ'
μηδενὸς τῶν πρὸς τὴν τέχνην ἀμελεῖν. μέλλον δὲ τῶν
ἑταλικῶν, ὃ καὶ ἐμοὶ μέλλον ἐστὶ καὶ σοὶ καὶ ἄλλῳ τῷ
ἀυλὸ οὐ δύναται εἶπεῖν. οὐ γὰρ ἐστὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἀν-
θρώποις, ἀλλά σε χρὴ τῷ ἑκάστου μέλλον ἐθέλειν. πάν-
τα γὰρ καὶ ξῦμα καὶ διάθεσις καὶ ὥρα καὶ κοιλίας φύσις
καὶ ἰσχὺς φαρμάκου χυμῶν δυνάμεως μέγα διαφέρει,
καὶ εἰς τὸ ῥᾳδίως καθαρθῆναί τινα, καὶ εἰς τὸ δυσχερῶς,
καὶ εἰς τὸ μὴ δὲ παντάπασιν καθαρθῆναι ὑπὸ τοῦ πλήθ-
ους φαρμάκου, καὶ ὑπὸ τοῦ ἰσχύος. τῷ δὲ τινὶ καὶ τὸ ἔλαττον
ἔρχεσθαι εἰς τὸν κάθαρσιν. ὡς ἂν εἴπος εἶπεῖν, τὰ τῶν
πολλῶν μέλεται ὠφελίᾳ, ἣ νομίζω μάλιστα μὴ ἀνα-
πολαφθῆναι τινα ἐκ τοῦ ἀυλήσκους, μὴ ἂν ὑπερβάλλειν.
ἡ δὲ μεγαλοπόλις τὸ διαφέρον εὐρήθη οὐκ ἐγὼ τοῦτο
δὲ ἐξεῦρεν ἐξήμαρτον, ἀλλ' ἡ φύσις τοῦ ἀνθρώπου ἐκ εἰς
τὸ ἀυλὸ ἀπήλυκεν, ὅτα μὲν δὴ ἄμεινον προσκεῖν, εἰς
ἅπασαν τῶν καθαιρούντων τέχνην ὠφελίᾳ. τοῦδε μελὰ τοῦτο
δὴ ἐξεῦρεν ἢ ὅπου καθαίρεσθαι ἕκαστον, ἢ ὁποῖα ἄττα,
καὶ ταῦτα δὲ ἀρχῇ τὸ ἐπιπᾶν εἶπεῖν καὶ μὰ πάντας.
οὐδὲ γὰρ ὧδε ἐστὶ τῶν τοιούτων ἢ οἵῃ ὀλιγίστον
ἥκε δὴ ἡ ἐλλέβορος, ὥστε οὖν μὴ πεπίστευκα σαφέστατα
καθαίρειν ἄνω, ἐστὶν οἷς μὴ κάτω παρακινεῖ. τὰ μὲν γὰρ
καθαιρετικὰ μὴ πανὺ πολλοῖς ἐμέλους προσίεσθαι, μὴ
μάλιστα οἷς ὁ πυλωρὸς τῆς γαστρὸς οὐκ ἐστὶν εὔρους,
μὴ πλῆθος δὲ τὸ φαρμάκου μὴ ὀλιγόλης εἰς ἐμέλους

σμα. τὸ μὲν γὰρ πολλὰ καὶ ἀθρόα ἕλκη μέσος λι-
καὶ ἀνωθ' ὑπερβάλλη: τὸ δὲ μὴ δυνάμενον δι' ὀλιγόλη-
τα παραπωθῶσι κάλω, καὶ σαρκὸς δὲ ἀθροισία, καὶ τὸ
περὶ τὰς ἐμέλυς σύνηθες, καὶ χυμὸς φλεγμαίνοντος πολύς, καὶ
ὃς ἀπὸ τῆς χόλης ἀπέχισται πρὸς τῷ γαστέρι: πάντα
ἕλκη ἐν τοῖς φαρμακίοις ἐμέλυς κινεῖ. διόπερ τὸ ἐπι-
τῶν ἐγθέων ὑπερ ἀνθρώπων ἐξαιρεῖ. κάλω μὲν οὖν καθαί-
ρει μέλαν ἐλλέβορος, καὶ ἡ ἴριδος καὶ τὸ σπέρμα ἀνθός,
καθαίρει δὲ καὶ κόκκος κνίδιος, καὶ πιτυοκάρυα, καὶ ἄκλη,
καὶ λινοξώστις, καὶ πολυπόδιον, καὶ ἶρις, καὶ συκωνία, καὶ
φακοειδές. οἱ δὲ ἔμπελον καλοῦσιν, καὶ πέπλιον ἡ δὲ
ἀνδράχνη καλοῦσι: καὶ πέπλις, οἱ δὲ συκῆν, οἱ δὲ μηκωνα
ἀγρώδη καλοῦσι: καὶ ἄλοη, ἱπποφαές, καὶ ὑπόφεσον, καὶ
ἑλιμαλίς, καὶ πυκνόκολον, καὶ ἄμπελος ἀγρία καὶ ἄμπελος
χέρσος. οἱ δὲ καὶ βρυωνίαν καλοῦσι καὶ θύμον καὶ ἐπί-
θυμον καὶ ἀμάρακος καὶ ὀρίγανος ἡ κονίλη καὶ μήκων πα-
ρόλος, ἡ δὲ κέραλα ἔχουσα καὶ μήκων ῥοιὰς καὶ σικύου
δὲ ἀγρίᾳ ῥίζα, καὶ σκορπίουρον, καὶ σισαμοειδὲς δὲ λευ-
κὸν καὶ τιθύμαλλον ἡλιοσκόπιος καὶ τιθύμαλλος κυπα-
ρισσίας καὶ τιθυμαλλὶς. καλεῖται δὲ καὶ παραλιοτιθύ-
μαλλος καὶ χαμελαία καὶ κραμβὴ θαλασσία καὶ λαθυ-
ρὶς, καὶ ἀγαρικὸν καὶ εὐφόρβιον, καὶ λυχνὶς ἀγρία, καὶ
κνίκος, καὶ σκαμωνία, χωρὶς δὲ ἰούλων καὶ δὲ χαλκοῦ ἡ λε-
πὶς, καὶ δὲ χαλκοῦ ἄνθος: ἄνω δὲ καθαίρει ἑλλέβορος
λευκὸς, καὶ σισαμοειδὲς τὸ μέγα, καλοῦσι δὲ ἀνλὸ ἀνλικυ-
ρὶς ἀνλικυρικὸν ἑλλέβορον, ἔστι δὲ ἐγγυλόφυλλον τῶν ἰδεῶν τῶ
ἡμιγέσονι, καθαίρει δὲ ἄνω καὶ ἀγρία σαφὶς, καὶ νάρκισσος,
καὶ σκίλλα, καὶ βολβὸς, καὶ σύλλυβον, καὶ σικύου ἡμέρου
ῥίζα καὶ τὸ σπέρμα δὲ σικύου καὶ ὄφλοιος, καὶ ῥαφανίδος
σπέρμα, καὶ δάφνης φύλλα, χωρὶς δὲ ἰόλων ἰὸς, χαλκαν-

θος

τὰ δὲ ἀμφίβολα δαφνοειδῆ, οἱ δὲ ἐυπέλεκον ὀνομάζουσιν. φαιά, ἐλαιήσιον, κρόλων, ἔνιοι δὲ κυπρίονες ἕλλιον ὀνομάζουσιν, Αἰγύπτιοι δὲ κίκι, λιθυμαλλοι οἱ μάξυες, ὧσι δὲ χαράκιαι λίθων ὡς ἐν βολάνοις καλεῖν ἄξξενα τὴ ἔλεξον τήλυ, ὂν μυρτίλλω καλέβι, φέρει δὲ καρπὸν καρίω μάλιστ' ὅμοιον, τὴ ἄλλοι πολλοὶ φύλλοι, ἕυλα δὲ τιθύμαλλοι καθαίρουσιν ἄνω, τὴ κάλω τὴ προσέλι ἡ ἄπιος, ἐστὶ δὲ ἡ ἰδέα λεῖς ἀπίδ, οἷος ὁ ἡλιοκόπιος, τιθύμαλλος, πλὴν ὅσα τὴ ξίξη ἀπίδ καρπῶ ἔοικεν. περὶ λίθων πάντων εἰρήσεται νῦν, ὅσα τε ἄγει ἕκαστον, τὴ οἷς νοσήμασιν ἁρμόζει, τὴ μέλλον ἀν τις σοκαθαίρη αὐλάρκως.

μέλας ἑλλέβορος καθαίρει κάλω χολώδη τὴ φλεγματώδη, διδόναι δεῖ τοῖς ἡμικρανικοῖς τὴ τοῖς μαινομένοις: λέγουσι δὲ τὴ ~~Μ~~ μελάμποδα τὸν Ἀμυθάονος λίζα καθαίρειν διὰ θυγατέρας διὰ προῖδα μανείας, ὅθεν δὲ τὴ τὸν ἐπώνυμον μελάμποδιον ἔσχε καλεῖσθαι. Ἱπποκράτης δὲ τὴ λεῶν πλευριτικῶν τοὺς καλαρρόπους ἐν τοῖς πόνοις ἐκάθαιρεν λίθω, πολὺ μὲν καθ' ἁυτὸν διδοὺς τὸν ἑλλέβορον, πολὺ δὲ τὴ πεπλοῖα συμμίσγων, τὴ ἐπήνει σφόδρα, ἐστὶ δὲ τὴ σκαμμωνίας ὅπως κεραυνοῦται καθαίρειν καλῶς. ὅσα δὲ βάλει πρόλεξον καθῆραι μόνον διδόναι τὸν ἑλλέβορον. οὐ γὰρ ἐστὶν αὐτῷ καλὰ τόνωμα ἡ ἰσχύς, ἐξαρκεῖ δὲ τὴ κοφανλα ξηρῶν λεῶν ξίξεων ἐπιπάσαι γλυκεῖ οἴνῳ ἢ ὀξυμέλιτι ὅσον δραχμὰς δύο τὴ ἑπτάνλα ἐν φακῇ ἢ πτισάνῃ ἢ ἐν ξυμῷ ὀρνίθος ζοφήσαι, τῆς δὲ σκαμμωνίας μίσγειν ὅσον τριῶν ὀβολῶν πρὸς δραχμὴν τοῦ ἑλλεβόρου. [τὸ δὲ πεῖσμα αὐτοῦ ἐστὶν μὲν οἷον κυνικός, καλεῖται δὲ τὴ λίθος σιλφιοειδὴς. ἄγει δὲ ὁμοίως τῆς ξίξεως,

Ε

α where you see this mark, make A new Line

ἀλλὰ ἰχυσόλεσον. πλῆθος δὲ τὸ πεσμαλθ μὴ πολὺ ἀπο-
λεῖπον δραχμῶν δύο προσφέρειν ἐν μελικράτῳ. ἄμεινον
δὲ τὴ λαῖς ῥίζαις, τὸ δὲ πεσμαλι προσμίγειν ἀνίσου τὴ πε-
γανολίνῳ, τὴ δαύκῳ τὴ λινοσ ἄλλου τῶν ὁμοίων, ὥσπερ ἡ δύσ-
μαλος. [ὁδὲ κνίδιος κόκκος καθαίρει μὲν φλέγμα τὴ χολὴν,
τὴ ὑδαλάδη πολλά, ἐστὶ δὲ πυρώδης τὴ ὀξύπαλος καθῆψαι
ὅσον κόκκοι λ. ἡ δὲ πεπόλεσον ἐθελόμις κ. ἀφελεῖν δὲ
τὰ περικάρπια τὴ διδόναι τὰ ἐνὸς πέπονος μελάπεπλος, τὴ
ἀλφίτῳ, ἢ ἐν μελικράτῳ πιεῖν, ἄμεινον δὲ ἐν μελ' οἴνου
τίνος. ἐπὶ δὲ τῇ πόσει βραχὺ ἐλαίου ἐπιῤῥοφῆσαι ὡς
μὴ καίειν τὸν φάρυγγα, λαμβάνειν δὲ τὴ μέλιτι ἕως
ἓξ περιπλάσεων κεκομμένους τοὺς κόκκους. δοκεῖ δὲ πλέον
συμφέρειν γυναιξὶν, ἢ ἀνδράσιν, τὴ γᾶς λίνι χωρὶς τῆς ἄλλης
καθάρσεως ἐφ' ὑστέρων ἔλαγεν, τὴ ἄλλως ἁρμόζει τῇ φύσει.
διὸ τὴ λαῖς ὑδέρῳσιν οὐ πονηρῶς δίδοται τὴ ὅσοι τυχρολέρας
τὰς κοιλίας ἔχουσιν, τὴ λαῖς ἐπιληπτικοῖς τὴ λαῖς παρα πλῆξι,
τὴ λαῖς ἀρθριτικοῖς, τὴ τὰ ῥεύματα τῆς κεφαλῆς ἐπιῤῥέοντα.
ἐστὶ δὲ πεσμα τὸ κυκῶσι, καλοῦσι δὲ τὴ κνίδιον τὴ λίνον,
τὴ θυμελαίαν τὸν θάμνον. δύναμις δὲ τὴ λαῖς φύλλοις ἡ
αὐτὴ, ἀλλὰ ἀσθενεστέρα, χρὴ δὲ ξηρανάντας μετὰ μέλιτος
ἐπιτίθεσθαι πλῆθος ὀξυβάφου, ἄγει δὲ ὑδαλαδέστερα, τὸ δὲ ἄλ-
λο κνέωρον ὁ τὴ Ἀθηναῖοι χρῶνται ἐν μυκτηρίοις, οὐδὲν μὲν
ἧττον ἔοικεν οὔτε τοῦ καρποῦ, δύναται δὲ ἡσυχῇ μαλάττειν.

Πλύουσα δὲ καθαίρει φλέγμα τὴ χολὴν, ἐστὶ δ' ὅλον τὴ
ὑδαλάδη· συμφέρει δὲ οἷς δὲ ὁ κόκκος, τὴ ἦν ἄλλως ~~πε~~
βεληθεὶς πλῆθος κενῶσαι κάλλω. ἐστὶ δὲ ἰχυσόλεσον μὲν
ἐπὶ τῆς πιλυάσης, δεύλεσον τὸ πεσμα, ῥίζαν ἢ ῥίζα.
ἧς μὲν δι' ὑπὸ ἐξαρκεῖ ὅσον τριῶν ὀβολῶν μελικράτῳ διπλοῦς
πίνειν, τῆς δὲ πεσμαλος ὅσον ~~ῥίζῃ~~ δραχμῇ, τῆς δὲ ῥίζης

διπλάσιον ἢ νὸ πεσμαλθ. [ἡ δὲ ἄκλη, ἐφ' ἧς δύο, ἡ μὲν δενδράδης, ἡ δὲ χαμαιξήλη, καθαίρουσιν ἀμφότεραι φλεγμαλώδη, καὶ ὑδρῶπα κάλω, δυναμένη δὲ αὐλαῖς οὐχ ὥσπερ τοῖς πολλοῖς τῶν καθαρσόντων θερμή, ἀλλά τι καὶ ψυχρότερα, χρῆται δὲ τῆς ῥίζης ἑτοίμως ἐν οἴνῳ διδόναι ἕως ὀδεριώδεσι πολλάκις, ἄγει γὰρ ἐπὶ γαστέρα, καὶ τὸν κοιλὸν δὲ τὸν ἁπαλὸν ἕλιξ ἑψήσας ὡς λαχάνων ἐσθίοι τὰ μέλισα καθαρθήσεται. φαγέτω δὲ οὐχὶ πλέον ἢ δὶς ἢ ἅπαξ. ἡ δὲ πινόξωσις ἐγγύτατα μὲν τῆς ἀκλῆς καθαίρει καὶ ἡ θηλεῖα καὶ ὁ ἄῤῥην, χολαδέστερα δὲ. ἃ μὲν οὖν ἑψήσας ἁπαλῶν τῶν φύλλων ἐσθίοις, ἐκκοπεῖ τε ἱκανῶς, καὶ σμικρὰ τῶν ἐγγύθεν συνεφέλκεται. εἰ δὲ τὸ ἀφέψημα πεσσάσας οἴνου πίνοις, τοῦτο ἰκμαλέστερον· ἁρμόσει δὲ καὶ ἐφ' ἡμέραν κενωθῆναι χρήζουσι, καὶ ἕλει πυρετιάντοις μὴ διαχωροῦσι, καὶ πρεσβύτῃ καὶ παιδίῳ καὶ γυναικὶ, καὶ μᾶλλον γυναικὶ πρὸς γὰρ τὸ διαχωρεῖν. ~~πολυπόδιον δὲ ἄγει~~

πολυπόδιον δὲ ἄγει

Sunt quadam, quæ mittunt semen: et conculcata
ejus frangentur (Oribasij Latina: Donec ad Euphorbium
Agnoscis pag. 299

Διδόναι δὲ πλῆθος δραχμῶν δύο ἐπιπάσσουλα μελιγάλῳ ὄξει.

Ἐμφόβιον δὲ καθαίρει μὲν ὑδαλώδη καὶ χολώδη πολλά, ἐστὶ δὲ ὀξύαλον ὧν οἶδα καὶ πυρωδέσταλον, διὸ λοιὸς μὲν ὀδεγώδεσι καὶ φλεγμαίνουσι, καὶ ὅσοι φυχρολέξας ἔχουσι λαὶ κοιλίας ἁρμόττει. λοιὸς δὲ ἄλλοις λαγανικοῦ ἰχῶρος καὶ διάρροιαν ἐπὶ, μίσγειν δὲ πελιοσελίνῳ ἀπεγμαλθῷ, καὶ ἀνήθῳ καὶ σελίνῳ καὶ λογδίλῳ. καὶ γὰρ ἐφιδρύει τὸ ἀλεξητήριον λαῦλα· καὶ λῆς ἄγαν ὀσμῆς ἐπέχει μέγιστον καὶ πρὸς τῶν νύσιν περιάγουσα. γένοιτο δὲ ἂν καὶ ὀρθοπνοϊκῷ καὶ δυσπνόῳ χρῆσις διὰ ὠφέλεια πιόντι λῷ ἐυφορβίου, πίνει δὲ ἐν μελιγάλῳ ὅσον τριόβολον μίσγων λινοῦ λῶν ἡμμένων ἀπεγμάλων τὸ ἴσον. ἡ δὲ ἀγριὰ λεπίς καθαίρει μὲν φλέγμα καὶ χολὴν, διδόναι δὲ λοῦ ἀπεγμάλθου ὅσον δραχμὰς δύο, ἄλλοι δὲ λῷ χυλῷ λαῶν φύλλων διδόασιν ἐν μελιγάλῳ. κυνικὸς μὲν καθαίρει φλέγμα καὶ χολὴν ὁ μὲν ἰχῶρος, δεῖ δὲ λῷ ἀπεγμάλθῳ πελιγμένῳ πιεζάντα τὸν χυλὸν μίσγειν ξυμῷ ὄρνιθος καὶ ξοφῆν, οἱ δὲ ἀνίσου καὶ μέλι καὶ ἀμυγδάλα μίσγοντες λοῖς ἰκτερικοῖς καλαπότια πίνειν ἁρμόττουσα, πλὴν τοὺς δὲ λάλῳ δραχμαὶ τέσσαρες ἀρκοῦσι· οἶδα δὲ λοὺς περὶ Καρχάν ἁλόντας καὶ ὀστοῦν γαλαπτῷ εἰς καθαίρειν σκευαζομένους ἀπὸ λοῦ κυνός, ἀλλὰ ὑπὲρ γαλαπτος πολὺ ἰδίᾳ ἐρημίαν. ἡ δὲ σκαμωνία ὀυδενὸς μὲν λῶν ἁλιτηρίων λεπτεῖαν εἰς ὀξύληλα ἥλε εἰς ἰχῦν, καρδιαλγεῖ δὲ καὶ δύσοσμος καὶ ἀλεξητὴς, καὶ ἄγαν διψώδης, ἔστι δὲ πονεζῶν ἐνίοις ἀλόλῳ μίσγοντες προσφέρειν

ἡ δὲ θύμω κόμη ἄλοιν, οἱ δὲ ἢ λοῖς ἐνώδεσι σεσμᾶσι,
ὥστε ἂν οὖν συμφέρῃ οὔτε λῷ πυρώδει τῷ κοιλίᾳν οὔτε
λῷ ἀρρώστῳ σόμαχον, οὔτε ᾧ κίνδυνος συνηχθῶσθαι
τῷ ἔξιν, οὐ δὲ λῷ ὑδερικῷ, ἢ γὰρ ὕδωρ ἦν ὅλον συν-
ιξις ἐστίν, ἀλλὰ μᾶλλον λῶν ἰκτερικῶν ἥ τε ἢ πε-
φαλαλγεῖ, ἢ λιθιασγικῷ ἢ πυρετῷ τεταρταίῳ ἢ
ἀφημερινῷ, ἢ ὅσοις ~~ἐπὶ~~ τὸ δεσμα ἐξανθεῖ δοθιήσιν
ἀπεπέσι ἢ ὀδύναις ὀφθαλμῶν ἢ πλευρῶν πόνοις χρο-
νιζέσοις. ἄγει δὲ φλέγμα ἢ χολὴν ἰσχυρῶς ἀκραλέον
μιὰ δραχμὴ τὸ πλῆσον, ἢ δὲ πρόσεσον κενοῦσθαι δεῖ
ἐφ' ὅσον ἔλασσον κενοῦν ἐθέλοις. ἐπὶ τοσοῦτον ἔλασσον προσ-
φέρειν ἢ μᾶλλον ~~ἧσσον~~ τῆς ῥίζης, ἄνευ γὰρ πολὺ λῶ
ὀπῶ τεῖπειαν. ὥστε ἢ δύο δραχμὰς ~~δυοῖν~~ δυοῖν μέ-
τριον. ἡ δὲ λῶ χαλκῶ τεπὶς ἄγει ~~ἄγει~~ μὲν ὑδα-
τώδη, δοκεῖ δὲ τοῖς ὑδέσοις ἁρμόζειν, ἐξαρκεῖ δὲ
ὅσον δραχμαὶ δύο μετὰ μέλιτος ἑφθὸν καλῷ ~~πόλια~~
πνευάσοντα λαβεῖν, ἢ ἐν μελικράτῳ πίνειν. τὸ ἄνθος
τὸ χαλκῶ ἄγει μὲν παχέα, ἢ φλεγματώδη πλή-
θοις δὲ ἐξαρκεῖ τεταρτημόριον μετὰ μελικράτος. ||τὰ μὲν οὖν
κάλλω καθαίρειν ὅσα ἐγὼ οἶδα, ταῦτα ἐστὶν, οὐ μὲν
ἀπελπίζων γε ἄλλα ἢ ἄλλα ἔνια. τὰ δὲ οὖν ἐγκεί-
μενα ἐπὶ πολλοῖς ἁρμόζειν, ἢ νοσήμασι ἢ φύσεσιν, ὡς
ἕκαστον εὐπορεῖται τε ἢ ἀκμάζειν ἢ ὥρα, εἰ δὲ ἀν
πλέω γίγνοιτο εἰς ἐθέλοι μισγειν ἀυτὰ, οὐ μὲν πάν-
τάπασιν εὐαρμόστως ἔχει, τὰ μὲν ὁλὶ ὀξύτατα ἢ πυ-
κνότατα ὄντα εἰ μᾶλλον ἂν τοιαῦτα γίγνοιτο μισγό-
μενα, ὥσπερ ὁ κνίδιος κόκκος, ἢ οἱ λιθύμαλλοι ἢ ἡ
στακτὴ ἢ τὸ εὐφόρβιον. οὐδεὶς γοῦν οὔτε ταῦτα πρὸς
ἄλληλα οὔτε ἕτερα τοιαῦτα οὕτως ἂν κεράσας προσφέ-
ρει

Βιβ 2

μὴ μέλλων λὰς καθάρσεις ἀλεξιτερίας ποιεῖσθαι ἢ
ἡ ἐμέτῳ προσάγειν ἢ πόνα γαστρὸς, ἢ δίαιτα ἀποδύεσθαι ἢ
συλλέξειν * ἢ λὸ ὅλον λὸ ὑπὲρ ὀμφὸς ῥᾳδίως γίγ-
νεσθαι; ἐν ὧ μὲν ἦρος λοιὸς καὶν μιγεντὸς καλῶς λὸ
τὸ δέ ἐστι. ἄλλο δὲ ἡ λὶς λὰ ἀφεστῶτα λοῖς ἀφεστῶ-
λοις μίσγει, τοῦτο λὶ γὰρ ἂν ἢ ἦν λῷ. ἐλέγω παρὰ
λῷ ἐλέγειν ὄφελος ἢ λὸ μᾶλλον καθαίρειν ἀμφοτέρων
γε δὴ ὄντων ἀφεστώτων οὐκ οὖν ὧδε ἡ λόλων μίξις πρέ-
πει ἀλαῖς, οὐ δὲ ἡ λῶν ἄνω κενούντων ἢ λῶν κάτω,
ἡ μὲν μέλλοι λις ἀμφιβόλα σκευάζειν φάρμακα,
οὐδὲ ἡ λῶν καρδιοβόλων οἷα ἡ σταφυὶς ἐστὶ λὴ ἡ
ἀκλὴ λὴ ἡ θαλασσίας ῥαφάνη, λούτοις γὰρ ἄλλων ἡ-
δυσμάτων δεῖ. ἐπεὶ δὲ λὰ μὲν ἀφεστηκότα ἐθέλει δι-
δόναι, λὰ μὲν ξηρὰ ἐπικινοῦντα, ἢ κοπτόντα, λῶν
μὲν ὀπούς, ζῶν δὲ ῥίζας, οὐκ ἀμιγνύναι δὲ λὰ ἐφθὰ
ζοῖς ὠμοῖς, ὧδε ῥίζα ὀπῶ πάνυ ἐν εὐκεφάλοις. καὶ-
λανέμειν λὰ νοσήματα ῥᾴστον, ἡ γνώμη ἥλις ἐπίσταλο
μὲν, οἷον ἕκαστον νόσημα λῇ μαθοῦσα λὸ σεῖον λῷ
ἐλέγειν διαλάσειν. μαθοῦν δὲ λόλο, λῇ ἕκαστον φαρμάκων
μάθοι, τινός ἐστι νοσήματος, λὰ γὰρ ζῶν ἐναντιωτάτων νο-
σημάτων οὐκ ἂν ἐθέλοις μίσγειν. ὑπόλιπον οὖν λὰ μὲν
πυρώδη ζοῖς ἀναπτύκτοις κεφαλαντύλοις προσφέρειν, λὰ δὲ
ἰχῶδη ζοῖς ἀφεστεῦσιν, λὰ δὲ ἄλλως ἀλεξητῆ ζοῖς ἠδύ-
σμοις, οἷον γλήχωνι κόμῃ λῇ καλαμίνθῃ λῇ θύμῳ λῇ ζῷ
λῷ πελιοσελίνῳ σπέρμασι λῇ ζῷ λῷ δαύκῳ, λῇ λῷ ἀνίσῳ
λῇ ζοῖς ἄλλοις, λῇ ζῷ πέπερι, λῇ ἡ ἵππι ἄλλῳ, λόλων
δὲ τέμνειν λὰ μὲν λῇ συνεχῇ καθάρσει ἐστὶν, ὥσπερ λὸ
πέπερι, λῇ ἡ ἵππι ἄλλῳ, λούτων δὲ λὰ μὲν λῇ οἱ ἄλες.
λὰ δὲ λῇ κωλύοντα εἰς λὸ μὴ πλέον λῷ καιρῷ καθ-
αίρειν ὥσπερ λὰ ὀμφακόμενα λῶν σπερμάτων, λὰ δὲ λῇ

ἄγχη τὸ φάρμακον πρὸς τὰ καθαρθῶσι χρήσιμα, ἢ γὰρ τὸ ἰκτερικῶν τῶν διυσεντερικῶν μίσγοις, ἢ μᾶλλον τοὶ καλαμίνθῃ, ἢ τὸ ἀψίνθιον ἕλκει μᾶλλον τοὶ πᾶς· ἢ ἐ τῶ κεφαλαλγεῖ ἢ ἀμβλυωττοῦντι πρὸς τῶ καθαρτικῶ ἢ ἀγαθὸν, ἢ ὅπου πάνακος μίσγοις ἕλκει μᾶλλον ἢ τῦλο ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἄξει, ἢ τοι πάνυ δυσχερῆ τᾶῦτά ἐστιν; ἀλλ' οὐκ ἔστι καλῶς ἄνωθεν καθαρθῶσι τούτων δίχα; ἐ δὲ τὸ κατόξιον μετὰ τῆς σταφυσαγρίας τῶ καθαρτικῶ δίδοῦσι καθάπτεσθαί τε ἐνδέουσι, ἢ τὸ αἰσχρότερον ἄλλως τῶ πάσης φάρμακον κεφαλαντίου ἐξευρεῖν. οὕτω δὲ ἢ γυναικὶ ἐπιχέσῃ καλαμίνθῃ συνήνεγκε μετὰ ἀσταφίδος ἀφεψήματος, ἢ ἐλελισφάκῳ ἢ τινος ἄλλου τῶν καλαμίνθῃ ἐρεθιζόντων δοῦναι τὸ φάρμακον, χωρὶς γὰρ τῶ καλὰ χαίρειν ἄγειν πολλῶν ἢ τὰ ὀξυτέρων ἐφάνη· τὰ δὲ αὐτὰ ἢ πλευριτικοῖς ἢ τοῖς περιπνευμονικοῖς, ἐ ἢ τούτοις καθάρσεως δέοι μηχάνῃ, πολὺ γὰρ δὴ καλλίων ἢ ἡ συκωνία ἢ ἡ σταφυσαγρία, ἢ ὁ ἑλλέβορος μετὰ τῶ ἀγαθοῦ τὰ ἐν θαψάκου ἄξει ἐ μόνον ἐκείνῃ τοῖς τοσούτοις, ἄξει δὴ ἢ μετὰ ἀμμωνιακοῦ ἢ γὰρ τῦτο εὐμενέστατον εἴθε, ἢ πνεύμονι. πρὸς μὲν τὰ ἑλμινθας ἐ μὲν πλατέα ἔστι ὁ βλήχων καθαρτικῶ καλῶς μύγιλα, ἢ τὸ μικρὸν ἡλιοσκόπιον ἢ ὑσσωπον, ἢ ὀρίγανος, ἢ σέσελις, βραχύτατα μὲν γὰρ ἀποκλίνῃ τῶ ἑλμινθα, τὸ δὲ καθαρτικὸν ἐξάγει· ἐ δὲ στρογγύλα, τὸ ἀφέψημα τῆς ἰσάτιδος, ἢ τὸ ἀψίνθιον, ἢ κνίδης σπέρμα, ἢ κύμινον Αἰθιοπικὸν ἢ ἀγάβης ῥίζα ἢ ὁ φλόμος, ἢ γὰρ τᾶῦτα ἀποκλίνῃ τοὶ ἑλμίνθας, τὸ δὲ καθαρτικὸν ἐξάγει. οὕτω μὲν δὴ ἢ περὶ τῶν μίξεως πραγματευτέον τῶ ἰατρῶ ἐς τὴν τέχνην ἄγουσι τὸ ἐπιτήδειον. ἐ γὰρ ἢ ὅτι πλείστα ἐπιμάθοιτο πείσεται

55

καὶ ἀκοήν, μὴ ἐντυμέλω δὲ ὅλα ἔρηλα καὶ ἔλινα ἄλλα, ἐμοὶ μὲν οὐδενὶ δοκεῖ ὁ τοιοῦτος ἱκανώλεθρος ἂναξ γιγώσκειν περὶ ζῶν ἐλαλητρίων, ἐσκέφθαι δὲ καὶ τάδε. ἤδη γὰρ ἵνες πιόνες φάρμακον εἰς καθαρσίν, οἱ μὲν ὑπ ἐκαθάρθησαν τὸ παράπαν. οἱ δὲ πλέω τῶν καρτῶν ἐκαθάρθησαν καὶ ἐπιπόνως, πρὸς ἣ δεῖ πεπορφύδαι βοηθεῖν ἵνας. ἡ μὲν οὖν διάλα ἣν διαλάθηται προσήκει πρὸ τῶν φαρμάκων ἔρηλα, καὶ οἵγε πολλῷ διαληθέντες οὕλως ἀδενὸς εὐεμάθησαν ἄλλο. πιόνι δὲ φάρμακον ἡ μὲν ἔμετος προσφέρει, ὅτα καὶ ἐπὶ τοῖς λυχνίοις γίνεται, διάλε ἀηδίαν, καὶ ὑποφόν, καὶ ξενισμὸν καὶ μαλακίαν σωμάτων τὸ μὲν σέλινον ἀποβάπτοντα εἰς ὄξος μασσάσθαι, τὸ δὲ ἐλαίαν λευκῶν, ἁλμάδα, τὸ δὲ ἁλῶν χόνδρων ἐπιθεῖναι τῷ σώματι, μάλιστα ἐπιχρίειν εἰς τὸ φάρμακον, τὰ γὰρ πολλὰ τοὺς ἐμέτους, καὶ προσέτι κορίαννον ὀσφραινόμενον καὶ γλήχων καὶ καλαμίνθη, κάλλιον δὲ καὶ ἀναπαύσαι βραχὺ ἐν τῇ κλίνῃ θάλποντα τῶν γαστέρα καὶ ἄκρους τοὺς πόδας, ὡς τάχιστα εὐθὺς περιπάλειν πολλοῖς ἐμέτοις καὶ καθιομμοὶ καὶ ἐγκλίνυσις παρέχειν. ὅταν δὲ ἐγκρατῶς σφῶν ἀνίων γενάνται, τότ' ἤδη πρὸς τὸν περίπατον ἄγειν κελεύοντα ὑποκινοῦντ ἡσυχῇ, τῶν γὰρ μάλιστ ἐρεθίζει, ἢ ἐξέως τοῖ βαδίζοι, χωρὶς γοῦν τῶν ποππύσμους πολλάκις καὶ τέλεον διεκώλυεν καθαρθῆναι πολύς τε καὶ ὀξὺς περίπατος, ἡκιστα δὲ τῆς καθάρσεως καλλιπάνια ἡσυχάζειν ἐρρωμενῶς, μᾶλλον γὰρ συνδιδωσι. λουτρὰ δὲ καὶ ἐπιβρόφειν μελαχροῦ θερμὸν ὕδατος, καὶ γὰρ τοὺς δημοὺς ἀποπάνει καὶ ταῖς ἐκκρίσεις παρορμᾷ, μὴ καθαρομένων δὲ μελικρατίζειν

ἐπιξηροφθῶν ἢ ἡίζης λελυκόλος ἐν ὕδατι. βέλτιον βάλανον ἐνθεῖναι τῆς συπλησίας ἢ τῆς κυκλαμίνου ἢ νάρκης κόκκου, ἢ χολῆς βοείας ἢ βρυωνίας εἴξης. ἄλλοι δὲ φιλωτρον καλοῦσιν. ἄνθος βάλανος λοῖς φλεγματωδεστέροις, ἀφίνθιον δὲ λοῖς χολωδεστέροις. ἢ δὲ πνεύματα πολλὰ ὑπογιγνόμενα διαλύοντι τὸ ἔντερον, ὥστε μηδὲν ἔξω χαλᾶν, νᾶρκη πήγανον μίσυος τὸ ἥμισυ μέλιτι, ἢ νάρκυμινον, ἢ τῆς μίνθης ἢ τῆς ἡμίνης, καὶ ἀφ' ἑαυτῶν φυσῶν εὐθὺς ἀκολουθεῖ ἢ ἡ ἄλλη κάθαρσις. οἱ δὲ κλυσμοῖς παραπλησίοις διεσκεύασαν πρὸς μὲν νοσοῦντα τὸ νᾶρ ἑλλεβόρου πνιγμὸν καλῶς οἱ κλυσμοὶ ἐξευρηκαν, πρὸς δὲ λαὸν κάλω καθάρσεως μὴ διαχωρούσας ὠδὲν μέγα ὀφελοῦσιν, εἰ μὴ ἅμα ἢ βλάπτουσι, κίνδυνος γάρ, ἂν ἐντὸς πλεῦσαν ὄντος τὸ κλύσμα ἐγχυθὲν ἄνω τε ὑπερβαλλειν καὶ ὀδύνας παρασχεῖν, ὥστε εἰ μὴ κλύζων τις μὴ διαχωροῦντος νοσοῦντος κλυσμάτιον εἰσέρχεται κλύσει μάλιστα δὲ ἐπὶ τῶν ὀξέων φαρμάκων ἐυλαβητέον τὰς ἐπιχύσεις, εἰ γὰρ μὴ διαχωρήσει ὑδρωδὲς λαχὺ ἀποδειχνύει, γένοιτο δὲ ἂν καὶ ἄλλα βλάβα σπασμὸς καὶ κοιλίας καὶ πάλιν καὶ σπλῆνι, τὸ δὲ λίαν ὁ πᾶς ὄγκος ὄγκος ἀχρηστότερος. τὰ δὲ μαλακώτερα καὶ εἰ μὴ καθάρσει, κίνδυνος ὠδεὶς. καὶ τίλων μᾶλλον ἅμα ἑψοῦντες δίδομεν ὅμοιον τῶν λινοξώστων καὶ τῆς ἀπίης τὰ φύλλα. ἃ δὲ ἡ ἀλόη δεινὸν οὐδὲν, μὴ καθάρσαι, οὐδὲ τὸ ἐπίθυμον, οὐδὲ τὸ ἀγαρικόν. οὐδὲ οἱ κλῶνες τῆς βρυωνίας, οὗτοι μὲν καὶ πάνυ τὸ μὴ ἱκανῶς διαχωρεῖν, ἡ γὰρ ῥίζα τῶν πλεόνων ἔχει δύναμιν. ὅλαν οὖν φαρμακεύσῃς, πρὸς τοῖς ἄλλοις σκόπει, καὶ ἐμέτου καιρὸν γιγνέσθαι, ἵνα μὴ θάσσης καὶ δεδοίκῃς ἐμπεῖσαι ἐφ' ἑκάστοις. ἐπιβλέπειν

γε δὲ ἡ μήλις ἔκκρισις ἕλεξα κωλύειν τὴν κάθαρσιν: ὡς πολλοὶ ἢ ἰδρῶντες, ἢ ἐμοῦντες ὑδατώδη κάλλιον ἀπέκρινον, οἷς ἧττον ἡ βλάβη κεκαθαρμένοις γὲ ~~τὴ~~ δὴ ἄλλον τρόπον. ἐπιβλέπειν δὲ χὴ ποδαπὰ χὴ πόσα λὰ καθαιρόμενα ἐστὶ χὴ μᾶλλον ποδαπά, τοῦτο γὰρ κυρίως λέγειν τὸ μέλαν, πλεῖστοι δὲ ἤδη πολλοὶ τῶν ἰατρῶν κενοῦσθαι δοκοῦντες, ῥᾳδίως ἐνέπεσον. διὰ τοῦτο τὴν εὐπορίαν τεκμήριον λέγεσθαι τὸ ἀνιάσεως βέλτιον. ἐκλυομένων δὲ ἀκροκοιλίων, χὴ τυχομένων ἄκρα, χὴ ἀπομένων, καλὰ παύειν τὴν κάθαιρσιν. ἐὰν μὲν οἱ φάρμακον ἐνοχλῇ, δηλοῖ δὲ οἱ ἐξυγμοὶ πιόντα ὕδατος θερμοῦ χὴ ἐμέσαντα, ἐὰν δὲ μὴ πίῃν τὸ ὕδατος θερμῆν δὲ, ἐὰν μὴ ἄλλως προσήκοντα: πολλοῖς γοῦν χὴ μόνον ἐξέπεσεν ἀνθρώπου πολὺ μὴ διαχωρῆσαι, τὸ δὲ καὶ ὀλίγον, διαχωρητικώτερον, ἄμεινον δὲ χὴ χειρὶ θερμῷ ἐλαίῳ χρίσας χὴ ποδὸς. ἐὰν δὲ ἰσχνότερον καλαχοῦν, χὴ δῆλα λὰ ἄκρα χὴ ὅλως ἄπονα ἐφεξῆς ποιῆσαι ὅσα χὴ ἐν λαῖς χολερικαῖς ἠθίσμαται. κίνδυνον γὰρ ὑπερίσχνον καὶ γενέσθαι ὥστε χὴ τὸν καθαιρόμενον, ἴσχει δὴ χὴ οὐδενὸς ἧττον χὴ ὕπνος χὴ λυπρὸν θερμότερον. χὴ λοῖς γε πολλοῖς ἐπὶ τοῖς καθάρσεσι λὰ κλυσὰ συνήνεγκεν. λᾶ δὲ μὴ ἱκανῶς καθαιρηθῆναι ἐν ἀληθείᾳ συμφορώτερον. ἐπικαθαίρονται γὰρ πάλιν, τῶν γεμὼν ἐφεξῆς διαιτᾶν ἐνδεέστερον διαιτᾶσθαι, τὰ μὲν ἀπὸ ζωῶν τὰ δὲ ἡδυσμάτων προσφερόμενον, χὴ οἶνον στυφνότερον, χὴ ἐπὶ λάχοις χυλὸν πτισάνης ἢ τι ἄλλο τῶν στιπτῶν βοσκημάτων, τοῦτο δὲ ὠμόν, ὠὰ δὲ χὴ χόνδρον χὴ βόσκημα, χὴ οἶνον

γλυκὺν ὡς πραΰνει τὸ ἔντερον ἐν τῇ καθάρσει διεξιόν. ἀρμόττει δὲ καὶ τῇ ξηρᾷ γαλακτος μιγὲν σὺν μέλιτος ἢ γλυκέος. καὶ οὕτω γὰρ λαμβανόμενον ἐπιφέρει συνηθείας καλαπλύξεως ἀποδείξεις παντελῆ τῇ καθάρσει, ἀναμιγνύειν δὲ ἐντεῦθεν εἰς προσαγωγὴν περιπάτοις καὶ τρίψεσι καὶ λουτροῖς καὶ σιλφίοις καὶ τῇ ἄλλῃ διαίτῃ ἐς ἂν εἰς τὴν ἐξαρχὴν φύσιν ἀναγάγῃ τὴν ἕξιν, τοῦτο γὰρ οἰκειότατον τῷ ἀσφαλῶς ὑγιάζοντι. περὶ μὲν οὖν τῶν κάτω καθαιρόντων ἐρρήθη. δηλωτέον δὲ ἐφεξῆς ἐν τῷ παρόντι λόγῳ καὶ ὅσα ἄνω καθαίρει. καὶ περὶ ὑδάτων οὖν ἀποδοτέον τὰ ἐγκαθαίροντα, ἰσχυρότατον δὲ πάντων ἐστὶν ὁ λευκὸς ἑλλέβορος, δεύτερον δὲ τὸ σισυμβριώδες, τρίτον ἡ σαφὶς, τέταρτον δὲ σταφὶς τὸ ἄνθος καὶ ὁ καρπός, τὰ δὲ ἄλλα ἧττον. συνήθης δὲ ἂν τις καὶ τῷ μὴ πάνυ δοκοῦντι ἰσχυρῷ καθαίρειν λάβοις, οἷόν τι βρῶμα καὶ πόμα ἢ ἄκουσμα, καὶ ἄλλοτι καὶ ἔμετον καὶ διαχώρημα ἐλάσαιεν. ἀλλὰ τόγε μὴ πάντα ἐγκείμενα πρόσεστι ἐν τοῖς ἄνω καθαίρουσι, δοκεῖ δὲ ἑλλέβορος ἅπασι δεινότατον ποιεῖν τοῖς συμπίπτουσιν. ὅθεν δὲ καὶ τῶν νοσούντων καὶ τῶν ἰατρῶν ἀποδιδράσκουσιν οἱ πολλοὶ τὸ φάρμακον. εἰ δέ τις ἐπῶν τὴν ἐπ' αὐτῷ τεχνῶν προσφέροιμι, μάθοι ἂν ὡς ἥδιον ἑλλεβόρου βρῶσιν ἐστὶ καὶ καθάρσαι σαφῶς καὶ μηδὲν μαθόντα πονεῖσθαι. νοσήμασι μὲν οὖν ἀρμόττει, μανίαις, μελαγχολίαις, ποδάγραις, καὶ τοῖς καλοῦσι ἰχιάδα χρονίοις ἀρθρίτιδι, καὶ τοῖς ἀσθματικοῖς, καὶ τοῖς ἐπιληπτικοῖς καὶ τοῖς παραπληκτικοῖς. καὶ τοῖς ἐπιλήπτοις, ἐλεφαντιῶσι, καὶ κεφαλῆς πόνοις μεχρονισμένοις καὶ γραφικῆς καθαιρόμενοι, καὶ ἀλφῷ, καὶ λέπρᾳ, καὶ εἴ τι ἄλλο καλὰ

μὴ δεῖμα γίνεσθαι μὴ τίλασιν τειχέων γενέσθαι μὴ κεφαλῆς.
ὄμμάτων δὲ μὴ λοιὴ νύκλωψ ὑπὸ τῶν ἐφιάλτεω πιεζομένοις
μὴ λοὶ δεδοικόσι τὸ ὕδωρ, οἷόν τε ἤδη δεδοικέναι: μὴ
ὦσι μελαξὺ πίτυλος, μηκέτι δέεσθαι: ἦλθε δὲ πάλαι μὲν
ἐγίγνωσκον οἱ γεφυραῖοι, μὴ λοὶ κύνας ὅπως νόσοιεν ἐκά-
θαιρον τῷ ἕλλεβόρῳ. οἱ δὲ ἰατροὶ πολὺ δὴ ἐκείνων
ὕστεροι μὴ ἀνθρώπῳ ἅτε ὅμοια νοσοῦντι ἐνεθυμήσαν πρὸς-
φέρειν: Ἱπποκράτης δὲ ὥσπερ οὖν μὴ διέθηκεν ἡμῖν
τῶν τεχνέων, μὴ λοὶς μέγα ἄρθρον μελέων ἕλκους ἐξηρθρη-
κοσι, μὴ οἷς καλεόμενα ὀστᾶ ἐξέχει μὴ λοιλοις ἐκτέλευ-
τα ἀκέσθαι μέσον μὴ ὑστεραίῃ διδόναι λοὶ ἕλλεβορον, ὡς λὰ
μὲν ἄλλα πονηρῶς ἔχοντι, λάχα δὲ ἂν κωλυθεῖσιν ὑπὸ
τῶ φαρμάκου γαγγραινωθῆναι καὶ ἀποθνῆσκειν οἷς
μὴ ἀπιστεῖν μέ ξάδιον, κεχεῖσθαι δὲ χαλεπὸν, ὅταν γε
φάγαινα παρεμένῃ * μὲν ὑπὸ τῶν ἀρίστων δυσχέ-
σεσθαι δὲ περιέχειν χρῶμενοι, μὴ γαῖ εἴ τις οἴεται λοὶ
μέλαινα νῦν πελάσειν διδόναι. πρῶτον μὲν τὸ δύσεργον
μὴ τῶτο ἐνέστιν ἀποσκῶψαι τε, μὴ ἡνίκα ἄλλο ἐργάσεσ
ἐπὶ φαρμάκου καταλαμβάνει, ἔπειτα οὐκ ἴσως πρὸς τὰ
ἔργα ἡ δύναμις, ἀλλὰ πολὺ ἀσθενεστέρα τοῦ τελείου
φύσασθαι. λάχα δὲ οὖν διὰ τὸ ἀμφίβολον, κάλλιον λοῖς
ὅλῳ διακεκριμένοις μὴ διδόναι, πυρετιόντων δὲ τῶν μὲν ἄλλων
ἥδιστ' ἐπιλήθεται ὁ ἕλλεβορος. λοῖς δὲ τετρασκέλοις ἐστὶν ὅπου
πρόφασις δὲ, μὴ λοῖς καλὰ μὲν νεφροῖς λιθιῶσιν μὴ λοῖς χοιράσι
ἀσκίτοις, μὴ ἐπὶ λευκῷ φλέγματι, μὴ τῷ σπληνὶ μὴ λοῖς
ὑγροῖσι καχηκόσι: καίτοι δοκῶν ἥκιστα ἕλκεσι συμ-
φέρειν. ἀλλ' ἐγὼ οἶδα γυναῖκα λοιβὸν ἕλκους ἀπολα-
λαγυῖαν καθαίροντι λίνοι τῶν ἐν κῷ ἰατρῶν, λάμεν

ἢ ἄλλα οὐκ εὐδοκίμει, περὶ δὲ τὴν πόλιν τὸ ἐλεύθερος καλῶς γεγυμνασμένου. τὰ μὲν νοσήματα οἷς ~~μὲν~~ ἂν προσενέγκῃ, ταῦτ' ἐστὶν· οὐ μὲν ἐξαρκεῖ μόνον τὸν νόσον δεχεσθαι τὸ φάρμακον, ἢ μὴ καὶ ἄλλα ἐφεξῆς συμβαίνοι. εἰσὶν οἷς ἔμπροσθεν ἐπὶ ἀυλῶν ἢ οἷς χεὶ ἔναι ἢ ἄνω καθαίρεις ἢ ἡ ἄρα τοῦ ἕλους ἐν ᾗ φαρμακεύεται. ἡ δὲ πρὸς τὸ νόσημα καιροὶ νῦν εἰσίν; δισσοὶ δ' εἰσὶ ἱ μὲν πρὸ ὅλων τῶν νόσων, ὁ δὲ πρὸς τοὺς παροξυσμούς ἢ τὰς διαλείψεις ἀυλῶν, πρὸς μὲν οὖν ὅλων τῶν νόσων ὧδε γινώσκειν· εἰ μὲν ἔμ τις τῶν χρονιζουσῶν φύσει, πολλῷ κάλλιον τὰς ἀρχὰς φαρμακεύειν, μᾶλλον τά γε δὴ ἔχειν τῶν μεγίστων ἀφέλειαν ἐσαθενεῖ νόσῳ ~~τάχος~~, μανομένῳ τε οὖν ἢ ἀρθριτικῷ, ἢ ταριχιῶντι ἢ ναρκῶντι καὶ τὰ νῦν ἐυθὺς δοκεῖν πρὶν ἰσχυροτέραν ἀποδεχθῆναι ἢ τοὺς τοῦ φαρμάκου τὸν νόσον, ὡς τά γε πολλὰ τῶν ταχέων ἀνήκεστα ἐγένετο συνήθεια ἢ χρόνῳ, πάνυ ῥᾳδίως ἐξαιρετέα εἰ εὐπειθὴς μὲν τοῦ καμνοντος, γενναῖα δὲ τοῦ ἰατροῦ εἴη. εἰ δέ τι τῶν ἐνδυαστῶν εἴη νοσημάτων ἅτε ἢ ταχὺ ἢ διὰ πλείονος χωρίσαι, τὰ μὲν ἀυλικὰ μὴ προσφέρειν ἀποχωρισθέντων δὲ εἰς χρόνον· πρὸς μὲν ~~τὸν~~ ὅλων τῶν νόσων οὕτως γινώσκειν. πρὸς δὲ τοὺς παροξυσμοὺς τῆς νόσου μεγάλα μὲν διαλειπούσης ἢ τεταγμένως, πολὺ δὲ ἔμπροσθεν φαρμακευτέον· μικροὺς δὲ ἢ ἀδιάλειπτος, οἱ ἄρτι πεπαυμένοι ἢ μάλιστα τοὺς ἐπιλήπτους. κίνδυνος γὰρ, μὴ σὺν τῷ φαρμάκῳ ἔλθοι ἄφωνος ἢ ἀναίσθητος ἢ παντελῶς ἀκριβῶς ἡ νόσος δεινότητι ἐξαίσιος. ὅσα δὲ συνεχῆ νοσήματα, τούτοις καιρὸς, ὁ μὲν τῆς παρὰ τῆς ὥρας, ὁ δὲ τῆ παρὰ τοῦ καμνοντος ἐστὶ προθυμίας τε ἢ γνώμης καὶ τῶν σωμάτων ἢ τῶν δεινῶν ἢ παρα-

σκευή.

τὰ μὲν δὴ πρῶτα οὕτω χρὴ γιγνώσκειν, ὅταν δὲ δοκῇ προσφέρειν τοῖ ἐλλέβορον, διαλῆψαι τοῦ ἀνθρώπου; ἡ δὲ διαίτα ἐστὶν ἐμέτοι, ἐθισμὸς τοῖς ἐμέτοι χαλεπῶς, μὴ ἰσχὺς τῇ πάσης ἕξεως: εἰ γὰρ τινὶ ἄλλῳ μὴ ἰσχύος δεῖ τούτῳ τῷ φαρμάκῳ, ἐμεῖν δὲ μὴ ἀπὸ δείπνου μὴ νήστει, μὴ ἀπὸ ὀψιανοῦ μὴ ἀπὸ νωπῶν μὴ ἀπὸ σαφανίδος μὴ ἀπὸ ὑγροῦ μὴ μὴ ἄγαν εἰ πολλοῦ τοῖς ἐμέτοις καλαλεπλύνειν. ἀρχῇ μὲν τοῦ μὲν εὐπετέστερον ἐμοῦντα πρῆϊς ἐξεμεῖσαι, τῶν δὲ μὲν πρώτων ἀπὸ δείπνου, μετὰ δὲ νῆστιν, μετὰ δὲ, ἀπὸ σαφανίδος, ἢ τινος ἄλλου τῶν εἰρημένων. μὴ μᾶλλον ὕλῃ τοῖς φλεγματικοῖς ~~τῶν φλεγματικῶν~~ τῶν χολωδεστέρων οἱ ἀπὸ τοῦ δείπνου ἁρμόζει, διαλείπειν ἐπὶ τῷ ἐμέτῳ μὴ δυὸ μὴ τρεῖς ἡμέρας, τοῦ δὲ δυσκόλως ἀναμουντα ἐκ πλείονος μὴ διὰ πλειόνων ἡμερῶν, ὅταν δὲ μεμετάληκε, καλῶς ἐγγὺς τοῦ φαρμάκου συνεχέστερον ἐξεμεῖν, ἐπὶ δὲ τῷ ἐχθέτῳ ἐμέτῳ μίαν διαλειπουντας μὴ ἐν ἁλμυρῇ κλυσματικῇ κεκωλασμένῃ μικρῷ σιλφίου προσφέροντας, οὕτω μὴ ὑστεραίᾳ διδόναι τοῦ ἐλλέβορον προαναζιφαντας ~~οὕτω μὴ ὑστεραίᾳ δ~~ ἐν ἐλαίῳ ἡσύχως: ῥοφεῖν δὲ πολλὰ προσφέρειν, μὴ γὰρ βρεξάντας ἐν ὕδατι νύκτα μὴ ἡμέραν, τὸ ἀποβρέγματος δοῦναι πίειν ὀψιανοῦ μισγων ἢ ὠφιντίου, ἢ νίτρου μὴ τὸ ἀποβρέγμα ἐφεψάντας μετὰ μέλιτος, ἀποβρέχειν τε ἄλλοτε ἐν ὕδατι, ἄλλοτε ἐν γλυκεῖ, ἄλλοτε ἐν οἴνῳ. δοκεῖ δὲ μετὰ τοῦ οἴνου ἐλλέβορος εἶναι μεταλάνων ἀγαγώγιμος, ἡ δὲ τῆς θαψίας προσμίσγειν, οἱ δὲ τοῦ σιλφιομηδοῦς, οἱ δὲ τῆς ἀγριάδος σαφίδος ὡς μᾶλλον τοῦ ἐμέτου κινδύνου, ἐξὸν πλεῖον τοῦ ἐλλεβόρου διδόναι καθαίρειν καλῶς. ὅλων μὲν οὖν χολῆς μὴ πάνυ ἂν πολλὰ ἐξευρίσκοι περὶ

ξ' τῶν σκευῶν ὑπὸ ἐλλεβόρου· χωρὶς γὰρ ὑπὸ κεχαυνύσθαι παντελῶς, καὶ προσθεῖναι καὶ ὀσφραντῶν καθαίρεσθαι ἐπιρρώνυσι οἱ παλαιοί, ὧν ἐστὶ καὶ Δημοσθένης καὶ ἄλλοι γάρ ἄλλοις μὲν βαλάνους πλακοῦντων ἐν ὑπὸ ἐλλεβόρου, προσελίβετο δὲ καὶ ὕδωρ, καὶ προκαλέσαιτο ὑπὸ ἐμέτου· ἄλλος δὲ φοινικῶν γλυκεῖ τοῦ ἐλλεβόρου μετὰ χολῆς βοὸς ἐκέλευσεν ὀσφραίνεσθαι, μήλου μυρσίνου, μήλου πυθίου εἰς τὸ δυνατόν. ἐγὼ γὰρ οὕτω ποιοῦντι προσκαθίζεσθαι βαδίως ἐμέτου, καὶ μᾶλλον εἰ ἐπὶ πλέον χρῷτό τις. Διοκλῆς δὲ καὶ τὴν ὑστέραν τῆς γυναικὸς πεσσεύειν ἐκέλευεν διὰ τοῦ ἐλλεβόρου ὥστε ἐξεμεῖν, δι' ἐνίων δὲ καὶ τὸ ἦπαρ καταπλάττειν τῷ ἐλλεβόρῳ. νῦν δὲ ἤδη καὶ τὰς πόδας καταμύττουσιν ἐφιᾶσιν τὸν ἐλλέβορον ἐν τῇ θαλάσσῃ κυπρίνου ἐλαίου καὶ νίτρου μικρόν μιγνύντες. ἐφ' ᾧ φλεγμαίνοντας ἔμετοι γίγνονται δοκοῦντες συμφέρειν πολλοῖς, καὶ ἀσθενέσι. ὅλως παντοδαπῇ τῶν χρήσιν ἐπὶ πολλοῖς ἔχοντι ὡς φάσμακον. ἐπὶ καὶ φιλοτίμου οἶδα, ὅτε παρελέσθαι χρείαν τῆς καθάρσεως μετὰ τὸ δεῖπνον ἀποσφέσθαι, καὶ ἐκεῖνος ἐλλεβορίσας εἰς σταφανίδας, ἐν ὑστεραίᾳ λαὼν σταφανίδων προσφέρουσι, συνεχῶς γὰρ ἐμεῖτο ὁ ἄνθρωπος, ἧττον δὲ καὶ ἐξ ἐλλεβόρου, χρῆσις δὲ ἰσχνοπαλάθη καὶ κραδίσιν. λεμνεῖν τὸν ἐλλέβορον ὡς μὲν ἐμετικὰ ἄκρατα, ἀποδεῖ δὲ τὸ διάφορον εἰ καὶ σὺν τῇ ἐντιβίῳ λεμνοῖς, καὶ ἡ χωρὶς· ἀδεὲς γὰρ ἡ ἐνεργιώνη εἴτε ἀφελεῖ εἴτε βλάπτει, μόνον λεμνεῖν ἴσα καὶ παρέλεσθαι βουλόμενος ὀλίγῳ τῷ μέλιτι, ἰσχυρόλεσθαι δὲ, δεῖ λεπτύνεσθαι μὴ μὲν πολλῷ. ἄμεινον δὲ καὶ ἐν ἀπὸ μιᾶς ῥίζης λαμβάνειν καὶ ἐν ᾧ πάχει ἴσα, ἵνα σοι καὶ τεμοῦσι ἴσα ᾖ, εἰ δὲ μή ἄλλα καὶ παχύτερα ἀφαιρεῖν ἀφαιρήσειν, ὡς ἱππαχῆ ποιῆς τοῖς λεπτύνεσθαι. ὥστε δὲ ἐν ὀδοῦσι λάβρα λέγω ἔχει, πολλὰ ἀγνοεῖ. καὶ ἤν μὲν εἰ πάνυ σμικρὰ τὰ μετὰ προσφέροι, κίνδυνος μακρὰν ἄλλων τῶν καθάρσιον γε-

Λέξις τοῦ Η βιβλίου τῶν Ὑπερασπισμῶν ἐκ τοῦ Ἀλκυονεύς,
τις ἡ προπαρασκευὴ τοῦ ἑλλοβορίζομένου, ἐκ τοῦ α τῶν
θεραπευτικῶν χρονίων. α.

τοὺς μέλλοντας ἑλλεβορίζεσθαι ἐδώδιμους κατὰ σῶμα καὶ εὐψύχους δεῖ μελασκευάζειν, τοὺς δὲ ὑγροὺς ἰσχνοὺς, πρὸς ἔμετον εὐκόλους. οὐκ οὖν ὡς μὴ πλησμονὴ θείεν οἱ ἄνθρωποι, προσκενοῦν ἡ κοιλία, ὡς ὑπόδειξις, εἶτα μετὰ ἀναλήψιν ἡμερῶν τεσσάρων ἢ πέντε ἔμετος ἐρεθίζεσθαι ἀπὸ δείπνου λαμβάνοντας σήψης. καὶ διαγενομένων πέντε ἡμερῶν πάλιν ἕτερος ἐν τῇ αὐξήσει τοῦ μηνός· πάλιν ἀναλαμβάνειν τὸ σῶμα, καὶ μετὰ ταῦτα μαλαχθείσης τῆς κοιλίας ἀπὸ τῆς ἀποκρούσεως δύο ἢ τρεῖς ἔμετοι συνεξεθιζέσθωσαν ἀπὸ τοῦ δείπνου διὰ τριῶν ἕκαστος ἑκάστου ἡμερῶν εἶτα προλαμβούσης τῆς σελήνης ἀπὸ ὀφρανίδων δὲ ἐκκλινούσης, ἵνα μετὰ εἰκοσὴν πρώτην ἤδη ὁ ἑλλέβορος δίδοται. τὸν μέλανα δὲ ἔχοντα διανοήσαι ἐπεί τοι γένοιτ' ἂν ἐν ἀνθρώποις καὶ τις εὔκαιρος εὐφυΐης, οὐ παχὺς τοῖς ὑγροῖς συνεστὼς τῇ συγκρίσει, εὔψυχος, ὡς εἰ ἔμετος ἀρκέσει ὑψηλὸς ἀπὸ δείπνου παρακεκινημένης ὅλης τῆς κοιλίας, καὶ μετὰ τρεῖς ἢ τέσσαρας ἡμέρας ἀπὸ ὀφρανίδων, μετὰ μιᾶνδε ἢ δύο ἑλλέβορος δοθείη· δοὺς ἐναυλώσαντα ἔχόμενα ὡς πλείονες μὲν οἱ ἀπὸ δείπνου ἔμετοι, πλείονες δὲ καὶ αἱ καλῶ περιολκαὶ, πλείονες δὲ ἐκλαμβάνονται αἱ ἀπὸ ὀφρανίδων ἔμετοι, καὶ τότε δοθείη ὁ ἑλλέβορος.

Τινὰ εἶναι δεῖ τὰ διδόμενα διὰ παντὸς μέλλουσιν ἐμεῖν.

Ῥᾴων οὖν τινὰ μὲν ἐμούμενα δεῖπνα δεῖ εἶναι καὶ τῶν ἀπὸ ζωῆς ὀφρανίδων ἐξαιρεῖσθαι, ἐσθίειν οἱ πολλοὶ νομίζουσι τὰ δεῖπνα τὰ ἐς μεθην λαμβανόμενα, ὕπνος ἄπληστος καὶ ποικίλος ἀνδρὸς προσφέρεσθαι καὶ ἄλλας μὲν οὖν περιττὰς ὀψέων καλίει, εἰ καὶ ἀναγκαῖον ἐν ᾧ τοιοῦτο. ὅλος δὲ παρασκευάζειν ἑλλεβόρῳ. μέλλοις πλείω μὲν ὀλίγα λαμβάνειν τῶν συνήθων δεῖ, ἵνα βαρέα καὶ ἀλόητα δόξῃ, ὑπερδιδόναι δὲ τοῦ σώματος ἀλλόζωον, καὶ γὰρ ἐν κουφισθήσεσθαι παρακίνημα ἀλλὰ ἀζωότερος ἀποδύκνυται, ἔτι δ' αἱ ἄλλο ἄνοσον αὐτὸν ἀσκεῖν δεῖ ἐπὶ ζῶν φαρμακείαν, οὕτως δὲ καὶ ἐπὶ ζῶν λαμβανόμενον, ἀναστέφεσθαι δὲ τὸ πλέως ὀλιδάνειν καλῶ δυνάμενον φυλαττομένους καὶ ὁ ἐμπνευσθῶν, ἵνα ἀνεπιτέλεστος μεῖ ἡ καλῶ κοιλία ζέηται, καὶ ὡς ἔνι ἀτροφάλατη· ἑτοίμως δὲ ἄλλο ἀποκρίνει ἢ ἄνω ἐπολαίσαντε καὶ ἀδιάπλασον ὀζυίεσθαι ὑπὸ τῶν πνευμάτων. οὐκ οὖν οὐ χρὴ τὰ πεπτὰ ἀμεμφῆ ἔναι οὐδὲ αὐ λυκᾶ ἢ λιπρὰν. ἀλλὰ ταῦτα μεῖ ἐς ὕστερον φυλακτέον τὰ ψαθυρώτερα δὲ τὰ πεπτὰ ἐσενεκτέον ἀδρὸν ἄστυ καὶ πολτοὺ συνεσθίειν ἀκουσῶν, εἶτα κρέα ἐπεισφορεῖσθαι δεῖ μὴ ζῶς βαρείας ὕσπληρ ὅλης, ἀλλὰ πιελωδεστέρας καὶ σὺν χυμῷ ζωῇ, καὶ ὀσπρίων τὰ ἤδη συναίσθησα τὸ σιλφιόν, ἐν οἷς καὶ λεπτότερόν τι ἔστω κρόμμυον ἢ ὀφρανίς ἢ πράσον, εἶτα τῶν συφιόντων ἐλικὰ καὶ μετὰ ταῦτα ὅτι κινστοδές ἔστω, καὶ μελίτωμα, καὶ τραγήματα, σύκον, σταφὶς, κάρυον, ἀμύγδαλα καὶ ὁδὰ πρὸς ἔμετον. μετακεῖ δὲ πίνειν συνεχέστερον προσήκει λεῖον πιὰ ὄινον καὶ ἡδύν. ὅτε δὲ γλυκέος, ἢ ἀνομελίτου πληρεστέρα πόσις ἐμπιέσθω. καὶ γὰρ αἱ τοιαῦται ἐμπνευματώσεις ἐσὶ τὸ ἀνακουφίζον ἄπαντα. ἐλαίῳδε καὶ μάλιστα κολυμβᾶν φυλακτέον, φασὶ δὲ ὀξίζουσιν εἰ ζῶς ἀπὸν προσενεγκαῖο καὶ ἀηδεστέρους ποιοῦσι τοὺς ἐμέτους, σταφὶς δὲ ἡδείων. σύκον δὲ ἐν δεσπόσῳ σκληκώτεροι δὲ ἐσὶ. εἰ δέ τις δυνήσει ἐν μέλῳ ἥδυσαι ληπτέα γλυκεῖ οἴνῳ καὶ μέλιτι κεκραμένῳ· τοῖς δὲ χιὼν ἀποκρούουσι, σίλφια δίδονται, καὶ βολβοὶ οἱ ἀπὸ τῆς νασικίσσου ὡς ἄλλωδε δυνηθείτες, καὶ τοῖς πλουσίοις ἐν τῷ νοὶ ἐληθείσοις ἐθθείζες ναυλόχος γὰρ ἐμποιοῦσι, μετεωρίζει τὸ σιλφιόν. καὶ μετὰ ὄξους τακτὸς πρῶτον ληφθεὶ καὶ ἑκατέρου ἐλαίου τῶν ποιούντων τούτων, ἃ χωρὶς ὄξους λαμβάνεσθαι, παρακλεκέσθαι καὶ τῶν λαχάνων ζῶν ἐφθῶν τινὰ, βλίτον, ἀνδροσφαξὸς, καὶ τῶν ἁπλῶν ἀνδροσάκη, καὶ μέση ὀφρανὶς, ἀθρόον δὲ ἐπιποθέντος μεταδιάσημα τοῦτο ἕκαστον σιτοῦσες ἐισενηνέχθαι μήτε δυεῖν ἡμέραιν πλεῖον μήτε ἐλάσσοιν ἕλαττον. ἔξ ἐφελκέσθω τῆς καλῶ κοιλίας ἐφ' ὅσον ὀλιγῶν κάτω τι ζῆς τροφῆς ἐν καλῷ κατειλημμένης. περίπαλος ἐν ἀλεᾷ, καὶ καλ' ἄθησιν ὀρθῆς ἀναβαινούσης, ἐπιζήθεσθαι χρὴ τὸ ἔμετον, ἀκλύστου ἐν ἀλεᾷ, καὶ καλ' ἄθησιν ὀρθῆς ἀναβαινούσης, ἐπιζήθεσθαι χρὴ τὸ ἔμετον, ἀκλύστου καθιέμενον ἢ πλέον, ἐὰν ἑλκίως ἐπακούσῃ, καὶ λιπαθέντος λιπαρῷ τινὶ ἐλαίῳ τὴν ἐπιλωσσίδα, καθιέμενον ἢ πλέον, ἐὰν ἑλκίως ἐπακούσῃ, καὶ λιπαθέντος λιπαρῷ τινὶ ἐλαίῳ τὴν ἐπιλωσσίδα, παρατρέχειν δὲ κατάχεσιν, ἵν' ἀ καταπόσεις ζέωνται, ἀδύνα δὲ ἐπὶ τοῦτο ὀρεᾶν ἄκλυστον προσελθόντος ἢ ἄλλου σώματος. τηνικαῦτα γὰρ εἰάνου ἔχεσθαι τοῦ σωλῆνος τὸ στόμα, καὶ παρυφὴ δὲ ψηλαφᾶν ἀδύνατ

ἢ ἐξ ὧν καὶ τῶν ἐξῶσται. ἐπικτήσιτα δὲ δεῖ συνεργάσασθαι, ὡς ἀμείνοσι τε τοῖς καλακειμένοις οἱ ἔμεθοι γίνοντο· ἀθροῦσι εἰσπνέοντος, ἐπικτήσεται, οὐ ταχέως μὲν ἔσω τοῦ πνεύμβλος εἰς τὴν ἀσκέρα· εἰ δὲ ἐξ τῶν ἐρρων τούτων πρὸς τὰ ἀναπνευστικὰ μέρη ἐκκλείσει, τὸ δὲ ἐκκαθήμενον ἀκολουθεῖ σιδὸν τὸ ἐλεγρὸν πολλῷ. τοῖς δὲ ἐμέσασι καλῶς καὶ χολῶδες τί ἀκολουθεῖ οὐκ οὔτως θεσθῆναι ὡς ζῆ χίστι δῆλον. πολλοὶ δὲ οὐ διδαχθέντες ἐμεῖν, ὑπὸ ἀπειρίας ἐκινδύνευσαν ἐπὶ τῷ ἐλλεβόρῳ συνεργεῖν τὸ λουσένα, διὸ εὖ μᾶλα ὑποδεικτέον, οἵσδε καιρὸς ἐπιβάλλεσθαι δεῖ ἐξεμεῖν. ὅπαρδε θεραπεύειν τῶν ἐμεῖν· καὶ τὰς ἐντάσεις κατωθεν συναγομένου τοῦ ἐπιτασίου ποιεῖσθαι, ἀλλὰ μὴ πόλε τῶν περὶ τῶν τελείων ζόπων, καὶ προκατάλοι ζὰς ἂν ἡ ἐντεῦθεν βία μᾶλλον. ὁ μὲν οὖν ἀπὸ δείπνου ἔμετος τοιοῦτος:

Περὶ τοῦ ἀπὸ ζαφανίδων ἐμέτου.

ὁ δὲ ἀπὸ ζαφανίδων πυκνότερον ζαλεύει, καὶ προδιδάσκει τὸν ἔλλεβόρου, καὶ δήξεις ποιούμενος, ὧδ' ἔχ καὶ λειποθυμώδεις ἐπιπολαιομούς καὶ ζοὺς περὶ φάρυγα στενοχωρίας. δεῖ δὲ πλῆθος μὲν τὸ λαμβάνειν εἶναι πλεῖον, ἢ λήγειν μὴ πλέον τριῶν ἡμιλιτρῶν. συμμετρίας δεῖ τὰς ζαφάνους καὶ τυφερὰς εἶναι ἐὰν γλυκύτεραι ὦσι φλοιὸς ἔστω καὶ σὺν αὐτῷ τῶν φύλλων τὸ τρυφερώτατον, καὶ τὸ ἐκλέγιον. ἀπὸ ὀλιγοσίας δὲ καὶ ὀξοπορίας εἶναι δεῖ. τοὺς μὲν μακροζόας πάντας δὲ τῇ μὲν πρὸ ὧν εὖ τὴν κοιλίαν ὑπῆχθαι, καὶ εἰ δυσκίνητος ἀλωμάτως, καὶ εἰ δυσκίνητος εἴη καὶ κλυσμῷ προ-πατορεύειν περίπατον δὲ ἱκανὸν προσηκαμένου ἐν ἀλεεινῷ καὶ ἡ θερείᾳ ἢ ἐν ἐμπνόῳ πεῖ με-σημβρίαν, λαμβάνειν δὲ μελίκρ ἡδύναντας μᾶλιστα τὰς πρώτας, καὶ μετὰ ταῦτα ἅλι λευκῷ καὶ κα-θαρῷ, ἧλε ἐν ὀξυμέλιτ τοῦτο καὶ ἐπιζέοφεῖν μελαξῦ καὶ μέχοι ἡμικοτυλίου. ἔστω δὲ καὶ τὸ ὄξος ζοῦς σκίλλινον, καὶ τὸ μέλι θυμίζον ὁ σπουδαῖος παραλαμβάνει τὸ δεῦν καὶ εἰς ἐπίτασιν τοῦ τοιούτου καὶ ζεύγανον λεῖον μέλα ἁλίθου ἅλος, καὶ καθ' αὐτὸ δὲ ἅλας καὶ ὕστατον ζὴν συμμε-ζῆναι, καὶ ἀπεκπίσαντα, τοῦ ὀξυμέλιτ ἐπιζέοφεῖν μικρὸν δὲ εἰς ὅλον ἀπολύσαι τὰς ληφθείσας πτύσεις. ἔπα μικρὸν μὲν κατακλιθῆναι καὶ πόδας ψηλαφηθῆναι, ἐπαναστῆσα δὲ ὅλιον περίπαλον ζεμβῆν διελθεῖν, καὶ ἀποκαθίσαντα ἐρεσμοὶ ἤδη πειρᾶσθαι, καὶ συναθρεῖν τὸ ἔρεσμον ὥρας δι' ὅλου πλείους χρόνου διαμενομένου: ἔστω δὲ καὶ ἔμφασις ὑποπιομένης ναυτίας, σποδασσοδώσαν δὲ εἰς ἀποκάθαρσιν ζελείαν, ἁπαλὰ καὶ λεπτὸν ὑγρὸν ἱκανὸν καὶ πολεῖσον τὸ φλεγματῶδες καὶ ὕστερον ἐνίοις τὸ πικρὸν μεταβέβηκεν. ἰὼν δὲ πως ἀισθανέσθαι, εἰ δὲ ἐν ὀδόντα ἡ ἀφολκὴ γίνεται, μετὰ τοῦτον τὸν ἔμεθον προσκλυσμάδος μὲν ἀυτικὰ χρεία καὶ ἀναγκαιοτάτου δι' ὑδρομέλιτος ὅπα δι' ὕδατος καὶ κατακλύσεως ἁλίνος, καὶ ψηλαφίας ζῶν ποδῶν ἱκανῆς. εἰ δὲ ἐπιδέχοιτο καὶ ὕπνον τινός, εἶτα πειρατέα ἡ κοιλία πνεύματα διεκβάλλειν, περίπατος εἰζεύσθω, καὶ χυτρὸν θερμὸν, εἶτα προσφορὰ ἡδυμένου μὲν τινὸς ἁμέως, οἷον ταχέος ἰχνοῦ καὶ εὐστόμου, ἐπακολου-θοῦ δὲ ζωμὸν λιαροῦ πλυνοῦ καὶ τῶν πτερωτικοτάτων. τῶν δὲ ἀπὸ δείπνου ἐμέτων προσλεκτέον λου-τρὸν ὅταν ὡς ἡ δύσπνοια οὕτω παρασκευασμένος μετὰ τὸν δεύτερον ἀπὸ ζαφανίδων ἔμεθον καταύσει. ἀναστάτα μᾶλλον, ἢ τροφαῖς ἀναληφθεῖσα ἡμέρας ἀκμέον.

Περὶ ἐκλογῆς καὶ δόσεως ἐλλεβόρου τοῦ αὐτοῦ β.

Πλοῦτον πρῶτον περὶ ἐκλογῆς τοῦ ἐλλεβόρου παρασκευῆς, οὐκ οὖν Χηρέον πρῶτον μὲν Οἰλαίῳ, δεύτερον δὲ Γαλατικῷ, εἰ δὲ μὴ Σικελικῷ, οὗτος μὲν οὖν τεθαμένας τὰς ζαβδους ἔχει, καὶ πιστικῆ καὶ ξυλοφανῆ. παχεῖ δὲ λεπτοτέρας, ἀρχαῖαι δὲ ζῶν ἄλλων ἐλατῶν, ὁ δὲ Γαλατικὸς πλέτερος ἐστὶ καὶ πᾶς ὡς ζύσος, ὑποχαυνος, ἔκλευκος, ναρθηκοφανής: ὁ δὲ Οἰναίος χαμαὶ μὲν ἔχων λευκὸς τοῦ Γαλατικοῦ ἐπὶ τὸν μελανίτερον μᾶλλον ἀποκλίνον ἤπερ ἐπὶ ζοιο-φανέστερον, ὁ συμβεβηκε τῷ Σικελῷ ἥκιστα ζαῖς ζαβδοις ὁμοῖς: ἥκιστα τεταμένας, πα-χείας δὲ, ἀλλ' οὐχ αἱρετέον τοῦτον, καὶ ζυσὸς ἐπὶ πλεῖον ὅταν ἀτροφωτέρος ᾖ, ἀποκλασθεὶς δὲ ζένιθε, ἀλλ' οὐχ αἱρετέον τοῦτον, καὶ ζυσὸς ἐπὶ πλεῖον ὅταν ἀτροφωτέρος ᾖ, ἀποκλασθεὶς

α

ἢ ἔνδοθεν ἐστὶ λευκὸς σφόδρα γεγαλμένος· δὲ ὀλιγοστέρῳ δακτύλου πᾶς ὑπὸ λαπάρᾳ, ἢ μέχρι παχ-
ύτητος καὶ στέλοι ἔχει καὶ ἐπὶ πλέον παρακμάζει ζῶντα ποιῶν γλυκάζει δὲ παῦ, ἀλλ' ὅπως
τῶν ἄλλων μᾶλλον. ὁ δὲ Γαλατικὸς ἐμπνεῖ μὲν ταχὺ τῇ ὄψει, ἐπικαίων εὐθὺς τὴν γλῶσσαν, καὶ
τραχύτερον ἔχει τὸ στέλεχος ἀλλὰ ἀντίκα ἀποσβέννυται. τοῦ δὲ Σικελικοῦ πλέον ἡ δύναμις τοῦ
ὑπερβάλλοντος ἐστί, λείπεται δὲ τῆς τοῦ Γαλατικοῦ, καὶ παρακμάζει ὁμοίᾳ ὥρᾳ ἡμέρας ἐπὶ πλέον ἢ
τοῦ Γαλατικοῦ, στελεχιοῦ δὲ οὐ πάνυ ἐστὶν ἐμποιητικὸν καὶ ἀμβλώσεως καταστρεφεῖ. δεῖ δὲ λαμβάνειν
ζῶν, ὅπως ἀποκλαύσειος, κονιορτόν τινα ἀνοτίσον ἀποφυσᾷ· ὁ δὲ ὀπὸς καὶ ξηρὸς ἦ, σῶζος, σὺν
ἀποκλύσεως συναλλαττόμενον ἔχει τὴν ἐντεριάνην. ἔστι δὲ προνοητέον περὶ ἑλκυσμένην ἔχει τὴν
ὡς ἂν ἐξαιρεθῆναι ῥᾳδίως, δεῖ δὲ καὶ αὐτῆς εἰς ἐπιστασίαν καθαρσίν· ἃ δὲ τὸ πυγμάδες ἀλῶσι
μὲν ἔστω, ἐφ' ὥσπερ ἐυναλλήσαιλες τὸ φάρμακον ἀπράκτου σκυλμοῦ μετεδώκαν· μὴ πέλειος ἔστω
μὴ σπλοὶ ἄλλος περὶ τὸν ἑλλέβορον, ἀλλὰ καὶ ἔξωθεν καθαρὸς, καὶ ἀπλαδεῖς, σφόδρα λευκὸς
ἔσω ἔνδοθεν, εἰλήφθω μὲν τοιοῦτος. τελεῖσθαι δὲ δεῖ μᾶλλον ἢ ἐμπαλιδαι. δυσκόλου γὰρ τῆς ἰσότητος
πρόσωπα ἐν τῷ ψαλίζειν. ἀλλὰ γὰρ κατὰ γὰς ἀποπάλσεις τὰς ἐν τῷ ψαλίζειν κονιστὸς ζευόμενος
τρικαθήλαος, καὶ ἀνώμαλον καὶ πυγμώδη τὴν κάθαρσιν ποιεῖτω. τεμνέσθω δὲ ἡ μὲν παχεῖα ῥάβδος
ὡς ἐπ' εὐθείας ἅπαξ ἢ δὶς πρὸς λόγον τοῦ πάχους, καὶ μετὰ ταῦτα πλαγείας, σχαζόμενον ὡς ἵνα
γράμματα ἐν μέσῳ, γλίκον ἀλφίτου μὴ μικροῦ, ἀλλὰ ᾧ μὲν μεῖζον ἄλλῳ δὲ ἔλαττον δίδοναι ἀρ-
μόσει, ἐπιστασίας δὲ κινεῖ ὁ λεπτότερος κοπεὶς, καὶ λεπταὶ δὲ ὦσιν αἱ ῥάβδοι διηγήσαιλαι μὴ
κατὰ ἔγκος ἐξαπλώσεως ἕνεκα τῶν ῥάβδων· μέτρον μὲν οὖν δύο δραχμαὶ ἢ δραχμιαίτατα δόζις· ἡ
δὲ ὀλιγωτάτη ὁλκὴ ὀβολοὶ ἡμιεῖς ἢ δέκα, καὶ ποιεῖ μὲν μείζονα σκυλμοὶ ἢ ἔλαττον, πλείονα δὲ
κίνησιν μεθ' ἥττονος τοῦ σκύλμου ἢ πλείου, ἡ δὲ μέση συμμέτρως· μεμνῆσθαι δὲ δεῖ μέλα τὴν
ἰδιαζὴν τοῦ ἑλλεβόρου διαφυλάττειν ἀυλοί. ἀλλὰ μὴ ἐνθὺς ἀπὸ ζῆς συνθέσεως τὸ τεμνόμενον καὶ
βόσκει, πυγμαιότερος γὰρ γίνεται, ὃ κυὶ παρεβαλεν Ἀλαθίνος πάντα ἀκριβῆς ὢν καὶ οὐ πιστεύων
τῇ ἐκλογῇ, ἀλλὰ καὶ πείρας εἰς ἀσφάλειαν λεύκειος, ὅπως ἂν ἐρέσαι ὁ κιὼν οὗτος καὶ ὁ λαθρω-
πὸς ὁ λαβὼν ἐκαθαίρεσθο. ἐπίθετο οὖν τὴν πεῖραν ἐν ἀσφαλεῖ· τοῖς μὲν οὖν ἄλλοις ἀτικὸς δίδοναι
οἷς ἂν τι παχύνοι· τοὺς δὲ μαινομένους αἱ παρακοπαὶ ἀπαλλοτρίουσιν ὑπὸ τῶν ἀπειθῶν
ἐπί τε τοῦ ὑποπνεύειν ἢ δικαίαις τὸ βοήθημα τοῦτο, καὶ δὲ τινες ἀυλῶν καὶ φασκακεῖαι δειδοιότες·
παχυτέρους, οὐκ οὖν ἐνεύσας δεῖ πρὸς αὐτούς· καὶ οἶκος μὲν ἕτερος παρασκευαζέσθω ἐς ὃν ἀξο-
μεθ' αὖθις μετὰ τὸ λαβεῖν ἕλκυλα καὶ τῆς αὐγῆς τινὰ ἀφορμὴν καὶ τὴν ἄλλην παρασκευὴν πρὸς
τὰ συναλλάττα ἐν ταῖς καθάρσεσιν. συλλεγέντες δὲ, ὡς ἐπὶ τροφὴν ἕξομεν. καὶ ἵνα ἡ εἶν ἐν ὥρᾳ
τακούσειαν, πολλοῦ ἠθισμένοι ἢ πολὺν τὸν Χοίδρον πλυτὸν, ἢ μελιτώματα π[illegible], πρῶτον
τὸ ἐκ τῆς συνηθείας παραλεθὲν εὐσφεγγέσθω, ἐκπεφυρασμένου τοῦ φαρμάκου σφαῖρας ποιοῦσι κα-
θαπὲν ἀπὸ τοῦ πολτοῦ καὶ τῶν πεμμάτων ὧν ἐποιήσαμεν ἔμπροσθεν. ἐκ φιλονεικίας οὖν λείπειν ζώντων
καὶ τῶν πρὸς αὐτοὺς ζήλου, ἵνα ἐπὶ τῆς χρείας μεθ' ἡμῶν τὸ ἔθος ἦ, ἀπορεισθεὶς ἐπὶ μὴν ἐνέσβαν
κατὰ ἔμπροσθεν. τῷ μὲν οὖν πολλῷ ἐμφυσηθεὶη ἂν πυρὶν δὲ πλουσάνη, οὐ πάνυ τι ἐν τοῖς πολλοῖς γὰς καὶ
ζῶς τέχνασι διαλάθοιεν καὶ φθαρεῖν, ἀμελείαν τὸ σκευαδὲν μᾶλλον ἢ ἐνέδρας ἡμέρᾳσαν ἐκφαίνει,
ὅτε δὲ ἐν πολλοῖς τὴν αὐτὴν συνήθειαν κεκύφθαι ἵνα εἰ ὀλίγον ἀπό τινὸς ζεύξαιτο ἀπ' ἄλλου συμ-
πλησιάσιεν· ἐνταῦθα σκοπεῖσθω δεῖ ὅπως ἐκ πλειόναν λήψεως ἡ ἄμα συμμετρία πληρωθείη· οὐ μὴν
ἀλλὰ καὶ, ὅτι οὐ δὲ ὑστεραίαν ἐπήξηται καλὰ φόβον τοῖς πολλοῖς, ἀλλὰ καὶ καθαρθέντος οὐδαμῆ
ἀλάκως καὶ ὁ λιάμβος αὐτοῖς σπαλαθῆναι καὶ διάκειον ἐστίν. ἔστε τις ἤδη εἰ καὶ προβλέποι πυγμὸν
καὶ βοηθήσειν αὐτῷ, ὡς τό γε ὑπὲς τὸ μέτρον οὐκ ὡς νομίζεται παντάπασιν ἐκλύει τὴν βοήθειαν.

α. [ὑποπνοεῖν] sec. m. marg.

β ἀποφέρεσθαι

ἀλλ' ἐκκλώτερον ποιεῖ, καὶ δεῖ δέον ἐπὶ τοῦτο μᾶλλον. τότε γὰρ ἄλλα καὶ τὸ ἄγαθον τοῦ φαρμάκου τοῦτο ἐστὶν ὅπως ἂν ἡ πρώτη ἐξαιρεθῆται, οὐκ οὖν ὁ τῆς ὑπερκαθάρσεως φόβος ὄφελός. εὐμαρὲς γὰρ καὶ ἀποσπᾶσθαι τὸν σύμαχον, καὶ ἀποσύρεσθαι, οὗς μὲν οὖν μεταχειρίζεσθαι δυνατὸν οὕτω μεταχειρίζεσθαι. εἰσὶ δὲ οἱ παντελῶς παρὰ τεταγμένον, καὶ τούτοις ἀχλυωδέσας χρεία ἐνέσας, περὶ ταύτης οὖν καὶ νῦν λέγομεν. εἰ γὰρ μήτε πλακοῦντι τῶν τοιφερωδεστέρων ἐγκρύψαι δυνηθείημεν μήτε ταῖς ἐμπεφυρμέναις ῥυπώσαις, τῷ βολβῷ χρηστέον ὅταν δὲ καὶ πολλῷ ἐμπλᾶς λαθεῖν. λεῖος γὰρ γίνεται καὶ ῥοφεῖσθαι καὶ πολτῷ, καὶ φακῷ καὶ παντὶ τῷ καταπίεσθαι δυναμένῳ. οὐ δύο δὲ δραχμὰς αὐτοῦ λαβεῖν ἀλλὰ καὶ τέσσαρας. ἀλλ' ἀνδρὸς γὰρ ἑλλεβορίζη ὅμως ἀεὶ πλείονι καὶ λεπτοτέρου ἄλευρου ἢ βοὸς καὶ μελαίνης χολῆς. εἰ δὲ μὴ ἑλίγματι αὐτῷ χρηστέον. σκευάζεται δὲ οὕτως, ἑλλεβόρου λίτραν δεῖ λαβεῖν ἐξειλιγμένου καὶ βρέξαι εἰς ὕδατος ξέστας ἓξ ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς, εἶθ' ἑψῆσαι ἕως ἂν ἀπολειφθεῖεν ξέσται τρεῖς. μετὰ δὲ ταῦτα ἐκθλίψαντα σπουδαίως τὰ ῥάβδια ἐκβάλλειν· τρεῖς δὲ λίτρας μιξαντας μέλιτος τῷ λοιπῷ ὕδατι, ἑψεῖν μέχρι σύστασις ἐλικτοῦ γένηται. καὶ ἀποθέμενος ἐν ὕελῳ ἢ ἀργύρῳ τηρεῖν σπουδαίως ὅπως μὴ διαπνεύσῃ, δίεσθαι δὲ ἐξ αὐτοῦ τῷ παρασκευασμένῳ μύστρου συμμέτρου πλῆθος, καθαίρει σφοδρῶς, οὐκ ἂν δὲ ἀποπλήξειεν. ἀλλὰ δεῖ καὶ ἐς ἄλλο ἐνέσας, προσβάλλων οὖν ὀλίγον μέλι καὶ ὕδατι διαλύσας πτεῖν δίδου· εἰ δὲ μὴ ἐπὶ προεσπουδίας συναχθεῖεν ἀνὸ ἐς καταπότια πεῖσαι ἂν καταπιεῖν. ἤδη δὲ βηχώδει οὐκ ἄνευ καιρὸν γένοιτο ὡς βηχικὸν καταπότιον σκευάζοιτο, ἐν συμμέτρῳ τετριμμένην τῶν ῥάβδιων λοῦσαι μέλιτι ἑφθῷ συστρέφειν. τοὺς δὲ καὶ πρὸς βίαν ἐκκαθαίρειν, εἰ μὴ ἐνδεχοιθείεν, διὰ κλυσμοῦ ἐνοίκου τοῦ ἐλίσματος δίπλην τὴν συμμέτρειαν ὀλίγῳ ὕδατι ἀνέθειναν. εἶτα ἐκ τῶν ῥάβδων τεμάχια χολῇ ῥυσίνῃ ἐκκαίοντες ἡνίκα μὲν ἔσει καὶ κροκίδια. λύτεον

Λύτεον.

Ἐκ τῶν Ἡσιόδου περὶ δόσεως ἑλλεβόρου ἐκ τοῦ περὶ κενουμένων βοηθημάτων.

Ἐπὶ δὲ ἀκινδυνωτάτῃ χρῆσις παρ' ἡμῖν ἡ διὰ τοῦ ἐψηθέντος ἑλλεβόρου. τὸν δὲ τρόπον τῆς σκευασίας ἔχει τοιόνδε, ἑλλεβόρου λίτραν ἀποβρεχομένην ὕδατος κοτύλαις ἓξ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἀφεψήσει ἐπὶ πυρὸς μαλακοῦ μέχρι τοῦ ὕδατος τὸ τρίτον. εἶτα τὸν ἑλλέβορον ἀποθλίψαντες εἰς τὸ ἀφέψημα κοτύλας δύο μέλιτος βάλλοντες πάλιν ἑψήσει μέχρι τοῦ ἀμόλυντον γενέσθαι. πίνει δὲ τοῖς μὲν μὴ πολὺ δεομένοις καθάρσεως κοχλιάρια δύο. τοῖς δὲ ἐντόνοις μύστρου πλῆθος. ἡ δὲ διὰ τούτων κάθαρσις οὐδὲ τὸν ἀποπνιγοῦ ἀπὸ τῆς καθάρσεως ἡμῖν ἤνεγκεν πρὸς φόβον.

ἀλλὰ γὰρ καὶ ζῆς βιαίου καὶ συντόνου ἐνεργείας καὶ χαρίζεται καὶ διὰ τούτων ὡς εἰκὸς ὀλιγοφορέστερος ἐστί, καὶ δίδοται ἐπειδὰν φροντίζωμεν συνδέσμου θεραπείας ἐπὶ τῶν εὐδιαφθάρτων παθῶν, καὶ κατορθούμενον ἂν χρησιμώτερον διὰ τῶν λοιπῶν βοηθημάτων· κεφαλαίωσις δὲ ἐξ αὐτοῦ τὸ ἐπᾶραι περὶ τὸ τῆς τέχνης ἐπάγγελμα ἐπὶ δὲ τῶν μανικῶν, καὶ μηδεὶς τρόπῳ λειψυδρείαν αὐτῶν, τὸ τὰς τάσεις τροφὴν ὑπόπλεω ἔχειν, ἢ διὰ τούτου δόσις ἀρίστη. καὶ γὰρ εἰ μὴ διακωλύειν τελέως τὴν ὀργὴν μέλλοι μέντοι ὥστε πολλάκις, καὶ βουλομένους ἐκ δευτέρου δοθῆναι ἀεί. προσφερέσθω δὲ διὰ νάρθηκος διειθεῖν μέλα πολλοῦ τοῦ χόλερος, δυνατὸν δὲ καὶ σὺν φακῇ καὶ σὺν πέμμασι, δίδοται βέλτιον δὲ καὶ ἀκέρσιον προσφέρειν, καταπίνεται γὰρ μᾶλλον ὄντως ζῶν σωμάτων. διδομένων δὲ καὶ ταῖς λιπάτοις μὲν διαθέσεσιν οὖσιν. μὴ κατὰ πᾶσα δὲ ἐπιτηδείας τοῖς ἐλλεβόροις ἔχουσιν. ὥστε εἶπεν ἰκανὰς ἀφιστόλου ἢ φυσικὴν τῶν σωμάτων διάθεσιν, ἢ ἕξιν, ἐπὶ γὰρ τούτων ὅτε μὲν καὶ ἐκ δευτέρου ὡ τρόπον χρησάμενοι μείζοσιν παθῶν περιπεσούμεθα. οὕτω δὲ προπειρασάντες τὸ φάρμακον ἀκινδύνως καὶ τὴν περιφυσάμενον ἀποθέμενοι φόβον, καὶ τῶν ἀκεσμάτων ἐλλεβόρων ἐλλιμενοῦμεν. Σεσαμὲν

Ἐκ τῶν Ἡρωδότου πῶς ἄριστος ἐλλέβορος ἐκ τοῦ ἀπὸ λόφου. δ΄.

Ἐλλέβορος δὲ ἄριστος ὁ ἀπ' Ἀντικύρας ὁ γὰρ λοιπὸς ταχέως τὰς ἐκκρίσεις διαφερεθίζων εἴτε τῶν ἢ πεττόντων ὠῶν τοῦ καθαίρειν παύεται. ἔστι δὲ ὁ ἀπ' Ἀντικύρας ἐλλέβορος πρῶτον μὲν τῶν ἄλλων ἀποφέρεται, δεύτερον δὲ Χάννος. καὶ τρίτον πιὰ πολυκενὸς. τῇ δὲ χροιᾷ ἐμφερὴς μᾶλλον ἀνειμένῃ. τῶν δὲ τοιῶνδε ὁ κάλλιστος πῶς εὐθὺς καὶ εὔλος καὶ ἰσοπαχὴς μέχρι τοῦ πλείστου. πρὸς δὲ τῷ τέλει ἀποκορύζων, ὅμως ἐν εὐτροφίᾳ καὶ κατὰ τούτων μενέλω. ὁ γὰρ ἀπὸ πολλοῦ εἰς λεπτὰς κηδόνας ἀναλύεσθαι, εἰ μὴ φύσει ἔστιν ἀτροφος, τὴν τοιῶν ὄνκ ἔχοντα ἐν ἐπιμελείᾳ καιρῷ. κλασθεὶς δὲ λευκὸς ἐδόντι φανεῖται, καὶ λεπτὴν ἔχετω τὴν ἐπιφάνειαν, προσλαθεῖν τε τῶν ὑγρῶν μετ' οὐ πολὺ πλαδρούς κιθῶνας καὶ εὐσηπτεῖς· πυρούμενοι τὸ σῶμα καὶ γλυκάζεται, καὶ πολὺ ἐπισπᾶται στέλον. τὸ δὲ κλώμενον ἀπβάλλον τι χυώδες οὐχὶ τοῦ καλοῦ σημεῖον ἐστίν, ἀλλὰ τοῦ ὑγροῦ. δεῖ δὲ αὐτὸν καὶ ξηρὸν εἶναι. ὁ δὲ ὑγρότερος, τὰ μὲν ἔντοσθα λεπτότερα καὶ μᾶλλον μὲν ἀπὸ τοῦ τὸ ποσὸν εὑρεῖν· εἰ δὲ μή, τὸ ἐλλεῖπον ἀπὸ τοῦ ὁμοίου καὶ ἐμφυοῦς κάλα πάντα λαμβανέσθω ἕνεκα τοῦ μὴ γενέσθαι τὴν κάθαρσιν ἀνισχνον.

Ἐκ τῶν Ἀντύλλου περὶ ἐλλεβόρου ἐκ τοῦ β΄ λόγου τῶν κενουμένων βοηθημάτων ε΄.

Χρὴ δὲ τοῦτο προσκαλαμεκαθηκέναι διότι ὁ μὲν ψυλλιστὸς ταχέως ἄρχεται καθαίρειν μᾶλλον δυο ὡς ἔπεται ὥρας. χολὴν δὲ καὶ φλέγμα ἐξαγαγὼν ἄνευ πολλοῦ σπασμοῦ. καὶ λύτος σὺν ἐξεμεθεὶς ἐν ὥρας τέσσαρσιν ἢ πέντε ἀποπαύειν τὴν κάθαρσιν. ὁ δὲ κριμώδης, καὶ ἔτι μᾶλλον ὁ χυώδης πολλὰ μὲν βραδέως ἐνεργοῦσιν· ὥστε καὶ μετὰ τέσσαρας ὥρας ἢ πέντε πολλάκις ὑπέχεσθαι. ταῦτα δὲ τὰ εἴδη καὶ χολῆς καὶ φλέγματος ἐξαίρουσι καὶ ἀκινδύνων συνολκῆς καὶ ὑπερκαθάρσεως κατισάσιν ἐπὶ πλεῖστον δὲ χρόνον παραλείποντες καθαίρουσιν. ἀλλὰ τὴν γε ὠφελειαν πολλαπλασίαν τοιοῦται. ἀποβρεγμα δὲ ἐλλεβόρου δίδοται γέρουσι καὶ παισὶ καὶ τοῖς τὴν ἕξιν διεζευγκόσιν, ὧν γνώμην ἐκλελυμένοις ἢ πινομένοις ἐαυτῶν νόσημα ἑαυτῶν ἔχουσιν ἢ εἰς προπέτειαν ἐλλεβορισμοῦ. χρὴ δὲ πέντε δραχμὰς ἐν ὕδατος ὀξυρρίου κοτύλης Ἀττικῆς ἡμίσει τρισὶν ἡμέραις ἐμβεβαφὼς ἁλισμένον, ἔπειτα διηθίσαντας καὶ θερμαίνοντας ἐν ἀγγείῳ διπλῷ προσφέρειν τὸ ἀφέψημα.

Πῶς ἀπαντητέον πρὸς τὰ ἐξακολουθοῦντα συμπτώματα ἐκ τοῦ ἐλλεβόρου. ς΄.

α ἐσχισμένη

εἰ μὲν εὐκόλως καθαρθεῖντο οἱ πόνδες τὸν ἑλλέβορον, τὸ δὲ ποιήσαιμεν ἐπ' αὐτόν. μεθ' ὃ τὸ πιεῖν δὸς ῥάφανον δώσομεν ψυχρὸν ὕδωρ διάκλυσμα, ἔπειθ' ἀποσφαίνοντες τὴν τῶν ἀνδρῶν· εἰ μὲν ἀχύμ, καθῆσθαι προστάξομεν αὐτοῖς, εἰ δὲ ἀθενεῖς εἶεν καλακλίνειν ἐπὶ χαμαιζήλου τινὸς καὶ μέχρι ὑγιοῦς ἢ τριῶν ἀποσφαινοῦμεν αὐτοὺς ἐκδιαλειμμάτων καὶ τὸ ψυχρὸν διάκλυσμα προσ-ῆξομεν, καὶ μὴν διάνοιαν διά τινος μυθολογίας περισπάσομεν. τάδε ἄκρα τρίψομεν καὶ δήσομεν. ταῦτα δὲ πάντα χρὴ ποιεῖν, ὑπὲρ τοῦ μὴ πρόσθεν τοῦ δέοντος ἐξεμεθῆναι τὸ φάρμακον. μεθ' ὃ δὲ τοῦτο ἐμβαλλόντες αὐτοὺς εἰς κρεμαστὸν κλινίδιον ἢ μεδέωρον ἄλλως συνχωρήσομεν ἐμεῖν, ἀνιμήσονται δὲ θέσεως πρῶτον περὶ τὸν σφυγμόν, καὶ μὴν καλάποσιν, ἔπειτα σίελον ἀνδρὸς εἰς στόμα καὶ μέσον συνδοθήσεται. ὅπερ ἀποπτύσαντες, αὖθις φλέγμα συνεσταμένον ἐκβαλοῦσιν, ἔπειτα διασήσαντες μέσος τῆς τροφῆς καὶ τοῦ φαρμάκου μεθ' φλέγματος ἐμοῦσιν. ἔπειτα ἐκδια-λειμμάτων ὁμοίως, ἐξεμήσαντες δὲ τὸ φάρμακον καὶ μὴν τροφὴν φλέγμα μεθ' χολῆς ὀλίγης. εἶτα μεθ' πλείονος, εἶτα χολὴν καθαράν· καὶ πλύνουσιν ἐν τῷ διαμέσῳ κουφῶς ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῖς ἁδρόδες τ' ἔσται καὶ ἐνεργεῖς. καὶ φλεβεία ἐπαναστήσεται, καὶ ὁ σφυγμὸς ἀρχιότατος ἔσται, προϊούσης δὲ τῆς καθάρσεως εὐκόλως τότε πρόσωπον εὐχροοῦντες καὶ ὁ σφυγμὸς πυκνωθήσεται καὶ μείζων ἔσται, καὶ ὁ λιμὸς ἀποπαύσεται ἐκ τε μειζόνων διά-ζεμ
-ηματων καὶ καθ' ὅλου ἐμοῦσι. τούτοις δὲ καλὰ μέσην μὲν τὴν κάθαρσιν, νηπίκα ἐκπίσ-ομεν οἱ λυγροὶ μελίκρατον ἐναφεψημένου πηγάνου καλάζοφεῖν δώσομεν, καὶ ἐπιτέλει χλιαρὸν ὅλως προσηνέκαντες τὸ πολὺ καὶ βραχὺ διασήσαντες αὐτότε τοῦτο ἐξαιρεῖν, καὶ εἴ τι πλεον-κτικὸν εἴη, κελεύσομεν. λιπαίνειν χυμῷ τῶν τὸ σῶμα καὶ διασήσαντες ὥρας δύο λούσομεν, καὶ τροφὴν εὐσώμακον προσοίσομεν. εἰ δὲ καὶ σφοδρότερα πῶς καὶ μεθ' περι-στειλίας ἡ κάθαρσις ἀπαντοίη ἢ ἄλλως ἀφιέσεσα, διὰ ὑπονοίας μὲν ταῦτα ἕξομεν, ταχέως λαβόντες τὸ φάρμακον εὐθὺς ἐξεμέσουσιν, καὶ οὐδεμιᾶς ἀπολαύουσιν ὠφελείας καὶ βραδυτῆτα καθάρσεως, ἐν ᾗ καὶ πνιγμῶν εἰσι κίνδυνοι, λύσσης, συνολκῆς, παραφροσύνης, λειποθυμίας, ὑπερκαθάρσεως, κατακλώσεως, δυνάμεως, ἰδρῶτος, ἀμέτρου ἐκλύσεως· ὄντος δὲ ἀδήλου τινός, τῶν δύο χειρώνων τούτων ἐξακολουθεῖν μέλλοντος, πρὸς πᾶσαν παρασκευάζεσθαι χρὴ τὴν κατάσκευήν. ἔστι δὲ τάδε· Τίνα χρὴ παρασκευάζειν τοῖς ἑλλεβόροις.

Κλινίδιον μεδέωρον καὶ ἄλλο ὑποβλητὸν ἔχον διαμήνια καὶ τρίτον κρεμαστόν, σπογγοι, ὀξυ-κρόκων, μελίκρατον, διαφοράς, ὧν τὸ μὲν ὕσσωπον ἐναφεψημένον, μέλιτος, τὸ δὲ ὀρίγανον, τὸ δὲ πήγανον, τὸ δὲ θύμον, ἔλαιον κυπρινον, κνήδινον, ἔρινον, σόδινον, ἐμπλάσματα, ἀποβρεχόμενα ἑλλεβόρου, σικύαι, σφηνίσκοι, πλεκτά, δακτυλήθραι, κλυσῆρες, πυρίαι, ἀψίνθιον, οἶνος, τροφαί, βαλάνιον. εἰ μὲν οὖν πρότερον δέοντος ἐρεθίζειν τὸ ἐμεῖν, καὶ δέος μὴ τὸ φάρμακον ἐκ-βάλωσι πρὶν ὀφεληθῆναί τι ἀπ' αὐτοῦ, τὰ δ' εἰς κατοχὴν ποιήσομεν.

Τίνα χρὴ πράττειν εἰς κατοχὴν τοῦ ἐμέτου ἐπικαθαιρομένων.

Ψυχρὸν ὕδωρ δώσομεν διάκλυσμα συνεχές, καὶ εἰ μὴ παραιρεῖ ὀξύκρατον, καὶ τὰ ἄκρα ἱκανῶς ἁφῆξομεν, καὶ τρίψομεν, καὶ ἄλυσιν ὅλον μυστρίου μικροῦ ἐν διαλειμμάτων ἐν-εχόμεν τῷ σώματι, ἢ κάπτασιν ἐξ ἄλυσις καλέσειν προσλάξομεν, καὶ σιωπᾶν καὶ ἀκινῆσειν,

ἢ καθημένους σφόδρα, ἀνωρόπους κατακειμένους. εἰ δὲ μὴ πάσχοι τοῦτο ὑπὸ τούτου, στικύας μετὰ πηλοῦ τινὸς τῇ μελαφορίῳ καὶ τῷ σώματι τῆς κοιλίας προσαξόμεν, ζέοντος δὲ ὕδατος βραχὺ ἐκ βαλανείων καταχέοφεῖν δώσομεν· καὶν σφόδρα ἐρεθίζοιντο, καὶ ἀψινθίου, ἤτοι κολίσματος ἢ ὑφυήματος ὀλίγον προσοίσομεν. οὐδεὶς δ' ἐστὶν οὕτως εὐήμυς οὐδὲ ἀνατετραμμένος τὸν στόμαχον ὥστε ἐξ ἑνὸς δυοῖν ἢ τριῶν τῶν προειρημένων παραφρονηθῆναι. εἰ δὲ ἀντιτρόφως ὑπὸ ἰχώρος τῆς περὶ τὸν στόμαχον ἢ ἄλλης τινὸς αἰτίας μὴ ἐν τῷ καθηκόντι καιρῷ τῆς καθάρσεως ἄρχοιντο, ἐπὶ μετεώρου κλινιδίου καταχέοντες χλιαρὸν ὕδωρ, κελεύσομεν καθεῖναι τοὺς δακτύλους εἰς τὸ στόμα, καὶ προσάπτεσθαι τοῦ ζαγγαρεώνος καὶ τῶν προσαρτίων τῷ πλατεῖ τῶν ὀνύχων. οὕτω γὰρ ἧττον ἐρεθιζόμενοι· ταῖς σκέλεσι καὶ ταῖς ἰκνύαις ἐκτείνειν μᾶλλον καὶ κάμπτεσθαι καὶ τὴν ἕδραν καὶ τοὺς ἑτέρους χεῖρας τοὺς κονδύλους ἐνερείδειν εἰς τὴν ζαγγάρα, ἢ αὐτοὺς ἐνεγκεῖν ἔφαμεν ἐκείνους δυνάτως ἔχοιεν. εἰ δὲ μὴ κενοῖτο, μὴ δὲ οὕτως ἐπιβιβάζοιμεν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ κλινίδιον τὸ ἔχον ὑπόβαθρα, διχομηνίαν, ζωμὸν κρεμμασόν, καὶ σειόμενον ἑαυτόν, ὡς ἐνταῦθα παραθαρρύνοντες καὶ παρακελευόμενοι συμπροθυμεῖσθαι, τοὺς δὲ δακτύλους αὐτῶν χείρεσιν ἰσχνῷ ἢ κυπρίνῳ· ξύλον δὲ τοῦ σκαμμωνίας ὀπῷ χρίσαντας τοὺς δακτύλους καὶ κινήσαντα τὴν κάθαρσιν, καὶ εἰ μὴ οὕτως ὑπάρχοιντο τῆς καθάρσεως, πλεκτὰ χήνια συνδήσαντας τῶν ὠμαίων ὀκτὼ ἢ δέκα, προβάλλοντες εἰς τὸν ἰσχνὸν ἢ κυπρῖνον καθείσομεν, ἢ δακτυλήθρας· ἐκβάλλονται δὲ αἱ δακτυλήθραι ἐκ δέρματος Καρκιδωνίου ἢ ἄλλου ὡς ὅτι ἀπαλωτάτου μῆκος ὅσον δακτύλων δέκα ἢ ἑνδέκα εἰς ὁμοιότητα δακτύλων ζούτων. τὸ μὲν ἓξ δακτύλων διάστημα πληροῦται ἐρίου, τὰ δὲ τετραδάκτυλον κενὸν ὑπολείπεται πρὸς τὸ περιαρμόζεσθαι τοῖς δακτύλοις, ἀποβάλλοντες δὲ καὶ ταῦτα εἰς τὰ προειρημένα μύρα καθείσομεν εἰς τὸν στόμαχον. παρασημειωτέον δέ, ὅτι τὰ μὲν τῶν ἄλλων ἐμβαλλομένων εἰς κρεμμασὸν κλινίδιον τὴν κίνησιν ἐπὶ πόδας ἢ κεφαλὴν ποιούμεθα. ἐπὶ δὲ τῶν μὴ δυναμένων ἐμεῖν εἰς τὰ πλάγια. χρὴ δὲ καὶ τὴν κρεμμασὸν ἀνώμαλον εἶναι ὥστε παραπλησίαν τὴν κίνησιν τῇ κατὰ πλοῦν γίνεσθαι. διδόασι δὲ αὐτοῖς, καὶ τοῦ μελικράτου καταχέοφεῖν, ὑσσώπου, ἢ ὀρίγανου, ἢ θύμου ἐναφεψημένου.

Τίνα χρὴ πράττειν πυιμοῦ παρακολουθοῦντος ἐπὶ τῶν ἐλλεβοριζομένων.

Ἐπὶ δέ τινες δυσπνοίας ὅταν πνίγονται, πολλάκις δὲ καὶ ἄφωνοι γίνονται. τὸν μὲν πυιμὸν παρημοιμεν, μελίκρατον συνεχῶς ἐπιχέοφεῖν διδόντες ὡς μάλιστα μὲν πίνειν. ἐὰν δὲ μὴ τῶν ἄλλων τι τῶν προειρημένων ἐναφεψῆσθαι, καὶ κατ' ὀλίγον καὶ συνεχῶς προσφέρειν. σπαράττομεν δὲ κενοῦντες ἐπὶ τοῦ κλινιδίου καθείσας τὰ πλεκτὰ σφοδρότερον· εἰ δὲ πάνυ ἐναλλοίωτο ἀποβρέχομεν ἑλλεβόρου τρεῖς ἢ τέσσαρας κυάθους προσοίσομεν, τὰ δὲ ἐδώδιμα ἀποδοκιμάζομεν διὰ τοῦτο; ὅτι τὸ μὲν ἀπόβρεγμα τῆς αὐτῆς ποιότητος σὺν τῷ ἑλλεβόρῳ συνεργεῖ πρὸς τὴν κάθαρσιν. τὰ δὲ ἐδώδιμα διαφορὰν ἔχουσαι ποιότητος, τὸν τοῦ πυιμοῦ χυμὸν ἐρεθίζουσιν, τὸν δὲ ἑλλέβορον οὐκ ἀνακινοῦσιν. εἰ δὲ ὁ κατὰ τὸν πυιμὸν τῶν χυμῶν ὑπὸ μηδενὸς ζούτων παρακρατοῖτο δριμυτάτῳ κλύσματι κλύσομεν αὐτούς, ἀναβολὴν

Περὶ σωμάτων

μὴ τοῦ κινδύνου παρέχεται. καιρὸν δὲ ἐνδόσεως εἰς χρῆσιν ἄλλων βοηθημάτων. δωσόμεν δὲ αὐτῇσι μὲ χλιαρὸν ὅσον τριωβόλου καλαπεῖν, καὶ εἰ μὴ δὲ οὕτως παρηγορεῖτο. ὕδρου παλαιοτάτου ἐν κυάθοις ἀναγκαίοις ἑφθῆναι. ταῦτα δὲ ἀμφότερα ἔμετον μὲν οὐ κινᾶ τὸν δὲ πτυελὸν τυποῖ.

Τίνα χρὴ πράττειν ἀφωνίας, καὶ ἀναισθησίας παρούσης ἐπὶ τῶν προειρημένων.

Οἱ δὲ ἄφωνοι, καὶ ἀναίσθητοι γίνονται, τοῖς σφηνίσκοις αὐτῶν διαστάντες τοὺς ὀδόντας ἔνι ἑκατέρωθεν παρὰ τοὺς χαλινοὺς ἐντίθεμεν τὰ πλευρὰ ἢ τὰς δακτυλήθρας καθείομεν, πλαγιοφορῶς προσάγομεν μάλιστα μὲν αὐτὸν τὸν ἑλλέβορον, εἰ δὲ μὴ εὐφορώτερον, ἢ τί τῶν ὁμοίων. ἐνίοτε μὲν πλατέντες συνεξέβαλον σύριγμα φλεγματώδες, ὁ δὲ τῷ στόματι ἑνεστὼς τὸν πτυελὸν καὶ τὴν ἀφωνίαν ἐπάγεται. καὶ εἰ τὰ τῆς ἀφωνίας καὶ τὰ τῆς ἀναισθησίας ἐπιμένοιεν, λαβόντες ἱμάτιον τῶν πάνυ ἐνδοξοτάτων, καὶ διατείναντες αὐτὸ, δώσομεν διακρατεῖν ἐκ τῶν δύο μερῶν νεανίσκοις ῥωμαῖς καὶ πολλοῖς ἑστῶσιν ἀλλήλων ἀπωτάτω. καὶ μεξέωσον ἀπὸ τῆς τῆς κελεύσαντες διατείνειν τὸ ἱμάτιον εἶτα κατακλίναντες ἐνταῦθα τὸν ἐλλεβοριζόμενον. ποτὲ μὲν χωροῦσιν αὐτὸν, τῷ καθῆσθαι τὸ ἱμάτιον ἐμβοῦντες, ποτὲ δὲ ἐγκυλίομεν ἐν μέρει ἑκατέρῳ, τῶν μὲν ἐπαιρόντων τὸ πρὸς αὐτοῖς μέρος, τῶν δὲ ταπεινούντων. εἰδέναι δὲ χρὴ ὅτι οἱ σεσηθέντες οὕτως εἰ μὴ παύσαιτο τῆς ἀναισθησίας, οὐκ ἐπαναφέρουσιν.

Τίνα χρὴ πράττειν λοιμοῦ παρακολουθοῦντος ἢ σπασμοῦ ἐπὶ τῶν τοιούτων.

Ἔστι δὲ καὶ λοιμὸς παρακολουθεῖ μὲν πολλοῖς τῶν ἑλλεβοριζομένων καὶ χεῖρον ποιοῦσιν, οὐκ ἐπὶ πάντων δὲ κίνδυνον παρέχεται. τὸν μὲν πρόωρον καὶ ἐκ μειζόνων διαλειμμάτων ἐντεῖνοντα ἐκλυόμεν. οὐ γὰρ ἀνωφελὴς ἔσται σπαράττων τὸν στόμαχον καὶ ὑπομιμνήσκων τῆς ἐκκρίσεως. ὁ δὲ σύντονος ἔστιν καὶ σφοδρὸς καὶ πολλοῖς κραδαίνοις τὸ στόμα καὶ σπασμοὺς ἐπάγοι, πρῶτον μὲν τὸ μελίκρατον δώσομεν καθ' ἑκάστην ἔμπλωσιν ἐπιζέοφεῖν θερμότερον, ὀλίγον δὲ πήγανον ἐπιῤῥεῖν, καὶ μύρον ἀνακοχυλίζεσθαι τι παρ' ἑκάστα τῷ μελικράτῳ ἢ ὕδατι θερμῷ κελεύσομεν. ὁ δὲ μὴ παύοιτο ἐνοχλῶν, πλαγιοφορῶς χρησόμεθα, εἰ δὲ καὶ οὕτως ἐπιμένοι, παρ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς ἕδρας προσβαλοῦμεν, ἢ δὲ σφοδρὸς ὀσφῦς ἔστιν προλιπαίνοντες τὸ μεταφρένιον, θήσομεν ἐπὶ σικύαν ὑπὸ τὸν μέσον σπόνδυλον τοῦ τραχήλου, μεταστήσομεν πρὸς αὐτὴν καὶ κατασπάσαι τὴν ἕδραν πειρασόμεθα καὶ γενομένης καθ' ὃν τόπον ἡ ἕδρα κεῖται προσκειμένης, ἔστι τε ἄλλην προσθήσομεν παρὰ τὸν σπόνδυλον ἄνω μεταφέροντες τὴν δευτέραν. οὕτως τὴν τρίτην βασταζομεν καὶ πάλιν ἀνωτέρω θήσομεν. πολλάκις γὰρ αἱ ἐπιβολαὶ τῶν σικυῶν ἀνατείνουσι τὸν στόμαχον σκολιούμενον καὶ συνελκόμενον ὑπὸ τῆς λοιμοῦ. τότε ἄκρα διαχύσομεν καὶ θαλάψομεν ἄλλωστε πυριῶντες καὶ καθιέντες εἰς ὕδωρ θερμόν. καὶ μὴν καὶ ἐκτιλήξεις τινὰς ἐπιμηχανησόμεθα. καὶ ὀνειδιοῦμεν αὐτοῖς, καὶ μέγα εἰσπνεῖν προστάξομεν, καὶ ἐπὶ μακρὸν ἕλκειν ἔσω τὸ πνεῦμα καὶ ἀναπαύσειν ἐπὶ πολύ.

Τί δεῖ πράττειν ἐπὶ τῶν παρακολουθούντων συνολκῶν.

Συνελκὰ δὲ παραπλησίως ὥσπερ καὶ λύξ πᾶσι παρέπονται. αἱ δὲ σφοδραὶ ζυγοῦται δὲ αὗται τῶν ψυχῶν μάλιστα τῶν ἐν ταῖς γαστροκνημίαις καὶ τοῖς μηροῖς καὶ τοῖς βραχίοσι καὶ τῶν μασητήρων ψυχῶν. ζυνοῦται δὲ καὶ ποδῶν ἄκρων καὶ χειρῶν μᾶλλον ταύτας δὴ παρηρεσθόμεν, ἄκρως λιπαίνοντες, θλιβοντες, θαλάττοντες, τυρίοντες, ἄκρως δὲ καὶ ταύτας τὰς συντάσεις ὀνίνησιν ἢ διὰ τῶν χειρῶν θλίψις τῶν ψυχῶν. ὁ γὰρ συλλεγόμενον εἰς τὰς κοιλίας αὐτῶν πνεῦμα καὶ ποιοῦν τὴν συνολκὴν ἐκθλίβουσιν αἱ χεῖρες τρῶσαι. καὶ σικυώνιον δὲ καὶ παλαιὸν ἔλαιον, καὶ τῶν ἀκόπων τὰ θερμαντικὰ, καὶ γαλακτικὰ καὶ γιγνόμενον ἐμβρεχόμενον γε καὶ πινόμενον καὶ κατ' ἰνδίαν καὶ μετὰ τούτου μελικράτου. καὶ τὸ μελίκρατον πολὺ μετὰ τοῦ πηγάνου ἑφθούμενον ταῦτα πάντα τὰς συνολκὰς ἀμβλύνει. μάλιστα δὲ πάντων ὀνίνησι τοὺς συνελκομένους λουτρόν. διόπερ ὅσοι τῆς καθάρσεως ἱκανῶς προκεχωρήκοι, ὥσπερ ἐπὶ τῶν πλείστων συνελκωμένων σφοδρῶς τοῦτο σύν . ✳ . ✳ . ✳

λούσειν αὐτοὺς καὶ δεύτερον, καὶ τρίτον, ὀκτάκις δὲ τινὰ λουσάμενον ἐπὶ μιᾶς ἡμέρας. οὐκ ἦν λάβῃ τὸν ἑλλέβορον ἀλλὰ τῆς ἐπούσης ἔξωμεν, συνείλκετο γὰρ σφοδρῶς τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ, καὶ παυσάμενος τῆς ἐνοχλήσεως.

Τίνα χρὴ πράττειν ὑπερκαθαιρομένων αὐτῶν εἰς κατοχὴν τοῦ ἐμέτου.

Τὰς δὲ ὑπερκαθάρσεις σπάζομεν θερμοτάτῳ ποτῷ καὶ τῇ διαδέσει τῶν ἄκρων, καὶ τῇ τρίψει πρὸς, καὶ σικύαις ἐυτόνοις, ταῖς μὲν καθ' ὑποχόνδριον ταῖς δὲ κατὰ μεταφρένιον τιθεμέναις ἐπὶ βιαίως ἀποσπωμέναις. ἄκρως δὲ ἀψινθίου πόσις ἐπέχει τοὺς ἐμέτους, εἰ δὲ ἐπιμένοιεν: καὶ τοῖς ἀναδύνοις ὑπνωτικοῖς χρησόμεθα, τῇ γὰρ δυνάμει ξηραντικὰ ὄντα πάσας ἴσησι τὰς ἐκκρίσεις καὶ τῇ τοῦ ὕπνου ἐπαγωγῇ: στατικὸν γὰρ καὶ ὕπνος ἐκκρίσεως.

Τίνα χρὴ πράττειν ἰδιωτῶν παρακολουθούντων

Τὴν δὲ ἀκρασίαν τῶν ἰδιωτῶν τῶν ἐπιπινομένων σπάζομεν, ἐπιζόντες τὸ σῶμα, καὶ ἀποσπογγίζοντες σπογγιᾷ διὰ ψυχροῦ ὕδατος ἢ ὀξυκράτου τε θολουμένοις. ἐμπάσσασθε χρησόμεθα τοῖς τε ζύφουσι, τοῖτε παρεκλάσσουσι κατάπλωσιν δυνάμεως τροφῆς καὶ οἴνοις ἀνακτησόμεθα; οἱ δὲ ἐπὶ τούτων ἕλκωσιν ἢ θλίψιν παραλαμβάνουσιν. οὐ μοι δοκοῦσι δύνασθαι διακρίνειν θλίψιν καταπλώσεως.

Ἐκ τῶν Ἡροδότου περὶ τῶν κινδυνευόντων πυκνῆναι ἐκ τοῦ περὶ τῶν κενουμένων βοηθημάτων.

Οἱ δὲ κινδύνου ἔχοντες πυρετοῦ, περὶ μὲν τὴν ἀρχὴν τῆς καθάρσεως ὀλίγου σιτέλου ἀποπλύνουσι πρόφασις δὲ αὐτοῖς σφοδρῶς πρὸς ἔμετον ζυνομένης, οὐδὲν ἐκκρίνουσιν: ἀναδυόντες δὲ τὸ πρόσωπον, μετὰ προβολῆς τῶν ὀμμάτων ἀντιλαμβάνονται συνδεδεμένων καὶ ἐμφραττομένων τῶν περὶ τὴν ἀναπνοὴν μερῶν μετὰ δυσπνοίας. ἔνιοι δὲ καὶ τὴν γλῶσσαν προβάλλουσι, μετὰ πλείονος ἰδρῶτος. οἱ δὲ καὶ συσσείουσι τοὺς ὀδόντας καὶ τὴν διάνοιαν μεταλαμβάνονται: ζυγῶντες οὖν τὸν ἐφεδρεύοντα κίνδυνον ἀνυπερθέτως βοηθήσομεν δὲ, τὰ μὲν διὰ τῶν πλησίον καθιέντες, καὶ προσαναλαμβάνομεν τὸ ἐκκρῖνον φλέγμα τοῖς περὶ τὴν κατάπλωσιν τόποις. ἐγὼ γοῦν ἐπί τινος πυρεσσομένου καὶ πρὸς τὸ τελευταῖον τοῦ βίου (οὕτω συνεισηκοὰς γὰρ τοὺς ὀδόντας ἐμφερῶς τοῖς ἀπεσφραγισμένοις ἱερείοις) διασπάσας τοῖς ῥιπίσκοις τὸ σῶμα, καὶ διασφαλισόμενος τοὺς ὀδόντας ὡς μὴ συσσείειν: καθεικὰ τὴν χεῖρα καὶ συνηγμένων νεύρων σφαιρίδιον πρὸς τῇ καταπόσει, φλέγμα χειροπληθὲς ἀνειλόμην, ὃ

ὡ ἀσθὲν ἀδιάφθορον ἔμεινεν.

Κτησίου περὶ ἑλλεβόρου. η.

Ἐπὶ τοῦ ἐμοῦ πατρὸς, καὶ τοῦ ἐμοῦ πάππου ἰατρὸς οὐδεὶς εἰσεδίδου ἑλλέβορον, οὐ γὰρ ἐπίστωντο τὴν κρᾶσιν αὐτοῦ καὶ τὸ μέτρον καὶ τὸν σταθμὸν ὁπόσον χρὴ διδόναι. εἰ δέ τις καὶ ἐδίδου ἑλλέβορον πιεῖν, διαθεῖναι τοσοῦτον ἐκέλευον ὡς μείζονα κίνδυνον μεγάλου κινδυνεύειν. τῶν δὲ πινόντων τοῖσι μὲν ἀνεπνίγοντο, ὀλίγοι δὲ περιεμίνοντο. νῦν δὲ δοκεῖ σφαλερώτερον εἶναι.

Ἐκ τῶν Μνησιθέου περὶ ἑλλεβόρου. θ.

Ἡ τοῦ ἑλλεβόρου κίνδυνον ἔχει πολύν. ἡ γὰρ εὐθὺς ἐποίησεν ὑγιεινὸν, ἢ πάνυ πολλὴν, καὶ μακρὰν ταραχὴν ἐν τῷ πάθει κατεσκεύασεν. δεῖ δὲ τὰ τοιαῦτα τῶν ἰαμάτων ὑπομένειν τὸν μηκέτι ὑγιαίνοντα διὰ τὴν ἀσφαλοῦς δύνασθαι θεραπείας ὑγιαίνειν

Ἐκ τοῦ Ἀντύλλου περὶ ἀποφλεγματισμοῦ ἐκ τοῦ β λόγου τῶν κενουμένων βοηθημάτων.

Τοῖς ἀποφλεγματισμοῖς χρηστέον μετὰ τὸ τὰ ἄλλα βοηθήματα παραληφθῆναι τὰ μετάγειν δυνάμενα, ὅταν ἡ ὕλη ἤδη γενομένη, καὶ τοπικωτέρων χρηζούσης βοηθημάτων. δύναται δὲ ἀποφλεγματίζειν ὁμοῦ μὲν θερμαίνειν, καὶ ἀπάγειν τὰ ἐνοχλοῦντα τῶν ὑλῶν: ἐπιστρέφειν δὲ καὶ μεταποιεῖν τὰ παθήματα διὰ—δόσεως ἐπ' αὐτὰ γινομένης ἀπὸ τῶν ἀποφλεγματιζόντων φαρμάκων, ἀναλόγως πεπεισμένῳ. χρηστέον δὲ αὐτοῖς πρὸ μιᾶς ἡμέρας ἀποδεδωκυίας τῆς γαστρὸς διαχύσματος ἢ διὰ τῶν κοίλων καὶ μαλακῶν τῶν ὑπαρχόντων. μετὰ δὲ τὸν ἀποφλεγματισμὸν μελικράτῳ θερμῷ διαλύεσθαι, εἰ δὲ σφοδρὰ ἡ δῆξις ὑπολείποιτο, γάλακτι ἢ ὀδίνῃ.

Γαληνοῦ περὶ κενητικῶν τῆς κεφαλῆς. ια.

Τοὺς ἐν τῇ κεφαλῇ χυμοὺς διὰ τῶν πτυσμάτων κενουμένων. εἰ μὲν ἐπὶ βραχὺ πρᾶξαι τοῦτο βουληθείημεν ἀναμιμνύντες, μασίχην, τὸ καπῆρι. πλέον δὲ κενῶσαι βουλόμενοι, πύρεθρον ἢ σαφίδα τὴν ἡμίσειαν, μασᾶσθαι κελεύοντες. καὶ ἀνεμώνης δὲ πάσας ἡ ῥίζα διαμασσομένη φλέγμα προκαλεῖται. ἐπιπάρεσις τε τῆς ῥίζης ὁ φλοιὸς, ὀξυῶδες μὲν οὖν περίτιμμα διὰ τῶν τοιούτων κενοῦται, παχὺ δὲ φλεγματῶδες, ἀνακοχυλιαζόμενον, νάπυ μὲν ὀξυμέλιτος ἢ σιραίου, ἢ ὁρίγανον ἢ ὑσσωπον ἀφειλημένον ἔχον: ἐγὼ δὲ ὡς ἥκιστα μίγνυμι τοῦτο τῷ μετὰ τοῦ ὀξυμέλιτος νάπυι, εἰ δὲ καὶ ὑπομίξειεν ἐκκαθαίρεσθαι δεῖ τὸν ἐγκέφαλον, προτρέψομεν αὐτὴν ἐρεθίζοντες φαρμάκοις δριμέσιν οἷον ἕνια τῶν πτερῶν κενεῖ. καθαίρει μὲν οὖν διὰ ῥινὸς ἀνεμώνης παχὺς ὁ χυλὸς, κυκλαμίνου χυλὸς καὶ τιτύμαλον. θλαστικὸν δέ ἐστι βατραχίου ῥίζα τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ὁμοίως τοῖς ἰχῶρας ξηραίνουσι, καὶ θλαστικοῖς. τὰ ἄνθη καὶ στρουθίου ἡ ῥίζα. θλαστικὰ δὲ ἐπὶ μὲν τοῖς ὠμοῖς χυμοῖς ἐν τοῖς καλὰ τὰ ὑπεζωκότα καὶ πνεύμονα καὶ κεφαλὴν μέρεσι περιεχομένοις, οὐ συμφέρουσι γινόμενοι. σφοδρῶς γὰρ σείουσι καὶ κλονοῦσι τὰ μέρη ταῦτα δεόμενα θάλπεσθαι μετρίως καὶ ἡσυχάζειν ἵνα πέψωσιν οἱ ὠμοὶ χυμοί, συμβαίνει δὲ αὐτοῖς τἀναντία κινουμένοις, πλησσοῦνται μὲν γὰρ μᾶλλον ὑπ' αὐτῶν, οὐ πέπτει δὲ τοὺς περιεχομένους ἐν αὐτοῖς χυμούς. ἔμπαλιν δὲ ὅταν ἤδη τύχωσι πεπεμμένοι, πρὸς ὃν τῶν περιτιμμάτων κένωσιν οἱ πτερικοὶ λυσιτελοῦσιν. ὁρᾶτε γὲ μὴν ἐναργῶς ἐπὶ τῆς καλουμένης κορύζης, ἔπι δὲ καταῤῥοιῶν καὶ βραχὺν ἐν ἀρχῇ μὲν ὑπὸ τῶν πλαστῶν πυκνούμενα τὰ πάθη, παχὰ δὲ τὰς πρώτας λυόμενα.

Περὶ ὑποκαπνισμοῦ ἐκ τῶν Ἀντύλλου ἐκ τοῦ β' λόγου τῶν κενουμένων βοηθημάτων ι.β.

Ὁ πολλοῖς, ἀλλὰ τοῖς περὶ θώρακα ἔχουσι νόσημα ὑποκαπνισμὸς ἐπιτήδειος, καὶ οὐδὲ τούτοις πᾶσιν ὅλως ἀλλὰ τοῖς ἀιμοπτοϊκοῖς· οὔτε γὰρ τοῖς ξηρὸν ἔχουσι νόσημα περὶ τὸν θώρακα, μόνοις δὲ τοῖς ἀναιματικοῖς καὶ ἀεθμοπνοικοῖς ὅσοι διὰ πλήθους φλεγμάτων δυσαναχωρήτων ἐνοχλοῦνται, χρηστέον δὲ τοῖς ὑποκαπνισμοῖς, τηνικαῦτα δὲ μάλιστα ἂν καὶ τῶν ἄλλων τοπικῶν βοηθημάτων. καὶ προκαλαμένης τῆς γαστρὸς, χρὴ δὲ καθίζαντας τὸν ἄνθρωπον καὶ σκεπάσαντας ὅλον ἱματίοις, κελεύειν μὲν διαστῆναι τὰ σκέλη, κατακύψαι δὲ τὸ πρόσωπον ὡς ἐγγυτάτω τῶν γονάτων γενέσθαι τὸ στόμα καὶ κεχανέναι, ἔπειτα μεταξὺ τῆς διαστάσεως τῶν σκελῶν θεῖναι χύτραν ἢ λεβήτιον ἔχον ἀνθράκας πυρουμένους, ἔπειτα ἐπιπάσσειν ἐπὶ τὸ πῦρ ἀρισταλοχίας μάλιστα μὲν κλυμενίδος εἰ δὲ μὴ δακτυλίδας, ἢ θεῖον ἄπυρον, ἢ λάδανον, ἢ δάδας, ἢ ξύλα τερμινθίνης τοῦ ἐπέρου, ἢ χιονίου δεδεσμένου, βέλτιον δὲ εἰ ναυτικὸν εἴη θαλασσασυβρεχές. καὶ παρακελεύεσθαι τῷ ἀνθρώπῳ διὰ τοῦ στόματος τὸν καπνὸν ἕλκειν προθύμως, πολλοὶ γὰρ φλέγμα ἐκβάλλουσι τοῦτο δρᾶσαντες.

Περὶ ἐξεδίνων ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου. ιγ.

Τοῦ ἐξεδίνου χρώμεθα οὕτως, ἐντίθεται καλαμος λεπτὸς εὐθύτατος εἰς τὸν μυκτῆρα ἐμβῆναι δυνάμενος, μῆκος ἔχων δακτύλων ἕξ, πληροῦται δὲ τοῦ καλάμου εὐστόχοις τοῦτο ἐκ τοῦ φαρμάκου. ἔστω δὲ ὁ κάλαμος φυσικὸς, ἢ κάλαμος. ἐμβιβασθέντος δὲ αὐτοῦ, ἐμφυσοῦσιν, κατὰ τὸ ἕτερον πέρας ἡ ἐμβάλλουσιν τὸ φάρμακον εἰς τὸν μυξοτῆρα. τῶν δὲ ἐνδεδεμένων ἐστὶν ἀνεμώνης ἡ κυκλαμίνου χυλὸς ἢ σεύτλου, ἢ ἐλατηρίου λεῖον, κεδρεία καὶ ὅσα ἐστὶ τῆς ὁμοίας ὕλης.

Περὶ ἀποδακρυτικῶν ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου. ιδ.

Ὅλη χρῆσις ἐστὶ τῶν ἀποδακρυτικῶν. χρώμεθα γὰρ ἐπὶ μόναν ὀμμάτων χρονίως μεταξηραμμένων. ἐπί τε ψωροφθαλμιῶν βλεφάρων, ἐπί τε ἀτροφίας περὶ τὰ ὄμματα, ὥστε τὸ διυγραίνειν τοὺς ὀφθαλμοὺς· ἢ ὅλην ἐπ' αὐτοὺς χαλᾶν, δι' ἧς εὐτροφήσουσιν, ἐστὶ δὲ ἀποδακρυτικὰ τὰ λιπαρὰ τῶν κολλυρίων. τὰ δὲ λιποσταξίας κενοῦντα δάκρυον, οἷον σίνηπι, κρόμμυον, σιλφίου ὀπὸς, τὸν γὰρ καπνὸν παραληπτέον μείζονας βλάπτοντα ἢ ὠφελοῦντα.

Περὶ διυγραντικῶν ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου. ιε.

Τῶν διυγραντικῶν ἡ χρῆσις φυλακτικὰ ἐστὶ τῶν μαραινομένων ἢ καχεκληρωκότων, ἱκανῶς γὰρ ἐκλείπει τοὺς τοιούτους. τῶν δὲ διυγραντικῶν τὰ μὲν διὰ σώματος λαμβάνεται ποτικὰ· τὰ δὲ ἐπὶ βλάβαις προσφέρεται. χρώμεθα δὲ μάλιστα τούτοις ἐπειδὰν ἀπεκπληρωθεῖσα ἡ κύησις καὶ διὰ τοῦτο ἡ δυσκολία + περιστέλλεσθαι καὶ κενοῦν τὸ οὖσον. ἐπιφέρειν δὲ εἰς τὴν βλάβην νίτρον ὕδατι λύειν, ἅλμην, ἅλας ἄνθος, χολὴν, κυκλάμινον, κόριν τὸ ζῴων.

Περὶ ἀμαχωτῶν ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου. ιϛ.

Χρώμεθα τοῖς ἀμαχωτοῖς ἐπὶ γυναικῶν· ἐν ἐποχῇ καθάρσεως. ἐστὶ δὲ ἀμαχὰ τὰ διυγραντικὰ τοῦτα καὶ ὅσα θερμαίνει μὴ μετὰ ξηρότητος μόνον, ἀλλὰ μετὰ δριμύτητος. ἐν τούτοις κράμβης ὑγρὰ ἐψομένη, πινομένου τοῦ ἀφεψήματος καὶ μάλιστα τῆς ἀγρίας, καὶ ἧς μᾶλλον ἡ τῆς

φλαστίας λεγομένης, καὶ ῥίζα τερσέας καὶ ἐλελίσφακος καὶ πήγανον, καὶ ἀμάκωλον καὶ χαμαίπιτυν καὶ δίκταμνον, καὶ εὐβώμου σπέρμα. κινεῖ δὲ καὶ τὰ προσθέλα προσβαλλόμενα τῷ στόματι τῆς ὑστέρας, ὥσπερ πήγανον λεῖον κατ' ἰδίαν, ἢ μελὶ ἄλλων ἢ μελὶ μέλιτος ἢ ἀνίσου τῆς ῥίζης ἱκανόν, ἢ σποδιὰ μελὶ μέλιτος. πρόσου χυλὸς. ἄλοιφαι προσπιθέμεναι, σμύρναι λεῖα ἐν ὄινῳ, ἄμυγδ. λαγωοῦ πυρά.

Περὶ ἰδρωτικῶν ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου. ι.ξ.

Τοῖς ἰδρωτικοῖς χρώμεθα, ἢ ὑπὲρ τοῦ ξηρότητα ἐπιφανείας ἀνεῖναι ζητουμένην ἐν πυρετοῖς καὶ μάλιστα μαρασμώδεσιν, ἢ ὑπὲρ τῶν κινουμένων καὶ ὀδυνωδῶν ἐγκρίνειν ἐνοχλούντων ἀποκαλύψαι. ἢ ἐκκαυλήψεσιν μέλαν μέλι μετὰ κατεσκληκυίας τῆς ἐπιφανείας. χρώμεθα δὲ καὶ ἐπὶ ἀτροφίαις, καὶ ἐπὶ παρέσεσιν καὶ ἐπὶ ἀπεψίᾳ καὶ ὑδρωπικῇ τῇ ἀνὰ σάρκα. καὶ ἐφ' ὧν ἐπανάστασις γίνεται περὶ τὴν ἐπιφάνειαν χολικῆς τροπιζομένης ἢ ἄλλου διαφθορᾶς ἢ βραδυτῆτος ἀναπύστου. ἐστὶ τῶν ἰδρωτικῶν χαμαίπιτυν ξηρὸν λεῖον ἐπιπασσόμενον ἐλαίῳ ζῆς ἐπιφανείας ἐλαίνους ἀνατριβομένης, σέσελι Μασσαλιωτικὸν, πύρεθρον, κάκυ, κόκκον ὁμοίως ἐμπασσάμενον ἐλαίῳ, νίτρον ὀπτὸν μὴ πάνυ λεπτὸν ἀλλὰ κεκμηδόσι σὺν τῷ ἐλαίῳ, ἄλας ὑδρὶ συγκιρνάμενος ἐλαίῳ, ὀπὸς Κυρηναϊκὸς σὺν ὕδατι διημένος εἰς τὴν ἀνάτριψιν τοῦ σώματος παραλαμβανόμενος καὶ πινόμενος μέγεθος ὅλον ἐρεβίνθου.

Ἐκ τοῦ Γαληνοῦ περὶ μετοχελεύσεως. ιη.

Ἡ παροχέτευσις ὁμοίως μὲν ἐστὶ τῇ διὰ τοῦ λεγομένου μορίου τὸ ῥεῦμα κενώσει. γίνεται δὲ διά τινων τῶν πλησίον ὄντων ὅταν διὰ χαμαιζήλου ἢ ὑοσκυάμου φέρηται ῥεῦμα διὰ ἐκείνων γὰρ παροχέτευσις αὐτοῦ γένοιτο ἂν προσηκόντως, ἐρεθιζόντων ἡμῶν ἢ καὶ προσκαλουμένων αὐτὸ δριμέσι φαρμάκοις. τὰς δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἢ τὰ ὦτα τῶν χυμῶν ῥεπόντων μεταχετεύειν οὐκ εἰς ἕτερα μόνον ἀλλὰ καὶ εἰς στόμα, διακλύζεσθαι διδόντα καὶ ἀνακοχυλιάζεσθαι τότε δι' ὀξυάνου καὶ σιραίου καὶ τὸ διὰ νάστυος. ἴσμεν δὲ ὅτι καὶ σταφὶς ἀγρία διαμασσωμένη καὶ πύρεθρον ἀπάλλακτα τὰ τοιαῦτα δριμέα μεταπίπτει τὴν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἐπ' ὀφθαλμούς, ἢ ὦτα φερομένην τῶν χυμῶν περιουσίαν εἰς τὸ στόμα, παροχέτευσις. δὲ γίνεται, κἂν τὸ καταῤῥέον εἰς πνεύμονα διὰ τραχείας ἀρτηρίας εἰς τὸν στομάχον ἐκτρέπειν, ἄμεινον γὰρ τοῦτο. καὶ ἐν γυναικὶ διὰ τῶν κατὰ τὴν ἕδραν φλεβῶν ὀρμήσειεν τὸ αἷμα, μετάπιπτειν ἐπὶ τὰς ἐν τοῖς μήτραις. τὸ μὲν οὖν ὀχετεύειν αὐτὸ τοῖς ὀχετοῖς ἐστὶν ὑφηγεῖσθαι, τὸ δὲ παροχελεύειν ἐκτρέπειν ἀπὸ τῶν ὀχετῶν εἰς τὰ πλάγια.

Περὶ ἀντισπάσεως. ιθ.

Τὰς σφοδροτάτας ἐπιῤῥοὰς τῶν χυμῶν ἀντισπαστικοῖς βοηθήμασι ἀθρόως κατασκήπτειν κωλύομεν. ἀντισπαστικὰ δὲ ἐστὶ βοηθήματα, δεσμοὶ μὲν τῶν κώλων ἐπὶ τῆς εἰς θώρακα καὶ μασχάλας ἐροπῆς ἄνωθεν, ἔμβολοι δὲ ἐπὶ ζῆς εἰς τὰ κάτω: καθάπερ καὶ αἱ διὰ τῶν δριμυτέρων κλυσμῶν τῆς ἐπὶ ζῆς ἐκκενώσεις. ἄμφω δὲ ταύτας τὰς ἐροπὰς, λέγω δὲ τὰς διὰ τῆς ἄνω καὶ κάτω μασχάλης γινομένας, ἐς ὄγκον καὶ ἰδρῶτας ἀντισπάσεις. καὶ μεγάλοι καὶ τὰ οὖλα πρὸς ἰδρῶτας δὲ καὶ διαχωρήσεις μασχάλης. ἀντισπαστικὸν δὲ βοήθημα καὶ ἡ παρὰ τοὺς τίτθους προσβαλλομένη σικυᾶ. τὰς δὲ καθ' ὑποχόνδριον ἀφιεμένας φλεβοτομίας πολλάκις ἀντισπάσας ἱκανῶς τὴν ἐπὶ τοὺς μυκτῆρας ὄρμὴν τοῦ αἵματος. ὥσπερ δὲ καὶ τὴν διὰ μήτρας ἄμετρον φορὰν. ἀντισπᾷ δὲ τὰ δριμέα φάρμακα καὶ τοῖς καύλοις ἐπιτιθέμενα τὰς ἐπὶ κεφαλὴν καὶ σπλάγχνα ἐροπὰς τῶν χυμῶν. καὶ ἁπλῶς τὴν ἀνάσπασιν

πλάγιον, ἐπὶ μὲν τοῖς ἄνω ἐστῶσι χυμοῖς, εἰς τὰ κάτω, ἐπὶ δὲ τοῖς εἰς τὰ κάτω, τουναντίον καὶ ἐπὶ μὲν τοῖς κατὰ ῥοπὴν, ἔξω· καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν ἐκτὸς, εἴσω. καὶ εἰ πρὸς τὰ δεξιὰ ἑστοι, τὴν ἐπ' ἀριστερᾶ ποιητέον ἀνάλογον, καὶ εἰ πρὸς ἀριστερὰ, τὴν ἐπιταναντία, οὕτως μὲν καὶ τὰς μὲν ὀπίσω ῥοπὰς ἀπωσπᾶν πρόσω, τὰ δὲ πρόσω ἑστῶτα ῥεύματα, πρὸς τὴν ὀπίσω χώραν ἐπάγειν: ~

Πεπλεκτὰς γοῦν ὁ Ἡρακλεώτης ἐξ ὠοῦ νεοττικοῦ κομίζοντος εἰς τὴν πόλιν οὐ μικρόν τι βάρος ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ, καὶ ἐπιλαθέσθαι αὐτῆς, ἐκέλευεν τὸ ἦτορ βάρος εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα μεταλαβόντα τὴν ἴσην ὁδὸν ἰέναι μετ' αὐτοῦ, καὶ τὴν ῥευματοπαθείαν ἀναπαύσασθαι χεῖρα: καὶ τούτου γενομένου κατέση παραχρῆμα τὸ ἄθλημα τῆς δεξιᾶς χειρός. ἐπὶ δὲ τῶν σκελῶν ποιοῦντες τὸ παραπλήσιον τούτῳ, τῷ μὲν ἀεὶ ῥευματοπαθοῦντι σκέλει τῶν ἀποκλυστικῶν τι φαρμάκων ἐπιτίθημι μετὰ τῆς προσηκούσης ἐπιθέσεως. ἅπτις ἀρκέσει ἐκ τῶν κάτω μερῶν. τῷ δὲ κατὰ τὸ συνεχὲς ἐπινεμομένῳ πυκνῶς τὰ πέλας χωρία μέχρι βουβώνος ἀνεχέτω. τῷ δὲ ἑτέρῳ σκέλει τῶν θερμοτέρων τι φαρμάκων ἐπιτίθημι μεταλαμβάνοντα καὶ ἀντισπῶν ἐπ' ἐκείνου τοῦ ῥεύματος.

Ἐκ τοῦ Γαληνοῦ περὶ ἐμέτου. κ.

Τὰς ἕδρας τῶν ἐμέτων ἐνίοτε μὲν συνφέρει προσάγειν. ἐνίοτε δὲ ἐπαίρειν καὶ ἀπεθίζειν. ἐὰ μὲν οὖν εἰς τὴν κοιλίαν συῤῥέοι ξανθὴ χολὴ πικροχόλου ἔντος τοῦ ἀνθρώπου, καὶ χωρὶς οἰκοῦντος θερμὸν, ἄνευ πόνοις διαπεπλεγμένου, προσεθίζειν χρὴ τὴν χολὴν ἐμεῖν πρὶν προσιέσθαι τροφήν. εἰ δὲ διὰ τὸ πλέον ἐθίζειν ἄνω πίνειν ἐπὶ τοῖς λουτροῖς τὸ τῶν σιλφίων, ἀπαχθεῖν τοῦ καλοῦ τὸν ἔμετον ἔθους, ἅμα δὲ καὶ τοῦ πλήθους ἀφαιρεῖν τῶν τε σιλφίων καὶ πολλῶν: ἀδενὴς γὰρ ἡ κοιλία γιγνομένη πολλῶν ἐθίζεται δέχεσθαι τὸ ἐξ ὅλου τοῦ σώματος περιουσιάς εἰς αὐτὴν συῤῥέουσας. κατὰ καιροὺς δὲ τινὰς ἐμεῖν συνφέρει πολλοῦ τοῦ χυμοῦ χολικοῦ καὶ πλείστου ἀποῤῥέψαι τῆς ἀρχῆς: ἡνίκα ἐκφαίνοιτο δι' ὀξυμελίτος ὅλα τὰ ἄλλα τοιαῦτα προκαθαίρομεν αὐτούς: καὶ εἰ συνεχῶς δὲ τὸν τοιοῦτον χυμὸν ἀθροίζοι τις ἐν τῇ κοιλίᾳ, συνεχῶς ἐπὶ τὸν ἔμετον ἄξομεν. ἐμπαλιν δὲ ἀπονοίσης τῆς κοιλίας ὡς μὴ δυνασθαι φέρειν τὰ παρθένια καλύσομεν ἐμεῖν. ὀλήγατε διδόντες σιλφία καὶ ταῦτα εὐσταλῆ καὶ ζοῖς ἔξωθεν ἐπιθέμενοι φαρμάκοις ξηραίνοντες αὐτὴν. ἐφ' ὧν δὲ βουλόμεθα τὸν μετὰ δεῖπνον ἔμετον ἀλύπως κινῆσαι: τοὺς βολβοὺς τῶν νακισσίων ἅμα τῶν ἐνδομυέων τινὶ φαγεῖν δόντες, ἐυεμεῖς αὐτοὺς ποιοῦμεν. ἔστι δὲ ἐρεθικὸν φάρμακον ὁ τοῦ νακισσου-βολβὸς ὃν κεφαλὴν ὀνομάζουσιν. ἐμετικὸν δὲ ἐστὶ καὶ ἀκόρεως τὸ σπέρμα καὶ βαλάνου μυρεψικῆς τῆς σκληρὸς ἀκμὴ μιᾶ μετὰ μελικράτου ποθεῖσα. πολλάκις δὲ καὶ διὰ τῆς κάτω κοιλίας ὑπάγει δαψιλές, ὅθεν ἐπειδὰν ὑπὲρ τοῦ διακαθαίρειν τι τῶν πλάγχνων καὶ μάλιστα ἧπαρ ἢ σπλῆνα μέλ' ὀξυκράτου διδόντες χρώμεθα τῷ φαρμάκῳ.

Πῶς ἂν τις εὐκόλως ἐμεῖ ἐκ τῶν πρὸς πολυμωνιακὸν περὶ ἐμέτων. κα'.

Ἐπειδὴ τοῖς συνδόναις καὶ χαλεποῖς ἐμοῦσι κίνδυνος οὐχ ὁ τυχὼν μὴ φλέβιον ῥῆξαι καὶ τὴν ὄψιν βλαβῆναι, φάρυγγα καὶ κιονίδα καὶ στόμαχον ὀδυνησῆναι, καὶ τί ἄλλο οὐκ ἐπιζήδειον παθεῖν. διὸ μὴ ἐξευρήκασιν οἱ ἰατροὶ τρόπους καθ' οὓς ἔνεσιν ἐυπεζῶς ἐμεῖν: ἵνα μὴ διὰ τοῦτο τῆς ἄλλης ὠφελείας ἀποστερῶνται. καὶ γὰρ φλέγμα κενοῖ καὶ κεφαλὴν βαρεῖαν ἐπικουφίζει, καὶ τὴν ἄλλην ἕξιν ἐλαφροτέραν παρέχει καὶ πότε καὶ προθυμότερον φαγόντι ἀπεπλῆσαι κωλύει. ἢ καὶ ἀπολούσαντος ὕπνῳ

τιθήνος ὁυκ ἐᾶ βλαβῆναι. μείζων δὲ καὶ πρῶτον ἡ ἐξαυτῆς ἐπὶ μείζονι πλησμονῇ τοῦ ἐξαιρεῖν. οἱ γὰρ ὄγκοι ὑπερπληθεῖς ἐμπίμπλασθαι τὴν γαστέρα ὥστε μὴ δύνασθαι προσέλλειν αὐτήν. σοχαστέον δὲ καὶ τῶν προφερομένων ὡς μὴ σεσηπὸς ἢ ξηρὸς ᾖ. ἀλλὰ τὰ μὲν τοῦ γλυκεροῦ καὶ ὑγροτέρου τρόπου, τὰ δὲ τοῦ ἑρπτέρου, δοκεῖ δὲ ἐν τούτοις ἐκφανίζειν εὐδοκιμεῖν καὶ ἔυζωμον καὶ ταρίχος παλαιόν, καὶ ὀρτυγὰς χλωρὰς ἢ κρεμείου ὀλίγον καὶ πρόζυ. συνεργεῖ δὲ τοῖς ἐμετοῖς καὶ τῶν ὀσπρίων αἴθε πεσσάνι μέλιτος ἔχοντα, ἢ τὰ ἀπὸ τῶν κυάμων ἔτνη, καὶ τὰ πίονα τῶν κρεῶν, ἀλλὰ ὅπως μὴ μόνον τοὺς χυλοὺς αὐτῶν λαμβάνῃς, ἀλλ' ὅλους τοὺς ὄγκους καταπίνῃς, οὕτως γὰρ ἐπιτηδειότερον τοῖς ἐμέτοις. οἱ δὲ χυλοὶ τῇ λεπτότητι ἢ τῷ ἐμπτέρῳ εἶναι τοῦ πεπτέφθαι ἔχον ἀναδίδονται, καὶ τοίνυν μὴ δὲ περὶ τὴν μάσησιν ἱκανῶς διάκεισθε, μέλλων ἐμεῖν: τῇ δὲ ἕψήσει μαλακὰ παντάπασι ἔσω. δῆλον δὲ δήπου ὅτι καὶ τῶν ὄψων ἃς ὅτι τοὺς γλυκυτέρους αἱρετέον, οὗτοι γὰρ ἐπιπολαστικώτεροι, καὶ μᾶλλον εἰ κεφάννυσθε, τοῦ εὐωθοῦντος ὑδαρεστέροι, χὴ πρὸς τὸ ἐμεῖν ζυγόμενον καὶ λιπαρωτέρῳ χρῆσθαι τῷ ποδὶ καὶ ἀλψιλεστέρῳ. δεῖ δὲ καὶ ἀμυγδάλας εἰς μέλι ἐμβαπτόντα ἐσθίειν καὶ πλακοῦντος ζεύσαι τηνικαῦτα, καὶ τοῦ πέπωνος καὶ σικύου τὸ σπέρμα βρέξαντα καὶ λιπαναι μᾶλλον μέλιτος προσφέρεσθαι, κινεῖ γὰρ ἱκανῶς τοὺς ἐμέτους. κινεῖ δὲ καὶ ἡ ῥίζα τοῦ σικύου τεθεῖσα μᾶλλον μέλιτος. οἱ δὲ λιπαρωτέρῳ βουλόμενοι χρῆσθαι, ναρκίσσου βολβοὺς ἑψήσαντες ἐν ὕδατι τούτῳ ἐμπνέουσιν τὸν οἶνον. προστρέπει δὲ ἐμεῖν καὶ χυλὸν μύρου ἢ τις διαχρίσας τοὺς δακτύλους ἐρεθίζει. τὸ δὲ ὅλον ἐμ πολὺ ἐπὶ τῷ λεπτῷ διαλιπεῖν, ἀλλ' ἐπ μετεώρων ὄντων ἄρχεσθαι τοῦ ἐμέτου. εἰ δὲ δια τραχηλιὴν καλύπτοις, διαλιπεῖν χὴ πρῶτ, καὶ κοιμηθῆναι τὸν πρῶτον ὕπνον, οὕτως γὰρ διαχαλᾶται ἡ γαστὴρ καὶ ἐπαναλέγεται τὰ σιτία ἐυκόλως. ἐπὶ δὲ τοῖς ὕπνοις ἐμοῦντα συμφέρει συνεχέστερον τοῦ ὑδατος ἐπεξιόφειν, μὴ ὀξυνόλα καὶ δακνόλα λύσει τὰ ἐμουμενα. ἐμετικὸν δὲ καὶ τὸ μὴ ἀνιέναι καὶ τὸ ἐν διαλιπεῖν ἀλλ' ἐπὶ φανέντος κἂν μικρὸν ἐρεθίζειν καὶ προσλιπαρεῖν, μεταξὺ δέ που καὶ τοῦ ὕδατος πιεῖν καὶ χλιαρωτέρου, οὕτω μὲν δὲ πς μάλιστα ἐμεῖ καὶ ἀπαλιπώρως. ἐπὶ δὲ τοῖς ἐμέτοις τότε σῦκα διαλύειν καὶ τὴν ὄψιν ἀπονίζειν ὀξυκράτῳ ἢ ὕδατι, καὶ γὰρ τοῖς ὀδοῦσι συμφέρει, καὶ διακουφίζει τὴν γαστέρα. ἄμεινον δὲ καὶ ἐπιβρέγματι χρῆσθαι ἢ ῥοδίνῳ ἢ ἐλαίῳ ἀμυστίβει, καὶ ὅταν ἀναπαύεσθαι μέλλῃς, ἐλαίου τινὰς τοὺς πόδας ἀνατρίβειν ἡσύχως, καὶ γὰρ τοῦτον κοῦφον τῇ κεφαλῇ.

Ἐκ τοῦ Διοκλέους ἐμετικά. κβ.

Τῶν ἐμετικῶν δὲ καλουμένων τὰ μὲν φασηλακώδη καὶ θραστικώτερα λείαν οὐ δὲ χρηστέον τοῖς ἐκείνοις, μάλιστα τοῖς συνήθεσι τῇ διαίτῃ. εἴη δὲ ἂν τῶν τοιούτων τὸ ἀποβρεγμα τῶν σικύων τῶν ἀπαλῶν κατατιμηθέντων εἰς ὕδατος ὃ κεφάννυμεν. τὸ πινόμενον μετὰ τὸ δεῖπνον χλιαρὸν ✕ σφαιντοῦ ἀφεψήματος τὸ αὐτὸ πινόμενον, ὡσαύτως ἢ ἄλευρον καθαρὸν μὴ λίαν κατέφθον μέλιτος ἑφθούμενον καὶ τοῦτο τοῦ δείπνου, καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον ἢ σκόρδα ὀπτὰ μετὰ μέλιτος ἐσθιόμενα, ἢ σήσαμα πεφρυγμένα καὶ τετριμμένα ἐσθιόμενον, ἢ κικεβόλιοις διακεχυμένα, παντάπασι δὲ τὰ τοιαῦτα χλιαρὰ καὶ πυκνὰς δεῖ λαμβάνειν: ἔστι δ' ὁ μὲν καθαρὸς ἐμεῖ ἢ ὀρθὸς, δεῖ δὲ μὴ βιάζεσθαι προθυμούμενον πάντα ἐξεμεῖν ἀκοιβῶς, ἀλλ' ὅταν κενωθῇ τὰ ἱκανῶς, ἐᾶν, μὴ δὲ ἐπιπίνειν μεταξὺ μηδὲν ἢ μικρὸν ὀξύτερον δὲ ἐμούμενον, ὑδατος χλιαροῦ ἐπιπίνειν, μᾶλλ

ἡ ~~ἐπ~~ερθενίος τῆ σιλίᾳ margent

μελὶ τὸ ἐμεῖν, τί ποιητέον margent.

τὴν ἔμεσιν τὸ δοκοῦν ἕλλεσθον εἶναι, καθάπερ ἐλλέβορον, διανίψαι τὴν κοιλίαν, πίοντα μελικράτου ἢ ἄλλου πολὺ καὶ πάλιν ἐμεῖσθαι, εἰ μὴ προσέοικε, προσκεάμενος δὲ πρὸς τὸν πρόσωπον οἶδμα, καὶ τὸ στόμα διακλυζάμενος ὕδατι ἀκράτῳ χλιαρῷ τρισὶ κυάθοις ἀνακοχλιάζεσθαι καλὰ μικρόν.

Ἐκ τοῦ Ἀρχιγένους περὶ ἐμέτων ἀπὸ σιδήρου. κζ.

Ἐμέτου δὲ τοῦ ἀπὸ σιτίων ὑπὸ ἀνάγκης μὲν μὴ δι' ἐθισμοῦ, ὄνησις δὲ θαυμαστὴ δὶς ἢ τρὶς ἐν ἓξ ἡμέραις παραλαμβάνειν, καὶ γὰρ καὶ τὸ δι' ἀνάγκης ἐπίμετρος τις ἀκολουθεῖ εὐστομία, ἀφ' ἧς τοιχθίζειν ἤδη τινὲς καὶ ἐκ τοῦ ἐνδελεχοῦς ἀποφορτισμοῦ τῶν σιδήρων, οἱ μὲν ἀκριβῆ οἱ δὲ βλαβερῆ κατασῆναι, καὶ ἀμελεῖς εἰσιν οἱ μηκέτι τῶν δυσχερῶν σφόδρα τῶν ἀπὸ τοῦ καλοῦ ✳ ἀλλ' ἔγωγε οὐκ ἂν οὐδὲ ἐπιλαφέσι τοῖς ἐπάθλοις τοιοῦτον πείθοιμι φάρμακον ἀνδρὶ καθεζομένῳ καὶ οὐκεν ἀδυνάτῳ τὴν ἐγκράτειαν διαθεμένῳ, ὑπαλλαγὴν γὰρ ἂν εἴη τόπῳ ἑτέρῳ νοσήματος τινὶ βδέλυγμον τινὶ ἀτοφίᾳ, ἀμορφίᾳ, ἀτονίᾳ δεινῇ, τικρίζων, μελαγχολώδης δύσπνοια, κακοστομία, ἔνδεια μὲν ἡδονῆς, ὑπερβολὴ δὲ ἐπιθυμίας, καὶ παρηθμηκὼς δὲ ἐνίοις οἱ στόμαχοι, ὥστε ἀυπνίαν ἀποβλίτειν τὸ εἰσενεχθὲν πρὸν ὀνασθαι δέ αὐτοῦ ἢ διὰ παλαιπωρίας ἀρρήκτου τινὸς αὐτὸν ἀνεμεῖσθαι ἀκεπὶ δακτύλοις, ἀλλὰ σπάθαις εἰς ἑαυτοὺς χείσιν καθιεμέναις τὴν γαστέρα καὶ τὸ ὑπολειφθὲν ἐν τῷ παχεῖ καὶ φθαρεῖται μὲν ἐδαίως δὲ καὶ ἀλλοκότως, πέψεται δὲ οὐδαμῶς, αἱ μὲν ἐπιλαρβάνεις διακωλύουσι ἀμέλει. οὐδὲν δὲ καταλαμβάνουσι σκληραὶ αἱ μὲν ἐντεῦθεν αἱ δὲ κἀκεῖθεν ἔτοιμαι πρὸς ἐπικρείαν ὅτι τῷ σώματι ἐπιφυομένου παντὸς αἵματος, καὶ αἱ διαθέσεις μὲν ἰσχνοὶ ἐμφαλεύουσι μόνον ὑπὸ τῆς κοιλίας τῶν παρεξυσμῶν πικρακοπέντων. αὖθις δὲ ἂν ἐξεφάνησαν ἐπὶ τενὶ ἢ εἰς βοήθειαν ἀπεργαζομένη, πειθεῖς ἐγκράτειαν καταλιπὼν εἰς τοιαύτην κακῶν ἑστίαν καλαφρόνων.

Ἐκ τῶν Τούφου περὶ κλύσματος.

Τῶν ἐντεριῶν διὰ κλυσῆρος οἱ μὲν εἰσὶν ἁπαλοί, οἱ δὲ δημεῖς. ἁπαλοὶ μὲν ὕδατι θερμοῦ ὑδρελαίου μόνου, τηλεως ἀφέψημα, χόνδρου, τραγου, σύκου, λινοσπέρμου, μαλάχης, χολὸς πλυσούσης, ἢ πυροῦ, ἀλφίτων, ἀσυλλαίστου, πευτλου, ἅστε. σινάλιον, ὄρβιον, ἀφέψημα φακοῦ, ἐδώδων, ἐδέσμων, παρηπλεκέσθω δὲ ἐνίοις τεῦς χάνειον, ὔειον, αἴγειον, τραγεῖον, ἀσυγθεῖον, βούτυρον, ἐγχέλυος τεῦχος ἐνθύνης πήμανον, κύμινον, ἀφνίδες, ἄνηθον, ἀσφάλτος, κλυσῆρες δημεῖοι δὲ ἅλμη, θαλασσία, ἄρρος, σιλούρου, γλεως ἀφέψημα, θύμου, θυμβρας, ἀμυγδολῆς, στρουθίλης, σικύου ἀγρίου, ἀψινθίου, ἑλίκρυσον μετὰ ἀλῶν καὶ νίτρου, κολακυνθίδος ἀφέψημα, κενταυρίου χολὸς, κυνὸς ἀφέψημα, ἐλλεβόρου μέλανος, λινοστέους, πολυπόδιον, ὄξος μετὰ νίτρου, ῥοῦς σκυτοδεψικὸς. οἱ μὲν οὖν ἁπαλοὶ κλυσμοὶ ἀρμόζουσιν ἐφ' οἷς ξηρὰν ἐκκατέχειν κόπρον καὶ ἐφ' οἷς μείζονι ἐπιβαλλόμεθα βοηθήματι, σικύᾳ, δρόπακι, φλεβοτομίᾳ, κουφῇ, χειρουργίᾳ, λουτρῷ, ἀλείμματι, ἐμέτῳ καὶ μάλιστα καθαρτικῷ, κλύζομεν ἁπαλῷ ὑδρελαίῳ. καὶ οὓς μέλλομεν καθαίρειν καταπεπικῷ τινὶ καθαρτικῷ. τὸ πεπεγὸν καὶ ἀλλότριον

τῷ κλύσμῳ καθαίρειν ✠. συμνὸν ἀξιοῦντες καθάπτεσθαι τῶν σωμάτων τὸ καθαρτικόν. καὶ τούτῳ δεῖ χρησαμένους κλυσμῷ ἀποθεραπεύσαι καὶ ἀποψύξεως χάριν, ἵνα μὴ ἕλκα-θήσεταί τινα τῶν δριμέων ἐπὶ πλεῖον ἀνεδάκεν. ἔστι χρώμεθα ἁπαλῷ κλυσμῷ καὶ ἐπὶ λεπτομερικῶν εἵνεκα τοῦ μὴ προθυμίας γενομένης ἐξοδύνη. τὰ ἀγεῖα ὑπὸ τῶν ἐντάσεων καὶ ἐφ' ἃν δριμέα τὰ παρακείμενα, ὡς ἀφελκώσεων εἰλεῶν ζευματισμοὺς ἐπιφερόντων καὶ ἐπὶ τῶν ἀπὸ φαρμακείας ἀναδακνομένων τὰ ἕλκεα, καὶ ἐπὶ στόφων καὶ πνευμοδώσεων. καὶ περὶ σό-κχων ὀυσῶν δήξεων, καὶ ἐπὶ τῶν πνευμοδῶν προθυμιῶν, καὶ ἐφ' ὧν βάρος ἐν αὐτῷ τῷ ἀπ-ενθισμένῳ ἐπὶ ἐκ τινῶν περιψύξεων, καὶ ἐπὶ δυσουρούντων, καὶ ἐπὶ ὑστερικαῖς δὲ πνίξεσι χρεώ-λυσις ὁ ἄπαλος. καὶ ἐπιφλεγμαινόντων εἰλεῶν, καὶ ἐπὶ χειρουργείας τῆς κατὰ τὸ ἦθεον. καὶ καθόλου ἐπὶ πάσης κεφαλαίας ἐν ἀρχαῖς πρὸ τῶν ἄλλων βοηθημάτων χάριν τοῦ μεθιστάναι τὴν ὕλην. ὁ πᾶς δὲ τὰ αὐτὰ ἐνιεμένοις ἁρμόζει, ἀλλ' ὕδωρ μὲν αὐτὸ καθ' αὐτὸ ποιεῖ κοιλίας ἕνεκα κοπρίων ἐντυνεχέσι πυρετοῖς καὶ κακοήθεσι, καὶ ἡλικιῶν καὶ ἕξεων τυφερολεγῶν, καὶ ἐφ' ὧν ἐκ μακροῦ χρόνου ἐκκαλεῖται τὰ κόπρια καὶ ἀνεξήρανται, καὶ ἐφ' ὧν ἐκ μικρᾶς ἀδενείας ἀναλαμβανόντων δυσεντερίαι αἱ ἄφοδοι γίγνονται, καὶ ἐπὶ τῶν περὶ δακτύλιον χειρουργείων. καὶ ἐφ' ὧν δὲ ἐνειλήσεις γίγνονται πνευμάτων, θερμότερον ἐνιέμεν ὡς πνευματοῦντος τοῦ χλιαροῦ, καὶ κατὰ μίαν ἔκθλιψιν τοῦ κλυσῆρος, τὸ γὰρ ἐκ διαχυμάτων ἐνιέμενον, καὶ αὐτὸ πνευματοῖ. τηλεως δὲ ἀφέψημα ἐπὶ γυναικῶν ἐνιέμεν μᾶλλον καὶ ἐπὶ τῶν τυφερῶν μὲν ταχύτερα δὲ σκύβαλα ἐχόντων, ὁμοίως δὲ καὶ μαλάχης καὶ μαλίστα ἐφ' ὧν ξηρότητα τῶν τόπων δεῖ παρηγορεῖσθαι. λυσπερήμου δὲ καὶ ἐφ' ὧν αἱ δήξεις εἰσὶν φλεγμονῶν ὀυσῶν περὶ τὰ μέζα. εἰ μὲν οἱ ὀξεῖς εἶεν οἱ συνεπεύοντες πυρετοί, κεφαλῆς πεπουθυίᾳ, φυλακτέον τὴν τοιαύτην ἔνεσιν πληρω-τικὴν οὖσαν κεφαλῆς. ἁρμόζει δὲ καὶ τοῖς γυναικείοις ζόποις καὶ κύστει καὶ νεφροῖς, καὶ εἰ ἑτέροις φλεγμαίνουσιν, οὗ δὲ τῶν πιόνων χυλὸς ἐπὶ δὲ τράγου, ἄκτου, χόνδρου καὶ τρό-φιμόν τι ἔχουσι καὶ ζύνεται πολλάκις χρεία μελῶν τοῖς κενοῦσθαι τὰ σκύβαλα προφάδες τι καὶ προσαρθῆναι ὡς ἐπὶ ἀποπληκτῶν καρδιακῶν τε τινῶν, ὅταν λαμβάνοντες μήπω μὲν ἤρωσιν, μηκέτι δὲ χωροῦσι διασεσαγμένοι σκυβάλοις, ἔχουσι γάρ τι καὶ διαλυτικόν, καὶ μαλίστα ὅταν πυρικὰ ᾖ, ἁρμόζει καὶ ταῖς ἐπιπολείοις τῶν ἑτερῶν ἑλκώσεσιν ἡ τοιαύτη ἔνεσις. ἁρμό-ζει δὲ ἐπὶ τούλων καὶ πυοκάνη σμήνη καλλέρας γάρ ἐστι, καὶ τῶν κοπρίων ἐκ προχείρου γὰρ διαλύσεις ποιεῖται, ὀδαξισμούσῃ ἀποθεραπεύει προσλαβοῦσα χοίρειον στέαρ. ἔστι δὲ μᾶλλον ἐπὶ ἐπιόντων ὄγκων ἀλγηδόνι, ὁ δὲ τοῦ σεύτλου χυλὸς καὶ τὸ ἀφέψημα ἁρμόζει ἐνιέμενα πρὸς ἕλμινθας τῶν εἰλεῶν καὶ παλμούς, διαλύει καὶ σκύβαλα καὶ τοῖς διηνεκέσιν ὀδαξισμοῖς ἀντιβαίνει, ἀνδραχνης δὲ χυλὸς χρήσιμος ἐπὶ τῶν ἐκπυρώσεων τῶντε ἄλλως παρακολουθούντων ἢ καὶ διά τινα πόνον, καὶ ἐφ' ὧν δὲ δι' ἔκκρισιν σκληρῶν σκυβάλων καὶ μικρὸν κατὰ μικρὸν ἐκκοιθεύντων διαλυθεὶς ὁ σφιγκτὴρ, καὶ τὸ ἀπευθυμένον ἐρυσιπελατώδη ἀσθένειαν ἐπικτᾶται. προσχρῶνται δὲ ἐπὶ τῶν τοιούτων καὶ ὠοῦ, καὶ ἐλαίου δὲ ἐπὶ πάσης φλεγμονῆς ὑπ' ἐκλύσεως ἁρμόζει ἐνιέμενον. καὶ ἐφ' ὧν ἀδενείας περὶ τοὺς τόπους ἐστὶ καὶ ἐφ' ὧν γίγνονται σφα. διαλυτικώτερον δὲ μᾶλλον τῶν πνευμάτων ἐστὶ πηγάνου ἐψημένου ἀυτῷ, ἢ καὶ μίνου

ἢ ἀνήθου, ἢ ἀφριδῶν, ὅτε καὶ τοῖς ἀπὸ ψυχρῶν πυρέσσουσιν ἀρμόζει. χάλα δὲ ἐνίοτε ἑλκώσεως ὄγκῳ καὶ φλεγμονῇ περὶ τὰ ἔντερα, νεφροῖς, κύστει, ὑστέρᾳ. καὶ διὰ τῶν δριμέων παραθέσεις, ὡς κνησμοὺς καὶ ὄχθους καὶ ἑλκώσεις περὶ τὴν ἐπιφάνειαν συμβαίνειν. προσλαμβάνει δὲ ζυνώσεως χάριν (πλὴν εἰ μὴ ἀπὸ νοσημάτων ἢ) ἢ καὶ μέλι, ἢ χλήχνον στέαρ, ἢ ὕειον. ἐμβύνει δὲ τερμινθίνην προσπλέκομεν ἐπὶ τῶν προειρημένων, ὑδρελαίῳ δὲ ἐπὶ διατάσεων συνεδρευουσῶν τῇ κατοχῇ τῶν κοπρίων οἷσι μάλιστα ἀποψύξεως συμβαίνουσιν. ὁμοίως δὲ καὶ ἄσφαλτον, τὸ δὲ βούτυρον ἐφ' ὧν διὰ φλεγμονὴν ἀπευθυσμένου κατέχεται τὰ σκύβαλα, καὶ συνεσπασμένα ἐκκρίνεται. καὶ ὑπαρόντων ἑλκώσεων ὀζωδῶν περὶ τὸ ἔντερον τὸ αὐτὸ ἀρμόζει κλύσμα. μαλάχης δὲ χυλὸς καὶ ἀφέψημα ἐπὶ κακοήθων στροφῶν καὶ ἐπὶ πολὺ παρατεινόντων, καὶ φλεγμονῶν περὶ τὰ ἔντερα καὶ ἕδρας συμπαθούσης. καὶ γυναικείων πίσεων συνουσῶν, ἐγχύσεως παραλαμβάνεται. μελικράτου δὲ ἐνίοτε ὅταν ἀπαθῆ μὲν τὰ μέρη, δυσμαλάκτου δὲ τὸ ἐγκατεχόμενον κόπριον. καὶ ἐφ' ὧν χειρουργίας ἀξιολόγου μέλλομεν χρῆσθαι. ἔνιοι δὲ καὶ ἐλαίῳ χυλῷ πυρσάνης ἢ μαλάχης κλύζομεν τοὺς ὀπὸν μηκωνος εἰληφότας, καὶ ἐὰν μὲν ὑπῴωσιν αἱ διαχωρήσεις ψυχρὸν τοῖς κλυσμασιν. εἰ δὲ μὴ θερμόν, καιρὸς δὲ αὐτὴ ἡ ὑπείξις: χάλα δὲ βόειον, ἢ ἄγειον, ἢ ζωμὸν ὀρνίθειον ἐνίεμεν τοῖς νοσικύαμον εἰληφόσιν. οἶνον μέλι ῥοδίνου καὶ λεκίθου ἀῶν ἢ γλυκυῤῥοδίνου ἐναφεψήμενον ἐπὶ τῶν τενεσμώδως ἐνοχλουμένων ἐν ἀρχαῖς. ὑδρομέλιτι δὲ ἢ φακοῦ ἀφεψήματι μέλι μέλιτος ἐνίεμεν ἢ ὀροβου ὁμοίως ἢ πυρσάνης χυλὸν μετὰ ῥοδίνου ἀποσταλματος ὀξυέντος ἐν κοίλῳ. σύκων δὲ ἀφέψημα ἐνίεμεν τοῖς τὰς βουπορήσεις καταπίνουσιν. μέτρον δὲ τῶν ἐνιεμένων οἷον μὲν ἐπὶ ταῖς φύσεσιν, ἔλαττον ἐπὶ ἀνδρῶν ἐνιέναι δεῖ, πλείον δὲ ἐπὶ τῶν γυναικῶν, πλὴν τὸ πλεῖστον τρεῖς ἑκτὶ κοτύλαι, τὸ δὲ ἔλαττον μία, σχασέον δὲ καὶ τὰς ἡλικίας καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα καὶ τὰ μεγέθη τῶν κοιλιῶν, καὶ παθῶν καὶ συμπτωμάτων πολλάκις: καὶ δὶς ἐνίεμεν, καὶ τρὶς μάλιστα ἐφ' ὧν ἕλκωσις καὶ φλεγμονὴ περὶ τὸ ἀπευθυσμένον ὑπάρχουσα, ἐπέχει τὰ ὑπερκείμενα σκύβαλα, δεσμοῦ τρόπον, τὸ ἐνιεμένον οὐ διικνούμενον ἐπὶ τὰ ἄνω πάλιν ἐκκρίνεται. ἐφ' ὧν δὲ εἰς μόνην διαβροχὴν ἤρμοσεν τὸ ἐνεθὲν. τοιαύτη μὲν ἡ περὶ τῶν ἁπλῶν κλυσμῶν καὶ ἐνεμάτων κατασκευή. οἱ δὲ δριμεῖς κλυσμοὶ ἁρμόζουσιν ἀληθείαις πλευροῦ, ὀμφάλου ῥεύματισμοῖς, κεφαλαίᾳ, πυελοῖς σκαίοις μὴ σφοδραῖς ἐπιβολαῖς κεχρημένοις καὶ ῥεμβώδεσι καὶ ἀνωμάλοις, βάρους ἐπὶ τὰ ἔντερα ὑπάρχοντος, καὶ χασμοῦ ὑγροῦ ὑπάρχοντος καὶ μαλακοῦ ὑποχονδρίου. καὶ ἐν εὐτρόποις ἀφημερινοῖς καὶ πνιγμῶν ὄντων καὶ καταφορᾶς. καὶ ἐπὶ δυσπνοίας, ἀγρυπνίας, περιπνευμονικοῖς καὶ συναγχικοῖς, τεταίοις, ἐπιληψίᾳ, μανίαις, ἰλίγγοις, σκολοπατικοῖς, ὀρθοπνοϊκοῖς, ὀφθαλμιῶσιν, ἀσκαρίδων, ἑλμίνθων ἐγκαθεζομένων, θανάσιμον ἐλληφότων φάρμακον, ἕλκη, ἢ ἐμβράσματα περὶ κεφαλὴν ἔχουσι, καὶ τοὺς ἰοῦθους καὶ ὀθωνίδη περὶ τὴν ἐπιφάνειαν γεννῶσι, ψώρας, λέπρας, παραλύσεις ἀπευθυσμένου ἐντέρου μέχρις σφιγκτῆρος. ληθαργικοῖς, καὶ φλέγμα ἐν κοιλίᾳ παρακείμενον ἔχουσιν, καὶ δι' αὐτὸ ἀπεπλοῦσι καὶ ἀποφθοῦσι καὶ ἀχροοῦσι, λιεντερικοῖς, κοιλιακοῖς, ἀμβλυωπούσιν, ἡλκωμένοις ἐντέρων:

ἐπὶ πᾶσι δὲ τὸ αὐτὸ ὀυδ' ἐπὶ τούτων ἤρμοζεν. φεισέον γὰρ τῶν δριμέων κλυσμῶν ἐν τοῖς ὀξέσι καὶ σφοδροῖς πυρετοῖς. καὶ ἐφ' οἷς στόμαχος ἢ ἔντερα ἢ ἄλλως ἀδενῶς ἔχει. καὶ ἐφ' ὧν κύστις ἢ νεφροὶ ἢ ἥπαρ πέπονθεν, καὶ ἐφ' ὧν αὐτόθεν ἐφυγραίνεσθαι κοιλία ἐν χειμῶνι καὶ περικαὲς ἦτορ καὶ ἐπὶ ἀδενῶν, ἢ διὰ πυὰ νόσον, ἢ φυσικήν τινὰ τρυφερίαν, καὶ ἐπὶ παίδων καὶ γυναικῶν καὶ εὐνούχων καὶ ἐπὶ ἐθνῶν Ἀρκτικῶν ἢ καταψύχων οἵοι εἰσὶν Γαλάται, Θρᾷκες, Σπαλοὶ οὐ γὰρ δύνασθαι φέρειν ἐπιλεγομένης κλυσμοὺς καὶ ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῆς τυχούσης προσφορᾶς καὶ τροφῆς τὰ ἔντερα ἐξελκομένων. καὶ ἐπὶ τραυμάτων ἀξιολόγων καὶ ἐπὶ νευρορραφῶν. χρηστέον μᾶλλον ἐπὶ ἀνδρῶν νέων εὐεκτῶν ἀθλητικῶν; τόπων τοὺς περὶ τὴν ἀρχὴν, ἠθισμένους φέρειν τὸ βοήθημα καὶ τοὺς λαπάροις. ἤδη τοῖς ἄγαν ἐπιλεγομένοις ἐπὶ εὐεκτῶν ἰχώρων ἠθισμένων, οὐ παρόντων πυρετῶν. χρονείων παθῶν πάχους ὑποκειμένου, ἢ νωθρὰς παρακολουθούσης χρώμεθα. Χιάσι μὲν δὴ καὶ ὀσφυοπυίαις ἀπὸ στομάχου θλιβομένου τοῦ πνεύματος ὀνησιφόροι: αἱματώδεις κλυσμοὶ γάλακος ἀπὸ σιλούρου, ἅλμη, θαλάσσα, ἐφ' ὧν δὲ αὐτῶν ἰσχίων πάθος καὶ ὀλοχειρία τῶν παρακειμένων ἐστὶν, οἱ λοιποὶ ἁρμόζουσιν μᾶλλον, καὶ ὅταν ὁ τοπαρασκευὴν ἄλλοις βοηθήμασιν ἐπιλελεῖται ὁ κλυσμός. εἰσὶ δὲ σκευασὶ, μέλιτος κοτύλης ἑνὸς, ὕδατος κοτύλαι δύο ἅλλοτε καὶ τρεῖς, ἐλαίου κοτύλης τρίτον ἢ τέταρτον, παραπλέκουσι δέ τινες καὶ ὠὰ δύο.

Ἄλλος Κλυσμός: ~

τὸ αὐτὸ μέτρον ἁλῶν, νίτρου τὸ αὐτὸ μέτρον, χυλὸς πλυσάνης μιγνύσθαι. ἄλλως. ἀφέψημα φλοκυντιδῶν, καθ' αὐτὸ δὲ εἰ τὸ συναφαλωδες αὐτῶν ἀφεψεῖ, παραπλέκεσθαι δὲ ἁλσὶ ἅλες ἢ νίτρον. ἐνίοτε ἁπλᾶ δὲ, ἴρεως ἀφέψημα, θύμου, θύμβρας, ἀψινθίου, σικύου, ἀνείου, παραπλέκον δὲ τούτοις ἅλες. ἐφ' ὧν δὲ ἰσχυθοὶ καὶ ὀχθώδεις περὶ τὴν ἐπιφάνειαν ἐξείρονται ἢ ψωραὶ δεῖς, ἢ λειχῆνες, καὶ βάρος ἢ δυσπεψίαν ἐπιλελοιπότες, ἤρμοζεν μὲν τῶν προειρημένων τὶς κλυσμῶν, μάλιστα δὲ ἀρτεμισίας στρουθίλης ἀφέψημα μέλι μέλιτος ἢ ἁλῶν ἐνιεμένων. τοῖς δὲ πλευρὸν ἀλγοῦσι μέλι φλεβοτομίας χρηστέον τῶν προειρημένων τινὶ κλυσμῶν. ὁμοίως δὲ καὶ τοῖς οὖλα ῥευματιζομένοις, κεφαλαίᾳ δὲ καὶ ἐπιληψίᾳ μέλι ἁρμόζοντα ἐν ἀρχῇ ἐπὶ αὐτῶν παραληφθῆναι βοηθήματα, ἤρμοσεν καὶ ἑλλεβόρου μέλανος ἀφέψημα καὶ λινοζώστεως μιγνυμένου, καὶ ἐπὶ τούλων ἢ ἀρτεμισίας στρουθίλης ἢ κενταυρίου χυλὸν, ἢ πολυποδίου ἀφέψημα μιγνυμένου καὶ ἐπὶ τούτων μέλιτος. εἰ δὲ διὰ πλήθους ἀρρώστων ὑγρῶν ἀμβλυαπλοῦσιν, ἐνῆκεν σκευασὸν τινὰ κλυσμόν. χρηστέον δὲ καὶ πλευριτικοῖς καὶ περιπνευματικοῖς καὶ ὑπερπνευμονικοῖς καὶ σκολιωματικοῖς, καὶ λεπτάναι καὶ συνάγειν καὶ ὀφθαλμιῶσι μέλι φλεβοτομίαν εἰ ἐπιδέχοιντο τὸν αὐτὸν ἐνιέμεν κλυσμόν. τοῖς αἷμα ταύρειον πεπωκόσιν ἤρμοζεν μὲν καὶ οἱ προειρημένοι κλυσμοὶ ἰδίως δὲ ὄξος μετὰ νίτρου ἐνιέμενον καὶ κεράμβης χυλὸς ἢ σπέρμα μέλι ὄξους, τοῖς δὲ τοὺς θανασίμους μύκητας φαγοῦσιν ἐνιέναι νίτρον· καὶ ἀψίνθιον καὶ ἐχαφάνου χυλὸς καὶ πηγάνου ἀφέψημα: τοῖς δὲ λαγανοποτοῦσιν, ὄξος μετὰ νίτρου, ἢ γάλα ὄνειον μετὰ ἁλῶν πολλῶν, ἐπὶ δὲ παραλύσεως τοῦ

τῶν ἀπευθυσμένου. νίτρον, ἅλμην ἐνίεμεν. τοῖς δὲ ἀσκαρίδας γεννῶσιν ἅλμην ἢ κενταυρίου ἀφέψη-
-μα, ἢ ἀψινθίου ἢ θερμῶν, ἢ ἁλόης, ἢ καρδιάκης μετὰ τινὸς τῶν ἀφεψημάτων ἐνίεμεν, τοῖς δὲ κοι-
λίας ξυσπαζομένοις χρονίας, ἥμισυ ἅλμης ἔνεσις, ἀψινθίου ἀφέψημα, ἀποσμήχει καὶ νεαροποιεῖ
τὰ κοιλώματα ὡς ἐπὶ τῶν ἐκτὸς παλαιῶν ἕλκων. τοῖς δὲ ἕλμινθας γεννῶσι, θερμῶν ἀφέψημα
καὶ ἀποβρεγμα ἐνίεμεν ἢ ξοῦν σκυτοδεψικὴν ἢ ἀβροτόνου ἀφέψημα, ἢ ἀψινθίου. ἢ κίκινον, ἢ ἅλμην.
τοῖς δὲ ληθαργικοῖς μετὰ τὰ ἀγαθόζοντα ἐν ἀρχαῖς ἐπ' αὐτῶν βοηθήματα, ἐνίεμεν μελίκρατον πρὸς-
-λαβὸν νίτρου καὶ ἁλῶν, μέρος τι δὲ ἀψινθίου χυλοῦ. τοῖς δὲ λειενλερικοῖς, διαφορίας ἑτέρου τὸ
ληφθὲν ἀποδίδουσιν ἐνίεμεν, ἀψινθίου ἀφέψημα, τεινεσμώδεσι δὲ προθυμίαις ὑπερβαλλούσαις ἅλ-
-μην ἐνίεμεν ὀλίγην ὅταν μὴ κέκμηκε ἡ δύναμις, καὶ δὲ βαθεῖα περὶ τοῖς σώμασιν ἡ διάθεσις
ᾖ. μέλι δὲ οὐ μίγνυμεν, παραπονάτερον γὰρ ὑπάρχει καὶ πλαδῶν ἔστι ποιητικόν. ἀκροδίτῳ δὲ αἱμα-
-τὸς ὄντος ἐλκώσεις ἑτέρου πολυμόνου χυλὸν ἢ ἀρνογλώσσου, μύρτων μελάνων ἐν οἴνῳ ἐψηθέν-
-των, προσμίγνυμεν δὲ ἐπὶ τῶν προειρημένων, καὶ λίβανον ἢ ἀκακίαν καὶ ὑποκυστίδα ἢ βαλαύστιον
ἢ σίδιον. ἢ ἐρέως χυλόν, ἢ ἐρίου ἢ σισυρήου σποδόν, ἢ ὀθονίου πολυπλόκου χίτη συμπλοίᾳ ἐγκαέντος.
ἢ σπόγου ἀίμασι βοείῳ προαναφυραθέντος, καὶ πίσσῃ, ἢ ὀνείας ἀφόδου καθ' ἑαυτὴν καὶ μάλιστα ἡ ἀπὸ
πρῷης ᾗ. ἢ ἐνετέου δὲ ἀπλήκλωτος ψιχά. ἐλκώσεσι δὲ ἑτέρου ἀρνογλώσσου χάλα ἄμυον, ἢ βοείου, καὶ
λυκίου ℥ λ : δυο. ἢ χῆς σαμίας ℥ : δύο. ἢ ἀμύλου τὸ ἴσον, ἢ πυρίνης πλακοῦντος μετὰ βολβοῦ
κεκαυμένου ἢ ἀψινθίου. ξυσπαζομέναις δὲ καὶ πλαδαρέσι ἐλκώσεσι χάρτου κεκαυμένου ἢ σκίλλης
πέφρας, ἢ τὸ διὰ χάρτου μεθ' ὕδατος, ἢ ἀφεψήματι τῶν συφείλων τινὸς ἐνίεμεν. ἐνιέναι δὲ ἐπὶ
μὲν τῶν δραστικωτέρων κλυσμῶν πρότερον ἁπαλὸν κλύσμα χάριν τοῦ καὶ τὰ εἰωθότα τῶν
σκυβάλων ἐκκρίνεσθαι καὶ μὴ ἀθρόως καθαίρεσθαι τῶν σωμάτων. οὕτως ἐπιτιθέμενον κλυσμόν.
ἐπὶ μὲν οὖν τῶν πυρεσσόντων οὐ διδοῖεν ἄδειαν τοῦ πολλάκις ἐνιέναι ἡ νόσος. ἐπὶ δὲ τῶν ἀπυ-
-ρέτων ἐφείλαι εἶεν εἰς εὐκαιρίαν τοῖς κλυσμοῖς. δεῖ δὲ τὸν μὲν πρῶτον κλυσμὸν πλείονα προσ-
-φέρειν, τὸν δὲ δεύτερον ἐλάσσονα, καὶ πλείονα μὲν ἐφ' ὧν ἀπὸ κεφαλῆς, καὶ παύλης μερῶν χάριν
προσλαμβάνεται: ἐλάττονα δὲ ἐφ' ὧν ἐκ προχείρου καὶ παρακειμένου τὴν μεταμοὴν ποιούμεθα. οὐ
δεῖ μέντοι ἐφ' ὧν ἐπιχὴ πολυχρόνιος σκυβάλων (ἀπαιτεῖ δὲ ἡ διάθεσις δραστικωτέρως καθαίρεσιν)
προχείρως δεῖμὸν ἐνιέναι κλυσμόν. ἀλλὰ καὶ ἐκ δευτέρου καὶ τρίτου πολλάκις ἐνιέναι τὸν ἁπα-
-λὸν κλυσμὸν ἕως ἡ ἔξοδος τι ἢ βουτύρου καὶ μετὰ τὴν ἔκκρισιν τότε τοῖς δραστικωτέροις χρῆσθαι:
καιρὸς δὲ τῶν δριμέων κλυσμῶν ἐπὶ τῶν ἀπυρέτων περιστάσεων: ὀξέων μὲν κατὰ τὰς ἀρχὰς καὶ
κατὰ τὰς ἀκμὰς τῆς νόσου, ἐν ἀνέσει μέντοι παροξυσμῶν προσφέρειν δεῖ. ἐπὶ δὲ χρονίων καὶ παρ-
-οξυνθησομένων ἐπιχωρεῖ πᾶς καιρός. ἐν πυρετοῖς δὲ ἐπιτάσεων καὶ ἀνέσεων γινομένων, ἡ ἄνεσις
λαμβανέσθω ἀρχομένη, πολλάκις δὲ καὶ κατὰ τὰς ἀρχὰς ἐπ' ἐνίων πυρετῶν δριμέων κλυσμῶν ἐν-
-δυσις χρῆναι, τόπον ἐφεξοῦσι φλεβοτομίας: ἐπὶ τῶν ἰσοκρατῶν κρίσεων χρησέον καὶ θερμοτέρων,
ὡς ἐπ' ἐνίων ἐνεκτῶν πλήθους ἀνὰ μέρος ὄντος: ὅπου δὲ τὸ ὑγρὸν ἐπικρατεῖ, χρησιμώτερα ἡ
τῶν κοπράσεων ἐλάττωσις ἔστι τῆς ὕλης, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν ἀθλητῶν διὰ τὸ πρὸς τὸ κλυσμὸν
ἔθος φλεγματώδους κοιλίας ὄγκος, καὶ ὑποκαθεύσεως πολλῆς ἐπὶ τὰ κάτω παρακολουθούσης

ἕλκη καὶ τῆς λοιπῆς συνδρομῆς. οἷς γὰρ φλέγμα παράκειται ἐν τῇ κοιλίᾳ ἀθρόον κλυσμὸς. χρὴ δὲ τοῦτο μὴ πέπτεσθαι τὴν τροφὴν συνεχεῖς δὲ ἐμεῖσθαι καὶ ὀξείας καὶ ἀνεμεῖς τὰς, καὶ ἐγχέειν ἰδρῶσθαι ἐν βαλανείοις, συνιέντας κλυσμοὺς ἢ καθάρσεις κοιλίας ἐκλελοιπέναι. ἀναμεῖναι, ἢ χρῆσθαι. πυρέσσοντα δὲ δυσείλως ἔχειν μὴ ὅλον ἀναθερμαίνεσθαι τὸ σῶμα ὁμαλῶς. μάλιστα δὲ τὰ περὶ τὴν κοιλίαν ἐγκαίεσθαι καὶ τῶν ἀλλοκότων καὶ δριμέων ἐπιθυμεῖν πομάτων, ἀνορεκτεῖν τὸν τροφὴν, πρόσωπον ἄχρουν καὶ μολιβδώδες ἔχειν. σφυγμὸν ἀρτίον δυσκίνητον, καὶ θλίψεις τινὰς χρωὸς ἔχοντα. καὶ τοσαύταις μὲν περιστάσεσιν οἱ δριμεῖς ἀθροίζουσιν κλυσμοί. ἐπεὶ δὲ τῶν αὐλίσκων οἱ μὲν εἰσιν εὐθύτρητοι, οἱ δὲ παράτρητοι: οἱ μὲν παράτρητοι ἀθροίζουσιν ἐπί τε δυσεντερικῶν καὶ τῶν ἐμπαθεστέρων τὰ μέρη ἐχόντων, ὡς μὴ ἐπιμένοντα νοσεῖν καὶ ἐφ' ὧν ἐκ προχείρου τὴν κένωσιν βουλόμεθα ποιήσασθαι. οἱ δὲ εὐθύτρητοι ἐφ' ὧν πλέω διώσασθαι τὸ κατάκλυσμα βουλόμεθα, καὶ ἐκ τῶν ἄνω τι τόπων ἀγαγεῖν, καὶ ἐφ' ὧν παχύτερα ἔτι τὰ ἐνιέμενα χρήσιμον καὶ τὴν ἐφ' ἑκάστου τῶν παχόντων τόπων σημείωσιν ὡσαύτως διαφέρουσιν ἐκθέσθαι. δυνατὸν γὰρ ἀπὸ τῆς παχύτητος παραδόξεως εἰδέναι ἐπὶ ποίων ἀθροίσεων οἱ εὐθύτρητοι.

Σημεῖα ποίων μερῶν πεπονθότων ἐπέχεται τὰ σκύβαλα.

Σκυβάλων οὖν ἐγκατεχομένων παρὰ τὴν ἄνωθεν πεῖσιν, ἄχθεσθαι καὶ διάτασιν στομάχου καὶ κατὰ μεταφρένου γίνεσθαι, καὶ στενοχωρίαν καὶ πνεύματα συνεδρεύουσιν ἐν παρὰ τε τῆς νήστεως καὶ λεπτῶν ἐντέρων. ναυσίαι καὶ σπασμοὶ καὶ πυρέξεις περὶ ὀμφαλὸν πυκναί. κώλου δὲ πεπονθότος φυσῶν ἐμπιπλουσῶν ἀπχαὶ καὶ στρόφοι βίαιοι. ὀσφύος κοπώδεις βάρος καὶ τὰ ἐκκρινόμενα ὥσπερ ἐπὶ ῥευματισμοῖς ἄθρυπτα καὶ διουρητικά. χαστρὸς δὲ ὀδύνης κόπρια ὑπολευκαντίζοντα ἢ ὀλίγῃ ξανθῇ χολῇ κεχωσμένα ἀρχῶς καταφέρεται. νήστιν δὲ γλοιώδεις καὶ ἐπιπολῆς μελανίζοντας λαμβάνοντα καὶ που καὶ αἱματώδεις γνὰς ἐμφερομένας ἔχοντα. πολὺ δὲ ὑπερξανθα καὶ πολλὰ καὶ σὺν οὐ πολλῇ βασάνῳ ἐξολισθαίνειν. ἀπὸ δὲ τῶν λεπτῶν ἐντέρων προσιζοντα πυκνὰ συνεχῶς ὀλίγα ταχείας τὰς μεταβολὰς ποιουμένων μετὰ μασσωμοῦ κατιόλα ἐκδιδόσθαι. ἀπὸ δὲ τῶν παχέων ἐντέρων πλυρώδει τῇ χροᾷ μύξης τινὸς ἐμφερομένης ἀντικα πολλὰ ἀθρόας καὶ πολλάκις ὑποχωρεῖ. ἀπὸ δὲ τοῦ ἀπευθυσμένου μύξα καὶ περὶ παχὺς, ἔχουσα αἷμα εὐανθὲς σὺν προθυμίᾳ πυκνῇ καὶ μόλις ἀποκοπλομένη ἐξίον. τοιαύτης δὲ τῆς σημειώσεως ὑπαρχούσης, οὐκ ἂν λάθοιεν οἷς αὐλίσκοις ἐπὶ ποίων χρησέον. χρώμεθα δὲ κλυσμοῖς ἢ ὠτικοῦ κλυστῆρος, καὶ ἐπὶ κόλπῳ μεγάλῳ, καὶ ἐν μέσῳ πλευρίῳ γενομένου ἀποσήματος. καὶ ἐπὶ πυέσιν τὸ μὲν πρῶτον κλύζοντες τὸ ὑγρὸν ὕδατι θερμῷ ἔπειτα μελικράτῳ ἀνακαθαίροντες καὶ τὸ τελευταῖον ἐνιέμεν τὰ πυοποιοῦντα τῶν φαρμάκων, ἐνιέμεν καὶ ἐπὶ τῶν περὶ καῦλον ἑλκώσεων, ἐνιέμεν μελίκρατον, πιτύρων ἀφέψημα, πτισάνης χυλόν. ἐνιέμεν φάρμακα καὶ ἐπὶ κόλπων γυναικείων φλεγμαινόντων. μεῦ, τήλεως ἀφέψημα, καλάχης, πλυσάνης, μετὰ σεάτος ὑείου, χηνείου, ὀρνιθείου. ἐλκωτῇ δὲ τετραφάρμακον ἐνιέμεν ἢ μύελον ἐλάφειον, ἢ βούτυρον καὶ τῶν πέσσων τοὺς ἀθροίζοντας. ἐπὶ δὲ τῶν πυοῤῥεόντων κλύζομεν μελικράτῳ, συπλησίᾳ μεθ' ὕδατος, σοιβῆς ἀφεψήματι ἐν ὄινῳ, ἢ ὄξους, ἢ κνισσοῦ, ἢ σικύων, ἢ κικίδος, ἢ ῥυοσίνης, ἢ οἴνου μετ' ἀλίγης συπλησίας ἢ

ὄμφ καὶ ὄπνῳ ἥξοις, ἢ μυρσίνης ἀφεψήματι καὶ ὄξει· πεφαγμένων δὲ διά τινος παράθες, οἷον, νίτρῳ μεθ' ὕδατος, μελικράτῳ μετὰ πολλοῦ ζοιθοῦ, οὕτως γὰρ ἐξωδεῖη τὸ ἐνειμηκὸς. κνισ-
-μωδῶν δὲ ὄγλων, σεύτλων χυλοῦ, πράσου ℥ καίτων μετ' ὄξους, κεφάλαιον ἀμυγδάλινον, ἢ ἐσθί-
ειν μετὰ ὄξους ἐνίεμεν.

Ἐκ τῶν Λύκου ὕλαι κλυσμῶν ἐπὶ δυσεντερίας. κε.

Τὰ ἐν ταῖς δυσεντερίαις γινόμενα τὰ μὲν αὐτῶν οὐδ' ὅλην τινὰ προσοῦζαν ἔχει φλεγμονήν, οἷς δὲ καὶ σύνεστι φλεγμονή, γναφίσματα δὲ ἑκατέρων, τὰ δὲ ἐστὶν. ἡ μὲν ὀδύνη περιπλατέρα προ-
-ιοῦσα καὶ πυρετοὶ τινὲς γινόμενοι, φλεγμονὰς ἀποφαίνουσι τοῖς ἕλκεσιν ὁμοῦ εἶναι, ἅπαντες δὲ οἱ πυρετοὶ καὶ ὀδύνη οὐκ ἄνευ οὐσίας ἴσχουσιν ἐστὶ τῶν ἑλκῶν. ἢν μὲν οὖν πρὸς τοῖς ἕλκεσιν ὑπάρχῃ ἡ φλεγμονή, οἱ δὲ οἱ κλυσμοὶ ἐπιτήδειοι, φακῆς χυλὸς ἤτοι αὐτὸς μόνος, ἢ ὠὸν χύσαν τι ἢ καὶ μυρρίνης συνεψεῖσαι τῇ φακῇ οἷον ἂν ᾖ. καὶ μήλων κυδωνίων ἀφέψη-
-σις, ἐψῶνται δὲ καὶ πυροὶ, καὶ ὄρυζαι καὶ χόνδροι, ἓν ἕκαστον τούτων ὁμοῦ μήλοις ἢ συκῶτου βοὸς ἢ κυτίνοις, ἔστω δὲ οὐ πολὺ μέρος οἱ κυτίνοι. καὶ ἐπὶ κλυσμὸς ἐπαρκέσαιτο τὸ ἐξοτονοῦν, τούτων πεποιημένων, καὶ τὰ ἄλλα δὲ ὁπόσα σύφει εἰ μὲν ὑγρὰ ᾖ, αὐτὰ ἐστὶν ἐπιτήδεια. ἢν δὲ ξηρὰ ἐψώμενα, τῶν δυναμένων διαφθεῖραι τὴν δύναμιν αὐτῶν: πολλὰ δὲ ἐστὶ πάνυ τὰ τοιαῦτα. ἡ δὲ ἀποζα ἡ φλεγμονὴ τῶν ἑλκῶν τύχῃ, τὸ μὲν ζέον τῶν κλυσμάτων τοῦτον, μικρῷ δὲ πλεῖον ἐπιλεπτύνθαι δεῖ τὸ σῦφον, οὐ μὴν πάνυγε πολλῷ: καὶ τοίνυν γὰρ ἡ πυὰ τοῦ μέλιτος σύψις ἀναζιοῦσθαι ἐμποιεῖ. καὶ ἐμβάζει τὰ ἕλκη. καὶ ἤτοι ἐὰς μὲ φλεγμαίνειν ἄξει αὐτὰ ἐὰς μὲ ὑγροαίνεσθαι ὁ δὲ μὲν οὖν ἐπὶ τούτων ἀρκοῦσι κλυσμοί. διαφορὰ δὲ ἄλλη δυσεντερίων, καὶ ἥδε ἐστὶ τὰ ἕλκη ἀπόζα τὰ ἐν τοῖς ἐντέροις σηπέδοι, τὰ μὲν μᾶλλον, τὰ δὲ ἧττον, γναφίσματα δὲ τῶν σηπομένων τὰ δὲ ἐστὶν ὁλκὴ τῶν ἀπούτων δοχερὴς καθέστηκε, τόδε χοῶμεν αὐτῶν πρὸς μὲ πέλιαν καὶ τὸ μέλαν τετράπλαι, ἐπὶ τούτων οὖν ἐπιλεπτύνθαι δεῖ τοὺς σύφοντας τῶν κλυσμῶν, οἶνος μὲν ἔστω κλύσμα ὅστις ἂν φαίνηται σύφων μάλιστα. ἐνηψείσθω δὲ αὐτῇ ἰοῦς σκιλλοδέψικη, βάτου κλῶνες ἢ μυρρίνης, ἢ κικίδες, ἢ ζοίας φλοιὸς, ἢ αὐτὸς ὁ χυλὸς τοῦ ζοῦ τοσοῦτος διημένος τῷ ὕδατι ὡς πόιμον τὸ κλύσμα διὰ τοῦ κέρατος εἰς τὸ ἔνδερον ἰέναι. καὶ χυλὸς δὲ φακῆς ἱκανὸς ζέοντος ταὐτὰ παρέχεσθαι χρείας εἰς τὸ συμμιγνύναι τοῖς εἰρημένοις, τὰς δὲ κικίδας ἢ τοὺς φλοιοὺς τῆς ζοίας εἴ τις ἀφαυαίνας, καὶ κόψας ὡς ὅτι λεπτότατα καὶ διασείσας ἐμπάσσας τῇ χυλῇ τῆς φακῆς κλύζοιτο, ταῦτα μὲν οὖν ἐπιτήδεια πρὸς τὰ μέλαινα σηπόμενα. πρόσω δὲ χωροῦν-
-τος τοῦ κακοῦ καὶ τῆς σηπεδόνος ἀγριωτέρας γινομένης ὥστε καὶ ἰνὰς ἀποκαρεῖν τῶν ἐντέρων ἢ τινὰς χιτῶνας. οὐκέτι αὐτῶν μόνων τῶν συφοίτων τὸ ἔργον εἴη ἄν. ἀλλὰ τῶν ἐκάλας ποιοῦν-
-των φαρμάκων τὸ ἔργον ἐστὶ, χρὴ δὲ πάνυ εὐλαβῶς ἥκειν ἐπὶ ταῦτα. πολλαχοῦ γὰρ ὁμοῦ τῇ ἐντέρου φλεγμονῇ οὖσα ὑπὸ τῶν φαρμάκων ἰσχυρῶν ὑπαρχόντων ἐπὶ μέγα ἤθη. δεῖ δὲ τοίνυν μὴ μάλα ἑτοίμως [illegible] ἰέναι ἐπὶ τὴν διὰ τούτων βοήθειαν, ἀλλὰ ὁπόταν ὑπερβιβαζομένου τοῦ κακοῦ, ἡμιθλάτη ἀνάγκη ἤδη καταλαμβάνει. ἀριθμὸς δὲ καὶ τούτων τῶν κλυσμῶν ὑπερπολύς ἐστιν, ἐγὼ δὲ οὐχ ἅπαντας ἀναγράψω ἀλλ' ὁπόσοι πεῖραν

λίθοντες ἐκρίθησαν εἶναι ἄριστοι, καθάπερ καὶ οἱ πρόσθεν ἀναγραφέντες. Ἴσχει δὲ οὕτως. συνθηρίας τῆς ἡλαφείου μοῖραι δύο, καὶ ῥοιῶν τοῦ κάστου ἢ τοῦ φλοιοῦ μοῖρα μία. ξηρὸς δὲ ὁ φλοιὰς ἔστω ταῦτα λεῖα πάνυ σινόμενα. φακῆς χόλου μυρσίναι καὶ κλύσμα ἀγαθὸν τῶν ἤδη σημαινομένων ἐστίν. ἐστὶ δὲ ὁ Ἀριστέλου ἀλλ' ἐν μετεχείρᾳ τῶν συφόλων καὶ ἐλκουόντων.

Ἀρσενικὸν καὶ συνθηρία λεῖα καὶ ταῦτα τῶν συφόλων ὑγρῶν συμμιγέντα ἐνίεται, οἳ καὶ χάλβου σποδιὰν τοσαυτάκουσι τοῦτο. Ἄλλο καὶ μᾶλλον εὕρωσον.

Ἡ τοῦ χάλβου σποδιὰ καὶ τὸ ἀρσενικὸν καὶ ἄσβεστος κονία ταῦτα ἴσα συμμίγνυται ὅπου οὖν τῶν ἐρημένων συφόντων ὑγρῶν: Ἄλλο μᾶλλον εὔρωσον.

Σιδίων φλοιοῦ καὶ κικίδων ἀκροθολίας πάνακος, Καδμίας, Ἰσπῆς, συνθηρίας, λιβανώτου, ἀλῶν ἀγυκλῶν, ἴσου, συνθηρίας στρογγύλης, ἑκάστου μοῖρα μία, τῆς Καδμίας διπλάσιον. ταῦτα σύμπαντα κόπτεται καὶ λειοῦται ὑγρῷ ὄξει, ὅπερ τρόπον τὰ ὀφθαλμικὰ ποιεῖται φάρμακα, ὅλον μᾶλισα γίνεται λεῖα. καὶ ἀφανισθησόμενα καὶ κύκλῳ πλάττονται καὶ εἰς αὐτὴν χρείαν λεῖοι γινόμενοι τῷ ζῆς φακῆς χόλῳ μίγνυται. τὰ δὲ πλεῖον καὶ τούλαιον πρὸς χεῖρα ὀρθῶς βουλεύεσθαι ὑπάρχει.

Ἄλλο κλύσμα.

Λεπίδος ἀσβέστου ἀρσενικοῦ, Σανδαράχης, χάλβου κεκαυμένου, χαλκίτεως ταῦτα ἴσα, λεῖα δὲ χρὴ καὶ ταῦτα εἶναι καὶ συμμιγέντος ὄξους ποιεῖν τροχίσκους. ἢν δὲ ἡ χρεία καταλαμβάνῃ. ὑγιείης ἀφελήματι διαλύειν τοῦτο τὸ φάρμακον ἄμεινόν ἐστι.

Ἄλλο κλύσμα πάνυ ἀγαθὸν, καὶ μὴν ἀσφάλειαν προσοῦσαν ἔχει.

Ῥοιῶν ἄνθους ὀποῦ μηκώνος, ἀκακίας, κόμεως, βαλανσίου, ὑποκυστίδος χυλοῦ, τούτων ἑκάστων ἕξη τριὰ κικίδος ἀνοθολώσσου σπέρματος τούτων ἑκάστου ἀνὰ δύο μοῖραι. λυκίου Ἰνδικοῦ, ἢν δὲ ὁ χυλὸς ὁ τῶν ῥοιῶν μὴ εὔπορος ᾖ τρεῖς ἀν' ἀποχὴν αἱ μοῖραι τῶν φύλλων ξηρῶν τοῦ αὐτοῦ: λειοῦται ταῦτα. ἀνοθολώσσου χυλῷ καὶ κυκλίσκοι πλάττονται, σταθμὸν ἔχοντες δραχμὴν μίαν. περὶ τῶν τοιούτων δὲ πάντων φαρμάκων εἰδέναι χρὴ ὡς ὁπόσα μὲν τὰ καυσικὰ δραστικὰ καὶ ἀκαθαρτικὰ πλεῖστα καὶ ἰσχυρότατα ἐν τῇ συμμιξει ἔχει. τούτους εὐλαβέστερον χρὴ δοῦναι διὰ ὑπόψιας τὸ σφαλῆναι ἔχόντων. ὁπόσα δὲ πλείονα τῶν συφόντων μοῖραν ἔχει, τούτοις εὐθαρσέστερον χρῆσθαι ἐστιν. ἦν δὲ γάρ καὶ παροραθῇ, τὸ βλάβος οὐ χαλεπὸν ὑπανδρᾶ ἐκ τούτων. νῦν λέγω καὶ τοιόνδε ἐν δυσεντερίοις ὀφθαι προσαψάμενον, τυχόν τινος τὸ ἕλκος τῶν ἔσω τοῦ ἑτέρου ἀγγείων, μειζόνως ὑπερμαλαμένων, αὐτὸ αἷμα ἀποκρίνεσθαι ἐποίει. καὶ πῇ μὲν γὰρ τοιοῦτο τὸ αἷμα, πῇ δὲ ἅπασιν ἐπὶ τῆς τοιαύτης περιστάσεως οἱ κλυσμοὶ ἐπιδέδειοι οἱ σύφοντες εἰσίν. ἔστι δὲ καὶ τοιάδε τις ἐν δυσεντερίοις διαφορά. τὰ ἀπιόντα ἰχῶρος ἐστ' ἐνίοτε μόνα πρὸς τὴν ἀπόκρισιν ἥκει, γνώρισμα δὲ τούτων ἡ αὐτοῦ ἀντίληψις τοῦ καμνοντος ὑπάρχει. οἱ δὲ τὴν ὀδύνησι ἀνιαρώτατοι εἰσὶν καὶ ὑπὸ τῆς δριμύτητος τοῦ ῥεύματος ἑλκοῦνται. τὰ μὲν οὖν κλυσμοῖς χρῆσθαι ἀμβλύνουσι τὸν φαινομένου τὸ δριμύ. καὶ εἰσὶν τοιοίδε, πυρὸν συνεψῶνται τὴν πτισάνην ἀρκεῖ, δὲ καὶ ὑός, καὶ συός, καὶ βοὸς πτισάνη, ἀλλὰ πεπίστευται μᾶλλον ἀνδρὸς.

make A diuision And put it As A Title.

Β ἄλλο

of Another chapter.

εἰς θυείαν ἐμβαλλόμενα. margent.

ὰν ὅταν ἐψώμενοι οἱ πυροὶ ἐξανίεισι παχύ, ὁ χυλὸς τοῦτος τῇ πιμελῇ ὁμοῦ, κλύσμα ἐπισκοῦν ἐστι ἐς τὰ προειρημένα.

Ἄλλοι κλυσμοί.

Ὄρθα ἐψέσθω, ἢ χόνδρος τὸν ὅμοιον τρόπον, ἢ φακὴ ὁμοίως τῷ ἀλφίτῳ λίπει. ἢ φοίνικες ἢ σταφυλαί, καὶ μύξαι κλυσμὸς ἀπὸ τούτων.

Ἄλλοι κλυσμοί.

Ὁ δὲ κλυσμὸς κόμμι ἢ τραγάκανθα ὁμοῦ πιὼν τῶν εἰρημένων ἕψεσθαι. ἢν δὲ ὀλίγη καὶ μήκωνος συν-σφιγγὴν τύχῃ. τοῦτο γὰρ καὶ μάλα ἀναίδυνον ἔσῃ τὸ κλύσμα.

Ἄλλος ὧδε.

Λίνου σπέρμα ὁμοῦ συνεψεῖται μήκωνος τοῖς λεχθεῖσι, καὶ αὐτῷ τῷ σπέρματι. καὶ ὁ ἀπὸ τούτων χυλὸς κλυσμὸς ἐπιτήδειος τοῖς ὀδαξωμένοις γίγνεται.

Κλυσμὸς ἄλλος.

Πρὸς τὰ ἄνω ἐπιτήδειος τῶν προειρημένων χυλῶν ὄνος· οὗν σικυὸν, ὅλον ὅπου μήκωνος δὲ κλυσμὸν ἐνιέναι χρή. τοῦτο κράτιστον ἁπάντων πρὸς τὰ τοιάδε ἐστὶν ἀλλὰ ζωὸς ἐλαφείας ἀπὸ προσδεῖ· τὸ γὰρ ὑπὲρ τὴν δύναμιν τοῦ νοσοῦντος ἐμβαλλόμενον τοῦ ὄπου, κινδυνώδες. χρὴ οὖν ἀδενοῦς ὄντος τοῦ σώματος μὴ ἐνιέναι τοιοῦ τὸ φάρμακον ἢ σφόδρα ὀλίγιστον καὶ λόγον τῆς δυνάμεως. ἢν δὲ ἰσχναίνειν ὁ κάμνων. οὐ δὲ τοῦτο πολὺ εἶναι χρὴ τὸ φάρμακον, ἀλλὰ πάνυ ὀλίγον. ἐπὶ δὲ τούτοις καὶ τάδε ἔτι χρὴ ἐπίστασθαι. ἤδη τισὶν πυώδη διεξέρχεσθαι δυσεντερικοῖς, μηνύοντα καθαρὰ τὰ ἕλκη ὑπάρχειν, κλύσμασιν οὖν ἐπὶ τούτων χρῆσθαι ζωὸς δὲ, καθαρὴ ποιεῖται διὰ μυελοῦ ἢ ὠοῦ πάνυ ὑγρὰ καὶ αὐτὴ ἐνιέσθαι, ἢ τῶν συφορβῶν ἢ τῶν προσθεν εἰρημένων, ἀλλὰ δεῖ καιρὸν ὀλίγον εἶναι τὸ σῦφον χρή. ἐπιλείπειν δὲ ἢ ἀνιέναι τὰ εἰρημένα κλύσματα καὶ ἐφ' οἷς αὐτὸς ἐπιβάλλει προσέχων τῇ διαθέσει ὁμοίως καὶ μεταβάλλεται ἀφ' ἑτέρου εἰς ἕτερον εἶδος κλύσματος ἀπαιτοῦντος τοῦτο τοῦ καιροῦ. τὸ δὲ πλῆθος τῶν κλυσμῶν ὀλίγον ἔστω ὡς μὴ ἀχθεσθαι τῇ πλησμονῇ, καὶ διὰ τοῦτο τὰς εἰς τὴν ἀπό-κρισιν προθυμίας γενέσθαι. μὴ μὴν οὕτως ὀλίγον ὡς διὰ τοῦτο μὴ δύνασθαι ἐπὶ μήκιστον ἀφ-ικέσθαι τοῦ ἐνδέχου. χρὴ δὲ καὶ οὐδὲ εἰς ἅπαξ ἐνιέναι ἀλλὰ πολλάκις. καὶ τὸ μὲ κράτιστον ἐπ' ἀπάλῃ τῇ διαχωρήσει. ἢν δὲ μὴ ᾖ δι' ὅπου κλύσμα ἐνίεται. τὰ μείζονα τῶν ἐλαφρούντων φαρμάκων οὐ χρὴ συνεχῶς ἐνιέναι, ἀλλὰ καλὰ μεγάλας ἀναπαύλας. ἐπὶ δὲ τούτων καὶ τὶ προσδοκέναι καλλιον: εἶναι δὲ χρὴ οὐ πάνυ θερμὸν τὸ κλύσμα, ἀλλὰ τούτῳ μᾶλλον ἐν παρέχειν ψυχροῦ συναίσθησιν. ταῦτ' μὲν οὖν περὶ τῶν δυσεντερικῶν ἀρκεσθήσεται κλυσμῶν λελέχθω. περὶ δὲ τῶν τεινεσμῶν οὐδὲν ἀλλοιότερον ἔχομεν ἀλλ ἐπεῖν τῶν πρόσθεν λελεγμένων. τοσοῦτον δὲ μόνον ὑποδεῖξαι χρὴ ὅτι μᾶλλον ἀνύουσιν οἱ κλυσμοὶ. ἐπὶ πλάτων ἢ ἐπὶ τῶν δυσεντερικῶν ὅτι καὶ μᾶλλον ἐν χρόᾳ γίγνονται τῷ πεπονθότι μέρει ἐπὶ τούτων.

Ἕτερον γένος κλυσμῶν ἐπὶ τῷ ἐλάττω

ἑτέρῳ νοσοῦντι. κς'.

α. ξηκαῦ ἢ ξηκαύειον marginal.

Γίνεται τὶς ἑντέρων νόσος τοιάδε, διαχωρεῖται μύξα πολλὴ, καὶ ἐστὶν ἡ μύξα χρῆμα οἷον τὸ ἀπόβλημα τῶν ἑντέρων, οὔτε δὲ ἰχὼρ τὶς οὔτε αἷματι ὅμοιον συνεπέρχεται τούτῳ, εἰς τὸ ἀπο-κρίνεσθαι τοῦ δὲ ἰόντος οὐ καταστέγουσα ἡ προθυμία συμβαίνει, οὐδὲ ἐνδιδοῖσα πρὸς τὸ ξυνέσθαι βράδιον διαχώρησιν ἄνευρεν, ἀλλὰ τοιάδε ἐστὶν οἷα, καὶ ἀναπαυομένη ἐν ἑαυτῇ συγχωρεῖν, βάρος ἀμφὶ τοῖς ἑκάστοις τοῦ ἑντέρου ἐκποιοῦσα. οὐδὲ τοῦτο μάλιστα ἄνευρεν ἄλλο δὲ οὐθ' ἓν ἐπάγουσα ὀλιγεῖν. τὰ δὲ ἀπὸ τῶν σιτίων περισκώματα ἦλθε δὴ ἐπὶ ἄλλο συντυχοῦ νεοχμόν τι ἀμφ' αὐτὰ, πάλιν πάλιν ἔρον καὶ τοῖς ὑγιαίνουσιν ἀποχωρεῖ, καὶ οὐ δὲ ὅπως τι οὖν συμμεμιγμένα ἐκείνοις: τὸ σύμπαν τοῦτο οὐδὲν ἀξιοχρέων βλάπτεσθαι φαίνεται, οὔτε εἰς τὴν χροιὰν, οὔτε εἰς τῶν ἰσχνῶν τὸ πλῆθος οὔτε εἰς τὴν ῥώμην. ἰσχνὸς δὴ ἐπὶ τῇ καθεστώσῃ νόσῳ ταύτῃ, οὐ μὴν παντάπασί γε οὐκ ἀπείη τῆς συμφορᾶς. πεποιθέναι δὲ φαίνεται καλὰ τὴν νόσον ἑαυτὴν τὸ ἕκαστον ἔνδεσον, τὸ δὲ συμ-βιβηκὸς οὐχὶ ἕλκος ἐστὶν ἀλλὰ ἐμοὶ δοκῶ τοιοῦδέ τι εἶναι τὸ ξυνιόμενον ἑκάστου τῶν τοῦ σώ-ματος μερῶν συμπεπῆ τινὰ περιττώματα οὐκ ἄλλοθεν πόθεν. ἀλλ' ἀπὸ ἑαυτῆς ἑκάστου μέρους ἀπο-νεμομένης τροφῆς ὅταν μὴ καλῶς ἢ διακείμενον τὸ μέρος. ὅπόταν δὲ τοίνυν περὶ τὸ ἕκαστον μέρος ἡ προσεγγεγενημένη συμβαίνει νόσος, κλυσμοὶ ἐπιτήδειοι, σύκα ξηρὰ ἑψεῖται ἐν ὕδατι, καὶ τῷ ὕδατι τούτῳ σμύρνα λεῖα ἐμβάλλεται. καὶ ἔστιν ἀγαθὸν τοῦτο φάρμακον τῆς νόσου ταύτης.

Ἄλλος κλυσμὸς οὗτος.

Λύπη τῶν σύκων τῷ ἀφεψήματι ἀναμίγνυται. δύναιτο δὲ ἂν οὐδὲ οἱ κλυσμοὶ τὸ πλαδῶδες τοῦ ἑντέρου πρὸς τὸ ξηρότερον καθιστάντες ἀπελαύνειν τὴν νόσον ταύτην.

Ἐπὶ χολερᾶς ξηρᾶς: κβ.

Γίνεται δὲ ἄλλη ἡ ξηρὰ χολερὰ ὑπό τινος διαφθορᾶς τῶν ἐδεσμάτων ἰσχνὰ καὶ μὴ ἐκκοι-νιζόντων, ἀλλ' ἐμμενόντων ἐν τῇ γαστρὶ καὶ τοῖς ἑντέροις, καὶ πλησμονὰς ποιούντων, καὶ ὀδύνας ἰσχνὰς. ἴασις δὲ ταύτης ἐστὶν ὁ κλυσμὸς κενωτικὸς προσαγόμενος. νεοστὶ γὰρ διεφθορότων τῶν σίτων καὶ οὕτω μεθυσικόντων εἰς πάντα τὰ μέρη τοῦ ἑντέρου, οἷς προσμιγὰς ὁ κλυσμὸς δύνα-ται ἂν ὠφελεῖν τὰ ἐγκατοχόμενα: τοὺς μὲν οὖν τοιούτους κλυσμοὺς ἑλαίου, χρηστέον δὲ τοῖς ἐλαιοπνευμάτα λεπτύνουσιν καὶ διαχέουσιν τὴν ἄθροισιν αὐτῶν, εἰσὶ δὲ οἵδε, ἔλαιον ἀπὸ θερμῶν ἢ καὶ ἐνηφεῖσθαι αὐτῷ κύμινον, ἢ μάραθρον, ἢ σπέρμα πηγάνου, κράτιστον εἰ τοῦ ὀρείου εἴη. ἀγαθὸν δὲ καὶ τοιοῦ τὸ κλύσμα τοῦ χλωροῦ πηγάνου, τὴν κόμην πολλοὶ μὲν ἑψοῦσιν εἰς τὸ ἔλαιον, ἀλλ' ἀπόλλυσι τοῦ πηγάνου ἡ ἔψησις τὴν ἰσχύν, εἰσὶν οὖν ποιεῖσθαι οὕτως, ἐπειδὴ ἂν λάβῃς ἀναξέσῃ τὸ ἔλαιον, ἀφελόντα τοῦ πυροῦ ἀλφὸν, χρὴ ἐκβάλλειν ἐπιξέοντι αὐτῷ τοῦ πηγάνου τὴν κόμην. τὸ δ' ἐναπομαραίνεσθαι τῷ ἐλαίῳ, καὶ τὴν δύναμιν ἀφιέναι εἰς αὐτὸ καὶ τὸ ἔλαιον τοῦτο κλυσμὸς τῆς ξηρᾶς χολερᾶς ἀγαθὸν πάνυ ἐστιν.

Ἐπὶ ἰλεοῦ. κγ.

Ὁ ἴλεος γίνεται ἐπί τινι φλεγμονῇ τῇ αὐτῆς ὄγκῳ καταλαμβανούσῃ τὰς διεξόδους. καὶ ἢ μὲν μέζον ἢ καὶ τελείως κωλύει διαπεραιοῦσθαι καὶ τὰ πνεύματα καὶ τὰ ἀπὸ τῶν σίτων περισκώματα. εἰ δ' ἔλαττον, ἀλφὸν κόπον δύσπορον ἀποφαίνει, κωλύει δὲ οὐχὶ παντελῶς τὰς ἀφόδους. καθιδρύεται δὲ ἡ φλεγμονὴ ἄλλοτε ἐπ' ἄλλοις μέρεσι τοῦ ἑντέρου, καὶ παρὰ τοῦτο καλῶς ἢ κακῶς χρῆσθαι τοῖς δεομένοις κλυσμοῦ. πῇ μὲν γὰρ καταλαμβάνει τὰ ἀναλάτου μέρη τὰ εἴσω τῆς γαστρὸς αὐτῆς, καὶ ἔστιν οἷς

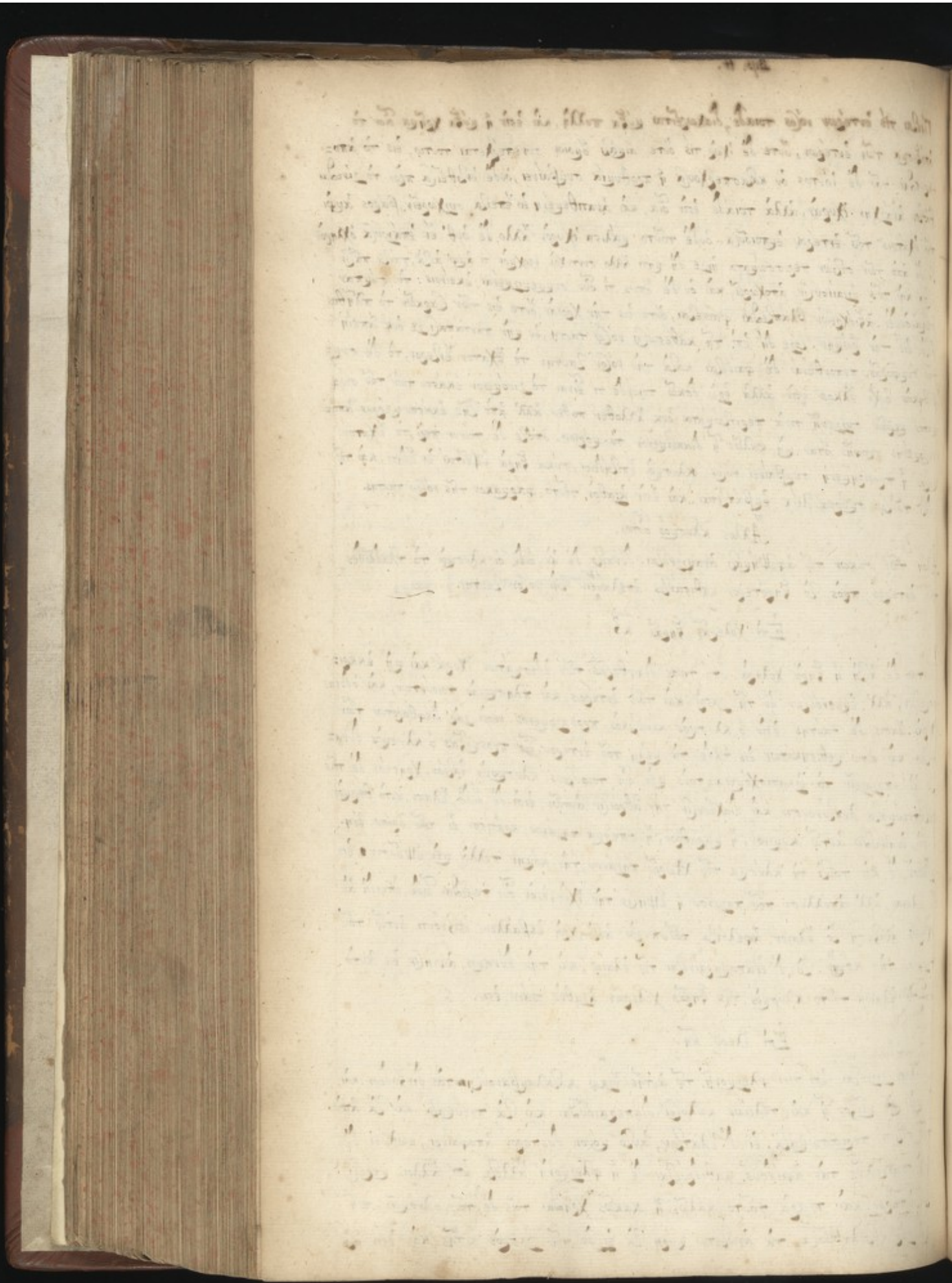

καὶ τοῦ τυλωτοῦ τι προσεπιλαμβάνει, τῇ δὲ ἐπὶ τῶν λεπτῶν του καθιέμενη ἐλέρων, ἐπὶ δὲ τὸ ἐπὶ τοῦ κάλου. διαγνώσεις δὲ τούτου οὕτω δὴ ἔστιν. ἢν μὲν ἐπ' ἄκρου ζύγωμα τοῖς ἐκ τῆς ζαγῆς ἐς τὸ ἔντερον διεξόδοις ἡ φλεγμονή, πεπληθαί ἡ ζαγὴ δοκεῖ ἀκρῶς καὶ ἐπὶ πάνυ σμικρὸν πιέσιεν, ἢ φαύσιεν, καὶ ἕμελοι συμβαίνουσι πολλοὶ ἐκ προφάσεως πάσης, καὶ τὸ σύμπαν ἐνοχλήματα ἀκρῆ παρέχεται ~~τὴν ἀντιλαβήν~~. ἢν δέ τι τῶν λεπτῶν ἐντέρων ἀλλαβοῦσα ἡ φλεγμονὴ τύχῃ, ζύγωται μὲν καὶ τοῖς οἱ ἕμελοι, οὐ μὴν ἕξει ὁμοίως πολλὰ, καὶ ὅπου τοιαῦτα τὰ ἕντερα, προυδιδάξειν ἡμᾶς ἡ ἀνάλυσις, πολλὴ καὶ ὀδύνη διαφαίνεται ἔξαλλα ὀλίγα. ὅλως δὲ ἐπὶ τούτων ὅλως μείζονι ἐπὶ τῶν πρόσθεν λεγομένων χρῆται πάντως ἡ διαχώρησις. κατὰ μέλεσιν ζαγὸς ὄγκος τῆς φλεγμονῆς πάντα ὅπως ἂν τύχῃ καταλεχθῆναι τε εἶναι, ζάστοτε ἀνάπτου καλινοῖο αὐτῆς ὁδοῦ τῆς ἔξω, ἢν μή τι ἄλλο συμβύσῃ κώλυμα ὡς ἐπὶ πλεῖστον καὶ ἥλεως ἔστι, καὶ σὺν ἡ ζαγὴ ἐπὶ πολὺ, ταῖς μὲν φλεγμοναῖς κίναπτον ἰδιοφυΐης, τῶν δὲ ὑπὸ τὸ πεπονθὸς μέρος ὑπαρχόντων καλὰ τὸ μεσεντέριον φλεβῶν ἀεί τι ἐπὶ τὸ κάτω τετράφθαι μέρος τοῦ ἐλέους. καὶ ὅσα ὑφ' Ἱπποκράτους λιπαρὸς ἥλεος καλούμενος οὗτος ἔστιν. ἢν δὲ ἐν τῷ καλῷ συσταίη ἡ φλεγμονὴ, τὰ δὲ συνεδρεύει: ἕμελοι μὲν πολλοὶ γίνονται. καὶ τὸ ἐνοχλήμα ταύτῃ διαφαίνεται περιττῶς λυπούν, ὅτου ἡ ἀνάλυσις τὸ κῶλον προυδιδάξειν εἶναι: καὶ διέξοδοι καὶ τῶν σίγων καὶ τῶν πνευμάτων νῦν δὲ παρελθὼν φλεγμονῇ, ἢ πάνυ ἐπὶ σμικρὸν ζύγωται. ὅπως ἂν ἡ φλεγμονὴ σμικροτέρα γίνηται ἐς τὸ καλαχεῖν τῷ ὄγκῳ τῷ αὐτῆς τὴν ἔνδον χώραν τοῦ κώλου ἐπιλείπει, αἱ μὲν τῶν δὲ εἰσὶν διαγνώσεις. κλυσταὶ δὲ οἱ τῷ ἰσχίῳ ἐχόμενοι οὐ πάνυ, ἀλλ' ἐς ὃν χάλιστα τὸ κῶλον μέχρι καλαχεῖν ἡ φλεγμονὴ, ξενοῖο δὲ ἂν ἐπὶ τῶν δὲ λυσιτελεῖς οἱ κλυσμοὶ, ὁποῖοί τε εἰσὶ παύσαι τὰς φλεγμονάς. οὗτοι δὲ τοιοίδε εἰσὶν ἔλαιον αὐτὸ θερμὸν, ἢ καὶ μελίλωτον αὐτῷ συνιέναι: συνεψέσθω

Ἄλλος ὁ δὲ κλυσμὸς ἐπιτήδειος.

Ἐλαίῳ συνήκεσθαι βούτυρον καὶ τούτου ἐνιέσθαι θερμοῦ τὰ μέγιστα, ἄλλοτε ἐλαίῳ καὶ τῷ βουτύρῳ συγκεκρᾶσθαι λίνου σπέρματος χυλός:

Ἄλλος ὅδε.

Ὕσσωπος ἐλαίῳ συντήκεσθαι καὶ σμικρὸν ὅσον ξύσμης ζῆς ἀπὸ θερμύθου.

Ἄλλος ὅδε.

Ἐλαίῳ συνεψεῖται μήκωνος ἡ κεφαλὴ καὶ ἔπα αὐτὴ μὲν ἑτέρως ξυπᾶται, τῷ δὲ ἐλαίῳ βούτυρον μίγνυσθαι. χρὴ δὲ τούτων τῶν κλυσμῶν πλῆθος μὴ ἐνιέναι, ἐπιπλάμενα μὲν γὰρ τὰ ἔντερα εἰς τὰς φλεγμονὰς ἐπιτρέπεται.

Ἐπὶ καυλικων κθ.

Τὸ κῶλον ἀπὸ τῆς δεξιᾶς λαγόνος ἐναρξάμενον ἥκει πᾶς ἄνω ἄχρι, ἄνω δὲ, ἐς τὸ ἧπαρ καυθὲν δὲ παρελθὸν τὸ ὑποκόνδριον τὸ δεξιὸν πρὸς τὸ ἀριστερὸν ἥκει, καὶ ταῦθ' οὕτω ἄνω ἀστομάτῳ ξενόμενον τοῦ σπληνὸς πρὸς τὴν ἀριστερὰν ἀνάπαλιν χωρεῖ λαγόνα καὶ λοιπὸν ἄπεισι παρὰ τὴν ἔδραν κάτω ταύτῃ δὴ τοίνυν ὅπη τὸ κῶλον ἵσταται ἐπιτηδειότατον, ὀδύναι ἰσχυραὶ καὶ πνευματώσεις γίνονται, ἐπὶ τῶν δὲ οἱ κλυσμοὶ ἀφ[illegible]

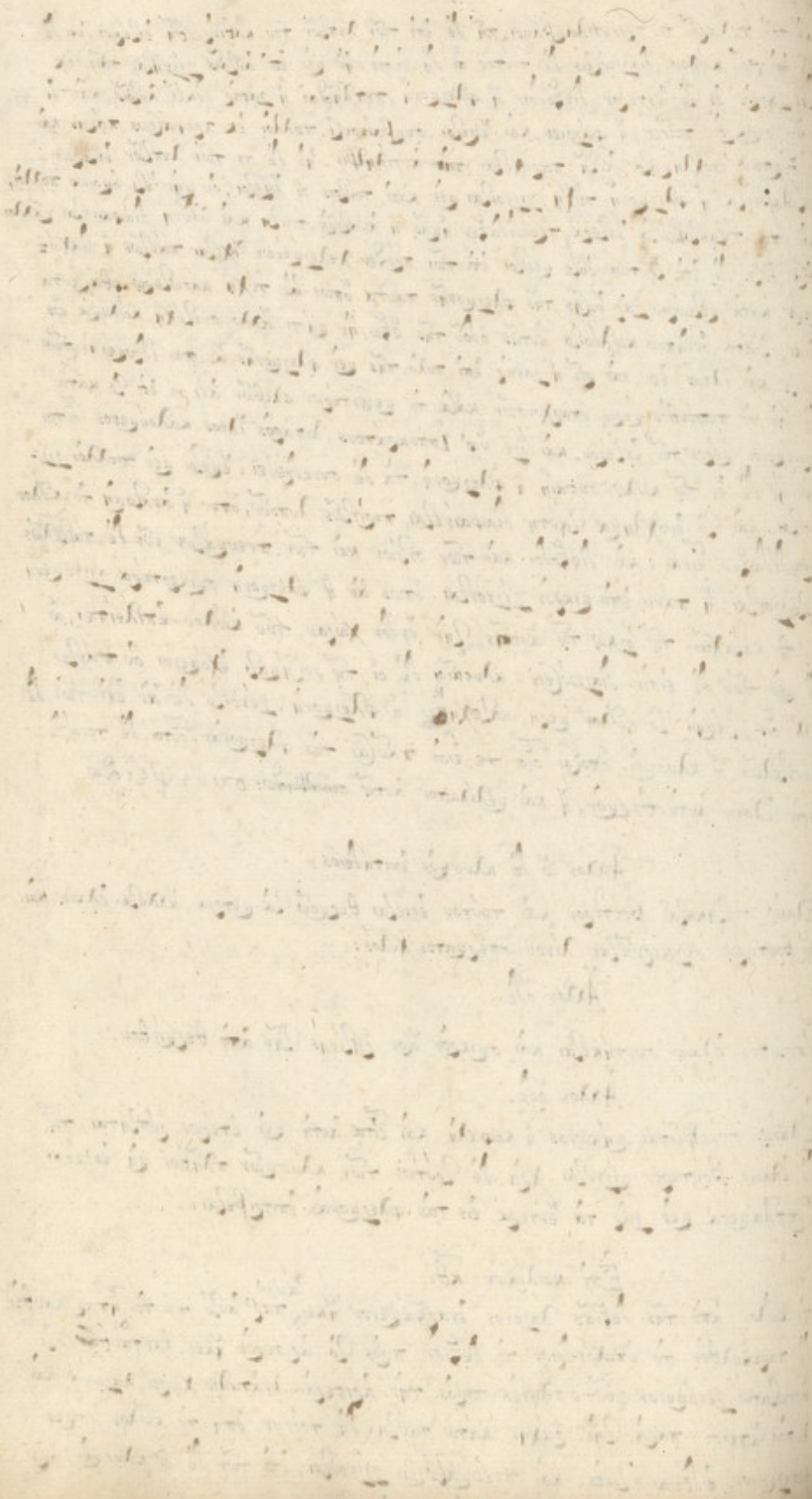

Ἐπὶ νεφρῶν λ.

Συμπάσχουσιν ἀλλήλοις τὸ κῶλον καὶ οἱ νεφροί, ὥσπερ δὲ ἐν ταῖς νόσοις ἀλλήλοις συνάπτει, οὕτως καὶ ἐν ὑγιαίνουσιν ἰάσεσιν συνεπιλαμβάνεσθαι. καὶ διὰ τοῦτο κλυσμοὶ τῶν νεφρικῶν εἰσὶν πολλοὶ τούτοις τοῖς κλυσμοῖς, οἷς καὶ ἐπὶ τῶν κωλικῶν εἴρηται. τὴν χαλάσιν δὲ οὗτοι οἱ ἀλοὶ ὄνασι τοῖς ἐπὶ τῆς ἐκτάσεως χολεροῖς.

Ἐπὶ ὑστέρων λα.

Κοινωνίαν δὲ ἔχει τινὰ καὶ συμπάθειαν τῷ κώλῳ καὶ ἡ ὑστέρα, ὥστε φλεγμαίνουσαν αὐτὴν εἰκότως ὀφελήσει τὰ ἐνιέμενα τῷ κώλῳ, ἐνιέσθω δὴ οὖν ἔλαιον θερμόν, εἰ καὶ χυμὸς εἰ καὶ ὄρνιθος ἔσω πεπεψὴ τούτων ὁμοῦ, ἢ βούτυρον ὁμοῦ τῷ ἐλαίῳ, ἢ ὑσσώπου ἢ λίνου σπέρματος ἀφέψημα. ἢ ἄλλο τοῦ τι τῶν ἐπὶ τοῖς ἰλεοῖς εἰρημένων.

Ἐπὶ κύστεως λβ.

Καὶ τῆς κύστεως νοσούσης ἐπεὶ δὲ ἰσχνὸν τῷ ἐντέρῳ καὶ ἅμα συμφυὲς ἐστιν καὶ εἰς συμπάθειαν ἐπάγεσθαι αὐτῷ, ἐνίοτε προσοίκειον τοῦ δὲ τῶν κλυσμῶν τισὶ χρῆσθαι. φλεγμονῆς μὲν οὖν οὔσης ἐν τῇ κύστει λυσιτελοῦσιν οἱ ἐν τῷ περὶ ἰλεοῦ κλυσμοὶ εἰρημένοι. ἕλκους δὲ συστάντος ἐν αὐτῇ, εἰ μὲν φλεγμονὴ συμπαρείη, τὸν αὐτὸν δεήσει κλυσμόν. εἰ δὲ μὴ συμπαρείη, τῶν κλυσμῶν οὐκ ἔσται χρεία. γίνεται δὲ καὶ λιπαρὲς ὑγρὸν ἀφιέναι τὴν κύστιν νόσος, οὗτος οὐκ ὀλίγα συνδιδόναι μὲν ἀπὸ τῶν νεφρῶν εἰς αὐλόν: οὐ μὴν ἐκκρίνειν γε αὐτὰ θύραθεν δύνασθαι, δι' ἀσθένειαν ἐπὶ τῶν τοιούτων συνεφορῶν. ἀλλ' αὐτὰ ἐπιληδείως πεφυκὼς τοῦ ἰατροῦ, καὶ κλυσμοῖς τοιοῖσδε, κύμινον ἀφεψεῖται ἐν ἐλαίῳ καὶ τοῦτο θερμὸν ἐνιέναι. καὶ πήγανον μεῖξαι καὶ μάραθον. ἐνταῦθα δὲ καὶ τὰ ἄλλα διουρητικὰ πάντα χώραν ἐπιληδείαν ἔχει, λεαίνοντα μὲν ἐπανάστασιν τὴν κύστιν καὶ παρασκευάζει πρὸς τὴν ἔκκρισιν εὐκινητοτέραν. εἰ δὲ καὶ δι' ὑπερπλήρωσιν τοῦ ὄγκου ἡ κύστις καταλάβοι τὴν κύστιν, κλυσμὸς ἁλατίσμου τινὰ ἐμποιῶν, καὶ προσπτέον τὴν περισταλτικὴν δύναμιν ἐνεργεῖν, παρασκευάζειν ἂν τὴν ἔκκρισιν. ἁλοὴ δὲ ἄκρατος δύναται τοῦτο ποιεῖν, καὶ κυκλαμίνου χυλὸς, ὀλίγον δὲ παιλάπαλιν τὸ ἐνιέμενον εἶναι χρὴ καὶ τὸ κέρας τοῦ κλυσμοῦ, ὡς ἂν οὕτως βραχίονα, ἵνα τοῦ κλύσματος μηδὲν ὑπερήκει προσωτέρω τῶν δεομένων μερῶν.

Ἐπὶ ἑλκυσθῶν λγ.

Τὰς μὲν προσηκούσας τῶν ἑλκυσθῶν τῷ ἄνω ἐνιέσθω, ἀφιστᾶν δεῖ διὰ τῶν ἐπιληδείων τοιούτων. καλῶς δὲ ἄγειν οἱ δὲ οἱ κλυσμοὶ δύνανται ὁπωσοῦν καλὰ τὸ κεῖλον συνίστασθαι. ἀψίνθιον ἐν ἐλαίῳ ἑψηθέν, ἢ ἀβρότονον, ἢ κύμινον, ἢ ἡδύοσμον καὶ θέρμοι. καὶ σπεῖσαι ἱκανῶς ἑψήσεως ἔχει τὸ ἔλαιον αὐτῷ ἐνιέναι.

Ἐπὶ ἀσκαρίδων.

Γίνεται δὲ ἄλλα καλὰ τὰ ἕλκεα τοῦ ἐντέρου νόσος τοιάδε. ζῶα ὀνὰ σμικρὰ σπινθῆρα ὑλακτοῦντα συνίστασθαι, ἃς ἀσκαρίδας καλοῦσιν. ἴασις δὲ αὐτῶν κλυσμοὶ εἰσὶ καὶ ἄλλα μὲν τινὲς τῶν δρυμέων. ἓς δὴ, καὶ ὅδε κέδρου χρίσμα γίνεται: δεῖ δὲ τὸν

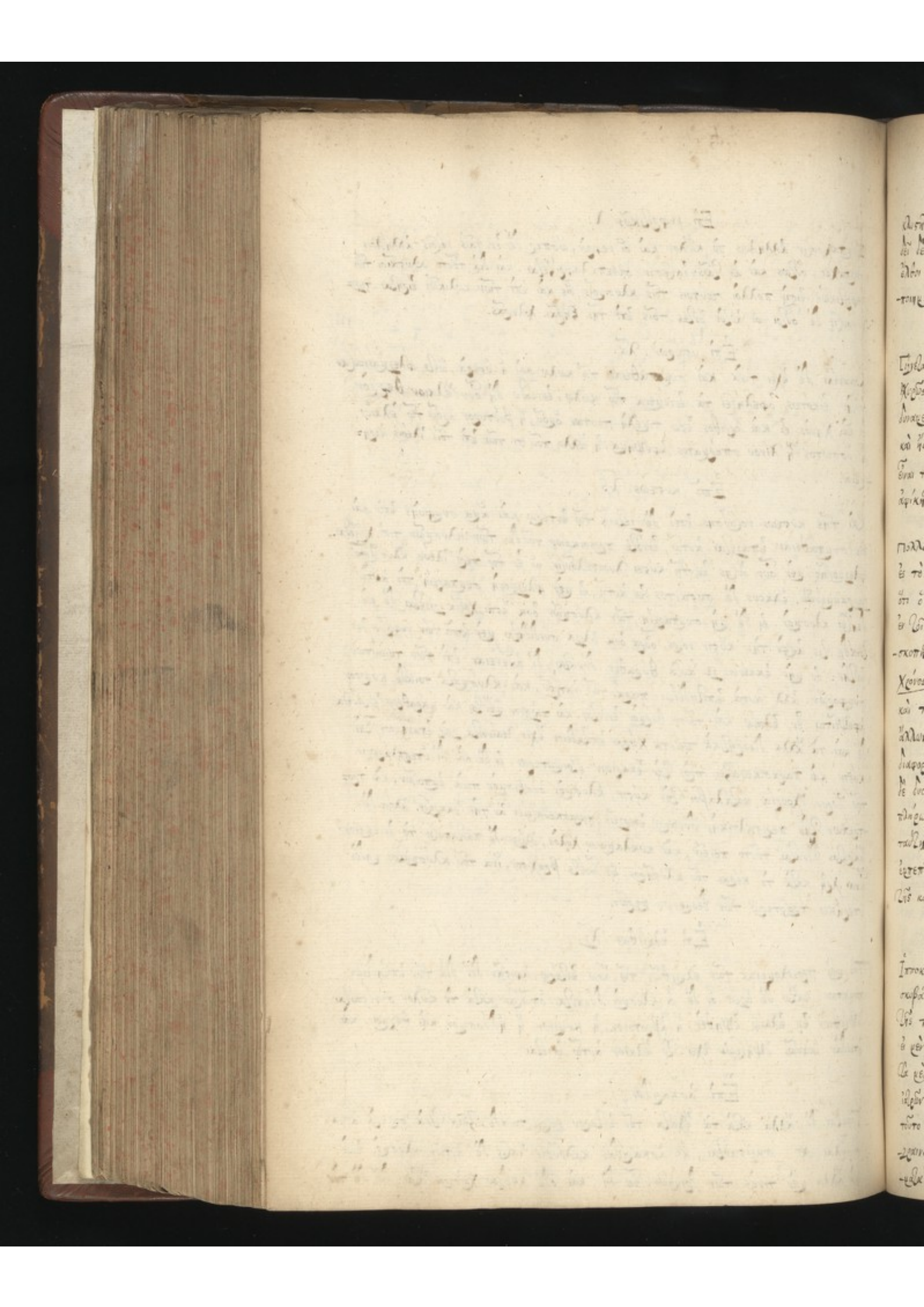

κλυσμὸν μὴ εἶναι ἐνθύτητον, ἀλλ' ἐκ πλαγίων κύκλῳ πολλὰ σμικρὰ τρήματα ἔχοντα, ἵν' ἂν μὴ δὲ πολὺ εἶναι τὸ ἐντεθέν, ὥστε μᾶλλον ἂν οὐ προσπατέρῳ τῶν δεομένων μερῶν ἐλθεῖν τὸ κλυσμόν, ἐπιτήδειον εἰς ταῦτα ὕδωρ τὸ ἀπὸ τῆς σποδιᾶς ὡς ὅτι μάλιστα πε-πεπεμένον ἐνιέναι δὲ κλυσμῷ τῷ αὐτῷ.

Τινὲς οἱ ἐπὶ ἀλίτροφων τρόφιμοι κλυσμοί. λδ.

Σημεῖα δὲ τοιαῦτα ἄλλη συμφορὰ προσδεῖσθαι δοκοῦσα κλυσμοῦ. τινὲς ἀπόπλοι οὗτοι ἐξαίφνης ἤρξαν, ὡς κινδύνου ἐπακολουθεῖν τῶν καθ' ἑνδειαν. εἶναι δὲ ἐπὶ τοῖσδε κλυσμοὺς ἀναλέφειν διαφέροντας, εἶεν δ' ἂν οἵδε. πλυστάνης ἢ πυρῶν χυλός, ἢ ἀλεύρων πλύμα, ἢ χυλὸς χόνδρου, καὶ ἤδη τι ἄλλο τοῖς δὲ ὅμοιον. χρὴ δὲ ἅπερ πρὸ ἄλλου μάλιστον τὸν τοῦ κλυσμοῦ εἶναι τὸ κέρας καὶ τῶν χεροῖν βιαιοτάτῳ ἀποστέλλειν τὸ κλύσμα, ἵνα ὡς πορρωτάτω ἀφίκηται.

Ὅτι ἴνας μὴ δεῖ, κλύζουσι. λε.

Πολλοῖς ἤδη διαχώρησις μὲν οὐ δὲ ὅπισθε οὖν γίνεται. τὰ δὲ περισσώματα ἄνω οὐκ ἐς τὸ κῶλον ἀφίκται, ἀλλὰ μελέαται ἐστί, τοῦτους ὕπτια κλύζειν, χρὴ γὰρ διεπίστασθαι, ὅτι ὁ κλυσμὸς οὔτε ἀνέχεται προσωτέρω τοῦ κώλου, οὔτε ἀπάγειν τι δύναται τῶν ἐν τοῖς ἄνω ἐντέροις, περιτὸν οὖν τηνικάδε κλύζειν: χρὴ οὖν, τοῦτο πρῶτον ἀνα-σκοπεῖν, εἰ ἐς τὸ κῶλον ἀφίκονται τὰ περισσώματα: τοιάδε ἐστί πρῶτον μὲν ὁ χρόνος ἤτοι ἱκανὸς ἔσται χειμένοις τοῦτο, ἢ οὐχ ἱκανὸς ὑπάρχων: ἔπειτα δὲ τῷ χρόνῳ, καὶ τὸ εὔπορον καὶ τὸ δύσπορον τῶν ἐδηδοκότων σιτίων ἀνασκοπεῖσθαι χρή. ἄλλα γὰρ ἄλλων θᾶττόν τε καὶ βραδύτερον ἥκει κάτω. καὶ φύσεως μὲν τοῦ μὴ καμνόντος ἤδη, διαφορὰ ἐστὶν εἰς λογισμὸν θέλοντα. εἰ μὲν γὰρ εὐρόους φύσει ἡ γαστὴρ θᾶττον ὑπείσιν, εἰ δὲ δυσρόους, βραδύτερον: καὶ εἰ ἐπαναλοιμεν δὲ τὴν χθὲς, εὑρήσομεν ἂν διαδήλον αὐτοῦ τὸ πλήρωμα, εἴπερ γε δὴ δεῦρο ἀφικνεῖται γὰρ σκύβαλα ἤδη. εἰ δὲ μή, κενὸς ὁ χόπος ταύτῃ φανεῖται: χρὰ δὲ πρὸ τούτοις ἓν καὶ βάρος καλῶς τὴν ὀσφὺν γίνεσθαι ἢν ἐκπεπλησμένον τὸ τελευταῖον ἕντερον τύχῃ, ἀλλὰ καὶ αἱ φύσαι δυσοσμίαν τηνικάδε ἐκ κάτου ἥξουσαι, διαδείξουσιν τὸ πλήρωμα ἀφιχθαι κάτω ἤδη.

Οὓς τινας δεῖ κλύζειν, οὐ κλύζουσι. λς.

Ἱπποκράτης ὀνομάζει περιρρεῖν τι διαχώρημα. τὸ δέ ἐστι τοιοῦτο δεινῶς λεπτὸν καὶ ὑγρὸν σωβδοις ἀμμέσι. τοῦτο πᾶν μὲν ἀυτὸ μόνον διείσιν, τὰ δὲ μετὰ σκληρῶν τῶν ἀπὸ τῆς τροφῆς περισσωμάτων πρὸς τὴν ἀπόκρισιν διαπίπτειν, οὐ συμπιπτόμενον ἀνθρώ-πῳ. τὰ μὲν οὖν καὶ τὰ ἀπὸ τῶν σιτίων πρὸς τὴν τοῦκτὸς ἀποχωρεῖ οὐδὲν ἔτι δεῖ κλυσμοῦ. ἢν δὲ ἃ μὲν οὖν καὶ τὰ ἀπὸ τῶν σιτίων πρὸς τὴν τοῦκτὸς ἀποχωρεῖ οὐδὲν ἔτι δεῖ κλυσμοῦ. ἢν δὲ τὰ μὲν μὴ ἀποκρίνηται, τοῦ δὲ ἐπιρρεῖν τούτου αὐτοῦ μόνον ἥκει, τηνικάδε οἱ πλείους τῶν ἰατρῶν καταῤῥοδοῦσι τὸν κλυσμὸν, οἷσι δὲ εὐφρονεῖ, χαίρεται αὐτῷ. τὸ μὲν γὰρ λεπτὸν ἰκμὰς ἔνεστιν ἢ οὐδὲν ἢ μικρὸν ἔχον ἐνοχλήσειεν ἂν οὐ μεγάλως, διάγνωσις δὲ καὶ τοῦτο

α. ὑνώρισμα, τοῦ, τὸν κόπτον κατὰ ἀφίχθαι ἢ εἰ. margent

β. ~~ὑστικῶς margent~~

ἢν φαίνεται θύραζε ἰόντα σκύβαλα, ἔπειτα δὲ καὶ ἐκφωμένου τὸ κῶλον ἐμπέπληται διείσθαι ἡ χειρ.

Περὶ χήματος τοῦ κλυζομένου. λζ.

Χρὴ τῷ κάμνοντι τοιχάνοντι ὑποστρέφαι δεῖ (ὅπόσον λάθη κοίλωμα εἶναι) τεταλαιωθαι τῆς στρωμνῆς ῥάκιον ἢ ἄν τοῦτο ἢ σπόγγος ἢ τι ἄλλο τοιοῦτο. θερμοὺ δὲ ἔστω τοῦτο ὅπως μήπω ψυχρὸν αὐτοῦ φρίττειν ποιεῖ τὸν ἄνθρωπον, ἔπειτα συναιρούντα τὰ σκέλη. λοιπὸν ἐμοὶ μὲν τὸ χῆμα προσέχειν δοκεῖ, τὸ δὲ μελέωρον ὀσφύος αἴρειν, ἀλυσιτελὲς τοῦτο γάρ ἐστιν ὡς ἐν ἀλφύλῳ σώματι σχεθαι τὸν κλυσμόν. ἐνίοτε δὲ καὶ ἐπὶ πλευρὰν χ στρεπτέον ἐστίν, ἢν γὰρ ἡ κύστις φλεγμαίνῃ ἢ τοῦ ἴσχίου ἐμπύημα ἢ ἕγκυκλος καπειλα τὸ βάρος τε καὶ ἡ τὴν εἴσοδον ἢ τὴν ἔξοδον τῶν περισσωμένων κωλύειν μέλλει. ἔνιοτε δὲ ὅπου ἂν ἐπιβατέρα βρίθειν τὸν ὄγκον ποιοῦντα ἅπερ σπεύδομεν ἄνευ κωλύματος ἅπαντα διαπράξασθαι. ἐν δὲ τῷ ἐνεῖν, παρεσκευάσθαι τῇ καμνούσῃ μήτε κεκραγέναι μήτε ἀναλαμβάνοντα τὴν ἀναπνοὴν κίνειν ὑψοῦσθαι τὸ πίτεον, ἀλλ' ἁπλῶς κειμένην τὸν ἁπλούστατον ἀνακτενεῖν περιβαλλεσθαι τρόπον. ὧδε γὰρ ἥκιστα τις ἀντιπράξει τοῦ κλύσματος ῥᾳ βολῇ. ἐπ' ἂν δὲ πεπαυμένος ὁ ἰατρὸς ἢ [illegible] οἱ μὲν πολλοὶ κυλινδοῦσθαι κελεύουσι τὸν ἄνθρωπον. ἐγὼ δὲ οὐ συγχωρῶ πράττειν τοῦτο.

Καλὰ πόσους τρόπους ἀποτυγχάνουσι κλυσμοὶ ἐκ τῶν μυησιθέου. λη.

Τὰς τῶν κλυσμῶν ἀποτεύξεις διὰ τεττάρων γίνεσθαι συμβαίνει τρόπους. ὅταν μὴ δεχθῇ τις τὸ κλύσμα, καὶ πάλιν ὅταν μὴ κατάσχῃ, ἢ ἐκπέμψαι μὴ δυνηθῇ. γίνονται δὲ τῶν αἰτιῶν τούτων αἱ μὲν ἀπὸ τῶν σωμάτων καὶ παθημάτων, αἱ δὲ ἀπὸ τῶν κακῶς κλυζομένων, τοῦ μὲν οὖν μὴ δέχεσθαι τὸν κλυσμὸν ἀπὸ μὲν τῶν παθημάτων εἰσὶν αἰτίαι τοιαῦται, τινὲς ἤτοι φλεγμονὴ περὶ τὸν ἔντερον τόπον γινομένη τοῦ δακτυλίου, καὶ συνοίδησις ὥστε τὴν ὑγρότητα τὴν πιεζομένην μὴ δύνασθαι πόῤῥω προϊέναι, τῆς συνοιδήσεως ἀντιπρατούσης, ἢ πάλιν φύσα κατειλημμένη κατὰ τὸν αὐτὸν τόπον ὅταν μήτε ὑπείκειν ἐθέλοι μήτε χώραν διδῷ παρεξόδου τοῖς ὑγροῖς τοῖς ἐμπίπτουσι. τῶν δὲ ἰατρῶν ἀκαιρήματά ἐστιν ὑπὸ τῶν καιρῶν γινόμενα τούτων, ὅταν ἧττον σκληρᾶς περιτυγχάνοντες ὑποχωρήσεως, μὴ φυλάξωνται τὸν αὐλίσκον, ἀλλὰ ὑπὸ ταύτης ἧττον ἐμποδιζόμενοι ἀθρόοις βίᾳ προβάλλοντες. ὑποφαινόμενον γὰρ ὑπὸ τῶν ἀνθυπακόντων τὸ τρύπημα τοῦ αὐλίσκου τὸν κλυσμὸν οὐκ ἀφίησιν εἰς τὸ πρόσθεν, τὸ δὲ αὖθις συμβαίνει, καὶ ἐὰν μὴ κατορθωθῇ τὸν αὐλίσκον θεῖτες, ἀλλὰ προσερείσαντες πρός τινα τῶν πλαγίων τόπων, ὑπολαμφθῆναι ποιοῦσιν ὑπὸ τοῦ χρωτὸς τὸ τρύπημα. γίνεται δὲ τούτῳ παραπλήσιον, καὶ πάλιν ὅταν τῆς κύσεως οὖρον ἔχοντες ὑπλοῦς κλύζοντες, ἐπερείσωσι τὸ τῆς κύσεως βρίθος ἐπὶ τὸ ἔντερον, ἐμφράττον γὰρ καὶ τοῦτο οὐ παρίησιν εἰς τὸ πρόσθεν τὴν ὁρμὴν τοῦ κλύσματος ἥκειν, οὐ

c ἡδρᾶς marg. sed

δέχονται μὲν οὖν διὰ τούτους τοὺς τρόπους. οὐ δύνανται δὲ κατέχειν ἀπὸ μὲν τῆς φύσεως ὅταν περὶ τὸν δακτύλιον τὸν ἢ δι' αἰτίαν τινὰ παρὰ δὲ τὰ τῶν ἰατρῶν ἁμαρτήματα ἐστίν, εἰς τοῦτον τὸν καιρὸν ἱκνούμενον, ἐὰν λίαν δριμὺ ποιήσωσι τὸ κλύσμα τοῦ μὲν οὖν μὴ κατάχειν τὸ κλύσμα ταῦτα αἴτια φήσειεν ἂν τις εἶναι. πάλιν δὲ δεξάμενον ἐκπέμψαι μὴ δύνασθαι, κατὰ μὲν πάθος μάλιστα ἂν τις αἰτιάσαιτο συμβαῖνον ἐν ταῖς ἰδιώσεσι, πολλὴ μὲν ἐν τοῖς ἐντέροις εἶναι πολὺ δὲ ἐν τῷ μεταξὺ τόπῳ τῆς κοιλίας καὶ τοῦ δέρματος τοῦ κύκλῳ περιέχοντος τὴν ὅλην φύσιν τῶν ἐντὸς ἀέρων. ὅταν οὖν πεπιεσμένων τῶν ἐντέρων ὑπὸ τῆς κύκλῳ περιοχῆς ἀπερείδηται τὸ πνεῦμα ἢ βιάσηταί τις ἐνταῦθα καθιέναι τὸν κλυσμὸν οὐκ ἀφίησιν ἔξω πάλιν αὐτὸν ἡ φύσα, συμπιέζει γὰρ ἔξωθεν σφίγγουσα τὸ ἔνδερον· ἀπὸ δὲ τῶν ἰατρῶν ἁμάρτημα γίνεται τοῖς ἐμβαλλομένοις δριμύτης, οὐ γὰρ ἔχων ὁ τόπος παροξυσμὸν, προθυμίαν οὐδεμίαν ἄγει, ἢ πάλιν ἐὰν βίᾳ τις τὸ κλύσμα ἐνθλίβων ὑπερπελὲς αὐτὸ ποιήσει πρὸς τὸν ἄνω τῶν ἐνδέρων εἰλιγμὸν

δέχονται μὲν οὖν διὰ τούτους τοὺς τρόπους. οὐ δύνανται δὲ κατέχειν ἀπὸ μὲν τῆς φύσεως ὅταν περὶ τὸν δακτύλιον τὸν ἢ δι' αἰτίαν τινὰ παρὰ δὲ τὰ τῶν ἰατρῶν ἁμαρτήματά ἐστιν, εἰς τοῦτον τὸν καιρὸν ἱκνούμενον, ἐὰν λίαν δριμὺ ποιήσωσι τὸ κλύσμα, τοῦ μὲν οὖν μὴ κατάχειν τὸ κλύσμα ταῦτα αἴτια φήσειεν ἂν τις εἶναι. πάλιν δέπου δεξάμενον ἐκπέμψαι μὴ δύνασθαι, καὶ μὲν πάθος μάλιστα ἂν τις αἰτιάσαιτο συμβαῖνον ἐν ταῖς ἰδιώσεσι, πολλὴ μὲν ἐν τοῖς ἐντέροις εἶναι πολὺ δὲ ἐν τῷ μεταξὺ τόπῳ τῆς κοιλίας καὶ τοῦ δέρματος τοῦ κύκλῳ περιέχοντος τὴν ὅλην φύσιν τῶν ἐντὸς ἀέρων. ὅλαν οὖν πεπιεσμένων τῶν ἐντέρων ὑπὸ τῆς κύκλῳ περιοχῆς ἀπερείδηται τὸ πνεῦμα ἢ βιάσηταί τις ἐνταῦθα καθιέναι τὸν κλυσμὸν οὐκ ἀφίησιν ἔξω πάλιν αὐτὸν ἡ φύσα, συμπιέζει γὰρ ἔξωθεν σφίγγουσα τὸ ἔνδερον· ἀπὸ δὲ τῶν ἰατρῶν ἁμάρτημα γίνεται τοῖς ἐμβαλλομένοις δριμύτητι, οὐ γὰρ ἔχων ὁ τόπος παροξυσμὸν, προθυμίαν οὐδεμίαν ἄγει, ἢ πάλιν ἐὰν βίᾳ τις τὸ κλύσμα ἐνθλίβων ὑπερπελὲς αὐτὸ ποιήσει πρὸς τὸν ἄνω τῶν ἐνδέρων εἰλιγμὸν ἀνύσας, οὐκ ἐνοδεῖ πρὸς τὴν πάλιν ἔξοδον ὁ κλυσμὸς ἐλθεῖν, δι' ἕξεως γὰρ γενομένης θᾶττον ταχέως ὁ τόπος οὗτος, καὶ συσταλεὶς φύσας, ἀκωλυτικὰ τῆς εἰς τὸ πάλιν ἔξοδου γίνεται. κοινὸν δὲ ἐστὶ τῶν πλείστων ἁμάρτημα, διότι νομίζουσιν ὅταν ἄρχωνται κλύζειν ἐὰν μὴν ταχίστην εἴσω πιέζωσιν τὸ κλύσμα, ἔσασται τὸν ἄνθρωπον οὕτως ἀπαλλάζειν· ἐστὶ δὲ οὐκ ἀληθὲς τοῦτο, ταχὺ μὲν γὰρ ἔχυθέντος καὶ ταχὺ πάλιν ἀφεθέντος τοῦ κλύσματος οὐ ταχὺ γίνεται διαβροχὸς

γ συνόδεσι

συγκεκαυμένης της ὑποχωρήσεως. ἐὰν δὲ βουλόμενος τις μαλάξαι τὴν ὑποχώρη-
-σιν, ἅπαν ἔχοντος τὸ κλύσμα πλείω χρόνον κατέχοντος λύει ἀνάστησιν, διαζεύγνυσι
σφοδρὰ ὑπὸ τοῦ πλήθους ἡ κοιλία, καὶ πονεῖ. διὰ δὴ ταῦτα δεῖ καὶ μικρὸν
καθεῖναι τὸν κλυσμόν, ἤτε γὰρ ἄλυσις οὐχ ὁμοίως λυπήσει, καὶ τοῦ κλύσματος
εὐθὺς τὸ πρῶτον ἐσιὸν ἀναβρέξει τὴν ὑποχώρησιν, καὶ μικρὸν δὲ τοῦ παντὸς
ἐξιόντος, πᾶς χρόνος ἀπὸ τοῦ πρώτου πρὸς τὸ ἔσχατον ἔσται τῇ βροχῇ τῶν
ἐντέρων: ὥστε μηδὲν κωλύειν, ὅταν ἅπαν τεθλιμμένον ᾖ τὸ κλύσμα, τὴν
ἀνάστασιν εὐθὺς ἐπὶ τοῦ θάκου ποιεῖσθαι: καὶ μήτε πολὺν χρόνον ὑπὸ πολλοῦ
τοῦ κλύσματος διοκοῦσθαι τὴν κοιλίαν, μήτε ξηρῶν ὄντων ποιεῖσθαι τὴν ἀνάστα-
-σιν. χρὴ δὲ ἅμα τὸν κλυσμὸν ἔτι θλίβοντα, δὲ ἔστι τοῦτο ποιεῖν, ὅπ λανθάνει
τὸ κλύσμα πολλάκις πάλιν ἀναστρέφον ἐκ τῆς κοιλίας εἰς τὸν κλυστῆρα τοῖς
μὴ συνεχῶς ἐκπιέζουσι τὸν κλυσμόν:

Ἐκ τῶν Ῥούφου περὶ βαλανείων. λθ.

Ἀκόλουθον δὲ τούτοις καὶ περὶ βαλανείων ἐπεῖν. καὶ γὰρ αὐτοῖς χρώμεθα πολλά-
-κις σκυβάλων χάριν ἐκκρίσεως. καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν μὴ ὑπομενόντων τὸν κλυσ-
-μόν, καὶ ἐπὶ παιδίων, καὶ γυναικῶν καὶ ἔτι ὅτε καὶ ἐπὶ τῶν ἀναζεπομένων
στόμαχον ἢ κεφαλὴν σφηνουμένων. ἢ ἐφ' ὧν τὰ μέρη εὐπαρέθιστα κλυσμοῖς, ἐφ'
ὧν ἐκκαλεῖσθαι τὸ ἐνεθὲν ὑπομνήσεως χάριν καὶ ἐρεθισμοῦ τῆς ἐκκρίσεως. πολλά-
-κις δὲ καθάρσεως ἕνεκα καὶ μεθυσμοῦ ἐπὶ πυρετῶν ὑγρῶν ὀξέων καὶ χρονίων
καὶ συναγχῆς καὶ τῶν ἄλλων πνιγμῶν. ἔτι δὲ κεφαλαλγιῶν, ὀφθαλμιῶν, εἰλίγγ-
-ων συνεχῶς ἐμπιπλουσῶν καὶ σκοτωμάτων, ἐπιχρώμεθα αὐτοῖς, καὶ ἐπὶ λειψύδρων
ἐμπνευματώσεως, καὶ παραλύσεως. τίθεται δὲ πρὸς τὸ βοήθημα γυναικὸς μὲν
ἀρχομένων ἐπιφαίνεσθαι τῶν καταμηνίων, καὶ αἷς ἤδη τρίμηνα καὶ ἀσιγὸς
ἐστί, φθείρουσι γὰρ τοῖς ἀναδακνουσιν ὑγρῶς βαλάνοις. καὶ αἱ ἀναδακνόμενοι
ὑγρῶς βαλάνου προτεθέντος, καὶ ὑπομνήσεις ἔχουσες πρὸς τεινεσμόν, καὶ οἷς
δὲ προσπίπτουσιν αἱμορροΐδες ἀρμόζουσι, καὶ ἐπ' ὀδύνων ἐν πυρετοῖς ὑποχονδρίων.
καὶ οἷς ὑπόπλοος καταφορά ἐστι. πλάσσεται δὲ βαλάνεια ἐξ ἁλὸς ὀπῶν, καὶ
μέλιτος ἑψηθέντος αὐτότε καθ' ἑαυτὸ μέλι ἑψηθὲν ὡς συστῆναι, παραπλέ-
-κεται δὲ αὐτῷ καὶ ἀψίνθιον. καὶ τῷ τοιούτῳ δὲ ἐγχρῆται ἐπὶ ἀνατροπῇ στο-
-μάχου, καὶ ἑλμίνθων: καὶ ὑοσκύαμον, καὶ μανδραγόρας καὶ θύμος τῷ ἀπεφθῷ
μέλιτι μίγνυται καὶ ἐπὶ τῶν εὐστομαλεέων στομάχων τὰ τοιαῦτα ἀρμόζουσι.
πλάσσεται δὲ καὶ ἐκ ζηλύνης τερμινθίνης, καὶ νίτρου καὶ πολῆ καὶ κόκκου
κνιδίου συμμέτρου. λήξεις δὲ μὰς ἐλαίῳ σφοδρὰς διὸ προχρηστέον τὰ μέρη

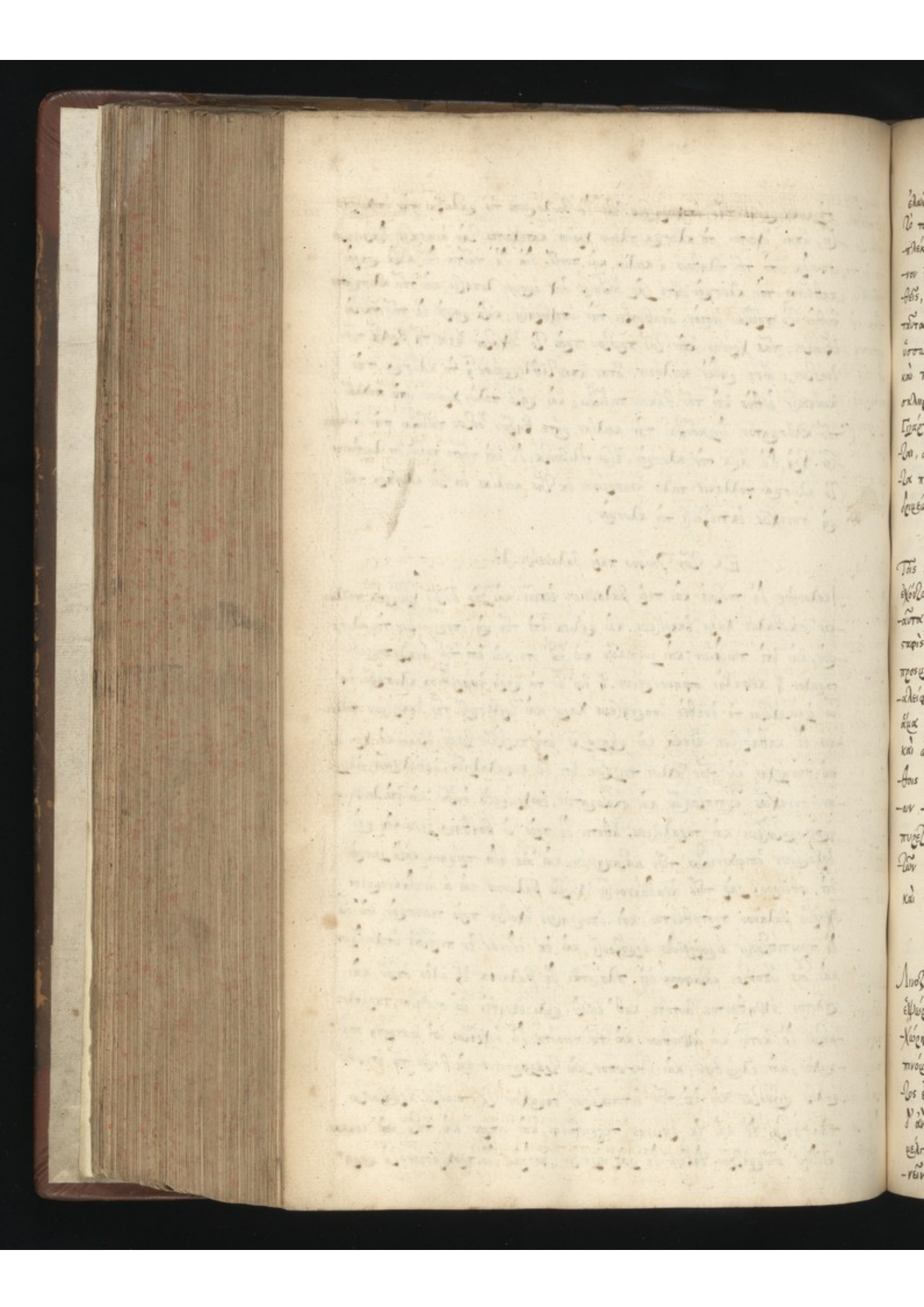

ἐλαίῳ συμμέτρῳ. ἔστι δὲ ὅτε πύρεθρον ὀλίγον ἢ πέπερι, ἢ σίναπι ἢ ἐπίνιπτρον παραπλέκεται, καὶ ὁ τοιοῦτον ἄρμοζει παραλυτικοῖς καὶ ἕξεως ἀπὸ ψύξεως ἐμπνευματώσεσιν, κωλικοῖς δὲ πικραλέκτωρ πόσει καὶ κηρωτῇ. καί ἐστιν ἐνδοτικὸν χρῖσμα καὶ τὸ τοιοῦτον παραλαμβανόμενον ἐν παρέσεσι αἰδοίου. ἐπὶ δὲ τῶν νυπίων καὶ χόνδρος ἄλως καθ' ἑαυτὸν ἐντίθεται ἐλαίῳ, καὶ μέτρον πυρίνου ὅμοιον, καὶ ὀξυθαλπὲς περιλειπόμενον, καὶ τρίψας δὲ ἀν τις ταῦτα καὶ ἀναλαβὼν χρῖσαι ὁμοίως. ἀσφαλτος δὲ καὶ ἐπίνιπτρον μετ' ὀλίγου πάνακος, καὶ ὑσσώπου ἀναπλασσόμενα ἄρμοζει ἕξεσι παχέσι συλλείουσι καὶ ἕξεσι ὑπὸ ψύχους τὰ μέρη καὶ τοῖς ἀσκαρίδας γεννᾶσιν καὶ ἕξεσι ὑπὸ καύλου παρέσεσι καὶ ἐποχαῖς καλαμιτῶν καὶ σκληριάσι, καὶ χρονίαις ψύξεσιν ἀναπλάσσεται. καὶ σύκον μετὰ νίτρου, καὶ σταφὶς χωρὶς γιγάρτων προσλαβοῦσα νίτρον, καὶ κύμινον, τούτων δὲ ἀνθῶν ἃ μὲν πυρῆνι ὁμοίως πλάσσεται, ἃ δὲ κολλυρίοις, καὶ ἃ μὲν ἀνθὰ καθ' ἑαυτὰ ἐντίθεται, ἃ δ' ἐρίῳ λεπτῷ περιειλιθέντα προστίθεται, προεχόντος τοῦ ἐρίου, ὡς ῥᾴδιον εἶναι τὸν ἐξελκυσμὸν, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν μηρῶν καὶ ἀναβακνίζων εὐκόλως τὸν δακτύλιον:

Διάχυσις. ῳ.

Ταῖς διαχύσεσι χρώμεθα ἐπὶ τῶν ἐπεσφιγμένων ἄγαν, καὶ ἐπὶ τῶν τυφερωτέρων τὰ μέρη ἐκθλίβων, καὶ ἀνενέστερα. ἕλκειν δὲ εὐτονωτέρων ἐστὶ δὲ τῶν διὰ πείρας ἡκόντων τὰ τοιαῦτα. κυκλαμίνου χυλὸς ὕδατι ἢ ὑδρομέλιτι ἀνεθεὶς; χολὴ ταυρεία, ἐλαίου ῥόδινον, κόκκος κνίδιος, σταφὶς ἀχρὶς τριβέντα καὶ λειοθέντα μέλιτι. κολοκυνθίδος ἀφέψημα ἐν μελικράτῳ ἡψημένης, προσμιγνυμένης χολῆς ταύρου. ἐπὶ πάντων δὲ τῶν δριμυτέρων περιουρίαν τὰ μέρη, καὶ περιαλείφειν ἐλαίῳ καὶ μετὰ τοῦτο ἐγκαθιζειν εἰς ζήλεως ἀφέψημα μαλάχης, ἐνδεινομένους ἅμα καὶ ἐξωθοῦντας τὴν ἕδραν πυρίᾳ, ὡς δὲ ὑπερβαλλούσης, ἀνδραχνης χυλῷ χησείου καὶ ὠοῦ διαχεῖσθαι, καὶ μελίλωτου καλαπλασσέον ἀναφεψήμενον ἐν μελικράτῳ καὶ λεκιάδος ὠῶν ἔφθων καὶ κηρωτῆς διὰ μυρσίνου ζειοτῆς: ἐπὶ πάντων δὲ τῶν βαλανειῶν τοῖς μὲν δραστικωτέροις ἐπὶ τῶν χρονίων χησείου, καὶ ἐπ' ἐνίων ἐυεκτῶν μὴ παρόντων πυρεθρῶν ἐπιβρέχων, τοῖς δὲ ἁπλουστέροις ἐπὶ τῶν τυφερωτέρων, καὶ ἐπὶ ὀξέων πυρεθρῶν σκυβάλων χάριν κομιδῆς. καιρὸς δὲ τούτων ὅμοιος τῷ ἐπὶ κλυσμῶν παραδιδομένῳ καὶ τοσοῦτοι μὲν οἱ περὶ κλυσμῶν καὶ βαλάνων παραδόσεις.

Ἐκ τῶν Διοκλέους λυτικὰ γαστρὸς. μα.

Λινόσπερμος καὶ μαλάχη, καὶ ἀνθὰ καθ' ἀνθὰ, καὶ μέλι τευτλίων καὶ μέλι κράμβης ἑψόμενα καὶ ἐθιόμενα μέλι τῶν σηπίων καὶ μέλι ἀλεύρου ζοφούμενα, ποιεῖ διαχώρησιν ἱκανὴν, ποιεῖται δὲ καὶ ἡ κνικος πολλοὺς τρόπους, καὶ γὰρ ἀποχολιαίνεται πινόμενος ὁ χυλὸς ἔμπροσθεν πρὸ δείπνου, μέλιτι ὄινῳ γλυκεῖ κραθεὶς ὑπάγειν, καὶ ζοφήματος ἐν ἀνθῇ καὶ μάζης τούτῳ φυραθείσης, καὶ τῶν ὄψων ἐφθεισῶν ἐν τούτῳ. χρῶνται δ' αὐτῇ καὶ ψύξας, ἔπειτα μετρίως κόψας καὶ διασείσας, καὶ πάλιν κόψας μέλιτι καὶ ποιήσας οἷον κηρὸν μὴ λίαν σκληρὸν ἀπὸ τούτων λαμβάνων πρὸ τοῦ δείπνου ὅσον ἴχαδα μετρίου ἢ μικρῷ μείζονα ἢ ἔλαττον ὡς ἂν χρωμένῳ φαίνηται

α σελγων

συμφέρειν. χύλοιο δ' ἂν ἰσχυρότερον εἰ ὠμῆς ἐρεχθείσης τῆς κνίκου καὶ τῶν ἐντὸς ἐξ-
αρεθέντων, καὶ τριφθέντων καὶ μέλιτι συμπλασθέντων λαμβανόμενον ὡσαύτως ἔλατῆρον
δὲ τῆς πεφυμένης, οὐδενὸς ἧττον ἀλύπως λύει τὴν κοιλίαν, καὶ ὁ ἑρπὺς ὁ ἐκ τῶν συκα-
μίνων μετὰ μελικράτου πινόμενος ἔτι δὲ καὶ τοῖς ὄψεσι περιπλαττόμενος; ἐκ δὲ τῶν
συνήθων κραδεῖ πάντων ἡ τερμινθίνη ἐπιζύνη, δεῖ δὲ αὐτὴν ὡς ἔχει μικρῷ μεῖζον ἢ
κύαμον λιγύπτιον μετὰ δεῖπνον ἢ εἰς τὸ πολύριον ἐμβάλλοντα τὴν ἶνιν μέλι μίξαντα μὴ
ἔλασσον ἢ τριπλάσιον διάχεε ὕδατος θερμοῦ δύο κυάθοις καὶ ποιεῖν ἔωθεν.

Ἐκ τῶν Διοσκορίδου, ὅσα ἐλαφρῶς κάτω καθαίρει.

Θάλασσα ἐψηθεῖσα καὶ ἐξαιθριασθεῖσα πίνεται δὲ τὸ πρῶτον ποιούντων πρὸς ἶσον
ὕδωρ γλυκύζατον δὲ, ἡδὺ ὑπάρχει δύο μέρη τοῦ ὕδατος καὶ ἓν θαλάσσης ἕως ἂν
ἱκανῶς δοκῇ ἔχειν ἡ κάθαρσις. τοιοῦσι δέ ἔτι καὶ τοιοῦτο ζωμὸν κράμβην ζωμὸν λεπίδος
ἀποθλίβουσι. καὶ κνίκον κόψαντες καὶ παστεάσαντες ἐν κεραμείῳ ἀγγείῳ πιθάκνῃ εἰς ὃν ἥλιον,
ἕως ὅταν παχὺς γένῃ, ἀπολίθεται τοῦτο ὅλον δραχμὰς δύο δίδασι μετὰ μελικράτου νήστει, καὶ
ἐλάφρως καθαίρει κάλλω. καθαίρει δὲ καὶ τῶν φακῶν ἀφέψημα μεθ' ἁλὸς μελίτου. καὶ
ζωμὸς ἡμέρου ἀσπαράγου τὸ ἀφέψημα ἐξαιθριασθέν. ποιεῖται δέ τι καὶ τοιοῦτον ἄλλο ὀξύ-
βαφον καὶ μέλιτος ἶσον καὶ ὄξους κοτύλας δύο ζεθέντα ἐξαιθριάζεται. εἶτα μεθ' ὕδατος
χαμαίζηλα δίδοται. ἐνλυωτέραν δὲ ποιεῖ τὴν κοιλίαν σκόρδα ἑφθὰ ἐν μελικράτῳ. καὶ ἐν-
δίνη μετὰ νίτρου ἀνειλημμένη καὶ διδομένη πρὸ τοῦ δείπνου. καὶ τὰ τευτλία, καὶ τὰ
κράμβινα ἑφθὰ ἐν μελικράτῳ. καὶ τὰ καταπότια τὰ ἐκ τοῦ νίτρου καὶ πεπέρεως, καὶ
ἐπίζυνης. καὶ κράμβης, ἐανὴς ἐφθῆς μετὰ νίτρου ἑφθήν, καὶ τοῦ χυμοῦ ὀσφρᾷ. ἢ καὶ τῆς
ἀκάνθης τὰ φύλλα μετὰ ζευτλίου ἑψώμενα.

Ἐκ τοῦ Λύκου ὑπηλάλα.

Στύραξ κος μ σκαμμωνίας, ἑκατέρων ἶσα, ἡ δὲ ποίησις, ἡ δὲ τούτων ἐστὶν κόπτεται ἐν
ὅλμῳ καλὰ ἰσχύοντος σύραξ ὡς μαλάττεσθαι δύνασθαι, καὶ ἐπιβάλλεται ἡ σκαμμωνία
καὶ σφαῖραι ζινέσθωσαν ἡλίκα κύαμοι.

Ἕτερον.

Σκαμμωνία μεθ' ἁλῶν οἱ τῶν λευκοτάτων λειοῦται ἐφ' ἱκανὸν, ἔπειτα ἐψεῖται ἐν πυξίδι
μολιβδίνῃ, τρόπος δὲ ζῆς ἐψήσεως ὅδε. πυξὶς μολιβδίνη ἐστὶ διπλῆ. τὸ δὲ ἐπίθεμα
αὐτῆς ἢ τρῆμα ἢ αὐλὸν ἔχειν ὀφείλει ἐνλαῦθα, ἢ μετὰ τῶν ἁλῶν λελειωμένη
βάλλεται σκαμμωνία καὶ ἐγκαθίστασθαι τὸ ἀγγεῖον τοῦτο λωπάδι ἐρεινοῦ πληρεῖ, ἐψεῖ-
ται δὲ ὁ ἐρεινὸς ἔχων ζήν μολιβδῆν πυξίδα ὀξυκράτου ἐπχυθέντος, καὶ ὀυχ ὕδατος. ὅτε
ἐρεινὸς ἐψεῖται καὶ ἡ σκαμμωνία ἱκανῶς ἐψήσεως ἔχει. ἐπειδὰν τοῦτο γένηται, ἀπο-
ψύξαι τῇ πυξίδι τὸ φάρμακον χρή, καὶ αὖθις λείου. ἢ καθ' ἑαυτὸ, ἢ πεπέρεως λευκοῦ μέρη-
τα τοσοῦτον, ὁπόσον ἡδύνει τὸ φάρμακον ἱκανῶς, οὕτως εἰ μελιχρισθείη ζήν σκαμμωνίαν οὕτε τῷ

τέρπει, οὐδὲ τῷ στομάχῳ ἡδονὴν σύνεσιν, καὶ καθαίρει οὐδὲν μᾶλλον.

Ἐκ τοῦ Γαληνοῦ ἡ πικρά.

Ἀλόης δραχμὰς τ, κινναμώμου, νάρδου, σάγους, ξυλοβαλσάμου, μαστίχης, ἀκάκου, κρόκου ἀνὰ ξ, ὠῶν δὲ ἀλόης μὲν ξ, κρόκου δὲ καὶ δραχμὰς ε βραλῶν, οὕτως ἀλοῦσι χρῶνται. συμβαίνειν δὲ προσῆκεν, εἰς μὲν τὴν ὑπεροχὴν τῆς χαστρὸς ἐπιτηδειοτέραν εἶναι τὴν ἁπλοῦν ἀλόην, ἀποῤῥεῖσθαι δὲ πολὺ τοῦ φαρμακώδους τὴν πεπλυμένην, ἥν καὶ μᾶλλον τις θαῤῥήσειεν δοῦναι τοῖς πυρέττουσιν οὐ σφοδρῶς ἀλλὰ πάνυ βληχρῶς. ἔνιοι δὲ καὶ τὸ διὰ τῆς ἀπλόου πολλοῖς τῶν οὕτως πυρεττόντων διδόντες εἶτα μηδὲν ἧττον βλάπτοντες, ἐπ' ἄλλων μετίσης ἐπειράθησαν βλάβης. ἐναντιώτατα γάρ πη ἀλόη, καὶ πλυθεῖσα τοῖς ἄνευ μοχθηρῶν ὑγρῶν κατὰ δυσκρασίαν τὴν θερμὴν καὶ ξηρὰν ἐνοχλουμένοις. ἔνιοι δ' ἐπὶ τούτων καὶ οἱ κατὰ τὴν ξηρὰν δυσκρασίαν εἰ καὶ μετὰ ψυχρότητός ἐστι, τὴν βλάβην ἔχουσι καὶ ὅλως ὅσοι κατὰ τοιότητος μόνας ἐνλάβησαν τι μέρους, αἷς γὰρ ἐπὶ χυμοῖς δυσκρασίαι τῶν κενούντων αὐτοὺς δέονται φαρμάκων. αἱ δ' ἄνευ τούτων εἰς ἑαυτὰς ἀφικνοῦνται παίζαις ἐπὶ τῷ διὰ τῆς ἀλόης φαρμάκῳ, ἔνθα τοίνυν ὑγρότης μοχθηρὰ διαβρέχει τοὺς χιτῶνας τῆς χαστρὸς, ὡς καὶ ναυσίας συμπίπτειν παρακολουθεῖν, ἡ διὰ τῆς ἀλόης πικρὰ χρησίμως ἐκκαθαίρουσα τὴν ὑγρότητα, ἔχει μὲν γὰρ ἡ ἀλόη καθαρτικὴν δύναμιν οὐ μὴν ἰσχυράν, ἀλλ' ὡς τε τὰ μὲν κατὰ τὴν κοιλίαν ὧν ψαύει δύνασθαι καθαίρειν, καὶ πλεῖα πολλὰ δοθῆ, μέχρι τῶν κάτω τοῦ ἥπατος ἀναβαινόντων χωρίων, οὐ μὴν ὅλου τοῦ σώματος καθαρτικὸν τὸ φάρμακον. χολαδῶν ἐν τῇ χαστρὶ διαθέσεων ἄριστον ἐστὶ φάρμακον. ὡς ἥμερόν γε πολλάκις ἐπὶ πολλῷ ἰσθῆναι συμβαίνειν ἐνοχλεῖσθαι πεπιστευμένων πολλούς. ἐπὶ δὲ τῶν βραδυ-πεπλοίτων οὐκ ἀπαίνων ἄμοιρον δίδοναι τὴν πικρὰν ἀλλ' ἐπ' ἐκείνων μόνων ἐφ' ὧν ἐπὶ χυμοῖς μοχθηροῖς γίνεται τοῦτο, καὶ μᾶλλον ὅταν ὦσι λεπτοὶ καὶ χολώδεις, ποιήσει δ' ἂν τινὰ ἐκστάσιν καὶ τοῖς ἄνευ χυμῶν τὴν ὑγρὰν δυσκρασίαν ἔχουσι ἐπὶ τοσοῦτον διαβεβροχυῖαν τὸ πεπονθὸς μέρος ὡς ἐκλυέσθαι γε καὶ χαλᾶσθαι παραπλησίως τοῖς συνδεπικοῖς νεύροις ἐπὶ τῶν κεχαλασμένων ἄρθρων. ἐπὶ μείζοι τῶν χολὴν ἐχόντων ἐν τῇ κοιλίᾳ καὶ μᾶλλον εἰ ἐν αὐτοῖς τοῖς χιτῶσι διὰ βάθος περιέχεται, κάλλιον φάρμακον οὐκ ἂν εἰ εὕροις. πρὸς δὲ τοὺς φλεγμονὴν τινὰ ἔχοντας οὐχ ἁπλῶς δοτέον ἐν παντὶ καιρῷ τῆς φλεγμονῆς, ἀλλ' ὅταν πεφθῆτε καὶ παρακμάζῃ, πέπονα γὰρ καθαίρειν ἀξιοῖ καλῶς Ἱπποκράτης. ὀρθῶς δέ τις τὸ φάρμακον τοῦτο τοῖς μὲν βραδυπεπλοῦσι, καὶ τοῖς χολὴν ἐμοῦσιν, ἢ ἄλλως πως ἐρεθισματίζουσι τὸν στόμαχον. ἐπιπάττειν ὕδατος κυάθοις δέκα δύο, τὴν ἐκ τοῦ κέλιτος ἀναζοπὴν προσφερομένην τῷ στομάχῳ δεδειῶς. πρὸς δὲ τὰς παρακμὰς τῶν ἔνδον φλεγμονῶν εὖθ' ὑδρομέλιτος ὀρθῶς ἂν διδοῖ καθάπερ καὶ κινεῖν οὔπω προειρημένοις ἢ ἔμετον κινεῖν, δίδωμι δὲ τοῦ φαρμάκου πολλάκις καὶ τοῖς πάσχουσι τὰ τῶν ὑποχονδρίων συμπλώματα διὰ πάθους στομάχου καὶ τοῖς ἐπεχομένοις χαστρὶ καὶ χυμοῖς, ὡς ἔφην μὴ καθαρομένοις καλῶς, ἐφ' ὧν ἐνεργεῖ κάλλιον ὅταν ἀλόης μὲν δραχμὰς π, κρόκου δραχμὰς ϛ λάβῃ, καὶ κάλλιον καρπησίου λαβὼν ἀντὶ ἀκάκου, συνέθηκα δέπου ἀντὶ καὶ ἄμφω εἰσεμβαλών, ἐπὶ δὲ ἡ τελεία δόσις τοῦ φαρμάκου ℓ ἃ μεθ' ὕδατος κυάθοις β.

$\alpha' \leq C$

Καθαρτικὸν διὰ κυδωνίου.

Ῥιφοῦλες τὰ περὶ τὸ σπέρμα, κειωθὲν ἀποπληροῦντες σκαμωνίας, κάπειτα περιπλάττοντες σῦκῳ καὶ ὀπτῶντες, ἔπειτα διδόντες φαγεῖν, ὑπάγωγον τὴν δύναμιν ἄνευ τοῦ τὸν σύκον ἀνιστέναι.

Τὰ διὰ τῆς ἀλόης καθαπόπα.

Κολοκυνθίδος μέρος ἕν, ἀλόης καὶ Σκαμωνίας ἑκατέρων δύο, ἀψινθίου χυλοῦ μέρος ἕν.

Φιλουρείου καθαρτήριον πρὸς τοὺς χρονίως ἐνεχομένους ὀφθαλμούς.

Πραξίου, ἀγαρικοῦ, Χαιρεδήμου, κολοκυνθίδος ἐνδεριώνης, σωχάδος, ἀνὰ ὀλκὰς δέκα, ὀποπάνακος, Σαγαπήνου, πετροσελίνου, ἀριστολοχίας στρογγύλης, πεπέρεως λευκοῦ, ἀνὰ κόκκ. κινναμώμου, νασδοσάχους, σμύρνης, πολίου, Ζευτλίου, κρόκου, ἀνὰ τέσσαρας, τὰ ξηρὰ πάντα ὁμοῦ κοπτέον δεῖ καὶ σήθειν. τὸν δὲ ὀποπάνακα καὶ τὸν Σαγάπηνον, καὶ τὴν σμύρναν λεπτύνειν ἀποβρέχειν ἐν τῇ θυΐᾳ μέλιτι, εἶτα λειουμένοις ἐπιμιγνύειν τὰ ξηρά, τρίβοντας καὶ οὕτως εἰς ὑέλου ἀγγεῖον ἀναλαμβάνειν. κἂν λείπῃ τοῦ μέλιτος προσεπιχεῖν, ἐστὶ δὲ τὸ φάρμακον τοῦτο θαυμαστὸν ἰδίως τοῖς περὶ κεφαλὴν χρονίοις πάθεσι συμπεφωνικός. ὅθεν καὶ τῇ περὶ ὀφθαλμοὺς διαθέσει καλαλληλόταλον ὂν πεπείρασαι, λύει μὲν γὰρ τὴν κοιλίαν συμμέτρως. εἰ δὲ ἐπὶ τῆς χοιλίας προσλάβοι ὀβολοὺς τεσσάρους Σκαμωνίας ἢ καὶ ε' ἐνεργέστερον καθαίρει, καλασπᾷ δὲ ἀπὸ κεφαλῆς πάνυ καὶ σκεδὸν ἐστὶ περισσόν, καὶ τῆς καθ' ὅλην τοῦ σώματος ἕξεως ἀλλοτριον τοῦτο διακρίνων, εἰς τὸ ἐκτὸς ἀποδίδωσιν. ὥς γε νεανικωτέρας ἀν' αὐτοῦ τὰ σώματα, τάς τε συστάσεις καὶ τὰς ἐνεργείας ἐν οὐ πολλῷ μετὰ τὴν κάθαρσιν χρόνῳ κτᾶσθαι, ἐστὶ δὲ καὶ τελεία πόσις αὐτοῦ Λ β. μετὰ μελικράτου κυάθων ε', ἐκ περισσοῦ τῆς σκαμωνίας προσπλεκομένης, πῦ μὲν καὶ μόνον ἔστακε τοῦτο τὸ φάρμακον καὶ διὰ μιᾶς πόσεως τὴν ἐξ ἀρχῆς τῶν μοριῶν ὑγίειαν ἀποδοῦναι. οὐ μὴν καθάρσει ψιλῇ χρεὼν δοῦναι τὰς ἀναδόσεως λόγῳ μὴν φυσικὴν εὐαρέστησιν ὑπεραλλάσσουσαν ἐπὶ δὲ διὰ δευτέρας καὶ τρίτης πόσεως. ἐπὶ δὲ τῶν λοιπῶν προετοιμάζεται μετὰ ὀφελίμου δέξασθαι μὴν ἀπὸ τῶν συγκριτικῶν βοηθειῶν.

Ἀρχιένους καθαρτήρια ἐπὶ πυρεττόντων

Ἐπὶ τῶν εὐτόπων πυρετῶν τοῦτ' ἐστὶν ἐφ' ὧν ἡ μὲν ὑπόκειται, χρόνου δὲ ἔνδεια, προήκειν ἀθρόαν ποιητέον, χάριν τοῦ διακόψαι μὴν συνέχειαν. φλεβοτομία μὲν οὖν ἐπὶ τῶν ἰσχυρῶν χρηστέον, ἐπὶ τῶν θερμοτέρων μᾶλλον εἴπερ ψυχροτέρων· εἰ δὲ τὸ ὑγρὸν ἐπικρατέστερον ᾖ, χρησιμωτέρα ἡ διὰ καθάρσεως ἐστὶ τῆς ὕλης ἐλάττωσις. κἂν δὲ ἡ κατάστασις οὐκ εὐθὺς σκαμωνία, οὐδὲ τῶν βιαιοτέρων τι ἀλλ' ἠπιωτέρων παραληφθήσεται. τρόπον μὲν ἐπιθετέα καὶ καταχρίσματα ἄλλα ἐκ τῆς βιαίου ὕλης, εἰ τὸ καλὰ διαίδωσιν ἐνεργεῖν, ἀμυδρὰ γίνεται. εἰωθα δὲ ἐγὼ χρῆσθαι καὶ καταπλάσματι ἐπὶ διασπικῶ μέσας κατ' ὑποχονδρίου πλατὺ ἕως ὀφρύος ἐπιτιθέντων ἀνω, ὥστε δὲ καὶ μεθ' ἡμέρας τῆς πάσης· ἀλεύρου, ἀλεύρου μέρη τρία πρὸς ἓν τοῦ κνεώρου ἐμπυὸς ἐν μέλιτι καθεψῶν, ἢ καταχρίων θυμαλλου ὀπὸν, καὶ κυκλαμίνου χυλὸν ἢ ὁλοσχοίνου ἡψῆσθαι ἐμπυὸς, καὶ ἀντεῖς αὐτὰ τῷ ὑγρῷ χυλῷ τῆς κυκλαμίνου σὺν ὀλίγῳ μέλιτι, ὡς μὴ ἄγαν ἐμπυὸς, καὶ ἀντεῖς αὐτὰ τῷ ὑγρῷ χυλῷ τῆς κυκλαμίνου σὺν ὀλίγῳ μέλιτι, ὡς μὴ ἄγαν

β πένης

α Γονάσθαι

καταξηραινόμενα θεραπεῦσαι, καὶ συνεχῶς βαλανείους προσδεῖ ἐκ τῆς κυκλαμίνου, ξεύλυσ-
-τέον καὶ ἀποβερβερευμένον εἰς ἄλειαν ἐνιθεὶς ἢ ἄλλο τι τῶν ὁμοίων. ἐπιζε καὶ τῶν λαμ-
-βανομένων, ἥκεσεν μοι λινοζώστεως χυλὸς ὅσον εἰς πλῆθος τριῶν κοχλιῶν, ἐμπεπαχυ-
-νους ἄλας ἔχων ἢ ὄξους ὁμοίως, ἀλυπαλατον δὲ καὶ παχὺ ἡλικίᾳ ἄριστον ἐστι: πολυ-
-ποδίου μέρη δύο, κνεωροῦ καὶ ἄλσος νίτρου ἀνὰ μέρος ἕν, κνίκου μέρος ἕν. διδόσθω πρὸς
δυνάμεις τελείοις δραχμαὶ β̄ φυράται δὲ μέλιτι εἰς κοπλης τρόπον ἢ ἐμπάσσεσθαι εἰς
ὑδρόμελι, καὶ ἄνυδρο δὲ καθ' ἑαυτὸ κνίκος ἐν ζέοντι ὕδατι πλήθει ἢ πλείστου ὅλκας ὁ, ἱκανῶς
κινεῖ. καταλληλόταται δὲ τοῖς εἰρημένοις ἐστὶ πυρεταῖς καὶ τοῦτο, καὶ τὸ εἰρημένον κοπ-
-λάριον: κλυσμὸς δὲ, καὶ ἡ λινοζώστις μετὰ καὶ ἡ κολοκυνθίδος δὲ ἀφέψημα χρησιμον
ἐστὶν: εἰ μὴ μόνα τὰ σκύβαλα ἀλλὰ καὶ ζῶν ἀναλέρων τι κομίζεσθαι δοκιμάζομεν.
ὅσπερ οὖν ἐπὶ τῶν λοιμωδῶν πυρετῶν καὶ ταῦτα μὲν ἐν ἀζυπίας τρόπῳ, ὑποδεχομέ-
-νης τροφῆς τὴν παντελῆ καθαρσιν προσαίρεσθαι. ἐν τρόπῳ δὲ καὶ τροφῆς ἐστὶ τὸν
διὰ τῆς κολοκυνθίδος πολὺν διδόμενον σφαίρας κ̄ δ̄ ἐκούσας μείζους πονλικοῦ καρύου
ἢ καλαπινέως ὁ θεραπευόμενος ἅμα πυρεττῶν, εἶτα διακλειζάμενος τὸ στόμα καὶ καλαζέω-
-φήσας ὕδατος καθαροῦ κυάθους τρεῖς ἢ ζεσταίνεσθω, τὴν κάθαρσιν ἀποδεχόμενος, χρηστὸν
καθαρτικὸν ἐστὶ καὶ πυρεττῷ οὐ βαρύ, ἄγει δὲ ὑδατώδεις χολὰς καὶ παχείας, ὕστερον
πολλοὺς οὐδὲ ἰαθείσας μετὰ τοῦτο, τοὺς δὲ ἀπ' ὀλίγου ἐπισημανθείσας λοιμοὺς ἐξαίφνης.
εἰς δὲ εἰσηνεγκεν καὶ δεύτερον τοιαύτης δόσεως, ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ κεράματος τὰ σφαιρία
διδόσθαι, καὶ ζῆς δευτέρας κενώσεως καιρὸς ἄκμὴ ζώων ἐνζοπων πυρετῶν: ὅποι κόποι
κεφαλῆς ἀλγηδόνες, βάρη, ἀλγηδόνια, πνεώδης ἐν ἰγκάροις διαθέσεις, καὶ καύματοι, ἄριστον ἐστὶ
τὸ φάρμακον, σκευάζεται δὲ οὕτως. λαμβάνονται κολοκυνθίδες β̄. καὶ ἐκλυφείσαις αὐ-
-ταῖς ἔλκεται ἔλαιον, οὗ διανυκτερεύσαντος, εἶτα ἀποχυθέντος εἰς χύτραν ἐγκεκαυνωμέ-
-νην, ὕδατος ἧκον ἐμβάλλεται. καὶ θλασθέντα ἐνεψῶνται κολοκυνθίδες εἶτα ἐμβάλλονται
ἐκθλιβῆναι καὶ μελαχεῖται εἰς ἑτέραν χύτραν ὁ χυλὸς, εἶτα ἀπὸ σιλίγνεως καθαρᾶς
ἐκβολῆθεν, ἐψεῖται πολλὸς. καπειδὰν καλῶς ἔχῃ, μέλανος ἑλλεβόρου καὶ σκαμωνίας
κονφης ἡμιόλκιον μὲν εἰ ἐπεικὲς βούλοιο, ὁλκὴ δὲ, ὅταν ἔνλογον ἐμπάσσεσθαι: καὶ συνλο-
-γισθέντος σφαίρας ζήνονται.

Ἐκ τοῦ Ῥούφου ἱερὰ ἢ διὰ τῆς σικυωνίας ἐκ τοῦ λόγου τοῦ περὶ ζώων κατὰ μέρος νοσημάτων.

Δίδη τὴν μὲν ἀρχὴν εὐρέθη πρὸς τὰ πλευριτικά. ἕτερον δὲ καὶ πρὸς ἄλλα ἐφάνη
πάνυ χρήσιμον, λύει δὲ θυκ εἰς μακρὰν τοὺς πόνους, καὶ τὸ μὴ ἄγαν ὀξέας καθαίρειν.
δίδοται δὲ διὰ μελικράτου ἢ δι' ὀξυμέλι. ἐμβάλλειν δὲ εἰς πλισάνης χυλὸν διειθημέ-
-νον καὶ μέλι, μέτρου δὲ τοῦ φαρμάκου, τὸ μὲν πλεῖστον ⊿ τὸ δὲ ἐλάχιστον α̅, οἷς

ἀλ ἐλάσσονος δοκῇ δεῖν κενώσεως. ποιεῖ δὲ καὶ τῶν ἀθριζικῶν καὶ πολλάκις αὐτοῦ πίνοντι χρή. καὶ που θαρρεῖν αὐτῷ ὡς ἀεὶ τὸ δέον παρεχομένῳ. καθαίρει δὲ οὔλε ἕξεως οὔλε ἀθρόως οὔλε ἑτέρωθεν μᾶλλον, ἢ ἀπὸ τῆς νόσου. πλῆθος δ', ἐπὶ τούτων ἀγκεῖ ⊥ ϛ' ἐν μελικράτῳ ὕδατι. ἀλῶν δὲ μίσσεις, εὐποσώτερον γὰρ οὕτως γίνεται: ἡ δὲ σύνθεσις αὐτοῦ ῥοιάδε ἐστὶ τῆς Σικυωνίας τοῦ ἑντὸς ⊥ β. ἀγρικοῦ, χαμαίδρυος ἀνὰ ⊥ τ, πάνακος δὲ ὀποῦ, καὶ σαγαπηνοῦ ἑκατέρου ἀνὰ ⊥ η. πετροσελίνου, καὶ ἀριστολοχίας στρογγύλης, καὶ πεπέρεως λευκοῦ ἑκάστου ⊥ ε. κινναμώμου δὲ, καὶ ναρδοστάχυος, καὶ σμύρνης, καὶ κρόκου καὶ πολίου ἑκάστου ἀνὰ ⊥ δ. μέλιτι δὲ τοσοῦτον ὥστε φυραθῆναι ταῦτα. πόνλα

Ὑπήλατον Ἰύγου καταίον εὖ τὸν ῥύπον ἐν τῇ γάσῃ καὶ ἅμα
Λούλε θώρακα λήτε κεφαλὴν ἐλαφρύνον.

Ἔχει δὲ κολοκυνθίδος Αἰγυπτίας τοῦ ἑντὸς ⊥ χ. πράσιον, καὶ χαμαίδρυος, καὶ σταχάδος ἕκαστον ἀνὰ ⊥ ιδ. ζευγαινὴν δὲ, καὶ ἀγρικοῦ ἑκατέρου ιβ, καὶ βδελλίου, καὶ ναρδοστάχυος καὶ κρόκου, καὶ κινναμώμου ἕκαστον η. καγίας δὲ ξυλίνου ἄνθος, καὶ τὸ λευκὸν πέπερι καὶ τὸ μακρὸν, καὶ σκίλλαν ὀπὴν ϛ. καὶ τοῦ κενταυρίου τῆς ῥίζης δ, λεῖα πάντα καλαμίνθαι διαθέλῃ τῷ βδελλίῳ ἀφεψήματι πάνακος καὶ μέλιτι κατέφθῳ, λαμβάνεται αὐτοῦ μέγεθος κυάμου πρὸ τῶν σιτίων.

Λυτικὰ γάσγος.

Ἔρβαμμα ζιγγιβέρεως ⊥ β. πεπέρεως μακροῦ, σκαμωνίας, ὀποῦ κυρηναικοῦ ἀνὰ ⊥ α. ὄξους γάρου, ἀνὰ κύαθον α τρίψας, καὶ ἐνώσας δίδου μέλι θηριάκων ἕνα πρὸς τὸ λύσαι τὴν κοιλίαν, δύο δὲ πρὸς τὸ καθάραι.

Ἄλλο.

Ζιγγιβέρεως σκαμωνίας ἀνὰ τὸ α, ἅλος γραμμάρια δ, ὄξους γάρου, ἀνὰ κύαθον α.

Κοκκάρια ὑγιεινὰ στομαχικὰ, γάσγος ὑπακτικὰ μάλιστα ἐν τύποις.

Ἀλόης τοῦ β. ἀψινθίου χυλοῦ γρῖφο ⊃. σκίλλης ἐξηκαιδίου τὸ α. τὴν σκίλλαν ἐμβαλὼν εἰς ζύμην, καὶ ὀπτήσας ὥστε ἐψηθῆναι τὴν σκίλλαν, ἐξελὼν ἐξύλισας, στάθμιον καὶ βαλὼν εἰς ὅλων ἐνδόνας κόψον, ἐπεμβαλὼν τὸν χυλὸν τοῦ ἀψινθίου καὶ τὴν ἀλόην λελειωμένην οὗ προσεμπάσας ἀνάλαμβανε, καλάξας ὥστε ἐναιθῆναι, καὶ ποιήσας ζύμην, ἀνελοῦ; καὶ ἀποθέμενος, πλάσσε κοκκάρια ἐρεβίνθου τὸ μέγεθος, καὶ δίδου τοῖς ἀπὸ νόσου μακρᾶς δυσ-κολλήτων ἔχουσιν ⊁ ὑγιῶς νοσοῦσιν ϛ. ἡ ιϛ. ἡ ιβ. ἡ ιε. ἐξῆς ἡμερῶν ε ἡ ϛ. ἡ θ. ἐὰν δὲ θέλῃς φλεγματωδὲς ποιῆσαι, ἡ ἐντονώτερα: προσβαλε ζῇ ζύμῃ εὐφορβίου ⊥ α ἐς τὸ πᾶν.

Καθαρτικὸν καλούμενον κοπλάριον.

Σκαμμωνίας ⊥ α. κώνων ⊥ δ πεπέρεως ⊥ β. σκαμωνίας ἀναλάμβανε μέλιτι Ἀττικῷ ἡ

λελεια δόσις ℥β. χοᾶ, καὶ ἐπὶ ἰκλεργικῶν.

Πάστελλος καθαίρων.

Σκαμωνίας ℥δ. εὐφορβίου ℥δ. πεπέρεως ℥δ. φύλλου ℥α. μελίτος λίτρα μίαν, ἡ δόσις τοῦ α.

Ἐλλαῖαι καθαρτικαί.

Κόμεως τὸ α. φοινίκων παλαιτῶν ἄνευ τῶν ὀστῶν λίτρα α. μελίτος λίτρα α. πεπέρεως τοῦ δ. κυμίνου ℥α. ἀνίσου ℥δ. ὄξους ~~ἐλαίου~~ ἐλαίου κολυμβάδων ἐξοπτημένων λίτρα α. λείου τοὺς φοίνικας μετὰ τοῦ μελίτος, καὶ κόμεως ἐν θυίᾳ μαστιχικῇ. τὸ δὲ κόμι προβρεχέτω ὄξει, καὶ ὅταν καλῶς λειωθῇ, ἐπίβαλλε τὰ ἄλλα κεκομμένα καὶ λειοῦ, καὶ τὸ ὄξος μὲ ἐπίβαλλαν ἕνου ξύμης δίκην. ἀποβρέξας δὲ καὶ ἀπολυκάνας τὰς ἐλαίας εἰς ὕδωρ γλυκὺ ἔμβαλλε, ἐκπέζων σφόδρα, καὶ δίδου ἐχούσῃ κοχλιαρίου ε. καὶ ἐλαίαν ~~ℓ~~ 1. ὁ δὲ λαβών, ἵνα ᾖ ὑπέπλεως καὶ τῇ προηγουμένῃ καὶ πολλὰ ἐληφώς, ἐγὼ προσέβαλον σκαμωνίας ℥δ.

Κοιλίας λυτικόν.

Πεπέρεως τὸ α. κυμίνου τὸ α. ζιγγιβέρεως τὸ α. πηγάνου φύλλων τοῦ δ. ἐπιθύμου ℥ι πολυπόδιου ℥ι. κινίκου τὸ α. μελίτος τὸ ἀρκοῦν.

Ἄλλο καθαίριον.

Κινίκου λευκοῦ λίτρα α. πεφρυγμένου, καὶ λελεπισμένου μελίτος κυάθοι ι. ἀνίσου ℥α. ἰσάδων τῆς ἀρκοῦ ἀριθμὸς λ. δόσεις δὲ πρὸ δείπνου. διελὼν ὡς βακτιλικοῦ καρύου μέγεθος, β. ἢ ι.

Ἄλλο

Σκαμωνίας τὸ α. ἀλόης ℥δ. εὐφορβίου ℥δ. ἀναλάμβανε ὕδατι, ὀροβιαίαν δίδου ϛ. ἢ θ. ἢ ια. ιβ. ἢ τε ἢ τϛ. ιθ. ἢ κα.

Καθαρτικὸν ὑποκαθαίρον καλλικόν.

Συφορβίου ἢ ἴσεως, πελεκελίνου, κυπέρεως ἴσα.

Τὸ συμβιωτάριον.

Σκαμωνίας τὸ β. πεπέρεως, ἁλῶν. πελεκελίνου ἀνὰ τοῦ δ.

Καθαρτικὸν πρὸς τοὺς ἐλεφαντιῶντας.

Λαβὼν κολοκυνθίδα καλὴν, ἔμβρεχε εἰς ἔλαιον νύκτα καὶ ἡμέραν, ἔπειτα ἀποχέας τὸ ἔλαιον, ἔψει ἐγχυθριδίῳ καινῷ ζωὴν κολοκυνθίδα μεθ' ὕδατος ἕως καταλειφθῇ κοχλιάριον. καὶ τρίβαλε σεμιδάλεως ὅσον ἐξαρκεῖ ἀναλαβεῖν τὸ ὕδωρ, καὶ ὅταν ἑψηθῇ, μίγνυε ἐλλεβόρου μέλανος δραχμὴν μίαν καὶ ἡμίσειαν σκαμωνίας ~~ℓ~~ α. καὶ ἀνακινήσας καρφίῳ ἀνήθου, ἀνάλασσε ὡς ἐπὶ θερμὸν, πουλικοῦ μέλιτος καὶ δίδου κατασπεῖν.

Ἱερὰ Ἰούστου.

Κολοκυνθίδος ἔντερα ℥κβ, στυπτηρίας, καλκάνθου, πεπέρεως λευκοῦ, πεπέρεως μέλανος, ἀμμωνιακοῦ, θύμου, κρόκου, ἐνφορβίου ἀνὰ ℥η, σκύλλης ℥δ, σκίλλης ὀπῆς ℥ιϛ. ἔνιοι καυσίας ℥δ. καὶ ναρδοστάχυος ℥η.

α. ξέστην.
β forsan μυείην margent

c β τάκερον forsan rectiùs margin.

κέλτος τὸ ἀρκοῦν.

Ἐπίθεμα ἐμετικόν.

Ἑλλεβόρου λευκοῦ ℒ η̄. πεπέρεως ℒ Δ. χολῆς ταυρείας τὸ ἀρκοῦν ἀναλαβὼν ἐπιτίθει.

Φάρμακον ὃ τῇ ὀσφρήσει καθαίρει διὰ μιᾶς.

Χερσαίου ἐχίνου χολῆς ἤτοι μελανθίου, ἢ νίτρου ἑκάστου ℒ ε̄κ̄. θαλλοῦ χυλοῦ ℒ Δ. κόκκου ℒ Σ̄. ἐλατηρίου. ℒα. ἅπερ εἰς κηρωλῆς εἶδος λειοῦται. ἐλαίου δὲ σικυωνίου ἢ κυπρίνου ὕδατος, σφαίρας ἀναπλάττε δραχμιαίας. ὧν μιᾶν ἔμπεπλος ὢν ὁ καθεζόμενος ὀσφραινέσθω, ἐπιλούσει δὲ, τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ μετὰ ταῦτα δὲ αὐτὸν ἀνακαλείσθω.

Τέλος τοῦ η̄ βιβλίου.

Ἀρχὴ τοῦ Θ βιβλίου τῶν Ὀριβασίου
ἐκ τῶν Γαληνοῦ περὶ ἀέρος. κ.

Ἄριστος ἀὴρ ἐστὶν ὁ ἀκριβῶς καθαρός. καθαρὸς δ' οὗτος, ὁ μήτε ἐκ λιμνῶν, ἢ ἑλῶν ἀναθυμιάσεως ἐπιθολούμενος, μήτε ἐκ τινος βαρύτητος μήτε ἐκλιμνείας ἄκραν ἀναπνεόμενος, οἵοις πολλοὶ τῶν Σκύθων ἐστὶ καὶ Ἰερασολύμ. οὕτως καὶ ὅστις ἐκ τινος ὄρους τῶν ἐκκαθαιρομένων μεγάλην τινὰ πόλιν, ἢ πολυανθρώπων χερσαίων ἐπιθαλάττιος μοχθηρὸς ἐστί, μοχθηρὸς δὲ καὶ ὅστις ἀπ' ἐκ τινος σηπεδόνος, ἢ ζώων ἢ λαχάνων, ἢ κάτω φαίνεται, καὶ μὴν καὶ ὅστις ἐρυθρὸς ἐστὶ διὰ πυρὸν ἢ λίμνην γειτνίασιν, οὐκ ἀγαθός. ὅσπερ τε καὶ ὅσ' ἂν ἐν κοίλῳ χωρίῳ πανταχόθεν ὄρεσιν ὑψηλοῖς περιέχηται, ὑγιεινὸν αὖρας δέχεται. τυγχάνει τε γὰρ οὐδὲ καὶ σηπεδονώδης ἐστὶν ἀναλωμάτων τῶν ἀποκεκλεισμένων ἐν οἴκοις τισίν· ἐν οἷς ἔνεστι ὑπὸ σηπεδόνος τε καὶ ἀπνοίας ἀθροίζεται· οἱ μὲν δὴ τοιοῦτοι πάσεως τοῖς φλογμοῖς λυμαίνονται, ὥσπερ γε καὶ ὁ καθαρὸς ἀκριβῶς ἀκάκοις τοῖς φλογμοῖς ἀγαθός. ἡ δὲ κατὰ θερμότητα καὶ ψυχρότητα καὶ πυκνότητα καὶ ὑγρότητα διαφορὰ τῶν ἀέρων οὐχ ὁμοίως ἔχει πρὸς ἅπαντας, ἀλλὰ τοῖς μὲν εὐκράτοις σώμασιν ὁ ἐκ-κρίνεις ἀὴρ ἄριστος, οἷα δ' ὑπὸ τινος ἐξεχούσης ποιότητος δυνάμεως τοῖς ἄλλοις ὁ συναμφοτερίζων τὴν κρᾶσιν, ψυχρὸς μὲν τοῖς θερμοῖς, θερμὸς δὲ τοῖς ψυχροῖς, καὶ ὑγρὸς καὶ τοῖς μὲν ὑγροτέροις ξηρός, τοῖς δὲ ἀνάλογον τοῖς προσήκοντος ἐπὶ τοὔσχατον ὑγροτέρου, ἐπὶ ὅσον ἐκείνοις τοῖς συμμέτροις ξηρότερος.

Περὶ ὡρῶν ——— Β.

Ὑγρὸν εἶναι καὶ ψυχρὸν τὸν χειμῶνα λέγουσιν, οὐχ ὅτι τῶν ἄλλων ὡρῶν ἐστὶν ὑγρότατος καὶ ψυχρότατος· ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἄλλως· ἀκολούθως συμβέβηκεν, ὅτι δὲ πλεονεκτεῖ κατ' αὐτὸν ἡ μὲν ὑγρότης τῆς ξηρότητος, ἡ δὲ ψυχρότης τῆς θερμότητος. διαπαντὸς δ' ὑγρὸς καὶ ψυχρὸς εἶναι λέγει κατὰ ταῦτα δὲ καὶ τὸ θέρος ὅτι καὶ ἐν τούτῳ τὸ μὲν ὑγρὸν ἀπολέλειπται τῆς ξηρᾶς, τὸ δὲ ψυχρὸν τοῦ θερμοῦ. διὰ τοῦτο θερμὸν εἶναι λέγει καὶ ξηρόν· καὶ γὰρ καὶ δίκαιον ἐκ τῆς ἰδίας φύσεως ἑκάστην τῶν ὡρῶν ἐξεταζομένην ἢ θερμὴν, ἢ ψυχρὰν ἢ ὑγρὰν, ἢ ξηρὰν ὀνομάζεσθαι, καὶ δὴ σκοπουμένοις κατάφανὲς ἐστὶ τὸ ἐν ὑγρῷ ἁπασῶν τῶν ὑπερβολῶν, οὕτω γὰρ ὡς ἐν χειμῶνι ψυχρὸν ἢ ὑγρὸν, ἢ ξηρὸ

ζητήματος παραπλησίως τοῖς ἐαρινοῖς. ἡ δὲ δευτέρα ἑβδομὰς ἔχεται μὲν ἀπὸ ὀλκοτερείας, πυκνὸν δὲ μέχρι πανσελήνου θέρει δὲ ὀλιγο-
πλησίως, ἢ τὸ τοῦτο ὅτι καμπὴν πέσσει μᾶλλον. ἡ γε μὴν μετὰ πανσέληνον ἑβδομὰς μέχρι ὀλκοτερείας φθινούσης τῆς σελήνης ξηρὰ καὶ
μεταπίπτουσα παραπλησίως. ἡ δὲ τελευταία χειμῶνι ἔοικεν ὅσαι οὖν αἱ τῶν ἑνιαυτῶν ὧραι ἐπιφέρουσιν, τοσαῦτο καὶ παρὰ τῶν μηνιαίων ἴδιον
τῶν ἁπάντων. ἐκεῖ δὲ προσδιαληπτέον ὅτι ὁ μὲν ἥλιος κατὰ τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν θερμαίνει τὰ σώματα, ἡ σελήνη δὲ μᾶλλον ὑγραίνει
παρὰ ταύτην οὖν τὴν ἀπαίτησιν τότε ὑγιεινότατος ἂν εἴη ὁ ἀὴρ ὅταν ἐκ δευτέρου ἀποτελῇ, καὶ τὰ κοιλα σήπηται καὶ τὰ σώματα τῶν ἐν αὐθρίᾳ διαγόν-
των ὑγρότερα καὶ ἀμβλύτερα ἀποτελῇ, καὶ καταῤῥαγίαν καὶ ἐπιληψίαν ἀνακινεῖ καλὰ ἰὼν ὁμόσαν ἑαλίαι
ἑαλίσκεται

Περὶ τῆς καθ' ἡμέραν διαφορᾶς τῶν ἀέρων τοῦ αὐτὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου. Λ

Τὴν ἡμέραν λαμβάνομεν μετὰ τῆς νυκτὸς, ἀναλογίαν δὲ καὶ ταύτην φαμὲν ἔχειν πρὸς τὸν ἐνιαυτόν. ἔστι
δὲ ὁ μὲν ὄρθρος ὑγρὸς καὶ θερμὸς ἔαρι παραπλήσιος. διὰ τοῦτο ὅτε ὕπνοι εὐκοινεῖς καὶ τὰ σώματα εὐέτια,
καὶ τὰ τῶν ὑγιαινόντων καὶ τὰ τῶν νοσούντων. ὥστε καὶ τοῖς πυρέττουσιν εὐφορώτατον εἶναι τὸν δὲ τοῦ καιρὸν
καὶ γὰρ ἀναθυμιάσεις ἄνεισι περὶ τὸν ὄρθρον καὶ αὖραι ποταμῶν ἀποπνέουσιν ὑγραὶ, καὶ δρόσος ἐπιπίπτει: τὰ δὲ
μέσα τῆς ἡμέρας θέρει παρεικάσαι, τὰ δὲ κατὰ τὴν δείλην φθινοπώρῳ. τῆς δὲ νυκτὸς τὰ μὲν πρῶτα καὶ πρὸς
τὴν ἑσπέραν ὁμοία τῇ δείλῃ. ἐντεῦθεν οὔτε ὕπνοῦν ἐπιτρέπομεν τοῖς κάμνουσιν οὔτε ποτὸν προσφέρομεν,
οὔτε ἄλλο προσάγομεν βοήθημα. εἰ μή τι ἕτερον παρακαλοῖτο, ὑφορώμενοι τὸν καιρὸν τοῦτον. ὥσπερ καὶ τὸν δείλινον:
τὰ δὲ μέσα τῆς νυκτὸς χειμῶνι ἐξεικάσαι. πλεῖσον γὰρ τότε ὁ ἥλιος, καθάπερ καὶ ἐν χειμῶνι ἀφεῖκεν ἡμῶν.
οὔτε οὖν ὀδύναι τοῖς νοσοῦσιν ἰσχυρότεραι τῆς νυκτὸς εἰκότως, διὰ τὴν ψῦξιν πυκνουμένης τῆς ἐπιφανείας, καὶ
ἐπιλαμβανομένης τῆς κατὰ τὸ ἄδηλον διαπνοῆς. καὶ τὰ ῥεύματα δὲ καὶ τὰ τῶν ὀφθαλμιώντων καὶ τῶν δυσεν-
τερικῶν καὶ κοιλιακῶν, καὶ τὰ αἱματικὰ καὶ ἀπὸ τῆς αὐτῆς προφάσεως ἐπιτίνεται. πάντος τοῦ ἐνθάδε κατὰ τὸ
ἀφανὲς εἰς ἕνα τόπον συνδιδομένων τῶν ῥευματιζομένων. τὰ δὲ τελευταῖα τῆς νυκτὸς διὰ τὴν πρὸς τὸν ὄρθρον
ζέπτασιν τῆς αὐτῆς κράσεως ἐκείνῳ μεταλαμβάνει.

Ἐκ τῶν ἀθηναίου περὶ ἀέρος ἐκ τοῦ κθ λόγ. ε.

Διαφέρει δὲ καὶ ὁ ἡλιούμενος ἀὴρ τοῦ ἀνηλίου καὶ σκιεροῦ καὶ ὁ μεθ' ἡμέραν τοῦ νύκτωρ. ὁ μὲν γὰρ ἡλιούμενος
θερμότερός τε, καὶ λεπτότερος: ὁ δὲ σκιερὸς παχύτερος. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ φωτεινὸς ἥττων ψυχρὸς καὶ λεπτὸς ἐστιν, ὁ δὲ
ἀφώτιστος καὶ ζοφερὸς καὶ ψυχρότερος ἐστι, καὶ παχύτερος. ὁ μὲν οὖν θερμότερος, καὶ λεπτότερος, εὐδιόπνευστα παρα-
σκευάζει. ὁ δὲ ψυχρὸς καὶ παχὺς τουναντίον. διόπερ αἱ νύκτες τοῖς ῥευματιζομένοις καὶ φλεγμαίνουσι καὶ πυρέσ-
σουσι δυσφορέστεραι. διαφέρει δὲ καὶ ὁ κατὰ πολιν ἀὴρ τοῦ κατὰ χώραν. πρῶτον μὲν γὰρ συνέχεται τοῖς οἰκοδομή-
μασι καὶ ζοφερὸς καὶ ψυχρότερός ἐστι, καὶ παχύτερος. ὅτε γὰρ ἥλιος ἀδιαπνεύστων
ὄντων τῶν ἀέρων συνεχῶς θερμαίνει καὶ πυροῖ μᾶλλον. ἥτε ἀκινησία παχύνει, τῆς κινήσεως ὁμοίως τοῖς ἐμπίπτουσι λεπ-
τύνουσι ἀεὶ καὶ ψυχούσης τὸν ἀέρα. παχύνεται δὲ ὁ κατὰ πολιν ἀὴρ. οὐ μόνον διὰ τὴν ἀκινησίαν συναγόμενος
ἐφ' ἑαυτὸν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν σκιάζεσθαι τὸν πλείονα χρόνον καὶ πολὺ μᾶλλον, ταῖς πολλαῖς καὶ παντοδαπαῖς ἐκ τῆς
πόλεως ἐξίν εἰς αὐτὸν ἀναθυμιάσεις, καὶ πολὺ μᾶλλον ἐν ταῖς εἰς τέλος ἀδιαπνεύστοις πολεσιν. ὁ δὲ ἐν ταῖς
χώραις ἀὴρ λεπτὸς ὢν καὶ καθαρὸς ὀρεκτικώτερός ἐστι πρὸς τὴν ἀναπνοήν, καὶ εὐφορώτερος καὶ εὐκρατώτερος. ὅτι κατὰ μὲν τὴν πόλιν δυσδιαφόρητα μένει καὶ πλήρει τὰ σώματα παντοθεν
ὑπολειπόμενα τοῦ ἀέρος ἅμα καὶ τῷ πλήθει τῶν οἰκείων, καὶ τῇ τῶν τειχῶν περιθέσει. ἐπὶ δὲ τῆς χώρας ἄθρους
ὁ ἀὴρ ἔστι καὶ λεληθότως τὸ περιττεῦον ἐκκρίνων κουφοντε καὶ εὐπνουν καὶ ἕτοιμον κατασκευάζει πρὸς τὴν
τῆς τροφῆς λῆψιν.

Περὶ χωρίων ἐκ τοῦ Γαληνοῦ: ε 5

Τῶν χωρίων ἔνια μὲν ἀπὸ τῆς (ὡσὰν εἴποι τις) κοσμικῆς θέσεως ὑπάρχει. τινὰ δὲ ἀπὸ τῆς ἰδίας, τρίτα δὲ
ἀπὸ τῶν συμπλωμάτων. ἀπὸ μὲν τῆς κοσμικῆς θέσεως ψυχραῖς μὲν εἶναι ταῖς παρὰ τὸν Ἴστρον καὶ τὴν Μαιό-
τιν λίμνην, καὶ καθόλου φαίνει ταῖς ἀρκτικαῖς. θερμαῖς δὲ ταῖς κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν καὶ Ἰνδίαν καὶ συνεχόντι
γούν ταῖς μεσημβρινάις. εὐκράτοις δὲ ταῖς μέσαις τούτων: καθ' ἑκάστην δὲ πάλιν αὐτῶν τούτων ὡσαύτως
κοσμικῶν θέσεων ἔστι τις ἰδία φύσις χώρας, καθ' ἣν αἱ μὲν τινες αὐτῶν πρὸς μεσημβρίαν μᾶλλον, αἱ δὲ πρὸς

α΄. καθηρμένοι

ἥλιον τὸν ἢ δύοντα ἢ ἀνέχοντα, τινὲς δὲ πρὸς τὰς ἄρκτους ἰδιοτετραμμένα. τὰ δὲ ἀπὸ τῶν συνεψωμάτων ὑπάρχοντα. βορβορώδεις τε ἰδιον ἄλμας καὶ ἐλαιώδη ὕδατα. τῶν μὲν λίθους γεννώντων, τῶν δὲ σπληνας ἐξαιρούντων· καὶ πνεύματα ὅσα δικήσεσιν τισὶν ἐπιχώρια καθέστηκεν, ἢ ἐκ λιμνῶν ἢ πυρῶν, ἢ ἐκ βελμάτων, ἢ ἐκ κοπρῶν, ἢ ἐκ τῶν ἑλῶν γεννώμενα, τινὰ δὲ ἐξ ἀναθυμιάσεως γῆς ἐπιβολόμενα, τὰ μὲν λεπτὰ τὰ δὲ πονηρά. καθάπερ τὰ ἐκ τῶν μεταλλων, καὶ ἐκ τούτων δὲ τοῦ καλουμένου Χαλκίτιδος ἀναπνέονται· ἐν τισὶ δὲ Ψυχρῶν χωρίοις ὁποῖα τὰ μετὰ Θρᾴκην ἐστὶ καὶ Πόντον. ἐπιβλὴ ταπεινὰ τὰ πρὸς τῇ θαλάττῃ διατοῦτ' ἐστὶ θερμότερα τῇ κράσει· ἐν δὲ τοῖς θερμοτέροις, ὁποῖά τὰ ἐπ' Αἴγυπτον καὶ Λιβύην. ἐπειδὴ τοῦ θέρους ἅμα ψύχεται τοῖς ἀρκτικοῖς ἀνέμοις διὰ τοῦτο ἐστὶν ἥδιον θέρος τῶν ἀποκεχωρηκότων εἰς μεσόγειον· ἧ δ' ἀκριβῶς εὐκρατότατα καὶ μέση χώρη τῆς οἰκουμένης ἐστὶν ἡ διὰ Κνίδου καὶ Κόκκεως, καὶ τὰ χώρια μὴ πολὺ τούτων ἀποκεχώρηκεν ἤτοι πρὸς ἄρκτον, ἢ πρὸς νότον·

Περὶ ἀνέμων.

Ἔστι μὲν ἀπὸ ἀνατολῆς πνεῖ, νότος δὲ ἀπὸ μεσημβρίας, καὶ ζέφυρος μὲν ἀπὸ δυσμῶν, βορέας δὲ ἀπὸ τῶν ἄρκτων, οὗτοι γὰρ εἰσὶ τόποι τέσσαρες ἀλλήλοις ἀντικείμενοι· πλάτος δὲ ἀυτῶν ἔχοντος ἑκάστου μέρη, προτέρχονται τινὲς ἄλλαι διαφοραὶ πνευμάτων ὀκτώ. τοῦ γὰρ ὁρίζοντος ὀνομαζομένου κύκλου, καλεῖται δὲ οὗτος ὁ τὸ φαινόμενον τοῦ κόσμου διορίζων ἀπὸ τοῦ μὴ φαινομένου, ζυγθέντος εἰς τὰ ιβ μόρια· τηλικούτων μὲν ἔζυγα ζωμάτων ἐστὶν ὀκτὼ τὸ πλάτος τῆς ἡλιακῆς ἀνατολῆς, ὥσπερ γε καὶ τὸ τῆς δύσεως. εἶναι δὲ καὶ προσέτι δυεῖν ἑκατέρων τῶν λοιπῶν ἀρκτικοῦ τε καὶ προσέτι μεσημβρινοῦ. εἰ δὲ καὶ ταῦτα πάλιν αὐτὰ δίχα τεμνομένα, τὸ μέρος ἑκατέρων ἔσται λοιπῶν ιϛ τοιούτων. ὅπου γε ὁ σύμπας κύκλος ἐστὶν εἰς ϟ τεμνόμενος διὰ τοῦ πλάτους τῆς μεσημβρίας· αὐτὸς ὁ μὲν νότος ἀπὸ τοῦ τροπικοῦ πολὺ πνεῖ, μεταξὺ δὲ τούτου καὶ τῆς ἀνατολῆς τῆς χειμερινῆς ὁ καλούμενος εὐρόνοτος. ὥσπερ γε καὶ τῷ μεταξὺ τούτοντε καὶ τοῦ πόλου καὶ τῆς χειμερινῆς δύσεως ὁ λιβόνοτος, ὑγροὶ καὶ θερμοὶ πάντες, ὄντα καὶ διὰ τοῦτο πληρωτικοὶ τῆς κεφαλῆς. οὐ μὴν ὁ νότος ὑγρὸς ἐστὶν ἀεί, φαίνεται γάρ ἐνίοτε ξηρὸς γινόμενος, ὅν καὶ προσκορεύουσιν οἱ ἰδιῶται λευκόνοτον. ὁ μὲν οὖν τοιοῦτος νότος ἐνίοτε μὲν καὶ σφοδρὸς γίνεται σπανίως δ' οὖν ἀεὶ τὴν κίνησιν ἔχει· μαλακὸς δὲ ἄλλος ἐστὶ νότος, ὃς ἀναίδηλον ἔχει τὴν κίνησιν ἐν τε τῷ πέσσειν, καὶ κατὰ τὰ νέφη. καὶ τοίνυν θερμὸς μὲν οὗτος ἐστὶ διὰ παντὸς, ὁ λευκόνοτος δὲ ἐνίοτε σαφῶς φαίνεται ψυχρός·

Περὶ τῆς τῶν ἄστρων ἐπιτολῆς καὶ δύσεως. η.

Ἐπισκοπεῖν χρὴ τὰ κατὰ τὴν χώραν ἐν αἷς ἂν ἰατρεύειν μέλλωμεν ἑκάστου τῶν ἄστρων ἐπιτολήν, καὶ δύσιν. ἐπειδὴ πεφύκασιν αὐτῆς οἱ παλαιοὶ τὰς ὥρας. ἀυτίκα γέ τοι κατὰ τὸν δι' Ἑλλησπόντου παραλλήλῳ ἀρχὴ μὲν τοῦ ἔαρος ἐστὶν ἡ κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἰσημερίαι· τελευτὴ δὲ, ἡ ἐπιτολὴ τῶν Πλειάδων, ἡ δὲ αὐτὴ καὶ θέρους ἐστὶν ἀρχὴ, καθάπερ γε καὶ τελευτὴ μὲν τοῦ θέρους, ἀρχὴ δὲ τοῦ φθινοπώρου· ἡ ἐπιτολὴ τοῦ ἀρκτούρου περιλαμβάνουσα τὴν φθινοπωρινὴν ἰσημερίαν ἡμέρας ἀπὸ δώδεκα· καὶ μέχρι καὶ ἡ δύσις τῆς Πλειάδος ἀρχὴ μὲν τοῦ χειμῶνος ἐστὶ, τελευτὴ δὲ τοῦ φθινοπώρου. ὅσοι δὲ τὸν ἐνιαυτὸν εἰς ξ περιτέμνουσιν ὥρας, ἄλλοι μὲν ἐπιτολῆς τοῦ κυνὸς ἐκτείνουσι θέρος, ἐντεῦθεν δὲ μέχρι ἀρκτούρου τὴν ὀπώραν. οἱ δὲ αὐτοὶ τὸν χειμῶνα τοιχὰ τέμνουσι, μέσον μὲν αὐτοῦ ποιοῦντες τὸν περὶ τὰς τροπὰς χρόνον, τὸν δὲ ἑκατέρωθεν, σπαρτίην μὲν τὸ πρόσθεν, φυτάνον δὲ τὸ ὕστερον. ἀπὸ δὲ τῶν τοιούτων ἀρῶν τοιῆς ἐστὶ τὸ μῆκος τοῦ κατ' αὐτὰς χρόνου. τεσσάρων μὲν γὰρ μηνῶν ὁ μεταξὺ Πλειάδος καὶ ἀρκτούρου χρόνος ἐστὶ, πλείων δὲ τεσσάρων ὁ μεταξὺ δύσεως τε Πλειάδος, καὶ τῆς εἰαρινῆς ἰσημερίας. ὁ δὲ τοῦ θέρους οὐ δ' ἄλλων δυεῖν μηνῶν, ὥστε ἄπλητος, εἰκότως ἐφυλάχθη. διὰ ταῦτα δὲ καὶ ὁ τοῦ φθινοπώρου μείζων μὲν ὤν, πλὴν καὶ τὸ ἔαρ ἐκτείνεται γὰρ εἰς δύο μῆνας· ἀπολειπόμενος δὲ τῷ μεσοῦντι παμπόλυ τοῦ κατὰ θέρος τε καὶ χειμῶνα χρόνου. ταῦτ' οὖν μνημονευέσθω ἕνεκα πρὸς τὸ

μεταξεῖναι ῥᾳδίως εἰς τοὺς ἐν ἑκάστῳ τῶν ἐθνῶν χρόνους. ἡ μὲν γὰρ ἰσημερία κοσμικόν τι πρᾶγμα ἐστίν, οἱ δὲ μῆνες ἐπιχώριοι καθ' ἕκαστον ἔθνος, μηνὸς Λωΐου φθίνοντος περίπυ δ' ἀν ἀνατέλλοντος ἡλίου ὁ κύων ἐπιτέλλειν φασ' ἡμῖν ἐν Περγάμῳ πεπιστεῦσθαι. ἐγὼ δὲ εὗρον ἐκ τινος μεθόδου μετὰ τὴν ἡμέραν τῆς τροπῆς ταύτης.

Ἀντύλλου περὶ ἀνέμων ἐκ τοῦ α λόγου τοῦ περὶ βοηθημάτων. θ.

Ἡ τοῦ ἀέρος κίνησις ἄνεμος ἐστίν, ἀνέμων δὲ διαφοραὶ δύο, οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν καθολικοί, οἱ δὲ τοπικοί εἰσιν: τοπικοὶ μὲν οἱ ἐπιχώριοι, καθολικοὶ δὲ οἱ πανταχοῦ τῶν αὐτῶν ὀνομάτων ἀξιούμενοι, καὶ οἱ μὲν τοπικοὶ τῶν ἀνέμων παραπλήσιοι τοῖς τόποις εἰσὶν ἀφ' ὧν πνέουσιν. οἱ μὲν γὰρ ἀπὸ ὑγιεινῶν χωρίων ὑγιεινοί. οἱ δὲ ἀπὸ νοσερῶν νοσεροί. κατὰ θέρος δὲ οἱ μὲν ἀπὸ γῆς ξηρότεροι, οἱ δὲ ἀπὸ ὑδάτων ὑγρότεροι, καὶ οἱ μὲν ἀπὸ θαλάσσης ὑγιεινοὶ μᾶλλον χειμῶνός τε καὶ ἔαρος, θερόνους δὲ θερμότεροι τοῦ δέοντος. οἱ δὲ ἀπὸ τυπαμῶν ὑγρότεροί τε τούτων καὶ χειμῶνος κακοίους, θερόνους δὲ βελτίους: οἱ δὲ ἀπὸ λιμνῶν ἀμφοτέρων ἀτμωδέστεροι, κακίσοι οἱ δὲ ἀπὸ τελμάτων, καὶ ὀυδὲ κατὰ μίαν ἄρχειν δύνανται. οἱ δὲ ἀπὸ πεδίων καὶ γῆς εὐτονούσης βελτίους. τὸ δὲ σὺν ὅλον πάντες οἱ τοπικοὶ τῶν καθολικῶν νοσερώτεροι. οἱ δὲ βορέαι ὑγιεινότατοι. οἱ δὲ ζέφυροι πνέοντες ἀπὸ δυσμῶν ὑγροί τε καὶ προσηνεῖς. ὑγιεινοὶ μὲν ἧσσον ἢ πρὸς βορέαν, εἰσὶ δὲ καὶ οἰκεῖοι τῷ σώματι. πάντων μᾶλλον φαῦλοι δὲ εἰσὶν ὡρὸς ὑγίειαν καὶ ὁ νότος εὖρον.

Περὶ τῆς τῶν πόλεων θέσεως ἐκ τῶν Γαληνοῦ. ι:

Ἐπισκοπεῖσθαι δεῖ τὰς θέσεις τῶν πόλεων ἐς ὅσον μέρος εἰσὶν τεταμένου τοῦ κόσμου, τοῦτο δὲ ἐπὶ τοῖς ὑψηλοῖς χωρίοις προσκειμένοις γίνεται, τὰ γὰρ ὁμαλὰ πρὸς οὐδὲν μέρος τοῦ κόσμου λέγοιτο ἀνεστράφθαι. τὰς μὲν τοι κατ' αὐτὰς οἰκείας ἀναγκαῖον ἐστὶ πρὸς ἕνα τῶν τεττάρων μερῶν ἀποβλέπειν: ὥσπερ καὶ τῶν βαλανείων τὰς οἰκοδομὰς ἐν οἷς λουόμεθα, τούτους γὰρ οἱ ἀρχιτέκτονες ὡς πρὸς ὥραν ἑωθινὴν ἐσταμένους κατασκευάζουσι οἵ τε τῆς ἀρίστης θέσεως ἐπιστήμονες δοκοῦντες. ἡ δὲ κρίσις τούτου γίνεται κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τῆς ἡμέρας ἐν ᾧ καταλαμπει τὰς θυρίδας ὅλας ὁ ἥλιος τῶν οἴκων, ὡς πρὸς μηδὲν ἕτερον ἀποκλίνων τῶν τειχῶν.

Ἀντύλλου περὶ τούτων ἐκ τοῦ α λόγου τοῦ περὶ βοηθημάτων. ια.

Οἱ ὑψηλοὶ τῶν τόπων ὑγιεινότατοι, τοῦ ἀέρος ἐν αὐτοῖς οὐ μένοντος, ἀλλὰ περιχεομένου, καὶ ὑπὸ τῶν ἀνέμων συνεχῶς ἀπωθουμένου. εὐπνοοῦσι δὴ καὶ διαθέσεσιν ταῖς περὶ [illegible] ἧσσαις ἐπιτήδειοι λεπτοί, καὶ κεφαλῇ πεποιθασι καὶ τοῖς ἀνθηρηκόοις ἅπασιν ἐπιτήδειοι οἱ δὲ ταπεινοὶ τοῖς προειρημένοις ἀνόμοιοι: διαφερομένοις δὲ καὶ συνκοπτομένοις ἐπιτήδειοι. καὶ χέρσου δὲ ἀρμόττουσι μᾶλλον τῶν ὑψηλῶν, ἃ δὲ παραθαλάττιοι τόποι τοῖς δὲ ὑδροπικοῖς καὶ τοῖς ὑπὸ ῥεύματος οὐτινος οὖν ἐνοχλουμένοις ἀχρεῖοι, καὶ ὅπου διαιμύξαι ἢ θάλψαι, ἢ ἀνασοιῶσαι, ὠφελοῦσι δὲ καὶ νευρικοῖς καὶ ἀνθρηκτικοῖς πᾶσιν ἐπιτήδειοι δὲ καὶ ὀξεῖ κεκακωμένοις. οἱ δὲ μεσόγαιοι ψυχρότεροι τῶν παραθαλαττιδίων καὶ πρὸς μὲν τὰ ὀξέα νοσήματα ἐάν μήτε ἑλώδεις ὦσι μήτε κοῖλοι κρείττους τῶν παραθαλαττιδίων: πρὸς δὲ τὰ χρόνια χείρους. οἱ δὲ ἑλώδεις κακοὶ μὲν ἀεί, θερόνους δὲ καὶ λοιμώδεις μᾶλλον, κακοὶ δὲ οἱ πρὸς μετάλλοις, ξηροὶ δὲ καὶ πυγμώδεις. οἱ δὲ βαθύγειοι εὐχυμοι ὄντες πᾶσι ξηροτέροις ἀρμόζουσι διαθέσεσιν. ὄρη δὲ ἀπηλιώδεις διαλυτικοὶ τοῦ τόνου ἕκλυτον ἔχοντες τὴν ἀναθυμίασιν. οἱ δὲ πυρώδεις, ξηραντικώτεροι τούτων. οἱ δὲ μελαγγειοι τόποι πάντων ἄριστοι.

Ἐκ τοῦ Ἀθηναίου περὶ τούτου ἐκ τοῦ πρώτου λόγου. ιβ.

Οἱ μὲν ὑψηλοὶ τῶν τόπων εἰσὶ ψυχρότεροι καὶ εὐπνευστεροι, ψυχρότεροι μὲν διά τε τὰς ἀπ' ὀλίγου τοῦ ἐπιπολίου ὀλίγας ἔχειν τὰς ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἀνταναπλάσεις. εὐπνοοι δὲ διὰ τὸ παντάχοθεν ἐξενέχθαι, καὶ μηδὲν ἔχειν τὸ ἐπιπροσθοῦν τοῖς πνεύμασι: διόπερ ὑγιεινῶς τὰ πολλὰ διάγουσιν οἱ κατοικοῦντες οὐ αὐτούς. χειμῶνος δὲ αὐτοῖς τὰ διὰ τὸ ψῦχος γινόμενα μᾶλλον συναυτῷ πάθη. οἱ δὲ ταπεινοὶ ἧσσον εἰσὶν ὑγιεινοὶ διὰ τὴν θερμότητα καὶ μᾶλιστα τοῦ θέρους καὶ διὰ τὸ ἧσσον διαπνεῖσθαι ταπεινωτέρως τῆς χώρας ὑπαρχούσης. εἰ δὲ καὶ ὄρεσιν ὑψηλοῖσιν περιέχοιντο πολὺ μᾶλλον ταῖς ἀπὸ τῶν καυμένων ὡρῶν ἀνταναπλάσεσιν πυρώδης ὁ ἐν αὐτοῖς ἀὴρ γίνεται. ἡ δὲ κατάφυτος

α'

Λάρισα

χώρα τῆς ζωνῆς ἧσσον ἐστὶν ὑπνους καὶ ἐνήλιος. διόπερ καὶ χειμῶνος ἐστὶ σκιερὰ καὶ ψυχρά, καὶ θέρους δυσ-
-κρεως καὶ πνιγώδης. διόπερ τὴν διαπνοὴν τοῖς ἐν διατρίβουσι φαυλοτέραν παρασκευάζει: οἷαι δὲ τῶν χωρῶν
καὶ τῶν πόλεων ἐπιτήδειοι ἔχουσιν ποταμοὺς ἔξωθεν (συμμέτρων ὄντων αὐτῶν) καὶ μάλιστα ἐὰν ξηρότεροι
τυγχάνωσιν, ὄντες οἱ τόποι εὐκρατότατοι γίνονται (πλεοναζόντων δὲ αὐτῶν) οὐ μικρὰ συνεργεῖ συμβαίνει πρὸς
τὸ νόσους γίνεσθαι. ὅτε γὰρ ἀὴρ ὑγραίνεται καὶ συνυγραίνει διάτε τῆς ἀναπνοῆς καὶ τῆς διαπνοῆς τὰ σώματα.
ὑπὸ τῆς ἑωθινῆς καὶ τῆς δείλινης ψυχροτέρας δεχόμενος τὰς ἀπὸ τῶν ὑδάτων ἀποῤῥοίας, περιψύχει τὰ σώματα, καὶ
φλεγμονὴν κατάστασιν ἐν τῷ θέρει παρέχεται. οἱ δὲ ἕλώδεις τῶν τόπων καὶ λίμνας ἐν ἑαυτοῖς ἔχοντες διὰ
πολλὰς αἰτίας εἰσὶν νοσεροὶ, ἀπὸ γὰρ τῶν λιμνῶν πᾶσα ἡ παρακειμένη χώρα βορειόθεν καθυγραίνεται, καὶ πᾶσιν
ἐπὶ οἷ ἐν αὐτῇ καιροὶ νοσεροὶ τυγχάνουσιν ὄντες. ὅτε δὲ διὰ τὴν ὑγρότητα μὴ κοθαιρομένοις μήτε τὴν
ἀρμόζουσαν πέψιν. λαμβάνοντες, καὶ ὁ ἀὴρ δὲ ἐν τοῖς τοιούτοις τόποις ὑγρὸς ἐστὶ καὶ παχύς. τῶνδε ἕλων παν-
ταχόθεν σήψεις λαμβανόντων ἡ ἀπὸ τούτων ἀναθυμίασις οὐ μόνον παχὺν ἀλλὰ καὶ μοχθηρὸν κατασκευάζεται
τὸν ἀέρα. αἱ δὲ καθυγροὶ τὰ πολλὰ καὶ συνδενδραι τυγχάνουσιν οὖσαι, αἱ δὲ πεπυκνωμέναι τοῖς δένδρεσιν
ὑπολαμβάνουσι διατονοῦσθαι. πρὸς δὲ τοῖς εἰρημένοις αἱ ἰκμαζούσαι χῶραι καὶ φύσει καθυγροὶ καὶ κοῖλαι ἐπίνοσοι
τυγχάνουσιν οὐ μόνον διὰ τὰ ὕδατα καὶ τοὺς ἀέρας, ταῦτα γὰρ οἱ πολλοὶ μᾶλλον αἰτιῶνται ἀλλὰ καὶ διὰ
τὰς τροφὰς ὑγροτέρους τε καὶ ψυχροτέρας παρεχούσας περὶ ὧν οὐδεὶς οὐδένα λόγον πεποίηται. οὐ μὴν ἀλλ'
ὅτι καὶ κοῖλοι τοιοῦτοι τῶν τόπων, οὐ μόνον ἀδιαπίπτουσι, καὶ παχεῖς διὰ τὴν ταπείνωσιν ὄντας,
πρός γε καὶ διακαεῖς κατὰ τὸ θέρος εἰσὶν. ὁ γὰρ αὐτὸς ἀὴρ ἐπιμενῶν ἐπὶ πλέον θερμαίνεται ἀπὸ τῶν ὑπερκει-
-μένων τόπων ἀντανακλάσεσι τοῦ ἡλίου, καὶ μάλιστα ἐὰν ὑψηλοὶ τυγχάνωσιν ὄντες οἱ τόποι. περισσοτέρου διακαί-
-ουσι τὸν ἀέρα. πρὸς δὲ τοῖς εἰρημένοις, ἐπισκοπτέρους ὀφείλομεν τοὺς λιμνάζοντας καὶ ἑλώδεις τόπους, καὶ μάλιστα
τοῦ θέρους διὰ τὴν ἀναπνοὴν τοῦ ἀέρος. αἱ μὲν γὰρ εὐθυναὶ περιψύχουσι ταῖς ἀπὸ τῶν ἑλῶν αὔραις τοὺς ἐνοι-
-κοῦντας. αἱ δὲ μεσημβρινὰι θερμαίνουσιν, εἶτα αἱ δείλιναὶ περιψύχουσιν. διὰ δὲ τὴν ἀναπνοὴν τῆς ψύξεως καὶ
τῆς θερμότητος, καὶ τὸ μετόπωρον νοσερὸν πέφυκεν. αἱ δὲ ἄνυδροι καὶ ξηραὶ χῶραι συναναξηραίνουσι τὰς ἕξεις,
καὶ εὐπνουστέρας. καὶ καθαρωτέρας παρασκευάζουσι. οὐ μόνον δὲ ὁ ἀὴρ ξηρὸς ὢν ξηροτέρας ἀποδείκνυσι τὰς ἕξεις.
ἀλλὰ καὶ αἱ τροφαὶ θερμαντικωτέραι, καὶ ξηρότεραι τυγχάνουσιν, εὐκατέργαστοι εἰσὶν. καὶ τὰς ἕξεις θερμοτέρας,
καὶ καθαρωτέρας παρασκευάζουσι. διαφέρουσι δὲ καὶ οἱ μεσόγειοι τόποι τῶν παραθαλασσίων, πάντες γὰρ οἱ παρα-
-θαλάσσιοι ταπεινότεροί εἰσιν, καὶ θερμότεροι τῶν μεσογείων. διὸ καὶ πολλοὶ τῶν παραθαλασσίων ὑγιεινότεροί
εἰσιν οἱ ἀναπεπταμένοι, καὶ ξηροτέρας ἔχοντες μᾶλλον τὰς χώρας, ἢ καθύγρους ἢ διόμβρους. ὅθεν αἱ νῆσοι
ὑγιεινότεραί εἰσιν, καὶ τοὺς καιροὺς φέρουσιν διαφορωτέρους. μεγάλη δὲ ἐστὶ διαφορὰ τῶν τόπων καὶ παρὰ τὴν
πυθμένα τῆς χώρας. ὑγιεινότεροι γὰρ εἰσιν οἱ ὀρεινοὶ, καὶ τῶν διασήμων οἱ ξηρότεροι, αἵδε γὰρ ἀναθυμιάσεις ἐκ
τῆς γῆς λεπταί εἰσιν καὶ ξηραὶ, διόπερ ὁ ἐν αὐτοῖς ἀὴρ οὐκ μόνον προσδίδωσι τοῖς σώμασι, ἀλλὰ καὶ τοι-
-οῦτον κενοῖ τι ἐξ αὐτῶν διὰ τὴν ξηρότητα, τάτε ὕδατα ἐὰν μήτις ἄλλη κακία περὶ τὴν γῆν ὑπακόῃ
λευκὰ ὄντα καὶ καθαρὰ κουφότερα ἐστίν: οἱ δὲ καιροὶ βέλτιον πρὸς ὑγίειαν ἐκ καθαρωτέρας καὶ λεπτοτέρας
τῆς γεγονότες καὶ πεπεμμένοι κατὰ λόγον.

Περὶ οἴκου ἐκ τῶν Ἀντύλλου ἐκ τοῦ α λόγου περὶ βουθημάτων. ιβ.

τῆς μὲν ὀξέως νοσοῦσιν, οἱ καταγεῖοι τῶν οἰκων ἐπιζήδειοι καὶ μάλιστα καυσουμένοισι καὶ συγκοπτομένοις
καὶ γὰρ ψυχέστεροι τῶν ὑπερῴων καὶ συνέχουσι τὴν δύναμιν. ἐπιτηδεῖοι δὲ καὶ τοῖς αἷμα ἀναγουσιν. καὶ τοῖς
ἐπὶ κεφαλαίας ἐνοχλουμένοις. οἱ δὲ ὑπερῷοι τοῖς ἐν θώρακι φλέγμα συνειλεγμένον ἔχουσιν. καὶ ὅλως σώμασι
πολλῷ ἐπιτηδειότεροι οἱ μεγάλοι, τῶν οἰκων καὶ ὅπου τις σκοτοῖς δεῖ χαίρειν δὲ δύναμιν, διαπνοὴν διὰ τὸ
πλῆθος τοῦ ἐν αὐτοῖς ἀέρος, ἐξαρπαζόντων τροπὸν τινὰ τῶν σωμάτων αὐτήν, οἱ δὲ μικροὶ τουναντία ῥέουσι, καὶ

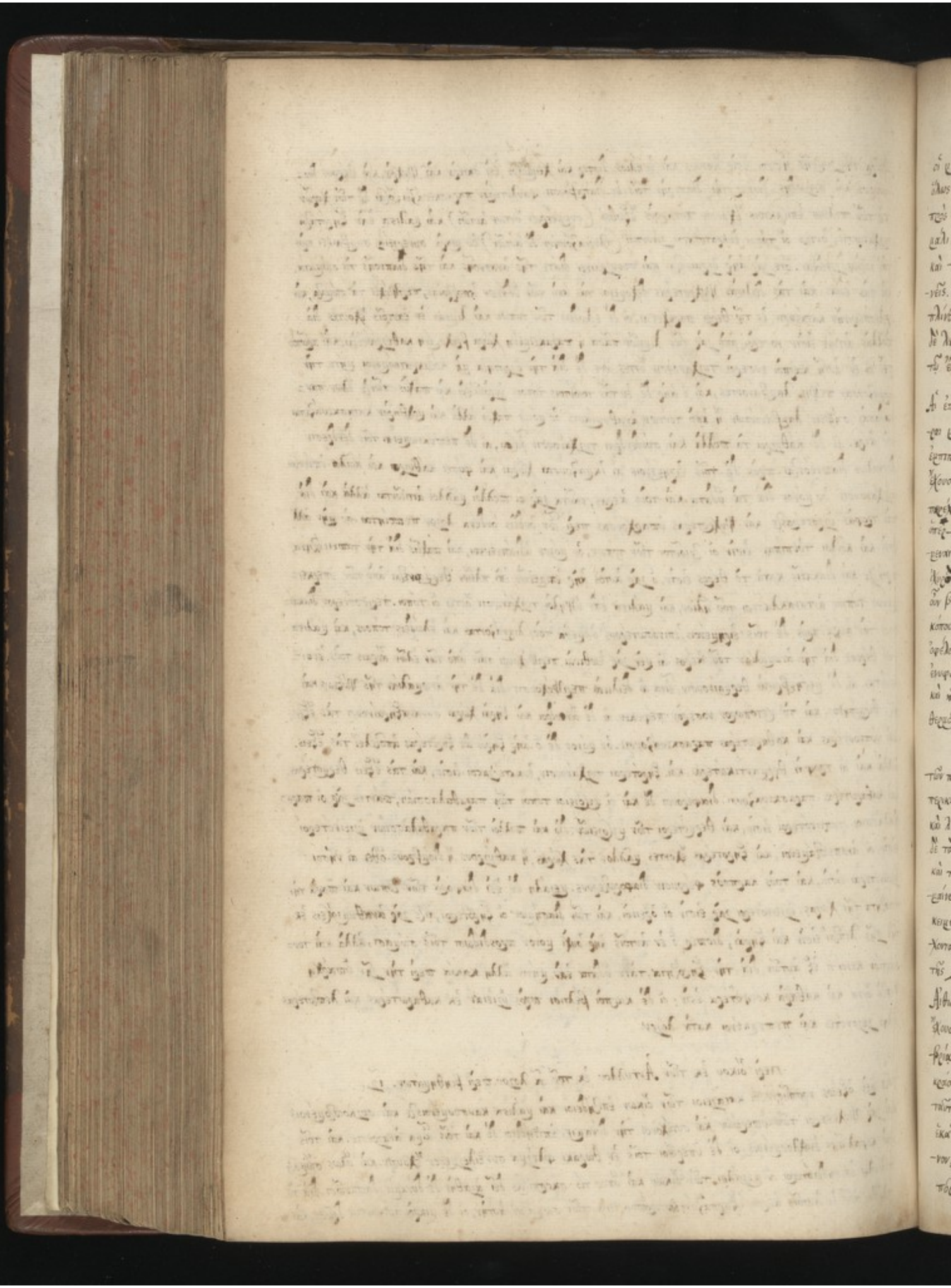

οἱ μὲν ὑψηλοὶ εὐπνοώτερε ἐργάζονται, κεφαλὴν κουφίζουσι μᾶλλον ἐν πυρετῷ κεκακωμένην, οἱ δὲ ταπεινοὶ ὅλως ἄθελοι καὶ οἱ μὲν μεσημβρινοὶ πρὸς πᾶσαν διάθεσιν ἐπιτήδειοι πλὴν πρὸς τὰ ψύξεως δεομένα, τοῖς δὲ ταῦτα οἱ ἀρκτικοὶ βελτίους. δευτέραν δὲ χώραν ἔχουσιν οἱ ἀνατολικοὶ: κάκιστοι δὲ οἱ δυτικοὶ καὶ μάλιστα θέρους, τοῦ γὰρ ὄρθρου ἐν ᾧ μάλιστα κούφως διάγουσιν οἱ νοσοῦντες: σκοθρωπὸν ἔχουσι τὸ φῶς καὶ τὰς δείλινας αὔρας καὶ τὰς νύκτας πλημμύρεις. οἱ δὲ κεκονιαμένοι σιδηρῷ κονιάματι πληκτικοὶ καὶ ἀπηνεῖς, ἔτι δὲ ἀπηνέστεροι οἱ ἀλιθοκόλλητοι. οἱ δὲ ἐκ λίθων δεδωμημένοι, ἀπηνέστεροί τε καὶ ψυχρότεροι τῶν πλίνθων: οἱ δὲ ξεσμαμένοι, πυρετικοῖς παρακοπτικοῖς ἀθετώτατοι φαντασίας ἐγείροντες ἀλλοκότους: οἱ δὲ λειπὴν ἔχοντες τὴν περιβολὴν τῶν τοίχων φαῦλοι, ἀμεταβολοι γὰρ ὁ ἐν αὐτοῖς ἀὴρ ῥᾳδίως συντηκόμενος τῇ ἔξωθεν περιέχουσι:

Περὶ στρωμῆς ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου. ιδ΄.

Αἱ ἐπὶ κλίνης κατακλίσεις ἀμείνους εἰσὶ τῶν ἐπὶ σιβαδίου. αἱ δὲ ἐπὶ σιβαδίων βελτίους τῶν ἐπὶ γῆς. ἀσπονδεστέρα μὲν γὰρ τῶν ἐπὶ κλίνης αὕτη. αἱ δὲ ἐπὶ τῆς γῆς πρὸς τῇ ἀπηνείᾳ καὶ ἀτριβείᾳ τῆς δαπέδου κατώθεν ἐκπιέζουσι τὸ σῶμα. πάλιν τῶν ἐπὶ κλίνης αἱ μὲν ἐπὶ ταπεινοὺς ἔχουσι τοὺς πόδας, συμπληρωτικαὶ συνεχεῖς ἔχουσι τὴν ὑπόθεν ἀναθυμίασιν. αἱ δὲ ἐπὶ ὑψιπόδους, φόβου σφόδρα ποιητικαὶ καὶ δόκησιν τοῦ κρεμάσθαι παρέχουσι. βελτίους δὲ αἱ μέσον ἔχουσαι τὸ ὕψος. ἄθετα δὲ καὶ αἱ γυμναὶ τῶν κλινῶν, ἄσης γὰρ ἐκτομωτικαί: καὶ αἱ περιεσθίας τοῦ μὴ ἀτρεμεῖν ἀλλὰ πλανᾶσθαι τῷ νοσοῦντι καὶ τόπον ἀμείβειν ἐκ τόπου κόπῳ παραπτοι καθιστᾶσαι, καὶ καταδαινόμεναι δὲ ἢ ὀπισθεν κινούμεναι ἐδραίων χείρους δέ, τόνος τῆς κλίνης καλὸς τὸν αὐτὸν λόγον ἔχουσι καὶ ἀνέσπαστος τυγχανέτω. καὶ ἡ στρωμὴ εἴτε ἁλίνη, εἴτε σκληρά, κοίλη γὰρ καὶ περιθλᾶ τὰ σώματα, μᾶλλον δὲ βαθεῖα πάλιν ἢ ὑπὲρ τὰ δέοντα λαβή. πρὸς γὰρ τὴν εὐκολίαν τοῦ στρέφεσθαι ἡ τοιαύτη, ἄθετος εἰ μὴ ἀνάγκῃ σφόδρα κόπου ποιητική, εὐκαίρως καθεδείου ἀγήρατι. τοῖς δὲ περὶ τὴν κεφαλὴν οὐκ ἀσύμφορος. ἡ δὲ κατεξεσμένη γυναικῶν ξυρικῶν ὀφέλιμος, ἡ λαμπρὰ κατὰ τὴν χρόαν συμπληρωτικὴ καὶ πληκτική, καὶ ἡ περιερρὼς ἀνθοβαφής. ἡ δὲ ποικίλη καὶ ἀνθεμωτὰ ἔχουσα ζώων ἢ τινὰ, τῶν τοιούτων ἐν τοῖς ὀξέσι νοσήμασι ξένον τῇ διανοίᾳ, καὶ ταραχῆς αἰτία γίνεται. καὶ ἡ σύνταξις δὲ ἀνεπιτήδειος, ἥ τε γὰρ πρώτη κατάκλισις ἐπ' αὐτῆς ψυχρὰ καὶ ἡ διατριβὴ ἡ ἐπ' αὐτῆς μᾶλλον θερμότερα τοῦ προσήκοντος γίνεται.

Ἐκ τῶν Σαβίνου περὶ χωρίων κρίσεως. ιε.

Τῶν παρακειμένων τοῖς χωρίοις τὰ μὲν εἰσὶν ὑπτία, τὰ δὲ ἀνασπαθᾶ, τὰ μὲν οὖν ὑπτία πάντα κατὰ μεσημβρίαν μὲν παρακείμενα, θερμότερον τῶν χωρίων ποιεῖ τὸ κατάστημα μᾶλλον μὲν τὰ μείζω ὄντα δὲ τὰ ἐλάττω, καὶ τὰ ὀρεινότερα καὶ λειπότερα μᾶλλον τῶν τοιούτων. τὰ δὲ ἀνασπαθᾶ ψυχρότερον οὕτω παρακείμενα ποιεῖ τὸν ἀέρα, ἀρκτικώτερα δὲ τὰ μὲν ἀνασπαθῶντα θερμαίνει. τὰ δὲ ὕπτια ψύχει τὸ κατάστημα, κατὰ ἀνατολὰς ἢ δύσεις παρακείμενα καὶ τὰ ὑπτία, καὶ τὰ ἀνασπάματα ἧττον θερμαίνει, καὶ ψύχει τῶν πρὸς ἄρκτον, καὶ μεσημβρίαν κειμένων. ταῦτα δὲ καὶ θερμαίνοντα καὶ ψύχοντα τοῖς μὲν ὑγιεινὸς παράκειται χωρίοις τοῖς δὲ οὔ. τοῖς μὲν γὰρ ἐν θερμοτέρῳ κλίματι κειμένοις ψύχοντα μὲν ὑγιεινά. θερμαίνοντα δέ, οὐχ ὑγιεινά. τοῖς δὲ ἐν ψυχροτέρῳ θερμαίνοντα μὲν ὑγιεινὰ ψύχοντα δὲ οὐχ ὑγιεινά. τινὰ δὲ τῶν χωρίων θερμότερον ἔχει καὶ τινὰ ψυχρότερον, ἐρημοῦται γὰρ κατὰ μεσημβρίαν τῆς γῆς μέρος πλησίον τοῦ ἀοικήτου, θερμότατον ἐστὶ καὶ ξηρότατον τῶν οἰκουμένων, οἰκοῦσι δὲ ἐν αὐτῷ Αἰθίοπες, τὸ δὲ κατὰ τὰς ἄρκτους τῆς γῆς μέρος ψυχρότατον ἐστὶ, καὶ ὑγρότατον, τοῦτο τὸ οἰκούμενον Σκύθαι ἔχουσι. ταῦτα περαίνει τὴν ἡμετέραν οἰκουμένην. τὸ δὲ μεταξὺ Σκυθῶν καὶ Αἰθιόπων, τὰ μὲν τῇ μεσημβρίᾳ χώρια, εὐκρῆ μὲν ἔοικε κρίσει ξηρότερα δὲ ἐστὶν ἐκείνης, τὰ δὲ τῇ ἄρκτῳ, μετοπωρινῇ ἔοικότα κρίσει ὑγρότερα [illegible] ἐστὶ: τὰ μὲν οὖν διὰ τὴν θέσιν τῶν παρακειμένων τοῖς χωρίοις ὑπτίων συμβαίνοντα ταῦτα ἐστὶ: ἐστὶ δὲ καὶ ἕτερόν τι προστιθέμενον τοῖς χωρίοις αὐτῶν διὰ τὴν θέσιν ἐξ αὐτοῦ δὲ φερόμενον ἑκάστῳ τῶν παρακειμένων, τὸ μὲν οὖν ἐκ τῆς θαλάσσης καὶ τῶν ἀνύδρων πεδίων τοῦτ' ὀρῶν φερόμενον, καὶ τὸ ἀπὸ τῶν βουνῶν καὶ τῶν ψαλιδώνων ξηρότερον τὸ κατάστημα ποιεῖ. ὑγρότερον δὲ τὸ ἀπὸ τῶν τελμάτων καὶ παντὸς πολυύδατος ὑδάτων ἀναφερόμενον. τὸ δὲ ἀπὸ τῆς λίμνης καὶ τῶν ἑλῶν παχύτερον

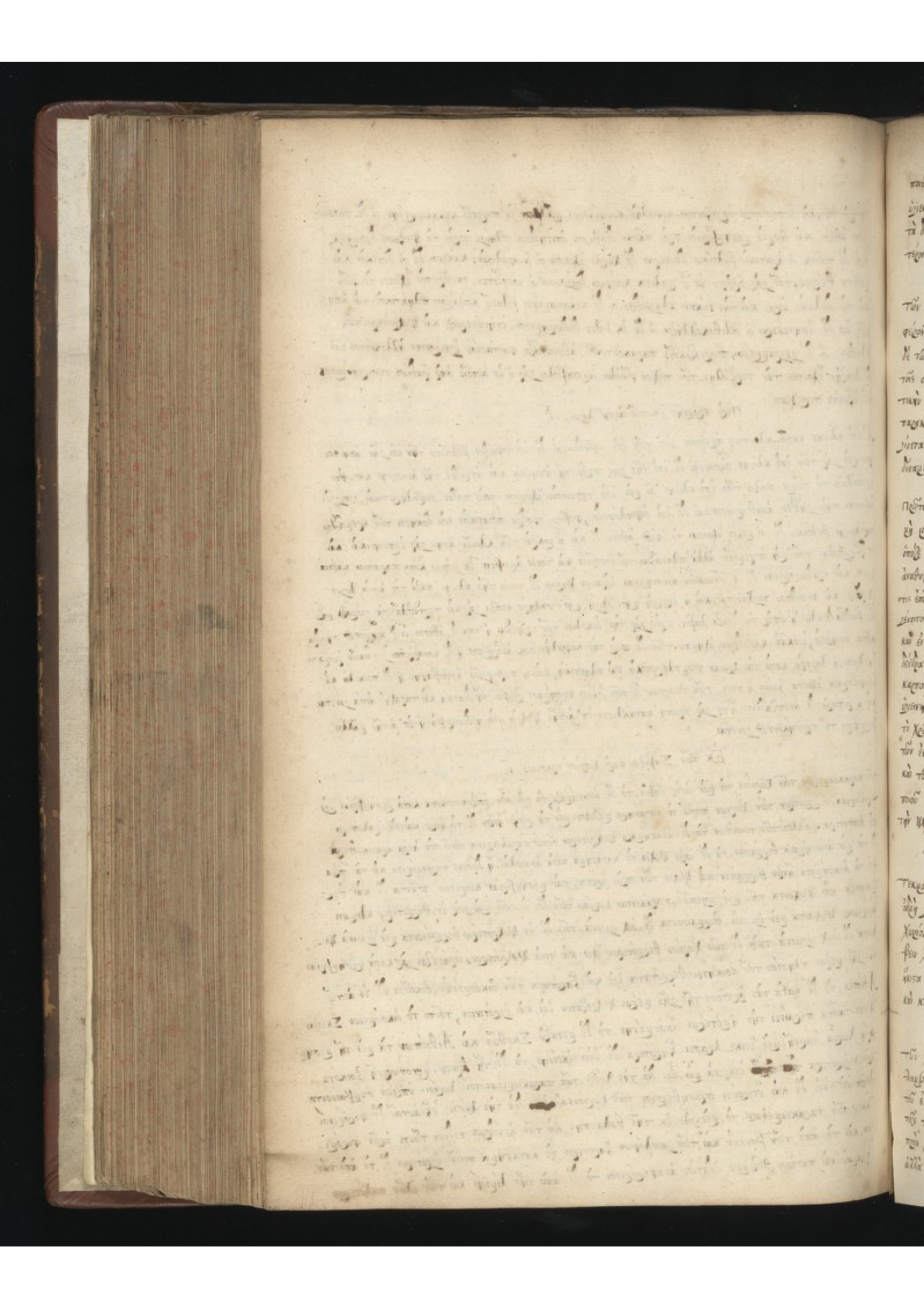

τοῦ τὸν ἀέρα. τούτων δὲ τὰ μὲν ὑγραίνειν δυνάμενα τοῖς ξηροτέροις κλίμασι παρακείμενα, ὑγιεινότερον ποιεῖ τὸ κατάστημα, ὥσπερ ὁ Νεῖλος τὴν Αἴγυπτον· τοῖς δὲ ἐνυγροτέροις νοσερώτερον. τὰ δὲ ξηρὸν ποιεῖν τὸν ἀέρα δυνάμενα, τοῖς μὲν ὑγροτέροις παρακείμενα ὠφέλιμα· τοῖς δὲ ξηροτέροις βλαβερά. τίνα δὲ ὑγρότερα καὶ τίνα ξηρότερα τῶν Χωρίων ἐστὶν ἐδηλώσαμεν πρότερον.

Περὶ τῶν ὑγιεινῶν φυτῶν, καὶ τῶν μὴ τοιούτων. κεφ. ιε

Τῶν ἐκ γῆς ἀναφυομένων τὰ μὲν ὑγιεινὰς ἔχει τὰς ἀποῤῥοίας, τὰς δὲ οὐχ ὑγιεινάς. τὰ μὲν εὐθύμιον καρπὸν φέροντα ὑγιεινὰ καὶ τὰ εὐώδη· οἷον δάφνη, καὶ κυπάρισσος. καὶ τῶν ἀνθῶν πάντα ὅσα εὐώδη. καὶ τὰ τοιαῦτα δὲ τῶν φυομένων, οἷον ἄνηθα, σέλινα, θύμος καὶ πάντα ὅσα λεπτόβροον ποιεῖν δύναται τὸν ἀέρα περιφυόμενα τοῖς οἰκουμένοις Χωρίοις. ὅσα δὲ τῶν φυομένων οὔτε καρπὸν εὐωδίμον φέρει οὔτε ἔστιν εὐώδη, οὔτε λεπτομερῆ τὸν ἀέρα ποιητικὴν ἔχει δύναμιν, οὐχ ὑγιεινὴν τὴν ἀναφορὰν ἔχει. ἔνια δὲ καὶ θανάσιμον· ὥσπερ ἡ τάξος, ταύτην γὰρ πολλοὶ καταφαγόντες ἀπεθνήσκουσιν ἄνθρωποι, οἱ δὲ πλέον ἀπέχοντες, οὐκ ἀποθνήσκουσιν, ὅτι συμμιγὴς γίνεται ἡ ἀποῤῥοία· ἐπὶ πλέον φερομένη πλείοσιν ἀποῤῥοίαις ταῖς ἀπὸ τῶν ἄλλων καὶ ἐκλύεται τὴν δύναμιν.

Διάγνωσις ὑγιεινῆς ἀναθυμιάσεως Χωρίου. κεφ. ιϛ

Πρῶτον τεκμήριον γένοιτο ἂν σοι τῆς ὑγιεινῆς τοῦ Χωρίου ἀναθυμιάσεως, ἐξ αὐτῆς τῆς γῆς ἡ βεχομένη ἐν μέσον χεῶδες ὄδωδε, ἀλλὰ καὶ εὐωδίαν ἀναπέμπει ὁποία ἡ ἐν Αἰγύπτῳ γῆ. ἔπειτα ἔσθιεν τῆς οἰκείας ὑποζῴου βόσκοις καὶ κύσοις καὶ τῶν εἰς τὴν πόλιν συμφερομένων ἡ ἀποφορὰ κέκραται τῇ ἐπιχωρίῳ ἀναθυμιάσει, ἄδηλον τινὸς ἐκ τῆς γῆς ἱκμάδος προσηνοῦς, ὁ συμβαίνει ἐν Αἰγύπτῳ τοιοῦσθαι, καὶ εἰ κατακλιθεὶς ἐπὶ γῆς καὶ ἐνδιατρίψας, φαίη κουφώτερον ἑαυτοῦ διαδύεσθαι, καὶ εὐκινητότερον καὶ τροφῆς ὀρεχθῆναι. γένοιτο δὲ ἂν σοι τεκμήριον, καὶ εἰ τὰ φυόμενα ἐκ τῆς γῆς εὐβαθῆ, καὶ εὔχροα καὶ εὐωδέστερα ὑπάρχοι. καὶ εἰ ἀφορῶν τις ἐπὶ χλόην καὶ θέλοι ταχὺ μεταφέρειν εἰς ἄλλο τὴν ὄψιν, καὶ εἰ τὰ χαμαὶ ξυλότερα δένδρα τῶν ὑψηλοτέρων εὐπιστότερα εἴη. καὶ εἰ πόαι εὔχροαι ἔχοι καὶ εὔτροφα τὰ φύλλα καὶ τοὺς καρποὺς ἐνθὺς ἐκφύοιτο πεπείρους, εὐωδεστέρους δὲ, τεκμήριον δ' ἂν τὴν ἡδείαν τοῦ Χωρίου ἀναθυμίασιν ὑγιεινὴν καὶ ἀπὸ τῶν ἐν τῷ Χωρίῳ γενομένων ζώων. πάντα γὰρ τὰ παιδία εὐθαλέστερα καὶ εὐχροώτερα καὶ τὸ χεῦμα εὐανθέστερα, καὶ τοὺς σκύλακας καὶ τῶν ἄλλων ζώων τὰ νεογνὰ κρείττω, καὶ ὑγιεινότερα τῶν ἐν ἄλλοις Χωρίοις γιγνομένων ἴδοις ἄν. ἀλλὰ μὴν καὶ ὅσα ἀποτίθενται ἄνθρωποι σπέρματα οἷον πυροὺς, κριθὰς, καὶ τῶν ἄλλων καρπῶν, ἐλαίας, φοίνικας, καὶ τὰ ὅμοια, εἰ ἐπὶ πλείονα διαφθορὰ μένοι Χρόνου, τεκμήριον τοῦ τὸ ὑγιεινὸν εἶναι τὸ ἀπὸ τοῦ Χωρίου ἀναθυμιώμενον καὶ τοὺς ὕπνους δὲ ἡδεῖους ἂν εἴης καὶ τὴν ψυχὴν ἐκτεταγμένην ὑπὸ τῶν κατὰ τοὺς ὕπνους φαντασιῶν.

Διάγνωσις μοχθηρᾶς ἀναθυμιάσεως. κεφ. ιη

Τεκμήριον δ' ἂν καὶ τὴν μοχθηρὰν τῶν Χωρίων ἀναθυμίασιν. εἰ βόλον τις γῆς λαβὼν βεχοιεν ὕδατι, οἷον γάρ ἂν γένοιτο ὁποία σβεννυμένων τῶν ἀνθράκων, καὶ πόαι τῶν ἐνεγκόντων ἐναυδία εὑρὼν ἐν Χωρίοις, ἔχοις ἂν μεγάλην τοῦ μοχθηροῦ ἔχειν τὸ Χωρίον ἀναθυμίασιν, εἰ δέ τις ἀνάγκη γένοιτο διατρίβειν Χρόνον τινὰ ἐν τούτῳ Χωρίῳ. ἐν τοῖς ὑπερῴοις, καὶ ὑψηλοτάτοις οἰκήμασι τὰς διατριβὰς ποιοῦμεθα, ἥκιστα ἂν βλαπτόμεθα. πόαι γὰρ τὰ ἐκ τῆς γῆς ἢ τῶν ἀγρίων ἀναθυμιώμενα πίπτοντα μετεωριζόμενα καὶ καθαίρεται, τὸ παχύτερον καταλιποῦσα ἐν τῷ τοῦ ἀέρος παχυτέρῳ μέρει.

Οἱ διὰ τὴν πρὸς τοῦ ἡλίου θέσιν ὑγιεινὰ ἐστὶ καὶ οὐχ ὑγιεινὰ τὰ Χωρία. κεφ. ιθ

Τῶν Χωρίων τὰ μὲν πρὸς μεσημβρίαν, κατάτε πάσας τὰς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἡμέρας καὶ χεδὸν ὅλας μεταλαμβάνοντα τοῦ ἡλίου, μάλιστα ἐστὶν ὑγιεινά. τὰ δὲ κατάντη πρὸς Ἄρκτον, ὡς ἂν οὔτε πάσης τῆς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἡμέρας δεχόμενα τὴν αὐγὴν τοῦ ἡλίου φωτιζεται ὀλιγίστου χρόνου τῆς ἡμέρας, καὶ τῷ τὸ φῶς ἐγκεκλιμένον μάλιστα προσπίπτει καὶ ἀνωφερέστερον ἥκιστα ὑγιεινά. δῆλον δὲ ἐστὶν ἡ γῆ τὴν μεσημβρίαν πᾶσα κεκλικεν ἡ Χώρα, τῆς πρὸς Ἄρκτον κεκλιμένης ἐναυδέστερα πέπεπται μᾶλλον, ἀλλὰ καὶ πάντων· δένδρων οἱ πλέον ἡλίου μεταλαμβάνοντες καρποὶ τῶν ἧττον μεταλαμβανόντων

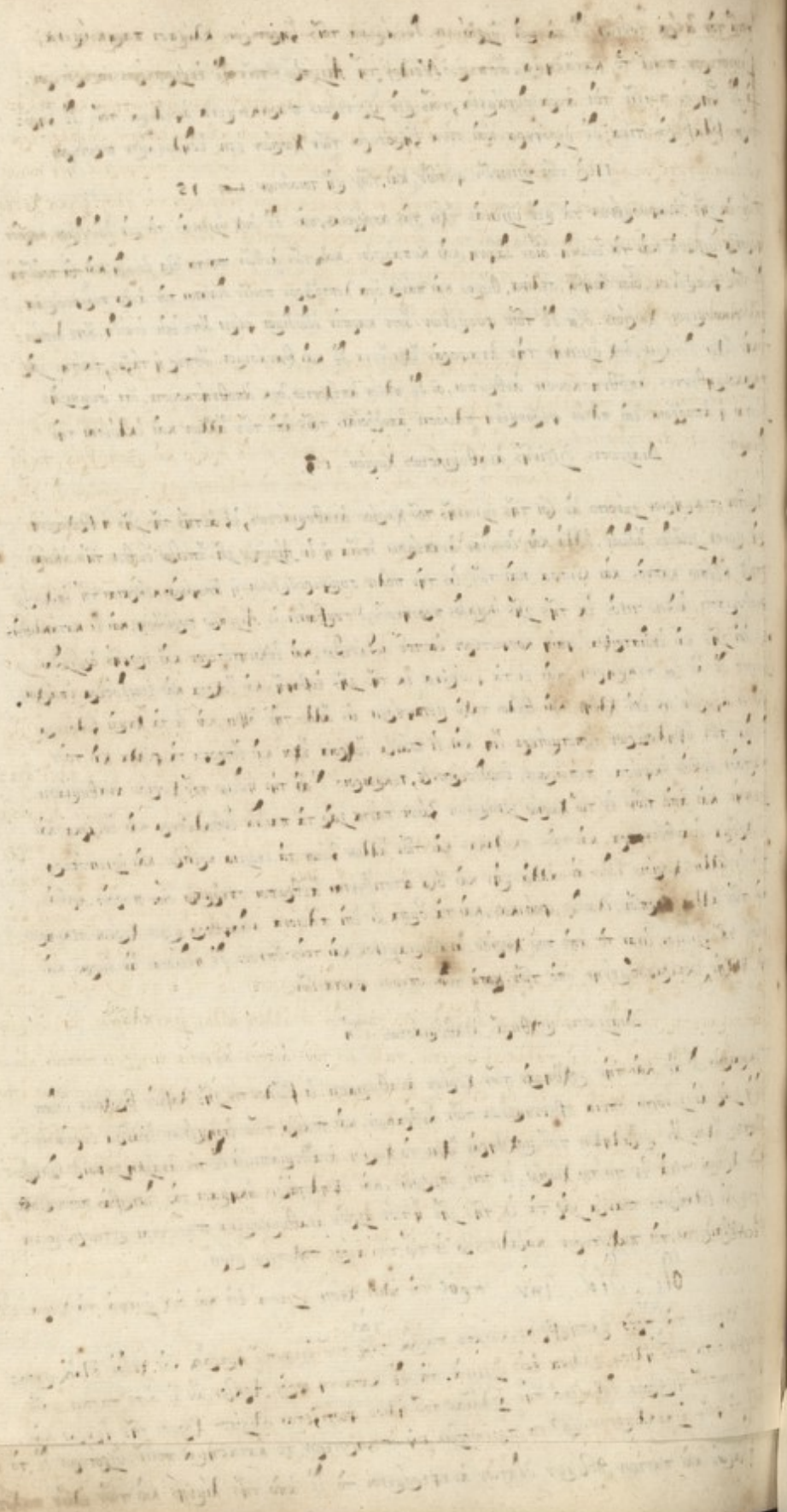

κρείττους · μείζους τε γὰρ εἰσὶ καὶ εὐωδέστεροι καὶ θᾶττον πεπαίνονται, καὶ τῇ γεύσει μᾶλλον ἐσὶ κεχαρισμένοι, καὶ ἑκάτερον δεύτερον τὸ πρὸς μεσημβρίαν τετραμμένον τῆς περιφερείας μέρος. ὑγρότερον καὶ μανώτερον, καὶ ἀπαλώτερον καὶ εὐκαμπέστερον, καὶ ἐλαφρότερον, καὶ εὐτονώτερον καὶ τέκνοτροφώτερον καὶ ἀνθεῖ πλέον εἰς ἔτος. τὸ δὲ πρὸς Ἄρκτον ξηρότερον καὶ πυκνότερον, καὶ βαρύτερον καὶ δυσκαμπέστερον, καὶ τοῖς ἐμπιπτομένοις ἐμμενέστερον, ἀνθεῖ ἐπ' ἔλαττον τῆς περιφερείας. ἤδη τοίνυν οἱ μέσον τοῦτο καταφανὲς ὅτι τὰ πρὸς μεσημβρίαν κατάντη χαρίεντα τοὺς πρὸς τὸν ἥλιον ἕνεκα χέσεως, τῶν πρὸς Ἄρκτον ὑγιεινότερα. ἀλλὰ καὶ τόδε ἐπεὶ τὰ πρὸς ἀνατολὰς ἢ δύσεις κατάντη χαρίεντα, τῶν μὲν πρὸς μεσημβρίαν κλιτάνων ἧττον ἐσὶν ὑγιεινά. τῶν δὲ πρὸς Ἄρκτον ὑγιεινότερα ὅτι τούτων μὲν μᾶλλον ἡλίου μεταλαμβάνει : ἐκείνων δὲ ἧττον. –

Ποῖαι ἀγυιαὶ ὑγιειναὶ κατασκήψεως τῶν πόλεων ποιοῦσι, καὶ ποῖαι οὐχ ὑγιειναί. κ :

Ἐν πόλει ὅταν ἀγυιαὶ παράλληλοι ὑπάρχουσιν ἀεὶ μὲν καὶ εἰς μῆκος, καὶ ἀεὶ δὲ εἰς πλάτος. ταῖς μὲν οὖν ἀνατολὴ ἰσημερινὴ καὶ δύσις ἐπ' εὐθείας κείμεναι, αἱ δὲ Ἄρκλῳ καὶ μεσημβρίᾳ, πλαγίως δὲ τέμνουσι τὴν πόλιν αἱ μὲν κατὰ τὸ μῆκος ὅλον, αἱ δὲ κατὰ τὸ πλάτος μέχρι περάτων, δι' οὗ ὁδοποιημα τὸ μεταξὺ ἑαυτῆς ἑκάστη ἔχουσά τι ἐνισάμενον ἐπιπολῆς τῶν πραγείων, καθαρὰς ἐπ' εὐθείας τὰς ἐφ' ἑαυτῇ ἑκάστη ἔχουσα ὁδοὺς, εὐάερον τὴν πόλιν παρέχουσιν, εὐηλιοῦσθε καὶ καθαρὸν καὶ εὔπνευστον τὸ κατάσκημα ποιοῦσιν: ὅτι ὡς ἄνεμοι Βορέας καὶ Νότος Εὖρός τε καὶ Ζέφυρος, οἱ δὲ κορυφαιότατοι τῶν ἀνέμων εἰσὶν, καὶ εὐπρακτότατοι διαχεόουσι διὰ τῶν ἀγυιῶν ἐπ' εὐθείας ἑαυτοῖς κείμενοι, καὶ οὐδὲν ἔχοντες τὸ ἐνισάμενον τῇ ῥύσει. διαπνευσοὶ δὲ τῇ πόλει γενόμενοι, οὐδὲν ἧττον βίαιον ἄνεμοι γὰρ ὄντες ἔχουσι τὸ κάλλιον, λανθάνουσι περιόντες οὐ μὴν ἀεροὶ διέχονται τὴν πόλιν. καθαίρουσι γὰρ τὸ κατάσκημα, τοὺς καπνοὺς ἐκβάλλοντες τῆς πόλεως, τοὺς δὲ κονιορτοὺς καὶ τὰς ἀναθυμιάσεις πάσας. εὐηλιοῦσθε τὴν πόλιν οὕτως ἔχουσαι ποιοῦσιν αἱ ἀγυιαὶ ὅτι ὁ ἥλιος ἀνατέλλων, καὶ δυόμενος εἰσέχεται, καὶ ἀνατέλλων ἐπ' εὐθείας. μεσουρανῶν δὲ, εἰς πάσας εἰς Ἄρκλους καὶ μεσημβρίας, ὥστε ἡλιοῦσθαι ἑκάσης ἡμέρας ἐν τῇ πόλει τὰς ἀγυιὰς. ἐὰν δὲ πλαγίως μήτε παραλλήλους τὰς ἀγυιὰς ἔχουσας μήτε εὐθείας σκολιάσθε ἐξ ἑκατέρου τινὰς αὐτῶν καὶ πρὸς τὰς ἀνέμους ἕδρας, πολλὴν τοῦ ἀέρος ταραχὴν ἔχει. ἑνὸς γὰρ πνεύσαντος ἀνέμου, πολλοὺς γενέσθαι συμβαίνει καὶ ἐμφερεῖς ἀλλήλους, ὁ μὲν γὰρ ἄνεμος ἐπ' εὐθείας ῥεῖ, αἱ δὲ ἀγυιαὶ οὐκ εἰσὶν εὐθεῖαι. ἐμπίπτων οὖν τοῦ μὲν ἀδιεξιτήτοις οὐκ εἰσέρχεται διὰ τὸ μὴ εἶναι ὁδὸν. ἀράσσει δὲ τὸν ἐν τῇ ἀγυιᾷ ἀέρα, καὶ ἀποσημαίνεται τοῖς δὲ σκολιαῖς καὶ διεξόδου ἐχούσαις διὰ τὸ ἄλλως ἄλλας ἐγκεκλῖσθαι, ἀφ' ὧν μὲν ἀποκλίνουσι περιῤῥεῖ καὶ πολλάκις φέρεται, πάλιν εἰς τοὺς αὐτοὺς ἀδιενεῖς εἰσῤῥεῖ τόπους καὶ ἀπικνεῖται ἑαυτῷ, ἐφ' ὧν δὲ εἰς ἑτέρους γὰρ τεταγμένους οἱ ἄνεμοι τὰς ἀντιπνεύσεις ποιοῦνται, ἅττες ἡ αὐτὴ τὰς ἀπλανείας. ἐκείνη μὲν γὰρ κατ' ἴσας ἀνακλᾶται ἀεὶ γωνείας, οἱ δὲ ὥσπερ γὰρ τὰ οὖδας ὅπου ἂν τύχωσιν ὁδοῦ ἐκεῖσε μεταῤῥέουσι, καλυόμενοι ἐπ' εὐθείας φέρεσθαι παραῤῥοῦσιν, συμβαίνειν οὖν ἐσὶν, ὅτε προσπεσόντα τὸν ἄνεμον στερεῶς χωσθαι εἰς ἑκάτερα, ὅταν παράκεινται ἑκατέρωθεν ὁδοί, καὶ πάλιν τοῦτο παχεῖν, καὶ ἕτερον ῥύσιν τοιούτου προσπεσόντα, καὶ γίνεσθαι πολλούς, ἕνα ὄντα καὶ συμπίπτειν ἑαυτῷ ὅτε μὲν ἐκ πλαγίου φερόμενον. ὅτε δὲ ἐξεναντίας καὶ ἀπ' ἐκάστην ἔγκλισιν τῶν ἀγυιῶν ἀντιβλιβόμενον τῇ προσπιπτούσῃ, ἀνάσσειν σφοδρῶς τὸ κατάσκημα : τοῖς μὲν γὰρ ἥκουσιν, τοῖς δὲ ἀντιπίπτουσι, κλονεῖται οὖν ἀντιπνεόμενον οὐδενὶ συγκόσμῳ τὸ κατάσκημα τῆς πόλεως. ἑνὸς οὖν τινὸς ἀέρος κυκήσει συγκυκατάλιον ὡς καὶ τὸ τοῦ ἀνθρώπου στερεὸν πνεῦμα. καὶ οὕτως ἔχων ἐμποδίζει τὰς πέψεις καὶ τὰς ἀναδόσεις, τοιούτου δὲ ὄντος οὐκ ἂν εἴη ὑγιεινόν. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ τοῦ ἡλίου φῶς ἐπ' εὐθείας ἀεὶ ἐπ' αὐτοῦ φερόμενον σκολιὰν τὴν ἀγυιὰν, οὐκ ἂν προσπίπτοι ὁμαλῶς ἀλλὰ σποραδὸν ἐφάπτεσθαι τῶν τῆς πόλεως, καὶ οὕτως

ἧττα ἂν ἡλιῶτο ἡ πόλις. καὶ ἥκιστα διαλύει τὴν ἀναθυμίασιν ὑπὸ τοῦ ἡλίου μᾶλιστα δ' ἂν εἴη ταχὺ, εἰ δοθείη πνεῦσον τὸ κατάστημα, τὸ δὲ τοιοῦτον οὐκ ἐστὶν ὑγιεινόν. ταῦτα δὴ εἶεν, εἰ πόλις ἐπιτεδὸν χωρίῳ συμβαίνοι. εἰ δὲ εἶεν ἀνωμαλίαι μὲν παραλλήλους ἔχουσαι τὰς ἀγυιὰς, δυσαέρων γίνοιτο ὅταν τοῖς ὑψηλοτέροις μέρεσι, τῶν ἀγυιῶν ἐναντίως πνέοι ἄνεμος. αἱ δὲ σκολιὰ ἔχουσι τὰς ἀγυιὰς ἀμείνους. τὰ δὲ ἐν τοῖς ὑψηλοτέροις τοῦ χωρίου τῆς πόλεως μέρη εὐκρατέστερα συμβαίνει εἶναι.

Ἐκ τῶν Γαληνοῦ περὶ πυριάσεων καὶ καταπλασμάτων καὶ σικυῶν. Κα.

Ἀρχὴν εἰώθασιν αἱ πυρίαι τὸ δέρμα πρὸς τὰς διαπνοὰς ἐργάζεσθαι, καὶ τὸ κατὰ τὴν φλεγμονὴν αἷμα λεπτύνειν καὶ διαφορεῖν. εἰ μέν οὖν ταῦτα περιχθείη κενωθήσεται δέ τι τοῦ αἵματος. ἤτοι τὰ πεπονθότα μέρη πρὸς τοῦ λοιποῦ πεπότερον ὀδυνήσεται. μὴ γενομένου δ' ἐλάττονος τοῦ κατὰ τὴν φλεγμονὴν αἵματος ἢ καὶ πνεύματος ἀτμώδους ἐκ τῆς θερμασίας γεννηθέντος, ἀοξάνεσθαι συμβαίνει τὴν ὀδύνην (οὐ γίνεται δὲ ἔλαττον τὸ αἷμα διὰ τὴν ἀνεῳῶσαν τῷ σώματι περιουσίαν τῶν χυμῶν) ἐπὶ γὰρ τὸ θερμαινόμενον μέρος ἕλκεται πλέον ἢ διαφορεῖται· φύσει ἐχόντων θερμαίνειν ὥσπερ τὸ διαφορεῖν τὸ περιεχόμενον οἷς ἀὴρ πλησιάζει χωρίοις ὅταν τὸ ἕλκειν περιτρέπουν ἐκ τῶν γειτνιώντων. αἱ μὲν οὖν ὑγραὶ πυρίαι φλεγμονὰς ἀμείβουσιν ὑπὸ χολωδεστέρων χυμῶν γενομένας, αἱ δὲ ξηραὶ τοὺς ὑπὸ τοῦ λεπτοῦ, καὶ ὑδατώδους αἵματος, ἀλλὰ χρὴ μεμνῆσθαι τοῦ, ἡ αἰτία τῶν αἰτίων ἰάματα εἶναι, κατὰ τὸν αὐτὸν οὖν σκοπὸν, αἱ μὲν ἄδηκτοι πυρίαι διαχωρεῖν ἐναμιστέουσι χυμοῖς, αἱ δὲ δακνώδεις, ἐπειδὴ λεπτύνουσι, τοῖς παχέσι καὶ μέλαινι· καὶ θερμαίνειν δὲ ὀξυκόνδυλα πυριάσεσιν ἢ καταπλάσμασιν οὐ διὰ παντὸς ἀσφαλές. ἀλλ' ἐκεῖνο μόνον τὸν κίνδυνον ἐφ' ᾧ οὐδὲν ἐστὶ περιττὸν ἐν ὅλῳ τῷ σώματι· τοῖς δὲ ἄλλοις ἅπασι κακὸν ἔκπαγλον. τῶν μέσων οὖν (ὡς ἔνιοι καλοῦσι) πτόνοια, μείζων μὲν κακὸν ἐπὶ τῶν μὴ φλεβοτομηθέντων. ἀλλ' ὅμως καὶ ἐπὶ τούτων βλάπτειν τι πέφυκεν ἐπὶ τοῖς συνεχέσι πυρετοῖς. διακαιόμενα γὰρ ἀπὸ τοῦ πλήθους τῆς θερμασίας, τὰ σωλῆνα προσεπιδιακαίεται καὶ ἔξοιδα· μόνοι τοι γὰρ οὐ ἀδίνοι δεήσονται προνοίας τοιαύτης, οἷς ἡ σηψις σύνεσιν ἐν ἑνὶ μορίῳ, φλεβοτομηθέντες· δῆλον ὅτι καὶ οὕτω ποιησώμεθα αὐτῶν τὴν πρόνοιαν οὐκ εὐθεῖας ἀξαγκῆς χαλάντες, ἀλλὰ παῦ τουναντίον ἐπὶ πλείστων ἐργαζόμενοι· φαινομένων γὰρ καὶ τῶν σημάτων ἐπὶ τὸ πάθος, ἀποκρούεσθαι βέλτιον καὶ σέλλειν, οὐκ ἔλκειν ἐπ' αὐτά. ἤδητε φορὰς σπεῦσαι ἀποκρουσικὸν γενομένη πύκνωσις τοῖς περιεχόμενοι κατέχει, τὰ παχύτερα, καιρὸς ἤδη χαλᾶν ὑπερ τοῦ κενοῦσαι τὰ περιεχόμενα, μᾶλιστα δὲ ὅταν ἡ εἰς γαστέρα κατακοπὴ τὰ περιττὰ τοῖς ὑγροῖσι χρῆσθαι, κυρία ταῦτα γὰρ ἱκανῶς τὰ μόρια καὶ πάντως ἐργάζεσθαι τὸ σφέτερον ἔργον ἐπιτελοῦσιν ἐν ταῖς νόσοις, ἔστι δὲ ὅτε μικροὶ τὸ ἔργον αὐτῶν, καὶ διὰ τοῦτο περιττότερα τὰ ἄλλα μόρια τῶν ὑγροῖσιν χρήζουσι κατειδὰν καιρὸς ἡ διαφορεῖν τὰ περιεχόμενα, καὶ τότε δεῖται ὑγραίνειν τὰ μέρια· ὥστε εἰ καὶ ἐλαχίστην ποτὲ ὑπόνοιαν χρὴ πάντως γὰρ τῶν κακοπραγούντος εὐθεῶς ἀψίνθιον τὸ ποντικὸν προσφεψήσας ἐν ἐλαίῳ ἀωρίστῳ τὰ μόρια, μὴ ἐμποδῶν δ' ἂν ἀψινθίου μᾶλλον ἢ μαστίχινον ἢ χίνινον ἀρκέσει τὴν ὀσμήν· εἰ δὲ μικρὸς ὁ πυρετὸς εἴη καὶ τὸ διὰ τῆς ναρδου μύρον. καὶ τῶν ἄλλων δέ τι φαρμάκων εἰσβαλὼν εἰς τρύβλιον οἷς ἐπιμίκτοις τῇ πικρᾷ τοιαύτῃ καὶ δυνάμει συνήκῃ χρήσθεον κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ καταπλάσματα σύνθετον ἔχοντα τὴν δύναμιν, ἔκτε τῆς χαλαστικῆς λεπτομερεῦς, καὶ πικρᾶς συφούσης· ἐπικρατείτω δὲ ἐν αὐτοῖς (εἰ δεῖ ἀποκρούεσθαι καὶ τόνον ἐντεθέναι βουλόμεθα) τὸ σύφον· εἰ δὲ τέμνειν, καὶ διαπνεῖν τὸ πικρόν· εἰ δὲ διαφορεῖν τὰ λεπτομερῆ· τῶν χαλώντων τὰ μὲν παχυμερῆ τοῖς ἐκπυοῦσιν ἐπιδείκθη χρήσιμα κωλῦον δὲ παχύτητος ἢ τῶν ἄλλων ἐντέρων ἢ τῶν καθ' ὑποχόνδρια μυῶν ἢ τοῦ περιτονείου, μικτέον οὖν ἰσχνοῦ τὸ σύφοντα, καθάπερ οὐ δὲ κύστεως ἢ μήτρας ὅταν πῶς ἔχηται μετεπιζέειν μηθ' ἕν ἕτι, μήτε

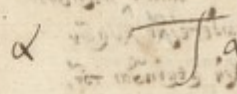

πλῆθος ἢ περιττώματα πολλὰ καθ' ὅλον ὑπάρχει τὸ σῶμα. νεφροὶ δὲ καὶ θώραξ ἐν μέσῳ τῶν ἐρημείων ἐστὶν ὅσῳ ἀπολείπονται γαστρὸς, καὶ ἥπατος, τοσούτῳ τῶν ἄλλων πλεονεκτοῦντες. περὶ δὲ τοῦ σπλῆνος οὐκ ἔστιν ἀποφήνασθαι δυνατὸν, ἀλλὰ μετ' αὐτοῦ διορᾶσθαι τήν τε φύσιν ὅλου τοῦ σώματος, καὶ τὴν ἐν τῷ τῆς ἐκτομίας χρόνῳ διάθεσιν. εἰ μὲν γὰρ τῇ φύσει τῶν ἀεροβιόντων ἢ περὶ τὸν μελαγχολικὸν ὁ κάμνων, ἢ καὶ μετ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ὁ τοιοῦτος αὐτῷ πλεονάζοι χυμὸς, ἀναγκαῖον ἐστιν ἐν τῇ θεραπείᾳ τοῦ σπληνὸς ἐπιλέκεσθαι τὰ σύφοντα χάριν τοῦ φυλάττεσθαι τοῦ σπληνὸς τὸν τόνον, οὕτως γὰρ ἕλξεται πρὸς ἑαυτὸν τὰ περιττὰ, καὶ καθάρας τὸ σῶμα πάλιν αὐτὸς ἐκκρίνει διὰ τῆς γαστρὸς· εἰ δὲ μηδὲν ὅλως ἦν περίττωμα μελαγχολικὸν ἢ οὐδ' ὅλως συμπάσης ἥκιστα: προσέχει δὲ ἀκριβῶς τὸν νοῦν οὐ κατὰ τὸν σπλῆνα μόνον, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰ σύμπαντα ἄλλα μόρια καθ' ἃ σήπεται ὁ χυμός. ὁποίων μέν τοι τῶν συμπτωμάτων ἐστὶ τὸ ἰσχυρότατον, ὁποῖον δέ τι τὸ δεύτερον ἢ τὸ τρίτον ἵν' ἐξ αὐτῶν τὴν διάθεσιν ἀκριβῶς ἐξευρών, οἰκείαν αὐτῇ καὶ τὴν θεραπείαν ἀρμόσεις: ἐνίοτε μὲν γὰρ ἡ θερμὴ κρᾶσις κατὰ τὸ πεπονθὸς τοῦ χυμοῦ σκληρὸς, ἢ διὰ τὸ πάχος: εἰ μὲν οὖν ἡ θερμὴ κρατεῖ, ἢ πεπᾶσθαι διαφορᾶς ἄτεμα διὰ χλιαρῶν ἐχόντων θερμασίαν οἷόν ἐστι τότε λινόσπερμα, καὶ τὸ χαμαίμηλον. ἐπιμιγνύναι δὲ αὐτοῖς ἄλευρον ἐκ κριθῶν, ἢ κυάμων, οὐδέτερον γὰρ αὐτῶν θερμαίνει. πολλάκις δὲ ὡς οἷόν τε τὸ καλούμενον ὑπὸ τῶν ἰατρῶν ἀπόσκελι κατασκευάζοντες εἰς κατάπλασμα τοιαύτης φλεγμονῆς ὕδατος ἐμίξαμεν. ἐπὶ δὲ σπληνός ἐστιν ὅτε καὶ ὄξους: εἰ δὲ ἡ θερμὴ τοῦ φλεγμαίνοντος μορίου μὴ πολὺ τοῦ κατὰ φύσιν ἐξέστηκε, μέτρον δὲ ἐξολλύον ἔστι, διαφορεῖν θαρροῦντα χαρὶς ὕδατος ἐπιμιγνύντα τοῖς εἰρημένοις πῆλιν. εἰ δὲ οἷον σκληρύνει τὸ ἡ φλεγμονὴ τὴν χάριν διὰ πάχος ἢ λιγνύτητα τῶν ἐν αὐτῇ χυμῶν, ὄξους ἅμα καὶ τῶν λεπτυνόντων μικτέον φαρμάκων, καὶ μάλιστα ἐπὶ σπληνός. τὸ γὰρ σπλάγχνον τοῦτο διὰ τὸ πολὺν ἐπισπᾶσθαι χυμὸν ἐξ ἅπαντος ὑπὸ τοῦ τοιούτου κάμνει τὰ πολλὰ, καὶ διὰ τοῦτο αὐτῷ τὰ δι' ὀξυμέλιτος, καὶ ἀψινθίου καὶ σατύρεως ἐπιπόδεια καταπλάσματα. ἤδιον δὲ ἐπὶ θώρακος τοῖς σύφουσι χρηστέον, ἀποκρούεται γὰρ ἐκ πνεύμονα καὶ καρδίαν ἐνίοτε τὰ τοιαῦτα εἰς τὴν φλεγμονὴν ἐρχόμενους χυμοὺς, ἀλλὰ διὰ τῶν ἐδεσμάτων φυλακτέον αὐτοῖς τὸν τόνον. πολὺ δὲ μᾶλλον ἐπὶ πνεύματος ἀφεκτέον τῶν σύφοντα, ὅπόζε καὶ τοῖς χαλαστικοῖς μικτέον ἐπ' αὐτῷ τῶν δριμυτέρων τι καὶ σοφῶς θερμαινόντων, ἕλκειν γὰρ ἔξω μᾶλλον, ἢ ἀποκρούεσθαι προσήκει. διὸ καὶ σικύαι προκενωθέντων χρήσιμοι πληθωρικῶν γὰρ ὑπαρχόντων, οὐ χρώμεθα σικύαις ἐν ἀρχῇ τῶν παθῶν, ὥστε οὐδ' ἐπ' ἄλλου θερμαίνοντος οὐδενὸς, ἀλλ' ὅταν μήτ' ἐπιῤῥέον ἐστὶ καὶ προκενώσωμεν ὅλον τὸ σῶμα, χρειάζ γενηθῇ κινῆσαί τι καὶ μοχλεῦσαι κατὰ τὸ φλεγμαῖνον, ἢ πρὸς τὸ ἐκτὸς ἐπισπάσασθαι γενόμενον δέ τι τῶν παθῶν: οὐχ αὐτοῖς τοῖς ἀρχομένοις κάμνειν μέλεσιν, ἀλλὰ τοῖς συνεχέσιν αὐτῶν ἐπιβάλλειν τὴν σικύαν ἀντισπάσεως ἕνεκα. κατὰ τὴν ἀρχὴν δὲ τοῖς ἀποκρουστικοῖς χρηστέον. ἐπὶ δὲ τῶν ὀστέων τοῦ κρανίου μᾶλλον κειμένων τὴν δύναμιν αὐτῶν ἐξικέσθαι βουλόμεθα πρὸς τὸ βάθος, μίσγομεν τοῖς ἀποκρουστικοῖς τῶν ποδηνίων τι δυναμένων τουτέστι τῶν λεπτομερῶν κατὰ τὴν οὐσίαν. ὄξος μὲν οὖν οὐ μόνον ἐστὶ λεπτομερὲς ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς ἀποκρουστικῆς δυνάμεως οὐ μετρίως μετείληφεν. ὅθεν εἰκότως ἐν ἀρχῇ τῶν παθῶν αὐτῷ χρώμεθα ξύδινον μιγνύντες ἐπὶ τρυφεροῖς δὲ τῷ χρόνῳ, καὶ σπονδυλίου καὶ ἐρπύλλου μιγνύουσι ἤδη τι καὶ θερμαῖνον ἐχόντων οὐ μόνον λεπτομερές, ὃ καιρῷ χρὴ μεθιέναι ἐπὶ τὰ πεπονθότερα καὶ διαφλεγμαίνοντα, πλέον ἢ κατὰ τὴν χρείαν τῶν φλεγμονῶν ἐκκλέοντες αἴροντες, ὡσαὐτὴ ἐκλυομένης αὐτῶν τῆς δυνάμεως ὑπὸ τῶν ἐν τῷ μεταξὺ πεπηγότων ὑγρῶν. οὕτω γοῦν καὶ τῷ καστορίῳ χρώμεθα καὶ τοῖς ἐπὶ τῶν ἄλλων οὐ χρώμενοι κἂν ἐν ἀρχῇ τῶν παθῶν ὦσι, θερμότερον γὰρ ἐστὶν ἢ ὡς ταῖς φλεγμοναῖς ἐπιτήδειον εἶναι, ὑπάρχει δὲ τῷ φαρμάκῳ τούτῳ καὶ τὸ λεπτομερὲς τῆς οὐσίας.

Ἐκ τῶν Ἀντύλλου περὶ ἐμβροχῆς ἐκ τοῦ α λόγου τοῦ περὶ βοηθημάτων. κ.

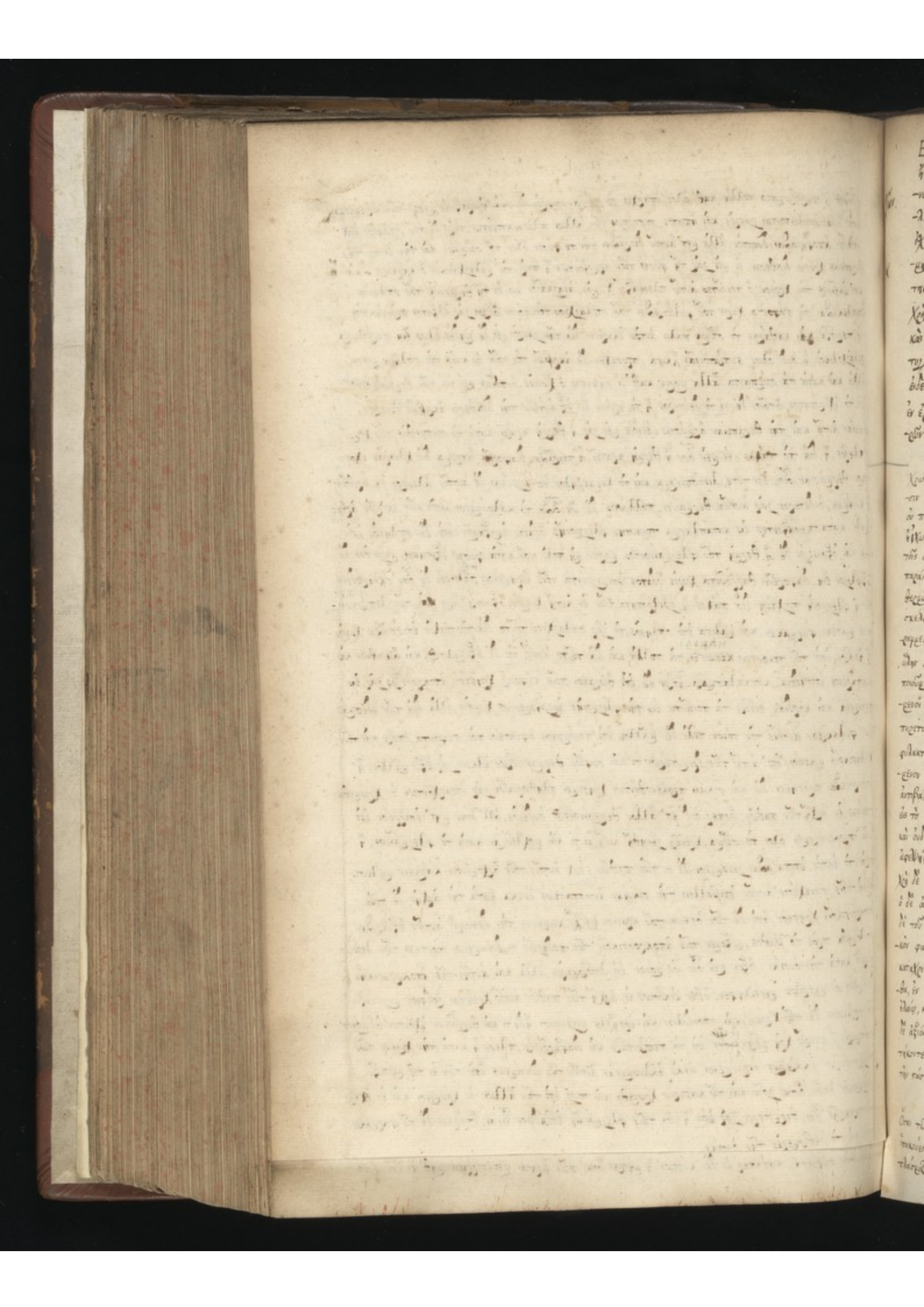

Ἐμβροχὴ καταπλασμάτων δύναμιν μὲν ἐλάττονα ἔχει, χρώμεθα δὲ αὐτῇ παραπτόμενοι τὰ καταπλάσματα ἢ τοι διὰ τὸν καιρὸν ἢ διὰ τὸν τόπον ἢ διὰ τὴν δύναμιν. διὰ μὲν τὸν καιρὸν ἐν ἀρχῇ τῶν νόσων παραλαμβά-νομεν ἐμβροχὰς ἀκαίρου τηνικαῦτα τῆς χρήσεως τῶν καταπλασμάτων καθεστώσης, διὰ δὲ τὸν τόπον ἐπὶ κεφα-λῆς ἐμβροχαῖς χρώμεθα μὴ πάνυ τῇ πρὸς τὰ καταπλάσματα ἰδιοπαθείᾳ, διὰ δὲ τὴν δύναμιν ἐπὶ τῶν ἰσχνῶν ὀ δυναμένης φέρειν τῆς ἀδενώδους δυνάμεως τὸ βάρος τῶν καταπλασμάτων. ἐπὶ τῇ δευτέρῳ δὲ τὸ χαίμη-μέλινον ἔλαιον. καλλίστη ἐφ' ὧν [illegible] ἔλαιον ἐστὶ κατὰ τὴν κεφαλὴν ὑπολιπὸν ὀπίου πεπαχυμένου τῆς ἀναφορᾶς. τηνίκα γὰρ οὖσαν ἐν τῇ κεφαλῇ διαφορεῖ καὶ ἔλεγεν οὐκ ἐποπάσαι ὅτες οὐκ ἄλλο τιν ὀδυνηρὸν ἔχηκε φαίνεσθαι. χρὴ δὲ εἰδέναι ὅτι ἐπὶ τῶν φρενητικῶν προσάγειν χρὴ βρεγμάτι καὶ κροτάφοις ἀποχρούντας τῆς κορυφῆς καὶ τῶν ὀπίσθεν μερῶν. τὰς γὰρ καταψύξεις οὐ φέρει ταῦτα τὰ μόρια τῆς ἀρχῆς τῶν ἔνερθεν ἐν αὐτοῖς τυγχανόντων. τὰς μέν τοι θερμαντικὰς διαβροχὰς ἐπιτετεύχειν αὐτοῖς ἀφειδῶς προσήκει, ἐλαίου δὲ ὀλίγου δεῖ. ἐλαίου δὲ δεῖ ὅτι ὕδατος μὲν ψυχροῦ, καὶ ὀξυκράτου ἐν σποδιαῖς καινοῖς δεῖ παραλαμβάνειν. ἀνέλαιον δὲ ἐν ἐρίοις τοῖς [illegible], ὁμοίως δὲ καὶ ὑδρέλαιον. μιστοὶ δὲ πρὸς πᾶσας τὰς ἐμβροχὰς οἱ ἐξ ὀθονίων καθα-ρῶν ἐπιλύδιοι.

Περὶ καταιωνήσεως, ἀποσπογγισμῶν, προκλύσματος, ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου. κγ.

Χρώμεθα δὲ καταιωνήσει μὲν ὑπὲρ διαβροχῆς σωμάτων, ἢ τοι μεμύσμενοι τὴν τοῦ λουτροῦ χρῆσιν, ὅταν διά τινα πέψιν μὴ δυνάμεθα λουτρὸν παραλαβεῖν, βουλόμενοι μὲν ὑγιᾶναι τὰ σώματα οὐ δυνάμενοι δὲ δι' ἐμβροχῆς τοῦτο ποιῆσαι ἐν πάνυ ὀνομάστῳ ἐκ βίβλου, ἀποσπογγισμὸν δὲ παραλαμβάνομεν ἢ τοι τῶν ἐπικειμένων ἀποψύξαι προαιρούμενοι ὕπνον ἢ ἵλαρα, ἢ ἄκρα, ἢ ἐπίπονον, ἢ πόνου ἐπιπονοῦ, ἢ αὐτὰ τὰ φάρμακα, καὶ τὰ ἐπικεχυμένα, ἢ δηλῶν, ἢ κνισμὸν ἐνοχλοῦντα τοῖς σώμασιν. ἐπὶ δὲ προσώπου μόνου βουλόμενοι, καὶ πόνου ἐνθεῖναι, ὑπὲρ τῆς αὐτῆς δὲ χρείας καὶ τὸ πρόκλυσμα παραλαμβάνομεν. καταιωνήσει δὲ κεφαλὴν μὲν δι' ἀγρυπνίαν καὶ παρακοπὴν, καὶ σύριγγος δὲ καὶ ὑποχόνδριον ἐλαίῳ θερμῷ καταιωνίζεται, ὁμοίως δὲ καὶ πλευρὰ καὶ ῥάχις, καὶ κύστις, τελανικοῦσι, καὶ ἰλιακοὺς ἐλαίῳ θερμῷ καταιωνίζειν σκέλη δὲ τῶν χρονίως καὶ κατεξήρανται πυρεσσόντων, καὶ ἐξ [illegible] μὴ ἐφιδρούντων ὅλως, ἢ μετὰ τοὺς ἱδρῶτας ἀπεξη- 91 γμένον ὑδρελαίῳ, καὶ μεταιωνῆς δὲ χάρη καταιωνίζομεν τὰ σκέλη ὕδατι πολλῷ ἢ ὑδρελαίῳ. καὶ πλανομένην δὲ ὕλην καταχεῖν ἐν ἀκμαστέροις βουλόμεθα μορίοις, τηνικαῦτα δὲ θερμοτέρῳ χρώμεθα μέχρι δήξεως, καὶ μέτριον τοιοῦτόν τῆς καταιωνίσεως τὸ ἐρύθημα καὶ τὸ ὄδημα, καταιωνίζομεν δὲ καὶ εἴ τε φλεγμονὰς λῦσαι βουλό-μενοι ἢ ἀποσήματα μεταβάλλειν εἰς πύον, προκλύσματι δὲ χρώμεθα ἐπὶ προσώπου, ἐν μὲν καυσοῦσι πυρετοῖς θερμοῦ ὕδατι γαλακτώδει, χειμῶνος δὲ θερμοτέρῳ καὶ μᾶλλον ἐὰν καὶ κεφαλὴ τύχῃ ἀπαθὴς εἶναι. φυλακτέον δὲ τὸν ἐξόρνισιν καταφρᾶστε καὶ ψύξεως κινδυνώδους κατ' ἀρχήν. ἀνιφυσᾶν δὲ δεῖ τὸν προσιόντα λού-σειν τῷ σώματι ὑπὲρ τοῦ μὴ πληθῆναι ὑπὸ τῆς προσιούσης, ἀλλὰ διατρεῖδειν πρὸς τὰς πλησμὰς διὰ τῆς ἐπιβάσεως τοῦ πνεύματος. ὑποκείσθω δὲ στόμιον ὡς ἀθερεσ- ὠνι ἢ ἔνδοθεν πρὸς τὸ μὴ καταῤῥεῖν ἐκ τῆς καταιωνήσεως ἐπὶ τὸ στέρνον, ἔνιοι δὲ καὶ ὀξύκρατον θερμὸν δοκιμάζουσιν εἶναι τὸ πρόκλυσμα μᾶλλον ἐν πυρετοῖς ἀπλουστέροις καὶ οὐκ κακόστομον ἔχουσιν, ἐπὶ δὲ ὀφθαλμῶν ξενιατρικῶν, χρώμεθα σφυρίδι αὐτοῦ τοῦ καινοῦ τεθλασμένου ἀφυθρίστου. ἐπὶ δὲ τῶν χειμερινῶν περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ. ἔχουσι χλιαίνεσθαι τηλεῖον ἀφιψήματι τῆς λευκῆς, ἢ δὲ ἀφιψήσαντα δὶς ἢ τρὶς τὴν τηλίν, καὶ τὰ πρῶτα ἀφεψήματα χέοντας οὕτω τῷ τελευταίῳ προσιτλεῖν. ἐ τὲ ἀποσπογγισμὸς, ὅλης μὲν τῆς αὐτῆς τῷ προκλύσματι παραλαμβάνεται, καὶ γὰρ δύναμιν ὁμοίαν ἔχει· ὅτες ἢ τὸ νίτρον καὶ ἀποῤῥύψαι, σπόγγον ἀποτεθλιμμένον ἐξ ὕδατος θερμοῦ ἐπιτηδεύεται, ἔνιοι δὲ τινὸς καὶ τὸ ξυπη-τὸν φλεγμαίνον τοῦ ὕδατος ἐνδιαμένειν ἢ πρὸ τοῦ ἀποσπογγισμοῦ χρησιμεύον τὸ νίτρον, ἀφρώδεστον, τινὶ τοιούτῳ καταχρώμεν· ἐπὶ δὲ πυρεσσόντων τῶν ὀφειλόντων ἀποσπογγίζεσθαι ὕδατι ψυχρῷ κατὰ τὰς ἐπιδόσεις παραιτούμε-θα, ἐν δὲ ταῖς ἀκμαῖς ἢ καὶ παρακοπῇ θερμοτέροις παραλαμβάνομεν. δεῖ δὲ καὶ τοὺς πρὸ τὰ ὦτα μὴ προχεῖν ἐλαίῳ, καθεύδειν, καὶ ἐς τοὺς ἀκουστικοὺς πόρους, καὶ ἐς τοὺς μυκτῆρας ἔλαιον ὑπὸ τοῦ μὴ ψύχεσθαι. ἀχρεῖον ἢ ἀξιοῦ καὶ τὸ στέρνον, ἐν ἀκμαῖς δ' ἐς ὕπνον καταγομένοις τὸ πρόσωπον ἀποσπογγιζόμενον νίτρου ἐς τὸ ὕδωρ τιθέντες, ὅλον δὲ ἀποσπογγίζομεν τὸ σῶμα καταξήρους, καὶ καυσώδεσι πυρετοῖς δι' ὀξελαίου, παραμειγνύντες τὴν ὑγρὰν προσῳδίαν.

Περὶ καταπλασμάτων ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου. κδ.

Ὅσα τῶν φλεγμονῶν μήτε πρὸς ἐμβροχὰς ἔχουσιν ἐπιτηδείως, μήτε ἐμπλάστρου ἢ καὶ κατακλύσματι τυχεῖν δύναται τῶν θερμοτέρων τῶν τούτων ἐπιβολαῖς τυγχάνουσι, τούτοις μᾶλλον ἐπιτηδεῖα τὰ κατα-πλάσματα. τῶν καταπλασμάτων τὰ μὲν θερμαίνει καὶ διαφορεῖ, τὰ δὲ ψήχει καὶ σύρει, καὶ ἀποκρούεται.

σκευάζεται δὲ αὐτῶν τὰ μὲν ἄνευ ὕδατος, καὶ ζᾷ μὲν αὐτῶν ἄνευ πήσεως, τὰ δὲ ἐφθὰ γίνεται· καλεῖται δὲ τὰ ἄπεφθα μακτά, καὶ τῶν μὲν μακτῶν ὅσος ἐστὶ τῆς σκευασίας ἱκανὸς λελεῖφθαι καὶ ἡνῶσθαι καὶ ἀμόλυντα εἶναι, καὶ ὑπερρεῖν, τῶν δὲ ἐφθῶν δοκεῖ μέτριον τὸ μὴ μολύνειν, δυνατὸν γὰρ ἂν τοῦτο γενέσθαι διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐμβαλλομένων ξηρῶν ἐν τῷ ὑγρῷ, ἀλλὰ τὰς δυνάμεις χυθείσας. καὶ τῶν ξηρῶν ἀναμεῖχθαι, καὶ ἑνωθῆναι. χρώμεθα δὲ ποικίλοις καταπλάσμασι, τῆς τῶν τόπων διαφορᾶς ἐπιζητούσης. τῶν τε παθῶν οὐ πάντων, οὐδὲ ἐν παντὶ καιρῷ τοῖς αὐτοῖς χαιρόντων καταπλάσμασιν. ἐφθοῖς μὲν οὖν χρώμεθα πρὸς τὰς κοινὰς τῶν ὑποχονδρίων φλεγμονάς, ἐστὶ δὲ τῶν ἐφθῶν προχειροτάτων τὸ κοινόν, ὃ μήλινον δὲ αὐτὸ καλούμενον, ἐκ ὕδατος ἐμπάσσοντες, λινόσπερμόν τε καὶ ὑσσῶπον, καὶ ἐπιχέοντες μέλι τὴν ἕψησιν ἕλαιον, καὶ ἐὰν μὲν ὑγραίνειν θέλωμεν τὰ ὑποχόνδρια καταξηρὸν ὄντα, χρώμεθα ζύμῃ, ἐὰν δὲ μαλάξαι, αὐτὴ ταύτης ἄμοιρον ἐμπλέκομεν τῷ λινοσπέρμῳ, ἐὰν δὲ θερμαίνειν προσδιαφορεῖσθαι πίτυρα. θῶν τῷ λινοσπέρμῳ συμπλέκομεν, ἐὰν δὲ θερμαίνειν καὶ ξηραίνειν πλέον, ἐὰν θερμαίνειν καὶ προσδιαφορεῖσθαι πίτυρα. ἐκπυοῦσθαι δὲ εἰωθόσιν τὰ ὑποχόνδρια, λινόσπερμον μετὰ κυμίνου παραπλησίως ἐφθῶν, σοῦμμου δὲ ἐκλυομένου ἄλφιτα ἄναλα ἕστω ἐμπλάσματα, ἀνορεκτούντος δὲ καὶ ἀπονοῦντος ἀψινθίου κόμη προσφέρεσθω, καὶ εἰς τὸ ἀφεψηθὲν ἐμπάσσεσθω ἄλφιτα· ἐπὶ τῶν σφοδρὰ τεμνόντων, καὶ ὀδύνας ἀπὸ τὰ ξηρὰ ἐμβαλλόντων, οἷον λινόσπερμον ἢ ζύμην ἢ τήλιν, ἀλλὰ ἀφεψήσαντες αὐτὰ εἰς λιπαρὸν μελίκρατον τὰ ἀφεψήματα διηθησάντες ἐχέτωσαν, κατέπειτα μέλιτι συτάσεως ἐχούσῃ οὔσῃ, ἵνα δὲ ἐν πυρετῷ ζύμην ἐν ὀξυμέλιτι παραπλησίως. σπερμοὶ δὲ ὄξους κυαμίτου ἀλείφειν σὺν ἀμπελίνῃ κυμίνῳ. ἐσκιρρωμένην δὲ τὸ διὰ σίκων, σκευάζεται δὲ οὕτως. κόπτεται δὲ σύκα χλωρὰ τῶν κεχαμιδῶν, εἶτα ἐν ἄνῳ χλοκεῖ λεανθέντα ἐψεῖται νίτρου λείου συμπλακέντος ὀλίγου, ὁ δὲ σφοδρὰ σπλὴν ἐσκληρῶσθαι τύλον, σὺν ὀξυμέλιτι τὰ σῦκα ἐψεῖται, ἤπαρ δὲ φλεγμαίνοντι τῇ ἀλλήλοις ἐν μελικράτῳ ἐφθῇ, καὶ ἄγχος σὺν λινοσπέρμῳ, βέλτιον δὲ καὶ ἰσχνίου στέρεα συμμίσγεσθαι. πρὸς δὲ τὰς τῶν ἐντέρων φλεγμονὰς τὸ διὰ λινοσπέρμου, καὶ ζύμης. πρὸς δὲ ἐκπυήσεις ἐνδερῶν τὸ διὰ κέγχρου. πρὸς δὲ κύστιν λινόσπερμα μετὰ λιβανωτίδος. πρὸς δὲ καὶ ὀδύνας τὰ μὲν λιπαρὰ ἀνεπιτήδεια, τὰ δὲ συφορὰ καταλληλα, οἷον ἐσὶ τὸ διὰ σιδίων, δεῖ δὲ τὰ σιδία ξηρὰ εἶναι τὰ μὲν λιπαρὰ ἀνεπιτήδεια, τὰ δὲ συφορὰ καταλληλα, οἷον ἐσὶ τὸ διὰ σιδίων, δεῖ δὲ τὰ σιδία ξηρὰ ὑπάρχειν· ἐπειτα ἐμπάσσεσθαι ἄνῳ καὶ συμπλέκεσθαι ἀσπίδι κικίδι, λέπιν ἀγαθὸν δὲ καὶ τὸ διὰ φακοῦ κατάπλασμα, ἐψομένου τοῦ φακοῦ σὺν ὕδατι ἔπειτα λειαινομένου καὶ μέλιτι συναναλαμβανομένου, ἀρμόσει δὲ ἐπὶ τῶν αἰδόων καὶ τὸ δι' ἀλφίτων ἄναλον ἑφθὸν ἐν ἄνῳ κατάπλασμα. πρὸς δὲ τὰ ὀδυνηρὰ ὀδήκατα ἀσαφῶς ἐμπαστικὸν λέπιν ἐστὶ τὸ διὰ σύκων λιπρῶν ἐν μελικράτει ἐψηθέν. προσαπλέκεται δὲ τῷ καταπλάσματι τούτῳ καὶ ἀμύλου κόπρος πρὸς ἔξαψιν, καὶ μᾶλλον ὀνίνησι. τετήρηται καὶ ζύμης παλαιᾶς μᾶλιξα ἐκ τῶν πεπαλαιωμένων τῷ χρόνῳ καταπλασμάτων σὺν τοῖς σύκοις, καὶ νίτρου ἐρυθροῦ ἐν ἀνορεξίᾳ ἐψηθέντα. χίων δὲ καὶ διδύμων φλεγμαινόντων, ἐπὶ μὲν χειρονομίας, καὶ ἄλλοις προδήλοις αἰτίοις τὰ κοινὰ καταπλάσματα· ἐπὶ δὲ τῶν αὐτομάτως μετὰ ὀδήκατος φλεγμονῆς, κυμίνου ἀλεύρου μετὰ σταφίδος λιπαρᾶς ἐφθὰ ἐν μελικράτῳ, ἐνίοτε δὲ ἐρεσινεὸν ἐψήσαντες λειαίνομεν μᾶλλον τοῦτο σὺν μέλιτι, καὶ κυμίνῳ κατεπλάσσομεν. τὰς δὲ μελικὰς φλεγμονὰς, ἄγχος ἑφθὸς ἐν μελικράτῳ παραχρῶμεν σὺν μέλιτι, καὶ κυμίνῳ κατεπλάσσομεν. τὰς δὲ μελικὰς φλεγμονὰς, ἄγχος ἑφθὸς ἐν μελικράτῳ παραχρῶμεν σὺν μέλιτι, καὶ κυμίνῳ κατεπλάσσομεν. τὰς δὲ μελικὰς φλεγμονὰς, ἄγχος ἑφθὸς ἐν μελικράτῳ παραχρῶμεν ὃ δὲ πυρετώδεις εἶεν αἱ φλεγμονὰι, ψύχοντα ἀφεψήματα λαβόντες εἰς ἐκεῖνον τὸν ἄγχον ἐμπάσσομεν οἶνον ἢ ὄξος ἐπιτήδειον, πολυτόνου δὲ εἰ δὲ ξεῦμά τι ἔη καὶ τῶν συφόντων, ξὺν βατοῦ σεύχνους ψιμμίαν, κικίδος· ἐπὶ δὲ ἀρρωστίαν, πολυτόνου

ἕξεως καὶ νυκτὸς καταπλάσματος, καὶ ὑποχονδρίων, ἐπὶ τῶν ἰσχνούντων μὲν διαλείπειν ἐχόντων δὲ φλεγμονάς, ἐπὶ τῶν ὀκνούντων βάρους χρήσιμα, καὶ τῶν καταψυχομένων ἀνακαθαιρόντων.

Ἐκ τοῦ Λύκου περὶ διὰ ζύμης καταπλασμάτων. κε.

Δεῖται τὰ συνεκτικὰ καὶ ἐκτηκτικὰ ἑκατέρου τὸ ἐπίπλασμα τοῦτο ἐπιτήδειον ἐστί. καὶ γὰρ δοθιήνας ὠφελεῖ καὶ ἑστιάματα χολαδιστέρων πρὸς τὴν μεταβολὴν ἰσότητα, καὶ σκόλωπας ἐξάγει καὶ σκίρρους ἐπαίρει, καὶ θλάσματα τὰ κατὰ τὰ πέλματα: ποιήσεις δὲ πολυειδεῖς εἶναι αὐτοῦ. ἢ γὰρ αὐτὸ ἐλαίῳ συμπλάττεται ἐξαρκοῦν τι τούτῳ πρὸς τοὺς δοθιήνας, τὰς χολαδικὰς ἐκπυήσεις, ἢ καὶ νίτρου πρὸ λεπτοῦ συμμίγνυται αὐτῷ, ἐπὶ δριμυτέρου ἐπιθέσεσι χαίρουσι ἐπὶ τῶν σφοδροτέρων σκίρρων: ἢ ἐπὶ, ὅτε διαχέοντες τὴν ζύμην αὖθις συνιστᾶμεν ἐψῶντες αὐτήν, ἔλαιον ἐλαίου, ἢ ἔριον ἐρίου προσμίξαντες. ἐπὶ δὲ τοῦδε καὶ ἄλλος μεταχειρισμὸς, ὅταν διαχέηται ἡ ζύμη ὅσην χολὴν τὸ πάχος ἢ χυμοῦ τοῦτο τῆς κατὰ τὸ ἧπαρ καὶ τοὺ σπλῆνα σκληρίας ἐπιτήδειον ἐστι. ἢ κόμη ἀψινθίου ἢ ἴρις ἢ ἀβρότονον, ἢ θύμον ἢ λιβάνωτος, ταῦτα πάντα μετὰ τῆς ζύμης τοῖς κατὰ τὸν σπλῆνα σκληροῖς καὶ τοῖς κατὰ τὸ ἧπαρ παρακείται.

Περὶ τοῦ ἐξ ἄστου. κ στ.

Τὸ δὲ ἐξ ἄστου κατάπλασμα παναρκέστατον ἐστὶ πάσαις γὰρ χολὴν ἀγρίαν φλεγμονῶν ποιήσεις δὲ αὐτοῦ πολλαὶ, πάντα γὰρ ὑγρῷ ὕδατι βρεχθεὶς καὶ συνεφαδεὶς ζωδίνῳ ὁ ἄστος ἐπιπλάττεται. οὗτος δὲ ἐπιτήδειος ἐστὶ ταῖς ἐρυσιπελατώδεσι φλεγμοναῖς, ἢ ἀντὶ τοῦ ὕδατος ὀξυκράτου σκευάζεται, μᾶλλον δὲ ὅταν ἐρασεότερος ταῖς ἐρυσιπελατώδεσι φλεγμοναῖς, ἢ θερμῷ ὕδατι βρέχεται, καὶ συμπλάττεται ἐλαίῳ. εἶτα ἐπιπλάττεται θερμὸς ὁ ἄστος ἀρμόττων ταῖς σκληροτέραις καὶ οὐ ξεούσαις φλεγμοναῖς. ἢ ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τὸ βούτυρον ἐμβαλεῖς καὶ ποιήσεις χρησιμώτερον πρὸς ταύτας διαθέσεις. μίγνυται δὲ καὶ οὗτος ὕδατι διαλύεται ὁ ἄστος, ὡς χυλοῦ σύστασιν ἔχειν, καὶ τούτῳ μίγνυται ἔλαιον ἢ βούτυρον, ὅσ' ἐψεῖται μέλιτος συστάσεως. τοῦτο οὖν ἐγὼ οἶδα πάντων ἄριστον πρὸς φλεγμονὰς τὰς ἐπικαύμασι, καὶ πρὸς τὸ τῆκον ἐκπυοῦσι τὰ τούτων δεόμενα, ὅπη δὲ νεύσει, ἢ νεωθῶδές τι διατεθλάσθαι. ἐνταῦθα ἐγὼ καὶ τοῖς ὑγροῖς βραχὺ μίννυς οἶδα μετρίως λυσιτελὲς ἀποφήνας, τὸ ἐπίπλασμα τοῦτο δὲ καὶ ταῖς ποδαγρικαῖς φλεγμοναῖς ἐπιτήδειον ἐστίν. ἄλλη σκευασία χειρῶν διατρίψας τὰ ἔνδοθεν τοῦ ἄστου χρὴ τοῦ θέρμου. ἐπειτα δὲ ἀλευρώδες ζέηται, μέλιτι ἐμπλάσσειν χρὴ τὸ ἄλευρον καὶ ἐψήσαντα εἰς τὸ μέτριον συνιστᾶν πάχος, καὶ ἡ φαίνοιτο ἱκανῶς ἔχειν, ἔλαιον ἐπιχέοντα ἀναμιγνύναι. τοῦτο ἐπιτήδειον ἐστὶ ταῖς καθ' ὑπολοιδρίαν φλεγμοναῖς, κρεῖττον δὲ ἐν τῷ μέλιτι ὅλον ὕδωρ μεμιγμένον εἶναι: τὸ γὰρ ἄλευρον εὐμαρέστερον ἐν τῇ ἐψήσει διαχέεται, καὶ τὸ ἐκπυοῦν δὲ παλιν καὶ τὸ ἐξ ἀλεύρων ποσίαν καλάπλασμα χρὴ τὰ αὐτὰ δύνασθαι ποιεῖν ταῖς αὐταῖς ἐπιδεχόμενον σκευασίας.

Περὶ τοῦ ἐκ πυρου. κζ.

Τὸ πίτυρα δὲ οὕτω χρὴ παρασκευάζειν, πολλάκις πιλεῖν αὐτὰ προσήκει ὡς λεπτότατα γενέσθαι. ἢ ὡ ἄλευ κόπτοιτο καὶ διασείσαντα τὸ αὐτὸ ποιεῖν. χρήσθαι δὲ αὐτοῖς ἐπὶ σκληρῶν πάσῃ τοῦτε ἄλλου τινὸς συνιστάμενον καὶ ἐπὶ ἥπατος καὶ σπληνὸς παῖσα, σκευάζειν δὲ αὐτὸ δι' ὀξυμέλιτος, ἢ καὶ τοῦ χυμικοῦ μίννυντας, καὶ θερμὸν ἐπιπλάττοντα. λάσιον δ' ἂν εἴη εἰ τις ἐξ ἑτέρου ἕτερον ἐπιθείη ὡς εὐκινητὸν τὴν θάλψιν ποιεῖ, καὶ ὁπότε δὴ αἱ ὀχλήσεις φλεγμαίνοιεν, ὀφελιμώτατον γίνεται τοῦτο σκευάζεσθαι χαλοῖς ὄξους, ἀρμόζοι δ' ἂν τὸ κατάπλασμα τοῦτο καὶ δοκιμάζοιτο καὶ τοῖς ἄλλοις φύμασιν τοῖς σκληροῖς, πάνυ δὲ καὶ πρὸς τὰ ἰσχάδια συμφέρει ὄζει δυνάμεια τὰ πίτυρα, ἐξ ἑτέρων ἕτερα ἐπιτιθέμενα.

Περὶ τοῦ ἐκ κριθίνου ἀλεύρου. κη.

Τὸ ἐξ ἀλεύρων κριθίνων κατάπλασμα δύναται εἰς τὰς περὶ τὰ μυώδη φλεγμονὰς σκληράς, καὶ διαλύειν ἢ ἐλαίως εἰς πύον. αὐτὰς μεταβάλλειν. ποίησις δὲ αὐτοῦ ἥδε, τὸ μὲν ἄλευρον πάλιν εἶναι χρὴ, ἐνέψειν δὲ μελικράτῳ, ἔσω δὲ τὸ μὲν μέλι πλεῖστον, τὸ δὲ ὕδωρ μέσον εἰς τοσοῦτον, ὡς αὐτὸ μόνον τὸ ἀπόζεμα τοῦδε τοῦ ἀλεύρου ἐν τῇ ἐψήσει διαχεῖσθαι, οὐ γὰρ ἔστιν εὐδιάλυτον τοῦτο τὸ ἄλευρον ὥσπερ τὸ τῶν πυρῶν:

Ἕτερον τοῦ αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ποίησις

Μάλιστα γὰρ ἡ αὐλὴ ἡ πρὸς ἑσπέραν κέκλιται πρὸς ὅλον τὸν μεσημβρινόν, καὶ ἑσπέραν διαλυθῇ, ἐψεῖται ὅλου τοῦ χειμῶνος. αὕτη ἡ κατασκευὴ ἀνυσιμωτέρα ἐστὶ πρὸς ἄκμον. πρόσθε τὰ μαλακὰ ἀποφῆναι τὰ τένοντα ὄντα σκληρά, ὡς τοῦ τὸ εἰς πύον μεταστῆσαι. χρὴ δὲ ἑσπέραν ἐφθὸν ἱκανῶς ᾖ, καὶ δὴ ἐπὶ τῶν ἑκκείων ἐπειλημμένον ἤδη πυκνῶς ἐπιχεῖν ἔλαιον. οὕτως γὰρ εὐμενὴς ἔσται τῷ χρώματι, καὶ ἐν ταῖς ἀφαιρέσεσιν οὐκ ἐγκαλλείψεται τοῖς ὑπὸ τῶν ἐλκῶν, προσέξεται δὲ τῷ χρωτὶ τὸ ἐπίπλασμα, πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους σπασμοὺς καὶ τοὺς ῥηγμῖνας χρήσιμον ἔσῃ ἂν οὕτως σκευαζόμενον. εἰ γὰρ δὴ τῷ ὕδατι κατ' ὀξυβάφου μέλλει τὸ ἄλευρον ἐνεψῆ-σθαι χρὴ τηλίνου ἢ συκίου ἀρτίου ἐόντος ἢ ἀφανὴς κάπον ἢ Σαμψύχου ἢ ἴριος, ἢ λυοντελὲς δ' αὖ ἔσῃ μᾶζα τῇ ἕψησιν ἐπιπάττειν τῷ καταπλάσματι κατόπιον, καὶ οὕτως ἐπιχεόμενον αὐτῷ τῷ ὄξει καὶ ἐπιτιθέσθαι κατὰ τάχος ἕλκεσιν, βέλτιον δὲ εἰ καὶ τῆς κεφαλῆς ἐπιλαβοι τὸ καταπλασμα: ἐπὶ δὲ πλευρικῶν, καὶ περιπνευ-μονικῶν ἐν ὑδρομέλιτι προέψειν ἀρκεσόνον χρή, ἢ ἀφανὴς κάπον, καὶ ὄλιζα ἐπεμβάλλειν τὸ ἄλευρον. εἰ δὲ συρίττοι κατὰ τὰ σπλάγχνα ἔσῃ, ἀμμωνιακὸν μιγύειν ἢ ζερεβινθίνην καὶ νίτρον, καὶ ἔσῃ ὅτε καὶ ὄξος, τῶν δὲ ἐντέρων φλεγμονῇσιν μικτέον ἐστὶν, ἃ δὲ ἡ κύησις, καὶ τούτου καὶ τοῦ πτυάλου.

Περὶ τοῦ ἀπὸ λινοσπέρματος. κθ. ϛη πολ ϡν

Τὸ τέλος τοῦ σώματος συνομένας φλεγμονὰς οἷας ἐπὶ τῶν ὀνύχων, ὀνίνησι τὸ διὰ λινοσπέρμου καταπλασμα. μᾶλις' ἢ συνῶσιν αὐταῖς ὀδύναι περιστότεραι ὡς καὶ πρὸς τὴν ἀφὴν ἐπιζητεῖσθαι ζῆν ὀδύνην. τὰ δὲ ὑποχόνδρια ἢ τὰ ἕδεα φλεγμαίνοντα τοῦτο ἐπιτάττειν σκευάζοντα, ἐπειδὴ ἀναζέσῃ τὸ μέλι ἐμπάσσειν, χρὴ τὸ σπέρμα λεπ-τόπατον ἄλευρον γενόμενον.

Περὶ τοῦ ἐξ ἀλφίτου. λ

Ἀλφίτου παλὴ συνεφαδεῖσα χολῇ ἐλίκου ἀμπέλου, ἢ πολυπόδου, ἢ ψύλλιον, ναυτίας ἰᾶται καὶ πνεύσεις, μᾶλλον δὲ ἀνεψώμενον τὸ ἄλφιτον ἁλὸς ἢ νίτρου προσβαλλομένου ὑδροπικοῖς ἐπιλήθειον γίνεται. τὸ δὲ αὐτὸ τοῦτο, καὶ ταῖς τῶν ὄρχεων φλεγμοναῖς ἀρμόζει χωρὶς τοῦ νίτρου καὶ τῶν ἁλῶν.

Περὶ τοῦ ἀπὸ τῆς τήλεως. λα.

Τὸ ἄλευρον τὸ ἐκ τῆς τήλεως οὐκ εἰς πολλὰ ἐπιληθείως καταπλασμα γινόμενον. φλεγμοναῖς μὲν γὰρ οὐκ ἀρμόζει, σηπεδόνεσι δὲ διαθέσεσι προσλαβὼν λινοσπέρμου. ἕτερον δὲ τρόπον μεθαρμοσθεῖσα ἡ τήλις καὶ μᾶλα ἐπιληθείως εἰς πολλὰ ἔσῃ, ὕδατι ἑψεῖται ἐπὶ μακρὸν ἐς ἂν ἱκανῶς ἐφθὴ γένηται, καπείσα τὸ μὲν ὕδωρ ἐκχεῖται, αὐτὴ δὲ τὰν λειοῦται, καὶ μέλι ὅσον ἱκανὸν μίσγονται ταύτῃ, καὶ ὅταν συνεφαδῇ καλῶς τῷ μέλιτι, λειουμένη ἐψεῖται ἐς ἂν ἐπὶ θελάττος τάχος ὑπάρχει, οὕτω σκευαδεῖσα χρησιμεύει παραπλησίως τοῖς πλείστοις ἐπιθέ-μασι, καὶ χρὴν πρὸς πάσας τὰς ἔξωθεν γινομένας φλεγμονὰς ἀρμόζει.

Περὶ τοῦ ὑποχόνδρια καὶ ἔντερα καὶ τὴν ὑστέραν.

Πρὸς μὲν τὰ ὑποχόνδρια, καὶ τὰ ἔντερα καὶ τὴν ὑστέραν καλῶς ποιεῖ. ὅταν δὲ ἐψηθεῖσα καὶ λειωθεῖσα ὡς ἔφην, ἀπὸ τοῦ μέλιτος πάλιν ἐν ὕδατι ἑψηθῇ. ἐπιτήδειος γίνεται ὀφθαλμοῖς καὶ ἕδεσι φλεγμαίνουσι. βέλτιον δὲ ἂν καὶ μελιλώτου προσλάβοι.

Περὶ τοῦ ἐκ χόνδρου. λβ.

Βλάπτει ἄτιμον, καὶ ξύνοδος χόνδρου ἐπιπλάττοντα λυσιτελῶς. ἐψεῖσθαι δὲ καὶ λελειῶσθαι χρὴ αὐτὸν. ἄκμαιον δὲ τὸν εἶναι κόκκου καὶ λιβάνου καὶ προσωμέντος ὀλίγου, καὶ δοθείσην δὲ ἐπιλήθειος ὁ χόνδρος καὶ λιχῆσιν. καὶ ῥήγμασι οὐκ ἀναρμόστως ἐπιπλάττεται:

Περὶ ἐκ κέγχρου

Πάσης μὲν τοῦδε τοῦ ἐπιπλάσματος ὀπδίκα καὶ ἡ ἐκ τοῦ σπέρματος τοῦ λινοσπέρμου ἐπαρκής ἐστι. ἐν ξέσμα ἑκάστοις ὀδυνηρὸν εἶη καὶ ἄδηλα ὑπάρχει. εἰ δὲ ταπίζαν ξηρὰν λάβοι καὶ ἀλιάζουσιν ἂν εἶη λυσιτελὲς, ὕδατι δὲ, ἢ ὄξει, ἢ ὀξυκράτῳ ἀναληφθεῖν, Σκολοπένδραν δήγμασι χρήσιμον εἶναι ἔφασαν.

Περὶ τοῦ ἐκ σύκου. λδ.

Πολυτελέστατός ἐστι τοῦ ἐπιπλάσματος τοῦδε ἡ μετάχεισις καὶ ἑτοιμὴ εἰς πολλὰ. ἤτοι γὰρ ἀφέλοιαι

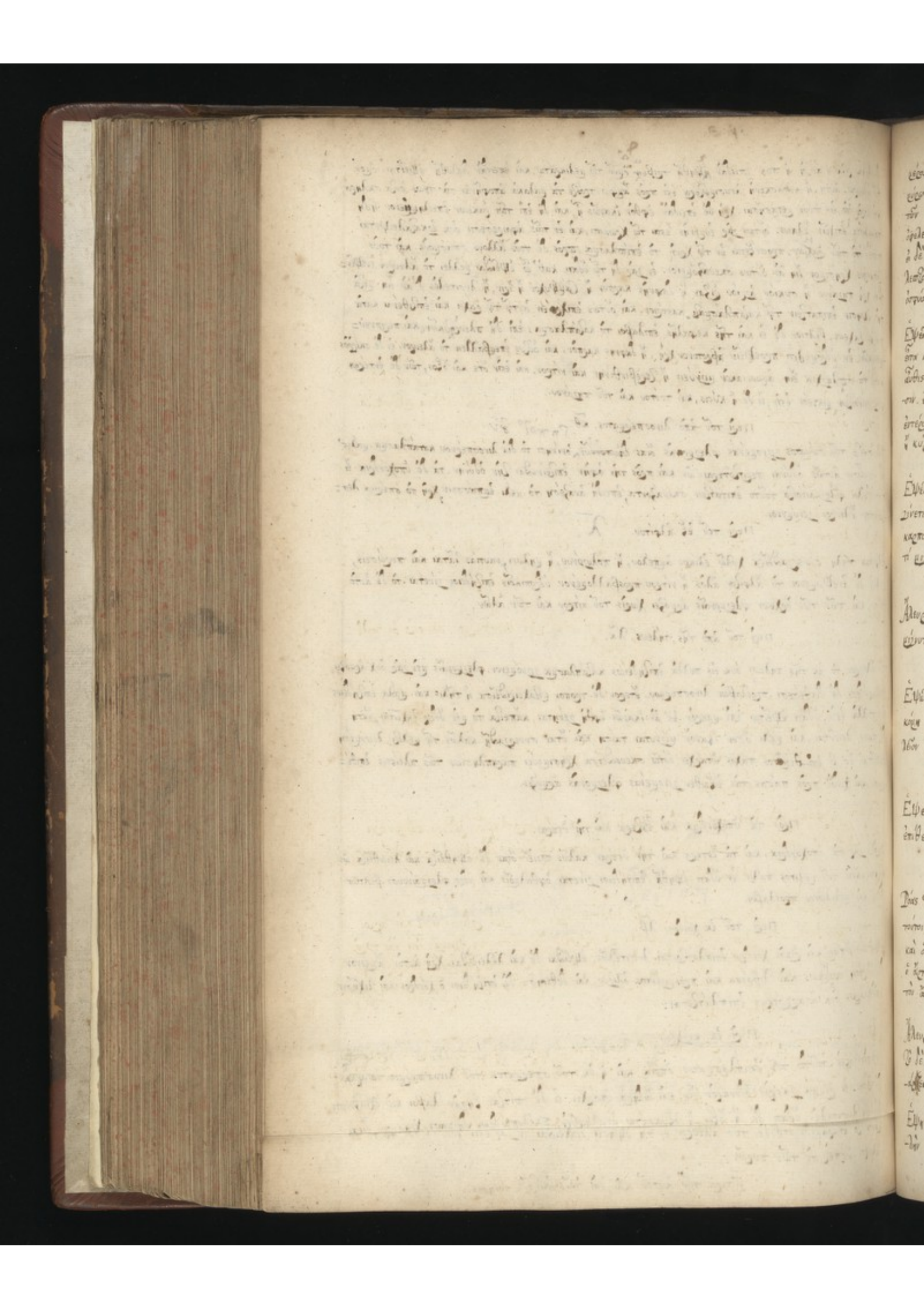

χέος ἐστὶ δὲ τοῦ αὐτοῦ τοῦ σύκου εἰς ὅλον ἄνυσον τοῦ σπέρματος καὶ τῷ ὅσῳ πεφυκμένῳ προσηνίας ἕνεκεν ὑγροῦ ἰσχνῶν οὐ πολὺ μίγνυται αὐτῷ· ποιεῖ δὲ πρὸς ὑγὸς σκληρότητας τῶν νεύρων καὶ ὑπ' ὠκολαψκέα τῶν ἄρθρων καὶ ὑπὸ παρὰ τοῦ ἡλίου ἐκλειπομένα. καὶ πρὸς σκιάδους καὶ μάλιστα τοὺς τῶν σπληνικῶν, ὠφελεῖ δὲ καὶ τοὺς τοῦ ἥπατος. προσλαβὼν δὲ νίτρον ὀλίγον ὑπάζει τε κόλπους καὶ σκολιάπας ἀνάγει. ἡ δὲ ὀμφὰξ κοπεὶς τὰ σύκα καὶ προσλάβοι μέλιτος ἢ ὀξυμέλιτος, ἢ θύμου κόμης, ἢ ἀψινθίου εἰς ὑγὸ λειοβότατον εἰρασμένα, ὑδροπικοῖς ἀρμόσει καλαπλασσόμενον καθ' ὑπὸ τῶν ὑποχονδρίων πάντων καὶ ὑγῆς ἀερίος καὶ τοῦ νότου παντός. Ἄλλη ποίησις.

Ἐψεῖται, ὅλον εὐπετῶς διαχεῖσθαι μέλλη τὰ σύκα, καπειὰ λειοῦται ὁμοῦ τοῦ ὕδατος ἐν ᾧ ἐψεῖται. εἶτα καθίνου ἄλευρον, ἢ πύρινον ἢ καὶ ἄστος μίγνυται αὐτοῖς, καὶ συνεστᾶσθαι ὡς μάλιστα καὶ ἐψεῖται ἄνθος ἄχρι συστάσεως καλαπλάσματος. ἀρμόζει δὲ φύμασιν καὶ παρόπτοσιν ὡς ἐκπυῆσαι χρὴ καὶ δοθιήσαι. ἔπειτα ἢ εἴ τις ἐθέλει χρῆσθαι, βούτυρον μίγνυε. εἰ δὲ πηγάνου φύλλα τριφθέντα λεῖα μίχθείη, ὑγὸς ἑτέρους ὀδύνας ὑπὸ τοῦ πνεύματος ζινομένας ὀνίνησιν. λίπος δὲ μίγνυσθαι ἢ ἔλαιον ἔνθα πήγανον ἢ κύμινον ἐνέψηται:

Περὶ τοῦ ἔτους τοῦ ἐκ τῶν κυάμων. λε.

Ἐψεῖται τὸ ἔτος τὸ ἐκ τῶν κυάμων, ἄχρι συστάσεως, εἶτα μίγνυται κύμινον οὐ πολὺ λεῖον. καὶ γίνεται κατάπλασμα φλεγμαίνουσιν ὄχεσιν ἐπαχθέστατον. τὸ δὲ αὐτὸ τοῦτο ποιεῖ ἢ κυπαρίσσου τοῦ κεντοῦ λειοτάτου μίσγειν ὀλίγον. πρὸς δὲ τὰ παλαιωθέντα φλεγμονὰς τῶν ὄχεων, καὶ ἀμμωνιακοῦ τι μίγνειν προσήκει.

Περὶ τῶν ἐκ θερμῶν. λς:

Ἄλευρον λεπτότατον θερμῶν ἐψεῖται σὺν μέλιτι, ἢ καθ' ἑαυτὸ μετὰ λινοσπέρμου. ἔλαιον δὲ οὐ πολὺ μίγνυται ἀνθῷ καὶ γίνεται κατάπλασμα ἐλμῖσιν ἐπιλήθειον.

Ἕτερα ποίησις καταπλασμάτων.

Ἐψοῦνται οἱ θέρμοι ἐν ὕδατι ὡς λειοῦσθαι ἑαδίως, καὶ χολὴ ταύρου συμμίγνυται καὶ τοῦ ἀβροτόνου κόμη λειοτάτη ποιεῖται πρὸς τὰ αὐτά, ἐλμίνθωνος φάρμακον ἐστὶ καὶ ἐπιθεὶς ἐψηθῶσι μίγνυε νέον μελανθίου καὶ μέλιτος ὁμοῦ τελειωθέντων καὶ ἐψηθέντων ἄνθος.

Περὶ τοῦ ἐκ φακῆς. λζ.

Ἐψεῖται ἡ φακὴ καὶ ἀποχεῖται τὸ ὕδωρ, εἶτα λειοῦται ἱκανῶς, προσλαβὼν ῥοδίνου. καὶ γίνεται ἐπίθεμα ἀδοίων καλλιστον φλεγμαινόντων μετὰ ἐρυθήματος καὶ ἄστου δὲ μεμυγμένου καλῶς ποιεῖ.

Ἄλλη ποίησις.

Ὑπὸ τὰ κεντήματα ἐψεῖται σὺν τῇ φακῇ, καὶ λειοῦται ἄμφω ὁμοῦ μετὰ ῥοδίνου· εἰ δὲ καὶ ἄλλος τούτοις προσβληθῇ ἡ πιπώτερον ἔστω τὸ καλάπλασμα. ἀρμόζει δὲ τοῦτο ὅπη ἔχοι εἶεν ἐκ πυρός, καὶ ὅπη νοῦσαί τινες μάλιστα ἐπὶ τῶν ἀδοίων, δεῖ δὲ γινώσκειν ὅτι τῆς μὲν φλεγμονῆς ἐπικαλούσης ὁ ὕπνος ὠφελεῖ πλεόν περιπλέκεσθαι. τῆς δὲ νούσης κινδύνου ἀπειλούσης μείζονα, ἐλάττονα παραπλέκει τὸν ὕπνον.

Ἄλλη μετασκεύασις

Ἄλευρον λεπτότατον φακῆς καὶ ῥοιᾶς λείψανα λεπτοτάτου τὸ μέτριον ὀξυμέλιτι ἐψωμένα ἐπάττεσθαι, ἢ δὲ ὀξος οὐ πολὺ χρὴ ὑπάρχειν, μίγνυται γὰρ σφόδρα ἀνεπιτηδείως τὸ ἐπίθεμα τοῦτο ἐπάγει καὶ νοῦσας καὶ ἕψυξιν. Ἄλλο.

Ἐψηθεῖσα ἡ φακὴ τετρίφθω ἕφθῳ ὁμοῦ λειοῦται· τοῦτο δὲ ἐπιτήδειον ἐστὶ τοῖς ἀμφὶ τὴν κεφαλὴν ἕλκεσιν καὶ τοῖς ἐρυσιπελατικοῖς εἰ μετὰ ῥεύματος ὑποφλεγμαίνει.

Περὶ τοῦ ἐξ ὀρόβων λη.

Ὀσφῦον ἄλευρον ἐψηθὲν σὺν μέλιτι ποιεῖ πρὸς ἀνθρακας καὶ ἕλκη ἀπὸ πυρὸς ἐλκόμενα καὶ τὰ νεμό-μενα ἀποκαθαίρειν. καὶ ἐψηθέντες δὲ ἀυτοῖ οἱ ὄσσοι καὶ λειωθέντες ὁμοίως τῇ φακῇ καταπλασμα ποιοῦσι προσηνέστερον. εἰ δὲ καὶ ἐμβεβλεγμένοι καὶ ἀπαλοὶ γενόμενοι ὡς λειωθῆναι ῥᾳδίως σκευασθῶσιν. ἔτι μᾶλλον προσηνέστερον ποιήσουσι τὸ καταπλασμα πρὸς τε τὸ ἀφεσαίνας τὰς ἐλκόμενας ἐπιτηδειον, καὶ πρὸς ἀνθρακας καὶ τὰς νομὰς ἀποκαθαίρειν. καὶ ταῖς ἐκ τούτων φλεγμοναῖς οὐκ ἀναφέλες τὸ τοῦτο ποιηθεὶν.

Περὶ τοῦ ἐξ ἐρεβίνθων. λθ.

τὸ ἐκ τῶν ἐρεβίνθων γινόμενον ἐπίπλασμα, ὀδόλψι τοῖς τυμπανίαις ἁρμόζει. ποίησις δὲ ἀυτοῦ ἥδε. τριάντου χλωροῦ φύλλα λειοῦται πάνυ ἰσχυρῶς. κἄπειτα ἀνεσταλμένα καὶ ἐψωμένα τῷ μέλιτι, ἐμβάλλεται τὸ ἄλευρον τῶν ἐρεβίνθων.

Περὶ τοῦ ἐκ φοινίκων.

Φοίνικες οἱ παλαιτοὶ ὀλίγῳ ἐσθίονται οἴνῳ καὶ παλιν ἀλφίτοις συμμίγνυται. τοῦτο ἔστιν ἐπίθεμα σμικροῦ ἀλγήματος. ἢν δὲ οὗτοι μὴ τύχωσιν οἱ φοίνικες παχέες ἕτεροι δὲ τινὲς πιότεροι διακνι-θέντες καὶ οἴνῳ βεβλεγμένοι. εἰς τοῦτον δὲ ἢ ὁπόσον ἂν ἀπολύσειεν τῆς ἱκμάδος τοῦ οἴνου κοπ-λώντες, καὶ λεῖοι ποιοῦνται. εἶτα προσβάλλεται ἀλφίτου πάλιν, καὶ ζύνεται, καὶ τοῦτο πρὸς τὰ αὐτὰ λυσιτελές. εἰ δὲ καὶ φλεγμονή τις ὄμου ἀμφὶ τοῖς ὑποχονδρίοις εἴη πάνυ ἀγαθὸν ἐπίπλασ-μα ζύνεται. ὀλίγον γὰρ μέλι ἅμα τοῖς φοίνιξιν ἐψέται, καὶ λινόσπερμα λεῖον ἐμπάσσεται αὐτῷ.

Ἄλλο.

Οἶνῳ συμμίγνυται οἱ φοίνικες καὶ σὺν ἀλφίτοις μυρσίνης φύλλα εἰς τὸ λεπτότατον ἐξεσταμένα. ἀρέσκει τοῦτο τοῖς ἀδοματοις ἀνὰ τὸ δέρμα ἕλκεσιν.

Ἄλλο.

Τῆς μήκωνος τὰ φύλλα τὰ ἁπαλώτατα χυλὸς γίνεται, ἐν τούτῳ διακείται φοίνιξ ὁ παλητὸς, τοῦτο ὀφθαλμῶν ὀδυναμένων:

Ἄλλο.

Φοίνικες ὀλίγοι διειθέντες ἐψῶνται σὺν ὀλίγῳ μέλιτι καὶ ἐμπάσσεται τοῦ βυσσοῦ ἐψηθῆς ξηρᾶς τὸ λεπτότατον, καὶ λίνου σπέρμα λεῖον: δυσεντερίας τοῦτο ἐπίπλασμα. τὸ δὲ αὐτὸ σὺν ὄξυμέλι ἀμαυρώσεις ἐπιτήδειον ἐστι.

Περὶ τοῦ ἐξ ἀκρίδων μϛ.

Συμφέρει χαῦνα ἐπὶ τῶν ἄκρων γίνεσθαι τοῦτε ἄλλων, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν ζονάτων, καὶ οὐ πάνυ ῥᾳδίως τούτων ταῦτα. ἅλμη προσφυῶν ἢ θαλάττη, ἐπιπλάττε τὰι τῶν ἀκρίδων ἀκρέδων τῷ καιρῷ συγκεκομ-μένη. ψιμαθιον δὲ τὸ ἐπίπλασμα καὶ δεῖ σφόδρα καλῶς τῷ ἐλαίῳ προσβάλλειν ἀλῶν, ἵνα προσμένῃ.

Περὶ τοῦ ἐξ ἀλῶν μβ.

Ἁλῶν ἄλευρον μελαχειμαθὲν ὁμοίως τοῖς ἄλλοις ἐπιπλάσμασιν ὑδερικοῖς ἐπάρκει ζιτάνεως ἐμπαίζο-μένης, τὸ δὲ γὰρ ὕδωρ διαφορεῖ, καὶ τὸν σκίρρον ἐλάττονα ἀποφαίνει, εἰ δ' οὖν, ἐπὶ τοῦ ἥπατος εἰ δ' οὖν ἐπὶ τοῦ σπληνός. ἢν δὲ ἐνδελεχῶς τις χρῆται ἁλῶν, καὶ τὰ χρόνια ἀδήματα τῶνδε ἄκρων, καὶ τῶν ζονάτων ἴᾶται. θείῳ δὲ μιγνύμενον, τὸ τῶν ἁλῶν ἄλευρον ἐπιτήδειον τοῖς ἐπὶ τῶν ὤτων οἰδήμασιν.

Περὶ τοῦ ἐκ μήκωνος. ϟ.

Τὰ φύλλα τῆς μήκωνος τὰ ἁπαλὰ λειοῦται καὶ ἔστι τοῦτο ἐπίπλασμα φλεγμαινόντων καὶ ὀδυνω-μένων ὀφθαλμῶν, καὶ ἕρπας καὶ εἰς ἕλκη ὀδύνας τῆς κεφαλῆς ἀγαθὸν τοῦτο ἐπίπλασμα ἐστὶ καὶ ὀδυνωμένῳ πολλῷ, συλλειοῦνται καὶ λεκύθῳ ὠῶν ἑφθῶν, καὶ ζύνεται εἰς τὰ αὐτὰ ἐπίπλασμα ἐπιτήδειον: λίνου δὲ σπέρμα ἀλλεσμένῳ, καὶ ἄκρῳ δὲ ἢ ψυλλίῳ συμφορασθέντα, καὶ συνεζ-ωσθέντα ἄκρον ἐπίπλασμα γίνεται ἐρυσιπελᾶς, ᾧ δὲ τὶς βούλοιτο τῶν χυλῶν ἀυτῶν τὰς λεκίθους ἀναμίγνυναι, ἢ ζῷ ἁλῶν, ἢ ζῷ λινοσπέρμῳ, ἢ τῷ ψυλλίῳ κάλλιστον ποιήσει φάρμακον πρὸς τὰ ὠῶν.

α

marginal — forsan rectius ἡ νεκυδίωντος.

πεφθέν. Ν' ἂν τὰ αὐτὼς σκευαζόμενα καὶ ὕπνον, ἐπιπλαττόμενα τῇ κεφαλῇ. ὁ δὲ καὶ ἡ κεφαλὴ τῆς μήκωνος ἤτοι ὀρὸς οὖσα ἐφηθέσα καλῶς μίσγοιο τοῖς προειρημένοις. ὥσπερ δὲ φύλλα γενόμενα πρὸς τὰ αὐτὰ ἐπιτήδεια ἐπιπλάσματα. ὥσπερ δὲ καὶ χυλὸς τῶν κεφαλῶν ἐκληφθῆναι δυνηθείη μᾶλλον, ὁμοίως ὁ χυλὸς τῶν φύλλων πρὸς τὰ αὐτὰ ποιήσει. καὶ ἡ ξηρὰ δὲ μήκων ἐψωμένη ἐπὶ μικρὸν ὁμοῦ τῷ σπέρματι ὡς ἁπαλὴ γενέσθαι κόπτεται ὡ ἄλλῳ ὡς εἰς ἐπιπλάσματος ἰδέαν ἔχειν. τὸ δὲ μῆκον ἐψεῖσθαι μέλλει ἢ ὕδατι, ἢ ἐλαίῳ ἐστί, ποιεῖ πρὸς τὰ αὐτὰ, καὶ μᾶλλον ἐπιπλασσομένη καὶ συνίζει τῶν ἀγνυμένων ἰσχυροτέρη, καὶ τὸ μῆκον δὲ ἐν ᾧ ἂν ἐφηθῇ ἰσχυρότερον τινὶ τῶν προειρημένων τὰ αὐτὰ ποιεῖ. καὶ ξηρὰ δὲ ἡ κεφαλὴ ὁμοῦ τῷ σπέρματι κοπεῖσα καὶ συνθεῖσα, ἐσχυροτέρα ἢ τινὶ τῶν προειρημένων ἀρμόσει πρὸς τὰ αὐτὰ, καὶ τοῖς ἐχθηρίοις δὲ ἕλκεσιν τῆς μαζοῦς ἰσχυροτέρα ἰδιαιτικωτέρα ποιεῖ τὰ φάρμακα, καὶ ἀπὸ τοῦ ἄνθους δὲ τῆς μήκωνος σκευάζεται, καταπλάσσεται δὲ τρόπον ἀπὸ ζωῶν φύλλων καὶ ὁμοίας ὀφελεῖ.

Περὶ τοῦ ἐκ βολβῶν. μδ.

Οἱ βολβοὶ ἢ ὀπτώμενοι καὶ ἐπιπλαττόμενοι τὰς ἀπὸ τῶν καυσιμῶν ὀλκὰς εὐκόλως ἀφιστᾶσι, καὶ ἄνθρακι δὲ ὀπτώμενοι ἐπιτήδειον τοῦτο ἐστὶν, ἐπιπλάττονται βολβοὶ καὶ τοῖς ἐπὶ τοῦ προσώπου γινομένοις κηλίοις ἐπιτήδειος φακοειδέσι καὶ ἄλλοις τοῖς τοιούτοις, ἀνεχέσθαι δὲ δεῖ τοῦ γινομένου ὑπὸ τοῦ καταπλάσματος ὑγροῦ χλιάματος, ἐρυθραίνει γὰρ τὴν χροιὰν καὶ ἐκλεπεῖ τὸ λεπτὸν ἄκρον. ἀλλ' οὐκ ὀλιγὸν τὸ μὲν λεπτὸν ἀπεσχῆται. ἕλκος δὲ οὐ γίνεται καὶ ἡ κηλὶς ἀφανίζεται. ξέσας δ' ἄν τις φύλλα, εἶτα βολβοὺς, ἄλλῳ ἐπιπλάσειε τὸ πρόσωπον, ἐοδίνῳ δὲ ὁ ἄγρος κεχρίσθω.

Περὶ τοῦ ἐκ πράσων ξε.

Ὅτι ἡ ὀλκὴ ἐκ καυλικίων ἔγεν, ταυτὴ καὶ τοῦ πράσου κόμμι ἐπιπλαττόμενα τὰς ὀλκὰς ἐξαίρουσιν ὥσπερ. συγκρίνονται δὲ ἀχρῶς, καὶ ἕλκη ὁ πολλοὶ τινες συμμίγνυνται, καὶ ἀνθρακιὰν τὸ ἐπίπλασμα τοῦτο ἐστὶ φάρμακον ἀγαθόν.

Περὶ τοῦ ἐκ θριδάκος. με

Ὀδυνωμένης κεφαλῆς διὰ θερμότητα. φύλλα τῆς θριδάκος συγκοπέντα καὶ τῇ ἐλαίῳ ἐπιπλασθέντα ὀφέλιμα ἐστὶ, καὶ μᾶλιστα εἰς τὸ δὲ τὸ εἶδος ἡ θριδακὶς ἴση ἡ τὸν ὀπὸν ἀνιεῖσα τὸν λευκὸν συχνὸν, ἐστὶ δὲ καὶ ὑπνοφόρον τὸ ἐπίπλασμα τοῦτο, ὄζει δὲ ἐν τῷ κοπεῖσθαι ἐπιξαινόμενον καὶ ἐρυσιπέλασι τοῖς ἄνευ ἕλκους ἐστὶν ἐπιτήδειον.

Περὶ τοῦ ἐξ ὑοσκύαμου, καὶ μήκωνος. μς.

Ὑοσκύαμου ἡ πόα ξηρὰ κόπτεται, καὶ σείεται ὡς γενέσθαι λεπτοτάτη, καὶ ἐψεῖται ὁμοῦ λινοσπέρμου ἀλεύρῳ καὶ γίνεται καταπλάσμα ἐπιτήδειον, ἐφ' οἷς καὶ διὰ μήκωνος οὐκ εὐανάσχετα ἐστὶ τὰ πληγέντα καὶ ἥπατος δὲ σκίῤῥοις ἐπιτήδειον ἐστὶ, γένοιτο δὲ ἂν καὶ ἐκ τῆς μήκωνος καταπλάσμα ὁμοίως σκευασθὲν τῷ ὑοσκύαμῳ, πρὸς τὰ αὐτὰ ἀνυσιμώτερον δὲ τοῦτο τοῦ διὰ ὑοσκύαμου.

Περὶ τοῦ ἐξ ὠκιμου. μη.

Σκορπίων πληγαῖς ἀρμόζει τὸ ἐκ τῶν ὠκίμων ποιούμενον ἐπίπλασμα, συγκόπτεται δὲ καὶ ἄλλο τούτῳ ὑγιὲς οὐδέν, εἰ μή τι ὄξος ὀλίγον τις ἐθέλοι ἐπιχεῖν αὐτῷ.

Περὶ τοῦ ἐξ ἡδυόσμου. μθ.

Τὸ ἡδυόσμον τὸ ξηρὸν κόπτεται ὡς ὅτι λεπτότατον καὶ συμμίγνυται ἢ λινοσπέρμου ἀλεύρῳ ἢ κριθῆς ἀλεύρῳ ἢ ἄλλῳ τινὶ τοιούτων, καὶ μέλιτος βραχὺ ἐπιχέονται πρὸς τὸ συνδεῖσθαι ταῦτα, καὶ γίνεται ἱκανῶν λυπούντων φάρμακον. καὶ βηξὶ δὲ ταῖς δυσαναχώροις διὰ ψυχρότητα ἀρμόσειεν ἄν.

Περὶ τοῦ ἐξ συκῶν ν

Συκῆ ἀγρία καὶ τρίφυλλον ἢ καὶ ἀσφάλτιον καλεῖται, σκορπιοπληκτοις ἐπιπλασσομένη ἄκρως βοηθεῖ, καὶ τοῦτο πεπείρακεν καὶ αὐτὸς, δεῖ δὲ συγκόπτοντα αὐτὴν ἐπιπλάττειν.

Περὶ τοῦ ἐκ κραμβης. να.

Συγκοπεῖσα ἡ κραμβη αὐτὴ ψύχουσι πολὺ πυρίνη, εἰ δέ τις βούλοιτο, δυκ ἀθλίαν ἀλλὰ τὴν χόλον αὐτῆς χρυσῆν, ποιήσει ἐπίπλασμα ἀρωγὸν ἐρυσιπέλασι καὶ χοιράσι νεαροῖς, ἰσχναίνει γὰρ αὐτὰς καὶ μαλθακὰς παχυνθέσιν ἐκτενῶς ὀδυναμένοις καὶ δέος ἐπάγουσιν ἐκπωσεως.

Περὶ τοῦ ἐκ μαλάχης. νβ.

Ἐφθὴ ἡ καὶ ὠμὴ μαλάχη ἄκρων ἡ πάλη ἀλεύρων μίσγεται καὶ

a forsan rectius ἐπίνοσος.

a forsan Rectius ἐπίνοσος : quia γίγνονται

φλεγμονάς. ἐπιτήδειον καὶ ἐνίοτε μὲν εἰς πύον ῥᾳδίως ἐλθεῖσαι αὐτάς.

Περὶ τοῦ ἐκ σταφυλοῦ. ν'.

Ὁ ἑφθὸς καὶ ὠμὸς σταφυλὸς ἴσχουσι δὲ καὶ ἕρπητα, καὶ λιχῆνα καὶ πτυρίσεις. (ὧν προσαποξύσῃ τὴν κεφαλὴν) ἐπιπλαττόμενον ἀρμόζει πάνυ.

Περὶ τοῦ ἐκ ῥαφανίδων. νδ'.

Ῥαφανίδες συγκοπτόμεναι μετὰ ὀλιγοστῶν ἄλων ποιοῦσιν ἐπιπλαττόμεναι πρὸς τὰ ἐγχυμώματα, εἴτε οὖν προπεσόντος τινὸς ἔξωθεν γένοιτο. εἴτε διὰ μέσου ἀμφὶ ταῖς κνήμαις καὶ ἀλέναις. εἰς τὸ ἀρχαῖον ἂν ἐπανάγουσι τὴν χροιάν. καὶ εἰ χυλὸν δὲ τῆς ῥαφάνου λάβοι τις ἀναμίξειεν μετ' ὀλίγων ἄλων, ἀλγεινὸν ποιήσει φάρμακον πρὸς τὰ ἐγχυμώματα.

Περὶ τοῦ ἐκ ψυλλίου. νε'.

Τὸν ψύλλιον τὸ στέγειν οὔτε ἀλεῖν λυπεῖν οὔτε κοπτεῖν, ἀλλ' ὑδρωπικοῖς ἐμβάλλειν αὐτῷ χεὴ, καὶ ἀναπλεῖν τῇ χειρὶ. γένοιτο γὰρ ἂν οὕτω γλίχοιντο καὶ ἐπιπλαττοῦντες τοῦτο χρήσιμον ἐὸν ἐμπιπλᾶσι. δεῖ δὲ ἐπιπλάττειν συνεχῶς αὐτῷ, ἐπαρκεῖ δὲ τοῦτο τὸ ἐπίπλασμα καὶ ῥᾳδίως χοιράδωδέσι φλεγμοναῖς. ἢ γὰρ ἀποπαύει ῥᾳδίως αὐτάς, ἢ ὅτι μάλιστα.

Τέλος τοῦ Βιβ. Θ.

ΑΡΧΗ ΤΟΥ Ι ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΩΝ ΟΡΙΒΑΣΙΟΥ

Ἐκ τῶν Γαληνοῦ περὶ λείων γλυκέων δυνάμεως καὶ χρήσεως: α.

Τῶν λείων ὅσα θερμαινομένων ὑδάτων γλυκέων ἤδη δύναμίς ἐστι, ἐκγάλων μὲν ὄντων, ὑγρὰ καὶ θερμά. χλιαρωτέρων γενομένων ὑγρὰ καὶ ψυχρά: θερμοτέρων δὲ τῶν δεόντως ἀπολελεανθέντων, θερμαὶ μὲν, ἀκέτι δὲ δυνάμεως ὑγρὰ. φθείρειν γὰρ ἀναγκάζει τὰ σώματα καὶ πυκνοῦσθαι τὰς πόρους αὐτῶν. ὡς μήτε ἀπολαύειν ἔτι τῆς ἔξωθεν ὑγρότητος, μήτε ἐκκενοῦσθαί τι τῶν ἔνδον περιττωμάτων. ἀλλὰ γὰρ τὰ εὔκρατα διὰ παντὸς μὲν ὑγραίνει, καὶ θερμαίνει καθ' ἑαυτά, συμβαίνει δὲ αὐτοῖς ἐνίοτε καί τι συμβεβηκὸς εἶτε διαφορεῖν τὰς ὑγρότητας ἢ πληροῦν εὐμαλῶς τορῶς τὰ μόρια τοῦ σώματος ἢ μαλάττειν ἢ ξαννύναι τὴν δύναμιν ἢ καπύειν. εἰς ταῦτα μέντοι καὶ ἡ ἀποσώσης αὐτῶν οὐκ ὀλίγα συνελεῖ. σύνδεσιν δὲ ὑπάρχει τὸ ὅλον λείοις ἐκ διαφερόντων ταῖς δυνάμεσι τῶν αὐτοῦ μερῶν, εἰσελθόντες μὲν γὰρ ὁμιλοῦσιν ἀεὶ θερμῷ, μετὰ δὲ ταῦτα εἰς ὕδωρ εἰσιόντι θερμόν, εἶτα ἐξελθόντες εἰς ψυχρόν, εἶτα ἀπομάττονται τὸν ἰδρῶτα. δύναται δὲ τὸ μὲν πρῶτον αὐτῶν μέρος θερμαίνειν τε δι' ὅλου τοῦ σώματος, διαχέειν τὰς ὕλας. ἁμαλύνει τὰς ἀνωμαλίας, λειαίνει τὸ δέρμα καὶ κενοῦσαι πολλὰ τῶν ἐμπεφραγμένων. τὸ δεύτερον δὲ ὅταν ἐπιζητέῃ τῆς διαθέσεως σώματος αὐτῷ χρῶτο, νοτίδα χρηστὴν ἐνθήνει τοῖς στερεοῖς τοῦ ζώου μορίοις, ἡ δὲ τρίτη μοῖρα τῶν λείων ψύξαι μὲν τὸ σύμπαν σῶμα καὶ πυκνῶσαι τὸ δέρμα καὶ ῥῶσαι τὰς δυνάμεις, τὸ δὲ τέταρτον ἐκκενῶσαι δι' ἱδρώτων τὸ σῶμα χωρὶς τῆς ἐκ τοῦ ψύχεσθαι βλάβης. ταῦτα ἐστι δυνάμενα περὶ τὸν ἄνθρωπον ἐργάζεσθαι τὰ ζῶν πολίμων ὑδάτων ἐγκράτει λείῳ, καὶ πρὸς τύλοις εἴτι φλίκτας τε καὶ πυκνώσεις τοῦ δέρματος οἷαν ἀώρως λάβωνται: πρεσβύτερον ἐφεξῆς διορίσαι πάντα, πολλοῖς μὲν γὰρ καὶ ζῶν ἀπεπλησάντων, ἔτι δὲ πλείοσι οἷς πλήθους ἐστὶ δακτυλοδῶν περιττωμάτων, ἐξανίστασθαί τε ζῆς ἐν ἐπισημασίαις καὶ ἐπιβάσεσι καὶ τοῖς ἐν ἀκμῇ δὲ πλὴν ὀλίγων δὲ γινῶν εἰκότως

α In ℊ margent. βαλανείῳ μέρη.

β In ℊ margent.
ἀέξος, λατρῶν βλάβαξ καὶ ὠφέλειαι.

συμβαίνει φρίπτειν, ἀνὶ εἰς βαλανεῖον εἰσελθῶσιν. ἀνὶ ἐν ἡλίῳ θερμῷ σῶσιν, ἀνὶε γυμνασίοις ἢ τρίψεσιν, ἢ ἀνωρήσεσιν ἐπιχειρήσωσιν, ἑκάστων γὲ τῶν εἰρημένων ἀθρόαν ὀρμὴν ἐγγάζεται τῶν περιττῶν. ὅταν ἓν ἔτι πυκνὸν ὑπάρχῃ τῶν λεπτῶν τὸ δέσμα, καταχόμενα ταῦτα καὶ ἀθροιζόμενα δάκνειν ἀναγκάζεται. τοῖς δὲ εὐκαίρως εἰσελθοῦσιν εἰς τὸ βαλανεῖον πάντα ἀναγκαῖον ἔπεσθαι τὰ περῶτα λεχθέντα. ἡ μὲν οὖν κένωσις τῶν περιττῶν, χρησιμωτάτη πᾶσιν πυρετοῖς ἐστι, ὡσαύτως ἀραιώσις τε καὶ χάλασις, ὥστε δὲ χύσις ὅτε θερμότης ἅπασιν ἐναντία: τὸ διακεῖσθαι δὲ ὁμαλῶς τοῖς μὲν στερεοῖς τῶν ζώων μορίοις θᾶττον ἂν ἐπιτήδειον: τοῖς χυμοῖς δὲ θᾶττον ἀεὶ λυσιτελὲς ἀλλ' ὅταν εἴτε φλεγμονῆς διάθεσις ὑπάρχῃ καλὰ τὸ ζῶον ἢ πλῆθος βλαβερόταλόν ἐστι. αὐξάνονται αἱ φλεγμοναὶ τῶν θερμαινθέντων, καὶ χυθέντων χυμῶν ἐπιρρεόντων ἀνοῖς. διαλείπονται δὲ οἱ χιλῶνες τῶν ἀγγείων μὴ στέγοντες ἐν τῇ χύσει τὸ πλῆθος πνευματωθέν. ἡ δύναμις δὲ ἐν τάχει κακῶ παθῇ. ταῖς τοίνυν ξηραῖς καὶ θερμαῖς διαθέσεσιν, ἀποχεῖσθαι μὲν τὰ διακνώδη χρηστόν, ἀκίνδυνος δὲ ἡ χύσις. ἐκ μὲν δὲ τῶ περῶτα μέρος τῶν λεπτῶν μιμνῆσθαι χρὴ τὰ ὑπάρχοντα τοῖς ἔτεσι κάμνουσιν, ὅταν ἐν καιρῷ λύονται. περὶ τὸ δεύτερον δ' ἀνωτέρω εἴρομεν ἤδη μέρος ὅπερ ἦν. ἀυτὸ τὸ κυριώτατον προσαγορευόμενον λεπτόν, ἐν τάχει τοίνυν διαγινόμενοι μὲν ὀνίνανται μετέλθομεν δ' ἂν αὖθις ἐπὶ τὸ τρίτον ἐν ᾧ ψύχεται μὲν ἀκύτατα τὰ λεπτυσμένα, βάπτονται δὲ ἡ δύναμις. ὅσα δ' ἠραιώθη τε καὶ περιελέφθη τῶ πρόσθεν ἐχαλάσθη, ταῦτα εἰς μὴν καλὰ φύσιν ἐπανέρχεται συμμετρίαν ὡς δηλοῖ καὶ τὸ τελαρον τῶ λεπτοῦ

α θερμαινόμενοι δὲ ἡδὺν οἰνάνθαι.

μέρος: ἐφ' ὧν γὰρ ἐπράχθη καλῶς πάντα, μετὰ ταῦτα καὶ τὴν τοῦ ψυχροῦ χρῆσιν ἴσχυσιν. ἔτι καὶ πάντες αὐλῶν ἐκκενοῦνται τὰ περιττά. δεῖται δὲ βάδην τοῦ σμᾶσθαι ~~χρῆ~~ κάμινον ὅταν λάβῃς ὅταν λάβῃται, πλὴν ξύσον, εἰ κινησάσθω εἴη: χρήσει γὰρ ἡ κάμινος ἀκοπώτατα καὶ ἀχοληδότατα διαβραχῆναι τῷ ὕδατι. τὸ δὲ σμᾶσθαι διὰ ξυμμάτων γίνεται δακνωδῶν ἀπάντων ὄντων, καὶ ξηραντικῶν, ὥστε ἐναντιώτατόν ἐστι τοῦτο τῇ δυνάμει τε καὶ χρείᾳ τοῦ λαβρου. δεομένου μέντοι τοῦ σμᾶσθαι τὴν κάμινον ἢ διὰ ξύσου, ἢ διὰ κνίσιν, ἐκλύειν χρὴ τὴν δύναμιν τοῦ σμηκτικοῦ φαρμάκου μίξει πλείονος ὕδατος, ἐπεμβάλλοντές τι καὶ τοῦ ἐλαίου, ἐπικαταχέοντων τε καὶ ἐνθυς ὕδωρ καθαρὸν δαψιλές. δεῖ δὲ καὶ πάντως ἄκοπον φυλαχθῆναι τὸν κάμινον καὶ διαλαβεῖν τοῦτο ἐνέμβαλόντι ὑπάρχειν τὸν πυελὸν, μηθ' ὑψηλὸν τοῦ περιεστῶτος ὅλως τὸ ὕδωρ μὴτε σφοδρῶς, τόν τε κάμινον μεθ' ἡσυχίας λούεσθαι: καὶ πρὸς τὸ χαλασθῆναί τε καὶ μαλαχθῆναι μᾶλλον ἐν τῷ λαβρῷ χρήσιμόν ἐστιν ἡ τοῦ κάμινου ἡσυχία. τείνονται γὰρ ἐν ταῖς κινήσεσιν οἱ μύες, τεινόμενοι δὲ ἧττον μαλάττονται καὶ χαλῶνται. ἥλιμᾶσθαι δεῖ τὸ μέλλον καλαχεῖσθαι ἐπὶ τοῦ λουμένου μετὰ τὸ χρήσασθαι τῷ καλὰ λήν πύελον λαβρῷ. ὅπερ καὶ νῦν εἰώθασιν πάντες οἱ ἰατροὶ ποιεῖν ὅταν ἀδενοῦλα λάσωσιν. ἃ γὰρ εἰς τὴν ψυχρὰν δεξαμενὴν ἐπιζέσασιν ἐμβῆναι, ἀλλ' ἀντ' ἐκείνης καλαχέσιν ὕδωρ χλιαρόν. ἔνιοι δὲ καὶ πυελοὺς ὅλους ὕδατος τοιούτου πληροῦσιν: ὥσπερ γὰρ ἐχαλάσθη καὶ ἡραιώθη τὸ σῶμα καλὰ τὸ θερμὸν λαβρόν. ἕως ἂν πάλιν ῥεῖμα συναγαγεῖν αὐτὸ βούλονται καὶ σφίγξαι. τοῦτο γάρ ἐστι τε ἕωμην δυνάμεως συντελεῖ καὶ πρὸς τὸ μὴ ῥαδίως

α Inf. margent. τῆς ψυχῆς δεξαμεν.

βάπτεσθαι τὸν ἄνθρωπον εἴτις ἐξαιφνιδίως ἐν τῷ περιέχοντι γίγνοιτο πρὸς τὸ ψυχρὸν μεταβολή. καὶ τὰ τῶν ὑγραινόντων εἰς τὸ ψυχρὸν ὕδωρ ἑαυτὸν ἐμβάλλουσι μετὰ τὸ θερμὸν λουτρόν, ἀλλ' οἱ ἀσθενοῦντες δ' φέρουσιν ἁπλῶς τὴν ὁμιλίαν τοῦ ψυχροῦ, διαθραύομενον ἀπὸ θερμοῦ ἐπιμιγνύντες. ἡ δὲ τῆς μίξεως πυκνότης ἐνίοτε μὲν εἰς τὴν τοῦ σώματος ἀπορρεόντων ἡμῶν διάθεσιν, εἶτα ἐξ ἴσης τὴν οἰκείαν τοῦ κάμνοντος φύσιν, καὶ τὸ ἔθος ἡλικίαν τε καὶ ὥραν καὶ χώραν, καὶ τὴν παροῦσαν κατάστασιν τοῦ περιέχοντος. καὶ κάλλιόν γε ποιοῦσι ὡς ἥκιστα ἐκ ἐλάττω παρασκευάζουσι τὰ μετὰ τὸ θερμὸν λουτρὸν ὕδατα χλιαρὰ διαφέροντα ἀλλήλων. ὡς τὸ μὲν πρῶτον ἱκανῶς εἶναι χλιαρὸν, τὸ δεύτερον ἧττον ἐκείνου χλιαρόν. τὸ δὲ τρίτον ἔτι καὶ μᾶλλον ἀποκεχωρηκὸς εἰς τὸ ψυχρόν· ἔσχατον, τὴν ἀπροάν εἰσιόντων μεταβολὴν φέροντος τοῦ κάμνοντος: ἔνιοι δὲ ἐλίττουσι μετὰ τὸ λουτρὸν τοὺς κάμνοντας, οἱ μὲν εἰς ὀθόνας, οἱ δὲ εἰς ἱμάτια· καὶ μάλιστά γε τὰ ἄγναφα, καὶ περιστέγουσίν τε πανταχόθεν, ὡς ἱδρῶσαι τάχιστα. ἔστι δὲ ἐκ ἀεὶ χρεία τοῦ πλείονα ἱδρῶτα μετὰ τὸ λουτρὸν τὸν κάμνοντα. πολλάκις γὰρ κενῶσαι τὸ σῶμα χάριν ἦκομεν τοῦ λουτροῦ· ἀλλ' ἐνίοτε ἄσαν ὑγραίνεται καὶ τέγξαι δι' ὅλου καλεξηρασμένον ἀνιάτερον, ἐνίων δὲ ἔνδον καὶ τὸ βαλανεῖον ἱδρῶντας ἀναμένειν χρὴ πολλάκις, ἀλλ' ὅτι τάχιστα τῷ καὶ τὸν πυελὸν ἐμβαλεῖν ὕδατι. καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελθόντας ἐκ τοῦ λουτροῦ διαλαχέως ἐκμάττειν, καὶ μὴ ἄγαν ξηρὸν χρῆσθαι τὸ σῶμα, ἀναγκαῖον δὲ ἔστιν, καὶ μὴ ἄγαν ξηρὸν χρῆσθαι τὸ σῶμα, ἀναγκαῖον δὲ ἔστιν κέφθαι, εἶθ' ἱδρώσαντι τῷ λαμβάνοντι περιχέειν προσέχει τὸ ἔλαιον, εἶτε καὶ πρὶν ἱδρῶσαι παραχεῖμα μετὰ τὸ ἀποδύσασθαι, ἢ τῶν μὲν ἄλλο ἕτερον, ὅταν δὲ ἄρξηται νοτίζεσθαι, καὶ ὥστε μέμνηται τῶν εἰρημένων περὶ δυνάμεως ἐλαίου

ἰδεὼς μελὰ τὸ πᾶτρον.

οἰδεν ὅλως ἄρισον εἶναι τὸν ἐρεμένον, τείλον καιρὸν ἐλαίω χρήσεως ἐστὶ λῶν λουμένων: οἶδε δὲ καὶ ὅλι προθερμασμένον χρὴ προσφέρεσθαι τῷ τοῦ λουμένου σώματι, καὶ γὰρ μαλάττει τοῦλο καὶ ἀραιοῖ τὸ σῶμα: τοῦ ψυχροῦ καλὰ τὴν θῆξιν ὃ μόνον ὃ δὲ ἕτερον τοῦλο ~~ἐργάζεσθαι~~ ἐργάζεσθαι τεφυκόλως, ἀλλὰ καὶ φλεγμονὰς τοῦς λουμένους ἀποτελοῦντος. ὃ χρὴ δὲ μελὰ τὸ προσενέγκασθαι τροφὴν, ἢ πόμα, παραχρῆμα λελοῦσθαι; τῶν μὲν γὰρ προπολόκων ἡ κεφαλὴ πληροῦσθαι, τῶν δὲ ἐδηδοκόλων οὐχ ἅυλη μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ σῶμα τὴν τροφὴν ἕλκον εἰς ἀυλὸ τρὶν πεφθῆναι. ἄμεινον δὲ καὶ μελὰ τὸ λοῦτρον καλασ~~τῆς~~ ἄσις τῆς ἐκ τοῦ λόγος ταραχθῆς ἐδίειν, καὶ πίνειν, ὥσπερ καὶ τῆς μελὰ τὰ γυμνάσια, τὸ γὰρ εὐθέως προσφέρεσθαι σιτία καὶ πόμα, τήν τε κεφαλὴν πληροῖ καὶ τὸ καλαπυθὲν ἐπιπολάζειν ἐνίοτε ποιεῖ. γιγνώσκειν δὲ χρὴ καὶ ὅλι οἷς μὲν ὑπεξχεῖται τὰ καλὰ γαστέρα πλείω τὸ βαλανεῖον ἴσησιν. ἀνλισπῶν ἀυλὰ προς ὅλον τὸ σῶμα, καὶ ταύλη τοῖς μὴ δὲ ὅλως διακεχωρηκόσιν, ὅτι προκκενῶσαι βέλλιόν ἐστι τὴν παλαιὰν κόπρον, οὐδεὶς ἀγνοεῖ: καθάπερ οὐδὲ, ὅλι τοὺς καλαπελυμένους τὴν δύναμιν ἐπικαλαλύει τὸ βαλανεῖον: ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀσώδεις καὶ ἐμετικοὺς ὃ χρὴ λοῦειν: καὶ γὰρ καὶ τοῦτους ἐξαίφνης καλαλυθῆναι φόβος, ὥστε λὴν καλαμένην ἀκολουθῆσαι σομαχικὴν συγκοπὴν. ἐγγὺς δ' ἀυλοῖς εἰσι καὶ οἱ ἐκκεχολωμένοι ~~ἐκκεχολωμένοι~~ τὸ σόμα τῆς κοιλίας, οὓς γνωρισμεν ἀπανερευνομένους χολώδες. ὡσαύλως δὲ οὐδὲ τοὺς αἱμοῤῥαγοῦντας ἐκ ῥινῶν ἀναρκῶς προσήκει λοῦειν, ἀμετρόλαλον γὰρ αἱμοῤῥαγήσουσιν.

α ὀσίους εἶναι χρὴ τοὺς λέοντας

β κατασάσης ἤδη μελᾶ τὸ λεκιθοῦ ταραχῆς ἐνδίειν λέγ

εὔλογον ἂν εἰ ἐλλειπέστερον αἱμορραγῶσιν λύειν αὐλοῖς: οἵοι δέ εἰσιν καὶ οἱ λαύρα τῶ λαβρῶ δόμενοι, κινήσεώς τε σφοδρότερας ἕνεκα τῶ καλὰ τὴν κεφαλὴν αἴματος: ὡσαύτως δὲ λυόμενοι χρήσονται αἱμορραγίας, εἰ μηδ' ὅλως αἱμορραγοῖεν, περιφανέντων δὲ τῶν παθῶν τὸ λαβρὸν ἀκινδύνως προσάγεται μέγιστα συντελοῦν καὶ εἰς τὴν ἐκκάθαρσιν τῶν περιεχομένων τοιούτων ἐπὶ πλευριτικῶν καὶ περιπνευμονικῶν ἐν θώρακι καὶ πνεύμονι. τοῖς δὲν ὅλως ἔχουσιν οἷον κατ' ἀρχὰς τῶ ἔθους ἔνδειξις προσείη, εἰ διαπαλαιότερα ἀσκοῖτο λαβρὸν ὕδωρ ἂν κωλύοι: καθ' ὅλον δὲ εἰδέναι χρὴ, ὡς ἂν μὴ προκεκενωμένῳ τῷ σώματι προσάγεται τὸ λαβρὸν, ἐνυμαλίζει τὰ πεπονθότα: κεκενωμένῳ δὲ προσφερόμενον, τῇ πόσει συνεργεῖ:

περὶ λαγνῶν

ἐκ τῶν Ἀντύλλου, ἐξεπιτηδεύσεως ἐκ τῆς α λόγου τῆς

περὶ βοηθημάτων. β.

Τῶν λαβρῶν τὰ μέν ἐστιν ἐκ γλυκέων ὑδάτων καὶ ἀπόρων, τὰ δὲ ποτιστικὰ καὶ δύναμιν τινα ἰσχυρὰν ἔχοντα καὶ ἐπιφανῆ. τῶν δὲ πεποτισμένων τὰ μὲν ἐξ ἐπιτηδεύσεως γίνεται, τὰ δὲ αὐτοφυῆ τυγχάνει. τῶν μὲν δὴ ἐξ ἐπιτηδεύσεως γιγνομένων, τὰ μὲν ὑπὲρ τῆς θερμᾶναι παρασκευάζομεν τὰ δὲ ὑπὲρ τῆς διαφορῆσαι, τὰ δὲ ὑγρᾶναι τὰ δὲ ψύξαι, ἢ σύψαι. θερμαίνειν μὲν εἰς τὰς καταψυγμένας θερμᾶναι βάλλομεν ἢ λύσαι κόπον ἢ σπασμὸς παραμεθήσασθαι, καὶ ἀλγήματα καὶ ἀναθρέψεως ἕνεκα χάριν οἷαν μὴ εὐανάλωτος ἡ τροφὴ τυγχάνῃ, παρασκευάζομεν δὲ θερμὰ τὰ ὕδατα γλήχωνος ἐνεψωλιᾶς, ἢ ὀρίγανης ἢ ὑσσώπου ἢ θύμου ἢ θρύμβης ἢ δαφνης φύλλα καὶ πάνακος καὶ πυρέθρου ῥίζας, κάχρυ τε καὶ παραπλήσια τούτοις, ἐμβαλοῦμεν δὲ καὶ ἔλαιον τῷ ὕδατι, διαφορητικὰ ποιοῦμεν λαβρὰ ἰσχάνει πᾶν τὸ σῶμα προσιεμένου καλαπότιμον ὄν, καὶ ὠδηκὸς καλασκεῖλαι, ἢ τὸ ὅλον ἢ μέρος τῆς γαμάλος. εἴτε δὰ φλεγμονὴν, ἢ δι' ἄλλην τινὰ διάθεσιν

ξευμαλιάδενλα. γίνεται δὲ διαφορητικά, ἢ ἅλας ἡμῶν ἐμβαλλόντων, ἢ αὐλῇ θαλάσσῃ χεομένων, ἢ νίτρων μιγνύντων, κ[illegible]μένου δὲ μιγνύμενον διαφορητικὸν ἐστὶ τὸ ὕδωρ, καὶ σαφὶς ἀγεία ἐναφεψημένη, καημάλων λέφρα, θεῖον κάυσον ἢ ἀρκευθίδων ἄφεψημα, ἢ λινοζώστιος. μαλάξεως δὲ χάριν λαθρεῖς ἐστὶ λῶν φλεγμαινόντων, καὶ λῶν ἐσκληκομένων σωμάτων χρώμεθα: δεῖ δὲ ἐπὶ μὲν λῶν φλεγμαινόντων τροσηνῆ καὶ ἄπαλα τυγχάνειν, ἐπὶ δὲ λῶν ἐσκληκομένων χωρὶς φλεγμονῆς ἔνεργα, ἐπὶ μὲν λῶν φλεγμαινόντων μαλάχης ἄφεψημα μίξομεν, καὶ λινοσπέρμε, καὶ σήλωσ. ἐπὶ δὲ λῶν φευματικῶν φλεγμονῶν ἀρνόγλωσσον, ἢ πολύγονον ἐγκαθεψῶμεν τῷ ὑδάτι ἢ σιδίας ἢ ῥόδα, ἢ βάλε ἄκρα, ἐπὶ δὲ λῶν σπασμῶν καλαγγελασσῶν χρώμεθα τῇ ἐπὶ λίθων τοῖς ἄνευ ξευμαλισμῦ φλεγμονῶν. μάλισα δὲ ὑλρέλαιον ὀνίνησιν ἔχον μαλάχην ἢ λῆλιν καθηψημένην: ἐπὶ δὲ σκληρίας χωρὶς φλεγμονῆς, λοῖς αὐλοῖς χρηστέον καὶ ποιόηλα. οἷς μὲν καὶ ἐπὶ λοῖς διαφορήσεως δεύμεις. σύφι δὲ καὶ ψύχει λαθρὰ λοῖς ὁμοίοις ἐσκευασμένα λαῖς συφέσαις τε καὶ ψυχθέσαις ἐμβροχαῖς. ἔξεσιν δ' μεταφέρειν λῆν ὕλην ἐνταῦθα:

Περὶ λῶν αὐλοφυῶν λαθρέων ἐκ τῦ αὐλῦ λόγυ: γ:

Τῶν δὲ αὐλοφυῶν λαθρέων πολλὴ δύναμίς ἐστιν ἰσχυροτέρα καὶ δραστικωτέρα τῶν ἐξ ἐπιτεχνήσεως. εἰσὶ δὲ διαφοραὶ πολείως παρὰ λὴν τῆς γῆς ποιότητα δι' ἧς φέρεται, τὰ μὲν γὰς λι ηλρώδη, τὰ δὲ ἁλμυρά, τὰ δὴ συσπειώδη, λὰ δὲ θειώδη, λὰ δὲ ἀσφαλτώδη, λὰ δὲ χαλκανθώδη, λὰ δὲ σιδηρίζοντα, λὰ δὲ σύνθετα ἐκ τῦ λῶν πολειόνων ποιοήτων ὁμῦ συμεμιγμένων. πάντων μὲν δὴ λῶν αὐλοφυῶν ὑδάτων ἡ δύναμίς ἐστι ξηραντικὴ καὶ θερμαντικὴ τὸ ἐπίπαν σφόδρα εὐτόνων τυγχανόντων, διὸ δὴ καὶ λοῖς ὀξέσι νοσήμασιν θχ ἅρμοζει, ἀλλὰ μᾶλλον τοῖς χρονίοις, καὶ λίθων μάλισα τοῖς καθ' ὑγροῖς καὶ ψυχροῖς. ἤδη δὲ τὰ μὲν ηλρώδη καὶ ἅλας ἔχοντα κεφαλὴ κατ' ἄλληλα καὶ θώρακι ῥευμαζομένῳ, καὶ σομάχῳ καθύγρῳ, καὶ ὑδρωτικοῖς διαήμασι λοῖς ἐκ νόσων καὶ συγκρίσει φλέγματος γεγεννημένης, λὰ δὲ συσπειώδη αἱματος τε ἀναγωγαῖς, καὶ ἐμετικῷ σομάχῳ, καὶ λοῖς ἀμέτρως ὑπὸ αἱματοειδῶν ὀχλυμένοις, καὶ γυναιξὶν ἀτάκτως καθαιρομένας καὶ συνεχῶς ἐκτιλρωσκούσας: λὰ θειώδη δὲ νεύρων μαλακτικὰ καὶ συγκρίσεως θερμαντικὰ τούτων παρηγορικά, σόμαχον δὲ θηλύνει, καὶ ἀνατρέπει. τὰ δὲ ἀσφαλτώδη κεφαλὴν τε συμπαγεῖ, καὶ τὰ διαητήρια κακοῖ, θερμαίνει τε μόνως, καὶ μαλάσσει σὺν χρόνῳ, μάλισα περὶ ὕστερας καὶ κύστιν καὶ κῶλον. τὰ δὲ χαλκανθίζοντα σόμαλι καὶ παρειαῖμίοις, καὶ σαφυλῇ

α

ρξγ

καὶ ὄμμασι διαφερόντως ἐπιτήδεια. τὰ δὴ σιδήρεα ποιόληλος μελέτονλα σομάχῳ καὶ σπληνὶ πεπονθόσι δύναλαι χρησιμεύειν. τὰ δὴ μικλῆς ὄνλα ποιόληλος, κατὰ τὴν ἐπικράλειαν τῶν μιγνυμένων ἐνεργεῖ. δεῖ δ' καθεσῶσι λοῖς αὐλοφύσιν ὕδασι καὶ ἀτρεμοῦσι χρῆσθαι, ὁ γὰρ ἀτμὸς ἀνισάμενος ἀπ' αὐλῶν ἐπειδὰν κινῆται βαρὺς ὢν καὶ παχλικός, τὴν κεφαλὴν ἐνοχλεῖ δ' πελο, καὶ λὰς ἐμβάσεις τὰς εἰς τὸ ὕδωρ χρὴ ποιεῖσθαι καλιόνλας ἀθορύβως ὅπως ἡ δύναμις ἀνεμέκῳ λῷ σώματι προσιοῦσα ἐγκαλαδύσοιλο. τῶν δὲ ἐσορημένως καὶ παραχωδῶς ἐμβαθύνλων εἰς αὐλὰ, συκνύμενον λὸ σῶμα, ἐκ εἰσδέχεται τὴν παρὰ λῆ ὕδαλος ποιόληλα. ὥστε καὶ κόλυμβος ὁ ἐν λοῖς λοιούλοις καὶ βασμισμὸς ἀνεπιτήδια. ὑπάρχειν δ' κερνοῖς αὐλοφυῶν ὑδάλων ἐκείνας χρὴ μόνας, ὅσοις ποιόληλές εἶσιν ἁρμόδιοι λῇ κεφαλῇ: ὡς ὅσοι λοῖς ὑπὸ ἀσφάλλα ἢ θέρα ζέουσι κερνοῖς παρέχονλες ἑαυλοῖς, εὐκόλως κακούνλαι:

Ἐκ λῶν ἡδωδόλα περὶ ληλῆς ἐκ λῆ περὶ λῶν ἔξωθεν προσπιπλόνλων βοηθημάλων. δ'

Εἰ θερμόλερα λῆ ἑνὸς ἀέρος διόμεθα, ἐλθελέον ἐπὶ λοιοῦλον πόπον βοηθείας. σάμνιον ὕδαλος ψυχρῆ προσφανέον λοῖς διαπύροις [illegible] ἐξ αὐλῶν θερμασία ἐκ ἐπὶ πολὺν χρόνον μένουσα ταχὺ δ' σβεννυμένη. διὸ καὶ ἐγχειρηέον πῦπο πρὸ βραχέος πῆς ὁδοῦ:

Περὶ αὐλοφυῶς ὑδάλων ἐκ λῶν ἡδωδόλα ἐκ λῆ αὐλῆ λόγου. ε'

Τῶν ἐπὶ μέρους τῶν αὐλοφυῶν ὑδάλων πῆς δυνάμεως πολλὴν ἐχόνλων διαφορὰν ἀναλειπλέον λοῖς ἐκ πῆ πείρᾳ γενομένοις, ἀκριβῆ γὰρ περὶ λῶν καθ' εἶδος ποιήσασθαι παράδοσιν ἀδύναλον, διὰ λὸ μήλε πᾶσιν ἡμᾶς κεχρῆσθαι, μήλε ἐπὶ πάντων ἀναλογεῖν λὴν περὶ ἑνὸς γνῶσιν ταῖς λῶν φαρμάκων ἐπαγγελίαις. τὰ δὲ ψυχρὰ λῶν αὐλοφυῶν ξύμπασι πᾶσιν ἐπιτήδεια καὶ λοῖς περὶ κύστιν παθέσιν, καὶ κεφαλαλγικοῖς καὶ ἕλκεσι κακοήθεσι. τὰ δὲ πινόμενα λῶν ὑδάλων εἴλε θερμὰ εἴλε ψυχρὰ τυγχάνοιεν ὄνλα, καθολικὴν ἐκ ἐπιδεχόμενα διάλαξιν, ἐν λοῖς καλὰ μέρος ἐρρήσελαι. ἐπὶ πάντων δὲ ἔσω τῶ χρόνῳ συμμέτρησις, εἰ γὰρ μέλλοι τις ἐπὶ ζέσις ἑβδομάδας χρῆσθαι τοῖς ὕδασιν, ἀρχέσθω μὲν ἀπὸ δεκάτης ἡμέρας καὶ προστιθέλω καθ' ὀλίγον ὡς περὶ λὴν ἑβδόμην ἀποπλήσειν ὥρας δύο. πλήσω δὲ τῇ πεμπλαίῳ μέχρι λῆς δευλέρας ἑβδομάδος ἐπιμένων ἀπὸ πούλης ὑφαιρεῖσθαι πάλιν λὸ ἀνάλογον, καὶ εἰς λὸ καλάρξαν μέλρον καλαπλήσω ὑγρῶν ἀνισλόφως, ὅπε γὰρ ὠφέλιμον εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐγχορήσειν λοῖς πάσιν ὅπε λυσιπελές· μέχρι πέλους ἐπιμένειν λῇ αὐλῇ ποσόπλι τῶ χρόνῳ, διὰ λὸ συμφέρειν καὶ ἄρχεσθαι καὶ ἀφίσασθαι πρὸς λόγον λῆ βοηθήματος, οὗ χάριν καὶ λὰ γυμνάσια προβιβάζομεν, καὶ ἀποκαθίσαμεν

εἰ δὲ τὸ σοκαλὲν μέλλον τῆς ὠφελείας μὴ φέξοιεν ἐκ διαλειμμάτων τοῖς ὕδασι χρήσωσιν. ἐν δὲ τοῖς προξυσμοῖς ἀποξιέργως ἢ πᾶσα γινέσθω παρασκευή, προσαχθέντες γὰρ, εἰ μὲν τὰ πλεῖστα μέρη περιοδυνεῖς, ἐν ὅλοις ἐμβαινέτωσαν. εἰ δέ τινα τὰ ποιᾶντα, ἐμβεχέτωσαν παραγομηθέντα δὲ, ἀυλὰς προάξομεν. εἶτα πάλιν προξυνθέντας ἐμβιβάσομεν, χλιαροῖς μένοι τοῖς ὕδασιν, ἐμφεῶς ταῖς ἔξωθεν προαγομέναις πυρίαις καταπλάσμασιν. ὅθεν καὶ τὸ τῆς χρήσεως πλῆθος ἐκ τῶν ἑξῆς τῆς ἐπιξέως ληπτέον. ἔγνων γοῦν τινας καὶ μ' ὅλης ἡμέρας τῷ ποιᾶντι τῆς θεραπείας χρησαμένους τρόπῳ, καὶ σφόδρα ἐναρεστήσαντας: ἐπαύσαντο γε τῶν λοιπῶν προξυσμῶν ταχέως, πρόσφορον ἀυλοὺς μακρῶν καὶ δυσλύτων γενομένων, ἀφεληθέντες καὶ πρὸς τὴν διάθεσιν: εἰ δὲ τὰ πεπονθότα ἠδύναντο ἐκπεπαυμένων τῶν λοιπῶν ἀπομβρέχεσθαι, ἄμεινον ἐπιπολαίους χρόνους καὶ πολλάκις τῆς ἡμέρας τοῖς ὕδασι χρῆσθαι, τοῦτο μέντοι ποιεῖσθαι πρὸ τροφῆς, ἀσύμφορον γὰρ πεπληρωμένους ὅλης νεαρᾶς, τὰ ἐπιπροσθοῦντα συγκινεῖν δυνάμενα παραλαμβάνειν. εἰ δὲ ταῖς δυνάμεσιν ἀπολήγοιεν ὀλίγον τι προσφερέτωσαν. τῶν δὲ πλείστων ὑδάτων ἐν τόποις ἑλώδεσι καὶ περικλείστοις ὄντων καὶ διὰ τοῦτο νόσων καιροὺς ἐπιτηδείους δ' περὶ τὸ ἔαρ καὶ τὸ φθινόπωρον καθ' ἃ τῷ χειμῶνι * προσπυροῦσι. καὶ τοι τὴν ἐνεργείαν τῶν ὑδάτων. καὶ εἶεν ὑγιεινοῖς τόποις εἴη τὰ ὕδατα θέρους παραπλήσια, εἰ ψυχρὰ εἴη. ἐπὶ δὲ πολλοὶ τῶν ἰδιωτῶν οἴονται τὰ θερμὰ τῶν ὑδάτων συμβάλλεσθαι πρὸς συνδιαίτησιν ὑγείας, καὶ διὰ τοῦτο αὐτοῖς ἀναιδῶς, καὶ ἀνεπισκέπτως χρῶνται, ὡς εἰκὸς ἐπιβλάπτοιεν, ἄξιον τῆς φαύλης δόξης αὐτὰς ἀποσῶσαι. χρήσωσαν δὲ εἰ παρεῖεν τοῖς ὕδασι αὐλὶ βαλανείων κοινῶν: —

2. melius forsan ἀποστολὰς margin.

Ἐκ τῶν Γαληνοῦ περὶ ψυχρῶν λουτρῶν χρήσεως.

Ὡς δ' ἂν τις ὑπαρξάτω τὸ λούσασθαι ψυχρῷ, μηδενὸς ἄπο τῆς ἐξαιφνιδίας μεταβολῆς ἀπολούσας, βλαβερῶν πάντως μᾶλλον, ἐπίσασθαι χρή, πολλοὶ γὰρ κακῶς ἀρξάμενοι διεβλήθησαν ἕως πρὸς ὅλον τὸ ἐπιτήδευμα τῆς ψυχρολουσίας. ἐγὼ τοιγαροῦν ὁ μὲν τοῦ ἔτους καιρὸς, ἀρχόμενον θέρος, ἵνα πρὸ τοῦ χειμῶνος ἐν ἅπασι τὸ μεταξὺ γενηταί τις εὐθισμος ἀξιόλογος. ἐγὼ δὲ δήπου καὶ ἡμέρᾳ καθ' ἣν ἐρχόμεθα νηφέμος ὡς ἔνι μάλιστα, καὶ ὡς οἷόν τε τὸν καθ' ἑκάστην τόπον καιρὸν θερμοτάτη καὶ τῆς ἡμέρας ἄντης τὸ θερμότατον, καὶ τὸ γυμναστήριον εὔκρατον. ἡ μὲν δὴ ἔξωθεν αὐλὴ παρασκευὴ, τὸ σῶμα δὲ αὐτὸ τὸ μέλλον ψυχρολουτεῖν, τὴν μὲν ἡλικίαν, ἐγὼ περὶ τὴν ἑβδομάδα μεμαθήκασιν μάλιστα, μηδὲν ἀπὸ μηδενὸς ἠλλοιωμένης ἀκριβῶς προσφάτως κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, ἐγὼ δὲ καὶ τὴν ψυχὴν εὔθυμός τε καὶ σφοδρὸς ὁ μέλλων χρῆσθαι τῷ ψυχρῷ νεανίσκος, πρώτου μὲν ἀναλειβέσθω σφόδρα ἐλαίῳ πολλῷ, ἢ πρόσθεν: ἐάσωσαν δὲ καὶ σφοδρότερα νῦν μᾶλλον ἢ πρόσθεν αἱ λήψεις καὶ διὰ σκληροτέρων ὀθονίων. ἔφεξῆς δ' ἐλαίῳ τριβέσθω, ὅπερ συνήθες ἦν αὐτῷ, κἄπειτα γυμνασέσθω τὰ γυμνάσια θᾶττον δ' νῦν ἢ πρόσθεν, ἕως οὗ ἕως εἰς τὸ ψυχρὸν καταβαινέτω μὴ βλακεύων ἀλλ' ἐπωκύνων τὴν ἐνέργειαν, καὶ ἀθρόως ἐναλλέσθω. τὸ γὰρ κατὰ βραχὺ πλησιάζειν τῷ ὕδατι φύσεως ἐστὶ ποιητικόν. ἐγὼ δὲ μήτε χλιαρὸν τὸ ὕδωρ, μήτε ἀτμώδη μήτε παγετῶδες, τὸ μὲν γὰρ ἐπ' ποιεῖται θερμασίας ἀπανάκλασιν. τὸ δὲ πληκτικὸν, καὶ καταψύχει τὰς ἀηθεῖς ὡς ἐνίοτε χρόνῳ πρωσίοντί καὶ τοιούτῳ τινὶ χρήσεται. ἐξελθόντα δὲ τοῦ ὕδατος ὑπὸ πλείονος ἀναλείβεσθαι

προσήκει δὲ δι' ἐλαίου μέχρις ἂν ἐκθερμανθῇ τὸ λέγμα, καὶ μετὰ ταῦτα σιλίᾳ μὲν πλείῳ τῶν εἰωθότων, ἔλαττον δὲ προσφερέσθω τὸ πόμα τῆς ὥρης καὶ μὴ σὺν κελευσείας αὐλὸς ἂν ἕλῳ ποιήσειεν ἀσάνλων ὀρθῶς γενομένων. καὶ γὰρ ὀρέγονται πλειόνων ἐπὶ ταῖς ψυχρολασίαις καὶ πετίσσιν ἄμεινον, καὶ ὀλιγῶσιν ἧττον, ἀφικνοῦνταί τε καὶ τὴν ὑστεραίαν ἐπὶ τὰ γυμνάσια σαφῶς ἐκκλικώτεροι, τόν τε σωμάτος ὄγκον ἴσον ἔχοντες τὸ πρόσθεν ἐσφιγμένον δὲ καὶ μυωδέστερον καὶ συντονέστερον. ὁμοίως δὲ ἐπ' αὐλῶν καλὰ τὴν δεύτεραν πρακτέον ἀσανλα, καὶ κατὰ τὴν τρίτην τε καὶ τετάρτην εἶθ' ὕλως ἐπὶ πρωΐκοντι τῷ χρόνῳ κελεύειν ἐμβῆναι τὸ δεύτερον τῷ ψυχρῷ, τὸ δὲ καὶ τὸ τρίτον ἐπὶ ταῦτα ποιεῖν, ὡς ἐνίοις τινὲς ἐκέλευσαν ἐκ ἐπαίνῳ, καὶ γὰρ καὶ τὸ δεύτερον ἀόλαρκες εἶναι δοκεῖ, δυναμένων γε ἡμῶν, εἰς ὅσον ἂν ἐθελήσωμεν αὐλῷ κελεῦσαι διαλιπεῖν. ὁ δὲ σκοπὸς τῆς χρόνου τῆς διαλιμπῆς ἐκ τῆς καθ' ἑκάστην ἡμέραν παμβανέσθω πείρας. ἡ μὲν γὰρ ἀνελθοῦσα ἐκ τῆς ὕδατος ἐπὶ ταῖς ἀναλήψεσιν εὐχρως ἐν ἀλάχει γίγνοιτο μέτριως ἐν αὐλῷ διέλιψεν. εἰ δὲ δυσκατέρμανλός τε καὶ ἀχρὼς διαμένει μέχρι πλείονος ἀμεινόλερον ἐχρήσαλο τῷ ψυχρῷ. γνώσῃ ἐκ τούτων εἴτε αὐλάρκως διέλιψεν, εἴτε μελάκινῆσαι πρὸς τοὔλαττον, ἢ τὸ πλέον:

Ἐκ τῆς Ἀγαθίνου περὶ θερμολασίας καὶ ψυχρολασίας. ζ.

Τῶν περὶ θερμολασίας καὶ ψυχρολασίας ἧν ἔχει φύσιν ἑκάτερον σκεψώμεθα, χρήσιμον δὲ ἐμοίγε εἶναι δοκεῖ μὴ δὲ τῶν θερμῶν πανταπασιν ἀποξενοῦσθαι λουτρῶν, ἀλλὰ σπανιώτερον προσιέναι. δεῖ γὰρ αὐτοῖς ὡς ἔχουσί τι καίριον ἔστι ὅπου, καὶ γὰρ κόπους πάνει καὶ λάσεφίας, εἰ καὶ πάντων τι ἐν αὐλῷ τῷ βαλανείῳ θερμὸν ὕδωρ, εἴ γε ἀπεμέσειαν τὰς ἐκ τῆς λεφθορέας τροφῆς ἠθροισμένης χυμούς, μαλάσσει δὲ θερμὸν λουτρόν, καὶ ἀλόγως πολὺ συνωδευμένον καὶ ἐσφιγμένον τὸ σωμάτιον. ἁρμόσει δὲ καὶ τοῖς δυσγενῶς πρὸς ψυχρολασίαν ἀπροθύμως δὲ ἔχουσι, ἀπροθύμως δὲ ἔχουσι πρὸς ἄλειμμα τρόπος γάρ * τῆς ἀπὸ θερμασίας ἔστι ἡ τροφὴ καὶ τὸ βαλανεῖον ἀναρμόσως μὲν ἐν συνεχισμῷ. τὴν δὲ

καλὰ δὲ τοιάδε καιρὸς ἐπιδήλωσιν ἐκ ἄλλου ἔχων *
καλὰ δὲ τὸ πλεῖστον δὲ τοῖς βραχέως τὸ γῆν βίᾳ ὑγιαίνειν ποι-
ημένοις λόγον, ψυχρολουτηρέον. δυσανάβλεπτον γάρ τι τὸ μέγε-
θος τῆς ἐκ τοῦ ψυχρολουτεῖν ὠφελείας, ἀλλ' ὅτῳ εὔροις ἄν
τὰ μὲν ψυχρολουσίας, καὶ εἰ γεραιοὶ πανδάπασιν ὄσιν
συνεσῶτάς τε καὶ πεπηγότας τοῖς σώμασιν καὶ τὴν χροιὰν
ἐνανθεῖς καὶ καθ' ὅλον πολὺ τὸ ἀνδρῶδες καὶ τελουμένου
ἐμφαίνοντας. ἐρρωσθαι δὲ αὐτοῖς καὶ τὰ τῶν ὀρέξεων καὶ
πέψεων καὶ τὰς ἀναδήσεις ὡς ἐπὶ πᾶν λιπαρεστάτας ἔχε-
σι, καὶ πᾶν ἄπαξ ἁπλῶς φυσικὸν ἐνέργημα. τοῖς γε
θερμολούταις παραδραμεῖν ἔχειν συμβέβηκε καὶ διερρυκολα
τὰ σαρκίδια καὶ τὴν χροιὰν ἀνάλεπτον, καὶ τοῖς τόνοις
ὅτου νευρωδεστάτοις, καὶ κακοσθένοις εἶναι καὶ πάντα χείρω
τῶν ἑτέρων ἔχειν. τί γὰρ ἂν ὡς ἀληθῶς ἐργασθεῖεν με-
τρίως τοσαύτη διηνεκὴς καθέψησις ἐν ἀέρι διατυρφελεχῆ
καθυγρῷ. τὰ γῆν νήσια (τοῖς μὲν βαρβάροις ἔθος ἐστὶ)
πονθάνομαι καὶ καθιέναι συνεχῶς εἰς τὸ ψυχρόν. ἡμεῖς
δέ γε καθεψῶμεν ταῖς συνεχέσι θερμολουσίαις, πιθόμενοι
ταῖς τιθαΐσις ἀτίτινες ἀσμενίζουσαι τῷ μελὰ τὴν ἐν τοῖς
λουτροῖς ἀπόλουσιν τῷ ἀέρι τῶν παιδίων, ἀποχρώντως δὲ
ἔχειν νομίζουσιν ἑαυταῖς, εἰ μὴ πολλὰ διοχληθῇ, τάλε κάκ-
λωρ δύσπονα φάμεναι γίνεσθαι τὰ μὴ τακαρωθέντα μικρῷ
δεῖν ὑπὸ τοῦ πλήθους τῆς θερμολουσίας: ὅθεν ἐγὼ τὸ ἐ-
μὸν παιδίον, καὶ πολλὰ τῶν ἄλλων ἀλείμμασιν ἀρκεῖσθαι
τὰ πολλὰ ποιῶ. καὶ χωρεῖ μοι τὸ πρᾶγμα καλὰ νῷν.
τὰ δὲ ὑπὸ τῶν ἄλλων τρεφόμενα παιδία συνεχῶς λε-
ούμενα, καὶ ἔτι πολὺ καθεψώμενα θαυμαστὸν ὅσον εἰ
εἰσπάλαι τε ἐπιλειπτικῶς, καὶ τὰ ἄλλα κακῶς ἀπαλ-
λάττει τῶν μέντοι μικρῶν: ὑπερ τοῦ νηπίου ὅτου νο-
μίζω τὴν ψυχρολουσίαν ἀνάρμοστον εἶναι, μήτε φύσεώς τινος

τάνυλα

non conjungit cum Latina translatione.

ἰδιαζούσης γενομένους ἢ τοῖς ἄλλοις ὠφελίμοις ἀνθιστάσχουλας. πολλὰ γὰρ ἰσχεῖται, καὶ τοιαῦτα. τὴν δὲ καθ' ἀρχὴν ἔστι τῶν ἀθλητῶν ταῖς ψυχρολουσίαις, οἱ μὲν πολλοὶ μὲν οἴονται δεῖν τέρμις ὄντος ἀγχιμαθῶς ποιεῖσθαι. ἐγὼ δὲ παρηκολούθηκα ἐν πάσαις ταῖς τῶν ἔτους ὥραις ἀβλαβῶς τοῖς πλείστοις ἀρχομένοις ψυχρολουσίαις, πάντοτε μὲν οὖν ἄρξασθαι ἀβλαβῶς ψυχρολουσίας. εἰ δ' οὖν εἶναι χρὴ τινα διαφορὰν, ἑλοίμην ἂν ἐγὼ τὴν ἐαρινὴν ὥραν πρὸ τῶν ἄλλων. δεῖ δὲ ἀδιάκοπον καὶ κάρφον ἔχειν τὴν ψυχρολουσίαν πάντα μὲν, μάλιστα δὲ ὅτε καταρχόμεθα τοῦ πρὸς ἀνθρώπους εὐθὺς ἀεὶ δὲ γυμνασίοις προσανακινητέον ἑαυτὸν ἄχρι τοῦ παρὰ πόνον καὶ προθυμίαν εἰς τὸ ψυχρὸν γενέσθαι. προκαταπονεῖν γὰρ σφοδρότητι καὶ πλήθει κινήσεων τὸ σωμάτιον, καὶ μέχρι κόπου προάγειν, καὶ ἄλλως μὲν ἄτοπον (βλάβη γὰρ ὑπὸ τὸ μέτρον ἐπιτηδευόμενον ὑγιεινόν ἐστι) καὶ δὴ καὶ πρὸς ἀνθρώπους τὴν ψυχρολουσίαν ἀνεπιτηδειότατον· ἔστι συνδεῖν γὰρ καὶ ἀνθρώπους τὰ σώματα καὶ πολλῷ σφοδροτέρους ἀποεργάζεσθαι τοὺς κόπους. ἄμεινον δὲ οἶμαι τοῦ ὅλου τῆς χρήσεως τρόπου ἄνωθεν ἀρξάμενον ἐκθέσθαι. μετὰ δὲ τὸ ταῖς βιωτικαῖς ἀσχολίαις, ἢ περιπάτῳ γῆν, ἢ ἀέρα προσλασαλεῦσαι τὸ σῶμα, τῇ ἢν δόξῃ ἐλθητέον ἔστι τὴν χρῆσιν, μήτε προσαυτέρον εἴ τινος τῆς νενομισμένης πρὸς ἄριστον ὥρας μήτε πολὺ βραδύτερον. ἑκάτερος γὰρ τῶν καιρῶν τούτων ἄθεσος. γυμνοῦσθαι δὲ εἰ μὲν παρέχει τὰ τῆς ὥρας ἐν ἡλίῳ. χρὴ πάντως γῆν ἐν ἀπερισπούδῳ· πολλάκις δὲ πρὸς τὴν ἀποδύσιν λυσιτελέστερον ἔχοιεν, ἀνακινητέον ἔτι τοῖς ἱματίοις σκεπόμενον τὸ σωμάτιον, τοὺς συντονωτέρῳ περιπάτῳ τεινοντας ἐν αὐλῇ σφοδροτέρους ταῖς ἰγνύαις, ἢ καὶ δρόμῳ μετὰ παύλας. τὰ δὲ ὀθόνια οἷς τραχέσιν εὐτόνως ἄχρι πολλῆς καθέψεως φοινίσσεσθαι δεῖ δι' ἑαυτοῦ τε καὶ δι' ἄλλων. χρῆσον δὲ

τὰς παίδας πρὸς τὸ τὰς χειρίδας ἔχειν ἐξ ὀθονίων, ἐὰν ὅτε
καὶ ἀποδεραὶ τὰ δέρματος γίγνονται. μελὰ δὲ ταῦτα καὶ
διὰ τῶν χειρῶν ὑπόλε ἄλλων, καὶ ὑφ' ἑαυτὸ δεῖ ξηρολουβεῖ
ἄλαι. μετὰ γὰρ τὴν ἀναθάλψεως καὶ τόνον τινα θαυμας-
ὸν ἐμποιεῖ τοῖς σώμασιν. μηδὲν γὰν ἄλλο πραγματευομέ-
νους ἔνεστι ὅσον ἐπὶ τῇ προθυμίᾳ μετὰ λαύτην εὐθὺς ψυ-
χρολουεῖν ξηρολουβίαν, ἀλείφεσθαι δεῖ δ' ἐλαίῳ δ' συμμέ-
τρῳ, καὶ ἐπὶ πολὺ τρίβεσθαι καὶ ἐπ' ἄλλων μὲν, μά-
λιστα δὲ ὑφ' ἑαυτῶν, ἥδιον γὰρ ὅτω ἀκοπώτερον ἅτε εὐ-
πορώτερον ἅτε μᾶλλον ποιητικὸν τὸ τῆς δι' αὐτὸ τρίψεως
ἥγεν. διαρκοίη τις τῇ πρὸς αὐτῇ προθυμίᾳ μέχει τὸ
διδύναι τὸ πνευμάτιον ἀποχρώντως ἥδιον ἂν δέοι τῶν ἄλλων
γυμνασίων, ἀλλ' ἥδ' ὅσως ἔχει τι πλήσμιον τὸ πρᾶγμα, ἐκ-
δίως πρὸς αὐτὸ πάντες ἀπανδῶμεν, ὅθεν ταῖς γὰν ἄλλαις
ταῖς ἑκάστω συνήθεσι χρηστέον γυμνασίαις, σκοπῶμεν (ὅπως ἐφ-
ην) ἐνδοτερον καμπτόντας καὶ μὴ πάντως ἀναμενόντας ὡς
ἂν ἀδήσειεν, ὅπερ τοῖς πλείστοις ἔθος, ἄχει ἂν τὸ διαθερμανθῆναι, καὶ ἀποχρώντως ἑτοιμασθῆναι πρὸς τὴν ψυ-
χρολουσίαν τὸ σωμάτιον, καλαπαυσάντας δὲ τὰ γυμ-
νάσια, τότε γὰν πάντως εἰ καὶ μὴ πρότερον ἑαυτὸν
τριπτέον μετὰ μετοχῆς τὸ πνεύματος, ἐὰν ὅτε καὶ κόνει
προσυμπασαμένους μάλιστα εἰ καὶ νοσήσαιμεν, εἰθ' ὅτως
ἀμελήτως καὶ ἀθρόως καταβαίνειν εἰς τὸ ψυχρὸν ἢ
ἐκδίως περιχεῖσθαι εἰς τότε τὸ ὕδωρ: εἰ ἐφ' ἡμῖν εἴη
τὸ ἐκλέγεσθαι μήτε παγετώδες μήτε παντελῶς ἀνειμένον
τῇ φύσει: τοῦτο γὰρ βλαβερώτερόν ἐστι τῆς εἰς θάτε-
ρον ὑπερβολῆς. κράτιστον δὲ ὑδάτων πρὸς ψυχρολουσίαν,
καὶ μάλιστα ὅτε κατέχοιτό τις τῷ ἔθει, τὸ θαλασσ-
ιον. τότε γὰρ τῆς ψύξεως καὶ ἀποχρώντως ἔχει,

a ἐξωθλὰς· ἄλλως ἥδε ἀνομάσθη ἀπὸ τῆς χρήσεως γινομένης συχνῶς ὑπὸ τῶν ἀθωνίων,

καὶ ὁ διὰ τὴν ἀλμυρίδα δῆμος ἀναθερμαίνει ἐαδίως
ὃ ποῖον δ' ἂν ᾖ, καθαρόν τε καὶ διαυγὲς ἔστω, καὶ
μὴ ζεσμαλῶδες, μηδ' ἑλῶδες, μηδ' ἄλλως σαθρὸν, πο-
τιμώτερον δ' εἰ ἐξέι τὸ μελαβαίνειν μᾶλλον, ἢ τὸ πε-
ριχεῖσθαι. καλὰ μὲν οὖν τὴν πρώτην ἔμβασιν ὀλίγον
διαλειπτέον, εἶτα ἐμβαίνειν χρὴ, καὶ ἀνατρίβειν ἑαυ-
τὸν βιαίως, αὖθις δὲ καταβαίνειν καὶ τότε προσλι-
παρεῖν νηχόμενον. ἢ ἄλλως ἔν ὡς ἐμμεῖναι πλέον.
ὥστε πάλιν εἰς ἕλαιον δὲ καὶ τῷ ἀναλείβεσθαι πρό-
θυμίαν, εἶτα τὸ τείλον καταβάντας, καὶ μὴ ἐπὶ πολὺ
διατείψαντας ἤδη καὶ κενοῖς ὑποθεῖναι τὴν κεφα-
λὴν καὶ καλὰ τὸν σόμαχον, εἰ δὲ μὴ, καλαντλεῖσθαι
γᾶν πλείοσιν ἰδρῶσις εἶθ' ὕλως ἀνατρίβεσθαι μελέως,
μηκέτι σὺν ἐλαίῳ διακονάντας τὴν γεγονυῖαν τοῦ σώμα-
τος τελευταίαν ἐπίτηξιν. μετὰ δὲ ταῦτα ξύσεσις μὴ
πάνυ ἀμβλυτάτῃ ἐπὶ πολὺ δὴ ξύοντας φοινίσσειν τὸ
σωμάτιον, καὶ γὰρ τονοῦται καὶ ἐξομαλίζεται τὰς ἐπι-
φανείας. εἰδὲ καὶ βεβρωκόλες τύχοιεν ἃ πάντως ἀπε-
χόμεθα τῆς ψυχρολουσίας ἐπειδὰν ὀρεγώμεθα σφοδρῶς,
εἴτε κινήσεων τινῶν πρὸς τοῦτο ἡμᾶς ἐπαγομένων ἢ καὶ
τοῦ καύματος ἀνιῶντος πρόσω τινὰ συναφήσαντος. οὐκ οἶδα
γὰρ ἂν τις ἄμεινον τοῦτο ποιήσειεν παρακαλούμενος καὶ
ἀκαλαλήτως ἰδρῶσι καιόμενος. ἐγὼ γοῦν πολλάκις καὶ
μετὰ τὸ δεῖπνον ὅτε λύσιτνος ἔχοιμι πρὸς τὸ καῦμα
καὶ καταβαίνειν εἰς ψυχρὸν ἔθος ἔχω, καὶ θαυμα-
στὸν, πάντως χαίρειν λέγω τὴν νύκτα. ἐν δὴ τῇ
χρήσει τοῦ ψυχροῦ τῶν ὑδάτων προνοητέον ὅπως μὴ λαν-

Bib !

βάνη παφεισφέρειν εἰς αὐλὰς τὸ ὕδωρ, καὶ γὰρ ἄλλως ἔχ
οἶδα, ὅπως πρὸς πᾶν συμφοφωλάκτη τῶν ἄλλων ὅσα
λιαίνημάτων ἡ ψυχρολουσία, μόνον βλαβερῶς καθάπτηται
τῶν ἀκρατικῶν πόρων.

Περὶ ἀμμοχωσίας ἐκ τῶν Ἡρωδότου ἐκ τῶ περὶ
τῶν ἔξωθεν προσπιπτόντων βοηθημάτων. η.

Ἡ δὰ τῆς ἄμμου φυσία ἐπιτήδειος ἐστι ἀδυναλικοῖς καὶ
τοῖς τὸν θώρακα ξυναλιζομένοις καὶ κοιλιακοῖς καὶ πο-
δαγρικοῖς καὶ τοῖς καὶ ἐπέκλασιν παρακαλελυμένοις καὶ
τοῖς καχεκτικοῖς καὶ τοῖς ὑδροπικοῖς καὶ πάσιν τοῖς
χρόνιον ἔχουσιν ἄλγημα, ἐπιτήδειοι δὲ πρὸς τὴν χρῆσιν
τὴν νησικὴν χεδὸν πάντες. ὥρας δὲ θερινῆ μετὰ τῶ
τὰς φλογωδεστέρας ἡμέρας αἱρεῖσθαι, δεῖ δὲ πρὸς τῷ ὄρθ-
ρῳ ἐν ἀιγιαλῷ ἐν ἄμμῳ βαθείᾳ βόθρους δύο ἢ καὶ τρεῖς
παρασκευάσαι ἰσομεγέθεις τῷ χρησομένῳ καὶ ἀνεκκαῆναι ὑ-
πὸ τῦ ἡλίου. ὁ δὲ πεπονθὼς καλῶς ἔστω πεπεφῶς τὰ
σιλία, κεχρῆσθω πρόσθεν περιπάτοις καὶ ἀκινήσια, τῦ δὲ
περιέχοντος θερμοτέρου γενομένου, καὶ τῆς ἄμμου ἱκανῶς
πυρωθείσης, ἐν ᾧ βόθρῳ καλακλιθεὶς ἐπικείσθω ἐκ τῦ
πρὸς λόγον τὴν περὶξ ἄμμον μέχρι τῦ φέρειν ἐυφόρως.
ἐκκεπάσθω δὲ τὴν κεφαλὴν καὶ τὰς ἀπὸ τῦ ἡλίου ἐκ-
τίνας ἐκκλινέσθω ἀεί τινος πρὸ τῶν ὀμμάτων σκεπασηεί-
ου τιθεμένου. συλλαμβανέσθω δὲ πρὸς τάχος καὶ τὰ σχή-
ματα τῆς καλακαύσεως, ὥστε φέρειν ἐπεῖν περὶ μὲν τὰ
πρῶτα μέρη τῆς ἡμέρας πρὸς μεσημβρίαν ἀποβλέπειν
περὶ δὲ μεσοῦσαν πρὸς βορέαν, ἀποσπογγίζεσθω δὲ τὸ
τὸ πρόσωπον δὰ ψυχροῦ, τοῖς δὲ ἐπὶ πλέον κα-
κοπαθοῦσι καὶ δάκλυσμα δλέου. εἰ δὲ μηκέτι θερμαι-
νομένης ἢ καὶ ψυχομένης τῆς σαρκὸς διὰ τῦ ἐκχε-

φεντὰς ἰδρῶτὰς ἀιωάκνοιηὸ, λεγέωσαν. οἱ δὲ παρόηλες
τὴν ἐπικειμένην ἄμμον ἀφελόηλες ἐξαγέλωσαν αὐλὸς,
καὶ πάλιν εἰς τὸν παρακείμενον βόθρον ἐγκρυπτέ-
τωσαν καλὰ τὰ εἰρημένα. τοῦτο δὲ καὶ ἐκ τρίτου εἰ
δέοι ποιείλωσαν ἀποβλέπονλες πρός τε τὰ πάθη καὶ
τὰς δυνάμεις. ἡ δὲ παραύξησις τῶ χρόνω καλὰ
τὰ πρόλεγον λελεγμένα γινέωω καὶ καλακειμέν-
ως μὲν ἐνκρύφομεν τόλε ἀωμαλικὸς καὶ ῥευμα-
τιζομένους θώρακα καὶ πλευρὰ καὶ σομαχικὸς καὶ
καχεκλικὸς καὶ καλὰ σάρκα ὑδρωπικὸς. καθεζομέ-
νους δὲ ὑδρωπικῶν μὲν τὸς ἀσκήτας, καὶ εἰ δέοι τυμ-
πανίτων, ἐκ δὲ λοιπῶν πάθων καὶ κωλικὸς καὶ ἡ-
παλικὸς καὶ σπληνώδεις καὶ ἰσχιαδικὸς, καὶ ποδαγ-
γικὸς, καὶ παρακελελυμένους πόδας ἢ σκέλη, εἰ πλέ-
λει δὲ πάνλας ὅλους ἐγκρυπτέον. καλὸν γὰρ καὶ λὸν
χαλασμὸν δι' ὅλων λῶν σωμάλων γενέωαι, καὶ λὴν ὠ-
φέλειαν καὶ διὰ τῶν ἀπαθῶν ἐλθεῖν μερῶν, καὶ
μᾶλλον εἰ μέλλοιεν ψυχρολουλεῖν. ἔστωσαν δὲ παρὰ
τοῖς βόθροις ἐν ἑλοίμῳ σκηναὶ ἐκ διαφανῶν κερά-
των, καὶ σάμνος ὕδαλος γλυκέος καὶ ἐμβασις θα-
λάσσης εἰς ἃς παυσαμένους τῶν ὑδρώλων ἐκβιβάζειν
χρὴ, εἶτα ἐξελθόνλας καλαιωνᾶν, καὶ ἀναπτείβειν ἐ-
λαίῳ. κατὰ νηνέμους δὲ τῆς ἡμέρας ὄσης καὶ τῶν
σωμάλων ἐυλόνων καὶ κολύμβοις χρήωωσαν. ἀφ' ὧν
κομιζόνλες ἱκανὸν χρόνον διαλειπέλωσαν. ἀλλ' οἱ
μὲν ὑδρωπικοὶ πρωτόνλες ὕδαλος θερμοῦ κυάθους ε ἢ ς

ἀποκοπλαβιζέλωσαν ἐπανάγκες: οἱ λοιποὶ δὲ τὸ ἔθος ηε-
ζείλωσαν, ἐπιλειπτέον δὲ αὐλοὺς διὰ λὰς ἐν τῷ ἡλίῳ κα-
κοπαθείας τὸ πολὺν παραύξειν. πλῆθος δὲ ἡμερῶν ἐπὶ
μὲν λῶν διαλειπόντων παθῶν ἔστω μὴ ἔλαττον ιδ μήλε
πλέον κα. ἐπὶ δὲ ὑδρωπικῶν τὸ πλῆθος τῶν ἡμερῶν
λεπλέον τῇ καλὰ τὸν ὄγκον κενώσει. τῆς δὲ ὠφελείας ἀ-
πὸ ηλίλ σᾶσιν λαβέσης, μελὰ μίαν καὶ εἰκοστὴν ἐνθε-
τέον διάλειμμα δυοῖν ἢ τριῶν ἡμερῶν, εἶτα πάλιν χρη-
στέον. εἰ δὲ θερατεύσσιν χειμῶνος ὕδρωπα τὰ μὲν
λοιπὰ τῆς ἰαλρικῆς παρέχει τὴν ὠφέλειαν, ὁ δὲ νο-
σῶν μὴ μένοι τὴν ἐν δέονλι καιρῷ παραληφθησο-
μένην ἄμμον, φιλοτεχνητέον ὡς ἐν εὐεργάσῃ καὶ μὴ
μενητέον τὴν ἐκ λῶν μερῶν ὠφέλειαν. δεῖ τοίνυν ἐν
παραθαλασσίῳ μὲν καὶ λόλε διαιτᾶσθαι τὴν δ' ἄμμον
ἐν ὕσνοις φέρονλα ἐγκαλαχοννύναι τὰς πάσχονλας εἰς
αὐλὴν καλὰ τὸν δεδηλομένον τρόσον. καὶ τὰ λοιπὰ
δὲ καλαθελεγμένα παρακλέον, τὴν δ' ἐντεῦθεν πρόκο-
πὴν διὰ πολείονος χρόνσ προσδοκητέον.

Περὶ ἡλιώσεως τῆς αὐλῆς. θ.

Αἱ ἡλιώσεις ἀναγκαίσλαλαι τυγχάνσσι τοῖς ἀναλήψεως δεο-
μένοις, καὶ σαρκώσεως: φεύγειν μέντοι χρὴ τόνλε ἐκνεφί-
κν ἥλιον καὶ λοὺ πολλάκις ἐπισκιαζόμενον καλὰ τὰ
νηνεμα χωρία: ἐπιληδευτέον δ' ἐφ' ὅσον οἱόνλε χειμῶνος
μὲν καὶ ἔαρος καὶ φθινοπώρσ λῆς ἡλιώσεως ἀπολαύειν,
ἀκαιρέον θέρεος δὲ παραιτητέον, ἐπὶ λῶν ἀδενῶν διὰ λὴν
ὑπερβολὴν λῆς θερμασίας. χρὴ δὲ παραβάλλειν ἡλίῳ καὶ
περὶ πάντων μᾶλλον τὰ νῶτα τὰ γαρ προαιρετικὰ νεῦ-
ρα ἐν αὐλοῖς μάλισα τυγχάνει, ταῦτα γὰρ ἐπεκινόμενα πᾶν
τὸ σῶμα ὑγιεινότερον διαλίθησιν. ἡ μέντοι, κεφαλὴ σκεπέσθω διὰ τινος πα-
ραστατικοῦ:

ι. βιβλ.

Περὶ τῆς ἀπὸ πυρὸς καὶ ἀνθράκων ὠφελείας ἐκ τῆς αὐλῆς λόγ. α.

Τὴν δὲ διὰ ζώων ἀνθράκων πυρίαν παραλιπτέον ἐν τοῖς ἀλειπτηρίοις ἢ οἱ πρὸς τὰ διὰ τῆς βαλανείας ἐπὶ ζώων χρόνιον ἄλγημα ἐχόντων, παροπλαίουσαν τὰ μέρη μέχρι τῆς δυσαναχωρεῖν. οἱ δὲ ἀνθρακιαὶ οἱ δὲ ἀνθρακιαὶ ἀπὸ βαλανείων ἐσῶσαν ἢ προσαποβρεχέωσαν, καὶ αἱ πρὸς τῆς διατύρης δὲ τοίχης παροπλάσεις τὴν αὐλὴν ὠφέλειαν ἐπιφερούσιν καὶ ἐπὶ μὲν προσηκῶς ἔσεν θερμοὶ, αὐλοῦσιν τὰ περιοδυνῆντα παραβαλλέωσαν ἐπὶ δὲ ἄγαν ἔσεν θερμοὶ ὁμολίνοις τὰ πεπονθότα σκεπάσαντες τοῖς τοίχοις προσυποδώσαν.

Τῆς αὐλῆς περὶ κάνσεως. ια.

Κάνσεσι δὲ χρώμεθα καὶ διὰ καυληρίων, καὶ διὰ ριζῶν, καὶ διὰ φαρμάκων. ἄριστη δὲ ἡ διὰ ζώων καυληρίων, εἰ δὲ πρὸς τὴν χειρουργίαν ψοφοδεῶς ἔχοι τινές: δευτερεύει ἡ διὰ ζώων φαρμάκων, τὰ δὲ καυτήρια ἐπὶ πλείστης ἡμέρας ἀκαλύπτα μενέτω.

Ἐκ τῶν Ἀντύλλου περὶ δρωπακος ἐκ τῆς α λόγ. τῶν ἔξωθεν προσωτάτω βοηθημάτων. ιβ.

Δρώπαξ σκευασίαν ὁμοίαν ἔχει μαλάγματι χρείαν δὲ καταπλάσματος παρέχεται. ἁρμόζει δὲ χρονίοις πάθεσιν, οἷς καὶ σμηκτισμός, καὶ πρὸ μέλλοντος σινηκτισμῷ παραλαμβανόμενος εἰς τὸ παρασκευάσαι τὸ σῶμα τῷ νάτρῳ. καὶ μετὰ τὸν σινηκτισμὸν εἰς τὸ ἐκκόψαι τὸ λεῖψανον τῆς διαθέσεως. δεῖ μὲν τὸν δρώπακα ὑπὲρ μὲν τῆς θερμασίας περιττότερον ἔχειν πυρετῶν, καχυξίας καὶ ἀσφαλῶς, εἰ δὲ ξηρᾶναι δέοι, θεῖον ἄπυρον, ἄλας, ψεφρᾶν κληματίνην, εἰ δὲ ἁμύξαι λιμπάνειν, εὐφόρβιον δεῖ δὲ καὶ χαλκοῦν θερμαίνειν, καὶ πάχος ἔχοντα καὶ λόγον τῆς δυνάμεως τῆς καμμονῆς, προεξωρισμένων ἐν τῶν πολυρρίχων μερῶν ἐπὶ τῶν ἀδενεστέρων. ἐπὶ δὲ τῶν ἰσχυρῶν καὶ δραστικωτέρων δεομένων τῆς δρώπακος ἄνευ προξωρισμοῦ. εἰ μὲν ἄρα τὰ κατὰ κεφαλὴν ἢ γενίου, εἶτα περὶ τὴν ἥβην καταπλάσομεν

Περὶ σινηκτισμῶν ἐκ τῶν Ἀντύλλου ἐκ τῆς αὐλῆς λόγ. ιγ.

Τὸ δὲ ἀπὸ νάτρου καταπλάσμα δραστικωτέρου ἐστὶν, ἐπὶ μὲν ζώων ὀξέων παθῶν, ἢ πάνυ τι εὐδοκιμῶν. ἐπὶ γὰρ μόνων ζώων ἀργοτέρων καὶ βαθυτέρων

ἐν ὀξέσι παθήμασι χρώμεθα νάπυι. ἐπὶ δὲ ζῶν χρονίων σχεδὸν ἁπάντων μελὶ τὸ ἐλεγχθῆναι τὴν ἀπὸ ζῶν ἄλλων βοηθημάτων καὶ ἐπιθεμάτων δύναμιν ἀσθενεστέραν καὶ μικροτέραν τῆς νοσήματος ἐπὶ μὲν οὖν φθισικῶν καὶ συντακτικῶν δι' ἕλκος ἐν πνεύμονι ἢ παραλήπτου συντάσεων ἢ δὲ ἐπὶ ἄλλης ἑλκώσεως ἢ δὲ μιᾶς ἐν ζῷ βάθει. ἀγριαίνεται γὰρ καὶ παροξύνεται πρὸς τὴν δριμύτητα τῆς νάπυος, ἢ μὴν, ἢ δὲ ἐπὶ ζῶν χονδρωδῶν μορίων, οἷον ὠτὸς ἢ ζῶν ἄκρων τῆς ῥινός: καταπλάσματος, ἐνίοτε δὲ καὶ μελαίνεται τὰ λίαν ἄσαρκα ἢ χονδρώδη. τὰ δὲ ἄλλα πάντα καὶ μέρη τῆς σώματος καὶ πάθη χρόνια χαίρει ζῷ βοηθήματι. καὶ καυλὸς δὲ καὶ κύστις ἐν παρέσεσι καὶ πάντα τὰ παρειμένα μέρη χαίρει τῷ βοηθήματι, ἐνυπάρχει δὲ καὶ ἀπευθυσμένῳ παρειμένῳ βάλανος, ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ ζῶν δυσπνοούντων τοῖς ὠσὶ κολλύριον ἐκ τῆς νάπυος ἐνυπάρχει κροκίδι περιτεθέν. εἶτα μετὰ τὸ ποσὸν αἴσθησιν γενέσθαι τῆς κολλυρίου διὰ τῆς κροκίδος ἀναιρεθέντος ἐπεύχεται μελικράτῳ, δεῖ δὲ συναπτέον ἐπὶ μὲν ζῶν ἀργοτέρων διαθέσεων καὶ μερῶν ζῶν καταπόρων, καὶ δυσαισθήτων βιαίως: μέτρον δὲ τῆς ἰσχύος ἐστὶ τὸ ἀνιαθῆναι μὲν ἰσχυρῶς τὸν κάμνοντα, μελανοτέραν δὲ τὴν σάρκα γενέσθαι καὶ ὑψηλοτέραν τῆς περιξ ἀνοιδήσασαν ὑπὸ τῆς καταπλάσματος καὶ μετὰ λιγυρὸν φλυκταινωθῆναι πρᾴως τὸ δέρμα. ἐπὶ δὲ ζῶν εὐαισθήτων διαθέσεων καὶ μερῶν ζωφερῶν πρᾴως χρῆσθαι τῷ νάπυι, μέτρον ποιουμένους τὸ ποσῶς ἐρυθρωτέραν γενέσθαι τὴν σάρκα, ὡς μέντοι μὴ ἀπράκτως ἢ πρᾴως χρῆσις ζωρχανοι παρ' ἄλλην ἡμέραν ἢ δυὸ πολλάκις τὸ αὐτὸ συναπτέον. ἵνα ἡ συνεχὴς χρῆσις ἑνὸς ἑυλόγου συντάσεως δύναμιν παράσχηται μέτρον δὲ καὶ τῆς συνεχοῦς ἐπὶ χρήσεως, ὁπόταν τὰ συναπτόμενα μηκέτι αἴσθησιν ἔχῃ ὀδυνώδη καταπλασσόμενα. ἐπὶ δὲ ζῶν ὀξέων ὀλιγάκις χρώμεθα τῷ βοηθήματι, ἐπὶ λαιμαργικῶν μόνων καὶ ζῶν ἄλλων ζῶν καταφερομένων ἐν πυρετοῖς, ἐπὶ τε κακοήθης, ἐπὶ τε καταψύξεως δυσεκθέτου ζῶν μὲν δὴ καταφορικῶν τὰ σκέλη συναπτόμεν. ἐπὶ δὲ ζῶν περιψυχομένων καὶ σκέλεσι καὶ ἀγκῶσι. λεπτὸν δὲ ἐπὶ πάντων εἰς ὀβολὸν ἐγχρίεσθω τὸ νάπυ.

Ι. βιβλ.

Σκευασία συναπτισμῶν

Σκευασία δὲ ζῆς νάπυος ἰοιάδε ἐστί, ἰχάδας χρὴ πρὸ μιᾶς ἡμέρας ὕδατι ἀποβρέξαι χλιαρῷ, ἔπειτα ζῆι ἐπιβοᾳ ἀποθλίψαντα ἰχῶρας, λιπαίνειν εὖ μάλα. εἶτα νάπυ δριμὺ λαβόντας, οἷον ἐστὶ τὸ Συριακόν, καὶ τὸ Αἰγύπτιον, ζρίβειν καθ' ἰδίαν παραχέοντα ἐν ζῆι ζρίψει καὶ ὀλίγης ζῆς ἀποβρέγματος ζῶν ἰχάδων. βρεχομένων γὰρ εὐμαρώτερον γίνεται, ἔπειτα μάζας ποιῆσαι λείας, ἥν μὲν ζῶν ἰχάδων, ἥν δὲ ζῆς νάπυος· καὶ σφοδρώτατος ἔσται, ἐὰν μὲν ἡ ζῆς νάπυος ζρίμπρον πρὸς ἓν ζῶν ἰχάδων. ὁ δὲ μέσος ἐν ἴσον ἑκατέρῳ. ὁ δὲ ἀνημένος, τὸν πρὸς ζῆς νάπυος ζρίτον, δίμοιρον δὲ ζῶν ἰχάδων. ἐγχριέσθω δὲ ἐπὶ ὀφώνιον ἢ ῥάκος, ὁ δὲ ζόπος ὁ μέλλων συναπτίζεσθαι προεκνιζέσθω καὶ ὅλος ἀνάλιπτος ἔστω. καὶ ὕδατος αὐτὸ τὸ κατάπλασμα ἐπιβαλλέσθω, καὶ ἀνάψεν ἐπιδήσθω. χρὴ δὲ ἐν ἡλίῳ ἢ ἠλεινῷ οἴκῳ καὶ μᾶλλον πρὸς τὰ διὰ βαλανείου συναπτίζειν. ποσὸν δὲ ὥραν ἐπικεῖσθαι αὐτῷ χρὴ ὁρίσαι ἀδυνατόν, διὰ τὸ ζῆς μὲν βάλλον, ζῆς δὲ βράδιον αἴσθησιν αὐζῆς λαμβάνειν· συνεχῶς δὴν ἐπισκοπεῖν χρὴ εἰ ὑπερφυῶς κλᾶται ὁ ζόπος δεόντως, εἰ δὲ μέχρι πολλῆς μὴ ἐνεργοῖ τὸ σινάπι ἐπικείμενον, σωόγγοις ἀποζεσθλιμμένοις ἐν ὕδατι θερμῷ πυριάζεον καὶ ζῆς ῥακὸς τὸ κατάπλασμα· μετὰ δὲ τὴν αὐζάρκη χρῆσιν ἐς βαλανεῖον ἀκζέον τὸν κάμινον μετὰ χαλαδῆναι μετρίως, ἐξανιλπίζεον ὅλου, μᾶλλον δὲ τὰ συναπτισμένα μέρη. ἔστω δὲ ἀνάλιπτα ζαῦλα, καὶ ἐὰ φαίνοιτο δυνάμενος ὁ πάχων ἀνέχεσθαι χρὴ καὶ ἐπεμβιβάζειν αὐτὸς ἐκ δευτέρου καὶ ἐξανιλπίζειν πάλιν ἀνάλιπτον. ἐνίοις δὲ καὶ ζῆς ἐπιζύσης φυλάξαντες ἀσυγχρίστους λούομεν. μετὰ δὲ τὸ λουτρὸν τὸ ὕστερον ῥοδίνῳ χρίομεν τὰ μέρη. εἰ δὴ ἄλγημα σφοδρὸν εἴη, καὶ φλοιοκαίνειν ἐπανασταῖον, ὀφωνίῳ σκεπάσαντα τὰ μέρη διαβρόχῳ ὑδρορρόδινα, ἢ ἀμυγδαλίνῳ μεθ' ὕδατος. βέλτιον δὲ τὸ ὕδωρ μαλάχης χυλόν, ἐπὶ δὲ ζῶν ἀφόρα ὀδυρομένων, καὶ καταστατέον ζῇ μαλάχῃ λίαν ἐφθῇ καθ' ἑαυτὴν ἢ μετὰ ἄρτου. μετὰ δὲ τὸ λῆξαι τὸ ἄλγημα κηρωτῇ ῥοδίνῳ μετὰ ψιμυθίου χριστέον. ζῆς ληθαργικῆς καὶ ζῆς ἐν ὀξέσι νοσήμασι λυτέον. ἐλαίῳ δὲ καταχύσεις ζοῖς συναπτιζομένοις

καὶ ἐπὶ ζῶν σφόδρα ζρυφερόσαρκων. ἐφ' ὧν ζε σινα-
πίζομεν ἢ διὰ ζὰ ἐν
βάθει σώματα, ἀλλὰ διὰ ζὰ πλησίον ζῆς ἐπιφανείας, ἄρζου λεῖον
ἀνζὶ ζῶν ἰχάδων συμπλέκειν ζῷ νάπυι. γνωστέον δὲ ὅζι ἐζὶ ὄξει ζὸ νάπυ
ἐμβραχέν, ἀμυδρόζερον ἔσαι, καὶ ἀδηκλόζερον ζὸ καζάπλασμα ζῷ δι'
ὕδαζος ἐμβραχέν ζος. ζὰ δὲ ὅλα σινα-πίζονζας, ψαλίζειν δεῖ ζῷ ῥάκει,
ἢ πλίγμασι προσκαζαλαμβάνειν. ζὰς δὲ σφύρας, καὶ προχρίειν ἐλαίῳ
καὶ καζαλαμβάνειν ζοῖς πλίγμασιν.

Περὶ σκίλλης.

Σκίλλα δὲ κοπεῖσα ἐν ὅλμῳ δύναμιν ἔχει παραπλησίαν ζῷ νάπυι,
καζαπλασσομένη πρὸς ὀλίγον δὲ καιροῦ ἐπιζιθέσθω. βραδύνασα γὰρ καὶ
ζὴν ἐπίθεσιν ἕλκει, χρηζέον δὲ ἰδίως ἀνζὶν ἐπὶ ζε θώρακος ἐν ὀρθοπνοίᾳ,
ἐπίζε παρέσεως πνίκα καὶ μόνον ἡ κίνησις ἀλλὰ, καὶ ἡ ἀϊδησις βλαπ-
ζαι. προσεκπιρωζέον ζε καὶ λγζέον, καὶ θεραπευζέον ὥσπερ ἐν ζῷ
σιναπισμῷ. ἰδίως δὲ ζὰς ὄψεις ζὰς ἀπὸ ζῆς σκίλλης παρηγορεῖ καζα-
χρισ ἐλαίῳ

Περὶ αἰγείας κόπρου:

Κόπρος αἰγεία σιναπισμῷ μὲν καζὰ ἰσχὺν οὐκ ἀπολείπεζαι καὶ μάλισα
οἱ αὔραθοι λελυθένζες ἐν ὄξει. ἰδίως δὲ ἰχιαδικοῖς ἁρμόζει ζῷ ζο καζά-
πλασμα πολὺ ἀνυσιμώζερον ζοῦ σιναπισμοῦ πεπειραμένοις πρὶν αὐζοῖς

Ἐκ ζῶν μενεμένων περὶ ψιλόθρου. ιδ.

Τὸ δὲ ψίλοθρον ἐλήφθω ἐκ κομωζικῆς, ἐπιπολαίως δὲ ζὴν σάρκα ἀμύσσει.
δᾶλον ἐκ ζε ζοῦ φοινιγμοῦ, καὶ ζῆς ὕλης καυζικῆς ὄσης. ἐμβραδύναν
δὲ ἕλκοι καὶ φλοιζαίνει ζὴν ἐπιφάνειαν, ἀπολείπεζαι δὲ ζῆς ἐνεργείας
ζοῦ δρώπακος. ζγζο μὲν γὰρ ἐᾶ ζὴν σάρκα ζρυφερὰν. ὁ δὲ δρώπαξ εὐζρο-
φωζέραν καὶ μυωδεσέραν. ὀχληρὰ δέ ἐσζιν ἡ χρῆσις αὐζοῦ, προαποσμῆξαι
ζὰ γὰρ ἐκ ζοῦ σώματος δεῖ ζὸ ἐλαιῶδες, οὐκ ἂν γὰρ ἀψαιο, καὶ χρόνον
γίνεσθαι ἐν ζῇ χρήσει διὸ καὶ ζὰς πρὸς πόδας ἐν αἷς παραλαμβάνεζαι,
ἐπιλογίας, δεήσει μειρίως ἐλεεινὰς εἶναι, πρὸς ζὸ μὴ καζαλυθῆναι ζὴν δύναμιν.

Περὶ κυρᾶς καὶ ξυρέσεως. ιε.

Κοιλὰ δὲ καὶ ξύρησις ἐν ἰατρικῇ παραλήφθησαν ὡς κενῶνλα καὶ ταῖς χρονίαις ἀσμόζονλα διαθέσεσιν: ἔστι δὲ κεφαλῆς ἀφαιρεῖν πρῶτον τὰς τρίχας δήσει μαχαίρας εἶτα ξυρῶν εἶτα καὶ λῇ ἀναξυρέσει χρῆσθαι. ἡ δὲ ζῶν ἀλειχθέντων ξύρησις ἐστι καθαρωτέρα καὶ πρωτέρα τῆς ἐν χρωκρᾶς. διὰ δὲ συμπεπλασμένην καταβρωχὴν καὶ τρίψιν ἀχληρότερα γίνεται καὶ μαλλον ἔστι βαθείας κόμης. ἡ δὲ κρὰ παραπλήσιος τῇ ξυρήσει ψιλοῦσα τὰς τρίχας ἔχει τι πληκτικὸν ὅθεν ἔστι ζῶν εὐλῥέων εὐφῶς ἀυλῇ καὶ πρέως χρηστέον ὅταν μέντοι δέῃ μετὰ τῶ στικύας προσβάλλειν ἐπιξυρητέον τὸν τόπον ὥστε προσπεσεῖν αὐλὰς, ἢ δὲ γαὶ ἐπὶ χρήζει διαβρωχῆς ἢ μὴ καὶ τρίψεως. ἐμποιεῖ μὲν ἦν δακτονὴν ἡ πρασία κρὰ καὶ ξύρησις. ἐπιλήδεια δὲ παρέχεται τὰ μέρη καὶ πρὸς ἄλλα βοηθήματα δρασικά:

Περὶ κλυσμῶ : ις.

Ἔστι τῶν γυναικῶν τῶν τὴν ἐκ τῆς τιτώσεως εὐστασίαν προλιμένων τῆς ὑγείας, τοπικῶ βοηθήματος ὁ κλυσμὸς χώραν ἐπέχει τῆς τρίψεως ἐνεργέστερον, ὠφελεῖ καθ' ἑκάστην τριχὸς ἔκφυσιν ἐπικομένης τῆς σαρκὸς εἰ δ' ἦν σκυκνοὶ τῶν κλυσμῶν ὀδόντες εἶεν βιαιότερον ἐπισπῶνται τὰς τρίχας:

Ἐκ τῶν Ἡροδότου περὶ καλακλυσμῶν ἐκλῶ περὶ τῶν ἔξωθεν προσπιπτόντων βοηθημάτων. ις.

Τοὺς ζῆς κεφαλῆς καλακλυσμοὺς ἐν μὲν ταῖς πρώταις ἡμέραις παραιτητέον, ὅτε ἀναγκαίως ὅτε λυστελεῖς ὄντας. μετὰ δὲ τρὸ ζοφῆς ἄλειμμα καὶ

προσκλυσμα. εἴτε ἔθος ἔχοιεν παραληπτέον μέχει τῶ τὰ περὶ τὴν κεφαλὴν ἀσκυλμῶς διακονῆσαι. εἰ δέ τι ἔξωθεν παρεπιφαίνοιτο σύμπτωμα οἷον ἄλγημα κεφαλῆς ἢ κατάρρους νεοσύστατος, ἢ ἐξάνθημάτα, ἢ σάξαν αἷμα καὶ εἰ καί τις ἄλλη ὑποψία φαύλη, παραιτητέον:

Περὶ διασφίγξεως καὶ καλειλήσεως ἐκ λῶν

Ἡρωδότου. ιη.

Παραληπτέον διασφιγξίν τε καὶ καλείλησιν ἐν ἀσκύλτι μέρει τῆς νόσου. καὶ περὶ τῶ παροξυσμῶ καὶ καλὰ τῶ τῶν ἀρχῶν, καλὸν μὲν ἦν διαδεῖν καὶ καλειλεῖν περμικῆς ἢ δεῖν ὥρων εἰ ἀγνωσθείεν οἱ λῶν ὑποπολλῆς ἔλιπης ἐξ αὐτῶν ὠφελείας δεησόμεθα ὅμως χρηστέον ταῖς μὲν διαδέσεσιν ἐπὶ λῶν μελὰ εὐγρὰς ἐπισημαινομένων καὶ ἀλγύνλων καὶ σπομένων καὶ ἐυμαλιζομένων, καὶ αἱμορραγύνλων καὶ παλμῶν καὶ λυγμῶν καὶ ἐμπνευματώσεων καὶ ἀγευστιῶν λαῖς δὲ κατειλήσεσι πάντας λῦς κατὰ πάθος ἢ συμπτώμά τι φυχομένης ὑποκλείον, δεῖ δὲ περσάγειν τὰς διασφίγξεις λοῖς ἐυρυχωρεστέροις ἀγγείοις ἐν οἷς τὸ αἷμα πολὺ καὶ τὸ πνεῦμα. ἐπιτήδεια τοίνυν περὸς διασφίγξιν. βραχιόνων μὲν μέρη τὰ περὸς μασχάλαις καὶ κάτωσις. σκελῶν δὲ τὰ περὸς λοῖς βουβῶσιν καὶ ἰγνύαις καὶ σφυροῖς. ἡ γὰρ ὅλκὴ τῶν νοσοποιῶν ὑλῶν ὅπως ἀνθέλκεται. ἡ δὲ καλείλησις ὀφελεῖ περὸς ἰγνύας, καλέχουσα τὴν ὕλην, καὶ λὴν φυσικὴν φυλάττουσα θερμασιαν καὶ μάλιστα ἐι μελὰ συναλειμμάτων περσάγοιτ' ἄν. ἐπιτήδειοι δὲ περὸς ταῦτα τὰ βοηθήματα οἵδε

(καλὰ περίσασιν

τὸ νευρῶδες περιονθόλες ὡς τοδαλγικοί, καὶ ἀρθριλικοί: ἀπεοσφορροι δὲ καὶ οἱ περὶ λῶν παχυδυσμῶν ἱδρωλικοὶ καὶ νόσοι μεθ' ἱδρώλων ἐπισημαινόμενοι, ἐπιλείνυλο γὰρ ἂν ἀυλῶν τὰ συμπλώματα εἰ κατειληθεῖεν, ἢ διαδεθεῖεν. ὁ δὲ τρόπος τῆς ἐνειλήσεως τοιόδλος ἔστω ἐκ μαλακῶν ἐρίων πλαλείς κύκλυς παρασκευάσαντες καλειλήμεν ἀπὸ δακτύλων ἄκρων χειρῶν μέχρι μασχάλων, καὶ ὁμοίως ἀπὸ βαβώνων ἄχρι δακτύλων ἐπὶ πλέονλε τὰς κῶλα καὶ τὰ γόνατα οἷς ἑαδίως γυμνῶσθαι συμβαίνει διὰ τὰς λῶν μερῶν συνλάσεις τε καὶ συγκάμψεις, καὶ ἄλλως ὀλιγοσαρκότερα ὄντα τάχιον καὶ ἐπιπλέον περιψύχεται. αἱ δὲ πιέσεις πρὸς δύναμιν γινέσθωσαν, χρώμεθα δὲ ἐν ἐιλήσει, καὶ τοιῷδε τρόπῳ. τὰ λῶν ἐρίων ἀποπλάσματα τοῖς ἄκροις περιτιθέντες ἐπὶ δεσμοῖς ἀραιοῖς ἄνωθεν καλειλήμεν πρὸς δύναμιν πάλιν πιέζοντες. πάντων δὲ καλειληθέντων, ἐκπαλειμμάτων ἄπτεσθαι δεῖ τῶν σφιγμῶν, μὴ λάθωμεν κακώσαντες τὰς δυνάμεις μεθ' ἧς ἔχωθεν ἐπιθεωρεῖν ὅτιον χρειὰν ἀναπονεῖν, ἀπόχρησιν, καλάκλισιν. τὰς δὲ ἐπιφαινομένας ἱδρῶτας εἰ μὲν ἐπὶ διαμονὴν γίγνοιντο μηδὲν ἐλαπτομένης τῆς δυνάμεως, ἀγαθὰς ἡγητέον ἐπιμένοντας λαῖς καλειλύσεσιν. ἐν δὲ τοῖς παχυδυσμοῖς ἐπισχετέον λυόντας τὰς ἀνειλήσεις ἐπὶ δὲ λῶν ἐπισημαινόντων τῶν ἄκρων, θέρους μὲν βάτιον λυέσθωσαν, χειμῶνος δὲ χρονιζέσθωσαν: λύειν δὲ δεῖ τὰ ἐιλημένα οὐκ ὀρθῶς, ἀλλὰ πρόσθεν καὶ

βραχιόνων ἀπάλαις ταῖς χερσὶ ψηλαφήσαντες τὰ μέρη καὶ τὰ περικείμενα τῶν συγχειμάλων ἀφελόντες, θέρους μὲν τοῖς περιβολέοις σκεπτέον δεῖ, χειμῶνος δὲ χερσὶν, ὑποβληθέντα γὰρ ἀθρόως τῷ ἀέρι ψύχεται. λύομεν δὲ καὶ τὰ λοιπὰ μέρη παραινοῦντες ἡσυχάζειν αὐλοῖς καὶ εἰ δυνατὸν μιᾷ καλαχλίσει χεῖσθαι:

Περὶ διαδέσεως

Αἱ διαδέσεις γιγνέσθωσαν τὸν χρόνον τοῦτον, τελαμῶνας πλατεῖς ἐξ ἐρίων χρεπτῶν ἢ πιλωτῶν ἢ ἐλήλων λαβόντες προαναλελειμμένων τοῖς ἄκροις περιθήσομεν, σχολάζομενοι τῷ μὴ παραθλίψαι τὴν σάρκα, πιέζειν δὲ πειθηνίως μετ' εὐλογίας ὅσον συμβήσεται ἔν, ἂν ἐναφεῖς καὶ πλατεῖς ὦσι καὶ μετὰ δεξιέραν περιείλησιν μᾶλλον σφίγγωνται. ἢν ἐγκοπήσεται γὰρ ἡ σὰρξ ἀλλὰ πιεσθήσεται. τῆς δὲ αὐλάρκους διαδέσεως μέτρον ἄριστον ἐπανατεῖναι πᾶσαν τὴν κύκλῳ τῶν διαδεμένων σάρκα μετὰ ἐρυθήματος, καὶ τῆς τῶν ἀγγείων διεγέρσεως φυλαττομένων ἡμῶν πάλιν τὸ ὑπὸ πλέον πιέζειν. μήποτε ναρκήσῃ τὰ μέρη, καὶ ὀδύνης αἴτιοι γενώμεθα. μέτρον δὲ ἄριστον πέλας, ἡλίκον τὸ εἴσω ἀπαλλαγῇ, καὶ ἡ περὶ τοῖς ἄκροις θερμασία ἐπιδεδοκέναι δῆλον ὅτι τῆς ἐπισημασίας, ἐπὶ δὲ τῶν λοιπῶν, ἢ τῶν συμπτωμάτων:

Ἐκ τῶν Ἀντύλλου περὶ ὑποθυμιαμάτων ἐκ τῆς α λόγου τῶν ἔξωθεν προσπιπτόντων. θ.

Ὑποθυμιάσεις χεώμεθα ἐπὶ γυναικῶν πονηρομένων ὑστερικῶς, ἢ τῆς ὑστέρας προσπτώσεως ἢ ψύξεως

ἡ ξηρόληλος ἢ πολλῆς ὑγρόληλος περὶ λὴν ὑστέραν θ'-
σης ἐπὶ λε ἐπιλειπολικῶν καὶ ἑτεροκρανικῶν καὶ ὀρθοσ-
νοικῶν, καὶ ἀδμαλικῶν, καὶ καταξξοικῶν κυνικῶς λε σσο-
μένων. ἐπὶ μὲν δν τῶν ὑστερικῶν πνιγμῶν, καὶ περιπ-
λώσεως, καὶ ἀποσχοφων ὑποθυμιῶν σμύρναν ἢ λιβανω-
τον ἢ βδέλλιον. εἰ μὲν δν δύναιλο ἡ γυνὴ καθίδαι, κα-
βίσκνλες ἀυλὴν ἐπὶ μαιωλικᾶ λίφρᾳ, περισείλκνλες ἰχυρῶς
ἱμαλίοις ὥστε μηδὲν ἄλλο μέρος πολὴν τὸ περόσωπον ἠε-
γομνῶδαι. εἰ δὲ μὴ δύναιλο καθίσαι διὰ λὴν πνίγα ἢ
διὰ λὴν ἀδένειαν, ἀνακειμένην ὑποθυμιαλέον τᾶ πυρὸς
ὑπὸ λοῖς ἱμαλίοις σκεπομένᾳ. ἐπὶ δὲ περιπλώσεως. τοῖς
δυσώδεσιν ὑποθυμιαλέον, οἷον βδέλλαις κνισμέναις, πλε-
γοῖς καιομένοις, ἢ θριξὶν ἢ ἐρίοις ἢ σπόγγοις ἢ ὕλως
παρασκευάσωμεν βαλόνλες εἰς χύλραν καινὴν οἶνον, ἐμ-
πάσνλες εἰς ἀυλὸν ἐπὶ μὲν ψύξεως σμύρναν λείαν,
ἄμωμον, κασίαν. ἐπὶ δὲ ξηρόληλος σάμψυχον σάχυν,
κρόκον, ἐπὶ δὲ ὑγρόληλος ὄξος, γλήχωνα, ἴριν, θύμον,
πόμα δὲ ξύλινον ἐπιθένλες λῇ χύλρᾳ τετριμμένον κα-
τὰ μέσον, περισκλείφω μὲν λὸ πόμα τοῖς χείλεσι
τῆς χύτρας, ἢ πηλῷ κεραμικῷ ἢ σκιλί, εἰς δὲ λὴν ὀπὴν
κάλαμον εὐθύτριλον ἐναρμόσωμεν, καὶ λίλι τὴν ἐναρμογὴν
ὡς μηδεμίαν εἶναι παρασπονὴν, τῷ δὲ ἑτέρῳ πέρατι λᾷ
καλάμᾳ μολίβδινον σωλήνιον περιαρμόσομεν λεῖον καλὰ λὸ
χεῖλος, τὴν δὲ γυναῖκα καθίσωμεν ἐπὶ λίφρᾳ. Μαιωλι-
κᾶ ἔχονλος ἐκκοπὴν καλὰ μεσόληλα, ἔπειλα λὸ πῦρ
ὑποθένλες περᾶον τῷ λίφρῳ τὸν κάλαμον ἐμβαλόνλες,
ἔπω δὲ τοιᾶτον λὸ μῆκος ὥστε ὑπερέχειν τᾶ λίφρᾳ λὸ

περιηρμοσμένον αὐλῷ μολίβιον, ὃ καλεύομεν προστιθέναι τῷ στόμαλι τῆς ὑστέρας καὶ ἔτω τὴν χύλραν συρίσομεν, συρσμένης γὰρ αὐλητῆς ἄτμὸς ἀναβήσεται ἀπὸ λῶν ἐγκειμένων, καὶ διοδεύσας διὰ τῦ καλάμυ εἰς τὴν ὑστέραν ἀφίξεται: περίχειται γὰρ τὸ μολίβιον πρὸς σηνίας χάριν ἵνα μὴ ἐπινύσῃ ὁ κάλαμος, μετὰ δὲ τὴν αὐλάρκησιν ἐπὶ ἐγκειμένυ τῦ καλάμυ ἡ χύλρα τῦ πυρὸς ἀφαιρεῖται. ἐὰν γὰρ ἀνιόντος τῦ ἄτμῦ ἔτι ζέοντος ὁ κάλαμος ὑφαιρῆθη καλακαίεται ὁ κόλπος ὁ γυναικείος. ἐπὶ δὲ ἐπιλήπτων ὑπὲρ τῦ πλαγιῶναι εἰσιν ἐν λῷ πάθει, γαργάλην ὑποθυμιάσωμεν. ὑπὲρ δὲ τῦτ' τὰς καρμαλιζομένας ἐπεγερθῆναι κατορίῳ, τριξὶ κεκαυμέναις, θείῳ, ἐλέφαντος ῥινίσμαλι, κέραλι ἐλαφείῳ, ἴσως λιχῆνι. ἐπὶ δὲ ἑτεροκρανικῶν, καὶ σκολομαλικῶν, καὶ κυνικῶν σπομέναν ἐρπύλλυ, καὶ κύαν φύλλοις, μανδραγόρᾳ, μαράθῳ. ἀδμαλικὰς δὲ καὶ ὀρθοπνοικὰς ὑποθυμιάζειν θείῳ, ἀβρολόνῳ, ὀνώπῳ, ἡδύοσμῳ. δεῖ δὲ καθημένας ὑποθυμιᾶσθαι περιτελλομένας ἱμαλίδας, τὸ πῦρ ἔχοντος μεταξὺ τῶν σκελῶν. καὶ κεχυφότας ἔλκειν κεχηνῶς τῷ στόμαλι τὴν πνοήν, μετὰ δὲ τὴν ὑποθεσιν, διακλύζεσθαι χρὴ μελικράτῳ τὰς ἄλλας, τὰς δὲ περὶ τὸν θώρακα ἔχοντας διάθεσιν γάλακτι:

Περὶ ὀσφραντῶν ἐκ τῦ αὐλῦ λόγ. κ.

Ὀσφραντοῖς χρηστέον ἐπὶ μὲν ὑγιεινῶν πνιγμῶν καστορίῳ ὀξει πεφυρμένῳ, κεκαυμένοις θριξὶ, ἐριοις κεκαυμένοις, σωσσγῳ ὁμοίως, ἐλλυχνίῳ ἀρτι σβεσμένῳ, θείῳ ἀτύρῳ θυμιωμένων βδέλλαις κατνιζομέναις: ἐπὶ δὲ προσεπλωκύας ὑστέρας ὀσφραντέον σαχνὶ, κασίᾳ, κόσῳ, ἰριδοφύλλῳ, τοῖς εὐώδεσι μύροις, ἁρμόζει δὲ καὶ πρὸς λειποθυμίας, καὶ ναυτίας, ταῦτα καὶ ἔτι μᾶλλον οἶνος καλὰ νεκρῶν αὐλῶν, ἢ ὄξος ἐναποβρεχομένῳ θύμῳ, γλήχωνος, θρυμβρίας, ὀριγάνῳ, σελίνῳ. ἁρμόζει δὲ καὶ φύλλα ἀμπέλῳ. καὶ ῥόδα. πρὸς δὲ τὴν ἀπὸ ἐνδείας ἔκλυσιν ἐπιτήδεια ὀσφραντὰ, ἄρτος κεκαυμένος. ἄλφιτα οἴνῳ διάβροχα, μῆλον, ἄπιον, μηλοτέτων, τοῖς δὲ ἐπὶ κεφαλγίας λειποθυμηθοῖ, πευκέδανον, πόλιον, δαφνίδες, κυπαρίσσου σφαιρία, ἔρπυλος, μελάνθιον καιόμενον

περὶ σμηγμάτων. ἐκ τῆς αὐτῆς λόγ. κα.

Σμήγματα δὲ παραλαμβάνεται τὰ μὲν ὑπὲρ τῆς ῥίνης τὴν ἐπιφάνειαν, τὰ δέρματα δὲ ὡσεὶ ἀμύξαι, καὶ ἀναστομῶσαι τὸ σῶμα, τὰ δὲ ἐπὶ πυριάτεως, ἢ κονίδων ἐνοχλούσων, ῥυπτικὰ μὲν οὖν ἐστι. νίτρον, ἀφρονίτρον, ἅλας, μέλι, ἅλμη αὐθης. κεπμωλία, ἐρέβινθος. ζύμη κριθίνων ἀλεύρων, πίτυρα, ζέσμα, κονὶς. πᾶσα κόπρος, ψάμμος, λεπτυντικὰ δὲ ἑλλέβορος λευκὸς λεῖος, ἀλκυόνιον, θείου, σαφὴς, ἄγρια, νάπυ, κάχρυ, πύρεθρον, πέπερι, λιμνίσπης, κόκκος Κνίδιος, ἐνεφόρβιον, πίτυροις, δὲ καὶ τοῖς ψωρώδεσιν, ἔτι δὲ φθειριάσεως σμήγματα καὶ ἀλλήλοις, ζεῦμα χυλὸς, θεῖον ἄτυρον, ἑλλέβορος, σαφὴς ἄγρια, σπτιὰς ὄστρακα καὶ ἀκεκαυμένα κόνυ. ταῦτα δὲ τὰ σμήγματα ἀνιέντα προσφέρειν τῷ σώματι ἐσπόνιῳ ξηρῷ προξυρισθέντι καὶ προιδρώσαντι.

περὶ ἰχαίμων ἐκ τῆς αὐτῆς λόγ. κβ.

Τῶν ἰχαίμων τὰ μὲν τὸ ψύχειν ἰσχνὰς αἱμορραγίας, τὰ δὲ τὸ σύφειν, τὰ δὲ παρεμπλάττει, τὰ δὲ τὸ ξηραίνειν, τὰ δὲ τὸ καίειν, ὕδωρ μὲν οὖν ψυχρὸν καὶ χυλὸς ψυλλίου, κωνίου, σέρεως, πολυγόνου διὰ τὸ ψύχειν ἰσχνὸν. ὄξος δὲ καὶ ὀξύκραιον καὶ χυλὸς ἀνδράχνης,

ἀργυλλώδης, ῥῶ συριακόν, ὑποκυσίδος, βαλανυσίᾳ διὰ τὸ σύφειν, ὀλίγῃ δὲ κισσῖτις, ἀκακίᾳ ~~ἀκάνθῃ~~, ὀμφάκιον, λεπτὸς, ἰὸς, γύψος δὲ, καὶ καδμία, καὶ ψιμύθιον, καὶ διαφευγὲς κεκαυμένου, καὶ σαμίας ἀσὴρ, μεθ' ὕδατος Σαμίας, καὶ ἤλεκτρον, καὶ μίλτος ἀρμενία, καὶ ἀράχνιον, καὶ μάννα τὸ παρεμπλάσσειν, σωσύγγος δὲ καινὸς ἐπὶ πᾶσαν ἀποβραχεὶς, τρύξα οἴνου καὶ ὄξος τὸ ξηραίνειν, μύου δὲ καὶ χαλκίτεως καὶ χαλκάνθου, καὶ καυλίου τὸ καίειν καὶ συνάγειν τὰ σώματα· δεῖ δὲ ἀρχέσθαι μὲν ἀπὸ τῶν ψυχόντων, ἢ συφόντων ἐπὶ τελευταίων δὲ τὰ καϊόντα παραγίνεσθαι· εἶδέναι δὲ χρὴ αἱ μὲν τῶν ἄλλων μερῶν αἱμορραγίαι πλείστας εἴδεσι τῶν ἰχαμένων, αἱ δὲ ἀπὸ ὑστέρας καὶ τῶν ἐν βάθει προσμενόντων ἰλύων ὅλως ἀλλοτριοῦνται, πάντων δὲ καὶ τοῖς ψύχουσι ὑπακούει. χαίρει δὲ ὑστέρα μὲν τοῖς σύφουσι μάλιστα· αἱ δὲ διὰ σώματος ἀναγωγαὶ ἥκιστα τὰ ξηραίνοντα προσδέχονται, ἥκιστα τὰ εἰρημένα εὐαρεστοῦσι δὲ τοῖς παρεμπλάσσουσιν, ἃ μὴν πᾶσιν ἀλλ' οὐκ ἀποβεῖναι δύναται, καὶ ἀκίνδυνα καθέστηκεν· ψιμύθιον γὰρ καὶ γύψος, καὶ καδμίαι καὶ διφρυφρὲς δεηλητήριον, ἔχει χώραν ἐπὶ τῶν ἔξωθεν τῆς αἱμορραγίας, ταῦτα ἐπιτήδεια παραλαμβάνοντα

Περὶ κολλυρίων ἐκ τῆς αὐτῆς λόγου. κγ.

Κολλύρια τὰ μὲν ἰδίως λεγόμενα ὀφθαλμοῖς προσφέρεται λεαντήρια δὲ ~~καθῶς~~ κοινῶς προσαγορευόμενα ὁλόκληρα, τὰ μὲν προσιβεται, τὰ δὲ ἐνλίβεται· προσιβεται μὲν ὑστέρᾳ, ἐνλίβεται δὲ σύριγξι καὶ κόλποις, τὰ μὲν οὖν ὑστέρᾳ προσιβούμενα, καθαρσίους προσκαλεῖται καὶ ἔμβρυα ἐκβάλλει· σκευάζεται δὲ διὰ τε κολλουρίας καὶ σμύρνης καὶ κρόκου, ῥίζης δικτάμνου, καὶ ἐλαφρίου· δεῖ δὲ μῆκος μὲν εἶναι δακτύλων τεσσάρων τὰ κολλύρια, μύουρα δὲ κατὰ τὸ ἄκρον καὶ κροκίδι περιελίσσειν ἢ λίνῳ ἐπιμήκει ὅπως μετὰ τὸν αὐλάρκη μεῖναι χρόνου ἐπισωσθῆναι διὰ τῆς κροκίδος, ἢ τῆς λίνου, ἔξω χρίεσθαι δὲ τὸ κολλύριον κυπρίνῳ· χρὴ δὲ φυλάσσεσθαι ὡς μήτε φλεγμαινούσης μήτε ὀδυνωμένης τῆς ὑστέρας προσιβένται. τὰ δὲ

ἐνλιθέμενα κολλύρια σύριγξι τε καὶ κολπυσι ὑπὲρ τῆς παρακολουθοῦσι παραλαμβάνεται, γίνεται δὲ τοῦτο διὰ μέλιτος ἑφθῆς, ἢ διὰ δαυροκόλλης, καὶ διὰ ἰξοῦ, ἢ καὶ διὰ χαλκῆ κεκαυμένη. τὰ δὲ ἐπὶ τῶν συριγγων ἐνλιθέμενα ὑπὲρ τῆς ἐκτυλῶσαι σκευάζεται διὰ μέλιτος καὶ μύσιος, καὶ χαλκάνθη, καὶ χαλκίτεως καὶ λεπίδος μελαίνης, καὶ ῥίζης πρασίου καὶ κεδρίας, καὶ στέρεως. ἔστω δὲ τοῦτο τε καὶ τὰ ἐπὶ τῶν κόλπων μήκει μὲν σύμμετρα τοῖς κόλποις ἢ τοῖς συριγξι· παχέα δὲ ἐλάσσω ὡς μὴ διασφηνῆσθαι, ἐνλίβεται δὲ καὶ αὐτόγυρος καὶ τάκτυρος ἐσκελεσμένα λινῷ ἐπὶ τε κόλπων, καὶ συριγγων, ὑπὲρ τῆς ἀναξηρᾶναι, εἰ τῆς δεοίμεθα, ἐκτιτρώσκεται γὰρ εἰς αὐλὰ τὴν ἰκμάδα, καὶ ὑπὲρ τῆς διευρύναι καὶ ἀνοῖξαι τὰ στόμια τῶν συριγγων, παραχεῦται χάρτην τοῖς κολλυρίοις τῆς παρούσης. τῶν δὲ ὀφθαλμικῶν κολλυρίων, τὰ μὲν ὕλην ἐξεβέμεθα ἐν τῷ περὶ ἐμβρακῶν, καὶ καταπλασμάτων καὶ ἀμπλασμάτων τούτῳ. σκευάζει δὲ τὰ κολλύρια ἔαρος, θέρους τε γὰρ ἡ δύναμις αὐτῶν διαπνεῖται, καὶ μάλιστα τῶν ἀρωματίων ξηρῶν κοπτομένων, εἴτε ἐξαιρεῖται. χειμῶνος δὲ ἐν μὲν τῇ ξηρᾷ κόπτεσθαι ἧττον λυπεῖται. τριβόμενα δὲ σὺν τῷ ὑγρῷ φριγεῖν, καὶ ῥεῖν ἀπίεσιν τὰς δυνάμεις, ἥτε ἀνακιρνᾶται ἀλλήλοις, ἐνίοτε δὲ, καθάπερ ἐκ τῶν δυσχειμέρων χάρων καὶ ἀποβάλλει τὰς δυνάμεις τὰ φάρμακα χειμῶνος ἐν τῷ ὑγρῷ τριβόμενα, ἐκπηγνῦται γὰρ. ᾗ δεῖ λίαν ἑπροτριβεῖν τὰ φάρμακα, τὸ γὰρ χυμώδες αὐτῶν ὅπερ ἐστὶ καθαρώτατον τῇ δυνάμει ἐξατμίζεται καὶ ἀπέρχεται, τριτέον δὲ καθ' αὐτὰ μὲν ξηρὰ τὰ φάρμακα οὕτε διαστεῖσαι χωρὶς βίας διὰ τῶν λεπτοτάτων κοσκίνων σὺν τῷ ὑγρῷ· ἢ κ' ἀφρὸν δὲ παραχυθέον τὸ ὑγροῦ ἀλλὰ καὶ βραχὺ ὥστε ῥοιώδες καὶ ἰξώδες τριβεσθαι τὸ φάρμακον, ἥκιστα γὰρ ἐνωθεῖται τὰ ἐμβαλλόμενα πρὸς ἄλληλα· εἰ δὲ παῦ ἐπιχυθείη τῶν ὑγρῶν τὰ μὲν μεταλλικὰ ὑφιζάνει, τὰ δὲ ἀρωματικὰ ἐπιπολάζει, καὶ ἥκιστα ἀλλήλοις

ἀναγκαδπόεσθαι ἐνωθῆναι, ἤγε ὑποπεσεῖσθαι τῷ λεαντῆρι προφέχοντα, καὶ διαφεύγοντα τῷ ὑγρῷ. τὸ δὲ ὕδωρ ὄμβριον ἔστω λεπτὸν γὰρ ἧττο, καὶ διαλύεται, διὰ πάντων, εἰ μὴ οἴνος τύχῃ, τὸ κολλύριον ἀναλαμβάνεσθαι: τὰ μὲν δὴ διὰ μεταλλικῶν σκευαζόμενα κολλύρια λεαίνεται χρόνῳ πολλῷ. τὰ δὲ διὰ χυλῶν ὀλίγης μέρυς δεῖται τρίψεως. μετὰ δὲ τὸ ἀνταρκες ἔχειν τῆς λειώσεως κόμμι προσβάλλεται τοῖς κολλυρίοις ὑπερ τοῦ συναγαγεῖν καὶ μετὰ τὸ ξηρανθῆναι ἀρρᾳγῆ παρέχειν τὰ κολλύρια. ἰδίαν γὰρ δύναμιν ὑδρωτικὴν ὀφθαλμῷ ἐπιτήδειον ἔχει τὸ κόμμι, ἀπολίβεσθαι δὲ χρὴ μετὰ τὸ ἀνακλᾶσαι τὰ κολλύρια ἐν ἀγγείῳ χαλκῷ. βελτίω γὰρ ὑπὸ τοῦ χαλκοῦ τὰ ὀφθαλμικά, τοῖς μὲν δι' ὑγρῶν ἐνθὺς δεῖ χρῆσθαι, τὰ δὲ διὰ τῶν μεταλλικῶν παλαιούμενα κρείττω γίνεται

Τρόπος χρίσεως.

Ἀσμόζει μὲν ἀρχομένη ὀφθαλμία καὶ μάλισα θέρους, τὰ διὰ γλαυκίου, κρόκου, σαρκοκόλλης. ξύμμαλι δὲ τὰ διὰ σόδων, τὰ διὰ φοινίκων ὀστέων κεκαυμένων, τὰ διὰ θαλλίας. ὀδύναις δὲ ἰσχυραῖς, τὰ δι' Ἄσσου, τὰ δι' ἀμύλου, τὰ βαβυλώνια καλούμενα. χαμώδεσι δὲ τὰ διὰ σομφόλιγος, τὰ διὰ ψιμμυθίου, τὰ διὰ νάρδου. τοῖς δὲ ἕλκη τὰ διὰ λιβάνου, τοῖς δὲ τὰς διαθέσεις τὰς ἐγκεχρονικυίας, τὰ δρομικά: τὰ δὲ αὐτὰ καὶ τοῖς ἀμβλυωπίας. ἡ δὲ ὕλη παρὰ πᾶσιν ἔγκειται τῶν κολλυρίων. δεῖ δὲ ἐγχυματίζειν ἐπὶ τε χαμώσεως, καὶ φλεγμονῶν ἰσχυρῶν, ἵνα μὴ ἐρεθίζει τὸ πάθος ἡ μάλη ψάυσα ὑπαλείφειν δὲ ἐπὶ τῶν ἄλλων περισάσεων, πρὸ δὲ τοῦ ὕπνου τῆς μάλης ἀψαυστέον τῷ ὀφθαλμῷ, ἀλλὰ καταπλαδὲν τῷ καλῷ βλεφάρῳ, ἐκεῖνο παραθητέον τὸ φάρμακον, αἱ δὲ ἐξ ὑποβολῆς ἐγχρίσεις καὶ αἱ καλαὶ ἐκλοσὴν τυλώδη ποιοῦσι τὰ βλέφαρα:

α. θεαζρικὴν μεν ἔχουσιν, ἀνίαλον δέ, αἱ μὲν γὰρ ἐξ ὑποβολῆς ~~ερυθρὸν~~ λιγομένων ζέων ὀφθαλμῶν πρὸς ἀνίατον ~~ἀνίατον~~ ἦν μήλην παραλείβουσαν· αἱδὲ
καλὰ ἐκζρακὴν

αἱ δὲ ὑγραὶ λεγόμεναι χρήσιμοι μέν εἰσι πρός τε ἀμβλυωπίας, καὶ πρὸς ἀρχομένας ὑποχύσεις: σκευάζονται δὲ διὰ μέλιτος Ἀττικοῦ καὶ ὀποβαλσάμου καὶ χολῆς μάλιστα μὲν ταύρου, εἰ δὲ μή ἐχίδνης, ἢ ἀετοῦ, ἢ γυπὸς, ἢ περδικος, ἢ ἀλεκτορίδων λευκῶν, ἢ κορακίνων τῶν ἰχθύων: ἐνίοτε δὲ καὶ μαράθρου χυλὸν λαμβάνουσιν, ἔλαιον δὲ διὰ παλαιότητα ἢ λεπτόν, καὶ λέπυμον, ἢ οἷον κυρηναικῶν, ἢ τοῦ λεγομένου κιννάμωμον βήσσα τοῦ σπέρματος ὥστε ἡγούμεθα πήγανον ἄγριον εἶναι. δύνανται δὲ αἱ ὑγραὶ λεπτύνειν τε καὶ θερμαίνειν, καὶ καθαίρειν. δεῖ δὲ καὶ πάντα μὲν τὰ ὀφθαλμικὰ φάρμακα μάλιστα δὲ τὰ ὑγρὰ τοῦ καταλλήλου χρήσεως τυγχάνειν κεφαλῆς ἀσυμπληρώτου καὶ ληῆς κοιλίας μεμαλαγμένης ἔστω πρόσφερειν. ἰδίως δὲ τὰς ὑγρὰς, καὶ ἐν ᾧ περιέχονται καθαρῷ καὶ βορείῳ καὶ ἀιθρίῳ, νότου γὰρ πονέονται, ἢ ἀχλυώδους ὄντος τοῦ ἀέρος ἢ ὑγροῦ ἢ ψυχροῦ καὶ πεπηγότος ἀλυσιτελὴς ἡ χρῆσις. τὸ δὲ ὅμοιον καὶ ἐπὶ ζώων ὀξυδορκιῶν συνλελύτηκεν κολλυρίων, καὶ τὰ ἄλλα δὲ ὅσα πρὸς ὀφθαλμίας χρησιμεύει διὰ φυλακῆς ἐν οἰκίῳ περιέχονται ἔστω, πλὴν εἰ μὴ σφόδρα τις ἐπείγοι ἐν ταῖς ἐπιξέσιν τε ὀλιγάκις καὶ ὀλίγοις χρηστέον:

Περὶ τροχίσκων ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου. κδ:

Τροχίσκων εἴδη εἰσὶ πλεῖα. οἱ μὲν γάρ εἰσι πινόμενοι, οἱ δὲ ἐνιέμενοι, οἱ δὲ καταχριόμενοι. περὶ μὲν δὴ τῶν πινομένων ἐν τοῖς προσφερομένοις λέγομεν. περὶ δὲ ζώων ἄλλων νῦν τῶν διενιεμένων πάλιν οἱ μέν εἰσιν ἀμβλυωπικοί, οἱ δὲ συντικοί, οἱ δὲ καυστικοί. ἀμβλυωπικοῖς μὲν χρώμεθα ἐπὶ ζώων λειμέα κάτωθεν ἐκκρινόντων, καὶ ὅλως λακνομένων τὸν ἔνλερον: ὕλη δὲ αὐτῶν ἄμυλον καὶ ἀσπὶς

Σάμειος, καὶ τομφόλυξ, καὶ κόμι, καὶ τραγάκανθα, καὶ γλυκυρίζης χυλὸς καὶ ὄπιον καὶ μάννα, καὶ βδέλλιον, δεῖ δὲ τὸν ἐκ τῶν τοιούτων τροχίσκων λειωσάντα μετὰ χυλοῦ πολιούντης ἐνιέναι, καὶ γύρεως, ἢ πιλύρων χυλῷ, ἢ φακῆς ἀφεψήματος. τοῖς δὲ συπλικοῖς χρώμεθα ἐφ' ὧν γε ἐπιχεῖν τροχαιρέμεθα ἄμετρον φορὰν, καὶ ἐφ' ὧν τονοῦται τὸ ἔντερον, ὕλη δὲ καὶ τούτων συπηρία, ἀκακία, ὑποκύστις, ξοὺς Συριακοῦ, βαλαύσιον, οἰνάνθη, κόκκος, σίδιον, μυρσίνη. ἐνίεται δὲ μετὰ χυλοῦ ἑρπύλλου ἢ φακοῦ, ἢ ἀρνογλώσσου. τοῖς δὲ καυστικοῖς ἐπὶ νομῆς χρώμεθα σκευαζομέναις διὰ σανδαράχης, ὑποβρέχου, καὶ λεπίδος χαλκοῦ, καὶ χάρτου κεκαυμένου, καὶ λῆς ὁμοίας ὕλης. ἐνίεναι δὲ χρὴ τοὺς τοιούτους τροχίσκους τροχελιδονίων τῶν ἀβρώστων, ὡς ἂν μὴ πληγὴ ἐκ τῆς ἀναθυμιάσεως ὁ στόμαχος. δεῖ δὲ πρὸ τῆς ἐνιέσεως πίνειν τοὺς τροχίσκους, μᾶλλον γὰρ ἐνεργεῖ. δεῖ δὲ μέλλοντας ἐνιέναι καὶ ἐμβάλλοντας εἰς τὸ ἄσκωμα τὸ ἔνεμα ἀνακινεῖν πολλάκις καὶ ὅλως ἐγκλύζειν ἵνα μὴ ὑφίκηται τὸ φάρμακον, ἐντείνειν δὲ τὸν αὐλίσκον τῇ ἕδρᾳ καὶ ἐκθλίβοντα χρὴ πρέφειν ἐνταῦθα κακεῖ τὸν αὐλίσκον, ἵν' ἔνθα ἂν τυγχάνῃ τὸ ἕλκος προσωτέσει τὸ φάρμακον. οἱ δὲ καλάχρισοι δυνάμεως μὲν εἰσι παραπλησίας τοῖς ἐνιεμένοις. οἱ μὲν γὰρ σύφωσιν ὡς ὁ Ἀνδρώνος καὶ ὁ Πολυείδου, καὶ ὁ κροκόδης καὶ ὁ κισσός καὶ οἱ διὰ ὀσυπηρῶν· οἷοι δὲ καὶ ὁ διὰ ἀλικακάβου ποιοῦσι πρὸς τὰ ἐξανθήματα καὶ ἕρπητας καὶ ἐρυσιπέλατα καὶ παρατρίμματα, καὶ αἱμορραγίας, καὶ ξυμπαλικὰ ἕλκη:

οἱ δὲ ἀμβλύνσοι καὶ ἀσμόζσοιν ἐσι-νυκλίσιν, ἄνθρωζι τοῖς κακοήθεσι ζῶν ἑλκῶν:

Τοῦ περὶ πεσσῶν ἐκ τῆς αὐλῆς λόγος: κ ε:

Πεσσοὶ δὲ μόνῃ μὲν ὑστέρᾳ προσλίθενται διαφοραὶ δὲ αὐτῶν τρεῖς: ἅμεν, ἓν γαὶ μαλάκσοσιν, οἱ δὲ σύφσοιν, οἱ δὲ ἀνασομῶσιν. τοῖς μὲν ὖν μαλάκσοσιν ἐσί ζε φλεγμονῶν ὑστέρας καὶ ἑλκώσεων καὶ ψύζεων ἀνδρομῶνζε καὶ ἀποστροφῶν καὶ ἐμπνευμαλώσεων χρώμεθα. σκευάζονται δὴ διὰ κηρῆς Τυρηννικῆς, καὶ Κυπρίνης, σεσίνα. τιμελὴς χηνείου ἢ ὀρνιθείας, βελύρης ἀνάλης, ἐλίνης ἀποκεκαυμένης, μυελῶ ἐλαφείου, τήλεως καὶ τῶν ὁμοίων. τοῖς δὲ ἀνασομολικοῖς, ἐπειδὰν κάθαρσιν ἐσεσχημένην προκαλεῖσθαι θέλωμεν ἢ μύσιν ὑστέρας ἢ συσολὴν ἐπανορθῶσαι: σκευάζονται δὲ καὶ ἕτοι διὰ μέλιτος, ἀσφεμησίας, δικαίμνης, κράμβης, χυλῶ γλυκυσίδης, πράσου, χυλῶ σηλάνης, σκαμωνίας. οἱ δὲ συσλικοὶ τὴν ἐναντίαν χρείαν ὡς προὸς τὰς ἀνασομωλικὰς παρέχονται, ἐὰν γάρ ἐσέχσοι γυναικεῖον καὶ ἀναπεσλαμένην συνάγσιν ὑστέρας, καὶ προπεσλωκυίαν ἀνασέλλσοιν. ἡ δὲ ἰῶν συσλικῶν ὕλη δεδήλωται πρόσθεν ἐν τῷ περὶ κολλυρίων καὶ τροχίσκων λόγῳ: δεῖ δὲ γλοιώδες καὶ ὀλίγῳ παχύτερον ποιεῖν τὸ πέσσος τὸ πάχος καπείλας ἔριον ὑγρῷ σενῷ παρακλήσιον δισλῆ ἀποβάλλειν εἰς τὸ φάρμακον, προσιθέναι εἰς τὸ σόμιον τῆς ὑστέρας, ἔχων ἐξαμμένην κροκίδα ἐπιμήκη πρὸς τὸ ἐπισπᾶσθαι τὸν πεσσὸν εὐκόλως

& γλυκυτέρης margent.

a margent forsan melius μολῶ ἢ λημνίσκω

Περὶ ἐγχυμαλισμῶν τῆ ἀυλῆ λόγ: κς:

Ἐγχυμαλισμοῖς δὲ χρώμεθα ἰδίως ὑπὸ ὑστέρας διὰ μηλεγχύτη
ὁ δὲ περὶ αὐλῆς κόλπος διὰ φυσαρίη. τὸ δὲ ἐγχυμαλιζόμενον
εἰς τὸν κόλπον, εἰς τὴν μήτραν ὁμοειδές ἐστι. δύνανται δὲ
ὁ ἐγχυμαλισμὸς μαλάσσειν, σύφειν, θερμαίνειν, ἐκπνευμαίη, ἀφη-
γορεῖν ὀδύνας, ταῦτα πάντα ποιῶν παρὰ τὴν διαφορὰν τῆς ὕλ-
ης. ὑγρὸν δὲ δεῖ εἶναι τὸ ἐγχυμαλιζόμενον ἢ ὀλίγου παχύτε-
ρον ἐλαίη:

Περὶ καταχρισμάτων τῆ αὐλῆ λόγ: κζ.

Χρώμεθα καταχρίσμασιν ἐπὶ μερῶν τῆ σώματος ἐφ' ὧν ἄν τε
ἐμβροχὰς παραλαμβάνειν δυνατὸν, ἤτε καταπλάσματα, οἷον ἐπὶ
βλεφάρων, καὶ ὤτων καὶ ῥινὸς τῆ ἄκρης καὶ ὅλης τῆ προσώπου,
βαρεῖται γὰρ ἀπὸ τῶν καταπλασμάτων καὶ βλάπτεται πρὸς τῶν
ἐμβροχῶν καταῤῥεόντων, καὶ ἐπὶ τῶν πολυκινήτων δὴ μερῶν
χρώμεθα δι' ἃς μονίμης τῆς τῶν καταπλασμάτων καὶ ἐμβροχῶν
χρίσεως, ἔτι καταχρίομεν τὰς πυρώδεις φλεγμονὰς, καὶ τὰς ἐρυσι-
πελατώδεις, ἐρεθιζομένας ὑπό τε τῶν καταπλασμάτων καὶ τῶν
ἐμβροχῶν καὶ τὰς ἐπιπολάζ δὲ ἕλκώσεις, καὶ τὰς ἀπὸ τῶν
ἀποῤῥυσμάτων καταχρίομεν βαρυνομένας ὑπό τε καταπλάσματος
καὶ ἐμβροχῆς, καὶ τὰ φελιώματα δὲ καὶ τὰ σημφὰ τῶν οἰδη-
μάτων καὶ ἄλλα πλείονα καταχρίομεν:

Ὕλαι τῶν χρισμάτων μεθ' ἃς ἐγχυμαλιζομένων καὶ
ὀφθαλμῶν:

Ἔστι δὲ τῶν μὲν κεφάλων καταχρισμάτων τῆ αὐῆ τὸ λευκὸν
ἢ κατ' ἰδίαν ἢ σὺν ῥοδίνῳ ἢ σὺν οἴνῳ σύφωνι, ἢ σὺν ἀλεύρῳ
σταφίνῳ, ἰσχυρότερον δὲ ὂν σὺν μάννῃ καὶ σὺν κόμμι καὶ ἔτι
μᾶλλον κόλλαν διαιθεῖσαν ὕδατι ζέοντι, καὶ κοχλίαι δὲ λευκαὶ
σὺν τοῖς ὀστράκοις λεανθέντες ἁρμόζουσι. καὶ κατ' ἰδίαν, καὶ σὺν
τῷ ὠῷ, καὶ κρόκος δὲ σὺν οἴνῳ καταχριόμενος φαιπνοεῖ, καὶ
ἔτι μᾶλλον γλάυκιον σὺν οἴνῳ ἄριστον δ' ἐστι, Λημνία, σφραγὶς

μετὰ ὄξους, ἢ μετὰ χυλοῦ βολάνης πεδιάδος, ἀκακιάς τε κιττὸν σὺν οἴνῳ παραπλησίως ὀνίνησι. τέλων δὲ τὰ μὲν περιττὰ ἐργάζεσθαι τὸ δέσμα τοῦ μετώπου, καὶ ζῶν κριάφων, καὶ διὰ τοῦτο θλίβοντα τὰ ἀγγεῖα, καὶ ἀπολαμβάνειν ἢν ἐπιρρέουσαν τοῦ αἵματος ὠφελεῖ. τὰ δὲ ἔλλειπτο τὸ σύφειν μετὰ ζῆς περιττότητος καὶ συστέλλειν τῇ σύψει τὰ ἀγγεῖα:

Προσώπου καταχρίσματα:

Καταχρίεται δὲ καὶ τὰ κατὰ τὸ πρόσωπον ἐξανθήματα ὠοῦ μετὰ ψιμμυθίου ἢ λυκίου μετὰ ἀμόργης ἐλαίου ἐπὶ πολὺ ἀφηψημένης, ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς τὰ καταῤῥόγοτα χείλη: * ὑπόπυα δὲ χυλῷ θαψίας καταχριστέον ἢ ὑπαύστῳ χλωρῷ, τὰ δὲ κιλιδίων τὰ πρόσωπα προπυριαλέον θυμῷ ἢ θύμβρα, ἢ ὀρίγανῳ εἰς ὀθώνιον ἀραιὸν καὶ ἀφεψόμενον ἐν ὄξαλι θερμῷ, καὶ ἐπιθεὶς ἔπος ἄνθη, καταχριστέον:

Χρίσμα ὠῶν φλεγμαινόντων:

Ὠὰ δὲ φλεγμαίνοντα καὶ μάλιστα ἐκ πληγῆς, κόλλη σὺν ὄξαλι, ἢ σμύρνη σὺν οἴνῳ, ἢ μάννη σὺν οἴνῳ. τὰ δὲ ἐν κεφαλῇ ἐξανθήματα μετὰ τὸ ἀποξῆραι κιμωλίαν μετὰ ὄξους, ἢ πεύτλου χυλῷ ἐπιχρίομεν, τὰ δὲ ὑγρότερα κεδρίᾳ, τὰ δὲ κολλώδεις ἐπιχρίοντα τὰς ἰχῶρας + ἀμυγδαλίνῳ. τὰ δὲ περὶ ῥῖνα καὶ μυκτῆρας τοῖς διὰ συπτηρίας καὶ σμύρνης καὶ ἀλόης. ἐρυσιπελατώδη δὲ γλαυκίῳ ἢ χυλῷ ἀργογλώσσου, ἢ πολυγόνου ἢ σεύχνου, ἢ κωνίου, ἢ ἀκακίας, ἢ ὑποκυστίδος, σκύλλον δὲ ἄμεινον ἢ ὕδατι χολὴ κατάχρισμα ἐρυσιπελάτων. τὰ δὲ ἀνώμαλα τοῖς λιπαροῖς οἷον σταλὶ, βατύρῳ, κηρῷ τερηντικῷ σὺν ξυδίνῳ. αἰδοῖα δὲ τοῖς σύφουσιν ἱκανῶς καὶ λεπτύνουσιν, οἷον μέλιτι μετὰ λεπίδος χαλκοῦ ἢ ἀλόῃ σὺν οἰνομέλιτι. ἄμεινον δὲ καὶ βράθυ παραπλέκειν τῇ ἀλόῃ. τὰ δὲ οἰδήματα τῶν μερῶν ὑδροπικῶς ἢ ἄλλως, κιμωλίᾳ μετὰ ὄξους, ἢ τευγὸς οἴνου ὑγρᾶς καταχριστέον ἢ αὐλῷ τευγί. τὰ δὲ κατατετμημένα σώματα μέλιτι καταχριστέον ὅλα συμπεπληγμένων ἀλλῶν αὐλῷ. βέλτιον δὲ ἐπὶ ζῶν ζοιδίων σωμάτων καθάπερ ῥόσῳ: μυρρινίας δὲ, ἡλιοτροπίου ἢ χηλιδονίου ἢ βαλαχίῳ χυλῷ χριστέον, ἐπὶ νυκτίλωπος δὲ, ὅπερ Κυρηναικῷ ἢ Παρθικῷ

σὺν οἴνῳ γλυκεῖ, ἢ κονία ἀσβέστῳ σὺν ἐλαίῳ ἢ κοριὸν χυλῷ
χείομεν. σκώληκας πεπηνότας φυλία, ἡ κωνωπὸς ἔστινος ἂν ζώου
περιχριομένη ἀνάγει. τὰ δὲ ψωρώδη, καρδάμῳ σὺν ὄξει: ἐπὶ
δὲ ἰῶν πυρικαύσων ὥστε μὴ φλυκλιηνᾶσθαι, σμύρνα οἴνῳ συλλε-
αινθεῖσα, ποιεῖ δὲ καὶ ἰσχὶς συπληρία σὺν ὄξει καὶ κονίᾳ, ἄσ-
βεστος σὺν ὕδατι. ὀνίνησι δὲ καὶ παρονυχίας ἄκρως συπληρία κα-
ταχριόμενον: χείμεθλα δὲ ἂν ἓξ γενέσθαι λιβανωτὸς σὺν συπλη-
ρίᾳ καὶ ὄξει στάξι χριόμενος. πρὸς δὲ τὰς ψωριάσεις, καὶ
κνισμούς, σαφὶς ἄγρια σὺν θείῳ ἀσφόδῳ καὶ ὄξει. πρὸς δὲ
τὰς ὀγκώδεις ὑστεροχάς, ὑοσκύαμος χυλῷ. πρὸς δὲ ἰὰς ἐν λακ-
κωλίῳ, καὶ αἰδοίοις ὑστεροχάς, συπληρίας ἰσχὶς μελὰ χαλκανθῷ
καὶ σμύρνης σακλῆς:—

Περὶ μαλαγμάτων ἐκ τῆς ἀνιβῆ λόγ. κ'η'.

Διαφοραὶ τῶν μαλαγμάτων εἰσὶν αἱ μεγίσται ξηρὸν. τὰ μὲν γὰρ διὰ λίνων ξηρῶν σκευάζεται ἄνευ ὑγιῶν λέγω ἢ βοτάνων ἢ σαρκίων. τὰ δὲ διὰ τῶν μεταλλικῶν, ἢ μεταλλικοῖς ἀναλογούντων. τὰ δὲ διὰ χυλῶν ἢ σταλῶν ἢ δακρύων, ἢ τῶν τῇ ξυνῇ * μάλαξιν ἔχομένων. τὰ μὲν οὖν διὰ τῶν ξηρῶν σκευαζόμενα ἧττον χρείαν ἐφύλαξεν ἔχει, ἀλλὰ ἀνιὸ μόνον λήξεως δεῖται. χρὴ δὲ ἐπὶ νάλων καλαχρῆ τὰ ξηρὰ τῶν λιπαρῶν διὰ τὸ φεύγεσθαι ταῖς ὑγιείαις, ἢ τὰς βοτάνας ὑπὸ τῆς ἐφύλεως. ἢ δὲ ὀλίγον τι μέγος ἐμβάλλειν τῶν ξηρῶν, προσφέρειν χρὴ τὰ λοιπὰ, ἔπειτα μετὰ τὴν ἀνάληψιν ἔφησιν ἀγράνλες. ἀπὸ τῆς πυρὸς ἐμβάλλειν τὰ ξηρά. τὰ δὲ διὰ τῶν μεταλλικῶν ἢ τῶν τηκτῶν ὅπως χρὴ καλασκευάζειν ἐν τῷ περὶ ἐμπλάστρων παραδόσομεν τόπῳ. ἁρμόζει μὲν τοῖς ὑποχονδρίοις ἢ τοῖς μέσοις πᾶσι, κοινῶς μὲν τὰ διὰ τῶν ξηρῶν, ἰδίᾳ δὲ στομάχῳ μὲν ἀλοιτνλι ἢ ἀνοσελαιτνλι, ἢ ἀπεπτνλι ἢ ἐμπνευματώσει, τὰ διὰ σαρκίων, τὰ διὰ μελιτώτου, τὰ διὰ ~~κομ~~ σαμψύχου. ξυμαλιζομένῳ δὲ, ἢ πυρωμένῳ· τὰ διὰ ἀνανύθης, τὰ διὰ σικυηλιδος, τὰ διὰ ὀμφακίου. ὠλένι δὲ ἢ ἤπατι, τὰ διὰ μυροβαλάνου, τὰ διὰ ἀμμωνιακοῦ, ἰξοῦ, ὄξους, ἀσβέστου, καρδαμώμου, νίτρου, ῥίζης καππάρεως. φύμασι δὲ ἐν μὲν αἵμαλος ἀναγωγῇσι τὰ σύφυλα, οἷον τὰ διὰ σικυηλιδος, ἀνανύθης, ἰτέας, ἀσφάλτου. ἐν δὲ φθίσεσι, τὸ διὰ δαφνίδων, τὸ διὰ πρασίου, τὸ διὰ καρδάμου, τὸ διὰ κεδρίας, τὰ διὰ τῆς ἰχθυοδικοῦ ἁρμόζει, ἐπὶ δὲ κεφαλῆς τὸ

διὰ δαφνίδων, τὸ διὰ καίχυος. ἐμπάθω δὲ τοῦτο παθ= ταδαύμαλα ἔνεκεν, ἐπὶ ἐν ἄλλοις ἄλλως πλήσις ἐστὶν ἡ δυνάμεις τῶν πάθ ἕκαστον ἀσμοξόνιον μαλαγμάτων. τοῖς δὲ διὰ σεσίλων ἢ διὰ κηρῶν ἰδίως ἐπὶ νεύρων ἢ ἄρθρων εσκληυμμένων + χρώμεθα. ἢ τούτων δὲ παρὰ πάσιν αἱ γραφαὶ δεδημοσιευμέναι εἰσὶν. τῶν δὲ διὰ μελαλκικῆς ὕλης σκευαζομένων ἡ χρῆσις ἐπὶ κώλων ἐσκληυμμέ= νων ἐπίτε τῶν διαφορήσεως δεομένων

Περὶ ἀκόπων ἐκ τῆς αὐτῆς λόγ. κθ΄

Ἄκοπα χρηστὰ ἤτοι ἐφ' ὧν πρὸς μόνῃ, ἢ παρεδρευτικῆς λιπάνσεως χρεία, τῶν ἐμβοχῶν οὐδὲν μέγα δυναμένων διὰ τὸ περίσσειν, ἢ ἐφ' ὧν ἄθελον τὸ τῶν ἐμβροχῶν εἶδος διὰ τὸ ἐγκεχρωσμένην τὰ πάθη, οὕτως μετὰ τὰς ἐμβρο= χὰς παραλαμβανομένων τῶν ἀκόπων, ~~ἤγουν θερμαντικαὶ μαλακτικαὶ~~, ὡς παραλαμβάνεται μετὰ κηρωτὰς ἢ μαλάγ= ματα. διαφορὰ δὲ τῶν ἀκόπων ~~ὡς πάρα~~ ἤγουν, θερ= μαντικαὶ, μαλακτικαὶ, ἀμυκτικαὶ. τοῖς μὲν θερμάντοις χρώμεθα ἐν ὄξεσι νοσημάτων ἐπειδὰν νεύρων πέψιν ὑποψίας ἔχωμεν, ἐπειδὰν ~~περιτύχῃ~~ δυσεκθερμάντως τοῖς ἄκρα, ἢ ὑδρώπων μετὰ φύξεως ἐνοχλούντων. τοῖς δὲ μαλακτι= κοῖς ἐπὶ τῶν χρονίων νοσημάτων. τοῖς δὲ ἀμύκτοις ἐπίτε τῶν δυσεκμοχλεύτων χρονίων ἢ νοθρῶν, ἐφ' ὧν δὴ ἢ συναπτισ= μοὶ ἐκδοκιμάζομεν τῷ δὲ ὕλῳ τῷ δὲ ἀμύκτοις τῶν θερμαντικῶν ἐν τῷ περὶ ἐμβροχῶν ἢ ἐμπλάστρων ἐξέ= μεθα λοιπόν.

Περὶ πλασμικῶν ἐκ τῆς αὐτῆς. λ΄

Πλασμάτοις χρώμεθα, ἢ διεγείσῃ ἐκ τῶν κοπιασφεσομένοις στοὺ= δοντες ἢ ἐπισχεθῇ ἀδιάλοιπον παρακοπικῶν, ἢ ἔμβυσιν,

βοηθημάτων οἷον φλεβοτομίας, καθάρσεως, κλυσμάτων, ἐμέτων τῶν τοπικῶν τῶν τε μεξόνων, σικύας, ἀρτηριοτομίας βδελλῶν, σινάπισμῶν, ὑστερον παραλαμβάνεσθαι τὰ πλησμικά #

Περὶ ἐμπασμάτων ἐν τῷ ἀυτῷ λόγῳ. κα΄.

Ἔμπασμα ἢ καταπασμα ἢ διαπασμα διαφέρει. ἔμπασμα γάρ ἐστι τὰ ὑπερ ἰδρώτων ἀμέλγων ἢ ἄλλης διαφορήσεως, ἢ ὑπερ τὸ ἀμύξαι ἢ νιψαι τῶν ἐπιφανέων παραλαμβανόμενα. καταπασμα δὲ τὰ τοῖς ἕλκεσιν ἐπιβαλλόμενα. διαπασμα δὲ τὰ ὑπερ ἐναιμίας τὸ χρωτὸς ἢ παντὸς ἢ μερικῶς μαχαλῶν ἢ παραμηρίων ἀφ μοξουλά. ἐπὶ μὲν οὖν ἰδρώτων ἐνοχλούντων, ἢ διαφορήσεως χρηστέον ψιμυθίῳ λέγω, ἢ γύψῳ ἢ λιθαργύρῳ, μυρσίνῃ ξηρὰ λέγα, σιδίοις, ἀφῷ ξυσιακῷ. ὅπως ἔχοις λέγοις, ἀλφίτοις, ἀμύλῳ, γύψῳ, κιμωλίᾳ, ὀμφακίνῃ, ἀκακίᾳ. ὑπερ δὲ τὸ νιψαι ἢ ἀμύξαι ξηροῖς βάμμασιν ἐν ἡλίῳ τοὺς ἐμπαθήσομένους ἢ προανακαλοῦμεν ἡμέρα γυμνάζοντες. εἶθ' οὕτως ἐμπάσομεν, ἐπὶ μὲν ὑδρωπικῶν φάρμακα, ἰσχυρὰ οἶνῳ κεκαυμένῃ, κιμωλία, γύψῳ, νίτρῳ, ἁλσίν. ἐπὶ δὲ ἰχαδικῶν, ἢ ὀσθοπυικῶν, ἢ τῶν περὶ κεφαλὴν χρονίων, θείῳ, νάπυι, καρδάμῳ, κάχρυι, πυρέθρῳ, πεπέρει, νίτρῳ #

Περὶ καταπασμάτων τοῦ ἀυτοῦ λόγου. κβ΄. λβ΄

Καταπασμάτων δὲ τὰ μὲν ἀρμόζει ξυπαγοῖς ἕλκεσι, ἢ πρὸς τὸ ἀναπλάσσειν, οἷον χαλκὸς κεκαυμένος, ὄξος ὄβριζον λέγος, ἀρισταλοχία + μαγιδά, πάναξ, καδμία, διφρυγες. τὰ δὲ, ὑπερ τοῦ καθαρσεῖν τὰ ὑπερβασκύλλα

ἡ δυλέζα ἐμβαλεῖν θελούσες ἢ ἀκρίδας λαυθανούσας ἐν
βοζακί, φωλιάζῃ, ἰλίγγα πάσχῃ. ἢ ἐμπεπλακόλα δὲ λινὰ
ἐν λοῖς ὠσὶν ἐκβαλεῖν, ἢ χρονιὰν διάθεσιν περὶ κεφα-
λὴν μοχλεύσῃ καὶ διασῄσῃ ἢ πνεῦμα τὸ λοιπὸν ἧλε με-
γικῶς ἧλε ἐν παυλὶ τὰ βαμάλι διανασῄσῃ, καὶ λοιπὸ-
σῃ ὅλον ἐν παγείσῃ, ἂν ἀποπληξίᾳ. ἐπιληπτίᾳ. ἐσὶ δὲ
πλαγμικὸν κακόσιον λέγον. δεῖ δὲ πλεγὰς βεξάνλας καὶ
ἀναλαβόνλας τὸ κακόσιον, ἐνλιθώσῃ τῇ χινὶ καὶ σφεφεῖν,
καὶ πιέξεν μελὰ τὴν σφοφὴν λουὶ μυξολήξας, ἢ δὲ
συνλονώλεσον κεφαλὴν θέλοιμεν, πέπερι κακοσίῳ συμπλέξ-
ομεν, ἢ δὲ μᾶλλον σχέθιον ποιεῖσθαι, ἢ σαφίδι ἀγρίᾳ
μελὰ πέπερι: λευκὸν δὲ ἔσω τὸ πέπερι, σίναπι δὲ ἂν
ἐπιλήθεον. συμπλησοῖ γὰρ τὴν κεφαλὴν, δεῖ δὲ λοῖς
δυναμένοις ὑπακοὴν προλάσσειν, ἐπὶ ἀσφάλῃ δ' ἧλε
τὸ πνεῦμα, καὶ ἀνλικὴν φωλὸς προσηνοὺς ἢ πυρὸς ἢ
ἅλὶ βλέπειν. βέλτιον δὲ καλακεμένοις ὑπλίοις καὶ καλὰ
ποῦ ἀναζεσθέντος προσάγειν τὸ πλαγμικὸν ἵππῳ καθη-
μένοις καὶ μελὰ πέπερι λύλο περιπαλεῖν λοὶ δυναμένοις, κελεύειν
ἄνω βλέπονλας καὶ λέγειν ἐφ' ὧ καλεῖν δύνανλον χέφαλὴν
καλὰ κεφαλῆς μελὰ ἐξανλήσεως πολλῆς. καιρὸς δὲ
ἐπὶ λῶν καιομένων ἢ καλαφερομένων, ἢ λυζόνλων τῆς
ἐπιξεως. ὁ δ' ἀνλὸς, κἀπειδὰν δευλέζα ἐκβάλλειν ἢ ἐμ-
βύειν ἐναπολειθυμικὸς δέοι. μὴ ἀσυνέζυγος δὲ ὁ πλαγ-
μὸς ἔσω ἀλλὰ μὴ πεπλόνλων ἐκ βολβιῶν προπαγαλιφ-
θέντων ἢ μὴ ἐγκαθισμαλῶ οὕλω τὸ πλαγμικὸν προσα-
γέφθω. ὁ δὲ ἀνλὸς καιρὸς, μὴ ἐπὶ λῶν ἄλλων μὴ ἐπὶ
λῶν παγεμπεπλωκόλων λοῖς ὠσὶν, ἐν ταῖς πυρελοῖς δὲ
ὁ λῶν ἀνέσεων. ἐπὶ δὲ λῶν κ χρονίων παθῶν, ὁ λῶν
διαλεμμάλων, δεῖ δὲ λῶν μελαγόνλων τὴν ὕλην

α πρόσων τῶν εἰς wanting in ye Latin

καλαστέλλη πρόσωπον μὲν ἰοὶ, λεπτὶς, μᾶλλον δὲ ἀόβητος, πρὸξ, ἰχνοῦσι δὲ μίσυ, χαλκίλις, χάλκανθος, ἐλαλήσιον, κομψυλία δὲ κεκαυμένα καλαπάστελλη, ὑπὸ δὲ δήξεως ἰοὶ ἐφ' ἕλκεσι παρηγορήσαι, πίλος δὲ ἡ ἄκανθα ἀπὸ ὑπολιᾶ, ἡ λέφρα παρὰ μήσων

Περὶ διαπασμάτων τῶν ἀυλῶν λόγος. λγ.

Διαπάσματα ἐστὶ ψιμμύθιον, ἴρις, γῆ Σελινουσία, μυρσίνη ξηρὰ λεῖα, δαφνίδες ξηραὶ, μάννα, σαχὺ, φύλλον, ἄμωμον, κοινὸ ἄνθος ξηρὸν λεῖον ἢ

Περὶ διαχρίσεων ἐν τῷ ἀυλοῦ λόγου λδ.

Διαχρίσεσι χρώμεθα ἐπὶ τῶν ἀφθαλμῶν πόρων, ἐνιθείλες εἰς ἀυλοὺς φάρμακα ὑγροῦδη τὸ πάχος, λέγω δὲ ἐπὶ σώματος, ἐπὶ ῥινῶν, ὤτων, ἕδρας, οὐρητικῶν πόρων, δύναται δὲ τὰ διαχρίσα ἢ ξηραίνειν, ἢ ὑγραίνειν ἢ σύφειν, ἢ τέμνειν ἢ λύειν, ἢ πτυνύειν, ἢ λειαίνειν, ἢ ἰσχναίνειν, ἢ μαλάσσειν, ἢ παρηγορεῖν ὀδύνας. τοῖς μὲν οὖν ξηραίνουσι χρώμεθα ἐπὶ τῶν ἄφθων ἐν τῷ σώματι, τῶν τῶν ἄλλων ὑγρῶν ἕλκων, ὁμοίως δὲ καὶ καλὰ ῥῖνας, ἢ τῶν ἄλλων πόρων ὑγρὰ ἕλκη, ἢ ἰχωρόδεα γένοιτο. ἐστὶ δὲ τῶν γένους λύτου ἴρις λεπτὴ διαχριομένη μελὶ μέλιτος, ὀθόνιον καινὸν κεκαυμένον, ὀροχισμὸς ὁ διὰ χελιδόνων κεκαυμένων διάχρισος, ἀμόργη ἐλαίου, ἰξὸς ὄϊνος κεκαυμένη, ἢ ἀνεμόνη ὕδατι ἢ οἴνῳ, τὰ δὲ ὑγραίνοντα διάχρισα ἐπιλήθαι μὲν τοῖς ξηροῖς ἢ ἀνθρακώδεσιν ἕλκεσιν οἷα μάλισα ἐν ὠτὶ ἢ ῥινὶ γίγνεται. ὑγραίνεται δὲ τὰ

διὰ τῶν χυλῶν τῶν ὑγραντικῶν σκευαζόμενα, ὧν ὕλην ἐν τῷ περὶ ἐμβροχῶν ἐπεδείξαμεν τότε, πλὴν περιλαχθαι δεῖ τὸν χυλὸν τοὺς ἔχοντας τι φθαρτικόν, οὐ μόνον γὰρ σώματι ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀηθῶς ἐπιτιθέμενοι πόρους λυμαίνονται. τὰ δὲ σύφουλα νομᾶς σώματος καὶ οὐλῶν παιδοῖς καὶ τῶν ἐρπητώδεσι διαθέσεσι παρισθμίοις τε καὶ σαφυλῆς καὶ χαλάσμασι, καὶ ἀρτηριάς ξυμμετρίσεις ἐπιλήθεται: ἔστι δὲ καὶ τῶν συφόρων ἡ ὕλη γνώριμος, τῶν τε ἁπλῶν τῶν τε συνθέτων, ἐν τούτοις ἐστὶ καὶ ἡ διὰ μόρων καὶ ἡ διὰ κυτίνων, ἀνθηρὰ δὲ ἡ διὰ ῥόδων. τραυματικοῖς δὲ χρώμεθα ἐπὶ ἀρτηριάς ξηραινθείσης ἢ τραχυνθείσης, ἐπί τε φωνῆς βραγχώδους, ἐπί τε γαστρὸς καὶ ἐντέρων καὶ παρισθμίων ἀνοιγμένων. ἔστι δὲ τῶν τραυματικῶν, τραγακάνθη, κόμμι, σταφὶς χλευκή, μέλι ἄπεφθον, ἐγχυμοῖ σὺν μέλιτι, γλυκυρίζης χυλός, ἢ διὰ καθίων ἐσκευασμένη διὰ ξυβελίτου. τοῖς δὲ λεμνουσι καὶ διαρρύσιν ἐπὶ συναγχικῶν χρώμεθα, λεπίνῃ βυτλόμενοι τὰ εὐχλοῦντα καὶ ἐμφύοντα τὸ περὶ τὸν φάρυγγα καὶ τὸ περὶ τὸ στόμα σῶμα. ἔστι δὲ τῶν λεμνούντων διάχρισον πίσσον σὺν μέλιτι. τοῖς δὲ πτυγμὸν δυναμένοις, ἐφ' ὧν καὶ τοῖς ἀναξηραντικοῖς, πτυγμὸν δὲ τὰ ψύχοντα. τοῖς δὲ μαλάσσειν ἐπαγγελλομένοις, ἐφ' ὧν καὶ τοῖς ὑγραντικοῖς.

Περὶ ἁλικῶν καὶ ἁλῶν λόγ. λε'.

Τῶν δὲ ἁλικῶν τὰ μὲν ὀδύνας χαπόσιμα, τὰ δὲ ἕλκεσι, τὰ δὲ πρόσοδον. τὰ δὲ ἤχοις; ὄπιον μὲν μήκωνος, ἀνιέμενον γάλακτι ἢ ὕδατι ἐπιλήθεται ὀδύνας, ὁμοίως δὲ καὶ μανδραγόρου χυλὸς καὶ κολοκύνθης, ἔλαιόν τε ἐν ᾧ ἐναφέψηται ἥλιος σίλφη τὸ ζῷον, ἢ ἡ ὑπὸ τῆς ὑδρίας ὄνος, ἢ ὑῆς ἔντερα, ἔτι δὲ πιμήλη φώκης,

α. νάπυ κεχυλωμένον, χόλος πρόμβης, σπέρμα βήχ-
ιον, πύρεθρον, καρδάμωμον σὺν μέλιτι.

δελφινος, βδελυγον, οἱ μυελοὶ λῶν ξώων, ἀνδραχλη μελὰ μέλιθ, ἀμυγδάλινόν τε· ἢ ὄδινον ἢ ἶγις ἢ γά= γος, συπληγία δὲ μελὰ μέλιθ. ἢ κεδρία, ἢ ἡμο= κίσκος ἢ ἥμη προσαγορευομένη. πνοῖσόασιν ὠφιν καλάλλη= λος, χινίνον τε, ἢ λεμινθίδιον, ἢ ἡ νῦ τελραφάρμακος ἀνεθεῖσα, ἢ ἡ διὰ σελίων ἢ ἡ διὰ καδμίας ἐνιεμένη ἐπὶ λῶν ἐλκῶν λῶν ἐν λοῖς ὠσὶ παραλαμβανέσθω. ἐλα= ού τε ἐν ᾧ ὑηρὰς ὄφεως εγκαθηπήλαι, ἢ πύμινον Αιθι= οπικὸν, σμύρνα δὲ, ἢ λιβάνολος, ἢ μέλας ελλέβορος, ἢ καστόριον, ὑλυκεῖ συλλεανθείλα, ἢ ἐνεαξόμενα ε ἡλίος ἴαλαι.

Περὶ ὀδοντικῶν νῦ ἀνῦ λόγυ. λς.

Τῶν μὲν ὀδοντικῶν λὰ μὲν σημομένοις ὀδοῖσι, λὰ δὲ βεβρωμέ= νοις, λὰ δὲ ὀδυνομένοις, λὰ δὲ μεμελαμμένοις ἐπιλήθεια; λὰ μὲν οὖν σομαλικὰ διάχρισα. οἷον ἐσὶν ἡ διὰ μόρων, ἡ διὰ ῥόδων, ἢ ἀνθηρὰ ἴσηρι λοὺς σημομένυς. ἔλι δὲ διάφρυγες, χαλκοὶ, λεπὶς συν μέλιλι παραλειβόμενα λοῖς ὀδοῖσι. κιμὶς τε μέλαινα ἐν ὄξει ἐφηθεῖσα ὡς τε ὑπολειφθῶσι λὸ λέλαρτον μέρος διακλυζομένων λῶν πεπονθότων, ὑγρά τε συπληγία, πεπεσμένον δὲ ἐνλιθέμενον λῷ διακένῳ λῦ ὀδόντος, ὀδύνας παρηγορεῖ δὲ, ἢ χάλβά= νη περιπλαυομένη λῷ ὀδόντι, ἢ κηρὸς συν λιβανωλῷ ~~ἀρρωστ~~ ἀρρωστεῖ, ὄξος τε διακλυζόμενον, ἰχάδες λεπαραὶ, ἢ σκόρδον ἢ σμύρνα ἐγκαθηφημένη. προσὶ δὲ λὸ μὴ μελαίνεσθαι μηδὲ βιβρωσκεσθαι λὰ ὀδοντικὰ λεγό= μενα σμήγματα ἐπιλήθεια, οἷον ἄλες συν χλήχωνι, ἢ κίσσαλι ἐλαφείῳ, ἢ σηπίας ὀσφάκι, ἢ ὠῶν κέλυ=

φα κεκαυμένα

Περὶ τῆς εἰς ἕλαιον ἐμβάσεως ἐκ τῶν Ἡρωδότου, ἐκ τῶν περὶ τῶν ἔξωθεν προσπιπτόντων βοηθημάτων. λξ

Αἱ δὲ εἰς ἕλαιον ἐμβάσεις ἐπιλήψιμοι τοῖς χρωτὸς μετὰ πεπτύξεως πυρέττουσι, καὶ τοῖς κεκοπωμένοις, καὶ τοῖς ἐν τῷ πυρέττειν ἀλγοῦσιν ἢ πρὸς τοῖς ὀστοῖς κείμενα νεῦρα; καίτοι δὲ πᾶς ἀγκύλος καὶ ἀρθρικὸς, καὶ μᾶλλον ὁ τῶν γεφυρῶν, καὶ ἐπὶ μὲν τῶν μετὰ πυρετὸν συμπτωμάτων ὀφέλιμος ὁ ἐν πάσσαλῳ, ἐπὶ δὲ τῶν τελαρτάων καὶ ὁ ἐν ἀκμῇ. οἱ δὲ ἐπὶ μέσης ἐπὶ παύλων ὁ ἐν ἀνέσει. ἐπὶ δὲ πεπεμένων, καὶ ἀλγούντων καὶ ἐκνυστάντων ὁ ἐν ἐπέσει. δεῖ δὲ τὸ μὲν πέμπτον μέρος τοῦ ἐλαίου πε-
ρι-θερμαίνειν, τὸ δὲ λοιπὸν ἐν ταῖς τῶν βαλανείων ἐμβά-
σεσιν, ὅτε γὰρ ἀναλάσκειν γίνεται θερμὸν τὸ ἐν τοῖς βα-
λανείοις, ὅτε μὲν καλῶς ὑπὸ πυρὸς θερμαίνοιτο πᾶν, ἄχρεῖον γὰρ γίνεται πρὸς δεινεράν χρῆσιν κτιζόμενον; ἥδε ἐμβασις πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ ἀθλητοῦ ἡμιώρου, καὶ ἀποκείσθω ἐν σκιερῷ ἢ ὥρᾳ παύλοθεν συνεχόμε-
νος. ἔστω δὲ καὶ διέδρον ἐφ' οὗ εὐδρομῆ κείσθω ἐκ πεντεδακτυλιαίων διαστημάτων ἐκτετμημένη, καὶ ταῖς ἀρ-
χαῖς καλεσάφθω ἐπιμήκεσιν ξύλοις πεζαγκόνοις. τοῦτο δὲ πρόπλομεν διὰ τὸ μὴ ῥάδιον εἶναι τοῦ ἀθλητοῦ πολυσάρκου ὄντος ἀπὸ τῆς ἐμβάσεως ἐξ ἅψεσθαι νόθου γὰρ αἱ χεῖρες τῶν βαλαξόντων ὁ φυλακτέον μὴ γίνεσθαι ἀνάγκη ἅπτεσθαι τῶν σαμάτων ἐλλαμβα-
νομένους περιθλᾶν σάρκας λέπλας καὶ ἀθλητοῦ, καὶ τὸ καλαπλίνεσθαι δὲ ἐπὶ γυμνῆς τῆς ἐμβάσεως ἔχει μὲν καὶ τὸ ἀπὸ τῆς σκληρίας δυσεύγειαν, ἔχει δὲ καὶ τὸ ἀπὸ τῆς πυρώσεως: ὁ γὰρ χαλκὸς θερμαίνεται μᾶλλον, διὰ τοῦτο γένοιτο, καὶ κελεύομεν καὶ στούγγους ὑποσον-
νύναι πρὸς τὸ τὴν ἐπέσειν καλὰ μαλακῶν σωμάτων

γενέσθαι, ἡ δὲ ἐκλῆσις παραλαμβάνουσα χάριν
τὸ μετὰ τῶν κωμικὴν ἀποῤῥῆξιν τὸ ἔλαιον, καλαπλι-
θεὶς οὖν ἐπὶ τὸ δίεδρον, μὴ ἐξομαλισθεὶς διὰ μαλακὴν
καὶ συμμέτρου λιτέως, ἐπιλιθευόντων ξύλων. ἐπιθέσθω
ὡς τὸ ἔλαιον εἰς τὸ πρὸ λόγου, ἐπικλείσθω δὲ λα-
πρὸς ἐπὶ τὸ εὐάνλιον λὰ ξύλα μέχρι τὸ καλὰ
λεῖα ὑποκειμένων σοφύγων λεθέναι: μελεωρόλεια
δὲ λὰ πρὸς τῇ κεφαλῇ γινέσθω, ἡ λὴ πρώλη δέξ-
ις τὸ ἐλαίῳ προσηνὴς ἔστω, μεμάνλες δὲ πρὸς βρα-
χὺ ἡσεμένλι λῷ ὑγρῷ κινήσαλον τὸ ἔλαιον δι' ἑαυ-
λῶν, καὶ οἱ παρόντες δὲ εἰς τὸ πρὸ λόγου προσανλλή-
λωσαν, εἰ δένα χρὴ ὅλι πολλὴ καὶ παρὰ προσ-
δοκίαν εἰς τῆς κινήσεως ἐγκρασία θερμασία ἡ δὲ
ἐσωλέρας κράσεως δείνλο, ἐπιχυλέον τὸ θερμόλερον
τῶν δὲ καλάχυσιν πρὸ λοῖς ποσί, καὶ πρὸς τῇ ἐμβάσῃ
ποιηλέον. δεῖ δὲ καὶ καλαδύνειν ἐξανλλόμενον τῶν κε-
φαλῶν καλεχόνλας εὐαφεῖ σοφύγα πρὸ λῶν ὀμμάλων,
λὸ δὲ μέλρον τὸ καρδ ἐπὶ λῶν λυρεως χάριν βλίγος
ἢ πυρελῶν, ἢ ἐμπνευματουμένων, ἢ καλῶς διοικνύλων
τῶν τροφῶν. καλὰ μὲν λὰς ἀρχὰς τῇ τῶν σωμάλων
ἀραιώσῃ ἐκδεχομένους νοσίδα περὶ λῷ προσώπῳ,
ὑγρὸν δὲ μὴ πλείονι χρόνῳ ὑποβλητέον, ἰσχὺν δὲ ὅλι
μελὰ λὸ ἐκ τῆς ἐμβάσεως γινέσθαι πολλοὶ φερόνλας
ἱδρῶλες, μὴ πλείους γε λῶν ἐν λοῖς βαλανείοις. διὸ-
περ ἐπὶ πάνλων τῶν δυνάμιν σκοπὸν ἐχόνλας μὴ λουὶ
μελὰ λᾶνλα ἐκμεριθησομένους ἱδρῶλας συναριθμητέον,
ἐν δὲ ἀλγημάλων ἢ ἀσθενῶν, ἢ ἰσχνοσίας χάριν ἐμβι-
βάξοιν: σκοποὶ ἔστω μελὰ λῆς δυνάμεως ἢ λῶν
διοχλούνλων ἄρσις ἢ μείωσις. κρίνανλες δὲ ἐξάγειν ἐπι-
πλήσανλες λὰ ξύλα, βασάζομεν ἀνλὶ, μὴ ἐπὶ τὸ δίεδρα θύ-
ρες σοφύγοις θερμοῖς ἐνπεθλιμμένοις ἀπάξομεν; ἐλλα

σθαμίας, τὸ δὲ πρόσωπον ὕδατι γλαυκότατα; εἰ δὲ πρὸς τὸ ἐκλύεσθαι γένοιτο, μὴ φυγῇ. ἐπεὶ δὲ τοῦτο εἰς τὴν σκηνὴν διὰ τάχους ἀποκομεῖσθαι δεῖ ἢ μεταγαγεῖν εἰς ὃν πρόσθεν ἦσαν τόπον, ἀναγκαῖα γὰρ ταχέως καθαρσοὶ, μὴ ξύλινα λίαν αὐλοῖς παραπλήσια τοῖς ἄκρα πρόσωπα ἀγούσας μὴ τοῖς εἰρημένοις ἐπὶ τῶν λευκοθυμένων ἐπιμέλειαν· μὴ λοιὰ μὲν περιοδικῶς νοσοῦντας παρὰ μίαν ἐμβιβάσομεν· τοὺς δὲ διάλειπον καὶ ἐπέχοντα συμπτώματα καθ' ἡμέραν ἔχοντας.

Περὶ τοῦ εἰς ὕδραυλον ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ λδ.

Οἷς δὲ εἰς ὕδραυλον καθιέμενοι, εἰ μὲν ἀθενεῖς εἶεν, διὰ τῆς ἐνδρομίδος ἐμβιβαζέσθωσαν· εἰ δὲ εὔλογον μὴ χωρεῖν ταύτῃ. ἐπιμελὲς μέντοι τὸ ἕλκος τῷ ὕδατι ἀκίνητον. ἔστω δὲ μὴ ἔλαττον ἢ ἑπτὰ. λοιὰ δὲ κόπου χάριν, ἢ πόνου χρονίου ὑδραυλεῖν κεκαμένους, ἐν ᾧ δευτέρῳ τῷ βαλανείῳ οἴκῳ ἐμβιβαστέον πλείονα χρόνον.

Περὶ θαλασσίων ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ λθ.

Ἑξῆς ἀκόλουθον εἶναι μὴ περὶ τῶν θαλασσίων [illegible], κίχλαι γὰρ ταῦτα ποιοῦσι φαρμακώδη, μὴ εἶναι ἐπὶ πολλῶν παθῶν ἀφέλιμα, δαίμονας γὰρ τῶν σάρκα, μὴ ἀμυτίους τῶν ἐπιφανέντων μετὰ πυκνώσεως τῆς ξηρότητος περιττῶς ἐν τοῖς σώμασι γιγνόμενον ὑγρὸν ἀναπίμπλαν. διὸ μὴ τοῖς ξυμβαλλομένοις τὰ ἄγθεα ὠφέλιμον εἶναι· εἶεν δὲ ἄκρως χλιαρὰ πρὸς τὸ πλῆθος χρόνον ἐν αὐλοῖς ἐμμένειν. καθαίρει γὰρ τὴν δύναμιν ταχίστην ὑπὸ συμφύσεως ἢ πλήθους θερμασίας. λοιὰ δὲ ἐν αὐλοῖς κολυμβᾶν παραλαμβανέτωσαν διὰ τὰς πρόσθεν εἰρημένας ὠφελείας, προσφορὰ δὲ οὐδὲν τοῖς ξυμβαλλομένοις τὰ ἄγθεα μὴ τοῖς πεπονθόσι τὸν νεφρῶνας. ἀνεπιλήπτως ἔχει τοῖς ἐπὶ τῶν κύστιν πάθεσιν ἢ ἕλκεσι μὴ τοῖς γιγνομένοις περὶ τὴν ἐπιφάνειαν ἐξανθήμασιν, ἄριστον δὲ μετὰ ταῦτα λούεσθαι. εἰ δὲ μὴ παύεται περιχεόμενον ὕδατι γλυκεῖ, ἢ γὰρ ἀποφθορᾶς

τῆς θαλάττης ἐπὶ τὸ σῶμα τὸς ἱκμὰς παχύνεσθαι, καὶ μελὰ 405
δυσαρεστήσεως ἐφίστασθαι λαῖς γινομέναις διαπνοαῖς. λοιὶ δὲ ὧν
τὴ θαλάττῃ κολυμβῆς ποιεῖσθαι οἵ τε τυχὸν δύνασθαι, καὶ οἱ θερ-
μολουσίαις. μεθ' οὓς, πάντες οἱ ὧν ἐλαίῳ ἐπαλειφόμενοι πά-
σαν τὴν ἐπικειμένην ὑγρασίαν ἀποκλύζεσθαι, ξυέσθαι: ἐπὶ
πολλάκις, ἀπὸ λῶν θερμῶν ἄρχεσθαι, προαγέσθαι δὲ καὶ λῶν
θαλασσίων.

Περὶ ἀφιδρωσίων ἐκ τῦ ἀντῦ λόγυ. μ.

Τὰ δὲ ἀφιδρώσια οὐ μόνον λοῖς ἐξ ἀνάγκης ἀναφερομένοις ἁλμοῖς
θερμοῖς ἔστιν καὶ ξηροῖς ἐπιφέρεσθαι καὶ ὠφελίας, ἀλλὰ γὰρ καὶ
χάριν ἡ ἂν λῶν ἀντῶν ποιητικὰ καὶ λὰ καλὰ μίμησιν ἐπινοή-
σειέν, ἀλλ' ἔστιν ἰδιαζύσῃ δυνάμει καθάρσιον γὰρ καὶ πάν-
τοθεν ἀναπεπλασμένῳ ἄσθι πεπλοὶ καὶ θυμώδεις ἀναθυμιά-
σεις φερομένας περιτύπωσι λῶν σωμάτων λὰ μεγάλα, μελὰ λῦ
τῶν λοιπῶν πυκνοῦν ζάρκα, καὶ λοῦ ὅλον ὄγκον θερμοῦ παρέ-
χειν, λονίσαι δὲ καὶ λὸ πνεῦμα, καὶ πᾶν ὅτι ἐν ἀντῷ πα-
χυμερές, καὶ δίυγρον ἔσαι, ἀποκινέσθαι ἀναπινόμενον καὶ
λῶν περὶ τῶν κεφαλῶν ὑγρῶν. ἔχει δὲ τῶν δυνάμιν καὶ λὸ
πλῆσον ἐπεναντίαν λοῖς ἀντοφυέσι λῶν ἰδάτων. ἐπιλήθεσθαί γε
τέλοις τῶν κεφαλῶν ἀλγύσι καὶ σκληθμένοις καὶ δυσκινησίᾳ, καὶ
ἠχήσι, καὶ τοὶ ὀφθαλμοὶ ἐπωχυμένοις, καὶ λοῖ στόμαχον πλα-
δῶσι καὶ βδελυσσομένοις καὶ τοῖς περὶ τῶν ἐπιφάνειαν γινομέ-
νοις ἐξανθήμασι, καὶ καθεκτικοῖς καὶ λαῖς κεχρονικῶσιν ἐν ἰκ-
τέρῳ καὶ λοῖς πολλῶ καὶ ἀργῶ ζάρκα ἠθροικόσιν. ἀπαλλατ-
τει δὲ καὶ παθῶν δυσιάτων, λοιὶ γὰρ καλὰ ζάρκα λεγομέ-
νας ὑδρωπας, πρὸς ὧδεν ἔλεγον ἡ ἐξ ἀντῆς βοηθήματα διοσθῦν-
ται, ὠφελεῖ δὲ καὶ τοὺς λεγομένους ἀσκίτας: δεῖ δὲ λοὶ μὲν
ἔμμονα καὶ χρόνια πάθη ἔχουσας μελὰ τὰς παροξυσμὰς λοῖς
ἀφιδρωτηρίοις χρῆσθαι. λοιὶ δὲ εἰς λὰ προσηκμένα καλαπεμπο-
μένους εὐθὺς ἀνυπερθέτως, ἃ γὰρ ἔστιν ἐπιδέσθαι τῶν
ἐπὶ τὰ πεπονθότα φορᾶν ἢ τὰς κενώσεις ἐξ ὅλων λῶν

α. ἡ διάθεσις ἀπαλλάξει πλειόνων ἰδέων ~~πεῖρα~~ πείραν
ἴσον ἐν μέλλουσιν θερμοῖς καὶ ψυχροῖς χρῆσθαι,

β νοσερά

σωμάτων καὶ ἵζα γίνεσθαι, ἐκθλίβεται γὰρ ἀπὸ πάντων τῶν μερῶν
τὰ ὑγρὰ, τῇ ξηράνσει ἢ τοῖς ὑγρασίας ἀφιέμενα (διὸ μελὶ πυκ-
νῆς συμπλώσεως, ὡς μηδὲ τῷ ἐπ' αὐτῶν ἀνεχθῆναι δυναμένῳ
ὑποδέχεσθαι.* μελὶ δὲ τοῖς ἀφιδρώσεως οἱ μὲν βα-
λανῆα τῇ τοὺς ἐν θαλάττῃ πολυμβοὺς παραλαμβανέτωσαν,
οἱ δὲ μόνον πολυμβοὺς, οἱ δὲ καταφυγέσθωσαν θερμῷ ἢ ὑγρῷ,
τάξις δὲ τῆς χρήσεως ἐμφερὴς γινέσθω τοῖς ἐπὶ τῶν ὑδάτων
εἰρημένοις· τὰ δὲ καλὰ μίμησιν τῶν αὐλοφυῶν ἀφιδρωτηρίων
καλούμενα πυριατήρια, καλὰ πόλιν τῆς ἐπαγγελίας λη-
πόμενα· ἐν τοῖς ἐπαγγέλλει παραλαμβανέσθω.

Ἐκ τοῦ Γαληνοῦ περὶ τῶν μελὰ συγκριτικῶν καλουμένων βοηθημάτων μα.

Πάντων τῶν ἐπὶ πλέον χρονιζόντων παθῶν ὅλων μηδὲν ἀν-
ίη τὰ βοηθήματα τῶν καλουμένων μελὰ συγκριτικῶν ὑπὸ τῶν μεθο-
δικῶν ὀνομαζομένων θεραπόντων ἁπάντων σχεδὸν ἐμάθομεν ποι-
εῖσθαι. ἐγὼ δὲ ἐφ' ὧν ἦλθεν δυσκρασία τις ὑγρὰ τῇ τυχρᾷ
τοῖς παχέσι μορίοις ἐστὶν αὐτῇ καθ' ἑαυτῶν, διὰ τυχρότητα
τοιούτων χυμῶν γεγενημένη, τὰ διὰ νάπυος τῇ θαπτίδος, τῇ
τῶν ὁμοίων αὐτοῖς προσφέρω φάρμακα, τῇ τοῖς ξηροῖς δὲ
τῇ θερμοῖς οὐ προσφέρω. τοῖς μέντοι οὐ δυναμένοις γνωρίζειν
καὶ διαθέσεως ἡ καλαφυγὴ καθάπερ. ἐπὶ τῶν καλυμένων
ἰσχὰν ἀγνοῦσαν εἰς τοιαῦτα γίνεται φάρμακα, τῇ διὰ
τέλο πολλάκις ἀγνοῦσι τὸ δέον, ὅτι τοὺς πλέστους τῶν ἀνθρώ-
πων αἱ τοιαῦται διαθέσεις ἐνοχλοῦσι μοχθερῶς διαλυμένους.

Ὅσα φοινίσσει μβ.

Καρδάμῳ τὸ σπέρμα τῇ ἰχιάδα τῇ κεφαλαλγίαν τῇ ὀλι-
οῦν ἄλλο τῶν δεομένων φοινίξεως ἐκθερμαίνει, καθάπερ τὸ
νάπυ, ἐλενιὸν ἡ ῥίζα ὁμοίως, τῇ συνεχέσιν ἀῤῥωστοῦ ἐκπλώ-
σεσι διὰ ὑγρότητα βοηθοῦσα. κόπτω τῶν νομάδων περισσε-
γῶν πάνυ συνεχῶς χρῶμαι, τῇ μελὶ καρδάμῳ σπέρματος
διαθερμένου κεκομμένου τε τῇ διαθερμένῃ ἀντὶ νάπυος χρῶμαι
ἐπὶ ἰχιάδος τῇ ἡμικρανίας σκολωμάτων δὲ τῇ σκολοδίνων
τῇ κεφαλαλγίας τῇ κάτω πλευρᾶς ἢ ὠμοπλάτης ἢ λιθίνου
ἢ φόρων ἀλγήματα χρόνια. τῇ πρὸς τέλοις ἐπὶ νεφριτίδων
τῇ κοιλιακῶν διαθέσεων τῇ ποδαλγικῶν τῇ ἀῤῥωστιῶν, ὅλων γε
μήπω συστάσεις ἢ πώρος

Τέλος τοῦ βιβ

B

Βιβ: ΙΔ.

Ὁριβασίου συναγωγῶν ἰατρικῶν

Ὑπὲρ τῶν ἰδίως ἀπλῶν φαρμάκων προκειται νῦν ἡμῖν γράφειν Διοσκουρίδῃ καλῶς ἀυλᾶς διδάξαντος, ὅτι τὰς καὶα μέρος ἐνεργείας· εἰρήσεται γὰρ ἐπὶ πλέον ὕστερ ἀυλῶν ἐν τοῖς περὶ συνθέσεως φαρμάκων, καὶ ἐν τοῖς θεραπευτικοῖς, ὅταν ἡ χρεία καλῇ· μόνον δὲ τὰς καθόλου δυνάμεις ἀπτάκτων ἁπλῶν φαρμάκων παραλέξω

Ἐκ τῶν Γαληνοῦ περὶ τῆς τῶν ἀνομάλων διαιρέσεως. α

Ἕκαστον τῶν σωμάτων ἤτοι θερμόν, ἢ ψυχρόν, ἢ ξηρόν, ἢ ὑγρόν· μετέχει καὶ φαίνεται ποτε μὲν κατὰ τὴν ἑαυτῆς, φύσιν, πρώτως τινὸς καθ' ἑαυτὸ καὶ δι' ἑαυτό, καὶ δυνάμει τοιοῦτον δεύτερον τι καὶ φαίνεσθαι. τὸ δὲ τὴν ~~ἐπικτητον~~ ἐπίκτητον τοιοσδιηφορὰν ποιότητα κατά τι συμβεβηκὸς εἶναί τε καὶ φαίνεσθαι τοιοῦτον. ἁπλῶν δ' τῶν κατὰ τὴν οἰκείαν φύσιν, ἤτοι θερμῶν, ἢ ψυχρῶν ἢ ξηρῶν ἢ ὑγρῶν εἶναι λεγομένων τὰ μὲν ἐνέργεια τοιαῦτα ὑπάρχειν, τὰ δὲ δυνάμει· διαφέροντος τοῦ δὲ τοῦ νῦν εἰρημένου δυνάμει παρὰ τὸ μικρῷ πρόσθεν ῥηθέντι, ἐκεῖνο μὲν γὰρ τῷ κατὰ συμβεβηκὸς ἀντιδιῄρειτο τοῦτο δὲ τῶν κατ' ἐνέργειαν, ἀντιῶν δὲ τῶν 'κατ' ἐνέργειαν τὸ μὲν ἁπλῶς λέγεται θερμὸν ἢ ψυχρὸν ἢ ὑγρὸν ἢ ξηρόν· ὥσπερ τὰ στοιχεῖα, τὸ δὲ κατ' ἰδιοκρασίαν, ὥσπερ ἄνθρωπος καὶ ἵππος καὶ ὅλως τὰ ζῷα. τὸ δέ τι πρός τὸ συμμετρον ὁμογενὲς καὶ ὁμοειδές. ὥσπερ εἰ τύχοι λίαν μὲν ἀνθρώπου παραλλάσσων ἄνθρωπος δ' ἀκμάζων παιδί· τὸ δὲ πρός ὅτιοῦν τὸ ἐπιτυχὸν οἷον ὁ Δίων πρὸς τὸν Θεῶνα· καὶ δεῖ καὶ τῶν δυνάμει λεγομένων εἶναί τοιῶν, ἀναγκαῖον ἕκαστον ὡς πρὸς τὸ κατ' ἐνέργειαν ἀναφερόμενον λέγεσθαι. τὸ μὲν ὅτι μᾶλλον ἐκπυροῦται πρὸς τὸ κατ' ἐνέργειαν ἁπλῶς θερμόν· τὸ δὲ ὅτι τὰ ζῷα θερμαίνει πρὸς τὸ κατ' ἰδιοκρασίαν·

Οὕτω δὲ καὶ τὸ μὲν ἄνθρωπον θερμαίνομενον ὡς πρὸς ἄνθρωπον εἶναι δυνάμει θερμόν. τὸ δὲ βᾶν ἢ ἵππον ὡς πρὸς βᾶν ἢ ἵππον, ὁμοίως δὲ καὶ τὸ μὲν τῷδέ τινι τῶν ἀνθρώπων. τὸ δὲ τῷδε θερμὸν ἢ ψυχρὸν ἢ ὑγρὸν ἢ ξηρὸν ὑπάρχειν ἐκεῖνο, μόνῃ τῇ φύσει παραλαμβάνομενον·

Περὶ τῆς διαφορᾶς τῶν φαρμάκων ἀπὸ τῆ ῑ περὶ κρασέων μετ' ὀλίγα τῆ ῟ μ̂ τῆ λ. β.

Πολυειδὴς ἐστι τῶν φαρμάκων ἡ φύσις, ἔκαστον παραλήφθη διαμένοντα νικᾷ καὶ μεταβάλλει τὸ σῶμα, καθ' ὃν τρόπον ἐκεῖνο τὰ σιτία. καὶ πάντων ταῦτα δηλητήρια δ' ἐστὶ τὰ ταῦτα. τρίτη δ' ἐστὶ αὐτοῖς εἶδος ἐστι φαρμάκων τῶν ἀντιθραινόντων μὲν τὸ σῶμα κακὸν δ' ὀλίγον ἐργαζομένων, καὶ τέτας τον ὅσα καὶ τοιοῦτόν τι καὶ παρέχοντα νικᾶ τε τῷ χρόνῳ κ, τελέως ἐξομιοῦσθαι. συμπεπλωκε δὲ τούτοις ἁμαὶ φαρμάκοις εἶναι κὴ τροφαῖς·

Περὶ τῶν φαρμάκων ἀπὸ τῆ ε̄ τῶν ἀπλῶν μετὰ τὸ προοίμιον. γ

Ἡ χρεία τῶν φαρμάκων τοῖς ἀνθρώποις γίνεται πολλάκις μὲν ὡς αὐτὸ τοῦτο μόνον, ἤτοι θερμαινόντων, ἢ ψυχόντων

ἐστὶ ὅταν, ὃ ἐνδέχεται τινα ποιότητα προσειληφὸς ἕξις λέγειν τὸ μὲν κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν

β τε καὶ φαρτικὰ τῆς τοῦ ζῴου φύσεως ἐστὶ ἐναντία τυγχάνοντα τοῖς οἰκείοις βοηθοῖς, ἢ μεταβολὴ ἀρχὴν παρὰ τοῦ σώματος λαβοῦσα φθείρεται καὶ τελευτᾷ καὶ διαφθείρεται κατὰ συμβεβηκὸς καὶ συνδιαφθείρει τὸ σῶμα.

ἢ ξηραινόντων. ἢ ὑγραινόντων, ἢ κατὰ συζυγίαν τινὰ τῶν ἐνεργούντων. ἐνίοτε δ' ἤτοι τὸ παρὰ τῶ μετρίω κρᾶσαμένον ἐπιτεινόντων τε καὶ συναγόντων, ἢ τὸ συντεταμένον χαλώντων ἢ ἀραιούντων τὸ πεπυκνωμένον, ἢ πυκνούντων τὸ μανόν, ἢ μαλακύνοντος τὸ σκληρόν, ἢ σκληρυνόντων ἁμέτρως μαλακότητας, ἢ κενούντων τὸ πλῆρες, ἢ πληροῦντων τὸ κενόν, ἤτοι τοιοῦτον ἕτερον ἐργαζομένων.

Ὅτι πρὸς τὴν εὐκρατοτάτην φύσιν ἀποβλέπουσας ἀπευθύνειν δεῖ πάντα ἀπὸ τοῦ γ τῶν ἀ-
πλῶν περὶ τὸ τρίτον τοῦ λόγου. δ.

Τὰ τῆς μέσης κράσεως ἐφ' ἑκάτερα βραχὺ παραλλάττοντα φάρμακα καὶ θερμαίνειν δοκεῖ πολὺ καὶ ψύχειν ἄνθρωπος. ἐνίοτε δὲ μήτε θερμαίνειν μήτε ψύχειν ἀλλ' ἀ παρελάβοντα σώματα διαφυλάττειν. παρὰ γὰρ τὸ πως ἔχειν τὰ διατεθέντα, καὶ τὸ διατεθὲν οὐκ ὁμοίως ἐνεργεῖν. δῆλον δ' ὅτε ἔλαιον ὅτε ῥόδινον ὅτε χαμαίμηλον, ἀλλὰ ὅτε λινόσπερμον ὅτε ἄνηθον, ὅτε τήλινον ἄλευρον ὅτε πύρινον, ὅτε ἄλλα μυρία, τότε ἀκριβῶς μετὰ ταῖς κράσεσι τότε βραχὺ παραλλάττοντα τὴν αὐτὴν ἐνέργειαν ἐπιδείξεται, διὰ παντὸς αὐτίκα γέ τοι τὸ ῥόδινον ἐμψύχει μέν πως ἐγκεκαυμένους τῷ ἡλίῳ, δῆλον ὅτι τῆς θερμότητος ὀλίγον δέ τι καὶ τοὺς ἐψυγμένους θερμαίνει. διότι καὶ τοῦτο ἔργον ἐστὶ χειρὸς θερμασίας. ὥσπερ γε καὶ τὰ βαλανεῖα, καὶ τοὺς ριγοῦντας θερμαίνει καὶ τοὺς ἐγκεκαυμένους ἀναψύχει. διὸ δὴ πρὸς τὴν εὐκρατοτάτην φύσιν ἀποβλέπειν προσήκει, καὶ ἀπευθύνειν τοὰντα: κεῖθεν τοίνυν ἡμῖν τὸ εὐκρατότατον σῶμα τῆς τῶν φαρμάκων δυνάμεως κανὼν, καὶ τὸ μὲν ὁμοίως τῇ τοῦ κράσει θερμασίαν ἀνάτασιν, εὔκρασιν ὀνομάζωμεν, κἂν ὁτιοῦν μᾶλλον θερμαίνειν εὐμενῶς δοκεῖ πρεσβυτην κατεψυγμένην. τὸ δ' ἤτοι θερμαῖνον ἢ ψύχον τὸ τοιοῦτο σῶμα τὸ μὲν θερμαῖνον θερμὸν τὸ δὲ ψύχον ψυχρὸν καλείσθω:

Περὶ τῆς ἐν τοῖς χυλοῖς διαφορᾶς καὶ δυνάμεως
ἀπὸ τοῦ α βιβλίου τῶν ἀπλῶν κεφ. περὶ
τῶν ἰδίων αἰσθήσεων τῇ γλώττῃ: ε.

Οἱ μὲν καθ' ἕκαστον φυτόν τε καὶ ζῷον, ἢ δὲ καὶ κατὰ
τὴν γῆν ἐυσκόμενοι χαλεποὶ πάμπολλοί τινές εἰσι, καὶ
ἐκ εὐαριθμήτοις ταῖς ἰδέαις αἱ δ' ἐν ἀνθοῖς γεύσεις, ἀ-
φορᾷ Πλάτωνι μὲν ἔδοξαν εἶναι τὸν ἀριθμὸν ὀκτώ, καὶ
ὀνομάζει τὸν μὲν αὐστηρὸν ὃν ἡμεῖς σύφονθα καλοῦμεν,
τὸν δὲ στρυφνόν, καὶ τὸν μὲν πικρώδη, τὸν δὲ πικρὸν
τὸν δ' ἁλυκόν, ἑξῆς δὲ τὸν δριμύν, καὶ μετ' αὐτὸν ὀξύν,
καὶ τελευταῖον τὸν γλυκύν. Θεόφραστος δὲ καὶ τὸ λι-
παρὸν τούτοις προστέθεικεν. τὸ μὲν δὴ σύφον καὶ στυφ-
νὸν μεῶδες εἶναι ψυχρὸν ἔδειχθη. τὸ δὲ ὀξὺ λεπτομε-
ρὲς ψυχρόν, τὸ δ' ἀνέυτινος ἐπισημε ποιότητος ψυχρὸν,
ὑδατῶδες ψυχρόν, τὸ δὲ πικρὸν ἀγεῶδες λεπτομερὲς
ὅτω καὶ νιτρῶδες, καὶ τὸ μὲν δριμὺ πυρῶδες ἔδειχθη·
τὸ δὲ ἁλυκὸν γεῶδες θερμόν, ὃ μὴν ἥδε γε πυρῶδες,
ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ γλυκὺ θερμὸν μὲν, ἀλλὰ ἠδέως καυ-
στικόν, ὅσα δὲ ἐλαιώδη, πάνθ' ὑδατώδη γ' ἐστὶ καὶ ἀερώ-
δη. ἕπεται δὲ δήπου καὶ τὰ ἔργα ταῖς κράσεσιν αὐτῶν.
τὸ μὲν γὰρ σύφον συνάγειν καὶ πιλεῖν, καὶ πυκνοῦν καὶ
ἀποκρύεσθαι καὶ παχύνειν. ἔτι δὲ τοῦτο τούτων ἀπαύλων
ψύχειν τε καὶ ξηραίνειν πέφυκε, καὶ ποτε καὶ τὴν κα-
λουμένην αἱμωδίαν ἐργάζεσθαι. τὸ δ' ὀξὺ τέμνειν καὶ δι-
αιρεῖν καὶ λεπτύνειν, ἐμφράττειν δὲ καὶ διακαθαίρειν
ἄνευ τοῦ θερμαίνειν. τὸ δὲ δριμὺ παραπλήσια μὲν
ὄξει δρᾷ κατὰ τὸ λεπτύνειν τε καὶ διακαθαίρειν. δι-
αφέρει δὲ τῷ τὸ μὲν ὀξὺ ψύχειν, τὸ δὲ δριμὺ θερμαί-
νειν. καὶ προσέτι τὸ μὲν ἀποκρύεσθαι, τὸ δ' ἐπισπᾶσθαι
καὶ διαφορεῖν, οὕτω δὲ καὶ τὸ μὲν πικρὸν καὶ νιτρώ-
δες διακαθαίρει τε τὰς πόρους καὶ διαρύπτει, καὶ λεπ-
τύνει καὶ τέμνει, παχὺς χυμῶν ἄνευ φανερᾶς θερ-
μότητος. τὸ δ' ὑδατῶδες ψυχρὸν παχύνει καὶ συν-
ίστησι, καὶ συνάγει, καὶ νάρκας καὶ νεκρούς. τὸ δὲ
δριμὺ λεπτύνει, διακαθαίρει, διαφορεῖ ἔμφυσᾷ, ἐπι-
σπᾶται, ἐχαροῖ. τὸ δ' ἁλυκὸν συνάγει σφίγγει ταριχεύει,

ἔχει θερμότητός τε καὶ ψύξεως. τὰ δ' ὁσμώδη λεπτομερῆ μὲν ἐστὶ καὶ θερμά. τὸ μέντοι πόσον ἢ τῆς λεπτομερείας ἢ τῆς θερμότητος οὐκέτι ἐνδείκνυται. τὸ δὲ δὴ μέγιστον ἐν ἅπασι τοῖς ὀσμώδεσιν, εἰς τὸ μηδὲν ἐνδείκνυσθαι σαφὲς ὑπὲρ τῆς κράσεως ἡ ἀνωμαλία τῆς φύσεώς ἐστι, ὑπὲρ ἧς εἴρηται πολλάκις ἤδη δεικνύντι τὰ πολεῖστα τῶν σωμάτων ἀνοιομέρεσι ταῖς συστάσεσιν ὑπάρχοντα:

Ὅτι δεῖ καὶ ἀπὸ χρωμάτων τεκμαίρεσθαι περὶ τῆς κράσεως τῶν ἁπλῶν ἀπὸ τῆς αὐλῆς μ' ὀλίγα τῶν περὶ αὐλῶν .ς.

Ἔτι δὲ καὶ ἐκ τῶν χρωμάτων ἔστι συλλογίσασθαί τι περὶ τῶν φαρμάκων δυνάμεως, καθ' ἕκαστον γὰρ γένος ἢ σπερμάτος, ἢ ξύλης, ἢ χυλῆς δυνατόν ἐστι καὶ ἐκ τῆς χροᾶς ἐνδείξιν τινα λαβεῖν τῆς κράσεως· οἷον ἀνίσα, κέμμυον, καὶ σίλφα καὶ οἶνος, εἰς ὅσον ἂν ᾖ λευκότερα ἧττόν ἐστι θερμά. τὰ δὲ ὑποξάνθατε καὶ κιρρὰ θερμότερα: καὶ ὠχροὶ δὲ καὶ ὠχροί, καὶ φάσιλοι, καὶ ἐρέβινθοι καὶ ἡ τῆς ἴρεως ῥίζα, καὶ ἡ τῆς ἀσφοδέλου, καὶ πολλῶν ἄλλων ὅμοιόν τι πεπόνθασιν, ἐν ἑκάστῳ γὰρ γένει τετταρα ὅσα κιρρά, καὶ ξάνθα καὶ ἐρυθρὰ θερμότερα τῶν λευκῶν ἐστι. ὡς εἴτι καὶ ἀντεῦθεν ἐγχωρεῖ περὶ φαρμάκων δυνάμεως τεκμαίρεσθαι: προσκείσθω τῷ λόγῳ, καλλίστου μὲν ὡς εἴρηται πολλάκις ἐκ τῆς διορισμένης πείρας ἐξευρίσκειν τὰς δυνάμεις· οὐ γὰρ ἂν σφαλείης οὐδὲν ἐν τῇδε, πρὸν μέντοι τῇ πείρᾳ διαγνῶναι, τὴν δύναμιν, ἡ γεῦσις ἐνδείκνυσθαι τὰ πολλὰ συνεπιμαρτυρούσης ὡς εἴρηται βραχέα καὶ τῆς ὀσμῆς:

Πῶς χρὴ διὰ τῆς πείρας ἐξευρίσκειν τὰς δυνάμεις ἀπὸ τοῦ γ περὶ κράσεων περὶ τὸ * ε. ο με τοῦ λόγου: ιι

Τῇ πείρᾳ δὲ τὰς δυνάμεις ἐξευρίσκειν οὕτως ἐν τῷ προσφέρειν τῷ σώματι τὸ δέ τι τὸ φάρμακον ἢ τὸ σιτίον: ἀπαλλαχθω τὸ προσφερόμενον ἁπάσης σφοδρᾶς ἐπικλήσεως θερμότητός τε καὶ ψύξεως. ἡ γὰρ πρώτη προσβολὴ τῷ σώματι τὴν αἴσθησιν ἀπὸ τῆς ἐπικλήσεως διαθέσεως, οὐκ ἀπὸ τῆς οἰκείας τοῦ προσαχθέντος ἐργάσεται κράσεως· ἵν' οὖν ἀκριβήσῃ καὶ

εἰλικρινὴς ἡ φύσις ἐξελάζεται τῶ προσαγομένω, χλιαρὸν ὡς
ὁτιοῦν μάλιστα παρέχεται μηδεμίαν ἐπίσημον ἔξωθεν ἀλλοίωσιν
εἰλικρὸς ἤτοι θερμότητος, ἢ ψύξεως σφοδρᾶς: προσφερέσθω δὲ
μὴ πάσῃ διαθέσει σώματος ὅταν ἐξετάσῃς αὐτῶ τὴν δύναμιν
ἀλλὰ ἀπλουστάταις ὡς ἐνὶ μάλιστα καὶ ἀκραις. εἰ μὲν δὴ ἐσ-
χάτως θερμῇ διαθέσει προσαχθὲν, ἀίδηλον ἐργάζοιτο ψύξεως,
εἰη ἂν δῆλω ψυχρον. ὡσαύτως δὲ καὶ εἰ τῇ ψυχρᾷ θερμὸν ἐν
τῷ παραυτίκα φαίνοιτο, καὶ τοῦτ' ἂν εἴη θερμον. εἰ δ' ἤτοι τῇ
θερμῇ θερμὸν ἢ τῇ ψυχρῇ ψυχρὸν φαίνοιτο, καὶ μὴ πάν-
τως ἀποφαίνεσθαι τὸ μὲν θερμὸν εἶναι τὸ δὲ ψυχρὸν. ἐνί-
οτε μὲν ἄκρως ἐστὶ ἡ διάθησις θερμὴ, μετρίως δὲ καὶ ψυ-
χρὸν ὑπάρχον τὸ φάρμακον, δι' ἀλλοίωσιν αὐτὴν. ἔτι δὲ
πρὸς τοῦτο ψύξαν καὶ πυκνώσασαν ἅπασαν τὴν ἐκτὸς ἐπι-
φάνειαν, ἀπέκλεισεν εἴσω καὶ διατηρεῖσθαι τὸ θερμὸν ἐκώλυ-
σεν, κἀκεῖθεν μειζόνως ἐξεπύρωσεν τὴν διάθεσιν. ὅτω δ' κἂν
εἰ τῇ ψυχρᾷ διαθέσει προσφερόμενον μηδεμίαν ἐπιφέροι θερ-
μότητα: σκεπτέσθαι μή τι μετρίως ὑπάρχον θερμὸν δεῖν ἔμπε-
σεν εἰς τὴν ἄκρως θερμῶ δεομένην διάθεσιν: ὅκως ὅτω χρὴ βα-
σανίζεσθαι τῶν προσφερομένων τὰς δυνάμεις. δι' εἰ κατὰ συμ-
βεβηκὸς ἐργάζοιτο, καὶ μὴ καθ' ἑαυτὸ, κρίσις δὲ τὸ κατὰ συμ-
βεβηκὸς ἥτε διάθεσις, καὶ ὁ χρόνος: ἡ μὲν διάθεσις εἰ πάσῃ
καὶ μία, τῷ χρόνῳ δὲ κρίσις διορίζεται, κατὰ δὲ τὸ μὲν ἅμα
τῷ προσενεχθῆναι ψύχειν, ἢ θερμαίνειν ἐναργῶς φαινόμενον, εἰη
ἂν δῆλως καθ' ἑαυτὸτε καὶ δι' ἑαυτὸ τοιοῦτο. τὸ δ' ἐν τῷ χρόνῳ,
τάχα ἂν ἔκτινος συμβεβηκότος εἰς τοῦτ' ἄγοιτο, (ὡς ἐπὶ τετάνου)
θέρεος μέσου νεῳ ἐνσάρκω ὕδατος θερμοῦ κατάχυσις θερμῆς ἐπ-
ανάκλησιν ποιέεται. ἀλλ' ὅτι γε μὴ καθ' ἑαυτὸ θερμαίνει τὸ
ψυχρὸν ὕδωρ δῆλον ἐκ τῆς προτέρης προσβολῆς. ἀίδηλον
γὰρ ἐργάζεται ψύξεως. καὶ μὲν δὴ καὶ ψύχει τὸ θερ-
μα, μέχρι ἂν ἐπέχεται τοῦτο: καὶ τὴν θερμασίαν δ', ἐπὶ
πάντων σωμάτων, ὅτ' ἐν τῷ καταχεῖσθαι παρέχεται. ἀλλ'
ἐπὶ μόνων ἐνσάρκων νεῶν ἐν θέρει μέσω μετὰ τὸ πα-
σθαι καταχεούσας, πυκνώσει γὰρ τῆς ἐκτὸς ἐπιφανείας καὶ

Λέγει κατακεφσει τῶ θερμῶ ἐωάνοδον ποιεῖται τῆς ἐκ τῦ βάθους θερμασίας, καὶ μὲν καὶ τὸ θερμὸν ἐστὶ οὗτε κατὰ συμβεβηκὸς ψύχει διὰ μέσου τῦ κενῦ, ὡς τὸ κατάπλασμα τὴν φλεγμονήν. ἐπειδὴ γὰρ ὑπὸ θερμῶ ῥεύματος γίνεται φλεγμονή. τὸ μὲν ἴδιον αὐλῆς ἅιμα κένωσίς ἐστι τῦ περιπλοῦ. τὸ δὲ τῇ κενώσει πάντως ἑπόμενον, ἡ ψύξεις τὸ διὰ τὴν φλεγμονὴν τεθερμασμένου μορίου. τῦτ' ἂν διορίζεσθαι καὶ ποιεῖσθαι κατὰ τὸ πόσον τῆς ἀπολῆς διαθέσεως, ἐξευρίσκειν τὸ πόσον τῆς τῦ φαρμάκου δυνάμεως. οἷον εἰ ἡ διάθεσις ἄκρως θερμὴ καὶ τὸ φάρμακον ἄκρως εἶναι ψυχρόν. εἰ δ' ὀλίγον ἀπολείποιτο τῆς ἀκρότητος ἡ διάθεσις ὀλίγον χρῆναι καὶ τὸ φάρμακον ἀπολείπεσθαι. κἂν εἰ τέλειον ἀπέχοι τῆς ἄκρας θερμότητος ἡ διάθεσις· ἀνάλογον ἀπέχειν τῆς ἄκρας ψυχρότητος τὸ φάρμακον: ⌐

Ὅτι σχεδὸν πάντα ἀνομοιομερῆ ἐστὶ τὰ ἄπλα ἀπὸ τῦ γ τῶν ἁπλῶν κεφ τῦ μ-θ.

Κἂν γὰρ ἁπλᾶ πρὸς αἴσθησιν φαίνηται τῇ φύσει γε ὑπάρχει σύνθετα, καὶ ἀνομοιομερῆ· καὶ πολλάκις γε τὰς ἐναντιωτάτας ἐν ἑαυτοῖς ἔχει δυνάμεις οἷον ἐκκριτικήν τε καὶ σαλτικήν, ἀπάσασθε τὰς ἁπλᾶς ἀντιθέσεις, καὶ δῆλον θαυμαστὸν εἰ πρὸ τῶν τοιούτων δυνάμεων ἐν ἑνὶ τε καὶ ταυτῷ φαρμάκῳ, θερμαντικήτε καὶ ψυκτικὴ φαίνοιτο ξηραντικήτε καὶ ὑγραντικὴ, λεπτομερήστε καὶ παχυμερὴς. εἰ μὴ γὰρ αἱ πρῶται τὴν τοιαύτην εἶχον συμπλοκὴν, ἠδυνάμως μετὰ ταῦτα ὁμοίως συνεπλάκησαν: ἐν μὲν δὴ τοῖς ὁμοιομερέσιν σώμασιν θερμότης γίνεται, καὶ ψυχρότης, ὑγρότης τε καὶ ξηρότης αἱ δημιουργῆσαι τὰς κατὰ μέρος ἁπάσας διαφοράς. ἐν δὲ τοῖς ὁμοιομερέσι βριμύτητές τε καὶ ὀξύτητες αὐστηρότητές τε καὶ στυφνότητες, καὶ πικρότητες, ἁλυκότητες καὶ λιπαρότητες. ὥστ' ἕκαστον ἐν αὐτοῖς τῶν ὁμοιομερῶν μορίων μὴ πολλὰς ἀλλὰ μίαν ἔχειν ποιότητα: τὸ δὲ ὅλον ἀνομοιομερὲς πάμπολλας: χιλίων γὰρ ἕνεκεν ἔτυχεν ἐν τῷ κυάθῳ τῦ δ' τινος τῦ χυλῦ περιεχομένων ὁμοιομερῶν σωμάτων. ἑκατὸν

μὲν ἐξ αὐλῶν εὐχωρεῖ σύφειν, ἑξήκοντα δὲ δάκνειν, ἑξακόσια δ' εἶναι τὰ γλυκέα, διακόσια δὲ πικρά, τετρακόσια δ' ἁλυκά: πάντα δ' ἀλλήλοις ἀναμεμίχθαι τούτα, καὶ μηδὲν δύνασθαι λαβεῖν μόριον ἀϊδιῆλον ἕτω μικρὸν, ὁ τῶ μὴ πάντων μετεῖναι, ὥστ' ἐν τῷ ψάυειν τῆς γλώττης ἐνεργεῖν μὲν ἅπαντα κατὰ διάφορον ἕκασον αὐλῆς μόριον ὡσπερ ἂν ὁμιλήσαν τυχῇ, διαδιδόναι δὲ τὴν διάθεσιν ἐκ τοῦ πρώτου ἁπτομένου εἰς ὅλην αὐλήν: =

Ὅσα ἐστὶ ἀνομοιομερῆ ταῖς δυνάμεσιν ἀπὸ τῶν ἁπλῶν τοῦ οἰκείου ἕκαστον τόπου: .ι.

Ἀγρώστεως ἡ ῥίζα δριμύτι καὶ ὑποσύφον ἔχει: ἄλοη πικρά ἐστι μετὰ τοῦ σύφειν. ὁμοίως καὶ ἀγχόσης τῆς ὀνοκλείας ~~ῥίζης~~ ἡ ῥίζα, καὶ βρυωνίας τῆς τε λευκῆς καὶ τῆς μελαίνης οἱ βλάστοι, βραχώνιον διαφορεῖ μετρίως, ἀποκλάθρα μέρη μέν τινα σύφει οἷς ψύχει, μέρη δέ τινα δριμέα οἷς θερμαίνει. βαλάνου μυρεψικῆς πίσσα ξύστει καὶ τέμνει καὶ συνάγει, καὶ πιλεῖ διάφνης τῆς ῥίζης ὁ φλοιὸς, ξύστει, σύφει. ἔλαιον, κίνινον, θερμίνθινον, μαστίχινον μαλάσσει σύφει. τὸ δὲ τῆς ἀγρίας ἔλαιον ξύστει σύφει. ἐφήμερον ἡ καὶ ἴρις ἀγρία ἀποκρύεται, διαφορεῖ. ζύθος τὸ μέν τι δριμὺ καὶ θερμὸν ἔχει, τὸ πολιτικὸν δὲ ψυχρὸν ὑδατώδες ὀλίγου ζύμη καὶ ὀξύτητος μετέχει ψυχρᾶς, καὶ σπεδονώδης θερμότητος, καὶ ποσέτι τῆς * ἀπὸ τῶν ἡδυσάρκων ἡ πελεκίνου τὸ σπέρμα πικρὸν καὶ ὑποσύφον ἐστι. ἡμεροκαλλὴς ἡ ῥίζα διαφορεῖ καὶ ἀποκρύεται, ἡμιονίτις σύφει μετὰ πικρότητος, ἡγιγέρων ψύχει διαφορεῖ. ἰσόπυρα ἡ φασήλιον ξύστει, τέμνει, συνάγει, σφίγγει. κενταυρίου τὸ μεγάλου ἡ ῥίζα δριμεῖα τ' ἐστὶ καὶ σύφουσα, ὡς καὶ θερμότητος καὶ ταχυμερὴς ψυχρότητος μετέχειν, καὶ ὁ χυλὸς δὲ τὰ αὐλὰ ποιεῖ, πινὸς δ' ἀντὶ νυκίου κέχρηνται αὐλῇ, κορίαννον πολὺ μὲν ἔχει πικρᾶς ὀδὸς ἧττις ἐδεικνύτο πεπτομερῆς ὑπάρχειν καὶ γεωδῆς, ὀλίγον δὲ καὶ ὑδατώδους ὑγρότητος χλιαρᾶς, ἔχει δέ τι καὶ σύφεως, ὀλίγον ἐποικραλεῖ δ' ἐν αὐλῷ ἡ θερμὴ καὶ ξηρὰ δύναμις. κύπερον τὰ φυλλα καὶ οἱ ἀκρεμονες ἔχουσι μέντοι καὶ διαφορητικὸν ἐξ ὑδατώδους οὐσίας θερμῆς συμμέτρως, ἔχουσι δέ τι καὶ συστολικὸν ἐκ ψυχρᾶς γεώδους. κάσνηος ῥιζα δριμεῖα καὶ πικρὰ καὶ σύφει. κασπάρεως ῥίζης ὁ φλοιὸς ξύστει, τέμνει, διακαθαίρει, διαφορεῖ, συνάγει, πιλεῖ, σφίγγει, καὶ ὁ καρπὸς δὲ καὶ τὰ φύλλα, καὶ ὁ κανθὸς τῆς αὐλῆς

ἐστὶ δυνάμεως ἀδενεστέρης. κίστος ἔχει τι καὶ συστολικῆς οὐσίας καὶ δριμείας, καὶ ὑδατώδους χλιαρᾶς. κολυνδῶν ψύχει καὶ ἀσταφίδες κρύεται, καὶ ξύστει καὶ διαφορεῖ. λύκιον ἢ πυξάκανθα ἐξ ἧς γίνεται τὸ λύκιον, λεπτομερῆς διαφορητικῆς καὶ θερμῆς μετέχει δυνάμεως, συστολικῆς τε καὶ γεώδους ψυχρᾶς μανδραγόρας ψύχει ἄλλα καὶ θερμότητός τινος μετέχει, καὶ κατάγε τὰ μῆλα καὶ ὑγρότητα, ὅθεν καὶ κωματώδη τὴν δύναμιν ἐστι: τῆς ξύλης δὲ ὁ φλοιὸς ἰσχυρότατος ὢν τῶν ψύχει μόνον ἀλλὰ καὶ ξηραίνει. τὸ δ' ἄλλο τὸ ἔντος * Πλέον γὰρ ἐν αὐλῷ τὸ τῆς θερμῆς οὐσίας ἐστὶ ἢ τὸ τῆς ψυχρῆς. μυρσίνη ἐξεναντίων οὐσιῶν κέκραται, ἐπικρατεῖ δ' ὅμως ἐν αὐλῇ τὸ γεῶδες ψυχρόν, ἔχει δέ τι καὶ λεπτομερὲς θερμόν, ὅθεν ἰσχυρῶς ξηραίνει: ἐστὶ δὲ καὶ τὰ φύλλα, καὶ οἱ βότρυς, καὶ ὁ καρπὸς καὶ ὁ χυλὸς ἅπασιν τινι διαφέρουσι, κατὰ τὴν σύψιν. ἡ μέντοι τῷ στελέχει τε καὶ τοῖς κλάδοις αὐλοῖς ἐπίφυσις ὀχθώδης, ἣν ἔνιοι μυρτίδα καλοῦσιν, εἰς ὅσον ἐστὶ ξηρότερα τῶν εἰρημένων, εἰς τοσοῦτον σύφει καὶ ξηραίνει σφοδρότερον, ἀποτίθενται δὲ αὐλὴν ἔνιοι κοπτοντες καὶ ἀναλαμβάνοντες οἴνῳ, καὶ τοχίσκοις ἀναπλάττοντες, ἔστι δὲ καὶ τὰ ξηρὰ φύλλα τῶν χλωρῶν ξηραντικώτερα, ὁ δὲ χυλὸς οὐκ ἐκ τῶν φύλλων μόνον ἐκθλίβεται τῶν χλωρῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ καρποῦ, στυπτικῆς δέ ἐστιν ἅπαντα ταῦτα δυνάμεως, ἐφ' ἅπτε τοῦ σώματος λαμβανόμενα. μέλι ποικὸν μικτῆς ἐστὶ δυνάμεως, ὡς εἰ καὶ ἡμῶν τὶς ἐμίξεν ἀψίνθιον αὐλῷ. μορέας πάντα τὰ μέρη καθαρτικήν τε καὶ ἐφεκτικὴν ἔχει δύναμιν. ἐπικρατεῖ δ' ἐν μὲν τῷ φλοιῷ τῆς ῥίζης ἡ καθαρτικὴ, ἐν δὲ τοῖς ἁπαλοῖς μέρεσι ἡ ἐφεκτικὴ, κατὰ δὲ τὰ φύλλα καὶ τοὺς βλαστοὺς μέση πως ἐστὶ ἀμφοῖν ἡ κρᾶσις. μυρίκη τριτικῆς ἐστὶ καὶ ξυστικῆς δυνάμεως,

* α. marginal note ἔντος ἀσθενες ἐστί· μειζότος σόφει διαφορεῖ
καὶ ἰσχύει·

καὶ λεπτομερῆς ἄνευ τῆ ξηραίνειν ἐπιφανῶς, ὁ καρπὸς
δὲ καὶ ὁ φλοιὸς ἡ βραχεῖαν τύψιν προσειλήφασιν, ὥστε
κικίδος ὀμφακίτιδος ἔγγυς ἥκειν. χρήσαιτο γὰρ ἄντις αὐ-
τοῖς εἰς ὅσα κικίδι. ἡ τέφρα δὲ καυθίσης μυρίκης ξη-
ραντικῆς γίνεται δυνάμεως, ἔχουσα πλεῖον μὲν τὸ
πηκτικὸν καὶ ἐντατικόν, ὀλίγον δὲ τὸ τυπτικόν. ὄξος
μικτῆς ἐστὶ οὐσίας ψυχρᾶς, καὶ θερμῆς ἀμφοῖν λεπτο-
μερῶν, ἐπικρατεῖ δ' ἡ ξηρὰ δύναμις λεπτομερὴς οὖσα,
διόπερ ἀποκριτικήν, ἅμα καὶ λεπτυντικήν, καὶ διαφορη-
τικὴν ἔχει δύναμιν. ὀξυλάπαθον διαφορῆν ἔχει τι καὶ
ἀποκριτικόν, τὸ δὲ σπέρμα σαφῶς τύφει. καὶ τὸ ἱπ-
πολάπαθον τῆς αὐτῆς ὀυ δυνάμεως ἀλλ' ἐνέστερόν ἐστι.
ὀξέως τῆς εἴδης βολβοειδὴς ὑπαρχούσης καὶ διπλῆς
ἡ δύναμις ἐστὶ ὑγρὰ καὶ θερμή, ἀλλὰ μὲν μείζων
πολλὴν ἔχειν ἔοικεν ὑγρότητα περιττωματικήν, καὶ
φυσώδη. ἡ δ' ἑτέρα ἡ ἐλάττων ἐμπαλιν κατειργασμένην
ἱκανῶς ὡς εἶναι τὴν κρᾶσιν αὐτῆς ἐπὶ τὸ θερμοτε-
ρόν τε καὶ ξηρότερον. ἐλαίονται δὲ δίκην βολβῶν
ὀπτώμενοι. πιτυίδες καὶ τύφοι καὶ βρυμύτητά τινα
ἔχουσι μετὰ πικρότητος. πολυγόναλον ἔχει τι καὶ
τύψεως, καὶ βρυμύτητος καὶ πικρότητος, καὶ τινος
ἡδύτητος ἀρχῆτε. ἔγχυον ἔχει μέν τι καὶ γεώδες καὶ
ψυχρὸν ὡς ἡ τύψις δηλοῖ, σύνεστι δέ τις αὐτῷ καὶ
θερμότης, καὶ μὲν καὶ ἀερώδους τινὸς οὐσίας μετέχει
λεπτομερῆς, ὅσοι δὲ τὸ ἔγχυον φασὶν εἶναι τὸ μέγα
κενταύριον, ἄμεινόν μοι δοκοῦσιν γινώσκειν. ἔοικεν ἡ

δύναμις ἐξ ὑδατώδους θερμῆς καὶ συφούσης καὶ ὀικρᾶς συγκεῖται, τὸ δ' ἄνθος ἔτι καὶ μᾶλλον αὐλῶν τῶν ξύλων ξυστικόν ἐστι καὶ δῆλον ὅτι διὰ τοῦτο καὶ ξηραντικόν ἐστι. σκόρδιον καὶ ὀικρὸν ἔχει τι καὶ συφνὸν καὶ δριμύ. ξύμφυτα ἀμφότερα τέμνει, διαφορεῖ, καὶ συνάγει, καὶ σφίγγει, καὶ θερμαίνει μετρίως. τῆς δὲ νοχόινου, καὶ ὁλοχόινου ὁ καρπὸς σύνθετός ἐστι ἐκ γεώδους οὐσίας ἠρέμα ψυχρᾶς καὶ ὑδατώδους ἀτεμὲς θερμῆς ὡς ξηραίνειν μὲν τὰ κάτω δύνασθαι, ποιεῖ δὲ τὴν κεφαλὴν ἀτμοὺς ἀναπέμπειν ἠρέμη ψύξει. οἷς ὑπνώδεις ἐγγίγνεται τοὺς λαμβάνουσιν. δίφυιες ἔχει τι καὶ σῦφον καὶ δριμύ. φεύγιος λίθος ἀποκρίνεται, καὶ διαφορεῖ, καὶ ὁ ἀγήρατος ὁμοίως. ὧν οἱ σύνθεσιν ἔχουσιν ἀποκρίνεται καὶ διαφορεῖ. χάλκανθος ἰσχυρῶς συφει καὶ ὃκ ἀγεννῶς θερμαίνει. τύρος νεαλὴς ἐμπλάττει τε, καὶ διαφορεῖ, καὶ σύφει:

Περὶ τάξεως τῆς δυνάμεως τῶν ἁπλῶν φαρμάκων ια.

Ταῦτα μὲν ἓν περιείληπται. καιρὸς δ' ἂν εἴη τὰ κατὰ μέρος διελθεῖν, λέγω δὲ μόνον ὅτι θερμόν ἐστι τόδε τὸ φάρμακον ἐποίησαν τὸν τελείων ἰατρῶν, ἀλλὰ καὶ πόσον θερμότερον: ἄρκει δ' καθ' ἑκάστην ἐπικράτειαν τέτταρας ὡς περὶ τὴν χεῖραν ποιήσασθαι τάξεως θερμὸν μὲν ὀνομάζοντας κατὰ τὴν πρώτην τάξιν, ὅτε ἂν ἡμᾶς θερμαίνει μὴ μέντοι γε ἐναργῶς. ψῦχος δὲ καὶ ψυχρὸν καὶ ὑγρὸν ὅσα μέντοι

ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ

ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ ਦਾ ਜਨਮ ਪਿੰਡ ਕੋਟਲਾ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਾਵਲਕਾਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਵਲਾਂ ਵਿਚ ਪੇਂਡੂ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸੱਚੀ ਤਸਵੀਰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਸਰਲ ਅਤੇ ਮੁਹਾਵਰੇਦਾਰ ਹੈ।

σαφῶς ἤδη θερμαίνειν, ἢ ψυχεῖν ἢ ξηραίνειν ἢ ὑγραίνειν πέφυκε δευτέρας ταύτας τάξεως εἶναι λεχθήσεται. τὰ δ' ἤδη σφοδρῶς δ' μὴν εἰς ἄκρον γε τῆς τρίτης. ὅσα δ' ἤδη θερμαίνειν πέφυκεν ὡς ἐλαχίστην, καὶ καυτικὰ τετάρτης. ἔτι δὲ καὶ ὅσα ψύχει ὡς ἤδη ναρκώδη, τετάρτης καὶ ταῦτα. ξηραῖνον δ' ἤδη ἐστὶ τετάρτης τάξεως ἄνευ τοῦ καυτικὸν εἶναι. εἴτι γὰρ ἐπ' ἄκρῳ ξηραίνει, πάντως τοῦτο καυτικόν.

περὶ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ ἀπὸ τοῦ λ τῶν ἀπλῶν ἐν τοῖς προλεγομένοις ιβ.

τὰ μὲν δὴ εὐκρατα προσηνῆ ἐστι καὶ φιλία. διαχεῖ γὰρ ἡμῶν τὸ προσηγὸς τε καὶ συγγενὲς ἐν τοῖς σώμασιν, ἐν ᾧ μάλιστα πάθει τὸ ἥδεσθαι τοῖς ζῴοις ἐστί, χρονίζοντα δὲ ἀνιαρὰ γίνεται, μεταπίπτει γὰρ εἰ ἀμετρίαν ἔτι γε χύσεως, ὡς διαφορεῖσθαι, καὶ λύεσθαι, καὶ σκεδαννύσθαι τὴν οὐσίαν ἡμῶν, ἀλλὰ κἂν τούτῳ χωρὶς τοῦ δάκνειν ἀνιᾷ, λειποψυχίαν τε ποιοῦντα, καὶ κατάπτωσιν τῆς δυνάμεως ὥστε καὶ θάνατον ἐπεσθαι. τὰ δ' ἐπὶ μᾶλλον θερμὰ τήκει, καὶ διαιρεῖ, καὶ λύσῃσι τὴν οὐσίαν, ὥστε ἐξ ἀνάγκης δακνώδη φαίνεσθαι, καθάπερ καὶ τὸ ζέον ὕδωρ, καὶ τὸ πυρ αὐτό, καὶ τῶν ψυχρῶν δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. ὅσα μὲν οὖν διασπᾷ τὸ συνεχὲς τοῦ σωματούμενος ψυχρὰ μόνον ἐστὶ δ' μὴν ἤδη γε καὶ δακνώδη, ἃ δὲ πρὸς τὸ συνάγειν διασπῶντα βιαίως δακνώδη φαίνεται. τὸ μὲν δὴ συνάγειν τε καὶ πηγνύναι τὴν ὑποβεβλημένην ὕλην, ἴδιον ἀεὶ τοῦ ψυχροῦ, τὸ δὲ διάχειν τε καὶ τήκειν τοῦ θερμοῦ, κοινὸν δὲ ἀμφοῖν ἀμετρότερον αὐξηθέντων τὸ δάκνειν. ὥστε καὶ καλεπτὸν εἶναι διακρίναι πολλάκις, εἴτε κατεψυγμένος τις, εἴτε

καὶ διὰ χυμῶν δριμύτητα δάκνοιτο. ἀλλ ἐπὶ μὲν τῶν ψυ-
χόντων, εὐθέως καὶ τῷ συνάγεσθαι καὶ σφίγγεσθαι τὴν οὐσίαν
αἴσθησις ἡμῖν ἐστί, ἐπὶ δὲ τῶν θερμαινόντων, ἡ δάκνησις διέρ-
χεται. μέγιστον δὲ εἰς τὰ τοιαῦτα παθήματα συμβάλλεται
καὶ τὸ τῆς οὐσίας τῶν φαρμάκων, ἢ παχυμερὲς ἢ λεπτο-
μερές. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ψυχόντων τὰ λεπτομερῆ μᾶλλον
ἐξικνεῖται πρὸς τὸ βάθος, καὶ διὰ τοῦτο δάκνει σφοδρότερον.
ἐπὶ δὲ τῶν θερμαινόντων τὰ παχυμερῆ μᾶλλον ἕλκει.
καὶ διὰ τοῦτο ἀνιᾷ βαιότερον. μᾶλλον δ' ἔτι δάκνει τὰ
λεπτομερῆ τε αἷμα καὶ ταῖς κράσεσιν ἀνώμαλα. σχεδὸν
δὲ πάντ' ἐστὶ ἀνώμαλα, ἢ γὰρ ἀδύνατον, ἢ πάνυ χαλε-
πὸν ἐξευρεῖν οὐσίαν ἥντινα οὖν ἀκριβῶς ὁμοιομερῆ:

Ὅσα μέσα τῶν θερμαινόντων καὶ ψυχόντων ἐστὶ
ἀπὸ τῶν ἄκρων τῷ οἰκείῳ ἑκάστῳ τόπῳ: ιγ

Ἀλίαντον, Ἀστάφαγος ὁ μυακάνθινος, Ἀσπάληνον βοῦν τὸ
καὶ Σπαλάγχνον Γλυκυρίζης ὁ χυλός, Δρακοντίδιον ἡ ῥίζα, ἔλαι-
ον τὸ γλυκύτατον ἐκθλιπτοῦσι μάλιστα τῷ καρπῷ γινόμε-
νον, κηρὸς, Κύαμος, Στρόβυλον τὸ ἐδώδιμον ἀποβραχὲν εἰς
ὕδωρ, Λύκιον, Λωτὸς, ἢ Τεύφυλλον μακρὸν, Κυδώνιον ὁ φλοιὸς,
Πτέρεως ἡ ῥίζα, καὶ Θηλυπτέρεως, Σχῖνος, Ψακίνθου ὁ καρπὸς
φακὴ, Σελινουσία γῆ, καὶ Χία, καὶ Σαμία, καὶ μεῖα λιθάρ-
γυρος, λίθος Χαλκίτης:

Ὅσα εἴωθεν θερμαίνειν ἄνευ τοῦ προσθεῖναι τὴν τάξιν
ἀπὸ τῶν ἄκρων τῷ οἰκείῳ ἑκάστῳ τόπῳ ιδ

Ἄγνου τὰ φύλλα καὶ τὸ σπέρμα θερμαίνει μετρίως.

a Δ τῷ λιχνεύεσθαι τε καὶ σκεδάσαι. καὶ δὴ τὸ τάχος
ἀχ ὁμοιόν ἐστιν ἀμφοτέρων τῶν παθῶν. ἀλλ' ἐστὶ
μὲν ψυχόντων βραδύνειν μᾶλλον πως ἡ λῆξις.
ἐστί τε τῶν θερμαινόντων

Ἀκαλήφης ὁ καρπὸς καὶ τὰ φύλλα, Ἀκανθὶς ἡ ῥίζα καὶ τὰ φύλλα, Ἄλιμον μεθ' ὑγρότητος ἀκαλεργᾶσι, καὶ φυσώδες, ἀμύγδαλα γλυκέα, Ἀναγαλλίδες ἀμφότεραι, Ἀστακτυαλὶς ἡ κνήκος ἄγριος, Ἀφακὴ, τῶν βάτων ὁ στέφανος καρπὸς, Γλυκυσίδης ἡ ῥίζα, ἐλάτης ὁ καρπὸς ὁ στεφανὸς, ζύμη, Ἡμύγγιον, Κίδος ἡ κίτταρον, ἡ Λάδανον, ὁ μὲν παρ' ἡμῖν ψύχει, ὁ δ' ἐν θερμοῖς χωρίοις θερμαίνει. Κράμβη ἀγρία ἰσχυροτέρα τῆς ἡμέρου, Περικλυμένου ὁ καρπὸς, πολύγαλον, ἑρπύλλαι πᾶσαι, ἡ δὲ στευκίνη πολέου τῆς Ἑρμινθίνης, καὶ τάχιστα ἔτι μᾶλλον ἡ στροβιλίνη μέσαι δ' αὐτῶν εἰσὶν ἡ Πηνίνηλε καὶ ἡ Ἐλαλίνη. Τῶν δ' ὑγρῶν ἑρπύλλων τὸ κατωτέρακιον μᾶλλον: Λεμμέιας δ' ἐστὶν ἡ κωσαριστίνη δυνάμεως. Σήσαμον μετρίως, καὶ τὸ ἀπ' αὐτοῦ ἔλαιον τὸ ἀφέψημα τῆς ῥόας: Σόγχος ξηρανθὲν, Σχοῖνος ἄνθος, Φαληρὶς, Φοινίκων ὁ καρπὸς καὶ μᾶλλον ὁ γλυκὺς, λίθος Μυλίτης, Μελιτίτης, ζύπος, κοχλέων κεκαυμένων τέφρα, Κυνοκράμβη δὲ πάνυ θερμαίνει καὶ Βατραχὶς ἡ ῥίζα, καὶ συμπασα ἡ ῥόα, Γλήχων, Δάφνης τὰ φύλλα, ὁ μᾶλλον ὁ καρπὸς, ἧττον δὲ ὁ φλοιὸς τῆς ῥίζης, Δάφνη ἡ ῥόα, Δίκταμνον ὁμοίως Γλήχωνι. τὸ δὲ ψευδοδίκταμνον ἧττον. Ἐλελισφακὸς, Ἐρυσίμου, Ἔρια κεκαυμένα, Ζιγγίβερι, Θαψιὰ, Καρδαμῶμον, ὁποῦ καὶ πάντων μᾶλλον ὁ Κυρηναικὸς. Πάνακες, Ἡράκλειος ὁ φλοιὸς τῆς ῥίζης, καὶ ὁ καρπὸς ἀλλὰ ἧττον τῆς ῥόας. Πάνακες, Ἀσκληπιεῖον ἔλαττον πάνακος Ἡρακλείας, Σιλφίου ὁποῦ καὶ τὰ φύλλα, καὶ ὁ καρπὸς, καὶ ἡ ῥίζα καὶ ὁ καυλὸς. Τρίχες

κεκαυμέναι, θερμαίνει δὲ καὶ ἀμπέλου λευκῆς τῆς καὶ
βρυωνίας ἡ ῥίζα, τῆς δ' ἄλλης τῆς μελαίνης ἀδυνατωτέρα.
Ἀναγύρεως τὰ φύλλα, καὶ μᾶλλον τὰ ξηρά, ἀριστολο-
χείας. Ἀσφοδέλου ἡ ῥίζα καὶ καυθείσης ἡ τέφρα. Βαλά-
νου μυρεψικῆς ὁ χυλός. Βάτιον. Βάγλωσσον ὃ καὶ Ἀρκτίον,
ψευδοβάτιον. Γλαύξ ἡ πόα. Δαῦκος ὁ καὶ Σταφυλῖνος, καὶ
μᾶλλον ὁ ἄγριος Δαῦκος ἔξωθεν ἡ πόα ἐπιτιθεμένη, καὶ
μᾶλλον τὸ σπέρμα ἀνίης. Χαμαιδάφνη. Δαφνοειδής, Δρα-
κοντίδιον ἡ ῥίζα θερμοτέρα τῆς τοῦ ἄρδ, διότι καὶ δριμυτέ-
ρα, καὶ μικροτέρα, σβέννυσι ἔλαιον γλυκὺ καὶ παλαιό-
ον. τὸ δὲ Ραφάνινον μᾶλλον καὶ τούτων μᾶλλον τὸ Ση-
σάμινον· καὶ τὸ Μελάνθινον, καὶ Δάφνινον, καὶ τὸ κέ-
δριον, καὶ τὸ ἀπὸ τῆς ὑγρᾶς πίτης, καὶ τὸ Δάκλινον.
ἐλενίου τῆς πόας ἡ ῥίζα, Ἐρέβινθοι, ἔρσυλλον, ἰξός, Κω-
μαλὶς ὡς Δαῦκος, Λιγυστικοῦ καὶ ἡ ῥίζα καὶ τὸ σπέρμα.
Ἱππομέλινον. Μεσαλίου τὸ σπέρμα, Σαραπηνόν, Σατύριον,
Σέλινον καὶ μᾶλλον τὸ σπέρμα, Ἱππομέλινον, Ὀρεοσέ-
λινον. Σέσελι, Σισαμοειδοῦς τοῦ λευκοῦ τὸ σπέρμα, Σίον,
Σίνον, Σμύρνα, Βοιωτική, Συρακ, Σύκη. Ὑδροπέπερι ἐλάττον
πεπέρεως. Ὑπέρικον, Ἅλες οἱ χαυνοὶ θερμότεροι τῶν ἄλλων.
θεῖον, ἄσιμα, Χολή, καὶ μᾶλλον ἡ ξανθὴ τῆς ὠχρᾶς, καὶ
ἡ τῶν ταύρων, τῶν εὐνουχισθέντων βοῶν μᾶλλον, ἀδυνε-
σάτη δ' ἐστὶ ἡ τῶν ὑῶν πασῶν τῶν ἀγρίων, ἡ δὲ τῶν

προβάτων βραχεῖ δριμοτέρα τῶν ὑῶν, καὶ ταύλης μᾶλλον ἡ τῶν αἰγῶν ἡ παραπλήσια πως ἐστὶ ἡ τῶν ἀρκτων τε καὶ βοῶν. ἡ δὲ τῶν ταύρων ἰσχυροτέρα μὲν τῶν, ἀλυσιτελεστέρα δὲ τῆς τῶν δαινῶν, αὕτη δὲ ἀνα-πάλιν, τῆς τε τῶ καλλιωνύμου καὶ τῶ θαλαττίω σκορπίω, καὶ χελώνης θαλαττείας, εἰσὶ δὲ καὶ αἱ τῶν πτηνῶν ζώων πᾶσαι δριμυτέραι τε καὶ ξηραντικώτεραι τῶν ἐν τοῖς τετράποσιν. τῶν δὲ πτηνῶν αὖτ᾽ αἵτε τ᾽ ἀλεκτορίδων, καὶ περδίκων ἀμείνους, αἱ δὲ τῶν ἱεράκων τε καὶ ἀετῶν δεινῶς εἰσι, καὶ διαβρωτικαί. ἧρον πάντων μέν ζώων ἐστὶ θερμόν, μᾶλλον δὲ καὶ ἧττον παρὰ τὴν κρᾶσιν. τὰ γὰρ θερμότερα θερμότερον ἔχει. τὸ δὲ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἐκλυθέντων ὑῶν πάντων ἀλυσιτελέστερον. στέλον μὲν ἀλυσιτελὲς μέν, πεπτικόν, καὶ ἐλμινθοκόλον, ἐστὶ ἰσχυρὸν δὲ καὶ δριμύτατον ὑπερδιψησάντων, καὶ ὑπερπεινησάντων. σάρκες ἐχίδνων, στέαρ χηνῶν θερμότερον τῶ τῶν ἀλεκτορίδων καὶ ἀλεκτρυόνων, καὶ τῶ ὑείω. τὸ δὲ τῶν ταύρων πολυθερμότερον καὶ ξηρότερον τῶ ὑείω. τὸ δὲ μόσχειον ἀπολείπεται τῶ τῶν ταύρων. ὥσπερ τὸ τῶν ἐρίφων τῶ τῶν αἰγῶν καὶ τῶ τῶν ταύρων. τοῦ δὲ τῶν ταύρων πλέον τῶ τῶν λεόντων. ἁπάσης δὲ τιμελῆς ἡ δύναμις ἐστὶ θερμαντικήτε καὶ ὑγραντική. ἅλμη τῶν ταριχηρῶν ἰχθύων:

Ὅσα θερμαίνει πρὸς τῆς ἀπορρύσεως, ἀπὸ τῶν ἀπολλῶν τῶ οἰκείω ἕκαστον τόπω. ι ε.

Ἀλόη ἐπιττεταμένης, Ἄνθεμις. ἢ Χαμαίμηλον. Ἀρόν. Ἀψίνθιον.

θερμότερος δὲ ὁ χυλὸς· λαδανοι πληεσμένης· λευκακ-
άνθης ἡ ῥίζα, καὶ ὁ καρπὸς. λινόσπερμον. μαλαβάθρ
φύλλον. Νάρδ στάχυς. ἀδιάνεστέρας δὲ ταύτης Νάρδος Κελ-
τική. καὶ ἐπὶ μᾶλλον Νάρδος ὄρεια. οἶνος γλυκίνος, ὀρθ,
πυρὸς ἐξωθεν ἐπιλιθέμενος, συκᾶ ξηρὰ συμπληεσμένης:

Ὅσα θερμαίνει δευτέρας ἀποστάσεως
ἀπὸ τῶν ἁπλῶν τῇ οἰκείᾳ ἕκαστον
τόπῳ: ιε

Ἀμόργη ἐπιπεταμένης, ἄνηθον ἐπιπεταμένης τὸ δὲ χλω-
ρὸν ἔλαιον, Ἀρτεμισίκι ἀμφότεραι, βάλσαμον, Ἐλαφόβοσ-
κον. κάλαμος ἀρωματικός, κρόκος λιβανωτὸς. Λοχνὶς ἡ εἰς
τὰς σαφάνας πληεσμένης. Λωτῷ ἀγρίᾳ τὸ σπέρμα, Μα-
σίχη, χία, μέλη, Μύρις, ἔνιοι δὲ Μύρραν, οἶνος, Πευκεδά-
νη ἡ ῥίζα, ὁ δὲ ἀπὸς μᾶλλον. πίσσα, πόλιον τὸ μικρό-
τερον συμπεπληεσμένης. Πολύκνημον. Μελιπόφυλλον. πρά-
σιον, πρόσολις συμπληεσμένη, πλαγμικῆς τὸ θαμνίον χλω-
ρὸν ἐπ. ροδία πληεσμένης, Σέσιφον ἐπιπεταμένης. Σικύ-
ου ἀγρίᾳ χυλὸς οἱ ἐλατήριον καλοῦσιν. Σισάρᾳ ἡ ῥίζα.
Σκάνδιξ ἐπιπεταμένης, Σκίλλα, Σκολύμᾳ ἡ ῥίζα συμ-
πληεσμένης, Σμύρνα, Τερμίνθᾳ ὁ φλοιός, καὶ τὰ φύλλα,
καὶ ὁ καρπός. Τεύκρειοι. Τῆλις. Χαμαιλέοντος ἑκατέρᾳ
ἡ ῥίζα πληεσμένης, Χαμαιπίτυς, Ὠκιμον:

Ὅσα θερμαίνει τῆς τρίτης ἀπο-
στάσεως. ις.

Ἀβρότονον καὶ μᾶλλον τὸ καυθέν, Ἅιρα ἀρχομένης, Αἰγείρου ἄνθη καὶ ἡ ἐντὸς ἀδενέστερα δὲ ἀοῦς τὰ φύλλα. Ἀκωρον, Ἄμωμον, Ἀμάρακον, Ἄμι, Ἄνηθον καυθέν, Ἀνίσου σπέρμα. Ἀρκευθος καὶ ὁ καρπὸς αὐτῆς Ἀσαρου ἡ ῥίζα. Βάκχαρις Ἐλλέβορος ἑκάτερος. Ἐρύθρομον, Μίνθη, Καλαμίνθη, Θύμα, καλάμου φρεαγμάτου φλοιὸς καυθεὶς. Κάρω, κασία, Κέδρου ἀμφότεραι. Κιννάμωμον. Κλινοπόδιον, Κνίκου τὸ σπέρμα, Κονύζα καὶ ἡ μείζων καὶ μικροτέρα. ἡ γὰρ δυσωδεστέρα ἐν ὑγροτέροις χωρίοις γινομένη ἀδενεστέρα ἐστί. Κύμινον, Λεοντοπεταλου ἡ ῥίζα, Λευκάς, Λιβανωτοῦ ὁ ἄνθαλος, Μάραθον, Μελάνθιον, Μήκωνος αἱ ῥίζαι, Μώλυ ἢ Πήγανον ἄγριον, ἢ ἅρμαλα, ἢ Βήσασαν ἢ Ὄρσιον, ῥοδοδάφνη ἀρχομένης, Οἶνος ὁ ἱκανῶς παλαιός, Ὀνονίδος ὁ φλοιός. Ὀρίγανοι πᾶσαι. Ὀποπάνακος. Παρωνυχία, Πετροσέλινον, Πήγανον ἥμερον, Πλαρμικὴ τὸ θαμνίον ξηρόν. Σάφανις ἡ ἀγρία διαστικωτέρα καὶ τὸ σπέρμα γε διαστικώτερον. Σάμψυχον, Σησαμοειδὲς μέγα, Σισήμβριον, Σκορποειδὴς. Σάχυς ὁ παραπλήσιος Πρασίῳ, θάμνῳ, Πολίου ἡ ῥίζα, Τεῦφιλλον, οἱ δὲ Ἀσφάλτιον, Ὑοσκυάμου, Χαλβάνη ἀρχομένης, Χαμαίδρυς, Χαμαιλεύκη, Χελιδόνιον τὸ μεῖζον πλεσμένης:

Ὅσα θερμαίνει τῆς δ΄ πάσεως ιη:

Ἀδάρκη, Ἀμπελόπρασον, Εὐφόρβιον, Κεδρέας τὸ ἔλαιον,

Κληματίδος τὰ φύλλα ἀρχομένης, Κόστος, Κρόμμιον Λεπτίδιον, Νάπυ, Πήγανον ἄγριον, Σκόροδον τὸ δὲ ἄγριον μᾶλλον, Ὀφιόσκορδον, Σεβτὶθ ἡ ἔγγα, Τιθυμαλλων ὀπός; ἔλατιον δὲ ὁ καρπὸς ἀὐλῶν καὶ τὰ φύλλα. Χελιδόνιον τὸ μικρότερον ἀρχομένης, τὰ καυστικὰ πάντα:

Ὅσα ψύχειν ἀπλῶς εἶπον ἄνευ τοῦ προσδεῖναι τὴν ἀπόσασιν. 1θ.

Ἀγρώστεως ἡ ῥίζα. μετρίως καὶ ἡ πόα κατακολαστομένη μετρίως, Ἁλσίνη χωρὶς τύφεως, Ἄπιοι κατακολαστόμενοι μετρίως ἀυσηροὶ δὲ. Βεβρώνιον ἄνευ τύφεως. Βακκώσιον. Βάτου τὰ φύλλα καὶ οἱ βλαστοὶ, καὶ ὁ ἄωρος καρπὸς καὶ τὸ ἄνθος, Βρόμος μετρίως. Βρύον θαλάσσιον, Γλάυκιον μετρίως, Γλυκορίζης ὁ χυλος. Δορύκνιον πάνυ ἐσκληκρατόμενον ὑδατώδει ψυχρότητι λεπτομερεῖ. Ἐλάτης οἱ θαλλοὶ, καὶ ὁ ἄωρος καρπος, ἔλαιον ἀμυγδαλῆς, ἔλαιον Μυρσινον, Σησάμινον, Βαλανίνον, Ὑοσκυάμινον, Ἐλατίνη μετρίως, Ἐλξίνη, ἡ καὶ Πεφυλλικιον μετρίως. Ἕλυμος ἡ Μελίνη κατακολαστομένη. Ἑπιμήλιον μετρίως, Ἑβ τὰ φύλλα μετρίως, Καλάμβ φραγμίτβ τὰ φύλλα μετρίως, Κώνειον ἀκρως, λειχὴν ὁ ἐπὶ τῶν πετρῶν, Μήκωνες πᾶσαι, καὶ ὁ ἐξ ἀὐλῶν ὀπὸς. Μηλέας ὁ καρπὸς καὶ τὰ φύλλα, καὶ οἱ χυλοὶ καὶ οἱ φλοιοὶ πλὴν τῶν γλυκέων ταῦτα γὰρ ὑδατώδη εὔκρατα. Περσικῆς ὁ καρπὸς,

κιτρίᾳ ἡ σάρξ, Μυκῆτες ἱκανῶς, ὀμφάκιος χυλὸς ἱκανῶς, τὸ ἀπὸ τῆ σίτᾳ ἄμυλον μετρίως, ὠάτος ὁ ἀπὸ πολλάκις φλας. στιλπίτις ἑκατέρα. ὄγχος ὁ μηλέᾳ ξηρανθεὶς. σπαλιώτης. τρίβολος ἀλλ' ὁ μὲν ὑγρὰν ἔχει τὴν ψύξιν ὁ δὲ χερσαῖος ψυχρά. φοίνικος τῶν κλάδων ὁ χυλὸς καὶ ὁ ἐγκέφαλος καὶ ὁ ἐλάτης ἀνῖᾳ. ξαμία γῆ μετρίως. κιμωλία γῆ, λίθος ἀμαλίτης, ὁ δὲ χρυσὸς ἥττων, καρίας ἀκωνης τὸ ἀποτέιμμα, μολύβδαινα μετρίως, μολιβδὸς ἄκαυτος καὶ κεκαυμένος, ψιμμύθιον, ξανθὶξ μετρίως, τύρος ὁ μαλακὸς καὶ νεοπαγὴς μετρίως.

ὅσα ψύχει τῆς α ἀποστάσεως. κ.

Ἀκακίας ἄπλοτος. ἀτεράφαξις ἄνευ τύφεως. γίγαρτα, κέγχρος. κριθαὶ. ὀροβάκχη. πλάτανος. ῥάμνος συμπληρεμένης. ξέρις ἥν τινες πικρίδα καὶ κιχόριον τροσαγορεύουσιν. καὶ ἡ χονδρίλη εἶδός ἐστι σέρεως.

ὅσα ψυχει τῆς δευτέρας ἀποστάσεως ἀπὸ τῶν ἁπλῶν τῆ οἰκείᾳ ἕκαστον τόπου. κα.

Ἀκακία πεπλυμένη. ἀγνόγλωσσον, καὶ ὁ καρπὸς ἀνῖᾳ. βλίτον, κηκὶς, ὀμφακίτις. κολοκύνθη. μήλεως ἁρμενιακῆς ὁ καρπὸς. ῥᾶ. εἰκυος. πέπων. σεύχνον, τὸ κηπευόμενον παραπλήσια δὲ τούτων καὶ τὰ φύλλα τῆ σεύχνᾳ τῆ ἀλικακάβᾳ. ὑακίνθῳ εἴδη πεπεδμένης, φακὸς ὁ ἐπὶ τῶν τελμάτων, φύκος χλωρὸν ἔτι καὶ ὑγρὸν ἐξαιρεθμενον τῆς θαλάσσης. ψυλλίῳ τὸ σπέρμα.

Ὅσα ψύχει τῆς γ τάξεως ἀπὸ τῶν ἀπλῶν
τῷ οἰκείῳ ἕκαστον τόπῳ: κβ.

Ἀει–ζωά ἀμφότερα, ἀνδράχνη ἀυλήτε καὶ ὁ χυλὸς ἀυλῆς, μαν-
δραγόραι, Κιτρίῳ τὸ περὶ τὸ σπέρμα ὀξύ, πολύγονον ἀρχομένης,
ποταμογείτων ὁμοίως. σεύχνῳ τῷ ὑπνοτικῷ τῆς ξίζης ὁ φλοιός.
ὑοσκύαμος ὁ καὶ τὸ ἄνθος, καὶ τὸ σπέρμα λευκὸν ἔχων. Νάση-
κουν. τῆς δὲ τετάρτης τάξεως ψύχει ὠὸς Μήκωνος καὶ Κώ-
νειον.

Ὅσα ξηραίνειν φ᾽ ἐστὶ ἀντὶ τοῦ τροφεῖναι τὴν ἀπό-
σασιν ἀπὸ τῶν ἄφλων τῷ οἰκείῳ ἕκαστον τόπῳ κγ.

Ἄγνῳ τὰ φύλλα καὶ τὸ σπέρμα ἧπλον τῷ πηγάνῳ, ἀγρώστεως
ἡ ξίζα μετρίως, τῆς ἐν Παρνάσσῳ ἀγρώστεως τὸ σπέρμα, Ἀδίαν-
τον, ἀείζωα ἀμφότερα μετρίως, Αἰγείρου τὰ ἄνθη, καὶ ἡ ἐλάτη
μετρίως, τὰ ἄλλα δὲ ἀυλῆς ἀδενέστερα. Ἀκάνθου, ἥτοι Μελαμφύλ-
λου. ἡ Παιδέρωτος ἡ ξίζα, ἀκάνθης λευκῆς ἡ ξίζα, Ἄκανθα Αἰγυ-
πτία. Ἄκη, ἥτε λινόζωδης, καὶ ἡ χαμαιάκη ἡ βοτανώδης. Ἄ-
νανον, Ἀμάραντος, καὶ ξεμάτων ξηραντικὴ πινομένη, ἀμφοτέρα λευ-
κῆς τε καὶ Βρυωνίας ἡ ξίζα, τῆς γὰρ μελαίνης βρυωνίας ἀσθε-
νέστερας, Ἀναγύρου τὰ ξηρὰ φύλλα ἠχυρῶν. Ἀνδροσαίμου, τῆς τε Ἀσ
κυρου, ὑπερικοῦ δὲ εἶδος, καὶ τῆς Διονυσιάδος καλουμένης τὰ
φύλλα. Ἀδρόσακες, Ἀνθύλλιοι ἀμφότεραι μετρίως, Ἀπαρίνη μετρίως,
ἄπτοι καταπλασσόμενοι, ξύλη μετρίως, μᾶλλον δὲ Ἀχερδίς, Ἄρις
τολοχεία πάνυ, μᾶλλον δὲ ἡ στρογγύλη. Ἀρκία ἀμφότερα, Μυ-
κάνθινος, Ἀστράλαθος, Ἀστράγαλος, Ἀστραγάλου ἡ ξίζα, Ἀσφοδέλου

ἡ εἶξα καὶ μᾶλλον καυθήσης, λαύσιον πάνυ, τῶν βάτων ἀωρθ-
καρπὸς ξηραντεῖς δὲ μᾶλλον, ὁμοίως καὶ τὸ ἄνθος, Βατραχίᾳ ἡ
ῥίζα καὶ ἡ σύμπασα πόα σφοδρῶς, Βολβῷ ἐσθιομένοις, Γά-
λιον, Γλυκίδης τῆς καὶ Πενθοροβῷ καὶ Παιωνίας ἡ εἶξα. Δάφ-
νης τὰ φύλλα σφοδρῶς καὶ μᾶλλον ὁ καρπὸς ἦπον δὲ ὁ φλοι-
ὸς τῆς εἴξης. Δρυὸς ἄπανθα τὰ μόρια καὶ μᾶλλον φηγῷ καὶ
πρίνῳ. καὶ δὴ καὶ τὰ φύλλα τὰ μὲν τρόφων τῶν φυλῶν ἄπα-
λα καταπλασσόμενα ξηραίνειν θᾶκ ἀγεννῶς πέφυκεν, τὰ δὲ
τῆς ἑτέρας δρυὸς ἦπον. ἔλαιον Δάφνινον, καὶ μᾶλλον τὸ Δάλινον
ἔλυμος ἡ καὶ μελίνη καταπλασσομένη. Ἐχῖν τῆς πόας ὁ καρ-
πὸς, Ἡρυγγιον ἱκανῶς. Ἑστίτις ἄγρια μαλλὸν τῆς ἡμέρας, Ἑτέας
τῷ φλοιῷ ἡ τέφρα ἰσχυρῶς, Καννάβεως ὁ καρπὸς, Κάρδαμον,
Καυκαλὶς, ὡς Δᾶυκος, κρατώνια ὥσπερ ὁ καρπὸς αὐλῆς, τὰ κερά-
πια, κόμμι: κονία ξηραντικωτάτη, καὶ ξυπτικωτάτη πασῶν ἐστὶ ἡλε
ἐκ τῆς συκίνης τέφρας καὶ τῆς τῶν πυθμένων καὶ χαλὸν ἡλη
τῆς καυστικῆς δυνάμεως. Κραπίας ὁ καρπὸς καὶ τὰ φύλλα
καὶ δι βλάστοι ἰσχυρῶς. κράμβη ἐδιομένη τε καὶ ἐξωθεν ἐσι-
πτεμένη, οἱ δὲ καυλοὶ καθεψθέντες αὐτῆς ἰσχυρῶς ξηραίνουσαν
ποιῶσι τέφραν, ὡς ἡλῆι καὶ καὶ καυστικῆς μετέχειν δυνά-
μεως. Κράμβη ἄγρια ἰσχυροτέρα τῆς ἡμέρας. Κεφθμον. κρίνη τὰ
φύλλα καὶ ἡ ῥίζα λυόμενα. κροκοδείλιον τὸ σπέρμα ὃ ἡ ῥίζα, κυνοκράμβη, λαγόσπερ,
λειχὴν ὁ ἐπὶ τῶν πετρῶν, λεπτόφυλλον ἔλαιον,
λιγνὺς πᾶσα. Λωτὸς ἡ τριφύλλον, μετρίως, λωτὸς δὲ λόβλων,
Μάραθρον ἄγριον καὶ ἡ εἶξα μᾶλλον τῆ ἡμέρᾳ, καλεῖται δὲ
διὰ τὸ μέγεθος ἱππομάραθρον, τοῦτο μὲν δὴ ἔχ ἡ εἶξα μόνον
ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τὸ σπέρμα, κάχρυι παραπλήσιόν ἐστι

ἀ ἡ τέρεα. ἀτρακτυλὶς, ἡ κνικος ἄγριος μετρίως, ἀ-
φακὴ μᾶλλον φακῆς

ἕτερόν δ' ἐστὶν ἰσοσμάραθον ᾧ τὸ σπέρμα στρογγυλον τ'
ἐστὶ καὶ ὁσμὴ τῷ τῆ κοριάννῳ παραπλήσιον, ὅμοιον
μὲν τῇ δυνάμει τῷ τῆ ἰσοσμαράθῳ ἀδενέστερον δέ. Μία
γιόφυλλον, καρκίσου ἡ ῥίζα. Νευρᾶς, νυμφαίας ἡ ῥίζα ἡ
δὲ λευκὴν ἔχουσα ῥίζαν σφοδρότερα. ξήσεως ἡ ξηρίλλος
ἡ ῥίζα καὶ πολὺ μᾶλλον ὁ καρπὸς. ξιφίου ἡ ῥίζα
κὴ μαλίσα ἡ ἄνωθεν. Ὀμφάκιον. ὄρχις ἢν καὶ Σερα-
πιάδα καλοῦσι πλέον τῆς ἄλλης, ἣν κὴ κυνὸς ὄρχιν ὀνο-
μάζουσιν ξηρανθεῖσα δὲ μᾶλλον, πάπυρος καυθεῖσα, ἧττον
δὲ τῆς τέφρας τῷ χάρτῃ. πάνακος Ἡρακλείας ὁ φλοιὸς
τῆς ῥίζης ἀλλ' ἧττον τῆ ὠῇ. Περιστέριον. Πλατάνου ὁ φλοι-
ὸς καὶ τὰ σφαίρια μετρίως, καυθεὶς δὲ ὁ φλοιὸς πλέον.
Πολύγονον. Πολεμώνειον δέ δὲ φιλαιτέριον, πολυπόδιον, πλέ-
ως ἡ ῥίζα, καὶ ἡ θηλεῖα Πτερίς. τὸ ἀπὸ τῆ σίτῃ ἄμυ-
λον μετρίως. ἑπτίναι πᾶσαι. Σπαργανίου, ὑδατικόν, φα-
λαγγίτις, φλομῷ τὰ φύλλα. ἅλες, ἀφρόνιτρα, ὑάφος κάυ-
θεῖσα δὲ μᾶλλον, καδμίαι πᾶσαι κὴ πάντα τὰ μετάλ-
λικὰ, καὶ λιθώδη, καὶ γεώδη, καὶ λεπίδες πᾶσαι,
μᾶλλον δὲ ἡ τῆ χαλκῆ, λιθάργυρος μετρίως, φεύγιος λί-
θος, ἀραβίος λίθος, Ὀστρακίτης πάνυ. νίτρον μέλαν ὁ γλά-
φομεν. Ὄστρακον μᾶλλον δὲ τὸ ἐκ τῶν χειβάνων. σκω-
ρία πᾶσα ἡ δὲ τῆ σιδήρῳ μάλιστα. Διμμὶ χρυσο-
κόλλα, Πύτια πᾶσα, Κόπρος πᾶσα, ἡλὲ τῶν χηνῶν
ἀχλὺς ἐστὶ λιὰ πολλὴν λιμύτητα. ὁμοίως καὶ ἡ

γλάφικον
γλαφυκὸν

Χαράφικον ἢ βιmargent

τῶν ἱεράκων καὶ ἀετῶν, εὔτονος μετρίως, σάρκες ἐχι-
νῶν, σαρξὶ κοχλίων κοστεῖσα ἐν ὄλμῳ πανὺ καὶ μετὰ
ταῦτα λειωθεῖσα ἰσχυρῶς, χρὴ δὲ πολυσφάτους εἶναι τὰς
κοχλίας, καὶ ἡ τέφρα δὲ αὐτῶν ἱκανῶς καυθέντων. στέ-
αρ τάρσειον τῶν ἄλλων μᾶλλον, κεφαλαὶ ταριχηρῶν
μαινίδων κεκαυμέναι. κέρας ἐλάφου καὶ αἰγὸς κεκαυμέ-
νου ἱκανῶς, δέρμα πάλαιον ἀπὸ τῶν καπυμάτων καυ-
θὲν. ὀρνέων καὶ πορφυρίων τὸ ὀστέακον καυθὲν ἱκανῶς. χρὴ
δὲ αὐτὰ χνοώδη γίνεσθαι. σηπίας ὀστέακον. ἔρια κεκαυ-
μένα. τρίχες κεκαυμέναι πανύ, ὡς ἡ λεύκωσις ἀπο-
τεθεῖσα. καρκίνων ἡ τέφρα, γάρος ἱκανῶς, ἅλμη
τῶν ταριχηρῶν ἰχθύων.

ὅσα ἀδήκτως ξηραίνει. ἀπὸ τῶν ἁπλῶν τῆς
οἰκείας ἑκάστου τόπου, τὰ δὲ τῆς ἐλαίας κε-
φάλαια ἀπὸ τῆς δ βιβλίου ὡς μ τ στίχης
τῆς ἀρχῆς ἔνθα περὶ τῶν ἐμπλαστι-
κῶν διαλέγεται. κ δ.

Ἀκαλήφης ὁ καρπὸς καὶ τὰ φύλλα, ἁλόη, ἀ-
μόργη, καὶ μᾶλλον ἐψηθεῖσα. ἀναγαλλίδες ἀμφότεραι.
ἀρνόγλωσσον. βρόμος, καὶ διαφορεῖ καταπλασσόμενος.
ἔλαιον γλυκὺ ἄναλον πλυθὲν πάντων μάλιστα. ἐρίκη
καὶ διαφορεῖ. ζύμη ἀδήκτως ἑστιοῦσα τὰ ἐκ βάθους
καὶ διαφορεῖ. θαλίκθρον. θέρμος ὁ ποτικός, καὶ τὸ
ἄλευρον αὐτῆς μετὰ τῆς διαφορεῖν, καὶ μᾶλλον ὁ
ἄγριος. ἴσατις ἰσχυρῶς ~~ἰσχ~~ ἴσατις ἰσχυρῶς. ἰτέας

φύλλα καὶ τὸ ἄνθος μετὰ τινος σύψεως, ἔνιοι δὲ καὶ χυλὸν ἐξ ἀνίσων ποιοῦντες ἀδηκτον ξηραίνον ἰσχυσι φαρμακον, εἰς πολλὰ χρήσιμον. ἀδὲν γὰρ πάνυ χρησότερον ἐστὶ ἀδηκτὸς ξηραίνοντος καὶ σύφοντος ἡρεμα φαρμάκου. καγκάνου ἡ ρίζα μετρίως. καρύου λεπτος κανθὲν μετὰ τοῦ λεπτομερεῖ εἶναι καὶ τὰ ποντικὰ δὲ κάρυα παραπλήσια μὲν ἐστὶ τοῖς μεγάλοις. μετέχει δ' ὀσίας γεώδους ψυχρᾶς. κεγχρος κινάριον τὸ μικρὸν ἰσχυρῶς ὁμοίως δὲ καὶ ὁ χυλὸς αὐτοῦ, κεράσου τοῦ δένδρου τὸ κόμμι, κόκκος βαφικὸς. τὸ ἀπὸ τοῦ κέγχρου ἔλαιον καὶ τὰ φύλλα καὶ ἡ ρίζα τοῦ κέγχρου. κύαμος ἔξωθεν ἐπιτιθέμενος. κυπαρίσσου καὶ τὰ φύλλα καὶ οἱ βλάστοι καὶ τα σφαίρια τὰ νέα καὶ μαλακά. κυπέρου αἱ ρίζαι μετὰ τοῦ θερμαίνειν. κύπρου τὰ φύλλα. σκορπίων τὸ ἐδώδιμον ἐν ὕδατι βραχέν. Νεύρας, Νυμφαίας ἡ ρίζα, Σίριον πάνυ. Πικρονυχία, ποντικοφύλλου ἡ ρίζα καὶ θηλυπτέρεως, Σμύρνα, Σαρκοκόλλα. Σοίβης ὁ καρπὸς καὶ τα φύλλα τίτανος πολυθεῖσα, πεπέρεως. φοίνικος ἡ ρίζα καὶ ὁ καρπὸς. Σκιμμοειδοῦς τὸ σπέρμα ἢ καὶ φιλαδέλφειος ** γῆ πᾶσα συντελεῖ δ' ἐπὶ τοῦτ' αὐτῇ τὸ τὸ ποιοῦσαι. δριμυκωτέρα δ' ἐστὶν ἡ Λήμνια, κάλλιστη ἀλείφ

ἐκ τῶν καμίνων πλυθεῖς, ὁ ἅλιθος ὃν καλοῦσι λευκογραφίδα, Ἀσίας πέτρας ἄνθος τὰς πλακοειδεῖς ἐκτήκει σάρκας, ἧπιον δὲ αὐλῆς ἡ πέτρα. Πομφόλυξ συχνῶς πλυθεῖσα, Τίτανος σβεσθεῖσα, καὶ πλυθεῖσα γεννάιως. ψωρικὸν μᾶλλον Χαλκίτεως. ὠῶν τὸ λευκὸν καὶ λεπτὸν ἀδηκτότατον. ὁμοίας δὲ φύσεως ἐστι καὶ ἡ λέκυθος αὐτῶν ὀπτηθεῖσα δ' ἧττον πα-
ρηγορεῖ.

Ὅσα ξηραίνει τῆς α ἀπὸς άσεως ἀπὸ
τῶν ἀπλῶν τὸ οἰκεῖον ἕκαστον λόγον κε.

Ἄνθεμις ἡ χαμαίμηλον, ἀρκεύθου ὁ καρπὸς, ἄρον, ἀρτεμισίαι ἀμφότεραι ἐπιτεταμένως. κριθαὶ μᾶλλον τῆς ἀλεύρου τῶν κυάμων τῆς χωρὶς τῶν λεμμάτων, τὰ δ' ἄλφιτα τῶν κριθῶν πλέον. Κρόκος, Λιβανωτὸς, Μάραθρον, Νήριον ἡ ῥοδοδάφνη. οἶνος γλυκὺνης ὀροβάκχη. Σέρεως πάντα τὰ εἴδη. Σικύου, Πέπονος τὸ σπέρμα καὶ ἡ ἴτζα ξηρανθεῖσα, τῆλις, γάκινθος ἴτζα, χαμαιλεύκη:

Ὅσα ξηραίνει τῆς δευτέρας ἀπὸς άσεως ἀπὸ
τῶν ἀπλῶν τὸ οἰκεῖον ἕκαστον τόπου κς:

Ἶρις πεπλυμένως. Ἀμάρακον, Ἀσφάλτου, ἀμόργη ἐπιτεταμένης, ἄνηθον, ἀρνόγλωσσον, καὶ ὁ καρπὸς αὐτῆς, ὀποβάλσαμον. γίγαρτα. Πιγγίδιον, λιψάκου τῆς ἀκάνθης ἡ ἴτζα. ἐλαφόβοσκος. κάλαμος ἀρωματικὸς, κεγχρὸς ἐπιτεταμένης, Κίσσος ἡ κίτταρος, λιβανωτὸς φλοιὸς πλη-

(σμένης

Λύκιον. Λυχνίδος τῆς εἰς τὰς στεφάνους πλεκομένης, μαλαβάθρου φύλλον πλεκομένης, μάραθον. μαστίχη, χία ἡ δὲ Αἰγυπτίας μᾶλλον. μέλι, κιτρίου ὁ φλοιὸς, καὶ τὸ σπέρμα καὶ τοῦ δένδρου τὰ φύλλα. μηδὲ αἱ εἶναι, μυὸς ὦτα. νάρδου σακχὺς πλεκομένης, νάρδος κελτικὴ ταύτης ἀδενεστέρα, νάρδος ὀρεινὴ ἔτι ἀδενεστέρα. οἶνος. ὀροβὸς ἐπιτεταμένης. σωσσόναξ, σωσα, σολυκύνημον, σαρμικὴς τὸ θαμνιον χλωρὸν ἔτι. σάμυος, σάφανις ἡ δ' ἄγρια μᾶλλον, σκάνδιξ ἐπιτεταμένης. Σκόλυμος ἡ εἶδα, Σκορπιοειδὲς, Σμύρνα, Σχῖνος, τερμίνθου ὁ φλοιὸς καὶ τὰ φύλλα καὶ ὁ καρπὸς καὶ μάλιστα ξηραινθέντα, στυφνὸν τὸ μανικὸν τῆς εἴδης ὁ φλοιὸς πλεκομένης, φακοί. φύκος χλωρὸν ἔτι καὶ ὑγρὸν ἐξαιρούμενον τῆς θαλάσσης, χαλβάνη ἀρχομένης.

Ὅσα ξηραίνει τῆς ὑποστάσεως ἀπὸ τῶν σπλάγχνων τοῦ οἰκείου ἕκαστον τούτων κ'.

Ἀβρότονον καὶ μᾶλλον τὸ καυθὲν. Ἀκάκια. Ἄκορον, Ἀλόη, Ἄμμι, Ἄνηθον καυθὲν, Ἀνίσου σπέρμα, Ἄρκευθος, Ἀσάρου ἡ εἶδα, Ἀψίνθιον. Βράθυ. Ἑλλέβορος ἑκάτερος, ἐπίθυμον, θύμα, καλάμου φραγμίτου φλοιὸς καυθεὶς, Κάρω, Κασία. Κέδροι ἀμφότεραι, κινάμωμον, Λινοστόλιον, Κόνυζα καὶ ἡ μείζων καὶ ἡ μικροτέρα, ἡ γὰρ λυσκλεστέρα καὶ ἐν ὑγροῖς χωρίοις γινομένη ἀδενεστέρα, Λεοντοπετάλου ἡ εἶδα, Λευκακάνθου

ἡ ῥίζα, λιβανωτὸς ἄιβαλος, μακὶς. μελάνθιον, κιτρί-
δ τὸ ὑπὸ τὸ σπέρμα, ὄνος ὁ ἱκανῶς παλαιος, ὄξος
συμπληρωθμένης ὅταν ἰσχυρον ὑπάρχη. ὀρίγανοι πᾶσαι,
παρονύχια, πεντάφυλλος ἡ ῥίζα, πεδιάσιτις, πετροσέλι-
νον. σμύρνιον, ἄλλ' ἧττον. πευκεδάνου ἡ ῥίζα ὁ δὲ ὀπὸς
μᾶλλον, πήγανον ἥμερον, πόλιον τὸ μικροτέρον. μελισσόφυλ-
λον, πράσιον, πτερμικὴς τὸ θάμνιον ξηρόν, ῥᾶς, σάμψυχον
σέρις. σησαμοειδὲς μέγα, σισύμβριον. σοίβης ὁ καρπὸς, ἡ
τὰ φύλλα ἐχόμενης. τευκρίου. τριφύλλου, οἱ δὲ λωφάλτιον. ὑα-
κίνθου ὁ καρπὸς. ὑπερικὸν χαμαίδρυς, χαμαιλεύκης ἡ ῥίζα
καὶ τῆς μέλανος καὶ τῆς λευκῆς. χαμαιπίτυς. χελιδόνιον τὸ
μεῖζον.

ὅσα ζημιοῖ τῆς α' τάξεως κη

ἀμπελόπρασον. κεδρέας τὸ ἔλαιον, νάρδου. πήγανον ἄγριον. σκό-
ροδον τὸ δὲ ἄγριον μᾶλλον, ὀφιοσκόροδον ὀνομαζόμενον.

ὅσα ὑγραίνειν φησὶν ἀνευ τοῦ πεφοιδίναι
τοίας τάξεως κθ

ἀλόη, βδέλλιον. πλάτυξ ἡ ὠὰ, γλυκυρίζης ὁ χυλὸς. βρι-
δὴς μετρίως. ἴδεως τὰ φύλλα μετρίως. μηλέας περσικῆς ὁ
καρπὸς, μυκῆτες, πολύγαλον, ῥόδινον μᾶλλον ἐλαίου. σα-
τύριον, στρατιώτης:

ὅσα ὑγραίνει β τάξεως λ.

ἀνδράχνη ἀνήτου καὶ ὁ χυλὸς ἀνήθου. ἀτραφάξυς. βλίτον,
κολοκύνθη, μηλέας ἁρμονιακῆς ὁ καρπὸς. σίκυος, πέπων.
φακὸς ὁ ἐπὶ τῶν ἑλμάτων:

Ὅσα ὑγρατώδη ψυχρόητα ἔχει λα

Ἀκακία. Ἀλσίνη. Ἀνδρόσαχνη. Ἀργόγλωσσον. Ἀτράφαξυς. Βάλ-
τὰ φύλλα. Βήχιον ὅσα ὑγρὰ ἔσα, ξηρανθεῖσα δὲ ἧχ ὁμά-
ως. Βλίτον. Βρύον θαλάσσιον. Γλάυκιον. Δρυόκνιον. Ἐπιμή-
δειον μετρίως. Θρίδαξ. Ἴξος. Ἑῆ τὰ φύλλα. Κολοκώλη. Κο-
τυληδών. Κώνειον. Λεύκη τὸ δένδρον. Μαλάχη ἥμερος. Μήκω-
νες, μῆλα. Περικόκκια. Μυκῆτες. Πλάτανος. Πολύγονον. Ποία-
μογείτων. Σιδηρίτις. Σικὸς ἐδώδιμος. Σόγχος σρατιώτης ἔνυδρος;
ὀλοσχοινος. Ὑοσκύαμον. Φακὸς ὁ ἐπὶ τῶν τελμάτων, ψυλλίου
τὸ σπέρμα, μολίβδος:

Ὅσα μετὰ τῶν ξηρανθέντων καὶ ὑγρανθέντων
ἐστὶ κατὰ τῶν ἀπλῶν τῇ οἰκείᾳ ἕκαστον τόπῳ. λβ

Ἀγρώστεως ἡ ῥίζα καταπλασσομένη, ἔλαιον τὸ γλυκύ-
τατον, ἐκλυστικῆς μάλιστα τῇ καρφῇ: ~~λγ~~

Τοῦ ἐπὶ τῶν λεπτομερῶν καὶ παχυμερῶν κατὰ
τῶν ἁπλῶν τῇ οἰκείᾳ ἕκαστον τόπῳ λγ

Ἔστι λεπτομερὴς μὲν καλεῖται τὸ ῥᾳδίως εἰς λεπτὰ
καταθραυόμενον, παχυμερὲς δὲ καὶ παχυμερές τὸ ἐναντίον. ὑ-
πάρχει δὲ τοῖς μὲν γλιοχροις καὶ σκληροῖς ἡ μόλις καὶ
χαλεπῶς, ἢ οὐδ' ὅλως εἰς λεπτὰ καταθραύεσθαι, τοῖς δὲ κραυ-
γοις καὶ μαλακοῖς ἄνευ γλιοχρότητος ἑτοίμως εἰς λεπτὰ
λύεσθαι. τρόπον δὲ εἶναι τοιοῦτον ὡς δυνάμει. πολλὰ
μὲν ἐστι θερμὰ καὶ ῥᾳδίως ἐκπυρῶσαι, θερμαίνει δὲ οὐ
ῥᾳδίως ἡμᾶς. τὸ μὲν γὰρ πῦρ ἁπάντων λεπτομερέστατόν
τε καὶ θερμότατον ὑπάρχον εἰς τὸ βάθος αὐτῶν διικνεῖ-
ται ῥᾳδίως καὶ ἐκθραύει καὶ λεπτύνει καὶ μεταβάλλει

καὶ πρὸς τὴν ξανθὴ μεθίστησι φύσιν ὁμοιοῦν πάντη, καὶ κρατεῖν τῆ πολησιάζοντος, ἡ δὲ ἡμέτερα θερμασία πρὸς τὸ παχυμερὲς εἶναι καὶ ἀπρώδης ἔτι καὶ ἀδενὴς ἐστὶ ὡς μηδέπω διὰ μεταβάλλειν τὸ πολησιάζον. ἐνδέχεται δὲ ὡς ἤδη τῶν θερμαίνειν ἡμᾶς φαινομένων ὁμοίως τῷ πυρὶ θερμαίνειν τὸ φυκεν, ἀλλ' ὡς ἐνεργοῦντος ὑλὴν τὴν γὰρ ἀρχὴν τῆς μεταβολῆς ἀυτῆς ἐν ἡμῖν θερμότητος λαμβάνοντα. καθάπερ οἱ ξηροὶ καλάμοι πρὸς τὸ πυρὸς ἀνιθερμαίνει τε ἡμᾶς, καὶ διον μόρια τῆς ἐμφύτου γίγνεται θερμότητος ὡς ἐκεῖνοι τὸ πυρός. ἢ μὴν ὅτι γε τὸ μὲν πάνυ σμικρὸν σῶμα ῥᾳδίως ἀλλοιοῦται πρὸς τὸ πολησιάζοντος. τὸ δὲ μεῖζον ἐν χρόνῳ τε καὶ μόγις ἀισθητὴν ἴσχει τὴν ἀλλοίωσιν πεποιεμένου. ἱκανῶς ἐστὶ ὥστε ὅδεν θαυμαστὸν εἰ θᾶττον ἀισθανόμεθα θερμαινόντος, ὅπερ ἂν ἐπιμελέστερον εἰς ἐλάχιστα καταθραυσώμενα, καὶ ἐνεργεῖν δὲ φαίνεται μᾶλλον τῶν παχυτέρων, πρὶν ἀκριβῶς καταθραυσθῆναι, μήτε ἀυτὸ παχυνθὲν ὑπὸ τῆ σώματος ἡμῶν μήτε ἀντιδράσαι τι δυνάμενον, ἃ γὰρ ἐστὶ πεπέρεως ἢ νάπυος καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων τῶν θερμαινόντων ἡμᾶς, ἀλλὰ κατὰ τῶν χυμῶν ταῖς δυνάμεσιν ὡσαύτως ἔχει, Μανδραγόρας γὰρ ξύλης φλοιὸν ἔιτις εἰς μικρὰ καταθραύσας ἐπιθείη κατὰ τῆ δέρματος ἢ καταπλάσειε, πανταπασιν ὅδε ἀνύσει, λεπτυγηθεὶς δ' ἱκανῶς ψύχειν πέφυκεν. ἔτω δὲ καὶ τὸ τῆς μήκωνος σπέρμα καὶ τὸ τῆ κώνειε. καίτοι τῆτο σφοδρότερον ὑπάρχον τῶν ψυχόντων, πρὶν ἀκριβῶς καταθραυσθῆναι πολησιάζον ἡμῶν τῷ θέρματι, πανταπασιν ἀδενές ὑπάρχει: μὴ τοίνυν θαύμαζε εἰ καλάμοι ξηροὶ καὶ τρίχες ευεκκαυτα μέν ἐστι, ἃ μὴν ἡμᾶς θερμαίνει πολησιάζοντα, τὴν ἀρχὴν γάρ, ἤδη μεταβάλλεται πρὸς τῆς ἐν ἡμῖν θερμασίας. ἵνα θερμήνωσι διὰ τὸ μὴ δύνασθαι καταθραυσθῆναι χνοώδεις. ἐπεὶ οὖν κάλαμος ὁ ἐξ Ἰνδίας τῷ κόπτεσθαι τε

καὶ διαπέπωκαι χνοωδῶς μᾶλλον τῶ παρ' ἡμιν ἐναργῶς φαίνεται θερμαίνων: ὅτε δ' ὡς τινες ὑπειλήφασι, πᾶν οὖρ λεπτομερὲς νομιστέον, ὅτε τὸ λεπτομερὲς ἅπαν οὖρ. ὅτε γὰρ ἄνθρακ οὖρ μὲν ἡ λεπτομερὴς δ'. ὅτε ἀὴρ λεπτομερὴς μὲν ἡ οὖρ δ', ἔστι γάρ τι καὶ ψυχρὸν ἀκριβῶς λεπτομερὲς καὶ θερμὸν παχυμερές:

Ὅσα λεπτομερῆ λ γ

Ἀβρότονον κεκαύμενον, Ἄγνου τὸ σπέρμα καὶ τὰ φύλλα, Σκάνδιξ τῆς ἐν Παρνάσσῳ. Ἀγρώστεως τὸ σπέρμα. Αἰγειρὸς τὰ ἄνθη. Ἀκαλήφης ὁ καρπὸς, καὶ τὰ φύλλα. Ἀκάνθη, ἡ μελαμφυλλὰς, ἡ παιδέροπος ἡ ρίζα, Ἀκανθὶς ἡ ρίζα καὶ τὰ φύλλα, Ἀκάνθης λευκῆς τὸ σπέρμα. Ἄκορον. Ἄμωμον. Ἀσάρη ἡ ρίζα, Ἀμπέλου ἀγρίας λευκῆς ἡ ρίζα, Ἀναγύρου τῆς ρίζης ὁ φλοιὸς καὶ πολέον αὐτῶ τὸ σπέρμα, Ἀνθύλλιοι ἀμφοτέραι. ἡ δὲ τῆ Χαμαπίτυος οἰκεία μᾶλλον, Ἄνθεμις ἡ καὶ Χαμαίμηλον. Ἀπαρίνη, Ἀριστολοχίας ἡ ρίζα καὶ μᾶλλον ἡ στρογγύλη, Ἄρκτιον τὸ τῶ φλόμῳ ὅμοιον, Ἀρνογλώσσου ὁ καρπὸς καὶ τὰ φύλλα ξηρανθέντα, Ἀρτεμισίαι ἀμφοτέραι, Ἀσπληνον, Ἀσφοδέλου ἡ ρίζα καὶ μᾶλλον καυθεῖσης ἡ τέφρα, Βάλσαμον. ὃ δ' ὀπὸς τῶ φυτῶ μᾶλλον ὁ δὲ καρπὸς ἔλαττον. Βάτου ἡ ρίζα. Βραθὺ πάνυ, Γλυκυσίδης τῆς καὶ πεντορόβου καὶ παιονίας ἡ ρίζα Δίκταμνον. Δρακοντίου ἡ ρίζα πλέον τῆς τοῦ ἄρου, ἔβενος, ἔλαιον παλαιὸν, ἔλαιον κικινον, ἔλαιον τὸ ἐκ νυκτὸς σαβινον, ἐλαφόβοσκον. Εὐπατορίου ἡ πόα, εὔφορβιον. Ζύμη, Ἡμίονος, Ἰτέας ὀπὸς, καλαμίνθη, κάλαμος ἀρωματικὸς, καλάμου φαγμίτου φλοιὸς καυθεὶς. κασία ἱκανῶς. κάρδαμον τὸ ἐδώδιμον, καρύου λέπος ξηρὸν καυθὲν ἱκανως, καρπήσιον. κεγχρος, κιλλίκας τὸ ἔλαιον. κιννάμωμον ἄκρως, κινναμωμὶς ἡ καὶ ψευδοκιννάμωμον. ψευδοδίκταμνος ἔλαττον, λάδανον μετρίως.

Βιβ ιδ

καινοπόδιον. κοκκυμηλέας κόμμι. λιγυρὰς ἄσασα. λω-
τὸς τὸ δένδρον, μαστίχη, μελάνθιον, μηδεία τὸ σπέρμα.
μύρρις ἔνιοι δὲ μύρρα. μῶλυ οἵ τινες πήγανον ἄγριον.
ξέρεως ἡ ξυρίδος ἡ εἶδα καὶ μᾶλλον ὁ καρπὸς, ὀξυ-
ακάνθη ὁ καρπὸς. ὀποβάλσαμον. ὀπὸς κυρηναικὸς τῆ
ἄλλη πανὸς μᾶλλον. παρονύχια τυκεδάνη ὀπὸς.
πήγανον. πίσσα, τὸ δὲ πισσέλαιον μᾶλλον, πισακίη
ὁ καρπὸς. πολεμώνειον οἱ δὲ φιλεταίριον. πρόπολις.
τερεβινθίνη μᾶλλον τῶν ἄλλων ῥητίνων καὶ ἔτι μᾶλ-
λον ἡ λάριξ. τῆς δ' ὑγρᾶς ῥητίνης τὸ κατωνέλαιον.
ῥόδινον ἔλαιον, ῥόδα, σκυφάτην. σάμψυκον, σέσελι,
σικύη σπέρμα. σισύμβριον καὶ τὸ σπέρμα αὐτῆ. σύκα
ξηρὰ μετρίως. συκῆ. σχοίνη ἄνθος μετρίως, τύκρειος,
πέφρα τάοτης δὲ μᾶλλον, τίτανος τριβόλη τῆ χερ-
σαίη ὁ καρπὸς, ὕλνα μετρίως. ὑπερικον. φαληρὶς. φα-
λαγγίτις, φόρμιον ὠκιμοειδῆς τὸ σπέρμα, ὑσσωπον, ἄλες
οἱ χαυνοὶ. τῶν ἁλῶν μᾶλλον οἱ δὲ κεκαυμένοι δὲ τῶ-
των πολέον. τὸ δὲ ἅλς ἄνθος καὶ τούτων μᾶλλον.
ἁλὸς ἄχνη πάνυ. νίτρον. ὁ δὲ ἀφρὸς αὐτῆ μᾶλλον.
ἀλκυονίη τὸ τρίτον πάνυ, τούτῳ δὲ ἔλαττον τὸ τέ-
ταρτον. ἀσπενικὸν καυθὲν. γύψος καυθεῖσα. θεῖον, καδμεία,
βοτρυῖτις μᾶλλον. κισσαρις κεκαυμένη, κονία. ἡ τῆ
χαλκῆ λεπὶς μᾶλλον τῶν ἄλλων. ἄσπιδας τετρας

ἄνθος. ἧττον δ' ἡ τετρα. μελανθηρία. μίσυ. χαλκῦ ἄνθος μᾶλλον τῦ χαλκάνθυ· καὶ τῆς λεπίδος αὐλῦ χ ἡ ἐνθυεία γινομένη, χρυσοκόλλα, μᾶλλον τῆς μεταλλευομένης καὶ ταύτην δὲ καύσας λεπτομερεστέραν ἐργάσει, σανδὴξ ὁ γινόμενος καὶ μένυ ψιμμυθίυ. φύκος. στέαρ λεόντος καὶ παρδάλεως, καὶ γαίνης ταύρυ, τὸ δὲ τῶν ταύρων ἔλαφον. καστόριον, σηπέας ὄρχεικον, ἔρια κεκυφέντα.

Ὅσα τραχυμερῆ: λδ.

Ἀργογλώσσυ ἡ ἔγχελυς. βαλάνιον. γίγαρτα. ἔλαιον βαλανινον. ζιγγιβέρεως ἡ ἔγχελυς, καγχάνυ ἔγχελυς, κρόμυον, σίκυος λεπίδες πᾶσαι, ἔλαττον δὲ ἡ τῦ χαλκῦ, σῶρι, συντηρίαι ἱκανως ἡψημέναι καὶ ἡ τολακίτις καὶ ἡ τολινθίτις λεπτομερεστέρα δὲ τοὺς ἐπὶ τούτων ἥτε χυτὴ καὶ μετὰ ταύτην ἡ σκορυνάλη.

Ὅσα ξωσικά: λε:

Κασία, κικὶς. ὀμφακίτις, σοίχας, ξωννησίντε, σπλάγχνα πάντα, καὶ πᾶσαν τῦ ζῶυ τὴν ἕξιν. φοίνικος ὁ καρπὸς ἐξωθέντε ἐσωτιθέμενος καὶ ἔσωθεν λαμβανόμενος. ἀψίνθιον

Ὅσα συμπεπτικά: λς:

Ἄμωμον μᾶλλον ἀκόρυ καὶ ἀσάρυ ἕξις, ἀσαφὶς ἡμερῶν κηρὸς. λαδανόν, κόλλα ἡ εἰς τὰ βιβλία σκευάζουσιν. κρόκος, λιβανωτὸς. πίσσα, Αἰγυπτία μαστίχη, ἔλινον ἔλαιον, σμύρνα. σύραξ. χαλβάνη. χόνδρος. ὤκιμον ἐσωπολαουσόμενον, βότυρον, ὀίαυπον. στέαρ ὕειον ἐλαίυ μᾶλλον

Περὶ τῶν ἐκπυητικῶν ἀπὸ τῦ ἐ βιβ τῶν ἄλλων κεφ τῦ Μ: λζ.

Τὰ ἐκπυίσκοντα τῶν φαρμάκων ὅμοια ταῖς κατὰ φυσιν κράσεσιν ὑπαρχοντα φυλακτικὰ ταῖς ὑγείαις ἐστὶν ὡς κατὰ μηδὲν ἀλλοιῶν, ἐν ὑγιῶν ταῖς ἐκπυήσεσιν

ἡ μὲν ὑγρότης ἀλλοιοῦται, καὶ εἴ τι δ' ἐστὶν ἡ σὰρξ πεφθασμένη, τὰ δ' ἄλλα πάντα τὰ κατὰ φύσιν ἔχοντα διασώζει, τὴν ἑαυτῶν οὐσίαν, τοιοῦτον δ' εἶναι χρὴ τὸ τῇ διαπνοῇ συλλαμβανόμενον φάρμακον. οἷον περ καὶ αὐτὸ τὸ ἔμφυτον ὑπάρχει θερμὸν ἐν ταῖς εὐκράτοις φύσεσιν. ὡς γὰρ αἱ κατὰ φύσιν ἀλλοιώσεις ὑπὸ τῆς ἐμφύτου γιγνόμεναι θερμασίας ὑπὸ τῆς ὁμοίας ἔξωθεν ἐπικουρεῖσθαι πέφυκε τὸν αὐλὸν τρόπον, καὶ ἡ περὶ τὰς διαπνήσεις. ἴσμεν γὰρ ὄντες ἔτως τῇ κατὰ γαστέρα πέψει συνεργὸν ὡς ἀνθρώπειον σῶμα ψυχρὸν αὐλῆς. καὶ τινες παιδία προστιθέμενοι νύκτωρ ἐναργεστάτης ὠφελείας ἀπολαύουσι. συμφορώτερα γὰρ ~~αἱ τῇ φύσιν ἀλλοιώσεις ὑπὸ τῆς ἐμφύτου γινόμεναι~~ ἡ δὲ καὶ οἰκειοτέρα πολὺ τῆς διὰ τῶν πυριάσεων ἐστί. ἔνιοι δὲ κυνίδια μικρὰ τῆς αὐλῆς ἕνεκεν ὠφελείας ἀναπαυόμενοι σαρκοπιθέντα τῇ γαστρὶ τὸ πλῆθος αὐξάνουσι τῆς πεπέψεως τὰ σιλία θερμότητος, ἢ τὴν ποιότητα. τὰ τοίνυν τοιαῦτα τῶν φαρμάκων ὑγρὰ καὶ θερμὰ λέγομεν, οὐχ ὡς ὑγρότερα καὶ θερμότερα τῆς ἡμετέρας οὐσίας, ἀλλ' ὡς παραπλησίως ἡμῖν ὑπάρχοντα κράσεως ὑγρᾶς καὶ θερμῆς ἔστιν κατὰ τὸν παλαιὸν λόγον, καὶ μέντοι καὶ ὡς ἐμπλαστικὸν εἶναι χρὴ τὸ τοιοῦτον φάρμακον, ἵν' ἄκρως ᾖ διαπνητικόν, ἤδη μοι δοκῶ καὶ τοῦτο φαίνεσθαι σαφῶς, εἰ γὰρ τὴν οὐσίαν αὐλῆς αὐξῆσαι τῆς ἐμφύτου θερμότητος καὶ ἐπιτεῖναι προσήκει τὴν ποιότητα, πεφυκέναι χρὴ τὰς πόρους τοῦ σώματος, ἵνα ἔνδον ἀποσέγωσιν τὰς ἀτμώδεις διαπνοάς, ὡς ὅσα γε τῶν καταπλασμάτων, ἢ τῷ ῥυπτεῖν ἢ τῷ θερμαίνειν σφοδρότερον ἐπιρρέπει διαφορεῖσθαι τὰς ἀτμούς, ξηραίνει μὲν ὁ μὲν ἐκπυίσκει, ἐπιτηδειότατον δ' ἂν εἴη εἰς τοῦτο γένεσιν τῶν καταπλασμάτων μὲν

παρακέσθη δέ τις, μήδε οἰηθῇ, πάντα μὴ λέγειν τὰ δυ-
σπεπτα, καὶ μηδ' ὅλως ἰσχνὰ πυὸν ὅπω δεῖν θεραπεύειν.
σήπεται γὰρ ἔνια τῶν τοιούτων ὑπὸ τῶν ἐμπλαστικῶν φαρ-
μάκων, ἢ διὰ μοχθηρίαν τῶν ἐγγασαμένων αὐτὰ χυμῶν
ἢ δι' ἀδένειαν τοῦ πάσχοντος ὀλίγηθέν, καὶ ἄρρωστον ὡς μὴ
δὲ ἐπισχεῖν τῇ πέψει τῶν εἰς αὐτὸ κατασκηψάντων χυ-
μῶν, ἐστὶ τρίτων ὃν ἀμυχαίστε βαθείαις ἀνοίγομεν τὸ ἔρμα,
καὶ πολλάκις γε καὶ διατέμνομεν ἄχρι τοῦ βάθους κατὰ πολ-
λὰ μέρη τοῦ πεπονθότος χωρίου φαρμάκοις κρώμενα ξηραν-
τικωτάτοις. ἐφεδρεύει γὰρ ταῖς τοιαύταις φλεγμοναῖς ἡ
καλουμένη γαγγραίνα, νενικημένης κατ' αὐτὰς ἤδη καὶ πολ-
λοῦ δεῖν τοῦ τελέως ἀπεσβεσθῆναι τῆς ἐμφύτου θερμα-
σίας.

Περὶ τῶν μαλακτικῶν: λη

Τὰ δὲ μαλάττοντα τὰς σκιρρώδεις φάρμακα πολὺ θερμότε-
ρα τῆς ἐγκράτου φύσεώς ἐστι, δι' ὧν μὲν ἰσχνότητος ἤδη θερμά.
τὰ γὰρ ὑπὸ γλίσχρου καὶ παχέος χυμοῦ παγέντος σκι-
ρωθέντα, θερμαινόντων μὲν δεῖται καὶ ξηραινόντων φαρμά-
κων δι' ὧν ἰσχνότητα καὶ βιάιων, ἀλλ' ἀρκεῖ τῆς ὀπτήσεως
μέν, ἢ καὶ τρίτης ἐνίοτε τάξεως τῶν θερμαινόντων, τῆς
πρώτης δ' εἶναι τῶν ξηραινόντων, ἴσχει μέντοι τι καὶ τού-
τοις ἐμπλαστικὸν ὑπάρχον ὥσπερ καὶ τοῖς διαπνητικοῖς.
ἀλλ' ὅσῳ κενωτικώτερα προσήκει εἶναι αὐτά, τόσῳ δὲ καὶ
ἧττον ἐμπλάττεσθαι τοῖς πόροις. πλάττει δ' ὑπάρχοντος δι'
σμικροῦ κατὰ τὸ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον ἐν τοῖς δι' ὧν ἐσκη-
μμένοις σώμασιν, ἀνάγκη δήπου καὶ τῶν ἰωμένων αὐτὰ
φαρμάκων δι' ὀλίγου εἶναι τὸ πλάττειν, οἷον αὐστηρὰ καὶ
τὸ ἄγριον ὅτε στέγει ὠφέλησε τὰ διὰ τοῦ ἐσκληυσμένα
καὶ τὸ τῆς ἀλεκτοριδος. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἀκριβέστερα τ' ἐστὶ

μὲν ὕδωρ εὔκρατον, ἢ ὑδρέλαιον τῶν δ' ἐπιβρεχομένων ἐλαίου εὖ κρατον, ἐπιπλασμάτων δὲ τότε τυρίνου ἄλευρον δὲ ὑδρελαίῳ, καὶ ἄρτος αὐλὸς, ἕψεσθαι δὲ δεῖ συμμέτρως. τὸ μὲν γὰρ ἐπιπολεῖσθαι ἐνὶ ἑψηθὲν ξηροτικώτερόν τε πως ἐστι καὶ ταῖς δυσπεπτοτέραις ἁρμοττει φλεγμοναῖς. τὸ δ' ἐπ' ἔλαττον ἐπὶ τῶν πάνυ θερμῶν καὶ ζεσῶν καὶ τὸ μὲν ἐλαίῳ πολὺ ἔχον ἐπὶ δυσπεπτοτέρων, τὸ δὲ ἧττον ἐπὶ τῶν ζεσῶν. καὶ τὰ μὲν ἐξ ἄρτου καταπλάσματα εἰς δυσπεπτοτέρας ἁρμόττει φλεγμονάς, ἔχει γάρ τι καὶ ζύμης καὶ ἁλῶν ὁ ἄρτος· τὸ δ' ἐξ ἀλεύρου τυρίνου θερμότερον. χόνδρος δὲ ξηραντικώτερος μέν ἐστι ἀλεύρου τυρίνου. διόπερ ἐπὶ μὲν τῶν μετρίως φλεγμονῶν ἧττον ἐπιτήδειός ἐστι εἰς ἐκπύησιν, ἐπὶ δὲ τῶν ὑγροτέρων ἀμύνων ἀλεύρου τυρίνου, αὐλὸς δ' αὖ πάλιν τοῦ ἀλεύρου τοῦ τυρίνου, καὶ ἄρτος μᾶλλον ὁ καθαρὸς ἐκπυίσκει, τὸ μὲν γὰρ πίτυρον ἧττόν τέ ἐστιν θερμὸν, καὶ μᾶλλον ξηρόν· αὐλὸς δὲ τὸ καθαρὸν, καὶ τροφιμον ἄλευρον ὑγρόν ἐστι καὶ θερμὸν. ἐδείχθη δὲ τὰ τοιαῦτα συνεργοῦντα πρὸς τὴν τοῦ πύου γένεσιν. ἔτος ἦν καὶ τῶν φαρμάκων τῶν ἐπιτιθεμένων τοῖς φλεγμαίνουσιν ἕλκεσιν, ὅσα θερμά ἐστι, καὶ ὑγρὰ συντελεῖ καὶ ταῦτα πρὸς τὴν ἐκπύησιν, οἷον τό τε χοιρειον στέαρ καὶ τὸ μοσχειον, καὶ ἡ βούτυρον καὶ λιβανωτὸς. ἐκπυίσκει δὲ καὶ πίτυα καὶ ῥητίνη δηλῶσαι δηλον ὅτι μετ' ἐλαίου τινός. χρὴ δὲ καὶ ἐνταῦθα πρὸς μὲν τὰς ζεούσας φλεγμονὰς διὰ ῥοδίνου τίθειν αὐλὸς πρὸς δὲ τὰς ἄλλας διά τινος τῶν θερμαινόντων. οἷον ἐστί τε κίκινον, καὶ τὸ ἐλαφάνινον καὶ τὸ παλαιὸν καὶ σικυώνιον. εἰ δὲ καὶ κηρῷ μόνῳ χρήσαιο διαπυήσεως ἕνεκα. ἔν τινι τῶν θερμαινόντων ἐλαίων καὶ τοῦτον τίθειν, αὐλὸς γὰρ καθ' ἑαυτὸν ἧττόν ἐστι θερμὸν, ἢ ὥστε διαπυίσκειν ἐπὶ τόγε ἐμπλασθεῖσιν ἔχει. φλεγμοναῖς ἐπιτήδειος ἐν τινι τῶν θερμοτέρων ἐλαίων ἦσθα. ὥσπερ δὲ αὐλὸς ἐνδεῖ τῇ συμμετρίᾳ ὡς πρὸς τὰς μέσας τῇ κράσει φλεγμονάς, καὶ φύσεις ἀνθρώπων τε καὶ μοιρίων, ἔτος ὑπερβάλλουσιν βραχυ ῥητίνη καὶ πίτυα, καὶ διὰ τοῦτο μιγνύμενα ταυτὶ πάντα διαπυίσκει συμμέτρως, μὴ

ὃν τρόπον εἰς ὄγκον αὐξανόμενον, ὥσπερ γε καὶ λα πολυσαρκίαν ποιὴν ἐκτείνεται πολλάκις, ἀλλὰ καὶ ταῖς φλεγμοναῖς ταυτὸ τοῦτο πάσχει, λόσερ δ' ἁπλῶς. εἴ τι τῶν χαλαστικῶν ἐστι εἶδος, ἀλλὰ τὰ μὲν ὑγραίνοντα χαλᾷ, τὰ δὲ θερμαίνοντα τὰ δὲ μαλάττοντα, τὰ δὲ κενοῦντα, τὰ δὲ τοὺς παρὰ φύσιν ὄγκους καθαιροῦντα, τὰ δέ πινα τούτων ἐργαζόμενα: ἔστι δ' ἂν πολυειδῶς ἕκαστον γίνεται σκληρότερον, ἢ ξηραινόμενον, ἢ πυκνούμενον, ἢ ὑπερπληρούμενον διατετᾶσθαι σφοδρῶς, ἢ κατὰ ζυζυγίαν πινὰ πάσχον ταῦτα. καὶ τὸ μαλάττεσθαι καθ' ἕκαστον ἴσον αὐτῶν ἐστι, διελώμεθα δ' ἂν ὕστερ ἀπάντων ἐξῆς.

Τὸ μὲν οὖν ὑπὸ ξηρότητος σκληρυνθὲν ὑγρανθῆναι δεῖται, τὸ δὲ ὑπὸ πήξεως θερμανθῆναι. τὸ δὲ ὑπὸ πληρώσεως κενωθῆναι. τὸ δ' ὑπὸ ξηρότητος ἅμα καὶ πήξεως ὑγρανθῆναί τε καὶ θερμανθῆναι, τὸ δ' ὑπὸ πήξεως ἅμα καὶ πληρώσεως θερμανθῆναί τε καὶ κενωθῆναι. ξηραίνεται μὲν οὖν ἄνευ πήξεως ἔντε γυμνασίοις ἀμέτροις τὰ σώματα, καὶ ἡλίῳ σφοδρῷ, καὶ ἐκθέσεσιν ἰσχυραῖς, καὶ πυρετῷ καυσώδει καὶ φαρμάκοις τισὶν ὅσα ξηραίνει μὴ ψύχοντα: πήγνυται δὲ ὑπὸ μόνης ψύξεως ἰσχυρᾶς ὥσπερ καὶ πήγνυσθαι δ' ἐπιῤῥοὴν ὑγρότητος ἀφιλᾶς: ξηραίνεται δὲ ἅμα καὶ πήγνυσθαι συνδραμόντων ἐς ταυτὸ τῶν συνυπάρξαι δυνάμεων αἰτιῶν, οἷον εἴ τις ὑπερθερμήνειεν, ἢ ὑπερψυχήσειεν ἐν κρύει. ὅτῳ δὲ πληροῦται καὶ πήγνυται διὰ ῥεῦμα ψυχρὸν ἢ τινα φύσιν τῆς μορίου κατὰ τυσσότητας μὲν τρόπους σκληρύνεται τὰ σώματα, τὸ μέντοι μαλακτικὸν φάρμακον δι' ἃ ἐπὶ πολλὰς εἰκὸς φέρειν τοὺς τρόπους, ἀλλ' ἐξαιρέτως ἐπὶ τῆς διὰ πῆξιν ἐσκληυμμένης. ἔτι δὲ μᾶλλον εἰ καὶ περιεχομένη τις ὑγρότης ἐν αὐλοῖς ἢ παρὰ φύσιν ὡς ἐπὶ τῶν σκιῤῥωμένων.

Περὶ τῶν ἐμπολαστικῶν. μ.

Οποίαν ἄν τις τὸ ἀποσίλατον ὕδωρ αἰώρησιν γενομένην παραχῇ, τοιαύτην ὅταν ἔν τινι τῶν ξηρῶν εὑρίσκῃς: ἔξω δῆλον ὅτι πάσης τὸ τοιοῦτο θερμότητός τε ἅμα καὶ ψυχρότητος ἐπιφανὲς ἐστι, μέσην ὡς οἱονεί τε μάλιστα κατάστασιν ἔχον. ἢ καὶ μικρόν τι ῥεῖπον ἐπὶ τὸ ψυχρότερον. ἀλλ' εἴπερ ἔστιν ἔχον ξηρὸν ἐπὶ τὴν σύστασιν, ἀνάγκη γεώδες ὑπάρχειν αὐτῷ, καὶ ξηραίνειν ἀδρόκτως, ἐμπλαττόμενόν τε δυσαπολύτως τοῖς κατὰ τὸ στόμα πόροις. τοιαῦτα δ' ἐστὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἀκριβῶς πεπλυμένων, ἄμυλος καὶ πομφόλυξ, καὶ ψιμμύθιον καὶ τίτανος καὶ καδμεία καὶ γῆ κιμωλία, καὶ χόνδρος, καὶ Σάμιος ἀστὴρ, καὶ τῶν κναφέων ἡ γῆ, γύψος, θέρμος ὁ ἡδὺ ἐλαιόμενος, καγκάνη ἡ εἴδα, στρόβιλον τὸ εὐώδιμον ἐν ὕδατι βρέχειν. τινὰ δ' ἐξ αὐτῶν ἡ γεώδη μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑδατώδη τὴν φύσιν ἐστί, ἔνια δὲ ἀέρος ἐν αὐτοῖς ὀλίγον περιέχει, γλίσχρα μὲν πάντα καὶ διὰ τοῦτο ἐμπλαστικά. διωλὴ γὰρ ἡ τῶν ἐμπλαστικῶν φαρμάκων ἐστὶ φύσις, ἡ μὲν ἑτέρα γεώδης ἀκριβῶς, καὶ ξηρά, ἡ δ' ἑτέρα γλίσχρα μὲν πάντως. μικτὴ δ' ἐξ ὕδατος καὶ γῆς καὶ τὰ πολλὰ καὶ ἀέρος, ὥσπερ καὶ τῆ λεοντὶς τὸ στέαρ γλυκὺ χωρὶς ἄλλων σκευασθέν. τὸ δὲ τοῦ ὠοῦ λευκὸν ἐκ τῶν αὐτῶν μὲν πως μέμικται, γεωδέστερον δ' ἐστὶν ἐλαιγ. καὶ μέντοι καὶ τὸ τυρῶδες τοῦ γάλακτος ἐμπλαστικόν ἐστι καὶ ὁ μαλακὸς καὶ νεοπαγὴς τυρὸς καὶ τοῦ ὄος πιμελή. καὶ αἱ πλαι δ' πιμελαὶ, ὅσαι μηδέπω δριμύτητά τινα ἔχουσιν, ἐμπλαστικαὶ τῶν πύφων [illegible]σιν, καὶ μᾶλλον αἱ ξηρότεραί τε καὶ γεωδέστεραι. τοιοῦτος δ' ἐστὶ καὶ ὁ πεπλυμένος γλύκυς κηρὸς, ἐπιτηδειότερος δὲ εἰς τοῦτο ἐξ ὑδατωδεστέρου τε καὶ ἧκισα δριμέως μέλιτος, ὁ γὰρ πικρὸς ἐναργῶς ἀποκεχώρηκεν τῶν

καὶ τὰς μετείως μαλάττει σκληρότητας. ἰχυρότερον δὲ τοῦ μὲν τῶν ἀλεκτορίδων τὸ χήνειόν ἐστι, τοῦ δὲ τῶν αἰγῶν τὸ τράγειον, ἰσχυρὸν δὲ καὶ τὸ ταύρειον ἀλλ' ἧττον τοῦ τραγείου, διαφορητικώτεραν δὲ τούτων ἡ μαλακτικωτέραν ἔχει τὸ λευκὸν καὶ παρδάλειον, γαλῆς τε, καὶ χηνός: καὶ μέντοι καὶ ὁ μυελὸς ὁ ἐλάφειος ἱκανῶς μαλάττει καὶ μετ' αὐλοῦ ὁ μάσχειος, βελτίων δὲ ὁ ἐκ τῶν ὀστῶν τοῦ ἐκ τοῦ ῥάχεως ὀνομαζόμενος νωτιαῖον ὀνομάζουσιν, ἐκ ταύτου δὲ γένους ἐστὶ τοῖς εἰρημένοις, ἀλλ' ἰσχυρότερα τότε ἀμμωνιακὸν θυμίαμα καὶ μᾶλλον τὸ λιπαρὸν καὶ νέον, καὶ ὁ σύραξ καὶ ἡ χαλβάνη καὶ τὸ βδέλλιον τὸ Σκυθικὸν ὀνομαζόμενον καὶ μελάντερόν ἐστι καὶ ἐντινωδέστερον, τὸ γὰρ ἕτερον τὸ Ἀραβικὸν ὀνομαζόμενον ξηρότερόν ἐστι, ἐπὶ μᾶλλον ξηραίνει τῶν μαλακτικῶν, ὅσον μὲν οὖν ἐστὶ νεὸν αὐτοῦ καὶ ὑγρὸν καὶ κοπτόμενον μαλάττεται ῥᾳδίως ἐπιτήδειον εἰς ὅσα περ καὶ τὸ Σκυθικόν, ὅσον δὲ παλαιότερον τ' ἐστὶ καὶ πικρὸν ἱκανῶς καὶ δριμὺ καὶ ξηρόν, ἐκποιοῦμεν τῆς τῶν μαλακτόντων συμμετρίας, καλῶ δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων εἰς τὸ μαλάττειν τὰ νέα, παλαιούμενα γὰρ ἰσχυρότερον ξηραίνει, τοῦτο μέντοι καὶ μυελὸς καὶ στέαρ ἔχουσι, παλαιούμενα γὰρ καὶ ταῦτα δριμύτερα σφῶν αὐτῶν γίνεται, καὶ ξηρότερα καθάπερ τὸ χήνειον στέαρ, δ' χρὴ δὲ ἔχειν ἁπλῶν ὅτι ταῦτα ὅτε τἄλλα ὅσα μαλάττει. ξηραίνουσι γὰρ σφοδρῶς οἱ ἅλες, καὶ μέντοι καὶ τὸ σικυώνιον ἔλαιον ἐκ τοῦ γένους ἐστὶ τούτων, καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ κρίνου, καὶ τὸ ὑοσκυάμινον, καὶ τὸ ἐκ τῆς ἐλάτης τὸ γλυκύτατον ἐκθλιβόμενον μάλιστα τοῦ καρποῦ γινόμενον, ἀνθεμίστε καὶ χαμαίμηλον ὀνομαζομένη, καὶ ἀλθαίας ῥίζα, καὶ ἀγρίου σικύου ῥίζα καθεψηθέντα ἐν ἐλαίῳ ἢ ὕδατι, καὶ τῆς ἀγρίας μαλάχης τὰ φύλλα καὶ ὠμὰ καὶ ἐφθά,

Ο3Ι3 10

τῆς δὲ κηπευομένης ἀδενέστερα, ἡ δὲ ἀναδενδρομαλάχη ἁβρότερα ἰσχυρότερα, ὁ δὲ κατωθὲν αὐλῶν ἰσχυρότερος: λιβανωτίδες αἱ τρεῖς, μαστίχη Χία, τερμινθίνη μᾶλλον τῆς Κιανίης κολοφωνία ἢ παραπλήσια τῇ Χίᾳ, μαστίχη ὁμοίως αὐλῇ, καὶ λιγυστίκη μαστίχη. ὀποπάνακες. ζύπος ὁ ἀπ' ἀνδριάντων, πάλος ὁ ἀπὸ τραπεζαίστας. γλοιὸς ἀπὸ λουτρῶν. καὶ τὸ βάλυσον, σμύρνα βιωτική. ἰσσοπλάστου ἡ ῥίζα, καὶ ὁ χυλός: —

Περὶ τῶν σκληρυντικῶν καὶ χαλαστικῶν λ θ.

Ἡ μέντοι τῶν μαλακτικῶν δύναμις ἀναγκαίως μοι δεδήλωται, περὶ δὲ τῶν σκληρυντικῶν ἐφεξῆς δίειμι. χρὴ τοίνυν εἶναι ταῦτα ψυχρὰ καὶ ὑγρά, καθάπερ ἀείρωνι ἐστὶ καὶ ἀνδράχνη, καὶ ψύλλιον, ὅτε ἐπὶ τῶν τελμάτων φακῷ, καὶ τὸ στύφνον. ἢ τοῦτο μὲν ἧττον ἐστὶ τὴν κρᾶσιν ἀλλὰ μέσον ὑγραίνοντος ἀσθενῶς καὶ ξηραίνοντος· εἰ μέν τι ψύχει καὶ ξηραίνει, σκληρύνει μᾶλλον τοῦτο πάντως ἀλλ' ἔκ ἐστι τῶν ἰδίως σκληρυντικῶν. πῆξει γῆ μᾶλλον, ἢ κενώσει τὸ σκληρὸν γίγνεται σῶμα: εἶτι δ' ἐκ τοῦ τὴν συμφυῆ ὑγρότητα μὴ κατέχειν ἐσκληρύνθη, ξηρὸν μᾶλλον τοῦτο προσαγορευόμενον ἢ σκληρόν. καὶ ἡ ἴασις αὐτῷ διπλῆ τε καὶ ὑγραντική ἐστι. ἡ μάλαξις ὥσπερ γε καὶ τῷ συντεταμένῳ μὲν ἡ ἴασις χάλασις ἐστὶ τοῦ κεχαλασμένου δὲ σύντασις, ταῦτα δ' ὀρθῶς σαφῶς κατὰ τοῦ δέρματος μὲν ἕνεκα δὲ κατὰ τῶν ἄρθρων πολλάκις. ἡ μὲν οὖν χάλασις, ὑγρανθέντων ἀμέτρως τῶν ἀμφ' αὐτὰ συνδέσμων καὶ τενόντων ἀποδιαλείπει· ἡ δὲ σύντασις οὐκέτ' ἀσφαλῶς, ἀλλ' ἤτοι ξηραινόμενον ἢ φλεγμαινόντων, ἢ σκιρρωθέντων κατ' ἄρθρα μὲν ἕνεκα, ἐπὶ δὲ τοῦ δέρματος οὐχ ἕνεκα μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐκτὸς αὐτοῦ κατὰ

(οὕτινα

ἐμπλαστικῶν. ἐμπλαστικὴ δ' ἐστὶ καὶ ἡ κόλλα ~~ἥτις~~ εἰς τὰ βιβλία σκευάζουσιν, κόμμι, μυάγρου τὸ σπέρμα, σίκυου πάνυ. πυρὸς, σήσαμον. καὶ τὸ ἀπ' αὐτοῦ ἔλαιον, καὶ τὸ ἀφέψημα τῆς ῥίζας, βάτος ἀπὸ παλαίστρας· σαρκοκόλλα, τραγάκανθα· τὰ μὲν οὖν ἐμπλαστικὰ φάρμακα τοιαῦτα τινά ἐστι μεταξὺ τῶν λεπτυνόντων καὶ ξυστόντων ὑπαρχόντα:

Περὶ τῶν καθαιρόντων φαρμάκων μα.

Καθάπερ δ' ἐστὶ τῶν χυμῶν εἴπομεν ὡς χρεὼν αὐτῶν δεῖσθαι ἀμικτός ἐστι λεπτότητος ποιότητος, οὕτω χρὴ νομίζειν καὶ τοῖς φαρμάκοις ἀναμίχθαι πολλῶν ἑτερογενῶν οὐσίας, δεδεικται καὶ τὰς ὁλκὰς οἰκειότητι τῶν ἐν ταῖς οὐσίαις ποιοτήτων συντελεῖσθαι. διὸ καὶ τὰ καθαίροντα φάρμακα τοῖς μὲν ἐλκομένοις χυμοῖς ὑπάρχειν ἀναγκαῖον οἰκεῖα, πλαστικώτερα δ' πως εἶναι καθάπερ καὶ ἡ μαγνῆτις λίθος τὸν σιδηρον, σιδηρίζει μὲν γὰρ καὶ αὐτὴ, καὶ δεινὸς αὐτῷ προσοικειοῦν τὴν ἰδέαν, ἀλλ' ἰσχυροτέρα πως ἐστι, ὡς ἕλκειν μᾶλλον ἢ ἕλκεσθαι, καὶ μὴν δὲ καὶ τὸ κνῆκος ἐκ ἀπελατέον εἶναι φλεγματώδες ὡς καὶ τῇ χροᾷ διαδείκνυσιν, ἀλλ' ὑπὸ θερμότητος ἰσχυρότητος ἰσχυρότερον φλέγματος, ὡς ἕλκειν μᾶλλον ἢ ἕλκεσθαι, κατὰ τὸν αὐλὸν δὲ τρόπον καὶ ὁ κινάδιος κόκκος. ἀλλ' ἐὰν τοῦτο νικηθῇ τοῦ σώματος ἡμῶν, συμβαίνει δὲ κνήκῳ μὲν συνεχῶς τοῦτο, τῷ κόκκῳ δ' ὀλίγου διὰ τὴν ἰσχύν, ἀντὶ τοῦ καθαίρειν τροφὴ γίνεται. καθάπερ ἐλλέβορος ὀρτύγων ἀεὶ διατελοῦσι ἔνια τῶν καθαρτικῶν φαρμάκων ὅταν ἀποτύχῃ ~~κατὰ δ' εἰς τὸ φαρμακικὸν τε καὶ λεπτύνειν~~ καθαίροντα, τὰ μὲν τοῦ μηδὲν βλάπτειν τὸ-

σῶμα καὶ τροφὴ γίνεται τῇ ζῴῳ, τὰ δὲ εἰς τὸ φθαρτικόν τε καὶ ἀληθήριον ἐκκρίνεται.

Περὶ ὑστερκαθάρσεως μβ.

Αἱ δὲ ὑστερκαθάρσεις συμβαίνουσιν ἐπειδὰν ἱκανῶς κατισχύσαν τὸ καθαρτικὸν φάρμακον ἐν τοῖς σώμασι τῶν εἰς τὴν γαστέρα καθηκόντων ἀγγείων, ληξίν τε ἅμα καὶ ἀναστόμωσιν ἐργάσεται πλείονα καὶ συνεχῶς ἐρεθίζον, καὶ σπαραττον τὰ σώματα καταλύσει τὴν ἐν τοῖς ἀγγείοις δύναμιν, ὅσῃς δὲ κατ' ἀρχὰς μὲν ἔτι καὶ τῆς ἀναστομώσεως καὶ τῆς ἀρρωστίας μετρίας τὸ λεπτόταλόν τε καὶ ἠπιον οἰκεῖον ἐκκρίνεται. ἐπὶ πλέον δὲ προηκόντων ἀμφοτέρων, ἤδη καὶ τὰ οἰκειόταλα κενοῦται. διὰ τοῦτο ἔν γε ἡ μὲν ξανθὴ χολὴ πρώτη, τὸ δὲ φλέγμα δεύτερον. μέλαινα δὲ τρίτη κατὰ τούτοις ὕστατον ἁπάντων ἐν ταῖς ὑστερκαθάρσεσιν ἐκκρίνεται τὸ αἷμα. τοῦτο μὲν ὡς οἰκειόταλος τῇ φύσει χυμός. ἐμπροσθεν δὲ ἀνῇε, πρῶτος μὲν ὁ λεπτόταλος, ὕστατος δὲ ὁ παχύταλος. φλέγματος ἔν ἀγωγὸν ἔι δοίης φάρμακον. ἡ ξανθὴ μὲν πρώτη κατὰ τὰς ὑστερκαθάρσεις, δευτέρα δὲ ἡ μέλαινα. τελευταῖον δὲ κενοῦται τὸ αἷμα. χολῆς δὲ ξανθῆς ἔπεσε εἴη τὸ φάρμακον, ἔψεται μὲν τὸ φλέγμα, τέτα δὲ ἡ μέλαινα, καὶ τέταρτον τὸ αἷμα. καὶ μὲν δὴ κἂν ὁ μελαίνης χολῆς εἴη καθαρτικόν, ἐκείνην μὲν πρώτην ἐκκενώσει, μετ' ὀλίγην δὲ τὴν ξανθὴν, εἶθ' ὕστως τὸ φλέγμα, καὶ πάντων ὕστατον ἀκολουθήσει τὸ αἷμα, καθάπερ ἐξ ἀψύχων ἤδη τῶν ἀγκείων,

ὅταν γὰρ τὰ ἀγκεῖα μηκέτι καταχεῖν ἑαυτοῖς δύνηται τὰς ἄλλας χυμὰς διὰ τὴν ἀδένειαν, ἀνασωμώμενα δ' αὐτῶν ἢ τὰ σώματα, μένη δ' ἐρεθίζον τὸ φάρμακον, ἕλκειν δὲ μηκετ' ἔχης τὸν οἰκεῖον χυμόν: ἀνάγκη πᾶσα τὰς ἄλλας ἐκκρίνεσθαι κατὰ τὴν εἰρημένην τάξιν:

περὶ τῆς καθαρτικῆς δυνάμεως μγ.

Ἡ δὲ καθαρτικὴ δύναμις δύο σημαίνει. τὸ μέν τι κοινὸν ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπωσοῦν ἐκκαθαίρεσθαι τὰ τῆς ζῴας περιττώματα: τὸ δέ τι κατ' ἐξοχὴν τὴν τοῖς δι' ἐμέτων ἢ γαστρὸς ὑπαγωγῆς. ἔστι δ' ὁμογενὴς ταῖς τοιαύταις καθάρσεσιν, ἥ τε διὰ ξίνος καὶ σώματος γιγνομένη, διάτε τῶν ἐρρίνων, καὶ ἀνακογχυλιασμῶν, καὶ μασημάτων. ἅπερ ἐνίοι περιλαμβάνοντες ὀνόμασι προσαγορεύουσιν ἀποφλεγματίζοντα. καὶ τὰς δυνάμεις δ' αὐτῶν ἀποφλεγματικὰς ὀνομάζουσιν. ὁμογενῆ δὲ τούτοις ἐστὶ καὶ ὅσα ταῖς μήτραις προστιθέμενα καθαίρει. ἅπαντα μὲν ὅσα κατέλευξα δύναμιν ἑλκτικὴν ἔχει τὰ μὲν ἑνός τινος χυμοῦ, τὰ δὲ λυεῖν ἢ καὶ πλείονας, καὶ τοῦ αὐτοῦ ὃ ἢ οἷς κοινόν. ὡς ὅσα γε τὸν λεπτύνειν τὰς παχεῖς καὶ γλιοχρῶς χυμὰς ἅμα δρᾶ κινεῖν πέφυκεν, ἢ ταῖς ἐκθύμοις καὶ πνεύμονος ἀναπτύσεσιν ἀρήγει, ἐκκαθαίρει μέντοι καὶ αὐτά, καλεῖται δ' ὁμοίως τοῖς προειρημένοις: ἀλλὰ τὰ μὲν θερμικά, τὰ δὲ ἐμμήνων ἀγωγά, διαλλάττοντα τῶν προειρημένων. ὅτι δύναμιν ἑλκτικὴν οἰκείων χυμῶν οὐκ ἔχει καθάπερ ἐκεῖνα, λείπεται δ' ἂν καὶ τούτοις ὁ λόγος ἐπεῖναι διορισμὸς ταυτί: τὰ μὲν στερεοῖς ἢ

συρίᾳ ἢ τινι τοιούτῳ τρόπῳ τοῖς μέτραις προστιθέμενα, κατὰ διπλῆν αἰτίαν ἐνεργεῖ. τὰ μὲν τὸ θερμαίνειν μόνῳ προκαλούμενα, τὰ δὲ ταῖς ὀνομαζομέναις ἑλκτικαῖς τε καὶ καθαρτικαῖς δυνάμεσιν ἃς δείξαμεν οἰκειούμενα τῶν ἑλκομένων τὰς κενώσεις ἐργάζεσθαι. ὅσα δὲ πίνεται, τῷ λεπτύνειν μὲν τὸ αἷμα τὰς πόρους δ' ἐκφράττειν τε καὶ ἀνατέμνειν, ἃ μὲν ἑλκτικῇ γε τινὶ δυνάμει τὰς κενώσεις ποιεῖται: τὰ μὲν δὴ πρότερα τοῖς καθάρσιοίν ἐστι ὁμογενῆ, τὰ δὲ ὕστερα τοῖς γάλα καὶ σπέρμα γεννῶσιν ὑπὲρ ὧν εἰρήκαμεν πρόσθεν.

Περὶ τῶν βηχικῶν δυνάμεων: μ δ'.

Διπλῶς ὀνόμασται βηχικὰ φάρμακα τὰ μὲν τὸ ποιεῖν βῆχα, τὰ δὲ τὸ παύειν, δύναμις δ' αὐτῶν ἐναντιωτάτη. τὰ μὲν γὰρ τῆς λεπτυντικῆς φύσεώς ἐστι, τὰ δὲ τῆς παχυντικῆς. ἡ μὲν δὴ λεπτυντικὴ δύναμις ἐν θερμαῖς καὶ λεπτομερέσιν οὐσίαις, ἡ παχυντικὴ δ' ἐν ψυχραῖς καὶ παχυμερέσιν ἐγγίγνεται. τούτων δὲ ἕκαστον ἡ ὕλη κατηρίθμηται.

Ἐκ τῶν Ζωπύρου περὶ τῶν ὑγιασίας ἑλκόντων διὰ στόματος καὶ ῥινῶν καὶ ὀφθαλμῶν. μ ε'.

Ὑγιασίαν δ' ἐποιοῦσι διὰ στόματος μανηθέντα καὶ διηθηθέντα. πύρεθρον, πουλιή. εἶξα, πολιόν. λαπάθου. καππάρεως ἀλικακκάβου, χαμαιλέοντος, ἀφέψημα τιτάνου σύκων, λάδος, μέλι γλυκύ. μήκωνος ἀψινθίου, ὀρίγανον, ἐλαφανίς. σαφὶς ἄνευ γιγάρτων, ἡ ἑτέρα δ' ὁμοίως, κάχρυ, νάπυ, λευκὸς ἑλλέβορος. ἐλατήριον. θύμον, ἄλες, ὀμφάκιον, ἄνισον, πέπερι,

45.

μίσυ. χαλκὸς κεκαύμενος, κόκκος κνίδιος. χάλκανθος. χαμαιλέα, δαφνίδες. κεδρία, θεῖον, ἐλελίσφακον, κιννάμωμον, ἀκάνθ καρπὸς, βαλσαμον, ἀνεμώνη, πάνακες, κάρδαμον, ἀμμωνιακὸν, σανδαράχη, πρὺξ ξηρὰ κεκαυμένη:

περὶ τῶν διὰ ῥινῶν.

Διὰ δὲ τῶν ῥινῶν ἄγει ἐλατήριον, πέπερι, τευτλων ὁ χυλὸς, κυκλαμίνθ τῦ φλοιῦ τῆς ῥίζης, μέλι γλυκὺ. θλάσπι, κόκκος κνίδιος, ἀναγαλλὶς, μύρον ἴρινον, ἀνεμώνη, βατράχιον, κεδρία, χύλισμα καρύων πικρῶν. ἑλλέβορος λευκὸς, σκθίον. ὀμφάκιον, πράσειον, φύλλα κισσῦ τὰ ἁπαλὰ. ἔνια δὲ τύτων καὶ πλάσμθς εἴωθε κινεῖν:

περὶ τῶν ἐξ ὀφθαλμῶν

Ἀπὸ δὲ τῶν ὀφθαλμῶν ὑγρασίαν ἄγει μέλι, ὕσσωπος, παλαιὸν ἔλαιον. ἀναγαλλὶς. τὸ τε λεγόμενον ἁλῶν, λίπος ὄπινες ἁλοσάχνην καλοῦσι. δάφνινον χρίσμα, νάρδος, κασία, κιννάμωμον, κόστος. σπὸς μήκωνος. σαγαπηνῦ ὀπὸς, φύλλθ χυλὸς, δάυκθ, σελίνθ, ξοιῶν. τῶν ἀμυγδάλων, πραίσιον. ἐλλεβόρθ λευκῦ. τῆς πονλικῆς ῥίζης, ἀνεμώνης, πηγάνθ καὶ μᾶλλον ἀγρίθ, καστόριον, λίθος αἱματίτης. χάλκανθος. ἄνθος χαλκῦ. στὰξ χήτειον. χαλκὸς κεκαύμενος. χολὴ. σμύρνα. χαλκίτις Αἰγυπτία. θεῖον ἄπυρον, συπ= ληρία χιστὴ. σπογγὰς ὄρρακον κεκαύμενον, μίσυ, ἅλας, φλοιὸς λιβάνθ. σκίλλης τὸ λεγόμενον ὀξάνη καθεψηθεῖσα.

ἀμμωνιακὸν, νυκτικόρακος ἐγκέφαλος, ἴχωρ ἵππαλος τραγείᾳ, λάκρυον ἰτέας, ὀμφάκιον, λεπὶς σώματος:

Περὶ τῶν ἐξ ὠῶν:

Τῶν δ' ὠῶν προσκλητικὰς δυνάμεις ἔχειν δοκεῖ. μέλι, πεπερι γλυκὺς λιβανωτὶς ἡ κάρφιμος, μετώπιον, καρύων ἔλαιον. ἔρον βοὸς, χολὴ ταύρ. λιναζώστις. σύντλ χυλὸς, κασπάρεως, τῶν ζώων ἀγρίᾳ πηγάνῳ. κόκκ κνιδίῳ, τῆς ἡμίνεω ὁ ὄσος, βδέλλιον, κασία, χαλβάνη, λευκὸς ἑλλέβορος ἔσπυλλος ὀμφάκιον:

Γαληνῷ περὶ τῶν ἐκφρακτικῶν καὶ ἐμπλαστικῶν καὶ λεπτυντικῶν: μ 5:

Τὸ δ' ἐναντίον τῷ ἐμπλαστικῷ λέγοιτο μὲν ἂν ἐκκαθαρτικὸν, ἢ ἐμφρακτικὸν τῶν πορῶν, ὥσπερ γε αὐλὸ ἐμπλαστικὸν ἢ ἐμφρακτικὸν μόνον ἀλλὰ καὶ ἐμπλαστικόν. εἴη δ' ἂν ὥσπερ τοῖς ἔργοις ἐναντίον, οὕτω καὶ τῇ φύσει τῶ σώματος, ὅτε γλίσχρου ὅτε ἀδήκτου, ἀλλὰ νιτρώδές τε καὶ λεπτομερὲς: ἐν τῷ μᾶλλον δὲ καὶ ἧττον ἀλλήλων διαφέρει, τῷ γένει τῆς οὐσίας ὃ διαφέρουσα τάττ' ἐμπλαστικὰ τῶν ξύσων ἐπιτρεφόντων. τάττε τῶν πορῶν ἀνακαθαρτικὰ τῶν ξυστικῶν. ὅσα μὲν γὰρ τὸν ἐπιπολῆς ἀφαιρεῖ ξύσον μὲν τῶν ἑλκῶν ἤτε καὶ τῶ δέρματος αὐλῷ, ξυστικὰ προσαγορεύεται. τὰ δὲ καὶ τῶν πόρων ἀνακαθαίροντα λεπτομερέστερα

47

τε τῶν ἐστι, καὶ τοῖς ἐμπλαστικοῖς ἐναντία. καὶ διὰ τοῦτο ἐμφρακτικά τε καὶ καθαρτικὰ τῶν πόρων ὀνομάζεται, ἔστι δὲ ταῦτα νιτρώδη· καὶ πικρὰ κατὰ μέντοι τοῦ σπέρματος ἔξωθεν ἐπιτιθέμενα τὴν νιτρώδη ποιότητα μόνον ἀκριβῆ κεκτῆσθαι δεῖ, πρὸς τὸ δύνασθαι δρᾶν ἄνω ἕως ἵεσθαι. ἔτσω δὲ τοῦ σώματος λαμβανόμενα κἂν ἐς σύψεώς τι μετέχει, δύνασθαι εἶναι καὶ ὅτως ἔτι καθάρτικά τε καὶ διαφυτικὰ τῶν μειζόνων πόρων, ἔνιοι γοῦν καὶ τοῖς σπλάγχνοις εἰσίν. ἔξωθεν μὲν γὰρ ἡ μικρότης τῶν πόρων ἀπὸ τῆς σύψεως τυφλοῦσθαι φθάνουσα, πρὶν ἐκκαθαρθῆναι καλῶς, δὲ παραδέχεται τὰ τοιαῦτα τὴν ἐντὸς ὁδὸν εἰς τὸ βάθος, ὃ δὲ καθαίρεται. τὰ δὲ κατὰ τὰ σπλάγχνα μεγίστης ἔχοντα πόρους ἐν ἑαυτοῖς εἰς ἐῶμεν τῶν ἀγγείων ὠφελεῖται πλεῖον ἢ εἰς τὴν τῶν σωμάτων μικρότητα βλάπτεται, καὶ διὰ τοῦτο ἐνδοθεν ἀφύθιον διακαθαίρειν πέφυκεν, ἔξωθεν δ' ὃ, σύνθετον ὑπάρχον ἐκ στυφνῆς καὶ πικρᾶς δυνάμεως. ὅσα δ' ἂν εὑρίσκεται νιτρώδη καὶ πικρὰ ταῦτ' ἐκκαθαίρειν ἅπαντα δυνάμενα τοὺς πόρους πάντας, ξύπνον δ' ἑλκῶν ἢ καὶ τοῦ σπέρματος, ὃ ταῦτα μόνον ἀλλὰ καὶ τὰ μετριώτερα ταῖς δυνάμεσιν ἀφαιρεῖν πέφυκεν. διαφορὰ ἐστὶ τὰ λεπτομερῆ

γλύκεα καθάπερ τὸ μέλι. ὅσα μὲν γὰρ ἐκφέρτει, καὶ ἔντῶτει: ὅσα δὲ ἔντῶτει ὁ πάντως ἐκφέρτει μὲν ὅν, καὶ διακαθαίρει τὰς ἐύτως ταυτί:

Ὅσα ἐστὶ ἐκφρακτικὰ καὶ διακαθαρτικά: ἀπὸ τῶν ἀπωλῶν τῆ οἰκείᾳ ἕκαστον τόπῳ μ ζ.

Ἀναγύρᾳ τὰ φύλλα ξηρὰ καὶ ὁ τῆς ἴτζης ἀὐτὸ φλοιὸς, ἀγαρικος, ἀκαλήφης τὸ σπέρμα, ἀμάρακον. ἀμυγδαλα πικρὰ, καὶ τὸ δένδρον αὐτὸ, ἀμπελόπρασον. ἀδίαντον. ἄρᾳ ἡ ἴτζα. ἀκάνθᾳ ἤτοι μελαμφυλλᾳ, ἢ παιδέρωτος ἴτζα: γλήχων, δρακόντιον. δᾶυκος ὁ καὶ σαφύλινος, καὶ μᾶλλον ὁ ἄγριος, γεντιανῆς ἴτζα πάνυ. ἐλένιᾳ ἡ ἴτζα, ἐρυσίμᾳ σπέρμα. ἐρέβινθοι, ἐρέβινθος ἄγριος. ἐνπαλόριος ἡ ποὰ ἄνευ θερμότητος ἔπι φανῆς. θύμος, ἰχάδων ἀὶ λισσαὶ. ἰσόπυρον, καλαμίνθη, καρδάμᾳ τὸ σπέρμα, κὴ τὰ φύλλα, ἰχυρῶς, κασία. κοκκυμήλέας κόμμι, κέγχρον. κροκοδείλιᾳ ἴτζα. κυκλαμίνος. λευκάκανθος ἡ ἴτζα. λιβανωτίδες ἀὶ τρεῖς, μελανθίον, μηδείᾳ τὸ σπέρμα, μήκων, κηρατίτις, μυρίδες ἡ ἴτζα. ὀνωνίδος ὁ φλοιὸς. ὀξυακάνθᾳ ὁ καρπὸς, περικλωμένᾳ ὁ

49. Βιβ ιδ

καρπὸς καὶ τὰ φύλλα, πήγανον, πευκεδάνῳ ὁμοῖς καὶ
ἴσα. πλέρεως ἴσα καὶ θηλυπλέρεως, σικύος, πέπων. σφονδυ-
λίῳ ὁ καρπὸς καὶ ἡ ἴσα, κύπερῳ τὰ φύλλα καὶ οἱ ἀ-
κρεμόνες. σοιχὰς, τευκρεῖος. χαμάιδρος. χαμαιπίτυς. χαμαι-
κίσσῳ τὸ ἄνθος. ὅσα τ' ἄλλα καθάπερ εἴρηται, κρατῆ-
σαν ἐν ἑαυτοῖς ἔχει τὴν πικρὰν ποιότητα. καὶ γὰρ ὁ
νίτρον ~~ὁμοίως~~ καὶ τὸ ἀφρόνιτρον. ὅτ' ἀφρὸς τῆ νίτρῳ,
καὶ ἅλὸς ἄχνη, καὶ ἅλες. ὅτ' ἐξ Αἰθιοπίας λίθος, ἡ
τὸ σέριφον καὶ τὸ ἀμμότονον, ὅσα τ' ἄλλα τοιαῦτα συν
ἐδέσμασί τε καὶ πόμασι λαμβανόμενα τῆς αὐτῆς ἐστι
δυνάμεως. ἐνθὺς δὲ τούτοις ὑπάρχει πᾶσιν καὶ λεπτυν-
τικοῖς εἶναι παχέων τε καὶ γλίσχρων χυμῶν, ὥσπερ
τοῖς ἐμπλαστικοῖς ἅπασι παχεῖς ἢ γλίσχρος ἐργάζε-
σθαι τὸς κατὰ τὸ σῶμα χυμούς, ὡς τὸς δὲ τῶν ἐκ
θώρακος καὶ πνεύμονος, ἤτοι φλεγμάτων γλίσχρων ἢ
παχέων, λεπτυντικώτερά τε καὶ λεπτυντικώτερα, καὶ πρὸς τὴν ἀνα-
γωγὴν ἐνεργητικώτερα δύναιο ἂν αὐτῶν εὑρεῖν ἕτερα πρὸ
τούτων φάρμακα. τοῖς δ' αὐτοῖς τούτοις καὶ τὰς καθ'
ἥπαρ ἐμφράξεις ἐκκαθαίρειν ὑπάρχει, καὶ τὰς καλὰ
σπλῆνα τὰς μετρίας, αἱ δὲ σκληρότεραι, σφοδροτέρων φαρ-
μάκων προσδέονται, καπνώδους φλοιοῦ, καὶ μυρίκης ἐρι-
φῶν, σκολοπενδρίου ἴσης, καὶ τῆς ἀσπλήνου πρὸς

Ὅσα ξυστικὰ μ η.

ῥύπτει δὲ καὶ ταῦτα μὲν ὅσα τὰς τε πόας ἐκφυάπτει καὶ τέμνει τὰς πηχὺς χυμὰς καὶ τὰ νῦν δὲ λεχθησόμενα, ἀγγεῖα, κόπρος καυθεῖσα καὶ ἄκαυστος, τῶν ὀστρακοδῶμων πάντων τὰ ὄστρακα, σηπίας ὄστρακα, ἐχίνων ἀμφοτέρων ἡ τέφρα, ὄξος γάλακτος, μέλι τὸ δ' ἐψηθὲν ἔλαττον. ἄλυσσον. ἀμπέλου ἀγρίας οἱ βότρυες. οἱ δὲ τῆς ἡμέρας ἔλασσον, ἀμπέλου λευκῆς τῆς καὶ βρυωνίας ἡ ρίζα, τῆς δὲ μελαίνης ἀδενεσέρσα, ἀμύγδαλα εὐώδιμα καὶ αὐτὸ τὸ δένδρον. ἀναγαλλίδες ἱκανῶς ἀμφοτέραι, ἀνδροσαιμον. ὑπερίκου δὲ εἶδος τῆς καὶ διονυσιάδος τὰ φύλλα. ἀνεμῶναι, ἀνθύλλοι ἀμφότεραι. ἀσαρίνη, ἀσγεμώνη, ἀριστολοχία μακρὰ, ἄρκιον τὸ τῷ φλόμῳ ὅμοιον. ἀσπληνόν τὰ φύλλα καὶ μᾶλλον τὰ ξηρὰ. ἄρον, ἀσπάραγος, μυακάνθινος, ἀσαφὶς ἀγρία, ἀσφοδέλου ἡ ρίζα, ἀτραφαξυὸς ὁ καρπὸς. ἀφίνθιον χυλὸς. βολβὸς ἐπιπλατόμενος, λαμπασώνιον. διψάκου τῆς ἀκάνθης ἡ ρίζα, ἕλενος, ἑλλέβορος ἑκάτερος. ἑλξίνη ἡ καὶ τριφυλλίον. ἵτέας ὀπὸς, καλάμου φραγμίτου ρίζα σὺν τοῖς φύλλοις ἱκανῶς ἄνευ δέμύτητος, καὶ τὰ φύλλα αὐτῶν μετρίως, καὶ ὁ φλοιὸς αὐτῶν καυθεὶς μετρίως. κενταύριον τὸ μικρὸν καὶ ὁ χυλὸς αὐτῶν, κίκεως ὁ καρπὸς τὰ δὲ φύλλα ἔλαττον. κράμβη ἀγρία μᾶλλον τῆς ἡμέρας. κεφαλὴν, κριθαὶ μετρίως. κρίνου τὰ φύλλα, καὶ ἡ ρίζα λειωμένα μετρίως, κυάμου ἡ σὰρξ, λαμψάνη κατατριβομένη μετρίως, λιχὴν ὁ ἐπὶ τῶν πετρῶν, λευκοΐου σπὸς ὁ θάμνος καὶ ἡ ρίζα μᾶλλον δὲ

τὰ ἄνθη καὶ τούτων τὰ ξηρότερα. λεύκη τὸ δένδρον.
λωτὸς ἡ τρίφυλλον, λωτὸς ἄγρειος. μῆον. νασκίων ἡ ρίζα
μετρίως, νυμφίας ἑκατέρας ἡ ρίζα. πάνακος ἡρακλείας ὁ
φλοιὸς τῆς ρίζης μετρίως, πίσια, πλατάνου ὁ φλοιὸς καυ-
θείς. μελισσόφυλλον, πρασεῖον κατασπαρασσόμενον. πρόσωπις
μετρίως, πτελέας τὰ φύλλα, ὁ δὲ φλοιὸς καὶ αἱ ρίζαι μᾶλ-
λον. πτισάνη, λειοῦντες μὲν αὐτὴν ὠμὴν ἐγχρίουσι τοῖς πρό-
σωποις, οἱ ἀνδραποδοκάπηλοι εὐψεως ἕνεκα, τῆς ἐν αὐ-
τοῖς εὐχροίας κατὰ δὲ βρέμα συνισταμένης. τερμινθίνη πολέον
τῆς μαστίχης, σαγαπηνὸν μετρίως, σικυὸς, πέπων, μᾶλλον
δ' αὐτῶν τῆς σαρκὸς τὸ σπέρμα καὶ ἡ ρίζα ξηρανθέντα.
σικυὸς ἀγρία ρίζα, σμύρνα, στυφνὸν ἡ ρίζα. τεῦτλον. τιθύμαλ-
λον καὶ μᾶλλον ὁποὸς αὐτῶν, τραγία τοῦ ἀπὸ κρήτης
τὰ φύλλα καὶ ὁ καρπὸς καὶ τὸ δάκρυον. ὑακίνθου
ὁ καρπός. φλομοῦ τὰ φύλλα μετρίως, καὶ μάλιστα τῆς
χρυσιβόσης τοῖς ἄνθεσι. φοῦ, χαμαιπίτυος, χημαισύκη. χε-
λιδόνιον ἰχῶρος, ἰός, μετὰ δὲ πολλῆς κερωτῆς ἀλήκτως ἐπο-
χεῖ. ἀλκιόνια πάντα, ἀρμενιακόν, σιλινδσία γῆ, καὶ χία καὶ
σαμία μετρίως καὶ ἡ κρητική. καδμεία, κίσηρις ἄκαυ-
στος καὶ κεκαυμένη, λιθάργυρος μετρίως, λίθος ὁ ἐξ Αἰ-
θιοπίας, λίθος ὁ Ἀραβίος. σμυρὶς ἱκανῶς. τὸ ἐκ τῶν
κεραμίων ὄστρακον, καὶ μᾶλλον τὸ ἐκ τῶν κριβάνων,
κεκαυμένα ἐλάφου καὶ αἰγὸς κεκαυμένα.

περὶ τῶν θρηνικῶν ἀπὸ τοῦ ε τῶν
ἀπλῶν κεφ τοῦ ομ: μθ.

σησαμοειδὲς μέγα, σησαμοειδὲς τὸ λευκὸν τὸ σπέρμα. σίδηρίτις ἑκατέρα μελείως.

Ἐπειδὰν δ' ἄρχηται πλείονα κινῆσαι βληθῶμεν δ' ὅπου τι τοῖς εἰρημένοις φαρμάκοις χρηστέον ἐστὶν, ἀλλὰ τοῖς δριμυτέροις ἅμα καὶ μᾶλλον θερμαίνουσιν. ἔστι δὲ τὰ τοιαῦτα: σελίνου, πετροσελίνου, μαράθου, δαύκου, σμυρνίου, ἄνισου σπέρμα. ἄμι, ἄσαρον, ἄκορον. ἀμπελόπρασον, ἀμπέλου λευκῆς οἱ πρῶτοι βλαστοὶ, ἀνδρόσακες ἁπλῆτε καὶ ὁ καρπὸς ἀντῆς πινόμενα. ἀσάρου ῥίζα, ἀσπάραγος ὁ βασιλικὸς καὶ ὁ ἐλεῖος. ὄτε ὀξυμύρσινος, καὶ ὁ ὀξυκάνθινος. βδέλλιον Ἀραβικόν. βδέλλιον. ψευδοβδέλλιον. βρυωνία, δάφνη ἡ πόα καὶ ἡ χαμαιδάφνη καὶ τὸ δαφνοειδὲς καλούμενον. ἐρέβινθοι ἠμάλισα οἱ κριοὶ, ἔρπυλλον θύμος, κάλαμος ἀρωματικὸς. κάρω ἁπλῶτε καὶ τὸ σπέρμα ἁπλοῦν. καρπήσιον, κακυκαλὶς. κόστος. κολυμβάνθη τὰ φύλλα σὺν τῇ ῥίζῃ ἐλιόμενα. κροκοδειλίου τὸ σπέρμα. κυμίνου κυπέρου ῥίζαι. λιγυστικοῦ αἱ ῥίζαι, καὶ τὸ σπέρμα. μήου αἱ ῥίζαι, μῶλυ. νάρδου σάκχος. νάρδος κελτική. ξίρεως ὁ καρπὸς, ὀνωνίδος τῆς ῥίζης ὁ φλοιὸς. πηγανον, πόλιον, σεσέλεως ῥίζα καὶ ὁ καρπὸς. σικυὸς ἐδώδιμος. καὶ μᾶλον ὁ ἡδὺ πέπων. σίνων. σιὸν, σκάνδικος, σκόροδον. σαφόλινος καὶ μαλίσα τὸ σπέρμα ἁπλοῦν, χόινου ἄνθος, τερμίνθου καρπὸς, τρίφυλλον, ἢ καὶ ἀσφάλτιον, τεύχιου τοῦ ἁλικακκάβου ὁ καρπὸς, ὑπερικοῦ ὁ καρπὸς ὅλος. φοῦ ἡ ῥίζα, χαμαίλεων. χαμαιπίτυος. ἀψίνθιον καὶ μαλίσα τὸ ἐν φλεγμῇ χολώδες ἐκκαθαίρει. βραθυ, αἷμα δι' ὕρων κινεῖ, ἡ τοῦ ἐρυθροδάνου ῥίζα πολλὰ καὶ πολλάκις, καὶ αἱματώδη κινεῖ. καπνὸς πορρίπτει ὕρα χολώδη πολλά. ὀρρὸς πλείων ληφθεὶς αἷμα δι' ὕρων ἄγει. περικλυμένου τὰ φύλλα καὶ ὁ καρπὸς πινόμενα ἐν ἀρχῇ μὲν ἐρεθικὰ μόνον ἐστὶ, μέχρι πλείονος δὲ τὸ ὕρον αἱματώδες ποιεῖ, ἡ δὲ συμμετρία τῆς πόσεως δραχμῆς πλῆθος. σκολύμου ἡ ῥίζα πλῆθος ὕρων ἄγει λυσωδῶς, ὕπτις ἐν οἴνῳ ἁπλῆν καθεφθήσας πίνοι, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὰς λυσωδίας ἰᾶται τῶν μαχλῶν, καὶ ὅλου τοῦ σώματος καθαίρουσα τὸν τοιοῦτον χυμόν. ὀνορχὶς τὰ φύλλα μετ' οἴνου πινόμενα στραγγουρίαν ἰᾶται, τῆς ἐν Παρνάσσῳ ἀγρώστεως τὸ σπέρμα ὕρα κινεῖ. μελίκροτον, ὀξυμελι. ὄινος λεπτὸς καὶ ὑδατώδης. τὸ ἀπὸ βεγμάτων σεμφύλων ὀπτοῦ καπνοῦ, ὑπὸ τῶν τοιούτων φαρμάκων, ὃ λεπτύνεται μόνον ἀλλὰ καὶ κίνεται καὶ διακρίνεται τὸ αἷμα παραπλησίως τῷ γάλακτι, πόθεν δ' ἂν ἄνευ θερμότητος ἰσχυρὰς ἐνδέχεται γενέσθαι: ——

α. μηλοπέπων.

Ἐκ τῶν Ζωπύρου ὅσα δι' ὕδατος ἰοῦσι ἐκ σταλικοῦ
ἄγει, καὶ ἡπατικοὺς, καὶ νεφρικοὺς. ν.

Περικάρπιον. τιθυμάλλου σπέρμα τοῦ χαρακίου, μελάνθιον, κύμινον, θύμον, λεύκης ἀμπέλου καὶ ἀγρίας ρίζα. κλύμενον, κάππαρέως ρίζα, σταλήνιον, πάνακος σπέρμα. σκόροδον, ἔρπυλλον. κύλικος ἀγγειοπλία συπλησία, μήλης, λαπάθιον. λεπὶς σιδήρου, ἡλιοτρόπιον. σισύμβριον, ἀρίσταλχιας ρίζα, ὀρίγανος. πόλιον. κολοκύνθης, ἀγρία βρυωνία, κυκλάμινος. χαλκοῦ ἰνήματα ἐν οἴνῳ ἀποβεβυσμένα, ἄσβηλανος, ἀνδράχνη, σκορπίου θαλασσίου πνιγέντος οἴνῳ τὸ ἀπόβυσμα. τῶν δ' ἀπὸ ἡπατικοὺς ἄγωγὰ ὑπάρχει δι' ὕδατος, σπέρμα ἄγνου, λάπαθα τὰ φύλλα, μαράθου ὁμοίως. βάλσαμον. κινάμωμον. κάπαρις. γλυκυσίδης ὁ μέλας καρπὸς, ἄνισον πεφυσημένον. φοινικὸς ὀστέον, λάφνης φύλλα, συμφυτὸν, ὑπερικὸν, ὄπιον. ἀψίνθιον, βύνιον, ψευδοβύνιον, σμύρνιον δι' ὑποσταλίνου. πευκέδανον. ἀναγαλλὶς. ἡδύοσμος. οἰνάνθη. πουλικὴ ρίζα. λιβανωτὸς. ὀπὸς, στύραξ, ἠσύγγιον, ἡρακλειωτικὸν. κάρδαμον. κριθῶν ἀφόβεγμα.

Ἀπὸ δὲ τῶν νεφρικῶν ἄγει δι' ὕδατος τὸ σπέρμα τοῦ ἐλενίου, σελίνου, πετροσελίνου, σκαφύλινος, πρᾶσον, κυνῆκος, λιβανωτίδος σπέρμα τοῦ ἐν ἰῷ· ξηρὰς βρυωνίας τῶν ῥιζῶν ὁ φλοιὸς, ἄγρωστις, σιρικὸν, σηπίας ὀστᾶ, ἐρυσίβινθος λευκός.

Ἐκ τῶν γαληνῶν περὶ τῶν ἀνακαθαιρόντων θώρακα καὶ πνεύμονα ἀπὸ τοῦ ε τῶν ἀπλῶν συνεχῆ ταῖς ὑρητικοῖς. να.

Ἔστι δὲ θερμὰ ταῦτα ἐστι, ταῖς ἐκ θώρακος ἀναπτύσεσι τοῦ πνεύμονος τὰ τοιαῦτα πάντα ἀνιστάμενα. τὸ μὲν γὰρ λεπτοὺς οἱ νεφροὶ φθάνουσιν εἰς ἑαυτοὺς ἑλκοντες, τὸ δὲ συνισάμενον τε καὶ ἀποξηραινόμενον ἔκπτει ἐναστιμῶς ἀναπτύεσθαι, καὶ διὰ τοῦτο τριπτικὸν μὲν εἶναι χρὴ τὸ τοιοῦτο φάρμακον, ὡς μὴν ἐμφανῶς γε θερμὸν, ἵνα μὴ ξηραίνῃ σφοδρῶς, διδόασι τε σὺν τοῖς ὑγραίνουσι ξοφήμασί τε καὶ πόμασι τῆς ἀνιῆς χάριν ἕνεκα, τοιαῦτα δ' ἐστὶ τάδε ἐκφρακτικὰ πάντα ὅσα ἐμπροσθεν ἀναγέγραπται, καὶ πρόσεστι σκορπίος ὅλος χλωρὸς, πολυπόδιον βότρυον. χρυσοκόμης ἡ ρίζα ἐν μελικράτῳ, κασσίτιον. ἐφάνθρακος θυμιώμενον ἑλκομένου τε διὰ τῆς ἰσπνοῆς ὠφελεῖ μάλιστα τὰ κατὰ πνεύμονα καὶ ἐγκάρδιον ὄγκους καὶ ψυχρὰ πάθη· καὶ καρδὸς σάκχος τὰ κατὰ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν θώρακα ῥεύματα ξηραίνει.

a τοῦ φυσικοῦ. Addendum est ut respondeat Latinæ versioni. Marginal.

b ὀρεκτικὸν

Ἐκ τῶν Ζωπύρου ὅσα ἐνάγει ἐκ πνεύμονος νβ.

Ἀνάγει δὲ καὶ ἐκ πνεύμονος ἑλκίδια διδόμενα καὶ καταποτία, κύ-
δης σπέρμα καὶ λίνου, κὴ δάκου, μήκωνος μελαίνης, θύμου, κισσοῦ λευ-
κοῦ, ἐλαφανίδος ἀπὸ χυλοῦ, νάπυος, ἀνίσου, σησάμου, καρδάμου, ἐρι-
σύμου, σκίλλης, ὀρόβου, σικύου, μελανθίου, πετάσου, πηγάνου, πολίου
κινναμώμου, ἄρου, λακκόντιον. κόσος, νάρδος, θεῖον, σμύρνα, λαφνίδιον
τὸ ἐντὸς, καπυράσεως ἔλαιον ὁ φλοιὸς, ἀμύγδαλα πικρὰ, γλυκυσίδη.
κασόρειον, ἀβρότονον. θριδακος ὀπὸς. θαψία, σύραξ, βδέλλιον. στάφιον.
σταφὶς ἄνευ γιγάρτων. στοιβίλια, ὀμφάκιον, ἀκισολοχία, χαλβάνη, πτά-
σιον, ἠσιγγία ἡ ἔλαια, κενταύριον, ὑποθυμίαται δὲ πρὸς τὴν αὐλὴν
χρείαν ἄσφαλτος, σανδαράχη, κίθινον ἄλευρον. ζητίνη. σκίλλα βή-
χα, ἐρώσιμον. κέδρινον ἔλαιον, ἐλαΐδιον. σικύου καὶ κεντρυρίου, μα-
γαθοῦ καρποὺς. πυρίαν δὲ διὰ τῆς προσηκούσης μηχανῆς ποιοῦ-
σι, λαγὼς τείχεσι, σμύρνα σικύου χυλοὺς, γάλακτος ὄϊος, αἰγὸς, ὑὸς
ὀρείων διαφόρων.

Ἐκ τοῦ Γαληνοῦ περὶ τῶν τὰς νεφρεῖς ἐκκαθαιρόντων νγ.

Καὶ μέντοι τὰ τὰς νεφρεῖς ἐκκαθαίροντα τηλικὰ μὲν ὁμοίως
ἐστὶ, λεῖται δ' ἧττον ὑγρότητος λαφάλης. ἐστὶ δὲ ταῦτα τά τε
προειρημένα τηλικὰ σαῦλα καὶ προσέτι ἀγνοπλώσου ξύλου αἱ
ῥίζαι καὶ τὰ φύλλα, καὶ μᾶλλον ὁ καρπὸς. ἀσπάραγος μυακάν-
θινος καὶ μάλισα αἱ ῥίζαι καὶ τὸ σπέρμα, γλυκυσίδης ἡ ῥίζα,
ἐρίβινθος, ἀμύγδαλαι.

Περὶ τῶν ἀραιωτικῶν πυκνωτικῶν τε καὶ στεγνω-
τικῶν ἀπὸ τοῦ ε τῶν ἀπλῶν: ν δ.

Τὰ ἀραιωτικά τε καὶ ἀνασπωτικὰ δοκεῖ μὲν πλησιάζειν
τοῖς προειρημένοις ὅσα ἐντῆναι, καὶ τέμνειν, ἐκφρακτεῖν τε καὶ
διαιρεῖν ἔφαμεν ἃ μὴν πάντη γε ὁμοιοῦται. προῶν ἦν καὶ τά-

των

τὰς ἐννοίας λογιστέον εἶθ' ὅτιος τὰς θύρας ζητητέον. ὅσα μὲν δὴ τὰς κατὰ τὸ λέγμα τάξεις ἀνοίγουσιν, ἀρχαϊκὰ προσαγορεύουσιν. ὅσα δὲ τὰ στόματα τῶν ἀγγείων ἀνστομωτικά. καὶ δὴ καὶ τῶν ἐναντίων αὐλοῖς εἰ μέντι συνάγει τὰς τάξεις τυκνωτικὸν ὀνομάζουσιν. εἰ δέ τι κλείει τὸ στόμιον, ἰδιάζειν ἤκιστα προσαγορεύουσιν ὀνόματι, γενικωτέροις δὲ τισι συνάγον καὶ κλεῖον, καὶ σφίγγον καὶ στενὸν ὀνομάζοντες. ἡ δὲ φύσις ἑκατέρων ἐστὶ τῶν μὲν ἀρχαϊκῶν θερμὴ μετρίως καὶ ἡκιστα ξηραίνουσα καὶ τραχυμερής. τῶν ἀνασταλτικῶν τραχυμερὴς δριμεῖα: καὶ δὴ καὶ τὸ τῶν ἐναντίων αὐλοῖς ἡ μὲν τυκνωτικὴ, ψυκτικὴ μὲν ἐστὶ μᾶλλον ἢ θερμή, ὑγρὰ δὲ ἧττον ἢ ξηρά, ἀλλὰ μᾶλλον. ἡ δὲ τὰς ἀνασταλτικὰς καίουσα τραχυμερὴς ψυχρά. τραγακάνθινα τούτων, ἀρχαϊκῆς μὲν φύσεως χαμαιμηλον καὶ ἀλθαία, καὶ τὸ δι' αὐτῶν ἔλαιον ἔχ ἥκιστα δὲ καὶ τὸ διὰ τῆς ἀγρίας σικύης, ἀλλὰ καὶ τὸ τραγάκινον ἔλαιον ἐκ τῆς αὐλητῆς ἐστιν ἰδέας, ἀβρότονον καλούμενον, ὀνοβρυχίας. ἀνασταλτικῆς δὲ δυνάμεως ὅσα δριμέα τ' ἐστὶ καὶ γλοιώδη πάντα, κυκλάμινος, ἀνεμῶναι πᾶσαι, σησαμοειδὴς τῆς λευκῆς τὸ σπέρμα, σκόρδον, κρόμμυον. τῶν ταύτης αἱ χολαὶ. τῶν μύρων ἀσταλῶν. τῶν τραχυμερῶν ἅμα καὶ θερμῶν ὑποστάσεις. οἷον τρὶς ἰξινόν ἐστι καὶ τὸ ἀμυγδάλινον, ἃ δὴ καὶ τὰς τυφλωθείσας κιμολίδας ἀνασταλοῖ. τὰ δὲ γε τὸ τῆς μήτρας στόμιον ὕδωρ φλεγμονῆς τινος ἢ ξηρότητος ἢ σκιρρώδους μεμυκὸς ἀνασταλῶν λεγόμενα κατὰ συμβεβηκός, ἀλλ' ἡ τραχύτης δι' αὐτὴν καθ' ἑαυτὰ τοιαύτης ἐστὶ δυνάμεως: τῶν δ' ἐναντίων αὐλοῖς ἡ μὲν τῶν τυκνωτικῶν ἐστι δ' ὑγρότητι ψυχρᾶς, καὶ ἀτονίᾳ, καὶ ἀνδρώχνης καὶ περιβόλου χλωρᾶς καὶ ψυλλίου, καὶ τῆς τοιᾶς ἰὸς μυὸς ὧτος προσαγορεύ-

ουσι

Βιβ ιδ

καὶ φακῆ τῆ ἀπὸ τῶν λελμάτων. καὶ ἁπλῶς ὅσα ψύχει
μὴ ξηραίνοντα. διὸ καὶ μανδραγόρᾳ καὶ κώνειον ὑοσκύαμός
τε καὶ μήκων. ταύτας δ' λέγω νῦν τὰς πόας ἅις μετρί-
ως χρήσαιτο πυκνωτικαὶ ταῖς δυνάμεσιν ὑπάρχουσιν. εἰ δ'
ἐπιπλέον, ὑ πυκνωτικαὶ μόνον ἀλλ' ἤδη καὶ ναρκωτικαὶ εἰ
μ' ἐπιπλεῖσον ἅκε τ' ἰδὲν ναρκωτικαὶ μόνον ἀλλ' ἤδη καὶ πε-
πτικαὶ. ἡ δὲ τῶν ἐναντίων τοῖς ἀνασπωτικοῖς ὑσία πυχυ-
μερὴς ἔσα καὶ ψυχρὰ τῶν συφόντων ἀπάντων ἐσί χω-
ρὶς ἐπιμίκτου δριμύτητος. τῆς ὕλης δ' ἁπάντων ἔιρηται πα-
δείγματα πρότερον γεώδης καὶ ψυχρᾶς ὑπαρχούσης.
ὅσα δὲ τῶν φαρμάκων ψυχρὰ μέν ἐσι ἢ ὁμοίως ἢ μᾶλλον
ὑδατώδη δὲ ταῖς ὑσίαις, ἀδενῶς καὶ τοιαῦτα συνάγει, καὶ
σφίγγει διὰ μαλακώτητα. διὸ τὰς μὲν λεπτὰς πόρους ἐν
ἑκάστῳ σώματι συνάγει καὶ πυκνοῖ: τὸ δ' ὅλον ὄργανον α-
δυνατεῖ σφίγξαι πανταχόθεν. ὥστε εὐλόγως τὰ τοιαῦτα
πυκνωτικὰ μέν ἐστι, στρωτικὰ δ' ἅκ ἐστι. ἄπτει δὲ μᾶ
στρωτικὰ νῦν λέγοντος ὅσα τὰς ἀιθητὰς ἐκκρίσεις ἐπέχει.
Ταυτὶ μέν ἦν τοιαῦτα ταῖς κράσεσι τ' ἐστι καὶ δυνάμεσι.
τὰ δὲ ἀρχαιωτικὰ θερμαίνει μετρίως καὶ ἀλύπως:

Ὅσα ἰδρωτικὰ ἀπὸ — τῶν ἁπλῶν τῆ
οἰκείᾳ ἕκαστον τόπῳ: ν ε.

Καλαμίνθη, ἀυλῆτε καθ' ἑαυτὴν ξηρὰ λαμβανομένη
καὶ διὰ μελικράτου ἰδρῶτα κινεῖ, καὶ ξηραίνει σύμ-
παν τὸ σῶμα. ὀνοβρυχὶς σὺν ἐλαίῳ ἀλειφομένη:

Ἐκ τῆ Ζωπύρᾳ περὶ τῶν ἀυτῶν ν ς.

Ἱδρωτικαί εἰσι δυνάμεις ἀπὸ τῶν δριμέων καὶ τὸ-

πίπερι, νίτρον, μύρον ἴρινον. βοὸς στέαρ. χρίσμα λάφινον, κύπρινον, ἄλες, ψαμψύχινον. γλεύκινον, οἶνος, σαφὶς ἀγρία, κύμινον, ἄνισον, ἐξόπυλλον, πόλιον, κνίδιος κόκκος, σισύμβριον, χαμαιλέων, κόνυζα, λάκκα στέαρ. ἀμμωνιακόν. πρασεῖον, κασία, χαλβάνη, θεῖον ἄπυρον, χάλκανθον, ἀλκυόνιον, βδέλλιον, σκόθιον, πύρεθρον, ἀριστολοχεία στρογγύλη, θέρμος, βάλσαμον. χαλκῆ λεπίς:

Ἐκ τῶν Γαληνοῦ περὶ τῶν καυστικῶν ἢ σηπτικῶν καθαιρετικῶν τε καὶ ἐπουλωτικῶν ν ζ:

Εἰ μὴ μὴ θερμαίνει μόνον, ἀλλὰ καὶ πικρὰν τὴν οὐσίαν εἴη σφοδρὰ μὴ ὑπάρχοντα, καὶ καυστικά. συντήκει τε τὰ σώματα δίκην πυρός. ἐσχάρας τε πολλάκις ὁμοίας ταῖς ἀπὸ τῶν καυτηρίων ἐργάζεται. καθάπερ νάπυ καὶ καρδάμου τὸ σπέρμα, καὶ ἡ πόα ζητουμένη. κόκκος κνίδιος, πυρέθρου ἡ ρίζα, ἀλκυονίου τὸ πτῶτον. ἀρσενικὸν καυθέν, καὶ ἄκαυτον. κονία, μίσυ. σῶρι, χαλκίτις. σανδαράχη. τίτανος ἡ μὲν ἄσβεστος σφοδρῶς καὶ ἡ σβεσθεῖσα δὲ ἐλαφρῶς, ἐὰν μὴ χλονία ᾖ, ἡ χλονία δ' ἔτι. θερμαίνει δ' ἔτι καὶ διατήκει τὰς σάρκας κιονῶδες τὸ δάκρυον ἀμυδρῶς. τὸ δ' ἦθος ὥστε καίειν θερμαίνοντα, τῆς ἀνασομωτικῆς δυνάμεως. ὥστ' εἶναι τῶν ἀνασομωτικῶν, τῇ μὲν δσιᾷ μετρίως καὶ πυρώδεις εἰς τοσοῦτον δ' ἦκον θερμότητος, ὡς μήπω καεῖν: εἰ μέντοι σφοδρῶς εἴη θερμὸν καὶ πρόσφατι λεπτομερὲς ἤτοι πανλάπασιν ἄδηκτον ἔσαι τὸ τοιοῦτον ἢ μετ' ὀλίγης ὀδύνης ἀπολήξει τι τῶν σαρκωδῶν μορίων, τῷ γὰρ

μήτ' ἀλλοιῶν ἀθρόως ὡς τὰ σφοδρά, μήτε μόλις διεξέρχεσθαι καθάπερ τὰ παχυμερῆ λανθάνουσαν ἔχει τὴν ἐνέργειαν. εἴγε καὶ τῶν ἀλλοιώσεων αἱ ἀθρόαι μᾶλλον αἰωρηλικαί, καὶ τῶν λεπτῶν αἱ βίαιοι. τὸ γὰρ παχυμερὲς καὶ καυστικὸν, ὥσπερ ἂν εἰ ζηλαι μορίῳ σκόλοπος δίκην ἐμπεπαρμένον ἀνιᾷ, ἀλλ' ἐκεῖνο μὲν ἐκβολικόν ἐστιν ὁμοίως τοῖς καυστηρίοις. ὑστὲρ ὧν δὲ νῦν ὁ λόγος ἐνέστηκεν, ὅτ' ἐκάστων ἐργάζεται καὶ καλεῖται σηπτικὰ, ἃ κ οἰκείαν μὲν τῆς προσηγορίας τετύχοτα. τὰ γὰρ ὄντως σηπτικὰ ὑγραίνοντα μετὰ τοῦ θερμαίνειν ἐστὶ, ὅμως δ' ἂν ᾖ ὅπως καλέμενα τῇ τοῦ συμπτώματος ὁμοιότητι, φθορὰ γὰρ ἀνώδυνος ὑπ' ἀμφοτέρων γίνεται. σηπτὰ δὲ φάρμακά ἐστι, ἀρσένικον, σανδαράκη, χρυσοκόλλα, λυσιτρεῖς, πιτυοκάμπη, ἀκόνιτον, κεδρέα δὲ τὰς μὲν ἀσαλὰς σάρκας ἑτοίμως τε ἅμα καὶ ἀνωδύνως σήπουσι, τὰς δὲ σκληρὰς ἐν πολλοῖσι χρόνῳ. ἔνια δ' ἐξ αὐτῶν ἰδίως ὀνομάζεσθαι, καθαιρετικά. καὶ χρῶνται πρὸς τὰς ἐπισαλώσεις τῶν ὑποσφακιζόντων ἑλκῶν: ἔστι δὲ καὶ ταῦτα τῆς μὲν αὐτῆς τῷ γένει τοῖς σηπτοῖς ὀνομαζομένοις δυνάμεως, ἀσθενεστέρας δὲ εἰς τοσοῦτον, ὡς τὸ μὲν ἐπισαλῆς μόνον ᾧ προσπίπτει καθαιρεῖν, εἰς βάθος δ' ἀδυνατεῖν προσέρχεσθαι, καθάπερ καὶ τὸ τῆς λύσιας πέτρας ἄνθος καὶ τὰ ὀστρεώδη δὲ πάντα καυθέντα μετρίως καθαίρει τὰ ὑποσφακιζόντα καὶ προσέλλει. καὶ οἱ ἐχῖνοι δὲ ὁμοίως ἀμφότεροι καυθέντες σὺν τῷ σώματι πανὶ. καὶ ὁ αἱματίτης λίθος ξηρὸς λειωθεὶς, ὡς χνοώδης γενέσθαι. ἰὸς τε καὶ κύανος. καὶ ἡ τοῦ χαλκοῦ λεπὶς, καὶ χρυσόκολλα. ἃ μὲν τῆς αὐτῆς ἐστι τὰ τοιαῦτα τῆς ἐπισαλωτικῆς δυνάμεως. ἐκεῖνα γὰρ ἃ καθαίρει ἃ δ' ἀπολήκει τῆς σαρκὸς ἀλλὰ ξηραίνειν τε καὶ σκληρύνειν πέφυκεν. οἷον ἥ τε συσπηρία. καὶ ἡ

κηκὶς ἡ ὀφακίτης ὅτε κεκαύμενος χαλκὸς καὶ μάλιστα ὁ πεπωλυμένος, ὁ μὲν γὰρ ἄπωλυτος ἔχειν τι καθαιρετικόν. ὥστε κἀ ὁ τῆ χαλκῆ λεπὶς ὁ πεπωλύμενος δὲ τὸ κάλλιστον τῶν ἐπωλωτικῶν φαρμάκων ἐστι, χρὴ γὰρ καὶ συφεῖν μετρίως κἀ ξηραίνειν τὸ μέλλον ἐπωλώσειν καλῶς, ὅθεν καὶ ὁ τῆς βιγωτίας ἀκάνθης καρπὸς, καὶ τὰ τῆς ῥοιᾶς λέμματα ξηρὰ, καὶ πάντα ὅσα τοιαῦτα τῶν ἐπωλωτικῶν φαρμάκων ἐστί:

Ἐκ τῶν Ζωπύρου περὶ τῶν αὐλῶν νη.

Ἕλκοῖ δ' ἐπιπολαίως κνησβάτη φύλλα. εὐτλον. σκόρδυν. γλήχων. ὕσωπον, ὀρίγανον. σηπίας, ἀσφοδέλη ῥίζαι καὶ καπνάρεως. κολυλήδονος. ὑποκαμπὴς κεκαυμένης. σελίνη σπέρμα, καὶ τῶν ἁλυκῶν καὶ λειμέων καὶ πικρῶν ὅσα ὅμοια δύναται μετὰ τὸ παραλειφθῆναι, ἢ ἐπικριαθῆναι μιῆναι χόνον σὺ ὀλίγον. εἰς δὲ τὰς καυστικὰς ἔοικε παραλαμβάνεσθαι, κανθαρὶς, πιλυοκάμπη, βραχῆγις. ἄσβεστος, διφρυγὲς, τρὺξ κεκαυμένη, ὄξος. ἀνεμώνη ἢ τὸ φοινικοῦν ἄνθος, σκόροδον. βατράχιον. τέφρα, συκίνη μᾶλλον. νίτρον ὠμὸν, χαλκὸς κεκαυμένος, κεφαλὴ μαινίδος. χαμαίλεον τὸ ξῶον. ἀρσενικὸν, κάκυ. σαφὶς ἀγρία, σαλαμάνδρα, εἰσὶ δὲ τῶν σπόγγων τινα μὲν τούτων. καὶ ἔτι μέλας ἑλλέβορος. ἐλατήριον. σικύων ἀγρίων ῥίζα, σαφὶς, ὄφρυς. χαλκῆ λεπὶς. ὠχρὰ. ἀνδράχνη, μήκωνος ὀπὸς, μανδραγόρας, λ' αὐλὰ ταῦλα καὶ τὰς ἐφ' ἕλκεσι νομὰς καὶ τὰς προσαγορευομένας ἐχάρας ἴησιν:

Ἐκ τῶν Γαληνῆ περὶ τῶν ἑλκτικῶν καὶ ἀποκεκτικῶν: νϛ.

Ἑλκτικαὶ δυνάμεις εἰσὶν ὅσαι τὰ καλὰ βάθη ἐπισπῶνται

σφοδρότερον. ἀποκλυστικαὶ δ' ὅσαι πρὸς τὸ βάθος ἀποτελοῦνσι τὰς πολησιάζοντας ἐν αὐλαῖς χυμούς. ἡ δ' ὑσία τῶν μὲν θερμή τ' ἐστι καὶ λεπτομερής. τῶν δ' ἐμπαλιν ψυχρά τε καὶ παχυμερής. ἕλκει μὲν γὰρ ἀεὶ τὸ θερμόν. ἀποκρύπτεται δὲ τὸ ψυχρόν. ἀλλὰ τὸ μὲν λεπτομερὲς θερμὸν ἕλκει σφοδρότερον. τὸ δὲ παχυμερὲς ψυχρόν, οἷον πρεσβύφον, ὥθει βαιότερον. ἐξ ὧν τῷ σφοδρῷ τῆς ἐνεργείας ἑκάτερον τέτμηται. ἡ μὲν δὴ τῶν συφόνων ὕλη πρόδηλος, ἡ δὲ ἑλκτικῶν τοιαύτη τίς ἐστι. ἀνεμῶναι πᾶσαι. ἀναγαλλίδες ἀμφότεραι. δίκταμνον. ἐρέβινθος ἄγριος, θαψία βιαίως, κυκλάμινος ναρκίσσῳ ἡ ῥίζα, ξίρεως ἢ ξυρίδος ἡ ῥίζα, καὶ μᾶλλον ὁ καρπός. ξιφίῳ καὶ μάλισα ἡ ἄνωθεν, πρόσωπις ἰσχυρῶς, πυκνοκόμῃ ἡ ῥίζα, καὶ ὁ καρπός, καὶ τὰ φύλλα. ζύμη. κόκκοι πᾶσαι μὲν τῆς ἑλκτικῆς εἰσι δυνάμεως, σ' μικρὰ δ' ἐν αὐλαῖς ἡ διαφορά, περισσᾶς μὲν γὰρ ἱκανῶς ἑλκτικῆς, τὸ δ' ἴσον ἐφ' ἑκάτερα ταύτης ἀφεστήκασιν ἐπὶ μὲν τὸ θερμότερον, ἡ τῆ χηνός, ἐπὶ δὲ τὸ ψυχρότερον ἡ τῶν ἀλεκτρυόνων. ἀποκλείεται δὲ ταύτης ἔτι μᾶλλον, ἥ τε τῶν ἀνθρώπων κ, αἱ τῶν ὑῶν. ἡ δὲ τῶν κυνῶν οἷα περὶ τὰ ῥυπτικὰ φάρμακά ἐστι καὶ μᾶλλον ὅταν ὀσᾶ κατεσθίωσιν, καὶ ἡ κροκοδείλων δὲ τῶν χερσαίων ἔτι, καὶ μᾶλλον ἀκριβοῖ τῆλο σαγατωνόν, ἑλκτικῆς ἐστι δυνάμεως, καὶ ὁ κυνηγικὸς καὶ ὁ μηδικὸς ὁπός, καὶ εἰ δή τις ἄλλη ὁμοίως

τούτοις, σιλφίῳ ὀπὸς καὶ ἡ ῥίζα, σπάγλος ὧ τὰς ἀμπέλους δεσμοῦσιν ὅ τε κάρπος καὶ ὁ τῶν ῥάβδων χυλὸς γεννάιως: τερμινθίνη μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐλαίῳ, πραγεῖα τῷ ἀπὸ κρήτης τὰ φύλλα καὶ ὁ κάρπος καὶ τὸ δάκρυον, φόρμιον, θεῖον, κόπρος βοῶν καὶ μᾶλλον τὰς ὀρόβους ἐσθιόντων. τίνα δὲ οἰκειότητι ποιότητος ἐπίσταται, τί ἐστιν ὁμοιότητι τῆς ὅλης οὐσίας, θερμὰ δ' εἶναι χρὴ πάντα τὰ τοιαῦτα τῶν γὰρ ὁμοίων ταῖς οὐσίαις ἐλαττικώτερον τὸ θερμότερον ὑπάρχει, ὡσὰν προσειληφὸς συμμαχον τῇ ὁμοιότητι τὴν θερμότητα, καὶ καλαμίνθη ἐπίσταται καταπλασσομένη, καὶ κόπος ἀποτριβόμενος μετ' ἐλαίου τὰς ἐκ τῶν βάθρων ἕλκει χυμούς. ἰξὸς ἰσχυρῶς ἕλκει ὁ τὰς λεπτὰς μόνον ὑγρότητας ἀλλὰ καὶ τὰς παχυτέρας καὶ ταύτας διαχεῖται καὶ διαφορεῖ:

Περὶ τῶν διαφορητικῶν. ἀπὸ ϛ τοῦ καθ' γένος
κεφ περὶ τῶν διαφορητικῶν, καὶ ἐπισπα-
στικῶν ἐμπλάστρων — ξ'.

Πλησίων δ' ἀλλήλων εἰσὶν αἵ τε ἑλκτικαὶ δυνάμεις τῶν ἐκ τῶν βάθρων, αἵ τε διαφορητικαὶ τῶν ἑλκθέντων. αἵ τε γὰρ ἕλκουσαι καὶ διαφοροῦσι πάντως, αἵ τε διαφορῶσαι καὶ ἕλκουσιν ἀλλ' ἐπικρατεῖ κατὰ μὲν τὰ ἑλκτικὰ τῶν φαρμάκων ἡ ἑλκτικὴ δύναμις. κατὰ δὲ τὰ διαφορητικὰ ἡ διαφορητικὴ. ἔστι δὲ ἡ ὕλη καὶ τῶν διαφορούντων τοιαύτη ϗ ἀβρότονον. ἀγαρικόν, αἰγιλωπάλιον. ἀδιάντον. αἰγίλωψ ἀκαλήφης ὁ καρπὸς καὶ τὰ φύλλα

ખેતરમાં ઘઉંનું વાવેતર કરવા માટે ખેડૂતો ઘણી મહેનત કરે છે. ખેતરમાં ઘઉંનું બિયારણ વાવતાં પહેલાં ખેતરને સારી રીતે ખેડવું પડે છે. ખેતરમાં જમીનમાં ઘઉંનું બિયારણ વાવ્યા પછી ખેતરમાં પાણી પાવું પડે છે. ઘઉંના છોડ ઊગી નીકળ્યા પછી તેમાં નિંદામણ કર

ἱκανῶς, ἀκάνθῃ τὰ φύλλα, ἀκλὴ, ἥτε δενδρώδης, καὶ ἡ χαμαι-
ακλὴ ἡ βοτανώδης. ἄλυσον, ἄμι, ἀναγύρῃ τὰ φύλλα καὶ μᾶλ-
λον τὰ ξηρὰ καὶ τῆς ῥίζης ὁ φλοιὸς, ἀνδρόσακες. ἄνθεμις.
ἡ χαμαίμηλον, ἀνίσῳ σπέρμα. κυνοκράμβη καταπλασσομένη
ἱκανῶς. ἀργεμώνη. ἀριστολοχίας ἡ ῥίζα καὶ μᾶλλον ἡ στρογγύ-
λη. ἀσφοδέλῳ ἡ ῥίζα καὶ μᾶλλον καυθεισης ἡ τέφρα. ἀ-
τραφάξυς ἤρεμα, βολβὸς, βάφθαλμον μᾶλλον ἀνθεμίδος, βρά-
θυ, ὅ τινες ἀντὶ κινναμώμῳ διπλάσιον βάλλουσιν, βρύον τὸ σπ-
λάγχνον, δᾶυκος ἡ πόα ἔξωθεν ἐπιλιθεμένη, καὶ μᾶλλον
τὸ σπέρμα αὐτῆς, ἔβισκος ἡ ἀλθαία ἐστὶ δὲ ἀγρία μαλάχη
καὶ ἡ ῥίζα δὲ καὶ τὸ σπέρμα αὐτης ὁμοίως ἐνεργεῖ. ἔλαιον
γλυκὺ παλαιὸν, ἔλαιον τὸ ἐκ λύχνῳ. κίκινον, σάβινον, ῥαφά-
νινον καὶ τὸ ἀπὸ τῆς ὑγρᾶς πίσης, πίλων δὲ μᾶλλον
τὸ κέδρινον, ἑλξίνη, θαψία, καλάμῳ φραγμίτῃ φλοιὸς κα-
θεὶς ἱκανῶς, κασία, κικέως ὁ καρπὸς, καὶ τὰ φύλλα καὶ
ἡ ῥίζα λειόμενα, καὶ τὸ ἀπ αὐτῆ ἔλαιον. κρόκῳ λίβῳ τὸ
σπέρμα καὶ ἡ ῥίζα, κυκλάμινος, κυπίρῳ τὰ φύλλα, λάδα-
νον, λαμψάνη καταπλασσομένη, λάπαθον μετρίως. λεοντοπε-
τάλῳ ἡ ῥίζα, λευκὴς ὁ καρπὸς, λιβανωτίδες αἱ τρεῖς. λι-
νοζώστις, μαλάχη ἀγρία ἡ δὲ κηπευομένη ἀκεστερα, τὸ δὲ
σπέρμα αὐτῶν ἰσχυρώτερον, ἰσχυροτέρα δὲ καὶ ἡ ἀναδενδρο-
μαλάχη. μαστίχη Χία, ἡ δὲ Αἰγυπτία μᾶλλον, μέλι, πεφ-
σικῆς δὶ βλασοὶ καὶ τὰ φύλλα. κιτρίῳ τὸ σπέρμα καὶ
τὰ φύλλα, νήριον, ἡ ῥοδοδάφνη καταπλασσομένη, ξανθίῳ ἡ
φασγάνῳ ὁ καρπὸς. ξίριος ἡ ξυρίδος ἡ ῥίζα καὶ μᾶλ-
λον ὁ καρπὸς. ξιφίῳ ἡ ῥίζα καὶ μάλιστα ἡ ἄνωθεν. ὄλυν
θοι. σνοβρυχίῳ. σπορβάλσαμον ἄνευ τῦ θερμαίνειν ἐπιφανῶς,
ὀπὸς ὁ Κυρηναικὸς σφοδρότατα, πολίῳ τὰ φύλλα καὶ ἡ

ρίζα, ὀποπάναξ. παφώνιχία ἱκανῶς, πευκεδάνυ ὄπος. πήγανον πίσσα. μελιαπφυλλον πράσειον καταπλασόμενα. πλαγμική τὸ θάμνιον, πυκνοκόμυ ἡ ρίζα καὶ ὁ καρπὸς καὶ τὰ φύλλα. τὸ ἐξ ἄρ. τυ κατάπλασμα. μᾶλλον τῦ ἐκ τῶν πυρῶν ζύμη. ξαφανὶς καὶ τὸ σπέρμα καὶ ἡ ἀγρία ξαφανὶς. τερμινθίνη τῆς μαστίχης παίον, καὶ ταύτης μᾶλλον ἡ λαρίγξ λιγυστία. μαστίχη. ξόδινον ἔλαιον. ξοδία ξύπος ἀπὸ τῶν ἀνθιάντων. πάτος ὁ ἀπὸ σκαλαίστρας. σαμψύχος, σικύυ ἀγρίυ ἡ ρίζα. καὶ τὸ ἐλατήριον. σίον. σισύμβριον. σμύρνα. τῶν ἰχάδων αἱ δριμύτεραι τὰ τῶν ἐρινέων σύκα, τῶν ἡμέρων σύκων οἱ ὄλυνθοι. τεῦτλος χωρὶς τῦ θερμαίνειν ἰσχυρότερον δὲ τὸ λευκόν. τραγέιν τῦ ἀπὸ Κρήτης τὰ φύλλα καὶ ὁ καρπὸς, καὶ τὸ δάκρυον. χαλβάνυ. ὠκίμον ἐπιπλασόμενον. ἅλες οἱ δὲ κεκαύμενοι τῶν ἀκαύστων μᾶλλον καὶ τῦτων ἔτι μᾶλλον τὸ ἅλος ἄνθος, ἅλος ἄχνη, νίτρα, ἀφρόνιτρα. ἀλκυόνια πάντα. γῆ Σαμία μετρίως, ὑοσκύαμος. κιννάβαρι. χρυσόκολλα, πρὸς ὀξυγαλάκτινος μετρίως, βάτυρον μετρίως. πυτία πᾶσα. κόπρος πάνυ. ὄισυπον μετρίως, σάρκες ἐχιδνῶν ἰσχυρῶς ἐπὶ τὸ δέρμα κενῦσαι τὰ περιπλώματα, φθείρων δὲ πλῆθος ἐπὶ τῶν κακοχύμων γεννᾶται, σέρρ λεόντειον ἀσπάλων μᾶλλον σέρατων τῶν ἐν τοῖς τετραπόδοι. τὸ δὲ τῶν ταύρων ἐλάττον σέρρ, χοίρειον ἀδηλῶς. ἐλάττον δὲ τὸ μόσχειον καὶ ἔτι τῦτ' μᾶλλον τὸ βόειον, τὸ δὲ χρονίζον σέρρ μᾶλλον ἑαυτῦ. ὀσᾶ κεκαυμένα ἱκανῶς. ἔρια κεκαύμενα, ἐλίνων ἀμφοτέρων ἡ τέφρα:

Ἐκ τῶν Ζωπύρυ ὅσα σύφει ξ α.

Σύφει δὲ μυρσίνης φύλλα καὶ ὀξυμυρσίνης. μηλέα, βάλαν. ἀγριελαίος, ἡμέρυ, ξόδα, ἀμπέλυ. χίνυ φλοιῦ. κυπαρίσσυ. ἀειμωνίυ, μήκωνος, ἀειζώυ, κητίνυ ἄνθος. βαλαύστιον, ἀλόη κυπρία, σπόδος, ἀκαληφη. ὑπόκιστις ἀγρία, ἀχράδες, ὑγιαρὰ.

ἄπιοι, μῆλα, κρόκος. ἀλθαία, ἀσταγάλη εἶξα, φλομῦ, ἕλικες ἀμπέλου, μύρτα, μέσπιλα, τέρμινθος, λυχνίδες, κράνια, ἐφήμερον, βάλανος ἠβρυίνη, ἀγρίᾳ λαπάθῳ καρπός, ὑοσκύαμος, καὶ τῆς γλυκυσίδης οἱ πικροὶ κόκκοι, κάστανον, κίστος. νυμφαία, φοίνικες ὠμοὶ βέλτιον καὶ τὸ ἐπ' αὐτῶν ἄνθος τε καὶ καυλός, μήκωνος εἶξα, ὧν τὸ χλωρὸν ὀπίον. ἀκακίας χύλισμα. κύαμος Αἰγύπτιος. σαφύλινος, νάρθηκος πάλαι, παλιοῦροι. ἱππουρις ὡς εἶξα. τὸ ἀνσιμάχειον βοτάνιον, συπηρία, αἷμα πεπηγὸς κυπρίς. οἰνάνθη. κράμβη ἐξεφθημένη, πτίλα λαγῴα, σπόγγος κεκαυμένος, ὀνονίς, φρυγὲς, ῥᾶμνος, πευκῆς. πτίλος καὶ ὁ καρπὸς. μυρίκη. ῥοῦ ἐδιόμενον, ἁυσηρὸς οἶνος ἀθαλασσος, στέμφυλλα, σύφει δὲ καὶ τῶν ἀπεσχαρδνίων ἔνια, ὡς τὸ διφρυγὲς, χαλκῖτις, μίσυ, καδμεία, χαλκὸς κεκαυμένος, πᾶσα δὲ ἔξυσις διὰ τέλων καλέχεται πλὴν ἡ διὰ τῶν ἕρων:

Ὅσα διαφορεῖ ξ β.

Πρὸς δὲ τὸ διαφορεῖν κατατπλασσόμενα ἢ καταντλούμενα εὐθετεῖ, ἀσφοδέλη εἶξα. ἀμπέλου μελαίνης τῆς χειρωνείου. ἀρχίζωστις, οἱ δὲ ἀμέλινον δὲ μαδάνην καλοῦσιν ἰξίαν. ἄγνος, σικύου καὶ μᾶλλον ἀγρίᾳ, καπνάρεως, ἀνεμώνης τῆς τὸ φοινικοῦν ἄνθος ἐχούσης, χαμαιλέοντος, μαράθρου, θαψίας, ἀνθερίκου, κυπέρου, σελίνου. κίστου λευκοῦ. λαπάθων ἀγρίων, ὑοσκυάμου, ἀσπαράγου, κραμβης καὶ τὰ τούτων φύλλα, καὶ καρποὶ καὶ σαφυλίνου, τριχομανές, καρδάμου ἀχοῖνος ἐνύδρης. ζίφιος, νάρδος ἀκιμοειδὲς, ἔχιον, ἀμμωνιακὸν, κόστος, πεπερι. γλήχων, ἄρον, ἄλευρον πύρινον. κρίθινον ἄλφιτον. ὁμοίως θεῖον. νίτρον ὀξυβάς. παιδέρως, ὀρχὶς ἡ βοτάνη, ὀμφάκιον. πᾶσα τέφρα, σκωρία. βδέλλιον. βάλσαμον. λαγωὸς θαλάσσιος.

λίθος Ἄσιος. ἐλίχρυσον, ἀφιν θεῖα λεῖα, ἔρπυλλον, σίνηπι, σισύμβρυον, καὶ ἐν τοῖς ὕδασιν. ἡδύοσμα, κόνυζα. καλαμίνθη βάλανος μυρεψική. σαφὶς ἀγρία, κίστεις. λεπὶς χαλκῆ, σύραξ. σικύος ἄγριος. βατράχιον. εἴνης θαλασσίας κεκαύμενον δέρμα. σκόθιον, βάλσαμον, ἀγρία θρίδαξ. περόπολις, ἀλκυόνιον. θάλασσα. λιβάνη φλοιός. ἐαφανίδος. μέλι. γλυκύ. πάνακες ἡρακλεῖον γλοιός. καὶ εὖπος ὁ ἐκ παλαίστρας. γλήχων. ἀγριολοχεία. ἄφοδος μυῶν, κύμινον, κόχλιας σὺν τῷ ὀστράκῳ λεῖος. ἀβρότονον. καρκίνη τὸ χελώνιον, ἀγρίσαρον, θέρμων πάλη, κόλλα ταυρεία. φλομὸς, σήσαμον. μελάνθιον, μελίλωτον σπέρμα, κρόμμυον, πόλιον, ἐρύσιμον. βολβιτόν, καὶ μᾶλλον ἐφθὸν ἐν ὕδατι, κάρδαμον. δάκρυον ἐλάας Αἰθιοπικῆς, κυνόκολλα, λευκὸς ἑλλέβορος, μέλας, σησαμοειδὲς, περάσιον, θύμον, ἀφίνθιον. κυνόσβατος. ἀσφόδελος. ὑπερικον. ῥητίνη ἀπὸ τῶν πεύκων. λειχὴν. πέπερι. κύαμος Ἑλληνικὸς. τῆλις, ἀπεάφαξις. φυλλα λευκοῖς ὀρίγανη. ἡσάνθεμον. ἀλλοσάχνη, ἅλες, σμύρνα. γῆ ἀλμυρίτις. ἀμπελίτις. ὀμφάκιον. κεδρίδες, κάρυα, σεῦτλον λευκὸν. μήκων σιλφίη, βαλσάμη. σαγαπηνὸν, πάνακος. πίσσινον ἔλαιον. σταφύλινος. ἐλέφαντος ξύσμα, ἀργύρου, χρυσοῦ, χαλκοῦ, συπῆρας Αἰγυπτίας. πουλικὴ ἔριζα. πιόνων σύκων ἀφέψημα καὶ ἀποβρεγμα, χολὴ βοὸς, ἔψημα. λύκιον. μηλέα, πράσον. ἄνθεμον. γύψος. σαυρίδιον ἣν καρδαμίδα καλοῦσιν. φλομὸς. κυνόγλωσσος, οἱ δὲ ἀγριόγλωσσον. κρέας βοὸς, αἰγὸς. κρίθαι. ὀλύραι κεκαυμέναι. φακοὶ φάκη. ἔλαιον ἔριον. πιναρίου κεκαυμένου. ὄξος. δάδιον. πάδανον. ὄρμινον. ἀνθίλη. φλοιὸς κυάμου. μολύβδαινα, κόκκος κνίδιος. ἐλένιον. ἀρτεμισία. ναρκίσσος. ἀδιάντου. σιδήρου λεπὶς.

φύκος secundum Galenum margent

κυκλάμινθ. αἷμα βοὸς καὶ τῶν ὑῶν ὁμοίως, μίλτος σινωπικὴ. σανδαράχη μὴ λεῖα. ὄχρα. ἰὸς ὀξυρὸς καὶ οἰνήρα κεκαυμένη. πιτύρων ἀφέψημα, καὶ βεαχενίων ἀπηθημα, καὶ αὐλὴ τίτανος, χάλκανθος, σμύρνιον. σῶρι. πτερίστρας κόπρος, κελιδόνος, ἀλεκτορίδος, μυῶν. σανδαράχη. λίθος πυρίτης, ὀπὴ κεκαυμένη ἵππου, βοὸς ὄρνυ. λιβανωτὶς ἄκαρπος. κολυμβήθρης. χαμαισύκη * μῦκαι, οἷς τὰ ἱμάτια βάπτουσιν. ὀρόβακχη. κορακίνῃ πονλικῇ σαῖξ. σιλφίον ταριχηρὸν ὁμοίως. κολοκυνθὶς ἀγρία. παρθένιον οἱ δὲ πυρέθριον. πρὸς τὸ διαφορεῖν μὲν ἔν ἐστι, καθάπτεσθαι ἐκκεῖται ταῦτα πάντα ἐπιπήδεια: ἀλλὰ καὶ συμπέψαι τι τῶν ἐν αὐτῷ τοῦτο δὴ τινα δ' αὐτῶν ἐπισπᾶται, ἔτι δὲ ἰδρῶτας κινεῖ, καὶ ἀνασομοῖ, διὸ καὶ διαιρεῖν δύναται. ἀνάγει δὲ λεπίδας μάλιστα ἀρισταλοχεία. χάλκανθος. σιλφιον, καὶ ἡ σαῖξ τῆς σιλφίου, καὶ λαμψὰ πιτύος:

Ἐκ τῶν Γαληνοῦ περὶ τῶν τὸ γάλα ποιούντων δυνάμεων καὶ καταμηνια κινούντων: ξ γ.

Γάλακτος ποιητικαὶ δυνάμεις εἰσὶν αἱ μὲν ἐν φαρμάκοις μόνον αἱ δὲ καὶ ἐν τροφαῖς. ἐν φαρμάκοις μὲν ἐπιδαν τὰς φλεγματικὰς χυμοὺς θερμαίνουσιν ἢ αἷμα μεταβάλλωμεν: ἐν τροφαῖς δὲ κατὰ τὴν τῆς ὅλης οὐσίας ὁμοιότητα. κατασκιδὰν εὔχυμοι καὶ ὑγραὶ μετρίως ὧσι καὶ θερμότητος χλιαρᾶς. οἵας πάρ' ἐστι καὶ τὸ γάλα: συμμετρεῖ γὰρ τῷ ζῴῳ θερμότητος τὸ αἷμα μετέχει. πολείονος δὴ κατὰ τὸ μέτριον ἡ ξανθὴ χολὴ καθάπτεσθαι τὸ φλέγμα ψυχρότητος. ἐν τῷ μέσῳ δ' ἐστὶ αἵματός τε καὶ φλέγματος ὅσον ἐπὶ θερμότητι τὸ γάλα. ἃ μὲν ἴσον ἀφέστηκεν ἑκατέρου. ἀλλ' ἐστὶ πορρωτέρω μὲν τοῦ φλέγματος, ἐγγυτέρω δὲ τοῦ αἵματος. ὅταν δὲ ἐνδεῶς ἀθροίζηται κατὰ τὰς μαστοὺς ἐθέλῃ δὲ πλέον γενέσθαι. διασκέψας περὶ τοῦ αἵματος, ἤτοι γὰρ ἐλάττου ἐστὶ τοῦ προσήκοντος ἢ μοχθηρότερον. τὸ μὲν οὖν ἐλάττον ὑγραινούσης τε καὶ θερμαινούσης δεῖται τῆς συμπαθούσης διαίτης. τὸ δὲ μοχθηρότερον, εἰ μὲν χολώδες ὑπάρχοι καθάρσεως μὲν πρῶτον, εἶθ' οἵας εἰρηται διαίτης. εἰ δὲ φλεγματικόν, φαρμάκων μὲν θερμαινόντων ἤτοι κατὰ τὴν πρώτην ἢ δευτέραν τάξιν, ἃ μὴν ξηραινόντων γε, καλλίω δ' αὐτῶν ἃ μὴ φάρμακα μόνον ἐστί, ἀλλὰ καὶ τροφαὶ εὐζωμα, καὶ μάραθρα, καὶ ἄνηθα. λέγω δὲ τὰς πόας αὐτὰς ἔτι χλωρὰς καὶ ὑγράς. αἱ γὰρ ξηραὶ ξηραίνουσί τε ἤδη καὶ θερμαίνουσι, πλέον ἢ τὸ

τῶ γένει ἐστὶ καὶ σμύρνιον, καὶ σέλινον, καὶ σίον, καὶ πόλιον, καὶ ταῦτα χλωρά, τὰ γὰρ ξηραίνοντα τάντα τὴν ἰκμάδα τῶ αἵματος ἐκβόσκεσι, ταχύλεπτον ἅμα καὶ ἐλαττον αὐτὸ καθίστησι καὶ θερμόλεπτον μὲν τῶ δέοντος εἰ θερμὰ τὴν φύσιν ὑπάρχοι, ψυχρόλεπτον δ' ἢ ψυχρά. δεῖται δὲ δήπου συμμέτρως εἶναι θερμόν, καὶ ἁδρομῶς ταχὺν πρὸς τὴν τῶ γάλακτος γένεσιν, ὅθεν ὅσα μὲν τοιαῦτα σβέννυσι μᾶλλον ἢ γεννᾶ τὸ γάλα. τὰ δὲ θερμαίνοντα μὲν ὡς εἰρηται ξηρότητος δὲ καὶ εὐτροφανοῦς μηδεμιᾶς μετέχοντα γάλακτος ἔχειν γεννητικὰς δυνάμεις, εἰκότως ἐλέχθη. ταῦτα μὲν ὀλίγα τὸν ἀριθμον, ἃ δὲ γὰρ ἃ δὲ ῥᾴδιόν ἐστι τῆς προειρημένης ἐν τῇ κράσει συμμετρίας ἐπέχειν. ἄπειρα δ' ὡς ἂν ὅπως εἴποι τις τὸ πλῆθος, ὅσα βλάπτει γάλα, καὶ γὰρ ὅσα πλέον ἢ χρὴ θερμαίνει καὶ ὅσα ξηραίνει καὶ ὅσα ψύχει. τὰ μὲν τῇ ποιότητι τοῦ αἵματος λυμαινόμενα, τὰ δὲ τὴν οὐσίαν ἐλάττονα ποιοῦντα, κωλύει γενέσθαι τὸ γάλα. παρατροπὴν δὲ τοῖς εἰρημένοις ἔχει δύναμιν ὅσα προλεπτύνειν ἢ παύειν καλαμήνια πέφυκεν. ὕλη γὰρ ἀμφοῖν κοινὴ τὸ ἐν ταῖς φλεψὶν αἷμα. τοῦτο δ' ἂν ὅταν εὐροῦν λεπτὸν αἷμα καὶ τῇ ποιότητι σύμμετρον ὑπάρχῃ, χορηγίαν ἄφθονον ἐκλεπτύνῳ παρέχει. καὶ μὲν δὴ καὶ ὅτι κοινὰ μαστοῖς τε καὶ ὑστέραις ὑπὸ μικρὰ φλέβες λέπεσθαι δι' ἑτέρων. ταῦτα τοι καθεστᾶσι τοὶ θάτερα τῶν μορίων φέρηται τὸ αἷμα ξηραίνεται θάτερα. θαυμαστὸν δ' ἂν δόξειε καὶ τὰ διαπνήματα, καὶ τὰ φάρμακα παρατροπήια. τά τε γεννῶντα, καὶ τὰ παύοντα τὴν ρ' ἀφ' ἑκάστῳ μηνὶ κάθαρσιν ἐξ ὑστέρων. καὶ τὴν ἐν μαστοῖς τῆς γάλακτος γένεσιν. τοσοῦτον δὲ μέντοι διαφέρουσιν ἢ θερμότερόν τε ψυχρότερον. ἐνίοτε τὰ καλὰ τὰς μήτρας χρήζει καὶ γὰρ ἀνεσταλῶσθαι δέονται μᾶλλον αἱ ξηραὶ δὲ φλέβες. ὅπερ αἱ καλαὶ μαστοί. καὶ αἵματος ἐπιστρέφουσιν ὡς ἂν μηδὲν αὐτῆς ἡ μήτρας συνελκύσῃ εἰς τὴν φορὰν αὐτῶ, πέπονται γὰρ εἰς τὰς ἐν αὐτῇ φλέβας ὃ χ ἕλκεται τὸ καλαμήνιον, εἰς μαστοὺς δὲ ὃ

πέπωλαι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἕλκεσι καὶ διὰ τοῦτο βραχυλέπας ἐποικεῖ-
ας ἐκ φαρμάκων προσδεῖται τὸ μὴ παραγιγνόμενον ἀνιάρκως ἐν
μασὶ ἕξιμα. καὶ ὅσα γε τῶν ἀρχεῖα προλέγει. ταῦτα καὶ ταῖς ἐλλει-
πεῖς καθάρσεις ὠφελεῖ: τὰς δ' ἐπιπολέον βεβλημένας, ἢ καὶ παυλάσα-
σιν ἰσχομένας ἐκεῖ δὲν τῶν τοιούτων ἰᾶται. ἄλλα βεάθυ. καὶ μῆον. ἴ-
γισλε καὶ καλαμίνθη καὶ γλήχων, καὶ δίκταμνον. ἄσαρόν τε καὶ κό-
στος, πίπτε κασία. καὶ τὸ κινάμωμον τε, καὶ ἀριστολοχεία. καὶ βάτον. ὅσα τε
ἄλλα τοιαῦτα τὰς παντελεῖς ἐπισχέσεις τῶν κατὰ μήτραν καθάρσεων
ἰᾶται:

Ἐκ τῶν Σωράνου περὶ ὠῶν ἀγωγῶν: ξδ'.

Γάλα δὲ κινεῖν πέφυκεν πινόμενον σίσαμον, σικύου σπέρμα, γῆς ἔν-
τερον, κάχρυ, σμύρνα, πολυπόδιον, ἡμύσπη, κιρκαίας ὁ καρπὸς καὶ ἡ φύλ-
λα, γλαυκὸς ἐγκέφαλος, καὶ ἀνὴ ἡ γλαύξ ἑφθὴ, καὶ ἡ πόα γλαύξ,
τριμήνιοι ὁἱ πυροὶ. κριθαὶ μάραθρα χλωρὰ, καὶ ἡ ῥίζα καὶ ὁ καρπὸς
ὠῶν καὶ λιβανωτίδος. ἄνισον. ἱππομάραθρον, ἄνισον ὁ καρπὸς. κύ-
μινον. ὀρόβοι. πολυγονον. ὑγρὸν δὲ μίσγεται πρὸς ἑκάστην δῦ δύναμιν
προσφορον, οἷον πυρῶν ἀφέψημα, μαράθρων ἑφθῶν ὕδωρ, πτισάνης
χυλὸς πυρίνης, ὁμοίως καλαπλάσσεται δὲ μάραθρον, μελάνθιον σμύρ-
να. κριθῶν βεβρεγμένων χύλισμα. μυὸς ἄφοδος, ἀνδράχνη, στὰρ χήνει-
ον. πτελέας τὰ φύλλα, κηρὸς, θεῖον, σκώρια, λάπαρ χολή:

Καλαμινίων ἀγωγά: ξε:

Καλαμινίων δὲ ἀγωγὰ ἐστὶ προσθέλα μὲν, στὰρ ἐλάφου πρόσφαλον, αἷ-
μα καὶ χηνός. πεῦξ ῥιζὰ κεκαυμένη. χολὴ τάπητος, τῆς χονδρίλλης,
ἡ μασίχη, ἄλες. ἔλαιον. χρίσμα ναρμάντος, κύστεως, ἀφρὸς νίτρου, ὄξος κο-
κον Ἀττικὸν, μυῶν ἄφοδος. χνῶς ὁ ἀπὸ ὠῶν κυδωνίων μήλων. ἴρι-
νον μύρον, μανδραγόρα ὀπὸς, σύραξ, ἀψίνθιον, σιλφιὸν σπέρμα, ἀρτεμι-
σία, σάμψυχος. ἀγχόσης τὰ λεπταρίζια, καὶ πενταφύλλου, κυκλαμίνου,

κισκάιας. κενλάυζειον, σισύμβριον, χοῖνος, ἐνώδης κάλαμος, ἐλένιον. ἡλιοτρόπιον. ἑλλέβορος μέλας. κόκκος κνίδιος. λινοζώστις. κύμινον. σπέρμα καπνάρεως, τήλις, σαφὶς ἐκγιγαρτισμένη, μῶλυ. κεδρίδες. ἀμύγδαλον. σήσαμον πεπλυμένον. ἀφνίδων πεπειρων τὸ ἐκλὸς, πινόμενα δ' ἄγει τὰ καλαμήνια. πήγανον ἄγριον, καὶ τὸ ἥμερον καὶ τὸ σπέρμα αὐλῶν ὠμὸν δὲ καὶ τὸ ληῖ ἀκλῆς. μηδεία. μαζάθη, βρυωνίας, κρηθμὸν. κάμπτης πεπέρεως κεκαυμένης. νάπυος. ἄρτος. πρασον. τραγεία, γήλεως, καχρυος. ὀρεοσελινον, σμυρνία, δάυκος, θλάσπεως, μελανθία, λευκόιον, κίκιος, δάφνης. σισέλεως. βκλσάμου, γλυκυσίδης, ἀκαλήφης εἶδος. κράμβης ἀγρίας σπέρμα, ὁμοίως λαπάθου. μίνθης, σιλφίου, σέσελι. ἄνθος ἀνεμώνης, ἀβρώλινον, ἱππομάραθον, ἐρύσιμον, ψευδοδίκταμνον ἐλόχρυσον, ἀρτεμισία, ἄγνος, κόστος, λωτὸς, καρδαμώμου. τραγάκανθος. κενλάυριον, λιβανωτὶς, ἀμμωνιακὸν, κράμβης ἀφέψημα καὶ ὁ χυλὸς, πρασιον, γάλα βοὸς. πρίσμα λωτὸς, κυπαρίσσου. ζυμάλλης

Ἐοίκοινα δὲ ἄγει πινόμενα, καὶ ~~πρασ~~ πρασιθέμενα. σμύρνα. καρδαμον. κυκλάμινος, κιννάμωμον. νάρδος. ὀρίγανον. λινοζώστις. γλήχων, μελάνθιον, σελίνου σπέρμα, κνίδης, ὁμοίως πέπερι, πρασσύλου, καὶ τὸ ἕτερον ἄνισον. τὸν δὲ λευκὸν ῥοῶν ἄγει διὰ τῶν αὐλῶν ἐρύσιμος σπέρμα, κίστος καρπὸς, πόα ἄκλη, πράσσον ἔφθον. κυμίνου φύλλα. ἐλελισφακος λευκὸς. ἀψίνθιον, ὑσσώπικον, σκορόδου, καρκίνοι πολάμιοι. πνεύμων θαλάσσιοι, λαγῶς πιλύα, ἀνδράχνη. κνέωρον, ἐλάφειον κέρας. μελάνθιον. ἀναγαλλὶς. ὀπὸς, πίτυος, χηνὸς πέος, χολὴ ταύρειος, ἑλλέβορος λευκὸς, ἐλατήριον. νίτρον, τῆλις, πέπερι, καρδαμον, ξηλίνη, σμύρνα, λιβανωτὸν. μίσυ, χαλβάνη. πυὸς, γλήχων, χάλκανθος. ὕδωρ ἀπ' ἀρωμάτων.

forsan retinui τὸ ἐσομαι

for ἔσομαι.

Γίνεται δὲ πρὸς τὴν ἰσχυρὰν κάθαρσιν ἔλαιον. λίνου τὰ στέλλα, λαπάθου σπέρμα. ἐλελισφακον. ἀνδράχνη. ἀδίαντον, ὑποκόστις, κύπερος, πνεύμων θαλάσσιος ξηρός, πηγάνου ἕξα, κνέωρον, ὄπιος, ἱππουρὶς, ἐφθῶν καρκίνων πολαμίων ἐν οἴνῳ πεπονημένων, γλυκυσίδης, ὀι μέλανες κόκκοι, ἄψινθιον. Κοινὰ δ' ἐστὶ τούτων ἀγωγὰ πινόμενα καὶ προστιθέμενα λίνου καρπὸς, κνίδιος κόκκος, ὠκίμου σπέρμα. κύμινον Αἰθιοπικὸν, ἐλελισφακος, σήσαμον *, ἄνισον.

Ἐκ τῶν Γαληνοῦ περὶ τῶν τὸ σπέρμα γεννώντων ἢ σπερμοποιούντων δυνάμεων. ξς.

Ὄσπος δὲ ἐστὶ γάλακτος ὕλη καὶ σπέρματος εἰώθασιν ὀνομάζειν. ἔνια μὲν γεννητικὰ καὶ τούτοις ἐναντία τὰ σπερματικὰ, καὶ προσληπτικὰ δ' ἕτερα. καὶ τούτοις τὰ ἐναντία τὰ ἐπισχετικὰ, γεννητικα μὲν ὧν ἐστι τὰ γεννῶντα τὰ μὴ πρόλεπτον ὑπάρχοντα. σπερματικὰ δὲ τὰ φθείροντα. προσληπτικὰ δὲ τὰ, συνηθροισμένα ἐν βάθει πρὸς. τὰ μὴ φανερὰ ἄγοντα. καὶ πρὸς τούτοις ἐναντία, ἐπισχετικά. γεννητικὰ μὲν σπέρματος ἐδέσματα μὲν ὅσα τροφιμάτατα αἷμα καὶ φυσώδη, καὶ ταῖς ὅλαις οὐσίαις ἐστὶ οἰκεῖα. φάρμακα δὲ ὅσα πνευματώδη τε καὶ θερμὰ σπερματικὰ δὲ τάτε ξηραίνοντα πάντα καὶ τὰ ψύχοντα καὶ ταῖς οὐσίαις ἐναντία. καὶ μὲν δὲ καὶ προσληπτικὰ μὲν ὅσα φυσώδη τέ ἐστι καὶ θερμὰ χωρὶς τοῦ ξηραίνειν. ἐπισχετικὰ δὲ τἀναντία. τῆς μὲν τοῦ σπέρματος οὐσίας ἐκ χεῖσθαι περιπλώματος ἴσχύσης τὴν γένεσιν, ὕστερον δὲ καὶ πνευματώδους. τροφιμάτατα αἷμα χεῖ καὶ πνευματώδη πάντ' ὑπάρχειν ὅσα γεννᾶν, καὶ προκαλεῖσθαι λυθῆναι σπέρμα: βοτάνη μὲν ὧν ἐρέβινθοί τε, καὶ κύαμοι, καὶ πολύποδες, καὶ κῶνοι, ἐδέσματα πολύσπερμα λέγεται, καὶ ἔτι σήσαμον δὲ καὶ σαλύριον φάρμακα, τροφαὶ δὲ ἅμα καὶ φάρμακα, τάτε τοῦ λίνου σπέρμα, καὶ τὸ ἔνζωμον, ὅσα δὲ ψίχειν πέφυκεν ἐδέσματάτε καὶ φάρμακα. παχύνοντα δὲ καὶ πυκνοῦντα, καὶ βάσιμον ἐργαζόμενα τὸ σπέρμα, τὴν τῶν ἐπεχόντων αὐτὰ δύναμιν ἃ τῶν φθειρόντων ἔχει. θριδακίναι, καὶ βλίτα, ἀλφαφάξιες καὶ κολοκύνθαι. καὶ μόρα καὶ μηλοπέπονες, καὶ σικύοι. ἧν τε καὶ πέπονες ἧν τε καὶ μηλοπέπονες ὦσιν. ὅσα δὲ ξηραίνει τὴν ἀρχὴν ὅθ' ἑωρέτοι γεννᾶσθαι τὸ σπέρμα, καὶ θερμὰ τὴν φύσιν ὑπάρχη, καθάπερ τὸ πήγανον, εἰ δὲ μὴ θερμαίνοι, καὶ μᾶλλον ὡς νυμφαία. λύπην μέν γε. καὶ κατὰ τὴν ἰδιότητα τῆς οὐσίας εὔλογον ἐναντίως ἔχειν σπέρματι. τὴν δ' αὐτὴν ἀναλογίαν ἐδεσμάτων τε καὶ φαρμάκων ἐπὶ τε γάλακτος ἐστὶ εὑρεῖν καὶ καλαμηνιῶν:

Καθ' ἕτερον δὲ τρόπον ὑπὸ ταυτὸ πεπλωκε γένος ἁπλοῖς, ὅσα τε ταῖς ἐκλῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων, ἀναπλήσει ὑμορεῖ, καὶ ὅσα κινεῖν βρῆσιν πέφυκεν. ὅσαντα δὲ ταῦτα λεπτυντικῆς ἐστὶ δυνάμεως, ὥστε ἂν τὰ ἐναντία παχυντικῆς: —

Τέλος τῆς βιβλίου ιδ΄.

474 folios.

M S.
126

πληθωρικά· ἢ λούλους χρὴ κενοῦν ἐμβαλλομένους ἥλους· ὡσαύ-
τως δὲ ἢ ὅσοι καλοῦσιν ἀνὰ τὸ ἔαρ ἀλιτόκους λοιμοὺς λοιούλους.
ἐξαυλῆς γὰρ τῆς πείρας ἐγνωσμένης τοῖς ἀνθρώποις, οὐκ ἐφ'
ἑαυτῶν μόνον ἀλλὰ κ[αὶ] [illegible] ἰῶν, ὅτι ὀλίγοι συμφέρει
πρὶν ἀρξαμένης τὸ θέρ[ος] ἐλευθέροις τὸ ἦρος αἷμα-
τος ἀφαιρεῖν, ἀναμ[ένειν] τῶν καλουμένων
λούλους νοσημάτων ὅλο[ν] γιγνομένης θέρους θερμοῦ.
ἐκλείγει γὰρ ἐπίπλεον [illegible] τὸ αἷμα, ἢ ὥσπερ λίνα
ξέσιν αὐλὸς καλαοσκευ[ὸς] ἐν ταῖς αὐλαῖς φλεβὶ τε-
μνόμενος αὐλὸς ἢ διὰ-
βιβρώσκειν, αὐδ' ἀμελ[ῶς] ἐν μέσῳ ὀφθαλμῷ, φλεγ-
μονὴ, ἢ ἐρυσιπέλας, [illegible] γὰρ
πλέω ἢ μείω λοῦ π[ερὶ] [illegible]
γιγνομένης χύσεως· ἔνιοι [illegible]
ἀνορμαξομένοις σκολωμα[τώδεσι]
ἢ αὐλοὶ καλαὶ τῶν ἀρ[τίως]
προδιασκεπτομένων ἡμῶν [illegible]
ἦ, λίνες μὲν γὰρ λοὺ[ς] [illegible] ἐφ' ὧν αἷμα πλεονάζει
τῶν ἄλλων, λίνες δὲ [illegible] ὥσπερ, ὥσπερ ἢ λοὺς πο-
νοῦ· ἔνιοι δ' ὁμολίμως [illegible] ἢ τὸ ἦρος, ἀλλ' ἢ λοι-
μικῆς λοιμώδους γ' οὖν [illegible] ὂν δὲ πλῆθος ὅλος ἢ
δαλγικὸς λε ἢ ἀρθρ[ῖτις] [illegible] αὐλὸ τὸ καλούμενον ἔγχυ-
φαρμακεύων, ἢ φλεβο[τομίαν] [illegible] ἀλλὰ ἢ χώρις πλῆθος
τὴν πρὸς τὴν δύναμιν, ἢ [illegible] ἢ ὀδύνην ἢ ἀλογίαν
μα· φλεβοτομία μεγάλ[η] [illegible] νόσημα, φλεβοτομήσο-
ἀγκομένου φλεγμονῆς ἢ [illegible] πλῆθος γνωσιμαλοῦ,
μοῖρων, ἢ φ' ἑσπέρ[ας] [illegible]
μὲν πάντως, κἂν μηδ[ὲν]

The Wellcome Library
0 Cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
0 Inch 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25

0 Cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25
0 Inch 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
The Wellcome Library